

סדר הלימוד ליום א תשרי [יום 1 בשנה]

פְּרַשְׁתָּ בְּרֵאשִׁית

בְּפֶרֶק זֶה מְבַאֵר מַעֲלַת הַחֲכָמָה שְׁנִתְּנָה לְאָדָם

א. "ה' בְּחֲכָמָה יָסַד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה" (משלי ג, יט).
מְקַרָּא זֶה בָּא לְהוֹדִיעַ, שֶׁעֵקֶר תְּפָאֲרַת הַחֲכָמָה
וְהַתְּבוּנָה הוּא, כְּשֶׁהוֹלִידוֹ וְהִצְמִיחוֹ דְבַר שֵׁישׁ בּוֹ תוֹעֵלַת
וַיִּסּוֹד וּמְקוֹר.

עַל יְדֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים מְפָאֵר וּמְרוֹמֵם הָאָדָם אֶת נִשְׁמָתוֹ

ב. וּבִזְאוֹת יִתְהַלֵּל הַחֲכָם וַיִּתְּפָאֵר הַיְמִינִין כְּשֶׁפּוֹעֵל בְּחֲכָמָתוֹ
וּבִינְתוֹ מֵה שֶׁהוּא תְּכֵלֶת גָּדוֹל, וְתוֹעֵלַת לְנִשְׁמָתוֹ
הַחֲצוּבָה מִתַּחַת כְּפֶסֶא כְבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנִתְּנָה אֶל הָאָדָם אֲשֶׁר
הוּא קְרוּץ מִחֲמַר, כְּדֵי לְקַשְׁטָהּ בְּקִשּׁוּטֵינָן נְאִים וּמִהַדְרִים
בְּמַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים וּבִדְרָכָיו הַיִּשְׁרִים, וְלִהְיוֹת זֵרָה כְּאֲשֶׁר
יָבוֹא זְמַן פְּקֻדָּתָהּ שֶׁל הַנִּשְׁמָה לָשׁוּב בֵּין נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים
בְּעֵז וּבְחֻדוּהָ.

ג. וְעַל חֲכָמָה זֶה נֶאֱמַר "וְהַחֲכָמָה תְּחִיָּה בְּעֲלִיָּה" (קהלת ז,
יב). מֵה שֶׁאֵין כֵּן כְּשֶׁמוֹלִיד בְּחֲכָמָתוֹ דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶן
תוֹעֵלַת כִּי אִם תְּהוּ וְהִבֵּל וְרִיק, וְהַגּוֹף יִהְיֶה כְּלֵה וְאָבֵד וְכָל
תְּאוֹתָיו וְהַנְּאוֹתָיו כְּלֵא הָיוּ. מֵה יִתְרוֹן בְּחֲכָמָה זֶה?!

ד. וְאֵין צְרִיךְ לוֹמַר כְּשֶׁהָאָדָם מוֹלִיד בְּחֲכָמָתוֹ פְּעֵלַת שְׂוֹא
וְשָׁקֵר, וְעַנְיָנִים רְעִים וּמְקַלְקָלִים, שֶׁלֹּא כְּדִין וְדַת
תּוֹרַתֵינוּ הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי עוֹשֶׂה כְּתָמִים וּפְגָם בְּנִשְׁמָתוֹ.

ה. אוי לָהּ לְאוֹתָהּ הַחֲכָמָה, אוי לָהּ לְאוֹתָהּ הַבִּינָה,
הַגִּוֵּרִים לְנִשְׁמָה דִּילִיָּה צַעַר גְּלוּגוּלִים קָשִׁים וּמְרִים,
וַיְסוּרִים בְּגִיהֶנָּם, וְנִדְחִית מִפְּרָגוּדָא קִדְיָשָׁא בְּחַרְפָּה
וּבְבוּשָׁה גְדוּלָּה.

לעשות חשבון הנפש בכל יום, אפילו לכמה רגעים בלבד, איך נראה
האדם בעולמו

ו. על פן עצה היעוצה לכל מי אשר בשם ישראל יכנה,
להכניע לִבּוֹ הַקָּשָׁה, וַיִּקַּח פְּנָאֵי לְעַצְמוֹ לְהַתְּבוּדָד
בְּמָקוֹם מְצַנֵּעַ שֶׁתִּפְּל עָלָיו הַכְּנָעָה גְדוּלָּה, וְאִימַת הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וַיַּחֲשֹׁב בְּיָמָיו וּשְׁנוֹתָיו אֲשֶׁר כָּבַר עָבְרוּ וַחֲלָפוּ
וְהָיוּ כְּלֵא הָיוּ, וְכָל יוֹם זְמַנּוֹ מִתְקַצֵּר וּמִתְקָרֵב אֶל יוֹם
הַפְּקוּדָה, שֶׁהוּא יוֹם הַמּוֹת, אֲשֶׁר מִי יוֹדֵעַ אוֹתוֹ, כִּי הוּא
שָׁט וּבָא פֶתַע פֶּתְאוּם, וְהַשְּׁלוּחֵי בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה אֲצִים
וּמְמַהֲרִים לְהִבְיָאוּ, לְתַן דִּין וַחֲשֹׁבוֹן עַל כָּל דְּבוּר, וּמַעֲשֵׂה,
וּמַחֲשָׁבָה, בְּלִתֵּי וְתוֹר מְאוּמָה.

ז. וי לנו מיום הדין, וי לנו מיום התוכחה. וכל לב יודע
מֵרַת נִפְשׁוֹ, מֵה שֶׁמֶרֶד בְּהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַכְּעִיס
לְפָנָיו בְּיַלְדוּתוֹ וּבְזַקְנוֹתוֹ, בְּמָקוֹם גְּלוּי וּבְמָקוֹם נִסְתָּר, כִּי
לְפָנָי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכֹּל גְּלוּי וְיָדוּעַ. וּבִשְׁעַת הַדִּין כָּל־
עוֹמְדִים וּמַעֲדִידִים בְּפָנָיו, בְּאִיזָה יוֹם וּבְאִיזָה שְׁעָה נַעֲשִׂית
הַרְעָה, וּבְאִיזָה מְקוֹם.

סדר הלימוד ליום **ב תשרי** [יום 2 בשנה]

הרושם המתעב שנשאָר בְּאָדָם מִן הַחֲטָא

ח. ובא וראה מה שמצאתי כתוב בספר אותיות דר'
עקיבא, כִּי יֵשׁ לְמִלְאָךְ אֶחָד עוֹמֵד סְמוּךְ לְרַקִּיעַ

ראשון, ורואה מעשים של בני אדם ומכריז למלאך אחר, ואותו המלאך השני מכריז הכרוז לפני פרגודא קדישא. (רצונו לומר פרקת הקדש), ומחמת קול כרוז זה מה שבני אדם עושין עברות, מתרחקים משם כל המלאכים שרוצים לומר שירה עד שמטהרין את המקום בטבילות.

מ. אוי לנו קל וחמר, אם מהמקום ששומעין כרוז קול העברה המלאכי השרת מתרחקים, ומטהרים המקומות, מכל שכן שיש טמאה באותו מקום עצמו שנעשה בה העברה, וקל וחמר הבן אדם שעושה עברה בעצמו.

תשובה אמיתית מעמק הלב מועיל אפילו על עברות חמורות ביותר. **י.** אל יאמר הבן אדם יתמרמר לבי בקרבי, וי לי אין תרופה עוד, שהרביתי לחטא לפני הקדוש ברוך הוא, אדרבא תחשב בדעתך כי ה' אלהי ישראל הוא מלא רחמים כפיו וידי פרושות לקבל תשובה. ובפרט מעמו ונחלתו.

הקדוש ברוך הוא פושט יד לשבים שרוצים להתקרב אליו יתברך **יא.** ותכף לכשיקח האדם פנאי לעצמו ומתבודד כף, אז בודאי אלהים יהיה בעזרו לגדור גדר על להבא, ויהיה ה' אלהיו עמו. והבא לטהר מסייעין לו, ויש לו להבן אדם בעצמו לראות לישר המסלה ולתקן את המענות.

מה שביכולת דבור אחד בלבד לגרום למעלה - מעשה נורא באשה שעמדה לפני הבית דין של מעלה

יב. ואל יהיה מקל לעצמו לומר זה הוא עברה קלה, ואין כדאי להתחרט בזה, או לעשות תשובה. ואניח את

הקלים, וְאֶתְבוֹנֵן עַל הַחֲמוּרוֹת לְתַקֵּן, כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לִידַע שְׂאִין הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתָרֵן, וְאֶפִּילוּ עַל דְּבוּר קָל. וּבּוֹא וּרְאֵה מַה שֶּׁכָּתַב הָרַב הַחֲסִיד בְּסֵפֶר "רֵכֵב אֵלָיו" מַה שְׂאֲרַע בְּיָמָיו.

יג. בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁהִיְתָה יוֹשֶׁבֶת בֵּין שְׂאֲרֵי נָשִׁים, וְהָיוּ מְסֻפְרוֹת אִשָּׁה אַחַת עִם חֲבֵרְתָּהּ בְּעִנְיַן הַתְּשׁוּבָה שֶׁל דִּין וְחֻשְׁבוֹן שְׂצָרִיךְ כָּל אָדָם לְתַן עַל מַעֲשָׂיו.

יד. פְּתַחְהָ אִשָּׁה אַחַת בְּדֶרֶךְ שְׁחוֹק וְאִמְרָה, וְאֲנִי בְּבוֹאִי לְפָנֶי יוֹם הַדִּין בְּב"ד שֶׁל מַעֲלָה וְיִשְׁאַלּוּ אוֹתִי לְמָה עָשִׂיתְ כֶּן, אֶעֱשֶׂה אֶת עֲצָמֵי אֱלֹמֶת שְׁלֵא אוֹכֵל לְהַשִּׁיב, וְלֹא הָיוּ יָמִים מְעַטִּים עַד שֶׁנַּעֲשִׂית אֱלֹמֶת עַד יוֹם מוֹתָה עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

סדר הלימוד ליום ג תשרי [יום 3 בשנה]

העשירות אינה הוכחה על צדקות האדם

זו. הָרִי מוֹכֵחַ שֶׁהַדְּבוּר סָלִיק לְמַעֲלָה וְעוֹשֶׂה רוֹשֵׁם, וְאֵל יִחְשַׁב וַיְדַמֶּה הָאָדָם לוֹמֵר, שְׂאֲחָרֵי חֲטָאוּ וּפְעֻלוֹת שְׂוֹא שֶׁעָשָׂה יֵשׁ לוֹ תַעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה, וְעָשָׂר וּבְרִיאוֹת גּוֹפוֹ, וּבִשְׁבִיל זֶה לֹא יִחְרִיד לוֹ חֲרָדָה, אֲדַרְבָּה עָלָיו נֶאֱמַר "יֵשׁ עָשָׂר שְׁמוֹר לְבַעֲלָיו לְרַעְתּוֹ" (קְהֵלֶת ה, יב), כִּי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֵּתִין לוֹ עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא סְאָתוֹ, וּבְפַעַם אַחַת יִשְׁפֹךְ חֲרוֹן אַף ה' עָלָיו, וְיִבּוֹאוּ עָלָיו בְּעֲלֵי חֲצִים וְדִינִים קָשִׁים רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, בְּלֵי חֲנִינָה וְחַמְלָה.

אם האדם היה רואה ומרגיש מה למטה ממנו, היה כל עסקו רק במעשים טובים

זו. בֵּן אָדָם אִם אֶתָּה יוֹדֵעַ כְּמָה שְׂדִין מְסֻטְרָא אֲחָרָא

הַאוֹרְבִים עַל רְבִיעֵית הַדָּם שֶׁבֶלֶב הָאָדָם, בְּוֹדָאֵי הָיִיתַ
מִשְׁעֶבֶד גּוֹפֶה וְנִשְׁמַתְךָ לְהַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ.

יז. וְהִנֵּה כְּתִיב "חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה אָמוּנַתְךָ" (איכה יג,
כג) בְּכֹל בְּקָר בְּהֻקִּיץ מִשְׁנָתוֹ, נַעֲשֶׂה הָאָדָם בְּרִיָּה
חֲדָשָׁה, וְיָדוּעַ כִּי תִכְלִית בְּרִיאַת הָאָדָם עַל מְנַת לְקַיִם
הַתּוֹרָה, וְהַחֻקִּים, וּמִצְוֹת ה'.

סגולה ליראת שמים, לזכור תמיד מעמד הר סיני

יח. וְעַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם כְּשֵׁיֶעוֹר מִשְׁנָתוֹ, יַחֲשֹׁב בְּדַעְתּוֹ
תִּכְפֹּף בְּמַעֲמַד הַר סִינִי, וַיִּצִיר בְּשִׁכְלוֹ אֵיךְ הָיָה
לְיִשְׂרָאֵל טָהָרָה וּפְרִישׁוֹת כְּשֶׁהָיוּ עוֹמְדִים בְּהַר סִינִי,
בְּאִמָּה וַיִּרְאָה, בְּרִתָּת וּבְזִיעַ, וְהַר סִינִי עֵשֶׂן מִפְּנֵי הָאֵשׁ
אֲשֶׁר יָרַד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָלָיו בְּרַבְּכוּת מְלֹאכִים, וְקוֹל
הַשּׁוֹפָר, וּמִשָּׁה רַבִּינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם אָדוֹן כָּל הַנְּבִיאִים הָיָה
הַסֵּרְסוּר בֵּין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבֵין עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

כוננת המזוזה

יט. וְאַחַר כֵּךְ יִהְיֶה הָאָדָם זָרִיז שֵׁיֵצֵא מִפִּיו דְּבוּר שֶׁל
קְדָשָׁה. וְעַל כֵּן כְּתִב הָרַב בְּעַל "סֵדֵר הַיּוֹם", שֶׁתִּכְפֹּף
וּמִיָּד כְּשֵׁיִקִּיץ הָאָדָם מִשְׁנָתוֹ יֹאמֵר, "מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ מְלֹךְ
חַי וְקַיִם שֶׁהַחַיּוֹת בֵּי נִשְׁמַתִּי בְּחֻמְלָה רַבָּה אָמוּנַתְךָ".
וְאַחַר כֵּךְ יִנְקָה אֶת גּוּפוֹ, וַיִּטַּל יָדָיו, וְאַחַר כֵּךְ יִלֶּךְ בְּזִרְיוֹת
לְבַהֲכֵנִי לְהַתְּפִלֵּל.

כ. וּבְהֵיּוֹת יָדוּעַ כִּי אוֹיְרָא דְעֵלְמָא מְלָא מְסֵטְרָא אַחְרָא,
וּבִיּוֹתֵר הַמְקֻטְרָגִים הַנְּעֻשִׂים מִחֻטָּאִים וּפְשָׁעִים שֶׁל
בְּנֵי אָדָם מְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם בְּאוֹיְרָא [אוֹיֵר הָעוֹלָם],

כַּנְזָכָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּזָהָר, וַיֵּשׁ לְחוּשׁ פֶּן בְּהִלְיָכְתּוֹ לְבֵית
הַכְּנֶסֶת יִתְדַבְּקוּ הַחִיצוֹנִים בְּזֵה הָאָדָם, שְׁמַמְהָר לְלַכֵּת
לְבֵית הַכְּנֶסֶת.

סדר הלימוד ליום ד תשרי [יום 4 בשנה]

כא. לְזֶה צְרִיךְ לֵידַע מָה שְׁאָמַר בְּזָהָר (חֶלֶק ג', דָּף ב', עֲמוּד רִסְג)
כִּי לְצַד שְׂמָאל בִּפְתַח יֵשׁ סִטְרָא אַחְרָא חַד וְעָלְיוּ
נְאָמַר "לִפְתַּח חֲטָאת רוּבִיץ". וְהַמְזוּזָה הָרוּמוּזַת עַל
שְׂכִינְתָא קְדִישָׁא קְבוּעַ מִיְמִין, וְסִימָן (קִהְלַת י. ב) "לֵב חָכֵם
לִימִינוּ", וְשֵׁם מְקוּמָה וְהִיא נִקְרָאת רְחֵל, וְאֵלְמָלָא שֵׁם שֶׁל
שִׁד"י שְׁכַנְגָדוֹ, לֹא הָיָה יָכוֹל הָאָדָם מִיִּשְׂרָאֵל לִילֵךְ, כִּי בְצַד
שְׂמָאל עוֹמֵד הַסִּטְרָא אַחְרָא שֵׁם, וְהִיא בְרָמֵז דִּילָהּ "לִפְתַּח
חֲטָאת רוּבִיץ" בְּהַפּוּךְ אֶתְּוֹן רְאֵשֵׁי תִבּוֹת "רְחֵל". וְלִכֵּן שֵׁם
שֶׁל שִׁדֵי שְׁכַנְגָדוֹ הוּא מְכַנְיָעוּ. וְעַל זֶה כְּתִיב "וְהָיָה שִׁדֵי
בְּצְרִיךְ" (אִיּוֹב כב, כה).

שְׂמִירָה בְּצֵאת הָאָדָם מִבֵּיתוֹ

כב. אֲמַנָּם עֶקֶר שְׂמִירָה צְרִיךְ מְמַנּוּ בְּצֵאתוֹ מִן פֶּתַח בֵּיתוֹ
לְבַלְתֵּי יִדְבִּיק בְּסִטְרָא אַחְרָא וּלְהַבִּיאוֹ לִידֵי חֲטָא חֵס
וְשְׁלוּם, וְעַל כֵּן בִּפְתַח הַפְּנִימִי שְׂבִיבֵית יְכוֹן בְּהִנְחַת יָד עַל
הַמְזוּזָה, כִּי "יִצָר" בְּמִלּוּי אוֹתִיּוֹת הוּא יו"ד צָד"י רִי"ש
סוֹפֵי תִיבּוֹת "שִׁדֵי", רְצוּנֵי לוֹמַר שְׁשֵׁם שֶׁל שִׁדֵי הוּא טוֹב
לְהִנְצֵל מִיִּצָר הָרַע. וּבְצֵאתוֹ מִבֵּיתוֹ יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה.

עַל יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע נִשְׁמַר הָאָדָם מִכָּל עוֹן וְאִשְׁמָה

כג. רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חוֹסֵה נָא עָלַי לְמַלְטָנִי מִיִּצָר הָרַע
וְכָל כֶּת דִּילִיָּה אָמֵן. אוֹ יִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע פְּרָשָׁה

ראשונה "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד" (דְּבָרִים וד-ט) עַד
 "וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ" וְאֵז יִמְלֹט בְּאוֹתוֹ
 יוֹם מִכָּל עֲוֹן וְאִשְׁמָה.

פָּרֶק ב'

בְּפָרֶק זֶה מְבָאָר שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְשִׁמּוֹר עֵינָיו מִלְרְאוֹת דְּבָרִים
 שְׂאִינָם מְהַגְנִים

א. דוּד הַמֶּלֶךְ ע"ה אָמַר בְּתֵהִלִּים (קִיט, לז): "הַעֲבֹר עֵינֵי
 מִרְאוֹת שׁוֹא בְּדַרְכֶיךָ חֵינִי". צָרִיךְ אָדָם לְדַעַת כִּי
 הַרְבֵּה דְּבָרִים הֵם תְּלוּיִין בְּרְאוֹת שֶׁל אָדָם, עַל כֵּן נִרְאֶה לִי
 שְׁצָרִיךְ לְזַהַר תַּכְף בְּקוֹמוֹ מִשְׁנֵתוֹ אִם מִסְתַּכֵּל בְּרְאִיָּה אֶל
 הַבָּתִּים יְכוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן מְצוֹת מְזוּזָה בְּפֶתַח
 הַבַּיִת. מְצוֹת מַעֲקָה לְגַג הַבַּיִת כְּדֹכְתִּיב (דְּבָרִים כב, ח)
 "וְעָשִׂיתָ מַעֲקָה לְגַגְךָ".

צָרִיךְ אָדָם לְקַדֵּשׁ אֶת עֵינָיו לְפִי יְדִיעָתוֹ וּלְפִי לַמּוֹדוֹ

ב. וְאִם יוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ וּפָגַע בְּבִהְמוֹת טְהוֹרוֹת הָרְאוּיִין
 לְקַרְבָּן, יַחֲשֹׁב בְּדַעְתּוֹ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צָוָה לָנוּ
 לְהִקְרִיב קָרְבָּנוֹת [כְּדֹכְתִּיב (וַיִּקְרָא א, ג) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם
 קָרְבָּן לַה',] וְאִם פָּגַע בְּבִהְמוֹת וּבַחַיּוֹת טְמְאוֹת [רְאֶה
 וַיִּקְרָא פָּרֶק יא, דְּבָרִים פָּרֶק יד], יַחֲשֹׁב בְּדַעְתּוֹ אִיסוּר
 אֲכִילָתָן, וְכֵן אִם פָּגַע בְּגוֹי יַחֲשֹׁב בְּדַעְתּוֹ אִיסוּר חֲתָנוּת,
 וְכָל אִישׁ וְאִישׁ כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְחַשֵּׁב לְפִי יְדִיעָתוֹ וּלְפִי
 לַמּוֹדוֹ, וְהוּא עֲנִין גְּדוֹל מְאֹד, שֶׁהוּא מְכַנֵּס הָעֵינִים
 בְּקִדְשָׁהּ בְּגוֹנִין.

סדר הלימוד ליום ה תשרי [יום 5 בשנה]

על ידי הבטה על דבר שבקדשה עושה לבוש לעיניו בקדשה. מי שמתפלל על נשים זרות מכניס את עצמו לטמאה גדולה

וזה לעומת זה, כמו שהסתכל בדברי קדשה, הוא עושה מלבוש לראיות עיניו בקדשה, כן חס ושלום הוא להפך, כיון שהאדם ממציא לראות בדברים האסורים, ובנשים זרות, אז מכניס את עצמו לטמאה גדולה.

ראיה והוכחה לגדל פגם הראיה בדברים האסורים

ג. וראיה גדולה, שהראיה הוא פוגם ומפגים, מעוף אחד הנקרא בת היענה שעל ידי שהביצים מנחים לפניה, והעוף מסתכל בם בראיתה, מנקבת הביצה, ויוצא מכל ביצה אפרוח אחד. ועוד אוכיח לקמן בפרקים חדושים מזה.

שמירת העינים מונע את האדם מכל מכשול

ד. ולכן תקנו חכמינו זכרונם לברכה (עבודה זרה כ, ע"א) גדר וסג שלא להסתכל במקום שקרוב לבוא לידי חטא, כגון בנשים ובתולות המביא לאדם לידי הוצאות שכבת זרע לבטלה, ועל זה פון דוד המלך עליו השלום "העבר עיני מראות שוא בדרךכי חייני", רצונו לומר כי תיבת "שו"א" הוא גימטריא ש"ז. והוא ראשי תיבות ש'כבת זרע, והוא רמז גדול. ונראה לי עוד דלילית עם פיתותיה, נקראים חבלי שוא, חבלי דמיתה, כדאיתא כמה פעמים בזוהר, ולכן התפלל דוד על זה ואמר, "בדרךכי חייני" דהוא מסטרא דחיים, ולא מסטרא דמיתה חס ושלום.

סגלה להנצל מן החטא, שעניי האדם יתאוו תמיד להשם יתברך
 ה. והנה כבר כתבו בעלי מוסר, שיש סגלה נפלאה
 להנצל מעברה זו. יציר האדם תמיד כאלו שם הוי"ה
 כתוב לפניו, בדין שחור על גבי קלף, וכמו שנאמר
 "שויתי ה' לנגדי תמיד", וזהו סוד הכתוב שאמר גם כן
 דוד המלך עליו השלום "עיני תמיד אל ה' כי הוא יוציא
 מרשת רגלי", וקל להבין.

עצת המגיד מישרים

ו. והנה המגיד להרב בית יוסף זצ"ל, נתן עצת הוגנת
 להרב זכרונו לברכה כדי שלא יבא האדם לידי החטא,
 יציר כאלו דיוקנו של אביו עומדת לפניו. והביא ראיה
 מיוסף הצדיק שבקש לשכב עם אשת פוטיפרע, ונודמן
 לעינו דיוקנו של אביו, ופרש יוסף מהחטא.

סדר הלימוד ליום ו תשרי [יום 6 בשנה]

רמז לענין דמות דיוקנו של אביו

יעוד רמז בתורתנו הקדושה, דשא עשב מזריע זרע.
 דשא הוא ראשי תבות דיוקנו של אביו, הוא עשב
 שהוא טוב למזריע זרע למינהו, ולא להוציא שכבת זרע
 לבטלה, כי אם במינו דוקא.

העין שמסתכלת על דברים אסורים, נענשת מרות לאחר פטירתו
 לא עלינו

ז. ובא וראה מה דאיתא בזוהר פרשת פקודי, כי יש ממנה
 אחד שנקרא פתות, על שם שהוא מפתה לבני נשא
 לאסתכלא ולעינא במה דלא איצטריך ליה בכמה נאופין

וּזְנוּנִים [מִפְתָּה לְבְנֵי אָדָם לְהִסְתַּכֵּל וּלְעֵין בְּמָה שְׂאִינוּ
צָרִיךְ בְּכִמָּה נְאוּפִים וּזְנוּנִים] שְׁלֹא אַחַר מִיתַת הָאָדָם וְנִקְבֵּר
בְּקֶבֶר, כָּא הַמְּמַנֶּה הֵהוּא וּמַחְזִיר לְהָאָדָם נְשֻׁמָּתוֹ, וְאַחַר
כִּף נוֹטֵל אֶת הָאָדָם בְּאֶכְזָרִיּוֹת, וּמְשַׁבֵּר עֵצִים שֶׁל עֵינַיִם,
וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ אֶת הָעֵינַיִם, וְאַחַר כֵּן דֵּן אוֹתוֹ בְּיִסּוּרֵי קָשִׁים
וּמְרִים, וְאַחַר כֵּן מוֹרִידֵין אוֹתוֹ לְבוֹר, שְׂיֵשׁ בוֹ הַרְבֵּה
נְחָשִׁים וְעֶקְרָבִים וְאוֹחֲזִין בוֹ וְדַנִּין אוֹתוֹ בְּדֵינַיִם קָשִׁים
וּמְרִים רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

עֵין הַמְּסַתְּפֵלֵת בְּמָקוֹם הָאֵסוּר, מִתְגַּלְגֵּל אַחַר כֵּן בְּעוֹף הַנִּקְרָא "רָאָה",
שְׂטָבְעוּ גַם כֵּן כֵּן

ח. וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ הָאֵר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה כִּי יֵשׁ עוֹף קָטָן
הַנִּקְרָא בְּתוֹרָה "רָאָה", וְנִקְרָא כֵּן ע"ש שְׁרוּאָה
מִרְחוֹק. עַל עוֹף זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה שְׁנִקְרָא
כֵּן שְׁרוּאָה לְמִרְחוֹק וּמִזְנֶה בְּרֵאִיתוֹ. וְלִכֵּן הֶעֱנֵשׁ שֶׁל בֶּן
אָדָם הַמְּסַתְּפֵל בְּנָשִׁים, יִתְגַּלְגֵּל נְשֻׁמָּתוֹ בְּעוֹף זֶה, מְדָה
כְּנֶגֶד מְדָה, וְסוֹבֵל שָׁם צַעַר גְּדוֹל מְאֹד.

סְבָה הָרֵאוּשׁוּנָה לַחֲטָא

ז. וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע כִּי לְכָל עוֹזֵן יֵשׁ גְּרָם וְסְבָה הַמְּבִיאָה
אוֹתוֹ לְיַדֵי כֵּן. וְהַכִּי נִמְי יֵשׁ גְּרָם וְסְבָה הַמְּבִיאֹת אוֹתוֹ
לְיַדֵי הַסְּתַכְּלוֹת בְּנָשִׁים הָאֵסוּרוֹת.

אֶפִּילוּ עַל מָה שְׂתַקְנוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה לומר בְּרַכַּת "בְּרוּךְ
מְשַׁנֶּה הַבְּרִיּוֹת", לֹא יִשְׁבַּע עֵינָיו מִרְאֵיהָ הֵיא

וְהַסְּבָה הָרֵאוּשׁוּנָה כְּשֶׁאָדָם מְסַתְּפֵל בְּדְבָרִים טְמֵאִים עַד
שְׂהִשְׁבִּיעַ עֵינָיו בָּהֶם בְּהִסְתַּכְּלוֹתוֹ, אִף שְׂיֵשׁ
לְאָדָם רְשׁוֹת לְרֵאוֹת בְּרִיּוֹת מְשַׁנּוֹת הַבָּאוֹת מִמְּדִינּוֹת

מִרְחָקִים וְעַל זֶה תִּקְנֵנוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה וְקִבְעוּ
בְּרָכָה "בְּרוּךְ מְשֻׁנָּה הַבְּרִיּוֹת". מִכָּל מְקוֹם לֹא יִשְׁבִּיעַ עֵינֵינוּ
בְּהִסְתַּכְּלוּת, וְלֹא יִרְאֶה בָהֶם כִּי אִם דֶּרֶךְ אֲרָעִי, כִּי מֵאוֹר
הָעֵינַיִם רוֹמְזִין בְּד' גּוֹנִין שֶׁהֵן נִגְדֵי אוֹתִיוֹת שֵׁם ה'.

סדר הלימוד ליום ז תשרי [יום 7 בשנה]

אָדָם הַמִּסְתַּכֵּל עַל דְּבָרִים טְמֵאִים, מְבִיא עַל עַצְמוֹ רוּחַ טְמֵאָה
י. וְאִם הֵבֵן אָדָם רוּאָה בְּרֵאִיתוֹ בְּרִיּוֹת טְמֵאוֹת, אִזְּ הוּא
מִמְשִׁיךְ רוּחַ הַטְּמֵאָה הַחוּפֵף עָלָיו בְּזֶה הַדְּבָר. וְהוּא
הַגּוֹרֵם אַחֵר כִּף לְהִסְתַּכֵּל בְּדָבָר הַיּוֹתֵר גְּרוּעַ, הַמְּבִיא
הָאָדָם לְיַדֵּי מְכַשׁוּל, וְלָכֵן הִזְהִירוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה
שֶׁלֹּא לְהִסְתַּכֵּל אֶפִּילוּ בְּאִשְׁתּוֹ נְדָה. כִּי טְמֵאָה שֶׁל נְדָה
הַחוּפֵף עַל הָאִשָּׁה בְּיַמֵּי נְדָתָה עַל יְדֵי הָרֵאָיָה שׁוֹאֵב הוּא
אֵלָיו הִזְהֵמָא, וּמִדְּבַק הַטְּמֵאָה בְּעֵינָיו.

לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל דְּבָרִים טוֹבִים

יא. וְהָרֵאָיָה לְזֶה שְׁכִיּוֹן שֶׁהָאִשָּׁה נְדָה מְסַתַּכֶּלֶת בְּמֵרָאָה
שְׁקוֹרִין בְּלָשׁוֹן אֲשַׁכְּנֵנוּ (שְׁפִיגֵל) חֲדָשׁ, עוֹשֶׂה רֵאִיתָהּ
בְּמֵרָאָה רִשָּׁם כְּתָם אַחַד שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַעֲבִיר אוֹתוֹ הַכְּתָם.
וְלָכֵן אָמְרוּ גַם כֵּן חֲכָמֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה דְּאָסוּר לְהִסְתַּכֵּל
בְּפָנָיו שֶׁל אָדָם רָשָׁע, אֲלֵא יִרְגִיל עַצְמוֹ לְשׁוּם עֵינָיו בְּדָבָר
קִדְשָׁה, וְאִזְּ הוּא מִמְשִׁיךְ קִדְשָׁה וְנוֹתֵן הָאָרֶה גְּדוּלָה לְד'
גּוֹנִין דְּעֵינָא דִּילֵיהּ.

טוֹב לְהִסְתַּכֵּל בְּשָׁמַיִם, מֵעֲשֵׂי הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹנְעִים מֵעֲשֵׂים הָרְעִים
וְטוֹב לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל בְּשָׁמַיִם כְּדִי לְרִאוֹת מֵעֲשֵׂי ה'
יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזוֹהַר פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי יוֹמָא חַד הוּינָא
עַל כִּיף יָמָא, וְאַתָּא אֵלֵיהּוּ וְאָמַר לִי, רַבִּי, יַדְעַתְּ מָה
הוּא דְכְתִיב "שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי כָרָא אֱלֹהִים",
אֲמִינָא לֵיהּ אֵלִין שְׁמִיָּא וְאֵלִין עוֹבְדֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
דְאִית לֵיהּ לְבַר נָשׁ לְאַסְתַּכְּלָא בְּהוּ, וּלְכַרְכָּא לֵיהּ, דְכְתִיב
"כִּי אֶרְאֶה שְׁמִיךָ מַעֲשֵׂה אֲצַבְעוֹתֶיךָ יִרַח וְכוֹכְבִים אֲשֶׁר
כּוֹנְנִתָּה" וְכְתִיב "ה' אֲדוֹנֵינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ"
עַד כָּאן לְשׁוֹנוּ.

פְּרוּשׁ הַזוהר: [אמר רבי אלעזר בנו של רבי שמעון בן
יוחאי: יום אחד הייתי על חוף הים, ובא אליהו
ואמר לי רבי, הידעת מה זה שכתוב: "שאו מרום עיניכם
וראו מי כרא אלה".

אֲמַרְתִּי לוֹ: אֵלוּ הֵם הַשְּׁמַיִם וְצַבָּאִים - מַעֲשֵׂה הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שְׁיֵשׁ לְבַנֵּי אָדָם לְהַסְתַּכְּלָא בְּהֵם וּלְכַרְכָּ
אוֹתוֹ, שְׁכָתוֹב: "כִּי אֶרְאֶה שְׁמִיךָ מַעֲשֵׂה אֲצַבְעוֹתֶיךָ, יִרַח
וְכוֹכְבִים אֲשֶׁר כּוֹנְנִתָּה", וְכְתִיב: "ה' אֲדוֹנֵינוּ מָה אֲדִיר
שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ", עַד כָּאן.]

הַמְדַקְדָּקִים בְּמַצּוֹת מְסַתְּפָלִים עַל הַרְקִיעַ בְּשַׁעַה שֶׁהַכּוֹכְבִים
מִתְחִלִּים לְהָאִיר, וְאוֹמְרִים מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'

וְכֵן נוֹהֲגִין אֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה לְהַסְתַּכְּלָא בְּשְׁמַיִם בְּשַׁעַת
יְצִיאַת הַכּוֹכְבִים כְּשֶׁמִּתְחִילִין לְהָאִיר אוֹמְרִים
"מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'" וְגו' וּבִפְרָט כְּשֶׁמִּתְחִיל הַחֲמָה
לְהָאִיר, אֲזִי צָרִיךְ הָאָדָם לְהַסְתַּכְּלָא לְשְׁמַיִם, בְּצֵאת
הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרְתוֹ כִּי אֲזִי סֵטְרָא אַחְרָא וְחִיצוֹנִים
מִתְעוֹרְרִים עַל יְדֵי תְקַפָּא דְשִׁמְשָׁא.

סדר הלימוד ליום ח תשרי [יום 8 בשנה]

באשר שאין ביכולת הסטרא אחרא להסתכל באור הלבנה, מתכסה בצלה

יב. וכן פשהלבנה תתחיל להזריח אז הסטרא אחרא שאין יכולה להתראות באור הלבנה, ושאיין בעולם בתקפא ובחזק הן מסתירים עצמן בצל הלבנה, ועל זה נאמר "יומם השמש לא יכפה וירח בלילה", ועל זה יכון האדם תמיד באמרו בשחרית, "יוצר אור וכו' המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים" שיאירו המאורות ברחמים, ולא ינזק שום בר ישראל על ידי זריחת אור דילהון.

כדי שיתקבלו תפלותיו, צריך לזהר בדבורו קודם התפלה שלא ידבר דברים מיתרים

יג. על כן צריך האדם לזהר בראית העין, ומכל שכן בדבור שהוא נחשב כמעשה, על כן בהליכתו לבית הכנסת יראה למעט בדבורו דברי חול עם חברו, וכל שכן עם איש אחר, אשר הוא שלא לצורך, וזהו סגלה נפלאה שיקבל ה' ברחמיו תפלתו.

מה שביכולתה של שיחה תירה שלא בזמנה ומקום הנכון לגרום ו**הנה** מצינו בכתבי האר"י זכרונו לברכה, שצוה לתלמידיו החסידים, ובפרט לתלמידו ר' יצחק אשכנזי זכרונו לברכה, שילך ר' יצחק לכפר עין זיתים, על קבר ר' יהודה בר אלעי, ושם יתפלל, ולכון יחודים שמשר לו האר"י זכרונו לברכה, ושם יגלה לו ר' יהודה בר אלעי פרוש על מאמר הזוהר בפרשת האזינו, וצוה לו האר"י שלא ידבר עם שום אדם בהליכתו, והלך ר' יצחק

אֲשַׁכְנְזֵי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה הַנִּזְכָּר לְעִיל, וְהַתְּפִלָּל וְעָשָׂה כָּל הַיְחִוּדִים, וְנִשְׁתַּטַּח עַל קַבְרוֹ, וְאֵין קוֹל וְאֵין תְּשׁוּבָה, וְחִזַּר בְּפִחֵי נֶפֶשׁ אֶל רַבּוֹ הָאֲרָ"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, וְאָמַר לוֹ, אֲדוּנֵי בְּאֵתִי עַל הַקָּבֵר הַתָּנֵא רַבִּי יְהוּדָא בַּר אֲלֵעִי, וְעָשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי, וְלֹא בָּא אֵלַי שׁוּם תְּשׁוּבָה מִמֶּנּוּ, וְהֵשִׁיב לוֹ הָאֲרָ"י, וְלֹא רָאִיתִי בְּהִשְׁגוּתִי שְׂדֵבֶרֶת עִם עָרַל עָרְבִי אַחָד, וְלֹא דִי שֶׁהוּא לֹא שָׁאֵל בְּשִׁלּוּמָה, אֶלֶּא אֶתָּה הַקְּדַמְתָּ לוֹ שְׁלוֹם. וְהֵלֵא צִוִּיתִיךָ שְׁלֵא תִדְבֵּר עִם שׁוּם בֶּן אָדָם, אִזְ זָכַר הָרַב רַבִּי יִצְחָק אֲשַׁכְנְזֵי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שֶׁכָּף הִיָּה וְהוּדָה לוֹ עַד כָּאֵן לְשׁוּנוֹ.

סדר הלימוד ליום ט תשרי [יום 9 בשנה]

ראייה אסורה פוגמת את נשמת האדם

הַרִי לֶךְ רְאִיָּה שֶׁהַדְּבוּר וְהָרְאִיָּה פּוֹגְמִין, וְאֵף שֶׁבְּגִלוּתֵינוּ מִכְּרַחִים לְהַקְדִּים שְׁלוֹם לְכָל אָדָם אֲפִילוֹ בְּשַׁחֲרִית קוֹדֵם תְּפִלָּה, מְכַל מְקוֹם יִרְאָה לְקַצֵּר דְּבָרָיו בְּמֵאֵי דְאַפְשָׁר וְזֶהוּ סִגְלָה נִפְלְאָה וְנֶאֱמָנָה וְדו"ק כִּי קִצְרַתִּי פֹה, וְלִקְמֵן אֲאָרִיךְ בּוֹ בַּפְּרָקִים.

פְּרָק ג'

פְּרִשְׁתַּנָּח

א. דוּד הַמְּלֶךְ פֶּתַח (תהלים א' א) "אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הֵלֶךְ בְּעֵצַת רְשָׁעִים וְגו'" וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יֵשֵׁב, וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה בְּמִסְכַּת אָבוֹת, "שְׁנַיִם שְׂיוֹשְׁבֵין וְאֵין בִּינֵיהֶם דְּבָרֵי תוֹרָה הֵרִי זֶה מוֹשֵׁב לְצִים" וּבְהִיּוֹת מְכֻשׁוֹל זֶה מְצוּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים מְאֹד, עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם

לְשׁוֹם הַשְּׁגָחָתוֹ מֵאֵד בְּאֲזָהָרָה זֹו, שֶׁבְהִיּוֹתוֹ יוֹשֵׁב עִם חֲבֵרָיו
 שֶׁתְּהֵא יִשְׁיִכְתּוּ בְּדַבְרֵי תוֹרָה, אוּ בְּדַבְרֵי מוֹסֵר וְדַבְרֵי יִרְאָה.
 יִתְרַחֵק אָדָם מִמְטַחְוֵי קֶשֶׁת מִן הַלִּיצָנִים, וּמִבְעֵלֵי לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת
 וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה לְהִתְרַחֵק מִיּוֹשְׁבֵי כְּתוּת הַלִּיצָנִים,
 וְיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת הַיּוֹשְׁבִים כְּתוּת וְעוֹסְקִים בְּדַבְרִים שֶׁל
 מַה בְּכָף, וּבְדַבְרִים מְרַבִּים לֹא יִחְדַּל פֶּשַׁע שֶׁל לִיצָנוּת, אוּ
 לְשׁוֹן הָרַע, וְעַל יְדֵי זֶה הֵם מוֹלִידִין עֲנִינִים פְּגָמִים
 הַמְּבִיאִים לְפָגַם בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶן. וְהִירָא דְבַר ה' יִתְרַחֵק
 מֵאֲסַפְת הַחֲבוּרוֹת שֶׁל אֱלוֹ.

הַמְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע וְלִיצָנוּת חֵס וְשְׁלוֹם - הַשְּׂדִים שֶׁנִּקְרָאִים "כְּסִילִים"
 מְרַמֵּים אוֹתוֹ לְתוֹךְ רִשְׁתָּם

ב. וְדַע לָךְ, כִּי יֵשׁ כַּת אַחַת חִיצוֹנִית הַנִּקְרָאִים כְּסִילִים,
 וְהֵם מְמַנִּים הַמְתָּרָאִים לְבְנֵי אָדָם כְּשֶׁהוֹלֵךְ יַחֲדֵי
 בְּלִילָה בְּדֶרֶךְ, מִתְּרָאִין כְּנִגְדּוֹ וְלִפְעָמִים אֵף בְּחֲבוּרַת בְּנֵי
 אָדָם שְׁקוֹרִין בַּל"א (פּוּר פִּיר לִיכֵט) וּמְטַעִין אוֹתָן לְלַכַּת עִמָּהֶם
 בְּחֲבוּרָה, וְלִפְעָמִים מְרָאִין לְהַדְבִּק יַחַד לִילָף לְפָנְדֵק א'
 וְאֲכֻסְנִיא, וּמְרָאִין בְּאוֹר הַנֵּר לְהִתְקַרֵּב.

וְהָאָדָם הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְמִלּוֹן אוּ לְפָנְדֵק בְּמָקוֹם
 קְרוֹב, אָבָל הֵן מְרַחֲקִין אוֹתוֹ מִן הַדֶּרֶךְ, וְקְרוֹב
 הַדְּבָר שְׁמוֹלִיכִין אוֹתוֹ לְמָקוֹם אֲגָמִים וּמְקוֹמוֹת מְטַנְפוֹת,
 אוּ לִיעַר אוּ בֵּין בְּצַעֲי הַמַּיִם, אֲשֶׁר מְסַתְּכֵן שֵׁם הָאָדָם
 בְּסַכְנַת נַפְשׁוֹת.

לִיצָנוּת וְלְשׁוֹן הָרַע נְרַשְׁמִים בְּסִפְר הַנִּקְרָא "פּוּעֵלֵי אָוֶן"

ג. וְהֵן הֵם הַמְּמַנִּים עַל בְּנֵי אָדָם הַמְתָּאֲסָפִים כְּתוּת שֶׁל בְּנֵי
 אָדָם לְסִפְר דְּבָרִים שֶׁל הַכְּלִי בְּנֵי אָדָם שְׂאִין בָּהֶם

תועלת, ואלו המשחיתים נקראין גם כן פועלי און, הכותבים כל דברי ליצנות, וכל דברי לשון הרע, בספר א' למעלה הנקראת פועלי און. וכיום ביאת פקדתם של אלו האנשים, יוצאים כתות האלו של הכסילים, ופוגעין בנשמתן, ומוליכין אותם למדבריות או לבצעי המים, ומצערים את הנשמה במאד מאד.

סדר הלימוד ליום י תשרי [יום 10 בשנה]

במקום מחלוקת מתאספים המשחיתים רחמנא ליצלן על כן צריך להתרחק מחבורות כתות האלו. ואין צריך לומר כשרואין בני אדם שמריבים בדברי קטטות ומריבות ברח ברח מהן, כי שם אסיפת החיצונים, שמתאספים שם במקומות האלה שיש ריב וקטטה. ומזה תוכל לציר הפגם המדברים דברים בטלים בבית הכנסת, מקום קדשה המיוחד להיות מלא בהבל של שירות ותשבחות ותחנונים.

המדבר בבית הכנסת, אין לו חלק באלקי ישראל

ד. ואתה ראה מ"ש בזוהר פרשת תרומה ז"ל: "מאן דאשתעי בבי כנישתא וי לו וכו' ואין לו חלק באלהי ישראל דגרע מהימנותא דמלכא" עד כאן לשונו. עין שם

(א) פרוש הזוהר:

מי שמדבר בבית הכנסת בדברי חול - אוי לו שגורם פרוז בין העולמות, ואין לו חלק באלהי ישראל שגורע האמונה בה' שמראה בדבורו שאין השכינה שם ושאינו ירא ממנו.

כי קצרתִי מאד, באֲשֶׁר שֶׁהֶעֱנֵשׂ יָדוּעַ לְכֹל אִישׁ בְּסִפְרֵי מוֹסֵר שֶׁקָּדְמוֹ לִי.

וְאֲנַחְנוּ עִמּוֹ וְצֹאן מְרַעִיתוֹ מְחֻיָּב כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְגַדֵּר עֲצָמוֹ שְׁלֵא לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר חוּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, שְׁבַעֲוֹן קַל כְּזֶה לֹא יִהְיֶה לוֹ ח"ו חֶלֶק בְּאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַזּוֹהַר.

חומר איסור דברים בטלים בבית הכנסת

וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁלֵא לְדַבֵּר דְּבָרֵי לִיצְנוּת אוֹ רְכִילוּת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אֲשֶׁר דִּירַת הַשְּׂכִינָה שָׁם הִיא בְּבִתֵּי כְּנִסְיוֹת וּבְבִתֵּי מְדַרְשׁוֹת, וְאִם בְּנֵי אָדָם אֵינָם נוֹזְהָרִים מִלְּדַבֵּר דְּבָרֵי שְׁחוֹק וְקִלּוֹת רֹאשׁ וּרְכִילוּת וְלִשׁוֹן הָרַע בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, הוּא גוֹרֵם שֶׁהַשְּׂכִינָה מִסְתַּלְקֶת מִיִּשְׂרָאֵל, וְעַל זֶה כָּתַב הַזּוֹהַר וְלֹא מְצָאָה הַיּוֹנָה מְנוּחַ, וְעַל יְדֵי עוֹוֹן זֶה בְּעוֹוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים נִחְרְבוּ כַּמָּה בִּתֵּי כְּנִסְיוֹת, כִּי הַבְּנֵי אָדָם מְכַנְיִסִין עֲרֻבוֹב הַסְטָרָא אַחְרָא בְּמַחְנֵה הַשְּׂכִינָה, וְשֶׁהוּא כְּלָה קוֹדֵשׁ. כִּי עֲרֻבוֹב זָרִים בְּמִקְוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים לֹא טוֹב, וּבְכָל עֶסֶק קְדוּשָׁה יֵהָא אָדָם מְזַהֵר מְאֹד שְׁלֵא יִגְרֵם בּוֹ עֲרֻבוֹב חִיצוֹנִים ח"ו.

סדר הלימוד ליום יא תשרי [יום 11 בשנה]

יש מִמְנָה מְיֻחָד שֶׁמִּמְתִּין לְשִׁמוּעַ דְּבוּרִים אֲסוּרִים רַחֲמָנָא לִיצְלָן ה'. וְהִנֵּה דַע מֵה שֶׁכָּתַב הַזּוֹהַר פְּרָשַׁת תְּרוּמָה דִּישׁ מְמָנָה חַד מְסִטְרָא אַחְרָא הַמְצַפָּה וּמִמְתִּין עַל כָּל מִי שֶׁמוֹצִיא מִפִּיו דְּבַר מְגָנָה כְּגוֹן, כְּזָבִים, לְשׁוֹן הָרַע, רְכִילוּת, לִיצְנוּת וְכִיּוֹצֵא בְהֵן, וּלְבַתֵּר מִפִּיק מִלִּין קְדִישִׁין אֲזִיל הֵהוּא

מִמֶּנָּה עִם שְׂאֵר חִיצוֹנִים שְׁתַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ, וְנִטְלִין הֵיחָא
 מְלָה קְדִישָׁא וּמִסְאָבֵי לֵיהּ, וְלֹא זָכִי בֵּהּ הֵהוּא בְּרַ נֶשׁ
 בְּהַדִּין מְלָה קְדִישָׁא, כִּי אִזּוּ הַחִיצוֹנִים הֵם הַנּוֹטְלִים
 הַדְּבוּרִים שֶׁל קְדֻשָּׁה אֲצֵלָם וּמִתּוֹסְפִים כַּח לָהֶם עַל יְדֵי
 מְלָה קְדִישָׁא וְכוּ'. אוֹי לֵיהּ לְהֵאֵי בְּרַ נֶשׁ בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְי
 לֵיהּ לְעֲלָמָא דְאַתִּי.

[פירושו: אוי לו לכן אדם ההוא בעולם הזה - אוי לו
 לעולם הבא].

וְהַגְרָם לְזֵה הוּא רַוב דְּבָרִים, כִּי בְּדָבָרִים הִרְבֵּה אֵי אֶפְשָׁר
 שְׁלֹא יַעֲרַב טוֹב בְּרַע וְרַע בְּטוֹב, וְעַל יְדֵי זֵה ח"ו
 נִתּוֹסַף כַּח וּגְבוּרָה לְסִטְרָא אַחְרָא.

יְרַגֵּל אֶת פִּיּוֹ לְדְבוּרֵי קְדֻשָּׁה, וּלְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

ו. עַל כֵּן טוֹב יוֹתֵר לְהֵאָדָם לְהִרְגִיל פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ בְּדָבָרֵי
 יְרָאָה וּמוֹסָר, וְלִהְיוֹת שְׁגוּר בְּפִיּוֹ לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ, שֶׁהוּא
 לְשׁוֹן צַח וּמוֹעִיל לְנִשְׁמָה. וְהֵנָּה זֵה מְבוֹאֵר בְּדָבָרֵי רַבִּינוּ
 הָאֲר"י ז"ל שֶׁמְדְבוּרָיו שֶׁל אָדָם נִכָּר שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ לְמַעְלָה.

הַרְגִיל בְּקִלְלוֹת וּבְדָבָרֵי רִיבוּת - שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ מִסִּטְרָא אַחְרָא
 רַחֲמֵנָא לִיצְלָן

ז. אִם הוּא רַגִּיל בְּקִלְלוֹת אוּ בְּדָבָרֵי רִיבוּת, אֲזִי תִדַּע
 שֶׁנִּשְׁמָתוֹ הִיא מִסִּטְרָא אַחְרָא, מִשְׂרֵשׁ נַחֲשׁ וְצָפַע, וְאִינוּ
 מְגוּזַע קְדוּשִׁים, כִּי אִם מֵעֲרַב רַב, וְאִף שֵׁישׁ לוֹ אֵב וְאִם
 צְנוּעִים וְחִסִּידִים, מְכַל מְקוֹם גְּלָגוּל נִשְׁמָתוֹ מֵעֲרַב רַב.
 וְכִיּוֹצֵא בּוֹ מִי שֵׁישׁ לוֹ פֶּה מְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים וְדָבָרֵי
 נְבִלָה ח"ו, מְבוֹאֵר גַּם כֵּן בְּדָבָרֵי הָאֲר"י ז"ל, הַמְּנַבֵּל פִּיּוֹ

פוגם בלְבָנָה, וְעוֹשֶׂה מְאוֹתוֹת לְבָנָה, נְבִלָה, ח"ו. וְכֹאשֶׁר כִּי (פי) דְבָרֵי הַפּוֹגְמִים הֵם מְרַבִּים לְבֹאֲרָם, וְלֹא יִסְפִּיק לָהֶם אֶף עֲשָׂרָה פְּרָקִים לְזִכֹּר גְּדֹל הָעֲנֹשׂ שְׁלָהֶם.

פֶּה שְׂאִינוּ מְדַבֵּר דְּבוּרִים אֲסוּרִים, נִקְרָא פֶּה קְדוֹשׁ

על כֵּן אֲנִי מְזַהֵר בְּקִצְרָה, שְׂצָרִיךְ אָדָם לְדַעַת כִּי פֶּה שֶׁהוּא גְּדוּר וּמְסִיג מִלְּהוֹצִיא דְבָר וּקְלָלוֹת, וְאִין מוֹצִיא לְשׁוֹן הָרַע, וְאִין עוֹסֵק בְּדְבָרֵי לִיְצָנוּת, הָאִי פּוֹמָא אֶקְרִי פּוֹמָא קְדִישָׁא, דְּהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁתַּבַּח בְּגוֹי, [פִּירוּשׁ: זֶה הִפֵּה נִקְרָא "פֶּה קְדוֹשׁ" שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁתַּבַּח בּוֹ] וּמְכַל שְׂכָן מִי שְׂעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה בְּשִׁירִין וְתִשְׁבָּחוּת, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָטִיל הָאִי דְבוּרָא וְאִתְעַבִּיד כְּתָר עַל רִישָׁא [פִּירוּשׁ: הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לּוֹקַח הַדְּבוּר הַהוּא וְעוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ כְּתָר עַל רִאשׁוֹ], בְּאוּפֵן אִם מִתְּפִלָּל בְּכוֹנָה.

סדר הלימוד ליום יב תשרי [יום 12 בשנה]

יְבַחֵר לְעַצְמוֹ מְקוֹם מְיוֹחַד בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ, אֲצֵל שְׂכָן טוֹב וְיֵרָא ה', וְיִתְרַחֵק מִשְׂכָּן רָע

ח. וְיֵרָאֵה לְבַחֵר מְקוֹם מְיוֹחַד לְהַתְּפַלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אֲצֵל שְׂכָן טוֹב, כְּשֶׁר וְיִשֶׁר. וְיִתְרַחֵק מִשְׂכָּן רָע, שְׁלֵא יִכְשִׁיל אוֹתוֹ לִילֵךְ בְּדַרְכֵי חַס וְשְׁלוֹם, וְאִם אִי אֶפְשָׁר לְהַתְּרַחֵק מִשְׂכָּן רָע כִּי אִין לוֹ מְקוֹם אַחֵר, יֵרָאֵה לְהוֹכִיחוֹ בְּדְבָרִים יוֹם יוֹם. וְאוּלַי יִמָּצֵא עֵת רְצוֹן שְׂיִקְבַּל הַתּוֹכְחָה, אוּלַי יִזְכֶּה חֲבֵרוֹ עַל יְדוֹ. וְאִם יֵרָאֵה הָאָדָם שֶׁהוּא אִישׁ רָע וּבְלִיעַל שְׂעוּמָה בְּרָשָׁעוֹ, יִנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ וְיִלָּךְ לוֹ לְשְׁלוֹם.

פָּרָק ד'

א. ישעיה הנביא עליו השלום אמר (ישעיה ס"ו, כ"ב): "כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה עומדים לפניי וגו'. ובאר הזוהר פְּרַשְׁת בְּרֵאשִׁית, מי שהולך בדרך תם וישר, ועובד ה' בכל לבבו, ובכל נפשו, ובכל מאודו, ולומד תורה לשמה, ומחדש תורה של אמת לפי שכלו על פי הקדמות אמתיות וברורות, ומדקדק היטב שהדבר שחדש בתורה לא יהיה בו שום ספק ושפת שקר ח"ו, אז הקדוש ברוך הוא שמח מאד בו, ובתורתו, וכל חדוש וחדוש שמחדש האדם בתורה עולה ועומד לפני קודשא בריך הוא והקדוש ברוך הוא מעטר ליה בכמה עטרין, ועושה מהן שמים חדשים וארץ חדשה. מהני מילין חדתין, והן עומדין לפניו כדי שיהיו בהן עיני ה' תמיד להשגיח על ידן בהשגחות פְּרַטיות.

מי הוא זה אשר כל למודו להתגאות

ב. וכדי שלא יתקנאו בו מלאכי השרת, חופה ומכסה אותו הקדוש ברוך הוא עד שנעשה מהן שמים וארץ החדשה, וזה שאמר הכתוב "ובצל ידי כפיתיה לנטע שמים וליסד ארץ" ובאפן שלא יתגאה ח"ו, באשר שלומד ומחדש חדושי תורה כדאיתא בזוהר פְּרַשְׁת תְּרוּמָה, כְּשֶׁמְגִיעִין יִשְׂרָאֵל לומר לסדרא דקדשה, באותו שעה מכריזים למעלה, עליונים ותחתונים אציתו, מאן איהו גס רוחא במלין דאורייתא מאן איהו דכל מילין דילי בגין למגנא במילי דאורייתא דב"נ בעי למהוי שפל בהאי

עֲלְמָא בְּמַלְיָן דְּאוּרִיתָא דְּהָא לִית גְּבַהוּת בְּאוּרִיתָא אֶלְא
בְּעֲלְמָא דְּאָתִי, עַד כְּאֵן לְשׁוּנוּ.

[פירוש הזוהר: מי הוא גס רוח בדברי תורה, שכן אדם צריך להיות שפל בעולם הזה בדברי תורה, כי אין גבהות בתורה אלא בעולם הבא].

וַיֵּשׁ לַתַּן טַעַם לְמָה שֶׁהַכְּרוּז נִכְרָז דּוֹקָא בְּשַׁעַת שְׁאוּמְרִים
קִדְשָׁה דְּסֻדְרָא, בְּעֵבוֹר דְּקִימָא לָן שֶׁהָעוֹלָם קָאִי
אֶסְדְּרָא דְּקִדְשָׁה, וְזֶה שֶׁמִּתְגַּאֵה הוּא מַחְרִיב עוֹלָמוֹת, כִּי
הַמִּתְגַּאֵה בְּדִבְרֵי תוֹרָה גּוֹרֵם לוֹמֵר הַקְּדָמוֹת שׁוֹא וְשָׂקֵר
וְדוֹרֵשׁ רַק לְהַתְּפָאֵר בְּדִבְרֵי חֲדוּשׁ שְׂאֵף שְׂאִינוּ אָמֵת.

סדר הלימוד ליום יג תשרי [יום 13 בשנה]

על ידי הקדמות של דופי בתורה, בורא רקיעים של שקר הקרויים
"תהו" וכן "שוא"

ג. וְהִנֵּה בֵּא וּרְאָה מָה שֶׁכָּתַב בְּסֵפֶר הַזּוֹהַר פְּרָשַׁת
בְּרֵאשִׁית, עַל הַמִּתְחַדֵּשׁ בְּתוֹרָה ע"פ הַקְּדָמוֹת שְׂקָרִים,
"אֵלוּ הֵן דְּבָרֵי דּוּפֵי וְכַד סִלְקִין בְּאוּרִיא דְּעֲלְמָא מִיַּד נְפִיק
לְגַבְיָהּ סַמְאֵל הַנִּקְרָא אִישׁ תְּהֵפוּכוֹת וְלָשׁוֹן שְׂקֵר הוּא
מִתְגַּבֵּר וַיּוֹצֵא לְגַבֵּי מִלִּין אֶלִין מְנוּקְבָא דְּתֵהוּמָא רַבָּא
וְדָלִיג לְגַבְיָהּ ת"ק פְּרָסָאוֹת וְנָטִיל מִלִּין אֶלִין דְּשִׂקְרָא
וְעֵבִיד בְּהוֹן רְקִיעַ דְּשׁוֹא דְּאִיקְרָא תוּהוּ וְשֵׂאט בְּהָהוּא
רְקִיעַ הָאִי אִישׁ תְּהֵפוּכוֹת דְּלִיג שִׁית אֶלְפֵי פְרָסָה בְּחָדָא
זְמַנִּי, וְכִיּוֹן דְּהָהוּא רְקִיעַ קָאִים נְפָקַת לְקַדְמוּהֵי אֶשְׁת
זְנוּנִים לִילִית הִרְשָׁעָה וְהוֹלְכַת וּמִתְחַזְקַת גַּם כֵּן בְּהָאִי
רְקִיעַ, וּמִתְחַבֵּר וּמִשְׁתַּתַּף עִמָּה כְּמָה אֶלְפִים רַבְבוֹת

משחיתים ושׂאטין בַּהֲהוּא רְקִיעַ כָּל הָעוֹלָם בְּרַגַע אֶחָד
וּמִתְלַבְּשִׁים אֵלָיו חֲזִלוֹת בִּישִׁין שֶׁל מִשְׁחִיתִין כְּחִלוֹת שֶׁל
אֲמוֹת הָעוֹלָם וְנוֹפְלִין עַל יִשְׂרָאֵל וְהוֹרְגִין הָרַג רַב”.

”כִּי רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה וְעֲצוּמִים כָּל הַרוּגִיה”

ד. וּבְכָלֵל זֶה הוּא גַם בֵּין הַמְּכַנִּים עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת מוֹרָה
הוֹרָאָה וְלֹא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה, וּבְגִלְלָה זֶה בָּאִים גַּם בֵּין
גְּזוּרוֹת רְעוֹת עַל שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל זֶה נֹאֵמַר, ”כִּי רַבִּים
חֲלָלִים הִפִּילָה וְעֲצוּמִים כָּל הַרוּגִיה”. וְכָל זֶה גּוֹרֵם הַמוֹרָה
הוֹרָאָה וְלֹא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה, אוֹ מִי שֶׁמְחַדֵּשׁ בְּדַבְרֵי תוֹרָה
בְּהַקְדָּמוֹת שֶׁקָּר וּדְבָרִים שְׂאִינָן שֶׁל אֲמֵת. וְעַל כֵּן אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי לְתַלְמִידָיו:

”בְּמַטּוֹתָא מְנַיִיכוּ דְלָא תַפְקִין מְפוּמִּיכוּ מִלִּין
דְּאוּרִיתָא דְלָא יִדְעָתוֹן וְלֹא שְׁמַעָתוֹן
מֵאִילְנָא רַבְרַבִּי, בְּגִין דְלָא תַהוּוֹן גְּרַמִּין לְהָאֵי חֲטָאָה”.
ר”ל, שְׂאוֹתָהּ לִילִית הֲרַשְׁעָה הַנִּקְרֵאת חֲטָאָה וְעַלֶּיהָ אָמַר
הַנְּבִיא, ”הוּי מוֹשְׁכֵי הָעוֹן בְּחִבְלֵי שׁוֹא וְכַעֲבוֹת הָעַגְלָה
חֲטָאָה” דְּבַעֲי לְהִבִּיא אֲכַלְסִין עַל יִשְׂרָאֵל וְכוּ’, פְּתַחוּ
הַתְּלַמִּידִים כָּלְהוּ וְאָמְרוּ, ”רַחֲמָנָא לְשִׁיזְבִן רַחֲמָנָא
לְשִׁיזְבִן” עַד כֵּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

[פְּרוּשׁ: בְּבִקְשָׁה מִכֶּם שְׁלֹא תוֹצִיאוּ מִפִּיכֶם דְּבָרֵי תוֹרָה
שְׁלֹא יִדְעָתֶם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם מֵאִילָן גָּדוֹל בְּכַדֵּי שְׁלֹא תַהִיוּ
גּוֹרְמִים לְאוֹתָהּ חֲטָאָה (הַיְנוּ הַלִּילִית) שְׁרוּצָה לְהִבִּיא מַחְנוֹת
(לְהַרְג) בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... פְּתַחוּ הַתְּלַמִּידִים כָּלֶם וְאָמְרוּ: הֲרַחֲמֵן
יִצְיָלְנוּ! הֲרַחֲמֵן יִצְיָלְנוּ!].

סדר הלימוד ליום יד תשרי [יום 14 בשנה]

כל רצונם של הדרשנים למצוא חן בעיני השומעים, ועל פן לא יזכו לשמוע את הדרוש של חדושי תורה שיִדרש הקדוש ברוך הוא לעתיד לבוא

ה. והנה בדורות האלה העון הזה מצוי בעוונותינו הרבים, שהרבה בני אדם דורשים ברבים ע"פ הקדמות שקרים, ודברים שאינם ברורים, ומסמים עיניהם של הבריות ומתקלסים ומתפארים מפי הבריות, ומחליפים חיי עולם הבא בשביל חיי שעה, וגורמין גזרות רעות כנזכר לעיל. והירא דבר ה', יהיה מחשב ההפסד וההזק הגדול שגורם, כנגד שכר הכבוד או שכר ממון בעולם הזה שהוא חיי שעה, וכל הכבוד שעושין לו בזה העולם, בעבור דרוש זה הוא קוץ ודרדר לנשמתו, ופתאום יבא עליו אימה חשכה גדולה ולא יופיע לו אור ואוי וי תהיה לאותה בושא וכלמה ביום פקדתו. ואלו הדרשנים בודאי לא יזכו לשמוע לעתיד חדושי תורה שיצאו מפי הקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא ידרש טעמי התורה אשר יתן לנו לעתיד לבוא על ידי משיח צדקנו

ו. כדאיתא במדרש, "עתיד הקדוש ברוך הוא לישב בגן עדן ודורש סתרי תורה, וכל הצדיקים יושבים לפניו וכל פמליא של מעלה עומדים לפניו מימינו של הקדוש ברוך הוא, וחמה ולבנה וכוכבים ומזלות משמאלו, והקדוש ברוך הוא דורש להם טעמי תורה. הדרשה שעתידי לתן לנו על ידי משיח צדקנו ואחר הדרשה יעמד זרובל בן שאלתיאל על רגליו ויאמר, יתגדל ויתקדש

שְׁמִיָּה רַבָּה וְכוּ', וְקוּלוּ יִהְיֶה הוֹלֵךְ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְכָל בְּאֵי עוֹלָם עוֹנִין אִמֵּן יִהְיֶה שְׁמִיָּה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. וְאַף רְשָׁעִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְצַדִּיקִים שֶׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם שֶׁנִּשְׁתַּיְרוּ בִּינֵיהֶם יִהְיוּ עוֹנִין, אִמֵּן יִהְיֶה שְׁמִיָּה רַבָּא עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

ז. עַל כֵּן יִהְיֶה אָדָם נִזְהָר לְדַרְשׁ תּוֹרַת אֱמֶת, וּלְהַקְדִּים הַקְּדָמוֹת שֶׁל אֱמֶת, וְתִהְיֶה תּוֹרַת ה' בְּפִיָּהּ אֱמֶת, וְיִהְיֶה זוֹכֵה לְשִׁמוּעַ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁל אֱמֶת מִפִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אִמֵּן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

פְּרַשְׁת לך לך פָּרַק ה'

א. "וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ", אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, זֶה הוּא הַפְּסוּק שֶׁהוּא כָּלֵל גְּדוֹל שֶׁבְּתוֹרָה. וְאֵין לָךְ אֲהָבָה יוֹתֵר, כְּשֶׁרוֹאֶה הָאָדָם דְּבָר מְגוֹנֶה בְּאַחֵיו יִשְׂרָאֵל שֶׁעוֹשֶׂה אֵיזָה חֲטָא וְעוֹן, שֶׁצָּרִיךְ לְהוֹכִיחוֹ עַל זֶה, כִּי נִשְׁמָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֵן קְשׁוּרִין וְדְבוּקִין זֶה בְּזֶה.

סדר הלימוד ליום טו תשרי [יום 15 בשנה]

אם הָאָדָם פּוֹגֵם אֶת נִשְׁמָתוֹ, אֵין לָהּ מְנוּחָה בְּעוֹלָם הַבַּא.

ב. אֲבָל הַכָּלֵל הוּא, שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ הַהֲרַפְתָּקָאוֹת וְהַסְּבוֹת וְהַעֲנָשִׁים שֶׁבָּאִים עַל נִשְׁמַת הָאָדָם אַחַר יְצִיאַת הַנִּשְׁמָה מִהַגּוּף, צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ לְחֻבְרוֹ אוֹלֵי עַל יְדוֹ יִזְכֶּה חֻבְרוֹ גַּם כֵּן, וְיַעֲזוֹב דְּרָכּוֹ הַרְשָׁעָה, וְשֶׁב וְרָפָא לוֹ.

אֵוִיר הָעוֹלָם מְלֵא נְשָׁמוֹת שָׂאִין לָהֶם מְנוּחָה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
 ג. וְהִנֵּה פֹה בַּפֶּרֶק זֶה אֶכְתָּב קֶצֶת בְּקִצְרָה עֲנֵשׁ הַנִּשְׁמָה
 שָׂאִיִּם פּוֹגֵם בָּהּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים. דַּע, כִּי אֲוִירָא
 חֲלָלָא דְעֵלְמָא הֵן מְלֵאִים מִנְשָׁמוֹת בְּנֵי אָדָם שָׂאִיִּם יְכוּלִין
 עֲדִין לָבוֹא לְמָקוֹם מְנוּחָתָן, וְכִמוּ שֶׁהַעִידוּ תַלְמִידִים שֶׁל
 הָרַב הָאֲרָ"י ז"ל שֶׁהִיא אוֹמֵר לָהֶם:

הַאֵילָנוֹת וְהַשְּׂדוֹת מְלֵאִים רַבּוֹת נְשָׁמוֹת שְׁמֵתֶחְנָנִים לְתַקּוֹן
 ד. דַּעוּ, כִּי אֲוִירָא דְעֵלְמָא וְחֲלָלָהּ הֵן מְלֵא נְשָׁמוֹת הַנִּדְחִין
 שָׂאִיִּם יְכוּלִין לָבוֹא עֲדִין לְמְנוּחָתָם. וּפַעַם אַחַת הִלֵּךְ
 הָאֲרָ"י ז"ל לְלַמֵּד תּוֹרָה בַּשָּׂדֶה, וְרָאָה הוּא בְּעֵצְמוֹ שֶׁכָּל
 הַאֵילָנוֹת הָיוּ מְלֵאִים נְשָׁמוֹת בְּלֵי מִסְפָּר, וְכֵן הָיוּ עַל פְּנֵי
 הַשָּׂדֶה, וְגַם עַל פְּנֵי הַמַּיִם הָיוּ כַּמָּה רַבּוֹת נְשָׁמוֹת.

ה. וְשָׂאל אוֹתָם הָרַב הָאֲרָ"י ז"ל מַה טִּיבָם כָּאֵן, וְהִשִּׁיבוּ,
 שְׁנִדְחוּ מִחוּץ לְפָרְגוּדָא קְדִישָׁא, בְּעֵבֹר שְׂלֵא עָשׂוּ
 תְּשׁוּבָה עַל פְּשָׁעֵיהֶם וְהָיוּ מוֹנְעִים אֶת חֲבֵרֵיהֶם מִלַּעֲשׂוֹת
 תְּשׁוּבָה, וְהָיוּ נֹעַ וְנָד בְּאֶרֶץ וּבְאֲוִירָא דְרַקִּיעַ, זֶה בְּכַה וְזֶה
 בְּכַה, וְעַכְשָׁיו הָיוּ שׁוֹמְעִים בֵּת קוֹל הַמְּכַרְזִים בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת שֵׁישׁ אִישׁ אֶחָד צְדִיק בְּאֶרֶץ הָאֲרִיז"ל אֲשֶׁר יֵשׁ
 כַּח בְּיָדוֹ לְתַקֵּן הַנְּשָׁמוֹת הַנִּדְחוֹת, וְעַל כֵּן נֶאֱסָפוּ לְכָאֵן
 לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְרַחֵם עֲלֵיהֶם לְתַקֵּן אוֹתָם, כְּדִי שְׁיֻכְלוּ לָבוֹא
 לְמָקוֹם מְנוּחָתָם וְלֹא יִסְבְּלוּ עוֹד צַעַר גָּדוֹל כְּזֶה. וְהַבְטִיחַ
 הָאֲרָ"י הַחֲסִיד ז"ל לַעֲשׂוֹת לְטוֹבָתָם מַה שֶּׁהוּא בְּאִפְשָׁרִית,
 וְסִפֵּר אַחַר כֵּךְ הָאֲרָ"י ז"ל לְתַלְמִידָיו הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה, כִּי רָאוּ
 שֶׁהָאֲרָ"י ז"ל שָׂאל לָהֶם לְהַנְשָׁמוֹת, וְלֹא יָדְעוּ לְמִי שׁוֹאֵל
 וּמִי הִיא הַמְּשִׁיב, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

תפלת הצדיק שמתפלל בכונה, עולה למתחת פסא הפבוד, וְשִׁם
מתדבקים אליה נשמות נדחות ועולין עמה

ו. ובחבורו כתוב, שאֵלו הנשמות היו יכולין להעלות
אותם בתפלה של צדיק, כִּיּוֹן שֶׁהַצַּדִּיק מִתְפַּלֵּל בְּכוֹנָה
אֲזֵ תִפְלְתוּ עוֹלָה לְמַעַלָּה תַּחַת פְּסָא הַכְּבוֹד. וְאִז מִתְלַבְּשִׁים
בְּאוֹתָהּ הַתְּפִלָּה כִּמְהָ נְשָׁמוֹת וּמִתְלוּיִם בְּהַדִּי אוֹתָהּ תְּפִלָּה.

סדר הלימוד ליום טז תשרי [יום 16 בשנה]

ז. כמו שכתב הזוהר בסוד הפסוק "תפלה לעני כי יעטף
ולפני ה' ישפך שיחו". כִּמְהָ נְשָׁמוֹת מִתְעַטְפִּין
ומתדבקין בתפלה של עני, ואין תפלה יותר חביב קמיה
הקדוש ברוך הוא כמו תפלה של עני, ותפלה של צדיק,
שעולין בלהב גדול ונורא השורף סביביו. והסטרא אחרא
מתירא להתקרב למקום תפלת העני ותפלת הצדיק, ועל
ידי כן הנשמות הנדחות עולין עם התפלה.

כאשר נשמת הצדיק עוברת דרך הגיהנם, מתאחזין בה נשמות
האבודות ועולין עמה

ח. וזהו הענין ממש בנשמת הצדיק, שכיין שנפטר
מהעולם עובר דרך הגיהנם כדי שבזכותו בהעבירו
דרך שם יתאחזו בו נשמות האבודות ויעלו עם נשמתא
קדישא דא [נשמה קדושה זו].

עיניו של האריז"ל כמעט כהו מראית רבבות נשמות שעלו מקבריהם
לעלות למעלה

ט. וכן ספר החסיד ר' גדליה ז"ל, אחד מתלמידי האר"י
ז"ל לחבריו, שבכל ערב שבת היו הולכין חוץ לעיר

לְקַבֵּל שַׁבָּת. וְהָיָה פַּעַם אַחַת מִסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הָאֶרֶץ ז"ל
 נִפְלְאוֹת מֵה שְׂרָאָה כַּמָּה וְכַמָּה פַּעַמִּים כְּשֶׁהָיָה עוֹמֵד עַל
 רֹאשׁ הַהָר שֶׁהָיָה מְחוּץ לְעִיר, וְעַל אוֹתוֹ רֹאשׁ הַהָר רָאָה
 כָּל הַבַּיִת חַיִּים שֶׁל קְהֵלָה קְדוֹשָׁה צְפַת תְּבִנָּה וְתִכּוּנָן
 בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ, וְרָאָה חַיִּילוֹת שֶׁל נִשְׁמוֹת שְׁעָלוּ מֵהַקְּבָרִים
 לְעֵלוֹת לְמַעְלָה, לְגַן עֵדֶן שֶׁל מַעְלָה, וְכֵן רָאָה כַּמָּה רַבּוֹת
 נִשְׁמוֹת לְאֵין מִסֵּפֶר שֶׁיָּרְדוּ כְּנֻגְדָם, וְהֵם הַנִּשְׁמוֹת יְתֵרוֹת
 שֶׁנִּתְּוֹסְפִים בְּאֻנְשִׁים כְּשָׂרִים בְּכָל שַׁבָּת, וּמִתּוֹךְ רוֹב בְּלִבּוֹל
 וְעָרְבוּב הַנִּשְׁמוֹת וְחַיִּילוֹת עֲצוּמוֹת לְאֵין מִסֵּפֶר כִּמְעַט כִּהוּ
 עֵינָיו מִרְאוֹת, וְהָיָה מוֹכֵרֵחַ לְהַעֲצִים עֵינָיו, וְאָף עַל פִּי כֵן
 רָאָה אוֹתָן בְּעֵינָיִם סְגוּרוֹת.

תפלות הצדיקים הם תועלת גדול לנשמות הנדחות

י. וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ רְאִינוּ כַּמְבָּאָר בְּדִבְרֵי תַלְמִידֵי הָאֶרֶץ ז"ל
 שֶׁתּוֹעֵלַת גְּדוֹל הוּא תַפְלוֹת צְדִיקִים לְנִשְׁמוֹת הַנִּדְחוֹת,
 וְאֵין לָךְ גְּמִילוֹת חֶסֶד גְּדוֹל מִזֶּה.

הבורא יתברך הוא רב חסד, ולכן טוב להזכיר בתפלה את
 הנשמות הנדחות

יא. וְאָף כִּי אֵין אָנוּ מְאֻנְשֵׁי הַצְּדִיקִים הַקּוֹדְמִים, וְהַלּוֹאֵי
 שֶׁתּוֹעֵלִי תַפְלַתְנוּ לְתוֹעֵלַת עֲצָמָנוּ לְכַפֵּר עַל חַטָּאתֵינוּ
 וּפְשָׁעֵינוּ שֶׁהַכַּעֲסָנוּ לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ בְּמַרְדּוֹ וּבְמַעַל, אָף עַל
 פִּי כֵן טוֹב לְזַכּוֹר בְּתַפְלָתוֹ לְפָנָי יוֹדַע מַחְשָׁבוֹת גַּם
 לְנִשְׁמוֹת הַנִּדְחוֹת, כִּי רַב חֶסֶד הוּא הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ.

סדר הלימוד ליום יז תשרי [יום 17 בשנה]

צריך האדם להתפלל על הרשעים שיחזרו בתשובה

יב. וְזֶה יְאוֹת לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת זוֹכֵה וּמְזוּכָה לְאַחֲרִים,

ומכל שכן שצריך אדם להתפלל על רשעי הדור שיחזרו בתשובה, כדאיתא בגמרא בכרכות, בברוריה דביתהו דרבי מאיר שאמרה "יתמו חטאים" כתיב ולא "חוטאים".

על פן אסדר אני לפניך לכל איש ואשה לומר יהי רצון זה בכרכת השיבנו אבינו לתורתך, וקרננו מלפנו לעבודתך. ויאמר, "יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתחתור חתירה תחת כסא כבודך לקבל בתשובה (פלוני בן פלונית) וכל העוברים על מצוותיך, יהפך לבכם לעשות רצונך בלבב שלם כי ימינך פשוטה לקבל שבים, והחזירנו בתשובה שלימה לפניך, ברוך אתה ה' הרוצה בתשובה". ואז יתעורר גם האדם מעצמו לעשות תשובה על חטאיו כדי שלא יאמרו לו "קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים". רק שיאמר בכונת הלב, ואז בעל הרחמים ברכ חסדיו וברכ רחמיו יקבל תפלתו.

הלב כנגד שם הוי' והפה כנגד שם אדני'

יג. ואף שצריך תפלה זו כונות ויחודים ואנו אין בקיאים בשמות ובצורפים המועילין לתועלת גדול, מכל מקום יתפלל בקצרה ובבקשה בהגיון לב, כי כך ראוי ונכון לכל המתפלל שלא יאריך הכל בשפתיו, כי לא ישאר לו בהגיון לבו. וזהו כולל גדול, שיאמר קודם התפלה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכנתיה, כי הלב הוא נגד שם הוי' והפה היא נגד שם אדני', כידוע.

תפלה בפה בלא פונת הלב הוא חטא גדול

יד. ועל זה כתב בזוהר (ח"א קס"ט ע"א) שזה היה פונת דוד המלך עליו השלום שאמר "יהיו לרצון אמרי פי

והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי", כי זהו יחוד גדול ליחד פה ולב כאחד, ומזה תוכל להתבונן גדל הענש ופגם של המפריד הלב מהפה ר"ל, המתפללים בפה בלא כונת הלב או מי שמדבר עם חברו אחד בפה ואחד בלב. וזהו חטא גדול, ועושה פרוד בין השמות הנזכרים ובין אות וא"ו לאות ה"א מהשם, וידוע כי הוא וא"ו של השם הוא תורה שבכתב והה"א הוא תורה שבעל פה, ואם כן מפרידים השני תורות מלהיות מחברים יחד.

והמבשול זה מצוי בעוונותינו הרבים ורחמנא ליצולן ממדה זו, והלא אלקים יחקר זאת ועל כל אלה יבא אלקים במשפט. ועוון זה הוא דומה לעוון המינים ואפיקורסים וקראי"ם שאינם נותנים מקום לדברי החכמים בעלי התלמוד.

סדר הלימוד ליום יח תשרי [יום 18 בשנה]

מי שמדבר אחד בפה ואחד בלב, יוצאים ממנו בנים פוקרים ומינים רחמנא ליצולן

טו. ואם כן יתבונן הנבון שבודאי המרגיל במדה זו להיות אחד בפה ואחד בלב, יצאו ממנו בנים פוקרים ומינים שפופרים בתורתנו, מדה כנגד מדה.

ונוסף על זה שמפריד עצמו גם כן מהקדשה עליונה ונאבד ממנו דבר יקר הנאמר בישראל (דברים ה, ד) "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום", שפרושו של הפסוק הוא, כאשר ידבק האדם האזור אל מתניו בהדוק טוב, אזי לא יוכל להכניס בין האזור להמלבוש

עֲרֹבֹב שֶׁל אָבָק וְאֶפֶר, כֵּן הָמָּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁהֵם דְּבָקִים
 לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ בְּדַרְכֵיהֶם וּבְמַעֲשֵׂיהֶם, אֲזִי לֹא יוּכַל שׁוֹם
 מְקַטְרֵג לַעֲשׂוֹת אֵיזָה פְרוּד בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמַיִם,
 וּכְדֹאִיתָא בְּזוּהַר פְּרִשְׁת פְּקוּדֵי (דף רכ"ה ע"א) :

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגֵּחַ עַל הַצְדִיקִים שֶׁלֹּא יִתְקַרְבוּ אֲלֵיהֶם
 הַקְלִיפּוֹת וְהַרְשָׁעִים

מז. "רַבֵּי אֲבָא וְרַב אַחָא וְר' יוֹסִי אֲזָלִי בְּאוּרְחָא מְטַבְרֵיהּ
 לְצַפּוּרֵי. עַד דִּהּוּוּ אֲזָלִי חֲמוּ לִיהּ לְר' אֶלְעָזָר דִּהּוּי
 אֲתִי, וְרַבֵּי חִיָּא עֲמִיהּ. אָמַר רַבֵּי אֲבָא וּוְדַאי נִשְׁתַּתַּף בְּהַדִּי
 שְׁכִינְתָא. אוּרִיכוּ (פְרוּשׁ, הַמְתִּינוּ) לָהּ, עַד דִּהּוּוּ מְטוּ לְגַבֵּיהּ.
 אָמַר ר' אֲבָא, כְּתִיב "עֵינֵי ה' אֵל צְדִיקִים" לְהַשְׁגִּיחַ בָּהוּ
 דְּלֹא יִתְקַרֵב לְגַבֵּיהּ סְטָרָא אַחְרָא, וְהִשְׁתָּא סִיעֲתָא דְשַׁמְיָא

(ב) פְרוּשׁ הַזוּהַר לְלִשׁוֹן הַקְדוּשׁ:

רַבֵּי אֲבָא וְרַבֵּי אַחָא וְרַבֵּי יוֹסִי הִלְכוּ בְּדַרְךָ מְטַבְרֵיהּ לְצַפּוּרֵי. בְּדַרְךָ הַלּוֹכִים
 הִבְחִינוּ בְּרַבֵּי אֶלְעָזָר הַמּוֹתְקָרֵב, וְעַמּוּ רַבֵּי חִיָּא. אָמַר רַבֵּי אֲבָא: "וְדַאי
 נִשְׁתַּתַּף עִמָּם בְּדַרְךָ וְנִקְבַּל פְּנֵי הַשְׁכִּינָה". חֲכוּ לָהֶם עַד שֶׁהִגִּיעוּ אֲלֵיהֶם.
 אָמַר רַבֵּי אֲבָא: "כְּתוּב: עֵינֵי ה' אֵל צְדִיקִים" לְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם, שֶׁלֹּא יִתְקַרֵב
 אֲלֵיהֶם הַסְטָרָא אַחְרָא. וְדַאי יֵשׁ עִמָּנוּ סִיעֲתָא דְשַׁמְיָא וְהַשְׁגָּחָתוּ בְּרוּךְ
 הוּא, וְלֹא תוּכַל לְשַׁלוֹט בְּנוּ הַסְטָרָא אַחְרָא".

פְּתַח רַבֵּי אֶלְעָזָר וְאָמַר: "וְהִיָּה מִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם" - מַה פְּרוּשׁ
 'כְּחֹל הַיָּם' - מִשׁוֹם שֶׁהֵיחַם מִסְעִיר אֶת גְּלִיּוֹ כְּעֵס וּמִבְקָשׁ לְשַׁטֹּף אֶת
 הַיָּבֵשָׁה, וּכְשֶׁהִגְלִים מוֹתְקָרְבִים וְרוֹאִים אֶת חֹל הַיָּם - מִיָּד שְׁבִים הֵם
 לְאַחֲזֵרֵיהֶם, וְאֵינָם יְכוּלִים לְהַצִּיף אֶת הָעוֹלָם. כֵּן הַצְדִיקִים נִמְשָׁלוּ לְחֹל
 הַיָּם, וְהַמְזִיקִים וְהַמְקַטְרֵגִים - לְגַלֵּי הַיָּם. כְּשֶׁהַמְזִיקִים רוֹאִים, כִּי צַד
 הַצְדִיקִים מִדְּבָקִים בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׁבִים בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה - מִיָּד תֵּשׁ
 פּוֹחֵם, וְאֵינָם מוֹסְגָלִים לְבַצֵּעַ אֶת זְמָמָם".

הָכָא וְכָל אֲשַׁחֲזוּתָא דְלַעִילָא הָכָא, וְלֹא יָכִיל סְטְרָא אַחֲרָא
לְאֲשַׁלְטָא וְכוּ'.

יז. פִּתַּח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, וְהָיָה מִסְפֵּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּחֲלוֹ
הַיָּם. מֵהוּ כַּחֲלוֹ הַיָּם, בְּגִין דִּימָא כַּד סָלִיק גְּלִיו מִזְעָפָא
וְרִגְזָא וְאִנּוּן גְּלִין סָלְקִין לְשַׁטְפָא עַלמָא כַּד מְטָאן וְחַמָּאן
חוּלָא דִימָא מִיַּד תְּבִין וְאִתְבְּרוּ וְתַבִּין לְאַחֲרֵי, וְלֹא יָכִילִין
לְמִשְׁטְפֵי עַלמָא וְלִשְׁלִטָּאָה. כְּגֹנָא דָּא יִשְׂרָאֵל אִינוּן חוּלָא
דִימָא, וְכַד אִינוּן גְּלִי דִימָא (הוּן הוּן הַמְזִיקִים וְהַמְקַטְרִגִים)
הַמְחַבְּלִין וְמֵאֲרֵי דְרוּגְזָא וּמֵאֲרֵי דְדִינָא בְּעֵין לְשַׁלְטָא
וְלִשְׁטָפָא עַלמָא חַמָּאן לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל דְאִינוּן מִתְקַשְׂרִים
בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, תְּבִין וְאִתְבְּרוּ קַמֵּיהוּ וְלֹא יָכִלוּ
לְאֲשַׁלְטָא בְּעַלמָא.

סדר הלימוד ליום יט תשרי [יום 19 בשנה]

על ידי התשובה מתלבנים החטאים

יח. וְנִמְשְׁלוּ לְחוּל הַיָּם, וּמֵה חוּל הַיָּם צְבוּר הֶקֶף סְבִיבוֹת
הַיָּם, מְקַף כְּהַר גְּדוֹל וּמְלַבֵּן בְּלִבְנוּנִית, כְּף יִשְׂרָאֵל,
עַל יְדֵי תְשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים מְלַבְּנִים אֶת הָעוֹנוֹת
וּפְשָׁעִים, כְּמֵאֲמַר הַכְּתוּב בִּישְׁעָהּ (א, יח) "אִם יִהְיוּ
חַטָּאֵיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ, אִם יֵאָדִימוּ כִּתּוּלַע כְּצֹמֵר
יִהְיוּ", כִּי בְּמַצּוֹת וּבְמַעֲשִׂים הַטּוֹבִים שְׁעוֹשִׂין יִשְׂרָאֵל
בְּעוֹלָם הַזֶּה הֵן מְקִיפִין אֶת הַדִּינִים, וְדִינִים נִמְסְרוּ בִּידֵן,
וְלֹא עוֹד אֵלָּא שְׁמֵהֶפְכִים מֵדַת הַדִּין לְמֵדַת הַרְחָמִים,
וְקַטִּיגוֹר נַעֲשֶׂה סְנַגּוֹר.

יט. מֵה שְׁאִין פֶּן כְּשֶׁהַעוֹלָם הוּא בְּדַבּוּר טוֹב אָבֵל לְבָם
בַּל עַמָּם, אֲזִי אִין כְּשֶׁרוֹן בְּמַעֲשִׂים שְׁלָהֶם, וְאֲזִי אִין

שְׁמִירָה וְחֻמָּה סְבִיב גְּלִי הַיָּם וְגְלִי הַיָּם הַנּוֹזְכָרִים לְעֵיל
מְאִרֵי דְדִינִים מִתְגַּבְּרִים וְהַדִּין גּוֹבֵר וְהוֹלֵךְ רַחֲמָנָא לִיְצִלָן,
וְהַרְחָמִים מִתְמַעֲטִין, וְאֲדַרְבָּה הֵן מְהַפְכִין מִדַּת הַרְחָמִים
לְמַדַּת הַדִּין.

כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְשׁוּב כְּפִי יְכַלְתּוּ וְלִהְיוֹת פְּלִל בְּכוּנָה - וְיִתְפַּלֵּל בְּעַד חֲבֵרוֹ
שֶׁיֵּשׁוּב מִדְּרָכֵי הָרָעָה

ב. עַל כֵּן, הַתְּעוֹרָרוּ אַחֵי וְרַעֲי, לְעֲשׂוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי
יְכַלְתּוּ תְּשׁוּבָה, וְלִהְרַבּוֹת בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים, וְחִילִים
יִגְבֵּר בַּתּוֹרָה, וְתִהְיֶה תְּפִלְתּוֹ בְּכוּנָה, וְיִתְפַּלֵּל בְּעַד חֲבֵרוֹ
לְעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וְאִזּוֹ חֲסִידִים וְצַדִּיקִים מִתְרַבֵּים, וְאִזּוֹ
זְכוּתָם וְצַדִּיקָתָם יִהְיוּ דוֹמִין לְהַר וְחוֹל נֶגֶד גְּלִי הַיָּם, שֶׁהֵן
הַמְקַטְרָגִים הַמְחַרְיבִים וְרוֹצִין לְחַבֵּל הָעוֹלָם שֶׁהֵן מְאִרֵי
דְדִינִים וְיִהְיוּ מִתִּישִׁין אֶת כַּחֲזוֹ, וְאִזּוֹ לְיִהוּדִים יִהְיֶה רוּחַ
וְהַצְּלָה וְשָׁשׂוֹן וְשִׂמְחָה, אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

פְּרָקן ד'

א. הֵבֵא לְטָהָר מְסִיעֵין אוֹתוֹ (שְׁבַת ק"ד ע"א). הָעֲנִיָּן הוּא
כְּשֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ לְהַמְצִיא אֵיזָה מְצוּה לְעֲשׂוֹתָהּ, אוֹ
כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְךָ וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אִף שֶׁהוּא יְחִידִי, אֲזִי
נִשְׁמָוֹת מִתְחַבְּרִים עִמּוֹ, כְּדֹאִיתָא בְּזוּהַר בְּרֵאשִׁית (בַּהֲקָדְמָה,
דף ה' ע"א).

ב. גְּרַבֵּי אֶלְעֶזֶר הָיָה אֲזִיל לְמַחְמֵי לְרַבֵּי יוֹסֵי בֶן לְקוֹנִיָּא
חָמֵי דְרַבֵּי אֶלְעֶזֶר, וְרַבֵּי אַבָּא בַּהֲדִיָּה, וְהוּי טְעִין חַד

גְּבָרָא אֲבִתְרִיהוּ, אָמַר רַבִּי אֲבָא, נִפְתַּח פּוּמָן בְּאוּרִיתָא דְהָא שַׁעְתָּא וְעֵדְנָא הוּא לְאַתְתְּקִנָּא בְּאוּרִיתָא. וּפְתַחוּ פִיָּהֶם בְּחִדּוּשֵׁי תוֹרָה, וְהָהוּא גְבָרָא טָעִין אֲבִתְרִיהוּ, וְגִילָה לְהֶם כַּמָּה רִזִין דְּאוּרִיתָא. אֲתוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אֲבָא וּנְשָׁקוּהוּ לֵיהּ.

סדר הלימוד ליום כ תשרי [יום 20 בשנה]

ג. אֲמַרִי לֵיהּ, מֵאֵן אֲנִתְ דְּאִזִּיל וְכָל חֲכָמְתָּא דָּא אִית תַּחְתּוּ וְדָךְ, וְאַתְּ טָעִין אֲבִתְרִין, וְהִשִּׁיב לְהוֹן, רַבּוּתִי, לֹא

רבי אלעזר הלך בדרך לקראת חותנו, רבי יוסי בן לקוניא, ואתו - רבי אבא, ואדם אחד חמר בעקבותיהם. אמר רבי אבא: "נפתח פינו בדברי תורה, שיהי השעה ראויה לעסוק בתורה!" פתחו בדברי תורה. האדם שנלנה אליהם גלה להם כמה מסודות התורה. באו רבי אלעזר ורבי אבא ונשקוהו. אמרו לו: "מי אתה ההולך וכל החכמה הזאת תחת ירך, ואתה נושא סבל" השיב להם: "רבוטי, אל תשאלוני מי אני, אלא גלף ונעסק בתורה." גלה להם סודות נוספים. אמרו לו: "מי נתן לך רשות ללכת אחרינו, כשחמוריק טעונים" שמחו רבי אלעזר ורבי אבא ואמרו לו: "רכב על החמור, ואנחנו נטפל בחמוריק הטעונים." אמר להם: "מצות המלך היא." אמרו לו: "את שמך לא גלית, אולם היכן אתה גר" אמר להם: "מקום מגורי הוא מגדל הר, בו מתגוררים הקדושים ברוף הוא ומסכן אחד." רצה לומר: הקדוש ברוף הוא ומשיח, שנקרא 'עני רוכב על חמור' - שם הוא מקום מושבי, ומשם באתי כשחמוריק טעונים.

בכו רבי אלעזר ורבי אבא ונשקוהו, וגלה להם עוד סודות. עין שם בזהרה. נפלו רבי אלעזר ורבי אבא על פניהם. כשקמו, שוב לא ראו אותו אדם, שנעלם בינתיים. הסתכלו לכל הצדדים ולא ראוהו. ישבו ובכו, ולא יכלו לדבר זה עם זה שעה אחת.

לאחר כל זאת אמר רבי אלעזר: "ודאי כך הוא כמו שלמדנו, שכל מקום שצדיקים הולכים ועוסקים בתורה - אז מתגלים אליהם צדיקים מן

תשאֵלוּן לִי מֵאֵן אָנָא, אֲלֵא נִיזֵל וְנִתְעַסֵּק בְּאוּרִיתָא. גִּילָה לְהוּ סוּדוֹת וְרוֹזִין. אֲמַרִי לִיה, מֵאֵן יְהִיב לָךְ לְמִיזֵל הֶכָא וְלִמְהוּי טְעִין בְּחֻמְרֵי וְכוּ'. חֲדוּ רַבִּי אֲלַעְזָר וְרַבִּי אַבָּא וְאֲמַרוּ לִיה, זֵיל רְכוּב, וְאֲנֵן נִטְעִין אַבְתְּרָךְ. אֲמַר לְהוּ, פְּקֻדָּא דְמִלְכָא אִיהוּ וְכוּ'. אֲמַרִי לִיה, הָא שְׂמַךְ לָא אֲמַרְתָּ לָן, אֲתֵר בֵּית מוֹתְבָךְ מֵאִי אִיהוּ. אֲמַר לְהֵן, אֲתֵר בֵּית מוֹתְבִי הִיא טָב וְאִיהוּ מְגַדֵּל הַר שְׂדֵר בְּהַהוּא מְגַדֵּל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְחַד מְסַכְנָא (רְצָה לומר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְשִׁיחַ שְׁנִקְרָא עֵנִי וְרוּכֵב עַל הַחֲמֹר), וְדָא הוּא אֲתֵר בֵּית מוֹתְבִי וְסִלְיָנָא מִתְמֵן וְאָנָא טְעִין חֲמֻרָא. בְּכוּ רַבִּי אֲלַעְזָר וְרַבִּי אַבָּא וְנִשְׁקוּהוּ וְאֶזְלוּ וְגִילָה לְהֵם עוֹד סוּדוֹת, עֵינֵן שָׁם בְּזוּהַר, וְנִפְלוּ רַבִּי אֲלַעְזָר וְרַבִּי אַבָּא עַל פְּנֵיהֶם. אֲדַהֲכִי וְהֲכִי לָא חֲמוּ לִיה לְהֵאִי גְבָרָא, וְאִסְתְּכִלוּ לְכָל סְטָרִין וְלֹא חֲמוּ לִיה. יִתְבוּ וּבְכוּ וְלֹא יִכְלוּ לְמִלְלָא דָּא לְדָא שְׁעֵתָא חֲדָא.

ההולך בדרך ועוסק בתורה, מביא תועלת לנשמות הנדחות ד. לבתר הכי, אמר רבי אלעזר: וודאי הא דתנינן דבכל אורחא דצדיקיא אזלין ומילי דאורייתא בנייהו, אז צדיקים אתין מעולם העליון לגביהו, וודאי הוא רב המנונא סבא דאתא לגבן מההיא עלמא לגלאי לן מילין אלין ואחר כך אתכסי מינן, עד כאן לשונו.

אפילו הרהור טוב מביא על האדם הארת הקדשה העליונה ה. אם כן הא ראיה שנשמטן של צדיקים מתחברין לעושי המצוה ועוסקין בתורה. וכלל זה נקט בידך,

---

העלמות העליונים. ודאי היה זה רב המנונא סבא, שבא אלינו מן העולם העליון לגלות לנו דברים אלו, ואחר כך נעלם מאתנו".

שָׁפַל הָרְהוּר טוֹב וּמַחְשֶׁבֶה טוֹבָה עוֹשֶׂה פְּעוּלָה לְעוֹרֵר
עָלָיו הָאֶרֶת הַקְּדוּשָׁה הַעֲלִינָה, וְכָל שָׁפֵן בְּדַבּוּר פֶּה טוֹב,
כְּגוֹן הַהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, אֲזַי יֵשׁ תּוֹעֵלֶת לְהַנְשָׁמוֹת
הַנְּדַחֹת, כִּי יֵשׁ נְשָׁמוֹת אֲשֶׁר הֵם נְדַחִים וּמִתְגַּלְגְּלִין
וּמִתְדַבְּקִים בְּעֵשָׂבִים וּבְכִפּוּרֵי הָאָרֶץ וּבְכִפּוּרֵי הָאֵילָן.

הַאוֹכֵל כִּשְׁהוּא עַל הַדֶּרֶךְ, יִכּוֹן מֵאֵד בְּבִרְכָתוֹ

ו. וְכִינּוֹן שֶׁהָאָדָם מְבָרֵךְ עַל הַפְּרִי אוֹ עוֹסֵק בְּדַבְרֵי תוֹרָה,
עַל יְדֵי דַבּוּרוֹ הַטוֹב הַנְּשָׁמוֹת הָאֵלוֹ מִתְלַבְּשׁוֹת בָּהֶן
וְיוֹצֵאִין מִמָּאֶסֶר הַגְּלִגּוּל. וְגַם יֵשׁ לְלַמֵּד מִהַזְהָר הַנּוֹזֵכֵר
לְעֵיל, כִּי גְדוֹל הוּא מִצְּנוֹת הַתְּחִבּוּרֹת תְּלִמְיָדֵי חֲכָמִים
לְהַתְּלוֹת עִמָּהֶם בְּדֶרֶךְ וְלִשְׁמַע דְּבַרֵי תוֹרָה מִפִּיהֶם, כִּי
שְׂכִינָה שׁוֹרָה בֵּין אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים בְּחִיָּהֶן וּלְאַחַר מִיתָתָן.

סדר הלימוד ליום **כא תשרי** [יום 21 בשנה]

הַצַּדִּיקִים מְקַפִּידִים אֶצֶל מִי יִקְבְּרוּ

ז. וְכִבְר מְצִינּוֹ בְּדוֹרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הָיוּ מְקַפִּידִים
בְּקַבּוּרָתָם אֵיזָה מְקוֹם יִהְיֶה מְקוֹם מְנוּחָתָם, וְכִמוֹ
שֶׁאָמַר יַעֲקֹב אֲבִינוֹ ע"ה (בְּרֵאשִׁית מו, ל) "וְשִׁכַבְתִּי עִם אֲבוֹתַי
וְקַבְרַתְנִי בְּקַבּוּרָתָם". וְהַעֲנִין, כִּי הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם
מְעוֹפְפִים עַל הַקְּבֵר וּבְכָל לַיְלָה מוֹדִיעִין רִזִּין דְּאוּרִיָּתָא
לְהַנְּפִשׁוֹת מִלְּמַעְלָה, מִיִּשְׁיבָה שֶׁל מַעְלָה.

הַקְּבוּר בֵּין הַרְשָׁעִים אֵין מוֹדִיעִים לוֹ סוּדוֹת הַתּוֹרָה

ח. וְאֵיתָא בְּסִפְר חֲסִידִים, בְּצַדִּיק אֶחָד שֶׁהָיָה קְבוּר בֵּין
אֲנָשִׁים רְשָׁעִים, וְהָיָה בָּא בְּכָל לַיְלָה בְּחִלוּם

לְאוֹהֲבָיו וּקְרוֹבָיו וְצַעַק לָהֶם בְּקוֹל בְּכִי שְׂוֹצֵיאוֹהוּ
 מִשָּׁם, וְאָמַר אוֹתוֹ הַצַּדִּיק טַעַם לָזֶה כִּי בַעֲבוּר אֲשֶׁר
 סָבִיבוֹתָיו הֵן רְשָׁעִים, מוֹנְעִים מִלְּהוֹדִיעַ לוֹ סוּדֵי הַתּוֹרָה,
 וְנִפְשׁוּ יִבְשָׁה בְּלִי לַחֲלוּחִית, וְלֹא הָיוּ לְקְרוֹבָיו מְנוּחָה
 מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁהִכְרַחוּ לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִן הַקֶּבֶר וּלְקַבֵּר אוֹתוֹ
 בְּמָקוֹם אַחֵר.

הצדיקים הראשונים נהגו לקנות קבר אצל אנשים פְּשָׁרִים

מ. וְעַל כֵּן הַחֲסִידִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁבְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הָיוּ
 נוֹהֲגִין לְקַנּוֹת לָהֶם קֶבֶר בְּבֵית הַחַיִּים בְּהִיוֹתָם בְּחַיִּים
 חַיִּיהוֹן, אֲצֵל אֲנָשִׁים פְּשָׁרִים הַיְדוּעִים לָהֶם שֶׁהָיוּ צַדִּיקִים,
 וְגַם הָיוּ נוֹהֲגִין שֶׁהָיוּ מִתְפַּלְּלִין שָׁם בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, וְהָיוּ
 אוֹמְרִים עֲלָיו קֶצֶת דְּבָרֵי תוֹרָה, וְהָיוּ נוֹהֲגִים שָׁם לְתַן
 צְדָקָה, וּבָזָה הָיוּ מְטַהְרִין וּמְקַדְּשִׁין הַמָּקוֹם שֶׁהָיָה מוֹכֵן
 לָהֶם שָׁם לְהַקְבֵּר, וּמַחֲמַת קִדְשָׁה הַהוּא הָיוּ גוֹרְמִין שְׁלֹא
 לְהִתְקַרֵּב הַסְטָרָא אַחְרָא אַחֵר מוֹתָם שָׁם. וְגַם מְצִינּוּ
 בְּחֲסִיד רַבֵּי עַמְרָם, כְּדֹאִיתָא כָּאן בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֵנוּ הוּבָא
 (בְּמַעֲשֵׂה בּוֹד, עֵין שָׁם).

והא רְאִיָּה, אִם יֵשׁ קְפִידָה אֶל הָאָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ
 בְּמָקוֹם חֲנִיתוֹ וּשְׁכוּנָתוֹ, קַל וְחוֹמֵר שְׂיֵהִיָּה בְּחַיִּים
 חַיּוֹתוֹ בְּחִבּוּרָה טוֹבָה, כְּמִנְהַג אֲנָשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם.

והא רְאִיָּה, אִם יֵשׁ קְפִידָה אֶל הָאָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ
 בְּמָקוֹם חֲנִיתוֹ וּשְׁכוּנָתוֹ, קַל וְחוֹמֵר שְׂיֵהִיָּה בְּחַיִּים
 חַיּוֹתוֹ בְּחִבּוּרָה טוֹבָה, כְּמִנְהַג אֲנָשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֹא הָיוּ
 יוֹשְׁבֵינָם בְּדִין וּבִסְעוּדָה עַד שֶׁיִּדְעוּ מִי מִסֵּב עִמָּהֶם, כִּי

הַרְבֵּה רָעוֹת נִמְשְׁכוּ בַּמַּסְבוֹת קָלִים כִּי שָׁם הֵם מְדַבְּרִים
 רְכִילוֹת וְלִיצְנוֹת, וּבַכֶּרֶט בֵּין זוֹלָלִים וְסוֹכְאִים אֲשֶׁר
 אֵינָם הַגּוֹנִים.

סדר הלימוד ליום **כב תשרי** [יום 22 בשנה]

י. וַיֹּאמֶר, יְהִי רָצוֹן שְׁתַּצִּילֵנִי הַיּוֹם מֵאָדָם רָע, וּפְגַע רָע,
 מִחֵבֶר רָע, כְּדִי שְׁלֹא לְהִתְחַבֵּר עִם אַנְשֵׁים רָעִים
 וּמִחֲבָרֵי קֶשֶׁר בּוֹגְדִים הַמִּתְחַבְּרִים יַחַד לִילֶךְ בְּדַבְּרֵי
 רִיבוֹת וּקְטָטוֹת, וְהִמָּה מְלֵאִים חֲרָבוֹת חֲצִים שְׁנוֹנִים
 וְגַחְלֵי רְתָמִים בְּקָלְלוֹת וְחֲרָפוֹת וְגִדּוּפִים, וְאֵשׁ שֶׁל גִּיהֶנֶם
 בּוֹעֵר בְּקֶרְבָּם לְחַרְחֹר רִיב וּמִדּוֹן, וְכֹל מִחֲשׁבוֹתָם הוּא
 לְרַע, וְאִפְלוּ בַּהִיּוֹתָם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הֵם מְלֵאִים מִרְמָה עַל
 אַנְשֵׁים כְּשֵׁרִים הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי ה', אִיךָ לְהַמְצִיא
 טַעֲדָקָאוֹת וְתַחְבּוּלוֹת לְהִרְע לָהֶם. אוֹי לָהֶם וּלְנַפְשׁוֹתָם,
 כִּי פִתְאוֹם יָבֹא יוֹמָם אֲשֶׁר יִהְיֶה עֲלֵיהֶם הַגִּלְגֹּל וְהַדִּינִים
 יִתְגַּבְּרוּ עֲלֵיהֶם שְׂיִרְדוּ מִנְכֻסֵיהֶם וַיִּהְיוּ לְבוֹז וְלִכְלָמָה, וְלֹא
 יִהְיֶה לָהֶם חוֹנֵן וְחוֹמֵל בְּעֵבוֹר גְּזֵרוֹת רָעוֹת מֵהֵשֵׁם
 יִתְפָּרֵךְ.

לְדַבֵּק רַק בִּירָאִים וְחֲרָדִים לְדַבֵּר ה'

יא. וְהִירָא וְהִחְרַד לְדַבֵּר ה' יִרְחַק מֵהֶם וּמֵאֲסַפְתָּן וּמִקּוֹל
 הַמוֹנֵם וְלֹא יִשְׁמַע לְקוֹל עֲצָתָם וְלֹא יִלֶךְ עִמָּהֶם, וּמִכָּל
 שְׁפָן שְׁלֹא לְדַבֵּק עִמָּהֶם, רַק יִרְאֶה לְדַבֵּק בְּאוֹהֲבֵי ה'
 וּלְדַבֵּק בְּאַנְשֵׁים יִרָאִים וְחֲרָדִים לְדַבֵּר ה', אֲשֶׁר מֵהֶם יִלְמַד
 דֶּרֶךְ הַחַיִּים, וְעֲלֵיהֶם נֹאמֵר (דְּבָרִים ד, ט), "וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּה'
 אֲלֵהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם."

פָּרָק ז'

פְּרֻשַׁת וַיְרָא

א. "נִתְנַנְּנֵי שׁוּמְמָה כָּל הַיּוֹם דְּוָה" (איכה א, יג), וְדַרְשׁוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה דְקָאֵי עַל הַשְּׂכִינָה, שְׁצוּעָקַת עַל בְּעַלְי הַגְּאֻוָה, שְׁהֵם מְאַרְיִכִין גְּלוּת הַשְּׂכִינָה כְּבִיכּוֹל (כִּי הַשְּׂכִינָה בְּרְצוּנָה רַק לְהִיטִיב לְבַנֵי הָאָדָם וְלֹא לְהַרְע, וְכֹאשֶׁר עַל יַדֵי הַחֲטָאִים יַרְע וַיִּצֵר לְבַנֵי אָדָם, עַל כֵּן מְכַנֶּה זֹאת בְּשֵׁם גְּלוּת הַשְּׂכִינָה). וְזֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב (דְּנִיאל י, ח) "וְהוֹדִי נְהַפֵּךְ לַמְּשַׁחִית", וְעוֹשִׁין מִתְּבַת "הוֹד" – "דְּוָה". וּבְקִצּוֹר דְּבָרִים אֵלּוּ יִתְבוּנֵן הָאָדָם עַד הֵיכָן גּוֹרֵם רְעָה בְּמַדַּת הַגְּאֻוָה.

הַמִּתְגַּאֵה נִתּוֹן בְּיַד הַסְטֵרָא אַחֲרָא רַחֲמֵנָא לִיצְלָן

ב. עַל כֵּן יָשִׁים הָאָדָם אֶל לְבוֹ, שְׁלֹא לְחַנֵּם אָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (סוֹטָה דף ד' ע"ב) כָּל הַמִּתְגַּאֵה כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדַת כּוֹכָבִים. וּבּוֹדָאֵי הָעֲנִיֵן הוּא בְּעִבּוֹר שְׁאָדָם מִשְׁעֵבֵד וּמְסַר נַפְשׁוֹ וְנִשְׁמָתוֹ בְּיַד הַחִיצוֹנִים תְּקִיפִים וּבְקִשֵׁי אֲשֶׁר יוֹכַל לְהַפְרֵד מֵהֶן, וְעַל יַדֵי כֵּן הוּא מְסוּר תַּחַת הַקְּלִיפּוֹת רַחֲמֵנָא לִיצְלָן, עַל כֵּן יִרְאֶה הַחֲכָם וַיְחַכֵּם וַיִּשִׁים בְּלְבוֹ לְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל הָעוֹוֵן וְהָעֲנָשׁ.

אֵין בְּמָה לְהַתְגַּאוֹת, אֶפִּילוֹ לֹא בְּתוֹרָה וְחֻכְמָה

ג. בְּמָה יִתְגַּאֵה, אִם יִתְגַּאֵה בְּעֶשֶׁר, הֲלֹא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר (חגי ב, י) "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב אָמַר ה' צְבָאוֹת", וּבְיָדוֹ יִתְבָּרַךְ לְקַח הָעֶשֶׁר כְּהַרְף עֵינַן.

סדר הלימוד ליום **כג תשרי** [יום 23 בשנה]

ד. כְּמוֹ שְׁרָאִינוּ שְׁכֻמָּה עֲשִׁירִים נְהַרְגוּ בְּעִבּוֹר עֲשָׂרָם שִׁנְתָנוּ עֲלֵיהֶם הָאוֹרְכִים עֵינֵיהֶם לְרִדּוֹף אַחֲרֵיהֶם וְהָכּוּ

אוֹתָן מִכַּת מוֹת, וַיִּסְרוּ אוֹתָן בַּיְסוּרִים קָשִׁים עַד שֶׁיִּצְאָה נִשְׁמַתָּן מִכַּח הַהֲכָאוֹת וּפְצָעִים, וּמֵהֶם גַּם קְבוּרָה לֹא הָיְתָה לָהֶם. וְזֶה עֲנִיָן רַע לָהֶם, כִּי רָאִינוּ בְּחוּשׁ שֶׁהֲרֵבָה אֲנָשִׁים הִלְכוּ בְּזֶה הַדֶּרֶךְ וְאִין שָׁטָן וְלֹא שׁוּם פִּגְעָה רַע מִגִּיעַ אֲלֵיהֶם, רַק לְזֶה הָעֵשֶׂר הַנֶּאֱבָד בַּעֲשָׂרוֹ בְּרַ מִיָּנָן.

לפְעָמִים כֶּאֱשֶׁר מִגִּיעַ לוֹ הָעֵשֶׂר, הוּא מֵת בְּפִתְעָה פְתָאוּם וְעוֹזֵב לְאַחֵרִים חִילוֹ

ה. וְלָמָּה לֹא יֵשִׁים הָאָדָם אֶל לְבוֹ, כִּי הֲרֵבָה אֲנָשִׁים שֶׁטָּרְחוּ וַיִּגְעוּ לֹא נִתְּנוּ שִׁינָה לְעֵינֵיהֶם, בַּיּוֹם אֲכָלָם הַחֶרֶב וְקָרַח בְּלִילָהּ, וְהוֹלְכִים בְּחֶשֶׁךְ בְּגֶשֶׁם וּבִשְׁלֹג עַד אֲשֶׁר עָלְתָה בִּידָם לְהַשִּׁיג אֵיזָה קָרָן לְמֵאָה אוֹ לְאַלְף אוֹ יוֹתֵר, וְזֶהוּ הָעֵת אֲשֶׁר צָרִיךְ לְשִׁמוּחַ בְּחִלְקוֹ וּלְפָנֵק בִּיגִיעַ כְּפִיו.

ו. וּפְתַע פְתָאוּם בָּא אֲלֵיו הַמוֹת וּמְכָרַח לְהַפְרֵד מִכָּל וְכָל וְהוּא הוֹלֵךְ לְעוֹלָמוֹ וְשׁוֹבִיק לְאַחֵרִים כָּל עֲשָׂרוֹ מֵהַ שֶׁטָּרַח בְּטָרְחָתוֹ וְהָיָה מְאַסֵּף מְמוֹן, וְקַבֵּץ פְּרוּטָה יָד עַל יָד, עַד שֶׁהִבִּיאוּ לְסֵף מְסִים בְּזַעַת אָפוֹ, וְעוֹזֵב לְאַחֵרִים בְּיַד אִישׁ אַחֵר.

ז. וּלְפְעָמִים אֲשֶׁתּוֹ הִיא נוֹטֶלֶת מְמוֹנוֹ עֲבוּר כְּתַבְתָּהּ, וְאַחַר מִיתָתוֹ הִיא נִשְׂאֵת לְאִישׁ אַחֵר וְנוֹתְנָת לוֹ הַמְּמוֹן שְׁלָהּ, וּבְנָיו הוֹלְכִין יַחְפִּים וּבְגָדִים שְׁלָהֶם הֵמָּה קְרוּעִים וּבְלוּיִים, וְאִין לְבָנָיו שׁוּם הַנָּאָה מִמְּמוֹן אֲבֵיהֶם, וְהֵמָּה רוֹאִים שֶׁאִמָּם הִיא יוֹשֶׁבֶת וְאוֹכֵלֶת וְשׁוֹתָה עִם אִישׁ אַחֵר וּמִתְעַנְּגָת עִם בַּעֲלָהּ הַשֵּׁנִי, וְהִיתוּמִים מִבַּעֲלָהּ הָרֵאשׁוֹן הֵמָּה יוֹשְׁבִים בֵּין תַּנּוּר וְכִירִים, וּמִבִּיטִים וְצוֹפִים וְרוֹאִים

שָׁאֵם יוֹשֶׁבֶת וּמִתְעַדְנַת בְּכֶשֶׁר וַיִּזֵּן וּשְׂאֵר מַעֲדָנִים,
וְהִלְוִי יִשָּׁג לָהֶם שְׂרִי מֵאֲכָלָהּ.

ח. וְהַבָּנִים אָז תִּתְאַנַּח לָבָם עַל זֶה וְאוֹמְרִים זֶה לְזֶה,
הֲלֹא כָּל הָעֶשֶׂר וְהַמָּמוֹן מֵאֲבִינוּ הִיָּה וְאִין בְּיָדֵינוּ
לְהַצִּיל. וְאִם כֵּן אִם יִזְכֹּר אָדָם עַל מִדָּה זֹו אֲשֶׁר יוּכַל
קָרוֹב לְהַעֲשׂוֹת כֵּן בַּגּוֹרֵת הַמְּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

בְּנֵי שֶׁל הָעֶשֶׂר צוֹעֲקִים וְאִין נַעֲנִים

ז. וְכֹאֲשֶׁר שְׁבַעֲנֵי רְאִיתִי שֶׁהִרְבֵּה יְלָדִים שֶׁנִּתְגַּדְּלוּ
בְּתַעֲנוּגִים וְנִהְפְּדוּ עֲנָג לְנַגַע וְצָרוֹת וּתְלָאוֹת, וְאַחַר
מוֹת אֲבִיהֶם הוֹלְכִים וְצוֹעֲקִים עַל קָבֵר אֲבִיהֶם וְאִין
מוֹשִׁיעַ לָהֶם, כִּי הֵמָּתִים טְרוּדִים לְתֵן דִּין וְחֲשָׁבוֹן עַל
חֲטָאִים וּפְשָׁעִים. כָּל זֶה יִשִּׁים הָאָדָם אֶל לְבוֹ, וּבּוֹדָאֵי אֶל
יִתְנָאָה בְּעֶשְׂרוֹ.

סדר הלימוד ליום כד תשרי [יום 24 בשנה]

הִרְבֵּה בְּנֵי אָדָם שָׂרְצוּ לְהִתְחַפֵּס - הִיָּתָה לָהֶם חֲכָמְתָם לְמַכְשׁוֹל
י. וְאִם הוּא חֲכָם שֶׁמִּתְגַּאֵה בְּחֲכָמְתוֹ יִחְשַׁב בְּלְבוֹ, הֲלֹא
כִּמָּה חֲכָמִים נִלְכְּדוּ בְּחֲכָמְתָם, וְיֹוֹתֵר מֵאֲשֶׁר הִתְבּוֹנְנוּ
לְהִתְחַפֵּס נִפְלוּ בְּמִצְוֵה רְעָה עַל יְדֵי דְבוּר קַל בְּפִחַ יְקוּשׁ
אֲשֶׁר לֹא יָכְלוּ קוּם. כְּמוֹ שֶׁאֵרַע לְהִרְבֵּה בְּנֵי אָדָם אֲשֶׁר רָצוּ
לְהִתְחַפֵּס בְּמַעֲנֵה לְשׁוֹנֵם לְפָנֵי מְלָכִים וְשָׂרִים, וְאַחַר כֵּן
נִלְכְּדוּ בְּדְבוּר קַל עַד אֲשֶׁר נִלְכְּדוּ בְּרְעָה גְדוֹלָה בְּאִין
תְּרוּפָה, וְאוֹתָן בְּנֵי אָדָם שְׁעוֹשִׂין עֲצָמָן לְאִין וְאָמְרוּ בְּזֵה
הַלְשׁוֹן אֵינִי יוֹדֵעַ הֵם נִכְנָסוּ בְּשָׁלוֹם.

ואם כן, מה יתרון להחכם בחכמתו, חכמת עולם הַזֶּה, הלא אין שום אדם נזון ונתפרנס בחכמה, רק בסבה אשר נתן לו הקדוש ברוך הוא איך להמציא מזון לביתו, ולא בהונאת חברו.

חכמתו לא תעמוד לאדם נגד מלאך המות

יא. על כן צריך האדם לשום אל לבו כי פתאום יבא היום אשר תסרח חכמתו, הוא העת אשר יפל למשכב ודעתו אינה צלולה מחמת כבוד החלי אשר נער קטן יחכם ממנו, וחכמתו לא תצילנו ממלאך המות. הוי הוי, מה יתרון לחכמה כזו, על כן יראה האדם שלא יתגאה בחכמתו.

על ידי העונה זכו חכמינו לכתר תורה

יב. ואם יתגאה האדם בלמוד תורתו אשר לבו שנון וחרף וחדוד ומחכם בתורה בעמק ורחב, ואין לו דמיון במחשבתו בדור הזה ולא יבין שיש בדור הזה לומדים כמותו, וגם כן בעלי תריסין בעלי ישיבה, מכל מקום נחשבו המה כנגד תנאים ואמוראים חכמי התלמוד כקלפת השום, ובמקום גדלתן שם היתה ענותנותן, כאשר מבאר בכמה מקומות בתלמוד ובמדרש מגדל ענוות ראשונים וקדמונים, ובעבור כן זכו לכתר תורה. ואם חס ושלום מתגאה האדם בלמודו הרי הוא נותן כח לסטרא אחרא וכל סטרא דקדשה בורחים מעליו.

המתגאה טמאתו גדולה מטמאת נבלה

יג. ואיתא בספר גבעת המורה, מעשה בחסיד אחד שהלך בדרך ונודמן שהלך עמו אליהו הנביא זכור

לְטוֹב, וּפָגְעוּ בַנְּבִלָה אֶחָד מִשְׁלַכְת בְּדַרְךְ, וְהִיְתָה הַנְּבִלָה מִסְרַחַת סְרַחוֹן גָּדוֹל, עַד שֶׁהַנִּיחַ הַחֲסִיד יָדוּ לְחַטְמוֹ מִפְּנֵי הַסְרַחוֹן, וְאֵלֵיהוּ הַנְּבִיא הֵלֵךְ קְרוֹב לְהַנְבִּלָה וְלֹא חָשׂ כָּלֵל. עַד דִּהְיִי אֲזֻלוֹ, פָּגַע בָּהֶם אָדָם אֶחָד מִרְחוֹק שֶׁהֵלֵךְ לְקִרְאָתָם וְהִלִּיכְתּוּ הֵיחָ בְּגִאָוָה, וְהָיָה מִתְפָּאֵר וּמְתִיבֵהוּ, וְלִמְרַחוֹק שֶׁשָּׁם אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא אֶת יָדוֹ לְחַטְמוֹ. וְשָׁאֵל אוֹתוֹ הַחֲסִיד, מִדּוּעַ לֹא שָׁם אֲדוֹנִי אֶת יָדוֹ עַל חַטְמוֹ אֲצֵל הַנְּבִלָה, וְהָשִׁיב לוֹ אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא: זֶה הַסְרִיחַ יוֹתֵר מִהַנְּבִלָה, כִּי נְבִלָה כִּיּוֹן שֶׁאָדָם נוֹגֵעַ בָּהּ הוּא טָמֵא עַד הָעָרֹב, אָבֵל הַנוֹגֵעַ בָּזֶה הָאָדָם מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ טְמֵאוֹת חֲמוּרוֹת, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

סדר הלימוד ליום כה תשרי [יום 25 בשנה]

הַגִּאָוָה כּוֹלֶלֶת כָּל עֲבֵרוֹת שְׁבִתוֹרָה

יד. וְאִם כֵּן, זֶה הַכָּלֵל, כִּי מֵדַת הַגִּאָוָה הִיא מְדָה גְרוּעָה, מְרַבָּה קִטְטָה, וְקִנְיָאָה, וְשִׁנְיָאָה, וְלִשׁוֹן הָרַע, וְכַעַס, וְשִׁקְרִים וְלִיצְנוּת. וְאִם תִּתְּבוּנֵן בָּהּ, תִּרְאֶה שְׁכָל עֲבֵרוֹת שְׁבִתוֹרָה כְּלוּלִין בָּהּ, וְהַפְּגָם שֶׁל הַגִּאָוָה גָּדוֹל מְאֹד, אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ מִי שֶׁהוּא רָגִיל לְהֶאָחֵז בָּהּ.

הָעֵנוּ יִנְצֵל מִחֲבוּט הַקֶּבֶר

טו. וְאֲשֶׁרֵי הָאָדָם הַמִּתְדַבֵּק בְּמֵדַת הָעֵנוּה וְהַכְּנַעָה, מְדָה זוֹ נֹאָה הִיא וּמִשְׁבַּחַת, וּמִבִּיאַה הָאָדָם לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא, וּמִצְלַת אוֹתוֹ מִחֲבוּט הַקֶּבֶר, כִּי אֵין לָהּ מְדָה הַמְטָהֶרֶת וּמִלְבַּנֵּת הָאָדָם הַגִּשְׁמִי כְּמוֹ מֵדַת הָעֵנוּה, שֶׁחֲחֹמֵר נַעֲשֶׂה רוֹחָנִי, וְגַם הַגּוּף שֶׁל אָדָם אֲשֶׁר כָּל יָמָיו

הולך בעֲנֻנָה מאיר בְּקֶבֶר באור הַבְּהִיר וּמִקְבַּל הָאֶרֶץ
מִקְדָּשָׁה עֲלִיוֹנָה, וְזוֹכָה לְשִׁמוּעַ סוּדוֹת הַתּוֹרָה מִיִּשְׁבֵּיהָ
שֶׁל מַעְלָה, וְהַגּוֹף עִם הַנֶּפֶשׁ מְאִירִים כַּחֲדָא, וְכֹל זֶה עַל
יְדֵי מִדַּת הָעֲנָוָה.

הענו הוא מודה על האמת ומקבל דברי תוכחה

מז. וְהַתְּנָאִים וְרַבָּנִים וְאֲמוּרָאִים הָיוּ מְלַמְּדִים בְּנִסִּים,
וְאֲשֶׁר הָיָה מִתְגַּלֶּה אֲלֵיהֶם אֲלֵיהֶם הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב,
וְהוֹפִיעַ עֲלֵיהֶם רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ, הַכֹּל הָיָה עַל יְדֵי מִדַּת הָעֲנָוָה.
כִּי הָעֲנוּ מוֹדָה עַל הָאֱמֶת וּמִקְבַּל תּוֹכְחָה וְדַבּוּרוֹ הוּא
בְּנִחַת, אֲהוּב לְמַעְלָה וְנִחְמָד לְמַטָּה.

על כֵּן צָרִיךְ אָדָם לְהִתְפַּלֵּל לְזִכּוֹת לְמִדָּה זו, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב
הַחֲסִיד בְּסֵפֶר שְׁלֵהֶבֶת, לומר אַחַר הַתְּפִלָּה קוֹדֶם
”יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי”: רבונו של עולם, זכני למדת ענוה
ולמדת הכנעה, כדי שאהיה מקבל ומרצה לעם. ואחר כך
יאמר ”יהיו לרצון” וכו’.

הגאון מוציאה את האדם מן העולם

יז. וּבְאֱמַת שְׁצָרִיךְ אָדָם לְהִתְגַּבֵּר בַּתְּפִלָּתוֹ בְּכִי וְתַחֲנוּנִים
לְפָנֵי הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁיִסִּיר מִמֶּנּוּ מִדַּת הַגְּאוּנָה
וְיִדְבֹק בְּמִדַּת הָעֲנָוָה, כִּי הָרוּב בְּעָלֵי גְאוּנָה מֵתִים בְּחֻצֵי
יְמֵיהֶם, וְהָעֲנִין בְּעִבּוֹר שְׂזָהוּ בְּוִדְאֵי כָּל הַמִּתְגַּאֵה הוּא
שְׂנְאוּי בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת, כִּי זֶה הוּא עֲנִין רַע בְּעֵינֵיהֶם הַמְּנַהֵג
שֶׁל בַּעַל גְּאוּנָה, וּמִמְשִׁיךְ עָלָיו שְׂנֵאת הַבְּרִיּוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה
יְכוּל לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם, וְגַם אִם עֲלָתָהּ לוֹ תִּאָּוֶתוֹ
לְהִיּוֹת רֵאשׁ הַקֶּהֱל אוֹ מוֹרֵה צֶדֶק לְעִדְתּוֹ, אֵךְ בְּעִבּוֹר

גאותו כלם נחשבים לאין כנגדו, ומזלזל בכבוד הבריות, אשר גם זה הוא סבה לקצור ימיו ושנותיו רחמנא ליצלן.

סדר הלימוד ליום כו תשרי [יום 26 בשנה]

עויות המשפט מטה את האדם מכף חיים לכף המות רחמנא ליצלן יח. ועברה גוררת עברה, שרצונו תמיד להיות מן המנצחין ולא מן המתנצחין, אין מבחין בין טוב לרע, בין אם הוא ישר או לאו, רק להעמיד נצוחו, ומקלקל הדינים ומעות המשפטים ישרים, וזהו ידוע שהטית הדין מטה את האדם בפתאום מכף חיים לכף המות. ועוד, בעבור היותו בעל גאווה, מרחיב פיו גם נגד תלמידי חכמים שבאו להוכיח אותו על דבריו ודרכיו המכערים, וכאשר שהחטא הזה מצוי בעוונותינו הרבים בהרבה בני אדם, ובפרט ראשי ופרנסי הקהלות הולכין ומתגברין עד שבאו לכלל מצערי רבנן, ופתאום נכזים בגחלתן, ועוברים מן העולם כצל עובר. ונוסף על זה גם כן המה בכלל מצערי רבנן למשל עליהם בכת.

בוא וראה המצער הבריות הרי הוא מכניס עצמו בסכנות גדולות, ואף המצער את הבהמה חיה ועוף, יש לו ענש, כי אין שום דבר שאין לו מזל, והמזל של המצטער מקטרג עליו, ומכל שכן שיש לאדם ענש גדול המצער תלמיד חכם.

ב. בוא וראה מה שהביא בעל החרדים באיש חשוב תם וישר, שנתאכסן אצלו הקדוש האר"י ז"ל, ועשה לו

כבוד גדול. טרם נסיעתו של אותו איש הקדוש האר"י ז"ל אמר לו, מה הגמול אשר אשלם לך בעד החבה הגדולה שהראית לי, ואני מוכן לתשלום גמולך הטרחה שטרחת בשבילי. והשיב לו הבעל הבית שהיו לו בנים, ואחר כך נעשית אשתו עקרה, אולי ימציא לו תרופה לאשתו כבראשונה.

כא. והשיב לו האר"י ז"ל ענין הסבה שנעשית עבור הסבה ההיא עקרה, וגילה לו ואמר לו, הנה ידוע לך שהיה סלם קטן עומד בביתך שהיו התרנגולים קטנים עולים ויורדים בו לשמות מים בכלי של מים אשר היה סמוך לסלם, והיו שותים ומרוים צמאונם.

ופעם אחת אמרה אשתך להמשרתת שתסיר הסלם משם, אף כי לא היתה פונתה לצער את התרנגולים כי אם מטעם אחר להיות הבית נקי, ומאז אשר הוסר הסלם יש להתרנגולים צער גדול שאינם יכולים התרנגולים לפרח, כי היו עדין קטנים וסבלו צמאון גדול ועלתה צפצופם לפני הקדוש ברוך הוא המרחם על כל מעשיו, ועל ידי זה נגזר עליה להיות עקרה. והחזיר הבעל הבית הסלם למקום הראשון, וה' נתן לה הריון וחזרה ללדת כבראשונה.

סדר הלימוד ליום **כז תשרי** [יום 27 בשנה]

ברב רחמיו משגיח השם יתברך על כל בריותיו

כב. הרי לך כי השם יתברך פוקד ומשגיח על כל בריה ברב רחמיו וחסדיו, ומשלם להמצערים את

הבריות. ועל הכל צריך האדם לתן דין וחשבון, ואם בן צריך לזהר שלא לצער את חברו בחנם.

בוא וראה מה דאיתא בפרק קמא דחגיגה (דף ה' ע"א) מאי דכתיב (קהלת יב, יד), כי את כל מעשה האלקים יביא במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע, זה הרוקק בפני חברו וחברו נמאס בה.

בג. ואיתא בספר חסידים סימן מ"ד, מעשה בחסיד שהיה מכסה כל הרקים שהיה מוציא מפיו, וגם כל הרקים אשר ידע שיהודי הוציאן מפיו, והיה כונתו לכסות את הרקין שלא יבוא אחר ויראה הרק וימאס בו, ולא ימחל לזה שהוציא מפיו, עד כאן.

כד. ואם בן בוא וראה עד כמה דקדקו חסידים הראשונים באזהרה שלא לצער את חברו, כי הרבה בני אדם אשר לא נזהרו בזה ובפרט בדור הזה אשר יד עמי הארצות תקיפה, אשר אינם יודעין שום דין ומשפט, ועסקיהם לרב באלימות, ואינם רוצים לצית דין מחמת סרוב שלהם, אבל הם אינם יודעים שאם אין דין למטה יש דין למעלה, שפתאום יומו ודינו יבא.

"שונא אחד יהיה בעיניך כמרבם"

ועל בן הזהיר הרב הרא"ש ז"ל בקונטרס של ארחות חיים (יום חמישי, סימן פ"ט), וזה לשונו: "אל יהיו מרבם בעיניך אוהבים, ויהיה שונא אחד בעיניך כמרבם", עד כאן לשונו.

המקלל את חברו, הקדוש ברוך הוא שונא

ולא כן ההמוני העם, שבעבור דבר מעט באיזה עסק משא ומתן או שאר דברים מקלל לחברו בקללות חמורות בר מינן, ואינו משים על לב שכל בני אדם חשובים לאיש אחד, ולא יאות לזרע אברהם להיות הפה רגיל בקללות, כי אם בברכות ובדברים טובים ורפים שיש בהן נחת רוח להבורא יתברך, כי האיש אשר הוא מקלל לחברו הוא שנוא לפני הקדוש ברוך הוא, כי הקדוש ברוך הוא הבטיח לאברהם "אוורך ארור ומברך ברוך", שהרי נתן הקדוש ברוך הוא חכה לתוך פיו של בלעם הרשע שרצה לקלל את ישראל ונהפכו הקללות לברכות.

סדר הלימוד ליום כח תשרי [יום 28 בשנה]

הקדוש ברוך הוא פורש כנפיו על מי שנתקלל על חנם

בו. ודע שמצאתי כתוב כל מי שמקלל חברו על חנם ועל לא חמס בכפיו, אז הבורא יתברך פורש כנפיו על זה האיש הזכאי שלא ישלט עליו שום קללה, ותדע שיש לה אדם שמזגו הוא רע רחמנא ליצלן, ועיניו ופיו ולבו כלן ממקור הסטרא אחרא וקללתו היא מסכנת כמו שכתב רבי יהודה החסיד ז"ל שהחיצונים מוכנים לקטרג על פי קללה זאת, ואלמלא הקדוש ברוך הוא חופף עליו מה שהבטיח לאברהם (בראשית יב, ב) והיה ברכה, אז חס ושלום היו חלין הקללות על אותו האדם.

הנתקלל על חנם שכרו הרבה מאד

בח. וְצָרִיךְ עוֹד לִידַע, לֹא דֵי שְׁלֹא חָל הַקְּלָלוֹת חֲנָם, אֲדַרְבֵּה יֵשׁ שָׁכָר טוֹב לְאוֹתָן שְׁנַתְקַלְלוּ בְּחֲנָם, כְּדֹאִיתָא בִירוּשְׁלָמִי דְמִסְכַּת פֶּאָה (פֶּרֶק ח', הִלְכָה ר'), וְזֵה לְשׁוֹנוֹ: יִרְבִּי יוֹסִי אוֹקְמָא לוֹן פֶּרְנָסִין וְגַבְאִין וְלֹא קִבְלוּ עֲלֵיהוֹן, עָאל וְאָמַר קוּמִיהוֹן, בְּן בָּבָא עַל הַפְּקִיעִין, (פְּרוּשׁ בֶּן בָּבָא הִיָּה מְמַנָּה עַל הַפְּתִילוֹת שְׁבַמְקֻדָּשׁ) וְזָכָה לְהִיּוֹת נְמָנָה עִם גְּדוּלֵי הַדּוֹר, עֲכָשְׁיוּ אֲתָם מְמַנִּים עַל חֵי נְפֹשׁוֹת לֹא כָּל שָׁכֵן.

כט. רַבִּי אֶלְעָזָר הָוִי חַד זְמַן עָבִיד לִיהַ פֶּרְנָס (פְּרוּשׁ גַּבְאִי צְדָקָה). פֶּעַם אַחַת אֶתָּא לְבֵיתוֹ, אָמַר לְהוּ מֵאִי עָבִידְתוֹן (רְצָה לוֹמַר: רַבִּי אֶלְעָזָר שָׁאֵל לְאֲנָשֵׁי בֵיתוֹ בְּאִיזָה גְּמִילוֹת חֲסָדִים עֲסָקוּ) אָמְרוּ לוֹ, אַתּוּ חַד סִייעֵן (רְצָה לוֹמַר: חֲבוּרָה שֶׁל עֲנִיִּים) וְאֶכְלוּן וְשָׁתוּן וְצִלוּ עֲלֵךְ, אָמַר לְהוּ לֵית דִּין אַגְר טָב, נַחַת זְמַן תִּנְיִן, אָמַר לְהוּ מָה עָבִידְתוֹן, אָמְרִי לִיהַ, אַתּוּ חַד סִייעֵן (רְצָה לוֹמַר: חֲבוּרָה שֶׁל עֲנִיִּים) וְאֶכְלוּן וְשָׁתוּן וְאֶקְלִינְךָ (רְצָה

ד) פְּרוּשׁ הִירוּשְׁלָמִי בְּלִשׁוֹן קוּדָשׁ:

רַבִּי יוֹסִי מְנָה פֶּרְנָסִים וְגַבְאִים וְלֹא רְצוּ הַמְּמַנִּים לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם אֶת הַמְּנוּי מֵרַב עֲנוּתְנִיתָם. נִכְנַס רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר לַפְּנִיָּהֶם: "בֶּן בָּבָא - עַל פְּקִיעִין. בֶּן בָּבָא הִיָּה מְמַנָּה עַל הַפְּתִילוֹת שֶׁל הַמְּנוּרָה בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ, וּבִשְׁל זֶה זָכָה וְנִעְשָׂה מְגֹדְלֵי הַדּוֹר, וְאַתֶּם - שְׁמַמְנִים אֲתָם עַל חֵי נְפֹשׁוֹת לֹא כָּל שָׁפוּן!" רַבִּי אֶלְעָזָר מְנָה גַבְאִי צְדָקָה לְזְמַן קְצוּב. נִכְנַס רַבִּי אֶלְעָזָר לְבֵיתוֹ שֶׁל הַגַּבְאִי וְשָׁאֵל: "מָה עֲשִׂיתֶם לְצְדָקָה" עָנוּ לוֹ: "בָּאָה סִיעַת עֲנִיִּים - אֶכְלוּ וְשָׁתוּ וְהִתְפַּלְלוּ עֲלֵיךְ. אָמַר לָהֶם: "אִין זֶה שָׁכָר טוֹב." פֶּעַם אַחֲרַת נִכְנַס וְשָׁאֵל: "מָה עֲשִׂיתֶם לְצְדָקָה" עָנוּ לוֹ: "בָּאָה סִיעַת עֲנִיִּים - אֶכְלוּ וְשָׁתוּ וְקִלְלוּךְ." אָמַר לָהֶם: "אֶכְן זֶהוּ שָׁכָר טוֹב."

לומר: קָלְלוּ אוֹתָךְ) אָמַר לְהוּ כְּדִין אָגַר טָב, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.
נִמְצָא שֶׁהָיָה שָׂמַח בְּאֲשֶׁר שָׁקְלְלוּ אוֹתוֹ בְּחַנּוּם.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַרִּיז עַל הַתְּשׁוּבָה בְּכָל יוֹם

ל. וּבְאֲשֶׁר שֶׁעוֹן זֶה מְצוּי בְּהַמּוֹן עִם לְקַלְלֵי אָדָם אֵת
חֲבֵרוֹ, וְזֶה הוּא עֲכוּב גְּדוֹל מְלַעְשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל
חֲטָאָיו, עַל כֵּן בָּאֵנוּ לְהַזְכִּיר מְזֵה לְהַזְהִיר לִירְאֵי ה'
וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ שֶׁלֹּא יֵצֵא מִפִּיו שׁוֹם קְלָלָה, כְּדֵי שֶׁבִּנְקֵל
יֻכַּל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, כִּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֶצְמוֹ מְכַרִּיז
עַל הַתְּשׁוּבָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם "שׁוֹבוּ בְּנֵי שׁוֹכְבִים" כִּי יָדוּ
פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים.

סדר הלימוד ליום **כט תשרי** [יום 29 בשנה]

וְדַע, כִּי כְּשִׁיּוֹצֵא קוֹל כְּרוֹז לְמַעַלָּה הַקּוֹל נִשְׁמָע לְמַטָּה
בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהַקּוֹל הַהוּא מְעוֹרֵר עֲצֵי הַיַּעַר
וְלוֹבְשֵׁים חֲרָדָה וְאוֹמְרִים שִׁירָה בְּאִמָּה וּבִירְאָה, וְכִדְאִיתָא
בְּזוּהַר בְּרֵאשִׁית (הַקְדָּמָה, דָּף ה' ע"א):

לא הִרְבִּי אֶלְעֶזֶר וְרַבִּי אַבָּא הָיוּ קְאָזְלִי בְּאוֹרְחָא וְעַסְקִי
בְּאוֹרְחָתָא וְלוֹי בְּהַדִּיְהוּ רַב הַמְּנוּנָא סְבָא וּמִתְחַבֵּר

ה) פְּרוּשׁ הַזֹּהֵר בְּלִשׁוֹן קוּדְשׁ:

רַבִּי אֶלְעֶזֶר וְרַבִּי אַבָּא הִלְכוּ בְּדֶרֶךְ וְעַסְקוּ בַתּוֹרָה. לִוְהוּ אוֹתָם בְּדֶרֶכָם רַבִּי
הַמְּנוּנָא סְבָא (שֶׁכָּבֵר נִפְטָר מִן הָעוֹלָם) וְהַתְּחַבֵּר לְחַבְּרָתָם. כְּאֲשֶׁר הִגִּיעוּ לְהַר
אֶחָד, נִטְתָּה הַשָּׁמַשׁ לְשַׁקּוּעַ. הַתְּחִילוּ עֲנִפֵי הָאֵילָנוֹת לְנִקּוּשׁ זֶה בְּזֶה וְאָמְרוּ
שִׁירָה.

בְּדֶרֶךְ הַלִּיכְתָּם שָׁמְעוּ קוֹל חֲזַק שֶׁהִכְרִיזוּ: "קְדוּשִׁים הַמְּצוּיִים בֵּין הַחַיִּים -
מְאוֹרוֹת קְדוּשִׁים, בְּנֵי הַיְשִׁיבָה! הֶאֱסַפּוּ לְמִקְוָמְכֶם לְהַתְיַחַד עִם נוֹתָן
הַתּוֹרָה!" עֲמַדוּ רַבִּי אֶלְעֶזֶר וְרַבִּי אַבָּא בְּמִקְוָמָם בְּרַתְתָּ וְחִיל. יֵצֵא קוֹל

בְּהִדְיָהוּ, וְכַד אֲזָלוּ וּמָטוּ לְחַד טוֹרָא וְהָוִי נְטוּי שְׁמַשָּׂא,
שָׂרוּ עֲנַפִּין דְּאִילָנָא לְנַקְשָׂאָה דָּא בְּדָא וְאָמְרוּ שִׁירָה.

עַד דְּהָווּ אֲזָלוּ שְׁמַעִי חַד קָלָא תְּקִיפָא דְּהָוִי אָמַר, קְדוּשִׁים
דְּאִתְבְּדְרוּ בִּינֵי חִיָּא אֵינוֹן בּוֹצִינִין קְדִישִׁין בְּנֵי
מְתִיבְתָא אֲתַכְנָשׁוּ לְדוֹכְתֵיהוּ לְאַשְׁתַּעִי בְּמֵאֲרִיהוֹן
דְּאוּרִיתָא. יְתָבוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְקָמוּ בְּדוֹכְתֵיהוּ
בְּדַחִילוֹ וְרַתִּיתוּ, נִפְקַ קָלָא וְאָמַר טִינְרֵי תְּקִיפִין פְּטִישִׁין
רְמָאִין עוּלוּ וְאִתְכְּנָשׁוּ, בְּהֵהוּא שְׁעָתָא שְׁמַעוּ קוּל עֲנַפִּי
אִילָנִין רַב וְתַקִּיף, וְהָווּ אָמְרֵי (תְּהֵלִים כט, ד-ה) "קוּל ה' בְּכַח
וְגו', קוּל ה' שׁוֹבֵר אֲרָזִים" וְגו'.

וְאִם כֵּן יוֹכֵל הָאָדָם לְלַמֵּד מִזֶּה שְׁלֵא לְקַלְל, וְלַעֲשׂוֹת
תְּשׁוּבָה, וְאִזּוּ טוֹב יִהְיֶה לוֹ סְלָה.

⚡ פָּרְק ח' ⚡

א. אֵיתָא בִּירוּשְׁלָמִי פָּרְק קָמָא דְּבִכְרוֹת (הִלְכָה א') הָעוֹמֵד
לְהִתְפַּלֵּל צָרִיף לְהַשְׁווֹת אֶת רַגְלָיו. פְּלִיגֵי תְּרִין
אֲמוּרָאִין, רַבִּי לִוִי וְרַבִּי סִימוֹן, חַד אָמַר כְּמִלְאָכִים, וְחַד
אָמַר כְּכֹהֲנִים, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה צָרִיף הָאָדָם לְהִיּוֹת דְּגָמַת מִלְּאָף - מִפְּשֵׁט מִן הַגְּשָׁמִיּוֹת
ב. וְנִרְאָה דְּאֵלוּ וְאֵלוּ דְּבִרֵי אֱלֹהִים חַיִּים הֵם, כִּי הַתְּפִלָּה
הִיא בְּמִקּוֹם הַקְּרִבָּן, עַל כֵּן צָרִיף לַעֲשׂוֹת עֲצָמוּ כְּאֵלוּ

וְאָמַר: "סְלַעִים תְּזַקִּים! פְּטִישִׁים תְּזַקִּים! בּוֹאוּ וְהִתְכַּנְּסוּ" (רְצָה לוֹמַר גַּם
הַצַּדִּיקִים שְׂפָכְרִי מִתּוֹ מִצְטַרְפִּים לַחַיִּים לְשִׁמוּעַ דְּבִרֵי תוֹרָה).
בְּאוֹתָהּ שַׁעָה שְׁמַעוּ קוּל עֲנַפִּי אֵילָן גְּדוֹל וְחִזְק הַמְּכַרְיָא: "קוּל ה' בְּכַח וְגו'
קוּל ה' שׁוֹבֵר אֲרָזִים וְגו'".

הוא כהן, ומה עבודת כהן היא פסולה במחשבה זרה, כך צריך האדם בשעת תפלה, שלא לחשב שום מחשבה זרה, כדי שלא יעשה קרבנו בפגול, ולא יאמר האדם הרהור עברה אסור דוקא, אלא אפילו הרהור משא ומתן ושאר הרהורים הן גם כן אסורים, כי צריך האדם להיות דגמת המלאכים שאין בהם עסקי עולם הזה.

התפלות נעשים קרבן להשם יתברך

ג. ואיתא בספר החנוך, כשאדם חושב במחשבתו בעניני כסף וזהב ומטבעות, עובר על לאו דלא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב (שמות כ, כ), עיין שם באריכות.

ידע לך, מה שמבאר בזוהר פרשת אלה פקודי (דף רמ"ה ע"א) וזה לשונו, "אית חד ממנה ושמו טהריא"ל, העומד על הפתח אשר עוברים שם תפלות של בית ישראל שנתפללו בכוננת הלב בלתי שום ערבוב של מחשבה זרה, אזי אותו הממנה פותח לה שער בית התפלה, ונכנסת התפלה להיכל אשר כל התפלות מתקבצות שם יחד, ומהתפלות נעשה עטרה לראש מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

סדר הלימוד ליום **ל תשרי** [יום 30 בשנה]

תפלה בלא כונה כגוף בלא נשמה

ד. אבל אם התפלה היא בלא כונה ויש בה ערבוב מחשבה זרה, אזי הממנה הוא דוחה את התפלה מההוא פתח, והתפלה אזלא ומשטטת בעלמא [הולכת ומשוטטת בעולם], עד שבאת ליד חד ממנה סהדיא"ל

שְׁמִיָּה, וּבְכִידוֹ כָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁנִּדְּחוּ מִשַּׁעַר בֵּית הַתְּפִלָּה עַל יְדֵי שֶׁהֵן מְעַרְבָּבִים בְּמַחְשְׁבוֹת זָרוֹת, וְהֵן נִקְרְאִין תְּפִלוֹת פְּסוּלוֹת, וְגוֹנֵז הֵהוּא מִמֶּנָּה הַתְּפִלוֹת עַד שֶׁהָאָדָם עֲצָמוֹ מְשִׁים עַל לְבוֹ עַל מֵה שֶׁהַתְּפִלָּל תְּפִלוֹת הַרְבֵּה בְּלֹא כּוֹנֵנָה וְעֵדִין לֹא נֶעֱנָה בְּאוֹתָן תְּפִלוֹת, וּמִתְנַדָּה וּמִתְחַרֵּט עַל עוֹוֹן וְחֵטָא זֶה שֶׁהַתְּפִלָּל בְּלֹא כּוֹנֵנָה, כִּי הַתְּפִלָּה בְּלֹא כּוֹנֵנָה כְּגוֹף בְּלֹא נִשְׁמָה.

ה. וְאוֹמֵר אוֹי לִי, וַי לִי מֵה שֶׁעֲשִׂיתִי כֶּף, וְהִיִּיתִי פּוֹגֵם בְּכְבוֹד אֲדוֹנֵינוּ, הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, לְדַבֵּר לְפָנָיו בְּלִתי כּוֹנֵנַת הַלֵּב, וְגוֹדֵר עֲצָמוֹ לְבִלְתִּי לַעֲשׂוֹת עוֹד כְּזֶה הַמְּכֻשׁוֹל, וּמְכַאֵן וּלְהִבָּא הוּא מִתְּפִלָּל בְּכוֹנֵנָה הַיֵּטֵב אֲזִי תְּפִלוֹת רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁהֵן בְּיַד הַמִּמְנֶה סֵהֲדִיא"ל עוֹלָה עִם תְּפִלָּה רֵאשׁוֹנָה שֶׁהַתְּחִיל לְהַתְּפִלָּל בְּכוֹנֵנָה.

בַּתְּפִלָּה אַחַת כְּרֵאוּי נִתְקַן הַכֹּל

וְהֵהוּא מִמֶּנָּה בְּעֲצָמוֹ נוֹטֵל הַתְּפִלוֹת הַפְּסוּלוֹת הַנּוֹצְרִים לְעֵיל, וּמַעֲלָה אוֹתָם מַעֲלָה מַעֲלָה, עַד שֶׁבָּאָה הַתְּפִלָּה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְנֶעֱשִׂית עֲטָרָה עִם שְׁאָר תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל הַכְּשׁוּרוֹת. הֵרִי לָךְ חֶסֶד גָּדוֹל מִהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שֶׁבַּתְּפִלָּה אַחַת נִתְקַן הַכֹּל.

זְמַן תּוֹרָה לְחוּד וְזְמַן תְּפִלָּה לְחוּד

ו. וְמִי הוּא זֶה אֲשֶׁר לֹא יִשִּׁים אֶל לְבוֹ אֶלָּה הַדְּבָרִים לְגַמֵּל חֶסֶד לְנַפְשׁוֹ, וּמְכַל שְׂכָן שְׂלֵא לְהַקֵּל בַּתְּפִלָּה עֲצָמָה לְכַתְּחִלָּה חֵס וְשְׁלוֹם, וְאַף שֶׁחֹשֵׁק לְהַתְּמִיד לְתוֹרָה, מְכַל מְקוֹם זְמַן תְּפִלָּה לְחוּד וְזְמַן תּוֹרָה לְחוּד (שְׁבַת דָּף י" ע"א),

וְאֵל יֹאמֶר בְּלִבּוֹ כִּי בַעֲבוּר לְמוֹדוֹ הוּא יוֹתֵר טוֹב בְּעֵינָי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִבְטֵל תְּפִלָּתוֹ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְחִלְיָה
לֹאמֵר בֶּן.

סדר הלימוד ליום א חשוון [יום 31 בשנה]

צָרִיךְ הָאָדָם לַעֲשׂוֹת כָּל דָּבָר בְּזִמְנוֹ

ז. וּבּוֹא וּרְאֵה מָה שֶׁהוֹבָא בְּסֵפֶר הוֹלָךְ תָּמִים וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:
רַבִּי יִשְׁעִיָּהוּ הַחֲסִיד סֵפֶר לִי בְּשֵׁם רַבִּי יְהוּדָה הַחֲסִיד
ז"ל, שֶׁהֶרְמַב"ן ז"ל הָיָה לוֹ תַלְמִיד אֶחָד שֶׁהֵיטָה נִפְשׁוֹ
חֲשָׁקָה בַתּוֹרָה בְּחֲשָׁק נִפְלָא, וּמִמֶּשׁ לֹא רָאָה שִׁינָה בְּעֵינָיו,
וְאִם הָיָה אוֹכֵל לְהַחִיּוֹת נִפְשׁוֹ אִזּוֹ הָיָה הַסֵּפֶר פְּתוּחַ לְפָנָיו,
וְתַמִּיד נִתֵּן עֵינָיו בְּסֵפֶר, וְלֹא הָיָה מִתְפַּלֵּל מְרַב אֶהְבֵּת
הַתּוֹרָה. וְהָיָה הֶרְמַב"ן ז"ל מְזַהֵר אוֹתוֹ תָּמִיד וְאָמַר לוֹ,
אֲכַל בְּשַׁעַת אֲכִילָה, וְתִישָׁן בְּשַׁעַת הַשִּׁינָה, וְעַשֵׂה תְּפִלָּתְךָ
בְּשַׁעַת תְּפִלָּה, וְזִכּוֹת הַתּוֹרָה יִהְיֶה אֶצְלְךָ וְתִשְׁמְרֶךָ וְתִחַיֶּךָ,
אֲמָנָם לֹא תִפְשַׁע בָּהּ. כִּי הַתְּפִלָּה תִתְּבַע עַלְבוּנָה לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתַעֲנֵשׁ חֶסֶד וְשָׁלוֹם עַל זֶה וְהִזְהַר
בַּתְּפִלָּה. וְלֹא הִשְׁגִּיחַ הַתַּלְמִיד אֶל דְּבָרָיו וְלֹא שָׁם אֶל לְבוֹ.

ח. וְלֹא הָיוּ יָמִים מוֹעֲטִים שֶׁהֵלַךְ הַתַּלְמִיד לְשׁוֹק לְקִנּוּת
אִיזָה דָּבָר, וְכֹאשֶׁר שָׁב לְבֵיתוֹ מִצָּא פָּרֵשׁ אֶחָד שׁוֹכֵב
עִם בֵּיתוֹ הַבְּתוּלָה בְּאוֹנָס עַל אוֹתוֹ הַשְּׁלַחַן שֶׁהָיָה לוֹמֵד
תָּמִיד עָלָיו, וְנִתְּאֵבֵל עַל זֶה יָמִים רַבִּים.

אָמַר לוֹ הֶרְמַב"ן ז"ל הֲלֹא אֲמַרְתִּי לְךָ שֶׁתְּהִיָּה זֶהִיר
בַּתְּפִלָּה, שֶׁתִּקְנֶנּוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (בְּרִכּוֹת דף ס' ע"ב)
שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם "יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה'

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּצִילֵנִי הַיּוֹם מֵאָדָם רָע וּפְגַע רָע" וְכו', וְאַתָּה לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי, לְכֵן בָּא זֶה הַסְּבִיחָה לְבִתְּךָ. וּמִכָּאן וְלִהְבֵּא רָאָה הַתְּלָמִיד הַנּוֹזֵכֵר לְעִיל שֶׁהַשְּׁגָחָה פְּרֻטִית הִיא בְּבִטּוֹל תְּפִלָּה, וְהַתְּחִיל לְהַתְּפַלֵּל כְּדַת וְכִהְלֵכָה, עַד כָּאן לְשׁוֹנוּ.

על כֵּן לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת אֱלֹקִים אֲשֶׁר שָׁם שָׁם לוֹ חוֹק וּמִשְׁפָּט עַל אוֹתָן אֲנָשִׁים הַמְּזוֹלְזָלִים בְּעֵינֵי הַתְּפִלוֹת, וְנוֹהֲגִין לְהַתְּפַלֵּל בְּקִלוֹת, וְכֹל הָעַם יִשְׁמְעוּן וַיִּרְאוּן, עַד כָּאן לְשׁוֹנוּ.

תְּפִלָּה בְּדַמְעוֹת חֲשׁוּבָה וּמִקְבֵּלֶת יוֹתֵר

מ. עַל כֵּן יִרְאָה הָאָדָם לְפַחַד תְּמִיד בְּהַעֲלוֹתוֹ אֶל לְבוֹ יָמִים רַבִּים שֶׁעָבְרוּ תְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת בְּכֹל יוֹם מִבְּלִי כּוֹנֵנָה, וְעַל זֹאת צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַסִּיר מִמֶּנּוּ מִכְּשׁוֹל זֶה, שְׁלֹא יִהְיוּ עֲרֻבוּבֵי אֵי הַמְּבִטָּלִים כּוֹנֵנֵת הַתְּפִלָּה.

וַיִּרְאָה לְהַתְּפַלֵּל בְּדַמְעָה, כִּי תְּפִלָּה בְּדַמְעוֹת הִיא חֲשׁוּבָה וְקָרוֹבָה מְאֹד לְהַתְּקַבֵּל, כִּידוּעַ עַל פִּי מֵאֲמָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנֵם לְבִרְכָה (זוֹהַר חֵלֶק ב' דף רמ"ה עמוד ב'), וּמִרַב חֲשִׁיבוֹת שֶׁל תְּפִלָּה שֶׁבְּדַמְעוֹת, הִפְתַּח אֲשֶׁר נִכְנָסִים שָׁם הַתְּפִלוֹת אֲשֶׁר הֵם עִם דַּמְעוֹת, אֵינּוּ פּוֹתַח אוֹתוֹ פְּתַח שׁוֹם מִלְּאֲךָ אוֹ מִמְּנָה, כִּי אִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֵצְמוֹ וּבְכַבּוּדוֹ, וְלִכֵּן הֵן אֵין נִנְעָלִים וְהֵן פְּתוּחִים תְּמִיד, וְנִקְרָאִים שְׁעָרֵי דַמְעוֹת.

וּכְשֶׁהַתְּפִלָּה הִיא עוֹלָה לְמַעְלָה, אֲזִי יוֹצֵא לְקִרְאָתָהּ אוֹפֵן אֶחָד וְשֵׁמוֹ יִרְחִמֵּנוּ"ל, וְהוּא מְמַנֶּה

על שש מאות חיות של מעלה, ונוטל הוא אותה התפלה עם הדמעות ומעלה אותה, והיא עולה ומתקשרת למעלה למקום גבוה מאד.

סדר הלימוד ליום ב חשוון [יום 32 בשנה]

המכונן בעת התפלה פראוי, לא יזיקו שום דבר רע. י. בוא וראה איך היו הדורות ראשונים מכונים בתפלה, כדאיתא בירושלמי פרק אין עומדים (ברכות פ"ה ה"א) אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא שהיה עומד ומתפלל ובא נחש והכישו ולא הפסיק את תפלתו, והלכו ומצאו אותו הנחש מת מונח על פי חורו. אמרו לו תלמידיו, רבי, לא הרגשת כאב בשעה שהיה מכישך הנחש. אמר להם יבא עלי ממה שהיה לבי מתפונ בתפלה אם הרגשתי.

השם יתברך עושה רצון יראי

יא. הענין מבאר בגמרא ובפרוש רש"י, כי כשהערוך או הנחש נושך לאדם אם הערוך מקדים למים אזי ימות האדם, ואם האדם יקדים למים אזי מת הנחש או הערוך. ואמר רבי יצחק מלמד שבא הקדוש ברוך הוא מעין תחת רגליו, לקיים מה שנאמר (תהלים קמה, יט) "רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם".

והנה אף שאין אנו יכולים לכונן כמו הראשונים ז"ל מחמת שני טעמים, האחד שעוונינו כבדו על ראשינו, וטעם שני, מחמת חסרון ידיעה. על כל פנים חלילה לנו לעזב כוננת התפלה.

אין בעל הנס מרגיש בנסו

יב. ובוא וראה מה שכתב בספר חסידים, שבעמדו להתפלל ורואה ספר נפל לארץ לא יפסיק את תפלתו להגביה הספר כי הוא עומד לפני אים ונורא הבורא יתברך, וכל התפלות ושירות ותשבחות יהיו בלב שלם. ובפרט בהעלותינו על לבנו השגחת הבורא יתברך ברוך הוא עלינו בגלותינו אשר אין האדם מרגיש בנסים ונפלאות הנעשים לו, בתחלה נראין לו שיגיע לו איזה רעה ואלהים חשבה לטובה אליו.

ממכה עצמה נברא הרפואה

יג. וכדאיתא במדרש (ילקוט ישעיה, רמז תיז) שני סוחרים היו רוצים לילך יחד בספינה עם סחורה, ואחד נכנס עם סחורתו, והסוחר השני בהליכתו פשהה רצה לילך אל הספינה נכשל באבן ונפל, ולפי שעה נעשה חגר ברגלו והכרח לשאר בביתו עם סחורתו. והיה אותו סוחר בוכה ודואג על סחורתו שלא הלה עם הספינה למכרו.

ולא היו ימים מועטים שבא ידיעה שנטבעה הספינה והיא עם כל האנשים שהיו בתוכה, התחיל אותו הסוחר לתן שבח והודאה להקדוש ברוך הוא ואמר (ישעיה) **יב, א** "אורך ה' כי אנפת בי".

סדר הלימוד ליום ג חשוון [יום 33 בשנה]

יד. וזה דרך לכל אדם לומר על כל סבה ומאורע תבות גם זו לטובה, אף שהוא לפי שעה דבר שאינו טובה אף על פי כן ישמח בלבבו ויקבע בדעתו שהיא

לְטוֹבָה וּלְכַפָּרָה עַל חַטָּאֵיו וּפְשָׁעָיו עַל הָעֶבֶר, וְאִזְהָרָה
וְהַתְּרָאָה עַל לְהִבָּא, וְעַל פִּי רֹב עֲנִין זֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא
לְבִסּוּף לְטוֹבָתוֹ נִשְׁבֵּר רִגְלֵ פְרָתוֹ, וּבִסּוּף הַמַּעֲשֵׂה נִגְלָה
הַיָּס לְמַפְרָע.

וְעַל זֶה תִּקְנֶנוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה לֹמֵר בְּכָל יוֹם
מְזֻמּוֹר לְתוֹדָה (תהלים ק') כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אָנוּ צָרִיכִין
לְתֵן שְׂבַח וְהוֹדָיָה עַל נְסִים וְנִפְלְאוֹת שֵׁשׁ לָנוּ קִיּוֹם בְּגִלוֹת
הַמֵּר הַזֶּה, וְעַל כֵּן בְּאִמְרוֹ מְזֻמּוֹר זֶה מְזֻמּוֹר לְתוֹדָה הוּא
יוֹצֵא יָדַי חוֹבֵת הַבָּאֵת תּוֹדָה, כִּי אֵין הָאָדָם מְרַגֵּשׁ בְּנִסּוֹ
בְּכָל יוֹם.

אֵינְנִי עוֹלָה עַל יְצוּעֵי טָרָם מִחֲלַתִּי לְכָל מִי שֶׁצָּעַרְנִי

מזו. וּבּוֹא וּרְאֵה מַה דְּאִיתָא בְּזוֹהַר פְּרָשַׁת מִקֵּץ (דף ר"א
ע"ב): יִרְבִּי אָבָא הָוֵה יְתִיב אֶתְרַעָא דְלוֹד, חָמָא חַד בַּר
נִשׁ אֲתִי וְהָוִי יְתִיב בְּחַד קוּלְטָא דְתִלָּא דְאַרְעָא, (פְּרוּשׁ שְׁהִיָּה
יוֹשֵׁב בַּחֹר שְׁבָהָה) וְהָוִי לָאִי מְאוּרְחָא וְנָאִים תִּמְן. אֲדִהֲכִי חָמָא

(1) פְּרוּשׁ הַזוֹהַר בְּלִשׁוֹן קוּדְשׁ:

רַבִּי אָבָא יִשֵּׁב בְּשַׁעְרֵי לוֹד. רָאָה אָדָם אֶחָד מִתְקַרְבֵּי. יִשֵּׁב הַהֶלֶךְ בַּמַּעְרָה
שְׁבָהָה וְנִרְדָּם מְרֹב עֵיפּוֹתוֹ. בְּתוֹךְ כֵּן רָאָה רַבִּי אָבָא נֶחֱשׂ מִתְקַרְבֵּי לְעֶבֶר
הַהֶלֶךְ הַלָּשׁוֹן. נִפְלָה חֲתִיכַת עֵץ עַל הַנֶּחֱשׂ וְהִמִּיתָהּ אוֹתוֹ. כְּאִשֶּׁר הַתְּעוֹרֵר
הַהֶלֶךְ רָאָה אֶת הַנֶּחֱשׂ הַמֵּת. כְּשֶׁקָּם הַהֶלֶךְ מִמְּקוֹמוֹ, הִתְמוּטֵט הַמְּקוֹם
עָלָיו יִשׁוֹן מִקוּדָם וְנִפְלַל לְמַעֲמָקֵי הָאָדָמָה וְאֵלּוּ הוּא נִצֵּל.

נִגַּשׁ אֵלָיו רַבִּי אָבָא וּשְׁאַלוּ: "אָמַר לִי, מַה מַּעֲשִׂיךְ, שְׁהָרִי לֹא בָחֲנָם עָשָׂה
אֲתָךְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנֵי נְסִים אֵלּוּ!"

אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הָאִישׁ: "דּוֹאָג אָנִי לְהַתְּפִיֵס בּוֹ בַּיּוֹם עִם מִי שֶׁהֲרַע לִי וְאָנִי
מוֹחֵל לוֹ. וְאִם אֵין בְּאַפְשָׁרוּתִי לְמַצְאוֹ וּלְהַתְּפִיֵס עִמּוֹ - אָנִי עוֹלָה עַל מִטְּתִי
לִישׁוֹן עַד שֶׁאֲנִי מוֹחֵל לוֹ וְלִכְלֵל מִי שֶׁצָּעַר אוֹתִי!"

חד חוֹיָא דְהוּה אֲתִי לְגַבִּיּה נְפִיק קוּסְטָפָא דְגוּרְדָנָא (פרוש
 חתיכת עץ משרש האילן) וְקָטִיל לִיה לְחוּיָא. כַּד אֲתַעַר הֵהוּא בַר
 נֶשׁ חָמָא חוּיָא דְהוּי מִית, אֲזַדְקַף הֵהוּא בַר נֶשׁ וְנַחֲתִית
 קוּלְטָא לְעוּמְקָא דְתַחוּתוּי וְאֲשַׁתְּזִיב אֲתָא רַבִּי אָבָא לְגַבִּיּה
 אָמַר לִיה אֵימָא לִי מַאי עוּבְדָךְ, דְהָא קוּדְשָא בְרִיךְ הוּא
 רַחִישׁ לָךְ אֵלִין תְּרִין נְסִין, לָאו אֵינּוֹן לְמַגְנָא, אָמַר לִיה הָאִי
 בַר נֶשׁ כָּל יוֹמָא לָא אֲשֻׁלִּים לִיה בַר נֶשׁ בִּישָׂא בְּעֵלְמָא דְלָא
 אֲתַפְיִסְנָא בְּהִדִּיה וּמְחִילָנָא לִיה, וְתוּ, אִי לָא יְכִילָנָא
 לְאֲתַפְיִסָּא בְּהִדִּיה לָא סְלִיקָנָא לְעַרְשֵׁי עַד דְמְחִילָנָא לִיה
 וּלְכָל אֵינּוֹן דְמַצְעֵרִין לִי, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוּ.

הבוטח בה' חסד יסובבנו

מז. מִזֵּה הַמַּעֲשֶׂה נִלְמַד שְׁצַרְיָךְ הָאָדָם לִידַע שְׁהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא הוּא מְשַׁגִּיחַ עַל הָאָדָם שְׁהוֹלֵךְ בְּדַרְךְ
 תָּמִים וְיִישָׁר מְפַעְלֵיו וּבוֹטַח בֵּה' וְעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם
 הַבְּרִיּוֹת, יִהְיֶה בְּטוֹחַ גַּם הוּא שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁלַם
 לוֹ גְמוּלוֹ הַטוֹב.

ידע עַד כַּמָּה גְדוּלָה מֵדַת הַבְּטָחוֹן, שְׁכָל הַבוֹטַח בְּהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא אָזִי מְלַאכֵי חֶסֶד סוֹבְבִים אוֹתוֹ
 וּמַגְיָנִים בְּעֵדוֹ מְכָל פְּגָעִים רָעִים, כְּמוֹ שְׁאָמַר הַכֶּתוּב (תהלים
 לב, י) "וְהַבוֹטַח בֵּה' חֶסֶד יִסוּבְּבֵנוּ".

סדר הלימוד ליום ד חשוון [יום 34 בשנה]

הסכל חושב שהממון יציל אותו מכל הסבות

יז. וּכְדָאִי מֵדַת הַבְּטָחוֹן לְהִיּוֹת שְׁכָר גְדוּלַ עֲבוּר הַבְּטָחוֹן,
 כִּי הַבוֹטַח בֵּה' בּוֹדָאִי מְשָׂאוּ וּמִתְנֹנוּ הוּא בְּאֻמוֹנָה,

וְאִינוּ לְהוֹט אַחַר מְמוֹן שְׂאִינוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂמֵדַת הָאָדָם
 שְׂאִינוּ בּוֹטְחֵי בַּה' חוֹשֵׁב בְּדַעְתּוֹ לַעֲת אֲשֶׁר מָטָה יְדוֹ קֶצֶת
 שׁוֹב לֹא יִרְאֶה אֹר וְטוֹבָה לְעוֹלָם, בְּחֻשְׁבוֹ כִּי רַק לְאַחַר
 שְׁהִיָּה לוֹ סֵךְ מְמוֹן בְּבֵיתוֹ שׁוֹב לֹא יוּכַל לָבוֹא עָלָיו שׁוֹם
 גְּזֵרָה מֵהַשָּׁמַיִם, וְלֹא תִעָבֹר עָלָיו הִרְעָה כִּי מְמוֹן רַב יַצִּיל
 אוֹתוֹ מִכָּל הַסְּבוֹת, וְעַל יְדֵי כֵן חֲבִיב הַמְמוֹן עָלָיו כָּל כֶּךָ,
 גַּם אִם אוֹהֵב גְּזֹל וְאוֹנָאָה וְהַשְׁגַּת גְּבוּל נֶחֱשֵׁב לוֹ לְהִתֵּר.

הבוטחים בה' לא יאָרע להם כָּל אָנָן

יח. וְלֹא כֵן מַחְשְׁבוֹת לֵב הַבוֹטְחִים בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 אֲף שֶׁלִּפְעָמִים הֵם סוֹבְלִים דַּחַק מַחֲמַת עֲנִיּוֹת וְדַלּוֹת,
 מְכַל מְקוֹם נוֹשָׂאִים עֵינֵיהֶם בְּחֶסֶד עֲלִיוֹן בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וְהֵם בְּטוֹחִים שְׂיָבוֹא הָעֵת פְּתֹאוֹם וְקִימָא לְהוֹן
 שְׁעֵתָא, וְיִהְיֶה לָהֶם יְשׁוּעָה בְּהִתֵּר וּבְכִשְׁרוֹת. וּמִי יוּכַל
 לְסַפֵּר גְּדֹל הִרְעוֹת הַנִּמְשְׁכוֹת מִמְּחֻסְרֵי בְּטָחוֹן בְּהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וְהֵמָּה לְהוֹטִין אַחַר כְּפִירַת מְמוֹן וּפְקֻדוֹנוֹת
 וְנִשְׁבָּעִין לְשָׁקֵר, וְטוֹעֲנִין טַעֲנַת רְמִיָּה בְּפָנֵי הַבַּיִת דִּין,
 וּמַעֲמִידִים עַדִּי שָׁקֵר אֲשֶׁר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִפְרַע מֵהֶם
 וּמִמְשַׁפְּחָתָם, גִּיהֲנָם כָּלָה וְהֵם אֵינָם כָּלִין. אָבֵל הַבוֹטְחֵי
 בַּה' חֶסֶד יִסּוּבְּבָנוּ, וּמַעֲנָה כְּשֶׁרוֹן יִלְבַּשׂ כְּשֶׁרִיוֹן, וְלֹא יִאָרֵעַ
 לְצַדִּיק כָּל אָנָן בַּעַת פְּקֻדָּתוֹ, וְעֵלֵל בְּלִי כְּסוּפָא לְהִיכָל
 הַמֶּלֶךְ בְּזִכּוֹת הַבְּטָחוֹן וְהָאֱמוּנָה.

— פָּרְקָא ט' —

פְּרִשְׁת חַיִּי שְׂרָה

א. טַעַם לָמָּה נִקְרָאִים שְׁמֵם שֶׁל רָאשִׁים וּמְנַהֲיָגִים
 וְקִצְיָנִים "נְשִׂאִים", מִפְּנֵי שְׂאֵם אָדָם זָכָה וְנוֹהֵג

בִּירְאֵת ה' אֲזִי יִנְשֵׂא מַעֲלָה מַעֲלָה וְגַם נִשְׁמְתוּ צְרוּרָה הִיא
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים בְּמַעֲלוֹת קִדְשָׁה.

ב. מֵה שָׂאִין פֶּן אִם הָאָדָם אֵינוֹ נוֹהֵג כְּרְאוּי אֲז הוּא בְּכֻלָּל
נְשִׂאִים וְרוּחַ, כִּי כַּאֲשֶׁר הָעֵנָן כֹּלֵה וְיִלֵּךְ, וְכַאֲשֶׁר הָרוּחַ
הוֹלֵךְ וְלֹא שָׁב, כֵּן הַמּוֹשֵׁל וּמְנַהֵיג שָׂאִינוֹ נוֹהֵג כְּשׁוֹרָה כְּמוֹ
שְׁצָרִיף לַהֲיֹת נוֹהֵג מְנַהֵיגֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְאֵינוֹ סוֹבֵל עָלָיו
מִשָּׂא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּמִתְנַאֵה לְנִגְדָן, פֶּתְאוּם עוֹבֵר מִן הָעוֹלָם
וְאֵין זְכָרוֹן לְיוֹצְאֵי חֲלָצָיו.

סדר הלימוד ליום ה חשוון [יום 35 בשנה]

הַמְּנַהֵיגִים בְּגִאוּתָם אֵינָם מְקַלִּים לְהַעֵם אֶת תְּשׁוּלוֹם הַמַּסִּים
וְהַאֲרֻנוּנִיּוֹת

ג. וּבִפְח זֶה נִלְכָּדִים הַרְבֵּה מְנַהֵיגִים בְּעִבּוֹר הַגְּבָהוֹת
וּשְׁרָרוֹת שְׁלָהֶם, וּמַטִּילִים אִמָּה יִתִּירָה עַל הַצְּבוּר
שֶׁלֹּא לְשֵׁם שָׁמַיִם, וּמִתְעַדְנִים וּמִתְפַּנְקִים וְאֵינָם עוֹזְרִים
בְּמַסִּים וְאַרְנוּנִיּוֹת, וּמְקַלִּין לְעַצְמָן וּמְכַבִּידִים עַל אַחֲרִים,
וְנוֹטְלִין חֵלֶק בְּרֹאשׁ בְּכֹל יָקָר וּגְדֻלָּה, וּפְנִיָהֶם תְּמִיד צְהָבִים
וְחֻזְקִים וּכְרִיאִים מִחֶמֶת תְּאוֹת לָבָם וּבְעֵמֶל אָנוּשׁ אֵינָמוּ
וְעַם אָדָם לֹא יִנְגְעוּ.

ד. וְעֵדֶת ה' זֶרַע אֲבָרָהֶם יִצְחָק יַעֲקֹב נִדְכָּאִים וּמִשְׁפָּלִים
הוֹלְכִין עָרוּמִים דְּחוּפִים וְיַחֲפִים מִחֶמֶת הַמַּסִּים אֲשֶׁר
גוֹזְלִין אוֹתָם גּוֹבֵי הַמַּסִּים וּמְשֻׁרְתִים שֶׁל הַקְּהָל, וּבָאִים
בְּאַכְזָרִיּוֹת לְבֵיתָם וְחוֹטְפִים וְשׁוֹלְלִים מִכֹּל אֲשֶׁר יִמָּצֵא,
וְרוֹאִים שֶׁיִּהְיוּ הַבְּעֲלֵי בָתִּים בְּעָרוֹם וּבְחֶסֶר כֹּל וְנוֹטְלִים
אֶפְּלוֹ הַבְּגָדִים שְׁלָהֶם וְאֶפְלוֹ טְלִית וְקִיטָל וּמוֹכְרִין אוֹתָן

בְּמַעוֹת קָל, וְלֹא נִשְׁאַר בְּיָדָם כִּי אִם הִתְבָּן שְׁעַל הַמָּטָה
וּבַעַת הַקּוֹר וְהַגָּשָׁם רָתַת אֲחֻזָּתוֹ, וּבּוֹכִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד
הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּבְנָיו זֶה בְּזוּיַת זֶה וְזוֹ בְּזוּיַת זֶה.

הַמְּנַהֵיג יְכוּל לַעֲזוֹר הַרְבֵּה לְצַבּוֹר

ה. וְאִם הָיָה הַמְּנַהֵיג בְּעֶזֶר וּבְסִיוֵעַ נְתִינַת הַמַּסִּים אֲזִי לֹא
הָיָה הַהִכָּבְדָּה כָּל כֶּף עַל אֲנָשִׁים הַבִּינוּנִים וְעֲנִיִּים. וַיֵּשׁ
עוֹן גָּדוֹל עוֹד שֶׁהִיא גְרוּעַ אֲשֶׁר הַמְּנַהֵיגִים אוֹכְלִים
וְשׁוֹתִים מִקְּפוֹת הַקֶּהֱל, וְנוֹתְנִים נְדוּנָא לְבִנְיָהֶם
וּלְבְנוֹתֵיהֶן וּמִתְנּוֹת לְחֻתָּן וְכֻלָּה, וְזֶה הוּא הַכֹּל הַמֵּס וַיִּגְיַע
כֶּפֶן שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

ו. וְעַל אִישׁ שֶׁהוּא מְנַהֵיג אוֹ פְּרָנָס כְּזֶה כְּרוֹז הוֹלֵךְ לְפָנָיו
וּמְכַרִּיז דִּין הוּא דְאָכִיל מִיְנֵיהֶו דְּיִשְׂרָאֵל דָּמָם וּבְשָׂרָם
מִעַמָּא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל וְגוֹזֵל עֲנִיִּים וִיתוּמִים וְאֶלְמָנוֹת,
וּכְרוֹז מְקַלֵּל אוֹתוֹ בְּקִלְלוֹת רַבּוֹת וְאִין תְּפַלְתּוֹ נִשְׁמַעַת
רַחֲמָנָא לִיצְלָן מִעַנְשׂ דִּילֵיהּ.

עַל כֵּן יִרְאֶה אוֹתוֹ הָאָדָם שֶׁהוּא מְנַהֵיג אוֹ פְּרָנָס שִׁיְהִיָּה
רַחֲמָן וְלֹא אֲכֹזֵר, וּבִפְרָט עַל מְאֲנִין תְּבִירִין עֲנִיִּים
וְאֶבְיוֹנִים דְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲפֵץ בִּיקְרִיָּהֶן שֶׁל עֲנִיִּים
וְאֶבְיוֹנִים, כִּי הַמְּקַטְרְגִים מְעוֹרְרִים ח"ו גְּזֵרוֹת רְעוֹת
וְכַדְמְצִינוּ בְּכַתְּבֵי הָאֲרָ"י ז"ל:

סדר הלימוד ליום ו חשוון [יום 36 בשנה]

צער העני בערב שבת

ז. וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "פַּעַם אַחַת יֵשֵׁב הָאֲרָ"י עִם תַּלְמִידָיו בְּשָׂדֶה
וּבְאוֹתוֹ שָׂדֶה הָיָה קָבוֹר הַנְּבִיא הוֹשַׁע בֶּן בְּאָרִי, וְדַרְשׁ

הָאָר"י ז"ל סתרי תורה ובאמצע הדרךשה אמר הָאָר"י ז"ל
 למען השם, מהרו וקבצו מכם צדקה ונשלח ליד עני אחד
 שיושב סמוך אצלנו ודר במקום פלוני, ושמו ר' יעקב
 אלטרו"ץ שהוא יושב ובוכה וקורא תגר כלפי מעלה על
 עניותו וקולו הולך למעלה ובוקע כל הרקיעים, ונכנס
 לפני ולפנים והקדוש ברוך הוא הוא מלא חימה על כל
 העיר כלה בעבורו שאינן מרחמים עליו.

ח. ועתה אני שומע הפרוז יוצא בכל הרקיעים בגזרת
 עירין פתגמא שיבוא ארבה כבוד על כל סביבות
 צפת ויאכלו כל התבואה מגדיש ועד קמה ועד פרום זית.
 לכן מהרו ושלחו לו צדקה אולי נוכל לבטל הגזרה
 בעזרת האל.

ותבה ומיד נתן כל אחד ואחד כנדבת לבו ולקח הָאָר"י
 ז"ל המעות ונתן המעות ליד תלמידו רבי יצחק
 הכהן, וצוה שימהר לילך לבית ר' יעקב אלטרו"ץ לתן
 לו המעות.

וכן עשה ר' יצחק הכהן והלך במהירות ובזריזות
 לבית ר' יעקב אלטרו"ץ ומצא אותו בוכה
 ומתחנן לפני פתח ביתו, אמר לו רבי יצחק למה אדוני
 בוכה, והשיב לו ר' יעקב הנזכר לעיל שנשברה לו
 חבית של מים ואין לו שום פרוטה לקח אחרת
 במקומה ואינו יודע מה לעשות מרב הצער של דלות
 ועניות, מיד נתן לו ר' יצחק הכהן אותן המעות ושם
 שמחה גדולה וברך אותו.

נתבטלה הגזרה ואין עוד מה לחשוש

ז. כְּשֶׁחֲזַר ר' יִצְחָק הִכְהֵן אֶצֶל רְבוּ הָאָר"י ז"ל אָמַר הָאָר"י ז"ל, נִתְבַּטְּלָה הַגְּזֵרָה וְאֵין חֲשָׁשׁ בָּהּ עוֹד. וּבְעוֹדָם מְדַבְּרִים הִתְחִיל לְנָשׁב רוּחַ גְּדוֹל מְאֹד שֶׁנִּשְׂא הָאָרְבָּה עַד אֵין מִסְפָּר וְנִבְהָלוּ הַתְּלִמִּידִים וְהַשִּׁיב לָהֶם הָאָר"י ז"ל אֵל תִּירָאוּ שְׂכַכְר בְּטָלָה הַגְּזֵרָה, וְכֵן הָיָה שֶׁהָיוּ כָּלֶם פּוֹרְחִים לַיִם הַגְּדוֹל וְשֵׁם נִטְבְּעוּ וְלֹא נִשְׁאַר בְּמַדִּינָה עַד אֶחָד" עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

אזהרה לעזור לעניים

י. וּמִכָּאן אֲזַהְרָה גְּדוֹלָה לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׂיִתְּנוּ הַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית עַל עֲנִיִּים וְאֲבִיוֹנִים אֲשֶׁר נִקְרְאוּ מְאֵינִן תְּבִירִין וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדוֹרִיָּה תְּדִיר גְּבִיִּיהוּ וְשׁוֹרָה בְּתוֹכָם. וּבְכָר אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, הַנּוֹתֵן פְּרוּטָה לְעֲנִי מִתְּבַרְךָ בְּשֵׁשׁ בְּרָכוֹת, וְהַמְּפִיֵּסוּ בְּדַבְּרִים מִתְּבַרְךָ בִּי"א בְּרָכוֹת. כִּי לֵב הָעֲנִי תָמִיד נֶאֱנַח מִחֶסֶד הַשְּׂגַת יְדוּ לְמִלְאוֹת חֶפֶץ נִפְשׁוֹ שֶׁחֶפֶץ גַּם כֵּן לְקַבֵּל טוֹבָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנּוּ.

יא. בְּהִגִּיעַ עַת וְזִמְן הַקּוֹר הַצָּנָה וְהָעֶשֶׂיר בֵּיתוֹ הוּא מְכַסֶּה הַיִּטִּיב, וְיֹשֵׁב כְּשֶׁר בְּבֵית הַחֶרֶף וְתַנּוּר שְׁלוֹ חֵם, וְהָעֲנִי לֹא דֵי שֵׁישׁ לוֹ דִּירָה מְלֵא נְקָבִים אֵף אֵין לוֹ מְעוֹת בְּמָה לְקִנּוֹת לוֹ עֲצִים, וּמִבְּלִתִּי יְכוּלֵת לְהִתְחַמֵּם נִפְשׁוֹ כְּרֵאוּי וְהַקְּרִירוֹת מְשַׁבֵּר נִפְשׁוֹ וְגוֹפוֹ וְנִפְשׁוֹת אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ. וּבְעַת הַגֶּשֶׁם דֶּלֶף טוֹרֵד וְשׁוֹפֵף מֵיִם עַל צְנֹאָרוֹ, וְכָל יָמֵי עֲנִי הוּא בְּצַעַר יוֹם וְלַיְלָה הוּא. וְאֲנָשֵׁי בֵיתוֹ הֵמָּה נֶאֱנָחִים וְאֵף עַל פִּי כֵּן מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם הַכֹּל בְּאַהֲבָה.

סדר הלימוד ליום ז חשוון [יום 37 בשנה]

יב. וּבַעַת כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת וַיּוֹם טוֹב הוּא הָעֵת לְהִתְעַנֵּג בְּמֵאֲכָלִים וּבְמִשְׁקִים וּבְכִסּוֹת נְקִיָּה, וְהָעֲנִי הוּא חֹסֵר לֶחֶם מְכַל וְעַל כָּלֵם הָעֲנִי נֹתֵן שִׁבְחַ וְהוֹדָיָה. הָעֲשִׂיר הוּא מְשַׁדֵּךְ אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו לְאִשְׁרֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵינָיו, וְהָעֲנִי מִבְּלֹתֵי יְכוּלֹת מוֹכֵרָח לְעֲשׂוֹת שְׂדוּךְ בְּאִשְׁרֵי יִמְצָא אֵף לְאִישׁ בּוֹר, וְאֵין בּוֹ שׁוֹם רֵיחַ תּוֹרָה וְרֵיחַ יְרָאָה, וְכֹאֲלוֹ כּוֹפֵתָה וְנִתְּנָה בְּפָנָי הָאֲרִי וְאֵין מָה בְּיָדוֹ לְהוֹשִׁיעַ לְבָתוֹ וְעֵינָיו רוֹאֵין אֵיךְ שֶׁהַבּוֹר מְכָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אֶת בָּתוֹ וְסוֹבֵלֶת יְסוּרֵין, וּמִי יוֹכֵל לְעַלּוֹת עַל הַכֶּתֵב כָּל הַתְּמָרוּרִים וְכָל הַצֶּעַר שֶׁהָעֲנִי סוֹבֵל.

הַמְקַבֵּל אֶת יְסוּרָיו בְּאַהֲבָה, נִצּוֹל מִן הַגִּיהֶנָם

וְכָל עֲנִי שֶׁמְקַבֵּל הָעֲנִיּוֹת בְּאַהֲבָה וּבְחֶבֶד אֵין אֹרֶךְ שָׁל גִּיהֶנָם שׁוֹלֵט בּוֹ וּשְׁכָרוֹ הוּא גָדוֹל מְאֹד, כִּי הָעֲנִי בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא חָשׁוּב כְּמֵת.

לְחֻזֵק לְבָבוֹת הָעֲנִיִּים, וְלִקְבֵּל אֶת הָאוֹרְחִים בְּסֶבֶר פְּנִים יְפוֹת

יג. וְלִכֵּן אֲנִי מְזַהֵר, כָּל הַנוֹתֵן לְעֲנִי מְעוֹת בְּשַׁעַת דְּחֻקוֹ צָרִיךְ לְזַהֵר שֶׁיִּתֵּן לוֹ בְּאוֹפֵן שֶׁלֹּא יִבִּישׁ אוֹתוֹ ח"ו כִּי דִי לוֹ בְּיְסוּרֵין שֶׁל עֲנִיּוֹת וְכִמוֹ שֶׁכִּתְבֹתִי לְעֵיל, כִּי אִם צָרִיךְ לִתֵּן לוֹ בְּצַנְעָה. וְכִשְׁיִתֵּן בְּפִרְהֶסְיָא צָרִיךְ לִתֵּן לוֹ בְּדְבָרִים הַמְתִּישְׁבִּים עַל הַלֵּב. וְהַמְכַנֵּס אוֹרַח בְּבֵיתוֹ יִקְבְּלוּ בְּסֶבֶר פְּנִים יְפוֹת. עַל יְדֵי שְׁנוֹתֵן פֶּת לְעֲנִי - מִחֲלִישׁ כַּחַן שֶׁל ת"פ כְּתוּת שֶׁל טְמָאָה

יד. הֲלֹא יָדוּעַ מָה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָהּ, "גְּדוּלָּהּ הַכְּנֻסֶת אוֹרְחִים יוֹתֵר מִהַקְּבֵלֶת פְּנֵי שְׂכִינָה".

וְהִיא מִצְוָה חֲשׂוּבָה כִּי נִתְּיַנֵּת פֶּת לְעֲנֵי מִתְּשֵׁת כַּח ת"פ
כְּתוּת שֶׁל מִשְׁחִיתִים לִילִי"ת אִמָּה שֶׁל שְׂדִים הַבָּאָה תָּמִיד
לְקַטְרֵג עַל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאֶכְתָּב לְקַמְן בְּפָרֵק עֲשִׂירִי.

מז. נִחְזֹר לְעֲנִין שֶׁלֵּנוּ, שֶׁאֲזַהְרֶה גְדוּלָּה הוּא עַל הַמְּנַהֲיָגִים
שֶׁלֹּא לְהִטִּיל אִימָה יִתְּרָה עַל הַצְּבוּר, וְלִתֵּן עוֹל
הַמַּסִּים בְּאֶחָד מִבְּנֵי הַקְּהֵלָה אוֹ בְּנֵי הַמְּדִינָה, וְלֹא יִהְיֶה
חֲנֻפָּן, שֶׁיִּהְיֶה חָס עַל הָעֲשִׂיר אוֹ עַל מִשְׁפַּחְתּוֹ וְיִתֵּן הָעוֹל
עַל עֲנִיִּים וְאֲבִיוֹנִים. אִזְ חַפֵּץ ה' בִּידוֹ יִצְלִיחַ וְיִזְכֶּה לְזֶרַע
וְיֵאָרִיךְ יָמִים אָמֵן.

סדר הלימוד ליום ח חשוון [יום 38 בשנה]

פָּרֵק ל'

א. צְרִיךְ הָאָדָם לְהִזְהַר כְּשֵׁיַעֲשֶׂה סְעוּדַת מִצְוָה, כְּגוֹן
מִלָּה אוֹ סְעוּדַת אַרוּסִין, אוֹ נִשׂוּאִין וְסְעוּדַת בֵּר
מִצְוָה, יִהְיֶה לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ הַקְּרוּאִים עֲנִיִּים וְאֲבִיוֹנִים
וְלְהִשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם בְּדַבְּרִים נְאִים, כִּי הָעוֹשֶׂה שְׂמֵחָה לְבָנוּ
אוֹ לְבָתוֹ וְלֹא הַזְּמִין לְסְעוּדָה עֲנִיִּים אִזִּי מִתְּעוֹרֵר הַקְּטָרוּג
מְלִילִית הַרְשָׁעָה וּמִסְטָרָא אַחְרָא עַד שֶׁמְבִיאִים אִיזָה
סוּרִין וּמַדוּת הַקְּשׁוֹת עַל בַּעַל הַסְּעוּדָה.

על ידי שמזמין עניים לסעודתו - קטגור נעשה סגנור

ב כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ בְּסְעוּדַת אַבְרָהָם אֲבִינוּ, כְּדֹאִיתָא בְּמִדְרָשׁ
רַבָּה (ב"ר פנ"ה, ד) "וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים" (בְּרֵאשִׁית כב, א) אַחֲרֵי
שֶׁקְטָרֵג הַשְּׁטָן עַל אַבְרָהָם בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת יִצְחָק, שֶׁעָשָׂה
אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גְדוֹל עִם כָּל גְּדוּלֵי הַדּוֹר וְלֹא הָיָה שֵׁם שׁוֹם

עָנִי, וְכוּ', עַד שְׁאָמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם (שם כב, ב)
 "קח נא את בְּנֵךְ אֶת יִחִידְךָ אֶת יִצְחָק" וגו'. וְכֵן מְצִינּוּ אֶצֶל
 אִיּוֹב שְׁעָשָׂה סְעוּדָה עִם בְּנָיו וְלֹא הָיוּ שָׁם עֲנִיִּים, וְקִטְרַג
 הַשֵּׁטֶן עַד שֶׁהִמִּית אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו שֶׁל אִיּוֹב, וְנִטַּל הַיְמָנוּ
 עָשְׂרוּ וּבְהִמָּתִיו וְלֹא נָח מִרְגָּזוֹ עַד שֶׁהִבִּיא עָלָיו יְסוּרִין.

מַעֲשֵׂה בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁלֹּא רָצְתָה לְהִנָּשֵׂא עוֹד הַפַּעַם עַד שִׁירְחַם
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָלֶיהָ

על כֵּן צָרִיךְ הַבַּעַל סְעוּדָה לְזוּהַר לְהַזְמִין עֲנִיִּים לְסְעוּדָה
 כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקְטַרַּג הַקְטָטְגוֹר, וְלֹא עוֹד כִּיּוֹן שְׁמַבְקֵשׁ
 עֲנִיִּים לְסְעוּדָה קְטָטְגוֹר נַעֲשֶׂה סְגוֹר, כְּמוֹ שְׁמַצִּינּוּ בְּמִדְרַשׁ
 תְּנַחומָא פְּרָשַׁת הָאֲזִינוּ (ס"ח):

ג. בְּאָדָם עָשִׂיר אַחַד, הָיָה גְדוֹל בְּעָשֶׂר וּמְפֹלֵג בְּלַמּוּד
 וּבִחְכָמָה, וְהָיָה לוֹ בֵּת אַחַת יְפֵת תּוֹאֵר צְנוּעָה וְחַמּוּדָה,
 וְהָלַךְ וְהִשִּׂיא אוֹתָהּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים לְשִׁלְשָׁה בְנֵי אָדָם
 חֲשׂוּבִים, וּבְכָל לַיְלָה רִאשׁוֹנָה שֶׁל נְשׂוּאֶיהָ לְמַחְרַת הָיוּ
 מוֹצְאִים בַּעֲלָה מֵת. אַמְרָה הָאֲלֻמָּנָה לֹא יָמוּתוּ עוֹד בְּנֵי
 אָדָם עָלֶי, אֲשֶׁר אֲלֻמָּנָה וְעִגּוּנָה עַד אֲשֶׁר יִרְחַם הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עָלֶי, וַיִּשְׁכַּח יָמִים רַבִּים.

ד. וְהָיָה לוֹ לְאוֹתוֹ עָשִׂיר אֶחָ עֲנִי בִּיּוֹתֵר בְּמִדְיָנָה אַחְרַת,
 וְהָיוּ לוֹ עֲשָׂרָה בָנִים, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם הָיָה הוּא וּבְנוֹ
 הַגְּדוֹל מְבִיאִים עֲצִים מֵהַיַּעַר וּמוֹכְרִין אוֹתָן, וּמִזֶּה הָיָה
 פְּרִנְסַת אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ.

פַּעַם אַחַת לֹא מָכְרוּ אֶת הָעֲצִים, וְלֹא הָיוּ לָהֶם מְעוֹת
 לְקָנוֹת לָחֶם, וַיִּשְׁבוּ בְּלִילָה בְּלֵי לָחֶם. וּלְמַחְרַתוֹ,
 הִלְכוּ פַּעַם שְׁנִית לַיַּעַר לְהִבִּיא עֲצִים, וְנִתְעַלַּף הָאֵב וְזָלְגוּ

עֵינֵי הַבֶּן דְּמַעוֹת עַל גְּדֹל הָעֲנִיּוֹת שֶׁל אָבִיו, וְתָלָה עֵינָיו לְמָרוֹם, וְהִרְהֵר הַבֶּן בְּלִבּוֹ, וְנָטַל רְשׁוֹת מֵאָבִיו וְהִלֵּךְ לְמַדִּינַת דָּוִד.

סדר הלימוד ליום ט חשוון [יום 39 בשנה]

ה. כְּשֶׁבֵּא לְבֵית דָּוִד שָׁמַח עָלָיו דָּוִד וְאָשְׁתּוֹ וּבָתּוֹ הָאֲלֻמָּנָה, וְשָׁאֵל לּוֹ עַל אָבִיו וְאָמַר וְעַל אָחִיו וְהַבְּנִים שָׁלוֹ, וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ שְׁבַעֵת יָמִים, וְלֵאחֲרַי שְׁבַעַת יָמִים אָמַר הַבְּחֹר לְדָוִד: שְׁאֵלָה אַחַת אָנִי שׂוֹאֵל מֵעִמָּךְ, אֵל תְּשִׁיבֵנִי רִיקָם. וְהִשִּׁיב לּוֹ דָּוִד, שְׁאֵל, בְּנִי, מִה שֶׁתִּרְצֶה. אָמַר לּוֹ הַבְּחֹר, אָנִי לֹא אֲשָׂאֵל שׁוֹם דָּבָר עַד שֶׁתִּשְׁבַּע לִי. וְכֵן עָשָׂה. אָמַר לּוֹ הַבְּחֹר זֹאת הַשְּׁאֵלָה אָנִי אֲשָׂאֵל מִמָּךְ, שֶׁתִּתֵּן לִי אֵת בִּתְּךָ הָאֲלֻמָּנָה לְאִשָּׁה

ו. כְּשֶׁשָּׁמַע הָאִישׁ בָּכָה, אָמַר לּוֹ, אֵל בְּנִי כִי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים כָּךְ וְכָךְ מִדְּתָהּ (רְצָה לומר, שְׁמֹת הַחֲתָן לֵילָה הָרִאשׁוֹנָה וְכָךְ הוּא הַסֵּדֶר שֶׁלָּהּ). אָמַר לּוֹ הַבְּחֹר, אֵף עַל פִּי כֵן, אָמַר לּוֹ דָּוִד, אִם עַל עֲסָקִי מִמּוֹן אַתָּה קוֹפֵץ אֵל תִּשְׁאַנֶּה וְאָנִי אֲתֵן לְךָ כֶּסֶף וְזָהָב וּמִמּוֹן הִרְבֵּה, כִּי אַתָּה בְּחֹר נָאָה וְחָכָם וּבַעֲצָתִי אֵל תִּסְתַּכֵּן. אָמַר לּוֹ הַבְּחֹר, כִּבְר נִשְׁבַּעְתָּ עַל הַדָּבָר הַזֶּה. וְכִיּוֹן שֶׁרָאָה דָּוִד הָעֵשִׂיר כִּי כֵן הַדָּבָר נִתְרַצֶּה לּוֹ, וּבָא לְבָתּוֹ וְסִפֵּר לָהּ אֵת הַדְּבָרִים. כְּשֶׁשָּׁמְעָה הָאֲלֻמָּנָה זֹאת הִתְחִילָה לְצַעֵק וּלְבַכּוֹת בְּמַר נִפְשָׁה וְאָמְרָה, רַבּוֹן כָּל עוֹלָמִים, תְּהִי יָדְךָ בִּי וְאֵל יָמוֹת הַבְּחֹר הַזֶּה.

"תִּכְרַךְ כְּשֶׁתִּרְאֶהוּ תִקְוֶם מִמּוֹשֶׁבֶךְ וְהוֹשִׁיבֶהוּ אֶצְלֶךְ וְתֵן לּוֹ לְאֹכֵל וּלְשִׁתוֹת"

ז. וְאַחַר זֶמֶן קָצֵר קָדְשָׁה הַבְּחֹר לְהָאֲלֻמָּנָה וְקָרָא אָבִיָּהּ דָּוִד שֶׁל הַחֲתָן לְזִקְנֵי הָעִיר עַל הַנְּשׂוֹאֵינָן וְעָשָׂה כִּילָה

לִישַׁב הַחֶתֶן בְּתוֹכוֹ, וּכְשֵׁיִשֵׁב הַחֶתֶן בְּתוֹךְ הַכִּילָה נִזְדַּמֵּן לוֹ זָקֵן אֶחָד וְהָיָה אֵלָיו הַנְּבִיא זָכוֹר לְטוֹב, קָרָא אֵלָיו וְאָמַר לֵיהּ לְהַחֲתֵן, בְּנִי, אִיעֲצֶךָ עֲצָה נְכוֹנָה וְאֵל תֵּט מַעֲצָתִי. הַיּוֹם כְּשֵׁתִשֵּׁב לְסֵעוּדָה יָבֵא אֵלָיךְ עֲנִי שְׂאִין כְּמוֹהוּ בְּכָל הָעוֹלָם, וְתִכְרַף כְּשֵׁתְרָאֵהוּ תִקְוֹם מִמוֹשֶׁבֶךָ וְהוֹשִׁיבֵהוּ אֶצְלֶךָ וְתֵן לוֹ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְשִׁמְשֵׁ לְפָנָיו בְּכָל כֹּחֶךָ וְעֲצֹמֶךָ. וְאַחַר כֵּן הֲלֵךְ אֵלָיו זָכוֹר לְטוֹב מֵעַם הַחֶתֶן.

ח. וּבִלְיָלָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁל הַנְּשׂוּאִין, כְּשֵׁהָיָה הַחֶתֶן יוֹשֵׁב בְּרֵאשׁ הַקְּרוּאִים, בָּא עֲנִי אֶחָד, וְתִכְרַף כְּשֵׁרָאָה הַחֶתֶן אֶת הָעֲנִי עֲמַד מִמְּקוֹמוֹ וְהוֹשִׁיב אוֹתוֹ בְּמָקוֹם שְׁלוֹ, וְעָשָׂה לוֹ כְּכָל אֲשֶׁר צִוָּה לוֹ הַזָּקֵן. לְאַחַר הַמְּשֻׁתָּה, כְּשֵׁרָצָה הַחֶתֶן לִילֵךְ לַחֲדָר, הֲלֵךְ הָעֲנִי אַחֲרָיו וְאָמַר לוֹ, בְּנִי, אֲנִי שְׁלוּחוֹ שֶׁל מָקוֹם וּבִאתִי הִנֵּה לִטַל אֶת נַפְשֶׁךָ. אָמַר לוֹ הַחֶתֶן, תֵּן לִי זְמַן שָׁנָה אַחַת אוֹ חֲצִי שָׁנָה, אָמַר לוֹ, לֹא אֶעֱשֶׂה, אָמַר לוֹ הַחֶתֶן, תֵּן לִי זְמַן שְׁלֹשִׁים יוֹם אוֹ שְׁבַעֶת יָמֵי מְשֻׁתָּה, אָמַר לוֹ, לֹא אֶעֱשֶׂה, כִּי לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת לְךָ חֶסֶד אֲפִילוֹ יוֹם אֶחָד, כִּי כִּבֵּר הַגִּיעַ קֶצֶף וּשְׁעָתֶךָ.

סדר הלימוד ליום י' חשוון [יום 40 בשנה]

ט. אָמַר לוֹ הַחֶתֶן, תֵּן לִי רְשׁוֹת שְׂאֵקָח רְשׁוֹת מֵאִשְׁתִּי וּמִן דוּדֵי שְׁהוּא חוֹתְנִי. אָמַר לוֹ, לְדַבֵּר זֶה אִשָּׁא פְּנִיךָ, בְּעֵבֹר שְׁעֵשִׁית גְּמִילוֹת חֶסֶד עֲמָדִי, וְלֵךְ וּבּוֹא מֵהֵרָה. הֲלֵךְ הַחֶתֶן לְהַחֲדָר שֶׁהַכִּלָּה יוֹשֶׁבֶת שֵׁם יַחֲדָה וּבוֹכָה וּמִתְפַּלֵּלַת לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּכְשֵׁבֵא הַחֶתֶן לְהַכִּלָּה וְקָרָא הַבְּחֹר אֵלָיו וּבִאֲתָה לְפָתַח לוֹ פֶּתַח הַחֲדָר, הַחֲזִיקָה בְּיָדוֹ לְנִשֵּׁק לוֹ וְאָמְרָה אֵלָיו, לָמָּה אַתָּה בָּא לְבַדְּךָ אֵלַי. אָמַר לָהּ הַחֶתֶן,

לקח רשות מאתך, כי בא עתי וקצי לילך בדרך כל הארץ, כי המלאך המות היה אצלי והגיד לי שבא לטל נפשי. אמרה לו, לא תלך מעמדי אלא תשב פה, ואני אלך להחדר שלך ואדבר עמו. הלכה ומצאה אותו.

י. אמרה לו להמלאך, האתה שליח שבאת לטל נשמת אישי, אמר לה הן. אמרה לו, הלא כתיב בתורה (דברים כד, ה) "כי יקח איש אשה חדשה לא יצא בצבא, ולא יעבור עליו לכל דבר, נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמח את אשתו אשר לקח". והקדוש ברוך הוא אמת ותורתו אמת, ועכשיו אם תקח את נשמת בעלי אזי יהיה התורה חס ושלום פלסתר, אם תקבל את דברי מוטב, ואם לאו בוא עמדי לפני בית דין הגדול שבשמים לפני הקדוש ברוך הוא.

החסד שעושים עם העני מציל ממות

יא. שמע המלאך ואמר לה, בשביל שעשה בעלך עמי חסד וכבד אותי, לזאת אשא פניך ואלך לפני הקדוש ברוך הוא ואספר את דבריך לפני הקדוש ברוך הוא, והלך המלאך לשאול להקדוש ברוך הוא, וכהרף עין בא בשמחה פעם אחת להחדר ואמר שהקדוש ברוך הוא ויתר להחזק את חיינו בעבור הגמילות חסד שעשה עם העני. וכל הלילה הזה אבי הפלה ואמה הלכו סביבות החדר שהיו שם החתן והפלה ושמעו אותן שמחים יחד, ובבקר נכנסו שם להחדר ראו ושמחו יחד, והודיעו הדבר לכל הקהל ונתנו כלם שבח והודיה להקדוש ברוך הוא, עד כאן לשונו. וכל זה גרם החסד שעשה החתן עם העני.

סדר הלימוד ליום יא חשוון [יום 41 בשנה]

כַּאֲשֶׁר אוֹכְלִים הָעֲנִיִּים עַל שְׁלַחְנוּ, נִחְשָׁב זֹאת לְבַעַל הַבַּיִת דְּגַמַּת קָרְבֵן שְׁכֵהָנִים אוֹכְלִים וּבְעָלִים מִתְּכַפְּרִים

יב. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִזָּהֵר לְכַלְתֵּי הַרְאוֹת פָּנָיִם זוֹעֵפוֹת לְעֲנִיִּים הַבָּאִים בְּתוֹךְ בַּיִתוֹ, וּבִפְרָט שְׁלֹא לְגַעַר בְּעֲנִיִּים שְׂבָאִים לְסַעוּדַת מִצְוָה, כִּי כִּיּוֹן שֶׁבַעַל הַבַּיִת מְבִישׁ הָעֲנִיִּים בְּשִׁבִיל כֶּךָ מִתְהַוֶּה רָעָה גְדוֹלָה, לְכֵן לֹא יִצְטַעַר הָאָדָם אִם יִהְיֶה לוֹ אֵיזָה זְהוּבִים יוֹתֵר הוֹצָאָה, כִּי יֵשׁ בָּזָה כְּפֶרֶת עוֹוֹן. כְּמוֹ שְׁכוֹתֵב הָרַב הַגָּדוֹל מֵהַר"מ בְּבַלְי ז"ל בְּסִפְר טַעֲמֵי הַמִּצְוֹת (מִצְוֹת עֲשֵׂה מ), "תוֹעֵלֶת גְּדוֹל לְבַעֲלֵי הַסַּעוּדָה בְּמָה שְׂאוֹכְלִים הַקְּרוּאִים עֲנִיִּים, שֶׁהוּא מִמֶּשׁ דְּגַמַּת קָרְבֵן שֶׁהַכֵּהָנִים אוֹכְלִים וּבְעָלִים מִתְּכַפְּרִים, וְיִתֵּן בְּטוֹב עֵינַי, וְאִזּוֹ נֶאֱמַר עָלָיו (מִשְׁלֵי כב, ט) "טוֹב עֵינַי הוּא יִבְרָךְ".

פְּרִשְׁת תּוֹלְדוֹת פָּרָק י"א

א. יְדוּעַ וּמִפְרָסֵם לְכָל יוֹדְעֵי דַת וְדִין תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, תָּרִין סְמִכִין הֵן, שֶׁהֵן עֲמוּדֵי הָעוֹלָם וְעֲמוּדֵי הַגּוֹלָה. וְאֵלוֹ הֵן, זְכוֹת הַתּוֹרָה וְזְכוֹת הָאָבוֹת. וְלָכֵן הַשַּׁחַר מֵאִיר בְּכָל יוֹם בְּגִלּוּי רִצּוֹן וְרַחֲמִים, בְּזְכוֹת תָּרִין עֲמוּדִים הַנּוֹזְקִים, עֲמוּד הַתּוֹרָה וְזְכוֹת אָבוֹת שֶׁהֵן רַחֲמִים וְרִצּוֹן לְיִשְׂרָאֵל הַנּוֹדְחִים בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם בֵּין שְׁבָעִים אָמוֹת הַחוּרְקִים שֶׁן לְהָרַע וְלֹא לְהַטִּיב, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִפִּיר עֲצָתָם.

יש להתפלל בכל בקר שתעמד לנו זכות תורה הקדושה וזכות האבות
ב. ובהיות פי הקדוש ברוך הוא מתאוה לתפלתן של
 יראיו, על כן נכון הוא להתפלל על זה בכל בקר,
 שתעמד לנו זכות תורתנו הקדושה וזכות אבות של
 אברהם יצחק ויעקב.

ג. ובהיות פי הברכה ראשונה הוא על נטילת ידיים כזה:
 (ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצננו על נטילת
 ידיים), הברכה זו מתחיל באות ב"ת ומסיים באות מ"ם
 שהוא מ"ב- שני פעמים כ"א, והוא מרמז על שני
 עמודים, עמוד התורה ועמוד זכות אבות, כי חמשה
 חומשי תורה מתחילין באות ב"ת דבראשית, וא"ו מספר
 ואלה שמות, וא"ו מספר ויקרא, וא"ו מספר במדבר,
 אלף מספר אלה הדברים, ראשי תבות שלהן גימטריא
 כ"א, כנגד השם אהי"ה. גם אברהם יצחק יעקב ראשי
 תבות שלהן גימטריא כ"א, כנגד השם אהי"ה.

סדר הלימוד ליום יב חשוון [יום 42 בשנה]

תפלה שהיתה נהוגה על ידי חכמים קדמונים מימות רש"י ז"ל
ד. לכן אנשי מעשה נוהגים להתפלל תכף אחר ברכת
 נטילת ידיים ואומרים תפלה כזה: "אל אלהי
 הרוחות, יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי,
 שתעמד לנו זכות אברהם יצחק ויעקב להציל אותי ואת
 זרעי מכל פשע ועוון כדי לקיים מצוות תורתך הקדושה,
 בלי שום מחשבה זרה, וטהר לבנו לעבדך באמת
 ובתמים, אמן".

אל תְּהִי מִצּוֹת בְּרָכָה זוֹ קִלָּה בְּעֵינֶיךָ, כִּי מִצָּאתִי תִפְלָה זוֹ
בַּחֲבוּר הָרֵאשׁוֹנִים בִּימֵי רִשׁוֹי ז"ל אֲשֶׁר קִבְּלָה הָיָה
בְּיָדָם, כִּי מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבִטְלוּ הַקְּרָבָנוֹת נִכְנָסוּ
הַתְּפִלוֹת בַּמָּקוֹם הַקְּרָבָן לְעוֹרֵר רַחֲמִים עָלֵינוּ. וּבִפְרָט
שָׁאֲנוּ בְּזִמְנָן הַזֶּה צְרִיכִין לְרַחֲמִים גְּדוֹלִים כִּי אָנוּ סוֹבְלִים
הַגְּלוּת הַמֵּר, וְאֵין דַּעַתְנוּ צְלוּלָה לְהַתְּפַלֵּל מִחֲמַת עוֹל
הַפְּרִנְסָה, אֲשֶׁר מִמֶּשׁ בְּנַפְשָׁנוּ נִבְיָא לְחַמְנוּ.

וּלְפַעֲמִים כַּאֲשֶׁר הוּא לְהוֹט אַחַר הַמְּמוֹן מִכְּנִיס אֶת
עֲצָמוֹ בְּדַבְרֵי אִיסוּר הַקְּרוֹבִים לְאוֹנָאָה וּגְזֵל
כְּדִי לְהַחֲיוֹת נַפְשׁוֹ, עַל כֵּן תִּקְנוּ ז"ל זוֹ הַתְּפִלָּה
לְהַתְּפַלֵּל לְהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ ב"ה לְהַצִּיל אוֹתָנוּ מִכָּל עוֹוֹן
וּפְשַׁע וַחֲטָאָה.

בְּשַׁחֲרִית הוּא עַת רְצוֹן וְעַת רַחֲמִים

ה. וְלֹא כָּל הָעֵתִים שְׁוִים לְתִפְלָה, כְּמוֹ תִפְלַת שַׁחֲרִית
שֶׁהוּא עַת רְצוֹן וְעַת רַחֲמִים, עַל כֵּן טוֹב לוֹמַר תִּפְלָה
זוֹ תַכְּף אַחַר בְּרַכַּת נְטִילַת יָדַים, כִּיּוֹן שֶׁמֶרְמָז בָּהּ זְכוּת
הַתּוֹרָה וּזְכוּת הָאֲבוֹת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל. וְאִם תִּפְרָק
עֲלֶיךָ מִלְּהַתְּפַלֵּל פֶּן יִפְגַּע מַדַּת הַדִּין קוֹדֵם הַתְּפִלָּה לְשַׁפֵּךְ
חִימָה שְׁפוּכָה בְּפֶתַע פְּתָאוּם בְּעַת הַדִּין אֲשֶׁר מַדַּת הַדִּין
כָּבַר מוֹכֵן הוּא.

ו. בֵּן אָדָם, בֵּן אָדָם, אִם תִּצִּית לְעֵצָתִי, קוּם וְהִתְחַזֵּק
לְרִצּוֹת אֶת בּוֹרְאֶךָ, כִּי הוּא אֵל גְּדוֹל גְּבוּר וְנוֹרָא עוֹשֶׂה
הַכֹּל בְּבַת אַחַת, מִמִּית וּמַחֲיֶה, מוֹחֵץ וְרוֹפֵא, מוֹרִישׁ
וּמַעֲשִׂיר, מַשְׁפִּיל וּמְרוֹמֵם, מְרַעִיב וּמְשַׁבֵּיעַ, מוֹרִיד שְׁאוּל
וְיַעַל, מְטַבֵּיעַ בְּמִים אֲדִירִים וּמַעֲלָה, עוֹנֶה לְאָדָם בְּעַת

צָרָה, וְעוֹנָה לְאִשָּׁה בְּעֵת שְׂיֹשְׁבֶתָ עַל הַמִּשְׁבֵּר, מִצִּיל אֶת
הָאֲנָשִׁים מִיַּם סוּף, וְהוֹלֵכִי מִדְּבָרוֹת מַחֲיוֹת רְעוּת וְנִחַשׁ
שָׂרָף וְעִקְרָב. רופא חולים, שומע לזעקת אֲבִיוֹנִים וְעֵבְיִים,
מִצִּיל הָעֹשׂוֹק מִיַּד עוֹשֵׁקוֹ.

הצרה באה לפעמים כדי לעזור את בני האדם לתשובה

ז. וְלַפְעָמִים כְּשִׂישְׁרָאֵל אֵינָם רוֹצִים בְּתִשׁוּבָה, מְעִמִּיד
עֲלֵיהֶם אִישׁ כְּהֶמֶן וְגוֹזֵר גְּזֵרוֹת עַל יִשְׂרָאֵל בְּעֲלִילוֹת
שָׂקָרִים, וְעַל יְדֵי זֶה נִתּוֹנִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצָרָה, וְאִזּוֹ לְמָרוֹם
נוֹשָׂאִים עֵינֵיהֶם בְּבִכְיָה, וְסוֹבְלִים צָרוֹת גְּדוּלוֹת וְרִבּוֹת עַד
כִּי בּוֹא יָבוֹא יְשׁוּעָה כְּהֶרֶף עֵינַי. וְכֹל זֶה בְּעִבּוֹר הַתִּשׁוּבָה
שְׂעוֹשִׂין וּבִמְסֻתָּרִים תְּכַפֶּה נַפְשָׁם, וּמִתְוֹדִים עַל חַטָּאתָם
וּפְשָׁעָם וּמַעֲלִים עַל לְבַבְיָהֶם חַטָּאת נְעוּרֵיהֶם מִה שֶׁקִּלְקְלוּ
וּפְגָמוּ וּמֵאֲנוּ לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי ה', כִּי אִם בְּשִׁרְיוֹת לִבָּם, וְלֹא
זָכְרוּ יוֹם אַחֲרֵיתָם, וְאַחַר שׁוּבָם נִחְמוּ לַעֲזוֹב דְּרֹךְ הַרְשָׁע,
וְתָמִיד הֵם מִתְוֹדִים בְּבִכֵּי וּלְקַבֵּל תִּשׁוּבָה שְׁלִימָה. עַל כָּל
אֵלֶּה הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ שׁוֹמֵעַ וּמֵאֲזִין אֶת זַעֲקָתָם לְשַׁלַּח
לָהֶם יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים.

סדר הלימוד ליום יג חשוון [יום 43 בשנה]

לא ימתין האדם מלשוב עד יומו האחרון

ח. עַל כֵּן אֵל יִתְרַשַׁל הָאָדָם מִלְּהַתְפַּלֵּל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ
בְּרוּךְ הוּא, וְאֵל יִסְמוֹךְ הָאָדָם עַל חֲכָמָתוֹ לֵאמֹר, כְּכֹר
מִסְגָּל אֲנִי בִּירְאָת ה' וְלֹא יִרְיעַ אוֹיְבֵי לִי לְהִטּוֹתִי מִדְּרֹךְ
הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב. וּבּוֹא וּרְאֵה מִה דְּאִיתָא בִּירוּשְׁלָמִי:

מַעֲשֵׂה בַחֲסִיד אֶחָד שֶׁטָּעָה וְחָשַׁב שֶׁכִּיּוֹן שֶׁנַּעֲשֶׂה זָקֵן לֹא יִחְטָא עוֹד
ז. מַעֲשֵׂה בַחֲסִיד אֶחָד שֶׁהָיָה מְפַלֵּג בְּזַקְנָהּ, וְאָמַר אֶל
 תַּאֲמִין בְּעֶצְמָךְ עַד יְמֵי זְקִנְתְּךָ, (כִּי הוּא סִבֵּר לְשָׂבָא לִימֵי
 הַזְקָנָה שׁוֹיב לֹא יִחְטָא בּוֹדָאֵי, וְלֹא הִסְכִּים לְמָה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְכַרְכָּה
 אֶל תַּאֲמִין בְּעֶצְמָךְ עַד יוֹם מוֹתְךָ). וְהִנֵּה פַעַם אַחַת בָּא הַשֵּׁטֶן אֵלָיו
 וְנִדְמָה עֲצָמוֹ כְּאִשָּׁה יֹפֶת תּוֹאֵר מְאֹד, וְהִתְקָרַב אֵלָיו עַד
 שֶׁהִבִּיאוּ לְהַרְהוֹר הָעֵבֶרָה, וְהִתְחִיל הַחֲסִיד לְדַבֵּר אֶל
 הַשֵּׁטֶן דְּבָרִים הַמְרַגְלִין לְעֵבֶרָה.

בְּאֵתִי לְהַזְהִירָךְ שֶׁלֹּא לְשָׁנוֹת חֵס וְשְׁלוֹם מִדְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל
 י. וּבְתוֹךְ כְּדֵי דְבוֹר שֵׁם הַחֲסִיד אֶל לְבוֹ וְהִתְחַרְט, וְאָמַר,
 מַה זֶה הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר עָשִׂיתִי, וְתַכַּף קָם וְאָמַר, אוֹי
 לִי, לְמִי אֲנִי מִתְקָרַב, וְהִתְחִיל לְהַצְטַעַר מְאֹד בְּבִכְיָה
 גְּדוֹלָה עַל הַדְּבָרִים שֶׁהוֹצִיא מִפִּיו, הַקְּרוּבִים לְהִבִּיא אֶת
 הָאָדָם לְעֵבֶרָה, כְּשֶׁרָאָה הַשֵּׁטֶן שֶׁהַחֲסִיד הוּא בְּצַעַר אָמַר
 לוֹ, רַבִּי, אֵל תִּצְטַעַר כִּי אַתָּה לֹא דְבַרְתָּ עִם אִשָּׁה, רַק
 עִם הַשֵּׁטֶן שֶׁנִּדְמָה לְאִשָּׁה, וְלֹא בְּאֵתִי אֶלָּא לְהַזְהִיר אוֹתְךָ
 לְבַלְתִּי לְשָׁנוֹת מְטַבֵּעַ וּדְבָרִים שֶׁל חֲכָמִים שֶׁאָמְרוּ "אֶל
 תַּאֲמִין בְּעֶצְמָךְ עַד יוֹם מוֹתְךָ" וְלֹא עַד זְקִנְתְּךָ. וּקְבַל
 הַחֲסִיד עָלָיו לְדַבֵּר כֵּךְ כְּמוֹ שֶׁהַזְהִיר אוֹתוֹ הַשֵּׁטֶן, עַד
 כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

קוֹדֵם הַתְּפִלָּה צְרִיךְ הָאָדָם לִהְיוֹת נָקִי מִכַּתְּמֵי הַחֲטָא
 יא. וְהִנֵּה אַחֲרֵי אֲשֶׁר דְּבַרְנוּ קֶצֶת לְעֵיל שֶׁצְרִיךְ הָאָדָם
 לְהִתְפַּלֵּל בְּלֵב נִשְׁפָּר, נִזְכִּיר אַגַּב גַּם הַתּוֹעֵלֶת הַגְּדוֹלָה
 לְקַבֵּל הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא עֲנִין הַנְּקִיּוֹת, שֶׁיְהִיָּה גּוֹפּוֹ נָקִי
 מִכַּתְּמֵי הַחֲטָא.

יב. וַיִּתְּבוּנָן הָאָדָם מִמָּה שֶׁהוּבָא בְּבְרִיתָא דְּמַעֲשֵׂה מַרְכָּבָה, וְנִזְכָּר גַּם כֵּן לְעֵיל בְּפֶרֶק ראשון, שְׁאוֹתָן הַמְּלָאכִים הַנְּשַׁלְּחִים בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַכְרִיז מַה שֶׁנִּגְזַר עַל הָעוֹלָם, כְּשֶׁטָּסִין בְּעוֹלָם בְּאוֹרְהָ אֵינָם יְכוּלִים לוֹמַר שִׁירָה אַחַר כֵּךְ כְּשֶׁעוֹלִין, עַד שֶׁיִּטְבְּלוּ בְּנֶהָר דִּינֹור שִׁס"ה טְבִילוֹת, וְאַחַר כֵּךְ טוֹבְלִין עוֹד שְׁבַע פְּעָמִים בְּאֵשׁ לְכַנֶּה, וְכָל זֶה צְרִיכִין לְטַבֵּל בְּאֵשׁ שֶׁהָיוּ בְּשִׁכּוּנָתָן שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם, וְאִם כֵּן אִם הָעֲלִיוֹנִים צְרִיכִין טְהָרָה לְהִתְקַדֵּשׁ לוֹמַר שִׁירָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְכַל שְׁכֵן שְׁצָרִיף הָאָדָם טְהָרָה לְהִיּוֹתוֹ מְקַדֵּשׁ עֲצָמוֹ לְתַפְלָה.

סדר הלימוד ליום יד חשוון [יום 44 בשנה]

על ידי נטילת ידיים מתרחקים הקליפות מן האדם

יג. וְעַקֵּר הַטְּהָרָה הוּא שְׁצָרִיף הָאָדָם לְזַהַר בְּהֵן שְׁצָרִיף לְטַל יָדָיו אַחַר יְצִיאָתוֹ מִבֵּית הַכֶּסֶף אוֹ הַמְּרַחֵף, וְאַחַר הַקְּזָה שֶׁל דָּם, וְאַחַר נְטִילַת הַצְּפָרְנִים, וְאַחַר תְּסַפּוּרַת, וְאַחַר שֶׁנִּגַּע בְּגוֹפּוֹ בְּמִקּוֹמוֹת הַמְּכַסִּים בְּבִשְׂרוֹ, כְּמִבְּאֵר בְּפוֹסְקִים. וְכָל מִי שֶׁנִּזְהָר בְּנְטִילוֹת הַנְּזָכָרִים לְעֵיל, לֹא בְּמַהֲרָה יָבֵא חֲטָא לְיָדוֹ. וְכָל מִי שֶׁאֵינּוּ נִזְהָר בְּהֵן בְּוֵדָאֵי יָבֵא לְיָדֵי חֲטָאִים גְּדוּלִים, כִּי מִי שֶׁמְקַל בְּזֶה יְסוּבְבוּהוּ אוֹתָן הַקְּלִיפּוֹת שֶׁשׁוֹלְטִין בְּמִקּוֹמוֹת הַזֵּהָמָא, אֲבָל עַל יְדֵי הַנְּטִילַת מַיִם מְכַרְחִים הַקְּלִיפּוֹת לְהִתְרַחֵק מִן הָאָדָם.

אוי לו לאדם שאינו נזהר בכבוד רבונו

יד. וּבּוֹא וּרְאֵה מַה דְּאִיתָא בְּזוּהַר בְּרָאשִׁית, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:

ימאן דְעִיל לְבֵית הַכֶּסֶא לֹא יִקְרָא בַתּוֹרָה עַד דְיִסְחֵי יְדוּי, אֲלֵא וַי לְבַנֵי עֲלָמָא דְלֵא מְשַׁגְיַחִין וְלֹא יְדַעִין בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיהוּן, וְלֹא יְדַעִי עַל מְאִי קָאִי עֲלָמָא. רוּחָא חָדָא אֵית בְּכָל בֵּית הַכֶּסֶא דְשָׂרְיָא תַּמָּן וּמֵיֵד שָׂרִי עַל אֵינוּן אֲצַבְעִין דִּידוּי דְבַר נֶשׁ, עַד כָּאן לְשׁוּנוּ.

וּמִכָּאן רְאִיָה לְהַמְדַקְדָּקִים בְּמַצּוֹת לְהִיּוֹת מְצוּי אֲצַל בֵּית הַכֶּסֶא כְּלֵי אֶחָד לְנִקּוֹת אֶת הַיְדִים תַּכְף בְּצִאתוֹ מִבֵּית הַכֶּסֶא.

טוב שיהיה לו כלי מוכן לרחץ ידיו בכל עת שיצטרך לקר
מחמת הנקיית

מזו. וְכֵן רְאִיתִי שְׁנוּהֲגִים קִצַּת אֲנָשִׁים לְרַחֵץ תַּכְף בְּשַׁחְרִית בַּתּוֹךְ כְּלֵי בְעַמְדָם מְשַׁנְתֶּם, וְכֵן רְאִיתִי נוֹהֲגִים שְׂיִהִיָה כְּלֵי מַיִם מוּכָן בְּשַׁעַת לַמּוֹדוֹ שְׁמָא יְהִיָה נוֹגַע בְּאֶחָד מִן הַמְּקוֹמוֹת הַמְּכֻסִּים, וְהוּא נִכּוֹן מְאֹד. וּבִפְרָט יִרְאֶה לְרַחֵץ יְדָיו קוֹדֵם הַתְּפִלָּה, דְּכָתִיב (תְּהִלִּים כו, ו) "אֲרַחֵץ בְּנִקְיוֹן כַּפָּי" וְכוּ'. וְכָתִיב, "בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה' וְכָל קִרְבֵי אֶת שֵׁם קְדָשׁוֹ".

סדר הלימוד ליום טו חשוון [יום 45 בשנה]

שלא לישב בבית הכנסת סמוך לאדם רשע

מזו. וְעוֹד דְּבַר אֶחָד מוֹעִיל לְתַפְלָה, שְׁלֹא יֵשֵׁב בְּבֵית הַכֶּנֶסֶת סְמוּךְ לְאָדָם רָשָׁע, כְּמוֹ שְׁכַתְּבַתִּי לְעִיל, פֶּרֶק

(ז) פרוש הזהר ללשון הקודש:

מי שנוכנס לבית הכסא לא יקרא בתורה עד שירחץ ידיו, אלא אבוי לבני העולם, שאינם שמים על לב ואינם נזהרים בכבוד קונם ואינם יודעים על מה עומד העולם. רוח אחת יש בכל בית כסא, ששורה שם, ומיד שורה על ידיו של האדם.

ג', כי במקום הרשע שם חנית הסטרא אחרא, ומקום סכנה להנזק בו חס ושלום.

וכן מצינו בדברי רבותינו זכרונם לברכה שפל העברות שהאדם עושה ואינו מעביר העברה בתשובה ובבכי ובודוי, אזי מאותה עברה מתהווה ונברא משחית אחד, ומתלבש בתוך העץ או אבן, ואחר זמן רב יכשל זה האדם שעבר עברה באותו העץ או האבן ונזוק בו, והוא סובר שהעץ או האבן מזיקו וטעות הוא במחשבתו, שאינו יודע כי בעוון עצמו הוא נכשל, והעוון הוא המזיק. וזה שאמר הכתוב (הושע יד, ב) "שובה ישראל עד ה' אלהיך, כי כשלת בעווניך", דיקא.

על ידי העונות נבראים גזלנים - שחומסים כל הממון מהאדם רחמנא ליצלן

יז. וכן שמעתי אומרים בשם החסיד רבי יהודה משידלאווצ"א זכרנו לברכה, שאמר פן על אותם אנשים אשר בוגדים בנשותיהם והולכים למדינות רחוקות להיות שמה מלמדי תינוקות, ואחר כך המה עוסקים באיזה משא ומתן וקובצים על יד להרבות ממון רב, ובלי ספק שהם נכשלים בעוון ראית קרי. ואחר כך כשרוצים לילך ולחזור לביתם אז באים עליהם שודדים וגזלנים ולוקחים כל אשר להם, ואותם אנשים לא ידעו כי מכל טפת קרי נברא מזיק אחד רחמנא ליצלן, ואותן המזיקים נדמין כאנשים ולוקחין ממנו כל המעות שלו, עד כאן לשונו.

מקום שנעשה בו עברה - הוא מסכן, מחמת כח הסטרא אחרא שנתהנה שם

וּכְמוֹ שֶׁהָאֲרִיף גַּם כֵּן הָרַב בַּעַל כְּלֵי חַמְדָּה, וְגַם הָרַב בַּעַל מְגִלָּה עֲמֻקּוֹת, כְּשֶׁרוֹצֵה הָאָדָם לַעֲשׂוֹת אֵיזָה דְּבַר עֲבֵרָה, אֲזִי מֵלֶאֱדָף הַמְּמַנֶּה צוֹעֵק עַל זֶה וְאוֹמֵר: "אַל תְּבוֹאֲנִי רַגְלֵ גְאוּהַ וְיַד רְשָׁעִים אַל תִּגְדְּנִי" (תהלים ל"ו ב'). וְכֹדָאִיתָא בְּזוּהַר פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית עֵינֵי שָׁם. וְהַכֵּלֵל, כִּי כַח הַעֲבֵרָה שֶׁמְבִיא הַסְטְרָא אַחְרָא, גַּם הַמְּקוֹם שֶׁנַּעֲשָׂה בוֹ הַעֲבֵרָה הוּא מְסָכָן.

סדר הלימוד ליום טז חשוון [יום 46 בשנה]

מעשה נורא שמונבא בזוהר הקדוש

יח. ובוא וראה מה שכתוב בזוהר שמות: "רבי חיא ורבי יוסי הוּוּ אֲזִלִּי בְּאוֹרְחָא בְּמַדְבְּרָא וְהוּוּ עֲסָקִי

ח) פרוש הזוהר בלשון קודש:

רבי חיא ורבי יוסי הלכו לדרךם במדבר, והיו עוסקים בתורה. בעודם הולכים ראו אדם אחד הולך ומשאו על כתפו. אמר רבי חיא: "לא נלך עמו, שאולי עובד פוכבים הוא ואסור להתלוות אליו או אולי עם הארץ הוא, שאסור להתחבר עמו." אמר רבי יוסי: "נתתה על קנקנו, שאולי תלמיד חכם או בן תורה הוא."

בנתיים הגיע אותו אדם אליהם ואמר להם: "חברתכם נעימה לי ומתאנה אני להתלוות אליכם. אמנם יודע אני דרך אחת ולא אותה שאתם רוצים לילך בה, כי זאת שאתם מתכננים לילך בה היא מסכנת ואתם לא יודעים על כך וחלילה לי שלא לגלות לכם ואתחייב בנפשכם."

אמר רבי יוסי: "ברוך ה', שחכינו לך כאן! והתלוו אליו. אמר להם: "עדין לא חלפה הסכנה, היות שאנחנו צריכים ללכת מעט באותה דרך מסכנת. אמנם לא נדבר מאומה ונלך מהר כשנעבר ליד מקום הסכנה." אחר שעברו אותו מקום מסכן. אמר להם: "ברוך המקום, שעזרנו לצאת

בְּאוֹרֵיתָא. אֲדַהֲכֵי חֲמוּ חַד בַּר נֶשׁ דְּטַעֲיִן מִשְׂאוּי, אָמַר רַבִּי
 חַיָּא, לֹא נִשְׁתַּתֵּף בִּהְדִּיָּה דִּילְמָא עָרַל הוּא וְאָסוּר לְהִשְׁתַּתֵּף
 עִמָּיה, אוּ שְׂמָא עִם הָאָרְץ הוּא וְאָסוּר לְהִתְלוּוֹת עִמָּיה.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, נַעֲיִן עָלָיו דִּילְמָא תִּלְמִיד חָכָם אוּ בַר אוֹרִיִן
 הוּא. אֲדַהֲכֵי הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם וְעִבֵּר לִפְנֵיהֶם וְאָמַר, לְהוּי צִוְתָא
 דִּילְכוֹן בְּסִימָא אֲלֵי וּמִתְאַוָּה אָנִי לְהִשְׁתַּתֵּף בִּהְדִּיְכוּ, אָכֵן
 אָנָּא יְדַעְנָא אוֹרְחָא חַד, וְלֹא בְּאוֹתוֹ אוֹרְחָא שְׂאֲתֶם רוּצִים
 לִילְךְ בּוּ, כִּי הוּא מְקוּם סַכְנָה מְאֹד, וְאַתֶּם אֵינְכֶם יוֹדְעִים
 מְזַה וְחִלְיָה לִי שְׂלֵא לְגַלוּת לְכֶם, וְאַתְחִיב בְּנַפְשִׁיכוּ.

יג. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא שְׁהֵינּוּ מִמְתִּינִים בְּכֶאֱן
 וְאַתְחַבְּרוּ בִּהְדִּיָּה, אָמַר לְהוּ, הִנֵּה עֲדִין צְרִיכִין אָנוּ
 לִילְךְ קִצָּת בְּאוֹתוֹ הַדְּרֵךְ שֶׁל סַכְנָה וְלֹא נִשְׁתַּעֲי מִיַּד וְנִיזוּל
 בְּמַהִירוּת, עַד שְׁנַעֲבַר אוֹתוֹ מְקוּם סַכְנָה. בְּתַר דְּנַפְקוּ, אָמַר
 לְהוּ, בְּרוּךְ הַמְּקוּם שְׁעִזְרָנוּ לְצִאת מִן הַמְּקוּם הַזֶּה. וְאָמַר
 לְהֶם, חַד זִימְנָא הֵלֶךְ כְּהֵן תִּלְמִיד חָכָם אַחַד עִם עִם הָאָרְץ,
 וְעָמַד עִם הָאָרְץ עַל הַכְּהֵן תִּלְמִיד חָכָם וְהָרַג אוֹתוֹ,
 וּמַה הוּא יוֹמָא כָּל מֵאֵן דְּעִבֵּר בַּהּ הוּא אוֹרְחָא שְׂאֲתֶם רוּצִים
 לְהֵלֶךְ שְׂמָה, וּפּוּגַע בְּאוֹתוֹ הַמְּקוּם, נִזְוֵק, כִּי מֵאוֹתוֹ שְׁעָה
 נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ הַמְּקוּם מְקוּם סַכְנָה וּמִתְחַבְּאִים תַּמָּן גְּזֻלְנִים
 רְצֻחָנִים, כִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תּוֹבַע דָּמוֹ שֶׁל הָאִי כְּהֵן
 תִּלְמִיד חָכָם וְכוּ', עֵינ שֶׁם בְּאַרְיִכוּת.

מְקוּם מְסַפֵּן זֶה! וְאָמַר לְהֶם: "פַּעַם עִבֵּר שֶׁם תִּלְמִיד חָכָם עִם הָאָרְץ
 וְעָמַד עִם הָאָרְץ עַל הַכְּהֵן הַתִּלְמִיד חָכָם וְהָרַגוּ. וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם כָּל מִי
 שְׁעוֹבֵר בְּאוֹתוֹהָ דְרֵךְ, שְׂרֻצִיתֶם לִילְךְ בְּהַ נִזְוֵק, כִּי מֵאוֹתָהּ שְׁעָה נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ
 מְקוּם - מְקוּם סַכְנָה וּמְקוּם מְחַבְּאִי לְרוּצִיחִים וּלְגְזֻלְנִים.

אם אינו מתפלל אצל הרשע - בודאי תקבל תפלתו

ב. הרי לך בהדיא גרם החטא, שגורם לאותו המקום לעשותו מקום ספנה, על פן צריך האדם להזהר שישב בבית הכנסת אצל שכן טוב, ולא אצל רשע, ואז בודאי יקבל תפלתו, והקדוש ברוך הוא יתן בלבבו לטהר גופו ונשמתו בעולם הזה על ידי תשובה שלימה להיות נשמתו מתקבלת בחדוה לפני כסא כבודו יתברך.

פֶּרֶק ל"ב

א. מה מאד צריך האדם להתפלל בבכיה גדולה לפני הקדוש ברוך הוא, שלא יהיה מביש בבואו לפני כסא כבודו אחר צאת נשמתו. ואל יחשב האדם כי אין לו לדאג על זה, באשר שיש לו הרבה זכיות ואינו צריך להתפלל להנצל מהבושה.

סדר הלימוד ליום יז חשוון [יום 47 בשנה]

יהי רצון שתסדר דבריך בפי

ב. בוא וראה מה דאיתא בתקוני הזהר: טרבי שמעון בן יוחאי הוי יתיב ולעי באורייתא, קם חד סבא (רצה לומר: אליהו הנביא) מבתר כותלא ואמר לרבי שמעון בן יוחאי.

ט פרוש הזהר ללשון הקודש:

רבי שמעון בן יוחאי היה יושב ועוסק בתורה. קם זקן אחד מאחורי הכתל ואמר לו: רבי, רבי, נר טהור! קום והדלק נרות - נרו של משה רבינו ונר השכינה, שעליו נאמר הפסוק: "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" ועליו נאמר: "להעלות נר תמיד". קום הדלק נר במנוחה.

רבי, רבי בוצינא קדישא קום אדליק שרגא דאיהו גר
 משה שכנתא קדישא דעלה איתמר אש תמיד תוקד על
 המזבח לא תכבה ועלה איתמר להעלות גר תמיד גר ה'
 אתקריא ונדאי אור דנהרא ביה אור דאה"ר נשמה דאה"ר
 קום אדליק בה.

קם רבי שמעון בן יוחאי על רגליו ויחיב רגעא חדא
 ואמר: רבון דעלמין, אנת איהו מארי מלכין וגלי
 רזין יהא רענא דילך לסדר מילין בפומאי לקימא בי האי
 קרא ואנכי אהיה עם פירך דלא איעול בכסופא קמך.

ואם רבי שמעון בן יוחאי, שהיה בונה עולמות בדבורו,
 בקש שלא יבוש ולא יכלם, על אחת כמה וכמה
 שיש לנו להתפלל על דבר זה.

ג. ואם רבי שמעון בר יוחאי, שהוא בוצינא קדישא
 שהיה בונה כמה עולמות קדושים בהבל פיו היה
 צריך להתפלל דלא איעול בכסופא קמי קודשא בריך הוא
 אנו, על אחת כמה וכמה. ובפרט שאנו עוסקים בהבלי
 עולם הזה שצריכין אנו להתפלל ולהתחנן לפני בוראנו
 יתברך שלא נבוש ולא נכלם בעמדנו לחשבון דינא רבא
 ודחילא [הדין הגדול והנורא] אוי וי באיזה מעמד נהיה
 שם. וכה יחשב האדם בכל יום ויום בעת התבודדו,
 שצריך האדם להתבודד לתקן חטאיו ופושעיו בזריזות (עין

קם רבי שמעון על רגליו, שהה רגע והתפלל: "רבון העולם, שאתה הוא
 מלך מלכי המלכים ומגלה הרזים, יהי רצון מלפניך, שאדע לסדר אמרי
 פי ויתקיים בי פסוק זה: "ואנכי אהיה עם פירך", שלא אתביש לפניך אחרי
 פטירתך".

פָּרַק א' וְחַיִּיב גְּדוּל הוּא לְהַתְּבוּדָד הַיֵּטֵב, וְאוּלַי עַל יְדֵי כֵן יַעֲרָה מִמָּרוֹם רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת וְיִרְאַת ה' לְהַדְרִיכוֹ בַּדֶּרֶךְ הַיְשָׁרָה לְכָל יְמוֹט מַדְרָכֵי תוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְאֵלּוּ הַיָּינוּ זֹכִינְן בְּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ לְהַשְׁגֵּת הָרֵאשׁוֹנִים וְהַיְתָה הַשְּׂגוּתֵינוּ שְׁלִימָה לְהַשִּׁיג חֲפִצָּנוּ וּמִשְׁאֵלוֹתֵינוּ לְטוֹבָה.

אִיךָ זָכָה הַגֵּה"ק רַבֵּי חַיִּים וַיִּטַּל לַמְּדַרְגוֹתָיו

ד. וּבּוֹא וְרֵאָה מַה דְּמַצִּינוּ בְּכַתְּבֵי הַקּוּדֶשׁ הַחֲסִיד ר' חַיִּים וַיִּטַּל זְכוּרֹנוּ לְבִרְכָה, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: בְּעֵינֵי הַשְּׂגָתִי [שְׂרָצִיתִי לְהַשִּׁיג חֲכָמַת הַקְּבֵלָה] שְׂאֵלְתִי אֶת נַשְׁמָתִי [אִיךָ אֶעֱשֶׂה שְׂאוּכַל לְהַגִּיעַ לְזֶה] וְהַיְתָה מְשִׁיבָה לִי שְׂאֵתְעֵנָה מ' יוֹם רְצוּפִים בְּשֶׁק וְאַפֵּר וְאַחַר כֵּךְ אֶתְעֵנָה שְׁנֵי וְחַמִּישֵׁי וְשְׁנֵי תָמִיד עַד תִּשְׁלֹם שְׁתֵּי שָׁנִים וּמַחְצָה, אֲזִ אֲשִׁיג הַשְּׂגָה גְּמוּרָה בְּלִתִּי שׁוּם עֲרֻבּוּבָיָא שֶׁל סְטָרָא אַחֲרָא.

סדר הלימוד ליום יח חשוון [יום 48 בשנה]

בשנות נעורֵי לַמְּדַתִּי תוֹרָה בְּלִי הַתְּמַדָּה וְלֹא דְקַדְקַתִּי בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים ה. וְכֵה אָמְרָה לִי הַנְּשָׁמָה שְׁלִי, שְׂאֵחַר שְׂאֵתְנַהֵג חֲדָשׁ אַחַד שְׁלָם בְּשֶׁק וְאַפֵּר וְתַעֲנִית אֲזִ תַּתְּחִיל הַשְּׂגָה בְּאוֹפֵן שְׁלֵא יֵצֵא מִפִּי שׁוּם נְדָנוּד שֶׁל לְצָנוּת, וְלִהְתַּנְהֵג בְּתַכְלִית הַעֲנֹהָ וְהַשְּׁפֹלוּת וְאַחַר הַתַּעֲנִית ג' יָמִים רְצוּפִים בְּשֶׁק וְאַפֵּר אֶהְיֶה זֹכָה לְבוֹא לְיַדִּי רוּחַ הַקּוּדֶשׁ, וְאַחַר שְׁתֵּי שָׁנִים וּמַחְצָה אֲשִׁיג הַשְּׂגָה גְּדוּלָה. וְהַטַּעַם שֶׁהַקְּפִידָה דוֹקָא שְׁתֵּי שָׁנִים וּמַחְצָה, מִפְּנֵי שְׂבִימֵי בַּחֲרוּתִי יִשְׁבְּתִי שְׁתֵּי שָׁנִים וּמַחְצָה בְּלִתִּי הַתְּמַדַּת הַתוֹרָה וְלֹא הֵייתִי מְדַקְדָּק בְּמַעֲשֵׂה, וְלָכֵן הַצְּרַכְתִּי לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שְׁתֵּי שָׁנִים

וּמַחֲצָה. וְהִיִּיתִי נוֹהֵג גַּם כֵּן בַּיּוֹם הַתְּעֵנִית שֶׁל שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי
 וְשְׁנֵי וְלִילָה שֶׁלֹּא אַחֲרָיו בִּשְׁק וְאֶפֶר וּבְכִי וּלְשֹׁכֵב עַל הָאָרֶץ
 אוֹ עַל הָאֶפֶר בְּלִבּוֹשׁ שֶׁק וְאֶבֶן מֵרֵאשִׁיתִי וּלְכַוֵּן שֵׁם ה'
 בְּמִלּוּאוֹ עִם הַכּוֹלֵל כְּזֶה: יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה גִּימְטְרִיא
 "אָבִיז". אוֹ נִסְחָא כְּזֶה: יו"ד ה"ה וְא"ו ה"ה. וְהַעֲקֹר
 לְהַתְנַהֵג בְּמִדַּת הָעֲנוּוָה מְאֹד וּלְהִזְהָר מִן הַכַּעַס וְהַקְפָּדָה.

הָאֲרִיז"ל חִזַּק אוֹתוֹ וְאִמַּץ אֶת לִבּוֹ

ו. וְאָמַר לִי הָרַב הָאֲרִיז"ל שֶׁאֲזַהֵר מְאֹד כְּפִי מֵה שֶׁהִגִּידָה
 לִי נִשְׁמַתִּי, כִּי בּוֹדָאֵי בְּתוֹךְ מִשְׁךְ הַזְּמַן הַנִּזְכָּר יָבֵא
 עֲרֹבֹב הַדַּעַת לְבִטֵּל אוֹתִי מִדֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה הַנִּזְכָּר וְשֶׁלֹּא
 אוֹכֵל לְסִבֵּל עוֹל הַסְּגוּף, אֲמַנֵּם בְּאֲשֶׁר שֶׁהִבְחִירָה הוּא בְּיָדִי
 אֲרָאָה לְהַתְּגַבֵּר בְּסִיעֵתָא דְשְׁמִיא.

וּלְאַחַר כִּמָּה יָמִים בַּיּוֹם ה' אָמַר לִי הָאֲרִיז"ל כִּי בְּשָׁבוּעַ
 זֶה תִּרְאֶה בְּעֵינֶיךָ רוּחַ קְדֻשָּׁה וְטִהָרָה אֶחָד מִסִּבָּב
 אוֹתָךְ, וְזֶה מוֹרָה, כִּי מִן הַשָּׁמַיִם שְׁלַחוּ הָאֵי רוּחָא קְדִישָׁא
 לְסִיעֵנִי שֶׁלֹּא אָהִיָּה רְפָה מִן דְּרַכֵּי הַתְּשׁוּבָה, וּלְתַתּ בִּי כַח
 וְאִמַּץ לְהַשִּׁיג הַשְּׂגָה גְּדוּלָה, וְהִיָּה מְבֹשֵׁר לִי שֶׁאֲזַכֶּה
 לְהַשְׁגַּת רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ.

בְּשֹׁכֵר שֶׁהִתְאַוָּה לְחִדּוּשֵׁי תוֹרָה זָכָה לְרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ

ז. וְכַאֲשֶׁר זָכִיתִי, אָמַר לִי מוֹרֵי הָאֲרִיז"ל שֶׁזָּכִיתִי לְכַף
 מִפְּנֵי שֶׁהִיִּיתִי חוֹשֵׁק מְאֹד לְחִדּוּשֵׁי הַתּוֹרָה, וְנִשְׁמַתִּי
 הֵיְתָה מְסִיעֵנִי. וְהִבְטִיחַ לִי הָאֲרִיז"ל שֶׁתִּתְעַבֵּר בִּי עוֹד
 אֵיזָה נִשְׁמָה מִנְשַׁמַּת צְדִיקִים בְּסוֹד הָעֲבוּר וְהִיָּה מְסִיעֵנִי
 לְתַגְבֵּרַת הִירְאָה, וְהַעֲקֹר זְכוּת הָעֲנוּוָה וְזְכוּת הִירְאָה וְהַשְּׂגָה

בתורת ה', ועל ידי שני מדות הענוה ומדת היראה שהיא
 מדת מעוט הדבור שאינו בהכרח.

סדר הלימוד ליום יט חשוון [יום 49 בשנה]

חסיד שנתגלה בחלום לאשתו והיה אור גדול על שערות ראשו
 וזקנו, מחמת שכל דבורו היה רק בעניני תורה ויראה

ח. כמו שמצינו בחסיד אחד שנתגלה לאשתו בחלום
 לאחר מותו והיתה רואה כל שערות ראשו וזקנו
 מאירים כאבוקה גדולה ושאלה אותו אשתו במה זכית
 לךך להפליגת אור גדול כזה, והשיב, הגם שהייתי חסיד
 על כל זה לא הייתי זוכה לאור כזה, רק בשביל שהייתי
 ממעט הדבור שאינו של תורה ויראה, והקדוש ברוך הוא
 היה משגיח עלי בזה ונתן לי שכר מניעת הדבור כי
 הקדוש ברוך הוא בעצמו משגיח על זה האדם שממעט
 בדבור חול ורק חשקו הוא להדבק ביראת ה'. ואות
 ומופת לכל המהדרים לילך בדרכי היראה כי על ידי כן
 יש שמירת הבורא ברוך הוא עליהם לבלתי יפשלו ח"ו
 באיזה עוון, וכמו שאמר הכתוב (משלי י"ב, כ"א): "לא יאנה
 לצדיק כל און", ואף גם בהיותו ישן הקדוש ברוך הוא
 משמרהו מכל.

חסיד שרצו להכשילו בעברה - שמע דפיקה בחלון ועל ידי זה נצול
 מן החטא

ז. וכמו שאירע לחסיד אחד. פעם אחת נדמה לו בחלום
 אחת מן הכתות של לילית בדמות אשתו, כדי להביאו
 לידי שכבת זרע לבטלה. והנה בתחלת המראה נשמע לו

קול הכָּאָה בְּאֶגְרוֹף בְּחִלּוֹנוֹ כְּאִלּוּ אִישׁ בָּא וּמְקִישׁ בְּאֶגְרוֹף
בְּכַח בְּחִלּוֹנוֹ עַד שֶׁהִקִּיץ מִשְׁנָתוֹ, וְאָז הִפִּיר הַחֲסִיד בְּחֶסֶד
הַבוֹרָא בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא עָזַב חֶסְדוֹ מֵאֲתוֹ, יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁהֲצִיל אוֹתוֹ מִן הַחֲטָא שֶׁל שְׁכַבְת זָרַע לְבִטְלָה, עַד כָּאן.

י. וּמִזֶּה יָדַע הָאָדָם שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָפֵץ בְּמִדַּת
הַקְדְּשָׁה וְהַטְהָרָה, עַל כֵּן עָצָה הַיְעוּצָה לְכֹל בַּר יִשְׂרָאֵל
שִׁיתְעוֹרֵר בְּעֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה קְטָנָה וְאַחַר כֵּךְ הִבָּא
לְטַהֵר מִסִּיעֵין אוֹתוֹ. וַיֵּאזּוֹר כְּגִבּוֹר חֲלָצִיו לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה
גְּדוּלָּה וַיִּרְגִּיל עֲצָמוֹ לְרַחֵץ יָדָיו כְּדִי שִׁיתְפַּלֵּל בְּטְהָרָה
וּלְמַדּוֹ יִהְיֶה בְּטְהָרָה, וְאָז יִזְכֶּה לְמֵאֲמָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם
לְבִרְכָה (עֲבוּדָה זָרָה דָף כ', עֲמוּד ב'): "טְהָרָה מִבֵּיא הָאָדָם לִידֵי
קְדוּשָׁה". וְעַקֵּר הַטְהָרָה הוּא נְטִילַת יָדַים, וְלִכְךָ אֲצִיג פָּרָק
קָטָן בְּפָנַי עֲצָמוֹ.

פָּרָק י"ג

פְּרִשְׁת וַיֵּצֵא

א. כָּתַב הַטּוֹר אֲרַח חַיִּים, שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְרַחֵץ שַׁחְרִית
פָּנָיו וַיְדִיּוֹ, כְּדִי לְהַעֲבִיר הַרוּחַ רָעָה שֶׁבָּא אֶל הָאָדָם
בְּשַׁעַת שְׁיִשּׁוֹן. וּמֵהָאֵי טַעְמָא חַיֵּב אָדָם לְרַחֵץ פָּנָיו וַיְדִיּוֹ
כְּשִׁישּׁוֹן בַּיּוֹם, וּמִכָּל שְׁכָן כְּשִׁישּׁוֹן בְּלִילָה.

הַמַּיִם עֲלוּלִים לְקַבֵּל טְמֵאָה וּלְטַמֵּא אֶת הָאָדָם

ב. וְהִנֵּה רְאִיתִי שְׂרוּב הָעוֹלָם אֵינָן נִזְהָרִין בְּזֶה כְּשִׁישּׁוֹנִים
בַּיּוֹם אֵין רוֹחֲצִין כְּלָל, וְאֵף אִם הֵם רוֹחֲצִין אַזִּי לוֹקְחִין
כִּי אִם מְעַט מִים לְרַחֲצָהּ. וְאֵף בְּשַׁחְרִית שְׁצָרִיךְ הָאָדָם
לְטַל יָדַים וְהַפָּנִים, הֵמָּה לוֹקְחִים מְעַט מִים שְׁאִין בּוֹ כְּדִי

לְרַחֵץ יָד אֶחָד וְהוּא רוֹחֵץ בּו שְׁתֵּי יָדָיו וּפָנָיו, וְלֹא עוֹד שֶׁהֵן סוֹבְרִין לַעֲשׂוֹת טְהָרָה בְּרַחֲיִצַּת פְּנֵיהֶם וַיְדִיהֶם וְהֵמָּה מוֹסִיפִין טְמֵאָה עַל פְּנֵיהֶם וַיְדִיהֶם, כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה כַּמָּה פְּעָמִים בְּגִמְרָא שְׁהֵמִים עַלְלוּלִים הֵן לְקַבֵּל טְמֵאָה.

סדר הלימוד ליום כ חשוון [יום 50 בשנה]

יטול ידו השמאלית שלש פעמים, ואחר כך פעם רביעית

ג. וְלִכְּנֹן צְרִיךְ הָאָדָם לְטַל מַיִם לְנִטְיָלָה שֶׁל שַׁחֲרִית, וְכֵן כְּשֵׁישֵׁן בַּיּוֹם לְטַל וְלִשְׁפֹךְ רֵאשׁוֹן ג' פְּעָמִים עַל יָדוֹ הַיְמָנִית כְּדִי לְהַעֲבִיר רוּחַ טְמֵאָה הַשׁוֹרָה מִחֻמַּת הַשִּׁנָּה, וְאַחֵר כֶּךָ נִטְיָלָה רְבִיעִית לְהַעֲבִיר הַמַּיִם שֵׁישׁ עַל יָדוֹ, וְאַחֵר כֶּךָ יִשְׁפֹךְ מַיִם עַל יָדוֹ הַשְּׂמָאלִית גַּם כֵּן לְהַעֲבִיר הַרוּחַ הַשׁוֹרָה עָלָיו, וְאַחֵר כֶּךָ נִטְיָלָה רְבִיעִית לְהַעֲבִיר הַמַּיִם שֵׁישׁ עַל יָדוֹ הַשְּׂמָאלִית, וְאַחֵר כֶּךָ יְרַחֵץ פָּנָיו וּפְיוֹ כְּאַנֹת נַפְשׁוֹ.

רוח הטמאה שורה עליו כל היום

ד. וְהִנֵּה עַמֵּי הָאָרְצִים רְאִיתִי שֶׁהֵן נוֹטְלִין רַק רַחֲיִצָּה אַחַת עַל יָדוֹ וּמִיָּדוֹ רוֹחֵץ יָדוֹ אַחֲרַת אֲשֶׁר עֲדִין רוּחַ הַזְּהֵמָּה שׁוֹרָה עָלָיו וּמִטְמֵא יָדָיו יוֹתֵר. וְאַחֵר כֶּךָ רוֹחֵץ אֶת פָּנָיו אִם כֵּן מְטַמֵּא הוּא אֶת פָּנָיו גַּם כֵּן, וְאַחֵר כֶּךָ לּוֹקַח מַיִם וּמִשְׁפֹּשֵׁף אֶת פִּיהוֹ וּמִטְמֵא בְּיָדָיו גַּם אֶת פִּיו וּמוֹסִיף טְמֵאָה עַל טְמֵאָתוֹ, וְאַחֵר כֶּךָ אוֹמֵר הַבְּרָכָה עַל נִטְיָלַת יָדַיִם וְהִיא בְּרָכָה לְבִטְלָהּ, וְכָל הַיּוֹם הוּא מְשַׁרְה רוּחַ הַטְּמֵאָה עָלָיו.

הִירָא מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְהַר בְּנִטְיַלַּת יָדָיִם

ה. וְלִכְּן כָּל אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ יִרְאֵת אֱלֹקִים בְּלִבּוֹ יִנְהַג כֵּן, וּבִשְׁלֹחַן עֲרוּף כְּתוּב בְּעֵינָיִם אַחֵר, עֵינַי שָׁם. יטוּל הַכְּלִי מִיָּדוֹ הַיְמָנִית וַיִּתֵּן הַכְּלִי עִם הַמַּיִם לְיָדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית, וּמִיָּדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית יִתֵּן מַיִם עַל יָדוֹ הַיְמָנִית בְּתַחֲלָה ג' פְּעָמִים וְכָל פְּעַם צָרִיךְ רְבִיעִית מַיִם, וְאַחֵר כֶּךָ פְּעַם רְבִיעִית לְהַשְׁטֵף הַמַּיִם הָרְעִים שֶׁעַל יָדוֹ הַיְמָנִית וְאַחֵר כֶּךָ יִתֵּן הַכְּלִי גַם לְיָדוֹ הַיְמָנִית וַיִּתֵּן מִיָּדוֹ הַיְמָנִית עַל יָדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית גַּם כֵּן ד' פְּעָמִים, וְאַחֵר כֶּךָ יִרְחֹץ פָּנָיו וּפְיָו. וְאַף כְּשִׁישֵׁן הָאָדָם בַּיּוֹם צָרִיךְ לִרְחֹץ כֶּךָ כְּדֵי שִׁישְׂרָה עָלָיו רוּחַ טְהוֹרָה.

סוד גדול לטל קודם ידו השמאלית - ואחר כך ידו הימנית וּלְנִטְיַלַּת יָדָיִם שֶׁהוּא לְצַרְף הָאֲכִילָה צָרִיף לִרְחֹץ תַּחֲלָה יָדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית וְאַחֵר כֶּךָ יָדוֹ הַיְמָנִית, וַיֵּשׁ בְּזוֹה סוּד גְּדוֹל וְטַעַם תְּמַצָּא בְּכַתְבֵי הָאֲרָ"י ז"ל עֵינַי שָׁם בְּעֵינַי מַיִם הָרְאשׁוֹנִים. וְאַגַּב בְּאֵתִי לְעוֹרֵר אֶת הָעוֹלָם בְּעֵינַי מַיִם אַחֲרוֹנִים.

סדר הלימוד ליום כא חשוון [יום 51 בשנה]

העוסק במלחמות מצוה פטור מנטילת ידים אבל לא ממים אחרונים, ומכל שכן מי שאינו עוסק במצוה מחיב במים אחרונים ו. ראיתי העולם מקילין בזה והם מתחייבים בנפשם על שעוברים על דברי חכמינו זכרונם לברכה והיא גמרא ערוכה במסכת ערוכין. אמר אב"י, כל היוצא למלחמת מצוה ועוסקין במצוה פטורים הם מנטילת ידים, במה דברים אמורים, במים הראשונים, אבל במים אחרונים היא חובה.

וְאִם כֵּן אִם הוֹלְכֵי מִלְחָמָה וְעוֹסְקִים בְּמִצְוֹת שֶׁהֵן פְּטוּרִים מִן הַמִּצְוָה אַחֲרֵת אַף עַל פִּי כֵן הֵן חַיִּבִים בְּנִטְלַת מַיִם אַחֲרוֹנִים וּמְכַל שִׁכְּן מִי שֶׁאִינוֹ עוֹסֵק בְּמִצְוָה וְאִינוֹ יוֹצֵא לְמִלְחָמַת מִצְוָה שֶׁהוּא חַיֵּב לְטַל יָדָיִם בְּמַיִם אַחֲרוֹנִים. וּבְזֶהר וּבִסְפָרֵי קַבָּלָה יֵשׁ בְּזֶה סוּד גְּדוּל לְמָה הוּא חַיִּיב יוֹתֵר לְרַחֵץ בְּמַיִם אַחֲרוֹנִים יוֹתֵר מִן הָרֵאשׁוֹנִים, כִּדְאָכְתַּב לְקַמְן בַּפְּרָקִים.

דורות הראשונים היו זהירים מאד שלא לשתות זוגות

ז. וְהִנֵּה מְצִינוּ בַּגְּמָרָא דְאָמַר רַב אֲשֵׁי אָנָּא מְשָׂאֵי מְלֵא יָדַי מַיָּא וְנוֹתְנִין לִי מְלֵא חֲפְנֵי טִיבוּתָא, פְּרוּשׁ בְּשִׁבְלֵי שְׁהִיָּה נוֹתֵן כְּלֵי מְלֵא עַל יָדָיו כְּשֶׁנִּטַּל יָדָיו הֵן בְּמַיִם רֵאשׁוֹנִים וְהֵן בְּמַיִם אַחֲרוֹנִים וְלִכֵּן הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֵא בֵּיתוֹ בְּטוֹבָה בְּעֵשִׂירוֹת, כִּי רַב אֲשֵׁי עֲשִׂיר גְּדוּל הִיָּה.

וְהַטַּעַם, שֶׁלְפִי שֶׁכִּשְׂאָדָם אוֹכֵל בְּבֵיתוֹ עִם אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ יֵשׁ שָׂמָה מְזִיקִין שְׂרוּצִין לְהַנּוֹת מִן סְעוּדָתוֹ, וְלִכֵּן הָיוּ דוֹרוֹת רֵאשׁוֹנִים נִזְהָרִים מִלְּשִׁתוֹת זוּגוֹת כִּי הָיוּ שָׂמָה כֵּת אֶחָד אֲתִלְגִּינָם וְאָמְרֵי לֵה אֲתַפְּרָגִים שְׁהָיוּ יְכוּלִין ח"ו לְהִזִּיק לְאָדָם.

מים אחרונים מעבירים את הזֶהֱמָא שלא תִּשְׁרֶה עַל הָאָדָם

ח. וְלִכֵּן תִּקְנוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה רַחֲיִצַת נְטִילַת יָדָיִם אַחֲרוֹנִים, כְּדֵי לְהַסִּיר הַזֶּהֱמָא מִן יָדָיו שֶׁהוּא אוֹכֵל בָּהֵן כְּדֵי שֶׁלֹּא לְהִשְׁרוֹת עָלָיו הַזֶּהֱמָא.

על ידי שנותן המים לסְטָרָא אַחְרָא בְּדֶרֶךְ כְּבוֹד, אֵין הַמְזִיקִין שׁוֹלְטִין עָלָיו וְכִתְּבַר רַבֵּינוּ יִשְׁעֵיהוּ סָג"ל שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְטַל יָדָיו בְּמַיִם אַחֲרוֹנִים דּוֹקָא לְתוֹךְ הַכְּלֵי וְלֹא עַל הָאָרֶץ, כִּי זֶה

המים הוא חלק של סטרא אחרא ולכן צריך לתן לו דרך כבוד, ומתוך זה לא יוכלו המזיקין לעשות שום רע לאדם זה.

מ. וגם צריך האדם לזהר כשילך לבית הכנסת שיטל ידיו, וכדי לטהר ידיו צריך רביעית מים לנטילה, וכך הנזהר בנטילה זו אזי יבוא לידי טהרה וקדשה, וקדשה מביא אותו לידי רוח הקודש, ורוח הקודש לידי אליהו הנביא ותחית המתים אמן:

סדר הלימוד ליום **כב חשוון** [יום 52 בשנה]

פָּרָק כ"ד

בתיב, "אל תפן אל קשי העם הזה אל רשעו ואל חטאתו" מבאר בזוהר פרשת קדושים וזה לשונו: "תא חזי, בר נש דעביד מצוה סלקא וקימא קמי' קודשא בריך הוא ואמרה, פלניא דעביד לי והקדוש ברוך

(י) פרוש הזוהר בלשון קודש:

בוא וראה: אדם העושה מצוה - עולה היא ועומדת לפני כסא הכבוד ואומרת: "פלוגי עשה אותי", והקדוש ברוך הוא ממנה אותה לפניו להשגיח על פלוני כל אותו היום ולהיטיב לו בעבורה. עבר אדם על דברי תורה - עולה אותה עברה לפני הקדוש ברוך הוא ואומרת: "אני מפלוגי שעשאני", והקדוש ברוך הוא ממנה אותה להשגיח עליו לאבדו. על זה נאמר: "וירא ה' וינאץ" וגו'. "וירא" - אותו ממנה. שב בתשובה - עליו נאמר: "גם ה' העביר חטאתך לא תמות" - שמעביר אותו עוון מלפניו, כדי שלא יראהו. על זה נאמר: "אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו".

הוא מני לה קמיה לאשגחא בה כל ההוא יומא לאוטבא ליה בגינה. עבר בר נש על פתגמא אורייתא ההוא עברה סלקא לה קמי קודשא בריך הוא ואמרה, אנא מפלניא דעביד לי וקדשא בריך הוא מני לה וקימא תמן לאשגחה ביה לשיצאה ליה הה"ד וירא ה' וינאץ וגו'. וירא לההוא דקימא קמיה. תב בתיובתא, כתיב ביה גם ה' העביר חטאתך לא תמות דעביר ההוא חוכא מקמיה בגין דלא יסתכל כו' הה"ד "אל תפן אל קשי העם הזה אל רשעו ואל חטאתו" עד כאן לשונו.

על עוון גנבה וגזלה אין החרטה מועלת, עד שיחזיר את הגנבה או הגזלה לבעליה

ב. והנה האדם יושב בביתו בשלום בהשקט ובכטח ובשמחה ובטוב לב, ואינו יודע כמה החטא גורם דקאים למעלה. ואומר מפלניא אנא ומעורר עליו בפתאום שנשפך עליו ענש מר וגזרה רעה רחמנא ליצלן, ואחר כך לבסוף יתחרט ולא תועיל החרטה מאשר שכבר יצאתה הגזרה, ומכל שכן בעברות שבין אדם לחברו כגון, גזלות, וגנבות ואונאה וכיוצא בו בעבור שהמזל של הנגזל או הנגנב צועק עליו למעלה.

הכובש שכר שכיר עונשו גדול רחמנא ליצלן, ומקצר ימיו ח"ו

ג. ובוא וראה מה שכתוב בזוהר (שם) "על ענין הכובש שכר פועל בידו ואינו נותן לו, יש לו ענש

(יא) פרוש הזוהר בלשון הקודש:

בוא וראה מי שעושק שכר העני כאלו עושק את נפשו ונפשות בני ביתו,

גָּדוֹל. כִּי כָּל פּוֹעֵל אֶל טְרַדְתּוֹ וְאֶל מְלֹאכְתּוֹ הוּא נוֹשֵׂא
 אֶת נַפְשׁוֹ, וְכִינּוֹן שְׂכֹבֵשׁ שְׂכִירוֹת שְׁלוֹ תַּחַת יָדוֹ כְּאִלוֹ
 כּוֹבֵשׁ נַפְשׁוֹ וְנַפְשׁוֹת אַנְשֵׁי בֵּיתוֹ. כִּי הֶבֶל נָפִיק מִפּוּמִּיָּה
 דִּהְיָי פּוֹעֵל בְּהָאֵי יוֹמָא דְטְרִיד בְּמְלֹאכְתּוֹ כִּי כֵּן הִדְרִךְ
 לְהוֹצִיא הֶבֶל מִפִּי שֶׁל הַפּוֹעֵל כְּלֵן הַבָּלִים אֵינּוֹן סִלְקִין
 קַמִּיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְלִילָה כַּד סִלִּיק נַפְשֵׁי
 וְנַפְשׁוֹת בֵּיתִיה דְקִימִין בְּאֵנוֹן הַבָּלִי אֵינּוֹן סִלְקִין קַמִּיָּה
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲזִי לֹון דְאֵנוֹן
 הַבָּלִים לֹא קִבְלוּ שְׂכָר פְּעֻלְתָּן וְהָא קִימִין קַמִּיָּה אֵינּוֹן
 הַבָּלִים וְנַפְשׁוֹ הַפּוֹעֵל וְנַפְשׁוֹת בֵּיתוֹ, אֲזִי אֶפִּילוֹ אֲתַגְזֵר
 כְּמָה טוֹבוֹת וְכְמָה הַצְּלָחוֹת עַל הָאֵי בַר נֶשׁ כְּלָהוּ
 מִתְעַקְרִין מִינִיָּה וּמִסְתַּלְקִין מִינִיָּה. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׂאִין
 מִנִּיחִין נַפְשׁוֹ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה בְּכָל לֵילָה, כָּל זֶה בְּעֵבוֹר
 שְׂכָבֵשׁ שְׂכָר שְׂכִיר תַּחַת יָדוֹ, וְעוֹוֹן זֶה הוּא מְקַצֵּר יָמִים
 רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

שְׁהָרִי כָּל אוֹתָן הַבָּלִים הַיּוֹצֵאִים מִפִּי הַפּוֹעֵל הָעֵנִי כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם כָּלָם
 עוֹלִים לִפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעוֹמְדִים לִפְנֵיו, וְאַחַר שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ הַעוֹשֶׁק
 תַּעֲלֶה נַפְשׁוֹ וְנַפְשׁוֹת בְּנֵי בֵּיתוֹ וּמִתְעַטְפוֹת בְּאוֹתָן הַבָּלִים שֶׁל פִּי וְקוֹבְלִים
 לִפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֲזִי אֶפִּילוֹ אִם נִגְזֵר עַל זֶה הָאָדָם כְּמָה טוֹבוֹת
 כָּלָם מִתְעַקְרִים וּמִסְתַּלְקִים מִמֶּנּוּ, וְלֹא עוֹד אֲלֵא שֶׁנַּפְשׁוֹ לֹא תַעֲלֶה
 לְמַעְלָה.

וְזֶהוּ שְׁהֵיָה רַב הַמְּנוּנָא עוֹשֶׂה כְּאֲשֶׁר הֵיָה שְׂכִיר מִסְתַּלֵּק מִעֲבוֹדָתוֹ. הֵיָה
 נוֹתֵן לוֹ שְׂכָרוֹ וְאָמַר לוֹ קַח אֶת נַפְשֶׁךָ שֶׁהִפְקַדְתָּ בְּיָדִי, קַח פְּקוּדוֹנְךָ, וְאֶפְלוּ
 אִם אָמַר הַפּוֹעֵל יְהִיָה בְּיָדְךָ שְׂאֵנִי רוּצָה לְקַבֵּץ שְׂכָרִי, לֹא הֵיָה רוּצָה, אָמַר
 פְּקוּדוֹן שֶׁל גּוֹפֵךְ אֵין רְאוּי לְהִפְקִידוֹ בְּיָדִי, כָּל שֶׁפֶן פְּקוּדוֹן הַנַּפְשׁ, שְׁהָרִי
 פְּקוּדוֹן הַנַּפְשׁ אֵינָה נִתְּנָה אֲלֵא לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָתוֹב "בְּיָדְךָ אֶפְקִיד
 רוּחִי".

סדר הלימוד ליום כג חשוון [יום 53 בשנה]

אין גופך ראוי להיות אצלי בפקדון - ומכל שכן נשמתיך ד. ועל כן היה נוהג רב המנונא סבא פשהיה מסתלק הפועל ממלאכתו יהיב ליה מיד אנריה, והוי אומר ליה טול נפשך דאפקידת בידי טול פקדונך ואפלו אי הוי אומר ליה הפועל יהיה ביך בפקדון לא הוי בעי ואמר פקדונך דגופך לא אתחזי לאתפקדא בידי, כל שכן פקדונא דנפשך ונשמתיך לא אתחזי לי דהאי פקדונא לא אתיהב אלא להקדוש ברוך הוא בלחודא דכתיב, "ביך אפקיד רוחי".

אין לך חלול שם שמים גדול מזה שאינו משלם לפועלו שכר עבודתו בימו

ה. ואם כן אזהרה גדולה הוא לבני אדם השומע קול בכי של שכיר שבוכה עבור טרחתו אפילו הוא ערל, כיון שהשכיר והפועל הולך אחריו ושואל ודורש ומבקש שכרו מה שטרח ויגע, וזה אוטם אָזְנוֹ מִשְׁמוֹעַ וְדוּחָה אֹתוֹ בְּלֵךְ וְשׁוֹב, ואין לך חלול השם כזה וענשו ממחר לבוא ונכסיו אזלין לאבוד ולטמיון, ואף שמחיתו הוא לפי שעה בטובה, רוח והצלחה לא יהיה לו לבסוף, ובודאי יבוא אותו בעל הבית לידי עניות ואין מרחמין עליו, וזולת זה הרבה ענשים קשים מתהוים בחטא זה, על כן צריך האדם להזהר מאד שלא יכשל בזה החטא של כובש שכר שכיר.

מכל מצוה נברא מלאך

ו. נחזור לענין שהתחלנו, כל האדם מי שעושה מצוה נעשה מן אותה מצוה מלאך אחד שמלמד תמיד זכות

עָלִיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה בְּמִדְרַשׁ רַבָּה פְּרֻשַׁת וַיִּקְרָא: עָשָׂה אָדָם מִצְוָה אַחַת נוֹתַנִין לוֹ מִלְאָךְ אֶחָד לְשִׁמְרוֹ, כִּיִּן שֶׁאָדָם עָשָׂה שְׁנֵי מִצְוֹת נוֹתַנִין לוֹ שְׁנֵי מִלְאָכִים, שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי מִלְאָכֶיךָ יִצְוֶה לְךָ". נוֹתַנִין לוֹ דִּיקָא מִן אוֹתָן הַמִּצְוָה נַעֲשֶׂה מִלְאָךְ לְשִׁמְרוֹ מִכָּל נֶזֶק.

ז. וּבּוֹא וּרְאֵה מֵהַמַּעֲשֶׂה בְּחִסֵּיד אֶחָד שֶׁהָיָה דָר בְּכֶפֶר קָטָן, וְלֹא הָיָה לוֹ שׁוֹם סֶפֶר רַק גְּמָרָא אַחַת שֶׁל מַסְכַּת חֲגִיגָה, וְהָיָה כָּל יָמָיו שֶׁל אוֹתוֹ חִסֵּיד עוֹסֵק בְּמַסְכַּת חֲגִיגָה וְהָאֲרִיךְ יָמִים מְאֹד. וּלְבִסּוֹף קוֹדֵם מוֹתוֹ נִתְלַבֵּשׁ אוֹתוֹ הַמַּסְכַּת בְּדַמּוֹת אִשָּׁה וְהֵלֵךְ לְפָנָיו אַחַר מוֹתוֹ עַד שֶׁהִבִּיאוּ אוֹתוֹ חִסֵּיד לְגַן עֵדֶן.

וְכֵן הוּא ח"ו לְהַפּוֹךְ, עָשָׂה אָדָם עֲבֵרָה אַחַת נִבְרָא מִמֶּנּוּ קִטְגוֹר אֶחָד רָצָה לוֹמַר: שָׂד, עָבַר שְׁנֵי עֲבֵרוֹת נִבְרָאִים שְׁנֵי שָׂדִים. וּכְשֶׁמַּת אָזִי מִתְלַבָּשִׁים אוֹתָן הָעֲבֵרוֹת בְּדַמּוֹת אִשָּׁה וּמוֹלִיכִין אוֹתוֹ לְגִיחֵנוּם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה בְּיוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁאָמַר הַכְּתוּב עָלָיו: וַיִּמְאָן יוֹסֵף לְשָׁכַב עִם אִשְׁתּוֹ פּוֹטִיפֶר לְשָׁכַב אֶצְלָהּ לִהְיוֹת עִמָּה, וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, לְשָׁכַב אֶצְלָהּ בְּעוֹלָם הַזֶּה לִהְיוֹת עִמָּה בְּעוֹלָם הַבָּא.

סדר הלימוד ליום כד חשוון [יום 54 בשנה]

ח. וּרְאִיתִי בְּסֶפֶר אֶחָד כִּיִּן שֶׁהָאָדָם מְזַנֶּה עִם אִשָּׁה אַחֶרֶת, אָזִי נִבְרָא מִזִּיק אֶחָד מִדַּמּוֹת אוֹתָהּ הָאִשָּׁה, וּמִלְפָּתוֹ וּמוֹלִיכְתוֹ לְגִיחֵנוּם. וּלְכֶךָ נִרְאֶה לִי שֶׁזֶהוּ רְמִזוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה בְּמֵאֲמָרָם, לְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַחֵל לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק שׁ"י עוֹלָמוֹת שֶׁנֶּאֱמַר לְהַנְחִיל אוֹהֲבֵי יֵשׁ,

עד כאן לשון הגמרא. שמעתי הפרוש הנזכר לעיל כן הוא, כי כבר אמרנו לעיל שכיון שהאדם עושה מצוה אחת נברא ממנו מלאך אחד, וקיימא לן כל מלאך אחד הוא שני אלפי פרסאות שנאמר "וגויתו כתרשיש" וגמירי דתרשיש הוי תרי אלפי פרסאות. ואם כן באשר שיש לנו תרי"ג מצוות התורה וז' מצוות דרבנן כמנין כתר, ואם כן כשישראל שומרים מצוות התורה ומצוות דרבנן יש לו תרי"ג מלאכים, והנה קיימא לן בעולם הזה יש לנו דין אלמנה ולכן כתיב, "איכה ישבה בדרך העיר רבתי עם היתה באלמנה" על שם אלמנה שיש לה כתובה מנה, מה שאין כן לעתיד יהיה לנו כתובה שליש תוספת כדין בתולה כמו שאמר הכתוב "קום בתולת ישראל" והנה החשבון תרי"ג מלאכים עולים למנין ר' עולמות, כי קיימא לן דג' מלאכים הן עולם אחד, כי העולם הוא שית אלפי פרסי ד' מלאכים עולין למנין ששה עולמות, וב' שלישי עולם. ואם כן אם תשים עליה השליש כמו הדין בתולה שיש לה שליש הוספה, תוסיף על ר' שליש יהיה ש'. ואם תוסיף על ששה עולמות שליש יהיה תשעה, ואם תוסיף על ב' שלישים שליש א' יהיה עולם אחד. צרפם יחד ותמצא עולין לחשבון ש"י עולמות. יהי רצון שנהיה גם אנו מן הזוכים אמן.

סדר הלימוד ליום כה חשוון [יום 55 בשנה]

פרשת וישלח

פרשת וישלח

א. גדול השלום, דאמרו רבותינו זכרונם לברכה במדרש

רְבֵה פְרֻשֶׁת נְשָׂא "אֵין כְּלֵי מַחְזִיק בְּרֻכָּה יוֹתֵר מִן הַשְּׁלוֹם".
 שְׁהָרִי סִיּוּם בְּרֻכַת כַּהֲנִים הוּא, "וַיֵּשֶׁם לָהּ שְׁלוֹם". וְכֵן
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא "עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו" בְּמִלְאָכִים
 שְׂאִין בָּהֶם יֵצֵר הָרַע וְקִנְיָה וְשִׁנְאָה וְאֵף עַל פִּי כֵן צְרִיכִין
 הֵם לְשְׁלוֹם, מְכַל שְׂכָן אֲשֶׁר עֲדִין אוֹתוֹ הַשְּׁטָן מְרַקֵּד בִּינֵינוּ
 לְחֻרְחָר רִיב וּמְדוּן בֵּין אִישׁ לְחֻבְרוֹ, בֵּין יְחִיד לְרִבִּים,
 שְׂצָרִיכִין אָנוּ לְכָלֵי הַמַּחְזִיק שְׁלוֹם.

שְׁנֵאת חֲנָם בָּאָה עַל יְדֵי שְׁהָרְגִיל אֶת פִּיו לְקַלֵּל

ב וְהַכֹּל הוּא בְּעוֹן שְׁנֵאת חֲנָם, אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם
 לְבְרֻכָּה בְּמַסְכַּת יוֹמָא (דף ט' עמוד ב'): דְּעוֹן שְׁנֵאת חֲנָם
 הוּא גְדוֹל מִעוֹן עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וְגִלּוּי עֲרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת
 דְּמִים. וְעוֹן שְׁנֵאת חֲנָם הוּא בָּא בְּשִׁבִיל קוֹל וְדַבּוּר הַיּוֹצֵא
 מִפִּיו, וְהוּא פֶה הַמְרַגֵּל לְקַלֵּל בְּנֵי הָאָדָם וּבַמַּעַט וְכוּחַ
 שֵׁשׁ לוֹ עִם חֻבְרָיו אֲזִי מִתְמַלֵּא תַכְף בָּאֵף וְחִמָּה בּוֹעֵר
 בְּקַלְלוֹת כְּגַחְלֵי אֵשׁ, וְאֵינוּ יוֹדֵעַ שֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ מְסַכֵּן נַפְשׁוֹ
 וְנַפְשׁוֹת אַנְשֵׁי בֵיתוֹ וְגוֹרֵם רָעָה לְעֵצְמוֹ.

הַמְקַלֵּל מִתְקַלֵּל חֵס וְשְׁלוֹם

ג. כִּי הוּא עֲנִין מִבְּאֵר בְּזוּהָר פְּרֻשֶׁת קְדוּשִׁים (דף פ"ט עמוד
 א), כִּי כָל דַּבּוּר שֶׁל קְלָלָה שְׂיוֹצֵא מִפִּיו אֲזִיל וְשֵׂאֵט
 בְּאוֹיֵר דְּעֵלְמָא עַד דְּמַחְבֵּר עֲמִיה רּוּחַ רָעָה רַחֲמָנָא לִיֶּצְלָן,
 וְאֲזִיל בְּהַד' לְנוֹקְבִיָּה שְׁבַתְהוּמָא רַבָּא אֲשֶׁר שָׁם הוּא
 מְדוּרֹת הַמְזִיקִין [הַדַּבּוּר הוֹלֵךְ וְשֵׁט בְּאוֹיֵר הָעוֹלָם, עַד
 שְׁמִזְדוּג עִמּוֹ רּוּחַ רָעָה, ה' יִצְיִלְנוּ, וְהוֹלֵךְ עִמּוֹ לְנוֹקְבָא
 שְׁבַתְהוּם, מְקוּם מְגוּרֵי הַמְזִיקִים], שְׁהֵן מוֹכַנֵּין לְפוּרְעָנוּת
 בְּרַ מִינָן, וְעוֹמְדִים וּמְצַפִּים שְׂיָבוֹא עַת וּזְמַן אֲשֶׁר יָבֹא

מזליה הגרוע של זה האיש המרגל בקללה בדבור קל, אפילו כחוט השערה ומיד מעוררים עליו גזרות בר מינן להזיקו בממונו או בגופו ונפשות ביתו ח"ו.

המקלל - נשמתו מסטרא אחרא ח"ו

ד. וכבר כתבנו לעיל בפרק ז', שכל אדם שהוא מרגל להוציא מפיו קללות אין לו נשמה משרש הקדשה, כי אם משרש נחש שהוא שרש של סטרא אחרא. ויש לו לדאג על הרבה פרעניות שיבוא עליו ח"ו, עין שם.

מי ששומר את פיו מלקלל ח"ו - נשמתו מסטרא דקדשה ויזכה לחיי העולם הבא

וייש לך אדם שפיו דיליה הוא שמור וגדור מהוצאת קללות ומרגיל את עצמו תמיד בברכות אזי בודאי נשמתו הוא משרש קדושה מאד, יהיה בטוח שהוא בן עולם הבא.

סדר הלימוד ליום כו חשוון [יום 56 בשנה]

המבשר בשורות טובות לתלמידי חכמים - יקבל חלקו תכף בגן עדן ה. וכן אם יש פה המרגיל בבשורות רעות ח"ו ורחמנא ליצלן ותאותו הוא להוציא דבה רעה מפיו הוא מדה גרועה מאד. ואין תפלתו נשמעת, שאין תפלתו יכולה לכנס לפני פרגודא קדישא. אבל הרגיל לבשר בשורות טובות ולהגיד שמועה טובה, הוא נקרא פה קדוש. ובפרט מי שזכה לבשר בשורה טובה לת"ח מיד מחלקין לו חלק טוב בעבור זה בגן עדן, וראיה מסרח בת אשר שבשרה לו ליעקב בשורה טובה שעדין יוסף היה חי ולכן זכתה לכנס חיה לגן עדן.

מי שִׁמְקַלֵּל - חוֹזֵרֵת אֵלָיו הַקְּלָלָה ח"ו וְאֵין לָהּ רַפּוּאָה

ו. אַמְנָם, הַגָּדֵר שֶׁלֹּא יִרְגִיל אָדָם בְּקַלְלוֹת. דַּע, כִּי יֵשׁ עֲתִים יְדוּעִים שֶׁהַקְּלָלוֹת נִהְפְּכוֹת לְהַמְקַלֵּל בְּרַ מִיָּנֵן, וְאִיזָה קַלְלוֹת שֶׁגָּרַם הָאָדָם לְעַצְמוֹ עַל יְדֵי שֶׁקָּלַל לְחִבְרוֹ בְּחִנָּם, וְנִגְזְרָה עָלָיו הַגְּזֵרָה שֶׁל אוֹתָהּ קָלְלָה אֵין לָהּ רַפּוּאָה בְּרַ מִיָּנֵן, בְּאֲשֶׁר שֶׁהוּא גֹזֵר וּפְסִק בְּעַצְמוֹ הַקְּלָלָה עָלָיו. וְהַעֲקָר הַגָּרַם הוּא עַל יְדֵי שֶׁמְרַגֵּיל עַצְמוֹ בְּקַטְטוֹת וּמְרִיבוֹת, וְעַל יְדֵי וּפְנֵחַ קַל נַעֲשֶׂה מְרִיבָה גְדוֹלָה כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה הַאִי תִגְרָא דְמִי' לְבִדְקָא דְמִיא כִּיּוֹן דְרוּחַ רּוּחַ.

הַמְרַחֵיק עַצְמוֹ מִן הַמְחֻלָּקֵת - לֹא יָבֵא לְיַדֵּי קַלְלָה

ז. עַל כֵּן יִרְחִיק הָאָדָם עַצְמוֹ מִהַקְּטָטוֹת וּמְרִיבוֹת, וְאִזּוֹ לֹא יָבֵא גַם כֵּן לְיַדֵּי שׁוּם קַלְלָה, וְיִרְאֶה לְכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת וּבִפְרֹט לְחִבְרוֹ מִי שֶׁהוּא גְדוֹל מִמֶּנּוּ, מִכָּל שֶׁכֵּן לְרַבּוֹ שֶׁל אָדָם. כִּי הֵא דְנִשְׁלַח הֵא מִלְתָּא מַחְבוּרְתָּא קְדִישָׁא שְׁבָאָרְץ יִשְׂרָאֵל, לְחִבְרוּתָא קְדִישָׁא שְׁבַכְבָּל וּבְחוּץ לְאָרְץ, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:

וְהִנֵּה מוֹדִיעִים אֲנַחְנוּ אֵלֵיכֶם מִנְהַגָּא טְבָא שֵׁישׁ בִּינֵינוּ בְּחִבּוּרָא קְדִישְׁתָּא שֶׁל אָרְץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא נִמְצָא בְּחִבּוּרָא דִּילָן שׁוּם רִיב וּקְטָטָה, וְאִף אִם שֶׁלְפַעְעִים שֵׁישׁ וּפְנֵחַ שֶׁל קְטָטָה תַּכְּף יֵשׁ בָּנוּ כְּתוּת קְדוּשִׁים הַמְעוֹרְרִים לָב לְכָל דְּבַר שְׁבַקְדָּשָׁה, וּמְכַנְיִסִין עַצְמָן שֶׁלֹּא יִתְעַכֵּב הַקְּטָט אִף כְּשֶׁהוּא קְטָט קָטָן, מִיַּד עוֹשִׂין שְׁלוּם בֵּין הַצְּדִדִין שְׁחוֹזְרִים לְאַחֲוָה וְרַעוּת וְשְׁלוּהַ וְשְׁלוּם בְּמַחְנֻנוֹתָם

כְּאֲשֶׁר הָיָה בְּרֵאשׁוֹנָה, וּמִחֲבָקִין זֶה אֶת זֶה, וְתִכְף חֵבֵר זֶה מוֹחֵל לְחֵבֵרוֹ.

הַצַּעִיר מִבְּקֵשׁ מִחִילָה מֵהַגָּדוֹל מִמֶּנּוּ

ח. מִי שֶׁהוּא קָטָן בְּשָׁנִים מִחֵבֵרוֹ מִבְּקֵשׁ מִחִילָה מִחֵבֵרוֹ שֶׁהוּא גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, וְתִכְף חֵבֵרוֹ מִחֲבָק וּמִנִּשְׁק לֹו וּמוֹחֵל לֹו.

מִי שֶׁפּוֹגֵם בְּכַבּוֹד רֵבּוֹ, יִקְבַּל נִזְיָפָה עַל הָאָרֶץ

ז. וּמִי שֶׁהוּא חָיִי פּוֹגֵעַ בְּכַבּוֹד רֵבּוֹ אֲזִי מִקְבֵּל עָלָיו נִדּוּי וּמִטִּיל עֲצָמוֹ בְּכַח לְאָרֶץ, וְחוֹלֵץ מִנְעָלָיו, וְיוֹשֵׁב לְאָרֶץ, וְרֵבּוֹ כְּשֵׁרוּאָה חֲרָטָתוֹ וּבְכִיָּתוֹ אֵינּוּ מְנִיחוֹ לִישֵׁב עַל הָאָרֶץ כִּי אִם כְּדִי צְלִית בִּיעָזָה, וְאַחֵר כֶּף נוֹתֵן לֹו רֵבּוֹ רְשׁוֹת וְאוֹמֵר לֹו עֲמַד. וְאַחֵר עֲמִידָתוֹ נוֹפֵל לְרַגְלוֹ שֶׁל רֵבּוֹ וּמִבְּקֵשׁ הַתְּרָה וּמִחִילָה, וְאוֹמֵר לֹו רֵבּוֹ מִתֵּר לָךְ ג' פְּעָמִים, אֵין כָּאֵן נִדּוּי, אֵין כָּאֵן חֵרֶם, וְסֵר עֲוֹנוֹךָ וְחֲטָאתְךָ תִּכְפֹּר.

סדר הלימוד ליום כז חשוון [יום 57 בשנה]

הַעֲנוּוֹת שֶׁשׁוֹרָה אֲצֵל הַחֲבֵרָא בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל

י. וְאֵגִיד לָכֶם מִן הָעֲנָוָה גְּדוֹלָה שֶׁבִּיְיָנוּ, הִנֵּה סֵפֶר לִי הָרֵב הַגָּדוֹל ר' מְנַחֵם בֶּן הָרֵב הַגָּדוֹל ר' אֲבָרְהָם גְּלָאנְטִי ז"ל, שֶׁפָּעַם אַחַת נִשָּׂא עַל כְּתָפוֹ שֶׁק עִם קָמַח מִן הַשּׁוּק. וּבֵא מֵאַחֲרָיו הַגָּאוֹן הָרֵב הַגָּדוֹל מוֹהֵר ר' שְׁלֵמָה שְׂגִיג ז"ל, וְחָטַף אֶת הַשֶּׁק מֵעַל כְּתָפוֹ שֶׁל ר' אֲבָרְהָם גְּלָאנְטִי, וְנִשְׁבַּע בְּחַיָּיו שֶׁלֹא יוֹלִיךְ שׁוּם אָדָם זֶה הַשֶּׁק עִם הַקָּמַח לְבֵית ר' אֲבָרְהָם גְּלָאנְטִי הַנִּזְכָּר לְעֵיל כִּי אִם הוּא בְּעֲצָמוֹ דּוֹקָא. כִּי

אמר החכם ר' שלמה שגיג הנזכר לעיל שהוא עדין רך בשנים ממנו וחזק ממנו.

והפציר בו הרב רבי מנחם גלאנטי שלא יעשה לו ככה, כי הרב ר' שלמה שגיג היה גדול בתורה ומפלג בעשר, ולא רצה ר' שלמה כלל וטען ר' שלמה שגיג בעצמו השק עם קמח לבית הזקן ר' אברהם גלאנטי.

יא. וכן פעם אחת בא החסיד מוהר"ר אברהם גלאנטי הנזכר לעיל מכפר עין זיתים, וקנה שם כד אחד ומלא אותו מים מתוקים מן הבאר שבכפר עין זיתים שהם מים חשובים מאד.

ובדרך הלוכו פגע בו החסיד ר' מסעוד ואמר לו, רבי, תן לי מעט מים כי צמא אני והטה ר' אברהם גלאנטי את שכמו להשקותו, ומיד לקח ר' מסעוד את הכד מעל שכמו ונשבע להוליכו לביתו של ר' אברהם גלאנטי, ונשבע שלא יפצור בו. וכן כל בני החבורה כשהיו רואין את ר' אברהם גלאנטי כרחוק ל' אמות, היו עומדין לפניו, ואחר כך כשהיה מקרב אליהם היו נושקין את ידו ואמרו לו הלואי שנהיה מצע תחת רגליך בעולם הבא, כי היה חסיד גדול וענו והיה תמיד מזהיר אותנו שיהיה שלום ורעות ואחווה ואהבה בינינו. וזכותו יעמוד לנו ולכל ישראל אמן.

פרק ט"ז

א. איתא בספר סוד הרזים, וזה לשונו: "כל העברות שבתורה אם עבר אדם בסתר לא יגלה אותם אליהו

הַנְּבִיא זָכוֹר לְטוֹב, אֲבָל מִי שֶׁעוֹבֵר עַל חֶרֶם הוּא מְכַרֵּז
וּמְגַלֵּה, שֶׁנֶּאֱמַר (מְלָאכִי ג, כג) "הֲנֵה אֲנֹכִי שׁוֹלַח לָכֶם אֶת
אֱלֹהֵי הַנְּבִיא" וְגו', וְסָמִיד לִיה "וְהִפִּיתִי כָּל הָאָרֶץ חֶרֶם".

סדר הלימוד ליום כח חשוון [יום 58 בשנה]

הַעוֹבֵר עַל הַחֶרֶם, נִחְשָׁב כְּאִלוֹ עֵבֵר עַל כָּל הַתּוֹרָה וְדַבְרֵי הַנְּבִיאִים
וְהָעֲנִיָּן, כִּי אִף שֶׁהִכָּל גְּלוֹי וְיָדוּעַ לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ
הוּא, מְכַל מְקוֹם אֵין הַדְּבָר מִפְּרָסָם עַד שֶׁבָּא
אֱלֹהֵי זָכוֹר לְטוֹב וּמִפְּרָסָם אֶת הָעוֹן בְּרַבִּים בְּאֶסְפֶּת
יִשְׂרָאֵל, וְרַבָּה תִּהְיֶה הַבּוֹשָׁה וְהַכְּלִימָה, כִּי זֶה הַעוֹבֵר חֶרֶם
כְּאִלוֹ הוּא עוֹבֵר עַל חֲמֹשֶׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה וְנִבְיָאִים, שֶׁעַל
כֵּן סִיּוּם חֲמֹשֶׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה וְסִיּוּם כָּל סֵפֶר מִנְּבִיאִים
הֵמָּה גִימְטְרִיא רמ"ח.

וּבִוּרְאֵי הַעוֹבֵר חֶרֶם לֹא יִנָּקֶה מִעֲנָשִׁים וְיִסּוּרִים
חֲמוּרִים, וְהַגְּזֵרָה רְעָה שֶׁנֶּגְזַר לְמִי שֶׁעוֹבֵר עַל
חֶרֶם, יָבֵא עָלָיו חִימָה שְׁפוּכָה בְּאֶכְזָרִיּוֹת, וְאוֹתוֹ הִבִּית
אֲשֶׁר בּוֹ הַעֲבָרַת חֶרֶם סוּפוֹ לְהִיּוֹת חָרֵב וְשָׁמֶם מֵאֵין יוֹשֵׁב
רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

עַקֵּר הַגּוֹרֵם שֶׁיָּבֹא הָאָדָם לַעֲבוֹר עַל הַחֶרֶם

ב. וְהַעֲקֵר הַגּוֹרֵם הַמְּכִיָּא לְחֻטָּא זֶה הוּא שֶׁעֹבֵר תַּחֲלָה עַל
לְאוֹ דְּלֹא תַחֲמוּד, וְחוּמַד מְמוֹנֵי שְׁל חֲבָרוֹ אוֹ כְּלֵי שֶׁל
חֲבָרוֹ, וְעֵבֶרָה גּוֹרֶרֶת עֲבֶרָה, וְאַחַר כֵּךְ הוּא נוֹטֵל הַמָּמוֹן אוֹ
הַכֶּף שֶׁל חֲבָרוֹ וְהוּא עוֹבֵר עַל לְאוֹ דְּלֹא תִגְנֹב, וְאַחַר כֵּךְ
הוּא עוֹבֵר גַּם כֵּן עַל הַחֶרֶם.

ההתרים הם לאדם פקוצים וברקנים

ג. וימציא לו התר איך ומה לעשות שלא יחזיר הגזלה או הגנבה מה שבידו, וכל ההתרים הן לו לקוצים וברקנים שנופל בהם.

לפעמים כבר לא מועיל החרטה

על פן החכם עיניו בראשו לבלתי לגרם רעה לעצמו חס ושלום, ואחר כך פשיבא הרעה עליו יתחיל להתחרט, אבל יהיה בעת שלא יועיל לו החרטה.

ארבע רוחות שמנשבות בכל יום

ד. ראה מה שכתוב בזוהר: רבי אבא אמר, כמה יש לאדם להרהר ולפשפש במעשיו בכל יום ויום, תני ר' יצחק, ארבע רוחות מנשבות בכל יום מארבע רוחות העולם, רוח מזרחית על פי הרוב הוא שולט ומנשב מהבקר ועד חצי היום, ונפיק עמיה אוצר החמדה, [ויוצא עמו אוצר החמדה ששם] דתמן אוצר אחד הוא למעלה בשערי מזרח וחמדה שמיה [שמו], ויש בו שלשת אלפים ושבעים וחמשה רוחין דאסותא דעלמא [רפואות לעולם].

"מלאכי" אותיות "מיכאל"

ואמר רבי יוחנן בן זכאי, יש מלאך אחד ומיכאל שמו, והוא ממנה מהבקר עד חצי היום בההוא רוח דאתיא [הבאה] מהמזרח, ומיכאל עם דגל שלו הוא ממנה לצד מזרח ואמר רבי יוחנן בן זכאי דהוא מיכאל דכתיב (שמות לב, לד) "הנה מלאכי ילך לפניך" וגו', מלאכי" הוא אותיות מיכאל".

סדר הלימוד ליום **כט חשוון** [יום 59 בשנה]

כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁהָאָדָם מוֹצִיא אֶז בְּפִי מִתְקִימִים
 ה. וְתָנָא, כְּשֶׁהָרוּחַ מְזַרְחַ מִתְעוֹרֵר לְצֵאת לְעוֹלָם, מֵאֵן
 דְּאֵזִיל בְּאוֹרְחָא יְכוּן דַּעְתּוֹ לְהָאֵי עֲנִינָא דְאִמְרִינָן
 דְּמִיכָאֵל הוּא שֵׁר הַחֲסֵד הוּא מִתְעוֹרֵר אֶז עַל פִּי צוּוֵי
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל בְּרָכְתָא דְנִפְקַ מִפּוּמִיָּה דְבֵר נִשׁ
 מִתְקִימִין לִיה בְּהוּא שַׁעְתָּא וְיִהְיֶה שְׂמִיחַ כָּל הַיּוֹם הַהוּא.
 [מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יְכוּן דַּעְתּוֹ לְעֲנִינָן, שְׂאֲמָרוּ: מִיכָאֵל – שֵׁר
 הַחֲסֵד מִתְעוֹרֵר אֶז עַל פִּי צוּוֵי ה' וְכָל הַבְּרָכוֹת
 שְׂיוֹצְאִים מִפִּי הָאָדָם בְּאוֹתָהּ שַׁעָה מִתְקִימִים]

רוּחַ מְעַרְב מְנֻשְׁבֶּת עַל פִּי הָרוּב מְחֻצֵי הַיּוֹם עַד הַלִּילָה,
 וְנִפְקַ עֲמִיָּה [וְיוֹצֵא עִמּוֹ] אוֹצֵר אֶחָד עִם אַרְבַּע מְאָה
 וְשָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה רוּחִין לְאִפְרָחָא [לְהַצְמִיחַ] עֲשָׁבִין אֵילָנוֹת
 וִיבוּלִין. וְתָנָא מְלֵאךְ אֶחָד רְפָאֵל שְׂמִיָּה [שְׂמוֹ] הוּא מְמַנֶּה
 עַל צַד מְעַרְב.

אָמַר יוֹסִי בֶן פִּזִּי הֵלֵא תְנִינָן מְלֵאךְ הַמְּמַנֶּה עַל רְפוּאוֹת
 רְפָאֵל שְׂמִיָּה [שְׂמוֹ], וְאֵת אֲמֵרַת דְּאִסְתָּא
 [רְפוּאוֹת] הוּא מֵן הַמְּזַרְחַ וּמְלֵאךְ מִיכָאֵל הוּא מְמַנֶּה
 בְּמְזַרְחַ כְּנֻזְכָר לְעֵיל.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחַלִּיף אֵת הַמְּלֵאכִים, כְּדִי שְׂלֵא יֵאמְרוּ שְׂמֵלֵאךְ
 פְּלוּנֵי רְפָא לְהָאָדָם

ו. תָּא שְׂמַע אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי, יְכַל מַעֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם בְּגִין דִּיהוּוּ יְרָאִים וְחֲרָדִים

יב כָּל מַעֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם כְּדִי שִׁיְהִי יְרָאִים וְחֲרָדִים
 לִירְאָתָהּ ה' וְלַעֲבוֹדָתָהּ ה' וְהוּא יִתְבַּרַךְ שְׂמוֹ מִכָּה וּמִרְפָּא מִמִּית וּמִחַיָּה, כְּדִי

לִירָאת ה' וְלַעֲבוֹדַת ה' וְהוּא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ מִחַי וּמִסֵּי מִמֵּית
וּמִחַיָּה כְּדִי שְׁלֵא יִשׁוּן לְבִהוּן לְשׁוּם מְלֶאֶךְ וְלֵא לְשׁוּם
שׁר, עַל כֵּן הוּא יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא מִחְלִיף עֲדָנִין דְּלֵא
יֵאמְרוּן מְלֶאֶךְ פְּלוּנֵי עֶבֶיד לִיה הֵא אֵלֵא לְהֵרָאוֹת דְּכֻלָּה
הוּא בִּידֵיהּ, וְלִפְיֶכָךְ מִחְלִיף רוּחִין עַד דִּיצְלִי בַר נֶשׁ קַמֵּיהּ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלִימָה, וְכִדִּין יִפְקֹד
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַסְוֹתָא לְמִשְׁרֵי עֲלִיהּ דְּבַר נֶשׁ הֵהוּא
מְלֶאֶךְ דְּאַתְּפֹקִיד עַל אַסְוֹתָא עֶבֶיד מְאִי דְּאַפְקִיד מְרַעוּתֵיהּ
דְּמֵאֲרָה בְּרוּךְ הוּא.

הַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנֶּה עַל זֶה נִקְרָא אֹרִיא-ל

ז. רוּחַ דְּרוּמֵית מְנֻשְׁבֶּת מִן הַתְּחֵלַת הַלַּיְלָה עַל פִּי הָרוּב עַד
פְּלָגוֹת הַלַּיְלָה יִוְנְפִיק עִמֵּיהּ מֵהֵהוּא אוּצַר הַחֲמֻדָּה
מֵאֲתִים וְחֻמְשָׁה וְשִׁבְעִים רוּחִין לְדִשְׁנָא אַרְעָא וְלָגְרָם חֲמִימָא
עַל אַרְעָא כְּדִי שְׁלֵא יִתְגַבֵּר הַקְּרִירוֹת, וְהַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנֶּה עָלֵיו
אֹרִיאֵל שְׁמִיהּ וְהוּא מְמַנֶּה עַל מִשְׁמֶרְתּוֹ בְּצַד דְּרוּם בְּהֵהוּא
רוּחָא, וְהֵהוּא רוּחָא גְבַר מְאֹד עַל בְּנֵי אָדָם דְּמַרְעִין בִּישִׁין.

שְׁלֵא יִתְנוּ לְבָם לְשׁוּם מְלֶאֶךְ אוּ שׁר זֹלְתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כֵּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִחְלִיף הַזְּמַנִּים שְׁלֵא יֵאמְרוּ מְלֶאֶךְ פְּלוּנֵי עֲשֵׂה לִי זֹאת, אֵלֵא לְהֵרָאוֹת שֶׁהַפֶּל
הוּא מֵאֲתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִכֵּן הוּא מִחְלִיף הַרוּחוֹת - פַּעַם בָּאָה הַרְפוּאָה מִצַּד
מִזְרַח וּפַעַם הִיא בָּאָה מִצַּד מַעֲרֵב - עַד שִׁיתְפַּלֵּל הָאָדָם לֵה' וְיִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה
שְׁלִימָה, אַזְ יִצְוֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֶלֶאֶךְ לְהֵבִיא רְפוּאָה לְאוֹתוֹ אָדָם
וְהַמְּלֶאֶךְ עוֹשֶׂה מֵה שְׁנַצְטוּהּ מֵאֲתֵהּ.

יג) וְיוֹצֵא עִמּוֹ מֵאוּצַר הַחֲמֻדָּה שְׁשֵׁם מֵאֲתִים וְחֻמְשָׁה וְשִׁבְעִים רוּחוֹת לְדִשְׁוֹן
הָאֲרֶץ וְלָגְרָם חֲמִימוֹת עַל הָאֲרֶץ כְּדִי שְׁלֵא יִתְגַבֵּר הַקְּרִירוֹת, וְהַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנֶּה
אֹרִיאֵל שָׁמוּ וְהוּא מְמַנֶּה עַל מִשְׁמֶרְתּוֹ בְּצַד דְּרוּם בְּאוֹתָהּ רוּחַ וְרוּחַ זֹו קָשָׁה
מְאֹד עַל בְּנֵי אָדָם שְׁלֵהֶם חֲלִים רְעִים.

סדר הלימוד ליום א כסליו [יום 60 בשנה]

כָּל בְּנֵי הָאָדָם יִשְׁנִים אִזּוֹ וְאִין מִי שִׁיתְפַּלֵּל עֲבוּרָם
יִתְנָא בְּהֵוּא זִימְנָא הוּא עֵקֶר הַדִּין דְּדִינִין לְרִשְׁעֵי
 בְּגִיָּהֶנֶם בְּנוּרָא, וְכָל עֲלָמִין שְׂכָבִין בְּשִׁינְתָא וְלִית
 דְּמַצְלֵי עֲלֵיהוֹן.

רוח צפון קשה לכל דבר אבל טוב לחולים
ח. רוח צפון מנשב מחצי הלילה עד הבקר. יותנא, תלת
 מאה אלפין רוחין סופה וסערה אתין עמיה, והוא
 קשה לכל מלי אבל לבני מרעין הוא טוב שיש בהם
 קרירות וחימות, דאית בבני מרעין שיש להם נחת רוח
 בקרירות האלו.

הקדוש ברוך הוא שמח אז עם הצדיקים בגן עדן
ותניא, רבי שמעון בר יוחאי אמר, בההיא שעתא נפק
 קודשא בריך הוא מאנון עלמין סגיאיין
 לאשתעשע עם הצדיקים דבגן עדן [באותה שעה יוצא
 הקדוש ברוך הוא מאותן עולמות מרבים להשתעשע עם
 הצדיקים שבגן עדן], וקול כרוז קורא ואומר, עורי צפון
 ובואי תימן להפריח בשמים של גן עדן. דתנא, בזמן
 שהרוח צפון מנשבת בחצי הלילה והקדוש ברוך הוא

יד למדנו: באותה שעה הוא עקר הדין שדנים את הרשעים באש הגיהנם
 וכל העולם שוכבים בשנה ואין מי שיתפלל עליהם.

טו למדנו: שלש מאות אלף רוחות סופה וסערה באות עמה והיא קשה
 לכל דבר אבל טובה לחולים, מפני הקרירות שבהן, מחמת החם שיש
 בחולים יש להם נחת רוח בקרירות זו.

נִכְנַס לְגַן עֵדֶן, אָזַי כָּל הַבְּשָׂמִים וְכָל הָאֵילָנוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן
 נוֹתְנִין רִיחַ וּמְזַמְרִים לְפָנָיו, שְׁנֵאֵמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים א טז, לג) "אֲזַ
 יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלְּפָנַי ה'" כו'. וְכָל מְלֶאכֶי מַעֲלָה וְכָל
 הַרְקִיעִים וְחַיּוֹת הַקּוֹדֶשׁ וְהָאוֹפָנִים מִזְדַּעְזְעִים וּפּוֹתְחִין
 אֶת פִּיהֶם בְּרִנָּה וְשִׂבַּח לְמִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, עַד
 שֶׁנִּכְנַס הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם הַצַּדִּיקִים לְגַן עֵדֶן, וְזֶהוּ
 בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה.

מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֶׁכָּל טוֹב יָקוּם מִשְׁנֵתוֹ בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה וַיַּעֲסֵק בַּתּוֹרָה עַד הַבֶּקֶר
מז. יֵאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, מֵאֵן דְּנִשְׁמַתָּא קֳדָיִשָׁא
 אֵית בֵּיה וְשָׁמַע קוֹל תְּרַנְגּוּלָא קָרִי בְּפִלְגָא לַיְלָה
 דְּאֵתִי זִיקָא דְּאָשָׁא נְפִיק מִבֵּין גְּלַגְלֵי הַחַיּוֹת וְאֲזִיל בְּכָל
 עָלְמָא, וּמַגִּיעַ תַּחַת גְּדַפּוּהֵי דְּתְרַנְגּוּלָא, וּבִהֵיא שְׁעֵתָא
 בְּדַחִילוֹ מְקִישׁ הַתְּרַנְגּוּל בְּגַדְפּוּהֵי דָא עִם דָּא. וְאָמַר, דָּא
 הוּא פְּלָגוֹת לַיְלָא, מֵאֵן דְּאֵית בֵּיה בְּלַבֵּיה שֶׁכָּל טוֹב
 יִתְעוֹרֵר וַיָּקוּם מִשְׁנֵתוֹ, וַעֲוִסֵק בַּתּוֹרָה, אֲזִיל קְלִיָּה
 וְאִשְׁתַּמַּע בְּגַן עֵדֶן.

טז) פְּרוּשׁ הַזֹּהַר בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ:

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אָמַר רַב: "מִי שֶׁיֵּשׁ בוֹ נִשְׁמָה קְדוּשָׁה וְשׁוֹמֵעַ קוֹל
 הַתְּרַנְגּוּל קוֹרָא בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה, שָׂאזֵי נִיצוּץ אֲשֶׁר יוֹצֵא מִבֵּין גְּלַגְלֵי הַחַיּוֹת
 וְהוֹלֵךְ בְּכָל הָעוֹלָם וּמַגִּיעַ תַּחַת פְּנֵי הַתְּרַנְגּוּל. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נִרְעַשׂ
 הַתְּרַנְגּוּל וּמְקִישׁ כְּנַפָּיו זוּ בְּזוּ וְאוֹמֵר: זֶהוּ חֻצוֹת לַיְלָה".

וּמִי שֶׁיֵּשׁ בְּלִבּוֹ שֶׁכָּל טוֹב יִתְעוֹרֵר וַיָּקוּם מִשְׁנֵתוֹ וַיַּעֲסֵק בַּתּוֹרָה, וְהוֹלֵךְ קוֹלוֹ
 וְנִשְׁמַע בְּגַן עֵדֶן וְנִשְׁמַע עַל יְדֵי הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַצַּדִּיקִים שֶׁעִמּוֹ.

שׁוֹאֲלִים הַצַּדִּיקִים: "מִי הוּא זֶה" וְרַבּוֹן הָעוֹלָם מְשִׁיבֵם: "זֶהוּ פְּלוֹנִי, שֶׁעוֹסֵק
 עִם נִשְׁמָתוֹ הַקְּדוּשָׁה בַּתּוֹרָה. הַקְּשִׁיבוּ קְלַכְּם, שֶׁקוֹל זֶה עָרַב עָלַי יוֹתֵר מִכָּל
 שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת, שֶׁאֲזַמְרִים לְפָנַי בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים".

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר, דְּבָרָיו שֶׁל הַצְדִּיק נוֹחִים לְפָנָיו
מִכָּל הַשִּׁירוֹת וְהַתְּשַׁבְּחוֹת שֶׁמְשַׁמְּעִים לְפָנָיו
בְּשָׂמִי מֵעַל.

וְאֶצִּית הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְצַדִּיקִים דְּעַמִּיה שׁוֹאֲלִין מֵאֵן
הוּא דִּין גָּבֵר וּמֵאֲרִי עֲלֵמִין, אֲתִיב וְאָמַר, דִּין
פְּלַנְיָא בְּן פְּלַנְיָא עָסִיק עִם נְשֻׁמְתִּיה קַדִּישָׁא בְּאוּרִיתָא,
אֶצִּיתוּ כְּלָהוּ דְהָאִי נִיחָא לִי מִכָּל שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא
דְּאֶמְרִין לְעֵילָא.

סדר הלימוד ליום **ב כסליו** [יום 61 בשנה]

לְכָךְ נּוֹצְרֶת - לְעֵשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

י. בֶּן אָדָם, בֶּן אָדָם, רֵאָה וְהִתְבּוֹנֵן וּחְכֵם בְּכָל אַפְשָׁרוֹת
אִיךָ לְהִתְגַּבֵּר בְּתוֹרָה וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, כְּדֵי לְעֵשׂוֹת
נַחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי לְכָךְ נּוֹצְרֶת.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגֵּחַ עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָל עַת

וְזוֹכֵר כִּי אֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עֲמוֹ עֲדַת סִגְלָתוֹ, וְכַח ה' בְּנוֹ מִכָּל
שְׁבָעִים אֲמוֹת לְקַרְבָּנוּ אֱלֹהֵינוּ, וּבְכָל עַת וּרְגַע
הַשְּׁגָחַתוֹ עָלֵינוּ וְהוּא פּוֹקֵד מַעֲשֵׂה בְּנֵי אָדָם אִם לְרַעָה וְאִם
לְטוֹבָה, וּכְנִגְדָּה זֶה הָעֵמִיד מִטִּיבִין וּמִרְעִין.

הַמְטִיבִים הֵמָּה מְלַאכֵין קַדִּישֵׁין הַמְקַבְּלִין נְשֻׁמַת הָאָדָם
בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה, וּמְרַאֲיִן לוֹ פְּתִיחַ גַּן עֵדֶן.
וְהַמְרַעֲיִן הֵמָּה הַמְזִיקִין הַמְשַׁחִיתִים הָאֶכְזָרִים הַחוֹטְטִים
אֶת הַנְּשֻׁמָּה לְיִסְרָהּ בְּיַסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים, כְּדֹאִיתָא
בְּמִדְרַשׁ הַנֶּעְלָם פְּרִשְׁתָּ נַח:

שְׁבַעַה שְׁעָרִים לְגַן עֵדֶן

יא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁבַע כְּתוּת שֶׁל מְלֹאכֵי הַשָּׂרֵת הֵן אֶצֶל הַשַּׁעַר, דְּאִקְרִי שַׁעַר צְדָק שְׁעַלֵיהֶם אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם (תהלים קיח, יט-כ) "פִּתְחוּ לִי שְׁעָרֵי צְדָק אָבֹא בָם אֹדֶה יְהוָה - זֶה הַשַּׁעַר לֵה' צְדִיקִים יָבוֹאוּ בּוֹ". וְשַׁבַּעַה פִּתְחוּן הֵן לְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים לְהַכְנִס לְגַן עֵדֶן עַד מְקוֹם מַעְלוֹתָם.

פִּתְחַ הָרֵאשׁוֹן נִכְנָסֶת הַנִּשְׁמָה בַּמַּעְרַת הַמְּכַפֶּלֶה, שְׁהִיא סְמוּכָה לְגַן עֵדֶן, וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן שׁוֹמֵר עָלָיו. זְכָתָה הַנִּשְׁמָה, אָדָם הָרֵאשׁוֹן הוּא מְכַרִּיז וְאֹמֵר פָּנּוּ מְקוֹם לְחֶסֶד, שְׁלוֹם, שְׁלוֹם בּוֹאֵךְ.

שֵׁם מְקוֹם הַכְּרוּבִים וְלֵהֵט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת

יב. וְיוֹצֵאת מִפֶּתַח רֵאשׁוֹן, וְנִכְנָסֶת לְפִתְחַ שְׁנֵי שֶׁל שְׁעָרֵי גַן עֵדֶן, וְשֵׁם הַכְּרוּבִים וְלֵהֵט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת, וְאִי לֹא זְכָתָה, מְקַבֶּלֶת שֵׁם עֲנֻשָׁה לְהַצָּרֶף וְלְהַסִּיר סִיגָה וּפְסֻלָּתָה עַל יְדֵי מִשְׁפָּט אֲשֶׁר סוֹבֶלֶת בְּלֵהֵט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת, וּבָאֵם זְכָתָה לְצֵאת גַּם מִשֵּׁם בְּשְׁלוֹם אֲזִי נוֹתְנִין לָהּ פִּתְקָא לְסִימָן לְכַנֵּס לְגַן עֵדֶן.

עֲמוּד שֶׁל עֵנָן וְנִגְהָה הַמַּעְרָב זֶה בְּזֶה

וּכְשִׁבְאָת לְגַן עֵדֶן, יֵשׁ שֵׁם עֲמוּד אֶחָד שֶׁל עֵנָן וְנִגְהָה הַמַּעְרָב זֶה בְּזֶה וְעֵשֶׂן סְבִיבֵיו, וְעֲמוּד זֶה נְעוּץ מִירוּשָׁלַיִם שֶׁל מָטָה לְשַׁעַר יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה שְׁהוּא מְכוּן נֶגֶד יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מָטָה.

סדר הלימוד ליום ג כסליו [יום 62 בשנה]

הנְשָׁמָה נְהִינָה מְרַב טוֹבָה הַנְּשַׁפֵּעַ עָלֶיהָ

וְאִם הַנְּשָׁמָה זוֹכָה דִּי לָהּ שְׂיֵהִיָּה לָהּ מְקוּם מְדוּר בְּכַאֵן לְקַבֵּל שְׂכָרָה וְלֹא לְעֵלוֹת יוֹתֵר, אֲזִי הִיא שָׂבָה וּמִתְעַדְנֶת שָׂמָּה מֵהַטּוֹב הַמְּשַׁפֵּיעַ מִלְּמַעְלָה אֵלֶיהָ, וְגַן עֵדֵן זֶה מְאִיר בְּאוֹר שֶׁל מַעְלָה, דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, רְאִיתִי גַן עֵדֵן וְהוּא מְכוּן נֶגֶד הַפְּרֻכָּת וְשֵׁם טַל הָאֲוֵרוֹת אֲשֶׁר לְמַעְלָה וְהִיא נְהִינָה מִזִּיּוֹ הַשְּׂכִינָה, אֲבָל אֵינָה נִזְוֶנֶת מִמֶּנָּה.

מִיכָאֵל הַשֵּׁר הַגָּדוֹל מִקְרִיב הַנְּשָׁמָה לְקֶרְבָן

יג. זְכָתָהּ לְעֵלוֹת יוֹתֵר, אֲזִי עוֹלָה הִיא בְּאוֹתוֹ הָעֲמוּד עַד שֶׁמִּגַּעַת וְנִכְנָסַת בְּפֶתַח הַשְּׁלִישִׁי וְהוּא נִקְרָא זְבוּל, וְשֵׁם יֵשׁ הַרְבֵּה שׁוּמְרִים, וּפּוֹתְחִין לָהּ, וְנִכְנָסַת בְּאוֹתוֹ הַשֵּׁעַר וּמִשְׁבַּחַת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה, וּמִיכָאֵל שֶׁר הַגָּדוֹל שֶׁהוּא כֹהֵן אֵל עֲלִיּוֹן מִקְרִיב הַנְּשָׁמָה זוֹ לְקֶרְבָן.

אָמַר רַבִּי חִיָּא, הַקְּרִבָּה זוֹ אֵינָה כְּשֵׁאֵר הַקְּרִבָּן אֲלָא כְּאָדָם הַמִּקְרִיב דוֹרוֹן לְפָנָי הַמְּלָךְ, וּמִיכָאֵל מַעְלָה אֶת הַנְּשָׁמָה עַד פֶּתַח הַרְבִּיעִי וְחִמִּישִׁי וְשִׁשִּׁי, וְאָמַר לְפָנָיו, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲשֶׁרִי בְּנִיךָ, בְּנִי אֶהוּבִיךָ, בְּנֵי אֲבִרְהֵם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְאֲשֶׁרִי הַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא זוֹכָה לָזֶה.

הַנְּשָׁמָה שֶׁזוֹכָה לְבוֹא לְשַׁעַר הַשְּׂבִיעִי, נַעֲשִׂית מִלֶּאךָ הַשֶּׁרֶת

יד. וְאַחַר כֵּן מַעְלִין אֶת הַנְּשָׁמָה לְשַׁעַר הַשְּׂבִיעִי שֶׁהוּא נִקְרָא עֲרֻבוֹת, שְׁשָׁם גְּנֻזֵי חַיִּים. וְכָל נְשָׁמָה שֶׁהִיא זוֹכָה לְשַׁעַר הַזֶּה, מִיָּד נַעֲשִׂית בּוֹ מִלֶּאךָ הַשֶּׁרֶת. אֲבָל מִי

שְׁעוֹבֵר עַל חֵרֶם אֵין נִשְׁמָתוֹ זֹכָה אֶפִּילוֹ לְבוֹא אֶל שַׁעַר הַשְּׁלִישִׁי, אֶפִּילוֹ אַחַר כָּל הַיְסוּרִין וְהַדִּינִין, כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, מִי שֶׁהוּא בַּחֵרֶם לְמִטָּה יוֹם אֶחָד, הוּא לְמַעַלָּה בַּחֵרֶם שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּמִי שֶׁהוּא בַּחֵרֶם לְמִטָּה שְׁלֹשִׁים יוֹם, אָזִי הוּא בַּחֵרֶם לְמַעַלָּה שָׁנָה. וּמִי שֶׁהוּא בַּחֵרֶם לְמִטָּה שָׁנָה אַחַת, אָזִי הוּא בַּחֵרֶם לְמַעַלָּה עוֹלָמִית, וְאֵין לוֹ תְרוּפָה לְמַכָּתוֹ.

וְהִנֵּה רֵאִיתִי הַמוֹן עִם שְׁהֵם מְקַלִּין כְּשִׁמְטִילִין עֲלֵיהֶם בֵּית דִּין חֵרֶם, אוֹ שׁוֹלְחִין אַחֲרָיו אֵיזָה אֲנָשִׁים בַּחֵרֶם שְׂבִיבֹא לְבֵית דִּין לְצִיַּת הַדִּין אוֹ לְהַגִּיד אֵיזָה עֲדוּת, וְהַחֵרֶם הוּא כְּמַצְחֵק בְּעֵינֵיהֶם, וְהֵן אֵינָם יוֹדְעִים שֶׁהַחֵרֶם הוּא חֲמוּר מְשֻׁבָּעַת שְׂוֹא וְשָׁקֵר וְעִבְרָתוֹ שְׂמוּרָה לְנֹצַח, וְאַלְיָהוּ הַנְּכִיָּא מְפָרְסֵם קְלוֹנוֹ בְּרַבִּים.

עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם שְׂלֵא לְהַקֵּל בְּשׁוּם חֵרֶם שֶׁנַּעֲשֶׂה אֶצְלוֹ הַקְּהָל, אוֹ אֶפִּילוֹ בְּפָנֵי עֲשָׂרָה הַדְּיוֹטוֹת, וּמִכָּל שְׂכָן שְׂיִהְיֶה זָהִיר שְׂלֵא לְעַבֵּר חֵרֶם שֶׁל תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ יִהְיֶה סָלָה.

סדר הלימוד ליום ד כסליו [יום 63 בשנה]

— שַׁרְקָא ל"ז —

פְּרִשְׁתַּי וַיִּשָּׁב

א. חֲלָקֵי הַטְּמֵאָה הֵן אַחַד עָשָׂר, טְמֵאָת מֵת, טְמֵאָת שְׂרָץ, טְמֵאָת נְבֵלָה, טְמֵאָת שְׂכַבַת זָרַע, טְמֵאָת מִי חֲטָאָת, טְמֵאָת פְּרָה אֲדוּמָה כָּל הָעוֹסֵק בָּהּ, טְמֵאָת זָב, טְמֵאָת זָבָה, טְמֵאָת נִדָּה, טְמֵאָת יוֹלְדָת, טְמֵאָת צָרַעַת. וְהֵן מְרַמְזִין עַל

עולמות הטמאות של החיצונים שחיותן נשתלשל מאחת עשרה ספירות הטמאה, וכנגדן הן אחד עשר סמני הקטורת להתיש כחם.

האדם שגודר גדרים הוא מפרש מהחיצונים

ונמצא בהיות האדם נזהר לגדר גדר ולשמר עצמו מן הטמאות הנזכרים, הרי הוא מבדל ומפרש מכוחות החיצונים, אבל אם הוא נמשך אחר הטמאה הרי הוא משרש במקור הטמאה.

שלא לדרך על צפוני אשה נדה

והנה צריך שתדע גדל כח הטמאה הזו, כי אלף וארבע מאות וחמשה מיני חיצונים שרויין על הצפונים הגדלים בידיה של אשה נדה, על פן צוה הקדוש ברוך הוא שתקץ הצפונים כשבאה האשה לטהר. ותזהר שלא להשליכם במקום שעוברים בני אדם, כי הדורך עליהם אפילו במנעלים ברגליו יכול להנזק חס ושלום.

להתרחק מאד מאשה נדה

ב. והמכשפים עושין כשוף באנון הצפונים וכל מכשפה מהדרת לפעל בכשפיה דוקא בימי נדתה, כי אז הכשוף הוא מצליח יותר. על פן צריך האדם להתרחק בכל הרחקות שבעולם מאשה נדה, הן בדבור ומכל שפן שלא להסתכל בה, כי אם מעט מזעיר על פי ההכרח ולנהג בכל מיני חמרות בענין למנע מלאכל עמה בקערה אחת, אפילו שאר בני הבית לא יאכלו עם אשה נדה, כי שיורי הרק מפיה הבא לתוך הכף ומכף להקערה הוא גורם שיבוא האדם לידי סכנה.

מעשה באחד שנוהר בחלומו שנכשל בעברה רחמנא ליצ'ון
 ג. ומעשה באיש אחד, שראה בחלומו שרגליו היו
 מלכלכים בצואה, ותפעם רוחו בבקר, כי לא לחנם
 היה זה החלום. והלך האיש וספר לו להרב האר"י ז"ל
 החלום הנזכר לעיל, והשיב לו האר"י ז"ל, שמטתך הוא
 קרוב למטה אשר שכבה עליו אשתך נדה, ועל ידי השינה
 שישן בלילה נגע כר העליון שתכסה בה במטת אשתך
 נדה, והלך תכף האיש לביתו ותקן והרחיק מטתו מן
 המטה של אשתו. ואמר האר"י ז"ל לתלמידיו, כי על פי
 רוב החלומות באין ומזהירין להאדם שהן נכשלים
 באיזה עברה.

סדר הלימוד ליום ה כסליו [יום 64 בשנה]

השכינה שורה על האדם שמרחיק א"ע מאשתו נדה
 ד. על פן יראה האדם להרחיק בכל מיני הרחקה מאשתו
 נדה, וללמד את בניו הקטנים להרחיקם מילדותיהן
 מהאשה נדה. ובהיות האדם נוהר להרחיק מאשתו נדה
 עד שתטהר, אזי תדע דווגא דשכינתא בהדיה, כדאיתא
 בזוהר בראשית, עין שם.

ובשיניע העת שתטהר יתחבר בהדה בצניעות, וכמו
 שמזהיר הזוהר פרשת ויצא, הוי צנוע
 בתשמיש מפני אינון תרין מלאכין דאנון מימינו
 ומשמאלו, יצר טוב ויצר הרע. ואיתא עוד שם, בכל
 אתר דשמושא דמצוה אשתכח שכינתא שריא על
 ההוא אתרא.

י"ח בְּרִכּוֹת כָּנָגַד י"ח חֲלִיּוֹת שְׁבַשְׁדָּרָה

וּבְאִפֵּן שִׁיתְקַדֵּשׁ בְּאוֹתוֹ פַּעַם וַיִּחַשֵּׁב כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
בְּרוּךְ הוּא בְּרָא שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה חֲלִיּוֹת בְּחוּט
הַשְּׂדֵרָה שֶׁל אָדָם, וְדִרְךְ שֶׁם זָרַע עוֹבְרַת מִן הַמַּחַ עַד
הַבְּרִית, וּכְנֻגְדָן תִּקְנוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה שְׁמוֹנֶה
עֶשְׂרֵה בְּרִכּוֹת שְׁאֵנוּ מִתְפַּלְלִים שְׁלֹשׁ פַּעַמִּים בְּכָל יוֹם,
וּבְכָל בְּרִכָּה אֲזַכֵּרְתָּ ה'.

וּכְנָגַד זֶה גַם כֵּן יִהְיֶה מִחֲשָׁבָה בְּקִדְשֵׁת שְׁמוֹ בְּאוֹתוֹ פַּעַם,
וּכְבָּר הַעִיר עַל זֶה בְּרַעֲיָא מְהִימְנָא פְּרִשְׁתָּ קְדוּשִׁים,
זְכָאִין אֵינּוֹן אַכְרִים דְּמִתְקַדְשִׁין בְּשַׁעַת הַחֲבוּר דְּאֵנּוֹן עֲצִי
הָעוֹלָה דְּאֲחִידִין בְּהוּ עֲצִים קְדִישִׁין כּוּ' וְשֵׁם ה' דְּאֲחִיז
בְּעֲצִים דִּילְהוֹן, וּבְגִין דָּא (יְשַׁעְיָה כד, טו) "בְּאוּרִים כְּבָדוֹ ה'".

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה צְרִיךְ הָאָדָם לְכוּן לַעֲשׂוֹת רְצוֹן הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, כְּדִי שִׁיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ בְּנִים צְדִיקִים - וְכֵן
הוּא בְּזוּהַר מְצוּרַע, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְכוּנָא בְּהֵיא שְׁעַתָּא
בְּרַעוּתִיהָ דְּמֵאֲרָה בְּגִין דִּיפְקוֹן בְּנִין קְדִישִׁין לְעֵלְמָא.

וְאִיתָא שֶׁם בְּזוּהַר פְּרִשְׁתָּ קְדוּשִׁים, כִּד הוּי רַבִּי שְׁמַעוֹן
בַּר יוֹחָאי אָזִיל בְּמִתָּא וְהוּי אָזִילִין אַבְתְּרִיה,
וְחַמָּא לְאַנְתּוּ, מְאִיךְ עֵינֵיהָ וְהוּי אָמַר לְחַבְרִיא אַל תִּפְנוּ
וְכוּ'. וְכָל מֵאֵן דִּיִּסְתַּכַּל בְּאַתְתָּא בִּימְמָא אֲתִי לְהַרְהוּרִי
בְּלִילָה. וְאִי שְׁמִישׁ בַּר נֶשׁ בְּאַנְתְּתִיהָ בְּזַמְנָא דְּסָלִיק
הֵהוּא הִרְהוּרָא בִּישָׂא, אֵינּוֹן בְּנִין דְּאוּלִּידוֹן אֲקָרוּן
"אַלְהֵי מַסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ" וּבְזֶה בָּאִים עַל פִּי הָרוּב
בְּנִים מְשׁוּמְדִים.

סדר הלימוד ליום ו כסליו [יום 65 בשנה]

וְהִנֵּה יֵשׁ כַּמָּה דְבָרִים אֲשֶׁר מֵהֶם הַתִּינוּקוֹת נֶעֱשִׂין
בְּעֵלֵי נִכְפִּין רַחֲמָנָא לִיצְלָן, עַל יְדֵי מַעֲשֵׂה
אֲבֵיהֶם וְאָמָם.

ה. וְהִנֵּנִי מְזַכֵּיר כָּאֵן אֵיזָה דְבָרִים שְׁצָרִיכִים בְּנֵי אָדָם
לְקַשְׂרָם אֶל לְבָם לְהוֹרוֹת לְבִנְיָהֶם שְׂיִזְהָרוּ בְּזֵה שְׁלֵא
לַעֲשׂוֹתָם. הָרֵאוּנוּ, הַמְפָרֵשׁ בְּגִמְרָא וּבְזוּהַר "הַמְשַׁמֵּשׁ
מִטְתּוֹ לְאוֹר הַנֵּר הוּוּ לֵיהּ בְּנִים בְּעֵלֵי נִכְפִּין" בַּר מִינְן,
וּמְכַל שְׁכַן שְׁאָסוּר לְשַׁמֵּשׁ מִטְתּוֹ לְאוֹר הַלְּבָנָה. הַשְּׁנִי,
כְּשֶׁאָדָם רוֹאֵה בְּחֵלוֹם דְּמוֹת אֵיזָה אִשָּׁה, וְאִפְלוּ דְמוֹת
אִשְׁתּוֹ אוּ דְמוֹת בְּתוּלָה, וּמִתְעוֹרֵר בְּחֶשֶׁק וְתַאֲוָה מִשְׁנָתוֹ
וְעַל יְדֵי זֶה הַתַּאֲוָה אַחַר כֶּן נִזְקַק לְאִשְׁתּוֹ, אֲזִי אוֹתוֹ הַיֵּלֵד
שְׂיִוְלֵד עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַחֲבוּר שֶׁל תַּאֲוָה יִהְיֶה הַיֵּלֵד בְּעַל
נִכְפָּה בַּר מִינְן בְּכָל פַּעַם שֶׁהַלְּבָנָה הוּא בְּחִדּוּשָׁה, וְאִין לוֹ
תְּרוּפָה וּרְפוּאָה לְמַכְתּוֹ כִּלְל כָּל יְמֵי חַיָּיו, כִּי אוֹתוֹ דְמוֹת
שְׁנַתְרָאָה לְפָנָיו בְּחֵלוֹם הִיא הַשְּׂדִית הַנִּקְרֵאת נַעֲמָה,
וּבַתַּאֲוָה דִּילָהּ נִזְקַק לְאִשְׁתּוֹ, עַל כֵּן הַיֵּלֵד הוּא מְסֻטְרָא דָא,
דְּהָא בְּתַאֲוָתָהּ דִּילָהּ אִשְׁתַּכַּח, וְהָאִי הוּא בַר נֶשׁ דְּבִכְל
סִיְהָרָא וְסִיְהָרָא אֲתַפְּגִים בַּר מִינְן.

הַשְּׁלִישִׁי הִיא מֵאֵי דְמִזְהִיר בְּזוּהַר פְּרִשְׁתַּי וְיִקְרָא, שְׂיִזְהִיר
מְאֹד שְׁלֵא תִינִיק אֶת בְּנָה אַחַר הַחֲבוּר עַד
אַחַר שְׁעָה, וְאִף אִם הַיֵּלֵד הוּא בּוֹכָה, וְעַל כָּל פְּנִים
יִרְאֵה בְּכָל מָה דְאִפְשָׁר לְהַשְׁתִּיקוֹ עַד חֲצֵי שְׁעָה. עַל כָּל
פְּנִים לֹא תִינִיק מִקְדָּם וְחִלְיָהּ בְּתוֹךְ חֲצֵי שְׁעָה רֵאוּנוּ
עֵין שֵׁם הַטַּעַם.

הַרְבִּיעִי, מאי דמבאר בגמרא דידן שלא ישכב הילד במטה בשעת החבור, כי זה הגורם סכנה לילד הנוצר. ויש בזוהר סוד נפלא.

ו. והפלל, המקור להתנהג בצניעות, ובזמן המיוחד לזה שהוא אחר חצות לילה בשעה שבני הבית הן ישנים. יזהר שלא להתחבר בפני בעלי חיים, כדאיתא בגמרא (עין נדה י"ז ע"א בשנוי לשון) אבני באלי פרוחי, רבא באלי דידיבי.

אם אין הפונה להוליד בנים בעלי תורה ויראה, לשוא כל עמלו **ואיתא** בזוהר חדש דף י"ז, אמר רב הונא צריך שיקדש עצמו לשם שמים בשעת החבור שנאמר (תהלים קכז, א): "אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו", כלומר אם אין הפונה לשם שמים, להוליד בנים שיהיו בעלי תורה בעלי יראה אלא להנאת עצמו, שוא עמלו בוניו בו, שמכונים עמל של שוא באותו הילד, והוא גרם היצר הרע וגם המחשבה זרה שמכון לתענוג.

סדר הלימוד ליום ז כסליו [יום 66 בשנה]

קדשתו של "אהבה" - אביו של רב אדא שנזכר בחז"ל בשם "רב אדא בר אהבה"

ז. תנו רבנן, "אמר רבי יוסי בן פזי, זימנא חדא הוינא אזיל באורחא וערענא בהדי טורא דכפר קרדו, והווי

(ז) פרוש הזוהר בלשון הקודש:

אמר רבי יוסי בן פזי: פעם אחת הלכתי בדרך ונקלעתי להר בו שוכן הכפר קרדו אשר תושביו שמחים בחלקם ומשא ומתן שלהם באמונה ולא היו קנאה וסנאה ביניהם.

גְּבֵרֵי בְּדִיחֵי בְּחֻלְקֵיהוֹן (רְצָה לוֹמַר: שְׁהִיוּ שְׂמֵחִים בְּחֻלְקָם), וּמִשָּׂא
 וּמִתֵּן שְׁלֵהֶם הָיָה בְּאַמוּנָה, וְלֹא הָיָה קִנְיָה וְשִׁנְיָה
 בִּינֵיהוֹן וּבָהּ בְּשִׁבְתָּא בְּלִילָה חֲמִיתִי לְאַשְׁפּוּזֵי דְקָאֵי
 בְּהֵאֵי גִיסָא וּמְצָלִי, וּדְבִיתְהוּ קָמַת בְּאִידָךְ גִּיסָא וּמְצָלִית,
 אֲמַרְתִּי לְהוֹן מֵאֵי צְלוֹתִיכּוֹן בְּשַׁעְתָּא דָּא, אֲמַרוּ, עַדְנָא
 דִּידָךְ לְזוּגָן מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת, וּמְצָלִינָן צְלוֹתָא קָמִיהּ קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא דִּיהִיב לָנוּ בַר דִּיפְלַח בְּאוּרִיתָא וַיְהִי בַר
 דִּדְחִיל חֲטָאִין וְכוּ'.

אהבה לא היה מדבר עם בן אדם שלא ידע אם נשמתו קדושה
 ח. אָמַר לִיה, יְהֵא רַעְוֵא דִּיתְקִיִּים בְּעוֹתְכוֹן דְּהָא לְשֵׁם
 שְׁמַיִם קָא עֲבַדְתוּן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אַחְזִי שְׂכִינְתָּא

בליל שבת ראיתי את בעל הבית, שעומד בפנה זו שבחדר ומתפלל
 ורעיתי עומדת בפנה השניה של החדר והם מתפללים. שאלתיים: 'מה
 תפלתכם בשעה זו' ענו לי: 'זמן זווגנו משבת לשבת ומתפללים אנו לפני
 הקדוש ברוך הוא, שימן לנו בן עוסק בתורה וירא חטא'.

אמרתי להם: 'יהי רצון שתתקבל תפלתכם, שהרי פונתכם לשם שמים'.

אמר רבי יוסי: "אראה את השכינה, שלאחר כמה שנים נקלעתי שוב
 לכפר זה וראיתי את הבן, שנולד להם, והנה הוא בן שבע שנים. ראיתי
 בביתו ורציתי לדבר עמו. אמר לו אביו: 'גש אליו (אל רבי יוסי), שהרי
 אדם גדול הוא!' ענה הילד: 'פוחד אני לדבר עמו, שהרי איני יודע אם
 יש לו נשמה קדושה אם לאו, שהרי היום למדני רבי, שכל שאין לו
 נשמה קדושה - אסור להתחבר עמו'. אמר לו אביו: 'חס ושלום! הרי
 אדם גדול הוא וחכם הדור!' התקרב הילד אלי ובטרום הספקתי לפצות
 את פי אמר: 'רואה אני בך, שיש בך נשמה חדשה, שנגנסה בך זה
 מקרוב ולא נתנה בך בעת לידתך'. אמר לו רבי יוסי: 'כך הוא באמת,
 בעודי בחור עסקתי הרבה בתורה ובזכות זה נתנה בי נשמה חדשה'.

אמרתי לו: 'מי הוא רבך' אמר לי: 'רבי אלכסנדרוס'. אמרתי לו: 'מה
 למדת היום'.

דְּלִבְתָּר כַּמָּה שְׁנֵינן עֲרַעֲרִית תַּמָּן וְחִמִּית הָאֵי בְּרָא דְאֲתִילִיד
 לְהוּ, וְהוּי בַר שֶׁבַע שְׁנֵינן. חִמִּי לִיָּה בְּבִיתָא, בְּעֵינָא לְמַלְלָא
 עַמִּי, אָמַר לִיָּה אַבּוּהֵי זִיל לְגַבִּיָּה, דְּגַבְרָא רַבָּה הוּא. אָמַר,
 מִסְתַּפִּינָא לְאֲשַׁתְּעֵי בְּהִדְיָה וּלְאֲתַקְרָבָא עַמִּיָּה דְּהָא לָא
 יַדְעֵנָא אִי אִית לִיָּה נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא אִי לָא, דְּהִכִּי אִוְלִיף לִי
 מְאָרִי יוֹמָא דִּין, דְּכָל מֵאן דְּלִית לִיָּה נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא אָסוּר
 לְאֲשַׁתְּעֵי בְּהִדְיָה וּלְאֲתַקְרָב עַמִּיָּה. אָמַר לִיָּה אָבִיו, חֵס
 וְשָׁלוֹם, דְּגַבְרָא רַבָּה הוּא וְחָכַם דְּדָרָא הוּא. קָרִיב וְלָא
 סָפִיק לְמַלְלָא עַמִּיָּה.

ז. אָמַר לִיָּה, אָנָּא חִמָּא בְּךָ דְּנִשְׁמַתָּא חֲדַתָּא הָא אִית בְּךָ
 מְיוֹמִין זַעֲרִין וְלָא אִיתְזוּרוּק בְּךָ בְּשַׁעְתָּא דְּנַפְקִית
 לְעַלְמָא, תְּוֹהָא וְאָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי: כֶּף הוּא דְּרוּק הֵייתִי וְכַד
 דְּהוּי לְעֵי בְּאוּרִיתָא אֲתִיָּהִיב בִּי נִשְׁמַתָּא אַחְרָא חֲדַתָּא.
 אָמַרְתִּי לוֹ, מֵאן הוּא רַבָּךְ, אָמַר לִי רַבִּי אֶלְפִסְנָדְרוּס.
 אָמַרְתִּי לוֹ וּמָה לְעֵית יוֹמָא דִּין, אָמַר לִי, הָאֵי קָרָא דְּכְתִיב
 (תְּהִלִּים קי"א, י) "רִאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה' שְׁכָל טוֹב לְכָל
 עוֹשֵׂיהֶם", וְדַרְשׁוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָּה (בְּרֻכּוֹת י"ז ע"א)
 לְעוֹשֵׂינן לְשִׁמְיָה, וְגִילָה לִי סוּדוֹת נַפְלְאוֹת. אָמַרְתִּי לוֹ, מָה
 שְׁמָךְ, אָמַר לִי, אֲהֶבָה. אָמַרְתִּי לוֹ, מָרִי אֲהֶבָה, אֲהֶבַת עוֹלָם
 אֲהֶבְתִּיךָ, וְאֲנִי זְכִיתִי לְמַחְמִיָּה לְרַב אָדָא בְּרִיָּה דְּרַב אֲהֶבָה,
 וְסַפְרִיתִי לוֹ הַדְּבָרִים הַנּוֹזְכָרִים לְעִיל.

י. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּשַׁעַת תְּשֻׁמִּישׁ כְּדִי
 שְׂיִזְכֶּה לְבָנִים תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, וְיִתְפַּלֵּל בְּכָל אַרְבַּעִים
 יוֹם הָרֵאשׁוֹנִים, יְהֵא רַעוּא מְמָרִי עַלְמָא שְׂנוֹכְהָ לְבָנִים
 שְׂיִהִיו יִרְאִים וְשְׁלָמִים חֲרָדִים לְדַבְרֵי ה', וְנִרְאָה בְּהֶם

קדושת תנאים ואמוראים, אמן. ולקמן פרק י"ח אכתוב
שכל דרכיו של אדם צריך להיות לשם שמים.

סדר הלימוד ליום ח כסליו [יום 67 בשנה]

→ פֶּרֶק י"ח ←

א. "מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית" וגו' (תהלים קד, כד). הנה כבר כתבנו בפרקים הקודמין שחכמינו זכרונם לברכה תקנו לומר בכל יום מזמור ק' שהוא מזמור לתודה. והכונה, שצריך האדם להודות בכל יום ויום ולהביא קרבן תודה, כי אין בעל הנס מפיר בניסיו שעושה לו הקדוש ברוך הוא.

מנהג הקדמונים היה לתת שבח והודיה על כל דבר

ובאמירת מזמור זה תהיה כוננתו בלבבו כאלו מביא תודה בית ה', כמו שהיה מנהג הקדמונים ז"ל שפכל ענין ומאורע שאירע להם היו נותנים שבח והודיה והפירו מיד שהוא השגחת הבורא ותברך, והיה קשור תמיד בלבם לבלתי לשכח השגחת הקדוש ברוך הוא.

ב. כדמצינו מה שכתוב בזוהר פֶּרֶשֶׁת אָמַר: "רבי שמעון בר יוחאי הוה אזיל באורחא והווי עמיה רבי אבא ורבי

(יח) פרוש הזוהר בלשון קודש:

רבי שמעון בן יוחאי היה הולך בדרך, והיו עמו רבי אבא ורבי יוסי, הגיעו לאמת המים אחת, נתקל רבי יוסי ונתקע לתוף אמת המים, עד

יוסי, מִטּוֹ לְחַד אֲמַת הַמַּיִם נִתְקַל רַבִּי יוֹסִי וְנִתְקַל לְתוֹךְ אֲמַת הַמַּיִם עַד שֶׁנִּתְלַכְּלוּ בִּגְדָיו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַלּוֹאֵי שְׂלֵא הָיָה נִבְרָא זֶה אֲמַת הַמַּיִם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאֵי, אָסוּר לָן לֹאמַר כֶּן, דְּמִשְׁמַשָּׂא דְעֵלְמָא הֵיא וְאָסוּר לְהִנָּה קְלוּת בְּמִשְׁמַשָּׂא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְכָתִיב (בְּרַאשִׁית א, לא) "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד", וְאִפְלוּ נְחָשִׁים וְעִקְרָבִים וַיִּתּוֹשִׁין כְּלֵהוֹן נִקְרְאִין מִשְׁמַשֵּׁי דְעֵלְמָא, וּבְנֵי נֶשָׂא לֹא יִדְעִין.

על ידי הנחש נצלו רבי שמעון בר יוחאי ושנים מתלמידיו
ג. עד דהוון אזלין, חמו חדא חויה מרקד קמיהו. אמר
 רבי שמעון בר יוחאי ודאי דא נחש אזיל לאתרחשא

שֶׁנִּתְלַכְּלוּ בִּגְדָיו, אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "הַלּוֹאֵי שְׂלֵא הָיָה נִבְרָא אֲמַת הַמַּיִם זֶה", אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי: "אָסוּר לָנוּ לֹאמַר כֶּן, כִּי אֶחָד מֵעוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ שֶׁל הַמְּקוֹם הוּא וְאָסוּר לְזַלֵּל בְּמִשְׁמַשֵּׁי שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: 'וַיֵּרָא ה' אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד', וְאִפְלוּ נְחָשִׁים וְעִקְרָבִים וַיִּתּוֹשִׁים נִקְרְאִים כֻּלָּם מִשְׁמַשֵּׁי שֶׁל הַמְּקוֹף וְעוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ בְּעוֹלָם וּבְנֵי אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים, וְאֵינָם שָׂמִים זֹאת עַל לִבָּם".

בעודם הולכים ראו נחש אחד מרקד לפניהם. אמר רבי שמעון בן יוחאי:
 "בדאי הולך הנחש לחולל לנו נסים".

רץ הנחש לפניהם ונלחם באפעה אחד. ויתכונתו של האפעה, שאם הוא מסתפל בפני האדם או שאדם מסתפל בפניו מיד מת האדם מחמת ארסיות מבטו של האפעה, רחמנא לצלן. נאבקו הנחש והאפעה זה בזה עד שמתו שניהם, כאשר הגיעו לזירת המאבק ראו החכמים את פגרי שניהם.

קרא רבי שמעון על כך פסוק זה: "לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלקי", ולשם זה ברא הקדוש ברוך הוא את כל הבריות כאשר לכל אחת שליחות ותפקיד ואין לנו לזלזל בשום נברא, כי לכל נברא יש תפקיד ושליחות".

לְן נְסִין. רְהִט הָאֵי חוּיָא קְמִייהוּ וְקָשֶׁר אֶת עֲצָמוּ בְּחַד
 אֶפְעָה, וְאֶפְעָה הִיא בְּרִיָּה דְאֵי מְסַתְּכַלַּת בְּאַנְפִּיָּה דְּבַר נֶשׁ
 אוּ בַר נֶשׁ מְסַתְּכַל בְּאַנְפִּיָּה דְאֶפְעָה מְיָד הוּא מֵת מִחַמַּת
 הָאָרְס רַחֲמָנָא לִיְצִלָן. וְהָאֵי נֶחֱשׁ בְּהַדִּי דְקָשֶׁר בָּהּ הִתְחִילוּ
 לְהַכּוֹת זֶה אֶת זֶה עַד דְּמִיתוּ שְׁנֵיהֶם, עַד מְטוּ תַמְן לְהָאֵי
 אֶתְר חָמוּ לֹון לְתַרְוִיהוּן שְׁכִיבִין בְּאוּרְחָא וּמִיתוּ.

השם יתברך מבטיח לצדיק שלא יאנה לו כל און

ד. קָרָא רְבִי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי הָאֵי פְּסוּקָא (תְּהִלִּים צ"א, י) "לֹא
 תֵאנָה אֱלֹיָךְ רַעְיָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ", וְעַל דָּא בְּרָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל הַבְּרִיּוֹת וְכָל דְּבַר לְשְׁלִיחוּתָא דִּילֵיהּ.

סדר הלימוד ליום ט כסליו [יום 68 בשנה]

אין לבגיש שום ברייה

וְלִית לֹון לְאַנְהָגָא קְלָנָא בְּכָל מְאֵי דְאִיהוּ עֶבִיד, כִּי
 לְשְׁלִיחוּתֵיהּ הוּא בְּרָא יְתֵהוּן, וְעַל דָּא כְּתִיב (תְּהִלִּים
 קמ"ה, ט) "טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו", עַד כָּאֵן
 לְשׁוֹן הַזֹּהֵר. וְנִרְאָה לִי, דְזֵהוּ פְּוִנַת הַכְּתוּב (תְּהִלִּים קד, כד)
 "מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ מְלֶאֶה הָאָרֶץ
 קִנְיָנֶךָ", וְכְתִיב (שֵׁם קמ"ה, י) "יִוְדוּךָ ה' כָּל מַעֲשֵׂיךָ".

על בעל הנס לתקן איזה דבר טוב

ה. וּבִהְיוֹת כֵּן, בּוֹדָאי מִי שֶׁהִפְלִיא לוֹ הַשֵּׁם יְתַבְּרַךְ בְּרוּךְ
 הוּא בְּרַב רַחֲמָיו וְחֻסְדָּיו נֶס וְאַיְזָה הַצְּלָה מְלֻסְטִים, אוּ
 מֵאֵשׁ וּמִמֵּיִם, אוּ שֶׁהִיא חוּלָה וְנִתְרַפָּא, אֲזִי חוֹבֵה עָלָיו
 לְתַקֵּן אִיזָה דְבַר טוֹב, שִׁיְהִיָּה הֶכֶר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה זֹאת
 בְּמִקּוֹם קָרְבַן תּוֹדָה לְכַבּוֹד הַשֵּׁם יְתַבְּרַךְ בְּרוּךְ הוּא.

מעשה שהציל השם יתברך לבעל שבלי הלקט

ו. ובוא וראה מה שהעיד על עצמו הרב החסיד מורנו הרב רבי אברהם בעל המחבר "שבלי הלקט" בהקדמת ספרו, וזה לשונו: "אמר הכותב, אזכיר כאן נפלאות שעשה ה' עמדי בעת עברו עלי תלאות בימי חליי, חליתי על ערש דוי ומרב כאבי לא עליכם, שוממתי. אמרתי פקדתי יתר שנותי רבו עלי מכאובים עד שרחקו ממני קרובי כי הייתי למשא לבני ביתי ולפני אבותי. המו מעי בי ולבי יחיל בקרבי בזכרי אורחא רחיקא וקלילא זוודתאי.

ז. והעומדים עלי לשמור יציאת נשמתו כאשר ראו בי שנתקרו אברי ובשרי ובאתי עד הגסיסה, ועד שערי מיתה. העומדים עלי דחקו חוצה את אשתי וזרעי וגם שאר קרובים שראו אותי בסימני מיתה בדרך צאת הנשמה מהגוף, ופני נשתינו. וה' ברחמיו "יסר יסרני ולמות לא נתנני", ולא בזכותי רק בזכות אבותי הקדושים.

ח. ובמראה ראיתי בעיני אדם קצר עמד לפני ונר דולק בידו, ובהרף עין התחיל לכבות וחזר ודלק מהר לעיני. ואמרתי במחילה, יגיד לי אדוני מה זה שאתה עושה לפני בנר הזה.

הנר רמז לנשמה

והשיב האיש, הנר רמז לנשמה דילך, בעבור שימי חיך כבר עברו, כי הנר הוא רמז נשמת אדם, רמזתי

לך. והנה כאשר מהר חזר לדלקה כך מהרה תהיה לך רפואה, וזהו שהראיתי באותותי.

ז. וידוע תדע שיש במשפט שלך מימינים ומשמאילים, ושקלו במאזנים זכיות שלך, ובאתי לבשרך שהאל הרחמן הוסיף ימים על ימך, ואמר למלאך, הֲרַף יָדְךָ, כִּי עוֹד לְאֵל יָדוֹ לְזִכּוֹת אֶת הַרְבִּים. חק חקקתי לך שביום השלישי תעמד מחלי זה. וזה המעשה היה שלשה ימים קדם חג השבועות.

וכאשר פתר לי כך היה, שביום ראשון דחג השבועות הלכתי לבית הפנסת וממש נעשיתי ברֵיהַ חֲדָשָׁה, ומִיד אֶזְרְתִּי כְּגִבּוֹר חֲלָצִי וְקִמְתִּי עַל מִשְׁמַרְתְּ הַקּוֹדֵשׁ לְחִבֵּר פְּרוֹשׁ עַל הַתּוֹרָה וּנְבִיאִים וְכַתּוּבִים, וְקִרְאתִי לְהַחֲבוֹר "שְׁבִלֵי הַלְקֻט" לְזַכְרוֹן, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

סדר הלימוד ליום י כסליו [יום 69 בשנה]

אסור לאדם להיות כפוי טובה

י. וְכֹה יַעֲשֶׂה הָאָדָם, כִּי אֵין לָךְ אָדָם שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂה לוֹ נֶס, בְּפָרֵט בְּדוֹרוֹת הָאֵלוֹ אֲשֶׁר הֵצְרוֹת מִתַּגְּבֵרִים בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם גְּזוֹרוֹת וּמִלְחָמוֹת עֲצוּמוֹת, חָרַב וְרָעַב מְצוֹר וּמְצוֹק, חֲלָאִים רַבִּים, וּמִי אֲשֶׁר הָאִיר עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חוֹט שֶׁל חֶסֶד וְהֵצִילוֹ מִכָּל הַפְּגָעִים רַחֲמָנָא לִיְצִלְךָ, יִהְיֶה לוֹ לְזַכְרוֹן תָּמִיד חֲסִדֵי ה', וְלֹא לְהִיּוֹת מִכְּפֹוּי טוֹבָה. וְלֹא זוֹ בְּלִבְדּוֹ, אֲלֵא כָּל מִי אֲשֶׁר מִשְׁפִּיעַ עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֹׁפֵעַ שֶׁל בְּרָכָה שְׂזָכָה לִישֵׁב בְּבֵיתוֹ בְּהַשְׁקֵט וּבְבִטָּח, וּפְרַנְסָתוֹ הִיא סְדוּרָה, שְׁצָרִיךְ לְתַן שְׂבַח וְהוֹדָיָה לְמָקוֹם עַל זֹאת.

יא. ומה מאד מזהיר בספר החרדים שזהו מכלל מצות עשה של "הגדתי היום לה' אלהיך כי באתי אל הארץ" וגו' (דברים כו, א), מכאן אזהרה על בני אדם המקבלים טובה והשפעה מהשם יתברך, לתן שבח והודיה, ולא לקרות קול קובלנא כדרך צרי העין אשר יותר מאשר נותן להם ה' מזון ומחיה כל ימיהם, יותר הם בוכים וקובלים נגד העולם כאלו שאין להם פת לחם לאכל, וכל טוב אין בידם, וכל פונתם הוא למנוע העניים ואביונים מפתח ביתם, ועל זה נאמר (תהלים לד, ז) "זה עני קרא וה' שמע", ואין התפלה של עני זו עד שעושה רושם ויעבר עליהם כוס של פרעניות שבאין המה לכלל הדלות.

אין להראות את העשירות בפני האמות, רק להראות פנים מסבירות לעניי ישראל

יב. הגם אשר בודאי היא טוב לקיים אזהרות רבותינו זכרונם לברכה (עין תענית דף י" ע"ב), לבלתי להתראות בפני אמות העולם בפרסום בעשירות, כמו שהזהיר אבינו הזקן יעקב לבניו (בראשית מב, א) "למה תתראו", ובפרט שבעתים הללו בעוונותינו הרבים האמות הם נותנין עין בממון של ישראל, וטוב מאד לכסות ולהעלים העשר בפניהם.

סדר הלימוד ליום יא כסליו [יום 70 בשנה]

בזכות שמקרבים לעניים הגונים, נפקדות העקרות בזרע של קיימא אכן טוב להראות פנים של מסבירות פנים, של אהבה ורצון בפני עניים ודלים ואביונים זהו רצון

הבורא יתברך, ובפרט המאכסן בביתו עניים ודלים
הגונים זוכה להרבה דברים, ונשים עקרות נפקדות
בזכות שמפרנסים ומכלכלים עניים ואביונים הגונים
לשם שמים.

יג. ומצינו נמי באיש זקן אחד שהיה בזמן גזרות ספרד
ושפניא ושמו רבי יחיאל, והיה דר בעיר אחת על חוף
הים הגדול, ובהיות גזרות שמדות במדינות הנזכרים
לעיל ברחו מאותן המדינות הרבה יהודים אל ארץ
תוגרמא, ורבי יחיאל היה זקן, והיה בעיר אשר על חוף
הים, והוא איש תם וישר, והיה מקבל כל העניים
ועשירים בסבר פנים יפות, והיה מספיק להם לחם, מים
ומזון, ומלוג אותם, ונתן להם צדה לדרך, ופזר ובזבז
ממון רב להוצאת האורחים.

יד. ויהי היום, הגיע עת וזמן שהיו בביתו ארבעה זקנים
הבאים מהגולה חכמים גדולים, ובראותם את כבוד
עשרו וגדלתו ותפארתו הטוהרה שהיה נדיב לב שגמל
חסד עם עשירים ועניים לכל בני הגולה, שאלו הארבעה
זקנים ממנו, מה בקשתך מהבורא יתברך, והשיב,
בקשתי הוא שאזכה לבנים, כי לא היה לו זרע, ואמרו
אליו הארבעה זקנים הנזכרים לעיל, תהיה אתה בטוח
שבתוך שנה זה יצא מחלציה בן גדול בתורה ותקרא
שמו אברהם, לסימן שעשית חסד עם זרע אברהם.
וכאשר הבטיחו לו כן היה, שיצא ממנו בנו הגדול רבינו
אברהם מפיסא, והגדיל בתורה מאד, וחבר חבורים
הרבה, עד כאן.

זו. וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה מְצִינוּ הַרְבֵּה לַיָּדַע וְלַהוֹדִיעַ כָּל מַעֲשֵׂה טוֹב וְכִשְׁרוֹן חֲקוּק וְרָשׁוּם לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְחֹשֵׁב לְעוֹשֵׂיהַ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא בְּאוֹפֵן אִם הִיָּה כְּנֹנֶת הַעוֹשֵׂה לְשֵׁם שָׁמַיִם, כִּי כֵן צָרִיךְ כָּל עֲנִיָּן בְּנֵי אָדָם הֵן הַמַּעֲשֵׂה הֵן הַדְּבוּר יִהְיֶה הַכֹּל לְשֵׁם שָׁמַיִם וּבְכֹנֶת הַלֵּב, וּבְכַרְט בְּעֲנִיָּי תְּפִלוֹת וּבְכָרוֹת, כְּדֹאִיתָא בְּסֵפֶר חֲסִידִים :

סדר הלימוד ליום יב כסליו [יום 71 בשנה]

בְּכָל יוֹם דְּנִין אֶת הַנְּשֻׁמוֹת שְׁלֵא כְּוִנוּ בְּשַׁעַת אַמְרֵית הַבְּרָכוֹת **זו.** מַעֲשֵׂה בְּאַחַד שְׁמֵת לִפְנֵי זְמָנוּ כְּמָה שָׁנִים, לְאַחַר שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ נִתְגַּלָּה לְאַחַד מִן קְרוֹבָיו בְּחִלוּם, וְשָׂאֵל לוֹ הֵיאָךְ אַתָּה נוֹהֵג בְּעוֹלָם שְׂאֵתָה שָׁם. אָמַר לוֹ, בְּכָל יוֹם וְיוֹם דְּנִין אוֹתִי עַל שְׁלֵא הֵיִיתִי מְדַקְדָּק לְבָרַךְ בְּרַכַּת הַנְּהַנִּין וּבְרַכַּת הַמְּזוּן בְּכֹנֶת הַלֵּב, וְהַמְּמָנִים שְׂדִנִּין אוֹתִי אוֹמְרִים לִי לְהִנְאַתָּךְ אֲכַלְתָּ.

וְשָׂאֵל לוֹ, הֲלֵא אֲמַרִּינָן (שְׁבַת דָּף ל"ג עמוד ב') שְׁמִשְׁפֵּט רְשָׁעִים בְּגִיְהֵנָם הוּא רַק שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ בְּלָבָד, וְכִבְרָ עֲבָרוּ שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ וְיֹוֹתֵר מִיּוֹם מִיתַתָּךְ וְלָמָּה דְּנִין אוֹתָךְ אַחַר שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ, אָמַר לוֹ, אֵינִן דְּנִין אוֹתִי בְּגִיְהֵנָם דִּינִים חֲמוּרִים, אֲלֵא דְּנִין אוֹתִי חוּץ לְגִיְהֵנָם בְּדִינֵים קָלִים, וְאוֹמְרִים הַמְּמָנִים שְׂזֵהוּ הַכֹּל לְטוֹבַתִּי כְּדִי שְׂאֲזַפְּהָ לְחִלְקָ גֵּן עַדָּן לְכַנְס לְשֵׁם וְלִטַּל חִלְקִי בְּמִלּוֹאוֹ.

כָּל מַעֲשֵׂיוֹ שֶׁל הָאָדָם נִרְשָׁמִים בְּשָׁמַיִם **וְהַבְּלָל,** כִּי כָּל דְּבַר שֶׁהָאָדָם עוֹשֵׂה הוּא נִרְשָׁם לְמַעְלָה, וְעַל כָּל דְּבַר יֵשׁ שְׂכָר וְעֵנֶשׁ, וְאַשְׁרֵי הַיּוֹצֵא זְכָאִי מִבֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה, אָמֵן.

פְּרָשָׁה ל"ט

פְּרָשַׁת מִקְוֶה

א. "תורת ה' תמימה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" (תהלים יט, ח). בְּאִשֶּׁר נתן רשות מאתו יתברך לְכֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְפָרֵשׁ מִקְרָא הַקּוּדֶשׁ כְּפִי הַבְּנֵת שְׁכָלוֹ וּכְפִטְיֵשׁ יְפוּצֵץ סֹלַע, עַל כֵּן נוֹכַל לוֹמַר: כְּוִנַּת הַמִּקְרָא זֶה לְהוֹדִיעֵנוּ כִּי בְעֵבוֹר שְׁתוֹרַת ה' תְּמִימָה בְּלִתי חֲסָרוֹן אֲבָר אֶחָד בְּתַרְי"ג מְצוּוֹת, וְעַל הָאָדָם מְטֹל לְקִיָּם תַּרְי"ג מְצוּוֹת שֶׁהֵן נֶגֶד אֵיבָרִים הַמְחִיבִים עָלָיו לַעֲשׂוֹתָם מִצַּד הַהֲכָרַח לֹא יִחַסֵּר מַעֲשׂוֹת אוֹתָם. וּבִפְרָט לְלוֹמְדֵי הַתּוֹרָה וְהַחֲקִיָּם וְהַמְשַׁפְּטִים הַשְּׂיָכִים בָּהֶם הַכֹּל מִיַּד ה' הַטּוֹבָה עָלָיו, וְאִזּוּ הוּא מְשָׁלִים תּוֹרַת ה' אֲשֶׁר הִיא תְּמִימָה.

אם חסר אדם אפילו מצוה אחת - חוזרת נשמתו בגלגול לעולם הזה כדי להשלים חקקה

ובעבור כֵּן אִם עָבַר הָאָדָם מֵעוֹלָם הַזֶּה בְּלִתי הַשְּׁלִים אֵיבָרָיו בְּעֲשִׂיָּה וּבְלִמּוּד הַנְּזָכָר אִזּוּ הִיא מְשִׁבַת נֶפֶשׁ, שֶׁהַנְּשֻׁמָה הִיא חוֹזֶרֶת לְבוֹא עוֹד פַּעַם בְּגִלְגּוּל לְעוֹלָם הַזֶּה וּצְרִיכִים לְהַתְּגַלְּגַל בְּאָדָם אַחֵר כְּדֵי שִׁישְׁלִים חֲקוֹ וּלְמַלְאוֹת הַחֲסָרוֹן.

בל יתעצל האדם בלמוד התורה וקיום המצוה בכל יום

ב. וּבִהְיוֹת כֵּן יִתְבוּנֵן הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ שֶׁהָרְאוּי וְנִכּוֹן אֲצֻלוֹ שֶׁלֹּא לְהַתְּעַצֵּל בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה וְקִיּוּם הַמְצוּוֹת מֵאֵי דְאֶפְשָׁר, כִּי מִי יוֹדֵעַ מָה יוֹלֵד יוֹם, כִּי הָאָדָם הוּא לְמַטָּה וּכְרוּזִים לְמַעְלָה וְאִינוּ שׁוֹמְעֵי לְהַכִּין עֲצָמוֹ, וּכְשֶׁהַכְּרוּז יוֹצֵא וְנִכְרָז לְמַעְלָה אִזּוּ הַיָּמִים קְרוּבִים לְהַפְרֵד נְשֻׁמָה

מהגוף, ופתאום ירגיש הגזר דין על ידי יסורים וכאבים של גופו המתגברים עליו. ומה היתרון אליו אז אם לא הכין עצמו בעובדין טבין מקדם לזה.

סדר הלימוד ליום יג כסליו [יום 72 בשנה]

שלושים יום קודם פטירתו עולה נשמתו למרום בכל לילה

ג. ואיתא בזוהר פְּרָשַׁת וַיַּחֲזִי (דף רי"ז - ע"ב): "כִּד אֶתְקַרַּב יומי דְּבַר נֶשׁ תְּלַתִּין יומין מְכַרְזִין עָלָיו בְּגַן עֵדֶן. תְּנָא

(יט) פרוש הזוהר בלשון קודש:

כְּאֶשֶׁר מִתְקַרַּב יום פְּטִירְתוֹ שֶׁל הָאָדָם מְכַרְזִים עָלָיו שְׁלֹשִׁים יום בְּגַן עֵדֶן. בְּשְׁלֹשִׁים יום אֵלּוּ נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה בְּכָל לַיְלָה וְרוֹאֶה אֶת מְקוֹמָהּ הַמְיַעַד לָהּ בְּגַן עֵדֶן וְהָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ, וְשׁוֹב אֵינוֹ שׁוֹלֵט בְּנִשְׁמָתוֹ כְּמִקְדָּם. כְּמוֹ שִׁפְתוֹב: "אֵין אָדָם שְׁלִיט בְּרוּחַ" וגו'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: "כְּאֶשֶׁר מִתְחִילִים שְׁלֹשִׁים יום אֵלּוּ צִלְמוֹ שֶׁל הָאָדָם נְחָשָׁף וְצִלּוֹ הַנְּרָאָה בְּאַרְץ נַעֲלָם".

רַבִּי יִצְחָק יָשָׁב יום אֶחָד לִיד פֶּתַח בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה וּפְנִיּוֹ עֲצוּבוֹת. יָצָא רַבִּי יְהוּדָה וּמְצָאוֹ עֲצוּב. אָמַר לוֹ: "מָה יום מִיּוֹמִים" אָמַר לוֹ: "בְּאַתִּי אֵלַיךְ לְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ שְׁלוּשָׁה דְּבָרִים: א. כְּאֶשֶׁר תְּדַבֵּר בְּדַבְרֵי תוֹרָה וְתֹאמַר מֵאוֹתָם הַדְּבָרִים שֶׁהֵייתִי אוֹמֵר תֹּאמַר אוֹתָם בְּשִׁמִּי כִּדִּי לְהַזְכִּיר אֶת שְׁמִי. ב. שֶׁתִּדְאָג לְזִכּוֹת אֶת בְּנֵי יוֹסֵף בַּתוֹרָה. ג. שֶׁתְּבוֹא לְקַבְּרֵי כָּל שְׂבַעַה יָמִים וְתִתְפַּלֵּל עָלַי".

אָמַר לוֹ: "מִנֵּיין לָךְ כִּי שְׁעֵתְךָ קְרוּבָה" עָנָה לוֹ רַבִּי יִצְחָק: "הֲרֵי נִשְׁמָתִי עוֹלָה בְּכָל לַיְלָה וְאֵין חֲלוּמוֹתַי בְּהִירִים כְּמִקְדָּם, וְעוֹד: כְּשֶׁאֲנִי מִתְפַּלֵּל בְּלִחַשׁ וּמְגִיעַ לְשׁוּמַע תִּפְלָה מִתְבוֹנֵן אֲנִי בְּצִלְמִי וְאֵינְנִי רוֹאֶהוּ וְהָיִיתִי שְׂצִלְמִי סָר וְאֵינוֹ נִרְאֶה חוֹשֵׁב אֲנִי כִּי קָרְבָה שְׁעֵתִי, שֶׁהֲרֵי לִפְנֵי שְׁאָדָם נִפְטָר מִן הָעוֹלָם יוֹצֵא כְּרוֹז וּמוֹדִיעַ עַל פְּטִירְתוֹ, וְאֵז צִלְמוֹ סָר מִמֵּנִי - אוֹתוֹ צִלְמִי שְׂרוּחַ הָאָדָם תִּלְוֶיהָ בּוֹ". אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: "מוֹכֵן אֲנִי לְמֵלֵא אֶת בְּקִשׁוֹתֶיךָ, אֵלֶם מְבַקֵּשׁ אֲנִי מִמֶּךָ, שֶׁלֹּא תִפְרַד מִמֵּנִי בְּזִמְנֵי שְׁנוֹתֶךָ לָךְ עֵדֶן לְחַיִּית."

הלכו שניהם אל רבי שמעון בן יוחאי ומצאוהו יושב ועוסק בתורה. הרימ רבי שמעון את ראשו וראה את מלאך המות רץ ומרקד לפני רבי יצחק. קם רבי שמעון בן יוחאי, תפס בידו של רבי יצחק ואמר: "גזרני, מי שרגיל להכנס תמיד - יכנס, ומי שאינו נכנס תמיד - שלא יכנס". נכנסו רבי יהודה ורבי יצחק, ומלאך המות נשאר בחוץ, כשהוא מחכה לרבי יצחק.

התבונן רבי שמעון וראה, שעדין לא הגיע שעתו של רבי יצחק להפטר מן העולם, שזמנו היה להפטר בשמונה שעות באותו יום. הושיב רבי שמעון את רבי יצחק לפניו, שיעסק בתורה, וצוה על רבי אלעזר בנו, שישמור על הפתח וכל מי שירצה להכנס - שלא יניחהו לעשות זאת, אלא ישביענו לבל יכנס. שאל רבי שמעון את רבי יצחק: "ראית את דמות דיוקן אביו, שהרי שנינו, בשעה שאדם נפטר מן העולם אביו וקרוביו באים לקבל פניו, וכל אלו העתידים להיות עמו במחיצה אחת בגן עדן באים ללוותו, עד שיגיע למקומו בגן עדן". ענה לו רבי יצחק: "עדין לא ראיתי דמות דיוקנו של אבי".

קם רבי שמעון ואמר: "רבון העולמים! השאר את רבי יצחק עמו, שהרי הוא אחד משבעת העינים של ישיבתנו! הנה אני קשור בו ותנה לי אותי!"

יצאה בת קול ואמרה: "נשמה מאירה שתחת כסא הכבוד, השרויה תחת כנפיו של רבי שמעון, הנה שלך הוא ועמו תבוא בזמן שתכנס למקומך בגן עדן". ענה רבי שמעון: "ודאי".

עד כה וכה הבחין רבי אלעזר, שמלאך המות הסתלק בהפטירו: "שחרור ופטור חזון נפרץ הם בסביבתו של רבי שמעון".

אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו: "הכנס ואחז בו, ברבי יצחק, שהרי רואה אני שהוא פוחד". נכנס רבי אלעזר לעודד את רבי יצחק, ורבי שמעון סובב את פניו והמשיך לעסק בתורה.

נרדם רבי יצחק ובחלמו ראה הוא את אביו אמר לו: "אשריך, בני, ואשרי חלקך בגן עדן, שהרי בין עלי עץ החיים מקומך, תחת אותו אילן גדול וחזק בשני העולמות, שרבי שמעון בן יוחאי הכניסך בחיקו. אשריך, בני!" אמר לו רבי יצחק: "ומה חלקי שם" אמר לו אביו: "שלושה ימים הכינו את חדרך ופתחו בו חלונות להאיר לך מארבעה כוונים וכשראיתי את מקומך - חשבתי ושמחתי. אשריך, בני! והנה עתה התפוננו לבקרך

אֵלַיִן שְׁלֵשִׁים יוֹמִין נִשְׁמָתָא נִפְקָא מִיְנִיה בְּכֹל לַיְלָה וְסָלְקָא וְחֻמְאָה דְּוִכְתִּיָּה בְּהֵהוּא עֲלָמָא, וְהֵהוּא בַר נֶשׁ לָא יָדַע וְלֹא שְׁלִיט בְּנִשְׁמָתִיהָ כָּל אֵינּוֹן שְׁלֵשִׁים יוֹמִין, כְּמָה דְּהָוִי בְּקַדְמִיתָא, דְּכְתִיב (קֹהֶלֶת ח, ח) אֵין אָדָם שְׁלִיט בְּרוּחַ וְגו'.

צורת האדם נחשקת שלשים יום קודם פטירתו

ד. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִן כִּד שְׂרָאן אֵינּוֹן תְּלַתִּין יוֹמִין, צוֹלְמָא דְּבַר נֶשׁ אֶתְחַשִּׁיךְ, וְדִיּוֹקְנָא דְּאֶתְחִיזָא בְּאַרְעָא

תריסר צדיקים וכשהתכוננו לצאת לקראתך יצא הפרוז בכל העולמות: 'מי הן הנשמות הבאות ללוות את נשמתו של רבי יצחק לגן עדן, התפכדנה ושובנה למקומן, שהרי רבי שמעון בן יוחאי שאל מאת הקדוש ברוך הוא ומבקשו נתן לו'. לא רק בזה גדול כוחו של רבי שמעון, אלא ששבעים חצרות - שלו הן, וכל חצר וחצר פתוחה לשבעים עולמות, וכל עולם ועולם - ממזנים עליו שבעים מלאכים וכו', מלאך ומלאך פונה לשבעים כתרים עליונים הפונים לדרך עליונה, המובילה לעתיק יומין - הקדוש ברוך הוא - כדי שיוכלו להסתכל באותה נעימות עליונה, המאירה ומיטיבה לכל, כמאמר הפסוק: 'לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו'. ומה פרוש 'לבקר בהיכלו', זה שכתוב: 'בכל ביתי נאמן הוא' - הוא הראוי לבקר בהיכלו של הקדוש ברוך הוא". אמר רבי יצחק לאביו: "כמה זמן הקציבו לי לחיות" ענה לו: "בני, אין לי רשות לגלות לך, אמנם כאשר יפטר רבי שמעון בן יוחאי מן העולם תהא מזמן עמו לערוף עמו את שלחנו בגן עדן".

התעורר רבי יצחק מחלומו ופניו מאירות. הסתכל רבי שמעון בפניו המאירות של רבי יצחק ושאלו: "האם יש חדש" ענהו רבי יצחק: "ודאי!" ספר לו רבי יצחק את חלומו. נפל רבי יצחק לרגליו של רבי שמעון ולא זז ממנו, והיה עוסק לפניו בתורה. מאותו היום אף רבי שמעון לא מש מעם רבי יצחק, כאשר ננס רבי יצחק לפני רבי שמעון, היה קורא ואומר: "ה' עשקה לי ערבני", שהיא תפלת חזקיה מלך יהודה, לאחר שקם מחליו - קם ואמר: "ה' עשק אותי מידי מלאך המות וערבני לחיים להצילני".

אֶתְמַנַּע. רַבִּי יִצְחָק הָיוּ יְתִיב יוֹמָא חַד אֶפְתָּחָא דְרַבִּי יְהוּדָה,
וְהוּוּ עֲצִיב. נָפִיק רַבִּי יְהוּדָה, אֲשַׁכְּחִיהִי דְהָיוּ יְתִיב וְעֲצִיב.
אָמַר לֵיהּ, מַה יוֹמָא דִּין מִשְׁאָר יוֹמִין. אָמַר לֵיהּ, אֶתִּינָא
לְגַבְךָ לְמַבְעֵי מִינְךָ תְּלַת מִלִּין. חַד, דְּכַד תִּימָא מִלָּא
דְּאוּרִיתָא, וְתִדְכַר מֵאַנּוּן מִלִּין דְּאַנָּא אָמִינָא, תִּימַר לּוֹן
מִשְׁמֵי לְאַדְכָּרָא שְׁמִי, וְחַד דְּתִזְכֶּה לְיוֹסֵף בְּרִי בְּאוּרִיתָא,
וְחַד, דְּתִזְיִל לְקַבְרֵי כָּל שְׁבַעָה יוֹמִין וְתַבְעֵי בְּעוֹתָךְ עָלֵי.

ברצותי לראות הצל שלי - אינני רואה אותו

אָמַר לֵיהּ, מַנִּין לָךְ, אָמַר לֵיהּ, הָא נִשְׁמַתָּא אֶסְתְּלִיק מִנִּי
בְּכָל לַיְלָה, וְלֹא אֲנַהִיר לִי בְּחַלְמָא כְּמַה דְּהָיוּ
בְּקַדְמִיתָא. וְתוּ דְּכַד אָנָּא מְצַלִּינָא וּמְטִינָא לְשׁוּמַע תְּפֻלָּה'
אֲשַׁגְחָנָא בְּצוּלְמָא דִּילִי, וְלֹא חָמִינָא. וְאַמִּינָא, דְּהוּאִיל
וְצוּלְמָא אֲתַעֲבַר, וְלֹא אֲתַחֲזָא, דְּהָא כְּרוּזָא נָפִיק, דְּכָתִיב
(תהלים לט, ז) "אך בצלם יתהלך איש" וכו'. וְרוּחָא
אֲתַקִּימָא, בְּגוּיָה אֲתַעֲבַר צוּלְמָא דְּבַר נֶשׁ, וְלֹא אֲתַחֲזִי וְכו'.

ברור לך מקום סמוך אלי, כמו שהיינו חברים בעולם הזה

ה. אָמַר לֵיהּ רַבִּי יְהוּדָה, כָּל אֵלִין מִלִּין דְּאַתָּ בְּעֵי,
עֵבִידְנָא, אָבַל בְּעֵינָא מִינְךָ דְּלֹא אֲתַפְרִשְׁנָא מִינְךָ,
דְּבַהֲהוּא עֲלָמָא תְּבַרַר דּוּכְתָא גַבְךָ, כְּמָא דְּהוּינָא בְּהָאִי
עֲלָמָא. בְּכַה רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, בְּמַטּוּ מִינְךָ דְּלֹא תַתְּפַרֵּשׁ
מִינָאִי כָּל הַנִּי תְּלַתִּין יוֹמִין.

סדר הלימוד ליום יד כסליו [יום 73 בשנה]

הרגיל לכנס אלי, וכי שאינו רגיל בך, לא יכנס
ו. אָזְלוּ כַּחֲדָא לְגַבִּיהִי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִי יוּחָאִי, אֲשַׁכְּחוּ
דְּהָיוּ לְעֵי בְּאוּרִיתָא. זְקִיף רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוּחָאִי עֵינָיו

וְחָמָא לְמִלְאָךְ הַמּוֹת דְּרַקִּיד וְרַהִיט קַמִּיה דְּרַבִּי יִצְחָק.
 קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, אֶחָיד בִּיְדֵיה דְּרַבִּי יִצְחָק
 וְאָמַר, גּוֹזְרִנִּי, מֵאֵן דְּרַגִּיל לְמִיעוּל יִיעוּל, וּמֵאֵן דְּלֹא רַגִּיל
 לֹא יִיעוּל.

עאלו רבי יהודה ורבי יצחק, ומלאך המות קא נטיר ליה
 לבר. אשגח רבי שמעון בן יוחאי וּחמא, דעד כאן
 לא מטי זמניה, דעד תמניא שעתינ ביומא הוי זמניה.
 אותביה רבי שמעון בן יוחאי לרבי יצחק קמיה והווי לעי
 באורייתא. אמר רבי שמעון בן יוחאי לרבי אלעזר בריה,
 תוב אפיתחא ומאן דתחמית לא תשתעי בהדיה, ואי בעי
 למיעול אומי אומאה (פרוש: השבע השביע אותו) דלא ייעול.

כאשר מגיע זמנו של אדם להסתלק מן העולם, אביו וקרוביו באים
 אליו, וחברים מתחברים אליו

אמר רבי שמעון בן יוחאי לרבי יצחק, חמית דיוקנא
 דאבוך יומא הדין, דהא תנינן, בשעתא דבר נש
 יסתלק מעלמא אבוי וקרוביה משתכחין תמן עמיה וּחמא
 לון ואשתמודע לון, וכל אינון דהוין מדורא לגביה
 בההיא עלמא בדרגא חד, כלהו מתכנפין לחברא עמיה,
 ואזלי עם נשמתה עד אתר דתשרי באתריה. אמר ליה רבי
 יצחק, לא חמינא עדין.

רבי יצחק היה אחד משבעה עינים שהאירו את העולם

ז. אדהכי, קם רבי שמעון בן יוחאי וְאמר, מארי דעלמא,
 אשתמודע רבי יצחק לגבן דאיהו משבעה עינין דהכא
 הוא, הא אחידנא ביה, והב ליה. נפיק קלא וְאמר, בוצינא
 דכרסיא, דמרא קריביה בגדפוהי דרבי שמעון. הא דינדך

הוא, ועמיה תיתי בזמנא דתיעול למשרי בדוכתיך. אמר רבי שמעון בן יוחאי, ודאי. אדהכי חמא רבי אלעזר דאסתליק מלאך המות, ואמר ליה, קופטר דטפסא באתרא דרבי שמעון בן יוחאי שכית. אמר רבי שמעון בן יוחאי לרבי אלעזר בריה, עול הכא ואחיד ביה ברבי יצחק, דהא חמינא ביה דמסתפי. עאל רבי אלעזר ואחיד ביה, ורבי שמעון אהדר אנפוי ולעי באורייתא.

סדר הלימוד ליום טו כסליו [יום 74 בשנה]

מה שאמר אביו של רבי יצחק לבנו ר"י "זכאי ברי - זכאה ברי" ח. נאים רבי יצחק וחמא לאבוהי. אמר ליה, זכאה ברי, זכאה חולקך בעלמא דין ובעלמא דאתי, דהא בין טרפא אילנא יתיר דגן עדן אתיהב אנת ואילנא רבא ותקיפא בתרין עלמין, דהא רבי שמעון בן יוחאי הא אחיד לך בכנפיה, זכאה חולקך, ברי.

אמר ליה רבי יצחק, ומה אנא התם, אמר ליה תלת יומין הוו דחפו אדרא דמשכבך ותקיננו לך כוין פתיחין לאנהרא לך מארבע סטרין, וחמינא דוכתך וחדינא, אמינא זכאה חולקך וכו'. ועד השתא הוו זמינין למיתי לגבך תריסר צדיקיא חבריא, ועד דהוינא נפקא, אתער קלא בכלהו עלמין, מאן חבריא דקימי הכא ולילך נגד נשמת רבי יצחק ללוות נשמתה לגן עדן אתעטרו (פרוש, סליקו) וחזרו לדוכתיהון, דרבי שמעון בן יוחאי שאל שאילתא ואתיהב ליה.

ולא דא בלחודוי גדול כח דרבי שמעון בן יוחאי, אלא אף זו, שנותנין לו שבעין וכו', דהא שבעין דוכתא

מתעטרא הכי דיליה, וְכַל דּוּכְתָא וְדוּכְתָא פְתַחִין פְתַחִין
 לְשַׁבְעֵין עֲלָמִין, וְכַל עֲלָמָא וְעֲלָמָא לְשַׁבְעֵין רְהִיטִין (פרוש,
 מלאכים ממנים על עולמות של מלאכים, ולפי שהם רצים ושבים בשליחות
 של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, על כן נקראים רהיטין), וְכַל
 רְהִיטָא וְרְהִיטָא אֲתַפְתַּח לְשַׁבְעֵין כְּתָרִין עֲלָאִין, וּמִתְמָן
 אֲתַפְתַּח אֹרַח לְעִתִיקָא סְתִימָא דִּיּוּכְלוּ לְמַחְמִיה בַּהּ הוּא
 נְעִימוּתָא עֵילָאָה דְנַהֲרָא וּמַהֲנֵיא לְכֻלָּא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
 (תהלים כ"ז, ד') "לַחֲזוֹת בְּנוֹעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ". מֵהוּ
 וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ, הֵינָנו דְכָתִיב (במדבר יב, ז) בְּכֹל בֵּיתִי נֶאֱמָן
 הוּא. אָמַר לִיה, אָבָא, כְּמָה זִימְנָא יְהִיבוּ לָן בַּהּ הוּא עֲלָמָא.
 אָמַר לִיה, לִית לִי רְשׁוּת לְגַלְגָּאָה לְבַר נֶשׁ, אָבָל בַּהּ לֹא
 דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי (רוצה לומר, ביום פטירתו של רבי שמעון בן
 יוחאי) תְּהָא מִתְקַן פְּתוּרְךָ וְכוּ'.

רבי שמעון בן יוחאי הפיר בפני רבי יצחק ששמע דברים חדשים
מ. אדהכי אתער רבי יצחק והוי חאיף ואנפוי נהירין.
 חמא רבי שמעון בן יוחאי ואסתכל באנפוי דרבי
 יצחק, אמר ליה, מילתא חדתא שמעתא. אמר ליה, ודאי.
 סח ליה ואשתטח רבי יצחק קמיה דרבי שמעון בן יוחאי,
 ולא זו מיניה, ותמיד הוה לעי באורייתא, ורבי שמעון בן
 יוחאי לא הוי שבקיה לרבי יצחק מההוא יומא. כד הוי
 אעיל קמיה דרבי שמעון בן יוחאי, הוי קרי קמיה (ישעיה
 לח, יד) "ה' עשקה לי, ערבני", רוצה לומר, שהוא תפלת
 חזקיהו מלך יהודה בחליו ה' עשק אותי, פרוש לקחני
 מיד מלאך המות וערבני להצילני (והוא כפרוש רש"י ז"ל, עין
 ישעיהו סימן ל"ה) כי רבי יצחק אמר, זה דרך שבח והודיה

לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁעֲשֶׂק אוֹתוֹ מִיַּד מְלֶאךָ הַמָּוֶת
וְהַצִּילוֹ, עַד כָּאן.

סדר הלימוד ליום **טז כסליו** [יום 75 בשנה]

"ותוציאנו משלום אל שלום"

י. וְהִנֵּפְקוּתָא בְּזֵה, שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה לַעֲת
מִצּוֹא וּיְכוּן בְּאֻמֵּירוֹתוֹ, שְׁיוֹצִיאֲנוּ מִשְׁלוֹם אֶל שְׁלוֹם
(וּתְפִלָּה זוֹ הִיא נִזְכָּרַת בְּתַפְלַת מַעֲמָדוֹת בְּיוֹם שְׁנִי, עֵין שֵׁם) שְׁנִזְכָּה לְמִיתַת
צְדִיקִים, דְּכִיּוֹן שְׁמַת צְדִיק בָּאִים לְקָרְאוֹתוֹ צְדִיקִים הַרְבֵּה
מִגֵּן עֵדֶן לְלוֹוֹת אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְהוּא נוֹתֵן לָהֶם שְׁלוֹם. וְאַחַר
כֵּךְ כְּשֶׁהוֹלְכִין לְלוֹוֹת הַנִּשְׁמָה אֵף שְׁלֹשָׁה כְּתוּבֵי מְלֶאכִים
בָּאִים וְאוֹמְרִים שְׁלוֹם, יְבֵא שְׁלוֹם עַל מִשְׁכַּבְתּוֹ, וְזֶה סוּד
"ותוציאנו משלום אל שלום".

פָּרָק ב'

א. אֵיתָא בְּגִמְרָא דְּבִרְכוֹת (דף כ"ו עמוד ב') "תְּפִלוֹת אָבוֹת
תִּקְנוּם", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (שֵׁם) אֲבָרְהָם
תִּקְן תְּפִלַּת שְׁחֵרִית, כְּנִגְדַּ זֶה תִּקְנוּ "מִגֵּן אֲבָרְהָם". יִצְחָק
תִּקְן תְּפִלַּת מִנְחָה, כְּנִגְדַּ זֶה תִּקְנוּ לּוֹמֵר "מִחֲיֵה הַמֵּתִים".
יַעֲקֹב תִּקְן תְּפִלַּת עֲרֵבִית, כְּנִגְדַּ זֶה תִּקְנוּ "הָאֵל הַקְּדוֹשׁ".

זְכוּת הָאָבוֹת גְּדוֹל מְאֹד, וְקִיּוּמֵינוּ תְּלוּי בְּתַפְלָתָם

וְלָבֵן כָּל הַבִּרְכוֹת עַל שֵׁם שְׁלֹשׁ בִּרְכוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת נִקְרָאוּ,
כִּי אָבוֹת תִּקְנוּ אוֹתָם. וְלִכֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִזְהָר
לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל פְּנִים תְּפִלַּת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה בְּכוּנָה. אֲמֵנָם

בְּעָבוֹר טוֹרַח עוֹל שֶׁל הַגָּלוּת וְלַחֲץ זו הַדְּחַק שֶׁל אֲחִינוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא כְּלִי עֲלָמָא גְּמִירֵי לְהַתְּפַלֵּל בְּכוֹנָה, וְעַל כָּל
פְּנִים יִלְבַּשׁ הָאָדָם חֲרָדָה וְיִרְאָה גְּדוּלָה בְּאָמְרוֹ "אֱלֹהֵי
אֲבֹרְהֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב", כִּי גְדוּל זְכוּתָם מְאֹד
וַתְּפַלְתֶּם מִקְיָמִים אוֹתָנוּ בַּגָּלוּת הַמֵּר הַזֶּה.

לבות בני אדם אטומים מלהבין תוכן קיום העולם

ב. וְאִיתָא בְּזוּהַר פְּרָשְׁת וַיְחִי: כִּי"אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כַּמָּה
אֲטִימִין בְּנֵי עֲלָמָא דְּלֹא יָדְעִין בְּמִילֵי דְּעֲלָמָא, וְהֵיאֵךְ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח עֲלֵיהוּ בְּכָל יוֹמִין וְעַדָּן וְלִית
מֵאֵן דִּישְׁגַּח.

שֶׁלשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם נוֹשֵׁב הַרוּחַ בְּמַעֲרַת הַמְּכַפְּלָה וּמַעוֹרֵר אֶת הָאֲבוֹת
לְהַתְּפַלֵּל עֲבוֹר בְּגִיהֶם

תְּלַת זְמַנִּין בְּיוֹמָא עָאל רוּחָא חָדָא בְּמַעֲרַתָא דְּכַפְּלָתָא
וְנָשִׁיב בְּקַבְרֵי דְּאֲבָהֵתָא וְאֲתַחֲזִיין גְּרַמְיָהוּ וְקִימִין
בְּקִיּוֹמָא, וְהֵהוּא רוּחָא וְכוּ טְלָא נַחִית וּמַתְּעָרִין אֲבָהֵתִין.
תָּאנָא, הֵהוּא רוּחָא נַחִית בְּדַרְגִּין דִּיעֵן, דִּרְגָא בְּתַר דִּרְגָא,

(כ) פְּרוּשׁ הַזוּהַר בְּלִשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ:

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: "מָה אֲטוּם הוּא שְׁכֻלְם שֶׁל בְּנֵי אָדָם, שְׂאִינִם יוֹדְעִים
מַעֲנִינֵי הָעוֹלָם וְכִיצַד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא אִתְּם בְּכָל יוֹם וּבְכָל זְמַן
וּבְנֵי אָדָם אֵינֶם מְרַגִּישִׁים. שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם נִכְסַת רוּחַ אַחַת בְּמַעֲרַת
הַמְּכַפְּלָה וְנוֹשֵׁבֶת בְּקַבְרֵי הָאֲבוֹת וּמַחֲיָה אֶת עֲצָמוֹתֵיהֶם וְטַל יוֹרֵד
וּמַתְּעוֹרְרִים הָאֲבוֹת.

לְמַדְנוּ: אוֹתָהּ רוּחַ יוֹרֵדֶת דִּרְגָה אַחַר דִּרְגָה וּמַגִּיעָה לְגַן עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן
וּלְבָשְׁמֵי גֵן עֵדֶן, מִשֶּׁם נוֹשֵׁבֶת לְמַעֲרַת הַמְּכַפְּלָה וּמַעוֹרֵרֶת אֶת הָאֲבוֹת וְאֵת
הָאֲמָהוּת, שְׂיִתְּפַלְלוּ עַל בְּגִיהֶם. אֱלֹהֵי הַנְּבִיא נוֹטַל אֶת יְדֵי הָאֲבוֹת קוֹדֵם
הַתְּפִלָּה וְשֶׁלשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם הֵם מַתְּפַלְלִים עַל יִשְׂרָאֵל."

ומטו לְגַן עֵדֶן הַתְּחִתּוֹן וּבְבוֹסְמִין דְּגָן עֵדֶן שָׁאטְהַאי רוּחָא
ועיל בפתחא דמערתא.

סדר הלימוד ליום יז כסליו [יום 76 בשנה]

אליהו הנביא שופך מים על ידיהם של האבות

בְּרִיין מתעריין אבות ואמהות ומצלין על בניהו, ואליהו
הנביא נותן מים על ידיהן קודם תפלתן, ושליש
פעמים הן מתפללים בכל יום על ישראל, ובכל פעם נותן
אליהו זכור לטוב מים על ידיהם וכו', עד כאן.

נטילת ידיים קודם התפלה, גורמת קדושה לאדם

ג. מזה תראה כח קדשת הנטילה שקודם התפלה,
שהוא אמנותו של אליהו הנביא לתן ולצק מים על
ידי האבות, על פן צריך העולם להזהר שיתן אדם פשר
מים על ידי מי שצריך להתפלל, ולא על ידי רשע,
כשנוטלין לתפלה.

סגלה בעת צרה חס ושלום להזכיר את האבות בכונה בעת התפלה
וּנְחִיזוּר לענין שהתחלנו לדבר בזכות האבות, שהוא גדול
בעיני הקדוש ברוך הוא, כל מי שזוכר האבות
בתפלתו בכונה הוא ענין חביב מאד, ומסגל בכל עת צרה
שְׁיִגִיעַ חס ושלום לאיזה אדם. כיון שתפלתו היא בכונה
מתוך עמק הלב ואומר, רבונא דעלמא, זכר נא ברית
אבות ואמהות והשבטים, ובאפן ובתנאי שלא יסיר ברית
אבותינו אשר התהלכו בתמים לפני הקדוש ברוך הוא,
ומסגלת תפלה זו מאד לאנשים צדיקים ותמימים.

מי שנוטה מדרך הטוב ואינו הולך בדרך אבותיו, יבוש ויפלה
לאחר פטירתו

**מה שאין כן אם האדם מסלף דרכו, ולא נוהג עצמו
בענוה, ואוחז מדת הקנאה, וחומד ממון שאינו של
ישר, והולך בדרך זמה חס ושלוש, כדאי הוא שיבוש
ויפלה אחר צאת נשמתו.**

מכל מצוה נעשה לבוש יקר להנשמה בעולם הזה ובעולם הבא
**אשר על זה התפללו הקדמונים זכרונם לברכה "יהי
רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שלא
נחטא ולא נבוש ולא נפלה מאבותינו",** ובשכיל הבושה
לא יוכל לבוא לפני המלך, כי נשמתו הוא ערטילאי בלא
לבוש, כדאיתא בזוהר שם: **"תא חזי, וי לבני נשא
דמסתכלין ולא ידעין ולא אשתמודעין על מה קיימא
עלמא וכו', דמכל פקודי דאורייתא עבדין ליה לבוש יקר
להאי עלמא, וכלהו איצטרכי ליה לבר נש, ומן כל יומא
דעבד עובדין טבין נעשין הלבושים.**

כא) פרוש הזוהר בלשון הקודש:

בוא וראה: אוי להו, לבריות, שאינן יודעות על מה עומד העולם, שהרי
מכל מצוה ומצוה נעשה לאדם לבוש יקר לעולם הבא. עוד אומר הזוהר
שם, חלשה דעתו של רבי יהודה. יום אחד הראו לו בחלום דמות דיוקן
מזוי אור לבושו המוכן לו לעולם הבא, שהבהיק ונצץ לכל ארבעת
הכוונים. אמר להם רבי יהודה: "מה זה" ענו לו: "זהו לבושך אשר תלבש
כאשר תהיה כאן". מאותו היום והלאה שרוי היה בשמחה.

אמר רבי יהודה: "בכל יום ויום יושבות נשמות הצדיקים שורות שורות
בגן עדן ומשבחות להקדוש ברוך הוא ביקר עליון ועל זה אומר הפסוק:
אף צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך".

סדר הלימוד ליום יח כסליו [יום 77 בשנה]

לבושיו הרוחניים של האדם על ידי מצוותיו, מאירים בגן עדן כאשר הוא עדין חי בעולם הזה

ה. ואיתא שם, רבי יהודה סבא אתרגיש בדעתא, יומא חד אחזיין ליה בחלמא דיוקנא מנהורא דיליה דהוי נהיר לארבעה סטרין. אמר להו, מאי האי, אמרו ליה, דא הוא לבושא דילך הוא לדיורא הכא, ומהאי יומא הוי חד.

אמר רבי יהודה, כל יומא ויומא רוחין דצדיקיא יתבין בלבושיהן דרי דרי בגן עדן ומשבחין להקדוש ברוך הוא ביקרא עילאה, הדא הוא דכתיב (תהלים ק"מ, י"ד) "אך צדיקים יודו לשמך, ישבו ישרים את פניך."

כל מעשי הצדיקים נחשבים בעיני הצדיקים כאין וכאפס

וזוהו מדת הצדיקים, אשר הן תמיד חרדים יראים ומתיראים שלא לקבל בזיון בעולם הבא ממעשיהן שהיו עושין בעולם הזה, וכל מעשיהם הטובים יחשבו בעיניהם כטפה מהים נגד רע מעלליהם. הצדיקים מוכיחים לעם ומתפללים להשם יתברך שיטב לב הרשע לטובה

ו. גם מדת הצדיקים לקנא קנאת ה' צבאות, בראותם איזה חלול השם או מעשים הרעים אשר הם מרשיעים לבני אדם, אף שיש לחוש פן ירדפו אחר המקנא ברדיפה מסכנת אף על פי כן לא יראה לו פנים שוחקות, כי אם פנים זועפות שמכיר בעצמו שמעשיו אינם ישרים בעיניו, ויצטער בלבו על מה שזה הרשע

מכעיס את בוראו, ובלבו יבקש שיהפך הקדוש ברוך הוא לכו ויטהו לדרך היראה. וזהו חיוב לעבדי ה' הנאמנים לקנא קנאת ה' צבאות ולהצטער ברואם או בשמעם רע מעללם של הרשעים.

ז. וענין זה הוא מבאר בזוהר שם (דף רל"ח עמוד ב') וזה לשונו: ירבי יהודא ורבי יצחק הו אולי כחדא

כב) פרוש הזוהר בלשון הקודש:

רבי יהודה ורבי יצחק הלכו יחדיו בדרך. אמר רבי יהודה: "כתוב: 'לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש שנים' - פסוק זה פרוש חזקיה חברנו ואמר: 'דין הרשעים בגהינם שנים עשר חדש. חצי הזמן נדונים הם בחמין וחדיו השני - בשלג. עם הפנסים לאש אומרים הם: 'זוהי קרירות החרף', והם שמחים ואומרים: 'יש לנו נחת רוח, שאחרי האש, באנו להתקרר במקום קר', ואינם יודעים שפה בשלג נגמר דינם ועתידים הם לסבול ענשים קשים ומרים. אם יעלה על דעתך שגם הצדיקים נדונים בשלג על זה נאמר: 'לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש שנים' - אל תקרא שנים אלא שנים - זוגות זוגות של מצוות: מילה ופריעה, ציצית ותפלין, מזוזה ונר חנכה.

בדרך הלוכם פגעו (רבי יהודה ורבי יצחק) בגלד אחד, שהיה מוביל חמור, שעליו רכב זקן אחד. פנה הזקן אל הגלד ואמר: "בני, פסק לי פסוקי!" השיב לו הגלד: "איני אומר את הפסוק מתוך קלות ראש, אלא - אם רצונך בכך - רד מעל החמור או שתעלה אותי לרכוב אתך עליו, ואומר לך". ענה לו הזקן: "איני זקן ואתה הנך צעיר לא נוכל לשבת יחדיו על החמור בדחק". אמר לו הגלד: "אם כך, מדוע בקשת ממני לומר לך פסוק?" ענה הזקן: "כדי שתערב לנו הנסיעה". אמר הגלד: "תפח רוחו של אותו סבא, שמנער הוא מתורה ואין נאה לו לרכוב עמי!"

עזב הגלד את הסבא והלך לבדו לדרך. כאשר הגיעו רבי יהודה ורבי יצחק נגש אותו הגלד אליהם, ומששאלוהו לשלומו, ספר להם את שקרהו עם אותו זקן. אמר לו רבי יהודה: "טוב עשית, בוא עמנו ונשב כאן ונשמע מפיה דברי תורה". אמר הגלד: "עני רעב אני, שעדין לא

בְּאוֹרְחָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתִיב (מְשָׁלִי לֹא, כֹּא) "לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלַג כִּי כָל בֵּיתָהּ לְבוּשׁ שָׁנִים", הַי קָרָא רַבִּי

אֶכְלֵתִי הַיּוֹם". הוֹצִיאוּ לָהֶם וּנְתַנּוּ לוֹ. הַתְּרַחַשׁ לָהֶם נִס וּמִצְאוּ מַעֲיָן נוֹבַע מִתַּחַת עֵץ וְשָׁתוּ מִמֶּנּוּ לַרְוּיָהּ.

פִּתַח הִילָד אֵת פִּי וְדָרַשׁ: "אֹמַר הַפְּסוּק: 'לְדוֹד אֵל תִּתַּחַר בְּמִרְעִים אֵל תִּקְנָא בְּעֵשִׂי עוֹלָה' - אֵל תִּפְנֶה לְהִסְתַּפֵּל בְּמַעֲשֵׂי הַרְשָׁעִים, שְׁמָא תִרְאֶה אֵת מַעֲשֵׂי הַרְשָׁעִים וְאִינוּ מוֹכִיחִם וְתַעֲנֵשׁ עַל כֶּף, שְׁהָרִי מִי שְׂרֹאָה אֵת מַעֲשֵׂי הַרְשָׁעִים וְאִינוּ מוֹכִיחִם - עוֹבֵר עַל שְׁלוּשָׁה לְאוּיִם, לְכֵן צְרִיף הָאָדָם לְפָרוֹשׁ וּלְהַבְדִּיל מִן הַרְשָׁעִים, וְלִכֵּן פְּרִשְׁתִּי מֵאוֹתוֹ זָקֵן וְסִטִּיתִי מִדְּרָכּוֹ. מִכָּאֵן וְאֵילָף, מִכֵּיִן שֶׁפִּגְשְׁתִּי אֶתְכֶם, אֶפְרֹשׁ לָכֶם פְּסוּק זֶה: כְּתוּב: 'וַיִּקְרָא אֵל מֹשֶׁה' וְהָאֵלֶף' שֶׁל 'וַיִּקְרָא' קִטְנָה הִיא, מִשּׁוּם שְׂאוֹתָהּ קִרְיָא, שֶׁקָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, לֹא הִיְתָה בְּשִׁלְמוֹת, שְׁהָרִי הִיְתָה בְּחוּץ לְאֶרֶץ וּשְׁלָמוֹת אֵינָה מְצוּיָה אֲלָא בְּאֶרֶץ הַקּוֹדֶשׁ." וְהוֹסִיף הִילָד לְגַלוֹת לָהֶם סוּדוֹת גְּדוֹלִים. נִגְשׁוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וּנְשָׁקוּהוּ עַל רֵאשׁוֹ וְאָמְרוּ: "בְּרוּךְ הַבוֹרָא, שֶׁזָּכְנוּ לְשִׁמוּעַ סוּדוֹת אֵלּוּ, וּבְרוּךְ הוּא, שֶׁלֹּא בְּזַבְזַב דְּבָרֵי תוֹרָה אֵלּוּ עַל אוֹתוֹ זָקֵן".

קָמוּ וְהִלְכוּ. בְּדֶרֶךְ הַלּוּכִים רָאוּ גֶפֶן נְטוּעָה בְּגִנָּה. פִּתַח הִילָד אֵת פִּי וְדָרַשׁ וְכוּ'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: "רָאוּי הָיָה לְאוֹתוֹ יְלָד, שֶׁלֹּא יָדַע כָּל כֶּף הַרְבֵּה, וּפּוֹחַד אֲנִי שֶׁלֹּא יִתְקַיֵּם בְּעוֹלָם בְּשַׁל הַשְּׂגוּתוֹי הַגְּבוּהוֹת". אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק: "וּמִדּוּעַ לֹא יִתְקַיֵּם בְּעוֹלָם?" עָנָה לוֹ: "שְׁהָרִי מְסַגֵּל הוּא לְהִסְתַּפֵּל בְּמִקּוּם שְׂאִינוּ רְשָׁאֵי לְהִסְתַּפֵּל, וּפּוֹחַד אֲנִי, שֶׁעַד שֶׁלֹּא יֵגִיעַ לְפָרְקוֹ יִסְתַּפֵּל בְּמִקּוּם שְׂאִינוּ רְשָׁאֵי וַיַּעֲשֶׂשׂ".

שָׁמַע הִילָד אֵת דְּבָרָיו וְאָמַר: "אֵינִי פּוֹחַד מִעַנְשׁ, שְׁהָרִי כִּשְׁנַפְטֵר אֲבָא מִן הָעוֹלָם בְּרוּךְ אוֹתִי בְּתַפְלָתוֹ וּבִקְשׁ עָלַי רַחֲמִים, וּמִבְטַחֲנִי, שֶׁזָּכוֹתוֹ שֶׁל אֲבָא תִגַּן עָלַי". אָמְרוּ לוֹ: "מִי הָיָה אָבִיךָ?" אָמַר לָהֶם: "אֲנִי בְנוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוֹנָא סְבָא".

לָקַחוּ אוֹתוֹ וְהִרְפִּיבֵהוּ עַל כַּתְפֵיהֶם שֶׁלְשָׁה מֵיָלִים וּבְרַכּוּהוּ, וְהִלְכוּ לְדָרְכָם. כְּאִשְׁרֵי בָאוּ אֵל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, אָמְרוּ לְפָנָיו אֵת חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה שֶׁל אוֹתוֹ יְלָד. אָמַר לָהֶם רַבִּי שְׁמַעוֹן: "וְדָאֵי הַתּוֹרָה יְרוּשָׁה הִיא לוֹ, לְאוֹתוֹ יְלָד".

חֲזַקְיָה חֲבַרְנוּ אוֹקִים בֵּיהּ, דְּאָמַר דִּינָא דְחִיבָא הוּא
תְּרִיסַר יַרְחִין, פְּלַגָּא מִינֵיהּוּ אֵיתְדוּן בְּחַמִּין, וּפְלַגָּא
מִינֵיהּוּ בְּתַלְגָּא.

סדר הלימוד ליום יט כסליו [יום 78 בשנה]

פְּאָשֶׁר נִכְנָסִים לְאֵשׁ אוֹמְרִים, וְדַאי זְהוּ אֵשׁ הַגִּיהֶנֶם, וּבִשְׁלַג אוֹמְרִים,
הָרִי הוּא קוֹר הַחֲרָף

בְּשַׁעֲתָא דְּעָא לִין לְנוֹרָא אָמְרִי, דָּא הִיא גִיהֶנֶם וְדַאי.
עָא לִו לְתַלְגָּא אָמְרִי, דָּא חֲרוּפָא דְסִתּוּא (פְּרוּשׁ,
קְרִירוּת הַחֲרָף), וְהֶרְשָׁעִים שְׂמַחִים וְאוֹמְרִין, יֵשׁ לָנוּ נַחַת רוּחַ
שְׂפָאנוּ אַחַר דִּין הָאֵשׁ לְמָקוּם קַר, אֲכַל הֵן אֵינַן יוֹדְעִין
שְׂפִתְלָגָא שְׁהוּא הַשְּׁלַג נִגְמַר דִּינָם וְסוּבְלִין שָׁם עוֹנְשִׁין
קָשִׁים וּמְרִים, יְכוּל אָף לִישְׂרָאֵל כֵּן שִׁיְהִי נְדוּנִין בְּשְׁלַג,
”לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלַג כִּי כָל בֵּיתָהּ לְבוּשׁ שָׁנִים”, אֵל
תְּקַרִי לְבוּשׁ שָׁנִים בְּקַמ”ץ, אֵלָא שָׁנִים, מִלָּה וּפְרִיעָה,
צִיצִית תְּפִילִין, מְזוּזָה נֵר חֲנֻכָּה כו’.

ח. עַד דְּהוּוּ אֲזֵלִי, פְּגַעוּ בְּהַאי יְנוּקָא דְהוּוּ אֲזִיל בְּקַסְטְרָא
דְּחַמְרָא, וְחַד סְבָא רְכִיב (פְּרוּשׁ, הַתֵּינֹק הִיָּה מְנַהִיג אֶת הַחֲמוּר,
וְהַזְקֵן הִיָּה יוֹשֵׁב וְרוֹכֵב עַל הַחֲמוּר). אָמַר הָאִי סְבָא לְהַאי יְנוּקָא,
בְּרִי, אָמַר לִי קְרָא. אָמַר לִיהּ, לָאו תְּדָא קְרָא הוּא אֵלָא תוּב
לְתַתָּא אוּ אַרְכִּיב לְקַמָּךְ וְאִמָּא לָךְ. אָמַר, לֹא בְּעֵינָא אָנָּא
סְבָא וְאַנְתָּ טְלִיא דְאַתְקִיל גְּרָמָא בְּהַדָּךְ.

אָמַר לִיהּ, אִי הָכִי אִמָּאֵי שְׂאִילַת קְרָא, אָמַר, בְּגִין דְּנִיזִיל
אוֹרְחָא. אָמַר תְּפַח רוּחָא דְהַאי סְבָא, הוּא רְכִיב וְלֹא
יֵדַע מְלָה, וְאָמַר דְּלֹא יִתְקַל בְּהַדִּי. אַתְפְּרִישׁ מְהַאי סְבָא
וְאֲזִיל לִיהּ לְאוֹרְחָא.

מ. כד מטו רבי יהודה ורבי יצחק, קריב לגביהו ושאלו ליה וסח להו עובדא. אמר רבי יהודה, שפיר עבדית. זיל בהדן ונתיב הכא ונשמע מלה מפומך, אמר ינוקא, לאי אנא, דלא אכילנא יומא דין. אפיקו נהמא ויהבו ליה, אתרחיש ניסא ואשכחו חד מעינא דמיא תחות אילנא ושתו מינייהו.

מי שאינו מוכיח לרשעים, עובר בשלשה לאוין

פֶּתַח האי ינוקא ואמר, כתיב (תהלים לו, א) "לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בַּמְרָעִים, אֵל תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה", אֵל תִּפְנֶה לְהִסְתַּכַּל בַּמַּעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים כִּי שָׁמָא לֹא תִקְנֵא קִנְאָת ה' צְבָאוֹת וְתַעֲנֵשׁ בַּשֶּׁבִיל כֶּן, כִּי כָל מֵאן דְחָמִי עוֹבְדֵיהוּן דְרִשְׁעֵי וְלֹא קָנִי לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹבֵר עַל תְּלַת לְאוּיִן. (א) עַל לָאו "לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי" (שמות כ, א). (ב) עַל לָאו ד"לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם" (שם ד-ה) וגו'. (ג) עַל לָאו "לֹא תַעֲבֹדִם" (שם, ה).

בְּגִין כַּךְ בְּעֵי לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאַתְפְּרָשָׁא מִינֵיָּהוּ וּלְמַסְטִי אֹרְחָא מִינֵיָּהוּ. עַל כֵּן אֶתְפְּרָשְׁנָא וְסִטִּינָא אֹרְחָא. מְכַאן וְלִהְלָאָה דְאַשְׁכַּחְנָא לְכוּ, וְהֵאֵי קָרָא אִימָא קַמֵּיכוּ.

סדר הלימוד ליום **כ כסליו** [יום 79 בשנה]

י. פֶּתַח וְאָמַר, "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" (ויקרא א, א) בְּאֶלְ"ף זַעֲרָא, בְּגִין דְּהֵאֵי קָרִיָּאָה לָא הוּי בְשְׁלִימוּ. מֵאֵי טַעְמָא, דְּלֹא הוּא אֶלָּא בְּאַרְעָא דְחוּץ לְאַרְץ, בְּגִין דְשְׁלִימוּ לָא אֲשַׁתְּכַח אֶלָּא בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, וְהִגִּיד לָהֶם עוֹד סוּדוֹת גְּדוּלוֹת.

אָתוּ רבי יהודה ורבי יצחק ונשקו על ראשו ואמרו, בריך רחמנא דזכינא למשמע דא, ובריך רחמנא דלא אתאבידו מילין אלין בההוא סבא.

קָמוּ ואולו, עד דהוו אזלי, חמו חד גפן נטוע בחד גנא. פתח האי ינוקא ואמר (בראשית מט, יא) "אסרי לגפן עירה, ולשרקה בני אתונו". והענין, כי עיר ואתון הן שני קלפות תקיפות, וכדי להחליש כחן שלא יטשטשו את העולם צר הקדוש ברוך הוא את העולם בשם של י"ה, שנאמר (ישעיה כו, ד) "כי ביה ה' צור עולמים".

וְזָהוּ הרמז בכאן, דנטל הקדוש ברוך הוא שם של י"ה ואכליל בההיא "אסרי", אסר הוה ליה למימר, "עירה" עיר הוה ליה למימר, אלא כדי שיהיה אותיות י"ה משם של י"ה בתוכו, וכן "ולשרקה" ולשורק הוה ליה למימר, בני אתונו, בן אתון הוה ליה למימר. ועוד גלה להם סודות וענינים גדולים.

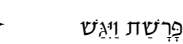
אָמַר רבי יהודה, אלמלא לא אזדמינן הכא באורחא דא אלא למשמע מילין אלין, די לן. אמר רבי יהודה, יאות הוה להאי ינוקא דלא למנדע כלי האי, ואנא מסתפינא עלוי אי יתקים בעלמא בגיניה. אמר ליה רבי יצחק, ולמה. אמר ליה, דהא יכול לאסתכלא באתר דלית ליה רשות, ומסתפינא עליו דעד לא ימטיה לפרקו ישגח ויסתכל ויענשון ליה.

יֵא. שמע האי ינוקא, אמר להו, לא מסתפינא מעונשין לעלמין, דהא בשעתא דאסתליק אבא מעלמא בריך לי ואמר בצלותא ובעי עלי, וידענא דזכותא דאבא יגן

עָלִי. אָמְרוּ, מֵאֵן אֲבוּךָ. אָמַר לְהוֹ, אֲנִי בְרִיהַ דְרַב הַמְנוּנָא
 סָבָא, נָטְלוּ לִיהּ וְאַרְכְּבוּהוּ עַל כְּתַפְיָהֶם תְּלַת מִלִּין וְאַזְלוּ
 כְּחָדָא וּבְרַכּוּהוּ, וְאַזְלוּ, כְּדָאֲתוּ לְגַבֵּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי
 סִדְרוּ מִלִּין קַמֵּיהּ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְדַאי
 אֹרִיתָא אַחְסִין לִיהּ, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

צְרִיף לְהַתְחַבֵּר עִם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, וּלְהַתְרוּחַק מֵעַמֵּי הָאָרֶץ
יב. וְנִלְמַד מְזֵה הַמְאָמֵר שֵׁישׁ לְהַתְחַבֵּר בְּדַרְךְ עִם בַּעֲלֵי
 תוֹרָה, וּלְהַתְרוּחַק מִן עַמֵּי הָאָרֶץ כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה הָאִי
 יְנוּקָא. וְשֵׁנִית נִלְמֹד מְזֵה הַמַּעֲשֵׂה גְדֹל עֲנוּתְנוּתָן שֶׁל רַבִּי
 יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק שֶׁהָיוּ מְגֹדְלֵי יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁשְׁמַעוּ דְהָאִי
 יְנוּקָא הָוּה בֶּן רַב הַמְנוּנָא סָבָא, הָיוּ מְרַפְּיֵין הָאִי יְנוּקָא
 עַל כְּתַפְיָהֶם לְשִׁמוּעַ דְּבַרֵּי תוֹרָה מִפִּיו, וְלֹא הָיוּ מִתְגַּאֲמִים
 וְשְׁמַעוּ דְּבַרֵּי תוֹרָה אֲפִילוּ מִפִּי קָטָן, כִּי רְאוּי לְאָדָם שֵׁישִׁים
 עֲצָמוֹ כְּעַפְרָה שֶׁהִכָּל דְּשִׁין בּוֹ, הוּא נִקְרָא אֱהוּב לְמַעְלָה
 וְנִחְמַד לְמַטָּה, וְנִקְרָאִין אוּהֵבֵי ה' שֶׁעֲלִיהֶם נֶאֱמַר (תְּהִלִּים סט,
 לו) "וְאוּהֵבֵי שְׁמוֹ יִשְׁכְּנוּ בָהּ".

סדר הלימוד ליום כא כסליו [יום 80 בשנה]

פְּרִשְׁתַּי וַיֵּשׁ פֶּרֶק נ"א

א. כְּתִיב בְּסֵפֶר תְּהִלִּים, "עֲרַב עַבְדְּךָ לְטוֹב אֵל יַעֲשֶׂקוּנִי
 זָדִים". יֵשׁ לְפָרֵשׁ הַמְקָרָא בְּאוֹפֵן דְּגִמְתַּי אִישׁ שֵׁישׁ
 עָלָיו חוּבוֹת הַרְבֵּה. אֲמַנָּם יֵשׁ בְּיָדוֹ כֶּסֶף וּשְׁוֵה כֶּסֶף בְּכַדֵּי
 שְׁיִיכָל לְהַשְׁתִּיק לְבַעֲלֵי חוּבוֹת וּלְסַלֵּק אוֹתָם. אֲמַנָּם
 הַבַּעֲלֵי חוּבוֹת אֵינָם יוֹדְעִים מְזֵה שֵׁישׁ בְּיָדוֹ יְכוּלָת לְסַלֵּק

לְכָל אֶחָד, וּמַחֲמַת כֵּן רוֹצִין לְפַל עָלָיו וְלַקַּח מֵהַשְׁמָצָא יִמָּצָא, שֶׁכָּל אֶחָד יֵרָא פֶּן יִשְׁלַם לְאַחַר וְהוּא יִפְסִיד מִמוֹנּוֹ. וְאִין תִּקְנָה לְאִישׁ הַזֶּה כִּי אִם שְׂיִבְקֶשׁ עָרֵב בְּעֵדוֹ שְׁלֹא יִטְרְפוּ אוֹתוֹ הַבְּעָלִי חוֹבוֹת הַנוֹגְשִׁים עַד שֶׁבְהִרְחַבַת זְמַן יִמְכַר אֶת סְחוּרְתּוֹ וְכֹאשֶׁר יִהְיֶה הַצָּרוּר כֶּסֶף בְּיָדוֹ יִתֵּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶת חוּבוֹ, וְעַל יְדֵי כֵן יִנָּצַל מִן הַזִּקּוֹת וּמִן הַחֲכָשׁוֹת בְּעָלֵי חוֹבוֹת וּשְׂאָרֵי הַפְּסֵד הַבָּאִים עַל יְדֵי רְדִיפוֹת בְּעָלֵי הַחוֹבוֹת.

ב. וְלִזֶּה נִרְאָה לִי כּוֹן דְּוֹד הַמֶּלֶךְ בְּמֵאֲמָרוֹ "עָרֵב עִבְדְּךָ לְטוֹב", כִּי דְוֹד הַמֶּלֶךְ בִּקֵּשׁ מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִהְיֶה עָרֵב בְּעֵדוֹ נֶגֶד הַמְּקַטְרְגִים וּבְעָלֵי הַדִּינִים שְׁלֹא יִטְרְפוּ אוֹתוֹ מַחֲמַת אֵיזָה חֲטָא שְׂבִידוֹ, כִּי יֵשׁ גַּם כֵּן בְּיָדוֹ הַרְבֵּה זְכוֹת נֶגֶד עֲבֵרוֹת שֶׁהֵן הַחוֹבוֹת.

הַדְּקֻדּוֹק בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה הוּא גְדוֹל מְאֹד

על כֵּן אָמַר "אֵל יַעֲשֶׂקוּנִי זָדִים" לְמַעַן נִדַּע כִּי הַמְּאָרִי דִינִים מוֹכְנִים וּמְצַפִּים מְתֵי יָבֵא הַיּוֹם וְיָבֵא זֶה הָאָדָם הַחוּטָא בְּיָדָם כְּדֵי לְגַבּוֹת חוּבוֹ מִמֶּנּוּ, מַחֲמַת חֲטָאִים וְעֲבֵרוֹת שְׂבִידוֹ וְלִפְעוֹל בּוֹ דִינֵם הַקָּשָׁה כְּשִׂיצָא חֵיב מִדִּין הָעֲלִיּוֹן. וְהַרְבֵּה זְכוֹת צְרִיכִין אֶל הָאָדָם שִׂיצָא זְכָאִי, כִּי גְדוֹל הַחֲשָׁבוֹן וְהַדְּקֻדּוֹק.

גְּדֹל הַבוּשָׁה אִם לֹא הַתְּמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה

ג. רָאָה מַה דְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ מְשָׁלִי "ר' יִשְׁמַעְאֵל אוֹמֵר אוֹי לְאוֹתָהּ הַבוּשָׁה וּכְלָמָה. בָּא לוֹ מִי שְׂיֵשׁ בְּיָדוֹ מִקְרָא וְלֹא מִשְׁנָה, הוֹפֵךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פָּנָיו מִמֶּנּוּ, וּמְצָרִי

גִּיהֲנָם מִתְגַּבְּרִין בּוּ כְּזֹאבֵי עֶרְב, וְהֵם נוֹטְלִין אוֹתוֹ
מְשָׁלִיכִין אוֹתוֹ לְגִיהֲנָם.

בְּנֵי, מִדּוּעַ לֹא לְמַדַּת הַלְכוֹת?

בא מִי שֶׁבִּידוֹ שְׁנֵי סְדָרִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר
לוֹ. בְּנֵי, הַלְכוֹת לְמָה לֹא שְׁנִיתָ, אִם אוֹמֵר הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הַנִּיחֻהוּ, מוֹטָב. וְאִם לֹא, עוֹשִׂין לוֹ
כְּמַעֲשֵׂה הָרֵאשׁוֹן.

סדר הלימוד ליום **כב כסליו** [יום 81 בשנה]

בְּנֵי - מִדּוּעַ לֹא לְמַדַּת תּוֹרַת כְּהֲנָנִים?

ד. בָּא לְפָנָיו מִי שֵׁישׁ בִּידוֹ הַלְכוֹת, אוֹמְרִים לוֹ. בְּנֵי, תּוֹרַת
כְּהֲנָנִים לְמָה לֹא שְׁנִיתָ, שֵׁישׁ בּוֹ טְמֵאת שְׂרָצִים וְטְהַרְתָּן,
טְמֵאָה וְטְהַרְתָּ נְגָעִים, טְמֵאָה וְטְהַרְתָּ בְּתִים, זְבִים,
וְיֹולְדוֹת, נְדָה, סְדֵר וְדוּי שֶׁל יוֹם הַכַּפּוֹרִים, דִּינֵי עֲרֻכִין, רוֹב
דִּינֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵן גּוֹפֵי הַתּוֹרָה הַנֶּאֱמָרִים בְּפֶרֶשֶׁת קְדוּשִׁים,
דִּינֵי הַקְּרֵבֶת קְדוּשִׁים, דִּינֵי שְׁמִיטוֹת וְיֹובְלוֹת. אִם אוֹמֵר
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַנִּיחֻהוּ, מוֹטָב. וְאִם לֹא, עוֹשִׂין לוֹ
כְּמַשְׁפֵּט הָרֵאשׁוֹן.

בְּנֵי - מִדּוּעַ לֹא לְמַדַּת חֻמְשֵׁה חוּמְשֵׁי תּוֹרָה?

ה. בָּא מִי שֵׁישׁ בִּידוֹ מִקְרָא, וְת"כ ה' חוּמְשֵׁי תּוֹרָה לְמָה
לֹא שְׁנִיתָ, שֵׁישׁ בְּהֵן קְרִיאַת שְׁמַע, וְהִרְבָּה מְצוּוֹת,
תְּפִלִּין, מְזוּזָה וְכו'.

"כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מֵלֵא"

ו. בָּא מִי שֵׁישׁ בִּידוֹ כָּל הַנ"ל, שׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ מִפְּנֵי מָה לֹא
לְמַדַּת הַגְּדָה, וְלֹא שְׁנִיתָ, שְׁבַשְׂעָה שְׁחָכְם יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ
מִכֶּפֶר אֲנִי עוֹנֹנְתִיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׁבַשְׂעָה

שְׁהֵן עֹנִין אֲמֵן יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּה, אֲפִילוּ אִם נִכְתָּב וְנִחַתָּם
גְּזֹר דִּין שְׁלָהֶם לְרַעָה, אֲנִי מִוְחַל לָהֶם וּמְכַפֵּר עֲוֹנוֹתֵיהֶם.
בָּא מִי שְׁבִידוֹ הַגְּדָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר מ"ט לֹא
לְמַדַּת גְּמָרָא שֶׁנִּקְרָא תַלְמוּד. וְעַל זֶה נֶאֱמַר כָּל הַנְּחָלִים
הוֹלְכִין אֶל הַיָּם, וְהַיָּם אֵינָנו מְלֹא זֶה גְּמָרָא.

מדוע לא למדת גמרא ומעשה מרובה?

ז. בָּא מִי שֵׁשׁ בִּידוֹ גְּמָרָא, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא א"ל בְּנִי,
הוֹאִיל וְנִתְעַסְקַת בְּגְמָרָא צְפִית בְּמִרְכָּבָה שְׂאִין לִי הַנָּאָה
בְּעוֹלָמִי אֲלֹא בְּשַׁעָה שְׁתַּלְמִידֵי חֲכָמִים יוֹשְׁבֵין וְעוֹסְקִין
בַּתּוֹרָה, וּמְצִיצִין וּמְבִיטִים וְרוֹאִין וְהוֹגִין בְּכֶסֶף הַכְּבוֹד,
הַיֵּאָךְ הוּא עוֹמֵד הַרְגֵל הָא', הַיֵּאָךְ הוּא עוֹמֵד וּבִמָּה הוּא
מְשַׁתְּמֵשׁ. וְכֵן רְגֵל הַב', וְכֵן רְגֵל הַשְּׁלִישִׁי, וְכֵן רְגֵל הַד',
בְּמָה הֵם מְשַׁתְּמֵשִׁים. חֲשַׁמ"ל הַיֵּאָךְ הוּא עוֹמֵד, וּבִכְמָה
פָּנִים הוּא מִתְּהַפֵּךְ בְּשַׁעָה א'. לְאַיְזָה רוּחַ מְשַׁמֵּשׁ הַבְּרָק,
לְאַיְזָה הַרוּחַ מְשַׁמֵּשׁ הַפְּרוּב, וְהַיֵּאָךְ הַפְּרוּבִים וּמְלֹאכֵי
הַשָּׂרֵת עוֹמְדִים וּמְשַׁמֵּשִׁים. גְּדוּלָה מְכַלֵּן עֲנִין כֶּסֶף הַכְּבוֹד,
הַיֵּאָךְ הוּא עוֹמֵד, עָגוּל כְּמִין מְלִבֵּן מִתְקַן, אוֹ כְּמִין גֶּשֶׁר,
כְּמָה וּבְאַיְזָה גֶּשֶׁר אֲנִי עוֹבֵר, בְּאַיְזָה גֶּשֶׁר הָאוּפְנִים עוֹבְרִים,
בְּאַיְזָה גְּלִגְלֵי הַמִּרְכָּבָה עוֹבְרִים, וְכו'. וְכִי לֹא זֶהוּ הַדְּרַת
כְּבוֹדִי זֶהוּ גְדֻלַּתִּי, זֶהוּ הַדֵּר יוֹפֵי שְׁבִנֵי מַפְרִיחִין אֶת כְּבוֹדִי.
וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ "מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'", עַד כָּאֵן.

אוי לו ביום התוכחה

הִנֵּה מִי זֶה הָאָדָם אֲשֶׁר יוֹכַל לְעַמֵּד בַּחֲקִירוֹת אֱלֹהִים. וְעַל
זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, "אוֹי לָנוּ מִיּוֹם
הַדִּין וְאוֹי לָנוּ מִיּוֹם הַתּוֹכַחָה".

סדר הלימוד ליום **נג כסליו** [יום 82 בשנה]

אל יפל האדם ברשת האיש ח"ו, לחשוב הלא ממילא סופי לירש גיהנם ח"ו

אָמְנָם אף על פי כן אל יתְרַשַׁל וְאל יתְעַצֵּב לֵב הָאָדָם, כי הקדוש ברוך הוא בוחן לב וחוקר כליות בראותו דכונתו הוא לדבוק בטוב, ונפשו חשקה בתורה ובמעשים טובים, ושעת הדחק גורמת למעט, על זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה א' המרבה וא' הממעיט ובלבד שיכונן לבו לשם שמים, ויהיה תמיד בשמחה כשפא לידו עסק מצוה. כי העושה המצוות בשמחה אהוב וחביב מאד לפני הקדוש ברוך הוא.

חביב לפני הקדוש ברוך הוא שמחתו של האב כשמכניס את בנו לעול המצוות

ח. שעל כן אמר בזוהר חדש בהיות האדם זוכה שהכניס את בנו לחיוב מצוה, דהינו כשיגיע לבן הי"ג שנים חביב מאד לפני הקדוש ברוך הוא כשרואה שהאב שמח על זה שזכה להגיע את בנו לחיוב קיום המצוות. ועל כן חיוב גדול לעשות משתה ושמחה באותו היום, כי יש נחת רוח להקדוש ברוך הוא. וכדאיתא בזוהר הנזכר לעיל:

"צאינה וראינה בנות ציון"

אמר רבי יצחק מתליסר שני ולעילא ההוא יומא חובתא על צדיקים למעבד חדותא דלבא כיומא דסליק לחופה ובגין ההיא זכות עתיד הקדוש ברוך הוא לעטר להו ולעביר כרוז קדמיהון בחדותא "צאינה וראינה בנות ציון" וכו'.

מי שרוצה להיות טוב, מקבל נשמה קדושה

אמר רבי אליעזר מתליסר שנין ולעילא אי בעי למהוי זכאָה יִהְיִין לִיהּ הֵהיא נשמתא קדישא עילאָה דאתגזרית מכורסיה יקרא דמלכא.

הסעודה שעשה רבי שמעון בן יוחאי לבנו רבי אלעזר ביום שנעשה בר מצוה

מ. רבי שמעון בן יוחאי זמין למארי דתיובתא ומארי דמתניתא למיכל בסעודתא רבת דעבד בר מצוה לבריה רבי אלעזר וחפא לביתיה במאנן דיקר ואותיב לרבנן בהאי גיסא ובהאי גיסא והוי קא ברח טובא.

סדר הלימוד ליום כד כסליו [יום 83 בשנה]

ביום זה יורדים נשמות קדושות לבני רבי אלעזר

אמרו ליה רבנן, מאי בדיחותא דמר ביומא דין יתירה משאר יומין, א"ל רבי שמעון בן יוחאי דיומא דין נחתין נשמתין קדישא עילאין בד' גפין דחיותא לברי ר"א ובהלולא דא חדי בדיחותא שלמתא.

י. אותביה לר' אלעזר בריה לגבי, אמר תיב ברי דיומא דין הקדוש ברנך הוא מקדש יתך בעדבא (רצה לומר: בגורל) דקדישין.

אמר רבי שמעון בן יוחאי מלה חדא ואסחר אשא לביתא נפקו רבנן וחמי קיטרא דהוי סליק מביתא כל האי יומא אתא רבי יוסי בן לקוניה אשכח לרבנן דהוו תוהי וקנימין בשוקא. אמר להו הא האי קיטרא דסליק

מביתא דרבי שמעון בן יוחאי דהא יומא דין מכתירין
בכתרא קדישא לרבי אלעזר בריה.

השמחה תהא בשלימות

והוה רבנן רואין דהוי נחית עמודא דאשא יתיב תמן
רבי יוסי, חדו כלהו ואמרו האי הלולא ליהוי
שלמא ובריכו כלהו לר"א בר"ש ויתיבו תמן וחדו
בחדוא ולעי באורייתא.

העוסק בתורה ובגמילות חסדים ובמעשים טובים, נשמתו מתדבקת
בנשמות הצדיקים

יא. על כן, אשרי לאדם וטוב לו שמקיים ומדבק נשמתא
קדישא אצל נשמתא קדישא, ומכתירין ליה בכתרא
קדישא, וכל זה כשיקבע עתים לתורה, ויהיה עוסק
בגמילות חסדים ובמעשים טובים. אבל כשהאדם הולך
אחר שרירות לבו, ואחר זוללות וסובאות, וכל ימיו הולך
אחר משא ומתן ורק מבלה זמנו לצרף גופו, ולא לצרף
נשמתו, אז נשמתא קדישא מסתלקת ממנו, כי אחר
שטבעו כטבע הבהמה.

במה יתדבק בהקדוש ברוך הוא

יב. ועל זה איתא במדרש הנעלם "אמר רבי יהודה, וי
לרשעים שאינם רוצים להדבק בשותפא של הקדוש
ברוך הוא, במה אמר רבי יצחק באותו הנשמה שנתן בו
הקדוש ברוך הוא ומדבק עצמו במעשה הבהמה, הדא
הוא דכתיב "ואדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו"
(ועין לקמן פרק ס"א מ"ש שם).

אם הִיָּה הָאָדָם מַעֲלָה עַל דַּעְתּוֹ כַּמָּה מְקַלְקֵל בְּמַעֲשָׂיו
כְּאִשֶּׁר אֵינוֹ חָס עַל כְּבוֹד קוֹנוֹ, בְּוֹדָאֵי לֹא הִיָּה עוֹשֶׂה
שׁוֹם דְּבַר רָע.

וְלַמָּה לֹא יַחֲשֵׁב הָאָדָם כִּי לֹא בָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אוֹתוֹ אֶלָּא לְכַבֹּדוֹ, וְלֹא שְׂיַמְלֵא תַאֲוָתוֹ. וְאֵלַמְלֵא
הִיָּה מֵשִׁים הָאָדָם אֶל לְבוֹ כַּמָּה מְקַלְלִים אוֹתוֹ בְּהִיּוֹתוֹ אֵינוֹ
מִשְׁגִּיחַ לְכַבֹּד בּוֹרְאוֹ, כַּמָּה הִיָּה רְאוּי לְרִדּוֹף אַחַר מַעֲשֵׂה
בוֹרְאוֹ יִתְבָּרַךְ כְּדֹאֵיתָא בְּזוּהַר תַּנְיָא, "אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי כַּד נָטָה שְׁמַשָּׁא גְדַפּוּי לְמִיָּהָ
בְּתוֹקְפַתָּא דְגַלְגְּלוּי מִפְּרִישׁ דְּטַלְפִּיהוֹן דְּטַרְפִּי אֵילָנָא דְגַן
עֵדֶן וְכֹל מְלֶאכֶיִן עֵילָאִין וְחִיּוֹת קַדִּישִׁין וְכוּרְסוּי יְקָרָא
דְּמֶלְכָא וְבוֹסְמֵיָא דְגַן עֵדֶן וְאֵילָנָא שְׂמֵיָא וְאַרְעֵי
וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן כְּלֵהוֹן מְזַדְעֻזְעִים וּמְשַׁבְּחִים וּמוֹדִים
לְמַאֲרֵיהֶם. וְזַקְפֵּן וְחַמְאֵן דִּי שְׂמַא קַדִּישָׁא דְאַתְפָּרֵשׁ דְגַלְיָה
בְּשְׂמַשָּׁא בְּמַטְלָנוּי יְהִיבִין תְּשַׁבְּחוֹן לְמַאֲרֵיהָ עַלְמִין וְנַפְּיָק
קָלָא, וְאָמַר וַיְהִי לְבְרִיתָא דְלֹא מִשְׁגִּיחִין בִּיקָרָא דְמֶלְכָא,
וּכְתִיב וְכֹל צָבָא הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים וְכוּ'.

סדר הלימוד ליום כה כסליו [יום 84 בשנה]

לאחר חצות הלילה הוא עת רצון בשמים כי הקדוש ברוך הוא נכנס
אז עם הצדיקים בגן עדן

יג. ותנן נמי כשהקדוש ברוך הוא נכנס אחר חצות לילה
עם הצדיקים בגן עדן, אזי כל שערי שמים נפתחין
והוא עת רצון לעסק בתורה, וכתות של מלאכי השרת
וכל בוסמי גן עדן עם הצדיקים פוצחין רנה ושירה לפני

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵדָא הוּא דְכָתִיב (תהלים ק"מ, י"ד) "אֲךָ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ" אֵימְתֵי צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ, כְּשִׁישְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ. דְּהוּא בְּשַׁעַה שְׁיִושְׁבִים לְפָנֶיךָ בַּחֲצוֹת לַיְלָה. וְאַחַר כֵּן שְׁלֹשָׁה כְּתוּבֵי שֶׁל מְלָאכֵי הַשָּׁרַת שֶׁהֵן מְמַנִּים עַל מְשֻׁמְרוֹת הַלַּיְלָה, אוֹמְרִים שִׁירָה עַד שֶׁהִגִיעַ עֲמוּד הַשַּׁחַר.

פעלות השחר יקום ממטותו - ויאמר שירות ותשבחות להקדוש ברוך הוא

יד. וַיֵּשׁ חוֹבָה לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַה שְׁעוּלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר לְקוּם וּלְהִתְגַבֵּר בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְפָנֶי מְלָכֹו שֶׁל עוֹלָם. מ"ט מְשׁוּם דְּנִסְבִּין שִׁירְתָּא בְּתַר מְלָאכֵי הַשָּׁרַת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹ זְמַן הוּא מְצוּי לְמַטָּה הַה"ד וּמְשַׁחְרֵי יִמְצְאֵנִי. וְאָמַר ר' יוֹדָא וּבִלְבָד שְׁלֵא יַפְסִיק עַד שֶׁהִתְפַּלֵּל כְּשֶׁהַחֲמָה זוֹרַחַת.

חביב קול התורה לפני הקדוש ברוך הוא יותר משירות ותשבחות של מלאכי השרת

אמר רבי יוחנן אמר רב, כְּשֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹצֵא מֵאוֹתָן הָעוֹלָמוֹת דְּכִסְיָף בְּהוֹן, וּבָא לְהַכְנִס עִם הַצְדִיקִים בְּגַן עֵדֶן הוּא מְמַתִּין וְרוֹאֶה, אִם שׁוֹמֵעַ קוֹל הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה הָאֵי קָלָא נִיחָא קָמִיהּ מְכָל שִׁירִין וְתִשְׁבָּחִין דְּאִמְרֵי מְלָאכֵי הַשָּׁרַת לְעֵילָא הַה"ד "אֵל גִּנַּת אֲגוּז יִרְדְּתִי לְרֵאוֹת" וְגו'. מֵאֵי לְרֵאוֹת אוֹתָן הָעוֹסְקִין בְּתוֹרָה.

עין לא ראתה אלקים זולתך

מו. אמר רבי יצחק, וכי גן עֵדֶן נִקְרָא גִנַּת אֲגוּז, אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹחָנָן אֵין בּוֹדְאֵי שֶׁהֵגֶן עֵדֶן נִקְרָא גִנַּת אֲגוּז, מָה

אַגוז סתום מְכַל עֲבָריו וַיֵּשׁ עָלָיו כְּמָה קְלִיפּוֹת כֶּף גֵּן עֵדֶן
 סתום מְכַל צְדָדָיו וַיֵּשׁ עָלָיו כְּמָה שְׁמִירוֹת שְׁלֵא שְׁלֹטוֹ בּוֹ
 לְרֵאוֹת לֹא מְלֶאֶךְ וְלֹא שָׂרָף וְחֲשַׁמֵּל וְלֹא עֵינַי נְבִיאִים.
 הַה"ד "עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זּוֹלָתָךְ".

סדר הלימוד ליום כו כסליו [יום 85 בשנה]

העֵדֶן מִבְּפָנַיִם וְהֵגֶן מִבְּחוּץ

אמר רבי שמעון בן יוחאי אָנָּא חַוִּית קָם קַמִּיה דְּרַבִּי
 בְּרוּקָא וְהָוָה אָמַר, כַּדִּין אֶזְכֶּה לְמַעַלְת גַּנַּת אָגוֹז
 עִם חֲסִידֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא הוּי יַדְעֵנָּא מַאי קָאָמַר, עַד דְּשַׁמְעֵנָּא
 דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי דְּקָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן עֵדֶן
 גַּנַּת אָגוֹז מַה אָגוֹז יֵשׁ לָהּ כְּמָה קְלִפּוֹת וְהַפְּרִי הוּא מִבְּפָנַיִם
 כֶּף עֵדֶן הֵגֶן הוּא מִבְּחוּץ וְהָעֵדֶן מִבְּפָנַיִם".

על כֵּן, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁהוֹלֵךְ תָּמִים וְעִמְלוֹ בַּתּוֹרָה, וְכָל דְּרָכָיו
 הוּא לְשֵׁם שָׁמַיִם. אֲזִי נִשְׁמָתוֹ הוּא מוֹכֵנֶת לְפָנַי לְעֵדֶן,
 דְּאֶקְרִי גַּנַּת אָגוֹז וְהוּא חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא.

פָּרָק כ"ב

א. כָּכָר כְּתַבְנוּ לְעִיל בְּפָרָק שְׁנַי מַעֲנֵשׁ גְּדוֹל שֶׁל מוֹצִיא
 זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר עַל זֶה אָמַר דּוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו

(כג) פְּרוּשׁ הַזֹּהָר בְּלִשׁוֹן קוֹדֶשׁ:

אמר רבי שמעון בן יוחאי: "עמדתי לפני רבי ברוקא ושמעתי אומר:
 'הלואי ואזכה למעלת גנת אגוז עם חסידיו ישראל' - ולא הבנתי למה
 התפנו, עד ששמעתי משמו של רבי יוחנן בן זכאי, שהקדוש ברוך הוא
 קרא לגן עדן גנת אגוז".

הַשְּׁלוֹם (תהלים קיט, לו) "הַעֲבֵר עֵינֵי מְרֹאוֹת שְׂוֹא בְּדַרְכֶיךָ חַיִּי". וְנִרְאָה כְּנֹגַת תְּפִלְתּוֹ לְהַעֲבִיר עֵינָיו מֵהַסְּתַכַּל בְּמָקוֹם הָאֶסּוּר, כְּגוֹן בְּנָשִׁים, וְעַל יְדֵי כֵן יָבֵא לְיַדֵּי טַמְאָה בְּלִילָה, וְלִזֶּה אָמַר "מְרֹאוֹת שְׂוֹא", כְּמַנִּין שְׂכַבְתָּ זֶרַע, שֶׁהוּא רֹאשֵׁי תְבוֹת שְׂכַבְתָּ זֶרַע, שְׂלֵא יִתְרָאוּ אֵלָיו כְּתוֹת שֶׁל לִילִית הַנִּקְרָאִים קָרִי שְׂמֵבִיא הַלִּילִית לְהָאָדָם לְהוֹצִיא שְׂכַבְתָּ זֶרַע לְבִטְלָה, וְהוּא כְּאִלוֹ מְמִית בְּיָדוֹ לְהִטְפָּה, כִּי מֵהִטְפָּה יוֹכַל לְהוֹלִיד וְלָד בֶּן קִימָא, וְעַל כֵּן הוּא אַחוֹז בְּסִטְרָא דְמוֹתָא.

אִי לֹו לְהַגּוֹרֵם שֶׁהַקְדָּשָׁה תִּהְיֶה מְשַׁעֲבֶדֶת לְהַטְמָאָה רַחֲמָנָא לִיצְלוֹן **ב.** לִזֶּה אָמַר "בְּדַרְכֶיךָ חַיִּי", רוֹצֵה לֹוֹמֵר שֶׁתְּפִלְתּוֹ הִיָּה לְאַחוֹז בְּסִטְרָא דְחַיִּי, וְלֹא לְהוֹצִיא שְׂכַבְתָּ זֶרַע לְבִטְלָה, כִּי הַמוֹצִיא שְׂכַבְתָּ זֶרַע לְבִטְלָה יֵשׁ מְמַנָּה אֶחָד דְּאֶקְרִי עֲשֻׁטִיר"ה וְהוּא מְמַנָּה עַל אֲלָפִים וּרְכָבוֹת שְׁטֵנִים וְשָׂדִים וּמְלֶאכֶי חֲבֵלָה שֶׁהֵן מְטַמְּאִין אֶת הָאָדָם, וְנוֹטְלִין הַאי טְפָּה שֶׁהוֹצִיא הָאָדָם לְבִטְלָה וְסִלְקִין לִיהָ לְעֵילָא, וְגוֹרֵם דְּבְרִית קְדִישָׁא יִהְיֶה מְשַׁעֲבֵד לְסִטְרָא דְּמִסְאָבָא. אִי וְאִבּוּי שִׁיגְרָם הָאָדָם הַסְּבָה זֹו שִׁישַׁעֲבֵד הַקְדוּשָׁה תַּחַת הַטְמָאָה.

אִיבְרֵי וְגִידֵי הָאָדָם כְּנֹגַד תְּרִי"ג מְצוּוֹת, וְעַל פְּנֵי נִכְרִים עֲוֹנוֹתָיו **ג.** וְדַע מֵה שֶׁמְקַבֵּל מִפִּי תַלְמִידֵי הָאֶרֶ"י ז"ל שֶׁאָמַר לְתַלְמִידָיו שִׁישׁ בְּגוֹף הָאָדָם תְּרִי"ג אִיבְרִים וְגִידִים, וְהוּא נִיצוּצוֹת שֶׁל הַנֶּפֶשׁ. וְכֵן יֵשׁ בְּרוּחַ, וְכֵן בְּנִשְׁמָה, וְכֵל נִיצוּץ תְּלוּי בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל תְּרִי"ג מְצוּוֹת, וְהִיא יוֹדַע הָאֶרֶ"י ז"ל אִיזָה מְצוּוָה הִיא חֲסֵר בְּאָדָם, וְהִיא רוֹאָה בְּנִיצוּץ אֶחָד כְּשֶׁעָשָׂה אָדָם דְּבַר עֲבָרָה, שְׂאֵז הִיא מְסַלֵּק נִיצוּץ אֶחָד, וְהִיא נוֹתֵן תְּקוּנָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּדֵי לְהַחֲזִיר

הניצוץ למקומו. וכל זה היה נכר על פי האותיות שיש בעורו, ובפרט בפניו ובשערותיו הוא יותר נכר. והיה לו סימן בשוטוטין ובגמות שעל ידיו ופניו של אדם.

סדר הלימוד ליום כז כסליו [יום 86 בשנה]

מעשה מהאריז"ל עם תלמידו רבי חיים ויטאל ז"ל

ד. ופעם אחת בא אליו גדול הדור אחד ושמו רבי חיים ויטאל, ואמר לו האריז"ל, הנה אני רואה שבתוך עשרים ושתיים אותיות באל"ף-ב"ת שבמצחה כלן מאירים, חוץ מהגימ"ל שהוא מהפכת, ומיד חרד מורנו הרבי רבי חיים ויטאל ז"ל, ובקש מהאריז"ל שייגיד לו טעם הדבר, כי בודאי לא על חנם הוא.

גימ"ל הפוכה בגלל שלא גמל חסד עם אביו

אמר לו האריז"ל, שאינו גמל חסד עם אביו כראוי. אף על פי שאתה עושה חסד עמו, אבל לא חסד מלא, ובשביל כך אות גימ"ל היא מהפכת.

כאשר האדם מקים איזה מצוה, נרשמת בפניו באות של אל"ף-ב"ת ת. ועוד אמר האריז"ל לתלמידו, כי כל העושה מצוה אז אותה מצוה היא נרשמת במצח האדם באות אחת מן אל"ף ב"ת של עשרים ושתיים אותיות, והיא מאירה בפניו כשעושה המצוה פעם שנית. ובפעם ראשון היא נבלעת בפנים ובפעם שנית היא בולטת ומתנוצצת, וכל זה הוא בשאר מצוות, מה שאין כן בצדקה אינה נבלעת בפנים כמו שאר האותיות, אלא מאירה במצחו תכף בסוד "וצדקתו עומדת לעד" (תהלים קיא, א).

כַּאֲשֶׁר מִתְחַרֵּט עַל חֲטָאוֹ, מְסַלֵּק הַחֶשֶׁךְ מֵעַל מִצְחוֹ

וְכֵן כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה הֵן גַּם כֵּן נִרְמְזִים בְּמִצְחוֹ בְּאֵשׁ שְׁחוּרָה, מְכַל מְקוֹם אִם מִתְחַרֵּט וַיִּיגַע וַיִּטְרַח לְתַקֵּן בְּעֵשִׂית תְּשׁוּבָה הַעוֹת שְׁעֵשָׂה, אִזּוּ מְסַלֵּק הַחֶשֶׁךְ וְאִשׁ שְׁחוּרָה אֲשֶׁר הוֹשֵׁם בְּמִצְחוֹ מִהַעֲוֹן, וּבְשִׁבְתוֹ, כְּשֶׁבֵּא הַנְּשִׁמָּה יִתִּירָה אַחַר חֲצוֹת לְיִשְׂרָאֵל, אִזּוּ יִתְכַסֶּה אוֹתוֹ הַעֲוֹן מְכַל וְכֹל, זוֹלַת טְמֵאת קָרִי, אִף שֶׁתִּקֵּן הַמַּעֲשִׂיִּים אֵינּוּ נִסְתַּלֵּק בְּלִיתִי טְבִילָה.

מִצְחוֹ שֶׁל אָדָם מֵרָאה עֲתִידוֹת

ו. הַכֹּלֵל הָעוֹלָה, כִּי עַל כֵּן נִקְרָא אָדָם "עוֹלָם קָטָן", שְׁכֵמוֹ שְׁבִהוּת נִגְזָר אִיזָה דְבָר לְבוֹא לְעוֹלָם אִם לְטוֹבָה אוֹ לְרָעָה חֵס וְשְׁלוֹם, מִתְרָאָה וְנִגְלָה זֶה הַדְּבָר עַל יְדֵי כּוֹכְבִים הַקְּבוּעִים בְּרִקִיעַ, כֵּן מִתְרָאָה הַכֹּל בְּאָדָם בְּשִׁרְטוּטֵינּוּ בְּמִצְחָ שְׁלוֹ.

סדר הלימוד ליום כח כסליו [יום 87 בשנה]

מַעֲשֵׂה שְׂרָאוֹ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי עַל מִצְחוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁעֲבַר בְּשׁוֹגֵג עֲבָרָה שִׁישׁ בָּהּ פֶּרֶת רַחֲמֵנָא לִיצְלָן

וְבוֹא וְרָאָה מַה דְּאִיתָא בְּזוּהַר פְּרִשְׁתָּ אַחֲרֵי (דף ע"ה עמוד ב'): "רַבִּי אַבָּא הָוִי אֲזִיל לְקַפּוּטְקִינָא וְהָוָה עֲמִיהָ

(כד) פְּרוּשׁ הַזוּהַר בְּלִשׁוֹן קוּדְשׁ:

רַבִּי אַבָּא נָסַע לְקַפּוּטְקִינָא וְעָמַד רַבִּי יוֹסִי. בְּדַרְכָּם פָּגְעוּ בְּאָדָם אֶחָד, שֶׁעַל מִצְחוֹ נִרְשַׁם סִימָן. אָמַר רַבִּי אַבָּא: "נִסְטָה מִדַּרְכְּנוּ, שֶׁהָרִי מִצְחוֹ שֶׁל אָדָם זֶה מַעֲיֵד עָלָיו, שֶׁנִּכְשַׁל בְּאֶסּוּר עֲרוּה דְּאוּרִיתָא, וּבְשַׁל כֶּף נִרְשַׁם רִשְׁם זֶה בְּמִצְחוֹ". שָׂאל רַבִּי יוֹסִי: "וְאִם רִשְׁם זֶה הִיא בְּמִצְחוֹ שֶׁל יָלֵד - הֲאִם הִיא

רבי יוסי. עד דהוו אַזְלִי חֲמוּ בַר נֶשׁ דְּהוּי אֶתִי וּרְשִׁימָא
 חַד בְּאַנְפוּי. אָמַר רַבִּי אָבָא נִסְטִיָּה מְהֵאֵי אֹרְחָא דְּהָא
 אַנְפוּי דְּדִין גְּבַר אֶסְהִידוּ עֲלוּי דְּאִיתְקִיל בְּעַרְיָתָא דְּאֹרְיָתָא
 (רוּצָה לומר דְּהוּא נְכָשֶׁל בְּעַרְיוֹת בְּאֶסוּר פֶּרֶת דְּאֹרְיָתָא), בְּגִין קָךְ
 אֶתְרָשִׁים בְּאַנְפוּי.

אל תענישני, כי עוונותי גרמו לך

אָמַר לִיָּה רַבִּי יוֹסִי אֵי הָאֵי רְשִׁימָא הוּי לִיָּה כַּד הוּי יְנוּקָא,
 מֵאֵי עַרְיָתָא אֶשְׁתַּכַּח בֵּיהּ. אָמַר לִיָּה, אָנָּא חֲמִינָא
 בְּאַנְפוּי דְּבְעַרְיָתָא דְּאֹרְיָתָא הוּא נְכָשֶׁל. קָרָא לִיָּה רַבִּי
 אָבָא, אָמַר לִיָּה, אֵימָא מְלָא דָּא, הָאֵי רְשִׁימָא דְּאַנְפְּךָ מְה

מעיד על איסור ערוה?" ענהו רבי אבא: "בכל זאת רוצה אני, שאדם זה
 נכשל בערוה".

התקרב אליו רבי אבא ושאלו: "אמר - רשם זה במצחק מנין לך?" ענה
 לו: "בבקשה מכם אל תענישו אותי יותר על חטאי, אשר גרמו לי זאת".
 אמר לו רבי אבא: "ומהו חטאך?" אמר לו: "יום אחד הלכתי עם אחותי
 ולנתי עמה בבית מלון. בלילה שתיתי יין וקררתי אליה. משקמתי בבקר,
 ראיתי והנה בעל המלון רב עם אדם אחד. פאשר נכנסתי לעשות שלום
 ביניהם, תפסוני שניהם - אחד מצד זה ואחד מצד זה - חבלו בי ועשו
 לי רשם זה. אכן רופא אחד ורבי שמלאי שמו, הצלני".

שאלו רבי אבא: "ומהי התרופה שנתן לך?" השיב לו: "התרופה הינה
 תרופת הנפש, שמאותו יום, חזרתי בתשובה, ובכל יום בוכה אני לפני
 הקדוש ברוך הוא על אותו חטא ובדמעות רוחץ אני את הרושם שבפני".
 קרא עליו רבי אבא: "וסר עוונך וחסאתך תקפרי", ואותו רשם נמחק
 מפניו.

אמר לו: "נזדר אני מהיום והלאה לעסק בתורה יומם ולילה". אמר לו:
 "מה שמך?" אמר לו: "אליעזר". אמר לו רבי אבא: "ודאי שמך גרם לך,
 וה' עזרך, והוא יהיה בעזרך". ברכו רבי אבא ושלחו.

היא. אָמַר לִיה בְּמִטּוֹתָא מְנַיִכוּ לָא תַעֲנָשׁוּ יִתִיר לְהֵוּא
 בַּר נֶשׁ דְּהָא חוּבְיָה קָא גְרָמוּ לִיה.

אָמַר רַבִּי אָבָא, מֵהוּ, אָמַר לִיה, יוֹמָא חַד הָוִינָא אָזִיל
 בְּאוֹרְחָא אָנָא וְאַחוּתִי וְהָוִינָא בְּחַד אֲשְׁפִיזָא וְרוֹינָא
 חֲמָרָא, וְכָל הָהוּא לִילְיָא אַחֲדִינָא בְּאַחוּתִי, וּבְצַפְרָא קִמְתִּי
 וְאֲשְׁפִיזָנָא הוּי קִטְט בְּהַדִּי גְבָרָא, עֵילִינָא בִּינְיָהוּ לַעֲשׂוֹת
 שְׁלוֹם בִּינְיָהֶם, וְחָבְלוּ אוֹתִי, דָּא מֵהָאִי גִיסָא וְדָא מֵהָאִי
 גִיסָא, וְרִשְׁמָא דָּא הוּי עֵיל לְבִי מוֹחָא וְאֲשְׁתַּזִּיב לִי חַד אֲסִיָּא
 וְרַבִּי שְׁמַלְאִי שְׁמִיָּה. אָמַר לִיה, מָאִי הִיא אֲסוֹתָא דִּיהִיב לָךְ?

על ידי הדמעות מעבירין רשם העברה מהמצח

ז. אָמַר לִיה, אֲסוֹתָא דִּנְפִשָּׂא, דְּמַהֲהִיא יוֹמָא אַהֲדַרְנָא
 בְּחִיּוּבְתָא, וּבְכָל יוֹמָא בְּכִינָא קִמְיָה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 עַל הָהוּא חוּבָה, וּמֵאֲנוּן דְּמַעִין אָנָא רַחִיץ אֲנִפְאִי. קָרִי
 עֲלִיה רַבִּי אָבָא (יִשְׁעִיָּה ו, ז) "וְסָר עוֹנֶךָ וְחִטָּאתֶךָ תִּכְפֹּר",
 וְאַתְעַבְרָה הָהוּא רִשְׁמָא מֵאֲנָפוּי. אָמַר לִיה, נִדְרָנָא מֵהָאִי
 יוֹמָא לְאַתְעַסֵּק בְּאוֹרִיתָא יוֹמָם וְלֵילָה. אָמַר לִיה, מֵה שְׁמָךְ,
 אָמַר לִיה, אֲלִיעֶזֶר.

שָׁמָא קָא גְרָם לָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה

אָמַר לִיה רַבִּי אָבָא וְדָאִי שְׁמָךְ גְרָם לָךְ דְּאֶלְהָךְ סִיעֶךָ,
 וְהוּא יִהְיֶה בְּסַעֲדָךְ. שְׁדִרְיָה רַבִּי אָבָא וּבְרַכְיָה.

סדר הלימוד ליום **כט כסליו** [יום 88 בשנה]

איש בער לא יבין דרכי השם יתברך שהוא מנהיג העולם
 ח. זִמְנָא אַחְרָא הוּי רַבִּי אָבָא אָזִיל לְגַבִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 יוֹחָאִי אָעִיל בְּמֵאתִיָּה דֵּהֵוּא גְבָרָא אֲלִיעֶזֶר, אֲשַׁכְּחִיָּה

דְּהוּי יְתִיב וְדָרַשׁ "אִישׁ בְּעַר לֹא יִדַע וּכְסִיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת" (תהלים צב, ז), כִּמָּה טַפְשִׁין אֵינּוּן בְּנֵי עֲלָמָא דְלֹא מְשַׁגְיַחִין וְלֹא יִדְעִין וְלֹא מְסַתְּכְלִין לְמַנְדַע אֹרְחָא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עַל מָה קִימָא עֲלָמָא. מֵאן מְעַכְב לְהוּ לְמַנְדַע אֹרְחָא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, טַפְשִׁיהוּן דְלִבְהוּן דְלֹא יִדְעִין לְאִשְׁתַּדְלָא בְּאֹרְחֵתָא, דְאֵלוּ הוּוּ מְשַׁתְּדְלֵי בְּאֹרְחֵתָא לְמַנְדַע אֹרְחָא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּוּ יִדְעִין.

וְזָהוּ "אִישׁ בְּעַר לֹא יִדַע" לְעַסְק בְּתוֹרָה, "וּכְסִיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת", נְמוּסִין דְשְׁכִינָה דְאִתְקְרֵאת "זֹאת", כִּמָּה דְאִתְ אָמַר (ויקרא טז, א) "בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ".

הַצְּדִיקִים נְעַנְשִׁים בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֵי שְׁיִקְבְּלוּ שְׂכָרָם לְעוֹלָם הַבָּא, וְהַרְשָׁעִים יֵשׁ לָהֶם מְנוּחָה וְשִׁלוּה בְּעוֹלָם הַזֶּה - כְּדֵי שְׁיַעֲנִשׁוּ לְעוֹלָם הַבָּא

מ. וְהוּא כִּי נְמוּסִין דְשְׁכִינָתָא הוּא לְיִסַר אֶת הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה לְמַעַן יִירְשׁוּ הָעוֹלָם הַבָּא, וְלְהַרְשָׁעִים מְשַׁלְּמַת קֶצֶת טוֹבוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה עֲבוּר קֶצֶת מְצוּה שְׁעָשׂוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּדֵי לְטַרְדָן מִן הָעוֹלָם הַבָּא. וּמִי שֶׁהוּא "כְּסִיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת", נְמוּסִין דְ"זֹאת", וּמִתְמִיָּה וּמְהִרְהֵר חֵס וְשָׁלוֹם וְאוֹמַר, רְאֵה זֶה צְדִיק וְיִשָּׁר מְדַכָּא בְּיַסּוּרִין וְאֵנּוּ יוֹשְׁבִין בְּשִׁלוּה וּמִתְגַּבְּרִין וְהוֹלְכִין בְּלֵי סִבָּה וּמְצַלִּיחִין בְּכָל עֲסָקִים.

אבל הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֵאשׁוּ וְיִוֹדַע הַעֲנִין כִּי מַה שְׁהַרְשָׁעִים הוֹלְכִין וּמְצַלִּיחִין בְּלִתֵּי סִבָּה. וְזָהוּ "בְּפֶרַח רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיְצִיצוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן" (תהלים צב, ח), הוּא כְּדֵי "לְהַשְׁמָדֵם עַדֵי עַד" (שם, שם) מִן הָעוֹלָם שֶׁהוּא עוֹלָם שֶׁל

חיים נצחיים עדי עד, ושם יהיו אפר תחת כפות רגלי צדיקים, כמה דאת אמר (מלאכי ג, כא) "ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם".

שעתך תתהפך ולא יהיה מי שיחמל עליך

פְּתַח עוד ודרש האי גברא, כתיב בספר איוב (טו, ח), "ויקם בי כחשי בפני יענה". במאי קא מיירי, אמנם הענין הוא כי מי שהוא חוטא והולך אחר שרירות לבו, ואיננו חושב על תכלית וסוף האדם אשר הולך למות, ואחר כך צריך לתן דין וחשבון בפני יוצר הכל, כשבא לפני הדין אזי כל הרעות והפשעים שעשה הן רשומים וחקוקים באנפוי דיליה, והנה עילאי ותתאי (דהיננו מלאכים העליונים וגם כחות מלאכים הטסים תחת הרקיע) כלן מסתכלין בהאי רשימא שמראה על חטאיו ופשעיו, ומקללין אותו ואומרין עליו, וי וי כד יבא יומך ותפל ביד אכזרים לשפך דינים קשים ומרים, ופתאום תתהפך שעתך ואין מרחם לך ואין מליץ ישר מדבר טוב בעדך, והקדשה תתרחק מיניה והטמאה הולכת וגוברת בכל גופיה ומתדבקת ביה.

סדר הלימוד ליום ל כסליו [יום 89 בשנה]

הקדוש ברוך הוא עושה רצונם בעולם הזה, כדי שיאבדו לעולם הבא. ובאלו הימים שהרשימה היא במצחו מחמת עונו, אם אשתו היא מתעברת ממנו יהיה הולך בין עז פנים, אלים בעל זרוע, מוסר ממון של ישראל, אינו מקבל

תוֹכָחָה, בְּיַעֲלֵל אֱלִין בְּנִים קָרָא עֲלֵיהוֹן בְּזוֹהַר (חֵלֶק ג' דף ע"ו עמוד ע') דְּאֵלִין הֵן אֵינוֹן חִיבִין דְּדָרָא, דְּמֵאֲרִיהוֹן שְׂרָן לְהוֹן (פְּרוּשׁ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֶפֶץ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן חֶפְצָם בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדִי שִׁיְהִי כְּלִין בְּעוֹלָם הַבָּא) כְּדִי לְשִׁיצָאָה לְהוּ בְּעֵלְמָא דְאֲתִי, וְעַל זֶה אָמַר אִיּוֹב "כַּחֲשֵׁי בְּפָנַי יַעֲנֶה".

כָּל מַעֲשֵׂי הַצְּדִיקִים נִחְקָקִין בְּמִצְחָם

אָבֵל אֵינוֹן צְדִיקֵי הַדּוֹר הַיִּשְׂרָאֵלִים וְהַתְּמִימִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים, רוֹדְפֵי צְדָקָה וְחֶסֶד, בְּעֵלֵי אַמוּנָה, הַמִּתְחַרְטִים בְּמַעֲשֵׂיהֶן הָרָעִים וּבְכָל יוֹם מְכִינִים עֲצָמָן לְיוֹם הַדִּין וְיוֹם הַפְּקָדָה כְּדִי לְבֹא בַקְּדָשָׁה וּבְטָהֳרָה לְפָנֵי כֹסֵא הַכְּבוֹד, אַזִּי כָּל מַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים רְשׁוּמִים וְנִחְקָקִין בְּמִצְחָן לְטוֹבָתָן.

בֶּן חִבִּיב שְׁמִשְׁמַח אָבִיו שְׁבַשְׁמִים

יא. וּבַהֲסֵתְכִלּוֹת בְּהֵן מִלְּאֲכִין עֲלֵאִין וְתַתְּאִין מְבָרְכִין אוֹתוֹ וְאוֹמְרִין, דִּין בְּרָא קְדִישָׁא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרָא חִבִּיבָא הַמְּשַׁמַּח אָבִיו שְׁבַשְׁמִים, וְהַסְטָרָא אַחֲרָא בּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ, וְהַקְּדָשָׁה מִתְדַבְּקַת בּוֹ וּמִתְגַּבְּרַת יוֹם יוֹם, אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֵלְקוֹ. יֵאָמְרוּ לוֹ הַשּׁוֹמְעִים, רַבִּי, מָנָא לָךְ הָא דְשַׁפִּיר קְאָמְרַת.

כה וְעַל בְּנִים אֵלוֹ קוֹרָא בְּזוֹהַר: "אֵלוֹ הֵם רְשָׁעֵי הַדּוֹרוֹת, שְׂאֲדוּנָם הַתִּיר לָהֶם עֲבֻרוֹתֵיהֶם, כְּבִכּוֹל, כְּדִי לְהַשְׁמִידָם בְּעוֹלָם הַבָּא".

כו פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קוֹדֶשׁ:

וְאָמְרוּ לוֹ הַשּׁוֹמְעִים: "רַבִּי, מִנֵּין לָךְ, שְׁנֹכְוִיִּים דְּבְרִיךְ", אָמַר לָהֶם: "לִי עֲצָמוֹ נַעֲשֶׂה רָשָׁם אַחַד עַל יְדֵי עֲבָרָה שֶׁעֲבַרְתִּי וְעַל יְדֵי צְדִיק נִמְחָק הוּא". אָמַר

יב. אָמַר לָהֶן, כִּי נַעֲשֶׂה לוֹ רְשִׁימָא חַד בְּאַנְפִּיהַ עַל יְדֵי חוּבָה, וְעַל יְדֵי זַכָּאָה אַזִּיל מִיְנִיהַ רְשִׁימָא. אָמַר לִיהַ רַבִּי אַבָּא, מַה שְּׁמָךְ, אָמַר לִיהַ, אֱלִיעֶזֶר.

אשרי חלקך בעולם הזה ואשרי חלקך לעולם הבא
אמר ליה, בריך רחמנא דחמינא לך וזכינא למיחמי
 לך, זכאה חולקך בעלמא הדין, זכאה חולקך
 בעלמא דאתי.

יג. אָמַר לִיהַ רַבִּי אַבָּא, אֲנָא הוּא דְאַרְעֵנָא לָךְ בְּאוּרְחָא. אֲשַׁתַּטַּח קַמִּיהַ, עֵיל לִיהַ לְבֵיתִיהַ, אַתְקִין קוּרְטִיסָא דְנַהֲמָא וְחַד עֲגָלָא תִּילְתָא. וְרָאָה רַבִּי אַבָּא דְהוּא מְשַׁלֵּם בְּתוֹרָה וּבַחֲסִידוּת, קָרָא עָלָיו (שְׁמוּאֵל א כה, ו) "אַתָּה שְׁלוֹם וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לָךְ שְׁלוֹם". שְׁלוֹם לָךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁלוֹם לָךְ בְּעוֹלָם הַבָּא.

סדר הלימוד ליום א טבת [יום 90 בשנה]

פְּרָשַׁת וַיִּחַי

חשיבות התפלה בבית הכנסת

א. אֵיתָא בְּפִרְיָתָא דְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל כֹּהֵן גָּדוֹל (פְּרָקִי הַיְכָלוֹת ה, ח) אָמַר לִי מַטְטְרוּ"ן שַׁר הַפְּנִים, כַּאֲשֶׁר בִּקֵּשׁ אוֹתִי

לו רבי אבא: "מה שמך?" ענה לו: "רבי אליעזר". אמר לו רבי אבא: "ברוך ה' שראיתך ושזכיתי לראותך, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא". אמר לו רבי אבא: "אני הוא שפגשתיך בדרך". נפל אליעזר לרגלי רבי אבא, הכניסו לביתו, והכין לו סעודה גדולה, שפללה חלה ועגל משבח. ראה רבי אבא, שמשלם הוא בתורה ובחסידות, קרא עליו פסוק זה: "אתה שלום וביתך שלום וכל אשר לך שלום". שלום לך בעולם הזה, שלום לך בעולם הבא.

הקדוש ברוך הוא להעלני בשמי שמים, שגר לי תחלה את ענפיא"ל השר ונטלני מבין דור אנוש לעיני כלם, והרכיבני על כרוב גדול, וברכב וסוסי אש ובמשרתי העליונים העלוני עד השכינה לשמש במרום.

איך זכה ילוד אשה לעלות להיכלות העליונים

ב. וכיון שהגעתי למרום, למקום החיות הקודש והאופנים ושרפים וכרובים וגלגלים של המרפכה ומשרתי אש אוכלה אש, הריחו את ריחי מרחוק חמשת אלפים ושלוש מאות וששים רבוא פרסאות, ואמרו, רבוננו של עולם מה לילוד אשה בינינו, שהוא טפה סרוחה, שהוא עולה לשמי מרום לשמש בנו ובחצובי שלהבת.

מי שהאמין בגדלת השי"ת ועמד בנסיון - זכה לכל הכבוד הזה

ג. והשיב להם הקדוש ברוך הוא יתעלה ואמר להם, משרתי וצבאי וכרובי ושרפי וגלגלי ואופני, אל ירע לבבכם בדבר הזה, פי כל בני אדם פפרו בי ובמלכותי הגדולה, והלכו אחר שרירות לבם ועבדו עבודה זרה וסלקו שכינתי מביניהם, וזהו אשר עמד בנסיון והאמין בכבוד גדלתי.

ונטל הקדוש ברוך הוא אותי ופתח לי שש מאות אלפים שערי חסד, ושלוש מאות אלפים שערי בינה, ושלוש מאות אלפים שערי חיים, ושלוש מאות אלפים שערי אהבה, ושלוש מאות אלפים שערי גבורה, ושלוש מאות אלפים שערי תורה, ושלוש מאות אלפים שערי פרנסה, ושלוש מאות אלפים שערי יראת חטא.

ד. ומאותה שְׁעָה וְהִלָּאָה הוֹסִיף לִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲכָמָה עַל חֲכָמָה, וּבִינָה עַל בִּינָה, וְדַעַת עַל דַּעַת, וְרַחֲמִים עַל רַחֲמִים, וּגְבוּרָה עַל גְּבוּרָה, וְכֹחַ עַל כֹּחַ, וְחֵיל עַל חֵיל, וְזֵהָר עַל זֵהָר, וְיִפִּי עַל יִפִּי, וְתוֹרָה עַל תוֹרָה, וְאַהֲבָה עַל אַהֲבָה, וְחֶסֶד עַל חֶסֶד, וְחֲמֻדָּה עַל חֲמֻדָּה, וְעֲנוּהָ עַל עֲנוּהָ, וְתֹאֵר עַל תֹּאֵר, וְהוֹד עַל הוֹד. וְנִתְּכַבְּדִתִּי וְנִתְּפָאֲרִיתִי מִכָּל מַדּוֹת הַלְלוֹת הַטּוֹבוֹת וְהַמְּשֻׁבָּחוֹת יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי אָדָם.

סדר הלימוד ליום ב טבת [יום 91 בשנה]

הקדוש ברוך הוא בָּרַךְ אוֹתִי בְּאַלְפִים שׁ"ס בְּרָכוֹת

ה. וְאַחֲרַי כָּל הַמַּדּוֹת הַנִּיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יָדוֹ עָלַי וּבְרַכְנֵי חֲמֵשׁ מֵאוֹת אַלְפִים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים בְּרָכוֹת, וְנִתְּרוּמַמְתִּי וְנִתְּגַבְּרִיתִי שִׁיעוֹר אָרְכּוֹ וְרַחֲבּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַעֲלוּ לִי שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם כְּנַפִּים, שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ מִצַּד זֶה וּשְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ מִצַּד זֶה, כָּל כְּנָף וְכַנֶּף הִיא כְּמֵלֵא עוֹלָם, וְקָבַע בִּי חֲמֵשׁ מֵאוֹת אַלְפִים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים עֵינַיִם, וְכָל עֵינַי וְעֵינַי הוּא כְּמֵלֵא אֹר גְּדוֹל, וְלֹא הִנִּיחַ שׁוֹם דְּבַר זֵיו וְזֵהָר אֲשֶׁר בְּכָל הָאוֹרוֹת הַעֲלִיוֹנִים שֶׁלֹּא קָבַע בִּי.

וְהִנֵּה מְבֹאֵר שְׁנַתֵּן לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמָה חֲלוֹנוֹת הַמֵּיחָדִים לְחֲכָמָה וּלְפִרְנָסָה וְכוּ', וְכָל אֲשֶׁר מְכָרַח הָאָדָם אֵלָיו הוּא בְּיָדוֹ, וְאֵלּוֹ הֵן: תוֹרָה וְיִרְאָה, חֲכָמָה וּפִרְנָסָה.

כָּל הַתְּפִלוֹת עוֹבְרִים דְּרָךְ מִלְּאָךְ מִט"ט

ו. וְכָל מִי שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲזִי הַתְּפִלָּה בְּאֵל לִידוֹ, הֵן שְׁמֵתְפַלְּלִין עַל דְּבַר קָטָן וְהֵן עַל דְּבַר גְּדוֹל.

ואחר כך הוא מכניס את התפלה לפני ולפנים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא שומע תפלת ישראל ברחמים, ברוך הוא וברוך שמו, כי הכל תלוי ברצונו.

גם צרכי הנשמה ממלא הקדוש ברוך הוא

ולא צרכי הגוף בלבד, אלא אפילו צרכי הנשמה, כגון מי שידע בעצמו שיש בו איזה מדה רעה, שהוא רע לב או שאר מדה מגונה שהוא רגיל בה, ובמסתרים תבכה נפשו על זה בפני הקדוש ברוך הוא, אשר בידו להטות לבבו ליראתו, אז הקדוש ברוך הוא מסייע להפך לבבו העקש, או שאר מדות הרעות.

מי שמתפלל להשם יתברך בכל לבו - מזכהו הקדוש ברוך הוא להתפלל גם בעד אחרים

ז. ולא עוד אלא שהקדוש ברוך הוא מזכה אותו למי שיתפלל אליו בלב שלם, שהוא מזכה את אחרים. אם רואה שאר בני אדם, ומכל שכן קרוביו או בניו, שהולכים בדרך לא תמים, שצריך להתפלל עליו תחלה שיתמו חטאים ויחזרו בתשובה.

ואחר כך אם חס ושלום יראה שלא הועיל תפלתו, יראה להוכיחם, אולי ימצא עת רצון שהקדוש ברוך הוא יתן בלב האנשים המורדים בו שיחזרו בתשובה. ויהיה גם כן לו נחת רוח, שהקדוש ברוך הוא שומע תפלתו להשיב לב הרשע לעשות תשובה.

מעשה מהרמב"ן ז"ל עם תלמידו ר' אבנר

ח. כדמצינו מעשה ברמב"ן ז"ל, שהיה לו תלמיד אחד שכפר באלקים, ושמו רבי אבנר, ונעשה

כותי, ומחמת רוב חכמתו בטמאתו נעשה שר גדול בכותים.

סדר הלימוד ליום ג טבת [יום 92 בשנה]

חטאיו של אבנר ביום הכפורים

וַיְהִי הַיּוֹם שֶׁהָיָה יוֹם הַכְּפוּרִים, שָׁלַח הָרֶב הָרַמְבַּ"ן שְׂיבּוּא אֵלָיו. בָּא לִפְנָיו, וְלָקַח בְּפָנָיו הָרֶב הָרַמְבַּ"ן ז"ל חֲזִיר אֶחָד וּנְחָרוּ וּבָשְׁלוּ וְאָכְלוּ, וְאַחַר כֵּךְ שָׂאֵל לְרַמְבַּ"ן, רַבִּי, עַל כִּמָּה כָּרִיתוֹת עֲבַרְתִּי הַיּוֹם. וְהִשִּׁיב לוֹ, עַל אַרְבַּע כָּרִיתוֹת עֲבַרְתָּ הַיּוֹם. וְאָמַר לוֹ הַתְּלָמִיד הַנּוֹזֵר לְעֵיל, הֲלֹא עַל חֲמִשָּׁה לְאוּיִן עֲבַרְתִּי, וְהַתְּחִילוּ לִפְלַפֵּל עַד שֶׁהֲרַמְבַּ"ן הוֹדָה שֶׁעָבַר עַל חֲמִשָּׁה לְאוּיִן שֶׁל כָּרִיתוֹת.

בגלל ההרהור שהרהר אחר רבו, נעשה כופר בעקר רחמנא ליצלן מ. ושאל הרמב"ן אותו, הגד נא לי, מי הביאך אל מדה זו שפפרת בתורת משה. והשיב לו, כי פעם אחת שמעתי שדרשת שבפרשת האזינו כלולים כל המצוות וכלולים כל עניני העולם, וכלן נרמזים בפרשת האזינו, רק שצריך סיעתא דשמיא שיזכה להבין כל הענינים והסודות אשר שם. ובעיני היה זה מן הנמנע, עד שבשביל כן נקבע בלכבי החטא שאין האמת כן כמו שאמר הרב הרמב"ן, ויצא ופקר ונהפך לאיש אחר.

כל המאורעות נרמזו בפרשת האזינו

י. ויען הרמב"ן, עדין אני אומר כן שדברי כן הוא, שהכל נרמז ומבאר בפרשת האזינו, ואם לא תאמין שאל ואגיד לך. ויתמה התלמיד הכופר שהוא, ואמר, אם כן

כְּדַבְרֵיךָ, תֵּרְאֵנִי אִם תִּמְצָא שְׁמִי שֶׁהוּא אֲבִנֶר בְּפִרְשֵׁת
הָאֲזִינוּ. וַיִּתְּפֹלל הָרַמְבַּ"ן אֶל ה' בְּכָל לִבּוֹ וַנִּפְשׁוּ, וּבֹא
פְּסוּק בְּפִי (דְּבָרִים לב, כו) "אִמְרֵתִי אֶפְאַיֵהֶם אֲשִׁבִיתָהּ
מֵאֲנוּשׁ זְכָרִים", אוֹתִיּוֹת שְׁלִישִׁיּוֹת מִפְּסוּק זֶה הֵם רָאִשֵׁי
תְּבוֹת ר' אֲבִנֶר.

יא. וְכִשְׁמַע הַתְּלָמִיד אֶת הַדְּבָר חָרַד מְאֹד, וַיִּפֹּל עַל פְּנָיו,
וַשְּׂאֵל לְרַבּוֹ הָרַמְבַּ"ן, אִם יִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה יִהְיֶה לוֹ
תְּקוּן וּתְרוּפָה. וְהֵשִׁיב לוֹ רַמְבַּ"ן, וְהֵלֵא שְׁמַעְתָּ לְהַפְּסוּק
שִׁישִׁבִית מֵאֲנוּשׁ זְכָרוֹ וְלֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוּם תְּרוּפָה. וְתִכְּף
הַלֵּךְ אוֹתוֹ תְּלָמִיד וְלָקַח סְפִינָה בְּלֹא סֶפֶן וְחָבֵל וּמִלָּח,
וְהֵלֵךְ עִם הַסְּפִינָה בְּאֲשֶׁר הוֹלִיכוֹ וְצָעַק בְּמַר נִפְשׁוֹ, וְעַדִּין
לֹא נֹדַע מִמֶּנּוּ מְאוּמָה. וְאַחַר כֵּף הַרְבֵּה הָרַב הָרַמְבַּ"ן
בְּתַפְּלָה שִׁיְהִיָּה לוֹ מִקְצַת כְּפָרָה.

הַתְּלָמִיד נִתְגַּלָּה בַּחֲלוּם לְהַרְמַבַּ"ן, וְהוֹדָה לוֹ

ואחר זָמַן רַב בָּא לְהָרַב בַּחֲלוּם, וְהַחֲזִיק לוֹ טוֹבָה
שֶׁגִּרְמָה תִּפְלְתוּ לְהוֹלִיכוֹ לְהַתְּלָמִיד לְגִיּהֵנָם,
וְהָיוּ דְּנִין אוֹתוֹ דְּנִים הַרְבֵּה בְּגִיּהֵנָם, וְאַחַר שְׁנַיִם עֶשֶׂר
חֹדֶשׁ יִהְיֶה לוֹ מְזוּר וּתְרוּפָה, לֹא לְהוֹלִיכוֹ לְגֵן עֵדֶן וְלֹא
לְדוֹן אוֹתוֹ בְּגִיּהֵנָם, כִּי עַד אוֹתוֹ הַפְּעַם הָיָה הַתְּלָמִיד
בְּכַף הַקָּלֶע.

סדר הלימוד ליום **ד טבת** [יום 93 בשנה]

כְּמוֹ שֶׁהִנְחַל מְטַהֵר אֶת הָאָדָם - כֵּן בְּתֵי כְּנִסְיוֹת מְטַהֲרִין אֶת הָאָדָם
הַנֶּהָרָה רְאֵה שֶׁהַכֹּל הוּא תְּלוּי בְּתַפְּלָה, שִׁיְהִיָּה לוֹ קֶצֶת
כְּפָרָה, וּבְפִרְט בְּבֵית הַכְּנִסֶּת שֶׁהוּא מְקוּם מִיָּחָד

לְהַתְּפִלָּל, וּמִסְגָּל הַבַּיִת הַכְּנֻסֶת לְטַהַר מַחְשְׁבוֹת לֵב הָאָדָם,
 וְכִמּוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (יְלָקוּט בְּלָק, רִמְזוֹ תשע"א)
 "כְּנַחֲלִים נְטִיּוֹ" וְגוֹ' (בַּמִּדְבָּר כד, ו), לְמַה נִּמְשְׁלוּ בְּתֵי כְּנֻסִיּוֹת
 לְנַחֲלִים, לֹאמַר לָךְ מָה נַחַל זֶה מְבִיא אֶת הָאָדָם מִטְּמֵאָה
 לְטַהֲרָה, אִף בְּתֵי כְּנֻסִיּוֹת מְטַהְרִין וְכוּ'.

הַפְּגָמִים שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי הַחֲטָאִים, מֵתְּלַבְּנִים עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה
 יג. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְבוּדֵד בְּהִתְבוּדֵדוֹת בְּבֵית
 הַכְּנֻסֶת, וְיַדְבֵּר בְּכָל לְבוֹ לִפְנֵי יוֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת בְּרוּךְ
 הוּא, וְיִבְכֶּה בְּדַמְעוֹת וְיִתְאַנַּח בְּכָל לְבוֹ בְּשִׁבְרוֹן לֵב בְּזִכְרוֹ
 אֶת חֲטָאָיו וְחֲטָאת נְעוּרָיו, אֲשֶׁר לֵב הָאָדָם יוֹדֵעַ מֵרַת
 נַפְשׁוֹ מָה שֶׁחָטָא וְקִלְקַל בְּיָמֵי נְעוּרָיו, וְהַכֵּל רִשׁוּם וְחֻקּוֹק
 לְמִשְׁמֶרֶת. אִם שָׁב בַּתְּשׁוּבָה שְׁלִימָה יִמְחוּ פְּשָׁעָיו,
 וּמִתְּטַהְרוּת וּמִתְּלַבְּנוֹת הַכֶּתֶמִים וְהַפְּגָמִים, וּבְמִקּוֹם הַדִּין
 וְעֲנַשׁ שֵׁם תַּעֲמֵד לוֹ יְשׁוּעָה וְהַצְּלָה, כְּאֲשֶׁר עֵין בְּעֵין יִרְאֶה
 כְּבוֹאוֹ לִפְנֵי כְּסָאוֹ יִתְבָּרַךְ לְדִין וְחֲשׁוֹן בְּעֵת שִׁיקְרָאוֹ אוֹתוֹ
 לְמִשְׁפָּט אֲשֶׁר יִגְזֹר עָלָיו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ פְּתָאוּם.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִקְבַּל נִשְׁמָתוֹ בְּעֵת פְּקֻדָּתוֹ
 יד. עַל כֵּן יַעֲסֹק הָאָדָם בַּתְּפִלָּה, כִּי יוֹם זֶה בָּא פְּתָאוּם
 כְּנִשְׂרָ יְעוּף, וְה' בְּרַחֲמָיו יִקְבַּל נִשְׁמָתוֹ בְּעֵת פְּקֻדָּתוֹ,
 כִּי יִפְקוֹד עָלָיו וְיִבֵּא מִשְׁלוֹם אֶל שְׁלוֹם.

אֵל תְּהֵא תִפְלָה קֵלָה בְּעֵינֶיךָ

הַבְּלָל הָעוֹלָה, שָׂאֵל יִהְיֶה תִפְלָה קֵלָה בְּעֵינֶיךָ, שְׁהָרִי
 הַשֶּׁר הַגָּדוֹל מִטְּטְרוּ"ן הוּא מְמַנֶּה עַל הַתְּפִלוֹת,
 וְכַאֲשֶׁר חָנוּךְ זְכָה לִמְטְטְרוּ"ן, שֶׁנֶּהֱפֵךְ מִבְּשָׂר לְאֵשׁ בְּשִׁבִיל

צדקתו, אף אתה תמים תהיה עם ה' אלהיך וצדיק, וצדק
לפניך יעמד.

פָּרָק כ"ד

א. כתבו בספרי המקבלים, אזהרה על האדם בהיותו
הולך יחידי בלא הרהור תורה או בדברי יראה, כי אז
מתדבק בו הסטרא אחרא. ומבאר בספר הזוהר פרשת
וישלח שאפלו בהיותו הולך יחידי בעיר בשעה שאין בני
אדם מצויין ברחוב, אז גם כן מתדבק בו הסטרא אחרא,
לא יפטר בלתי היותו נכשל באיזה עוון בזה היום.

סדר הלימוד ליום ה טבת [יום 94 בשנה]

המשכים או המאחר לצאת יחידי יאמר פסוק "השלף על ה' יתברך"
ב. על כן יזהר להתנהג בזה האופן, אם הוא משכים או
מעריב לצאת יחידי לצרכו בעיר, שאז אין בני אדם
מצויין כל כך, יאמר לפני המזוזה פסוק (תהלים נה, כג)
"השלף על ה' יתברך והוא יכלכלך", ולכוון הנקודה שתחת
השם שהוא גימטריא שבעים ושתיים, כמנין חסד.

יאמר תפלת הדרך קודם צאתו לדרך

וְגַם מצאתי כתוב בשם גדול אחד מחכמי אשכנזים,
כשהאדם רוצה להשכים לילך יחידי בדרך חוץ לעיר
יאמר פסוק (תהלים לו, ה) "גול על ה' דרכך בטח עליו והוא
יעשה", ויכוון גם כן בנקוד של דרכך שעולה כמנין שבעים
ושתיים, כמנין חסד, ואז הוא נצול שלא יתדבק בו הסטרא

אחרא. אכן בתרויהו צריך על כל פנים שיהרהר גם כן בדברי תורה או בדברי יראה בהליכתו, ואז הוא נצול שלא ידבק בו הסטרא אחרא. אכן בהליכתו לדרך צריך שמירה יותר, ועל כל פנים יתפלל בדרך תפלת הדרך.

גנות מדת הקמצנות

ג. וצריך האדם לקבל עליו גם כן שלא יהיה קמצן ביותר, אף על פי שבמיד הקדוש ברוך הוא להטות לב האדם כרצונו ברוך הוא, להיות האדם ותן או קמצן, מכל מקום הוא יותר טוב שהאדם הוא מתעורר מעצמו להיות ותן, וגם צריך להתפלל על זה.

גם פזרנות יתר אינה מדה טובה

גם צריך האדם לראות שלא יהיה פזרן ביותר, לתן צדקה יותר מכדי יכלתו, וסופו שהוא בעצמו יצטרך לבריות.

ד. ונחזר לעניננו, שטוב לאדם להתפלל תפלת הדרך בביתו קודם יציאתו לדרך, כמו שאמר בזוהר פרשת בשלח (עין זוהר חלק א' דף ר"מ עמוד ב') "רבי אבא פתח ואמר, נכון מאד להתפלל תפלת הדרך בביתו קודם יציאתו. וטוב לומר פרשת עקדה, ועין בזוהר פרשת וישלח (דף

קע"ח עמוד א') :

טרם צאתך לדרך, טל רשות מהמקלך!

י"רבי אלעזר ורבי יצחק הו' קאזלי בדרך ומטא זימנא דקריאת שמע, קם רבי אלעזר וצלי וקרי קריאת

שָׁמַע עִם צְלוֹתָא. אָמַר לִיה רַבִּי יִצְחָק, וְהָא תַנִּינָן דְּעַד
דְּלָא יְפוּק בַר נָשׁ לְאוֹרְחָא צְרִיךְ לְנִטְלָא רְשׁוּת מִמָּאֲרִיָּה
וּלְצַלִּי צְלוֹתָא.

אָמַר לִיה, בְּגִין דְּכַד נְפִיקְנָא לְאוֹרְחָא לֹא הוּי זְמַנָּא שְׁל
קְרִיאַת שְׁמַע וְלֹא זְמַן צְלוֹתָא, אֲבָל הַשְׁתָּא דְּשִׁמְשָׁא
נְהִיר צְלִינָא, אֲבָל עַד דְּלָא נְפִיקְנָא לְאוֹרְחָא בְּעִית בְּעוֹתֵי
מִינֵיהּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאִמְלִיכְנָא בֵּיהּ וְכוּ'.

סדר הלימוד ליום ו טבת [יום 95 בשנה]

החוטא יש לו מה להתירא

ה. כַּד אָזְלוּ, כַּד מָטוּ גַבֵּי חַד חֶקֶל, יִתְבוּ זְקָפוּ עֵינֵיהוּ
וַחֲמוּ לְטוֹרָא דְהוּי סְלִיק בְּרוּם וְהוּי בֵּיה בְּרִיּוֹת
מְשַׁנִּין. דְּחִיל רַבִּי יִצְחָק, אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר אֲמַאי
דְּחִילת, אָמַר לִיה, חֲמִינָא דְהַאי טוֹרָא אִיהוּ תְקִיף וְחֲמִינָא
אֵלִין בְּרִיין דְּאֲנוּן מְשַׁנִּין וְדְחִילְנָא דְלָא יְקַטְרַג לָן. אָמַר

רבי אלעזר ורבי יצחק הלכו בדרך. הגיע זמנה של קריאת שמע. קם רבי אלעזר, התפלל וקרא קריאת שמע עם תפלתו. אמר לו רבי יצחק: "הלא שנינו שבטרים יצא אדם לדרך - עליו לטל רשות מרבונו ולהתפלל?" ענה לו רבי אבא: "כְּשִׁיִצְאָנוּ לְדֶרֶךְ, עֲדִין לֹא הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע, אֲבָל עֵתָהּ, מִשְׁזַרְחָה חַמְּהָ, מִתְפַּלֵּל אֲנִי וְקוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע. אֲמַנָּם עוֹד בְּטָרָם יִצְאָנוּ לְדֶרֶךְ הַתְּפִלָּתִי תְפִלָּה קְצֵרָה וּבִקְשָׁתִי מְנַוּוּ רְשׁוּת לְצַאת לְדַרְכִּי".

המשיכו הצדיקים בדרךכם. פאשר הגיעו לשדה אחד וישבו לנוח - נשאו עיניהם וראו לפנייהם הר גבוה מאד, ובו בריות משנות. פחד רבי יצחק, שאלו רבי אלעזר: "מדוע אתה פוחד", ענה לו: "רואה אני שההר הזה מאים והבריות השוכנות בו - משנות, ופחד אני שמא יקטרג המקטרג. אמר לו רבי אבא: "הפּוֹחַד - מִחֲטָאִים שְׁבִידוּ עֲלֵיו לְפַחַד" וכו'.

ליה רבי אלעזר, מאן דדחיל מחטאין דבנידים אית ליה למדחל וכו'.

ו. פתח ואמר, ואלה בני צבעון איה וענה הוא ענה אשר מצא את הימם במדבר, ימם כתיב חסר יו"ד. והענין הוא, כי יש כח של משחיתים בר מינן, אשר הם מיחדים לזה החטא דוקא, דהינו לדבק באדם שיחטא בזנות בזה הענין שיוליד ממזרים ואלין נקראים ימם חסר יו"ד, על שם שנבראו בערב שבת בין השמשות כמו שאר המזיקין שאין להם חלק ביום הששי ולא ביום השבת.

ומקומם של אלו המשחיתים הם על הרים גבוהים שאין יכולין לזרע שום זריעה ולא לנטע שום נטיעה, הן זרעוני גנה הן זרעוני פירות האילן, רק הארץ ההיא שממה, ותמן הוא אתרא דילהון. הא אינון בריין משנין שראה רבי יצחק.

וזה ענה דכתיב בתורה, הוא הלך ונתקל על הר שמים כנזכר ונדבקו בו אותן החיות בריות משוננים, ולכך אמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים דף נ"ד עמוד ע"א) שענה הוליד ממזרים והרפיב מין שלא במינו והביא פחד לעולם, וקל להבין.

והביא עוד בזהר הנזכר לעיל, דבכל אינון טורין חרובין אתר בית מותבא דילהון, אבל אותן שהולכין בדרך ועוסקים בתורה, עליהו כתיב (תהלים קכא, ה) "ה' צלף על יד מינך". ולכן כל המקומות אשר שם הולכים בני אדם מבלי ישוב יתרחק האדם.

ז. וְקִבְלָהּ נְאֻמָּנָה הִיא בְיַדִּי בְשֵׁם חֲסִידִים הָרְאוּשׁוּנִים, שְׁכָל בֵּית הָעוֹמֵד שְׁבַע שָׁנִים רְצוּפִים מִבְּלֵי דִירַת הָאָדָם, חֲלִילָה לְדוֹר בּוֹ בֶּן בְּרִית, אִף כַּמָּה פְּעָמִים הַמָּקוֹם שֶׁעָמַד הַבַּיִת עָלָיו הוּא מְסֻכָּן לְבָנוֹת עָלָיו שׁוֹם בֵּית וְלְדוֹר בּוֹ חֵס וְשָׁלוֹם, מִחֲמַת שְׁמִדוֹר הַמְזִיקִין וּמִשְׁחִיתִים יֵשׁ שְׁמָה.

סדר הלימוד ליום ז **טבת** [יום 96 בשנה]

ג' טעמים לחרבן איזה בית חס ושלום

ח. וְהֶעֱנִין הַסִּפָּה לְחֲרַבֵּן הַבַּיִת הַהוּא, הַטַּעַם אֶחָד, שֵׁשׁ בְּבִנְיָן כְּשׁוֹרָה אוֹ קוֹרָה אוֹ אֲבָנִים שֶׁהֵן גְּזוּל אוֹ מָמוֹן שְׁאִינוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הָרִי זֶה נִגְעַ בַּבַּיִת שֶׁפֹּרַח אַחַר כֵּךְ בְּכָל הַבַּיִת.

הַטַּעַם הַשֵּׁנִי שֶׁנִּחְרַב הַבַּיִת, מִי שֶׁבָּנָה הַבַּיִת הוּא גֹבֵר אֵלִים וְעוֹשֶׂה עֲוֹת לְשִׁכְנוֹ וְלָקַח בְּאֵלִימוֹת וּבְחֻזְקָה קָרַקַע שְׁאִינוֹ שָׁלוֹ.

הַטַּעַם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁנִּחְרַב הַבַּיִת אִף שְׁלֹא גְזוּל וּבָנָה הַכֹּל בְּמָמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְלֹא לָקַח שׁוֹם קָרַקַע גְּזוּלָהּ, הוּא נִחְרַב מִטַּעַם שֶׁבָּנָה הַבַּיִת רַק לְצָרָךְ מַחֲיָתוֹ אוֹ לְפִנְק בּוֹ, וְלֹא כִּי בְּבִנְיָנוֹ לְבָנוֹת בְּנֵין לְשֵׁם שְׁמִים לְחֹשֶׁב זְוִית לְהִיּוֹת מָקוֹם קְבוּעַ לְקַבֵּעַ עֲתִים לְתוֹרָה אוֹ לְהַתְפַּלֵּל.

בְּשַׁעֲהַ שְׁבוּנָה בֵּית צָרִיךְ לֹמֵר: הַרְיֵנִי בּוֹנָה אֶת הַבַּיִת הַזֶּה עֲבוֹר כְּבוֹד שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ

ז. גַּם בְּמַחְשָׁבָה לְבַד לֹא סָגִי, אֲלֵא צָרִיךְ לֹמֵר גַּם בְּפֶה, כְּדֹאִיתָא בְּזוּהַר תְּזַרִיעַ (תִּלְקַ ג' דף ג' עמוד א'): כ"ח מ"אן

דְּבַנֵי בְנֵינָן, כַּד שָׂרִי לְמַבְנֵי בְּעֵי לְאַדְכָּרָא דְהָא לְפִלְחָנָא
 דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּנֵי, וְכַדִּין סִיעֲתָא דְשְׂמִיא שְׂאֲרֵי עָלִיהּ
 וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין עָלִיהּ קַדְשָׁה, וְקָרִי עָלִיהּ שְׁלוֹם,
 שְׁנֶאמַר (אִיּוֹב ה', כד) "וַיִּדְעֶתָ כִּי שְׁלוֹם אֶהְלֶךְ, וּפְקַדְתָּ נֶגֶד
 וְלֹא תַחֲטָא", וּפְקַדְתָּ לְאַפְקָא מִלֵּי בְּפוּמָךְ דִּיקָא כַּד אִיהוּ
 בְּנֵי בְנֵינָן, וְכַדִּין וְלֹא תַחֲטָא, וְאִי לֹא דָא זְמִין לְבֵיתִיהּ
 סְטָרָא אַחְרָא.

בית שנבנה לשם ליצנות חס ושלום - שם משפן הסטרא אחרא
 רחמנא ליצולן

וְכָל שְׂכַן מֵאֵן דְּבַנֵי בֵּית וְרַעוּתִיהּ עַמִּיהּ דְּמִיחַד בֵּית
 לְאַסְתָּאבָא בֵּיהּ, רוּצָה לֹמַר שְׁבוּנָה בֵּית אוּ חֲדָר
 מִיּוּחַד לְהֵיוֹת מְצוּיִין שָׁם עֲרָלִים לְשִׁתוֹת לְשַׁחוּק וְלִזְנוּת
 כְּמוֹ שְׁהֲרַבָּה נְכֻשְׁלִין בּוּ בְּמַדִּינוֹת פּוֹלִין וְלִיטָא, וְעוֹוֹן זֶה
 הוּא מְצוּי וְאִין מִי שְׁמוּחָה בְּיָדָם. הָא וְדָאֵי שְׂרִיא בֵּיהּ רוּחַ

כל הבונה בית כשהוא מתחיל לבנות חייב הוא להזכיר בפיו, כי לכבודו
 של הקדוש ברוך הוא בונה הוא, אז שורה על מעשיו סיעתא דשמיא,
 והקדוש ברוך הוא משרה על ביתו קדשה וקורא עליו 'שלום', כמו
 שנאמר: "וידעת כי שלום אהלך ופקדת נגד ולא תחטא". ואם לא - עלול
 הסטרא אחרא לשכון בביתו, חלילה, וכל שכן שמזמין הוא את הסטרא
 אחרא אם בונה הוא את ביתו כדי להטמא בו. רוצה לומר, שבונה בית
 או חדר מיוחד להיות מצויים שם ערלים לשתות, לשחוק ולזנות, כשם
 שרבים נכשלים בו במדינות פולין וליטא. דבר זה מצוי, ואין מי שמוחה
 בידם. בבית כזה ודאי ששורה רוח טמאה ומי שגר בו אינו נפטר מן
 העולם, עד שנענש בבית זה, וכל מי שגר בבית עלול להזקק, שהרי בדיקה
 זו שורה רוח הטמאה, המזיקה את הנמצא בבית. אם תשאל: כיצד נדע
 אם שורה בבית רוח טמאה? נוכל לדעת זאת אם נזקק בונה הבית או
 אנשי ביתו בגופם או בממונם.

מִסָּאָבָא וְלֹא נִפְיָק הֵהוּא בַר נֶשׁ מֵעֲלָמָא עַד דְּאֲתַעְנִישׁ
בְּהֵהוּא בֵּיתָא, וּמֵאֵן דְּדִיר בֵּיהּ יְכוּל לְאֲתַזְקָא דְּהָא בְּהֵהוּא
דִּירָה רוּחַ מִסָּאָבָא שְׂרָיָא בֵּיהּ וְאִזִּיק מֵאֵן דְּאֲשַׁכַּח בֵּיהּ.

וְאִי תִימָא בְּמֵאֵי יְדַעִין, כְּגוֹן דְּאֲתַזְק בְּהֵאֵי בֵּיתָא הֵהוּא
דְּבַנֵּי לֵה אוּ אַנְשֵׁי בֵּיתוֹ אוּ בְּנִזְקָא דְּגוּפָא אוּ בְּנִזְקָא
דְּמְמוֹנָא הוּא גְרָמָא דְּחֻטְאִין הַנְּזַכְרִים לְעִיל, וְלִכֵּן יִשְׁנָה
מְקוּמוֹ וְיִלָּךְ לְמָקוֹם אַחַר וְלֹא יְדוּר בּוֹ.

סדר הלימוד ליום ח טבת [יום 97 בשנה]

ענין הנגעים כשנכנסו ישראל לארץ

י. וְזֶהוּ הָעֲנִין שֶׁל נִגְעֵי בְּתִים כְּשֶׁנִּכְנסוּ יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ,
שֶׁעָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כֵּן מְרַב אֲהַבָּה וְחֶבֶד
לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּכֹל בֵּית שֶׁהָיָה מוֹכֵן לְזִנוּת הָיָה נֹגַע צָרַעַת
פּוֹרַח בּוֹ, כְּדֵי שִׁינְתֵךְ אֶת הַבַּיִת, עֲצוּ וְעִפְרוּ הָיוּ זוֹרְקִין
לְחוּץ לְעִיר, וְעִפְרוּ אַחַר יָקַח כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל
מִכָּל הַזֶּקֶק.

וְאִתָּא שָׁם בְּזוֹהַר (שָׁם עֲמוּד ב'): כִּי "רַבֵּי יוֹסֵי עָאֵל יוֹמָא
חַד בְּחַד בֵּיתָא מְטָא בְּסִיפְתָא עָאֵל לְגוּ, שְׁמַע חַד

כט) פרוש הזוהר בלשון קודש:

יום אחד נכנס רבי יוסי לבית נטוש. משעבר את הסף להקנס לבית, שמע
קול אומר: "בואו האספו כלם לתפס בגן פלונית ולהזיקו בטורם יצא מן
הבית". אחר כך שמע קול אחר אומר: "לא נוכל להזיק אלא את מי שגר
כאן בקביעות, אבל כיון שפלוגי נכנס לכאן באקראי, לא נוכל להזיקו".
יצא רבי יוסי ואמר: "ודאי כל העובר על דברי חבירו, שאסרו להקנס
לחורבה, מתחייב הוא בנפשו". וכי

קָלָא דְאָמַר אֶתְכַנְשׁוּ עוֹלוּ אַחַר בַּר פְּלוּגְתָא דִּידֵן, עָאֵלוּ וּסְפִיתוּ וְנִזְיֵק לִיהַ עַד לָא יִנְפוֹק, וְשָׁמַע חַד קָלָא אַחֲרֵינָא דִּהוּהָ אָמַר לָא נִיכַל אֱלָא דְדִייר הָכָא אָבַל עַכְשָׁיו שָׁבָא בְּאֶקְרָאֵי אִי אֶפְשָׁר לְהִזְיָקוּ.

יא. נֶפֶק רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, וּדְאִי מֵאֵן דְּעֵבַר עַל מְלֵי דְחִבְרִיּוֹ אֶתְחַיֵּיב בְּנַפְשׁוֹ. אָמְרוּ לִיהַ, הָא חֲזִינֵן דְּכַמָּה אַנְשִׁים מִן הָאֲמוֹת הָעוֹלָם בּוֹנִין בְּתִים שְׁהֵן חֲרוֹב יוֹתֵר מִשְׁבַּע שָׁנִים וְאִישׁתְּלִימוּ. אָמַר לִיהַ, אֵינְהוּ מִסְטַרְיָהּוּ קָא אֶתִּין וְעַל כֵּן עֲרָלִים אֵינֶם נְזוֹקִים, שְׁלִפֵּי שְׁהֵן בְּחִבּוּרָה אַחַת שְׁמֻזְנִין בְּזִנּוּת וְהֵם כְּקְלִיפָה חֲדָא, אָבַל מֵאֵן דִּהוּא דְחִיל חֲטָאִין יוֹכַל לְאַתְנַזְקָא חֵס וְשְׁלוֹם.

צְרִיף לְהַקִּים מְקוּם מְיוּחַד בְּתוֹף בֵּיתוֹ לְעַסְק בְּתוֹרָה, וְכֵן מְקוּם מְיוּחַד לְסַפְרִים

יב. עַל כֵּן בְּכָל דְּבַר שְׁתַּעֲשֶׂה תְּקָדִים עֲבוּדַת בּוֹרְאָךְ בְּבִנְיַן הַבַּיִת. תְּקָדִים מְקוּם מְיוּחַד לְעַמִּידַת הַסַּפְרִים וְחֹדֵר מְיוּחַד לְלִמּוּד, וְכֵן בְּעֵשִׂית הַבְּגָדִים לְעֻצְמוֹ אוּ לְאַשְׁתּוֹ צְרִיף הָאָדָם לְכוּן בְּעַת הַתְּפִירָה, וּבְשַׁעַת הַתְּחִלַּת מְלֶאכֶה לְשֵׁם שָׁמַיִם כְּאֶשֶׁר הִרְאָה לָנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה שְׁצָרִיף לְהִיּוֹת הָאָדָם מְלַבֵּשׁ כְּמָה דְאַתָּה אָמַר (בְּרֵאשִׁית ג, כא) "וַיַּעַשׂ ה' לְאָדָם וּלְאַשְׁתּוֹ כְּתֻנּוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם".

בְּכָל דְּרָכִיף דְּעָהוּ

יג. הַפְּלֵל הָעוֹלָה "בְּכָל דְּרָכִיף דְּעָהוּ" (מְשָׁלִי ג, ו), זְכוֹר בְּכָל עֲנִינְךָ וְאֵל תִּשְׁכַּח כִּי הַכֹּל מִתְּנַת חֲנָם. כִּי "לֹא לְחַכְמִים לְחֵם" (קֹהֶלֶת ט, יא), שְׁאַתָּה רוּאָה בְּחוּשׁ שְׁהַרְבֵּה חַכְמִים

יושבים בלי מזון ומחיה וכל ימיהם הם בדחק ובצער, ויש איזה אנשים שוטים ובזויים יושבים בשפע טובה ובצער, וזה מורה שהכל הוא רצון הקדוש ברוך הוא.

על כן בכל משא ומתן תראה שתהיה חפץ להקדוש ברוך הוא שהוא לתועלת הנפש ולא לגוף לבד. מה שאין כן אם לבך קשה כברזל מלגמול חסד עם עניים וכל עמלך הוא למלאות כריסה, להוט אחר אכילת טובות ולהנאת הגוף, זה ענין רע שנתן לבני אדם.

יתפלל להשם יתברך שיהא לו לב רחמן

יד. על זה יתפלל כל האדם שיתן לו הקדוש ברוך הוא לב בשור לב שומע אל זעקת אביונים ודלים, לב נוטה לגמול חסד עם עניים לומדי תורה, כי מי שהוא סומך עניים ומזהיר הזוהר שצריך האדם לסמוך הבעלי תורה אף שהן אינן קרוביו והמה מקדמין לקרובים שלו.

סדר הלימוד ליום **ט טבת** [יום 98 בשנה]

מי שאינו עוזר לעניים, מוסיף פח בנחש הקדמוני

זו. כי כשאדם אין סומך לעניים בעלי תורה אזי הוא נותן בעוונותינו הרבים סמוכות רגלים וכח להנחש הקדמוני וחייליו אשר זה עשה לו ה' ברב רחמיו להיות הולך על גחון בלתי תת לו רגלים, כי לולא זאת לא היו ישראל עמא קדישא יכולין להתקיים חס ושלום. ובכוון זה שאינם נותנים סמוכות לבעלי תורה אשר הם נקראים אביונים, נמצאים רגלים לנחש להתגבר ולעורר גזרות חס ושלום.

על כן צריך האדם להתפלל על זה לפני הקדוש ברוך הוא, אשר בידו הוא להטות לב האדם כרצונו, להיות האדם ותן בממון כראוי לו, ולא יהיה קמצן ולא ותן יותר מכדי יכלתו, כי סופו יהיה חס ושלום שיצטרך לבריות. אכן אף זו יראה שלא לקמצן יותר מדאי.

מז. ובוא וראה מה שכתב הזוהר פְּרַשְׁת בְּשֵׁלַח (דף ס"ה עמוד א') "רבי אבא פתח, יש רעה חולה ראיתי תחת השמש כמה בני נשא אטימין ליבא בגין דלא לעי באורייתא, וכי יש חולה שאינו רעה, אלא הענין הוא כי יש פת אחת מהמשחיתים בר מינן אשר לפעמים יוצאים מנוקבא דתהומא רבא ובאין ושורין על האדמה להיות כבוש תחת ידיהם לבלתי יהיה האדם שולט בממון שלו, ולא מבעיא שלא יוכל לתן צדקה לעני, אלא אפילו לעצמו אין לו יכלת לשלט בממון לקנות איזה מאכל או להלביש עצמו ואשתו ובני ביתו כראוי לו לפי עשרו, ומראהו הוא כדל ורזה.

יז. נמצא סובל כל היסורים והולך בכגדים מטלאים, אף שיש לו בביתו כל טוב אין לו הנאה ממנו והכל הוא מוכן לאיש אחר אשר נכרז עליו ברקיע להיות הטוב ההוא מזמן לאחר, כמאמר הכתוב (איוב כז, יז) "יכין רשע וצדיק ילבש".

והבת המשחיתים הנזכרים לעיל נקראים רעה, אשר עליהם נאמר (תהלים צא, ט) "לא תאנה אליך רע"ה". והרי זה האדם דומה ממש לחולי אשר לפניו כל מיני מאכל מעדני עולם ואינו יוכל לטעם מפני החולה

רָעָה, וְאֵין לוֹ יִתְרוֹן בְּכָל מַעֲשָׂיו לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, כִּי אִם הַתְּכַרִּיכִים אֲשֶׁר מְלַבִּישִׁים אוֹתוֹ לְאַחַר מוֹתוֹ.

יח. וְזֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב בְּקִהְלֹת (ו, ב) "אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לוֹ הָאֱלֹהִים עֶשֶׂר וּנְכָסִים וְכְבוֹד וְלֹא יִשְׁלַטְנוּ הָאֱלֹהִים עָלָיו גַּם זֶה רָע"ה חוֹלָה". עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם לַעֲשׂוֹת הַיֵּשֶׁר בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם. וְטוֹב שֵׁם טוֹב מִשְׁמֵן טוֹב, וְאִז טוֹב לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְיִהְיֶה נִפְטָר בְּשֵׁם טוֹב וְיִהְיֶה טוֹב לוֹ גַּם בְּעוֹלָם הַבָּא.

סדר הלימוד ליום י' טבת [יום 99 בשנה]

פְּרֻשֵׁת שְׁמוֹת   פְּרָק ב"ה

א. כְּתִיב (במדבר ו, כד) "יְבָרְכֶךָ ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ", וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבָרְכָה (במדבר פי"א, ה) "יְבָרְכֶךָ ה', בְּמִמּוֹן, וַיִּשְׁמְרֶךָ, מִן הַמַּזִּיקִים". וְהַמְדַרְשׁ הַזֶּה צָרִיךְ פְּרוּשׁ.

הַקֶּנֶס שֶׁקֶנַס מִרְבֵּי רַב אֲשֵׁי לַמַּזִּיק

ב. וְנִרְאֶה לִי לְתַרְץ עַל דֶּרֶךְ מַה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבָרְכָה בְּמַסְכַּת חוּלִינ'ל (דף ק"ה עמוד ב'): "הִנְהוּ שְׁקוּלָאֵי

(ל) פְּרוּשׁ הַגְּמָרָא לְלִשׁוֹן קִדְשׁ:

מַעֲשֵׂה בְנוֹשְׂאֵי מִשְׁאוֹת, שֶׁנִּשְׂאוּ חֲבִית זֵינ. רְצוּ לְנוּחַ וְיִשְׁבוּ תַּחַת הַמְּרֻזָּב - וּפְקָעָה הַחֲבִית עַל יְדֵי שֵׁד אֶחָד, שֶׁשָּׁכַן בְּמְרֻזָּב. בָּאוּ הַסְּבָלִים לְדִין עִם הַשֵּׁד לְפָנָיו מִר, בְּנוֹ שֶׁל רַב אֲשֵׁי. הוּא הוֹצִיא שׁוֹפֵר, וְהִקְרִים אֶת הַשֵּׁד. בָּא הַשֵּׁד לְפָנָיו. שְׁאַלוּ מִר, בְּנוֹ שֶׁל רַב אֲשֵׁי: לְמָה פּוֹצֵצֶת אֶת הַחֲבִית?

דְּהוּ דְרֵי חֲבִיתָא דְחַמְרָא, בְּעוּ לְאַתְפוּחֵי, אוֹתְבוּהָ תוּתֵי
מְרֻזִיבָא, פְּקַעָא.

ג. אָתוּ לְקַמִּיָּה דְמַר בְּרִיָּה דְרַב אֲשִׁי, אֲפִיק שְׁפוּרֵי,
שְׁמַתִּיָּה. אָתָא לְקַמִּיָּה, אָמַר לֵיהּ, אֲמַאי תַעֲבִיד הָכִי,
אָמַר לֵיהּ, הָכִי אֵיעֲבִיד כִּי אוֹתְבִיָּה בְּאוּדְנָאֵי.

אָמַר לֵיהּ אַתְּ בְּדוּכְתָא דְשְׂכִיחֵי בַּה רַבִּים מַה בְּעִית, אַתְּ
הוּא דְשַׁנִּית, זִיל שְׁלִים. אָמַר לֵיהּ, הַשְׁתָּא נְמִי לְקַבַּע
לִי זְמַן וְאַפְרַע, קַבַּע לֵיהּ זִמְנָא. כִּי מְטִיא זְמַנִּיָּה אַעֲכוּב.

כַּד אָתָא, אָמַר לֵיהּ, אֲמַאי לָא אָתִית בְּזַמְנָךְ, אָמַר לֵיהּ,
כָּל מְלִי דְצִיר וְחֻתִּים וְכַיִל וּמְנִי, לִית לָךְ רְשׁוּת
לְמַשְׁקַל מְנָה עַד דְּמַשְׁכַּחְנָא מִיַּדִּי דְלָא צִיר וְלָא מְנִי וְכַיִל,
עַד כָּאן.

הַפְּזִיקִים יְכוּלִים לְשַׁלֵּט רַק בַּתּוֹסְפֹת, וְלֹא בַקְרָן

ה. וְהַקְשׁוּ בַתּוֹסְפּוֹת (תַעֲנִית דְּרַב ח' עֲמוּד ב') דְּהִכָּא מְשַׁמַּע שֵׁישׁ
שְׁלִיטָה לְמִזִּיקִים בְּדַבָּר שְׁאִינוּ מְנוּי, וְהָא אֲמַרִּינָן (תַעֲנִית

אָמַר לוֹ: "וּמָה יְכוּל אֲנִי לַעֲשׂוֹת אִם הֵם בְּקִשׁוּ לְנוּחַ תַּחַת הַמְּרֻזָּב, שְׁהוּא
מְקוּם מוֹשְׁבֵי?!" הָרִי מְקוּם בְּתוֹף אֲזַנֵּי הַנִּיחוּ הַלְלוּ אֶת הַחֲבִית!" אָמַר לוֹ:
"וְכִי מַה מְעַשִּׂיךְ בְּרְשׁוּת הַרְבִּים - מְקוּם שָׁם נִמְצָא הַרְבִּים?!" מְקוּם מוֹשְׁבֵךְ
הוּא מוּחוּץ לְיִשׁוּב בְּנֵי אָדָם, כִּיּוֹן שְׁפַלְשֶׁת לְתַחוּם שְׁאִינוּ שְׁלָךְ, חֲזִיב הַנֶּךְ
לְשִׁלְם אֶת דְּמֵי הַחֲבִית". עֲנָהוּ הַשֵּׁד: "אִם כֵּן, קַבַּע לִי זְמַן וְאַשְׁלַם לְהֵם".
קַבַּע לוֹ מָר, כֵּן רַב אֲשִׁי, זְמַן. כְּשֶׁהִגִּיעַ הַזְּמַן, לֹא בָּא הַשֵּׁד לְשִׁלְם. לְאַחַר
הַזְּמַן הַנֶּקוּב הִגִּיעַ הַשֵּׁד וְהִתְשַׁלּוּם בְּיָדוֹ. שְׁאֵלוֹ מָר, כֵּן רַב אֲשִׁי: "מִדּוּעַ
לֹא הִגַּעְתָּ בְּזַמְנָךְ?" הַשֵּׁד: "כָּל דְּבַר הָאָרוּז וְחֻתוּם וּמְדוּד - אֵין
לְנוּ רְשׁוּת לְקַחְתוּ, מִשּׁוּם כִּף הַתַּעֲכָבְתִּי, עַד שְׁמַצָּאתִי אוֹצָר שְׁאִינוּ צְרוּר
וּמְנוּי וּמְדוּד".

שם) "אין הברכה מצויה אלא בדבר שאינו מנוי", שנאמר (דברים כח, ח) "יצו ה' אתך את הברכה באסמיה", דבר הסמוי מן העין.

ו. ותרצו התוספות, דבאמת הוא כן, דאין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, ולא בדבר המדוד ולא בדבר המנוי, רק שהמזיקין הן שולטין בתוספת ברכה שברך ה' מן הסמוי, עד כאן לשונו.

ז. ואם כן המדרש הוא מבאר מאליו, "יברכה ה'" - בממון, וכל מקום שנאמר בו ברכה הוא הדבר הסמוי מן העין. רוצה לומר, שהוא לא מנוי ולא מדוד, ואם כן יקשה, הלא המזיקים הן שולטים באותו הממון? לזה אומר, "וישמרך" - מן המזיקין, שלא ישלטו אף באותו הממון שהוא תוספת ברכה.

סדר הלימוד ליום יא טבת [יום 100 בשנה]

מעשה במוהל קמץ

ח. או יש לומר, על דרך משל ששמעתי מעשה באדם אחד שהיה לו עשר גדול, ואוצרות זהב וכסף בידו ואבנים טובות, והיה האיש ההוא קמץ גדול שאין כמוהו בכל העולם. ואף ביום שני או ביום חמישי לא הלך לבית הכנסת, שהיה מתירא לתן פרוטה לכיס של צדקה.

רק חדא מצוה היה לו והיא שעמדה לו להציל אותו מיום הדין דינא רבא, וגם אחר כך נעשה ותרן גדול, כי האיש ההוא היה מוהל, ואם היתה מזדמנת לו מילה

לְמוֹל תִּינוּק אֶחָד, אִף שֶׁהִיא מִבֵּיתוֹ כַּמָּה פְּרָסָאוֹת, הִיא הוֹלֵךְ לְשֵׁם לְקִיָּם מִצּוֹת מִלָּה, וְלֹא הִיא נוֹטֵל שׁוֹם שְׂכָר, הֵן מַעֲשִׂיר הֵן מַעֲנִי.

שד מבקש ממנו למוול את בנו והוא מצטרף אליו ואינו יודע שזהו אחד מן החיצונים

מ. וַיְהִי הַיּוֹם, בָּא אֱלֹוֹ מִשְׁחִית אֶחָד בְּדַמּוֹת אִישׁ, וַיֹּאמֶר אֵלָיו, אֲשֶׁתִּי יִלְדָה לִּי בֶן זָכָר, וְהַבְּרִית מִלָּה יִהְיֶה בְּיוֹם פְּלוּנִי, עַל כֵּן אֲנִי מִבְּקֵשׁ מֵאַתָּךְ שֶׁתְּבֹא אֶל הַבְּרִית לְמוֹל אֶת בְּנִי.

י. וְתַכְּף הֶלֶךְ הַמוֹהֵל לְבֵיתוֹ וְלִקַּח הַסַּכִּין שֶׁמֶל בּוֹ הַתִּינוּק עִמּוֹ, וַיֵּשֶׁב עַל הָעֵגְלָה לִילֵךְ עִם הָאִישׁ הַמִּבְּקֵשׁ מֵאַתּוֹ לְמוֹל אֶת בְּנוֹ, כִּי הוּא סָבַר שֶׁזֶהוּ אִישׁ מִבְּנֵי אָדָם, וְלֹא יָדַע שֶׁהִיא אֶחָד מִן הַחִיצוֹנִים, וְהֵלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחַד בְּעֵגְלָה. וְכִשְׁהִגִּיעַ אֶל הַיַּעַר הָיָה הַמַּזִּיק מוֹלִיךְ אוֹתוֹ בְּאַרְץ אֲשֶׁר לֹא עֵבֶר בָּהּ אִישׁ, כִּי אִם אֶרֶץ הָרִים גְּבְעוֹת וּמַדְבָּר זֶה שְׁנֵי יָמִים רְצוּפִים.

יא. וַיְהִי בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי, הִיא מוֹלִיךְ אוֹתוֹ לְבֵיתוֹ, וְהִיא שָׁם כְּמוֹ כֶּפֶר קָטָן עֶרֶךְ עֲשָׂרִים בְּתִים, אֲבָל הַבְּתִים הָיוּ יָפִים מְאֹד, וְכִשְׁבָּא לְבֵיתוֹ רָאָה הַמוֹהֵל שֶׁהָאִישׁ בַּעַל הַבַּיִת הוּא עֲשִׂיר גְּדוֹל וְכָל טוֹב הִיא בְּבֵיתוֹ, בְּשֶׁר וְדָגִים גְּדוֹלִים. וְלִקַּח הַבַּעַל הַבַּיִת הַסּוֹס שְׁלוֹ וְנָתַן לְיָד עַבְדּוֹ לְתַן מִסְפּוֹא כְּפִי דָרֶךְ כָּל הָאֶרֶץ, וְלֹא הִרְגִישׁ הַמוֹהֵל שֶׁהַבַּעַל הַבְּרִית הַזֶּה הוּא שד וּמַזִּיק.

המוהל מגלה שאדם זה הוא שד ומזיק

יב. וַיְהִי כִּאֲשֶׁר פָּנָה הַבַּעַל הַבַּיִת לַעֲסָקָיו, הֶלֶךְ הַמוֹהֵל לְחַדֵּר אֲשֶׁר הַיּוֹלְדֵת שָׁמָּה. וַיְהִי כִּרְאוֹת הַיּוֹלְדֵת אֶת

המוהל שְמַחָה שְמַחָה גְדוּלָה וְתַקְרָא לוֹ לְשָלוֹם, וּמְדַבֵּרַת אֵלָיו, בּוֹא אֵלַי אֲדוֹנִי, וְאֲנִי מְגַלָּה אוֹתָךְ סוּד גְדוֹל. וְאָמְרָה, דַּע, שְׂבַעֲלִי הוּא שֵׁד וּמְשַׁחִית, וְאֲנִי, אֲנִי בָּאָה מְזַרַע אֲנָשִׁים. כְּשֶׁהֵייתִי קִטְנָה לְקַחוּ אוֹתִי הַשָּׂדִים וְאֲנִי כַּאֲשֶׁר אֲבַדְתִּי אֲבַדְתִּי אֶצְלָם, בַּאֲשֶׁר שָׁכַל מַעֲשֵׂיהֶם הוּא הֶבֶל וְרִיק וּמַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים.

וְהִנֵּה אֲנִי מְזַהֵר אוֹתָךְ לְמוֹל אֶת בְּנֵי הַנוֹלָד לִי מֵהֶם, וְעוֹד אֲנִי מְזַהֵר אוֹתָךְ לְהַצִּיל אֶת נַפְשֶׁךָ, שְׁתַּהֲיֶה נְזָהָר לְבַלְתִּי לְאָכַל שׁוֹם מֵאֶכֶל, וְלִשְׁתּוֹת שׁוֹם מִשְׁקָה, וְלֹא לְקַח שׁוֹם מִתְּנָה לֹא מִבְּעַלִּי וְלֹא מִשׁוֹם אֶחָד מֵהֶם. וְיֵהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע הַמוֹהֵל הַדְּבָר הַזֶּה, חָרַד לְבוֹ וּנְתִירָא מְאֹד.

סדר הלימוד ליום יב טבת [יום 101 בשנה]

המוהל אינו טועם מאומה

יג. וְיֵהִי לַעַת עָרֵב, בָּאוּ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים וְנָשִׁים מִכְּפָרִים בְּסוֹסִים וּבַעֲגָלוֹת בְּדַמְיוֹן אֲנָשִׁים, וְהָיוּ כְּלָן מְזִיקִים וּמְשַׁחִיתִים, וְהִגִּיעַ זְמַן הַסְּעוּדָה וְהַפְּצִירוֹ בְּאִישׁ הַמוֹהֵל לְטַל אֶת יָדָיו וְלִישָׁב עִמָּהֶם לְסַעוּדַת מִצּוּה, וְיִמְאֵן הַמוֹהֵל לְאָכַל וְלִשְׁתּוֹת, כִּי אָמַר, עֵינַי אֲנֹכִי מִן הַדְּרֶךְ, וְלֹא אֶכֶל וְשָׁתָה בְּלִילָה הַהוּא (שְׁקוּרִין "וַיֵּן נֹאכֵט" אוֹ "וַאֲךָ נֹאכֵט").

יד. וְיֵהִי מִמְּחֻרַת, וְיִלְכוּ אֶל בֵּית הַכְּנָסַת וְיִתְפַּלְלוּ שָׁמָּה, וְהִכְרַח הַמוֹהֵל לְהִתְפַּלֵּל וְלִשְׁרֹא בְּקוֹל "וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית", כְּדֶרֶךְ הַמוֹהֲלִים, וְאַחַר הַתְּפִלָּה הָיוּ מְבִיאִין אֶת הַתִּינוּק, וּמָל אֶת הַתִּינוּק כְּמִנְהַג כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְאַחַר

כָּךְ הָיָה מִבְּקֵשׁ הַסַּנְדֵּק כָּל הַקְּהָל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה עַל
 יַיִן שָׂרֵף וּמִינֵי מִתִּיקָה (שְׁקוּרִין "לַעֲקוּכִיז"), וְהַכְּרַח הַמּוֹהֵל
 לִילֶךְ אֶל הַסַּנְדֵּק, וְלֹא אָכַל וְלֹא שָׁתָה שָׁמָּה, בְּאִמְרוֹ
 שִׁישׁ לוֹ תַעֲנִית חֲלוּם. וְאַחַר חֲצֵי הַיּוֹם אָמַר הַבַּעַל
 הַבֵּית בְּאִשְׁרֵי שְׁהַמּוֹהֵל הַטְּרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לִילֶךְ יוֹתֵר
 מִשְׁתִּים עֲשֶׂרָה פְּרָסָאוֹת לְמִצּוֹת מִלָּה, לְכֵן בִּשְׁבִילֹו
 יִהְיֶה הַסַּעוּדָה בְּלִילָה אַחַר תַּעֲנִיתוֹ, וְכֹל כְּנֹגַת הַבַּעַל
 הַבֵּית הָיָה שְׁיֵהֵנָה הַמּוֹהֵל מִפֶּתוֹ וּמִפְּרָנְסָתוֹ, וְאִזּוֹ יִהְיֶה
 לוֹ שְׁלִיטָה עָלָיו, וְלֹא יָדַע מְאוּמָּה שְׂאִשְׁתּוֹ גִּלְתָּה שֶׁהוּא
 הָיָה שָׂד וּמִשְׁחִית.

הַמּוֹהֵל אֵינוֹ לֹקַח שׁוּם דָּבָר מִרְכּוּשׁ בַּעַל הַבֵּית

מזו. וַיְהִי לְעַת עָרַב הָיָה סַעוּדַת בְּרִית מִלָּה, וְאָף עַל פִּי
 כֵּן לֹא אָכַל וְשָׁתָה הַמּוֹהֵל אִתָּם, וְאָמַר שְׂרָאוֹשׁ
 וְאִיבָרְיוֹ כְּבָדִים עָלָיו. וְהֵמָּה אָכְלוּ וְשָׁתוּ כָּל מַעֲדָנֵי עוֹלָם,
 וַיְהִי כְּטוֹב לָבָם בַּיּוֹם אָמַר הַבַּעַל הַבֵּית לְמוֹהֵל קוּם וְלֶךְ
 עִמָּדִי לְחֹדֵר אֶחָד. אִזּוֹ נִתְּיָרָא הַמּוֹהֵל וְאָמַר בְּדַעְתּוֹ שֶׁהִגִּיעַ
 זְמַן קִצּוֹ לְמוֹת. וְהֵלֶךְ עִמּוֹ לְחֹדֵר אֶחָד, וְהִרְאָה לוֹ בַּעַל
 הַבֵּית כָּלִים מְכֻלִּים שׁוֹנִים מְכֻלֵי כֶּסֶף, וְאַחַר כָּךְ הָיָה
 מוֹלִיךְ אוֹתוֹ לְחֹדֵר שְׁנִי וְהִרְאָה כָּלִי זָהָב, וְאָמַר לוֹ, טַל כָּלִי
 אֶחָד לְזָכְרוֹן. אָמַר לוֹ הַמּוֹהֵל, יֵשׁ לִי כָּלִים שֶׁל זָהָב וְשֶׁל
 כֶּסֶף וַיֵּשׁ לִי כָּל טוֹב שֶׁבְּעוֹלָם, כָּלִים טוֹבִים וּמְרַגְלִיּוֹת
 טַבְּעוֹת וְאַצְעָדִים וְעֵנְקִים. אָמַר לִיָּה הַבַּעַל הַבֵּית, טַל
 טַבְּעַת אַחַת אוֹ כָּלִי חֲפֵץ שֶׁיִּקָּר הוּא בְּעֵינֶיךָ, וְעַל כָּלָם לֹא
 רָצָה הַמּוֹהֵל לְקַח, וְהִשְׁיֵב שִׁישׁ לוֹ גַּם כֵּן אֲבָנִים טוֹבוֹת
 וּמְרַגְלִיּוֹת לְרַב.

סדר הלימוד ליום יג טבת [יום 102 בשנה]

המוהל תמה על קשורי המפתחות שבחדר בעל הבית

זו. אחר כך הִיָּה מוֹלִיךְ אוֹתוֹ לְחֶדֶר אֶחָד שֶׁהָיָה מִפְתָּחוֹת הַרְבֵּה, סְבִיב הַחֶדֶר הָיוּ תוֹלִיךְ הַמִּפְתָּחוֹת בְּמִסְמְרוֹת, הַרְבֵּה מְאֹד. וַיִּתְמָה הָאִישׁ הַמּוֹהֵל עַל הַדְּבָר הַזֶּה, וַרְאָה בְּעֵינָיו כַּמְדָּמָה לוֹ שֵׁישׁ קֶשׁוּר מִפְתָּחוֹת בְּיַחַד כְּמוֹ שֵׁישׁ לוֹ בְּבֵיתוֹ לְכָל הַחֶדְרִים לְכָל הָאֲרָגוֹז שְׁלוֹ. וְשָׂאל הַבַּעַל הַבַּיִת אֶת הַמּוֹהֵל וְאָמַר לוֹ, אֲדוֹנִי, הֲרֵאִיתִיךָ כָּל כָּךְ כְּלֵי כֶסֶף וְזָהָב וְכָל כָּךְ אוֹצְרוֹת אֲבָנִים טוֹבוֹת וְלֹא הָיִיתָ מִתְמַיָּה עֲלֵיהֶם, וְעַל אוֹצֵר זֶה אַתָּה מִתְמַיָּה, שֶׁהוּא רַק בְּרוֹזל שֶׁהֵן הַמִּפְתָּחוֹת שֶׁהָיוּ כָּלָם שֶׁל בְּרוֹזל. וְהַשֵּׁיב לוֹ הַמּוֹהֵל, אֲנִי מִתְמַיָּה עַל קֶשׁוּר זֶה שֶׁל מִפְתָּחוֹת שֶׁהֵן דּוֹמִין כָּלָם לְכַתִּים וְאוֹצְרוֹת וְחֶדְרִים שְׁלִי כַּאֲשֶׁר יֵשׁ לִי בַּבַּיִת, וְהֵם תּוֹלִיךְ פֹּה בְּמִסְמֵר זֶה.

השד מחזיר למוהל את מפתחות ביתו

וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַבַּעַל הַבַּיִת, בַּאֲשֶׁר שָׁגַמְלַתְּ חֶסֶד עִמָּדִי וְהִלַּכְתָּ עִמִּי עֶרֶךְ שְׁתֵּים עָשָׂר פְּרָסָאוֹת לְמוֹל אֶת בְּנִי, וַרְאִיתִי שֶׁה' הוּא אֲתָךְ שֶׁלֹּא אֲכַלְתָּ וְלֹא שָׁתִיתָ וְלֹא לָקַחְתָּ מְאוּמָה מִרְשׁוֹתַי, לְכֵן אֲנִי אֲגַלֶּה אוֹתְךָ, שְׂאֲנִי הוּא רֹאשׁ הַמְּמֻנָה שֶׁל הַשָּׂדִים שֶׁהֵן מְמַנִּים עַל קֶצֶת אֲנָשִׁים שֶׁהֵמָּה בְּטַבְעֵם קִמְצָנִים, אֲזִי הוּא מְסוּר בְּיַדֵּינוּ כָּל הַמִּפְתָּחוֹת שֶׁלָּהֵן, כִּדִּי שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּהֵן כַּח וּרְשׁוֹת לַעֲשׂוֹת בָּהֵן אֵיזָה צְדָקָה וּגְמִילוֹת חֶסֶד, וְאִף לַעֲצָמָם אֵין רְשׁוֹת בְּיָדָם לְהַתְעַנֵּג לְקִנּוֹת אֵיזָה מְאָכֵל טוֹב אוֹ מִיַּי מְגָדִים. וּבַאֲשֶׁר שָׂאתָה גְּמֻלְתָּנִי חֶסֶד גָּדוֹל, קַח הַקֶּשׁוּר

שֶׁל הַמִּפְתָּחוֹת הִלְלוּ וְאֵל תִּירָא, חֵי ה' שְׁלֹא יֵאָרֶע לָךְ שׁוֹם רָעָה.

יז. וַיִּקַּח הַמּוֹהֵל הַקָּשׁוֹר שֶׁל מִפְתָּחוֹת וְהִלֵּךְ בְּשִׁמְחָה לְבֵיתוֹ. וּבְכוֹאוֹ לְבֵיתוֹ נִהְפֵךְ לְכַבוֹ וְנַעֲשֶׂה לְאִישׁ אַחֵר, וְתַכֵּף בְּנֵה בְנֵיךְ שֶׁל אֲבָנִים, בֵּית הַכִּנְסֵת גְּדוּלָה וּמִפְאָרָה מְאֹד, וְעֲשֶׂה צְדָקָה וּפְרִנָּס אֶת הָעֲנִיִּים, וְהִיָּה מְלַבֵּישׁ הָעֲרָמִים, וְהִפְלִיא לַעֲשׂוֹת עַד יוֹם מוֹתוֹ וְנִפְטָר בְּשֵׁם טוֹב.

סדר הלימוד ליום יד טבת [יום 103 בשנה]

"יְבָרְכֶךָ ה'" - בְּמִמּוֹן, "וַיִּשְׁמְרֶךָ" - שְׁלֹא יִהְיוּ הַמִּפְתָּחוֹת מְסוּרִים בְּיָדֶם יח. וּלְפִי זֶה נִרְאָה לִי, דְּזָהוּ כּוֹנֵן הַמְדָּרֵשׁ רַבָּה שֶׁהִתְחַלְּנוּ, "יְבָרְכֶךָ ה'" - בְּמִמּוֹן, שְׂיִהְיֶה לָךְ מְמוֹן הַרְבֵּה וְאוֹצְרוֹת כֶּסֶף וְזָהָב. וְאִם תֹּאמַר, מַה הַנָּאָה יִהְיֶה לִי בְּאוֹתָן אוֹצְרוֹת כָּלִי כֶּסֶף וְכָלִי זָהָב, בְּאֲשֶׁר שֶׁהַמִּפְתָּחוֹת יִהְיוּ מְסוּרִים בְּיַד הַשָּׂדִים וּמְזִיקִים, לָזֶה אָמַר, "וַיִּשְׁמְרֶךָ" - מִן הַמְזִיקִים, שְׁלֹא יִהְיוּ הַמִּפְתָּחוֹת מְסוּרִים בְּיָדֶם. וְאִם כֵּן אֲתָה תִשְׁלַט בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ, וּבְהַטּוֹב אֲשֶׁר יִיטִיב ה' לָךְ תּוֹכַל מֵהֶם לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּגְמִילוֹת חֲסָדִים, וְקַל לְהַבִּין.

הַקִּמְצוֹן מִלְתָּן צְדָקָה, נִמְצָא תַּחַת רְשׁוֹת הַסְטֵרָא אַחֲרָא רַח"ל

יט. עַל כֵּן מְכַל הַנִּזְכָּר לְעֵיל נִשְׁמָע שְׁמֵי שֶׁהוּא קִמְצָן גְּדוֹל, אֲזִי הוּא בְּרִשׁוֹת הַסְטֵרָא אַחֲרָא בְּיַד הַמְזִיקִים שְׁשׁוּרִים עַל הַמְמוֹן כְּנִזְכָּר לְעֵיל, וּמִי שֶׁהוּא וְתָרַן אֲזִי הוּא מְסִטֵּרָא דְקַדְשָׁה. עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם שְׁלֹא יִהְיֶה קִמְצָן יוֹתֵר מְדַאִי, כְּדִי לְהַכְנִיס עֲצָמוֹ בְּקַדְשָׁה, וַיִּזְכֶּה גַם כֵּן לְעוֹלָם הַבָּא, אָמֵן.

פָּרָק כ"ו

א. כְּתִיב (מְשָׁלִי כג, ו-ז) "אֵל תִּלְחֶם לְחֶם רַע עֵינָ, כִּי כִּמוֹ שְׁעַר בְּנַפְשׁוֹ". הַפְּרוֹשׁ הַפְּשוּט בְּעֵינֵי הַהִמּוֹנֵי עַם, אֵל תִּלְחֶם לְחֶם רַע עֵינָ, כִּי כִּמוֹ שְׁעַר בְּנַפְשׁוֹ שֶׁל הַבַּעַל הַבֵּית, שְׁאִינוֹ נוֹתֵן הַלְחָם לְאַנְשֵׁים אַחֲרָיִם, כִּי הוּא כִּמוֹ שְׁעַר בְּנַפְשׁוֹ שֶׁל בַּעַל הַבֵּית.

ב. אֲבָל הַזֶּהר פָּרַשׁ בְּעֵנָיִן אַחַר, אֵל תִּלְחֶם לְחֶם רַע עֵינָ כִּי הוּא כִּמוֹ שְׁעַר בְּנַפְשׁוֹ שֶׁל הָאוֹכֵל, כִּי כָּל הָאוֹכֵל מֵאֲכָל אֲצֵל הָרַע עֵינָ, אַחַר כֵּךְ אוֹתוֹ הָאֲכִילָה הוּא בְּנַפְשׁוֹ שֶׁל הָאוֹכֵל כִּמוֹ סֵם הַמּוֹת, וְלֹא יִגִּיעוּ יָמִים מוֹעֲטִים שְׁיָבוֹא אֵלָיו אֵיזָה חֲלִי וְלַפְעָמַיִם יִגִּיעַ אֵף שְׁיִחַלֶּה בְּחֲלֵי שְׁיֵשׁ בּוֹ סִכְנָה.

הַצֵּר עֵינָ צָרִיף לְשׁוֹב עַל שְׁגָרָם רַעָה לְחַבְרוֹ

ג. וְלִכֵּן לֹא רָצָה רַבֵּינוּ הַקְּדוֹשׁ לְאָכֵל מִשׁוֹם אָדָם, כִּי הָיָה מִתְיָרָא לְנַפְשׁוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִן אֵיזָה צָרִי הָעֵינָ, וְאַחַר כֵּךְ בְּהִכָּרַח שְׁיָבוֹא אֵלָיו אֵיזָה חֲלִי. וְאִם כֵּן, כָּל מִי שֶׁהוּא צָר עֵינָ גוֹרֵם רַעָה לְעַצְמוֹ וְגוֹרֵם רַעָה לְאַחֲרָיִם. וְלַפְעָמַיִם כְּשִׁמּוֹת הָאָדָם הָאוֹכֵל מֵאֲכָל אֲצֵל הַצֵּר עֵינָ, אֲזִי בְּגִרְמָא דִּילֵיהּ הוּא מֵת וְצָרִיף לְעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל זֶה, כְּדָאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (שִׁבְתָּ דָף ל"ב עֲמוּד א') "מְגַלְגְּלִין זְכוּת עַל יְדֵי זַכָּאֵי וְחוֹבָה עַל יְדֵי חֵיב".

סדר הלימוד ליום **טו טבת** [יום 104 בשנה]

הַקִּמְצָן גוֹרֵם רַעָה גַם לְעַצְמוֹ

ד. וְלַפְעָמַיִם מִי שֶׁהוּא קִמְצָן וְצָר עֵינָ גוֹרֵם רַעָה לְעַצְמוֹ לְמוֹת בְּשָׁבִיל דְּבַר קָטָן, כְּאֲשֶׁר אָנִי רְאִיתִי כְּמָה אַנְשֵׁים

שְׁלֵא הָיוּ רוֹצִין לְתֵן לְבַעֲלֵי הַמְּלָחְמוֹת קְבִיאוֹת אוֹ טוֹב"ק, וּבַעֲבוּר דְּבַר קַל הָיוּ הַבַּעֲלֵי מְלָחְמוֹת הוֹרְגִין אוֹתָן.

ה. וְלַפְעָמִים יְכוּלִין לְהַצִּיל נַפְשוֹת מִבֵּית הָאֲסוּרִין בְּדָבָר מַעֲט. וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁנִּתְחַזְּקוּ הַבְּלָבוּלִים עַל נַפְשוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲפִילוֹ אִם יִתֵּן מְלֵא בֵּיתוֹ אֵין יְכוּל לְהַצִּיל אוֹתוֹ. אוֹי וְאֲבוֹי לְאוֹתָן הָאֲנָשִׁים, וְעַלֵּיהֶם אָמַר שְׁלֵמָה (קַהֲלַת ה, יב) "יֵשׁ עֶשֶׂר שְׁמוֹר לְבַעֲלָיו לְרַעְתּוֹ".

הַטַּעַם שֶׁנַּחֲסוּ אִישׁ גַּם זוֹ קָבַל עַל עֲצֻמוֹ יְסוּרִים עֲבוּר כֹּל הָעוֹלָם ו. וּבּוֹא וּרְאֵה מָה דְּאִיתָא בְּגִמְרָא דְּמִסְכַּת תַּעֲנִית (דף כ"ה עמוד א') בְּמַעֲשֵׂה בְּנַחֲוּם אִישׁ גַּם זוֹ, דְּפָגַע בּוֹ עָנִי אֶחָד וְאָמַר לוֹ, רַבִּי, פְּרַנְסֵנִי, וְהִלֵּךְ תַּכְּף וְטָעַן מִהַחֲמוּר. עַד שְׁלֵא הִסְפִּיק לְטָעַן מֵאֲכָל, יִצְאָה נִשְׁמַתוֹ שֶׁל הָעָנִי.

ז. אָמַר אוֹתוֹ הַצְּדִיק, עֵינַיִם שְׁלֵא חָסוּ עָלָיו יְסָמוּ, יָדַיִם שְׁלֵא נִתְּנוּ תַּכְּף יִקְטְעוּ, וְכֹל הַגּוּף שְׁלֵא חָס עָלָיְךָ יִדְכָּא בְּיְסוּרִים, וְאַרְעֵ לּוֹ כְּפִי שְׁגָזַר עַל עֲצֻמוֹ.

ח. וְאַחַר כֵּן רָאוּ אוֹתוֹ תְּלַמִּידָיו בְּיְסוּרֵין וְהִתְחִילוּ לְכַפּוֹת. אָמַר לָהֶם, מִפְּנֵי מָה אַתֶּם בּוֹכִים, אֲנִי גְרַמְתִּי לְעֲצָמַי, שְׁלֵא נִתְקַרְרָה דַּעְתִּי עַד שְׁאַמְרְתִּי שְׁיִמְלֵא כֹל גּוּפִי שְׁחִין. אָמְרוּ לוֹ, אוֹי לָנוּ שְׁרָאִינוּ אוֹתָךְ בְּכָךְ.

ט. אָמַר לָהֶם, אוֹי לִי אִם לֹא רָאִיתֶם אוֹתִי בְּכָךְ.

מִי שֶׁמִּזְמִין אוֹרְחִים, צְרִיךְ לִתֵּן לָהֶם בְּעֵין יָפָה

י. עַל כֵּן יִרְאֵה הָאָדָם כְּשֵׁישׁ לוֹ אוֹרְחִים בְּבֵיתוֹ, יִתֵּן לָהֶם בְּעֵין יָפָה, אוֹ לֹא יִזְמִין כֻּלָּל אוֹרְחִים כִּדֵּי שְׁלֵא יָבֵא חָס

וְשָׁלוֹם לַיָּדַי עָנַשׁ כַּנְּזָכָר לְעֵיל, וְקָרוֹב הַדְּבָר שֶׁיְהִי מִכְרָח
לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.

יא. וְעַל פִּי זֶה נֹכַח גַּם כֵּן לְפָרֵשׁ פְּרוּשׁ הַפְּסוּק (מְשַׁלֵּי יג,
כה) "צָדִיק אוֹכֵל לְשׁוֹבַע נִפְשׁוֹ וּבִטָּן רְשָׁעִים תַּחֲסֹר".
וְיִהְיֶה הַפְּרוּשׁ כֶּף, כִּי כָּל הָאוֹכֵל אֲצֵל צָדִיק שֶׁהוּא טוֹב
הָעֵין יֹאכֵל לְשׁוֹבַע נִפְשׁוֹ, אֲפִילוֹ אִם אֲכַל מְעַט מִן
הַמֵּאֲכָלִים. אֲכַל מִי שֶׁהוּא אוֹכֵל מִן בִּטָּן שֶׁל רְשָׁעִים, הוּא
יַחֲסֹר, אֲפִילוֹ אִם הוּא אוֹכֵל הַרְבֵּה, מִכָּל מְקוֹם לֹא יִהְיֶה
שֶׁבַע הָאוֹכֵל מִן מֵאֲכָל שֶׁל רַע עֵין. כִּי זֶה הוּא כָּלֵל גְּדוֹל,
מִי שֶׁהוּא רַע עֵין אֵינוֹ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעַ אֶת נִפְשׁוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן
שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִתֵּן לְאַחֲרִים מִטּוֹבוֹ אֲשֶׁר חָנַן ה' אוֹתוֹ.

עוֹנְשׁוֹ שֶׁל נָבֵל

יב. וּכְמוֹ שֶׁמְצִינֵנוּ אֲצֵל נָבֵל (שְׁמוּאֵל א כה, יא) שֶׁלֹּא רָצָה
לְשַׁלַּח לְמַלְךְ דָּוִד עָלָיו הַשְּׁלוֹם מִנְחָה מִזְבַּחוֹ, וְגֵרָם
רָעָה לְעַצְמוֹ שְׁמַת בְּמַגְפָּה עָבוֹר עֲוֹן זֶה. עַל כֵּן צָרִיךְ
הָאָדָם לְהִתְרַחֵק מִמֶּדָּה זוֹ וְאֵז טוֹב יִהְיֶה לוֹ סְלָה.

סדר הלימוד ליום **טז טבת** [יום 105 בשנה]

פֶּרֶק כ"ז

פְּרִשְׁת וְאָרָא

א. "מה טוב ומה נעים שֶׁבַת אַחִים גַּם יַחַד" (תהלים קלג,
א), בְּאִישׁ אֲשֶׁר הוּא יְרֵא ה', וְהוּא עוֹסֵק בְּדַבְרֵי תוֹרָה
וְעִמּוּד הָעֲבוּדָה זוֹ תִּפְלָה, אֲשֶׁר אֵלוֹ הַשְּׁנַי עֲמוּדִים הֵן
מִקְדִּימִין וְהוֹלְכִין לִפְנֵי הַמָּטָה כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְעוֹלָמוֹ
אַחֲרֵי מוֹתוֹ.

בת קול יוצאת לפני מטתו ומכרזת לפניו

ב. וקול כרוז נפיק קדמוהי [פרוש: וקול כרוז יוצא לפניו]: זה האיש אשר בחייו תמיד הלך עמנו בחבורה אחת, וגם עכשיו לא נעזבנו עד כי נביאנוהו להיכלו אשר הוא כלו אומר כבוד.

ואומרים לתורה הקדושה, כמה יקר ותפארת להאדם בעבורך בהיותו הולך בתורת אמת. מה שאין כן כשאדם הולך אחר שוא והבל ועוסק בתורה של דופי ופליסטר, אזי הוא שבר על שבר.

ג. וראיה מזהר פרשת בלקלא (דף קפ"ה עמוד ב), שלאחר פטירת האדם טרם בואו לדין כרוזא נפיק, אתכנסו כל בני מתיבתא לעין בדיניה, ומתכנשין יחד, וההיא נשמתא עילין יתיה תרין ממנים.

שכר המחדשים חדושי תורה לאמתה של תורה

ד. כיון דעילת, מעמידים אותה אצל חד עמודא אשר אי ושללהובא מלהטא שם, ואז מביאין בכתב כל מאי

לא) פרוש הזהר בלשון קדש:

לאחר פטירת האדם טרם בואו לדין, מכריז הפרוז: "התכנסו כל בני הישיבה לעין בדינו של פלוני!" ומתכנסים בני הישיבה לדון. את הנשמה - מובילים לדין שני ממנים. כיון שגכנסה, מעמידים אותה על יד העמוד, ששם מלהטות אש ושללהבת, אז מביאים בכתב את כל מה שחדש בימי חייו. והיה אם החדושים הנם אמיתיים ובנויים על יסודות אמיתיים - אזי כל אחד מבני הישיבה מעטר אותו בעטרה המתנוצצת ומאירה באור בהיר; ואם החדושים אינם אמיתיים - אזי כל אחד ואחד מהם קורא: "שקר הוא, ואמר חדוש זה רק כדי להתפאר!" אוי לה לאותה בוששה, שמבישים אותה בני הישיבה וכו'.

דְּחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה בְּחַיִּיו, וּמַעֲיִינִין בְּאוֹתָן הַחַדוּשִׁים. אִם הֵם
דְּבָרִים בְּרוּרִים שֶׁל אֱמֶת, דִּהְיִנו שְׁחַדֵּשׁ אוֹתָן עַל פִּי
הַקְּדָמוֹת שֶׁל אֱמֶת, אֲזוּ כָּל אֶחָד מִבְּנֵי מְתִיבְתָּא עֵילָאָה
מַעֲטָר לִיָּה בְּעֵטְרָא הַמְתַּנוּצֵץ וּמֵאִיר בְּאוֹר בְּהִיר.

וְאִם הֵן דְּבָרִים שְׂאִינָם שֶׁל אֱמֶת, אֲזוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִבְּנֵי
מְתִיבְתָּא אוֹמְרִים שֶׁקָּר הוּא, רַק הוּא הִיָּה אוֹמֵר
הַקְּדָמָה כְּדִי לְהַתְּפָאָר בְּחַדוּשֵׁי שֶׁקָּר, וַי לִיָּה לְהִיָּא
כַּסּוּפָא דְעֵבְדִין לִיָּה בְּנֵי מְתִיבְתָּא.

וּמִיָּד בָּא הַמְּמַנָּה שֶׁל גִּיהֶנֶם וְחֻטְפוּ עַל פִּי פֶּסֶק בְּנֵי
מְתִיבְתָּא, דְּמוֹסְרִין אוֹתוֹ בְּיָדוֹ, וּמְקַלְעִין לִיָּה מִתַּמָּן
בְּפַעַם אֶחָד לְתַחֲתִיּוֹת שֶׁל גִּיהֶנֶם, וְסוֹבֵל שֵׁם עוֹנְשֵׁין קָשִׁים
וּמְרִים, כְּדֹאִיתָא בּוֹזֵהר פְּרִשְׁת יִתְרוּ (דף פ"ז עמוד א) :

ה. לִכְּכֹּל מֵאֵן דְּאָמַר בְּמַלּוּי דְּאוֹרִיתָא מֵאִי דְּלֹא יָדַע וְלֹא
קִבִּיל מִן רַבִּיָּה, עָלְיוּ הַכְּתוּב אוֹמֵר (שְׁמוֹת כ, ד) "לֹא
תַעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל וְכָל תְּמוּנָה". וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין
לְאַתְּפָרַע מִיָּנִיָּה בְּעֵלְמָא דְּאֵתִי, דְּנִשְׁמַתָּא דִּילִיָּה בְּעֵי
לְמִיעַל לְדוּכְתָּא, וְדַחֲקִין לֵה לְבַר, וְתִשְׁתַּצִּי מֵהָהוּא אֶתְר
דְּצַרוּרָא בְּצַרוּרָא דְּחַיִּי דְּשָׂאָר נִשְׁמַתִּין. הָרִי לָךְ מְבֹאָר
הַעֲוֹן הַחֲמוּר וְהַעֲנֵשׁ הַחֲמוּר.

לב) פּרוּשׁ הַיָּהֵר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

כָּל מִי שְׂאוֹמֵר דְּבָרֵי תּוֹרָה מֵה שְׂאִינּו יוֹדַע וְלֹא קִבֵּל מִרְבוּ עָלְיוּ הַכְּתוּב
אוֹמֵר: "לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל וְכָל תְּמוּנָה", וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֵתִיד לְהַפְרַע
מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהַנְּשִׁמָּה חֲפֵצָה לְהַכְּנִס לְמִקּוּמָה וְדוּחִין אוֹתָהּ חוּצָה,
וְתִדְחָה מִן הַמְּקוֹם הַהוּא, הַצַּרוּר בְּצַרוּר הַחַיִּים שֶׁל שָׂאָר הַנְּשִׁמוֹת.

סדר הלימוד ליום יז טבת [יום 106 בשנה]

ענין פגנת התפלה

ו. וְעַתָּה נִבְאָר מֵעַנְיֵן כּוֹנֵנוֹת הַתְּפִלָּה, בְּזִהַר פְּרֻשֵׁת בְּלֶק (דף קצ"ה עמוד א') יְדוּעַ כִּי דוֹד הַמְּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם הִיָּה נְעִים זְמִירוֹת וּבַעַל תְּפִלוֹת, וַיֵּשׁ לָנוּ לְלַמֵּד סֵדֵר וְעַנְיֵן תְּפִלָּה מִמֶּנּוּ.
ז. מְצִינוּ שְׁלִפְעָמִים הַכְּנִיס עֲצָמוֹ לְכַתּוֹת שֶׁל עֲבָדִים, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (תהלים קכג, ב) "הִנֵּה כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם" וְגו', וְלִפְעָמִים הַכְּנִיס עֲצָמוֹ לְכַתּוֹת שֶׁל עֲנִיִּים, כְּמוֹ שְׁאָמַר (תהלים פו, א) "הִטָּה ה' אֲזַנְךָ עֲנִי כִּי עָנִי וְאֲבִיוֹן אָנִי". וְלִפְעָמִים הַכְּנִיס עֲצָמוֹ לְכַתּוֹת שֶׁל הַחֲסִידִים, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (שם, ב) "לְדוֹד שְׁמֶרָה נִפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי". וְלִפְעָמִים הַכְּנִיס עֲצָמוֹ לְכַתּוֹת שֶׁל קְדוֹשִׁים, שְׁמוֹסְרִים נִפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (שם כה, א) "לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא" וְכו'.

שפלות הרוח בעת התפלה

ח. וְהִנֵּה בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבוֹת צָרִיךְ הָאָדָם לַעֲשׂוֹת אֶת עֲצָמוֹ כְּעַבֵּד שֶׁמְסַדֵּר שִׁבְחוֹ שֶׁל אֲדוֹנוֹ וְקוֹנוֹ, וּבְהַגִּיעַ לִיְחִוֵּד "שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד" יִשְׁוֵי גְרָמִיָּה בְּהִדֵּי אֵינוֹן דְּמְסָרֵי נִפְשֵׁיהוּ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם. [פְּרוּשׁ: יִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְמַסַּר אֶת נִפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם].
י. וּבְהַגִּיעַ לְתַפְלַת שְׁמוֹנֵה עֶשְׂרֵה יִשְׁוֵי נִפְשֵׁיהָ שֶׁתְּהֵא תְּפִלָּתוֹ כְּלוּלָה בֵּין תְּפִלָּה שֶׁל עֲנִיִּים, כִּי תְּפִלַּת

לג) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

ובְהַגִּיעַ הָאָדָם לְתַפְלַת 'שְׁמוֹנֵה עֶשְׂרֵה', יִכּוֹן, שֶׁתְּהֵא תְּפִלָּתוֹ כְּלוּלָה עִם תְּפִלַּת הָעֲנִיִּים, מִשּׁוּם שֶׁתְּפִלַּת הָעֲנִי קְרוּב לְהַתְקַבֵּל לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

עֲנִי הִיא קְרוֹבָה לְהִתְקַבֵּל לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר
מִכָּל צְלוֹתֵיךְ דְּעֲלָמָא.

ז. בְּגִין דְּעֲנִי צְלִי צְלוֹתָא, פְּתַחֲחִין כָּל חִלּוֹנוֹת הָרְקִיעַ
וּתְפִלַּת הָעֲנִי מַעֲטָפֶת כָּל תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אֲעֲלִין
צְלוֹתְהוֹן דְּעֲלָמָא עַד דִּיעוֹל צְלוֹתְהוֹן דְּעֲנִי, וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אָמַר יַעֲטֹפוּן כָּל צְלוֹתְהוֹן בְּצְלוֹתֵיךְ דְּעֲנִי.

י. וְכָל צְלוֹתֵיךְ דְּעֲאֲלִיהָ דִּינִין בֵּיהּ דִּינָא דְלַעֲיָלָא קָמִי
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִם רְאוּיִים הֵמָּה לְהִתְקַבֵּל אוֹ לֹא, מַה
שָּׂאִין כֵּן צְלוֹתָא דְּעֲנִי הָעוֹמֵד בְּתַפְלָה וּמַצִּיעַ דְּחִקוֹ וְצָרְכֵי
בֵּיתוֹ וּבְנֵי וּבְנוֹתָיו הַתְּלוּיִין בּוֹ וּמַעֲמָדוֹ הַגְּרוּעַ אֲשֶׁר הוּא
מְבַלָּה יָמָיו בְּצַעַר וּבְצָרָה, וְהוּא פּוֹרֵט הַכֹּל קָמִיהָ קִדְשָׁא

הוא יותר מכל התפלות שבְּעוֹלָם, משום שבְּשָׂעָה שֶׁהֵעֵנִי מִתְפַּלֵּל תְּפִלַּתוֹ
- פּוֹתַחִים אֶת כָּל חִלּוֹנוֹת הָרְקִיעַ, וּתְפִלַּת הָעֲנִי עוֹטָפֶת אֶת כָּל תְּפִלּוֹת
יִשְׂרָאֵל; וְאִין הַתְּפִלּוֹת מִתְקַבְּלוֹת, עַד שֶׁתִּכְנַס תְּחִילָה תְּפִלַּת הָעֲנִי,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: "תַּתְּעַטְפֶּנָּה כָּל הַתְּפִלּוֹת בְּתַפְלַת הָעֲנִי!" וְכָל
תְּפִלָּה מִתְקַבְּלַת - דְּנִים אוֹתָהּ בֵּית הַדִּין הָעֲלִיּוֹן לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
אִם רְאוּיָהּ הִיא לְהִתְקַבֵּל בְּרָצוֹן, מַה שָּׂאִין כֵּן תְּפִלַּת הָעֲנִי, הָעוֹמֵד בְּתַפְלָה
מִתּוֹךְ דְּחִקוֹ וּמַצִּיעַ צָרְכָיו וְצָרְכֵי בְנֵי בֵּיתוֹ הַתְּלוּיִים בּוֹ, וּמִפְּרֵט לְפָנַי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת מַצְבוֹ הַגְּרוּעַ וְאֶת צַעְרוֹ, כְּשֶׁעֲנִי זֹלְגוֹת דְּמַעוֹת.
תְּפִלָּה זוֹ הִיא הַרְאוּיָהּ לַעֲטוֹף בָּהּ אֶת כָּל תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמָה עוֹסֵק הוּא בְּאוֹתָהּ שְׂעָה? אוֹמְרִים, כִּי מְחַבֵּב הוּא
אֶת כָּלֵי הַשְּׁבוּרִים וְהַמְדַכְּאִים, הַאֲבִיוֹנִים וְדַלַּת הָעָם. אִין אִישׁ יוֹדֵעַ אֶת
הַנְּעֻשָׂה מִתְּפִלַּת הָעֲנִי הַשׁוֹפֵךְ שִׁיחוֹ בְּדַמְעוֹת, שֶׁהִיא הִיא הַתְּפִלָּה,
הָעוֹטָפֶת אֶת כָּל שְׂאֵר הַתְּפִלּוֹת. זֶה שְׂאֵמַר הַכְּתוּב: "תְּפִלָּה לְעֲנִי כִי יַעֲטֹף"
- שֶׁתְּפִלַּתוֹ נַעֲשִׂית עֲטוֹף לְכָל הַתְּפִלּוֹת, וְאִין הַתְּפִלּוֹת נִכְנָסוֹת, עַד
שֶׁתִּכְנַס לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּפִלַּת הָעֲנִי. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר:
"תַּתְּעַטְפֶּנָּה כָּל הַתְּפִלּוֹת בְּתַפְלַת הָעֲנִי וְתִכְנַסְנָה אֵלָי." לְכָר שׁוּה דְּוֹד
הַמְּלַךְ נִפְשׁוֹ כְּעֲנִי וְקָרָא עֲצָמוֹ 'עֲנִי'.

בְּרִיךְ הוּא, וְעֵינָיו זָלְגוּ דְמָעוֹת דָּא הוּא צְלוֹתָא דְעָבִיד
 עֲטוּפִין לְכָל צְלוֹתִין וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּמַאי עָסִיק בְּהַאי
 שְׁעָתָא אָמְרִין תִּיאוּבְכְתִיָּה הִיא בְּמַאֲנִין תְּבִירִין דִּילָּה שְׁהֵם
 הָאָבִיוֹנִים וְדִלֵי הָעַם דְּהֵם מְאֲנִין תְּבִירִין דִּילָּה וְכֻלָּם לֹא
 יִדְעֵי מַאי דְאַתְּעָבִיד מִצְלוֹתָא דְעָנִי שְׁיִשְׁפֹּךְ שִׁיחוֹ בְּדְמָעוֹת
 הַמְעֻטָּפֵת כָּל צְלוֹתִין דְעֵלְמָא.

יא. וְזֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב (תהלים קב, א) "תִּפְלֶה לְעָנִי כִי
 יַעֲטֹף", דְּאִיהוּ עָבִיד עֲטִיפָא לְכָל צְלוֹתֵיהוֹן דְעֵלְמָא,
 וְלֹא עָאֲלִין עַד דְצְלוֹתֵיהָ דְעָנִי עָאֲלַת קַמֵּיהָ קִדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר, יִתְעַטְפוּן כָּל צְלוֹתִין בְּדָא
 וְתִיעוּל לְגַבְאֵי, עַל כֵּן דּוֹד כְּלִיל גְרַמְיָה בְּהִדְיָה דְעָנִי, וְקָרִי
 אַף נִפְשִׁיָּה עָנִי.

סדר הלימוד ליום יח טבת [יום 107 בשנה]

יב. וְאִם כֵּן נִלְמוּד, לִישָׁאָם רוּצִים הַבְּנֵי אָדָם לְעִבּוּד
 גְרַמְיָהוּ תְדִיר כְּמִסְכְּנָא, צְלוֹתֵיהָ סְלִיק וּפּוּגְעָה בְּאֲנוּן
 צְלוֹתִין דְּמִסְכְּנִין וְאַתְחַבְרַת בְּהוּ וְסִלְקַת בְּהִדְיָהוּ, וּבְכֻלָּלָא
 דְּלֵהוֹן עָאֲלַת, וְאַתְקַבְּלַת בְּרַעְוָא קַמֵּיהָ מְלָכָא קְדִישָׁא.

יג. וּבְהַגִּיעוּ לְתַפְלַת בְּרַכְתָּ שְׁמַע קוֹלְנוּ יִשְׁנֵי נִפְשִׁיָּה
 בְּהִדְיָהוּ דְחִסִּידִים, וּפְרוּשׁ הַדְּבָר הוּא שְׁיִאמַר וְדוּי
 חֲטָאֵיו בְּשְׁמַע קוֹלְנוּ וְעַל יְדֵי וְדוּי חֲטָאֵיו נִקְרָא חִסִּיד,

---

לד) אִם רוּצִים בְּנֵי אָדָם לַעֲשׂוֹת עֲצָמָם תְּמִיד כְּעָנִי הַמִּתְפַּלֵּל לְפָנֵי הַבּוֹרָא
 בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְרוֹן לֵב, אַזִּי תַפְלָתָם עוֹלָה וּפּוּגְעַת בְּתַפְלַת הָעָנִי, מִתְחַבְרַת
 לְתַפְלָתוֹ, עוֹלָה עִמּוֹ, וְנִקְלַת יַחַד אֶתָּה, וּמִתְקַבְּלַת בְּרַצוֹן לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא.

כי הוא מודה על פשעיו וְחַטָּאֵיו וּמִתְחַרֵּט וּמִקְבֵּל תְּשׁוּבָה שְׁלֵא לְהִיּוֹת עוֹד נִמְשָׁךְ אַחַר דְּרָכִים מְקַלְקָלִים שֶׁהֵן בָּאִים מִצַּד שְׂמָאל. כִּי אִם לְדַבֵּק בִּימִינָא עֲלָאָה דְּאִיהוּ אַקְרִי חֲסֵד.

וְעַקָּר וְדוּי הוּא בְּהִיּוֹתוֹ פּוֹרֵט כָּל חַטָּאֵיו שְׁעָשָׂה, וְלֵב הוּא יוֹדֵעַ מֵרַת נִפְשׁוֹ וְיוֹדֵעַ מֵה שֶׁפָּגַם וְחַטָּא בְּנִעּוּרָיו וּבִימֵים הַבִּינוּנִים וּבִימֵי הַזְקֵנָה, וְיִתְוֹדֶה וְיִפְרֹשׁ חַטָּאֵיו כִּי עַל יְדֵי פְרִישַׁת וּפְרִיטַת חַטָּאֵיו נִסְתַּלַּק הַמְּקַטְרֵג מֵעֲלָיו, שְׁהָרִי הוּא מוֹדֶה בְּעֲצָמוֹ. וְאַף אִם נִשְׁכַּחוּ מִמֶּנּוּ כַּמָּה חַטָּאִים שֶׁבְּעִבּוֹר כֵּן לֹא פִרַשׁ אוֹתָם בּוֹדוּי אֵל יְדָאג בְּשִׁבִיל כֵּן הוֹאִיל כִּי שִׁכְחָה הַמָּה.

יד. עַל כֵּן גַּם הֵם נִמְשָׁכִין אַבְתְּרִיהוּ דְּאַנּוּן דְּהַתְוֹדָה עֲלֵיהֶם [נִמְשָׁכִים אַחֲרֵי אוֹתָם שֶׁהַתְוֹדָה עֲלֵיהֶם], וּכְפָרָה אַחַת לְכֻלָּם. אָכֵן בְּהִיּוֹתוֹ מְאַרְיָךְ בּוֹדוּי חַטָּאֵיו לְפָרְטִים בְּשִׁמְעַע קוֹלְנוּ יִתְמַשָּׁךְ עַל יְדֵי כֶּף שְׁלֵא יוֹכֵל לומר קְדָשָׁה עִם הַצְּבוּר, עַל כֵּן כְּתָבוּ בְּעַלֵי מוֹסֵר לְהַתְוֹדוֹת בְּקִצְרָה.

מזו. וְכֹה יֹאמֵר, "רַבּוֹן הַעוֹלָמִים הֲרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי עֲשָׂה נָא לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל שֶׁתְּמַלֵּא נָא בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים כָּל הַפְּגִימוֹת שֶׁפָּגַמְתִּי בְּשִׁמוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים מִנִּעּוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, סֵלַח לִי מִחַל לִי כִפּוֹר נָא לִי כִּי אֶתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה" וְכוּ'.
מזו. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא יוֹדֵעַ כְּפִנַּת הַלֵּב בּוֹדָאֵי יְהִיָּה לּוֹ כְּפָרָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְסִיִּים שָׁם בְּזֵהר: לִיהִתְנֶן,

לה (לה) לְמַדּוּנָא: בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁמְסַדֵּר הָאָדָם אֶת אוֹתָם אַרְבַּעַת הַסְּדָרִים בְּכּוֹנֵת

בַּהֲהוּא שְׁעֵתָא דְסֻדְרַ בַּר נָשׁ כָּל הַנִּי סְדוּרִין אַרְבַּע בְּכֹנֶת
הַלֵּב, נִיחָא מְאֹד קַמִּיהָ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּפְרִישׁ יְמִינָא
עָלֶיהָ וְאוֹמֵר עָלָיו (יְשַׁעְיָה מֵט, ג) "עֲבַדֵּי אֲתָהּ, יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
בָּךְ אֲתַפְאָר".

סדר הלימוד ליום יט טבת [יום 108 בשנה]

ענין תפלה בצבור

יז. אָמְנָם עוֹד צָרִיךְ שְׁתַּדַּע תּוֹעֵלַת לְקַבֵּלַת הַתְּפִלָּה,
שְׁתַּהֲיֶיהָ בְּצַבּוֹר, וְכֻדְאִיתָא שָׁם בְּזוּהַר (דף קצ"ו עמוד א')
דְּאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוּנוֹם לְבִרְכָה בְּמַסְכַּת בְּרָכוֹת (דף ו' עמוד
ב'), מִי שָׂרְגִיל לָבוֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְהַתְּפַלֵּל עִם הַצַּבּוֹר
בְּכָל יוֹם וּפְעַם אַחַת לֹא בָּא, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא שׁוֹאֵל
עָלָיו (יְשַׁעְיָה נ, י) מִי בְּכֶם יֵרָא ה' אֲשֶׁר הֵלֵךְ חֲשָׁכִים וְאֵין נֶגֶה
לוֹ. אִם לְדַבֵּר מִצְוֶה הֵלֵךְ נֶגֶה לוֹ, וְאִם לְדַבֵּר הֶרְשׁוֹת הֵלֵךְ
אֵין נֶגֶה לוֹ, וְקִשָּׁה לָמָּה אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דְיֻקָּא בְּזוּהַ
הַלְשׁוֹן חֲשָׁכִים וְאֵין נֶגֶה לוֹ.

יח. אַךְ הָעֲנִיָּן הוּא, כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּגָלוֹת הַמֵּר הַזֶּה
הַקְּלִיפּוֹת הֵן מְבַדִּילִין בֵּינֵינוּ לְבֵין הַשָּׁמַיִם, אָף
שְׁהַחֲלוּנוֹת פְּתוּחִים לְמַעְלָה, אָמְנָם הַקְּלִיפּוֹת מְבַדִּילִין
וְעוֹשִׂין הַפְּסָקָה וּמְחִיצָה בְּשִׁלְשׁ זְמָנִים בְּיוֹם שֶׁהֵם פּוֹרְחִים
לְהַרִּי חֲשׁוֹךְ לְוַעַד שְׁלָהֶם לַעֲשׂוֹת כְּנוֹפְיָה שֶׁל טְמֵאָה
וְעַרְבוּבִים שְׁקוּצִים וְגִלּוּלִים וְתוֹעֵבָה הַמָּה, וְאֵז עַל יָדָם

הלב, הוא עושה נחת רוח מרבה לפני הקדוש ברוך הוא, והוא יתברך פורש
ימינו עליו ואומר עליו: "עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר".

מחשיכים ומבדילים בזמנים אלו האור אשר דרך חלונות מאיר ונוצץ.

יז. ובזמנים אלו כונו קדמונים ז"ל לקבע שלש תפלות הקבועים בכל יום שהן שחרית מנחה ערבית, שבאותן שלש זמנים אורא דרקיע פנוי מחמת הקליפות שכבר עברו וחלפו למקום טמאה כנזכר, לוישראל עמא קדישא עילין לבי כנישתא להתפלל וחלונות עלאין נהירין פתיחין והאור דילהון נפיק ושרין נהורין על בתי כנסיות ברישיהון דצלאן צלותיה ומתפלגין נהירין על רישיהו.

מי שבא בכל יום לתפלה ופעם אחת לא הגיע, הקדוש ברוך הוא שואל עליו

ב. וקדשא בריך הוא שאיל על ההוא דלא אשתכח תמן ואמר חבל על פלגיא דהוה רגיל הכא והשתא שאינו בכאן, ולית ליה חולקא בההוא נהורא דנהיר על רישיהון דמצלין ואין נגה לו, כמה דשרין נהורא על אחרנין וכמה טובות איתאבד מיניה.

(לו) פרוש הזהר:

עם קדוש נכנסים לבית הכנסת להתפלל, וחלונות אורות העליונים פתוחים, והאור שלהם יוצא, ושורים האורות על בתי כנסיות בראשם של אלו המתפללים תפלה, ומתפשטים האורות על ראשיהם, והקדוש ברוך הוא שואל על אותו בן אדם שאינו נמצא שם ואומר: חבל על פלוני שהי' רגיל כאן, ועכשיו אינו כאן, ואין לו חלק באור ההוא המאיר על ראשיהם של המתפללים, ואין מאיר לו כמו ששורה האור על אחרים, וכמה טובות אבדו ממנו.

כא. וְנִרְאָה דְעַל זֶה מְסִים (יְשַׁעֲיָה נ, י) יִבְטַח בְּשֵׁם ה'.
 וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת דף ו' עמוד ב')
 דְהִיָּה לוֹ לְבִטָּח בְּשֵׁם ה', כִּי זֶה שֶׁהֵלֵךְ לְדַבֵּר הָרְשׁוֹת
 לְמִשָּׂא וּמִתֵּן בְּעַת הַקְּבוּעַ לְתַפְלָה הֵלֵא עַל יְדֵי שֶׁהוּא
 מִתְיָרָא שְׂיַעֲבֹר וַיַּחֲלֵף מִמֶּנּוּ הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן שֶׁל אוֹתָהּ שְׁעָה
 הַקְּבוּעָה לְהַתְפַּלֵּל בְּצַבּוּר.

כב. וְלֹא נֶכוֹן הוּא, כִּי הִיָּה לוֹ לְבִטָּח בְּשֵׁם ה' שְׂיַעֲמִיד לוֹ
 רוּחַ מִמָּקוֹם אַחֵר. וְעַתָּה בְּוֹדָאֵי הוּא מִפְּנֵי שְׂאִין לוֹ
 בְּטָחוֹן בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲשֶׁר זֶן וּמִפְּרִנְס מְקַרְנֵי
 רְאָמִים וְעַד בִּיַצֵּי כְּנִים, וְנוֹתֵן הַשְּׁגָחָתוֹ עַל נִכְסֵיהוֹן
 דְּאֵינְשֵׁי הַהוֹלְכִים לְדַבֵּר מְצוּהָ, וְכֹדָאֵיתָא בִּירוּשְׁלָמֵי דְפִאָה
 (פֶּרֶק ג', הֵלְכָה ז):

כג. "מַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שֶׁהִנִּיחַ אֶת כָּל תְּבוּאָה שְׁלוֹ וְהֵלֵךְ
 לְעֵלוֹת לִירוּשָׁלַיִם לְקִיּוֹם מְצוֹת רְאִיָּה, וְלֹא הִנִּיחַ שׁוֹם
 שׁוֹמֵר אֶצֶל הַתְּבוּאָה, וְכִשְׁבָּא מִירוּשָׁלַיִם מְצָא אַרְיוֹת שֶׁהִיוּ
 מְסַבְּבִים אֶת הַתְּבוּאָה".

סדר הלימוד ליום **כ טבת** [יום 109 בשנה]

שְׁכַר שׁוֹמְרֵי מְצוֹת

כד. וְעוֹד הוֹבָא מַעֲשֵׂה שָׁם, בְּאֶחָד שֶׁהֵלֵךְ לְרַגֵּל
 לִירוּשָׁלַיִם וְשָׁבִיק [וְהִנִּיחַ] בֵּיתוֹ פְּתוּחַ מִחֻמַּת
 טְרֵדוֹת הַלוֹךְ הָרַגֵּל, וְאַחַר כֵּךְ כִּשְׁשָׁב לְבֵיתוֹ הִיָּה מוֹצֵא
 נַחְשִׁים סוֹכְבִים סְבִיבוֹת הַדְּלֵת וְהַבֵּית בְּעֵנִין שֶׁלֹּא הִיָּה
 בְּאִפְשָׁרוֹת שׁוֹם אָדָם לְפִתַּח הַדְּלֵת וּלְכַנּוֹס לְבֵיתוֹ.

כה. יִרְבִּי פִּנְחָס מִשְׁתַּעֵי, עוֹבְדָא הוּי בְּתַרְיִן אַחִים
בְּאַשְׁקֻלוֹן דְּהוּי לִיָּה שְׁכָנִים רְעִים מְאֻמוֹת הָעוֹלָם,
אָמְרוּ, הִנֵּה בְּקִרְוֹב יַעֲלוּ אֵינֹנִי יְהוּדָאִין לְרַגְלֵי לִירוּשָׁלַיִם
וְאַנְן נִסְבִּין כָּל אֲשֶׁר לָהֶם. וּכְשֶׁהֲלָכוּ לַעֲלוֹת לְרַגְלֵי זְמַן
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֹאכִים בְּדַמוֹת אֲנָשִׁים שְׂוִיצָאִים
וְנִכְנָסִין לְבֵית רַבִּי פִּנְחָס.

כו. וּכְשֶׁבָאוּ מִירוּשָׁלַיִם רָאוּ אוֹתָן הַשְּׁכָנִים, וַיֵּצְאוּ
לְקִרְאָתָם וְשָׂאוּ לָהֶם לְשָׁלוֹם, וְאָמְרוּ, מֵאֵן שְׁבַקְתוּן
בְּבֵיתְכוֹן, אָמַר לָהֶם, לֹא שׁוּם בַּר אֲנָשׁ, אָמְרוּ הַשְּׁכָנִים,
בְּרִיךְ רַחֲמָנָא הוּא אֱלֹהֵינוּ דִּיהוּדָאִין דְּלֹא שְׁבָקִין וְלֹא
יִשְׁבַּק לְהוּן.

כז. הָרִי לָךְ גְּדֹל הַהִשְׁגָּחָה שְׁמִשְׁגִּיחַ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ
הוּא עַל כָּל הַבוֹטְחִים בְּחִסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ וְאֵין עוֹזְבִים
מִצְוָה בְּשִׁבְלֵוֹ, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן אָגַר טָב [שְׂכָר
טוֹב] בְּשִׂכְרָן. בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ הַנּוֹתֵן מַחֲיָה וְכֹלְכָלָה
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

(לז) רַבִּי פִּנְחָס סִפֵּר: מַעֲשֵׂה בְּשָׁנֵי אַחִים בְּאַשְׁקֻלוֹן שֶׁהָיוּ לָהֶם שְׁכָנִים רְעִים
מְאֻמוֹת הָעוֹלָם. אָמְרוּ הַשְּׁכָנִים בִּינֵיהֶם: "הִנֵּה בְּקִרְוֹב אוֹתָם יְהוּדִים יַעֲלוּ
לְרַגְלֵי לִירוּשָׁלַיִם, וְאַנְחֵנוּ נִקַּח אֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם, אֶת כָּל הַרְכוּשׁ שֶׁהָשִׂאֵרוּ
בְּבֵית". זְמַן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֹאכִים בְּדַמוֹת אֲנָשִׁים שְׂוִיצָאִים וְנִכְנָסִים
לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי פִּנְחָס. כְּשֶׁחֲזְרוּ מִירוּשָׁלַיִם רָאוּ אוֹתָם הַשְּׁכָנִים וַיֵּצְאוּ
לְקִרְאָתָם וְשָׂאוּ לָהֶם לְשָׁלוֹם, וְאָמְרוּ: "אֶת מִי הִנַּחְתֶּם בְּבֵיתְכֶם בְּזְמַן
שֶׁעֲלִיתֶם לִירוּשָׁלַיִם?" אָמְרוּ לָהֶם: "לֹא, שׁוּם בֶּן אָדָם לֹא הִשְׁאֲרָנוּ בְּבֵיתָנוּ".
אָמְרוּ הַשְּׁכָנִים: "בְּרוּךְ הַרְחֵמוֹן, הוּא אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא עָזַב אוֹתָם וְלֹא
יַעֲזֹבם!"

פָּרָק כ"ח

א. בְּאֶשֶׁר כִּי הִרְבֵּה מְכַשׁוּלוֹת בְּאִים לְבְנֵי אָדָם מִחַמַּת שֶׁהֵן מִמְחַסְרֵי הַבְּטָחוֹן וְאֵינָן בּוֹטְחִים בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל כֵּן נִצְיֵג לָךְ כַּמָּה אֲזֵהָרוֹת בְּזֶה.

ב. מְכַשׁוּל הָרֵאשׁוֹן הַמְצוּי בֵּין בְּעֲלֵי מַחִיּוֹת, בְּרֵאוֹתָם כִּי נִתְמַעֵט הַמַּחֲזִיהַ אֵינָם רוֹצִין לְקַבֵּל בְּאַהֲבָה וּבְחֶבֶה גְזֵרַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת נֶחֱשָׁב לוֹ לְכַפֶּרֶת עֲוֹן וְהַכֵּל בְּיַדֵי שְׁמַיִם, מִתְחַכְּמִים נֶגַד גְּזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא וְעוֹשִׂין פְּעֻלוֹת עַל יְדֵי כְּשׁוּפִים הַפּוֹרְחִים בְּאֵוִיר כִּי חָטָא גְדוֹל הוּא זֶה כְּאֲשֶׁר נִבְאָר בְּעֵזֶרֶת הַשֵּׁם.

סדר הלימוד ליום **כא טבת** [יום 110 בשנה]

טעם שנקרא בלק "בן צפור"

ג. לְהִיְהוּנָה בְּלֶק בֶּן צִפּוֹר עָשָׂה כְּשִׁפִּים נֶגַד יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי צִפּוֹר שֶׁשָּׂמוּ יְדוּעַ לְבַעֲלֵי מְכַשְׁפִּים שְׁפוּעֵלִים הַכְּשׁוּף

לח פרוש הזהר בלשון קדש:

בלק בן צפור עשה כשפים נגד ישראל על ידי צפור, הידועה למכשפים, לכן נקרא שמו 'בן צפור'. כשרצה להלחם בישראל, שלח את צפורו זו למקום מקור הטמאה, כדי שתודיע לו משם, כיצד יוכל להלחם בישראל. כשהזרה הצפור אליו, ראה בלק והנה שלהבת אש דולקת אחרי הצפור ושורפת כנפיה. משראה כך, נפלו עליו אימה וחרדה מפני כוחם של ישראל. מיד שלח לקרא למכשף הגדול, בלעם, כדי שיעזרנו.

והנה ראשי טמאת הכשוף בעולם הם המלאכים עז"א ועז"ל, אשר בעת בריאת האדם, כשנמלך הקדוש ברוך הוא במלאכיו, התנגדו הם לבריאתו מחשש פן ירשיע ויקלקל מעשיו. אמר להם הקדוש ברוך הוא: "וכי

אתם, המלאכים, יכולים לעמוד בעולם הזה במלחמת היצר? ענו עז"א ועזא"ל: "כוחו של היצר הרע שולט רק באדם החמרי, אולם אנו, שמלאכים הננו - ודאי לא יוכל לפתותינו".

הוריד אפוא הקדוש ברוך הוא את עז"א ואת עזא"ל לעולם הזה לנסותם במלחמת היצר. משירדו לעולם, התפתו ממראה עיניהם, ולבם נטה אחרי בנות האדם. משראה הקדוש ברוך הוא, כי מטעים הם את הבריות לעביה - אסרם בשרשראות של ברזל מעבר להרי החשף. עז"א ניסה להתמרד נגד הבורא בשעה שקשרו אותו, לכן הפילו הקדוש ברוך הוא לנזיק הרה, שם יושב הוא בבור עד צוארו, כשהחשף מכסה את פניו. עזא"ל, שקבל עליו את הדין - הושיבו הבורא ליד עז"א, אולם האיר לו את מקום מאסרו לכן נקרא עז"א - 'נופל' ועזא"ל - 'גלוי עינים'. זה מה שקורא בלעם על עצמו 'נופל וגלוי עינים'. הרי החשף אלו הררי קדם הנזקרים בפסוק. מדוע מכונים הם 'הררי קדם'? משום שהחשף קדם לאור בבריאת העולם.

ואצל עז"א ועזא"ל אלו - ראשי הפשוף - למד בלעם בכל יום את שמות הטמאה והכשפים. זה מה שאמר הכתוב: "מן ארם ינחנו בלק מלך מואב מהררי קדם נאם הגבר אשר מחזה שקי יחזה נופל וגלוי עינים".

לפני שלמד בלעם את הפשוף, חיב היה לטמא את עצמו בטמאות חמורות כדרך הלומדים את תורת הפשוף. לכן שכב עם בהמה - אֶתֹנוּ, משום ששרש מקור הכשפים - טמאה גדולה וחמורה, לכן נסמכו הפסוקים "כל שוכב עם בהמה מות יומת" ו"מכשפה לא תחיה".

ומי שרוצה להתחיל ללמד את תורת הפשוף מעז"א ועזא"ל, תחלה צריך להקטיר לפניהם קטרת, ולקבל אותם עליו כאלקות, ובה פורש הוא מעבודת ה' והופך להיות עבד לסטרא אחרא, כשם שמקבל הוא עליו בפרוש בשעת ההקטרה. מהי אותה קטרת? הוא לוקח נחש ומשסע את ראשו ומוציא לשונו ומקטירו עם עשבים מסוימים. אחר כך חותך הוא את ראש הנחש לארבעה חלקים ומקטירו. כאשר מוכנים בידו צרכי הקטרת האלו, הולך הוא להרי החשף, למקום מושבם של עז"א ועזא"ל. מיד בהגיעו להרי החשף, רואהו עזא"ל ומודיע לעז"א. קוראים עז"א ועזא"ל לחילותיהם - נחשים גדולים המקיפים אותם ומגינים עליהם. שולחים עז"א ועזא"ל לאותו אדם חיה קטנה, הדומה לחתול, ראשה דומה לראש נחש, ושני זנבות לה, ידיה ורגליה קטנות. פשרואה האדם

וּלְכֹךְ הָיָה נִקְרָא בֶּן צְפוּר, וְשָׁלַח אוֹתוֹ אֶל מְקוֹם מְקוֹר
הַטְּמֵאָה שֶׁל כֶּשׁוֹף שְׂיֹדְיֵעַ לוֹ מֵהַ לַעֲשׂוֹת נֶגֶד יִשְׂרָאֵל.

ד. כְּשֶׁחָזַר הַצְּפוּר אֵלָיו רָאָה חֵד שֶׁלְהוֹכֵא דְנוֹרָא דְשֵׁט
בְּתַרְיָה וְאוּקִיד גְּדַפּוּי כְּדִין נֶפֶל עָלָיו אִימָה וַחֲרָדָה
גְּדוּלָה וְשָׁלַח בְּלֶק אֶל בַּלְעָם בֶּן בְּעוֹר אֲשֶׁר הוּא מְשָׁרֵשׁ
בְּטְמֵאת הַכֶּשׁוֹף.

רֵאשֵׁי הַכֶּשׁוֹף עָז"א וְעֵזָא"ל

ה. וְהִנֵּה רֵאשֵׁי וּמְקוֹרֵי הַכֶּשׁוֹף הוּא עָז"א וְעֵזָא"ל אֲשֶׁר
הָיוּ מְקַטְרְגִים נֶגֶד בְּרִיאַת הָאָדָם וְהַפִּילָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְאָרְץ וְאֵז נִדְבְּקוּ בָהֶם עַרְבוּבֵיָא שֶׁל זְהֵמת הַנְּחֹשׁ,
וַנְּתַנוּ עֵינֵיהֶם בְּכַנּוֹת הָאָרְץ וְהִלְכוּ אַחֲרֵי זְנוּת.

את החֵיהַ הזאת, מִכֶּסֶה הוּא אֶת פְּנֵיו וּמְקַטֵּיר לְפָנֶיהָ קַטְרַת שְׁלִישִׁית.
ומהי אוֹתָהּ קַטְרַת? הוּא לֹקַח תְּרִנְגוּל לְבָן וְשׁוֹרְפוֹ, בְּזֶה מְגַלֶּה אֶת
הַכְּנַעַתוֹ לְפָנֵי חֵיהַ מְשֻׁנָּה זו.

חֵיהַ מְשֻׁנָּה זו מוֹבִילָה אוֹתוֹ עַד מְקוֹם מוֹשְׁבָם שֶׁל עָז"א וְעֵזָא"ל, הָאֲסוּרִים
בְּשִׁלְשָׁאוֹת בְּרָזַל. מְשֻׁמְגֵיעַ הָאָדָם לְמְקוֹם רֵאשׁ הַשְּׁלֶשֶׁלֶת - זו הַנְּעוּצָה
בְּקַרְקַע וּמִגִּיעָה עַד הַתְּהוֹם, וּמִשָּׁם מִתְקַשְׁרַת בְּעִמּוּד הַנְּעוּץ בְּתַהוֹם
הַתְּחַתּוֹנָה - מְנַעֲנַע הָאָדָם אֶת הַשְּׁלֶשֶׁלֶת שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים, אֵז יוֹצֵאִים
לְקַרְאָתוֹ עָז"א וְעֵזָא"ל. מְשַׁעוּלִים הֵם לְקַרְאָתוֹ, כּוֹרַע הָאָדָם עַל בְּרַכּוּ
כְּשֵׁעִינֵיו סְגוּרוֹת, עַד שְׁמִגִּיעֵים הֵם אֵלָיו. מְשֻׁהֵם מְגִיעִים, מוֹשִׁיבִים הֵם
אוֹתוֹ בְּתוֹךְ עֵגוּל שֶׁל נְחָשִׁים וְאֵז פּוֹתַח הוּא אֶת עֵינָיו וּמִבִּיט בָּהֶם. מִיָּד
נוֹפֵל הוּא עַל פְּנָיו וּמִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וּמְקַטֵּר לְפָנֵיהֶם אֶת הַקַּטְרַת, אֲשֶׁר
הֵכִין לָהֶם, וּמְקַבֵּל אוֹתָם לְאֱלָקִים וּפּוֹרֵשׁ מִעֲבוּדַת ה'. אַחַר כֵּן מְלַמְּדִים
הֵם אוֹתוֹ כְּשִׁפִּים, קַסְמִים וְנְחָשִׁים בְּמִשְׁךְ חֲמִשִּׁים יוֹם, וְכֹאשֶׁר מְגִיעַ זְמַנו
לְחַזֵּר, מְלֻיָּם אוֹתוֹ אוֹתָהּ חֵיהַ מְשֻׁנָּה, דְמוּיַת חַתוּל בְּעֵלַת רֵאשׁ שֶׁל נְחָשׁ,
וְכֹל הַנְּחָשִׁים הַגְּדוּלִים שְׁסַבְּבוּהוּ, עַד שֶׁהוּא יוֹצֵא מֵהָרִי הַחֲשָׁף.

ו. וְרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמַתְחִילִים לְהַטְעוֹת אֶת הַבְּרִיּוֹת קָשֶׁר לְהוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁלְשָׁלוֹת דְּפִרְזָלָא בְּהַדִּי הָרִי חֲשָׁף וְשָׁם הֵם יוֹשְׁבִים.

עז"א אַרְגִּיז לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשַׁעֲתָא דְקָשִׁיר לִיה בְּשִׁלְשָׁלוֹת עַל כֵּן אֶפִּיל לִיה בְּעַמְקָא דְטוֹרָא עַד קַדְלִיה וְרַמִּי חֲשׂוּכָא בְּאַנְפוּי, וְעֲזָא"ל דְּלֹא אֶתְקִיף וְאַרְגִּיז קָמִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשַׁעֲתָא דְקָשִׁיר לִיה הוֹשִׁיבוּ אֶצֶל עֲזָא"א אָבֵל לֹא רָמִי חֲשׂוּכָא בְּאַנְפוּי וְנִהִיר לִיה מִחֲשׂוּכָא.

ז. וְעַל כֵּן עֲזָא"א שֶׁהִפִּילוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחֲשָׁף הַנְּזָכֵר נִקְרָא נוֹפֵל וְעֲזָא"ל דְּנִהִיר לִיה חֲשׂוּכָא נִקְרָא גְלוּי עֵינַיִם, וְאַנּוּן הָרִי חֲשָׁף אֶקְרוּן הָרִי קָדָם בְּגִין דְּחֲשׂוּכָא אֶקְדִים לְנִהוּרָא וּמְרַאשׁ בְּרִיאַת הָאוּר הִיָּה חֲשָׁף. וּבְכֹל יוֹם הִיָּה בְּלַעַם הַרְשָׁע אֶצְלָם לְלַמֵּד מֵהֶם שְׁמוֹת הַטְּמָאָה וְכִשְׁפִים וְזֶה שְׁאֵמֵר הַכְּתוּב, "מִן אֲרָם יִנְחֲנִי בְּלֶק מֵהָרִי קָדָם" וְגו' "נָאֵם הַגָּבֵר אֲשֶׁר מִחֲזָה שְׂדֵי יַחֲזָה נוֹפֵל וְגְלוּי עֵינַיִם".

בְּלַעַם הַצֶּרֶף לְטַמָּא עֲצָמוּ בְּטַמָּאָה גְּדוּלָה כְּדִי לְלַמֵּד הַפְּשׁוּף

ח. וְקוּדָם שְׁלַמְד בְּלַעַם הַפְּשׁוּף הַצֶּרֶף לְטַמָּא אֶת עֲצָמוּ בְּהִרְבָּה מִיְּנֵי טְמָאוֹת. וְשָׁכַב גַּם עִם אֲתוּנוּ פִּי כֵן דְּרָף הַלּוֹמְדִים כְּשׁוּף צְרִיכִים לְטַמָּא אֶת עֲצָמוּ וּלְשָׁכַב עִם הַבְּהֵמָה.

ט. וְלִכֵּן נִסְמְכָה בְּתוֹרָה "כָּל שׂוֹכֵב עִם בְּהֵמָה מוֹת יוּמָת מִכְּשָׁפָה לֹא תַחֲיֶיהָ". פִּי שְׂרָשׁ מְקוּר כְּשָׁפִים הוּא הַכֹּל עַל פִּי טְמָאוֹת גְּדוּלוֹת בְּרַ מִיָּנָן.

סדר הלימוד ליום **כב טבת** [יום 111 בשנה]

וּתְחַלֵּת כָּל דְּבַר מִי שְׁרוּצָה לִילֵךְ אֶל הָרִי הַחֲשֵׁף צָרִיף
 לְהַכִּין עֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת קְטָרֶת שְׂיִקְטִיר לִפְנֵי עֲזָא
 וְעֹזָא לְבֹזֵה הַקְטָרֶת עֲשֵׂה אוֹתָן אֱלֹהוֹת וְהוּא פֶּרֶשׁ עֲצָמוֹ
 מִעֲבוּדוֹת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא לְהִיּוֹת לוֹ כָּלֵל חֶלֶק
 בַּקְדָּשָׁה כִּי אִם לְהִיּוֹת מְשַׁעֲבָד וְעַבְדֵי תַחַת הַסְטָרָא אַחְרָא,
 כִּי הוּא אוֹמֵר וּמְקַבֵּל עָלָיו בְּשַׁעַת הַקְטָרָה. וּבִמָּה עוֹשֶׂה
 קְטָרָתוֹ, נוֹטֵל חוּיָא חֲדָא וּבֹזֵעַ אֶת רֵאשָׁה וְנוֹטֵל הַלְשׁוֹן
 וְנוֹטֵל עֲשָׂבִים יְדוּעִים וּמְקַטֵּיר זֶה קְטָרֶת אֶחָד, וְעוֹד אֶחָד
 כִּף חוּתָף רֵאשׁ הַנְּחָשׁ לְד' חֶלְקִים וּמִמֶּנּוּ עוֹשֶׂה קְטָרֶת שְׁנֵי,
 וְאֵלּוֹ שְׁנֵי קְטָרֶת נוֹטֵל בְּיָדַיִם וְאֶזֶיל לְאַנּוּן הָרִי חֲשֵׁף וּמִיד
 כְּשֶׁמִּגִּיעַ לְרֵאשׁ טוּרָא חָמִי לִיהַ עֹזָא ל' הַהוּא דְאֶקְרִי גְלוּי
 עֵינַיִם מִיד אָמַר לְעֹזָא א כְּדִין יְהִיבִין קָלָא וּמִתְכַנְּשִׁין גְּבִיָּהוּ
 נְחָשִׁים גְּדוּלִים דְּמִתּוֹקֶדֶן וְסִתְרִי לֹון וְהֵם שׁוֹלְחִין חֲזִיהַ
 קְטָנָה לְקַבֵּל הַאי בַר נֶשׁ וְהִיא כְּמִין שׁוֹנְרָא וְרִישִׁיהַ
 כְּרִישִׁיהַ דְּחוּיָא וְתָרִין זַנְבִּין בַּה וִידְהָא וְרַגְלָהָא זְעִירִין בַר
 נֶשׁ דְּחָמוּי לִיהַ חָפוּי אֲנָפוּי, וּמְקַטֵּיר לְפָנֶיהַ קְטָרֶת חַד
 שְׁלֵא זְכַרְנוּ לְמַעְלָה וְהִיא קְטָרֶת הַשְּׁלִישִׁי, שְׁנוֹטֵל תְּרַנְגוּל
 לְכַן וְשׁוֹרְפוֹ וּבֹזֵה מַרְאֵה הַכְּנַעֲנָה וְשַׁעֲבוּד לִפְנֵי שַׁד זֶה
 אֲשֶׁר רֵאשׁוֹ כְּמִין נְחָשׁ וְגוּפּוֹ כְּמִין חֲתוּל, וְחֲזִיהַ זֹו אֶזְלַת
 עֲמִיהַ עַד דְּמָטִי לְגַבִּיהַ רִישָׁא וְשַׁלְשֵׁלַת שְׁלַ בְּרוּזַל וְהִיא
 רִישָׁא דְשַׁלְשֵׁלַת נְעִיץ בְּאַרְעָא וּמָטוֹ עַד תְּהוּמָא וְתָמָן
 בְּתֵהוּמָא חַד עֲמוּדָא וְהוּא נְעִיץ בְּתֵהוּמָא תְּתָאָה וּבַהֲהוּא
 עֲמוּדָא אֲתַקְשֶׁר רִישָׁא דְשַׁלְשֵׁלַאי כַּד מָטִי בַר נֶשׁ לְתָמָן
 כְּטַשׁ בַּה ג' זִמְנִין וְאַנּוּן קְדָמָן לִיהַ וּכְדִין כְּרַע וְסָגִיד עַל

בְּרָכוּי וְעֵינָיו סְתוּמִין עַד דְּמָטוּ גְבִיָּהוּ כְּדִין מוֹשִׁיבִין אוֹתוֹ לְקַמְיָהוּ בְּתוֹךְ הָעָגוּל, וְהִנְחָשִׁים מְסַבְּבִים אוֹתוֹ וּפְתַח עֵינָיו וְחָמוּ לוֹן עַזָּא וְעַזָּא ל וְנָפַל עַל אֲנָפוּי וּמִשְׁתַּחֲוָה לְנִגְדָם וּמְקַטִיר לְפָנֵיהֶם הַקְטָרֶת הַנּוֹזֶכֶת לְעִיל, וּמְקַבֵּל אוֹתָן לְאֵלוֹהַּ וּפּוֹרֵשׁ מֵעֲבוּדַת הַבוֹרָא בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא עוֹבֵד לְאֱלֹהִים אֲחֵרִים דְּסִטְרָא אַחְרָא. וְאַחַר כֵּךְ מְלַמְדִין אוֹתוֹ כְּשֵׁפִים וּקְסָמִים וּנְחָשִׁים, וְיִתִּיב גְבִיָּהוּ חֲמָשִׁים יוֹם וְכַד מְטִי זְמַנִּיה לִילָךְ לְאוֹרְחִיהָ אֲזֵי אוֹתוֹ שֶׁדִּ שְׁהוּא בְּדַמּוּת חֲתוּל וְכֹל אֵינּוֹן חוּיָן אֲזֵלִין קַמְיָה עַד דְּנִפְיָק מִן הָרִי חֲשָׁךְ.

סדר הלימוד ליום **כג טבת** [יום 112 בשנה]

וְכָל עֵינָיו טְמֵאת כְּשׁוֹפִין מִתְּהוּיִם מֵעַמְקָא דְתַהוּמָא, וְלִכְן פּוֹעֲלִים הַמְכַשְׁפִּים גַּם כֵּן עַל יָדָם בְּצַל, כְּדֹאִיתָא בְּזוּהַר פְּרִשְׁתַּת תְּזָרִיעַ, הָעוֹמְדִים בְּצַל הַנֵּר אוֹ בְּצַל הַלְבָנָה וְאוֹמְרִים, הֲצַל, מְשַׁעְבָּדִים אֲנַחְנוּ. וּמְכַנְיָסִים עֲצָמָם תַּחַת הָרְשׁוּת סִטְרָא אַחְרָא תַּחַת רְשׁוּת עַזָּא וְעַזָּא ל בְּדַבְרֵי כְּשׁוֹפָם וְנַחוּשָׁם מְשַׁבְּיעִין בְּשֵׁמוֹת הַטְּמָאָה אֶת הֲצַל עַד שְׂבָאִים רוּחוֹת שְׁהֵם פּוֹרְחִים בְּאִוִיר מְבַלִּי גּוֹף, וְאֵין לָהֶם לְבוּשׁ וּמִתְּלַבְּשִׁים עֲצָמָם בְּהוּא צַל שְׁנֵי רוּחוֹת הַטְּמָאָה, וְהוּא מְסַתְּפַל לְמִטָּה לְנִגְדַּת הָרוּחוֹת שְׂבַצַל וְהֵם מְגִידִים לוֹ מַה שְּׁשִׁמְעוּ כְּרוּזִים הַנְּכַרְזִים בְּעוֹלָם. כִּי כָּל סְבוֹת הָאָדָם נְכַרְזִים, הָרִי לָךְ עֵינִין טְמֵאת הַכְּשׁוֹף שְׁהוּא חֶלֶק מִטְּמֵאת אֱלֹהִים אַחְרִים, וְכֹל הַהוֹלֵךְ אַחְרֵיהֶם וּפּוֹעֵל כְּשֵׁפִים מְכַרְח לֹאמַר שְׁהוּא אֵינוֹ עוֹבֵד לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּי אִם לְהַסְטְרָא אַחְרָא. אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנִשְׁמָתוֹ, וְאֵף אִם אֵינוֹ פּוֹעֵל בְּעֲצָמוֹ הַכְּשׁוֹף אֲלָא אֲפִילוֹ הַמְצִיָּה לְהַמְכַשֵּׁף לַעֲשׂוֹת כְּשׁוֹף, גַּם כֵּן

מְכַרְח הַמְכַשֵּׁף לְבּוֹא אֶל הַסְטָרָא אַחְרָא וְהַמְשַׁחִיתִים
הַמְמַנִּים עַל הַכְּשׁוּף, צָרִיךְ הַמְכַשֵּׁף לֹאמַר לָהֶם בְּפִרוּשׁ
פְּלוּנֵי זֶה שְׁלַחְנֵי אֵלֵיכֶם בְּשְׁלִיחוֹת וְאֲנִי שְׁלוּחוֹ כְּמוֹתוֹ
וּבְמִקוּמוֹ אֲנִי עוֹמֵד וּמְשַׁעֲבֵד אוֹתוֹ וּמְכַנֵּס אוֹתוֹ תַּחַת
הַמְּשַׁלָּה שְׁלֹכֶם לְהִיּוֹתוֹ עֲבָדֵיכֶם, וְהוּא מְרַצָּה וּמְסַכֵּם כָּל
מָה שֶׁתַּעֲשׂוּ רַק בְּזֹאת יֵאָדָּר לוֹ וְתַעֲשׂוּ לוֹ טוֹבָה זֹו כִּי נִתְמַעֵט
מִחַיְתוֹ אוֹ שְׂאָר דְּבָרָיו מִסְבוֹת הָעוֹלָם שֶׁמִּבְקֵשׁ שֶׁתּוֹדִיעֵהוּ
לוֹ בְּשִׁבִיל מָה בְּאֵת הַסִּבָּה וּמָה הוּא הַתְּרוּפָה. וְלִפְעָמִים
מְכַרְח הַמְכַשֵּׁף לַעֲרוֹךְ שְׁלַחַן וְלַקַּח דָּם שֶׁל עוֹרֵב שְׁחוֹר וְכַבֵּד
וְלֵב שֶׁל הָעוֹרֵב שֶׁהוּא מְאֹכֵל אֲכֹזְרֵי וּמְסַדֵּר הַשְּׁלַחַן לִפְנֵיהֶם
וּמַעֲמִיד אֵלָיו הַמְּאֹכְלִים עַל הַשְּׁלַחַן וּמִבְקֵשׁ אוֹתָן שֶׁיִּבּוֹא
וְיִתְכַנְּשׁוּן תַּמָּן רְאִשֵׁי הַמְשַׁחִיתִים אֲשֶׁר הוּא מִבְקֵשׁ, וְהוּא
עוֹמֵד לִפְנֵיהֶם וּמִבְקֵשׁ בְּעַד זֶה הָאָדָם שֶׁבִקֵּשׁ אֶת הַמְכַשֵּׁף
לַעֲשׂוֹת לוֹ כְּשׁוּף אֵיזָה פְּעֻלָּה הַצָּרִיךְ לוֹ.

י. עַל זֶה כָּתַב בְּזֹהַר פְּרֻשַׁת בְּלֶק "וַיִּשְׁלַח בְּלֶק מְלָאָכִים
אֶל בִּלְעָם בֶּן בְּעוֹר פְּתוּרָה", ר"ל דְּמְסַדְרִין פְּתוּרָה
לְקַדְמֵיהוֹן וְלַהֲקַטִּיר לָהֶם אֵיזָה מִין קְטָרֶת, וּבָאִים
הַמְשַׁחִיתִים וְאוֹדְעִין לוֹן מָה דְּאֵנוּן בְּעֵין.

הַסְטָרָא אַחְרָא נוֹטֶלֶת נִשְׁמַת הָאָדָם שְׂרַצָּה לַעֲשׂוֹת כְּשׁוּף
וּסוּף הָאָדָם שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת כְּשׁוּף, בְּשַׁעַת פְּטִירְתוֹ בְּאֵין
אֵלָיו הַמְשַׁחִיתִים עִם כָּל הַסְטָרָא אַחְרָא לְקַבֵּל אֶת
הַנִּשְׁמָה דִּילִיָּה וְאָמְרִין דִּין הוּא מִכַּת שְׁלָנוּ.

וְכֵן אֵיטָא בְּזֹהַר פְּרֻשַׁת תְּזַרִיעַ וְז"ל, "הֵהוּא בַר נָשׁ נָפִיק
מִרְשׁוֹת דְּמָאֲרִי וּפְקֻדוֹנֵי דִּילִיָּה יְהִיָּה לַסְטָרָא אַחְרָא
מְסַאָבָא רַחֲמָנָא לִיצְלָן" וְכוּ' ע"ש.

יא. על כן אני מזהיר לאותן אנשים או נשים שהן נכשלים בעוון זה לעזוב את העוון, ולהסיר המכשול זה, ויתחרט על העבר ועל להבא תזעק במר נפשו לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא להוציאו מתחת ידי הארורים המשחיתים ומזיקים האלו, אשר בעבור העוון זה נכנס תחת רשותם.

סדר הלימוד ליום כד טבת [יום 113 בשנה]

דמעות הבעל תשובה משברים כח הסטרא אחרא ועל כן צריך האדם לבכות בכיה גדולה על עוון זה, ומכח אותן דמעות תשבר ותמגר חזק המשחיתים ויהיה נחלש כוחם בכל יום ויום בעבור הדמעות עד כי לא ישאר רשם של זה החטא.

יב. "תמים תהיה עם ה' אלהיך" בכל ענייניך בכל סבה חס ושלום "שאו למרום עיניכם" לעורר רחמיו וחסדיו יתברך בתשובה ותפלה וצדקה. ואל ישאף לבך אותך בראותך רבים הלכו אחר כשופים והצליחו, אוי לאותו הצלחה ואוי לאותו הטובה הבא על ידי כשוף, כי מהרה כעשן תכלה והעוון חקוק ורשום וקיים להעניש עבורו בענשים קשים ומרים.

יג. ראה מה דאיתא בזהר פרשת תזריע: לט"רבי יצחק הלך לבית אביו, וראה אדם אחד שהלך ונטה חוץ

(ט) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי יצחק הלך לבית אביו וראה אדם אחד נושא משא של עצים נוטה מן הדרך הסלולה. שאלו רבי יצחק: "משא זה של עצים שעל כתפך -

לאיזו מטרה? לא השיב לו אותו אדם. נכנס אותו אדם למערה אחת - נכנס רבי יצחק אחריו. ראה רבי יצחק עשן כעשן הכבשן עולה מן האדמה, ובאותה שעה נכנס אותו אדם לנקבה צרה ונעלם.

פחד רבי יצחק, יצא מן המערה וישב ליד פתחה והנה עברו ליד המערה רבי יהודה ורבי חזקיה. הבחין בהם רבי יצחק וספר להם את שארע לו. אמר לו רבי יהודה: "ברוך ה' שהצילך! במערה זו גרים מצורעים מן העיר סרוניא - עיר, שכל יושביה מכשפים גדולים. הם יוצאים למדבר וצדים נחשים חיים ארסיים בני עשר שנים ומעלה, ובאמצעות נחשים אלו מבצעים הם את כשפיהם. הואיל והם אינם נזהרים מחומרי הפשוף הארסיים ונוגעים בהם בידיהם - נעשים הם מצורעים. מצורעים אלו גרים במערה זו ובה מאחסנים הם גם את אמצעי כשפיהם".

הלכו החכמים. בדרך הלכם פגשו באדם אחד המוביל את בנו החולה כשהוא קשור על חמורו. שאלוהו: מי אתה? ענה להם: יהודי אני וזהו בני, הקשור על החמור. שאלוהו: "מדוע קשור בנך?" השיבם: "מקום מגורי - בכפר רומאי אחד. בני זה לומד תורה בכל יום, כשהוא חוזר הביתה - חוזר עמי על תלמודו. שלוש שנים גרתי באותו בית ולא חשתי בשום דבר. והנה יום אחד נכנס בני הביתה לחזור בפני על דברי התורה, שקבל מרבו, ואז עברה רוח אחת והזיקתו: פיו, עיניו וידי - התעקמו והדבור נטל מפיו. והנה הולך אני למערת הכשפים, אולי יתנו לי איזו תרופה לבני".

אמר להם רבי יהודה: "אותו בית בו גר יהודי זה - יודע אני, כי זה מכבר נזק בו אדם אחד. היו שאמרו, שאותו אדם היה חולה ואין בבית מזיק; ואחרים אמרו, שיש רוח מזיקה בבית. אמנם לאחר מכן נכנסו לגור בבית פמה אנשים ולא נזוקו". אמרו חכמים: "נלך אחרי אותו אדם עד המערה ונראה מה יקרה". אמר רבי יצחק: "אסור לנו ללכת אחריו. לו היה הולך לאדם גדול ירא שמים, כשם שהלך נעמן לאלישע הנביא - היינו הולכים אחריו, אולם למערה לא נלך, משום שאפלו לראות במעשי הכשפים - אסור, וברוך ה', שהצילנו מידם, וגם לאותו אדם אסור ללכת לשם".

אמר רבי יהודה: "והרי למדנו: בכל אדם מתרפא, חוץ מעבודה זרה ועצי אשפה!?" ענה לו רבי יצחק: "ודאי הפשוף עבודה זרה הוא, ועוד - הרי פתיב: לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש וגו'".

הלכו החכמים לדרךם. הלך אותו אדם עם בנו החולה למערה. הניח אותו

לְדֶרֶךְ בְּמִשָּׁא עֲצִים עַל כִּתְפֵיו, אָמַר לִיָּה שְׂרָטָא דְקִסְתָּא
(פרוש קנים של עצים) בְּכִתְפֵךְ אַמַּאי.

לֹא אָמַר לִי מִיָּדִי אֲזִיל בְּתַרְיָה חָמָא דְעִיל בְּמַעְרְתָא חָדָא
אָעַל אֲבַתְרִיָּה חָמָא קְטִירָא דְתַנְנָא דְהוּי סְלִיק תַּחֲוֹת
אָרְעָא וְעָאֵל הָאֵי בַר נָשׁ לְנוֹקְבָא חָדָא דְהוּי זְעִירָא
וְאִיתְכַּסִּיָּה מִיָּנִיָּה.

יֵד. דְּחִיל רַבִּי יִצְחָק וְנִפְק לְפֻמָּה מְעַרְתָּא חַד. עַד דְּהוּי
יְתִיב עֲבָרוּ גַם כֵּן רַבִּי יְהוּדָא וְרַבִּי חִזְקִיָּה חָמָא
לוֹן וְקָרִיב לְגַבִּיהוֹן סַח לָן עוֹבְדָא דְשְׁבִירִי מַעִיר (סְרוּגָא)
יוֹשְׁבִים תַּמָּן כָּל יוֹשְׁבֵי הָאֵי קְרָתָא הֵן מְכַשְׁפִּים גְּדוֹלִים
וְאֲתָן לְמַדְבְּרָא וְצָדִין נְחֻשִׁים חוּזִין אוֹכְמָן דְּאֲנוּן בְּנֵי
עֲשָׂרָה שָׁנִין אוֹ יוֹתֵר, וְעוֹשִׁין בְּהֵם חֲרָשִׁין. וְלֹא מְנַטֵּר
מִנִּיָּהוּ וְנוֹטְלִין בְּיָדִים וְעַל יְדֵי כֵּן נַעֲשִׂין מְצוֹרְעִים,
וְאֲתַעְבְּדוּ סְגִירִין וְכָל זֵינֵי חֲרָשִׁין דְּלֵהוֹן בְּהֵהוּא
מְעַרְתָּא אִינוּן.

אָבִיו בְּמַעְרָה וְהֵלֵךְ לַקְשֵׁר אֶת חֲמוּרוֹ. כְּשֶׁאָף יָצָא מִן הַמַּעְרָה, יָצָאָה אֵשׁ
וּפְגָעָה בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל הַגֶּלֶד וְהִרְגָה אוֹתוֹ. מִשְׁחֹזֵר אָבִיו רָאָה כִּי בָנוּ מַת.
הִטְעִינוּ עַל הַחֲמוּר וְשָׁב לְבֵיתוֹ.

יוֹם אֶחָד פָּגַשׁ אוֹתוֹ אָדָם אֶת רַבִּי יִצְחָק וְאֵת רַבִּי חִזְקִיָּה. הוּא הֵלֵךְ וּבָכָה,
וּסְפַר אֶת שְׂאָרְעוֹ בְּמַעְרָה. אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק: "הֵאֵם לֹא הִזְהַרְתִּיךָ פְּעָמִים
הַרְבֵּה, שְׂאָסוּר לְלַכֵּת לְשֵׁם?! בְּרוּךְ הַשֵּׁם, שְׁפָל מַעֲשִׂיו - אָמַת וְדַרְכֵיו -
דִּין. זְכָאִים הֵם הַצְּדִיקִים, הַהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הָאָמַת בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
אָכֵן אֵלּוּ הַהוֹלְכִים אַחַר טְפָשׁוֹת וּכְשָׁפִים - סוֹפֵם רַע בְּחַיִּיהֶם, וְלֹא אַחַר
מוֹתָם נִשְׁמָתָם נְדַחִית, וְאִינָם זוֹכִים לְרֵאוֹת בְּאוּר הָעוֹלָם הַבָּא, גַּם מִגּוֹפָם
נַעֲשִׂים עֲנִינִים רָעִים".

טו. אֲזִלִּי, עַד דְּהוּי אֲזִלִּי פִּגְעִי בְּחַד בַּר נֶשׁ דְּהוּי אֲתִיָּא
 וּבְרִיָּה הוּי דוֹלָה קָטִיר עַל חֲמוּרָא אֲמַרוּ לִיה מֵאן אֲתָ
 אָמַר לָהֶם יְהוּדָאִי אָנִי וְדָא הוּא בְּנֵי דְאִיהוּ קָשִׁיר עַל
 הַחֲמוּר, אָמַר לִיה אֲמַאי הוּא קָשׁוּר.

טז. אָמַר לָהֶם דִּיּוּרֵי הוּא בְּחַד כְּפָר מְבַנֵּי רוּמֵי וְהוּי בְּרִי
 אָלִיף אֲוִרִיתָא בְּכָל יוּמָא וְהוּי אֶהְדֵּר לְבֵיתָאִי וְלָעִי לֹון
 אֵינוּן מִלִּין וְג' שְׁנִים הָוִי דִּיּוּרֵי בְּהַהוּ בֵּיתָא וְלָא חֲמִינֵי
 מִיְדֵי וְהַשְׁתָּ יוּמָא חַד עָאל בְּרִי לְבֵיתָאִי לְאַהֲדָרָא לֹו מִלִּין
 דְּאֲוִרִיתָא מַה שְּׁקַבֵּל מְרַבּוּ אַעְבְּר חַד רוּחָא קָמִיה וְנִזְיֵק
 לִיה אַעְקָם פּוּמִי וְעֵינוּהִי וִידוּהִי וְלָא יְכִיל לְמַלְלָא וְאַתִּינָא
 לְגַבִּיה מְעַרְתָּא הַנְזָכֵר דִּילְמָא יְהָא יִלְפִין לִי מְלָה דְאַסוּתָא.

סדר הלימוד ליום כה טבת [יום 114 בשנה]

יז. אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה וּבְהַהוּא בֵּיתָנָא יְדַעִית מִן קְדַמַּת
 דְּנָא דְאַתְנַזִּיק בֵּיה חַד בַּר נֶשׁ וְהוּי אָמְרֵי דְמַרְעָא הָוִי
 (ר"ל דְּהוּא חוּלִי) וְלָא מְזִיק וּמְנִיָּהוּ אָמְרֵי רוּחָא דְבֵיתִיה וּלְכַתֵּר
 עָאלוּ בֵּיה כְּמַה בְּנֵי נֶשׂא וְלָא אֲתַנְזִיקוּ בֵּיה, אָמְרֵי נְזִיל
 בְּהַדֵּי הָאִי בַר נֶשׁ וְנַחְמֵי.

יח. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אָסוּר לָן אִי הָיָה אֲזִיל לְגַבִּיה גְּבָרָא
 רַבָּא דְחִיל חֲטָאִין כְּגוֹן נַעֲמָן לְגַבִּיה אֱלִישָׁע נְזִיל
 אַבְתְּרִיה וְאִם לָאוּ לָא נְזִיל כִּי אָסוּר לָן לְאַתְחָזָא, בְּרִיד
 רַחֲמָנָא דְשׁוּיב לָן מְנִיָּהוּ וְהָאִי בַר נֶשׁ אָסוּר לִיה גַּם כֵּן
 לִיזִיל לְתַמָּן.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָא תַנְיָנָן בְּכָל אָדָם מְתַרְפָּא חוּץ
 מְעַבּוּדָה זָרָה וְעַצִּי אֲשֶׁרָה וְכוּ', אָמַר לִיה וְדָאִי

עבודה זרה איהי, ולא עוד אלא דהא כתיב "לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש" וגו', ואזלו לארחיהו.

יג. אזיל האי בר נש לההוא מערתא הוא ובריה שדיה לי במערתא עד דנפק אבא לקטרא לחמרא נפיק קטורי דאשא ומחא ליה לרישא וקטליה אדהכי אצל אבוהא ואשכח דמית בריה נטיל ליה ולחמרי' ואזיל להו.

כ. לבתר יומא חד פגע לר' יצחק ולר' חזקיה והוי אזיל ובכה קמיהו וסח להו עובדא א"ר יצחק ולא זמנין סגינן אמינא לך דאסור למיתב תמן בריך רחמנא די כל מעבדוהי קשוט וארחותיה דין, זכאין אינון צדיקים דאזלין באורחא קשוט בעלמא הדין ובעלמא דאתי אכל אינון דאזלין בתר טפשין וכשפים ודאי שסוף שלהם הוא רע מאד בחייהן ומכ"ש אחר מותן שנשמתן נדחית ואינו זוכה לראות באור עולם הבא וגם מגופן נעשה ענינים רעים, כמבאר בזהר בכמה מקומות, וכאן קצרת.

על בן צריך האדם להזהר שלא יעשה לו אפילו רפואה מה שנעשה על ידי כשוף כי מעשה כשוף הוא עברה כאלו עובד עבודה זרה. והירא שמים ירחיק ממנה ואז טוב לו סלה.

פרק כ"ט

פרשת בא

א. ודע כי בלעם הרשע, כשראה שאינו יכול להרע לישראל בכשפיו, כמו שאמר הכתוב (במדבר כג, ח) "מה אקב לא קבה אל" וגו', נתן עצה לכלק שיפקיר את

בְּנוֹתֵיהֶם לְנוֹת כְּדֵי לְהַכְשִׁיל אֶת יִשְׂרָאֵל, וְכֹאֲשֶׁר בְּאֵמַת
נִכְשְׁלוּ וְנִפְּלוּ מִיִּשְׂרָאֵל עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה אֲלָף, וְאַחַר כֵּן
הָלַךְ בְּלָעַם לְטַל שְׂכָרוֹ מִבְּלָק.

ב. בַּא פְּנַחֶס וְרָאָה אֶת בְּלָעַם בְּמַלְחַמַת מִדִּין פּוֹרַח בְּאוֹיֵר,
”רָמָא פְּנַחֶס קָלָא לְבַנֵּי חֵילָא, עֵינַן בְּזַהַר, וְאָמַר ”אֵית

מ) פרוש הזהר בלשון קדש:

הרים פְּנַחֶס קולו וקרא לאנשי הצבא - עין בזהר - ואמר: "היש מי
שכוחו לפרח אחרי בלעם הרשע?" לפי שראה, שבלעם פרח כעוף.
מיד התעורר איש אחד משבט דן, צליא שמו, שהיה יודע להכניע את
כוחות הטמאה, ופרח אחריו. פיון שראה בלעם את צליא רודף אחריו,
השתמש בכשפיו כדי להסתתר בעמק חמשה אוירים, וטס והתפסה שם
ונעלם מן העין. באותה שעה, שנעלם בלעם, היה צליא שרוי בצער,
מכיון שלא ידע מה לעשות. מיד הרים פְּנַחֶס קולו וצוה לאויר, שבו
התפסה בלעם, להתהפך, כדי שלא יוכל אותו רשע להתפסות בו. מיד
נתגלה אותו אויר. וננס צליא לתוכו וגבר על בלעם הרשע וכפאו לבוא
לפני פְּנַחֶס.

וכיצד גבר על בלעם וכפאו? בזה שעלה על בלעם בידיעת הפשוף, כי
צליא ידע לכוף הן את הזכר והן את הנקבה - ראשי טמאת הפשוף,
אשר כל אחד מהם נקרא 'שפי', בעוד שבלעם ידע להשתמש בכח הזכר
בלבד. לכן בבלעם נאמר: 'וילך שפי'; ובצליא שהוא משבט דן נאמר:
"יהי דן נחש עלי דרך, שפיפן עלי ארח" - 'וארח' ו'שביל' הם באותו אויר
אשר בו נתפסה בלעם. פן לעתיד לבוא תהיה הנקמה באויבי ה' על ידי
שריה משבט דן; וכשיקום דן, אז חפה לישועת ישראל, כמו שכתוב:
"לישועתך קויתי ה'".

כאשר בא בלעם הרשע לפני פְּנַחֶס, אמר לו פְּנַחֶס: "כמה צרות הבאת
על עם קדושי!" אמר פְּנַחֶס לצליא: "עמד והרג אותו ולא בשמות
הקדושים - שאז תתקים משאלתו: 'תמות נפשי מות ישרים.'" באותה
שעה הרגו צליא בכמה מיתות משונות; ולא מת בלעם עד שלקח צליא
חרב, עליו חקוק היה נחש משני צדיו. אמר לו פְּנַחֶס: "באותה טמאה

מֵאֵן דִּידַע לְמַפְרַח אֲבַתְרִיָּה דְהֵהוּא רְשַׁע, לְפִי שְׁהִיָּה רוּאָה שְׁבַלְעָם טָס כְּעוּף.

ג. וּמִיד הִתְעוֹרַר אִישׁ אֶחָד וְצִלְיָא שְׁמוֹ, וְהָיָה מְשַׁבֵּט דָּן, שְׁהִיָּה יוֹדַע לְכוּף תַּחְתִּיו כּוּחוֹת הַטְּמָאָה וּפְרַח אַחֲרֵיוּ. כִּינֵן דְּחָמָא לִיה הֵהוּא רְשַׁע קָרַב בְּכַשׁוּפִין בְּעַמְק חַמְשָׁה אֲוִירִים, וְטָס וְנִתְכַסָּה שָׁם בְּהַעֲלָמוֹת עֵין, וּבְהֵהוּא שְׁעַתָּא דְאַתְכַּסִּין הָיָה הָאִישׁ צִלְיָא בְּצַעְרָא וְלֹא הָיָה יוֹדַע מַה לַּעֲשׂוֹת.

סדר הלימוד ליום כו טבת [יום 115 בשנה]

איך שהכריח פנחס לבלעם שיבוא אליו

ד. מִיד רְמָא לִיה פְּנַחֶס קָלָא לְהֵהוּא צִלְא אֲשֶׁר נִתְכַסָּה בּו בְּלַעַם בְּחַמְשָׁה אֲוִירִים שְׁיִתְהַפֵּךְ וְיִתְגַּלֶּה, לְבַל יִתְכַסָּה בּו אוֹתוֹ רְשַׁע. מִיד נִתְגַּלֶּה הָאִי אֲוִירָא וְעָאֵל צִלְיָא לְגַבִּיָּה, וּגְבַר עַל בְּלַעַם הָרְשַׁע וְכַפִּיָּה שְׁיָבוּא לְפָנֵי פְּנַחֶס, וּבְמַה כְּפָה אוֹתוֹ בְּזָה.

ה. כִּי יוֹדַע הָיָה צִלְיָא לְכוּף אֶת הַזְּכָר וְאֶת הַנְּקֵבָה שֶׁל רָאשֵׁי טְמָאֹת הַכְּשׁוּפִים, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד מֵהֶם הָיָה נִקְרָא "שְׁפִי", מַה שְּׂאִין כֵּן בְּלַעַם הָרְשַׁע, הָיָה רַק יוֹדַע לְהִתְגַּבֵּר בְּכַח הַזְּכָר לְבַד. לְכֵן בְּבִלְעָם כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר כ"ג, א) "וַיִּלֶּךְ שְׁפִי".

בה עסקת - בה תמות". בכך הרגוהו ודנו אותו באותה טמאה, ובעולם ההוא הרקיבו עצמותיו כֵּלָן, ומבשר גופו - ואפלו מעצמותיו - נעשו נחשים.

מה שָׁאִין כֵּן צְלִיא שְׁהִיָּה מִשְׁבֵּט דָּן, כְּתִיב בֵּיה (בְּרֵאשִׁית מט, יז) "יְהִי דָן נֶחֱשׁ עָלַי דְּרַךְ שְׁפִיפֵן עָלַי אֲרַח", וְהֵאֵי אֲרַח וְשָׁבִיל בְּאִירָא דְנִתְכַסָּה בּוֹ אוֹתוֹ רָשַׁע.

וְכֵן לְעֵתִיד תְּהִיָּה הִנְקָמָה בְּאוֹיְבֵי ה' עַל יְדֵי שְׂרִיָּה מִשְׁבֵּט דָּן, וְכַד יָקוּם דָּן כַּדִּין מְחַכֶּה לְפָרְקָנָא דִּישְׂרָאֵל, דְּכְתִיב (שָׁם שָׁם, יח) "לִישׁוּעָתְךָ קוֹיִתִּי ה'".

ו. כְּשָׁבָא בְלַעַם הָרָשָׁע לְפָנַי פְּנָחַס, אָמַר לִיה פְּנָחַס לְבְלַעַם הָרָשָׁע, רָשָׁע, כְּמָה גְלַגּוּלִין בִּישִׁין עֲבָדַת עַל עֲמָא קִדִּישָׁא. אָמַר לִיה פְּנָחַס לְצִלְיָא, קוּם וְקַטְלִיה, וְלֹא בְשָׁמָא קִדִּישָׁא, וְתַתְקִים בֵּיה "תָּמַת נַפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָיִם" (בְּמִדְבָר כג, י). בְּהֵהוּא שְׁעֵתָא עֲבִיד בֵּיה כְּמָה מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת וְלֹא מִית, עַד דְּנִטִּיל חֲרָבָא דְהוּי חָקוּק עָלֵיה חוּיָא מְהֵאֵי סֹטֵר וְחוּיָא מְהֵאֵי סֹטֵר.

ז. אָמַר לִיה פְּנָחַס, בְּהֵא טְמָאָה דְהוּיָת עָסוּק בֵּיה אַתָּה תְּמוֹת בּוֹ. כְּדִין קִטִּיל לִיה וְדִינּוֹן לִיה בְּהֵהוּא טְמָאָה וּבְהֵהוּא עֲלָמָא עֲצֻמוֹי כּוּלָּהּ אַתְרָקִיבו, וּמְבָשְׂרוּ וּגּוּפּוֹ שֶׁל בְּלַעַם אַתְעֲבִידוֹ נְחָשִׁים, חוּיָן בִּישִׁין, וְאַפְלוּ מִתּוּלְעֵים שְׁאָכְלוּ אֶת בָּשְׂרוֹ, אַתְהֵדְרוּ מֵהֶם וְנַעֲשִׂים חוּיָן, וּמַעֲצָמוּ נַעֲשׂוּ גַם כֵּן נְחָשִׁים גְּדוּלִים.

מפלתם של המכשפים

ח. וְכֵן הוּא סוּף וְקֶץ כָּל גּוֹפּוֹת הַמְּכַשְּׁפִים, שְׁהָלְכוּ אַחַר הַכְּשׁוּף, לְהֵיוֹת מְמַנּוּ נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים, וְנִשְׁמַתָּן נַעֲשִׂין שְׂדִין וְלִילִין. תַּפַּח רוּחָם וְנִשְׁמַתָּם שֶׁל בְּעָלֵי כְּשׁוּף.

מ. וְאוֹתָן אֲנָשִׁים אוֹ נָשִׁים שֶׁהוֹלְכִין אַחַר הַכְּשׁוּף, הִמָּה רְאוּיִין לְקַלֵּל אוֹתָן לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְהַתִּישׁ כַּחֲזוֹן בְּכָל מְאֵי דְאִפְשָׁר.

ובאם אֲשֶׁר יֵשׁ נָשִׁים כְּשִׁפְנוּת הַיּוֹדְעוֹת לְהַזִּיק יְלָדֵי יִשְׂרָאֵלִים רְאוּיִין הֵן לְפָרֹטֵן בְּשִׁמְם וּלְהַחְרִים אוֹתָן בַּחֲרָם חָמוֹר בְּשׁוֹפָר וְכַבּוּי גְרוֹת וּבִהוֹצָאת שְׂבָעָה סִפְרֵי תוֹרָה וּלְהַפְרִישׁ אוֹתָן, שְׁלֵא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם נְגִיעָה בַּקְּדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כז טבת [יום 116 בשנה]

קְדִירַת הַכְּשׁוּף שֶׁהִטְמִין בְּלֶעָם הַרְשָׁע, מְצָאָה דּוֹד הַמְּלֶךְ ע"ה כְּאֲשֶׁר כָּרָה הַשְּׁתִּין, וְהַחֲלִישׁ אֶת כַּחָה

י. וְדַע, כִּי בְּלֶעָם הַרְשָׁע לְקַט כָּל מִינֵי עֲשׂוּבִים הַשְּׂיָכִים לְהַכְּשׁוּף, וְהַכְּנִיסָם לְקַדְרָה, וְחָפַר וְטָמַן אֶת הַקְּדָרָה בְּעַמֶּק הָאָרֶץ אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אָמָה.

יא. וּכְשִׁכְּרָה דּוֹד הַמְּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם לְהַשְׁתִּין כָּרָה עַד הַתְּהוֹם לְהַמְצִיא מִים מֵהַתְּהוֹם לְנִסְף עַל גְּבֵי הַמְּזַבַּח, כָּרָה אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אָמָה, וּמְצָא הָאִי קְדָרָה, וְהַעֲבִירוֹ וְהַחֲלִישׁוּ בַּמִּים, הָרְאוּיִין לְנִסְף עַל גְּבֵי הַמְּזַבַּח, וְעַל זֶה אָמַר (תְּהִלִּים ס, י) "מוֹאֵב סִיר רַחֲצִי", שְׂרַחֵץ וְהַעֲבִיר כְּשׁוֹפִים שְׂבָסִיר מוֹאֵב הַנְּזָכָר.

בְּכַח חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת" מְבֹטְלִים אֶת פֶּח הַכְּשׁוּף

יב. וְעַל כֵּן בָּאָם יֵשׁ חֲשֵׁשׁ הַהֲזָק שֶׁל כְּשׁוֹפִים, טוֹב לְהַעֲבִירָם עַל יְדֵי חֲמֵשָׁה עֶשֶׂר "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת" שְׂאֵמַר דּוֹד בְּשָׁעָה שְׂכָרָה אֶת הַשְּׁתִּין לְהַעֲלוֹת הַמִּים מִן

הַתְּהוּם, וְאַחַר כֵּךְ יִתְפַּלֵּל לַהֲשֵׁם יִתְבַּרְךָ לְהַסִּיר כָּל מִיַּי
הַזֶּק כְּשׁוֹף מִיִּשְׂרָאֵל.

יג. וְזֹאת הָעֵצָה טוֹבָה לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל וּלְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל,
לְהִרְחִיק עֲצָמָם מִן הַכְּשׁוֹף בְּכָל מִיַּי הִרְחִיקוֹת
שְׁבַע־עוֹלָם מִלַּעֲשׂוֹת דְּבַר עַל יְדֵי כְּשׁוֹף אוֹ נַחוּשׁ וּקְסָמִים,
וְלֹא לְשִׁמוּעַ שׁוֹם לְחַשׁ שֶׁל כְּשׁוֹף.

יד. כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעִמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתְּפָאֵר (בַּמִּדְבָּר כג,
כג) "כִּי לֹא נַחַשׁ בִּיעֶקֶב וְלֹא קָסַם בְּיִשְׂרָאֵל". וְכָל
הַמְּרַחֵק אֶת עֲצָמוֹ מִהַכְּשׁוֹף, מְכַנְיִסִּין אוֹתוֹ לְמַחֲצִיזָה
בְּעוֹלָם הַבָּא שְׁאֵפְלוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת אֵין יְכוּלִין לַעֲמֹד שָׁם.

פָּרָק ל'

א. כְּתִיב (ישעיה נח, ח) "וְהִלַּךְ לְפָנָיִךְ צְדָקָךְ כְּבוֹד ה'
יֵאֲסֹפֶךָ". אֵימָתָה בְּמַסְכַּת בְּרָכוֹת (דף נ"ח עמוד א') "הִרְוֵאָה
אֲכָלְסִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִבְּרַךְ הַבְּרָכָה בְּרוּךְ חֶכֶם הַרְזִים,
שְׂאִין דַּעְתָּן שׁוּה, כֵּךְ אָנִי אוֹמֵר שְׂיֵשׁ דַּעוֹת מְחֻלְקוֹת בְּבִנְי
אָדָם בְּנִתְיִנֵּת הַצְּדָקָה וּבַעֲשִׂית הַגְּמִילוֹת חֲסָדִים.

סדר הלימוד ליום **כח טבת** [יום 117 בשנה]

הקמצינים הם מפתות הקליפות רח"ל

ב. הַפֶּת הָאֶחָת הֵן קְמָצִינִים, וְאֵין כֶּחֶם לַעֲשׂוֹת צְדָקָה
וּגְמִילוֹת חֲסֵד, וְאֵף לַעֲצָמָם אֵין לָהֶם רְשׁוֹת לְאָכֹל
וְלִשְׁתּוֹת וְלַעֲשׂוֹת מַלְבוּשִׁים, בְּוֹדָאֵי אוֹתָן אֲנָשִׁים הֵן
מִפְתּוֹת הַחִיצוֹנִים, וְכִמּוֹ שְׁכַתְּבָנוּ לְעֵיל בְּפָרָק כ"ז וּכ"ח,
וְאֵין לָהֶם חֵלֶק בְּקַדְשָׁה, כִּי הַסְטָרָא אַחֲרָא שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם.

ג. פת השני, עין רעה בשל אחרים, ואין לו לב לעשות צדקה כי אם מעט מזעיר מחמת הגאונה, אבל הוא בעצמו אוכל ושותה וטוב לב משתה תמיד, ויצא שמן ודשן כעגל מרבק, עליו כתב הזהר, זהו אנשים אשר המה מסטרא דנחש, וסימנה (ויקרא יא, מב) כל הולך על גחון, רצה לומר, מי שיש לו בטן גדול מלא שומן ודשן הם מסטרא ד"על גחונה תלך" (בראשית ג, יד) עין שם פרשת שמיני, אבל מכל מקום יש להם קצת זכות, אף שעושין צדקה לשם גאונה.

ד. פת השלישי, הם אנשים עשירים, אשר נתן ה' להם עשר ועושין צדקות, ועושין גמילות חסדים אף לא כדבעי, באשר שיש להם קצת רע עין ואינן יכולין לכוף את יצרם מלעשות צדקה בחייהו, רק כשהן חולין על מטתם עושין צנאה לעשות אחר מותן צדקה לבנין בית הכנסת או לבית המדרש, או ללמד איזה שנים עבורו אחר מותו, זהו מדתו של אדם בינוני.

מעלת האנשים שעושים צדקה בחייהם

ה. הפת הרביעי, הוא מי שחנן ה' אותו בעשר, ועושה צדקה בחייו לפי עשרו, ועוסק בגמילות חסדים ובתלמוד תורה, שמספיק ללומדי תורה וגם מפזר מעות למלמדים שילמדו עם בני עניים, על זה נאמר "והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספך".

ו. ואמשל לה משל למלך שהלך למלחמה ויש לו חיל, אם החיל הולך לפני המלך, אז המלך בודאי לא יכול לבוא לידי סכנה אם יפגעו בו אויביו, מה שאינו כן אם

הַמְלִיךָ הוֹלֵךְ לְבִדּוֹ לְפָנַי הַחֵיל, בְּאֵם יִפְגְּעוּהוּ רוֹכְבֵי
 סוּסִים וּפְרָשִׁים מִן אוֹיְבָיו, אֲזִי יִשְׁיגוּהוּ וַיִּקְחוּהוּ לְשָׁבִי
 אֶף שֶׁהַמְלִיךָ הוּא גְבוּר חֵיל וַיְכוּל לְלַחֵם נֶגֶד הָאוֹיְבִים,
 מִכָּל מְקוֹם נְסוּג לְבוֹ אַחֲזוֹר בְּרֵאוֹתוֹ שֶׁהַחֵיל שָׁלוֹ הוּא
 רְחוֹק מֵאֲצִלוֹ.

ז. כֶּף הוּא הַנְּמָשֵׁל, הָאָדָם כְּשֶׁעוֹשֶׂה צְדָקָה בְּחַיָּו, אֲזִי
 עָלָיו נֶאֱמַר "וְהֵלֵךְ לְפָנַי צְדִיקָךְ", וְאִין אַתָּה מִתִּירָא
 מִן הָאוֹיְבִים, כִּי "כְבוֹד ה' יֶאֱסָפֶךָ" בְּלִי שׁוֹם שְׁטָן
 וּמִקְטָרְג, מֵה שְׁאִין כֵּן אִם אַתָּה עוֹשֶׂה צְדָקָה אַחַר מוֹתָךְ
 מִי יוֹדֵעַ אִם יִשְׁיגוּ אוֹתָךְ אוֹתָם הַצְדִּיקָה, כִּיּוֹן שֶׁהַמֵּתִים
 הֵם חִפְשִׁים מֵהַמְצוּוֹת.

ח. עַל הַכֶּת הִרְאֵנוּהָ נֶאֱמַר (תהלים מט, יא) "וְעִזְבוּ לְאַחֲרֵים
 חֵילָם", וְאִפְלוּ אִם בְּנֵיו הֵם יוֹרְשִׁים אוֹתוֹ, מִכָּל מְקוֹם
 אִין לוֹ נַחַת רוּחַ בְּעֶשְׂרוֹ אֶף לְאַחַר מוֹתוֹ בְּאֶשֶׁר חֲדָשִׁים
 מִקְרוֹב בָּאוּ.

סדר הלימוד ליום כט טבת [יום 118 בשנה]

אותן שמקלין בכבוד אביהם לאחר פטירתם

ט. וְרֵאִיתִי הָעַם מְקַלִּים בְּכְבוֹד אֲבֵיהֶם שֶׁכָּבַד מֵתוֹ
 שְׁעוֹשִׂין לָהֶם בְּגָדִים שְׁחוּרִים, מִבְּחַר הַבְּגָד מִכָּלֵן,
 חֲדָשִׁים כְּחֻקוֹת הָאֲמוֹת, וְטוֹב לָבָם מִשְׁתַּה תָּמִיד, וְהֵן
 בְּעֶצְמָן מוֹלִזְלִים בְּכְבוֹד אֲבֵיהֶם, אֲשֶׁר מֵהֶרְאוּי לְסִפּוּד
 אַחַר אָבִיו וְלֵהִיּוֹת עֶצֶב, וְכָל זֶה הוּא גְרָמָא מֵאֲבֵיהֶם, וְזָרַק
 חוֹטְרָא לְאוֹיְרָא אַעְקָרָא קָאִי. [פרוש: כְּשֶׁזוֹרְקִים עַץ כְּלָפִי

מַעֲלָה הוּא יוֹרֵד וְנוֹפֵל עַל הָאָרֶץ לְמָקוֹם שֶׁרָשׁוּ אֲשֶׁר לָקַח
מִשָּׁם] וְאִם כֵּן אֵינִי לָךְ שְׁטוּת גְּדוֹל מְזֵה, וְדִי בְזֵה.

הַעֲקָר הוּא לַתֵּן צְדָקָה בְּחַיֵּי

י. עַל כֵּן עֲצָה הַיְעוּצָה לְהֶאָדָם, לַתֵּן צְדָקָה בְּחַיֵּי בְּעֵין
יָפָה, וְלַעֲסֹק בְּגַמְלֵי לוֹת חֲסָדִים בְּחַיֵּי, כִּי מִי יוֹדֵעַ
הָעֵתִים, אִם יִתְקַיֵּם צְוֹאתוֹ אוֹ לֹא, וְקִימָא לָן בְּכָל מָקוֹם
(עֵין פְּסָחִים דָּף ט' עֲמוּד א' וְעוֹד) שְׂאִין הַסֶּפֶק מוֹצִיא מִיַּד וְדָאִי.
עַל כֵּן עֲקָר הַצְּדָקָה הוּא מֵה שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה בְּחַיֵּי, וְיִרְאֶה
לַתֵּן לְבְנֵי הָאָדָם שֶׁהֵן מְהַגְנִים, כְּמִבְּאֵר בְּשִׁלְחֵן עֲרוּף
בְּהִלְכוֹת צְדָקָה, וְאִז טוֹב לוֹ יִהְיֶה סְלָה.

פְּרִשְׁת בְּשִׁלְחַן פֶּרֶק ל"א

א. "ה' בִּקֵּר תִּשְׁמַע קוֹלִי" (תְּהִלִּים ה, ד). וְקָשָׁה, וְכִי בִּבְקֵר
שׁוֹמֵעַ ה' קוֹל הַמִּתְפַּלְלִים, וְהֵלֵא בְּכָל עֵת וְשָׁעָה
שֶׁקוֹרְאִים אֵלָיו הוּא שׁוֹמֵעַ קוֹלְנוּ וּמֵאֲזִין תְּפִלָּתֵנוּ.

ב. אֲכַן הָעֲנִין הוּא כֵּן, כִּי בִשְׁאָר הָעֵתִים כְּשֶׁבְנֵי אָדָם
מִתְפַּלְלִים, מְעִינִים בְּתִפְלָה אִם הִיא רְאוּיָה לְהִתְקַבֵּל
מִחֲמַת מַעֲשִׂים שֶׁל אָדָם אוֹ לֹא, מֵה שְׂאִין כֵּן הַמִּתְפַּלֵּל
בִּבְקֵר, כְּדָאִיתָא בְּזֵהר בְּלֶק (דָּף ר"ד עֲמוּד א) :

ג. מֵא "רְבִי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וּשְׂאָר חֲבֵרַיָּא עֲמִיה הָווּ אֲזִילִי
בְּאוֹרְחָא, פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, "ה' בִּקֵּר תִּשְׁמַע

מא) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וּשְׂאָר חֲבֵרַיָּא עֲמוּ הֵיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. פְּתַח רַבִּי

קולי", הענין הוא כן, כי בכל צפרא מתעורר חסד דאברהם, דכתיב ביה (בראשית כב, ג) "וישכם אברהם בבקר", והאי שעתא עת רצון הוא מאד.

ד. ואפלו החולים המטלים על ערש דני מוצאים נחת רוח בבקר על ידי מלאך רפאל דמתגלי בכל בקר, וכל אינון ממנים על מרעין להטיל חלשא ומרעין בישין על בני נשא, כד חזין מלאך רפאל מתגלה, דחלין מיניה וערקין, וכדין רפאל אושיט אסותא לההוא בר נש החולה.

ה. וכמו שיש עת רצון אז לחלי הגוף, כן יש עת רצון לחלי הנפש ונשמה, שהן החטאים והעבירות ופשעים, והוא עת רצון להתפלל בבקר.

סדר הלימוד ליום א שבט [יום 119 בשנה]

הקדוש ברוך הוא מקבל התפלה בבקר

ו. ומחמת שבאותו הפעם עת רצון, על כן אם אינו ראוי זה המתפלל מחמת מעשיו שתקבל תפלתו, אפילו הכי חשיב עליה הקדוש ברוך הוא דאיהו פקיד לכעלי דינא

אלעזר ואמר: "ה' בקר תשמע קולי" - הענין הוא כן כי בכל בקר מתעורר חסד אברהם כמו שכתוב: "וישכם אברהם בבקר", ואותה שעה היא עת רצון מאד, ואפלו לחולים המטלים על ערש דני, מוצאים נחת רוח בבקר על ידי מלאך רפאל שמתגלה בכל בקר, וכל אותם הממנים על החלים להטיל חלשה וחלים רעים על בני אדם, וכשרואים את מלאך רפאל מתגלה, הם מתמלאים אימה ופחד ממנו ובורחים, אז מושיט מלאך רפאל רפואה לאותו אדם חולה.

דיליה, דְּלֹא יִפְתָּחוּן בְּדִינָא [פְּרוּשׁ: אִף עַל פִּי כֵן מְחַשֵּׁב
 אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא פּוֹקֵד עַל בֵּית הַדִּין שֶׁלֹּא
 יִפְתָּחוּ בְּדִין], כִּי הַחֶסֶד וְהַחֲנִינָה אֵינּוּ מוֹסֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה, אֲלֵא הַחֶסֶד וְהַחֲנִינָה הֵן בְּיָדוֹ
 שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבִבְקָר הוּא מַדַּת חֶסֶד לְאַבְרָהָם,
 וְלָכֵן מְקַבֵּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּפִלַּת בְּקָר בְּחֶסֶד. מִבְּאִמְרוֹ

(מב) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

אָמְרוּ רַבֵּי אַבָּא וּשְׁאָר הַחֲבֵרָאִי: "אֲלֵמְלֵא לֹא יֵצְאוּ לְדַרְךָ אֲלֵא לְשִׁמוּעַ
 חֲדוּשׁ זֶה - דִּינֵנו!" בְּעוֹדֵם הוֹלְכִים, הִתְעוּפְפָה יוֹנָה אַחַת לִיד רַבִּי אֶלְעָזָר
 וְהִתְחִילָה לְצַפְצֹף לְפָנָיו. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: "יוֹנָה כְּשֶׁרָה, תְּמִיד הֵייתְךָ
 מִיַּעֲדַת לְשִׁלְיחוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: 'וַיִּשְׁלַח נֹחַ אֶת הַיּוֹנָה'. לָכִי אֵיפּוֹא וְאִמְרֵי
 לְרַבִּי יוֹסִי: 'הִנֵּה בָּאִים הַחֲבֵרָאִי אֵלֶיךָ וְאֵנִי אֲתָם, בַּל יִפְחַד, כִּי נֹס יִתְרַחֵשׁ
 לוֹ בְּעוֹד שְׁלוֹשָׁה יָמִים, וְאֵל יִפְחַד כִּי בְּשִׁמְחָה אֵנִי הוֹלֵךְ אֵלָיו".

עָפָה הַיּוֹנָה אֶל רַבִּי יוֹסִי בֵּן לְקוֹנִיָּא, חָמִיו שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר, וְהִבִּיָּאָה אֶת
 תְּשׁוּבָתוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי אֶל רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמְרָה: "רַבִּי יוֹסִי בֵּן לְקוֹנִיָּא מִצְטַעֵר
 עַל רַבִּי יוֹסִי בֵּן פְּקִיעִין, הַמְטִיל גּוֹסֵס עַל מִטַּת חָלָיו". מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כִּף
 הָיָה: בַּתְּחִלָּה הָיָה רַבִּי יוֹסִי בֵּן לְקוֹנִיָּא חוֹלֵה, אַחֵר כִּף נִתְרַפָּא, וְאָז נִפְל
 רַבִּי יוֹסִי בֵּן פְּקִיעִין לְמִשְׁכָּב. בְּעוֹדֵם הוֹלְכִים, בָּא עוֹרֵב וְהוֹדִיעַ לְרַבִּי אֶלְעָזָר
 עַל פְּטִירָתוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי בֵּן פְּקִיעִין. תְּמַהוּ רַבִּי אַבָּא וְהַחֲבֵרָאִי. אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר לְעוֹרֵב: "לֵךְ לְדַרְכְּךָ, יוֹדַע אֵנִי עַל כִּף".

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְחֲבֵרָאִי: "בּוֹאוּ וְנִגְמַל חֶסֶד שֶׁל אֲמַת עִם הַרְמוֹן הַזֶּה,
 שֶׁהָיָה מְלֵא מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וּשְׁמוֹ רַבִּי יוֹסִי דְּפְקִיעִין, שֶׁהָרִי
 הִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵין מִי שִׁיטְפַל בְּקִבְרָתוֹ וּבֵיתוֹ קְרוֹב אֵלָינוּ".

סֵטוּ הַחֲבֵרָאִי מִדְרָכָם וְהִלְכוּ לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי דְּפְקִיעִין. כִּיּוֹן שֶׁרְאוּם
 בְּגֵי הָעִיר, יֵצְאוּ כָּלֵם לְקִרְיָתָם, וְהַחֲבֵרָאִי נִכְנָסָה לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי.

בֵּן קָטָן הָיָה לוֹ, לְרַבִּי יוֹסִי, אוֹתוֹ בֵּן לֹא הִרְשָׁה לְאִישׁ לְהִתְקַרֵּב אֶל מִטַּת
 אָבִיו לְאַחַר שֶׁנִּפְטַר, רַק הוּא לְבַדּוֹ עִמָּד לִיד הַמְטָה וּבְכָה. פִּתַח הִילָד אֶת
 פִּיו וְאָמַר: "בּוֹרָא עוֹלָם! כְּתוּב בַּתּוֹרָה: 'כִּי יִקְרָא קוֹן צְפוּר לְפָנָי בְּדַרְךָ וְכוּ'
 - שִׁלַּח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ' - אֲדוֹן הָעוֹלָם! קִיָּם אֶת

דברי התורה! שני ילדים נולדו לאבי ולאמי - אני ואחותי הקטנה. אותנו היה לה לקחת ולקיים את דברי התורה! ואם תאמר, אדון העולם, שכתוב בתורה 'אם' ולא 'אב' - הרי אמי כבר נפטרה. לקחת אותה מעל בניה, והנה עתה נפטר גם אבי, אשר תחת כנפיו חסינו ולקחת אותו מאתנו - כיצד איפוא יתקיים דין התורה?"

כאשר שמעו רבי אלעזר והחבריא את קולו של הילד הרך, פיצו ברכי. פתח רבי אלעזר ואמר: "שמים לרום וארץ לעמק ולב מלכים אין חקר!", כשקרא רבי אלעזר פסוק זה, בא עמוד אש והפסיק בין החבריא לבנו של רבי יוסי, בעוד אותו ילד נצמד לאביו ומדביק את פיו לפי אביו, משראה רבי אלעזר את עמוד האש, אמר: "או שהקדוש ברוך הוא רוצה לעשות נס, ולכן מפריד הוא בינינו לבין הנפטר כדי להסתיר את הנס או שרוצה הקדוש ברוך הוא, שאיש אל יתערב ויפריע לבנו של רבי יוסי לטפל באביו".

עודם יושבים וממתינים, שמעו קול: "אשריכם, רבי יוסי, שדבריו של הטלה הרך שהשארית ודמעותיו, עלו עד כסא הכבוד ופעלו את פעלתם. בשמים דנו טוב את דינך ונתנו למלאך המנות תריסר אנשים במקומך, עשרים ושנים שנה הוסיפו לך על שנות חיך, כדי שתספיק ללמד את התורה לגדי התמים הזה, החביב לפני הקדוש ברוך הוא.

קמו רבי אלעזר והחבריא ולא נתנו לאיש להתקרב אל הבית. מיד ראו כי עמוד האש הסתלק ורבי יוסי פקח את עיניו בעוד בנו צמוד אליו, כשפיו דבוק לפי אביו. אמר רבי אלעזר: "אשרינו, שזכינו לראות את תחית המתים עין בעין!"

התקרבו החבריא אל רבי יוסי, ואלו בנו הקטן התנמנם מרב חלשה ונראה כמת. אמרו החבריא: "אשריך רבי יוסי, ברוך ה', שעשה לך נס בזכות דבורי אלו של בנך הקטן. ידע הילד להתפלל בדברים נחמדים ולפתח את שערי השמים בדמעות שלישי. בזכותו הוסיפו לך עשרים ושנים שנות חיים". נטלו החבריא את הילד, נשקוהו, בכו עמו מרב שמחה והניחוהו בבית אחר, כדי שתתישב רוחו ותשוב אליו נשמתו. שמחו החבריא שלושה ימים עם רבי יוסי וחדשו חדושי תורה רבים. אמר להם רבי יוסי: "חבריא, אין לי רשות לגלות לכם מה שראיתי בעולמות העליונים אלא לאחר שתים עשרה שנה, אולם זאת אוכל לגלות לכם: שלש מאות ושבעים הדמעות, שהוריד בני, עלו בחשבון לפני המלך הקדוש; ונשבע אני לפניכם, חבריא! בשעה שפתח בני את פיו ואמר את

רבי אבא ושאר חבריא: אלמלא לא נפקנא אלא למשמע דא דינו.

ז. עד דהוו אזלי, בא חד יונה. מטה לגביה דרבי אלעזר והתחילה לצפצף קמיה. אמר רבי אלעזר, יונה ודאי כשרה תדיר הוית בשליחותא, כמה דאת אמר (בראשית ח, ח) וישלח נח את היונה. זילי ואימא ליה לרבי יוסי הא חבריא אתאן לגבך ואנא עמהון, ולא ידחל, כי ניסא יתרחש ליה לתלתא יומין, ולא ינפל עליה דחלא, דהא בחדוּא אָנן אָזיל לגביה.

ח. אזיל ההיא יונה לגביה רבי יוסי בן לקוניא, דהוי חמוהי דרבי אלעזר, בשליחותא, ואתיב תשובה לרבי אלעזר, דרבי יוסי בן לקוניא הוא מצטער על רבי יוסי בן פקיעין דהוי גוסס ומטל על ערש דוי, כי מתחלה היה רבי יוסי בן לקוניא חולה ואחר כך נתרפא, ונחלש רבי יוסי בן פקיעין.

הפסוק: 'פי יקרא קו צפור לפניך' וטען את טענתו, הנזכרת לעיל, הזדעזעו כל הספסלים בשיבה של מעלה, וכלם כמו לבקש עלי רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא. הקדוש ברוך הוא נתמלא עלי רחמים, ומצא חן בעיניו כיצד מוסר בני את נפשו עלי, ואפוטרופוס אחד קרא: 'אדון העולם! הרי כתוב: 'מפי עוללים ויונקים' סדדת עז למען צורריך להשבית אויב ומתנקם'. אם יעלה לרצון לפניך בזכות התורה ובזכות גלד רך זה, שמסר נפשו על אביו - דין הוא שתרחם על אביו - וינצל'. והקדוש ברוך הוא נתן למלאך המוות שנים עשר אנשים תחת רבי יוסי דפקיעין והוסיף לו עוד עשרים ושתיים שנות חיים.

מ. עד דהוו אֶזְלִין, אֶתָּא עוֹרְבָא וְאָמַר לִיה לְרַבִּי אֶלְעָזָר דְּרַבִּי יוֹסִי בֶן פְּקִיעִין מַת. תְּנַהוּ רַבִּי אָבָא וְחַבְרַיָּא. אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר לְהַעוֹרֵב זִיל לְאוֹרְחָךְ, דְּהָא יְדַעְנָא.

י. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְחַבְרַיָּא, גִּיזַל וְנִגְמַל חֶסֶד לְהָאֵי רַמּוֹנָא דְהוּי מְלֵיא מְכֻלָּא, וְרַבִּי יוֹסִי שְׁמִיָּה, דְּהָא אֶסְתַּלַּק מִעֲלָמָא דִּין וְלִית דְּחֻזְיָא לְאַשְׁתַּדְלָא בֵּיה, וְאִיהוּ קָרִיב לְגַבֵּן.

יא. סְטוּ מְאוֹרְחָא וְאֶזְלוּ לְתַמָּן. פִּיּוֹן דְּחִמוּ לוֹן כָּל בְּנֵי מְאֶתָּא, נִפְקוּ לְגַבְיָהּ וְעָאלוּ תַמָּן בְּבֵית רַבִּי יוֹסִי דְּפַקִּיעִין כָּל חַבְרַיָּא.

יב. וּבִרְא זְעִירָא הוּי לְרַבִּי יוֹסִי דְּפַקִּיעִין וְלֹא שְׁבִיק לְבַר נָשׁ דִּימְטִיָּה לְעַרְסִיָּה דְאַבוּהֵי בְּתַר דְּמִית. אֶלָּא אִיהוּ בְּלַחֲוִדִּיהָ הוּי סְמִיךְ לִיה וּבְכִי עָלֶיהָ.

סדר הלימוד ליום **ב שבט** [יום 120 בשנה]

יג. וּפְתַח הָאֵי יְנוּקָא פּוּמִיָּה וְאָמַר, מְרִיָּה דְעֲלָמָא, כְּתִיב בְּתוֹרָה (דְּבָרִים כב, ו-ז) "כִּי יִקְרָא קֵן צֶפּוֹר לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ" וְכו', "שִׁלַּח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְהַבְּנִים תִּקַּח לָךְ". מְאִרֵי דְעֲלָמָא, קִיָּם מְלִי דָא דְאוֹרִיָּתָא.

יד. תְּרִין בְּנֵין הוּינָא מְאָבָא וּמְאָמָא, אָנָּא וְאַחוּתִי זְעֵרְתָּא מְנָאֵי, הוּי לָךְ לְמִיסַב לָן וּלְקִימָא מְלִי דְאוֹרִיָּתָא. וְאִי תִימָא מְרִי דְעֲלָמָא אִם כְּתִיב וְלֹא אָבָא, הֲלֹא אִמִּי מִתָּה, וְנִסְבַּתְּ לָהּ מִעַל בְּנֵין. הֲשֵׁתָּא אָבָא מִת דְהוּי חֲפוּי עֲלָן, אֲנִסִּיב מִעַל בְּנֵין, אֵן הוּא דִינָךְ דְאוֹרִיָּתָא. וְכַד הוּוּ שְׁמַעִין רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא עִם חַבְרַיָּא קָלָא דִינּוּקָא הוּיָן בְּכֵין.

זו. פתח רבי אלעזר ואמר (משלי כה, ג) "שמים לרום וארץ לעמק ולב מלכים אין חקר". עד דהוי רבי אלעזר אומר האי קרא, אתא עמודא דנורא ופסק ביניהו.

זז. ויהוה ינוקא הוי דביק פומיה לפומיה דאבוהי ולא מתפרשן. אומר רבי אלעזר או בעי הקדוש ברוך הוא למרחש ניסא, או בעי דלא ישתדל בר נש אחרא עליה.

יז. עד דהוי יתבי שמעו קלא, זכאה אנת רבי יוסי דמלין דהאי גדיא זעירא ודמעותיו סליקי לגבי כרסיא דמלכא קדישא, ודנו דינה, ותליסר בני נשא אומין הקדוש ברוך הוא למלאך המות בגינה, והא עסרין ותרתין שנין אוסיפו לך עד דתוליף אורייתא להאי גדיא שלמא חביבא קמיה קדשא בריך הוא.

יח. קמו רבי אלעזר וחרביא ולא שבקו לבר נש למקרב ליהוה ביתא, ומיד חמי עמודא דאשא סליק ורבי יוסי פתח עינוי, והוי האי ינוקא דבק פומיה בפומיה. אומר רבי אלעזר: זכאה חלקנא דחמינא תחיית המתים עין בעין. קריבו לגביה, והנה ההוא ינוקא נאים כאלו גוע מהאי עלמא.

יט. אמרו, זכאה חלקך, רבי יוסי, וברוך רחמנא, דאתרחיש לך ניסא על ידי מלין דברך, דהכי דחיק במלוי שפירין לתרע שמיא ובדמעות שליש אוסיפו ליה עשרין ותרתין שנין. נטלוה להאי ינוקא ונשקוה ובכו עמיה מחודה סגיא ואפקוה לביתיה אחרא, עד דתתישב רוחיה ונשמתייה תחזור ביה כמקדם.

סדר הלימוד ליום **ג שבט** [יום 121 בשנה]

ב. חָדוּ תִלְתָּא יוֹמִין עִם רַבֵּי יוֹסִי וְחֻדְשׁוּ כַּמָּה חֲדוּשֵׁין דְּאֹרִיטָא. אָמַר לָהֶם רַבֵּי יוֹסִי, חֲבַרְיָא לָא אֲתִיב לִי רְשׁוּת לְגַלְגָּא לְכוּן מְאִי דְחֲמִינָא בְּהֵוּא עֲלָמָא אֶלָּא לְבַתַּר תְּרִיסַר שָׁנִין, אֲבָל תִּלְתַּת מָאָה וְשִׁבְעִין דְּמַעֲיִן דְּאֹשִׁיד בְּרִי עָאלוּ בְּחֻשְׁבָּנָא קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא.

בא. וְהִנְנִי נֹשְׁבַע אֲנִי לְפָנֶיכֶם, חֲבַרְיָא, בְּשַׁעָה דְּפִתַּח בְּרִי הָאֵי פְסוּקָא דִּ"כִּי יִקְרָא קֵן צְפוּר" וּבְאֵלִין מְלִין הַנְּזַכְרִים לְעִיל, אֲזִדְעֻזְעוּ כְּלֵהוּ סַפְסְלֵי דְהוּי בְּמַתִּיבְתָא דְרַקִיעַ וְכְלֵהוּ קָמוּ קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא, וּבְעֵי רַחֲמֵי עָלִי, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתְמַלֵּא רַחֲמִים עָלֵי וְשִׁפִּיר קָמִיהּ אֵינוּן מְלִין הֵיךְ מְסַר נְפְשִׁיהּ בְּרִי עָלִי.

בב. וְחֻדָּא אֲפִטְרוּפָא אָמַר, מְאֲרֵי דְעֲלָמָא, הָא כְּתִיב (תהלים ח, ג) "מִפִּי עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים יִסְדַּת עוֹ לְמַעַן צוֹרְרִיךְ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם". אֵי רַעְוָא דִּילְךָ זְכוּתָא דְאֹרִיטָא וְזְכוּתָא דְהָאֵי יְנוּקָא דְקָא מְסַר נְפְשִׁיהּ עַל אֲבוּהֵי, בְּדִינָא דְתִיחּוּס עָלֵיו וַיִּשְׁתּוּיב. וַיְהִיב קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֵלְאךְ הַמּוֹת תְּלִיסַר בְּנֵי נְשָׂא תַחֲוּתִיהּ עַד בְּתַר עֲשָׂרִין וְתַרְתִּין שָׁנִין.

קודם צאת הנשמה מהגוף, רוצה השטן לדבק בגוף

בג. וְהִנְנָה שְׁמַעוּ נָא אֲמַתּוֹת הַדְּבָרִים, מֵהוּ דִין דְּכְתִיב (שמואל א ב, ו) "ה' מִמִּית וּמְחִיֶּה" וְכוּ', וְכִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אִיהוּ מִמִּית, אֶלָּא הָעֲנִין הוּא שְׁקוּדִם יְצִיאַת הַנְּשָׁמָה הַשְּׁטָן רוֹצֵה לְדָבֵק בְּגוּף וְעַל יְדֵי כֵךְ יֵשׁ חַס וְשְׁלוֹם גַּם כֵּן זֶהְמָא וְעַרְבוּב מַכַּח כַּחַס גַּם לְנִשְׁמָה.

בשעת פטירת הצדיק מתגלית השכינה והשטן נחלש מיד
כד. וכשיגיע העת קרוב למיתתו של אדם כשר, אשר אין
 כדאי להסטרוא אחרא להדבק בנשמתו הטהורה,
 מתגלית שכינתא קדישא, ואז השטן מיד הוא נחלש
 ואזיל בעל כרחיה ודומה ממש אליו כמיתה שאין לו
 שליטה בנשמת הצדיק.

והנשמה, כשהולכת מן הגוף הולכת תכף עם השכינה
 הקדושה במקום קדוש הנקרא צרור החיים,
 אשר על זה אנו מתפללין על המתים "ויצרר בצרור
 החיים את נשמתו".

כה. וזה הסוד ה' ממית להסטרוא אחרא ומגרשה
 ומחלישה, ומחיה את הנשמה של הצדיק להביאה
 בצרור החיים.

סדר הלימוד ליום ד שבט [יום 122 בשנה]

גם נשמת הצדיק יורדת לגיהנם לרגע קטן
 וזה הסוד, "מוריד שאול ויעל", קאי על נשמת הצדיק
 המכרח לירד לגיהנם לרגע קטן, וזהו טבילה שלה,
 כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ובעי על
 כל פנים טבילה והסרת הזהמא קצת, ותכף, ויעל, סליק
 ליה למקומה הראוי לה בגן עדן.

כו. מיהנה חבריא, תדעו דבהאי שעתא דאסתלקנא
 מעלמא עבדו לי גם כן טבילה בגיהנם כנזכר, ותכף

(מג) פרוש הזהר בלשון קדש:

והנה חבריא דעו, שבשעה שהסתלקתי מן העולם עשו לי גם כן טבילה

אחר הטבילה עליתי לגן עדן לדוכתאי, ובשעתא דפתח ברי באנון מלין ומסר נפשיה עלי, יצאה גם כן נשמתו דבהא הוא דדמיך ונפשו יצאה בדברו, וכיון דנפקת נשמתא דברי אתערית ופגעית בנשמתו דהוי אעלת גם כן מטבילה הנזכר לעיל, ותמן אתדן דינא להוסיף לי שנים ועשרים שנה בגין דמעות, ומלין דברי.

כז. וכהיום, פי נטהרתי מכל וכל ונשמתתי היא זכיא ונקיה וטהורה, מכרח אני לראות באלין שנים ועשרים שנין לאתעסקא רק במלין דעולם הבא, פי כבר קבלתי ענש מיתה וטבילה בגיהנם. ומכאן ולהלאה אצטרכינא דלא אתיא בכסופא לעלמא דאתי.

כח. וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים קיח, יח) "יסר יסרני יה וּלְמֹת לֹא נִתְנִי". אמר דוד, רואה אני שהרבה יסורים גדולים מאד יסר אותי הקדוש ברוך הוא, והכל כדי להנקה מחטאי, ואם כן כאשר כבר נטהרתי על ידי טבילת היסורים, מעתה חלילה לפגם עוד בנשמתתי, פי אם "פתחו לי שערי צדק" להתעסק בתורה ויראה, שלא אהיה בכסופא [בבשת פנים] לעולם הבא.

בגיהנם כנזכר, ותקף אחר הטבילה עליתי לגן עדן למקומי, ובשעה שהתחיל בני באותם דבורים ומסר נפשו עלי - יצאה גם כן נשמתו, וזהו שיסר ונפשו יצאה בדברו, וכיון שיצאה נשמתו של בני פגעתי בנשמתו שהיתה עולה גם כן מטבילה הנזכרת לעיל, ושם דנו הדין להוסיף לי עשרים ושתים שנים, בגלל דמעות ומלים של בני, והיום שנטהרתי מכל וכל, ונשמתתי היא זכה ונקיה וטהורה מכרח אני לראות באלו עשרים ושתים שנין להתעסק רק בדברים של עולם הבא, פי כבר קבלתי ענש מיתה וטבילה בגיהנם, ומכאן ולהלאה צריך אני שלא אהיה בבשת פנים לעולם הבא.

תכלית היסורים למרק עוונותיו של אדם

כט. וּנְלַמּוּד מִפְּאֵן לְכָל אָדָם הָעוֹבֵר עָלָיו חֲצֵי דִינִים מִמְּאָרִיָּה דְעֵלְמָא [מַאֲדוֹן הָעוֹלָם - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא] וְקַבֵּל יִסּוּרִים יַחֲשֵׁב כִּי בּוֹדְאֵי לְטַהְרוּ מִפְּשָׁעָיו הֵמָּה, וְאַצְטְרִיף לִיָּה לְזַהַר שְׁמִפְּאֵן וְלַהֲלָאָה שְׁלֵא יִמְשֵׁךְ עָלָיו עוֹד סְטְרָא אַחְרָא דְמִסְאָבָא בְּחֻטְאָיו, וְאִזּוּ יִצְטְרְכוּ עוֹד יִסּוּרִים כְּדִי לְהַסִּיר חֲלָאת הַזֶּהֱמָא.

ל. וְאִם תֵּאמֶר, מֶה הַיִּסּוּרִים שְׂיִכִּין לְזַהֶמֶת הַסְטְרָא אַחְרָא, דַּע, כִּי זֶהֱמֶת הַסְטְרָא אַחְרָא הִיא דְבַר מְמֵשׁ, וְהָאוֹת וְהַמּוֹפֵת לְזֶה כִּי בְּהִסְתַּכַּל אִשָּׁה נִדְּהָ בְּמִרְאוֹת הַצּוֹבְאוֹת [שְׁקוֹרִין בְּלָשׁוֹן אַחֵר "שְׁפִיגָל"] יִדְבְּקוּ כַּמָּה כְּתָמִים בְּמִרְאָה הַמַּחְשִׁיכִים אֶת זְהִירוֹת הַמִּרְאָה, וְנַעֲשׂוֹת בְּהִירוֹת בְּהִירוֹת לְבָנוֹת וּשְׁחוֹרוֹת כְּמוֹ שְׁכַתְּבִתִּי לְמַעְלָה פֶּרֶק ב'.

לא. הָרִי לָךְ שְׁהָאָדָם עוֹשֶׂה רָשָׁם בְּמִרְאוֹת טְמָאָה, וּמַזְהָ תִּרְאָה שְׁזַהֶמֶת הַסְטְרָא אַחְרָא הִיא דְבַר מְמֵשׁ הַנִּדְבָק בְּגוֹף הָאָדָם, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִתְלַבֵּן וְלַהֲתְרוֹקֵן אִם לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִים, כִּי אֵין יִסּוּרִין בְּלֹא חֲמוּם הַגּוֹף.

לב. אִף הַעֲבֵרַת הַכְּתָמִים מִן הַמִּרְאוֹת הַצּוֹבְאוֹת אֵי אֶפְשָׁר לְהַעֲבִיר אִם לֹא עַל יְדֵי גַחְלֵי אֵשׁ, וְאִזּוּ יַחֲזוּר (הַשְׁפִּיגָל) כְּמוֹ שְׁהִיָּה בְּרָאשׁוֹנָה, כֵּן הָאָדָם אֵין לוֹ כְּפָרָה עַל חֻטְאוֹ אִם לֹא שְׁצָרִיף לְהִתְלַבֵּן בְּחֲמוּם הַיִּסּוּרִים כְּנֹזְכָר.

סדר הלימוד ליום ה שבת [יום 123 בשנה]

על ידי קבלת היסורים באהבה מחלישים כח הסטרא אחרא **לג.** וכשאדם מקבל היסורים באהבה ובחבה מאת ה', אז הוא מתיש כח התפשטות זהמת הסטרא אחרא,

וְחָלִילָה לְאָדָם שְׂיִבְעֵט בְּיִסּוּרָיו אֲלֵא יִקְבַּל עָלָיו הַכֹּל
 בְּאַהֲבָה וּבְחֻבָּה, הֵן בְּיִסּוּרִים שֶׁל גּוֹפוֹ וְהֵן בְּיִסּוּרֵי מְמוֹנּוֹ.
לד. כִּי יֵשׁ אֵיזָה אֲנָשִׁים אִם יִקְרָה לוֹ אֵיזָה הַזֶּק מִמוֹן אֲזִי
 הוּא מִתְחַמֵּם וּמִתְלַהֵב בְּלֵב רָגֵז וּמִרִיב וּמִחֲרָחַר רִיב
 עִם הַבְּרִיּוֹת, זֶהוּ אֲשֶׁר בּוֹעֵט בְּיִסּוּרֵי, מִי אֲלֵא יִהְיֶה שְׂנֵף
 עֵיל וְשֵׁיף נִפְיֵק בְּלֵב נִשְׁפָּר וְנִדְכָּה וּבִהְכָנְעָה, וַיֹּאמֶר תְּמִיד
 "ה' נָתַן וְה' לָקַח יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ". בְּזֶה מְעוֹרָר רַחֲמִים,
 שְׂרוּאָה בּוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְנַעָה דִּילִיָּה.

לה. וְהִנֵּה קִבְּלָה בְּיָדֵי, שְׂיֵשׁ יָמִים מִיַּחַדִּים בְּשָׁנָה שְׁשָׁלוּחֵי
 ה' מְבִיאִים יִסּוּרִים עַל בְּנֵי אָדָם, וּבִיַּחּוּד עַל אוֹתָן בְּנֵי
 אָדָם שֶׁהֵן מְבַעֲטִים בְּיִסּוּרִים, עַל כֵּן שׁוֹמֵר נִפְשׁוֹ יִרְחַק
 מֵהֶם, וְאַצִּיג לָךְ פֶּרֶק מִיַּחַד לְאוֹתָן הַיָּמִים.

פֶּרֶק ל"ב

א. כֶּתֵב הָרַב בְּעַל טוֹרֵי זָהָב בְּיֹרֵה דְעָה סִימֵן קט"ז אֵיזָה
 יָמִים שְׁאַסוּר לְאָדָם לְהַקִּיז דָּם מִפְּנֵי סִכְנָה שֶׁהֵן יוֹמָא
 דְּדִינָא, עֵינ שָׁם.

ב. אֵת זֶה רָאָה וּשְׁמוֹר, כִּי מְצָאֲתִי בְּשֵׁם גְּדוֹל אֶחָד וְחֲסִיד
 שְׁבַח־חֲסִידִים שְׁאַלוּ יָמִים הֵן מִיַּחַדִּים לְאָדָם לְקַבֵּל
 יִסּוּרִים עַל כֵּן אֲסוּר בְּהֵן לְהַקִּיז דָּם. וְאַלוּ הֵן, י"ז
 בְּמִרְחָשׁוֹן, יוֹם ה' שְׁבֹט, כ' אָדָר, כ"ה נִסָּן, כ"ט בְּאֵיר,

מד) פרוש בלשון קדש:

אלא יהיה כפוף נכנס וכפוף, יוצא בלב נשבר ונדכה ובהכנעה.

ט"ז בְּסִינּוֹן, כ"ז סִינּוֹן, כ"ד כ"ו בְּתַמּוּז, כ' אָב, כ"ו אָב,
 יוֹם כ"ז בְּאָב, יוֹם י"ב אֱלוּל.

ימים שאסור לילדים ללכת לבד ברחוב

ב. והנה באלו הימים הנזכרים יש לזהר מאד שלא ילכו הילדים יחידים אף ברחובות, כי הרוחות מצויין בעולם ויש להם רשות חס ושלום לכנס לתינוק או תינוקות רחמנא ליצילן. כי אלו העתים הם קבועים לשלוחי דין לפעל בעתים הקבועים הנזכרים לעיל.

סדר הלימוד ליום ו שבט [יום 124 בשנה]

על האדם להתפלל שהקדוש ברוך הוא יצילו מרוחות רעות ומעין הרע **ג.** כמה אחריות והרפתקאות על האדם הענוש, כמה רוחות טובות הן המביאים ברכות טובות על העולם, וכמה רוחות רעות הן המביאין חס ושלום אורין בישין וחלאים רעים ונאמנים. ועל כלן צריך האדם לעורר רחמים ולהתפלל לפני אדון העולם להצילו ואת עמו ישראל מכל ענינים רעים הנזכרים לעיל. ובאלו הימים הנזכרים לעיל יש רשות לבעלי עינים רעות לתן עין הרע לתינוק או להכניס עין הרע בממון של חברו.

ולכן צריך האדם להעביר כסותו על ינוקא דיליה באותן הימים כשמוליכו על הרחובות, כמו שכתב הזהר (חלק א', דף ר"א עמוד ב') שכן עשה הקדוש ברוך הוא לישראל מפני בלעם הרשע, מהדכיון דחמא בלעם הרשע

(מה) פרוש הזהר בלשון קדש:

שכיון שראה בלעם הרשע שאינו יכול לעשות כל רע רצה להסתפל בעין

דלא יכול לעשות שום רע בעי לאסתכלא בעינוי בישא דיליה בגין דכל אתר דהוי מסתכל בלעם הרשע בעינוי בישא דיליה הוי מתלטיא וזה שאמר הכתוב (במדבר כד, ב) "וישא בלעם את עינו וירא את ישראל שוכן לשבטיו ותהי עליו (על ישראל) רוח אלהים". כמאן דפריס סודרא על רישא דינוקא בגין דלא ישלט בהו עינא בישא של בלעם הרשע.

י"א פסוקים שתחלתם וסופם בנוו, מסגלים נגד הפשוף והעין הרע ד. ודע כי אותן אחד עשר פסוקים המתחילין באות נו"ן ומסימין באות נו"ן קבלה הוא בידי שהן טובים מפני כשפים ועין הרע. ועל כן טוב לומר אחרי אחד עשר פסוקים הנזכרים במעמדות המתחילין בנו"ן תפלה קצרה זו.

רבנו של עולם, הצל עמך בית ישראל מכל מיני פשופים ומכל מיני עין הרע, וכשם שפרשת כנפיך על אבותינו שבמדבר שלא שלט עליהם עינא בישא דבלעם בן בעור, כן תפרס כנפיך עלינו ברחמיך הרבים להיותנו מכסים (במכסה ובהנהגה) בשמותיך הקדושים מכל עינא בישא אתה סתר לי רני פלט וגו'.

ו. וכל אשה כשהיא מעברת כשהיא אומרת הי"א פסוקים הנזכרים לעיל תהיה בטוחה דלא שלטא עינא בישא

רעה שלו מפני שבכל מקום שהיה בלעם הרשע מסתכל בעין הרע שלו. היה מתקלל וזה שאמר הכתוב: "וישא בלעם את עינו וירא את ישראל שוכן לשבטיו ותהי עליו (על ישראל) רוח אלהים" - כמי שפורש מטפחת על ראש התינוק כדי שלא תשלט בו עין הרע של בלעם הרשע.

[שְׁלֹא יִשְׁלַט עֵינַי הָרָע] עַל הַיּוֹלֵד. עַל כֵּן יִזְהַר הָאָדָם לומר
אֶחָד עֶשֶׂר פְּסוּקִים הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל וְיִהְיֶה נִצּוּל מֵעֵין רָע
אֲמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

סדר הלימוד ליום ז שבת [יום 125 בשנה]

פָּרָק ל"ג

פְּרֻשַׁת יִתְרוֹ

א. חֲכָמֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה תִּקְנוּ לומר שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים
”וְהוּא רַחוּם יִכַּפֵּר עוֹן” וְגו’ (תהלים עח, לח), דְּהֵינּוּ
בְּהוֹדוֹ לֵה’ קָרְאוּ בְּשֵׁמוֹ”, וְאַחַד בְּ”וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל”,
וְאַחַד בְּתַחֲלַת תְּפִלַּת מַעְרִיב. וְהַפְּנֹנָה כִּי בַפְּסוּק (וְהוּא
רַחוּם וְגו’) יֵשׁ שֶׁלֹּשׁ עֲשָׂרָה תְּבוּת כְּנֶגֶד שֶׁלֹּשׁ עֲשָׂרָה
מִדּוֹת הַרְחָמִים וְשֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים שֶׁלֹּשׁ עֲשָׂרָה עוֹלָם
שְׁלֵשִׁים וְתֵשַׁע.

בְּקָשֵׁי אֲפֶשֶׁר לְנַצֵּל מִחֲטָא שְׁחִיבִים עָלָיו מִלְּקוֹת

ב. וְהַפְּנֹנָה, בְּאֲשֶׁר בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַיֵּצֵר הָרָע מִתְּגַבֵּר עַל
הָאָדָם וּבְקָשֵׁי אֲשֶׁר יָכוֹל הָאָדָם לְהַנְצִל מִהַחֲטָא
שֶׁנִּתְחַיֵּב עָלָיו שְׁלֵשִׁים וְתֵשַׁע מִלְּקוֹת, וְעַל כֵּן תְּפִלָּה זוֹ
מוֹעֵלַת לְבַקֵּשׁ מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִכַּפֵּר עוֹוֹנוֹ כְּאֵלוֹ הוּא
נִלְקָה מִלְּקוֹת שְׁלֵשִׁים וְתֵשַׁע, וְלֹא יִשְׁחִית בְּעֵבוּרוֹ לְעֵנְשׁוֹ.

ג. וּבִהְיוֹת כִּי הָעוֹוֹן גּוֹרֵם לְעוֹרֵר הַמְּשַׁחִיתִים אֵף וְחִמָּה
כִּי אֵף וְחִמָּה הֵמָּה תָּמִיד מְקַטְרָגִים עַל יִשְׂרָאֵל,
בִּהְיוֹתָם בְּמִצְרַיִם וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַב חֲסָדָיו וְרַחֲמָיו
נִגְלָה עַל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ בְּזָכוֹת שֶׁלְּשָׂה אָבוֹת בְּשֶׁלְשָׁה שְׁמוֹת
קְדוּשִׁים ה’ ה’ ה’ שְׁעוֹלָיִן לְמִסְפָּר יב”ק שֶׁהוּא רֹאשֵׁי תְּבוּת

י'עננו כ'יום ק'ראנו, על כן אומרים פסוק זה והוא רחום וגומר כל חמתו, ואחר כך תכף ה' הושיעה המלך י'עננו כ'יום ק'ראנו.

ד. ובהיות כי גדול כח ענין מלקות שהן מצילין מל"ט קללות שנתקלל בהן הנחש ומהפכין הל"ט קללות לט"ל של ברכה הנוטף בעתים הקבועים טפין על ראש בני אדם החפצים לדבק ביראת ה', וזהו הטל מעורר אותם לדרכי היראה, והוא ממש טל של תחית המתים שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיות בו המתים, וטל זה מיחד לקרב נפשות המתים אל הקדושה.

שלא להתעצל מלקבל על עצמו מלקות פעם אחת בחדש

ה. על כן אל תתעצלו במלקות על כל פנים פעם אחת בחדש, כי על זה התפלל גם כן אברהם אבינו עליו השלום באמרו (בראשית יח, א) "אולי ימצאון שם ארבעים", כדאיתא בזהר, שכוננתו היה אולי ימצאון שם בני אדם שלוקין מלקות ארבעים, ויאמר ה' לא אשחית וגומר.

ו. וכמו שמטל על האדם לקבל עליו מלקות ארבעים בעולם הזה, כדי שלא ילקה מלקות בעולם הבא, כי יש הרבה עברות שאמרו רבותינו זכרונם לברכה העושה כן יהיה בנדוי, והפירוש הוא שראוי הוא לנדותו, ואם כן כשלא נדו אותו בבית דין של מטה אזי הוא מגדה בבית דין של מעלה, וזהו ענין רע להאדם כשמנדין אותו למעלה.

סדר הלימוד ליום ח שבט [יום 126 בשנה]

תפלתו של המנדה אינה מתקבלת

ז. כי כל זמן שהוא בנדוי תפלתו אינה נשמעת, ונשמתו היא נע ונד מחוץ לפרגודא קדישא, ונסתלקת ממנו שמירות ששומר עמו ישראל, ובהיותו בדרך או בשאר מקום סכנה בקל יוכל להנזק כי הוא כהפקר ממש, כי אין משגיחין עליו מן השמים.

ח. ובאם שאשתו היא מתעברת ממנו באותן הימים, אזי יהיה התינוק אחד מהפושעים והמורדים בדת אלקינו.

ט. ואם כן, מי שהוא חכם ונבון בתכלית החכמה, יתבונן בעצמו שהכרח גדול הוא למהר ולזרז לתקן דבר זה בלי אחר ועכוב, כי מי יודע מה יולד יום, פן ימות פתאום ולא ישוב נשמתו למקום אשר היא נחצבת ממנה, ונשמתו תהיה מסורה למשחיתים ומחבלים אכזרים.

י. ולזה אכתב התקון כאן, מה שמצאתי כתוב בכתבי האר"י ז"ל, והוא, שיבחר האדם יום אחד להיות פנוי מפל עסקיו וכה יתנהג, יבחר מקום מיוחד בביתו וישב על הארץ כמנדה ויאמר:

נסח הוידי

יא. הריני יושב לקבל עלי נויפה ונדוי שנתחייבתי מפי בית דין של מעלה על החטאים והעוונות והפשעים, שחטאתי ושעויתי ושפשעתי. אני עצב נכוה הרפתי אשמתי בתורתך, בנדתי ביראתך, פנמתי בספירותיך, השלחתי פנים בקדשיך, והמים היוצאים מבית ה' הולכתים לבית הפסא

מְקוֹם הַמִּנְפֶּת אִשֶּׁת הַזֹּמָה, הִרְסֵתִי מִזִּבְחַ שְׁלֹה, חִלְלֵתִי בְּרִיתְךָ בְּהַכְנָסֵת עֲרֻלָּה עַל בְּרִית הַקִּדְּשׁ, פָּגַמְתִּי בְּיָדְךָ אוֹתוֹת הַקְּדוּשִׁים, נָתַתִּי גְבוּרָה לַחִיצוֹנִים.

יב. וְהִנֵּה אִם נִתְחַיְבֵתִי נְדוּי מִפִּי בֵּית דִּין הַצָּדֵק אוּ מִפִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכַּנְתִּיהָ, הָרִי יִשְׁבַּתִּי בְּדָד וְקִבְלֵתִי עָלַי הַדִּין וּמִתְחַרַט וּמִכִּפָּה עַל עֲוֹנוֹתַי, חֲטָאתִי הַעֲוִיתִי לֹא אָשׁוּב עוֹד בְּדַרְךָ הַזֶּה.

חֲתֵרָ, חֲתֵרָ, יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית, סֶלַח אֲבִיר יַעֲקֹב, בִּי אֶל-מֶלֶךְ טוֹב וְסֶלַח אָתָּה. וְסִיעֲנִי לַחַיּוֹת מֵהַשָּׁמַיִם אֱלֹהֵי כָּכָל יוֹם בְּלֵב שָׁלֵם וּלְחַטָּאתִי לֹא תִזְכֵּר עוֹד אֲמֵן סֶלָה.

סדר הלימוד ליום **ט שבט** [יום 127 בשנה]

יג. וְהִנֵּה מֵהֶרְאוּי לְהַצִּיג לְךָ יַחֲדוֹ גְדוֹל וְנוֹרָא, אַךְ בַּאֲשֶׁר אֵין כָּל מוֹחִין שְׁוִין, וּבַפָּרֵט אֲשֶׁר הִלְבָּבוֹת נִתְמַעְטוּ, פֶּן יִהְיֶה וַיִּהְפֹּךְ הַסֵּדֵר וְנִמְצָא קִלְקוּל וְלֹא תִקְוֶן, עַל כֵּן הַצַּגְתִּי לְךָ תְּפִלָּה קְצָרָה בְּמִקוּמָה, וְהַבּוֹחֵן לְכַבּוֹת יִקְבַּל לוֹ לְרִצּוֹן, וְזוֹ הִיא:

יד. רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, גְּלוּי וַיְדוּעַ לְפָנֶיךָ כִּי חָשַׁקָה נַפְשִׁי מְאֹד לומר פְּסוּקִים שֶׁל יַחֲוִדִים וְלִכְוֶן בָּהֶם יַחֲדוֹ גְדוֹל וְנוֹרָא לְיַחַד שְׁמוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים בְּאַהֲבָה, אַךְ עֲוֹנוֹתֵינוּ גָּבְרוּ עָלֵינוּ וְכִמְשָׂא כְּבֵד יִכְבְּדוּ עָלֵינוּ, וּמַחֲמַת כֵּן נִתְרַבֶּה הַחֲמַר הַגִּשְׁמִי כָּל כֶּף עַד שֶׁאֵין אָנוּ יְכוּלִין לְכוֹן הַיֵּטֵב כְּרֵאוּי, וּפֶן נִקְלָקַל וְלֹא נִתְקַן מַחֲמַת עוֹד הַנִּגַּע בְּעוֹנוֹנֵנוּ, אֵיךְ אוּכַל לְקָרֵב וּלְגַשֵּׁת אֶל מְקוֹם הַקְּדוּשָׁה וְאֵיךְ לְבוֹא (ס"א אָבוֹא) אֶל

שְׁעָרֵי מַלְךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלָבוֹשׁ שָׂק,
וּבְכֵן רַבּוֹן עֲלָמָא, חוּס נָא וְחַמֵּל נָא אֲדוֹן הַסְּלִיחוֹת.

מז. וַיַּעַרְב לְפָנֶיךָ א-ל רָם וְנִשְׂא תְּפִלַּתֵינוּ כְּאֵלוּ תְּקַנְתִּי
כָּל הַפְּגָמִים וְהַעֲבָרֹתַי כָּל הַפְּתָמִים עַל יְדֵי כְּוֹנוֹת
הַיְחוּדִים, כֵּן יִהְיוּ מִתְקַנִּים הֵיטֵב בְּתַפְלָה זֶה שְׂאֵנִי אוֹמֵר
בְּשִׁבְרוֹן לֵב וּבְרוּחַ נְמוּכָה "וְלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים
לֹא תִבְזֶה".

מז. וְאַחַר כֵּךְ יָקוּם מִן הָאָרֶץ וַיְהִי עוֹסֵק כָּל הַיּוֹם
בְּתַפְלָה וּבַתּוֹרָה, וְאִזּוּ מִן הַשָּׁמַיִם יִרְחַמוּהוּ וַיְסִירוּ
מֵעַלָיו עֲנַשׁ הַנְּדוּי שֶׁנִּתְנָה מִן הַשָּׁמַיִם כְּשֶׁלֹּא מְנַדִּין אוֹתוֹ
בֵּית דִּין שֶׁל מֵטָה. וַיְהִי לְבוֹ נְכוֹן וּבְטוּחַ כְּשֵׁינְהָג כְּמוֹ
שֶׁפִּתְתִּי לְעִיל אִזּוּ וְשָׁב וְרָפָא לוֹ. וְהִנֵּה אֲצִיג לְךָ פֶּרֶק מִיַּחַד
עַל אֵיזָה דְּבָרִים שֶׁהָאָדָם הוּא חַיֵּב נְדוּי וְחָרָם.

פֶּרֶק ל"ד

אֵלֶּיךָ דְּבָרִים שֶׁהַבֵּית דִּין מְחַיְבִים לְנִדּוּת לְמִי שֶׁעוֹבֵר
עֲלֵיהֶם.

א. אָחַד, מִי שֶׁמְדַבֵּר נְבוּל פֶּה חָס וְשָׁלוֹם.

ב. הַשְּׂנִי, מִי שֶׁאוֹחֵז בְּאָמָה וּמוֹצִיא ש"ז לְבַטְלָה.

ג. הַשְּׁלִישִׁי, הַמְקַל בְּמַצּוֹת דְּרַבָּנָן, כְּגוֹן הַמְזוּלָל
בְּנִטְיִלַת יָדַיִם אוֹ הַמְזוּלָל בְּדִינֵי מְקַצָּה וְכִיוֹצֵא בָהֶם
בְּאִיסוּרֵי דְרַבָּנָן.

ד. הַרְבִּיעִי, הַמְזוּלָל בְּכַבּוּד תְּלִמִּידֵי חֻכְמִים, הֵן בְּפָנָיו וְהֵן
שְׁלֵא בְּפָנָיו.

ה. החמישי, המחלל את השם על ידי שלוחו ערל שמדבר דברי גדופים על כלל בני ישראל.

ו. הששי, מי שהוא אלם וסרבן ואינו רוצה לצית דין, ומיגע את בעל דינו שמקרח להיות בשב ואל תעשה, או שגורם להוציא לו ממון רב בהוצאת המשפט.

ז. השביעי, האומר שירות ותשבחות במרוצה ואינו מוציא מפיו התבות בשלימות בשפה ברורה מן ברוך שאמר עד תפלת ישתבח.

ח. השמיני, המלעיג על אדם כשר וישר.

ט. התשיעי, המדבר הרבה עם אשה שאין אשתו כדי להסתפל בפיפה, והוא יכול לקצר את דבריו, והוא מכונן למלאות תאות היצר הרע.

י. העשירי, המחזיק במחלקת ומחניף לרשע, ומתוף חניפתו מחזיק מעשיו של הרשע שהוא מתגבר והולך.

ועל אלו הדברים צריך הבית דין של מטה להחרים, ואם לא יחרמו אותו בית דין של מטה אזי הוא מחרם בבית דין של מעלה, וצריך לעשות תקון כמו שפכתתי בפרק ל"ג.

סדר הלימוד ליום י **שבט** [יום 128 בשנה]

א. ועברה החמורה שבאלו עשרה עברות הנזכרים לעיל הוא המנבל פיו, והמדבר דבר אפיקורסות על תלמידי חכמים ומי שהוא אלם וסרבן. ועוד מדה אחת חמורה מכל הנזכר לעיל שגם כן בית דין של מעלה מנדין אותו,

המעז פניו בפני בני אדם ואין לו בשת כלל, לא די לו בחרם ונדיי הנזכרים לעיל, עונשו הוא להתגלגל בכלב, וזה שאמר הפתוב (ישעיה נו, יא) "והכלבים עזי נפש".

ב. ואם תאמר, גלגול בכלב הוא ענש קל, בוא וראה דבר אחד והתבונן בענש זה במי שהוא בא על אשת איש רחמנא ליצלן.

מעשה נורא בימיו של האר"י ז"ל

ג. ודע לך מעשה אחד, הובא בכתבי האר"י ז"ל, שבימיו היה איש חסיד אחד ושמו רבי אברהם אבן פוא"ה ז"ל, והיה האיש עשיר גדול וידו היתה פתוחה לעניים ואביונים, ואצלו היה דר יהודי שכנו, והיה מתעסק במשא ומתן עם אשת רבי אברהם הנזכר לעיל, כי אשתו היתה מסגלת למשא ומתן.

ד. ופתאום בא על אותו השכן חולי ונפל למשכב ימים רבים עד שהתחיל בשרו לרקב עליו אף ערותו נרקב ופזר ממון רב בהוצאת הרופאים ולא מצא עזר ותרופה למכתו, ומת האיש ההוא באותו חולי ביסורים קשים ומרים.

ה. ואחר כמה שנים בא כלב אחד ותמיד היה מסבב את הבית של החסיד רבי אברהם אבן פוא"ה הנזכר לעיל, והכלב הנזכר לעיל היה כלב שחור מכער מאד. כשראו אותו האנשים היו מפחדין מפניו כי פניו היה כמו מזיק, והיו תמיד מגרשין את הכלב ההוא מבית רבי אברהם חסיד הנזכר לעיל במקלות, והיה הכלב חוזר ובא.

ו. ותמיד כשהיה רבי אברהם הנזכר לעיל משכים לבית הכנסת היה מוצא זה הכלב שחור עומד אצל הדלת, והיה ממתין עד שיפתחו הדלת והיה רוצה לשמט את עצמו אל הבית, ותמיד היה רבי אברהם חסיד מגרש אותו וצוה לנעל הדלת אחריו, אף על פי כן חזר הכלב והיה ממתין בדלת עד שיפתח.

סדר הלימוד ליום יא שבט [יום 129 בשנה]

ז. ופעם אחת ארע שיצא החסיד בהשכמה מפתח בית ושכח לנעל פתח הדלת של הבית ושל החדר בית החרף, ותכף דלג הכלב לבית וקפץ מחדר לחדר עד שהיה מגיע לחדר שהיתה שם אשתו של רבי אברהם הנזכר לעיל שוכבת עדין במטה שלה ומצאה ישנה, וקפץ הכלב על המטה ונשף בה נשוכין בהרבה פצעים וחרורים ואחר כך ברח מהבית.

ח. והאשה הנזכרת לעיל צעקה מאד עד שקולה נשמע בבית האר"י ז"ל. ובא בעלה רבי אברהם חסיד ושאר אנשים להרב רבי יצחק לור"א.

ט. והשיב הסבה היה כי האשה הזאת נעשית בעוונותינו הרבים אשת איש עם השכן שלה שכבר מת, וזהו הכלב שחור היה בו נשמתו, והיא היתה גורמת בפתוי דבריה ובנתינות מעות להשכן הנזכר לעיל לשכב אצלה דרך אישות, על כן עשה הכלב עכשיו נקמה באשה.

י. ואחר כך השביעו את האשה שתגיד האמת והודית, שבעוונותינו הרבים היה שוכב עמה בבית הסחורה,

ועל כן נִרְקַב בְּשָׂרוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הָאִישׁ וְגַם עֲרֹתוֹ הָיָה נִרְקַב,
 ואחר כך בִּקְשָׁה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וּמִתָּה בְּתוֹךְ תְּשׁוּבָתָהּ,
 אֲבָל הַחֲסִיד גִּרְשָׁה תַּכְף מִבֵּיתוֹ.

יא. בוא וּרְאֵה, שֶׁהַעוֹן שֶׁל עֲזִי פָּנִים יֵשׁ לָהֶם עֲנֵשׁ גְּלוּל
 כָּלֵב כְּמוֹ הַעוֹן אֲשֶׁת אִישׁ, עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם
 לְהִנְהִיג עֲצָמוֹ בְּבִשְׁת פָּנִים וּרְאֵת ה' תִּהְיֶה עַל פָּנָיו תָּמִיד,
 וְאִז טוֹב לוֹ יִהְיֶה סְלָה.

פְּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים

א. כְּבָר נִתְפַּשֵּׁט הַמְּנַהֵג בְּרַב תְּפוצוֹת יִשְׂרָאֵל לְהִתְעַנּוֹת
 בַּיּוֹם שֶׁמֵּת בּוֹ אָבִיו אוֹ אִמּוֹ מִדֵּי שָׁנָה שְׁקוֹרִין "יָאֵר
 צִיִּיט" מְטַעְמִים יְדוּעִים, עֵינַי בְּסִפֵּר נִשְׁמַת חַיִּים מִשׁוּם
 דְּרִיעַ מְזֻלָּא שֶׁל אוֹתוֹ יוֹם [מִשׁוּם שָׂרַע מְזֻלוֹ שֶׁל הַבֵּן
 בְּאוֹתוֹ יוֹם].

ב. אִי נִמְי, דִּישׁ קֶצֶת דִּין לְאָבִיו אוֹ לְאִמּוֹ בְּאוֹתוֹ יוֹם תָּמִיד
 וְאִמִּירַת הַקִּדִּישׁ וְהִתְעַנִּית מוֹעִיל לְהִנְצִל מִמִּקְצַת הַדִּין
 הַזֶּה, אֲמָנָם לֹא דִי בְּזָה לְבַד אֲלֵא יִרְאֵה לְמִצָּא לַעֲשׂוֹת טוֹב
 בַּיּוֹם הַנִּזְכָּר לַעֲלִיל.

טוֹבָה לְנִשְׁמוֹת הָאֲבוֹת אִם הַבֵּן מִחֲדָשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמַתִּיִּים

ג. אִם הוּא בְּעַל תוֹרָה יִרְאֵה לְחַדֵּשׁ בּוֹ אֵיזָה דְּבָר
 בְּתוֹרָה, אִז יֵשׁ תוֹעֵלַת גְּדוּל לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ, וְאִף
 בְּשָׂאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה, כְּשֶׁהַבֵּן מְחַדֵּשׁ אֵיזָה חֲדוּשׁ תוֹרָה
 לְשִׁמָּה, אִז הַבֵּן מְשַׂמַּח אָבִיו וְאִמּוֹ וּמְעַטְרִין לְאָבִיו וְאִמּוֹ
 בְּכִמָּה עֲטוּרִין.

סדר הלימוד ליום יב שבט [יום 130 בשנה]

ד. ומי שזוּכָּה שָׁנָתָן בְּתוֹ לְתַלְמִיד חָכֵם, וְכִשְׁחַתְּנוּ הוּא מִחֲדָשׁ אֵיזָה דְּבָרֵי תוֹרָה לְאַמְתּוֹ אַזֵּי מְעַטְרִין לְחַמְיו וְחַמּוֹתוֹ גַּם כֵּן בְּכַמָּה עֲטוּרִין. וְכִבֵּר מְצִינוּ בְּזֵהָר פְּרִשְׁת נֶשֶׁא (דף קמ"ד עמוד א) גְּבִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי שֶׁבָּחַר לוֹ מְקוֹם אֶחָד קָדוֹשׁ עִם תַּלְמִידָיו לְחַדֵּשׁ שָׁם חֲדוּשֵׁי תוֹרָה וְרָזִין דְּאוּרֵיתָא.

ה. הָיוּ שׁוֹמְעִין בַּת קוֹל: אֲשֶׁרִיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי עִם תַּלְמִידָי, דְּהָא אֵיתְגַּלוּ לְכוּן מַאי דְּלֹא אֲתַגְּלִי לְכָל צָבָא מַעְלָה, וְחֲדוּשִׁים אֱלוֹ לֹא נִתְגַּלוּ מִיּוֹמָא דְקָאִים מַשָּׁה רַבִּינוּ ע"ה עַל טוֹרָא דְסִינֵי, וְכַמָּה כְּתוּת שֶׁל מְלֹאכֵי הַשְּׂרָת מִתְקַבְּצִין שָׁם לְשִׁמוּעַ רָזִין דְּאוּרֵיתָא, וְהָאֵי יוֹמָא אֶקְרִי לְמַעְלָה הַלּוּלָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי.

ו. מִיֵּאמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, תוֹהֵנָא עַל הַהוּא חֲגִיר חֲרָצִין (פרוש: חגור מתנים) הוּא אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא, דְּכָתִיב בֵּיהּ

מו) פרוש הזהר בלשון קדש:

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי: "תַּמָּה אֲנִי עַל אוֹתוֹ חֲגוּר מְתַנִּים, הוּא אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא, שְׁכָתוּב עֲלָיו: 'וַיַּחְגֹּר אֶת מִתְנָיו'. מַדּוּעַ לֹא בָּא לְאֶדְרָא (מְקוֹם יְשִׁיבַת הַחֲכָמִים) שְׁלֹנּוּ בְּזַמַּן שֶׁגִּלְיָנוּ חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים אֱלוֹ".

עוֹדוּ מְדַבֵּר, וְהֵנָּה הוֹפִיעַ אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא, פְּנֵי מְאִירוֹת וְנִיּוּצוֹצוֹת אוֹר נִתְזוֹת מֵהוּן. שְׂאֵלוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן: "מַדּוּעַ לֹא בָּא מֵר לְשַׁלְּחָן הַמְּטַעֲמִים, שֶׁהֲכֵנוּ לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחֲדוּשֵׁי תוֹרָתָנוּ בְּיוֹמָא דְּהַלּוּלָא?" עָנָה לוֹ אֱלִיָּהוּ: "חֲמִיָּה, רַבִּי, שְׂרָצִיתִי לְבוֹא וְלֹא יָכַלְתִּי, שְׁאוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁלַחְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת נְסִים לְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא וְלַחֲבִירֵיו, שְׁנַתְּפִסּוּ בְּאַרְמוֹן הַמַּלְכוּת, וְאַנִּי עֲקַרְתִּי אֶת הַיְכָלִי הָאַרְמוֹן וְהַפְּכַתִּים, נַעֲשֶׂה גַם וְנַהְרְגוּ מְאֹתִים אַרְבַּעִים וְחַמְשֵׁה שָׂרִים, שְׁהִיוּ מְקַטְרָגִים עַל רַב הַמְּנוּנָא סְבָא. וְהוֹצֵאתִי

(מלכים א יח, מז) "וַיַּחַגְר אֶת מִתְנִיו", אִמָּאֵי לֹא אֲשַׁתְּכַח בְּגוֹ אֲדָרָא דִּילָן (רוצה לומר, אדר"א הוא המקום שהיו יושבים תמן נקרא קב) בזמנא דאתגליא מלין אלין קדישין.

אֲדָרְהֵי אֶתִּי אֲלִיָּהוּ, קִטְפוּרֵי (רוצה לומר, ניצוצין) נְהִירִין בְּאַנְפוּי. אָמַר לִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאֵי טַעְמָא לֹא שְׂכִיחַ מַר בְּקִרְדּוּטָא גְּלִיפָא דְמַאֲרִיָּה (רוצה לומר, במיני מטעמים) שְׁעָשִׂינוּ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחֻדוּשֵׁי דְאוּרִיתָא בְּיוֹמָא דְהַלּוּלָא.

ז. אָמַר לִיָּה אֲלִיָּהוּ, חֲיִיךְ רַבִּי דְבְעֵינָא לְאֲשַׁתְּכַחַּא עִמְכוֹן וְלֹא יְכִילְנָא, דְּהַהוּא יוֹמָא שְׁדַרְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעְבַּד נִסִּין לְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא וְחִבְרוּהֵי דְאַמְסָרָא בְּאַרְמוּנָא דְמִלְכָּא, וְעַקְרֵתִי הֵיכְלִין דְּמִלְכָּא וְהַפְכַּתִּי הֵהִיכַל וְאַרְחִישְׁנָא נִיסָא דִּמְתוּ מְאֵתָן וְאַרְבַּעִים וְחַמְשָׁה פּוּדֵשְׁכֵי שְׁהִיוּ מְקַטְרְגִים עַל רַב הַמְּנוּנָא סָבָא. וְאַפִּיקְנָא לְרַב הַמְּנוּנָא וְחִבְרוּי וְהַעֲמַדְתִּי אוּתָן מֵרְחוֹק לְבַקְעַת אוּנוּ וְאַשְׁתַּזִּיבוּ, וְהַכְנַתִּי תַמָּן מְזוֹן לֶחֶם וַיִּמִּים, כִּי תִלְתָּא יוֹמִין לֹא אָכְלִי וְכֹל הָאֵי יוֹמָא לֹא בְּדִילְנָא מִיְנִיָּהוּ.

את רב המנונא סבא ואת חבריו להפשי והעמדתים בבקעת אונו, וקר נצלו. הכנתי להם שם מים ומזון, משום שלא אכלו שלושה ימים, וכל אותו יום לא נפרדתי מהם. כאשר חזרתי שמעתי קולות שמחה בעולמות העליונים; ומששאלתי: 'למה השמחה?' אמרו לי: 'לכבוד ההלולא של רבי שמעון בן יוחאי'. אשרי, רבי שמעון, אשרי חלקך ואשרי היושבים לפניך! כמה דרכים התקנו להאיר לכם מנהר האפרסמון הזה! ובוא ראה: בגללך עטרו היום את רבי פנחס בן יאיר חותנך בחמשים פתרים".

ח. כד תבנא שמענא קלין וחדונה רבה למעלה, ושאלנא מהו דא חדונתא, ואמרו לון דא הוא יומא דהלולא דרבי שמעון בן יוחאי. וזכאה אנת רבי שמעון בן יוחאי וזכאה חולקך, וזכאה חולקי דחבריא דיתבין קמך, כמה דרכין אתתקנו לנהרא לכו מן נהרי אפרסמון דכיא. ותא חזי, יומא דין בגינך אתעטרו חמשין כתרין לרבי פנחס בן יאיר חותנך וכו'.

סדר הלימוד ליום יג שבט [יום 131 בשנה]

מעלת התורה ומעשים טובים לשמה

ט. הרי מבאר מעלת למוד התורה לשמה, וכן כל מעשים טובים שעושה האדם ריח נחוח לה' באם שעשה לשמה, וכן הוא חס ושלום להפוך כשעושה שלא לשמה. י. וכן מצינו שם בזהר, מיד סליק רבי חייא לארץ ישראל קרא בתורה עד דהוי אנפוי נהירין כשמש, וכד הוי קימין לפניו כל אינון דהוו לעין באורייתא הוי אמר: דין אשתדל באורייתא לשמה ודין שלא לשמה, והוי צלי על

(מז) פרוש הזהר בלשון קדש:

כשעלה רבי חייא לארץ ישראל, עסק בתורה, עד שהאירו פניו כחמה. וכשישבו לפניו העוסקים בתורה, היה אומר: "זה העוסק בתורה לשמה, וזה - לא לשמה". והיה מתפלל על העוסק בתורה שלא לשמה, שיזכה לעסק בה לשמה, ועל ידי זה יזכה לעולם הבא.

יום אחד ישב לפניו תלמיד, שפניו היו ירוקות. אמר - ודאי מהרהר הוא בחטא. תפסו רבי חייא ומשכו בדברי תורה נעימים, עד שהתישבה רוחו. מאותו היום והלאה קבל על עצמו אותו תלמיד, שלא יהרהר הרהורים רעים, אלא יעסק בתורה לשמה.

האי דהוי עסיק שלא לשמה דיתעסק ביה לשמה, ועל ידי זה יזכה לעולם הבא.

יזמא חד הוה תלמידא דהוי לעי באורייתא ואנפוי ירקין. אמר ודאי מהרהר בחטאה איהו. אחיד ליה ואמשיך ליה במלין סתימין דאורייתא עד דאתישב רוחיה בגויה. מן ההוא יומא ולהלאה שוי על עצמו דלא ירדף בתר הנזי הרהורין בישיין וישתדל באורייתא לשמה.

יא. הפלל העולה, בכל ענין שיבוא לידך תתבונן בו היטיב אם יש בו נחת רוח לאבינו שבשמים, ואם יש בו נדנוד עברה חס ושלום אזי לא יעלה לרצון לפני הקדוש ברוך הוא.

בכל יום צריך לפשפש במעשיו

יב. וזה לשון הזהר שם (דף קצ"א עמוד א'): "מ"כ בעי ליה לבר נש למבדק בחובוי כל יומא ויומא, דהא כד בר נש קאים מערסיה תרין סהדין קימין קמיה בהדיה כל יומא, בעי בר נש למיקם, אינון סהדי אמרי ליה בשעתא דאפתח עיניו (משלי ד, כה) "עיניך לנכח יביטו" וגו'. קם ואתקין

מח) פרוש הזהר בלשון קדש:

צריך האדם לפשפש במעשיו כל יום ויום, שהרי כשהאדם קם בבקר ממטותו, מיד נצבים לפניו שני עדים, העתידים ללוותו במשך היום כלו, ועדים אלו אומרים לו מיד בפתחו את עיניו: "עיניך לנכח יביטו". כשמבקש הוא ללכת - אומרים לו: "פלס מעגל רגליך". לכן צריך האדם להשתמר מעוזן כל יום ויום. ובכל יום ויום כאשר מגיע הלילה, חייב האדם למשמש במעשיו ולבדק אותם, כדי שישוּב ממעשיו הרעים, שעשה במשך היום.

רְגִלוֹהִי לְמִיָּהָ, אֵינֹנִי סִהְדִי אֲמַר לִיָּה (שָׁם שָׁם, כו) פִּלְס מַעְגֵּל
רְגִלְיָךְ וְגו'.

וְעַל דָּא, כַּד אָזִיל בַּר נֶשׁ בְּכָל יוֹמָא בְּעֵי לִיָּה לְאַסְתְּמָרָא
מַחֻבּוּבִי, שְׁכָל יוֹמָא וְיוֹמָא כַּד אֲתִיָּא לִילָה בְּעֵי
לְאַסְתְּכָלָא וּלְמַבְדַּק בְּכָל מַאי דְעֵבִיד כָּל הָהוּא יוֹמָא בְּגִין
דִּיתוּב מִיְנִיָּהוּ (פְּרוּשׁ: אִם יִרְאֶה שְׁעֵשָׂה בְּזָה הַיּוֹם דְּכַר שְׂאִינוּ הַגּוֹן,
יְשׁוּב מִמֶּנָּה לְבַלְתִּי לַעֲשׂוֹת עוֹד כְּזָה פַּעַם שְׁנִית) וְיִסְתַּכַּל בְּהוּ תְדִיר
בְּגִין דִּיתוּב.

יֵד. מַה שְׂאִין כֵּן בַּהִיּוֹתוֹ אֵינוּ נוֹתֵן אֶל לְבוֹ לְהִסְתַּכַּל
וּלְעֵין בְּמַעֲשָׂיו אֵיךְ וּמָה הָמָה, אִם מִיִּשְׂרָאֵל אוֹ לְאוּ,
וְהוּא הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה וּפּוֹעֵל וּמְרַבֵּה דְרָכָיו כְּלָם בְּלִתִּי חֲשָׁבוֹן
רַע אוֹ טוֹב, הָרִי בְּכָל אֵלוֹ הַהוֹלְכִים בַּחֲשָׁךְ וְלֹא רָאוּ אוֹר
וְאֵינוּ נִפְקֵד בְּמָרוֹם לְטוֹבָה וְאֵינוּ דוֹכֵר שְׁלוֹם אֱלֹו בְּבֵית
דִּין שֶׁל מַעְלָה.

סדר הלימוד ליום יד שבט [יום 132 בשנה]

שְׁלֹא לַתֵּן שְׁלוֹם לְאִישׁ אֶלָּא אִם כֵּן יוֹדְעִים שֶׁהוּא צַדִּיק
זו. וּבִימֵי חֲסִידִים הַקְּדֻמוֹנִים וּבְעֵלְמָא הָדִין הָיוּ מְדַקְדְּקִין
שְׁלֹא לַתֵּן שְׁלוֹם אִם לֹא בְּדָקוּ אוֹתוֹ הֵיטִיב בְּמַעֲשָׂיו,
כְּדֹאִיתָא בְּזִהַר פְּרֻשַׁת מִקָּץ (דף ר"ד עמוד ב'): מַטְרַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי

מט) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי הִלְכוּ בְּדַרְךָ. בְּדַרְךָ הַלּוֹכִים רָאוּ אֶדָם, שֶׁהִיָּה עֲטוּף
בְּצִיצִית וְכָלִי זֶן חַגוּרִים לוֹ מִתַּחַת לְבִגְדָיו. אָמַר רַבִּי חֲזִיא: "אֶדָם זֶה הֵינוּ
צַדִּיק גָּמוּר אוֹ רַמְאִי וְגוֹנֵב לֵב הַבְּרִיּוֹת הוּא."

יוסי הרי אזלי באורחא אדהכי חמי חד בר נש דהוי אתי
בעטופא דציצית וכלי זינין קשורים תחות בגדיו.

**אמר רבי חיאי, בר נש דא חד מתרין אית ביה, או זכאה
שלים איהו, או רמאה ית בני עלמא איהו.**

אמר לו רבי יוסי: "הרי החסידים העליונים אומרים: 'הוי דן את כל האדם
לכף זכות'. הרי למדנו: אדם היוצא לדרך, יתכונן לשלשה דברים: לדורון,
למלחמה ולתפלה. למדנו זאת מיעקב אבינו. והאדם הזה, ההולך בדרך,
הוא עטוף בציצית לתפלה, כלי זינו מוכנים לקרב; והנה כיון שמצאנו בו
שני דברים, אין אנו צריכים לחפש גם דבר שלישי".

כשהתקרב אותו אדם אליהם, פנו אליו רבי חיאי ורבי יוסי בברכת שלום,
אולם הוא לא ענה להם. ענה רבי חיאי: "הנה אחד מאותם דברים, שהיו
צריכים להמצא בו, חסר, שהרי נראה, שאדם זה לא הכין עצמו לדורון,
שהשלוש כלול בדורון". ענה לו רבי יוסי: "שמה טרוד הוא עתה בתפלתו
או חוזר על תלמודו, שלא ישתכח הימנו".

הלכו השלשה כפרת דרך, ואותו אדם לא דבר אתם מטוב ועד רע.
לאחר זמן מה נשמטו רבי חיאי ורבי יוסי מעליו והלכו בנפרד ועסקו
בתורה. לבסוף התקרב אותו אדם אליהם וברכם לשלום. אמר להם:
"רבובתי, במה חשדתם אותי כפאשר נתתם לי שלום ולא החזרתני
לכם?" אמרו לו: "חשבנו, שאולי התפללת או חזרת על תלמודך".
אמר להם: "אתם דנתם אותי לכף זכות והמקום ידון אתכם לזכות.
הבה ואסביר לכם, מדוע לא החזרתני לכם שלום: יום אחד כשהלכתי
בדרך פגשתי אדם אחד והקדמתי לו שלום. אותו אדם לסטים היה,
וקם עלי לצערני; לולא התגברתי עליו, היה חס ושלום מבצע בי את
זממו. באותו יום נדרתי, שלא אקדים שלום לשום אדם, עד שאדע
שצדיק הוא, משום שאסור להקדים שלום לרשעים, כמו שכתוב:
'אין שלום אמר ה' לרשעים'. באותה שעה שפגשתיכם, חשדתי בכם,
משום שלא ראיתי בכם שום מצוה גלויה. זהו טעם אחד. עוד טעם,
שהייתי חוזר על תלמודי באותו שעה, ולא רציתי להפסיק מדברי
תורה".

מז. אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי, הָאֵל חֲסִידֵי עֲלָאִין אָמְרֵי הוּהוּ דִּן לְכָל בְּרַ נְשׁ לְזִכּוֹ, הָאֵל תְּנִינָן בְּרַ נְשׁ דְּנַפְיָא לְאוֹרְחָא יִתְכַּוֵּן לְתַלְתָּ מִלִּין לְדוֹרוּן לְקַרְבָּא לְצִלוֹתֵיהּ וַיִּלְפִּינָן מִיַּעֲקֹב וְכוּ', וְהָאֵל בְּרַ נְשׁ אָזִיל בְּאוֹרְחָא אִיהוּ עֲטוּפָא וְצִלוֹתָא וְהָאֵל בֵּיה כְּלֵי זִין לְקַרְבָּא כִּיּוֹן דְּתַרִּין מִלִּין אִית בֵּיה תְּלִיתָאֵי כוּ' דְּאִתְחַזְּיָן דְּלִית בֵּיה דְּהָא לָא אִתְקִין גְּרַמִּיה לְדוֹרוּן דְּבִדּוֹרוּן שְׁלָמָא אִתְכְּלִיל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי דְּלָמָא אִיהוּ מִשְׁתַּדֵּל בְּצִלוֹתֵיהּ אוּ מִרְחִישׁ תְּלַמוּדֵיהּ בְּגִין דְּלָא יַעֲקֹר לִיה. אָזִלוּ כְּחֻדָּא, וְלָא מִלִּיל הֵהוּא בְּרַ נְשׁ בְּהִדְיָהוּ.

יז. לְכַתֵּר אֲשַׁתְּמִטּוּ רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי וְאֲשַׁתְּדִלוּ בְּאוֹרְחָא, קָרִיב לְגַבְיָהוּ וְיִהִיב שְׁלוֹם לְהוּן. אָמַר לְהוּ, רַבּוֹתֵי בְּמָאֵי חֲשַׁדְתוּן לִי כִּד יִהְיִיתוּ לִי שְׁלוֹם וְלָא אִתִּיהִבַּת לְכוּן, אָמְרוּ לִיה, דִּילְמָא צִלוֹתָא הוּיִת אָמְרַת אוּ מִרְחִישׁ תְּלַמוּדָא.

יח. אָמַר לְהוּ, אֲתוּן הֵייתָם דְּנִין אוֹתֵי לְכַף זְכוּת, הַמְקוּם יִדִין אֲתָכֶם לְכַף זְכוּת, אָבֵל אִימָא לְכוּן יוּמָא חֻדָּא הוּינָא אָזִיל בְּאוֹרְחָא, אֲשַׁכְּחָנָא בְּרַ נְשׁ וְאִקְדִּימָנָא לִיה שְׁלוֹם וְהָאֵל גְּבַרָא לְסִטָאֵי הוּי וְקָם עָלֵי וְצַעַר נַפְשֵׁי וְאִלְמָלָא דְּאִתְתַּקְּפָנָא בֵּיה אֲצַטְעָרְנָא, וּמֵהָאֵל יוּמָא נְדַרְנָא דְּלָא אִקְדַּמָּנָא שְׁלָמָא עַד דְּאִבְדַּק בֵּיה דְּהוּא גְּבַר זְכָאָה.

יט. בְּגִין דְּאָסוּר לְהַקְדִּים שְׁלוֹם לְכַר נְשׁ חֵיבָא, דְּכְתִיב (ישעיה מ"ח, כ"ב) "אִין שְׁלוֹם אָמַר ה' לְרַשְׁעִים". וְהֵהוּא שְׁעָתָא דְּחִמְיָנָא לְכוּ וְיִהְיִיתוּ לִי שְׁלוֹם וְלָא אִתִּיבָנָא לְכוּ

חֲשִׁידָנָא לְכוּ בְּגִין דְּלֹא חֲמִינָא בְּכוּ מִצְוָה דְּאִתְחַזְיָא לְבַר
נֵשׁ, דָּא הוּא חָדָא.

ב. וְעוֹד טַעַם אַחֲרִינָא, דִּהְוִינָא מְרַחֵשׁ בְּתַלְמוּדָאֵי בְּאוּתוּ
שְׁעָה, וְלֹא הָיִיתִי רוּצָה לְהַפְסִיק מִמְּלִין דְּאוּרִיתָא
בְּאוּתוּ שְׁעָה.

הָרִי מְבָאָר דְּאָסוּר לְהַקְדִּים שְׁלוֹם אִם אֵינוּ בַר נֵשׁ זִכְאָה
[אָדָם צָדִיק], וּמְכַל שְׂכַן שְׁנוּהֲגִים כֵּן לְמַעְלָה שְׂאִין
נוֹתְנִים שְׁלוֹם לְאָדָם רָשָׁע, כִּי שָׁם אֵין מְחַנִּיפִים לְרָשָׁעִים
כְּמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי שָׁם הוּא עֲלָמָא דְקָשׁוּט וְאֵין בֵּה
חֲנֻפָּה וְאֵין נְשִׂאוֹת פָּנִים, וְהַכֵּל נִדוּן שָׁם בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל
וּבְקוּרָה דְּהַקְדִּיק.

סדר הלימוד ליום טו שבט [יום 133 בשנה]

כא. וְהָא דְּבִזְמַן הַזֶּה אָנוּ מְקַדִּימִין שְׁלוֹם לְכָל אָדָם מְבָאָר
בְּסִפְרֵי הַזֶּה, בְּאִם שְׁהוּא רוּאָה שְׂיוּכַל הָרָשָׁע
לְהִתְחַזֵּק עֲלָיו מִתַּר לְהַקְדִּים לְרָשָׁע שְׁלוֹם כְּדִי שְׂיוּכַל
לְהַנְצִיל מִמֶּנּוּ, וְאִפְשָׁר שְׁזַהוּ הַטַּעַם דְּרַבִּי יוֹחָנָן דִּהַקְדִּים
שְׁלוֹם אֲפִילוּ לְנִכְרִי בְּשׁוּק וְקַל לְהִבִּין.

כב. עַל כֵּן יִתְבוּנֵן הָאָדָם עַל זֶה שְׁהוּא מְלֹא שְׁבַע רִגְזוּ
קְרוֹץ מְחֻמָּר, שְׁלֹא יִהְיֶה גִסוּת רִיחַ וְחוּמַד מְמוֹן, רַק
יִהְיֶה בְּנַחַת וְכָל מַעֲשָׂיו יִהְיֶה בְּהַשְׁכָּל וּבְמִשְׁקָל לְחֻשְׁב
חֲשׁוּבוֹתָיו בְּכָל יוֹם נִגְדָה, אֲזִי יִתְבוּנֵן מַעֲצָמוּ לְבַלְתִּי
יִחְטָא, וְאֲזִי יִצְלִיחַ בְּכָל מַעֲשָׂה יְדִיו אִמֵּן.

פָּרָק ל"ד

א. אֵיטָא בְּגִמְרָא דְתַעֲנִית (דף כ"ה עמוד א'): "רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת דְּחִיקָא לִיה שְׁעֲתִיה עֶבִיד מְלִתָּא (פּרש רש"י: שְׁהִקִּיז דם) וְלֹא הָוִי לִיה מִיַּדִּי לְמִיכַל אֲשַׁכַּח חֲדָא תּוּמִי שְׂדִי לְפּוּמָא חָלַשׁ לְבִיה וְנָיִם.

(ג) פּרוּשׁ הַגְּמְרָא בְּלִשׁוֹן קַדְשׁ:

רבי אלעזר בן פדת הקיז דם ונחלש, ולא היה לו מה לאכל. הוא מצא קטנית אחת והכניסה לפיו ומרב חלשה נרדם. נכנסו החכמים לשאלו, וראו שהיה בוכה וצוחק בחלומו ואחר כך יצא ניצוץ אש ממצחו. כִּאֲשֶׁר הִתְעוֹרַר, שְׁאַלְוּהוּ הַחֲכָמִים: "מִדּוּעַ בְּכִיתָ וְאַחַר כֵּן צָחַקְתָּ וּלְבַסּוּף יָצְאָה שְׁלֵהֶבֶת אֵשׁ מִמִּצְחֶךָ?"

השיב להם: "ראיתי את השכינה ונתנה לי שלום. שאלתי: 'רבנו של עולם, עד מתי אהיה שרוי בצערי ובעניי?', השיב לי: 'אלעזר בני, רוצה אתה, שאחריב את העולם ואברא אותו מחדש? אולי אז יפל מזלך להברא בשעת השפעה!'

השבת: 'רבנו של עולם, דרוש להחריב את העולם ולברא ועדין אין ודאות שאברא בשעת השפעה'. שאלתי: 'מה רב יותר: השנים שפבר חייתי או אלו שעדין נותרו לי לחיות?', ענתה לי השכינה: 'השנים שפבר חיית הן הרב (פלומ, כבר עברו רוב שנות חייך)'. אמרתי: 'אם כך אינני רוצה'. (להחריב את העולם ולברא מחדש).

הראו לי תריסר נהרי אפרסמון. שאלתי: 'אלו למי?' ענו לי: 'לך'. שאלתי: 'וזה הפל?' ענתה לי השכינה: 'ומה ישאר לחבריך?' וכשראיתי את נהרי האפרסמון, יצאה שלהבת אש ממצחי.

ופרש הענין בזהר בראשית, שבני חיי ומזוני אינם תלויים בזכות, אלא במזל; והאדם, שנברא במזל של עני, אינו יכול - אף אם רבות זכויותיו - לשנותו, ואם דוחק הוא לשנות את מזלו - עלול הוא למות, ואז יקח הקדוש ברוך הוא את נשמתו ויתננה בגוף אחר, ואפשר שעל ידי שנוי מקום בגוף אחר תהיה לו פרנסה ברוח.

טעם ש'יצאו ניצוצי אש ממצחו

ב. עֵילוּ רַבָּנָן לְשִׁיּוּלֵי בֵּיהּ חֲזִיוֹהוּ דִּהְוֵי בְּכִי וְחִיָּד וְנָפִיק צוּצִיתָא דְנוּרָא מֵאֲפוּתִיהּ. כַּד אֲתָעַר אָמְרוּ לֵיהּ רַבָּנָן מַאי טַעְמָא קָא בְּכִי מַר וְאַחַר כֶּן חִיָּד וְאַחַר כֶּן נָפִיק צוּצִיתָא דְנוּרָא מֵאֲפוּתֵךְ.

ג. אָמַר לְהוּ חֲזִינָא שְׂכִינָה וְאָמְרָה לִי שְׁלוֹם, וְאָמַרְתִּי, רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם עַד אֵימְתִי אֶהְיֶה בִּהְיוֹא צַעֲרָא וְדוּחָקָא, אָמַר לִי, אֲלַעְזָר בְּנֵי נִיחָא לָךְ דְּאִיחָרְבַּ עֲלָמָא וְאִיהֶדֶר וְאִיבְרִי יְתָךְ, אֲפָשֶׁר דְּאָבְרִי יְתָךְ בְּשַׁעֲתָא דְּמִזְוִנִי. אָמַרְתִּי רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם כְּלִי הָאֵי וְאֲפָשֶׁר.

פִּינן שְׁעֵבְרוּ רוּב שְׁנוּתֵינוּ, לֹא רָצָה לְהוֹלֵד עוֹד הַפַּעַם

ד. וְאָמַרְתִּי רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם שְׁנֵי דְחִיָּא כְּכַר נְפִישָׁא אוּ שְׁנֵי דְחִינָא אָמְרָה הַשְׂכִּינָה דְּחִית, אָמַרְתִּי אֵי הֲכִי לָא בְּעִינָא.

שְׁכָרוּ שֶׁל רַבֵּי אֲלַעְזָר בֶּן פְּדָת בְּגַן עֵדֶן הָיָה י"ג נְהָרֵי אֲפֶרְסָמוֹן אַחֲזִי לִי תְרִיסַר נְהָרֵי דְּמִשְׁכֵּי אֲפֶרְסָמוֹן אָמַרְתִּי אֵלּוּ לְמַאֵן, אָמְרוּ לִי, לָךְ. אָמַרְתִּי וְתוּ לָא, אָמְרָה הַשְׂכִּינָה וְלַחְכְּרָךְ מַאי וְכוּ' וְהֵינּוּ דְנִפְיָא צוּצִיתָא כּוּ' עֵינֵן שָׁם.

סדר הלימוד ליום **טז שבט** [יום 134 בשנה]

בְּנֵי חַיֵּי וּמִזְוִנֵי לָאוּ בְּזָכוּתָא תְּלִיא אֱלָא בְּמִזְלָא

ה. וּפְרַשׁ הָעֵנִין בְּזֵהָר בְּרָאשִׁית פִּי בְּנֵי וְחַיֵּי וּמִזְוִנֵי לָאוּ בְּזָכוּתָא תְּלִיא אֱלָא בְּמִזְלָא, וְהָאֲדָם אֲשֶׁר נִבְרָא בְּמִזְלָ שְׁיָהִי עֲנִי א"א לֵיהּ לְמַהֲפָךְ בְּזָכוּתָא אִם לֹא שְׂאֲפָשֶׁר שְׁזָה

יגַרְם זְכוּתוֹ שְׂיִמּוֹת וַיִּקַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת נִשְׁמָתוֹ
וַיִּתְּנֶנָּה בְּגוֹף אַחֵר וְאֶפְשָׁר עַל יְדֵי שְׁנוּי מְקוֹם בְּגוֹף אַחֵר
יְהִי לּוֹ פְּרִנְסָה בְּרוּחַ וְכוּ' בְּאֶפְשָׁר וְלֹא בְּוֹדָאֵי.

וְזֶה שְׂאֵמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִיחָא לָךְ דְּאִיחָרְבַּ עֲלָמָא
[רוּצָה אַתָּה, שְׂאִחְרִיב אֶת הָעוֹלָם וְאֶבְרָא אוֹתוֹ
מִחֲדָשׁ?]. ר"ל כִּי כָּל אָדָם נִקְרָא עוֹלָם קִטְן כִּידוּעַ וְעַל יְדֵי
שְׂאִחְרִיב זֶה הַגּוֹף עַל יְדֵי נְטִילַת נִשְׁמָה מִמֶּנּוּ וְאִי־הֵדָר
וְאִיבְרִי גוֹף אַחֵר וְאַתָּן בּוֹ הַנִּשְׁמָה וְאִז אֶפְשָׁר שְׂתִזְכֶּה
לְפְּרִנְסָה בְּרוּחַ.

אִין לְאָדָם לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה, אֲלֵא יִבְטַח בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
וּ. וְלִכְּן אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אֵי הָכִי לָא בְּעֵינָא [אִם כֶּף אֵינִי
רוּצָה], וְנִלְמוּד מִכָּאן שְׂאִין לְאָדָם לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה
כָּלֵל, וְיִבְטַח בֵּיהּ שְׂאִין מִקְפַּח שְׂכַר כָּל בְּרִיָּה.

מִי שְׂאִין פְּרִנְסָתוֹ בְּרוּחַ בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׂכָרוֹ כְּפוּל בְּעוֹלָם הַבָּא
ז. וְאִם לֹא זָכָה לַהֲיִיּוֹת בְּהַרְוּחָה בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּלִי דְאַגָּה
בְּוֹדָאֵי שְׂכָרוֹ כְּפוּל וּמְכַפֵּל יְהִיָּה בְּעוֹלָם הַבָּא, וְכָל מִי
שֶׁהוּא שְׂמִיחַ בְּחִלְקוֹ מֵהַ שְׂחִנָּן ה' אוֹתוֹ אִם רַב אִם מְעַט
וְאֵל יְהִיָּה לְבוֹ דּוּאָג עֵבּוּר פְּרִנְסָה שֶׁהוּא בְּקַמּוּץ, וּמְכַל
שְׂכֵן שְׂלֵא יִקְרָא תִגְר חַס וְשְׁלוֹם אַחֵר מִדּוּתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְלֹא לְהִרְאוֹת כְּעַס אוֹ רִגְזוֹ בְּשָׂבִיל זֶה עִם אַנְשִׁים
כִּי זֶהוּ בּוֹעֵט נֶגְדַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

עֲנִיּוֹת מִכְפָּרַת עַל הַעֲבֵרוֹת

ח. רַק יְשִׁים אֵל לְבוֹ כִּי כָּל הַדְּחִק וְהַעֲנִיּוֹת הוּא כְּפָרָה
וּסְלִיחָה לְחַטָּאֵיו וּפְשָׁעָיו, וְכָל הַדּוּחַק אֶת הַשְּׁעָה

השָׁעָה דוֹחֶקֶת לוֹ כִּי זֶהוּ הַחֶסֶד שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁמְשַׁלֵּם לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׂכָר הָעֵבֶרָה.

מ. כִּי הִרְבֵּה רְשָׁעִים צוֹעֲקִים בְּגִיּהֵנָם הַלְוֹאֵי הַיֵּינוּ עֲנִיִּים
וְדָלִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהַלְוֹאֵי הַיֵּינוּ סוֹבְלִים יְסוּרִים
בְּעוֹלָם הַזֶּה לְכַפֶּרֶת עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְאוֹמְרִים הַרְשָׁעִים שָׂרֵב
הַטּוֹבָה וּשְׂרִירוֹת הַמָּמוֹן שֶׁהָיָה לָנוּ הוּא עֲנִין רַע שֶׁעֲכָשׁוּ
אֲנַחְנוּ בְּמִצְוֵהָ רַעָה בְּגִיּהֵנָם.

צָרִיךְ אָדָם לֹמַר "כָּל מֵה דְעֵבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עֵבִיד"

י. עַל כֵּן יִשִּׂים כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם אֶל לְבוֹ אֵף שָׂאִין כָּל
הַעֲתִים שְׂוִים צָרִיךְ לֹמַר "כָּל מְאִי דְעֵבִיד רַחֲמָנָא
הוּא לְטַב".

סדר הלימוד ליום יז שבט [יום 135 בשנה]

הַעֲשִׂיר צָרִיךְ לְהִרְבּוֹת בְּנִתְיַנֵּת צְדָקָה

יא. וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אִם נִתֵּן ה' עֲשֶׂר לְאַחַד וְהַשְּׁפָעָה
טוֹבָה שִׁיתְנַהֵג בְּצֶדֶק וּבִישָׁר וְלֵב רָךְ וַיְדוּ פְתוּחָה
לְהַעֲנִיק לְהָאֲבִיוֹנִים וְעֲנִיִּים מְבָרְכֵת ה' אֲשֶׁר בָּרַךְ אוֹתוֹ.

יב. וְכֹל מִי אֲשֶׁר יִרְאֵת ה' בְּלִבּוֹ יַחֲשֹׁב תְּמִיד כִּי בַעֲת
אֲשֶׁר נִזְדַּמֵּן מִצְוָה לְפָנָיו וְדָאֵי הוּא שְׁנַגְזֵר אִיזָה
גְזָרָה רַעָה עָלָיו וְעַל יְדֵי זְכוּת שֶׁל אוֹתוֹ מִצְוָה שֶׁהִמְצִיא
לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹתוֹ עִי"כ נְצוּל מֵהַצָּרָה
שְׁנַגְזֵר עָלָיו.

מֵה שֶׁרָאוּ רַבֵּי חֲזָא וְרַבֵּי יוֹסִי שֶׁאָדָם אֶחָד נְצוּל בְּזְכוּת הַמִּצְוָה שֶׁקִּיָּם
יג. וְזֶהוּ כָּלֵל גְּדוּל לְזִרְיֹתוֹת קִיּוֹם הַמִּצְוָה, וְכַדְמְצִינוּ בְּזֶהָר

פְּרָשֶׁת בְּהַר (דף ק"י עמוד ב'): "רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי אֶזְלִי
בְּאוּרְחָא פְּגַעוּ בְּהַאי טוּרָא אֲשַׁכְּחוּ תְרִי דְהוּי אֶזְלִי אֲדַהְכִי

נא) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי חייא ורבי יוסי הלכו בדרך. משהגיעו להר, ראו שני אנשים הולכים. עודם מתבוננים בהם, והנה בא אדם שלישי, נגש אל שני האנשים ובקש מהם: "בבקשה מכס, תנו לי לחם לאכל, שהרי זה יומים מהלך אני במדבר, ולא בא אכל לפי".

הזדרז אחד משני האנשים והוציא מידי מתרמילו את הצדה, שהכין לדרך, ונתנה לעני, האכילהו והשקהו. אמר לו חברו: "ואתה מה תעשה? הרי לא ישאר לך דבר לאכל, שהרי נתת כל מה שהיה לך לעני. דע לך, אין לך לסמוך על צידתי שלי, שהרי יש לי רק מעט מזון ובקשי יספיק עבורי". השיב לו הנותן: "האם אתה חייב לי משהו שאדרש ממך? בודאי לא אבקש ממך, אלא אמשיך את דרכי ללא מזון".

עודם מדברים, ישב העני ואכל לשובע נפשו והותיר רק מעט לחם ממה שנתן לו. לקח בעל החסד את הנותן ונתן אותו לאביון צידה לדרך.

הצטער רבי חייא על שמצוה יקרה זו לא הזדמנה לידו, שהרי לא בכל יום מזדמנת מצוה כה גדולה - להחיות נפש רעבה לחם במדבר מתוך מסירות נפש, אמר לו רבי יוסי: "אל תצטער, שהרי לא לחנם זמן הקדוש ברוך הוא מצוה יקרה זו לאותו אדם. אולי נגזר עליו דין קשה, ורצה הקדוש ברוך הוא להצילו, לכן זמן לו מצוה יקרה זו - להציל את העני ולהחיות את נפשו".

אמר רבי חייא: "הרי יש לנו אכל, הבה ונתנה לאותו בעל חסד, שנשאר בלי צידה לדרך". אמר רבי יוסי: "לא נתן לו כלום, משום שעל ידי שנתן לו אכל נמעיט מזכות המצוה, שעשה במסירות נפש. בוא ונעקב אחרינו, שהרי ודאי נגזרה עליו מיתה, ובזכות פרנסה זו, שפרנס לעני - יציל". ישב בעל החסד לנוח תחת עץ ונרדם; ואלו חברו, שלוהו בדרך, המשיך בדרךכו.

אמר רבי יוסי לרבי חייא: "עתה נשב ונעקב אחרי אותו אדם מרחוק, שהרי ודאי הוא, שרוצה הקדוש ברוך הוא לעשות לו נס", עודם מדברים, ראו הם פדמות שלהבת גחלים לוחשות מרחפת על יד הישן; ומנגד

חֲמוּ בַר נֶשׁ דְּהוּי אָתִי, אֲמַר לְהוּ בְּמָטוּ מַנְיָכוּ הִבּוּ לִי נַהֲמָא
 דְּהוּי תְרִין יוֹמִין בְּתַעֲנִיתָא הֵייתִי מְהֵלֵךְ בְּמַדְבְּרָא וְלֹא
 אֲכַלִּינָא מִיַּדִּי.

יד. מִיָּד אֲשַׁתְּמִיט חַד מֵאַנּוּן תְּרִין גְּבַרֵי אֲפִיקוּ מְזוּנָא
 דְּאִיהוּ אִיתִי לְאוֹרְחָא וְיִהִיב לִיהּ וְאָכִיל וְאֲשָׁקִי לִיהּ,
 א"ל חֲבֵרִיָּה מַה תַּעֲבִיד דְּלֹא יִהְיֶה לְךָ מִיַּדִּי לְמִיכָל שְׁנַתָּתָּ
 הַכֹּל לְאוֹתוֹ הָעֲנִי אֵל תְּסַמֵּךְ עַל שְׁלִי כִּי לֹא יֵשׁ בְּיַדִּי רַק
 מְעַט מְזוּן, א"ל וּמֵאֵי אִית לִי גְבַךְ בּוֹדְאֵי לֹא אֲבַקֵּשׁ מִמֶּךָ
 שְׁתַּתֵּן לִי אָנָּא אִיזוּל בְּלֹא מְזוּנָא.

נתן לעני גם את הפת שהיה מיוחד עבורו, ולא השאיר לעצמו כלום
 מו. יְתִיב גְּבִיָּה הָאֵי מְסַכְּנָא וְהוּי אָכֵל וְנִשְׁתַּיֵּר רַק מְעַט
 לַחֵם וְגַם זֶה הַמְעַט יְהִיב לִיהּ לְאוֹרְחָא וְאִזִּיל לִיהּ הוּי
 קָא מְצַעַר רַבִּי חִיָּא עַל שְׁלֹא נַעֲשָׂה מְצוּהָ זוּ עַל יְדוּ
 לְהַחֲיוֹת נַפְשׁ הָאֲבִיוֹן.

כְּמַטְחוּי קִשְׁתָּ, רָאוּ הֵם נַחֵשׁ אַרְסֵי מִתְקַרֵּב לְעֵבֶר הַהֶלֶךְ הַיָּשׁוּן. לְתַדְהִמְתֵּם
 רָאוּ כִּיצַד מִתְעוֹפֹפֶת שְׁלֵהֶבֶת הַגְּחָלִים לְעֵבֶר הַנְּחָשׁ, נוֹחַתָּת עַל רֵאשׁוֹ,
 מִמִּיתָה אוֹתוֹ וְנִעְלָמָת.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "הָאֵם לֹא אֲמַרְתִּי לְכֶם, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת
 גַּם לְאָדָם זֶה וְשְׂאִין לָנוּ לְהַמְעִיט מְזֻכּוֹתֵינוּ?!", בִּינְתִים הִקְיָן אוֹתוֹ אָדָם
 מוֹשְׁנָתוֹ וְהַמְשִׁיךְ בְּדַרְכּוֹ. תְּפַסּוּהוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּא וְנִתְּנוּ לוֹ אֲכָל. לְאַחַר
 שְׁהֵלֶךְ, הָרָאוּ לוֹ אֵת הַנְּחָשׁ הַמּוֹת וְסַפְרוּ לוֹ אֵת דְּבַר הַגַּס, שְׁעֲשֵׂה עִמּוֹ
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי: "וְצִדְקָה תִּצְלַח מִמְּנוֹת", כִּי יֵשׁ עֵץ חַיִּים וְעֵץ הַמְּנוֹת. הַעוֹשָׂה
 מַעֲשִׂים טוֹבִים - דְּבַק הוּא בְּעֵץ הַחַיִּים, וְהַעוֹשָׂה מַעֲשִׂים רְעִים דְּבַק בְּעֵץ
 הַמְּנוֹת. אוֹתוֹ אָדָם, שְׁעֲשֵׂה צִדְקָה חֲשׁוּבָה זֶה, וּפְרַגְסֵם אֵת הָעֲנִי - עַל יְדֵי
 מְצוּהָ זֶה נִצּוֹל מֵאוֹתוֹ נַחֵשׁ וְהַתִּישׁ אֵת כּוּחוֹ שֶׁל עֵץ הַמְּנוֹת.

לא לחנם הזמין הקדשא ברין הוא את המצוה להאיש
מז. אמר ליה רבי יוסי, אל תצטער דלא לחנם הוי
הקדוש ברוך הוא מזדמן מצוה זו לפני האיש הזה
דלמא דינא אתגזר על האי גברא ובְּעֵי הקדוש ברוך הוא
לזמנא ליה קמיה מצוה זו בגין לשזבא ליה להאי עני
להחיות נפשו.

יז. אמר רבי חי'א להאי גברא, הא מזונא גבן ניהיב ליה
להאי גברא למיכול, אמר ליה ר"י לא נתן ליה כלום
דבהאי נהמא דנתן ליה נפקינן מיניה זכותא ניזול נחזי
דְּהָא ודאי נגזר עליו גזרת מיתה ובזכות פְּרִנְסָה זו שנתן
לעני יהיה נצול.

הקדשא ברין הוא יעשה עמו גס ופלא

יח. אדְּהֵכִי וְהֵכִי יְתִיב הַאי בַר נָשׁ וְנָאִים תַּחֲוֹת אֵילָנָא
וְחִבְרִיָּה אֲתַרְחִיק מִיְנִיָּה וְהֵלֶךְ בְּדֶרֶךְ אַחֵר. אמר רבי
יוסי לרבי חי'א השתא ניתוב מרחוק ונחזי דודאי בעי
הקדוש ברוך הוא למרחש ליה ניסא.

סדר הלימוד ליום **יח שבט** [יום 136 בשנה]

הגס שקרה עם האיש שנתן מלחמו לעני

יט. אדְּהֵכִי חֲזוּ דְמוֹת כְּשֶׁלְּהֶבֶת עִם גְּחָלִים עוֹמְדִים לְנִגְדוֹ
וְנִחַשׁ אֶחָד נְחִית מֵאֵילָנָא חַד וּבְעֵי לְהַמִּית הַאי
גְּבַרָא, קָם הַאי שְׁלֵהוּבָא וְרֵהִיט עַל רֵאשׁ הַנְּחַשׁ וּמִית
הַנְּחַשׁ וְשׁוּב לֹא נִרְאָה הַשְּׁלֵהוּבָא, אמר ר"י לא אמינא לכו
דְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֵי לְמַרְחֵשׁ נִסָּא לְהַאי גְּבַרָא וְלֹא
תְּפוּק זְכוּתָא מִיְנִיָּה.

ב. אֲדַהְכִי אֶתְעַר הַאִי גְבָרֵי וְקָם וְאָזִיל לִיָּה, אֶחָדֹו לִיָּה רַבִּי
חָיָא וְרַבִּי יוֹסִי וְיַהֲבִי לִיָּה לְמִיכָל. בְּתַר דְּאָכַל אֶתְחַוִּיאוּ
לִיָּה נִסָּא דְרַחֲשִׁישׁ לִיָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

יֵשׁ אֵילָנָא דְחַיִּי וְאֵילָנָא דְמוֹתָא

כא. פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי, "וּצְדָקָה תַצִּיל מְמוֹת" (מְשָׁלִי יֵא, ד) כִּי
יֵשׁ אֵילָנָא דְחַיִּי וְיֵשׁ אֵילָנָא דְמוֹתָא וְהָעוֹשֶׂה מַעֲשִׂים
טוֹבִים מְחֻזֵּיק בְּאֵילָנָא דְחַיִּי וְהָעוֹשֶׂה מַעֲשִׂים רָעִים מְחֻזֵּיק
בְּאֵילָנָא דְמוֹתָא, וְהַאִי גְבָרָא דְאֶחְזִיק בְּצְדָקָה וְיַהֲיִב פְּרָנְסָה
לְעַנְי וְעַל יְדֵי צְדָקָה זֶו הָיָה נִצּוּל מֵאוֹתוֹ חַוִּיָּא וְהַתִּישׁ כַּח
אֵילָנָא דְמוֹתָא, עַד כְּאֵן.

עַל יְדֵי הָעֶסֶק בַּתּוֹרָה וּבְצְדָקָה וּבְגַמְיָלוֹת חֲסָדִים, זֹכָה לְעוֹלָם הַבָּא
כב. לִכֵּן יִרְאֶה הָאָדָם בְּעֵינָיו כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא הַבֶּל
וְרַעוֹת רוּחַ וְאֵין תְּכַלִּיתוֹ שֶׁל הָאָדָם רַק שְׂיִירֵשׁ
עוֹלָם הַבָּא, עַל כֵּן יִרְאֶה לְעֶסֶק בְּצְדָקָה וּבַתּוֹרָה
וּבְגַמְיָלוֹת חֲסָדִים כְּדֵי שְׁנַזְכֶּה כְּלָנוּ בְּמַהְרָה לְחַיֵּי עוֹלָם
הַבָּא אָמֵן.

פְּרָק ל"ז

פְּרָשַׁת תְּרוּמָה

א. תִּנְיָא בְּפָרֶק קָמָא דְבִרְכוֹת (דָּף ג' עַמּוּד א) "שְׁלֹשָׁה
מְשֻׁמְרוֹת הָיוּ הַלֵּילָה וְעַל כָּל מְשֻׁמֵּר וּמְשֻׁמֵּר יוֹשֵׁב
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׂוֹאֵג כְּאָרִי וְאוֹמֵר אוֹי שְׁהַחֲרַבְתִּי
אֶת בֵּיתִי וְשָׂרַפְתִּי אֶת הַיְכָלִי וְהַגְּלִיתִי אֶת בְּנֵי לְבִין
אֲמוֹת הָעוֹלָם".

באשמורה הראשונה הקדוש ברוך הוא שמח עם הצדיקים בגן עדן
ב. והנה ענין שלש משמרות הלילה הוא מבאר בזהר
 ויקהל (דף קצ"ה עמוד ב')¹² רבי אליעזר ורבי יוסי הוי
 יתבי לילה חדא וקא עסקי באורייתא קודם חצות לילה
 אדהכי קרא גברא, בריכו ברכתא ברוך הנותן לשכוי בינה
 להבחין בין יום ובין לילה. אמר רבי אליעזר, השתא
 זמנא דקדשא בריך הוא עאל בגן עדן להשתעשע עם
 צדיקיא, א"ר יוסי אמאי משתעשע הקדוש ברוך הוא.

סדר הלימוד ליום יט שבט [יום 137 בשנה]

שלש מאות עולמות מזדעזעים באותה שעה, בגלל חרבן בית המקדש
ג. בכה רבי אליעזר ואמר תא חזי עד השת' קדשא בריך
 הוא אזדעזע תלת מאה רקיעין ובטש בהו ובכה על
 חרבן בית המקדש ואוריד תרין דמעין לגו ימא רבא,
 וזוכר לבניו מתוך הבכיה ולתלת חולקין מתחלק הלילה
 וכל משמר הוא ד' שעות ואף אם הלילה קטנה מי"ב
 שעות היום משלים.

נב) פרוש הזהר ללשון הקדש:

רבי אליעזר ורבי יוסי היו יושבים לילה אחד והתעסקו בתורה לפני חצות
 לילה. בתוך כך קרא התרגום, ברכו הברכה: "ברוך הנותן לשכוי בינה
 להבחין בין יום ובין לילה". אמר רבי אליעזר בשעה זו הקדוש ברוך הוא
 נכנס לגן עדן להשתעשע עם הצדיקים אמר רבי יוסי: מפני מה הקדוש
 ברוך הוא משתעשע עם הצדיקים? ככה רבי אליעזר ואמר: בוא וראה
 עד עתה הזדעזעו שלש מאות רקיעים והפה בהם, ובכה על חרבן בית
 המקדש, ואוריד שתי דמעות לתוך הים הגדול, וזוכר לבניו מתוך הבכיה,
 ולשלשה חלקים מתחלק הלילה.

כָּשֶׁם שֵׁישׁ בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה, כֵּן יֵשׁ בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ לְמַעְלָה

ד. מִשְׁמַר הָרֵאשׁוֹן וּמִלְאָכִים עוֹמְדִים בְּמִשְׁמַר הָרֵאשׁוֹן
וְאוֹמְרִים שִׁירָה "מִזְמוֹר לַה' הָאֲרֶץ וּמְלֵאָה" וְגו' "מִי
יַעֲלֶה בְּהַר ה' וּמִי יִקּוּם בְּמָקוֹם קָדְשׁוֹ". מִשׁוּם שֶׁבֶד'
שְׁעוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת אֲזוּ הוּא זְמַן בְּכִיָּה וְנִשְׁמוֹת בְּנֵי אָדָם
עוֹלִין לְמַעְלָה וְכָשֶׁם שֵׁישׁ הַר הַבַּיִת וּמִקְדָּשׁ לְמִטָּה כִּךָּ יֵשׁ
הַר הַבַּיִת וּמִקְדָּשׁ לְמַעְלָה.

נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שְׂמֻחִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה, בְּרֵאוּתָם
פְּנֵי שְׂכִינָה

ה. וְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים הַזּוֹכוֹת לְעֵלוֹת לְמַעְלָה בְּכָל לַיְלָה
בָּאִים תַּחֲלָה אֶל הַר הַבַּיִת וּמִתְאַסְּפִים שָׁם יַחַד לַיְלָךְ
בְּכַנּוּפֵיָא בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָּה לְמַעְלָה לְמָקוֹם מִקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה
לְרֵאוּת שָׁם פְּנֵי הַשְּׂכִינָה וּלְקַבֵּל הָאֲרָה, וְלִכֵּן אוֹמְרִים
הַמְּלֵאכִים "מִי יַעֲלֶה לָנוּ בְּהַר ה'" דָּא הַר הַבַּיִת, וּמָקוֹם
קָדְשׁוֹ דָּא בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה.

מִי שֶׁהוּא נָקִי כַּפַּיִם וּמְרַחֵם עַל הָעֲנִיִּים, זוֹכֶה שְׁנִשְׁמָתוֹ עוֹלָה כָּל לַיְלָה
בְּהַר ה'

ו. נָקִי כַּפַּיִם מְגַזֵּל וּמְכַל מֵיַיִ עוֹלָה, וְכִּי לִכְבֹּ שְׁלֻבוֹ טְהוֹר
מְכַל מֵיַיִ הִרְהוּרִים רְעִים וּמִחְשָׁבוֹת רְעוּת, וּמִי שֶׁמְרַחֵם
לְכַבּוֹ עַל זַעֲקוֹת הָעֲנִיִּים וְאַבְיוֹנִים, וּמִי שֶׁלֻּבּוֹ הוּא רַךְ
כְּקִנְיָה לְקַבֵּל תּוֹכְחָה וּמוֹסֵר וְאֵינוֹ מְסַרְבֵּן נֶגְדַּ הוֹרִים וּמוֹרִים
הַמְּדַרְיָכִים וּמוֹכִיחִים אוֹתוֹ לַיְלָךְ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וּמִי שֵׁישׁ לוֹ
לֵב רַחֲמָן וְלֹא לֵב רָגֵז אַכְזָרִי, זוֹכֶה לְעֵלוֹת נִשְׁמָתוֹ כָּל לַיְלָה
בְּהַר ה' וּמָקוֹם קָדְשׁוֹ וְיִשְׂא בְּרָכָה מֵאֵת ה'.

באשמורה השנה בוכים המלאכים על חרבן בית המקדש
 ז. משמר השני, שהוא גם פן ארבע שעות, נחלק לשני
 חלקים, דהינו, שתי שעות עד חצות לילה מלאכי
 השרת מר יבכיון על חרבן בית המקדש ואומרים (תהלים
 קלז, א-ה) "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו וגו' איך
 נשיר את שיר ה' על אדמת נכר" וגו'. ובאותו פעם
 הקדוש ברוך הוא בוכה עמהם וגם אותן המלאכים שצוה
 הקדוש ברוך הוא להם לילך עם ישראל ללוות אותן
 בגלות בבל וגלות אדום בכו כמו שאמר הכתוב (ישעיה לג,
 ז) "הן אראלם צעקו חצה מלאכי שלום מר יבכיון".

סדר הלימוד ליום כ שבט [יום 138 בשנה]

בוכים על הצדיקים שנהרגו בעת ההוא
 וזו שאומרים עכשיו "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו
 בזכרנו את ציון" פרוש גם בכינו אנחנו בני ישראל
 עם המלאכים שפכו שם על חרבן בית המקדש והריגת
 צדיקים באותו הפעם.

צריכים להתאונן על הנהרגים על קדוש השם
 ח. ועדין בגלות המר הזה צריכין אנו להתאבל בכל דור
 ודור על אחינו בית ישראל הנהרגין והנחנקים
 והנשרפים והנסקלים על קדשת השם ביסורים קשים
 ומרים, ובאין האמות העולם בעלילות שקר, והקדושים
 מסרו נפשן וגופן על קדשת ה', וסובלין יסורים קשים
 ומרים ומקבלין עליהם גזרות המלך מלכי המלכים
 באהבה ובחבה.

הקדוש ברוך הוא נותן קולו על ישראל שנמצאים בגלות בין העמים **ז.** ובאותו הפעם הקדוש ברוך הוא מתעורר ובעיט (ומכה) בְּרָקִיעַ וּמִדְּעֻזַּיִם תְּרִיסֵר אֶלְפִין (שנים עשר אלף) עולמות ובבכי שאג ישאג על נוהו וממרום קדשו יתן קולו על ישראל הכבושים בגלות המר הזו וסובלין יסורים מעמלק ומישמעאל ושאר האמות, ומיד מוריד שתי דמעות לגו ימא רבא כו' (לתוך הים הגדול וכו').

י. ואז מתפשט ההוא שלהבת בעלמא וניצוץ חדא מתפשטא תחת כנפי תרנגולא (ואז מתפשט ההוא שלהבת בעולם וניצוץ אחד מתפשט תחת כנפי התרנגול) ובוֹעֵר בוּ עַד שִׁיתְחִיל לְנַעֲנַע בְּכַנְפָיו כְּמוֹ שֶׁמְקַרֵּר עֲצָמוֹ מֵהָיָה אִשָּׁא (אש) ומתחיל לקרות ומגיד ומראה ענינים נפלאים בקריאתו. כל הפמליא של מעלה מצטערים בעת קריאת הגבר על חרבן בית המקדש

יא. והכל הוא לעורר את האדם ליראת השם וכל פמליא של מעלה יש להם צער אותו הרגע שקרא התרנגול פעם ראשון מחמת חרבן בית המקדש וגלות ישראל. וכשהגיע חצות לילה אעיל הקדוש ברוך הוא בגן עדן להשתעשע עם נשמותיהן דצדיקים כמבאר בכמה דוכתי בזהר (חלק א' דף ע"ז עמוד א', ודף פ"ב עמוד ב').

הקדוש ברוך הוא הוא "המלך" שנכתב במגלת אסתר

והענין הוא מבאר במגלת אסתר שאמרה (ו, ד-ז) "כי נמכרנו אני ועמי להשמיד ולהרג וגו', ויאמר המלך מי הוא זה ואיזה הוא" וגו', והמלך קם בחמתו מתוך הצער שמצער על הגלות ישראל וחרבן בית

הַמְקַדֵּשׁ אֶל גִּנְתַּי בֵּיתְךָ דָּא גִּן עֲדָן דְּאֶקְרִי גִנְתַּי בֵּיתְךָ
 לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם נִשְׁמוֹת שְׁל הַצְּדִיקִים, אִז כָּל אֵילָנַי גִּן עֲדָן
 וְכָל נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים פּוֹתְחִין אֶת פִּיהֶם בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָה
 בְּשִׁירָהּ וּבְזִמְרָהּ (תהלים כ"ד, ז"י) "שְׂאוּ שְׁעָרֵימָהּ וְרֵאשִׁיכֶם
 וְהִנְשְׂאוּ פֶתַח עוֹלָם וַיָּבֹאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד" וְגו' "ה' צָבָאוֹת
 הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סְלָה".

סדר הלימוד ליום **כא שבט** [יום 139 בשנה]

בַּעַת הַהִיא מֵתְעוֹרְרִים הַצְּדִיקִים שְׁבַע עוֹלָם הַזֶּה לְעִבּוֹדַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ
יב. וְאַחַר כֵּן מִתְחִילִין מְשֻׁמֵּר הַג' שְׁתַּן ד' שְׁעוֹת
 אַחֲרוֹנוֹת לומר שִׁירָה, וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן צְדִיקִים
 שְׁבַע עוֹלָם הַזֶּה מְעוֹרְרִים אֶת עַצְמָן לְעִבּוֹדַת ה', וְהַמְלַאכִים
 אוֹמְרִים (תהלים קלד, א) "הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי ה'
 הַעוֹמְדִים בְּבֵית ה' בַּלַּיְלוֹת".

הַכּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת אוֹמְרִים שִׁירָה בְּעִלוֹת הַשַּׁחַר, וְאִז נִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ שֶׁל
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה

ובְּשִׁתְּהֵינֵי הַזְּמַן לְעִלוֹת עֲמוּד הַשַּׁחַר אִז מִתְחִילִין
 הַכּוֹכְבִים וְהַמַּזְלוֹת לומר שִׁירָה בְּאִמְהָ
 וּבִירְאָה כְּמָה דְּאֵת אָמַר (איוב לח, ז) "בְּרֵן יַחַד כּוֹכְבֵי בְּקָר
 וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹקִים". וְאַחַר כֵּן מִתְחִיל הַשָּׁמַשׁ לְצֵאת
 וְאוֹמֵר שִׁירָה בְּנִעְיָמָהּ וּבְקוֹל עָרֵב וְאוֹמֵר (תהלים קה, א)
 "הוֹדוּ לַה' קְרָאוּ בְּשִׁמּוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתֵיו" וְכו'.
 וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן יִשְׂרָאֵל הוֹלְכִים לְבֵתֵי כְּנִסְיוֹת לְתַפְלָהּ וּלְקַבֵּל
 עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם וּמִיַּחְדִּים יְחוּד גְּדוֹל וְנוֹרָא
 וְאוֹמְרִים, "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד". וְאִז שְׁמוֹ

שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדֵּשׁ וּמַיְחֵד מִפִּי עֲלִיּוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים וַיֵּשׁ לוֹ נַחַת רוּחַ בְּזֶה.

הַטְּפָשִׁים אֵינָם מְתַאֲוִים לְהִיּוֹת בֵּין נַשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שֶׁעוֹשִׂים נַחַת
רוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

יג. אֲמַנָּם הַטְּפָשִׁים אֲשֶׁר לָבָם הוּא אָטוּם הַנוֹטִים אַחֲרֵי
תַעֲנוּגֵי הָעוֹלָם הַזֶּה אֵינָם שָׁמִים אֶל לָבָם לְכָל קְדוּשָׁה
הָעֲלִיוֹנָה הַנֶּעֱשִׂים תָּמִיד בְּכָל לַיְלָה וּבְכָל בֶּקֶר, וְאִינוּ
חוֹשְׁבִים לְהִיּוֹת בֵּין נַשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים הָעוֹשִׂין נַחַת רוּחַ
לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּי כָּל כּוֹנְנָתָם הוּא רַק לְמַלְאוֹת גְּרוֹנָם
בְּתַאֲוָתָם וְאַחַר שְׂרִירוֹת לָבָם.

אִין פִּיהֶם וּלְבָם שׁוֹה

יד. וּכְשֶׁהֵם עוֹמְדִים בְּבֶקֶר הוֹלְכִים לְרַחוּבוֹת וּשְׂוָקִים
לְדַבֵּר נְבָלוֹת אוֹ לְצַרְכֵי מַחֲיָתָם אוֹ הוֹלְכִים לְכָל
חֲדָרֵיהֶם לְצַרְךָ מַחֲיָתָם וְהוֹלְכִים לְבֵית הַכְּנֶסֶת דֶּרֶךְ עֲרָאִי
וּמְשִׁימִים תְּפִלִּין בִּידֵיהֶם וּבְרַאשֵׁיהֶם רַק לְזִכְרוֹן בְּעֶלְמָא
וּמְתַפְּלִים בְּלִי שׁוּם שִׁימַת לֵב תְּחִלָּה לְהִתְבּוֹנֵן לְאִיזָה
מְקוֹם מְקַדֵּשׁ הַמָּה הוֹלְכִים כִּי הַשְּׂכִינָה הִיא שׁוֹרָה בְּכָל
בְּתֵי כְּנֶסֶיּוֹת, תָּמִיד בְּגָלוֹת הַמֵּר הַזֶּה וְהֵם בָּאִים לְבֵית
הַכְּנֶסֶת בְּעַרְבוּבֵיָא וּבְמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת, וְגַם בְּהִתְפַּלֵּלָם
בְּפִיהֶם מְדַבְּרִים וּבְלָבָם חוֹשְׁבִים מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת.

סדר הלימוד ליום **כב שבט** [יום 140 בשנה]

אִין עוֹלָה עַל לָבָם, בְּאִיזָה מַעֲשִׂים תְּבוּא נִשְׁמַתְנוּ לִפְנֵי הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא

טו. וְהִתְפַּלָּה הוּא כְּעַל וּכְמִשָּׂא עֲלֵיהֶם, וְהוֹלְכִים בְּמְרוּצָה
מִבֵּית הַכְּנֶסֶת אַחַר שְׂרִירוֹת לָבָם וְתַעֲנוּגֵי הָעוֹלָם הַזֶּה

וְאִינָם חוֹשְׁבִין כָּלֵל בְּאִיזָה מַעֲשֵׂה טוֹב תְּבוֹא הַנְּשֻׁמָּה לְפָנַי
 בּוֹרְאָה כְּשֶׁהִגִּיעַ עַת עָרַב כְּשֶׁבִנִּי אָדָם הֵם יִשְׁנִים עַל
 מִטּוֹתֵיהֶם אִזּוֹ הַנְּשֻׁמָּה יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ לִילָךְ וְלִהְעִיד עַל
 הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר עָשָׂה הָאָדָם בַּיּוֹם וּבָאָם שֶׁבָּאָה הַנְּשֻׁמָּה
 לְפָנַי כִּסָּא הַכְּבוֹד מְלַכְלַכֶת בְּעֵבְרוֹת וְשֵׁלָא עֲשֵׂתָה עֲבוֹדַת
 הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׁלְמוֹת אִזּוֹ נִדְחִית הִיא מִחוּץ לְפָרְגוּדָא
 קַדִּישָׁא וְנִמְסַרְת לִיְדֵי סִטְרָא אַחְרָא חֵס וְשִׁלוּם שְׂאִין
 מִנִּיחִין הָאָדָם לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, כִּי בַדְרָךְ שֶׁהָאָדָם רוֹצֵה
 לִילָךְ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ.

מי שאפשר לו לעסק בתורה, לית טב מיניה

מזו. מה שאין כן כשאדם הוא מתרחק משבושי העולם
 ומרגיל עצמו לעמל בשחרית לעבודת ה', ומי שיש
 יכלת בידו לעסק בעסק התורה אין לה מדה גדולה מזו,
 ומי שאין יכלת בידו לעסק בתורה אזי יקום ויתפלל
 בכל לבבו ויתאבל על חרבן בית המקדש ועל גלות
 ישראל, אז הקדוש ברוך הוא יפתח לו פתחי תשובה
 ושב ורפא לו.

— פָּרְק ל"ח —

א. חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה תְּקַנּוּ לומר קדם תפלת
 שמונה עשרה פסוק (תהלים נא, יז) "ה' שפתי תפתח
 ופי יגיד תהלתך". והפונה בזה לבקש מאת הקדוש ברוך
 הוא שיהיה מרצה תמיד בתפלתו ושלא יאמר עליו (שם
 נ, טז) "ולרשע אמר אל' מה לה לספר חקי ותשא בריתי
 עלי פידך".

פיו ולבו של אדם יהיו שוים ליחד שְׁמָא דְקָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
ב. כִּי בִהְיוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ מוֹאֵס בְּתַפְלָתוֹ שֶׁל הָאָדָם
עַל יְדֵי דְרִכְיוֹ הַמְּכַעְרִים אִם כֵּן מֵה יִתְרוֹן בְּשַׁנֵּי חַיָּיו,
טוֹב הוּא מוֹתוֹ מִחַיָּיו. וְלִכֵּן בְּעַמְדוֹ לְהִתְפַּלֵּל יַעֲמַד
בְּאִימָה וּבְרַעְדָּה וְלִבּוֹ וּפְיוֹ יִהְיוּ שְׁוִין לִיחַד שְׁמוֹ הַגְּדוֹל
בְּרוּךְ הוּא בְּכוֹנֵנָה שְׁלִימָה תְּפִלַּת י"ח, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
קָרִי לִיה שְׁלוֹם וְכָל יְמֵי חַיָּיו קוֹרְאִין אֶת שְׁמוֹ לְמַעַלָּה
שְׁלוֹם בְּכָל רְקִיעִין.

נְשַׁמַּת הַצַּדִּיק בּוֹקֶעֶת כָּל הַרְקִיעִים וְאִין מוֹחָה בְּיָדָהּ
ג. "וְיִכְד אֶסְתַּלַּק הָאִי בַר נֶשׁ מֵהָאִי עֲלָמָא נִשְׁמַתָּא סְלִיקָא
וּבּוֹקֶעֶת כָּל אֵינּוֹן רְקִיעִין וְלִית מֵאן דִּימְחִי בִּידֵיהּ,
וְקָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וּפְמַלְיָא דִּילֵיהּ קוֹרְאִין לְשְׁלוֹם וּפְתַחִין
לִיה תְּרִיסַר תְּרַעֵי דְאַפְרַסְמוֹנָא דְכִיָּא.

סדר הלימוד ליום **כג שבט** [יום 141 בשנה]

"מְמַשְׁלַת הַיּוֹם" ו"מְמַשְׁלַת הַלַּיְלָה"

ד. וְהִנֵּה לְהוֹדִיעַ גְּדֹל מַעֲלוֹת הַתְּרוֹמָמוֹת תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל
נִבְאָר פֶּה מֵה שְׁכָתַב בְּזֵהָר (חֵלֶק ב', דָּף ר"א עמוד א)
"צְרִיף שְׁתַּדַּע שְׂיֵשׁ לְמַעַלָּה בְּכָל רְקִיעִין מְמַנִּים מִיַּחְדִּים
בַּיּוֹם עַל כָּל פְּתָחִים וּשְׁעָרִים וְחַלּוֹנוֹת, וְכֵן יֵשׁ מְמַנִּים
מִיַּחְדִּים בְּלַיְלָה עַל הַנְּזָכָר לְעֵיל. וְהַמְּמַנִּים שֶׁל יוֹם

נג) פְּרוּשׁ לְלִשׁוֹן הַקְּדוּשׁ:

וּכְשֶׁמְסַתַּלַּק זֶה הָאָדָם מִהָעוֹלָם הַזֶּה - נִשְׁמַתוֹ עוֹלָה וּבּוֹקֶעֶת כָּל אוֹתָם
רְקִיעִים וְאִין מוֹחָה בְּיָדָהּ וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּפְמַלְיָא שְׁלוֹ קוֹרְאִים לָהּ
שְׁלוֹם וּפּוֹתָחִים לָהּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁעָרִים שֶׁל אַפְרַסְמוֹן טְהוֹר.

נִקְרָאִים מִמְשַׁלֵּת הַיּוֹם, וּמִמְנִים שֶׁל הַלֵּילָה נִקְרָאִים
מִמְשַׁלֵּת הַלֵּילָה.

ה. וּבְכָל פֶּתַח וְשַׁעַר וְחֵלוֹן מִמְנָה אֶחָד, וּתְחִילָתָהּ
[וּתְחִילָתָהּ] מִמְנִים שָׂרִים וְשִׁלְטוֹנִים לְרִבְבוֹת, וּמִי יוֹכֵל
לְסַפֵּר וּלְשַׁעַר כָּל שָׂרֵי הַמְּמָנִים וְחֵילוֹת וְכַתּוֹת שֶׁהֵן תַּחַת
כָּל מִמְנָה.

י. וְתַמִּיד כִּד עֵיל לֵילָה וְכִד עֵיל יִמָּא אַזִּי כְרוּזִים נִכְרְזִים
בְּכָל רְקִיעִין שִׁיעֲמָדוּ הַמְּמָנִים עַל מִשְׁמַרְתָּם
וּמִיד כָּל מִמְנָה קָאִים עַל אֲתָרֵיהּ הַמִּיחָד לוֹ.

ו. וְאִזּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קֹדֵמָא וְאַתְיָא וְנִחַתָּא לְיִשְׂרָאֵל
דְּעָאֵלִין לְבֵיהּ כְּנִשְׁתָּא וּלְשַׁבְחָא לְמֵאֲרִיֵּהוּן בְּשִׁירוֹת
וּבַתְּפִלוֹת, וּמִי שֶׁהוּא יָרָא וְחָרַד לְבוֹ לְעַבּוֹדַת ה' לְהַתְּפַלֵּל
בְּכּוֹנְנָה שְׁלִימָה שִׁיֵּהִיו פּוֹמִיָּה וּלְבֵיהּ שְׁוִין לְיַחַד שְׁמָא
קִדִּישָׁא אַזִּי קֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא מְרַצָּה וְשִׁמַּח בַּתְּפִלָּתוֹ, וְכָל
תַּבָּה סְלָקָא לְעֵילָא וּמִתְקַבְּלַת בְּשִׁמְחָה בְּפָנֵי הַמְּלָאָכִים
הַמְּמָנִים, עַד שֶׁעוֹלָה לְמַעְלָה לְמַדְרַגָּה הָעֵלְיוֹנָה לְהֵיוֹת
כְּתָר עַל רֹאשׁ מְלָךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

נד) פְּרוּשׁ הַזֶּהר לְשׁוֹן הַקְּדָשׁ:

תַּמִּיד כְּשֶׁנִּכְנַס לֵילָה וְכְשֶׁנִּכְנַס יוֹם אַזִּי כְרוּזִים נִכְרְזִים בְּכָל רְקִיעִין שִׁיעֲמָדוּ
הַמְּמָנִים עַל מִשְׁמַרְתָּם וּמִיד כָּל מִמְנָה עוֹמֵד עַל מְקוֹמוֹ הַמִּיחָד לוֹ.

אִזּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדֵּם, הוּא בָּא וְיוֹרֵד, וְיִשְׂרָאֵל נִכְנָסִים לְבֵית
הַכְּנֶסֶת לְשַׁבַּח לְרַבּוֹנָם בְּשִׁירוֹת וּבַתְּפִלוֹת, וּמִי שֶׁהוּא יָרָא וְחָרַד לְבוֹ
לְעַבּוֹדַת ה' לְהַתְּפַלֵּל בְּכּוֹנְנָה שְׁלִימָה - שִׁיֵּהִיו פִּיּוּ וּלְבוֹ שׁוִים לְיַחַד שְׁמוֹ
הַקְּדוֹשׁ, אַזִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצָּה וְשִׁמַּח בַּתְּפִלָּתוֹ, וְכָל תַּבָּה עוֹלָה
לְמַעְלָה וּמִתְקַבְּלַת בְּשִׁמְחָה וְכוּ'.

פְּתָחוּ שְׁעָרִים וַיָּבֹאוּ גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים

ז. וְהִנֵּה לְכָל אַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם עֹמְדִים לְמַעַלָּה שָׁרִים
וּמְמַנִּים וּמַגִּיעִים לְגִבֵּי חַד מְמַנָּה [מְמַנָּה אַחַד], וְשֵׁם הֵן
ט' פְּתָחִין, וְשֵׁם עֹמְדִים הֶרְבֵּה שָׁרִים וּמְמַנִּים עַל גְּבִיהוֹן
חַד מְלֶאֶךְ [וְעֲלִיָּהֶם מְלֶאֶךְ אַחַד] וְשֵׁמוֹ אֲבוּלִיא"ל וְהוּא
יוצא לקראת תפלות ישראל עם כל המלאכים.

ח. וְנִטְלִין הָאֵי צְלוֹתָא וְנִשְׁקִין לָהּ וּמַעְלִין לָהּ [וְלוֹקְחִים
הַתְּפִלָּה וּמְנַשְׁקִים אוֹתָהּ וּמַעְלִים אוֹתָהּ] לְמַעַלָּה
לְרַקִּיעַ וּמַבִּיא הַתְּפִלָּה לְמָקוֹם נוֹרָא מְאֹד אֲשֶׁר שְׁמָה י"ב
פְּתָחִין, וְעַל כָּל פְּתַח יֵשׁ מְמַנִּים וְחִלּוֹת הֶרְבֵּה.

מ. וּבְשַׁעַר י"ב עֹמֵד שֵׁם מְמַנָּה חַד עֵנַא"ל שְׁמִיָּה [שְׁמוֹ]
וְהוּא מְמַנָּה עַל כָּל הַי"ב שְׁעָרִים, וּכְשָׁבָא תְּפִלְתָּן שֶׁל
יִשְׂרָאֵל לְפָנָיו מְכַרְזוּ בְּקוֹל גְּדוֹל "פְּתָחוּ שְׁעָרֵי צְדָק וַיָּבֹאוּ
גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים".

י. אַז נִפְתְּחִים כָּל הַשְּׁעָרִים וְצְלוֹתָא דָּא עוֹלָה בְּכָל אֵינוֹן
פְּתָחִין [וּתְפִלָּה זוֹ עוֹלָה בְּכָל אוֹתָם פְּתָחִים], וְאִז
מִתְעוֹרֵר חַד מְמַנָּה וְשְׁמִיָּה [מְמַנָּה אַחַד וְשְׁמוֹ] עֲזוּרִיא"ל
וְהוּא מְמַנָּה עַל שְׁשִׁים רַבּוּא מַחְנוֹת שֶׁל מְלֶאֶכִים וְכָלְהוּ
נִטְלִין לְהֵהוּא צְלוֹתָא וְאֶמְרִין [כָּלָם לוֹקְחִים אֶת הַתְּפִלָּה
הַהִיא וְאוֹמְרִים: "עֵינֵי ה' אֶל צְדִיקִים וְאִזְנֵיו אֶל שׁוֹעֲתָם
פְּנֵי ה' בְּעֵשִׂי רַע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זָכָרָם" (תהלים לז, טז-יז)].

סדר הלימוד ליום **כד שבט** [יום 142 בשנה]

שע"ה פתות מלאכים קטרגו נגד נתינת התורה לישראל

יא. ואחר כך מוליכין את התפלה לרקיע למעלה ומגעת

לְחַד מְמַנָּה גַבְרִי"ה שְׁמִיה [שְׁמוֹ] וַיֵּשׁ לוֹ הַרְבֵּה כְּתוֹת
מִלְּאָכִים וּבְאוֹתוֹ הִרְקִיעַ יֵשׁ חַד טַנְרָא תְקִיפָא מְאֹד
וְהָיִ טַנְרָא [סִלְעַ אֶחָד חֲזֹק מְאֹד וְהִסְלַע] יֵשׁ לוֹ אוֹר גְּדוֹל
וְתַחַת הָאִי טַנְרָא [הִסְלַע] יֵשׁ שְׁם שַׁע"ה חִלּוֹנוֹת.

יב. וְהֶעֱנִין הוּא כִּי בִשְׁעַת מִתַּן תּוֹרָה נִתְחַבְּרוּ אֵלּוֹ שַׁע"ה
מִחֲנוֹת מִלְּאָכִים בְּחַבּוּר אֶחָד וְהָיוּ מְקַטְרָגִים שְׁלֹא
תֵרַד הַתּוֹרָה לְמִטָּה וְאֲנֻיף בְּהוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעִיל לְהוּ
תְּחוֹת הָאִי טַנְרָא [גָּעַר בְּהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַכְּנִיסָם
תַּחַת הַסִּלְעַ] מְאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁנִּתְּנָה הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, וְג' פ'
בְּכָל יוֹם יוֹצְאִים מִתְּחוֹת הַיָּא טַנְרָא [מִתַּחַת לְסִלְעַ].

שַׁע"ה מִחֲנוֹת מִלְּאָכִים מְקַבְּלִים תְּפִלוֹתֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל

יג. וּכְאֲשֶׁר עוֹלִין תְּפִלָּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהַתְּפִלָּלוֹ בְּכּוֹנָה
שְׁלִימָה כְּאִמּוֹר וּמַגְעַת לְהָאִי טַנְרָא [לְסִלְעַ], אֲזִי
מְרָאָה לְהוֹן [לְהֶם] תְּפִלָּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֲזִי יוֹצְאִין שַׁע"ה
מִחֲנוֹת הַנֵּ"ל לְקִרְאָת הָאִי צְלוֹתָא [הַתְּפִלָּה] וְעוֹשִׁין לָהּ
כְּבוֹד גְּדוֹל וְאֲמַרִין שִׁירָה "ה' אֲדוֹנֵינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל
הָאָרֶץ, אֲשֶׁר תִּנְּה הוֹדֶךָ עַל הַשָּׁמַיִם" (תהלים ח, ב), וּמַעְטְרִין
לְהָאִי תְּפִלָּה בְּכַמָּה עֶטְרִין וּמְלוִין הַתְּפִלָּה שְׁעוּלָה עוֹד
לְמַעְלָה לְרְקִיעַ נוֹרָא וְגְדוֹל.

הַתְּפִלוֹת מְגִיעִים לְשַׁבְּעָה הַיְכָלוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ "הַיְכָלִין קַדִּישִׁין"

יד. וְיוֹצֵא מֵהָהוּא רְקִיעַ מְמַנָּה חַד שְׁמִיָּא"ל שְׁמִיה,
וְנוֹטֵל הַתְּפִלָּה וּמַעְטֵר לִיה לְהָאִי צְלוֹתָא בְּעֶטְרִין
דְּבְשָׁמִים שֶׁל גֵּן עֵדֵן [וּמַעְטֵר לְתְּפִלָּה בְּעֶטְרוֹרִים שֶׁל בְּשָׁמִי
גֵּן עֵדֵן], וּמִשָּׁם עוֹלָה הַתְּפִלָּה עִם כָּל מִשְׁרָיָן [מִחֲנוֹת]
לְרְקִיעַ גְּדוֹל וְנוֹרָא וּבְאֵת לְחַד מְמַנָּה גַדְרִיא"ל שְׁמִיה וְהוּא

בעל המלחמה נגד שרי האמות ברצון הקדוש ברוך הוא.

סדר הלימוד ליום **כה שבט** [יום 143 בשנה]

זו. וכד האי צלותא סלקא לשם אזי ההוא ממנה עם חיליו ומחנות שלו אשר שם מזדעזעים ויוצאין לקראתה ומשתחויים לנגד צלותא דא וסלקין עוד למעלה לרקיע נורא ומרום, ותמן שבעין שרים וחד ממנה עליהון ענפיא"ל שמייה ונוטל האי צלותא ומעטר לה שבעין עטרין וסלקין לה לרקיע הז'.

זז. ושם באה התפלה ליד ממנה הגדול סנדלפון"ן דכל פתחין ומפתחין דמאריה בידוי ומעיל צלותא"י דא לתוף ז' היכלין ונקראין היכל קדישין ודי בזה כי יש עוד להארין בזה, מפל מקום אני אוהב לקצר.

יז. ועתה כל הירא וחרד צריך לשום אל לבו גדל התרוממות ושבח התפלה שצריך האדם להתפלל בכונת הלב.

יח. ואשרי הגבר שמכבד את בוראו בגרונו באהבה ובכונת הלב ונותן להקדוש ברוך הוא יחוד וקדושה וברכה, ועל זה נאמר (דברים טו, יד) "הענק תעניק לו מצאנף מגרנף ומיקבף".

צריך האדם לומר פרשת הקרבנות בכל יום "מצאנף" זה שצריך לומר פרשת הקרבנות ולכון ונשלמה פרים שפתינו, ועוד הענק לה' מגרנף מגרון שלך בתפלה שבח וזמרה.

צָרִיף הָאָדָם לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
"וּמִיָּקְבֹד" הָאוֹתִיּוֹת אֲמַצְעִיּוֹת הֵן אוֹתִיּוֹת יב"ק שֶׁהוּא
 רֵאשִׁי תְבוּת י'חוד בְּרִכָּה ק'דוּשָׁה, כְּדֹאִתָּא
 בְּתַקוּנַי זֵהָר (זֵהָר חֲדָשׁ, דָּף ק"ל עמוד א').

הַנְּזָהָר מְגֻזֵּל וּמֵהַשְׁגַּת גְּבוּל, תְּפִלְתוֹ זָכָה וְנִקְיָה
י.מ. עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם לְהִיּוֹת נָקִי כַפִּים מְגֻזֵּל וּמְגֻנָּבוֹת
 וְלְהִיּוֹת יָדָיו נְקִיִּים מֵהַסְּגַת גְּבוּל, וְכִי לִבּוֹ שִׁיחָהּ
 מִשָּׂא וּמִתֵּן שְׁלוֹ בְּאִמוּנָה וּתְפִלְתוֹ תְּהִיָּה בְּכֻנָּה כַפִּי
 הַשְּׁגָתוֹ אֲזִי "יְהִי לְרִצּוֹן אֲמָרִי פִּינוּ וְהִגִּיּוֹן לְבִינוּ" עָלָיו
 נֵאמַר, "שָׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת ה'" אָמֵן.

פְּרָשָׁה ל"ט

פְּרִשְׁתַּת תַּצְוָה

א. בְּמִדְרַשׁ רַבָּה פְּרִשְׁתַּת חֲיֵי שָׂרָה (ב"ר פנ"ט, ו) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:
 "וְאֶבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים" (בְּרֵאשִׁית כד, א), אָמַר רַבִּי
 אַבָּא יֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהוּא בְּזֻקְנָה וְאִינוּ בַּיָּמִים, בַּיָּמִים
 וְאִינָהּ בְּזֻקְנָה, אֲבָל כָּאֵן יֵשׁ זֻקְנָה כְּנֶגֶד יָמִים, וְיָמִים כְּנֶגֶד
 זֻקְנָה עכ"ל.

"זֻקְנָה" מוֹרָה עַל אַרְיִכוֹת שָׁנִים, "יָמִים" מוֹרָה עַל יָמִים טוֹבִים
ב. וְהִנֵּה נִרְאֶה לִי לְפָרֶשׁ הַפֶּשֶׁט שֶׁל מִדְרַשׁ הַנִּזְכָּר לְעֵיל,
 כִּי מִלַּת זֻקְנָה הוּא מוֹרָה עַל אַרְיִכוֹת שָׁנִים, וּמִלַּת יָמִים
 הֵן מוֹרִין עַל יָמִים טוֹבִים.

ג. וְהִנֵּה יֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהוּא זוֹכֶה לְזֻקְנָה, רוֹצֵה לומר
 לְאַרְיִכוֹת יָמִים וְאִינוּ זוֹכֶה לְיָמִים טוֹבִים כִּי הוּא מְבַלֶּה
 שְׁנוֹתָיו בְּצַעַר וּבְעֵינִיּוֹת וּבְדִלּוֹת וְצָרוֹת. וְיֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהוּא

זֹכֶה לְיָמִים ר"ל לְיָמִים טוֹבִים בְּעֶשֶׂר וְהַרְוָחָה וַיֵּשׁ לוֹ מִכָּל טוֹב, אָבֵל אֵינוֹ מֵאָרִיךְ שְׁנוֹתָיו לְזַקְנָה.

סדר הלימוד ליום כו שבט [יום 144 בשנה]

שְׁלֹשָׁה הַטְּעִימָן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעִין הָעוֹלָם הַבָּא

ד. מֵה שְׂאִין בֶּן אֲבָרְהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם זָכָה לְזַקְנָה וְלְיָמִים טוֹבִים, זֶהוּ פְּשׁוּטוֹ שֶׁהָיָה לוֹ לְאֲבָרְהָם חֵלֶק טוֹב גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (בְּבֹא בְתָרָא דָף י"ז עמוד א) שְׁלֹשָׁה הַטְּעִימָן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעִין עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵלּוּ הֵן, אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, דְּכֹתִיב בְּהוּ "בְּכָל" "מְכָל" "כָּל", עַד כָּאן.

ה. אָבֵל עַל פִּי הָאָמֶת שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם הַגָּאוֹן מ"ו מוֹהֲר"ר יוֹדֵל זצ"ל שֶׁהָיָה אֵב בֵּית דִּין וְרִישׁ מְתִיבְתָא בְּקַהְלָה קְדוּשָׁה קְאוּלִי, עַל פִּי הַזֹּהַר פְּרֻשֵׁת וַיְחִי (דף רכ"א עמוד ב) דְּכֹתִיב בְּיַעֲקֹב אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם (בְּרֵאשִׁית מו, כט) "וַיִּקְרְבוּ יָמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת". וְהַקְּשָׁה הַזֹּהַר "וְכִי בְּכַמָּה יוֹמִין מִית בְּרַנְשׁ דְּהָא בְּשַׁעְתָּא חֲדָא נְפִיק נְשָׁמָה מֵעֲלָמָא.

בְּשַׁעְתָּא פְּטִירִית הָאָדָם בָּאִים כָּל יָמָיו לְחֻשְׁבוֹן לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא ו. אֵלָא הֵכִי תֵאָנָא, כִּי כְּשֶׁהָאָדָם נִפְטָר מֵהָעוֹלָם אַזִּי בָּאִין כָּל יוֹמִין לְחֻשְׁבוֹן לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֵא יַחְסֹר אַחַד מֵהֶם.

נו) פְּרוּשׁ הַזֹּהַר לְלִשׁוֹן הַקְּדוּשׁ:

וְכִי בְּכַמָּה יָמִים מֵת אָדָם? שְׁהָרִי בְּשַׁעְתָּא אַחַת יוֹצֵאת הַנְּשָׁמָה מֵהָעוֹלָם! אֵלָא כִּי לְמַדְנָו: כִּי כְּשֶׁהָאָדָם נִפְטָר מֵהָעוֹלָם, אַזִּי בָּאִים כָּל הַיָּמִים לְחֻשְׁבוֹן לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בְּכָל שָׁנוֹתָיו לֹא עָבַר עָלָיו יוֹם אֶחָד בְּלֹא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים
 ז. וְהִנֵּה כְּשֶׁאָדָם הוּא צָדִיק שִׁירָאת ה' הִיְתָה חֲקוּקָה בְּלִבּוֹ
 תָּמִיד, וּמִדֵּי יוֹם וְיוֹם הוּא מְשַׁלֵּם בְּתוֹרָה וִירָאָה וּמִצְוֹת
 וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אָזִי הַיּוֹם הַהוּא מַעֲטָר וּמְלַבֵּשׁ הוֹד וְהָדָר
 וְאֵלוֹ הַיָּמִים הֵן רְאוּיִין לְהִתְקַרֵּב לְפָנָי מִלֵּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִרְאוֹת מַעֲלוֹת הַצָּדִיק שֶׁלֹּא עָבַר יוֹם
 אֶחָד מִשָּׁנוֹתָיו מִתּוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. וְזֶה שֶׁאָמַר
 "וַיִּקְרְבוּ יָמַי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת", שֶׁנִּתְקַרְבוּ כָּל הַיָּמִים שֶׁל
 יַעֲקֹב אָבִינוּ לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

יָמָיו שֶׁל הַרְשָׁע בּוֹשִׁים מִלְּהִתְקַרֵּב לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 ח. מֵה שֶׁאֵין כֵּן הַרְשָׁעִים שֶׁאֵינָם מְשַׁנֵּיחִים עַל עֲבוֹדַת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיְבַלּוּ יְמֵיהֶם בְּהַבְלִיחוֹן וְהוֹלְכִין
 בְּשִׁרְיוֹת לִבָּם וּבְעוֹלָה וְאֹן וּמְרָמָה חִדְלוּ לְהַשְׁפִּיל
 לְהֵטִיב מַעֲשֵׂיהֶם, אָזִי לְאַחַר מוֹתָם יְמֵיהֶם מִתְחַבְּאִין
 וּבוֹשִׁין לְהִתְקַרֵּב לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִזְ דָּנִין אוֹתָן
 בְּדִינֵין קָשִׁין וּמְרִים חֶסְרוֹן הַיָּמִים לְפִי חֶשְׁבוֹן שְׁנֵי חַיָּיו.
 ט. וְזֶה שֶׁאָמַר לְגַבֵּי אַבְרָהָם אָבִינוּ, יֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהוּא
 בְּזֻקְנָה ר"ל זָקֵן אֲשֶׁמְאִי וְהוּא חַי שָׁנִים הַרְבֵּה וְאֵינוּ בָּא
 בְּיָמִים כִּי כֻלָּה חַיָּיו בְּחַטָּאִים וּבַפְּשָׁעִים וְיָמָיו מִתְחַבְּאִים
 וּמִתְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ מְלַבֵּא לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

סדר הלימוד ליום כז שבט [יום 145 בשנה]

אף מי שהשלים עצמו בחייו אם נפטר בצעירותו אינו בא עם הזקנה
 וַיֵּשׁ לָךְ אָדָם כָּשֵׁר וְחָסִיד וּבָא בְּיָמִים שְׁלוֹ לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וּפְעֻלָּתוֹ הִיְתָה שְׁלִימָה בְּתוֹרָה וּבַמִּצְוֹת
 אֲכֵן אֵינוּ בָּא בְּזֻקְנָה כִּי מֵת בְּיַלְדוּתוֹ.

י. מה שאין כן אברהם אבינו ע"ה האריך ימיו ר"ל שבאו כל הימים שלו לפני הקדוש ברוך הוא מהדרים במעשים טובים וזהו "ואברהם זקן" שזכה לזקנה ובא בימיו ודו"ק ע"כ.

צריך לקרב כל ימיו לעבודת השם יתברך

יא. על כן ישים האדם אל לבו שלא להרחיק יום א' מימיו לבא בחשבון לפני הקדוש ברוך הוא פי פתאום נלכד בפח יקוּש ומת במיתה פתאום. ולשום אל לבו שכל הרמזים שאמרו רבותינו זכרונם לברכה הן הן גופי התורה והתורה היא לנו רק כמלבוש.

האדם דומה לספינה בלב ים אשר סכנות אורבים עליה

יב. וראוי שתדע כי ענין יונה הנביא שהטילוהו לים ואחר כך בא לדג גדול הכל הוא הרמז על הנשמה כדאיתא בזהר ויקהל, והא לך תמצית הדברים, "יונה דנחית [שירד] לספינה הוא הרמז על הנשמה שנמשלה ליונה שירדת לגוף האדם, ונחשב האדם בהאי עלמא [בעולם הזה] כספינה ההולכת בלב ים והרבה סכנות עליה, כן הרבה הרפתקאות על האדם בהאי עלמא [בעולם הזה] כספינה והרבה שלוחים למקום והרבה מקטרגים עליו בכל יום בבית דין של מעלה בשביל חטאיו ופשעיו.

הקדוש ברוך הוא שותק עד שתתמלא סאתו של האדם

יג. והאדם אינו שם אלה הדברים אל לבו כי הרבה חטא על פשע, וחושב כי לא יתבע לדין על זה, וכאלו חס ושלום אין השגחה משמים על מעשיו המקלקלים.

וּבְאֵמַת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹתֵק עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא סֵאתוֹ
וְהַדִּין הַקָּשֶׁה מִתְגַּבֵּר וְהוֹלֵךְ וְנִגְזֵר חֲרוֹן אַף פִּתְאוּם עַל
הָאָדָם דְּגַמַּת הַרוּחַ סְעָרָה שְׂבָא עַל סְפִינַת יוֹנָה פִּתְעַ
פִּתְאוּם, וְהַרוּחַ הִיָּה הוֹלֵךְ וְסוֹעֵר וּבִקְשָׁה הַסְּפִינָה לְהִשְׁכַּר.

בֵּין גְּזֵרוֹת הַדִּין אֲשֶׁר בָּבוֹא עַל הָאָדָם פִּתְאוּם מְרַעֵשׂ כָּל
הַגּוֹף וְנִתְלַהֵב וְנִתְחַמֵּם הַגּוֹף וְנִכְנָס אֶל הַמָּטָה זוֹ הִיא
עֲרֵשׁ דְּוִי, וְתִרְדְּמָה נּוֹפֶלֶת עָלָיו וְזֶהוּ דְּגַמַּת (יוֹנָה א, ה) "וַיּוֹנָה
יָרַד אֶל יַרְכְּתֵי הַסְּפִינָה וַיִּרְדָּם", וּבְעוֹדוֹ מֵטַל עַל עֲרֵשׁ דְּוִי
מִתְחִיל רוּחַ לְקַשְׁקֵשׁ בְּקַרְבּוֹ.

טו. וְזֶהוּ הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁמְעוֹרֵר בְּאוֹתוֹ הַפַּעַם לֵב הָאָדָם
שֶׁלֹּא יִתְעַצֵּל הָאָדָם מִלְּהִרְהֵר בְּתִשׁוּבָה כִּי קָרַב הַיּוֹם
לְהַפְרֵד מִזֶּה הָעוֹלָם.

טז. וְזֶהוּ דְּכִתִּיב (שֵׁם שֵׁם, ו) "וַיִּקְרַב אֵלָיו רַב הַחֹבֶל", דָּא
[זֶה] הוּא יֵצֵה"ר שֶׁהוּא מְנַהֵיג אֶת כָּל הַגּוֹף וַיֵּאמֶר לוֹ
"מָה לָּךְ נִרְדָּם קוֹם קְרָא אֶל אֱלֹהֶיךָ" וְגו'.

סדר הלימוד ליום **כח שבט** [יום 146 בשנה]

לא עת לחשות, כי קרבה שעתך

לא שְׁעֵתָא הוּא לְמַדְמֵךְ דְּהָא סְלָקִין לָךְ לְדִינָא עַל כָּל
מָה דְּעֵבַדְתָּ בְּהַאי עֲלֵמָא, וְרָאָה לְהַתְּוֹדוֹת לְפָנֵי
בוֹרְאֵךְ. "מָה מְלֵאכְתֵּךְ" פְּרוּשׁ זָכַר עַל מְלֵאכְתֵּךְ שֶׁפְּעַלְתָּ

(ז) פְּרוּשׁ הַזֶּה לְלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ:

לא עת לחשות, מפני שמעלים אותך לדין על כל מה שעשית בעולם
הזה, וראה להתודות לפני בוראך. "מה מלאכתך" פְּרוּשׁ זָכַר עַל מְלֵאכְתֵּךְ

שפעלת בעולם הזה, וכמה שקרים וזיופים פעלת במלאכתך ובמחיתך, תן תודה ואל תתגאה פי אתה רואה פי קרוב הוא יום המיתה, והשלך הגאון והרמת רוח וזכר שנבראת מטפה סרוחה, וזהו שאמר: "מאין תבוא ומה ארצך" - הסתכל שמארץ נבראת ולארץ תשוב. "ואי מזוה עם אתה" תעין אם יש לך זכות אבות להגן עליך עתה בעת צרה, כל זה הוא התעוררות היצר שמעורר לב האדם בעת חליו...

ובאותה שעה יושבים בית דין של מעלה, והמליצים מלמדיו זכות והמקטרגים מזכיריו חובה וטוענים לפני הקדוש ברוך הוא, ואם נגזר לזכות מוטב, ואם נגזר חס ושלום למנות אזי נאמר על המלמדיו זכות שטרחו ויצאו להצילו, ועל זה נאמר: "ויחרתו האנשים להשיב אל היבשה ולא יכלו" לא עלה בידם להושיבו ליבשה שיקום ממטותו מחליו כי כבר נגזר מבית דין הגדול, ואז שלשה שלוחים ממניי יוצאים, אחד כותב כל הזכיות שלו וכל החטאים שלו ואחד שלוקח חשבון הימים לפי שני חייו שיהיו כל הימים בחשבון וכנזכר לעיל, שהיה עמו מיום שננתנה נשמתו בגוף במעי אמו. וגזרות דין לא נח ולא שקט עד שעושה שלו, שתצא נשמתו מהגוף ואז כתיב: "וישאו את יונה", שנושאים אותו לבית הקברות, ואז הפרושים נכרזים לפני מטתו כשנושאים אותו, אם הוא צדיק מכריזין עליו: "תנו כבוד לדיוקן המלך!" וזה שאמר הכתוב: "והלך לפניך צדקך" פרוש לפני המטה, ואם הוא חס ושלום מטנף בחטאים מכריזין עליו: "וי לפלוני, טוב היה שלא נברא!" אז מה כתוב בו: "ויטילוהו אל הים ויעמד הים מזעפו" - כשמכניסים אותו לבית הקברות, והדג שבלע את יונה זה הקבר, ושלשה ימים הראשונים כשהוא בקבר נתבקעים הבגדי מעים, ולאחר שלשה ימים אותו הטנוף מתהפך על פניו, ואומר לו: "קח מה שנתת בי, אכלת ושיתת, ולא נתת לעני, וכל ימך היו כחגים וכמועדים, והעניים היו רעבים שלא אכלו עמך, קח מה שנתת בי, זהו שכתוב: "וזריתי פרוש על פניכם" וגו', ואחר כך באים ממניי ומחזירים הנשמה אל הגוף, והוא בתוך הגוף עד שלשים יום, ובאותם עשרים ושבעה ימים הגוף נדון ביסורים קשים ומרים, והתחלת הדין הוא על החטאים שעשה בעיניו, ואחר כך - בידיים וברגלים ובכל הגוף בהכאות אכזריות מאד ואחר שלשים יום הנשמה עולה למעלה לתת חשבון ולקבל דין גיהנם ושאר דינים. והגוף סובל יסורים קשים על ידי תולעים...

בְּהַאי עֲלָמָא וְכֻמָּה שְׁקָרִים וְזִיּוּפִים פְּעֻלָּת בְּמִלְאכְתָּךְ
 וּבְמַחֲזִיתָךְ, תַּן תּוֹדָה וְאַל תִּתְגַּאֵה כִּי אַתָּה רוֹאֶה כִּי קְרוֹב
 הוּא יוֹם הַמִּיתָה, וְהַשְׁלֵךְ הַגְּאֻנָּה וְהַרְמַת רוּחַ וְזִכֹּר
 שְׁנִבְרַאת מִטְּפָה סְרוּחָה.

הַיֵּצֵר מְעוֹרֵר אֶת לֵב הָאָדָם בְּעַת חֲלָיו

יז. וְזֶהוּ שְׁאָמַר (שם, שם) "מֵאִיִן תְּבוּא וּמָה אַרְצָךְ", הַסֵּתְכַל
 דְּהָא מֵאַרְעָא אַתְּבְּרִית וּלְאַרְעָא תְּשׁוּב "וְאִי מְזַה עִם
 אַתָּה" תַּעֲיִן אִם יֵשׁ לְךָ זְכוּת אָבוֹת לְהַגֵּן עָלֶיךָ עֵתָה בְּעַת
 צָרָה, כֹּל זֶה הוּא הַתְּעוֹרְרוֹת הַיֵּצֵר שְׁמְעוֹרֵר לֵב הָאָדָם
 בְּעַת חֲלָיו.

קוּדָם פְּטִירַת הָאָדָם גַּם הַיֵּצֵר הָרַע הוּא טוֹב
 וְזֶהוּ נִרְאֶה לִי לְתַרְוֵן הַמְּדַרְשׁ פְּרָשְׁת בְּרֵאשִׁית (פ"ט, ט) י
 "וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד זֶה מִלְּאֵךְ הַמּוֹת", וְלִפְנֵי זֶה אָמַר
 טוֹב מְאֹד זֶהוּ הַיֵּצֵר הָרַע עֵיִן שָׁם, רוּצָה לוֹמַר בְּזִמְן שֶׁהוּא
 קְרוֹב לְמוֹת אֲזִי גַם הַיֵּצֵר הָרַע הוּא טוֹב הַמְּעוֹרֵר הָאָדָם
 לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וְלִהְתּוֹדוֹת כַּנִּזְכָּר.

וּבְהַהוּא שְׁעָתָא יִתְבִּין בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה וְהַמְּלִיצִים
 מְלַמְּדִין זְכוּת וְהַמְּקַטְרְגִים מְזַפְרִין חוּבָה
 וְטוֹעֲנִים לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִם נִגְזַר לְזְכוּת מוֹטָב,
 וְאִם נִגְזַר חֶסֶד וְשָׁלוֹם לְמוֹת אֲזִי נֹאמַר עַל הַמְּלַמְּדִין זְכוּת
 שְׁטַרְחוּ וְיִצְאוּ לְהַצִּילוֹ, וְעַל זֶה נֹאמַר (יוֹנָה א, יג) "וַיִּחְתְּרוּ
 הָאֲנָשִׁים לְהַשִּׁיב אֶל הַיִּבְשָׁה וְלֹא יָכְלוּ" לֹא עָלָה בְּיָדָם
 לְהוֹשִׁיבוֹ לַיִּבְשָׁה שִׁיקוּם מִמִּטָּתוֹ מִחֲלָיו כִּי כָּבֵד נִגְזַר מִבֵּי
 דִּינָא רַבָּא.

וְאִזְ שְׁלֹשָׁה שְׁלוּחִים מְמַנִּים יוֹצְאִים, חַד כּוֹתֵב כָּל הַזְכִּיּוֹת
שְׁלוֹ וְכָל הַחֲטָאִים שְׁלוֹ וְחַד דְּנָטִיל חֲשָׁבוֹן הַיָּמִים
לְפִי שְׁנֵי חֲזָיו שְׁיֵהִיו כָּל הַיָּמִים בְּחֲשָׁבוֹן וְכַנְזָכָר לְעֵיל וְחַד
דְּהוּי עַמִּיָּה מִיּוֹם שְׁנַתְנָה נְשַׁמְתּוּ בַּגּוֹף בְּמַעֲי אָמוּ.

וּגְזֵרוֹת דִּינָא לֹא נַח וְלֹא שְׁקֵט עַד דְּעַבִּיד דִּילִיָּה שְׁתַּצָּא
נְשַׁמְתּוּ מֵהַגּוֹף וְאִזְ כְּתִיב (שָׁם שָׁם, טו) "וַיִּשְׂאוּ אֶת
יוֹנָה", שְׁנוֹשְׂאִים אוֹתוֹ לְבֵית הַקְּבָרוֹת.

סדר הלימוד ליום כט שבט [יום 147 בשנה]

אם חטא מכריזין לפניו, שנח לו שלא נברא

יח. וְאִזְ הַכְּרוּזִים נִכְרָזִים לְפָנֵי מַטְתּוֹ כְּשְׁנוֹשְׂאִים אוֹתוֹ, אִי
אִיהוּ זַכָּאָה מְכַרְיִזִין עָלָיו הָבוּ יָקָר לְדִיוֹקְנָא דְּמַלְכָּא
"יבוא שלום" (ישעיה נז, ב) וכו'. וְזֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב (שָׁם נח,
ח) "וַהֲלֹךְ לְפָנֶיךָ צְדָקָה" פְּרוּשׁ לְפָנֵי הַמַּטָּה.

ואם הוא חס ושלום מטנף בחטאים מכריזין עליו וי
לפלוגי הדין טב דלא יתברי כדין, מה כתיב ביה,
(יונה א, טו) "וַיִּטְלוּהוּ אֶל הַיָּם וַיַּעֲמַד הַיָּם מִזְעָפוֹ" כִּד
עָאֲלִין לִיָּה לְבֵית הַקְּבָרוֹת, וְהַדְּג דְּבָלַע לִיָּה לְיוֹנָה דָּא אִיהוּ
קְבָרָא וְשְׁלֹשָׁה יָמִים הָרֵאשׁוֹנִים כְּשֶׁהוּא בְּקָבָר נִתְבַּקְעִים
הַבְּנֵי מַעִים, וְלִכְתּוּר ג' יָמִים הֵהוּא טְנוּפָא אֶתְהַפֵּךְ עַל
אֲנָפוּי וְאָמַר לוֹ טַל מַה דִּיהִבְתָּ לִּי אֶכְלֶתָ וְשִׁתִּיתָ וְלֹא יִהְיֶתָ
לְמַסְפָּנָא וְכָל יוֹמָךְ הוּי כְּחִגִּין וְכְמוֹעֵדִין וּמַסְכְּנֵי הוּי רַעֲבִין
וְלֹא אֶכְלוּ בְּהַדְּךָ, טַל מַה דִּיהִבְתָּ בִּי. הַה"ד (מלאכי ב, ג)
"וְזִרְתִּי פָּרַשׁ עַל פְּנִיכֶם" וְגו'.

יז. לְבַתֵּר דָּא בְּאִים מְמַנִּים וּמְחִזְרִין הַנְּשָׂמָה אֶל הַגּוֹף
וְהוּא בְּתוֹךְ הַגּוֹף עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּבְהֵנֵךְ כִּ"ז יָמִים
הַגּוֹף נִדוֹן בְּיִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים וְהִתְחַלַּת הַדִּין הוּא עַל
הַחֲטָאִים שֶׁעָשָׂה בְּעֵינָיו, וְאַחַר כֵּן בְּיָדַיִם וּבְרַגְלָיִם וּבְכָל
הַגּוֹף, בְּהַכָּאָה אַכְזָרִית מְאֹד. וְאַחַר תְּלָתִין יוֹם נִשְׁמָתָא
סָלְקָא לְעֵילָא לְתַת חֲשׁבוֹן וּלְקַבֵּל דִּין גִּיהֵנָם וּשְׂאָר דִּינֵינִים.
וְהַגּוֹף סוֹבֵל יִסּוּרִים קָשִׁים עַל יְדֵי תוֹלְעִים.

והענין כי ז' דינים קשים חולפים ועוברים על בני אדם
כשנפטרים מההוא עלמא.

(א) חד, כשהנשמה יוצאת מהגוף.

(ב) השני, כשנושאין אותו לבית הקברות והפרוזים
מכריזין מעשים רעים שעשה אוי לאותה בושה
וכלמה.

(ג) דין ג', כשמכניסין אותו לקבר.

(ד) דין הד' מה שסובל בשלשים יום.

(ה) דין ה' התולעים בגוף.

(ו) דין ו' דין של גיהנם.

(ז) דין ז', שהנשמה נדחית מחוץ לפרגודא קדישא ואזלא
ונחתת בעלמא [פרוש: הנשמה נדחית מחוץ לפרכת
הקדש והולכת ויורדת בעולם], ואין לה מקום מנוחה עד
שנתמקרו כל החטאים ופשעים.

על כן צריך כל אדם לזכור כמה הרפתקאות יעברו עליו
כמה יסורים וכמה חיל ורעדה ורתת וזיע וחלחלה
עד שתבא נשמתו למקום מנוחה.

סדר הלימוד ליום **ל שבט** [יום 148 בשנה]

צריך להתפלל שימחל לו הקדוש ברוך הוא עוונותיו, הן מה שחטא בעיניו הן מה שחטא בידי וברגליו

ועל זה כתב בזהר (פרשת ויקהל, דף קצ"ט עמוד א'): בר נש צריך לצלוא תדיר [פרוש: בן אדם צריך להתפלל תמיד] ולומר בכל יום "ברכי נפשי את ה'" וכו'. קפיטל ק"ג וק"ד ואחר כך "יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתסלח ותמחל לי על כל פשעים וחטאים מה שעשיתי הן בראות עיני הן מה שחטאתי בידי ורגלי ורגופי, ובאם שהגיע עת וזמן פטירתי ומוכרח אני לפוק מן עלמא דין אזי באותו זמן לא אוכל לברכא יתך ולא תבא בתיובתא, על כן היום הזה אני מבקש שלא תיסרני אחר מותי ולא תבא נשמתי בגן עדן בלי שום מורא ופחד, וזה שאמר הכתוב (תהלים קד, לה) "ברכי נפשי את ה' הללויה".

❦ פֶּרֶק מ' ❦

א. "לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי" (תהלים נא, יב). פֶּרֶשׁ הַמָּאוֹר הַגְּדוֹל הָרֵב רַבִּי מִשֶּׁה אֲלֶשֶׁיךָ ז"ל: תפלת דוד המלך עליו השלום היה שלא יבוא עוד בגלגול, שכל מי שאינו קונה שלמות בעולם

(ח) פרוש ללשון הקדש:

ומכרח אני לצאת מהעולם הזה, אזי באותו זמן לא אוכל לברך אותך ולחזור בתשובה, על כן היום הזה אני מבקש שלא תיסרני אחר מותי, ולהחזיר נשמתי בגן עדן בלי שום מורא ופחד.

הזֶה מְכָרְח לְבוֹא בְּגִלְגּוּל בְּאֶדָם אַחַר וּלְתַקֵּן מֵה שְׁחָסַר
 מַעֲשֵׂה הַטּוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְעַל זֶה הַתְּפַלֵּל דָּוִד הַמֶּלֶךְ ע"ה
 שְׁיִנְצַל מֵהַגִּלְגּוּל וְאָמַר, "וְרוּחַ נְכוֹן חֲדַשׁ בְּקִרְבִּי", וְלֹא עַל
 יְדֵי גִלְגּוּל נִשְׁמָתִי בְּאִישׁ אַחַר שְׁאֵנִי מְכָרְח לְמוֹת
 וְלִהְתַּגְּלַגֵּל בְּאִישׁ אַחַר.

שְׁנֵי אֲפָנֵי גִלְגּוּל

ב. אָמַנְס דַּע שְׁעַנִּין גִּלְגּוּל הַנִּשְׁמָה מִתְחַלֶּקֶת לְב' אֲפָנִים.
 הָאֶפֶן הָאֶחָד, שְׁאִינוּ בְּהִכְרַח שְׁיָמוּת וְיִתְגַּלְגַּל נִשְׁמָתוֹ
 בְּאִישׁ אַחַר לְתַקֵּן הַגִּלְגּוּל, אֲלֵא הַזְכִּיר הָעַנִּין שְׁבַע עוֹדוֹ
 בְּחִיּוֹ תְּבוֹא נִשְׁמָה אַחֶרֶת בְּתוֹךְ גּוֹפּוֹ אִף שְׁכָבַר הִיָּה
 לְהַגּוֹף נִשְׁמָה א' וּשְׁנֵי הַנִּשְׁמוֹת בְּיַחַד דְּהֵינּוּ נִשְׁמָה
 הַחֲדָשָׁה וְנִשְׁמָה שְׁלוֹ הַמָּה בְּחַבּוּר, כְּמוֹ הַיּוֹלֵד בְּתוֹךְ
 הָאִשָּׁה מְעַבְרָת.

ג. וְעַל כֵּן נִקְרָא גִלְגּוּל זֶה בְּחִינַת הָעַבּוּר. וְכַשֵּׁם שֶׁהַיּוֹלֵד
 מְכַסֶּה וְנֹעֵלִם בְּתוֹךְ הָאֵם, כִּשְׁהָאִשָּׁה מְעַבְרָת, כִּף
 הַנִּשְׁמָה הַחֲדָשָׁה בְּתוֹךְ נִשְׁמָה שְׁלוֹ מְכַסֶּה וְנֹעֵלְמָה, עַד כִּי
 יִתְקַן הַקֶּלְקוּל, וְאֵז הוֹלֶכֶת הַנִּשְׁמָה הַחֲדָשָׁה לְמַכּוֹן שְׁבִתָּהּ
 וְלְמִקוּמָה הָרְאוּיָה לָהּ.

ד. וְזֶה הַגִּלְגּוּל הוּא גִלְגּוּל שְׁאִינוּ חָמוּר. מֵה שְׁאִין כֵּן אִם
 הַקֶּלְקוּל גָּדוֹל, אִין לוֹ תִקְנָה כִּי אִם שְׁתַּתְּגַלְגַּל הַנִּשְׁמָה
 בְּשַׁעַת יְצִירַת הַיּוֹלֵד וְנִשְׁמָה זוֹ לְבַד בְּתוֹכוֹ וְהִיא בְּתוֹךְ
 הַגּוֹף זְמַן רַב כֹּל הַיָּמִים, וְלַפְעָמִים יֵצֵא שְׁכָרָה בְּהַפְסָדָה
 שְׁזָה הָאָדָם לֹא דֵי שְׁאִינוּ מְתַקְנָה אֲלֵא אֲדַרְבָּא גּוֹרֵם לָהּ
 פְּגָמִים יוֹתֵר גְּדוֹלִים עַל יְדֵי חֲטָאִים וּפְשָׁעִים וְזֶה עַנִּין רַע
 מְאֹד לְנִשְׁמָה.

סדר הלימוד ליום א אדר [יום 149 בשנה]

ה. וְהָיָה יֵשׁ מִצְוָה אַחַת אֲשֶׁר בְּעֵינֵי הָאָדָם עֲנֹשָׁה קָל הוּא
וְהוּא חָמוּר, וְזוֹ מִצְוַת הַשְּׁבֵת אֲבָדָה. שְׂפֵה־יִתּוֹ עוֹבֵר
עַל הַשְּׁבֵת אֲבָדָה שְׂרוּאָה אֲבֹדַת אָחִיו וְאִינוֹ מֵהִדְרֵי אַחֲרֵיהָ
לְקַח אוֹתָהּ וּלְהַשִּׁיבָה הַכְּרוּחַ לְבוֹא בְּגִלְגּוּל בְּיֶלְד הַנוֹצֵר
לְהַשִּׁיב לְבַעֲלֶיהָ, וּבִתְוֹךְ הַזְּמַן סוֹבֵל יְסוּרִים וְצָעַר זְמַן רַב
וְאִינוֹ בָּא בְּגִלְגּוּל הַקָּל שֶׁהוּא בְּחִינַת הָעִבּוּר שֶׁהוּא מִתְּפַסָּה
וְנִעְלָם בְּתוֹךְ נִשְׁמָתוֹ, וְכַנּוֹזֵר בְּסִפְר גִּלְגּוּלֵי הָאָרֶץ ז"ל
פָּרְשַׁת כִּי תֵצֵא, "וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל אֲבֹדַת אָחִיךָ" וְגו', כִּי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דֵּן אֶת הָאָדָם מִדָּה כְּנֹגֵד מִדָּה.

יְפֵה קוֹרַת רוּחַ שֶׁל שְׁעָה אַחַת בְּעוֹלָם הַבָּא, מִכָּל תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה
ו. וְעַל כֵּן כָּל יֵרָא וְחָרַד יִתְפַּלֵּל שֶׁיִּנְצַל מִגִּלְגּוּלִים כִּי בְּעֵינֵי
הָעַם הוּא עֲנֹשׁ קָל הַגִּלְגּוּל. אֲמַנָּם יִתְבוּנֵן הַחֲכָם וְיִרְאֶה
כִּי גַם בְּהִיּוֹתוֹ מְגִלְגָּל בְּאָדָם כָּשֶׁר וְיִשָּׁר עִם כָּל זֶה טוֹב לוֹ
יֹתֵר אִם הָיָה כְּכֹר בְּמִקּוֹם מְנוּחָתוֹ, כִּי יְפֵה קוֹרַת רוּחַ שֶׁל
עוֹלָם הַבָּא שְׁעָה אַחַת, מִכָּל חַיִּי וְתַעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה. עַל
אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁהָאָדָם מְגִלְגָּל בְּמִקּוֹם צָר בְּחַיּוֹת
וְעוֹפּוֹת, וּלְפַעְעִמִּים מְגִלְגָּל בְּאֲבֵן דוּמָם. כְּגוֹן, הַמְרַגֵּיל
עֲצָמוֹ בְּלִשׁוֹן הָרֶע הוּא מִתְגַּלְגֵּל בְּאֲבֵן הַמְנַח ע"פ הַשְּׂדֵה
וְשֵׁם הוּא בַּחֲשֵׁךְ בְּלִתֵּי אוֹר.

מִי שְׂאוּכַל מְאֻכְלוֹת אִסּוּרוֹת, עוֹנְשׁוֹ גְדוֹל מֵעֲנֹשׁ הַגִּיהֵנָם

וּמִי שְׂאִינוֹ מְדַקְדֵּק בְּאַכִּילַת סֶפֶק אִיסוּר מִתְגַּלְגֵּל בְּעֵלְיָן
שֶׁל אֵילָן, וּבְכָל פַּעַם שֶׁהָרוּחַ מְנַעֵנֵעַ הוּא סוֹבֵל
יְסוּרִים וְצָעַר גְּדוֹל מְאֹד.

וּפְרָנָם הַמִּתְגָּאָה עַל הַצְבוּר מִתְגַּלְגֵּל בְּדַבְרוֹהָ וְשֵׁם הוּא
בְּכָל עֵת וּבְכָל רִגְעַ וַיֵּשׁ לוֹ צַעַר יוֹתֵר מֵעֲנָשׁ שֶׁל
גִּיהֵנָם כִּי הוּא אֶסוּר בְּמִקּוּם צַר כְּזֶה בְּתוֹךְ הָאָרֶס וְזֶהוּ עֲנָשׁ
מִחֲמַת גְּאֹהָ לְבַד, וְאִם הוּא פּוֹעֵל רַע עַל יְדֵי הַגְּאֹהָ דִּהְיִנוּ
שֶׁהַלְבִּין פְּנֵי הַבָּאִים לְפָנָיו בְּבִיּוּשִׁים וְכִיּוּצָא בּוֹ שְׂאָר
פְּעֻלוֹת רַעוֹת, עַל זֶה יֵשׁ עֲנָשִׁים אַחֲרֵים מְפָרְשִׁין הֵן בְּסִפְרֵי
הַקְּבֵלָה וְרַחֲמָנָא לִיצְלָן מֵעוֹנָשִׁין הֵהֵם.

הַרְוֵרָה אַחַר זְנוּת מִתְגַּלְגֵּל בְּגוֹיָה שֶׁהִיא זוֹנָה וּבְכָל פַּעַם
שֶׁמְזַנֵּין עִמָּה מוֹסִיפִין לוֹ טְמָאָה עַל טְמָאתוֹ וְהָיָה
עַל הַנְּתוּוֹ וְשִׁבְרוֹ גְּדוּל כַּיֵּם אֵין לְסַפֵּר הַיְסוּרִים קָשִׁים
וּמְכַאוּבִים שְׁלוֹ. וְשְׂאָר פְּרֻטֵי גִלְגוּלִים יִתְבָּאֲרוּ בְּפִרְקִים
הַבָּאִים בַּסֵּד.

וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה הַמְּגַלְגָּלִים בְּבִהְמוֹת טְמָאוֹת וְעוֹפוֹת
הַטְּמָאָה יוֹשְׁבֵי חֶשֶׁךְ וְצִלְמוֹת בְּצַעַר סוּבְלֵי עֲנוּיִים
קָשִׁים וּמְרִים בְּסִרְחוֹן קָרֵב וּמַעֲיִם שְׁלֵהֶם, וּבְכָל עֵת וְרִגְעַ
סוּבְלִים צַעַר מִמֶּשׁ דִּינִין קָשִׁים מְגִיֵּהֶם, וְאַף עַל כֵּל זֹאת
אֵינוֹ נִצּוֹל מֵעֲנָשָׁה שֶׁל גִּיהֵנָם אַחַר כֵּל הַגִּלְגוּלִים.

סדר הלימוד ליום **ב אדר** [יום 150 בשנה]

מעשה מהאריז"ל שגרש רוח מבחור אחד

רֵאָה מַה שֶׁמְצַאֲתִי כְּתוּב בְּשֵׁם הָאָרִיז"ל. בְּצַפַּת תּוֹב"ב
הָיָה בַחֲזוֹר אֶחָד בֶּן אַחוֹתוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ רוֹפֵא
ז"ל וְהוּא בֶּן י"ח שָׁנִים הָיָה לוֹמֵד בִּישִׁיבָה. פַּעַם אַחַת
הִסְתַּכַּל בּוֹ הָאָרִיז"ל וְאָמַר לְאַבְיוֹ בְּנֵךְ יֵשׁ בּוֹ רוּחַ אֶחָד,
רֵאָה לְהַמְצִיא לוֹ מְזוֹר וְתַרוּפָה וְאֵל תַּחוּס עַל הַמָּמוֹן.

וְהָשִׁיב אֶבְי הַבְּחֹר, חֶסֶם וְשָׁלוֹם שִׁיְהִי בּוֹ רוּחַ כִּי אִם זֶה שְׁנָתִים לְבוֹ כּוֹאֵב. וְלִפְעָמִים כְּשִׁלְּבוּ חָלַשׁ אֲזִי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הָרוּפָא עוֹשֶׂה לוֹ רְפוּאוֹת וּמִתְרַפֵּא לְפִי שְׁעָה וְאַחַר כֶּךָ חוֹזֵר הַכָּאֵב. וְאָמַר לוֹ הָאֲרָ"י ז"ל תִּרְאֶה שְׂפָדְכִּי כִּן יִהְיֶה. וְלֹא הָיוּ יָמִים מוּעָטִים עַד שְׁנַת־גְּלַה הָרוּחַ וְהַתְּחִיל לְכַצְבֵּץ בְּבַחֹר, וּבָאוּ וְהוֹדִיעוּ לְהָאֲרָ"י ז"ל וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הָאֲרָ"י ז"ל בְּאִזְהָ אִפֵּן בָּא הָרוּחַ לְהַבְּחֹר וְהָשִׁיב לוֹ הָרוּחַ הָעֲנִין כֶּךָ הוּא :

בְּשִׁהֲיִיתִי בְּרוּמֵי הַיִּתִּי דָר עִם עָנִי אֶחָד שֶׁהָיָה מִתְפָּרְגִם מִהַצְדָּקָה וְלֹא הָיָה בְּבֵיתוֹ שׁוֹם לְחֶם וּמִזוֹן וּבִקְשׁ הָעֲנִי מִמֶּנִּי שֶׁאֲנִי אֶתֵּן לוֹ לְחֶם וְלֹא הָיִיתִי רוֹצֵה לְתֵן לוֹ וּמַת הָעֲנִי הַנִּזְכָּר לְעִיל לְנֶגֶד עֵינֵי מַחֲמַת הָרַעְבּוֹן, וְלִכֵּן הָיוּ בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה גּוֹזְרִין שְׂיִמּוֹת הוּא כְּמוֹ שֶׁהַמִּית אֶת הָעֲנִי, וְכֵן הָיָה שֶׁלֹּא הָיוּ יָמִים מוּעָטִים וּבָאוּ עָלָיו גְּזֻלָּנִים וְהָרְגוּ אוֹתוֹ. וְאַחַר הַהֲרִיגָה בְּאֵתִי אֶל הַבְּחֹר הַזֶּה.

אסור הסתכלות בנשים

וְנָזַר עָלָיו הָאֲרָ"י ז"ל שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה לְבַחֹר שׁוֹם הַזִּק חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וְהָשִׁיב הָרוּחַ אִם תִּרְצֶה שְׂאֵצָא מִהַבְּחֹר אַעֲשֶׂה תִּנְאֵי עִמָּךְ, וְהוּא כִּי אַחֲרֵי צְאֵתִי מִכָּאן שֶׁלֹּא יִרְאֶה הַבְּחֹר זֶה פָּנֵי נִקְבָה מִשָּׁךְ ג' יָמִים וְאִם יַעֲבֹר הַתִּנְאֵי אֶהְרַגְנוּ.

וַיִּצָא הָרוּחַ, וַצִּוָּה הָאֲרָ"י ז"ל לַעֲשׂוֹת שְׂמִירָה אֶל הַבְּחֹר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּבֵית הַמְדָרֶשׁ וְלֹא יִנְיָחוּ אוֹתוֹ לְצֵאת מִבֵּה"מ וְלֹא תִבֵּא שׁוֹם אִשָּׁה לְבֵית הַמְדָרֶשׁ כִּי הָרוּחַ אוֹרֵב לוֹ עַל הַתִּנְאֵי שֶׁעָשָׂה עִמִּי.

וּבַתּוֹךְ כִּךְ הֵלֶךְ גְּדוֹל הַדּוֹר מוֹהַר־ר חַיִּים וַיִּטַּל ז"ל מִבֵּית
הַמְדָּרֶשׁ לְהַכִּין צְרָכֵי מִצְוֵה שְׁעֵשֶׂה בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ
וְהַנִּיחַ בְּמִקוּמוֹ בֶּן דּוּדוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ רוֹפֵא הַנִּזְכָּר לְעִיל
וְהֵלֶךְ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְהַתְּעַסֵּק בְּמִצְוֵה אַחֲרַת וְהַנִּיחַ לְהַבְּחֹר
יְחִידֵי בְּבֵית הַמְדָּרֶשׁ.

וּבַתּוֹךְ כִּךְ בָּאָה אִמּוֹ שֶׁל הַבְּחֹר וְדוֹדָתוֹ לְבֵית הַמְדָּרֶשׁ
לְרֹאוֹתוֹ, וּכְשֶׁהָיוּ רוֹאִים אוֹתוֹ הָיוּ נוֹשְׁקִין אוֹתוֹ
וּבְאוֹתוֹ הַשְּׁעָה בָּא הָרוּחַ וְחָזַר לְהַבְּחֹר וְנִכְנַס בּוֹ וַחֲנָקוֹ.
וּמִפְּנֵי יְרֵאת הַשְּׁרָרָה שְׁלֹא יֵאמְרוּ שֶׁהַיִּשְׂרָאֵלִים הִרְגוּ אוֹתוֹ
עָשָׂה הָאָר"י ז"ל קְפִיצַת הַדֶּרֶךְ עַל שְׁנֵי קָנִים, וְהֵלֶךְ עִם
תַּלְמִידָיו לְטַבְּרִיא בְּרִגְעַ אֶחָד וְזֶה הָיָה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
וּבְטַבְּרִיא הִתְפַּלֵּל הָאָר"י ז"ל לְהַסְגִּיר פִּיהֶם שֶׁל מְשֻׁטֵּינִים
וְכֵן הָיוּ, וְאַחַר כִּךְ חָזַר לְצַפַּת תּוֹב"ב.

סדר הלימוד ליום ג אדר [יום 151 בשנה]

על כֵּן יֵרָאֶה הָאָדָם גְּדוֹל הָעֲנָשׁ הַמְּסַתְּפֵל בְּנָשִׁים זְרוֹת,
וּמֵה הַבְּחֹר הַזֶּה שְׁלֹא הִסְתַּפֵּל אֶלָּא עַל אִמּוֹ וְדוֹדָתוֹ,
חָזִי מֵאֵי סֵלִיק בֵּיה [יֵרָאֶה מֵה עֲלָתָה בּוֹ], וּמְכַל שְׁכֵן בְּנָשִׁים
זְרוֹת. וְעַל זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה (אָבוֹת פָּרָק א,
מִשְׁנָה ה'): "כָּל הַמְּרַבֵּה שִׁיחָה עִם אִשָּׁה גוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ".

על כֵּן עֲנִין גְּדוֹל הוּא כְּשֶׁהָאָדָם מְתַנְהֵג שְׁלֹא לְהִסְתַּפֵּל
לְמַרְחוֹק כִּי אִם עֵינָיו יֵהִיו תְּמִיד מְשׁוֹטְטוֹת לְמַטָּה
לְאַרְץ. וְכֵן מְצִינוּ בְּהִנְהָגוֹת חֲסִידִים הָרֵאשׁוֹנִים שְׁעֵינֵיהֶם
לְמַטָּה וּמְתַכּוֹנִים לִיְחַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיה, כִּי

ד' גִּוּנִין שֶׁל הָעֵינַיִם מוֹרִים עַל ד' אוֹתוֹת הַשֵּׁם הוּי"ה (תקוני זהר, תקון ע'), וּשְׂכִינָהּ הִיא מוֹרָה עַל הָאָרֶץ שֶׁנִּקְרָאת אָרֶץ הַקְדוּשָׁה הַמְּקֻדְשֶׁת מִכָּל הָאָרְצוֹת כַּמְאֹמֶר הַכְּתוּב (תהלים קא, ו) "עֵינַי ה' בְּנֹאֲמָנִי אֶרֶץ לְשֹׁכֵת עַמְדִּי".

מה שָׂאִין כֵּן גְּבוּהַ עֵינַיִם וְרַחֲב לִבָּב עָלָיו אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, "אוֹתוֹ לֹא אוֹכֵל" אִתּוֹ לֹא אוֹכֵל לְהִתְדַבֵּק, כִּי הוּא מְפָרִיד בֵּין הַדְּבָקִים. וְכָל הַמְּפַקֵּיר עֵינָיו לְרֹאוֹת בְּהִסְתַּכְּלוֹת דְּבָרִים הָאֲסוּרִים שׁוֹאֵב וְשׁוֹאֵף הַסְטֵרָא אַחֲרָא אֵלָיו וְגוֹרֵם לוֹ רַעוּת הַרְבֵּה לֵהוֹיֹת הוּא עֵין רַע וְכָל מִי שֵׁישׁ לוֹ עֵין רַע גּוֹרֵם קְלָלָה לְעַצְמוֹ וְלַחֲבֵרוֹ.

יְרַגֵּיל עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד בְּדְבָרִים שֶׁבְּקֻדְשָׁה

זוהו שָׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּבֹא מְצִיעָא דְף ק"ז עמוד ב') צ"ט חֲלָקִים בְּעֵין רַע וְכו' כּוֹנְנָתָם בְּהִזָּק רֵאִיָּה שֵׁישׁ בָּאָדָם וְכָל זֶה הוּא גֵרָם אֲסוּר רֵאִית עֲבוּדָה זָרָה וְאָף אַנְדְרֵטִי שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה הוּא אֲסוּר וְיִרְגֵּיל תָּמִיד לְרֹאוֹת בְּדְבָרֵי קְדוּשָׁה כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְתִּי בְּפָרֶק א' דְף א' עֵין שָׁם.

גְּדַל עֵינַיִן נְתִינַת צְדָקָה

וּנְלַמּוּד עוֹד מְפָרֵק זֶה, שָׂאֵל יַעֲלִים אָדָם עֵינָיו מִן הַצְּדָקָה כִּי בְּעֵבוֹר שְׂלֵא נִתֵּן הַרוּחַ לְעֵינֵי הַנּוֹזֵכַר לְעִיל אֵיזָה דְּבַר מֵאֲכָל מֵת לְפָנָיו וְעֵבוֹר כֵּן נִהְרַג גַּם הוּא, וּבְעֵבוֹר חֲטָא זֶה הַכֶּרֶחַ לְדוֹן בְּכַף הַקָּלַע לְהַעֲשׂוֹת רוּחַ כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְתִּי לְעִיל. עַל כֵּן יִהְיֶה לְכָל אִישׁ לֵב רַחֲמָן וְיִכְנִיס לְבוֹ וְעֵינָיו וְשָׂאֵר אֵיבָרָיו בְּקְדוּשָׁה וְיִזְכֶּה לְרֹאוֹת עֵין בְּעֵין פָּנֵי הַשְּׂכִינָה ג' פְּעָמִים בְּשָׁנָה אָמֵן.

סדר הלימוד ליום ד אדר [יום 152 בשנה]

פְּרַשְׁתָּ בִּי תִּשְׂא   פָּרָק בִּי"א

א. אֵיטָא בְּסִפְרֵי הִיכְלוֹת וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, "בְּרוּכִים אַתֶּם לֵה" (תהלים קטו, טו), בְּרוּכִים אַתֶּם לִי שָׁמַיִם וְאָרֶץ יוֹרְדֵי מְרַכְּבָה אִם תֹּאמְרוּ לְבָנֵי מֵה שְׁאֲנֵי עוֹשֶׂה לְיִשְׂרָאֵל כְּשֹׂאֲמָרִים קִדְּשָׁה. לְמַדּוּ אוֹתָם וְאִמְרוּ לָהֶם שְׂאוּ לְמָרוֹם עֵינֵיכֶם וְרֹאוּ מֵה שְׁאֲנֵי עוֹשֶׂה לְיִשְׂרָאֵל כְּשֹׂאֲמָרִים קִדְּשָׁה, כִּי אֵין לִי הִנָּאָה בְּעוֹלָמִי כְּאוֹתוֹ רָגַע שְׁעֵינִיהֶם נְשׁוֹאוֹת לִי וְעֵינֵי נְשׁוֹאוֹת לָהֶם וְהִבֵּל הַיּוֹצֵא מִפִּיהֶם עוֹלָה לְפָנַי כְּרִיחַ נִיחוּחַ, וּבְאוֹתוֹ שְׁעָה אֲנִי מִנְשָׁק וּמִחֶבֶק דְּמוֹת יַעֲקֹב הַחֲקוּקָה בְּכֶסֶף הַכְּבוֹד "עכ"ל.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קְרוֹב לְצַדִּיקִים - לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמֶת

ב. וְרָאָה כִּמָּה חֶבְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְאַבִּיהֶם וְאִיךָ לֹא נֶעְבַד אוֹתוֹ בְּאֵימָה וּבִירְאָה בְּכֹל לֵב וְנִפְּשׂ אֶת אֲבִינוֹ שְׁבַשְׁמַיִם, אֲשֶׁר הוּא רְחוּק מִרְשָׁעִים וְקְרוֹב לְצַדִּיקִים לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמֶת. וְכֹל הַיִּרָא וְתָרַד לְדַבֵּר ה' יִקִּים מִדָּה הַכְּתוּבָה בְּכֹאן כְּדֵי שְׂיָבוֹא לְתַכְלִית הָאֱהָבָה וְיִזְכֶּה לְעוֹלָם הַבָּא בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא.

הָאֲדָם צָרִיךְ לִקַּח פְּנָאֵי לְעַצְמוֹ בְּכֹל יוֹם לְחֻשָׁב מִקְדְּשַׁת הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ

ג. וְהוּא שְׂיִקַּח פְּנָאֵי לְעַצְמוֹ בְּכֹל יוֹם לְחֻשָׁב בְּמַחְשַׁבְתּוֹ קְדוּשַׁת הַבּוֹרָא ית' שֶׁהוּא גְדוֹל מְאֹד כְּמוֹ שֶׁסִּדֵּר הַפִּיטָן "וְקִדְּשָׁתָךְ בְּפִיהֶם וְאֲבִיתָה תְּהִלָּה מִבְּשׂוֹר וְדָם מִחֻצִיר יִבְשׂ"

מצל עובר מעמוסי בטן" וכו' "ומתים במשפט וחיים
ברחמים וקדשתך בפיהם". ועל ידי המחשבה זו יתלהב
לבו לעבודת הקדוש ברוך הוא.

ד. כמבאר בזהר פְּרֶשֶׁת וַיִּקְהַל (דף קצ"ח עמוד ב'),
דכשחושב האדם לעבודת הבורא יֵאָזִי מִחֲשֶׁבֶה
ההיא סֶלֶקַת תְּחִלָּה עַל הַלֵּב דֵּהוּא קִיּוּמָא וַיִּסּוּדָא דְכָל
גוּפָא, וְאַחַר כֵּן סֶלֶקַת הֵהיא מִחֲשֶׁבֶה טוֹבָה עַל שְׂאָר
אֵיבְרֵי הַגּוּף וְאִז מִחֲשֶׁבֶת הַלֵּב וְאֵיבְרֵי הַגּוּף מִתְחַבְּרִין
כַּחֲדָא וְאֲנֹן מְשַׁכִּין עֲלֵיהּ זְהוּרָא דְשְׂכִינְתָא לְדִירָה עִמָּהוּן
וְהֵהוּא בַר נֶשׂ אֵיהּ חוּלְקָה.

אהבה ויראה כחדא אזלין

ה. וצריך אותו האדם לדבק ביראת ה' כי אהבה ויראה
תרוויהו כחדא אזלין כמבאר באריכות בראשית חכמה
וכמבאר בספר חרדים על פסוק (דברים כח נח. י יב): "ליראה
את השם הנכבד והנורא ולאֵהבה אותו". ופרוש הדבר
הוא כשמצד אחד את השם ירגז ויזדעזע כל גופו וכשמצד
אחר ברכה יברך בשפה ברוחה ובהרגשת כל גופו ולא
לזרק ח"ו ברכה מפיו במהירות.

(נט) פרוש:

פי האברים מספיקים לרצון הלב, ואז רצון הלב ורצון האברים
מתחברים יחד, והם מושכים עליהם זהר השכינה לשכון עמם, ואותו
אדם חלקו של הקדוש ברוך הוא, פי על ידי הסכמה בלב לעבד את ה',
השכינה עושה משפן בלבו ומחנות השכינה שורים באיבריו ונעשה צלם
ודמות עליון.

סדר הלימוד ליום ה אדר [יום 153 בשנה]

לזהר מאד לכון בעת אמירת הברכה על המאכל

ו. כמו שראיתי המון עם נכשלין בעוון זה כשאוחזין איזה דבר מאכל ומשקה שצריך האדם לברך עליו ברכת הנהנין, עקר מגמתו הוא על המאכל וחושק להשליך המאכל בפיו במהירות והברכה אומר במרוצה ובמהירות בלי שום דקדוק כלל, וענשו גדול מאד. וכמו שכתבתי לעיל בפרקין ע"ש מעשה בשם ספר חסידים.

רוב העולם נכשלים בזה שאין מכונים בעת התפלה והברכה

ז. ובכלל הענש זה האומר שירות ומזמורים ופסוקי דזמרה ברהיטות ומבליעים אותיות ותבות ונכשלים בזה רב העולם.

אזהרה לחזנים לכון בעת התפלה, ולא למצא חן בעיני השומעים

ובפרט צריכים להזהיר את החזנים, על פי הרב הם מדקדקין בהרמת קולם ועל הנגון ואין כוננתם כלל אל התפלה רק כוננתם הוא להתפאר בקולם ומקום עקר שיר ושבח להקדוש ברוך הוא מבליעין וחוטפים, ולחזנים כאלו אין תקומה לעתיד כי יפר"ח כאר"ז בלבנו"ן ס"ת חזן, להורות כי החזנים המתפללים לפני העמוד בכונה שלימה יהיו "כארז בלבנון ישגה" לעתיד.

הסוד שבתבת "חזן"

ח. ודע כי סוד חזן הוא כולל שלשה שמות קדושים הוא שם הוי"ה ושם אדנו"ת ושם שד"י, כי חזן במלואו הוא ח"י"ת זי"ן נו"ן, אותיות הראשונות הם חז"ן

גִּימְטְרִיאַ אַדנ"י, אוֹתִיּוֹת אֲמַצְעִיּוֹת הֵן גִּימְטְרִיאַ שֶׁם הוּי"ה, אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹנוֹת הֵן גִּימְטְרִיאַ ת"ק שֶׁהוּא הַנְּעֻלָּם שֶׁל שֵׁם שַׁד"י. ע"כ רְאֵה כַּמָּה גְּדוּל כַּח שֶׁל חֲזוֹן שֶׁהוּא כּוֹלֵל ג' שְׁמוֹת יַחַד יַחַד גְּמוּר.

מה שְׂאִין כֵּן כְּשַׁחֲזוֹן הוּא קֵל בְּדַעְתּוֹ וְאִינוּ מְכֻוֵן לְבוֹ לְתַפְלָה בְּכֻוֹנָה לְהוֹצִיא הַצְּבוּר כְּרֹאוּי, אֲזִי הוּא פּוֹגֵם בְּג' שְׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים הַלְלוּ, וְאִז הוּא מְטִיל מוּם בְּקַדְוָשִׁים כִּי תַפְלָה עֲכָשְׁיוּ בְזִמְן הַזֶּה בְּמָקוֹם קָרְבָן קְדוּשָׁה.

מ. וְזֶה הַסּוּד מְצֹאתִי כְּתוּב בְּשֵׁם קְדְמוֹנֵינוּ רז"ל כִּי פְּסוּק "שׁוֹבֵי נַפְשֵׁי לְמְנוּחֵיכִי כִּי ה' גָּמַל עָלַיְכִי" וְכו', יֵשׁ שֵׁם גְּדוּל הַנִּקְרָא מו"ם כְּנִרְשָׁם לְיוֹדְעֵי חֵן וְהַמְחַסֵּר יַחְסֵר לוֹ מְנוּחָה בְּעוֹלָם הַבָּא.

וכֵּן יוֹצֵר מ'שְׂרֵתִים ו'אֲשֶׁר מ'שְׂרֵתָיו הוּא רֹאשֵׁי תְבוּת מו"ם, וְסִמְנָן כִּי מו"ם בּו פְּגוּל הוּא לֹא יִרְצָה לְקָרְבָן לֵה'. וְתַפְלָה עֲכָשְׁיוּ בְּמָקוֹם קָרְבָן עַל כֵּן כָּל הַמְבַלְיָעִים בְּתַפְלָתָן הֵן בְּכֻלָּל אֵלוֹ הַמְטִילִין מוּם בְּקַדְוָשִׁים, וְכֵן קָשָׁה עֲנֵשׁ הַמְפַסְיָקִים בְּמָקוֹם שְׂאִין רֹשָׁאֵי לְהַפְסִיק.

סדר הלימוד ליום ו אדר [יום 154 בשנה]

שֶׁלשׁ מֵאוֹת גְּמָלִים שֶׁל פְּרַעְנוֹת לְמִי שֶׁמְדַבֵּר בֵּין "בְּרוּךְ שְׂאֵמֵר" לְ"יִשְׁתַּבַּח", וְכֵן בֵּין "יִשְׁתַּבַּח" לְשִׁמּוֹנָה עֶשְׂרֵה

י. כְּדֹאֵיתָא בְּפִסְיָקְתָּא: סִיְהוּא חֲסִידָא פִּגְעַ בֵּיה אֵלְיָהוּ ז"ל וְהוּי טְעִין בְּתַרְיָה ג' מֵאוֹת גְּמָלֵי שֶׁל פְּרַעְנוֹת אָמַר לוֹ,

ס) פְּרוּשׁ לְלִשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ:

הַחֲסִיד הַהוּא פִּגְעַ בּוֹ אֵלְיָהוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב, וְהָיָה טוֹעֵן שֶׁלשׁ מֵאוֹת

הני למאן, אמר לו, למאן דמשתעי בין ברוך שאמר
לישתבח ובין ישתבח עד תפלת שמונה עשרה, כי האיש
אשר ידבר ומפסיק בתפלתו הוא פוגם בכחן של ישראל
שרוצין לעשות כתר ועטרה בתפלתן.

גדל ענש המפסיק תפלתו בדברי ליצנות ח"ו

ומכל שכן ענש גדול מאד מי שמפסיק בתפלתו ומדבר
דברי ליצנות ומערב הקלפה בסטרא קדישא,
ואדם כזה נראה שאין יראת ה' בלבו ואין אהבת ה'
חקוקה בלבו, וכל מה שעושה הוא עפ"י ההכרח ובעל
כרחו אוי לנפשו.

למוד התורה צריך שיהיה בעיון רב, ולא להתפאר ח"ו

ובמו כן כשאדם לומד תורה צריך ללמד בעיון רב לפי
שכלו ולא במהירות וכונתו להתפאר ח"ו, והלומד
בענין זה ואינו מתכוון לכון היטב תוך הדבר אזי עונשו
הוא מרבה.

יקבל תורה מכל אדם, אפילו מתינוקות

יא. גם צריך האדם לראות לקבל תורתו מכל אדם אפילו
מתינוקות קטנים כדמצינו כמה פעמים בזהר ועקר
בפרשת ויקרא, בההוא מעשה, סא"רבי יהודא ורבי יצחק

גמלים של פרענות. אמר לו החסיד: "אלו למי?" אמר לו: "למי שמדבר
בין ברוך שאמר' ל'ישתבח' ובין 'ישתבח' עד תפלת 'שמונה עשרה'".

סא פרוש הזהר ללשון הקדש:

רבי יהודה ורבי יצחק היו הולכים בדרך, בדרך הלוכים בתינוק, וה'
ענה, אמר להם: תנו לי לחם שלא אכלתי היום הזה, הוציאו לחם ונתנו

הוֹי אֲזִלִּי בְּאוֹרְחָא עַד דְּהוֹי אֲזִלִּי פְּגַעִי בְּהֵהוּא יְנוּקָא וְהוֹי
 לְעִי אֲמַר לְהוּ, הֵבוּ לִי רִפְתָּא דְלָא אֲכִילְנָא יוֹמָא דִּין אֲפִיקוּ
 נְהָמָא וְיֵהָבוּ לִיָּה אַתְרַחִישׁ נִיסָא וְאַשְׁכַּחוּ חַד נְבִיעוּ דְמִיָּא
 תַּחוּת אֵילְנָא חָדָא שְׁתוּ מִיָּנִיָּה.

יב. פֶּתַח הָאֵי יְנוּקָא (וִיקְרָא א, א) "וִיקְרָא אֶל מֹשֶׁה", אֲמַאי
 אֵית אֶלְפָּא זְעִירִי בְּגִין דְּהוֹי הִקְרִיאָהּ בְּחוּץ לְאַרְץ
 בְּמַדְבַּר בְּאַרְעָא טְמֵאָה וְלָא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא בְּגִין דְּשְׁלִימוּ
 לָא אֲשַׁתְּכַח.

אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה יָאוּת הוֹי לִיְנוּקָא דְלָא הוֹי יָדַע כְּלֵי הָאֵי
 דְּמִסְתַּפִּינָא עָלָיו אִם יִתְקִים בְּעֵלְמָא בְּגִין הָאֵי. אֲמַר
 רַבִּי חֵיָּא לְמָה, א"ל דְּהָא יָכוֹל לְאַסְתַּפְּלָא בְּאַתָּר דְּלִית
 רְשׁוּת לְאַסְתַּפְּלָא וְכוּ' וּמִסְתַּפִּינָא עָלֵיהּ דְּעַד דְּלָא יִמְטִי
 לְפַרְקוּי יִסְתַּפֵּל וְיַעֲנִשׁוּן לִיָּה.

וַיִּשְׁמַע הֵהוּא יְנוּקָא, אֲמַר, לָא מִסְתַּפִּינָא מִעוֹנָשִׁין לְעֵלְמִין
 דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְּאַסְתַּלַּק אַבָּא מִעֵלְמָא צְלִי עָלֵי
 וַיִּדְעֵנָא דְּאַבָּא יִגַּן עָלֵי. א"ל מָאן אַבוּךָ, אֲמַר יְנוּקָא אָנָּא

לו, התרחש גם, ומצאו מעין מים תחת אילן אחד ושתו ממנו, פתח הילד
 את פיו ודרש וכו'. אמר רבי יהודה: "ראוי היה לאותו ילד, שלא ידע כל
 כף הרבה, ופוחד אני שלא יתקיים בעולם בשל השגותיו הגבוהות". אמר
 לו רבי חיאי: "ומדוע לא יתקיים בעולם?" ענה לו: "שהרי מסגל הוא
 להסתכל במקום שאינו רשאי להסתכל, ופוחד אני, שעד שלא יגיע
 לפרקו יסתכל במקום שאינו רשאי ויענש".

שמע הילד את דבריו ואמר: "אינני פוחד מענש, שהרי כשנפטר אבא מן
 העולם ברף אותי בתפלתו ובקש עלי רחמים, ומבטחני, שזכותו של אבא
 תגן עלי". אמרו לו: "מי היה אביך", אמר להם: "אני בנו של רב המנונא
 הזקן". לקחו אותו והרפבוהו על כתפיהם שלושה מילין.

בְּרִיָּה דְרַב הֶמְנוּנָא סָבָא, נָטְלוּ לִיהּ וּנְשָׁקוּהוּ וְאַרְכִּיבוּ עַל
כְּתָפֵיהּ תְּלַת מֵילִין”.

יג. הָרִי לָךְ אֶהְבַּת ה' וְאֶהְבַּת הַתּוֹרָה אַף שְׁהִיו תְּנָאִים
גְּדוּלִים הָיוּ שׁוֹמְעִים מְקַטְנִים וְהָיוּ מְכַבְּדִין לְקַטְנִים
שְׁהִיו בְּעַלֵּי תוֹרָה, אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְטוֹב לָהֶם
בְּעוֹלָם הַבָּא.

סדר הלימוד ליום ז אדר [יום 155 בשנה]

פֶּרֶק מ"ב

א. כְּתִיב (ויקרא כב, יב-יג) "וּבַת כַּהֵן כִּי תִהְיֶה אֶלְמָנָה
וְגֵרוּשָׁה וְזָרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעֲוֵרֶיהָ
וְגו' בְּתְרוּמַת הַקֹּדֶשִׁים לֹא תֹאכַל" וכו'.

הַנְּשֻׁמָּה קְרוּיָה "בַּת כַּהֵן"

מְקָרָא זֶה נִדְרָשׁ בְּזֵהָר דְּמֶרְמָז עַל הַנְּשֻׁמָּה שׁוֹנְבְּרַאת לִילְךָ
לְהַגּוֹף לְתַקְנָהּ וּלְקַשְׁטָהּ בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

כַּאֲשֶׁר הָאָדָם פּוֹגֵם נִשְׁמָתוֹ, הַנְּשֻׁמָּה צוֹעֲקַת אֶל ה'

וּכְשֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה עֲבֵרָה וּפּוֹגֵם אֶת נִשְׁמָתוֹ אִזּוּ הַנְּשֻׁמָּה
צוֹעֲקַת אֶל ה' וְאוֹמְרַת "נִתְּנִי ה' בְּיַדִּי לֹא
אוּכַל קוּם", וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ צַעֲקָתָהּ וְאוֹמֵר לָהּ
נִשְׁמָה בְּתֵי הַחֲבִיבָה מְגֻדְּלַת אֶת הָיִית בְּאוֹר הַכְּבוֹד תַּחַת
כֶּסֶף כְּבוֹדִי וְנִקְרְאָת בַּת הַחֲבִיבָה, וְהוֹרְדֶתִיךְ אֲנִי לְגוֹף
הָאָדָם וְהָיִיתִי סוֹבֵר לְהַעֲלוֹתְךָ לְמַעְלוֹת מַעְלָה מַעְלָה
בְּמַעֲשֵׂה הָאָדָם הַטוֹב וְעַכְשָׁיו שְׁחָטָא הָאָדָם הִיא יְרִידָה

לך שִׁירְדָּתְסִי מֵאִגְרָא רְמָא לְבִירָא עֲמִיקְתָּא - לְגוּף
הָאָדָם.

וּנְקִרָא הַנְּשָׂמָה עֲכָשִׁי "גְרוּשָׁה", כִּי הַנְּשָׂמָה נִתְגַּרְשָׁה
מִמְקוֹמָהּ בְּעַל כְּרָחָה וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ שׁוֹמֵעַ
צַעֲקוֹתָהּ וְנוֹטֵל הַנְּשָׂמָה מֵהַגּוֹף וּמְצַרְפָּה עַל יְדֵי דִינִים,
וְאַחַר כָּלֹת הַצְרוּף וְהַדִּינִים הִיא מִתְעַנְּגַת וְאוֹכֶלֶת מֵעֲנַג
אָבִיהָ שְׂבֻשָׁמִים.

מכל מצוה נברא מלאך טוב

ג. וְזֶה שְׂאֵמֵר הַכָּתוּב, "וּבַת כַּהֵן" שֶׁהִיא הַנְּשָׂמָה הַנְּקִרָא
בַת כַּהֵן "כִּי תִהְיֶה אֱלֻמָּנָה וְגְרוּשָׁה" שְׁמַת הָאָדָם
וְהַנְּשָׂמָה נִקְרָא גְרוּשָׁה מֵהַגּוֹף וְזָרַע אֵין לָהּ ר"ל, אֵין לָהּ
שׁוֹם פְּרִי שֶׁל מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁלֹּא הוֹלִיד מִלְּאֲכִין
קְדִישִׁין [מִלְּאֲכִים קְדוֹשִׁים]. כִּי מְכַל מְצוּהָ שַׁעֲשָׂה הָאָדָם
נִבְרָא מִלְּאָךְ א' מֵהַמְצוּהָ, וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ אַחַר
הַצְרוּף וְהַלְבוּן, אֲמָנָם בְּתְרוּמַת הַקְּדוּשִׁים לֹא תֹאכֵל כְּמוֹ
שֶׁהִיְתָה אוֹכֶלֶת כָּבֵר לְפִי שְׂנַעֲשִׂית זָרָה וְכָתִיב "וְכָל זֶר לֹא
יֹאכֵל קֹדֶשׁ" כִּי אִם צְדִיקִים וְחֹסִידִים עֲלִיהוּ נֹאמֵר "אֲכָלוּ
רַעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים".

סדר הלימוד ליום ח אדר [יום 156 בשנה]

בְּכֹל יוֹם בַּת קוֹל יוֹצֵאת וּמְכַרְזֵת "אַל תִּדְחַף אֶת הַנְּשָׂמָה מִגּוֹפֶךָ"
וְעַל אֲזַהְרָהּ זֶה שֶׁלֹּא לְדַחֹת הַנְּשָׂמָה הַקְּדוּשָׁה כְּרוּז

סב) פרוש ללשון הקדש:

מגג גבוה לבור עמוק, רצונו לומר: ממדרגה עליונה למדרגה תחתונה.

יוצא בכל יום סיקלא מן קלא נחית נכמו שפרשו
 התוס' בת קול שהוא קול יוצא מן קול אחר כמו
 שקורין בלשון אשכנז (וידר קלאנג) מעילא לתתא מתבר
 טורין מאן אינון דחמאן ולא חמאן, אטימו אודנין,
 סתימין עינין, לא חמאן ולא שמעין ולא ידעין
 בסכלנותא והן אינון דדחין נשמתא קדישא מאתרהא
 שלא יכתבון יתה בספרי דחיים כמה דאמר (תהלים סט,
 כט) "ימחו מספר חיים ועם צדיקים אל יכתבו", וי לון
 כד יפקון מהאי עלמא יתמסרון בידיה דדומה ויתוקדון
 בנורא.

האדם צריך לחשב בכל יום יום על סופו

ד. על כן כל הירא וחרד מזרע ישראל יום יום יחשב על
 סופו כי הוא מתרחק מהחיים ומתקרב אל המות, וכל
 אדם יחשב לפי שנותיו כמה ימי חייו כי טבעו של אדם
 הוא רק שבועים שנה ואף אם עדין רך הוא בשנים אין
 לאדם שטר המסור על מספר ימי חייו ופתע פתאום
 המות רודפהו.

10 פרוש הזהר ללשון הקדש:

קול מן קול יורד מלמעלה למטה, משבר הרים: מי הם הרואים ואינם
 רואים, אטומי אונים, סתומי עינים, אינם רואים ואינם שומעים ואינם
 יודעים בהבנה - הם אותם שדוחים הנשמה הקדושה ממקומה, שלא
 יכתבו אותה בספרי החיים, כמו שאתה אומר, "ימחו מספר חיים, ועם
 צדיקים אל יכתבו". אוי להם, פאשר יצאו מהעולם הזה, ימסרו בידי
 (המלאך) "דומה" וישרפו באש.

שוב היום שָׁמָא תַּמּוּת לְמַחַר

וּרְאִיָּה מֵהַגְמָרָא דְנַדְרִים (דף ג' עמוד ב'): סד"האומר לא אֶפְטוֹר מִן הָעוֹלָם עַד שְׁאַהֲיָה נְזִיר מֵהַהוּא רְגַע הוּא אֲתַפִּיס בְּנְזִיר דְאֲמַרִּינָן כָּל שְׁעָתָא וְשְׁעָתָא דִּילְמָא מִיֵּת". וְעַל כֵּן אָמְרוּ רז"ל שׁוֹב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתָךְ וְנִמְצָא כָּל יְמֵיךָ בַּתְּשׁוּבָה.

צָרִיךְ שִׁירְשֵׁם לְעַצְמוֹ עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה דְבָרִים שְׁמַעְכֶּבִים אֶת הַתְּשׁוּבָה ה. וְעַקֵּר וּמְקוֹר שִׁיְהִיָּה רְשׁוּם לִפְנֵי כָּל אָדָם דְבָרִים הַמְעַכְּבִים אֶת הַתְּשׁוּבָה וְכָל הַמְעַיֵן בָּהֶם בְּכָל יוֹם אֲנִי בְּטוֹחַ בּוֹ שְׁבוּדָאֵי אֵינוֹ נִכְשָׁל, וְהִנֵּה אֲצִיג לְךָ פָּרָק בְּפְנֵי עַצְמוֹ שְׁכ"ד דְבָרִים הֵן הַמְעַכְּבִים הַתְּשׁוּבָה, שׁוֹמֵר נִפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֵן וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ יִהְיֶה סְלָה.

⋈ פָּרָק מ"ג ⋈

פְּרֻשַׁת וִיקוּהַל

אלו הן עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה דְבָרִים הַמְעַכְּבִים אֶת הַתְּשׁוּבָה:

- א. לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת.
- ב. רְגֵזוֹ.
- ג. בַּעַל מַחְשְׁבוֹת רְעוֹת.
- ד. הַמְתַּחְבֵּר לְרָשָׁע.
- ה. הָרְגִיל בְּסַעֲוָדָה שְׁאִינָה מְסַפְּקָת לַבְּעָלִים.

(סד) פְּרוּשׁ הַגְמָרָא בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

האומר: "לא אֶפְטוֹר מִן הָעוֹלָם עַד שְׁאַהֲיָה נְזִיר" - מֵהַרְגַע הַהוּא הוּא נִתְפָּס בְּנְזִיּוֹת, שְׁאֵנוּ אוֹמְרִים כָּל שְׁעָה וְשְׁעָה אוֹלֵי יְמוֹת.

- ו. המסתכל בפעריות.
- ז. החולק עם גנב.
- ח. האומר אחטא ואשוב.
- ט. או האומר אחטא ויום כפורים הוא מכפר.
- י. המבזה תלמידי חכמים.
- יא. המקלל לרבים.
- יב. המונע רבים או יחיד לעשות מצוה.
- יג. והמטה את חברו מדבר מצוה לדבר עברה.
- יד. המשתמש בעבוטו של עני.
- טו. המקבל שחד.
- טז. המוצא אבדה ואינו מכריז עליה להחזירה.
- יז. ומי שבניו יוצאין לתרבות רעה ואין מוחה בידין.
- יח. הפורש עצמו מן הצבור.
- יט. המתכבד בקלון חברו.
- כ. חושד בכשרים.
- כא. השונא תוכחות.
- כב. המלעיג על דברי חכמים.
- כג-כד. המלעיג על המצוות ומנהג חסידים.

סדר הלימוד ליום ט אדר [יום 157 בשנה]

א. הא לך עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה דְבָרִים שְׂאָדָם צָרִיךְ לְזַהַר בָּהֶם.

ב. וְכָל יֵרָא שָׁמַיִם בְּיָדוֹ לְהַעֲתִיק אוֹתָם רְשׁוֹם בְּכַתָּב אֲמַת וּלְהַנִּיחַ בְּסִדּוֹר תְּפִלָּה שְׁלוֹ לְהִיּוֹת עֵינָיו מְשׁוּטְטוֹת בָּהֶם בְּכָל יוֹם פְּעֻמִּים עָרַב וּבִקְרָר וְלֹא יִהְיֶה נִכְשָׁל בָּהֶם.

ג. וְהִנֵּה בְּכָלֵל עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה דְבָרִים הַנִּזְכָּרִים יֵשׁ הַרְבֵּה אֲזֵהָרוֹת כְּמוֹ שְׂאֲבָאָר מִקְצַת מִהֵן בְּעֲזֶרֶת הַשָּׁם.

ד. בְּכָלֵל רְכִילוֹת הוּא שְׁלֹא יֵאמֵר הַדִּין לְאַחַד מִבְּעָלֵי בָתִּים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֵיזָה מִשְׁפָּט מָה אַעֲשֶׂה הֵייתִי רוֹצֵה לְזַכּוֹת אוֹתָךְ אִךְ חֲבָרִי רַבּוֹ עָלַי.

ה. גַּם לֹא יֵאמֵר אֶחָד מִן הַשּׁוֹק שְׁסַפֵּר לְפָנָיו הַפֶּסֶק דִּין לְאִמֹר הַדִּינִים עָשׂוּ שְׁלֹא כְּדִין, וְאַף אִם נִרְאָה לוֹ שְׁלֹא דִנּוּ הַיֵּטֵב לֹא יֵאמֵר כִּי דִמְסַתְמָא בִּי"ד עוֹשִׂין כְּדִין כִּי אֵין לְדִין אֶלָּא מִה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת.

ו. בְּכָלֵל לְשׁוֹן הָרַע יֵשׁ כְּמָה דְבָרִים וְהֵן מְבֹאָרִים בְּכָל סִפְרֵי מוֹסֵר.

צָרִיךְ לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוֹת

ז. אֲמַנָּם זֶה הַכָּלֵל נִקֵּט בְּיָדָךְ שֶׁתְּדִין כָּל אָדָם לְכַף זְכוֹת אִף לְשׁוֹנָא.

ח-מ. בְּכָלֵל בְּעַל חֲמָה הוּא מִי שֶׁהוּא אֲכֹזֵר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ זַעֲקַת דְּלִים, וְאֵינוֹ דִּין לְכַף זְכוֹת, נוֹקֵם וְנוֹטֵר, בְּעַל מְרִיבָה.

י. בעל העצה ואינו בוש מבני אדם, מוציא תדיר קללה מפיו, מטיל אימה יתירה בתוך ביתו, אינו מתנהג בנחת עם הבריות.

יא. בעל מחשבות רעות, יועץ שלא לשם שמים, קושר קשרים וקנוניות, מחזיק במחלקת, מחזיק ידי בעלי מחלוקות, רואה עושי עולה ואינו מוחה בידם, נותן יד לפושעים, בכלל הרגיל בסעודה שאינה מספקת לבעליה, הנוטל צדקה ואינו צריך לטל.

יב. בכלל המסתכל בעריות ובנשים הוא המסתכל בעבודה זרה ובשחוק ששמחים בו האמות העולם.

בכלל החולק עם הגנב הוא הקונה גנבות וגזלות

בבבב האומר אחטא ואשוב הוא האומר יש לי עוד זמן לילך בדרך הצדיקים עדין אני רך בשנים, ובכלל זה האומר האזהרות ופרישות אינם כי אם על גדולי חקרי לב ואני איני מאותו הכת, הוא מפריד עצמו במזיד מהקדשה העליונה.

סדר הלימוד ליום י אדר [יום 158 בשנה]

יג. בכלל המבזה תלמידי חכמים הוא השומע בזיון תלמידי חכמים אפילו שלא בפניהם ושותק, ובאשר שהדור הזה הוא פרוץ לבזות לומדים ות"ח וענשים המה מרבים וכאן קצרה היריעה ולקמן בפרקים נרחיב בזה.

יד. בכלל המקלל הרבים הוא הקורא תגר על ישראל, דהינו שמדבר רעות על קהל ועדה ומתפך ענין זכות

לְחֹכְבָה וְחֹכְבָה לְזִכּוֹת, וְהַפּוֹתַח אֶת פִּיּוֹ בְקָלְלוֹת לְעוֹרֵר
 דִּין עַל רַבִּים וְעִנְשׁוֹ הוּא מְרַבֵּה, וּרְאִיָּה מִי לָנוּ גְדוֹל
 מֵאֲלֵיהֶוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב וַיִּשְׁעֵיהֶוּ הַנְּבִיא שֶׁקָּבְלוּ עֲנָשׁ
 בְּאֲשֶׁר שָׁדְּבָרוּ סָרָה עַל יִשְׂרָאֵל, וְכֵן רַבִּים מֵהַנְּבִיאִים
 נִעְנְשׁוּ שְׁלֹא דָּבְרוּ טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל וְלֹא הִתְפַּלְּלוּ עַל
 יִשְׂרָאֵל לְהַלִּיץ בַּעֲדָם.

מזו. וּבְכָלֵל זֶה יִהְיוּ נִזְהָרִים הַמוֹכִיחִים שְׂפָאִים לְהוֹכִיחַ
 אֶת יִשְׂרָאֵל צָרִיף מְאֹד הַתְּבוֹנְנוֹת וּמִתִּינּוֹת לְדַבֵּר
 בְּלִשׁוֹן צַחוֹת וּבְלִשׁוֹן נְקִיָּה בְּכָבוֹד שְׁלֹא לְעוֹרֵר דִּין ח"ו
 עַל עַם קִדְשׁ, וַיְהִיֵּה הַדִּין רוֹפֵס וּמִטְפֵּס עַל נְקִי וְעַל שְׂאִינוֹ
 נְקִי וַיִּגְרַם הַפֶּסֶד וַנִּזְק ח"ו.

על כֵּן צָרִיף הָאָדָם אִף הַמוֹכִיחַ לְהִזְהַר שְׁלֹא לְבִישׁ אֶת
 עוֹבְרֵי עֲבָרָה וְשְׁלֹא תְזוּחַ דַּעְתּוֹ עָלָיו בְּשַׁעַת הַתּוֹכְחָה
 כִּי אַז ח"ו מְכַנֵּס הַקְּלִפָּה בְּעֵינָיו הַתּוֹכְחָה וּדְבָרָיו אֵינָם
 עוֹשִׂין פְּעֻלוֹת, וְאִין דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין. וְאִדְרָבָה הוּא מְקַלְקֵל
 הָעוֹלָם וְגוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ וְלֵאחֵרִים.

הַמִּתְגַּאֵה בְּמִצְוָה, מְעַרְבֵב אֶת הַקְּלִפָּה רח"ל אֵל הַקִּדְשָׁה

ואף בְּכָל דְּבַר שֶׁבְּקִדְשָׁה אִם הַגְּאוּה קוֹדֶמֶת לָהּ מְעַרְבְּבִים
 הַקְּלִפָּה אֵל הַקִּדְשָׁה, וְרַבִּים הָיוּ מִתְפַּלְּלִים תְּפִלָּה
 קְצָרָה שְׁלֹא תְזוּחַ דַּעְתָּם וְלֹא יִהְיֶה רָמוֹת רוּחַ בְּקִרְבָּם.

מזו. וְהִנֵּה הַרְפּוּאָה לְבִלְתִּי לְהַכְשֵׁל בְּנִדְנוֹד יוֹהָרָה עַל יְדֵי
 לְמוֹד הַתּוֹרָה שֶׁמְחַדֵּשׁ בְּרַבִּים בְּהַשִּׁים אֵל לְבוֹ כִּי אִף
 שְׁהוּא גְדוֹל בְּדוֹרוֹ לְאִין שִׁיעוֹר עִם כָּל זֶה אֵינּוּ בְּעֶרְךָ רַבִּי
 שֶׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְאִף עַל פִּי כֵן הָיָה עֲנוֹ מְאֹד כְּמִבְאָר
 בַּזְהָר שְׁמוֹת (תְּלַק ב', דָּף י"ד עֲמוֹד א') :

סה"ר רבי ח'יא ה'וי א'זיל ל'גבי מ'ארי ד'מתניתין ל'מילף
 מ'ניהו א'זיל ל'גבי ר'בי ש'מעון ב'ן י'וחאי ו'חמא
 פ'רגוד חד ד'הוי פ'סיק ב'ביתיה ת'וה ר' ח'יא א'מר א'שמע
 מ'לה מ'פומיה מ'הכא.

סה) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי ח'יא הלך ללמד מפייהם של התנאים, בעלי המשנה. כאשר הגיע לביתו של רבי שמעון בן יוחאי, ראה מחיצת וילון, שחלקה את החדר. תמה רבי ח'יא וחשב: אשמע את דברי תורתו של רבי שמעון מעבר למחיצה.

שמע את רבי שמעון שונה את הפסוק ב'שיר השירים': "ברח דודי ודמה לך לצבי" וגו'. אמר רבי שמעון: "אין ח'יה בעולם הנוהגת כצבי: כאשר בורח הצבי מרודפיו, מחזיר הוא מדי פעם את ראשו לאחוריו ומסתפל לעבר המקום ממנו ברח. כך אמרו ישראל להקדוש ברוך הוא: 'רבונו של עולם! אם אנו גורמים לשכינה שתסתלק מבינינו - יהי רצון שתברח כמו צבי ועפר האיילים ותסתפל לאחוריה ותשגיח עלינו במקום שהנחתנו'. זהו שכתוב: 'ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם' וכו'".

שמע רבי ח'יא ואמר: "עליונים עוסקים בתורה בבית - ואני יושב בחוץ?! וזכה. שמע רבי שמעון בן יוחאי את קולו ואמר: "נדאי השכינה בחוץ; מי יצא לקרא לה?" אמר רבי אלעזר בנו: "תפנס השכינה ותהא השמחה שלמה!" שמע רבי אלעזר קול האומר: "עדין אין העמדים נצבים היטב על פנים, והשערים עדין לא נפתחו כדי שיפנס רבי ח'יא, כשהוא מעטר בבסמי גן עדן". לא יצא רבי אלעזר לקרא לרבי ח'יא, ורבי ח'יא נשאר בחוץ בוכה וגונח. פתח ואמר: "סב דמה לך דודי לצבי או לעפר האיילים" - ונפתח שער הוילון - ואף על פי כן לא נכנס רבי ח'יא, שכן פחד להפנס ללא רשות. הרים רבי שמעון את עיניו ושאל: "אולי נתנה רשות הפניסה ליושב בחוץ?" קם רבי שמעון והלך לעבר רבי ח'יא - ויצאה אש ממקומו של רבי שמעון עד מקומו של רבי ח'יא. אמר רבי שמעון: "נצוץ הפטיש המאיר בחוץ, ואני בפנים!?" נאלם רבי ח'יא דום מרב פחד.

כאשר נכנס רבי ח'יא, השפיל את עיניו ולא הרים את ראשו. אמר רבי

יז. שְׁמַע דְּהַרְי אָמַר (שיר השירים ח, יד) "בְּרַח דּוּדֵי וּדְמָה לָךְ לְצַבִּי" וגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵין חֲתִיָּה בְּעוֹלָם עוֹשָׂה כְּמוֹ הַצְּבִי, בְּזִמְנָן שֶׁהוּא בּוֹרַח הוֹלֵךְ מְעַט וּמַחְזִיר רֹאשׁוֹ לְמָקוֹם שֶׁיֵּצֵא מִשָּׁם וּלְעוֹלָם תָּמִיד הוּא מַחְזִיר אֶת רֹאשׁוֹ לְאַחֲרָיו כִּךָּ אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל, רַב־ש"ע אִם אָנוּ גּוֹרְמִין שְׁתַּסְתַּלַּק מִבֵּינֵינוּ יְהִי רְצוֹן שֶׁתְּבָרַח כְּמוֹ הַצְּבִי וְתַסְתַּכַּל בְּנֵנו תָּמִיד לְמָקוֹם שֶׁהִנַּחְתָּ אוֹתָנוּ.

יח. עוֹשֶׂה הַחֲתִיָּה הַנִּקְרָאת עֶפֶר הָאֵילִים, וְלִכֵּן אָמַר שְׁלֹמֹה (שם ב, ט) "דוֹמָה דּוּדֵי לְצַבִּי אוֹ לְעֶפֶר הָאֵילִים", וְזֶהוּ דְכָתִיב (ויקרא כו, מד) "וְאֵף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם לֹא מֵאֲסֹתִים וְלֹא גְעֻלָּתִים לְכָלֹתֶם" וכו'.

שמעון לרבי אלעזר בנו: "קום והעבר את ירך על פיו שהרי אינו רגיל לגלוי שכניו שקנה!" קם רבי אלעזר והעביר את ידו על פיו של רבי חניא שאמר: "עיני רואות את אשר לא ראיתי מקדם".

היו התנאים יושבים ואש וניצוצות מלהטים סביבם, אלפי אלפים ורבוז רבבות כמות של מלאכי אש סביבם, ומאתים וששים עולמות מודעושים מדברי התורה, היוצאים מפיו של רבי שמעון. היו העליונים תמהים ואומרים: "זה הוא רבי שמעון בן יוחאי, שבשעה שפוטח את פיו בדברי תורה, מקשיבים לקולו בכל הרקיעים, וכל צבא מעלה, האומרים שירות ותשבחות להקדוש ברוך הוא - כלם שותקים ודוממים, ולא נשמע שום קול של מלאך ושרף או של אופן וכרוב בעולמות העליונים - כדי שלא תפרע ההקשבה לקולו של רבי שמעון בן יוחאי", וכאשר משלים דברי התורה, אזי פותחים המלאכים עם כל צבא מעלה לומר שירות ותשבחות ורב שמחה להקדוש ברוך הוא על שברא נשמה קדושה וטהורה כמו נשמת רבי שמעון בן יוחאי והשערים נפתחים על כל החלונות של כל חדריו גן עדן, ומעלים ריחות ובשמים וכל זה הוא בשביל כבוד רבי שמעון בן יוחאי, ואף על פי כן הלך רבי שמעון בן יוחאי אצל רבי חניא ולא נתנאה.

סדר הלימוד ליום **יא אדר** [יום 159 בשנה]

שָׁמַע רבי חיָא ואָמר, עֲלָאי עֲסָקִין בְּבֵיתָא ואָנָא יְתִיב אַבְרָאי ובְכָה. שָׁמַע רבי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, אָמַר, וְדָאי שְׁכִינְתָא לְבָר, מֵאן יְפוּק. אָמַר רבי אֲלַעְזָר בְּרִיה כּו' ליעוֹל שְׁכִינְתָא וְתַהוּי חֲדוּה שְׁלָמָא, שְׁמַע ר' אֲלַעְזָר קָלָא דְאָמַר עַד לָא סְמִיכָן אֶסְתַּמְכוּ [פְּרוּשׁ: הַעֲמוּדִים] עֲדִין לָא נִגְלְלוּ הַיֵּטֵב וְתַרְעִין לָא אֶתְקַנּוּ לְמַפְתַּח שְׁיָבוּא בְּהֵם ר' חִיָא וּמַעֲטָר בְּבִסְמִיָא דְעֵדוֹן, לָא נִפְיֵק ר' אֲלַעְזָר, וְרַבֵּי חִיָא יְתִיב וּבְכִי וְאַתְגַּנַּח.

יח. פֶּתַח וְאָמַר "סב דְּמַה לָּךְ דּוּדֵי לְצָבִי אוּ לְעַפְרָא הָאֵילִים" (שיר השירים ב, יז), אֶתְפַּתַּח תַּרְעָא דְפֶרְגוּדָא, ואַעפ"כ לָא עֵיל ר' חִיָא, שְׁהִיָה יָרָא לְכַנְס בְּלֵא רְשוּת.

זקניה רבי שְׁמַעוֹן עֵינָיו וְאָמַר שְׁמָא אֶתְיָהֵב רְשוּת לְמֵאן דְּאִיהוּ אַבְרָאי שְׁיַכְנֵס, קָם ר' שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְאֵזִיל לְר' חִיָא אֵזִיל אֲשָׁא מְדוּכְתִיָה דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי עַד דּוּכְתִיָה דְר' חִיָא.

אָמַר רבי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי קוּזְדִּיפָא דְנִהוּרָא דְקַלְטָרָא לְבָר וְאָנָא הָכָא [פְּרוּשׁ: נִיצוּץ פְּטִישׁ יְהִיָה בַחוּץ וּמֵאִיר וְלֵא יִיעוֹל] אֶתְאָלַם פּוּמִיָה דְר' חִיָא פִּינּוֹן דְעָאֵל לְגוּ מֵאִיךְ עֵינָיו וְלֵא זְקִיף רִישִׁיָה.

יט. אָמַר רבי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְרַבֵּי אֲלַעְזָר בְּרִיה, קוּם הַעֲבֵר יָדְךָ אֶפּוּמִיָה דְלָא רְגִיל בְּהָאי, קָם ר"א וְהַעֲבִיר דְוֵי אֶפּוּמִיָה דְר' חִיָא וְאָמַר חֲמָא עֵינֵי דְלָא חֲזִינָא, וְהָיוּ יוֹשְׁבִים וְהָיוּ אֵשׁ וּשְׁבִיבִין דְנוּרָא מְסַבִּיבּוֹן וְאֶלְף אֶלְפִין

רבוא רבכות פתות מלאכי אש סביבותם ומאתן ושתין
עלמין מזדעזעים ומלין נפקין מפומיה.

סדר הלימוד ליום יב אדר [יום 160 בשנה]

ב. והיו העליונים תוהן ואמרין הדין הוא רבי שמעון בן
יוחאי דמרעיש כלה עלמין מאן יכול למיקום קמיה
דין הוא רבי שמעון בן יוחאי דבשעתא דפתח פומיה
למלעי באורייתא ציתין לקליה כל כורסין וכל רקיעין וכל
צבא מעלה האומרים שירות ותשבחות להקדוש ברוך
הוא כלם שותקין מאין שומע קולם ולא נשמע שום
פתחון פה משום מלאך ושרף ואופן וכרוב בעולמות
העליונים כדי לשמוע קולו של רבי שמעון בן יוחאי וכד
מסים מלי דאורייתא אזי פותחין המלאכים עם כל צבא
מעלה לומר שירות ותשבחות ורב שמחה להקדוש ברוך
הוא על שברא נשמה קדישא וטהורה כמו נשמת רבי
שמעון בן יוחאי, והשערים נפתחים עם כל החלונות של
כל חדרי ג"ע וסלקין ריחין ובוסמין.

וכל דא הוא בשביל כבוד רבי שמעון בן יוחאי, ואעפ"כ
הלך רבי שמעון בן יוחאי לגביה ר' חיאי ולא
נתגאה. ואיך יתגאה האדם בדורות האלו וכבר נתבאר
לעיל שצריך האדם להתפלל בכל יום על מדת הענוה,
ובודאי "לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה".

כא. המונע רבים מלעשות תשובה או לעשות מצוה
פרוש הדבר חבורה של יחידי סגלה שנדבו לבם
לעשות דבר קדשה או לתן צדקה ואיש א' ביניהם אשר

לְכַבּוּ פּוֹנֵה לַעֲשׂוֹת רַק רַע כָּל הַיּוֹם וְאִין חָס עַל כְּבוֹד קוֹנּוֹ
מִחֲמַת הַגְּאוּהָ שְׁלוֹ וְזֵהוּ מַעֲשֵׂה הַשֵּׁטֶן מְצַלִּיחַ בְּיָדוֹ
וּמַעֲכָב אֶת חֲבֵרוֹ מִמְצוּהָ, אוֹי לוֹ וּלְנַשְׂמָתוֹ.

כב. וְעַל אָדָם כְּזֶה אָמְרוּ חַכְמֵי הַמוֹסֵר שְׂאִישׁ כְּזֶה הוּא
דוֹמֶה לְאִישׁ בְּלִיעַל מִן הַשׁוֹדְדִים וְגוֹזְלָנִים הַיּוֹדְעִין
אוֹרְחַת בְּנֵי הַמְּדִינָה הַבְּאִים אֶל הַמֶּלֶךְ וּבִיָּדָם מִתְּנוֹת
לְהַבִּיאֵם אֶל הַמֶּלֶךְ וְהַגּוֹזְלָנִים עוֹמְדִין שָׁם וּמְקַפְּחִין
וְגוֹזְלִים אֶת הַמִּתְּנוֹת מִיַּד הָאֲנָשִׁים, וְהַמֶּלֶךְ נַחֲסֵר זְמַן רַב
מֵאלוֹ הַמִּתְּנוֹת מִיַּד הָאֲנָשִׁים, וְהַמֶּלֶךְ חָקֵר וְדָרַשׁ עַל זֶה
וַיִּבְקֹשׁ הַדָּבָר וַיִּמְצָא וְצוּהָ הַמֶּלֶךְ לִיסֵר הַגּוֹזְלָנִים בְּיַסּוּרִים
קָשִׁים וּמְרִים עַל אֲשֶׁר מָנְעוּ כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ בְּרַשְׁעוֹתָם.

גְּדַל עוֹנָשׁוֹ שֶׁל מִי שֶׁמוֹנֵעַ אַחֲרֵים מִלַּעֲשׂוֹת מְצוּהָ

כג. הוּא הָאִישׁ הַמוֹנֵעַ מִלַּעֲשׂוֹת מְצוּהָ וְדָבָר שֶׁבִקְדָשָׁה מִי
יֻכַל לְסַפֵּר גְּדַל עוֹנָשׁוֹ. וּבְכֻלָּל זֶה הוּא בְּעֵנָשׁ לֹא יִתֵּן
הוּא וְלֹא יִתְּנוּ אַחֲרָיִם הֵרִי זֶה רָשָׁע.

כד. עַל כֵּן צְרִיכִין הַמְּנַהֲיָגִים לְזַהֵר שְׁלֹא יִהְיוּ מוֹנְעִים אֶת
הַיְחִידִים מִלַּעֲשׂוֹת אִיזָה דְבַר מְצוּהָ. וּבְכֻלָּל הַזֶּה הוּא
עֲנֵשׁ הַמַּטָּה אֶת חֲבֵרוֹ לְדַבֵּר עֲבָרָה וְעַל פִּי הָרַב הֵם אֲנָשִׁים
אֲשֶׁר לְהוֹטִים אַחַר גְּרוֹנָם, וּמִחֲמַת הַלְּגִימָה שְׂאוּכָלִים
וְשׁוֹתִים אֲצֵל הָאִישׁ אַכְזֹר נוֹתֵנִין מְקוֹם לְדַבְּרוֹ, וְעַלֵּיהֶם
אָמַר הַנְּבִיא, "הוֹי אוֹמְרִים לְרַע טוֹב" וְגו', וּבְלִבָּם יוֹדְעִים
הָאֵמֶת שֶׁכָּל מַעֲשָׂיו הֵם מִצַּד הַקְּלִיפּוֹת, וְכָל דְּבָרָיו הֵם
דְּבָרֵי בְּלִיעַל וְכָל מַעֲשָׂיו הֵם נְקִימוֹת וּנְטִירוֹת גְּזוּלוֹת
וְעוֹלוֹת שׂוֹא וְשֹׁקֵר שֶׁקֶץ וְגִלוּלִים. וְאִינָם יוֹדְעִים כִּי עַל כָּל
אֱלֹהִים יָבֵא בְּמִשְׁפָּט.

סדר הלימוד ליום יג אדר [יום 161 בשנה]

כד. והשוטים הללו נותנים לאיש אכזרי פאר ותלהלך ואומרים שבחו בפניו שהוא חכם גדול וחולקים לו שאר מעלות טובות, וכל זה הוא מחמת החנופה שהן להוטים אחר גרונם שאוכלים לפעמים אצל איש אכזרי, אבל אין יודעים הסוף דבר של האנשים האלו אשר מזון זה שאוכלים אצל איש אכזרי הוא מלא חרבות וכידונים נגעים ופצעים אבעבועות ומכה טריה, ומלא צער מכרחים לסבל בשביל זה שאוכל מאכל לחם רע עין כמבאר בפרקים לעיל עין שם ויבוא עליו מכה אל מכה נגשת והזה על הזה וכשל העוזר ונפל העוזר.

כה. על פן יראה האדם להיות בעזרת ה' בגבורים נדיב לב ואמיץ כח לבעלי מצוה, ובפרט לבעלי צדקה, וגדול המעשה יותר מהעושה ואז טוב לו יהיה סלה.

— פֶּרֶק מ"ד —

א. המשתמש בעבוטו של חברו העני גדול עונשו. כי העשיר יוכל לדבר בעדו ולמחות למלוה משא"כ העני על הרב רואה ושומע חסרונו ואין ביכלתו כ"כ לעמד נגד המלוה, כי המלוה הוא בטוח שאין העני פותח פיו נגדו והוא עוון פלילי.

אל יתגאה העשיר על העני

ב. ובכלל זה הוא המתגאה על העני ומדבר לו קשות מפני שהוא מתירא לדבר פן על איש אחר שאינו

עָנִי וּבְעֹבֹר עֲנִיתוֹ מְדַבֵּר אֶל זֶה הָעָנִי בְּדִבְרֵי קָשִׁים
בְּגֵאוּהוּ וְבוֹז, כִּי יוֹדֵעַ שְׂאִין הָעָנִי יֵשִׁיב לְנִגְדּוֹ. וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ רוֹאֶה וְיָרִיב רִיבוֹ וְעוֹשֶׂה מְשֻׁפֵּט
וְיוֹצִיא לְאוֹר צְדָקוֹ.

אסור לקיחת שחד

ג. וּבְכֻלָּל הַמְקַבֵּל שַׁחַד מִמּוֹן שַׁחַד דְּבָרִים, וּכְשֵׁם שְׂמִצּוּהָ
לְמַנַּע מִלְּיֻשָׁב בְּדִין בְּעֹבֹר הַנְּאוֹת מִמּוֹן כִּף יִמְנַע
בְּשִׁבִיל הַנְּאָה מֵעֻטַּת וַיִּדְקֶדֶק הַדִּין כִּי הוּא פּוֹגֵם נְשַׁמְתּוֹ.

הצלת ממון ישראל

ד. בְּכֻלָּל הַמוֹצֵא אֲבָדָה וְאֵינוֹ מְכַרִּיז עָלֶיהָ, הוּא הַיּוֹדֵעַ
בְּאִיזָה צַד לְהַצִּיל מִמּוֹן חֲבֵרוֹ וְנִמְנַע וְאֵינוֹ מַצִּיל.

נחיצות חנוך הבנים

הַרְוֵאָה בְּנוֹ יוֹצֵא לְתַרְבוּת רְעָה וְאֵינוֹ מוֹחֶה בְּיָדוֹ כֹּל
דְּבָרֵי רְעוּת בְּמִשְׁמַע שְׂרוּאָה בְּנוֹ הוּא זוֹלֵל
וְסוֹבָא אוֹ בְּעַל מַחְלוּקַת אוֹ חוֹמֵד מִמּוֹן אַחֲרִים וְכִיּוֹצֵא
בְּזָה, הַרְבֵּה דְּבָרִים חַיִּיב עַל אֲבִיו לְהַשְׁגִּיחַ עַל בְּנוֹ וּלְיִסְרוֹ.

סדר הלימוד ליום י' אדר [יום 162 בשנה]

שלא לגזל יתום ואלמנה, והאסור לקחת מקפת הקהל

ה. הָאוֹכֵל שֹׂד עֲנִיִּים וַיִּתּוֹמִים וְאֶלְמָנוֹת בְּכֻלָּל זֶה הוּא
הַגּוֹזֵל אֶת הַצֹּבֹר אֲשֶׁר הַמַּעוֹת נִגְבָּה מֵעֲנִיִּים
וְאֲבִיוֹנִים וְסוֹבְלִין עַל הַכֶּבֶד וְאֵין יִכְלַת בְּיָדָם לְהִלְבִּישׁ
עֲצָמָם וְלִנְשׁוֹתֵיהֶם. וְזֶה הָאוֹכֵל מִקְפוֹת הַקְּהָל בְּגִנְבָה וְגִזְלָה
כְּאֵלוֹ אֶכֶל אֶת בְּשָׂרָם וְדָמָם. וּבְמַעוֹת אֵלוֹ נִכְלָל גַּם כֵּן

מִמּוֹן יְתוּמִים וְאַלְמָנוֹת וְאִינוּ זוֹכְרֵי שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הוּא אָבִי יְתוּמִים וְדִין אַלְמָנוֹת בְּוֵדָאֵי מִדַּת הַדִּין הוּא
מְתוּחַ לְנֶגֶד אוֹתוֹ הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר הָאָרִיכוּ בְּעַנְשׁ זֶה בְּעַלְי
מִחֲבָרֵי סִפְרֵי מוֹסֵר.

מה שארע עם אלמנת רבינו יחיאל

ו. וְכַדְמְצִינוּ בְּאַלְמַנַּת רַבִּינוּ יְחִיאֵל ז"ל אָבִיו שֶׁל הָרַב
אֲשֶׁר"י ז"ל שֶׁנִּשְׁאַרְהָ הָאֲלַמָּנָה עִם שְׁלֹשָׁה בְּנֵיהָ
הַקְטָנִים. פֶּעַם אַחַת בָּא אֵלֶיהָ בְּעֵלָה בַּחֲלוּם בְּלֵיל שַׁבָּת
וְצוּהָ לָהּ שֶׁתִּכְפֶּה תִּבְרַח הִיא מִחוּץ לְעִיר כִּי ה' מִהַפֶּךְ הָעִיר
בְּאִיזָה מִקְרָה רָעָה, וְתִקֵּץ מִשְׁנֵתָה בְּרַעְדָה וְתִישֵׁן וּבָא
אֵלֶיהָ פֶּעַם שְׁנִית בְּצוּוֵי הַהוּא, וְאָז תִּכְפֶּה כְּשֶׁנִּתְעוֹרְרָה
מִשְׁנֵתָה הִלְכָה הָאִשָּׁה עִם בְּנֵיהָ חוּץ לְשַׁעַר הָעִיר עַרְךָ מִל
אֲצֶל בֵּית עָרַל אַחַד הָעוֹמֵד מִחוּץ לְעִיר. וַיְהִי בְּאַשְׁמוּרַת
הַבֶּקֶר בָּאוּ שׁוֹדְדִים לְעִיר וַיַּהַרְגוּ כָּל הָעִיר וּבָזְזוּ כָּל הָעִיר
וַיִּלְכוּ, וְהִיא שָׁבָה אֶל בֵּיתָה אַחֵר כֶּף בְּשָׁלוֹם.

ז. וְאַחַר כֶּף בָּא בַּחֲלוּם רַבִּינוּ יְחִיאֵל הַנּוֹזֵכֶר לְעִיל וְאָמַר
לְאַשְׁתּוֹ שֶׁבְּעוֹזֵן שֶׁהָיוּ גּוֹזְלִים אֶת הָעַנְיִים בְּמַסִּים
וְאַרְנוֹנִיּוֹת וְהָעֲשִׁירִים לֹא נִתְּנוּ כְּלוּם לְכֵן נִגְזְרָה גְזֵרָה
זוֹ עֲלֵיהֶם.

הַפּוֹרֵשׁ עֲצָמוֹ מִהַצְּבוּר בְּכֹלל זֶה הוּא מִי שְׂאִינוּ מְדַקְדָּק
בִּדְהַתְּפִלָּל עִם הַצְּבוּר, וּבְכֹלל זֶה הוּא מִי שֶׁיִּכְלַת
בְּיָדוֹ לְתֵן מַסִּים לְסִיעַ לְצְבוּר וְאִינוּ מְסִיעַ.

שלא יהיו תקנות חכמינו זכרונם לברכה קלים בעיניו

ח. הָעוֹבֵר עַל דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל זֶהוּ הַמַּקְל בְּדָבָר הָאָסוּר
מְדַרְבְּנָן, וְעוֹבֵר עַל גְּזֵרוֹת וְתִקְנוֹת חֲכָמִים.

אפילו במקום מצוה אסור לעבר על דברי חכמים, כגון, ללמד או להתפלל אצל הנר בשבת במקום שאמרו גזרה שפא יטה. וכיוצא בזה חלילה וחס לעבר על גזרות חז"ל, ואין צריך לומר דהעניש הוא מרבה מי שפולעג על דברי חכמים והוא בכלל אלו שאין להם חלק לעולם הבא.

האסור של מתכבד בקלון חברו

ט. המתכבד בקלון חברו הוא אסור חמור שמעכב התשובה פאמור, ויש גם פן אסור היודע בחברו תועה בשגיאה ואינו משיבו לדרך היפה.

סדר הלימוד ליום **טו אדר** [יום 163 בשנה]

ודע, דאיתא בזהר פרשת שלח לה, סידהיו מראין לרבי שמעון בן יוחאי ע"ה שהתאספו יחד בית דין של

10) פרוש הזהר בלשון קדש:

מראים היו לרבי שמעון בן יוחאי, עליו השלום, כיצד מתאספים בית דין של מעלה בהיכלו של משיח כדי לעין בדינו של אדם אחד, שעמד לפתחו של גן עדן, והכרובים - שומרי הפתח אהזו בו, ולא הניחורו להפנס - ואותו אדם היה בצער גדול וצונח צנחות על פתח גן עדן. והנה יצא הפרוז והזמין את כל בני הישיבה להתאסף לפני מלך המשיח לדון את דינו של אותו אדם; ומן השמים אסרו על רבי שמעון לגלות את שמו של הנדון, כי לא להנחם נגזר עליו כך.

לבסוף יצא הדין מלפני מלך המשיח, שהנדון יעמד מחוץ לגן עדן ארבעים יום, ולאחר מכן יעגש בגיהנם במשך שעה וחצי. וכל זאת - משום שיום אחד, פאשר למדו בני החבורה, ואחד קרא והסביר את הדברים לפניו - ידע אותו נדון, כי הנה מגיע מגיד השעור למלה,

מַעֲלָה בְּהִכְלָא חַד דְּתַמְן מְלָךְ מְשִׁיחַ וְהוּוּ עֵינִין בְּדִין בַּר
נֶשׁ דְּקָאֵי עַל פְּתַחא דְּגַן עֵדֶן, וְאַנּוּן כְּרוּכִים אֲחִידֵן בֵּיה
וְלֹא שְׂבָקוּ לִיה לְמִיעַל תַּמְן וְהוּוּ בְּצַעְרָא וְצוּחוּ צוּחִין עַל
גַּבֵּי פְתַחא דְּגַן עֵדֶן.

וּכְרוּזִין הָוֵי עֲבָרִין דְּלַהוּזִין בְּנֵי מְתִיבְתָא כְּנִישֵׁין הַשְּׁתָּא
קָמֵי מְלָךְ מְשִׁיחַ לְעֵין בְּדִינֵיה דְּהָהוּא בַּר נֶשׁ
וְאָמְרוּ לִיה לְרַבֵּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי דְּלִית לָךְ רְשׁוּת לְגַלוּת
מִי הוּא דִּין בַּר נֶשׁ כִּי לֹא לַחֲנַם אֲתַגְזֹר עַל הָאִי בַּר נֶשׁ
עֲנֶשָׂא דָא.

י. וְיִצְא הַדִּין מִפִּי מְלָךְ הַמְּשִׁיחַ דְּהָאִי בַּר נֶשׁ יְהֵא קָאִים
בַּחוּץ בְּהָהוּא צַעְרָא אַרְבַּעִין יוֹמִין לְסוּף אַרְבַּעִים
יוֹמִין יִצְעֲרוּן לִיה בְּצַעְרָא דְּגִיּהֲנַם שְׁעֵתָא וּפְלָגָא, וְכָל דָּא
בְּגִין דְּיוֹמָא חָדָא, חַד מִן חַבְרָיא הָוֵי פְרִישׁ מְלִין
דְּאוּרֵיתָא. כַּד מְטִי לְחַד מְלָה יַדַּע הָאִי בַּר נֶשׁ דִּיתְכַּשְׁל
בֵּיה וְאָמַר לְחַבְרָיא שְׂתִיקוּ לָא תִימְרוּן מִיּוֹדֵי וּבְגִין דְּשְׂתִיקוּ
חַבְרָיא אֲתַכְּשַׁל בְּהָהוּא מְלָה וְאַכְסִיף וְהָהוּא כְּסוּפָא
דְּגָרִים לְבַר נֶשׁ דָּא ע"ז דְּיַנִּין לִיה דִּינָא קְשִׁיא, בְּגִין דְּלֹא
לְשַׁבְּקָא חוּבֵי דְּאוּרֵיתָא מִקָּמֵי קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא אֲפִילוּ
כְּמֵלֵא נִימָא. עַל כֵּן סַם חַיִּים הִיא לְמִי שְׁלוּמֵד לְשִׁמָּה
וְאֵינוּ מִתְכַּבֵּד בְּקִלוֹן חֲבֵרוּ.

שִׁכְשַׁל בְּה, וְלֹא יוּכַל לְהַסְבִּירָה, וְאָמַר לְשׁוּמְעֵי הַשְּׁעוּר: "שְׂתִיקוּ וְאַל
תַּעֲזְרוּ לֹז!" וּבְשַׁל כִּי אַכּוּן נְכַשַׁל מִגִּיד הַשְּׁעוּר וְהַתְּבִישׁ; וְאוֹתָהּ בּוּשָׁה הִיא
שְׂגָרְמָה לְאוֹתוֹ אָדָם שְׁיַעֲנֵשׁ בְּעֵנֶשׁ קֶשֶׁה זֶה, שְׁכֵן אֵין שׁוּם עוֹוֹן נְמַחַק
לְלֹא דִין וְחֻשְׁבוֹן.

חשיבות העוסק בתורה לשמה

יא. והעוסק בתורה לשמה היא מצלת מכל הרהורים רעים ועומדת לו בשעת הדין, כדאיתא בזהר פ'רשת ויקהל, ס"ז כל מאן דאשתדל באורייתא כאלו אשתדל בהיכליה דקדשא בריך הוא בגין דכד בר נש עסיק באורייתא הקדוש ברוך הוא תמן ואצית לקליה ואשתזיב בר נש מתלת דינים מדינא דהאי עלמא ומדינא דמלאך המות רוצה לומר, דימות בנשיקה על ידי הקדוש ברוך הוא [ומדינה של גיהנם באופן שיהיה הלמוד לשמה ובאהבה ואז הקדוש ברוך הוא מתפאר בו ואומר (ישעיה מג, כא) "עם זו יצרתי לי" וגו', "ישראל אשר בך אתפאר" (שם מט, ג).

סדר הלימוד ליום טז אדר [יום 164 בשנה]

פרשת פקודי פ'ק מ"ה

א. איתא בכתבי האר"י ז"ל (עין שער היחודים דף ג), מצוה רבה ללמד יחודים לשכינה, כי עושה מסעד ועזר לשכינה ומקרב את הגאולה ביחודים. ובאשר כי לא כל אדם יכלת בידו לעשות יחודים בתפלתו או במצוה אשר

(טז) פרוש היהר בלשון קדש:

כל מי שעוסק בתורה, כאלו עוסק בהיכל הקדוש ברוך הוא, מפני שבשעה שהאדם עוסק בתורה הקדוש ברוך הוא שם מקשיב לקולו, ונצול האדם משלשה דינים: הדין בעולם הזה, דינו של מלאך המות ומדינה של גיהנם.

הוא עושה, אחת מטעם חסרון ידיעתו, או מפני שאינו מבטח בנפשו לעשות שלא יבוא לידי הרהור בתפלתו ונמצא מקלקל ולא מתקן, שאין האדם הוא טהור בכל עת וזמן ואסור לעסק בקדשים בזמן שהוא מקרה בלתי טהור מחמת שהוא בעל קרי ואסור ליחד שום יחוד אם לא שטבל לקריו.

ב. על כן בודאי בעל הרחמים יקבל ברחמים ובכרצון כונת לב האדם שמכון פשוט בלתי מחשבות זרות ומתפלל כפשוטו עניני תפלה, רק יאמר קדם התפלה לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה, וכן בעסק התורה יאמר כך לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה וכו' ואז אינו מפריד עצמו מהקדשה.

ובדמצינו בערובין פרק בכל מערבין (דף כ"ח עמוד ב')
 "רבי זירא כי הוי חלש הוי אזיל ויתיב
 אפתחא דרבי יודא בר רבי אמי אמר כי נפקי ועילי רבנן
 איקום מקמיהו כדי שלא יהא בטל מהמצוות

וכן קבלה היא בידי מן אנשי מעשה, שאם היו יושבים בטלים מן המצוות היו ממשמשים בציצית והיו מסתכלין בהן כי ההסתכלות בציצית היא ענין גדול ותקומה אל השכינה בגלות, והיודעים סוד יחוד בקבלה מכוננין בשם א' גדול ונורא שהוא גימטריא עי"ן ובזה הם יוצאים אף בזמן הזה סוד מצות תכלת בציצית. והנה אגלה טפח ואכסה טפחים בענין תכלת כי תכלת הוא גימטריא תת"ן, והבן אדם הוא מחיב לראות בב' עינים

את הציצית וב' פעמים עי"ן גימטריא ר"ס, ועם תבות ציצית הוא גימטריא תת"ן כמנין תכל"ת.

קבלה היא בידי בשם הגאון ר' יעקב טעמרי ליש ז"ל מלובלין שפזזה הוא מסיר החשך שאמר ירמיהו הנביא "אותי נהג חשך ולא אור". ובענין אור עיניו בציצית יכון כן והוא מבטל אותו החשך שמפסיק בינו ובין השכינה.

האדם לא נולד להנאת גופו, כי אם לתועלת נשמתו

ד. הכלל, כי לא ברא הקדוש ברוך הוא את האדם שיהיה בעה"ז לתועלת גופו, כי הגוף כלה בארץ רק לתועלת נשמתו אשר חצבה מתחת כסא הכבוד והיא חלק אלוה ממעל, לתקנה ולקשטה במעשים טובים לקרב הגאולה ולשמח את השכינה בגלות המר הזה, ואז יהיה נודכך גם הגוף ומאיר באור הבהיר, בפרט כשהגוף מתחמם לדבר מצוה.

סדר הלימוד ליום יז אדר [יום 165 בשנה]

ה. ולא לחנם אמרו רבותינו זכרונם לברכה (זהר פרשת נח, שבת קי"ט: ובתוספות שם) "העונה אמן יהא שמייה רבה בכל כחו מצננין לו הגיהנם". ואין הדבר יוצא מידי פשוטו שצריך לומר אמן יהא שמייה רבה בכל כחו, ואין הפרוש להרים קול ביותר מדאי פן יתלוצצו המלעיגים, אלא הוא בכל כחו באיבריו. וכמ"ש בזהר פרשת פנחס (דף ר"כ עמוד א') שצריך האדם לעורר כל איבריו בחילא תקיפא ובזה יתבר לביה ואתבר חילא דסטרא אחרא

[פרוש: שיעורר לבו בכח חזק ובזה ישבר לבו וישבר כח הסטרא אחרא], ואף הרשעים מוצאין מנוחה על ידי עניית אמן יהא שמיה רבא. וכדאיתא בזהר פרשת נח (דף ס"ב

עמוד ב') :

ו. סבזמנא דישראל עונין בקול רם אמן יהא שמיה רבא, הקדוש ברוך הוא מתמלא רחמים ונותן חיים על הכל, והקדוש ברוך הוא רומז למלאך הנקרא סמריא"ל ובידיה מפתחין ופותח ג' פתחים לסטר מדבר ואז חמאן רשעים נהורא. ואתא תננא וסותם האויר של הפתחים שלא יהא מאיר וכדין תלת ממנים דתחות ידיה מנשבין בגדפיהון משיבין העשן לאחוריו זמן שעה ופלגא שעה בזכות עניית אמן יהא שמיה רבא שעונין ישראל בכל יום ואחר כך הם שבים לגיהנם.

ז. ובוא וראה, כמה חביב האי שבחה קמיה קדשא בריך הוא [כמה חביב אותו שבח (של "אמן יהא שמיה רבא") לפני הקדוש ברוך הוא] ומעשה הובא בזהר פרשת תרומה (דף קס"ה עמוד ב', דף קס"ט עמוד ב') :

סח) פרוש הזהר ללשון הקדש:

בזמן שישראל עונים בקול רם: "אמן יהא שמיה רבא" - הקדוש ברוך הוא מתמלא רחמים ונותן חיים על הכל, והקדוש ברוך הוא רומז למלאך הנקרא סמריא"ל, ובידו מפתחות של פתחי הגיהנם, ופותח שלשה פתחים לצד המדבר, ואז רואים הרשעים אור של העולם הזה, ובא עשן וסותם האויר של הפתחים, שלא יראו אור. אז שלשה ממנים שתחת ידו מנשבים במגורופים ומשיבים העשן לאחוריו זמן שעה ומחצית השעה, בזכות עניית אמן יהא שמיה רבא" שעונין ישראל בכל יום, ואחר כך הם שבים לגיהנם.

**ס"ר רבי חזי אבא שרו בגו אושפיזיהו קמו בפלגות
לילא למלעי באורייתא והוי בריתא דאושפיזא
קמת ואנהרת לון שרגא ואינהו הוי עסקי באורייתא.**

סט) פרוש הזהר לשון הקדוש:

רבי חזי אבא היו שוכנים במלון שלהם. קמו בחצות לילה לעסק בתורה. בתו של בעל המלון קמה, והדליקה להם נר, ואחר כך עמדה מאחריהם לשמע דברי תורה. הביט מאחריו וראה בתו של בעל המלון עומדת מאחריהם. אמר: "כי נר מצוה ותורה אור" - מהו נר? זהו נר שהוא מצוה שהנשים זוכות בו, והיא נר של שבת. שאף על פי שהנשים אינן זוכות בתורה, הרי האנשים זוכים בתורה, ומאירים לנר שהוא שהנשים מתקנות במצוה הזו. הנשים בתקון נר הזה, האנשים בתורה, להדליק ולהאיר הנר הזה, שהוא תקון של מצוה שהנשים נתחייבו בו".

שמעה אשה הייא ובכתה. בינתיים קם אביה של האשה שהיתה שם ובא ביניהם, וראה בתו עומדת מאחריהם ובוכה. שאל אותה אביה, וספרה לו המעשה. התחיל אביה של האשה אף הוא ובכה. אמר לו רבי יוסי: "אולי חתנך בעל בתך לא זכה בתורה?" אמר לו: "ודאי כן הוא, ועל זה ודאי אני ובתי בוכים תמיד, ומשום שראיתי אותו יום אחד שקפץ מן העליה הוא לשמוע קדיש עם הצבור, עלה ברצוני לתת לו בתי, ומיד אחר שיצאו הצבור מבית הכנסת נתתי לו בתי. שאמרת, בקפיצה זו שבא לשמע קדיש, נפר שיהי' אדם גדול בתורה, ואף על פי שהוא ילד ולא ידעתי בו מקדם לכן, [נתתי לו בתי]. ועתה אפילו [לברך] ברפת המזון אינו יודע. ואיני יכול ללמד עמו בין החברים שלמד קריאת שמע או ברפת המזון". אמר לו רבי יוסי: "העבר אותו באחר". (ובתוך דבריו חזר ואמר): "או אולי יוליד בן שיהי' גדול בתורה".

בינתיים קם הוא, [חותנו של בעל המלון], וקפץ אליהם, וישב לפניהם. הסתפל בו רבי יוסי, אמר, ודאי אני רואה בילד הזה שיצא ממנו אור תורה לעולם, או בן שיעמוד ממנו. צחק הילד ההוא ואמר: "רבתי, אומר לפניכם דבר אחד". פתח ואמר: "צעיר אני למים ואתם וישישים על כן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם" - במקרא זה העירו בו עמודי עולם, אבל אליהוא שכתוב בו: "ממשפחת רם", וכתוב בו: "בן ברכאל הבוויז" -

שְׁנֵקְרָא פֶּן ("בוזי"), מִפְּנֵי שֶׁהָיָה מְבֹזָה אֶת עֲצָמוֹ לְמִי שֶׁגָּדוּל מִמֶּנּוּ. זֶהוּ שְׂאֵמֶר: 'צִיעַר אֲנִי' - דְּהִינּוּ שִׁמְעֵטְתִי אֶת עֲצָמִי, 'לְיָמִים' - לִפְנֵי אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ יָמִים רַבִּים כּו', מִשּׁוּם שֶׁאֲמַרְתִּי יָמִים יִדְּבְרוּ כּו'. 'וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים' - רְאִיתִי אֶתְכֶם יְשִׁישִׁים, 'עַל פֶּן זְחֻלְתִּי וְאִירָא מַחֲוֹת דְּעֵי אֶתְכֶם' כּו'. וְעַל כֵּן בְּשִׁבְלֵי שְׂאֵנִי יִלְד, שְׁמַתִּי בְּרִצּוֹנִי שֶׁלֹּא לְדַבֵּר עַד ב' חֲדָשִׁים, וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה נִשְׁלָמוּ. וְעַתָּה שְׂאֵתֶם כְּאֵן, יֵשׁ לִפְתּוֹחַ בְּדַבְרֵי תוֹרָה לִפְנֵיכֶם.

וְעַתָּה רְבוּתִי, אֲנִי מִבְּבָל, וּבְנֵי שַׁל רַב סַפְרָא אֲנִי, וְלֹא זְכִיתִי לְהַפִּיר אֶת אָבִי, וְנִגְרַשְׁתִּי לְכָאן, וְנִרְאִיתִי, מִפְּנֵי שֶׁיּוֹשְׁבֵי אֶרֶץ הַזֶּה הֵם אֲרִיזוֹת בְּתוֹרָה, וְשְׁמַתִּי עָלַי, שֶׁלֹּא לִזְמַר דְּבָרֵי תוֹרָה לִפְנֵי אִישׁ עַד שְׁנֵי חֲדָשִׁים. וְבוִיּוֹם הַזֶּה נִשְׁלָמוּ. אֲשֶׁרֵי חֲלָקֵי שְׁפַגְשְׁתִּיכֶם כְּאֵן". נִשָּׂא רַבִּי יוֹסִי קוּלוֹ וּבְכָה, וְקָמוּ כָּלֶם וּנְשָׁקוּהוּ בְּרֵאשׁוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "אֲשֶׁרֵי חֲלָקֵי שְׁזָכִיתִי בְּדַרְךָ הַזֶּה לְשִׁמְעַת דְּבָרֵי עֵתִיק יוֹמִין מִפִּיק, מַה שֶׁלֹּא זְכִיתִי לְשִׁמּוֹעַ עַד עַתָּה".

יָשְׁבוּ כָּלֶם, אָמַר לְהֶם [הַחֲתָן]: "רְבוּתִי, מִשְׁרְאִיתִי הַצֵּעַר שֶׁל חוֹתְנִי וּבִתּוֹ [אֲשֵׁתִי], שֶׁנִּדְחָקוּ וְנִצְטַעְרוּ בְּעֲצָמָם עַל שְׂאֵינִי יוֹדַע בְּרַפְתַּת הַמְּזוּן [וְקִרְיָאֵת שְׁמַע], אֲמַרְתִּי לְהֶם, עַד שֶׁאֲדַע בְּרַכַּת הַמְּזוּן לֹא אֶתְחַבֵּר בְּאֲשֵׁתִי כְּדַרְךָ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. וְאַף עַל פִּי שֶׁיִּכְלַתִּי לְשַׁמֵּשׁ בָּהּ בְּלֵי חֹטָא, לֹא רְצִיתִי לְעַבֵּר עַל דְּעַתָּת, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא יִכְלַתִּי לִזְמַר מִשְׁהוּ עַד שְׁנֵי חֲדָשִׁים". שְׁמַחוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֵיָא וְחוֹתְנֵי וּבִתּוֹ, וּבְכּוּ מֵרַב שְׁמַחָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "בְּבִקְשָׁה מִמֶּךָ, כִּינּוּן שֶׁהִתְחַלַּתְּ, תֵּאִיר לָנוּ אֶת הַיּוֹם, אֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ בְּדַרְךָ הַזֶּה". קָמוּ כָּלֶם וּנְשָׁקוּהוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "וְדַאי יוֹם מִשְׁתָּה הוּא יוֹם הַזֶּה, וְלֹא נִצָּא מִכָּאן עַד שִׁיְהִי נַעֲשֶׂה הַמִּשְׁתָּה לְכָל אֲנָשֵׁי הָעִיר. זֶהוּ מִשְׁתָּה שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בּו". לְקַחוּ אֶת אֲשֵׁתוֹ וּבְרַכּוּ אוֹתָהּ בְּכִמְהָ בְּרַכּוֹת. עֲשׂוּ, שְׂאֲבִיָּה יִתְקַן בֵּית אַחַר בְּשִׁבְלֵי הַשְּׁמַחָה. אֲסַפּוּ כָּל אֲנָשֵׁי הָעִיר לְשְׁמַחָה הַהִיא, וְקִרְאוּ [אֶת אֲשֵׁתוֹ] כְּלָה, וְשְׁמַחוּ עִמָּהֶם כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְהוּא שְׁמַח עִמָּהֶם בְּדַבְרֵי תוֹרָה. שְׁמַחוּ כָּלֶם כָּל יוֹם הַהוּא בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וְכָל בְּנֵי הָעִיר שָׁמוּ אוֹתוֹ, [אֶת הַיֵּלֶד], רֵאשׁ עֲלֵיהֶם. בַּיּוֹם הַשְּׁנִי, קָמוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֵיָא וּבְרַכּוּ אוֹתָם וְהִלְכוּ לְדַרְכָּם.

כְּשֶׁהִגִּיעוּ לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, נִשָּׂא עֵינָיו וְרָאָה אוֹתָם. אָמַר לְהֶם: "מִסְתַּפְּל הַיִּיתִי בְּכֶם בַּיּוֹם הַזֶּה, וְנִרְאִיתִי אֶתְכֶם שְׁנֵי יָמִים וְלִילָה אֶחָד שֶׁהִיִּיתֶם בְּמִשְׁכַּן שֶׁל נַעַר מִטְטְרוֹן, וְנַעַר הַהוּא לְמַד אֶתְכֶם סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים בְּשְׁמֹחַת הַתּוֹרָה. אֲשֶׁרֵי חֲלַקְכֶם בְּנִי". (פְּרוּשׁ: הַיֵּלֶד הַזֶּה הָיָה לוֹ מְדֻרְגַת מִטְטְרוֹן שְׁנֵקְרָא נַעַר, וְעַל כֵּן בֵּיתוֹ הָיָה מִשְׁכַּן מִטְטְרוֹן). סִדְרוּ לִפְנֵינוּ כָּל הַדְּבָרִים, וְסַפְּרוּ

אֲדַהְכִי אֲשַׁנַּח רַבִּי אַבָּא אֲבַתְרִיה וְחִמוּ דְהוּי בְּתוּ שֶׁל
 בַּעַל הַבַּיִת מְנַהֵר לְהוּ פִּתַּח וְאָמַר (מְשָׁלִי ו, כג) "כִּי
 נָר מְצֻוָּה וְתוֹרָה אֹר". הָאִשָּׁה הִיא מְצֻוָּה עַל נֵר שֶׁל שַׁבַּת
 וְלֹא הָאִישׁ, וְהַטַּעַם כִּי הָאִשָּׁה הִיא נֶגֶד הַשְּׂכִינָה וְתוֹרָה אֹר
 - פְּרוּשׁ הַתּוֹרָה שֶׁלְמַד בַּעֲלָהּ שֶׁהָאִישׁ מְצֻוָּה עַל הַתּוֹרָה
 לְלַמֵּד - נוֹתֵן אֹר וְהָאִרְה גְּדוּלָה בְּאוֹתוֹ הַמְצֻוָּה שֶׁל נֵר
 שַׁבַּת שֶׁהָאִשָּׁה מְדַלְקֶת. נִמְצָא שְׁנֵיהֶם מְאִירִים בְּאֹר תּוֹרָה
 וְאֹר שַׁבַּת. אֲשֶׁרֵיהֶם הַנָּשִׁים שְׂזוּכִין לְבַעֲלֵי תּוֹרָה.

ח. שְׁמַעַת הָאִי בְּתוּלָה וְהוּיִת בְּכִית אֲדַהְכִי קָם אָבוּהָ
 דְּבַתּוּלָה וְחָמִי לְבַרְתִּיה בְּכִיא וּשְׂאִיל לָהּ לְמָה וְעַל מָה
 הִיא בְּכִיא וְלֹא עָנְתָה מְאוּמָה מְחַמַּת מְרִירוֹת הַלֵּב,
 וְהִתְחִיל אַף אָבִיהָ לְכַבּוֹת.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִבְּכִיּוֹתָהּ נִרְאָה דְהַחֲתָן שֶׁלָּהּ הוּא עִם
 הָאָרֶץ וְאִינוּ בַּעַל תּוֹרָה, א"ל וְדַאי הָכִי הוּא וּבְגִין
 דְּחַמִּינָא לִיה יוֹמָא חַד דְּדָלִיג מְאָגְרָא חֲדָא לְמִשְׁמַע קְדִישׁ
 בְּהַדִּי צְבוּרָא סְלִיק בְּרַעוּתֵי דִילִי לְמִיָּהֵב לִיה בְּרַתִּי וְתַכְף
 דְּנַפְקִי צְבוּרָא מִבֵּי כְּנִישְׁתָּא יְהִיבִנָּא לִיה בְּרַתִּי דְאִמִּינָא
 בְּדִלּוּגָא דָּא לְמִשְׁמַע קְדִישׁ מְכַרְח לְהוּיִת גְּבָרָא רַבָּא
 בְּאוּרִיָּתָא וְאֵע"ג דְּאִיהוּ רַבִּיא דְלָא יַדְעֵנָא בִּיה מְקַדְמַת
 דְּנָא אֶפִּילוּ בְּרַכַּת מְזוּנָא לָא יַדַּע וְאִין בְּיַדִּי לְכוּף אוֹתוּ
 שְׂפִיתַעְסַק בְּאוּרִיָּתָא וְיִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע וּבְרַכַּת הַמְזוּן.

לו המעשה. אמר להם: "אשריכם ואשרי חלקי, כי אני זוכר שיום אחד
 הלך עמי בדרך רב ספרא אביו, וכשנפרד ממני ברכתי אותו שיהי' לו בן
 שיהי' ארץ בתורה. ולא ברכתי אותו, שהוא יזכה לראות בן [ועל בן נפטר,
 ולא הפירו אותו]. אשרי חלקכם בני, עליכם כתוב: 'וכל בניך למוזדי ה'".

אמר ליה ר' אבא אעבר ליה באחרא (ר"ל שיראה שיתן גט וישיא בתו אחר כך לת"ח) ובתוך דכריו חזר ואמר או דילמא ברא יוליד דהוי גברא רבא.

סדר הלימוד ליום **יח אדר** [יום 166 בשנה]

ז. אדהכי קם החתן ודלג עליהו וייתיב לקמיהו אסתכלי ביה רבי אבא, א"ר אבא חמינא בהאי רביא דנהורא רבא יפוק מיניה לעלמא.

פתח ואמר האי רביא: רבותי אימא חד מלה, פתח ואמר (איוב לב, ו) "צעיר אנכי לימים ואתם ישישים, על כן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם". האי קרא אתערו ביה עמודי עולם אבל אליהוא דכתיב ביה ממשפחת רם וכתיב ביה בן ברכאל הבווי דנקרא כן בשביל דמבזה עצמו למאן דגדול מיניה, וז"ש צעיר אנכי לימים אף אני מקטין עצמי לגבי בר נש דאית ליה יומין סגיאין, ועל כן בגין דאנא רביא ובמקום הזה יש ישישים בחכמה עליה בדעתי דלא למלא עד יומא דא. והשתא דאתון הכא אית שעתא למפתח פומי, התחיל לדרש זה הפסוק "כי נר מצוה ותורה אור" וגלה להם כמה סודות בתורה על פי הסוד.

י. ואחר כך פתח ואמר, דעו כי אנא מבבל, וברא דרב ספר' אנא, ולא זכינא לאשתמודע עם אבא ואטרדנא להכא, ודחלנא עד הכי למימר מלין דאורייתא דיתבי ארעא דא אריותא בתורה, ושוניא עלי דלא אימא מלי דאורייתא תרין ירחין. ויומ' הדין אשתלימו תרין ירחין. זכאה חלקי דאתערותון הכי".

אָרִיִּים רַבִּי יוֹסִי קָלִיָּה וּבִכָּה קָמוּ כָּלְהוּ וּנְשָׁקוּהוּ בְּרִישֵׁיהּ,
אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֶלְמָלָא לֹא בָּאתִי וְזִכּוֹנָא לְמִשְׁמַע
מַלְיָן דְּעֵתִיק יוֹמִין דְּנַפְיָק מִפּוּמָךְ מֵאֵי דְלֹא זְכִינָא לְמִשְׁמַע
עַד הִשְׁתָּא דַּיְנוּ, יִתְבִּי כָּלְהוּ.

יא. אָמַר הַחֲתָן, רְבוּתִי, מִדְּחִמִּינָא צַעֲרָא דְחִמּוּי וְצַעֲרָא
דְּבִרְתָּא אֲשֵׁתִי דִּהּוּ מְצַעְרֵי בְּנַפְשֵׁיהּ דְלֹא יִדְעָנָא
בְּרַכַּת הַמְּזוּן וְקִרְיַאת שְׁמַע אָמִינָא לֹא אֶתְחַבֵּר בְּאֲשֵׁתִי עַד
שְׁאֲגִלָּה לְכֶם סוּד בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּסוּדוֹת גְּדוּלִים וּנְפִלָּאִים,
חָדוּ כָּלְהוּ, וְר' יוֹסִי וְר' אָבָא וְרַבִּי חִיָּא וְחִמּוּי וְהִכְלָה קָמוּ
כָּלְהוּ וּנְשָׁקוּהוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי וְדַאי הֲלוּלָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֶתְרַעֵי בֵּיהּ, נְטִלוּ לְהִכְלָה וּבִרְכוּ לָהּ בְּכֻמָּה בְּרַכָּאִין,
אָמְרוּ לְאַבִּיָּהּ דִּיתַקֵּן בֵּית מִיחָד לַעֲשׂוֹת בּוֹ חֲתָנָה.

סדר הלימוד ליום יט אדר [יום 167 בשנה]

יב. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא נַפְקִינָן מֵהֶכָּא עַד דִּיתְעַבַּד הֲלוּלָא
וּכְנִישׁוּ אַחַר כֶּךָ כָּל אַנְשֵׁי מְתָא לְהֵהוּא חֲדוּהּ וְקָרְאוּ
לְהִכְלָה וְחָדוּ עִמָּהוֹן בְּמַלְיָן דְּאוּרִיתָא. וְעַל סְעוּדַת
הַנְּשׂוּאִין פִּתַח הַחֲתָן עַל פְּתוּרָא וּבְאָר עֲנִין שְׁבַע בְּרֻכּוֹת
סוּדוֹת נְפִלָּאִים וְחִדּוּשִׁים הַרְבֵּה, וְחָדוּ כָּלְהוּ וְכָל בְּנֵי מְתָא
קָבְלוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַחֲתָן לְהִיּוֹת לָהֶם רַב וּמוֹרָה צְדִק. וְאַחַר
הַחֲתוּנָה קָמוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי אָבָא וְרַבִּי חִיָּא וּבִרְכוּ לֵיהּ
וְאָזְלוּ לְאַרְחִיָּהּ.

יג. כַּד מָטוּ לְגַבֵּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי זְקִיף עֵינָיו וְחִמּוּי
לוֹן, אָמַר לְהוֹן מִסְתַּכַּל הוּינָא יוֹמָא דָּא וְחִמִּינָא לְכוּן
תְּרִין יוֹמִין דִּהְוִיתוֹן גְּבֵי חַד מִסְכְּנָא דֵּהֵאֵי נַעַר דְּאַקְרִי

מטטרו"ן אוליה לכו רזין עלאין זכאה חלקיכון סדרו
 כלהו מילין קמיה וסחו ליה עובדא, אמר להו זכאין אתון
 וזכאה חלקכון וזכאה חלקי דהא אדכרנא יומא דא דהוי
 אזיל עמי רב ספרא אביו של החתן וברכתין ליה דיהא
 ליה בר אורין באורייתא ולא בריך ליה דיזכה לגדל אותו"
 וכו', ע"כ הזהר.

הרבי שמבאר את תלמידו בבנים תלמידי חכמים, יברכו גם פן
 שיזכה לגדלם

יד. נלמד מזה מסוף המאמר שכשבא התלמיד לקבל
 ברכות מן רבו ורבו מברכו שיזכה לבנים תלמידי
 חכמים יברך בפרוש שיזכה לגדל אותם ושיראה בחייו
 אור תורתם.

במקום גדולים וישישים ממך אל תעמד

גם נלמד מזה המאמר שבמקום גדולים אל תעמד ונכון
 לזעירי [לקטנים] להדר לשמע מפי ישישים חכמה כי
 ישמע בודאי מה שלא שמע עדין ואז ירבה עליו חכמה.

זו. גם נלמד מזה המעשה שצריך האדם ללמד יחודים
 שהרי רב ספרא למד עם בנו החתן יחודים בברכת
 המזון ובקריאת שמע ובחדושי התורה אף שהיה בנו
 עדין רך בשנים. עוד יש ללמד מזה המעשה "שומר מצוה
 לא ידע דבר רע" (קהלת ח, ה), בשביל שראה האושפיזא
 [בעל האכסניה] את החתן שהיה קופץ מאגרא [מהגג]
 לשמוע קדיש ולומר "אמן יהא שמייה רבא" ראה שהיה
 עסקן במצוות ונתן לו בתו לאשה בשביל מצוה אחת. על
 פן צריך כל אדם לזהר במצוות ובתורה ואז יגן ה' בעדו

בְּעֵידָנָא דְעָסִיק בֵּיהּ וּבְעֵדָנָא דְלֹא עָסִיק בֵּיהּ [בְּזִמְן שְׁעוּסָק
בָּהּ וּבְזִמְן שְׁאִינוּ עוּסָק בָּהּ] וּלְכֹל אֲשֶׁר לוֹ יִהְיֶה שְׁלוֹם.

סדר הלימוד ליום **כ אדר** [יום 168 בשנה]

פָּרָק מ"ז

א. אִיתָא בְּכַתְבֵי הָאֲר"י ז"ל (שער המצוות, סו"פ שמיני, דף כ"א עמוד א'), אַחַד מִן הַדְּבָרִים שְׁמַעְכְּבִין אֶת הַתְּפִלָּה הוּא מִי שְׁאִין גּוֹפּוֹ נָקִי וּמְלַכְלֵךְ מִטְּנוּף וְצוֹאָה אוֹ טְפוֹת מִי רַגְלִים.

שְׂאוּל הַמְּלָךְ לְבַשׁ בְּגַד מִיַּחַד לַתְּפִלָּה, וּפָשַׁט אוֹתָהּ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה צְרָכּוֹ וְעוֹד כִּי נִקְיֹת דְּבַר טוֹב הוּא וְזֶה כִּי בְדוּד הַמְּלָךְ ע"ה כְּתִיב בֵּיהּ (שְׂמוּאֵל א כד, ד) "וַיִּכְרַת אֶת כְּנָף מְעִילוֹ אֲשֶׁר לְשְׂאוּל בֶּלֶט", וּבּוֹדָאֵי אֱלוֹ הָיָה הַמְּלָךְ שְׂאוּל מְלַבֵּשׁ בוֹ הָיָה מְרַגֵּישׁ בְּדַבָּר בְּשַׁעַה שְׁכָרַת דְּוּד כְּנָף מְעִילוֹ אֶלֶּא שְׁהִסִּיר שְׂאוּל לְגַמְרֵי מְמַנּוּ. וְאִיתָא בְּסִפְר חֲסִידִים (סִמָּן ט') כִּי מְעִיל אֲשֶׁר הָיָה לְמַלְךְ שְׂאוּל הָיָה הַמְּלַבּוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן שְׁהָיָה שְׂאוּל הַמְּלָךְ מִתְּכֶסֶה בוֹ בְּשַׁעַת תְּפִלָּה לְכַבוֹד הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל כֵּן הִסִּירוֹ שְׂאוּל מְעִלְיוֹ לַעֲשׂוֹת צְרָכּוֹ.

בֵּית הַכְּנֶסֶת הוּא "בֵּית מִקְדָּשׁ מְעֻט" - וְעַל כֵּן צְרִיף הָאָדָם לַשְּׁהוֹת שֵׁם בְּבִגְדִים נִקְיִים

ב. וְעַל כֵּן נִזְהָרִין אַנְשֵׁי מַעֲשָׂה כְּשֶׁצְרִיכִין לְכַנֵּס לְבֵית הַכְּסָא בְּשַׁעַת זְמַן כְּנִיסַת בֵּית הַכְּנֶסֶת הָיוּ מְנִיחִין אֶת בְּגָדֵיהֶם מִבְּחוּץ וְאִינֶם נִכְנְסִים עִם בְּגָדֵיהֶם לְבֵית הַכְּסָא,

בְּאֶשֶׁר שֶׁהַבַּיִת הַכְּנֻסֶת הוּא בְּנִין מִקֹּדֶשׁ מְעַט וְצָרִיכִין לְכַנֵּס
בוּ בְּכַגְדִּים נְאִים.

בְּשַׁבַּת יִלְבַּשׁ הָאָדָם בְּגָדִים יְפִים וְנִקְיִים מִבְּשֻׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה
בְּפָרְט כְּיוֹם שַׁבַּת שְׁצָרִיד הָאָדָם לְזַהַר בְּהֵן שִׁיְהִי בְּגָדָיו
נְקִיִּים, שֶׁהָרִי מִבְּאָר בְּפָרֵק שְׁנֵי דַחְגִּיגָה (דף ע' עמוד
א) אָמַר ר' יוֹנָתָן בֶּן עֲמָרָם נִתְחַלְּפוּ לוֹ כְּלִים שֶׁל שַׁבַּת
בְּכֵלִים שֶׁל חַל וְלִבְשָׁם נִטְמָאוּ [פְּרוּשׁ: דִּהְיָנוּ לְעֲנִין לְמִי
שְׂאוּכַל חוֹלִין בְּטָהֳרָה], וְהֵטַעַם כִּיּוֹן דְּכָלִי שַׁבַּת עֲבָדֵי
לָהֶם שְׁמוֹר טְפֵי עֵין שָׁם. וְעַל כֵּן רָאוּי וְנִכּוֹן לִהְיוֹת מְנַעְעָלִים
מִיַּחְדִּים לְבַיִת הַכְּנֻסֶת וְטוֹב יוֹתֵר שְׂלֵא יִלְךְ לְבַיִת הַכְּפֹסָא
בָּהֶם וְלְבַיִת הַכְּנֻסֶת.

סדר הלימוד ליום **כא אדר** [יום 169 בשנה]

בְּגָדֵי שְׁעֻטָּנוּ מְעַכְבִּים אֶת הַתְּפִלָּה

ג. וַיֵּשׁ עוֹד דְּבַר הַמְּעַכֵּב הַתְּפִלָּה אֶף שֶׁהוּא בְּכַגְדֵי נְקִי
מְאֹד, וְהוּא שְׁעֻטָּנוּ, וְאֶפְלוּ בְּשׁוּגָג אֵין תְּפִלָּתוֹ נִשְׁמַעַת
וּמִקְבֵּלַת כָּלֵל אֶפִּילוּ אִם הוּא מִתְּפַלֵּל בְּכֻנְיָה, עַל כֵּן
צָרִיכִין הַחֲיִטִּים לְזַהַר לִתְּנֵן הַשְּׁגָחָה שְׂלֵא יִגְרְמוּ הַזֶּק
לְמִתְּפַלְלִים בְּכַגְדֵי שְׁעֻטָּנוּ, וַיְהִיָּה חֲטָא הַרְבִּים תְּלוּי בְּחִיָּט.

גַּם בְּגָדִים שֶׁל גְּזֵל מְעַכְבִּים אֶת הַתְּפִלָּה

ד. וַיֵּשׁ עוֹד דְּבַר הַמְּעַכֵּב אֶת הַתְּפִלָּה אֶפִּילוּ שְׁכַגְדֵי הֵם
מְנַקִּים מִכָּל טְנוּף וְאֵין בְּגָדָיו שְׁעֻטָּנוּ, אֲמַנָּם אֵינוּ נְקִי
מִגְּזֵל כִּי מִחִיתוֹ הוּא שְׂוֹא וְשֶׁקֶר וְהוּא מִתְּלַבֵּשׁ בְּכַגְדִּים
נְאִים וּמִתְּגָאָה בָּהֶם, וְזֶהוּ שֶׁהַנְּבִיאִים קוֹרְאִין אוֹתָן בְּגָדִים
"בְּגָד בּוֹגְדִים", וּבְכָל פַּעַם שֶׁמִּתְכַּסֶּה בוּ לְהַתְּפַלֵּל מְעוֹרֵר

חֲטָאוּ וּפְשָׁעוּ וְזוֹרְקִין תְּפִלָּתוֹ בְּפָנֵי הַחֵיצוֹנִים, אוֹי לוֹ
וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ.

וְאִפְלוּ שְׁחָטָא רַק נֶגְדַּהּ אֲמֵן שְׁלֵא שְׁלֵם לוֹ שְׂכָר מְלֶאכְתּוֹ
כְּרָאוּי וְאִף שְׁלֵא דְחָקוּ עַל זֶה, הֵלֵא הוּא יוֹדֵעַ
בְּעֲצָמוֹ דְהָאֲמֵן מִשָּׂא לוֹ פְּנִים שְׁלֵא בְּרִצּוֹנוֹ וּמְכָרַח לְקַח
מֵה שְׁנוּתָן לוֹ, אוֹ שְׁכּוּבֵשׁ שְׂכָר שְׂכִיר כִּי אִזּוּ בְּאִין לְהַפְשֵׁל
בְּחָטָא גְזוּל וְאֵלִיו הוּא נוֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ, חֲלִילָה לַעֲשׂוֹת כֵּן
לְכַבֵּשׁ שְׂכָר הַפּוֹעֵל, אוֹ שְׁלֵא לְתַן לוֹ שְׂכָרוֹ עֲבוּר הַמְּלֶאכֶה
שְׂכָרוֹ מִשְׁלֵם, רַק הוּא נוֹתֵן לוֹ פְּחוֹת מִשְׂכָּר מְלֶאכְתּוֹ
וּכְתִיב (וַיִּקְרָא כַה, נה), "כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים, עֲבָדֵי הֵם"
עַל כֵּן עָנְשׁוּ הוּא מְרַבֵּה. (וּכְמוֹ שֶׁהָאֲרַכְתִּי לַעֲלֵל בְּפֶרֶק י' עֵין שֵׁם).

הפועל צריך לזהר שלא יקלקל את הבגד - ולהחזיר לבעלים מה
שנשתיר מהבגד

ה. וְכִשֵּׁם שֶׁהִבְעֵל הַבַּיִת מְזַהֵר לְשֵׁלֵם שְׂכָר פּוֹעֵל בְּזַמְנוֹ
וְכְרָאוּי, כֵּן הַפּוֹעֵל מְזַהֵר שְׁלֵא לְקַלְקֵל הַבְּגָד וְלֹא לְקַח
מֵאֲתוֹ מְאוּמָה אִף שֶׁנִּשְׁתִּיר כִּי אִם לְהַחֲזִיר לְבַעְלָיו וְאִפְלוּ
דְּבַר מַעֲט. וְעַכְשָׁיו נִשְׁתַּרְבֵּב הַחֲטָא וּפְשַׁע שֶׁל הַחֵיטִים
שְׂגוֹנָבִים וְשִׁתֵּי רְעוֹת עוֹשִׂין, א' שֶׁמְקַלְקְלִים הַבְּגָדִים,
וְשִׁנִּית עוֹבְרִים עַל לֹא תִגְנֹב, וְאִסּוּר זֶה נַעֲשֶׂה לָהֶם כְּהַתֵּר
וְאִינָם שְׂמִים אֶל לְבָם אִפְלוּ לְהַתְחַרֵּט וּלְהַתּוֹדוֹת עַל זֶה
וְאֲשֶׁר שֶׁהֵמָּה מְשַׁרְשִׁים בְּחָטָא וְאִינָם יוֹדְעִים עָנָשׁ שֶׁהוּא
עָנַשׁ חָמוּר.

ו. עַל כֵּן אֲנִי מְזַהֵר כָּל חֵיט שֶׁנִּכְשַׁל בְּחָטָא זֶה יִחְזֹר
בְּתִשׁוּבָה וְיִשִּׁים אֶל לְבוֹ לְהַחֲזִיר לְמִי שֶׁגְזוּל וְגַנֵּב אוֹ

יַעֲשֶׂה אֵיזָה צְרִיכֵי רַבִּים כִּי בַעֲוֹן גְּזֹל נַחַתֶּם דִּינֶם שֶׁל
דֹּר הַמְּבוּל.

ז. וְרֵאִיתִי חֲטֵט אֶחָד בֶּק"ק בְּרִיֶסֶק דְּלִיטָא קְדָם מוֹתוֹ צְנָה
לְחַבְרָה קְדִישָׁא שִׁיעֲשׂוּ מִשְׁלַחְנֹו שְׁהִיָּה בְּבֵיתוֹ אַרְוֹנוֹ,
וְהָאִמָּה שְׁהִיָּה מוֹתַח בּוֹ הַבְּגָדִים יִתְנוּ בִידּוֹ. וְשִׁאלוּ
הַחֲבָרָה קְדִישָׁא מַה כְּוָנְתוֹ בְּזֵה הַצְּוָאָה, וְהַשִּׁיב שְׁהַשְׁלַחַן
וְהָאִמָּה יַעֲדוּ לוֹ כְּשֵׁנֵי עֲדִים נְאֻמָּנִים שְׁכָל יָמָיו לֹא גָנַב
מֵאוּמָה מִן מְלֻאכְתּוֹ. אֲשֶׁרֵי לוֹ שְׁהִיָּה רוּצָה לְהַנּוֹת רַק
מִיָּגִיעַ כְּפוֹ וְלֹא מִשׁוּם גְּזֹל.

סדר הלימוד ליום כב אדר [יום 170 בשנה]

שלא ללבש שני בגדים כאחד

עוֹד יֵשׁ בְּדָבָר עֲפֹוב לְכֹל דְּבָר שֶׁבִקְדָשָׁה כְּשִׁלּוּבֵשׁ שְׁנֵי
בְּגָדִים כְּאַחַת דִּיהֵנוּ כְּשֶׁהִלְבוּשׁ אֶחָד הוּא בְּתוֹךְ
חֲבֵרוֹ, וְקִבְלָהּ הִיא בִּידֵינוּ מִתְלַמִּידֵי הָאֶרֶץ ז"ל (עין פרי עץ
חיים שער התפלה, פרק ב') שְׁזָהוּ קָשָׁה מְאֹד לְמַעֲשֵׂה הָאָדָם שִׁישׁ
קִצַּת רְשׁוֹת לְסִטְרָא אַחְרָא לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו עַל יְדֵי כֵן.
וּבִפְרָט בְּבִגְדֵי שִׁבְת צְרִיכִין שְׁמִירָה מְעֵלָה יוֹתֵר כְּאִמּוֹר כִּי
הַסִּטְרָא אַחְרָא הוֹלֵךְ וְסוֹכֵב סְכִיב נֶגֶד הָאָדָם לְהַתְדַבֵּק בּוֹ
וּבִפְרָט בְּבִגְדִים שֶׁל שִׁבְת.

ז. עַל כֵּן אָמַר הָאֶרֶץ ז"ל (עין פרי עץ חיים שער השבת, פרק
ג') שֶׁצְרִיךְ הָאָדָם לוֹמַר בְּשַׁעֲת לְבִישַׁת בְּגָדֵי שִׁבְת
(יְשַׁעֲיָה נד, יז) "כֹּל כְּלֵי יוֹצֵר עָלֶיךָ לֹא יִצְלַח וְכֹל לְשׁוֹן תְּקוּם
אִתְּךָ לְמִשְׁפָּט תִּרְשִׁיעֵי זֹאת נַחֲלַת עַבְדֵי ה' וְצִדְקָתְךָ מֵאִתִּי
נֶאֱמַר ה'".

גם שלא בשעת התפלה ילבש האדם בגדים נקיים
גם נכון לומר פסוק זה בהתעטף לבוש העליון להתפלל,
וחיוב גדול על האדם לעיין בבגדיו היטב שיהיו נקיים
אף שלא בזמן התפלה, כי אין הקדשה שורה במקום
מטנף ומלכלך.

להשגיח על מקום המזוזה שיהיה נקי
ולבן חיוב על כל בר ישראל לתן השגחה שיהיה סביב
מקום המזוזה נקי היטב, וכדאיתא בזהר (חלק ג', דף
רס"ג עמוד ב') כי ענין מזוזה בבתי ישראל הוא שיזכר האדם
חסד עליון שהקדוש ברוך הוא שומר פתחי ישראל
וזכרונם לפניו תמיד, ועל ידי כן גם האדם לא ישפח
מצות השם יתברך לעולם ועד. עין מה שפכתבתי לעיל
פרק א' ע"ש בענין שמירת המזוזה.

כאשר רואה הש"ד שם שד"י על המזוזה, אין ביכולתו להזיק
י. ומצאתי כתוב, בשם ספרא דשלמה המלך (זהר, שם) כי
שד אחד נח אצל הפתח ורוצה להזיק למי שנכנס
לביית, וכשרואה השד שם של שד"י לא יכול להזיק.

על כן לא ישפך שום מים עכורים אצל המזוזה מחמת
שני טעמים, "טעם אחד דלא יעבד קלנא לגבי שמא
קדישא דמרי עלמא. ב' אם הוא שופך שם מים עכורים

(ע) פרוש ללשון הקדש:

הטעם האחד - שלא יעשה בזיון אצל שם הקדוש של אדון העולם.
הטעם השני - אם הוא שופך שם מים עכורים אזי רשות למחבל (השד)
לחבל, חס ושלום, אבל כשסביב המזוזה הוא נקי וכן אדם הוא מחבב

אזי רשות למחבלא ח"ו. אבל כשסביב המזוזה הוא נקי
 ובן אדם הוא מחבב המזוזה לנשק אותו בצאתו ובבואו
 האי שידא בעל כרחו בריך ליה לבר נש ואומר (תהלים קיח,
 ב) "זה השער לה' צדיקים יבאו בו".

סדר הלימוד ליום כג אדר [יום 171 בשנה]

יא. אבל מי שאין לו חס ושלום מזוזה בפתחו אזי רשות
 למחבלא [למחבל] לחבל וי לו שחס על איזה ממון
 לקנות מזוזה ועל גופו אינו חס ובפרט שהילדים מתים
 בחלי כראלי"ם בעוון מזוזה בעבור שאין לו מזוזה כשרה
 בביתו בכל חדריו.

ולבן נסמך (דברים יא, כ) "וכתבתם על מזוזות ביתך
 ובשעריך" וכתוב בתריה [אחריו] [שם שם, כא]:
 "למען ירבו ימיכם וימי ביניכם". וכמו שאמרו רבותינו
 זכרונם לברכה בפרק במה מדליקין (שבת דף ל"ב עמוד ב')
 בעוון בטול מזוזה ובטול מצות ציצית בנים מתים כשהן
 קטנים, ועל הרבנים וראשי עם מטל לתן השגחה על זה,
 וכל הזהיר בה יזכה כמו שאמר הכתוב (משלי ח, לד-לה)
 "לשמר מזוזת פתחי כי מוצאי מצא חיים" ארוכים אמן.

פרק מ"ז

פרשת ויקרא

א. בגמרא דנדרים איתא, "חסידים הראשונים היו
 מתאווים להביא קרבן חטאת". והטעם נראה, כי היו

המזוזה לנשק אותו בצאתו ובבואו - השד בעל כרחו מברך לו לאדם
 ואומר: "זה השער לה' צדיקים יבואו בו".

מִדְקָדְקִים בְּעֶצְמָם שְׁלֵא יְהֵא חָל עֲלֵיהֶם שׁוּם פָּגָם אֶפְלוּ
בְּשׁוֹגֵג, וּלְהִסִּיר הַחֲטָא מִיַּד שְׁלֵא יְהִיו אֶפְלוּ מְעַט מְזַעִיר
תַּחַת מְמֻשְׁלֵת הַסִּטְרָא אַחְרָא וּלְקַיָּם בְּעֶצְמָם "וְלֹא יִדְבַק
בַּיָּדָה מֵאוֹמֶה מִן הַחֲרָם" (דְּבָרִים יג יח).

וְאִם כֵּן, אִם עַל הַשׁוֹגְגִים הָיוּ מְבִיאִים קָרְבָּן, עַל הַמְזִידִים
לֹא כָּל שֶׁכֵּן. וְעַל כָּל אֵלֶּה יָבוֹא אֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט עַל
הָאָדָם וְאִם בְּמִשְׁפָּט יָבוֹא אֱלֹהִים אֵי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיָּם
וְלִסְבֹּל כָּל הַדִּינִים וְיִסּוּרִים, אֲךָ ה' הוּא אֵל רַחוּם וְחַנוּן לֹא
יִחַפֵּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם בְּשׁוּב הָרָשָׁע מִרְשַׁעְתּוֹ וְחָיָה.

לָבֵן קְדָמָה הַתְּשׁוּבָה לְבְרִיאַת הָעוֹלָם לְהוֹרוֹת כִּי לֹלֵא
הַתְּשׁוּבָה לֹא הָיָה הָעוֹלָם מִתְקַיָּם אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת,
וּבְכָל ד' זְמַנִּים תְּקוּפֵי הַשָּׁנָה מְכַרְיָזִים עַל הַתְּשׁוּבָה
כְּדֹאֵיתָא בְּזֵהר פְּרָשַׁת וַיִּקְרָא (דָּף ט"ו עמוד ב') :

ב. עִתְנִיָּא בְּאַרְבַּע תְּקוּפֵין דְּשַׁתָּא דִּינִים מִתְעַרְיָן, וְתְשׁוּבָה
תְּלִיָּא עַד דְּאַתְקִין. וְכַד דִּינִים מִתְעַרְיָן - קָלָא נְפִיק
מִסּוּף עֲלָמָא עַד סוּפָא, סְלִקִין וְנַחְתִּין כְּרוּזִין קְרִי, וְלִית
מֵאן דִּיתְעַר.

בְּזִמְן הַתְּקוּפָה יֵשׁ לְהַנִּיחַ בְּרָזַל עַל הַמַּאֲכָלִים וְהַמְשַׁקָּאוֹת
וְלִזְהָ רְמִזּוֹ רַבּוּתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה לְהַזְהֵר מִתְּקוּפַת
הַשָּׁנָה בְּד' תְּקוּפוֹת מְטַפֵּת הַדָּם שֶׁהוּא רְמִזּוֹ לְדִינֵין

עא) פְּרוּשׁ הַזֵּהר:

לְמַדְנָה, בְּאַרְבַּע תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה דִּינִים מִתְעוֹרְרִים, וְתְשׁוּבָה תוֹלָה עַד
שְׁמִתְתִּקוּן, וְכֹאֶשֶׁר הַדִּינִים מִתְעוֹרְרִים - קוֹל יוֹצֵא מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ,
[וּבַעֲלֵי הַדִּינִים] עוֹלִים וְיוֹרְדִים. פְּרוּז קוּרָא, וְאִין מִי שִׁיתְעוֹר.

המתעוררין ויורדין בעולם, ולזה יש תקנה בהנחת הברזל שמציל מפני התקופה.

סדר הלימוד ליום כד אדר [יום 172 בשנה]

וַיֵּשׁ לַתַּן טַעַם הַגּוֹן וְכָשֶׁר בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם הוּא מְכוּן
עַל דֶּרֶךְ הַכְּתוּב (תהלים ב, ט) "תִּרְעַם בְּשֹׁבֵט בְּרִזְלִי".
וּמִצְאָתִי בְּשֵׁם גְּדוֹל אֶחָד הָרְמוֹז שֶׁעַל זֶה הַתְּפִלָּל דּוֹד הַמְּלֶךְ
עָלָיו הַשְּׁלוֹם שִׁישְׁבֹר וַיִּהְרַס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הַמִּצְעָרִים שֶׁמִּצְעָרִין אֶת יִשְׂרָאֵל בְּזִכּוֹת י"ב שְׁבָטִים
שְׁנוּלְדוּ מִן ד' אִמָּהוֹת שְׂרָאשֵׁי תְבוֹת שְׁלֵהֵן הֵן "בְּרִזְלִי"
ב"לְהָה ר'חל ז"לְפָה ל"אָה.

ג. וְהַטַּעַם שְׁזִכּוֹת הָאִמָּהוֹת יַעֲמֵד לָנוּ לְהַנְצִיל מִן הַדִּינִים
קָשִׁים כִּי כָל עֲנִיָּן דָּם הוּא מוֹרָה עַל דִּינִים קָשִׁים שֶׁהֵן
בְּאֵין מְסֻטָּרָא דְנוֹקְבָא שְׁבִסְטָרָא אַחְרָא, שֶׁהִיא לִילִי"ת
הַרְשָׁעָה עִם מַחְנוּתֶיהָ שְׁבָה נְכַלְלִין ה' מְרֵאוֹת דָּם הַטָּמֵא,
וְזֶה שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה בְּמִסְכַּת נְדָה, "בְּנוֹת
כוֹתִים נְדוֹת הֵן מִעֲרִיסָתָן" כִּי הַמַּחְנָה טְמָאָה שֶׁל לִילִי"ת
נִקְרָאִים עֲרִיסָה מְלִשׁוֹן עָרֶס וְאַרְס שֶׁל הַנְּחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי.
וְכִמוֹ שְׂאֲמַר הַכְּתוּב (עמוס ו, ד) "הַשּׁוֹכְבִים עַל מִטּוֹת שֵׁן
וְסֻרְחִים עַל עֲרִסוֹתָם".

מִה שְׂאֵין בֶּן מַחְנָה הַשְּׁכִינָה נִקְרָא מְטָה (שיר השירים ג, ז)
"הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלְשִׁלְמָה שְׁשִׁים גְּבוּרִים" וְגו', וּבִהְיוֹת
הַדָּם הַנְּזָכֵר הוּא בָּא מִחֲמֶשָׁה דָּמִים טְמָאִים
שֶׁהִשְׁתַּלְשְׁלוּתָם מִלִּילִי"ת הַרְשָׁעָה נִוְקְבָא שֶׁל סַמָּ"ל, עַל
כֵּן אֵין תְּקֵנָה לְהַתִּישׁ כַּחַם אֶלָּא בְּנוֹקְבָא שֶׁל הַקְּדָשָׁה שֶׁהֵן
הָאִמָּהוֹת שֶׁמֵּהֵן בְּאֵין י"ב שְׁבָטִים.

יש לזכר זכות אמהות: ב"להה ר"חל ז"לפה ל"אה

וּלְבָן צְרִיכִין לְזַהַר לְהַזְהִיר לְנָשִׁים דְּוָקָא בְּשַׁעָה שְׁמַנִּיחִין הַבְּרִזָּל. מִפְּנֵי הַתְּקוּפָה לְזִכְרֵי זְכוּת אִמָּהוּת ב"לָהָה ר"חל ז"לָפָה ל"אָה, שְׁזִכּוּתָן יַעֲמֵד לָנוּ לְהַצִּילֵנוּ מִכָּל גְּזֵרוֹת רָעוֹת וְקָשׁוֹת, כִּי עֲנִין גְּדוֹל הוּא כְּשֶׁמְצָרָף מַעֲשֵׂה עִם מַחֲשָׁבָה וְהוּא יְחוּד גְּדוֹל וְחָכִיב מְאֹד לְגַבֵּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְצִיל מִכָּל רָעָה וּמִכָּל פְּגַע רַע בַּעֲזֶרֶת ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וְעַל כֵּן בַּהֲיוֹת הַחוּטָאִים מִתְרַבִּים בְּיִשְׂרָאֵל חֵס וְשָׁלוֹם אַזֵּי מֵדַת הַדִּין רוּדָף לְשִׁפְיַת דָּמִים דְּוָקָא.

וּכְדַאִיתָא בְּזַהַר שְׁמוֹת (דף י"ב עמוד א'): עב"וּתְרַד בַּת פְּרַעָה לְרַחֵץ עַל הַיָּאוֹר" (שְׁמוֹת ב, ה) הָיָה נִחְתָּא מֵדַת הַדִּין לְאַסְתָּחָא מִדָּמֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל "עַל יַד הַיָּאוֹר" - הַיָּא תוֹרָה שְׁנַמְשָׁלַת לְמִים עַל עֲלַבּוּנָה שֶׁל תוֹרָה. אַכֵּן עַל יְדֵי תְּשׁוּבָה מַעֲבִירִין הַכֹּל, וּכְדַאֲמַר רַבֵּי יְהוּדָה, "כָּל מַלְיָן דְּעֵלְמָא תִּלְיָן בַּתְּשׁוּבָה וּבְצִלוֹתָא דְּצִלוֹ"

עב) פרוש הזהר בלשון קדש:

"וּתְרַד בַּת פְּרַעָה לְרַחֵץ עַל הַיָּאוֹר" - יְרַדָּה מֵדַת הַדִּין לְרַחֵץ בְּדָמֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִלְל עֲלַבּוּנָה שֶׁל תוֹרָה. זֶה שְׁכַתוּב בְּהַמְשָׁךְ הַפְּסוּק: "עַל יַד הַיָּאוֹר" - הַיָּא תוֹרָה, שְׁנַמְשָׁלָה לְמִים. אַכֵּן עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה מַעֲבִירִים אֶת כָּל הַקְּטְרוּגִים, וְכִמוֹ שְׁאֲמַר רַבֵּי יְהוּדָה: "כָּל הַדְּבָרִים שְׁבַעוּלָם תְּלוּיִם בַּתְּשׁוּבָה וּבַתְּפִלָּה, שְׁמַתְפַּלְלִים בְּגֵי אָדָם לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֹל שְׁכָן מִי שְׁמוּרִיד דְּמַעוֹת בַּתְּפִלָּתוֹ, שְׁכָן אֵין לָךְ שַׁעַר, שְׂאִין הַדְּמַעוֹת חוֹדְרוֹת בַּעֲדוֹ. מוּהוּ שְׁכַתוּב: 'וּתְפַתַּח וּתְרַאֲהוּ אֶת הַיָּלָד?' 'וּתְפַתַּח' - הַשְּׂכִינָה, שְׁהִיא מַחֲזֶרֶת תְּמִיד לְפַתַּח בְּזְכוּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְכִיּוֹן שְׁפַתְחָה רְאֵתָה אֶת הַיָּלָד בּוֹכָה - אֵלוּ יִשְׂרָאֵל, הַנִּקְרָאִים 'יָלָד שְׁעִשׂוּעִים', בּוֹכִים מִתּוֹךְ תְּשׁוּבָתָם, אַז 'וּתְחַמַּל עָלָיו' - וְדִינָיִם מְסַתְּלָקִים מֵהֶם וְכֹל גְּזֵרוֹת רָעוֹת, וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם.

בְּנֵי נֶשֶׁא לְגַבֵּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל שָׁכֵן מֵאֵן דְּאוֹשִׁיד
 דְּמַעֲיִן בְּצִלוֹתָא דְלִית לָךְ תַּרְעָא דְלֹא עָאֲלִין דְּמַעֲיִן מֵה
 כְּתִיב 'וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד', "וַתִּפְתַּח" - קָאֵי עַל
 הַשְּׂכִינָה דְאִיְהִי פִתְחָא תְדִיר בְּזְכוּתִיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל וְכִיּוֹן
 דְּפִתְחָה וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד בּוֹכָה - הִינּוּ יִשְׂרָאֵל דְּנִקְרְאִים
 יֶלֶד שְׁעִשׂוּעִים "וְהִנֵּה" - רוּצָה לֹמַר דְּמֵהֲדִרִין בְּתִשׁוּבָה
 וּבְכָאֵן קַמֵּיהּ "וַתַּחֲמַל עָלָיו" - וְדִינִים מִסְתַּלְקִין מִנֵּיהּ
 וְכָל גְּזֵרוֹת בִּישׂוּן וּמִרְחֻס עָלֵיהּ "וַתֹּאמֶר מִיִּלְדֵי הָעֶבְרִים
 זֶה" - שְׂיֵשׁ לוֹ רַךְ לִכְבּ וְלֵב בְּשׂוֹר וְאִינֵם קָשִׁי עֲרַף
 מְלַעְשׂוֹת תִּשׁוּבָה".

סדר הלימוד ליום כה אדר [יום 173 בשנה]

בד' תקופות השנה מכריזים על התשובה

וְדַע כִּי בְּד' תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה מְכַרְיָזִים עַל הַתִּשׁוּבָה כְּמוֹ
 שְׁכַתְבְּתִי לְעִיל. עַל כֵּן בְּאוֹתוֹ הַפַּעַם הוּא עֵת וְזִמְנָן
 לְהַתְּעוֹרֵר עַל הַתִּשׁוּבָה וּבְפִרְט בְּתְּקוּפַת תַּמּוּז שְׁהִיא
 חֲמוּרָה מִשָּׂאֵר תְּקוּפוֹת מִי הוּא אֲשֶׁר לֹא יִירָא וַיִּשִׁים דְּבָר
 זֶה אֶל לְבוֹ. וַיַּחֲרַד מִפְּנֵי הַדִּין וַיִּתְחַרַּט בְּמַעֲשָׂיו וַיַּעֲשֶׂה
 תִּשׁוּבָה בְּכִי וּבְתַחֲנוּנִים וְאֵז וְשָׁב וּרְפָא לוֹ.

— פֶּרֶק מ"ח —

א. מִנְהַגֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְהַתְּחִיל לְתַקַּע מְרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוּל
 שֶׁהוּא שְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה, דְּמִיּוֹן בְּעַל חוּב
 שְׁנוֹתָנִין לוֹ זְמַן בֵּית דִּין שְׁלֹשִׁים יוֹם לְהַמְצִיא מְעוֹת כְּדִי
 שְׂיִשְׁלַם לְכַעֲלֵי חוּבוֹת, כֵּן בְּדְמִיּוֹן זֶה נוֹתְנִין לוֹ לְאָדָם

בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה זְמַן שְׁלֹשִׁים יוֹם לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, כְּדֵי שְׂיֵצֵא זְכָאֵי מִבֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה בַּעֲשִׂית תְּשׁוּבָה תְּפִלָּה וְצִדְקָה לְהַעֲבִיר מֵעָלָיו רַע הַגְּזֵרָה.

ב. וְהַשׁוֹפֵר בָּא לְעוֹרֵר, כִּי הוּא מְרַמֵּז עַל קֶרֶן יִשְׂרָאֵל וְרוֹמֵז עַל קֶרֶן שֶׁל עֲקֵדַת יִצְחָק שְׁנֵאֲמַר בּו (בְּרֵאשִׁית כב, יג) "אֵיל אַחַר נֶאֱחָז בְּסִבְךָ בְּקֶרְנָיו", וְאֵיתָא בַּמְדֻרָשׁ (יְלֻקוּט בְּרֵאשִׁית, רְמֵז קא) שְׂיֵהִיו יִשְׂרָאֵל נֶאֱחָזִים בַּעֲבֻרוֹת אָבֶל סוֹפֵן לְהַגְאֵל בְּקֶרְנָיו שֶׁל הָאֵיל, הֵדָא הוּא דְכָתִיב (שְׁעִיָּה כז, יג) "בַּיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפֵר גָּדוֹל", לְפִי שְׂאֲבָרְהֶם אָבִינוּ רָאָה אֶת הָאֵיל נוֹתֵשׁ וְחוֹרֵשׁ, רוֹצֵה לִּזְמַר שְׂהִיָּה אֵיל בְּצַעַר מִחֲמַת קִשִׁי הַשְּׁעָבוּד שֶׁל אַרְבַּע גְּלוּיּוֹת.

אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הָאֵיל זֶה הוּא סִימָן לְבִנְיָן לְהַסְתַּבֵּךְ מִמְּלָכוֹת בְּכָל לְמַלְכוֹת מְדִי, וּמְמַדֵּי לֵיָּנוּ, וּמִיָּוֵן לִישְׁמַעְאֵל וְאָדוּם וְסוֹפֵן לְהַגְאֵל בְּקֶרְנָיו שֶׁל הָאֵיל, זֶהוּ שְׁנֵאֲמַר (זְכָרְיָה ט, יד-טו) "וְהָיָה אֵלֶיקִים בְּשׁוֹפֵר יִתְקַע ה' צְבָאוֹת יַגֵּן עֲלֵיהֶם".

סדר הלימוד ליום כו אדר [יום 174 בשנה]

לְבוּ שֶׁל הָאָדָם צָרִיךְ לְחַרֵּד כַּאֲשֶׁר שׁוֹמַע קוֹל שׁוֹפֵר
ג. לְכֹן, מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר חָרַד לְדַבֵּר ה', כְּשִׁשְׁוֹמַע קוֹל
 הַשׁוֹפֵר יִחַרֵּד לְבוּ וְיִתְמַלֵּא רִתַּת וְרַעְדָּה מִפְּנֵי פֶחַד ה'
 וּמִהֲדַר גְּאוֹנוֹ. שׁוֹפֵר מְרַמֵּז שְׁפָר"וּ מֵעֲשִׂיכֶם וְעֲזָבוּ
 דְּרִכְיִכֶם הָרָעִים.

רְמִזִּים שֶׁל "תְּקִיעַה שְׁבָרִים תְּרוּעָה"
תְּקִיעָה הוּא תְּפִלָּה, וְצָרִיךְ הָאָדָם לִזְמַר, רְבוּן הַעוֹלָמִים,
 תְּקַ"ע שֵׁם שֶׁל י"ה בֵּין יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת יְתֵד תְּקוּעַ

(שמות יז טז) "יָד עַל כַּס יִהְיֶה". שְׂבָרִים הוּא רִמּוּז, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁבֵּר וַיִּמְגַּר וַיִּכְלֶה כִּסָּא שֶׁל סִטְרָא אַחְרָא שְׁלֹא תִשְׁלַט עַל יִשְׂרָאֵל, וְאִז "תְּרוּעָה", יִתְרוּעְעוּ וַיִּשְׁירוּ יַחְדָּיו הֵנָּה וְעַם הַה"א בְּדַחֲלוֹ וּרְחִימוּ בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

ד. עַל כֵּן יִתְעוֹרֵר כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְקוֹל הַשׁוֹפָר הַמְּכַרִּיז וַיִּמְעוֹרֵר וּמִתְרָה עַל הַתְּשׁוּבָה, וְקוֹם קָרָא לְאַלְהֵיךָ בְּכִי וְתַחֲנוּנִים, כְּפִי מִנְהַג אֲנָשֵׁי מַעֲשָׂה, שֶׁכְּשֶׁתּוֹקְעִין בְּשׁוֹפָר מֵרֹאשׁ חֲדָשׁ אֱלוֹל, הוֹפֵךְ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וְקוֹרָא לֵה' בְּקוֹל בְּכִי וַיִּלְלֶה, וְאוֹמֵר: חֲנָנִי, חֲנָנִי ה' "א-ל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים מִתְנַהֵג בְּחִסְדֵי דוֹת" וְכוּ', "וַיַּעֲבֹר ה' עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא, ה' ה' א-ל רַחוּם" וְכוּ' עַד סוּף שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת.

על כל אחד להוכיח את חברו

וְאַחֲרַי כֶּךָ יַעֲזוֹר לֵב חֲבֵרוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וּמִכָּל שִׁכְן כְּשֶׁרוֹאֶה בְּחֲבֵרוֹ דְּבַר מְגַנָּה צָרִיךְ לְהוֹכִיחוֹ וְלוֹמַר לוֹ בְּנִחַת, אַחֲרֵי, יָדִיד נִפְשִׁי, הַגִּיעַ עַת וּזְמַן לְתַקֵּן הַמַּעֲוָת וּלְיִשֵּׁר הַמַּסְלָה, שְׂמַע נָא לְדַבְרֵי וְהִסַּר מִמֶּךָ הַמְּכֻשׁוֹל אֲשֶׁר בְּךָ אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ מַעֲשִׂים שְׁלֵא כַּהֲגֹן, כִּי מְכָרַח אֲנִי לְהַזְהִיר אוֹתְךָ. וְאִם רָאִיתָ בִּי דְבַר שְׂאִינוֹ הֲגוֹן אַף אֶתָּה אֲמַר לִי כֶּךָ וְכֶךָ עֲשִׂיתָ, כִּי אֲנָשִׁים אַחִים אֲנַחְנוּ וְנִשְׁמוֹתֵינוּ הֵם מִמָּקוֹם אֶחָד - דִּמְתַּחַת כִּסֵּא הַכְּבוֹד.

סדר הלימוד ליום כז אדר [יום 175 בשנה]

מַעֲשָׂה בְּאֶחָד מִתְלַמְּדֵי הָאָרִיז"ל, שֶׁהָיָה מְעוֹרֵר בְּנֵי אָדָם לְתִשְׁבּוּבָה. ה. וְכִמוֹ שֶׁמְצַיְנוּ בְּחִסְדֵי אֶחָד וְשִׁמוֹ רַבִּי אַבְרָהָם, תְּלַמְּדוּ שֶׁל הָאָר"י ז"ל, שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בְּשׁוּקִים וּבְכַרְחוּבוֹת וְהָיָה

מכריז על התשובה, והיה מקהיל כנופיא של בעלי בתים והיו הולכים לבית הכנסת של האשכנזים ואמר להם, ממני תראו וכן תעשו לקבל ארבע מיתות בית דין, והיה נכנס לשק אחד, והיה מצוה לגררו בכל אך ורחב בית הכנסת כדי לבזותו ולהכניע את יצרו.

אחר כך צוה לקח כל אחד אבן של משקל לטרא וחצי והיו זורקין עליו, ואחר כך יצא מהשק, והיה מוכן בבית הכנסת מטה, ובתוך המטה היה מנח מין עשב שקורין ("ברען נעסטליו") והיה פושט את בגדיו ומשליך את עצמו על החרולים ערם, והיה מתגלגל תוך (הברען נעסטליו) עד שנעשה בשרו כמו אבעבועות, ואחר כך היו מלקין אותו שלשים ותשע מלקות נגד הרג.

ואחר כך היה טובל עצמו במקנה כי הטבילה היא נגד חנק, ואחר כך היה אומר לאנשים שהיו שם: רבותי, מי שרוצה להנצל מדין של גיהנם יעשה כמנהג הזה. ומיד נודדו כלם יחד וקבלו עליהם כל אותן היסורים באהבה ובחבה, והיו מרימים קולם בבכיה והתודו על עונם, ולא זזו משם עד שנעשו כלן בעלי תשובה גמורים כל ימי חייהם.

ו. ובאותו הזמן היה איש אחד שלא היה רוצה לעשות כן, באשר שידעו בני אדם שהוא בעל תשובה. מה עשה, לקח שק אחד והלך אחר חצי הלילה לפני פתח בית הכנסת, ונכנס בשק מכסה כלו מראשו ועד רגלו בענין שלא היו יודעין מי הוא, והפך פניו אל הקיר, ועמד שם כל חצי הלילה וכל היום

עד חצי לילה אחרת מעת לעת בתפלה ובתחנונים
ובכיות.

תשובה המעלה היא התשובה שעושה בסתר
ביון שעבר עליו חצי הלילה, כשהיו כלם ישנים, אז יצא
מבית הכנסת והלך לביתו, כי בני אדם לא היו
יכולין לידע מי הוא זה. והיה האר"י ז"ל אומר, ודאי זהו
תשובה שלימה, כי תשובה וצדקה בחדא סדרא אנהו
[פרוש: בסדר אחד הם].

לקיים תחלה "סור מרע" ואחר כך "ועשה טוב"
ז. וכשם שצדקה מבחרת כשהיא נסתרת ובסתר, כן
התשובה היא יפה כשהיא בסתר, כי אין הסטרא
אחרא יכולה לשלט עליו להסיר אותו מדרכי תשובה.
והעקר, שיקים תחלה סור מרע ואחר כך ועשה טוב, ואז
הבא לטהר מסייעין לו (שבת דף ק"ד עמוד א').

סדר הלימוד ליום כח אדר [יום 176 בשנה]

פָּרְקַת מ"ט

פרשת צו

א. כתבו רבותינו זכרונם לברכה (מדרש משלי פרק ו, ד)
"התחלת התעוררות התשובה הוא התענית". ונבאר
ענין כח התענית, רק נקדים מה שמצאתי בזהר פרשת
שמות (חלק ב', דף כ' עמוד א'):

ע"ר רבי אבא הוה אזיל באורחא והוה עמיה רבי יצחק.
עד אדהוו אזלי, פגעו באנון ורדא. נטיל רבי

אָבָא חַד וְרָדָא בִּידֵיהּ וְהָוָה אָזִיל. פָּגַע בְּהוּ רַבִּי יוֹסִי, אָמַר,
וּדְאֵי שְׂכִינְתָא הָכָא וְאַנָּא חֲמִינָא בִּידֵיהּ דְּרַבִּי אָבָא לְמִלְרָף
חֲכַמְתָּא סְגִיָּאָה, דְּהָא יַדְעָנָא דְּרַבִּי אָבָא לָא נָטִיל הָאֵי וְרָדָא
אָלָא לְאַחֲזָאָה חֲכַמְתָּא.

אָמַר רַבִּי אָבָא, תִּיב בְּרִי. יִתְבוּ, אָרַח רַבִּי אָבָא בְּהָהוּא
וְרָדָא. אָמַר, וּדְאֵי אֵין הָעוֹלָם מִתְקִיָּם אָלָא עַל
הָרִיחַ, דְּהָא חֲזִינָא דְנִשְׁמַתָּא לָא מִתְקִימַת אָלָא עַל הָרִיחַ,
וְעַל דָּא הָדַס צְרִיכִין לְנִטְלָא בְּמוֹצָאי שַׁבַּת.

ב. וְהָנָה בְּאוּר הָעֵנָן לְשַׁבֵּר אֶת הָאָזֶן, כִּי כָשֶׁם שֶׁהִנָּפֵשׁ
שֶׁהִיא הַנְּשָׁמָה נִקְרָאת עוֹלָם קָטָן, אֵין קִיּוּם שְׁלָה כִּי
אִם מִהָרִיחַ, וְכִמּוּ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָה (בְּרֻכּוֹת דף
מ"ג עמוד ב') אֵיזְהוּ דְּבַר שֶׁהִנָּשְׁמָה נִהְיִית וְאֵין הַגּוֹרֵף נִהְיֵה זֶה
הָרִיחַ. כֵּן הָעוֹלָם הַגָּדוֹל הַתַּחְתּוֹן וְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, קִיּוּמָן עַל
הָרִיחַ, דְּהֵינּוּ בְּזִמָּן שְׁבִית הַמְקַדָּשׁ קָיָם הָיוּ מְקַרְיָבִים
קְרַבְנֹת וְהָיוּ מְכוּנִים בְּשַׁעַת הַהִקְרָבָה כֹּל הַיְחֻדִים הַשְּׂיָכִין
אֶל הַקְרַבְנֹת, וּבְשִׁמּוֹת הַקְדוּשִׁים הַיּוֹצְאִים מִפְּסוּק (בַּמִּדְבָּר
כח, ח) "אֲשֶׁה רִיחַ נִיחּוּחַ לָהּ". וְהָיָה מְעוֹרָר רְצוֹן הָעֲלִיּוֹן,
וְנִתְיַחֲדוּ הָעוֹלָמוֹת בְּקִשּׁוּרָא חֲדָא וּבְחִבּוּרָא חֲדָא. [פְּרוּשׁ:
וְנִתְיַחֲדוּ הָעוֹלָמוֹת בְּקִשּׁוּר אֶחָד וּבְחִבּוּר אֶחָד]

רבי אבא הלך בדרך ועמו רבי יצחק. בדרךם מצאו שיח ורדום. קטף רבי
אבא ורד אחד ונטלו עמו. פגשו הצדיקים את רבי יוסי שאמר: "ודאי
השכינה פאן בקרב הצדיקים ורואה אני, שאוכל ללמד חכמה ממה שבדוד
של רבי אבא, שהרי יודע אני, שלא לחנם קטף רבי אבא את הנרד".
ואמר: "אין העולם מתקיים אלא על הריח, שהרי רואים אנו, שהנשמה
אינה מתקיימת אלא על הריח, לכן צריך להריח את ההדס במוצאי שבת".

רמז לתבת "קרָבָן", לשון קרוב להשם יתָרָבָר

וְזָהוּ מוֹרָה תַּבַּת קָרָבָן, לְשׁוֹן קָרוּב. וְעַכְשָׁו הַתְּפִלָּה הַיָּא
בְּמָקוֹם קָרָבָן, עַל יְדֵי הֶבֶל פִּיּו. וְכֵן הַתּוֹרָה הַיָּא
בְּמָקוֹם קָרָבָן, וְכֹל הָעוֹסֵק בְּתוֹרַת עוֹלָה כְּאֵלוֹ הַקָּרִיב
עוֹלָה (מִנְחוֹת דָּף ק"י עמוד א'). וְכֵן הֶבֶל פִּיּו שֶׁל הַמִּתְפַּלֵּל
בְּשַׁעַת הַתְּעַנִּית הוּא דוֹמָה לְרִיחַ הַקָּרְבָּנוֹת.

ג. וּבְאֵר הַזֵּהָר (שם) כִּי כָשֵׁם שֶׁהוֹרְדָא (שְׁקוּרִין בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנו
"רוזין") הַיָּא אֲדָמָה, וְכִשְׁמֵב־שְׁלִין אוֹתָהּ בְּאֵשׁ נֶעֱשִׂית
לְבָנָה וְהַיָּא סִימָן שֶׁהָאֲדָם הוֹפֵךְ לְלֶבֶן, כְּמוֹ כֵן הַקָּרָבָן הוּא
חֵלֶב וְדָם, אֲדָם וְלֶבֶן. וְהָעֵשֶׂן הָעוֹלָה הוּא חָוֶר, לְרִמּוֹ
שֶׁהַחֶטָּא שֶׁהוּא אֲדָם נֶהֱפֵךְ לְלֶבֶן. וְכִמוֹ כֵן הַתְּעַנִּית שֶׁאֲדָם
מִקָּרִיב חֵלְבוֹ וְדָמוֹ, וּבְכָל תְּעַנִּית יֵשׁ בְּהַגּוֹף חֲמוּם שֶׁמוֹרָה
שֶׁהָאֲדָם נֶהֱפֵךְ לְלֶבֶן עַל יְדֵי הַחֲמוּם.

וְהַיָּנוּ דְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, ע"כּ הוֹינָא יְתִיב בְּתַעֲנִית
הוּא מְצַלִּי, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ
שֶׁהַקָּרְבָּתִי לְפָנֶיךָ חֵלְבִי וְדָמִי, וְגוֹפִי הוּא נִדְלָק
מִחֲמִימוֹת חֲלָשֶׁת גּוֹפִי. יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שְׂיֵהָא הָרִיחַ
הָעוֹלָה מִפִּי בְּשַׁעַת זוֹ כְּרִיחַ נִיחּוּחַ כְּקָרְבָּנוֹת הַמִּזְבֵּחַ
וְתִרְצָנִי."

עד) פרוש הזהר בלשון קדש:

כְּשֶׁהֵייתִי יוֹשֵׁב בְּתַעֲנִית הֵייתִי מוֹתַפְלָל: "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם! גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ
שֶׁהַקָּרְבָּתִי לְפָנֶיךָ חֵלְבִי וְדָמִי, וְגוֹפִי הוּא נִדְלָק מִחֲמִימוֹת חֲלָשֶׁת גּוֹפִי. יְהִי
רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שְׂיֵהָא הָרִיחַ הָעוֹלָה מִפִּי בְּשַׁעַת זוֹ כְּרִיחַ נִיחּוּחַ כְּקָרְבָּנוֹת
הַמִּזְבֵּחַ וְתִרְצָנִי."

סדר הלימוד ליום **כט אדר** [יום 177 בשנה]

תשעה דברים שפוגמים התענית

ד. ואחר שבארנו קצת מעלת התענית נבאר דברים הפוגמים בתענית:

האחר, לזהר ביום התענית להתעסק בדברים שבקדשה, ולא כמו מקצת בני אדם ההולכים ועוסקים בדברים בטלים וליצנות ויצא שחרם בהפסדם.

השני, מאן דמפרסם תעניתו הוא ענין גרוע, ודומה לנותן מתנה לחברו ומכריזו ברבים.

השלישי, הכוועס ביום התענית, ודומה לנותן מתנה דרך כעס.

הרביעי, יראה ללמד אף מעט קדם שיטעם מאומה. ה. החמישי, ידקדק אחר פת ישראל.

הששי, לשלח תחלה לעני ממאכל שהכין לו.

השביעי, הוא עקר ומקור לכלם, שיזהר שלא לאכל דרך רעבתנות, והוא אסור גמור, כי זהו מדת עשו הרשע שאמר (בראשית כה, ל) "הלעיטני נא", וכתוב במשלי (יג, כה) "בטן רשעים תחסר". והרבה בני אדם נכשלין בזה שאוכלין במהירות דרך זולל וסובא, והוא פגם גדול מאד.

השמיני, שלא ישתה הרבה בכדי שישתכר, שאז ישתקע בשנה על ידי בלבול דעת השכרות, ונמצא שהפסיד במה שלא הפקיד רוחו ונשמתו קדם

השנה בידו של הקדוש ברוך הוא בכונה ובדעה צלולה, והוא חיוב גדול, כדאיתא בזהר פְּרֻשַׁת דְּבָרִים (דף ר"ס עמוד א') באריכות, עֵין שָׁם.

התשיעי, יום התענית הוא מסגל שיפרש האדם חטאיו לפני הקדוש ברוך הוא ואז אין להשטן שום קטרוג בקרבנו או בתפלתו.

הנחיצות לפרט חטאיו בפיו

ו. ודבר זה מבאר בזהר פְּרֻשַׁת וַיִּקְרָא (דף כ' עמוד א')
זֶה לְשׁוֹנוֹ:

עֵיִרְבִי חֵיא רַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִילי בְּאוֹרְחָא. עַד דִּהוּוּ אֲזִילי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיא, בּוֹא וְנִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵיתָא. פִּתַח רַבִּי חֵיא וְאָמַר (תהלים לב, ה) חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ, מִכָּאֵן אֹלִיפְנָא דְכָל בַּר נֶשׁ דְּמִכְסָה חֲטָאִיו וְלֹא מִפְּרֻשׁ לִוְן קָמִי מִלְכָא קִדִּישָׁא וְיִתְבַע רַחֲמֵי לָא יִהְבִּין לִיה לְמִפְתַּח פִּתְחָא דִּתְשׁוּבָה, וְאִי פְּרֻשׁ לִוְן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָיִס עֲלֵיהּ

(עה) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי חיא ורבי יוסי הלכו בדרך. עוד הם הולכים, אמר רבי יוסי לרבי חיא: "בוא ונעסק בתורה". פתח רבי חיא ואמר: "חטאתי אודיעך" - מכאן למדנו, שאדם המכסה חטאיו ואינו מפרשם לפני הקדוש ברוך הוא, ומבקש רחמים על עצמו אין מניחים אותו מן השמים לפתח פתח התשובה. אם מפרש האדם את חטאיו מרחם עליו הקדוש ברוך הוא ומגביר את מדת הרחמים על מדת הדין, וכל שכן אם האדם בוכה לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי כל השערים נעולים חוץ משערי דמעה ותפלתו מתקבלת. על כן כל המפרש חטאיו - כבוד המלך הוא ומגביר את מדת הרחמים, עליו נאמר: 'זובח תודה יכבדנני' - שני פבודים: אחד בעולם הזה ואחד לעולם הבא."

וַיִּתְגַּבְּרוּן רַחֲמֵי עַל דִּינָא, וְכָל שְׁכָן אֵי אִיהוּ בְּכִי, דְּהָא כָּל פִּתְחִין סְתִימִין וְאִיהוּ פִּתּוּחַ וְאִתְקַבַּל צְלוֹתֵיהּ.

כַּאֲשֶׁר הָאָדָם מְפָרֵט חֲטָאֵיו - כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - לְהַגְבִּיר עֲלָיו רַחֲמָנוּתוֹ

וְעַל דָּא, מֵאֵן דְּמִפְרֵשׁ חֲטָאֵיהּ, יִקְרָא דְּמִלְכָּא הוּא לְאַתְגַּבְּרָא רַחֲמֵי עַל דִּינָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (תְּהִלִּים נ, כג) "זוֹבַח תְּוָדָה יִכְבְּדֵנִי", תְּרִין כְּבוֹדִין אֲנֹנִן, חַד לְעִילָא וְחַד לְתַתָּא, חַד בְּעִלְמָא דִּין וְחַד בְּעִלְמָא דְּאֵתִי.

סדר הלימוד ליום א ניסן [יום 178 בשנה]

בְּכִי הַשְׂכִּינָה בְּעַת חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

ז. עִפְתַּח עוֹד וְאָמַר, דְּבַהֲהוּא יוֹמָא דְּאַתְחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְתַתָּא וְיִשְׂרָאֵל אֲזָלוּ בְּגָלוּתָא וְרַחֲמִים עַל צְוֹאֲרֵיהוֹן וַיִּדְהוֹן מְהֵדִיקִין לְאַחֲוָרָא, וַכְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל אֶתְתַּרְכַּת מִבֵּית

(עו) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

הוֹסִיף רַבִּי תַנְיָא וְאָמַר: "בְּאוֹתוֹ יוֹם בּוּ נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה, בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְיִשְׂרָאֵל הִלְכוּ לְגָלוּת כְּשִׁרְחִים עַל צְוֹאֲרֵיהֶם וַיִּדְהֶם אֲסוּרוֹת לְאַחֲוֵיהֶם, וְהַשְׂכִּינָה - כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל, גְּרָשָׁה מִבֵּית הַמַּלְכוּת לִילָף בְּעַקְבוֹת בְּנֵיהּ - אֲמָרָה הַשְׂכִּינָה, בְּשַׁעַת שְׂיִרְדָּה מִמִּשְׁכְּנָה: 'אַלֶּף בַּתְחִלָּה וְאַבְּכָה עַל בֵּיתִי וְעַל בְּנֵי וְעַל הַיְחוּד הַגָּדוֹל, שְׁנַעֲשֶׂה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ עַל יְדֵי הַקְּרָבָנוּת - וְעַתָּה בְּטָלִים. וְכִשְׂיִרְדָּה הַשְׂכִּינָה מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה רָאֵתָה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מִטָּה וְדַמִּיהֶם שֶׁל צְדִיקִים נִשְׁפָּךְ כַּמַּיִם - הַרִימָה אֶת קוֹלָהּ בְּבִכְיָהּ, עַד שֶׁכָּל הָעוֹלָמוֹת הִזְדַּעְזְעוּ וְקוֹל בְּכִיָּהּ הִגִּיעַ עַד כְּסֵא הַכְּבוֹד. מִשְׁשָׁמַע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת קוֹלָהּ, בִּקְשׁ לְהַחְזִיר אֶת הָעוֹלָם לְתוֹחוֹ וְבָהוּ, עַד שֶׁבָּאוּ מַחְנוֹת וּמִלְאָכֵי מַעְלָה לְנַחֵם אֶת הַשְׂכִּינָה - וְלֹא קִבְּלָה תְּנַחֲוּמִים. עַל זֶה אָמַר הַפְּסוּקִי: 'קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע רַחַל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהּ'.

מִלְכָּא לְמִיָּהּ בְּתַרְיֵהוּן וּבְשַׁעְתָּא דְנַחַתַּת שְׂכִינְתָּא, אַמְרָה
אִיָּהּ בְּקַדְמִיתָא וְאַבְכָּה עַל מְדוּרָאֵי וְעַל בְּנֵי, וְעַל הַיַּחֲוּד
גְּדוּל שְׁהִיָּה נַעֲשֶׂה בְּבֵית הַמְּקַדָּשׁ.

וְכֹד נַחַתַּת מִמְּקַדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה חֲמַת אַתְרָא דְמְקַדָּשׁ שֶׁל
מָטָה הוּא חָרַב וּדְמִיָּהּן שֶׁל צְדִיקָיָא אַתּוּשְׁד בְּגוּיָה,
וְהִיכְלָא קְדִישָׁא וּבִיתָא אַתּוּקְד בְּאַשָׁא כְּדִין אַרְיַמַת קָלָא,
וְאַתְרֵגִישׁוּ עַלְמֵי עַלְאֵי וְתַתְּאֵי, וּמָטָא קָלָא לְעִילָא עַד אַתְר
דְּמִלְכָּא שְׂרָיָא וּבְעֵי מִלְכָּא לְמַחְרַב עַלְמָא לְתַהוּ וּבַהוּ עַד
דְּנַחַתִּי כַּמָּה אַכְלוּסִין וְכַמָּה מְשַׁרְיָן לְנַחַם הַשְּׂכִינָה וְלֹא
קַבְלָה תַנְחוּמִין, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב: (יְרֵמְיָה לֵא, יד) קוֹל בְּרָמָה
נִשְׁמַע, רַחַל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהּ וְגו'.

וְתַחֲלַת יְצִיאָתָהּ מִבֵּית מְקַדָּשָׁא וְשַׁרְתָּהּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל,
וּלְבַתֵּר נִפְקַת מִן אַרְעָא קְדִישָׁא לְמַדְבְּרָא,
וְיִשְׁבָּה תַמָּן תְּלַת יוֹמִין וְקִרְאָה שָׁם (אִיכָה א, א) "אִיכָה יִשְׁבָּה
בְּדַד הָעִיר" וְגו'.

כֹּי רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי כו'. עַד דְּהוּוּ יְתַבֵּי פְּרַח חַד
עוֹפָא וּרְחִישׁ קַמִּיָּהוּ שְׁיִלְכוּ מִכָּאן. אַמַר רַבִּי חֵיָא,

(ז) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

וּבַתְחִלָּה יְצָאָה הַשְּׂכִינָה מִבֵּית הַמְּקַדָּשׁ וְשִׁכְנָה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְלֹאֲחֵר מִכֵּן
יְצָאָה מֵאַרְץ הַקְּדָשׁ לְמַדְבֵּר וְיִשְׁבָּה שָׁם שְׁלֹשָׁה יָמִים וְקִנְנָה שָׁם: 'אִיכָה
יִשְׁבָּה בְּדַד הָעִיר' וכו'.

(ח) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

בְּכּוּ רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי. עוֹדִם יוֹשְׁבִים, פְּרַח עוֹף אֶחָד לְפָנֵיהֶם וְקִשְׁקַשׁ
לְפָנֵיהֶם פְּאוּמֹר: "לְכוּ מִכָּאן!" אַמַר רַבִּי חֵיָא: "בּוֹא וְגַלְף מִכָּאן, שְׂוַדְאֵי
יֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם הַנֶּם לְסֻטִּים וְגַזְלָנִים". קִמּוּ הַצְּדִיקִים וְהִלְכוּ. אַךְ הַתְּחִילוּ

ניקום מהקא ד'נדאי יתבי טורי'א הקא, (רוצה לומר יש פאן גזלנים יושבים), קמו ואזלו עד דאדרי רישיהו חמו אנון לסטין דרהטי אבתריהו ואתרחיש להון נסא ואשכחו חד טנרא וחד מערתא ועאלו תמן. יתבו תמן יום אחד ולילה אחד.

ע"ב רמש ליליא אתנהיר סיהרא במערתא, עברו תמן תרין טיעין וחמריהון טעונין יין ומיכלא להו, אמרו, ניתוב הקא הא אית לן למיכל ולמשתי ולחמרי ואנן ניעול למערתא דא. אמר חד לחבריה לא תכנוס עד דתפרש לי חד קרא, מאי דכתיב "אודף לעולם כי עשית ואקנה שמך כי טוב נגד חסידיך" (תהלים נב יא), וכי לגבי אחרא לאו איהו טוב? לא הנה בידיה. אמר ליה, וי לטיעא דשבקיה להקדוש ברוך הוא ואורי'תא ועסקי בטיועא רבי יוסי דהו יתבי במערא חדו.

לקת והנה חבורת לסטים רודפת אחריהם. התרחש להם גס ונקרה להם סלע ובו מערה ונכנסו לשם. ישבו שם יום אחד ולילה אחד.

(ט) פרוש האהר בלשון קדש:

כאשר ירד הלילה והאיר הירח, עברו שם שני רועים על חמורים טעוניים יין ומזון. אמרו הרועים איש לרעהו: "נחנה פאן כדי לאכל - אנחנו וחמורינו - ונכנס למערה". אמר האחד לחברו: "אל תכנס למערה עד שתסביר לי פרושו של פסוק אהד: 'אודף לעולם כי עשית ואקנה שמך כי טוב נגד חסידיך' - האם הקדוש ברוך הוא טוב רק לחסידיו ולא לאחרים?" לא ידע חברו לענות לו על שאלתו. אמר לו: "אוי לרועים, העוזבים את הקדוש ברוך הוא ואת התורה ועוסקים ברעהו".

שמעו זאת רבי ח'א ורבי יוסי ב'שכם במערה ושמחו על שהקרה ה' לפניהם בני תורה.

אָמַר רַבִּי חִיָּא לְרַבִּי יוֹסִי, חָזִי כַּמָּה נְסִים קִדְשָׁא בְרוּךְ הוּא שְׂזִיב לָן מַלְסְטִים וְסִתִּיר לָן בְּמַעְרָה בְּהַשְׁקֵט וְשִׁלְוָה, וְהִשְׁתָּא נִתְחַבֵּר עִם בְּעָלֵי תוֹרָה.

כ"א נַפְקוּ מִן מְעֵרְתָּא וּפְתַחוּ בְּשָׁלוֹם וְנִתְחַבְּרוּ יַחַד, אָמַר הָאִי טִיעָא אָמְרוּ לִי מַהוּ פְרוּשׁ "כִּי טוֹב נִגְדַּ חֲסִידִיךָ"? אָמַר רַבִּי חִיָּא, וְדַאי דְוָקֵא נִגְדַּ חֲסִידִים הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא טוֹב וְלֹא נִגְדַּ רְשָׁעִים דְּמַבְזִין דְּבָרֵי תוֹרָה וְלֹא עֲסָקֵי בְּאוֹרֵיתָא, אָמַר לֵיהּ: יָאוּת הוּא לְפִי פְּשׁוּטָה, אֲבָל יוֹמָא חַד הָוִינָא גַבִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וְהוּא פְּרַשׁ דְּרַךְ נִסְתָּר וְכוּ', וְגִלָּה אַחַר כֶּף הָאִי טִיעָא כַּמָּה סוּדוֹת נִפְלְאִים. אָתָּא רַבִּי חִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי וּנְשַׁקְוֵהוּ, וְאַחַר כֶּף אֲזַל כָּל חַד וְחַד לְדַרְכוּ.

פ) פְרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

אָמַר רַבִּי חִיָּא לְרַבִּי יוֹסִי: "רְאֵה כַּמָּה נְסִים עָשָׂה עִמָּנוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֲצִיל אוֹתָנוּ מִלְסְטִים וְהוֹשִׁיבָנוּ בְּמַעְרָה בְּשִׁקֵט וּבְשִׁלְוָה, וְעַתָּה זְמַן לָנוּ בְּנֵי תוֹרָה."

פא) פְרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

יָצְאוּ מִן הַמְעָרָה, בְּרָכוּ אֶת הַרוּעִים בְּשָׁלוֹם וְהִתְחַבְּרוּ אִתָּם. שְׁאַלְם הַרוּעָה: "אָמְרוּ לִי רַבּוֹתֵי, מַהוּ פְרוּשׁ הַפְּסוּק: 'כִּי טוֹב נִגְדַּ חֲסִידִיךָ' ", עֲנֵה רַבִּי חִיָּא: "בְּדַאי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא טוֹב דְּוָקֵא לְחֲסִידִים וְלֹא לְרְשָׁעִים, הַמְבַזִּים אֶת הַתּוֹרָה". אָמַר לוֹ: "נְאִים הַדְּבָרִים לְפִי פְּשׁוּטוּ שֶׁל מְקָרָא. אֲמַנָּם פֻּעַם שְׁמַעְתִּי מִרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי פְרוּשׁ נִפְלְאָ עַל פְּסוּק זֶה בְּדַרְךְ הַנִּסְתָּר". וְאַחַר כֶּף גִּלָּה הַרוּעָה כַּמָּה סוּדוֹת נִפְלְאִים. בְּאוּ רַבִּי חִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי וּנְשַׁקְוֵהוּ, וְאַחַר מִכּוֹן נִתְפַּרְדָּה הַחֲבוּרָה.

סדר הלימוד ליום **ב ניסן** [יום 179 בשנה]

המחבר את עצמו לתלמידי חכמים, מקרב את הגאולה
ח. הרי, ראה כמה חביבים היו דורות הראשונים, דהו
עסקי בתורה אפלו בדרך, והיה שמחה בידם שהיו
מתחברים בחברותא של בעלי תורה, כי כל המחבר את
עצמו לבעלי תורה, הוא מקרב את הגאולה, כי יש לשכינה
ארבע אמות של הלכה, הליכות עולם לו, שהקדוש ברוך
הוא יחסה עליו כנפיו להציל אותו מפל גזרות רעות,
ותפלתו תהיה קרובה להתקבל, ונכסיהו מתברכין בכל
הברכות, אמן.

פָּרָק ב'

א. כבר כתבנו לעיל בפֿרקים הקודמים בענין מעלות
תפלתו של עני, ועכשו באתי לכתב עוד דברים
נוספים על הראשונים, כי קרבן העני תמיד הוא מרצה
להקדוש ברוך הוא וכמו שאמר הכתוב, (תהלים נא יט) "לב
נשבר ונדכה אלהים לא תבזה".

מעשה בעשיר שהביא קרבן עני

ואיתא בזהר פֿרשת ויקרא (דף ט' עמוד א'): כמעשה
בעשיר אחד שהביא אל הכהן להקריב שתי

פב פרוש הזהר בלשון קדש:

מעשה בעשיר אחד, שהביא שני תורים ובני יונה אל הכהן. אמר לו
הכהן: "קרבן זה אינו נאה לך". הלך אותו אדם לביתו עצוב. שאלוהו

תורים ובני יונה והוא קרבן עני, ואמר ליה הכהן קרבן זה לאו דידך הוא. אתא לביתיה, והוה עציב.

ב. אמרו ליה אחוהי, אמאי את עציב, אמר להו דלא קריב כהנא קרבנא דילי תרין בני יונה, אמרו ליה יאות ושפיר עביד דזהו קרבן עני דכתיב ביה "ואם דל הוא" וגו' (ויקרא יד כא), אלא את צריך לקרבא חד תורא.

גדר שמפאן ולהבא לא יעלו על לבו מחשבות של חטא, חס ושלום **מי אמר** האי גברא בדעתיה ומה על המחשבת חטא החמירה תורה להקריב תורא על חטא עצמו לא כל שפן, נדרנא דלא אסלק על לבאי מחשבה דחטאה, מפאן ולהלאה מה עביד כל יומא אשתדל במשא ומתן ובלילה נאים קצת ואחר כך קרא לאחיו

אחיו: "מדוע הנך עצוב", אמר להם: "משום שהכהן לא קבל ממני את בני היונה ולא רצה להקריבם". אמרו לו אחיו: "צודק הכהן ויפה עשה, שלא הקריב את קרבנך, שהרי תורים ובני יונה - קרבן העני הם, כמו שכתוב: 'ואם דל הוא ואין ידו משגת', אולם אתה שעשיר הנך, צריך היית להביא שור לקרבן".

ג) פרוש הזהר בלשון קדש:

חשב אותו אדם: ומה אם על מחשבת החטא החמירה התורה להקריב שור גדול - על החטא עצמו - לא כל שפן! נודר אני שלא יעלה על לבי מחשבת חטא לעולם. מה עשה מאותו יום? עסק במסחר כל היום ובלילה ישן מעט, ואחר כך הזמין את אחיו ללמוד עמו תורה, והיו מכנים אותו 'היודה אחר' על שם שנעשה אדם אחר. יום אחד פגשו רבי יוסי ורואה, שחלק אותו אדם את נכסיו: חצים נתן לעניים וחצים נתן לסוחרים עוברי ימים, שיתעסקו בסחורה בשבילו, ואלו הוא עצמו ישב ועסק בתורה כל הימים.

שִׁילְמָדוֹ עִמּוֹ תוֹרָה וְהוּוּ קִרְיָן לִיה - יְהוּדָא אַחְרָא. יוֹמָא
 חַד פִּגְעַע בֵּיה רַבִּי יִיסָא סָבָא וְהוּוּ פִּרְיֵשׁ נְכִסֵּי לְמִסְכְּנָא
 פִּלְגָא וּפְלָגָא לְתַן עַל סְחוּרָה לְאַנְשֵׁים הוֹלְכֵי יָמִים וְהוּא
 יְתִיב וְלַעֲזֵי בְאוּרִיתָא.

סדר הלימוד ליום ג ניסן [יום 180 בשנה]

קִרְבֵּן הָעֲנִי חֲבִיב אֲצֵל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִכָּל הַקְּרָבָנוֹת
 ג. יִפְתַּח וְאָמַר, כָּל מֵאן דְּקָרִיב קִרְבָּן בְּרַעוּתָא דְלִבָּא
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲזִדְמֵן לְקַבְּלֵיה תָּא חֲזִי קִרְבָּנָא
 דְּמִסְכְּנָא חֲשִׁיב קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְהָא הוּא מְקָרִיב
 חִלְבוֹ וְדָמּוֹ דְהָא לִית לִיה מִיַּדִּי לְמִיכָל וְאִיתִי קִרְבָּנָא
 וּבִהָהוּא שְׁעֵתָא דְהָעֲנִי מְקָרִיב קִרְבָּנִיה מְכָרִיזִים בְּשָׁמַיִם
 וְאָמְרִי: (תְּהֵלִים כב כה) "כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקֵּץ עֲנוֹת עֲנִי" כִּי
 קִרְבָּנִיה דְעֲנִי הוּא עֲדִיף מִכָּלֵם דְהָא עֲנִי גָרִים לִי לְמַהוּי
 בְּחַלְק דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְהָעֲנִי גָרִים לִי לְמַהוּי בְּחַלְק
 דְּאוּרִיתָא וּבְגִין כֶּךָ פְּלִגִּינָא פִּלְגָא לְמִסְכְּנֵי דְהָא אֲנוּן גְּרָמוֹ

פד) פרוש הזהר בלשון קדש:

פִּתַּח אוֹתוֹ אָדָם וְאָמַר: "כָּל הַמְּקָרִיב קִרְבָּן בְּכָל לְבוֹ - הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מוֹתְקָרֵב אֵלָיו. בּוֹא וּרְאֵה - כִּמְהָ חֲשׁוּב קִרְבָּן הָעֲנִי לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 שְׁהָרִי קִרְבָּנוֹ חֲשׁוּב מִכָּל הַקְּרָבָנוֹת, שְׁהָרִי כְּשֶׁהוּא מְבִיא קִרְבָּן - מִמֶּשׁ אֶת
 חִלְבוֹ וְדָמּוֹ שְׁלוֹ מְקָרִיב הוּא, שְׁהָרִי אֵין לוֹ בְּבִיתוֹ מֵה לְאָכֹל וְהוּא מְבִיא
 קִרְבָּן לְה', וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁהָעֲנִי מְבִיא קִרְבָּן מְכָרִיזִים בְּשָׁמַיִם: 'כִּי לֹא בָזָה
 וְלֹא שִׁקֵּץ עֲנוֹת עֲנִי', וְקִרְבָּן הָעֲנִי יְקָר מִכָּל, שְׁהָרִי הוּא אֲשֶׁר גָּרַם לִי
 לְהִסְתַּפֵּחַ בְּנַחֲלַת ה' וּבַתּוֹרָה, לְכֵן מִחַלְק אֲנִי אֶת מִחְצִית נְכִסֵּי לְעֲנִיִּים,
 שְׁהָרִי הֵם אֲשֶׁר גְּרָמוֹ לִי לְהִדְבֹק בַּתּוֹרָה. וְעַקֵּר הַקְּרָבָן תְּלוּי בְּמִחְשַׁבַּת הַלֵּב
 וּבְרַצוֹנוֹ, שְׁהִיא חֲבִיבָה מִכָּל לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

לִי כָּל הָאֵי וְכוּ', וְעַקֵּר קִרְבָּנָא הוּא רְעוּתָא דְלִבָּא וּרְעוּתָא
דְּנַפְשָׁא דְהוּא חֲבִיב מִן כָּל קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל בְּכוֹנָה וּבְלֵב נִשְׁבֵּר

ד. וְהִשְׁתָּא שְׁהִתְפַּלּוּת הֵן בְּמָקוֹם קִרְבָּן צָרִיךְ הָאָדָם
לְהִתְפַּלֵּל בְּלֵב נִשְׁבֵּר וּלְכוּן בָּהּ לְתַקֵּן קְשׁוּטִין לְשְׁכִינָה
בְּתַפְלָתוֹ, כִּי אֵלּוּ בְּנֵי אָדָם הַמְּכוֹנִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים
עוֹשִׂים נַחַת רוּחַ לְשְׁכִינָה וְנִקְרָאִין "אֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה" כִּי
מַעֲשֵׂה הוּא לְשׁוֹן תְּקוּן. "וַיַּעַשׂ" - וְתַקֵּן, וְלִכֵּן אָמְרָה
הַשְׁוֹנְמִית לְבַעֲלָהּ: נַעֲשֵׂה עֲלִית קִיר קִטְנָה וְנָשִׂים שָׁם מְטָה
וְשִׁלְחָן כֶּסֶף וּמְנוֹרָה (מְלָכִים-ב ד י) וְכוּנְתָהּ הִיתָה לְכַבֵּד
הַשְׁכִּינָה כִּי הַעֲנִין דְּאַרְבַּעָה דְּבָרִים אֵלּוּ צָרִיכִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְהַכִּין אֶל הַשְׁכִּינָה, וּבַעֲמָדוֹ לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת עֲרֵבִית יְכוּן
בְּתַפְלָתוֹ שֶׁהִיא נִגְדַּ מְנוֹרָה וּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל עֲרֵבִית הוּא
נִגְדַּ הַמְטָה וּבְשִׁחְרִית פְּסוּקֵי דְזִמְרָה וּקְרִיאַת שְׁמַע הוּא נִגְדַּ
שִׁלְחָן, וְתַפְלָה הוּא נִגְדַּ כֶּסֶף, וְהַכֵּל הוּא כְבוֹד הַשְׁכִּינָה,
עֵינֵי שָׁם בְּאַרְיִכוֹת.

סדר הלימוד ליום ד ניסן [יום 181 בשנה]

חֲשִׁיבוֹת אֲמִירַת פְּסוּקֵי דְזִמְרָה וְשִׁירַת הַיָּם בְּכוֹנָה

ה. עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם כְּמָה הִיא הַתְּפִלָּה חֲבִיבָה כְּשֶׁהוּא
מִתְפַּלֵּל בְּכוֹנָה וְאִיךָ מְשַׁמַּח הַשְׁכִּינָה לְאִין עֲרֵךְ וְשַׁעוֹר
כִּי פִּיבְשָׁעָה שְׁאוּמֵר הָאָדָם שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת הַשְׁכִּינָה

פה) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

בְּשַׁעָה שְׁאוּמֵר הָאָדָם שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת, הַשְׁכִּינָה מִתְעַטֶּרֶת בְּאוֹתוֹ הַפַּעַם

מתעטרת באותו הפעם בהוא כתרא דאזמן הקדוש ברוך הוא לאתעטרא למלכא משיחא ובהוא כתרא חקוקים בו שמות הקדושים שהיו גלופים בו בהוא זמנא דעברו ישראל על הים בגין דא בעי בר נש לכון רעותיה בהוא שירתא, וכל מאן דזכי בהאי עלמא שאומר פסוקי דזמרה "ואז ישיר" בכונה, זכי למחמי מלכא משיחא בתקוני ההוא כתרא ובכלי מלחמתו לעתיד לבוא. וזכי לשיר האי תשבחא תמן.

י' וביין דמטי בר נש ל' ישתבח נטיל הקדוש ברוך הוא האי כתרא ושניה לקמיה, ולכן צריך לאכללא לה

בכתר ההוא שעתידי הקדוש ברוך הוא לעטר את מלך המשיח, ובאותו הכתר חקוקים בו שמות הקדושים שהיו חקוקים בו באותה העת שעברו ישראל על הים. מפני זה צריך האדם לכון רצונו בשירה ההיא. וכל מי שאזכה בעולם הזה, שאומר פסוקי דזמרה ו"אז ישיר" בכונה - זוכה לראות את מלך המשיח בתקון כתר ההוא ובכלי מלחמתו לעתיד לבוא, וזוכה לשיר שירה זו שם.

19) פרוש הזהר בלשון קדש:

וכיון שמגיע האדם ל"ישתבח", לוקח הקדוש ברוך הוא הכתר ההוא וּשם אותו לפניו, ולכן צריך לכלול אותה בשלש עשרה מדות העליונים שמהן מתברכת, והם שלשה עשר בשמים עליונים שהם: הַצְרִי וְהַצְפְּרוּ, הַחֲלִבְנָה וְהַלְבֹנָה, מִזְר וְקִצְיעָה, שְׂבֵלֶת גֶּרֶד, פְּרָפֹם, הַקֶּשֶׁט וְקְלוּפָה וְקִנְמוֹן, בּוּרִית פְּרִשִׁינָה, וְכַאן הֵם: שִׁיר וְשִׁבְחָה, הַלֵּל וְזִמְרָה, עֵז וּמִמְשָׁלָה, נֶצַח, גְּזֵלָה וְגִבּוּרָה, תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת, קִדְשָׁה וּמְלָכוּת - וְהֵם נִגְדַּ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַרְחֵמִים, וְצָרִיף לְאִמְרָם בְּנִשְׁמִיחָה אַחַת, שֶׁלֹּא לְהַפְסִיק בְּיַנְיָהֶם, וְאֵם מַפְסִיק בְּיַנְיָהֶם, אֵז יוֹצֵאת שְׁלֵהֶבֶת אַחַת מִתַּחַת כַּנְפֵי הַכְּרוּבִים, וּמְכַרְזִים בְּקוֹל גְּדוֹל: פְּלוּנֵי זֶה הַפְּסִיק בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל אֲדוּנִי, וְיִכְלָה וְיַפְסֵק זְכוּתוֹ, שֶׁלֹּא יֵרָאֶה בְּגֵאוֹת הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרָה אוֹמֵר: "וּבֵל יֵרָאֶה גֵאוֹת ה'".

בתליסר מכילין עלאין דמנהון אתברכת, ואנון תליסר
 בוסמין עלאין דאנון: הצרי והצפרן, החלבנה והלבונה,
 מור וקציעה, שבלת נרד, כרכום, הקשט וקלופה וקנמון,
 בורית כרשינא (יין קפריסין). והכא אנון שיר ושבתה, הלל
 וזמרה, עז וממשלה, נצח, גדלה וגבורה, תהלה ותפארת,
 קדשה ומלכות, והן נגד י"ג מדות הרחמים, וצריך לומר
 בנשימה אחת דלא לפסק ביניהו, ואי פסיק ביניהו אז
 נפיק חד שלהובא מתחות גדפיהו דכרובים ומכריזים
 בקול גדול: פלוני דין פסיק בשבחיה דמריה, וישתצי
 ויתפסק זכותיה דלא יחזי בגאותא דמלכא כמה דאת
 אָמר: "ובל יראה גאות ה'" (ישעיה כו ט), עד כאן.

למרות שהקדוש ברוך הוא גבוה מן העולם, שומע תפלתו של האדם
 כשמתפלל כראוי

ו. על כן צריך האדם לזהר בזה מאד לומר מן תבת "שיר
 ושבתה" עד "קדשה ומלכות" בתפלת "ישתבח"
 בנשימה אחת, וכן נכון שלא להפסיק בכל מילי דקדשה
 כגון בעניית "אמן יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי
 עלמיא יתברך". וקבלתי בשם חסיד אחד שהיה מדקדק
 כשאמר "אמן יהא שמיה רבא" וכו' לכוון את רגליו
 להדדי [פרוש: אחת אל השנית] כמו בתפלת י"ח כי זה
 אות ומופת שהקדוש ברוך הוא חפץ מאד בתפלתו של
 ישראל, כדאיתא במדרש יחזקאל (ילקוט רמז שלז), ראה כמה
 גבוה הקדוש ברוך הוא מן עולמו ואדם נכנס לבית
 הכנסת ומתפלל אחורי העמוד ומתפך פניו אל הכתל,
 ואם הוא בדרך יהדר אפיה לאילן.

מנהג כֶּשֶׁר לְנֶשֶׁק כְּתָלֵי בֵּית הַמְּדֻרָּשׁ

ז. כִּי תִבַּת "כּוֹתֵל" הוּא סוּד נִפְלָא, הוּבָא בְתַקוּנֵי זֵהר שֶׁהוּא תִבּוֹת כִּי ת"ל, רוּצָה לוֹמַר כִּי הוּא שֵׁם ה', ת"ל קָאֵי עַל בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁהוּא כְּתָל מֵעַרְבֵי, תַל שְׁכָל פִּיּוֹת פּוֹנִין לְשָׁם, וְלִכְן צָרִיךְ הָאָדָם לִכְוֹן בְּזֶה כְּשֵׁי־הַפֶּךָ פָּנָיו אֶל הַכּוֹתֵל וְאַחַר כֵּן יִתְפַּלֵּל בְּהַכְנָעָה וּבְאִימָה, כִּי כְּתָלֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת הֵם קְדוּשִׁים מְאֹד וְאוֹר הַשְּׂכִינָה חוֹפֶפֶת עֲלֵיהֶם תָּמִיד, וְלִכְן מְנַהֵג כֶּשֶׁר לְנֶשֶׁק הַכְּתָלִים שֶׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת מִחֲמַת הַקְּדוּשָׁה.

סדר הלימוד ליום ה ניסן [יום 182 בשנה]

גְּדַל קְדוּשַׁת בֵּית הַכְּנֶסֶת - שֶׁבְּגִלוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת הוּא דִּירַת הַשְּׂכִינָה ח. וַיִּרְאֶיהָ מִמְּדֻרָּשׁ יִלְקוּט יִחְזַקְאֵל (רמז ש"ג): "וַיֵּצֵא כְבוֹד ה' מֵעַל מִפְתַּן הַבַּיִת", (יחזקאל י"ח) מִשָּׁל לְמַלְךְ שֵׁיֶצֵא מִפְּלִטִין שָׁלוֹ וְהָיָה מְנַשֵּׁק בְּכְתָלִים מְגַפֵּף בְּעַמּוּדִים, וְאָמַר: "הוּי שְׁלוֹם בֵּיתִי, הוּי שְׁלוֹם פְּלִטִין שְׁלִי", כֵּן הָיְתָה הַשְּׂכִינָה מְנַשֶּׁקֶת וּמְגַפֶּפֶת בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ: "הוּי שְׁלוֹם בֵּיתִי וּמְקֻדָּשִׁי".

הַמִּתְפַּלֵּל בְּאִימָה וּבִירְאָה זוֹכֵה לְרֵאוֹת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה

וְעַבְשׁוּ בְּגִלוֹת הַזֶּה הַבְּתִי כְּנִסְיוֹת הֵן דִּירוֹת הַשְּׂכִינָה וְעַל כֵּן צָרִיכִין אָנוּ לְנַהֵג בְּבְתֵי כְּנִסְיוֹת שְׁלֵנוּ כְבוֹד וּקְדוּשָׁה, וְלֹא לְהִרְאוֹת בְּהֵן קְלוֹת רֵאשׁ כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְתִּי לְעֵיל, וְכָל הַמִּתְפַּלֵּל בְּאִימָה וּבִירְאָה וּבְכּוֹנֵת הַלֵב זוֹכֵה לְחִזּוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ אָמֵן.

פָּרְקַנָּה

פְּרֻשַׁת שְׁמִינִי

א. כְּתִיב (דְּבָרִים כג, טו): "וְהָיָה מִחֲנִיף קְדוֹשׁ". כָּשֶׁם שֵׁישׁ גְּבוּל בְּכַתּוּת וּמִחְנוֹת הַשְּׂכִינָה שְׁנִקְרָאִים "קְדוֹשִׁים", כֵּן נִמְי בְּגוֹף הָאָדָם וְאִיבָרָיו הֵם נִקְרָאִין "מִחְנָה", בְּעִנְיִן אִם הָאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת גּוּפוֹ וְאִיבָרָיו בְּעִנְיָנֵי הַקְּדוּשָׁה אִזְּ אִיבָרָיו שְׁלוֹ נִקְרָאִים "מִחְנָה שְׂכִינָה" מִמֶּשׁ, וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר (וַיִּקְרָא כב לב): "וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", (שְׁמוֹת כה ח) "וְשִׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם". וְכִשְׁהוֹלֵךְ הָאָדָם בְּדֶרֶךְ לֹא טוֹב אִזְּ הוּא מְכַנֵּס עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת מִחְנָה לְסִטְרָא אַחְרָא.

סדר הלימוד ליום ו ניסן [יום 183 בשנה]

יִתְפַּלֵּל הָאָדָם שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִזְכְּהוּ לְהִיּוֹת כִּפְסָא לְשִׁכְנָה הַקְּדוּשָׁה.

ב. עַל כֵּן יִהְיֶה שְׁגוּר בְּפִי הָאָדָם לומר תְּפִלָּה קְצָרָה, "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! זַכְּנֵי לְהִיּוֹת כִּפְסָא לְשִׁכְנָה". כִּי כִשְׁהַגּוּף הוּא בְּקְדוּשָׁה נַעֲשֶׂה כִּפְסָא לְשִׁכְנָה, כִּי זֶה הוּא חֶשֶׁק וְתַאֲוָה לְשִׁכְנָה לְשֵׁרוֹת עַל גּוּפוֹת הַצְּדִיקִים. מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשִׁיסְלַף אָדָם אֶת דְּרָכּוֹ הוּא לְהַפּוֹךְ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כְּדָאִיתָא בְּזִהַר פְּרֻשַׁת נַח (דף סח ע"ב) בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית ז יז), "וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה וַתָּרֶם מֵעַל הָאָרֶץ", כִּי בְּגִין דְּחוּטָאִין בְּעֵלְמָא שְׂכִינְתָא מְסַתְּלַקְת מִן אַרְעָא, וְהַשְּׂכִינָה נִקְרָאת תִּיבָה, כִּי "תִּיבָה" הוּא אוֹת "בֵּי"ת ה' " בְּהַפּוֹךְ אֶתְּוֹן [פְּרוּשׁ: בְּהַפּוֹךְ אוֹתִיּוֹת]. וְשֵׁם בְּזִהַר מְבָאָר דְּבָרִים

(פז) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קְדוֹשׁ:

בְּגַלְל הַחוּטָאִים בְּעוֹלָם, הַשְּׂכִינָה מְסַתְּלַקְת מִן הָאָרֶץ.

השִׁיכִים אֶל קִדְשַׁת הַגּוֹף וְאִיבָרָיו, וְעָקַר מְקוֹם לְכָל
הַקִּדְשׁוֹת לְקִדְשׁ גּוֹפוֹ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה מֵאֵי דְאֶפְשָׁר וּבִפְרָט
קִדְשׁ שְׂיִלְךָ לִישׁוֹן בְּלִילָה כְּדֹאֵיתָא בְּמִדְרָשׁ הַנְּעֵלָם (זהר ח"ד
דף ל ע"ב): אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אֵין לָךְ בְּכָל לַיְלָה שְׂאִינוּ אוֹחִז
מִטְטְרוּ"ן שֶׁר הַפְּנִים כָּל הַנְּשָׁמוֹת הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה,
וּמֵרָאָה אוֹתָן לְפָנֵי הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִמְתַּיִנִים מְלֶאכֶי
הַשְּׂרָת מְלוֹמַר שִׁירָה עַד שְׂיִכְנָסוּ נַפְשׁוֹת צְדִיקִים עִמָּהֶם
וַיֹּאמְרוּ בִּיחַד לְאֵל עֲלִיוֹן מִקִּדְשַׁת הַגּוֹף.

יְדִקְדַּק לְקִרוֹת אֵת שְׁמַע בְּכוֹנֵה גְדוּלָה

בן יְדִקְדַּק הָאָדָם בְּאֲמִירַת קְרִיאַת שְׁמַע בְּכוֹנֵה גְדוּלָה
וּמְלָה בְּמְלָה כִּי יֵשׁ בְּקְרִיאַת שְׁמַע רַמ"ח תְּבוֹת נֶגְד
רַמ"ח אֵיבָרִים.

ג. וְאֵיתָא בְּזֵהַר חֲדָשׁ (דף נ"ט עמוד א') "כָּל אָדָם שְׁקוֹרָא
קְרִיאַת שְׁמַע כְּדָקָא יָאוֹת [פְּרוּשׁ: כְּרֹאוּי] כָּל תְּבָה
וְתְבָה מְשַׁפִּיעַ בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר דִּילֵיהּ [פְּרוּשׁ: שְׁלוּ], וְאִם
אֵינוּ קוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע בְּכוֹנֵה כִּי אִם בְּמֵהִירוֹת וְעֵרָאֵי
וּבְלָבוּ הוּא מְהַרְהֵר בְּעֶסְקִים אַחֲרִים וְהֵלֵב אֵינוּ יוֹדַע מַה
שְׁהֵפָה מְדַבֵּר, אָזִי כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר שׁוֹאֵב עָלָיו הַסְטָרָא
אַחֲרָא, וְעַל יְדֵי כֵּן בָּאִים חֲלָאִים וּמְכֹאֹבִים עַל גּוֹפּוֹת בְּנֵי
אָדָם, עַל אֲשֶׁר אֵינָן נִזְהָרִין לְקִרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע בְּכוֹנֵה".
וְהַעֲנִין שְׁצָרִיךְ לִידַע מַה שְׁכָתוּב בְּסִפּוֹר "כְּלֵי חֲמֻדָּה"
פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית, "כִּי כָשֶׁם שְׁרַמ"ח אֵיבָרִים וְשִׁס"ה גִּידִין
שֶׁל הָאָדָם מְכֹנְנִים וּמְשַׁעֲבָדִים תַּחַת רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה
וְשִׁס"ה מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, הֵכִי נִמֵּי אֲרָצוֹת תִּבֵּל וּמְקוֹמוֹת

שֶׁל הָעוֹלָם מְכוֹנִים וּמְשַׁעֲבָדִים תַּחַת רַמ"ח מְצוֹת עֲשֵׂה
וּשְׁמ"ה מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה נֶגֶד אֵיבָרִים וְגִידִים שֶׁל הָאָדָם."

אם הָאָדָם מְקַבֵּל אֶת הַיְסוּרִים בְּאַהֲבָה, הֵם מְטַהְרִים אֶת גּוּפוֹ
וּמְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ

ד. וְאָמְרוּ הָרַאשׁוֹנִים כִּי עֲקָרְב מְסוּר תַּחַת מְמִשְׁלַת מְצוֹת
מִלֵּה, וְהַמוּפֶת שָׂאם יִשָּׁף הָעֲקָרְב אִם יִשִּׁימוּ עַל
הַנְּשׂוּף בְּרִית מִלֵּה שֶׁל תִּינוּק שְׁלֹא רָאָה קָרִי יִשְׁקֵט הַכָּאֵב
וְתִסְתַּלַּק הַסְּכָנָה. וְעוֹד סִגְלָה נִפְלְאָה לְתִינוּק הַנוֹלָד שְׁלֹא
יִקְרָה עָלָיו חֲלִי נִכְפָּה בְּר מָנֹן, מִיָּד כְּשֶׁנוֹלָד יִשִּׁימוּ בְּפִיו
בְּרִית קֹדֶשׁ שֶׁל תִּינוּק וְיִהְיֶה נִצּוּל כָּל יָמָיו מִחֲלֵי נִכְפָּה.
עוֹד דַּע כִּי הַיְסוּרִים הַבָּאִים עַל הָאָדָם אִם הוּא מְקַבֵּל עָלָיו
בְּאַהֲבָה וּבְחִבָּה אֲזִי אוֹתָן יִסּוּרִין מְזַכִּין וּמְטַהְרִים
וּמְקַדְּשִׁים אֶת הַגּוּף מְאֹד.

ה. וְהַעֲנִין מְבֹאֵר בְּזֵהר פְּרִשְׁת שְׁלַח לָךְ, כִּי נִשְׁמַת הָאָדָם
נִמְשָׁלַת לְגַר, וְטֹבַע הַנֵּר כְּשֶׁאִינוּ מְאִיר אֲזִי מְנַעֲנְעִין
אוֹתוֹ קֶצֶת וְיִתְלַהֵב יוֹתֵר וּמְאִיר כְּרֹאוֹי, וְזֶה דְּוָקָא בְּנֵר
יָפָה, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּנֵר גְּרוּעַ אֲדַרְבָּה בְּנַעֲנוּעוֹ אוֹתוֹ יִכְבֶּה
הַנֵּר, וּכְמוֹ כֵּן אָדָם בְּהִיוֹתוֹ חוּטֵא וְהַנְּשָׁמָה אֵינָה מְאִירָה
בְּתוֹךְ גּוּפוֹ כְּרֹאוֹי אֲזִי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלַח עָלָיו
יְסוּרִים הַמְנַעֲנְעִים אוֹתוֹ וּמְזַעְזְעִים אוֹתוֹ, וְכֹאֲשֶׁר יִקְבֵּל
בְּאַהֲבָה אֲזִי חוֹזֶרֶת הַנְּשָׁמָה לְהִיוֹת מְאִירָה יוֹתֵר
מְבֹרָאשׁוֹנָה, וְאִם אֵינוּ מְקַבֵּל בְּאַהֲבָה אֲזִי אֵינוּ זוֹכֵה
לְהִאִיר כְּבֹרָאשׁוֹנָה, וְיִסּוּרִין מְרַעִין לוֹ, וְהַדִּין מְתַעוֹרֵר
עָלָיו עַד יִרְדְּתוֹ לְשׁוֹחָה עֲמוּקָה שֶׁל גִּיהֶנֶם, וְהִירָא דְּבַר
ה' יִבְחַר בְּחַיִּים וְטוֹב לוֹ.

סדר הלימוד ליום ז ניסן [יום 184 בשנה]

פֶּרֶק נ"ב

א. שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עָלְיו הַשְּׁלוֹם כָּתַב בְּסִפְרוֹ (קִהְלֵת ז, טז-יז) "אֵל תְּהִי צַדִּיק הַרְבֵּה, וְאֵל תִּרְשַׁע הַרְבֵּה", וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבִרְכָה בְּמַסְכַּת סוּטָה (דף כב עמוד ב), "הִזְהָרוּ מִן הַצְּבוּעִים שְׂדוּמִים לְפְרוּשִׁים שְׁעוֹשִׁים מַעֲשֵׂה זִמְרֵי וּמִבְקָשִׁים שָׂכָר כְּפַנְחָס". וְהִנֵּה לְפַעְמִים הָאָדָם יֵרְאֶה לְעֵינָיו, אִישׁ אֲשֶׁר הוּא עוֹסֵק תָּמִיד בַּתְּפִלָּה בְּכוֹנֵה וְהוֹלֵךְ בַּתְּפִלִּין כָּל הַיּוֹם אֶתָּה סוֹבֵר בְּדַעְתְּךָ שֶׁהוּא אִישׁ יֹשֵׁר וְכֹשֵׁר בְּאֲשֶׁר שֶׁתָּמִיד הוּא עוֹמֵד בְּמִלְאֶכֶת הַשָּׁמַיִם, אָבֵל אֵין אֶתָּה יוֹדֵעַ מַה שֶׁהוּא בְּלִבּוֹ.

סדר הלימוד ליום ח ניסן [יום 185 בשנה]

ובוא וְרָאָה מַה שֶׁהֵבִיא בְּמַדְרָשׁ פְּסִיקְתָּא רַבְתִּי: "מַעֲשֵׂה בְּאִישׁ עֹשֵׂיר אֶחָד שֶׁהָיָה לוֹ סֶךְ עֲצוֹם וְרַב וְהָיָה לְמִדָּן מְפֹלֵג וְחָסִיד בְּמַעֲשָׁיו, וְלַעֲת זִקְנָתוֹ הָיָה בְּדַעְתּוֹ לִילֵךְ וְלִסַּע לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבִנְסִיעָתוֹ בְּדַרְךָ הִגִּיעַ לְעִיר אַחַת קְהֵלָה קְדוּשָׁה מְעֵרֵי הַיִּשְׁמַעְאֵלִים, וְרָאָה אָדָם אֶחָד וְשָׂמוּ רַבִּי אֶלְכָסְנֵדֵר שֶׁהָיָה רַב הַיּוֹם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת עוֹסֵק בַּתְּפִלָּתוֹ וְעוֹמֵד בְּטָלִית וְתַפְלִין וְהָיָה סוֹבֵר בְּדַעְתּוֹ שֶׁהָאִישׁ הַנּוֹכַח לְעֵיל שְׁעוֹסֵק בַּתְּפִלָּתוֹ הוּא אִישׁ כֹּשֵׁר וְנֶאֱמָר, וְהִמְתִּין הָאִישׁ הָעֹשֵׂיר עַד שֶׁסִּים תְּפִלָּתוֹ וְאָמַר לוֹ: 'בְּבִקְשָׁה מִמֶּךָ, בְּאֲשֶׁר שְׂאֲנִי הַיּוֹם מֵאֶרֶץ נִכְרֵיהָ, וְהָאֶרֶץ הִיא מְשֻׁבָּשֶׁת בְּגִיסוֹת וְחִילוֹת, וּמִתִּירָא אֲנִי לְסַע עִם

הממון שלי מחמת אחריות הדרך. קח מאתי הממון עם האוצר כלי כסף וכלי זהב תחת ידך עד בואי אליך, כי בדעתי לסע בעצמי להכין לי איזה עיר ובית לישב בארץ ישראל. והשיב לו רבי אלכסנדר: 'טוב הדבר, תן לי את ממוןך עם הארגז ואני אציג הממון שלך בתוך החדר אשר אוצרותי שמה, ואתה לך לשלום לארץ הקדושה. והבטיח לו, כשיחזר לבוא אליו, אזי יתן לו הפקדון במלואו, וכן עשה העשיר הנזכר לעיל ונתן לו הארגז עם המעות וכליו, כלים מכלים שונים בפקדון, והלך העשיר עם אשתו לשלום לארץ ישראל ובחר לישב בקהלת קדש חברון. וחזר בעצמו אחר הממון ופקדון שלו, וכאשר בקש העשיר פקדונו מהאיש רבי אלכסנדר, המתפלל בתפלין וטלית, אז כחש בו האיש ואמר: 'לא ידעתך ומעולם לא ראיתך בעיני, ויחרד האיש העשיר מאד, ונפל על פניו ובכה והתחנן לו, והאיש אטם אזנו ממנו והעז פניו עליו וקלל אותו ואמר, שמעולם לא לקח ממנו שום פקדון.

והלך האיש העשיר ממנו בפחי נפש והלך לבית הכנסת ונשא לבו אל השמים ואמר, 'רבנו של עולם, אתה אדון הכל - עליך יש לי התרעמת, כי סבור הייתי שהאיש רבי אלכסנדר הוא צדיק גמור, באשר שראיתי אותו מעטף בטלית ותפלין רב היום, ועומד ומתפלל לפניך בכונה גדולה, ועכשו אני רואה שהוא עושה הכל ברמאות ואין לבו שלם אתך, לכן אני מוסר דיני לשמים שתנקם את נקמתי ממנו כדי שידעו הכל ידך הגדולה

והגבורה, אין לי שום תרעמת על שום בריה כי אם עליך. ובכה בלב נשבר ומר, ומיד נגלה אליו אליהו הנביא ואמר לו: 'אל תירא! לך אצל אשתו ואמר לה סימן שאכל זה הפסח הוא ואשתו חמץ, וגם סימן שני אמר לה שבביל בעלה, שאכל גם ביום הכפורים בהשכמה קדם שהלך לבית הכנסת'.

ובשהלך בעלה רבי אלכסנדר לחוץ לשוק באיזה משא ומתן, הלך האיש העשיר לאשתו ואמר לה הסימנים הנזכרים לעיל. וסברה אשתו שבעלה צוה כן, ותכף הלכה והחזירה לו הפקדון, והלך העשיר בשמחה ובטוב לבב לדרכו לשלום. וכשבא רבי אלכסנדר לביתו ספרה לו אשתו איך שנתן העשיר הסימנים הנזכרים לעיל והיא החזירה לו הפקדון, אז אמר רבי אלכסנדר כאשר נתפרסם הדבר שהוא רשע גמור, הלך והמיר דתו הוא ואשתו, ימח שמם וזכרם". ועל כן אל יראה האדם לעינים לסמך על האדם שהוא עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנתוס, אלא יראה האדם מי שהוא צדיק ועומד בצדקתו בממון, שאינו מבקש ממון של אחרים זהו צדיק גמור.

סדר הלימוד ליום ט ניסן [יום 186 בשנה]

הוי זהיר מאנשים שנראים כחסידים אבל לבם מלא תועבות
ב. ובוא וראה שהוא מרגלא בפומא דאינשי: הזהר מן
הצבועין והשמר מן "וצדקתך", ושמעתי מעשה
שהיה איש זקן עשיר גדול, והיה לו רק בן יחיד, בחור

יפה עינים וחכם מאד. ויהי היום, ויקרבו ימי הזקן למות, וקרא לבנו הבחור וצוה לו קדם מותו ואמר לו: בני, הנני נוחל לך ממון רב אוצרות גדולות שיהיה לך כל טוב כל ימי חייה, ואני מצוה לך, שתשמר את עצמך מן הצבועין ומן אנשים שהמה עוסקים בחסידות הרבה חוץ מטבע הבריות, כי כך מראין את עצמם שהן חסידים אבל שבע תועבות הן בלבם, והזהר מן "וצדקתך", ואז יהיה לך ולזרעך כל טוב כל הימים, ומת האיש הזקן.

ג. ואחר כך נשא הבחור בתולה יתומה עניה אחת יפת תאר מאד באשר שישרה בעיניו, ואחר הנשואין שמח באשתו ואשתו היתה צנועה וחסידה בעיני בעלה, וכמו ד' או חמש שנים אמר הבעל לאשתו: בואי עמי לטייל ברחובות ובשוקים לראות בטוב הארץ, ואמרה לו אשתו: לא אלך פן אשא עיני אל אנשים אחרים או אנשים אחרים יתנו עיניהם בי ואני מכשילה אותם, אז אמר בעלה בלבבו אף היא נראית כצדקת וזכר את צואת אביו ושתק, והלך בעצמו לשוק יחידי.

אשתו לא ידעה שעשה מפתח לכל חדר בביתו

מה עשה האיש הנזכר לעיל כמו חצי שנה אחר זה המעשה הלך וצוה לעשות לכל החדרים שבביתו שני מפתחות ונתן מפתח אחד לכל חדר וחדר לאשתו ומפתח אחד לקח לעצמו, ולא הגיד לאשתו שיש לו עוד מפתח.

ד. ויהי היום אמר הבעל לאשתו שהוא צריך לילך למרחקים לקנות סחורות ושתכין לו צידה לדרך, וכן

עֲשֵׂתָהּ אִשְׁתּוֹ כִּי הִיְתָה סְבוּרָה שְׁבַעֲלָה יִסַּע מִמֶּנָּה כְּדָרָךְ
 כָּל הָאָרֶץ. וְלַיּוֹם מִחֲרָתוֹ נָסַע הַבַּעַל מִמֶּנָּה, וְהִיא סְבָרָה
 שְׁהֵלָךְ בַּעֲלָה לְמַרְחָקִים. אָבָל הַבַּעַל עָשָׂה בְּעָרְמָה
 וּכְשֶׁהָיָה חֲצִי פְרֹסָה מִחוּץ לְעִיר צָוָה לְעַגְלוֹן לָשׁוּב וְלִילָךְ
 לְעִיר וְלֹא שָׁב לְבֵיתוֹ כִּי אִם לְבֵית הָאוֹשְׁפִיזָא אֲשֶׁר
 אוֹרְחִים שָׁמָּה, וְכֹאֲשֶׁר הִגִּיעַ הַחֶשֶׁךְ בְּלִילָה הֵלָךְ הַעֲשִׂיר
 לְבֵיתוֹ וּפְתַח פְּתַח רֵאשׁוֹן בְּבֵיתוֹ, וְאַחַר כֵּן הֵלָךְ מִחֲדָר
 לְחֲדָר עַד שֶׁבָּא לְחֲדָר אִשְׁתּוֹ שֶׁהִיְתָה יְשֻׁנָּה, וְעָרַל אֶחָד
 הָיָה שׁוֹכֵב עִמָּה בַמָּטָה, וּכְשֶׁרָאָתָהּ הָאִשָּׁה שְׁבַעֲלָה הוּא
 בַּחֲדָר אֲמָרָה לְהַעֲרִל שִׁיקַח חֶרֶב וַיִּדְקַר אֶת בַּעֲלָהּ, וְהוּא
 הָיָה מִתְיָרָא וְהֵלָךְ לוֹ מִחוּץ לְבֵיתוֹ, וּמִרַב הַצַּעַר שָׁלוּ הֵלָךְ
 וְשָׁכַב בְּשׁוּק וַיִּשָּׁן שָׁם, וּבְאוֹתוֹ הַלַּיְלָה נִגְנַב מִהַמֶּלֶךְ שֶׁל
 אוֹתוֹ הָעִיר אוֹצָר אֶחָד. וְלָקַח הַנִּגְנָב מֵאִתּוֹ כָּל הָאֲכָנִים
 טוֹבוֹת שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְהִיְתָה צַעֲקָה גְדוֹלָה בְּאַרְמוֹן הַמֶּלֶךְ.

סדר הלימוד ליום י ניסן [יום 187 בשנה]

ה. וְצוּהָ הַמֶּלֶךְ לְחַפֵּשׂ בְּכָל הַדְּרָכִים וּבִבְתִּים חֲפוּשׁ אַחַר
 חֲפוּשׁ, וְהָלְכוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ בְּכָל הָעִיר הִיא וּמִצְאוּ
 לְהָאִישׁ שׁוֹכֵב וַיִּשָּׁן עַל הָרְחוֹב. וְאָמְרוּ בְּלִבָּם שֶׁהוּא הַנִּגְנָב
 וְתַפְּסוּ אוֹתוֹ, וְנִגְמַר דִּינּוֹ לְמִיתָה אַחַר הָעֲנוּיִים קָשִׁים
 שֶׁנִּפְסְקוּ לוֹ.

וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁהָיוּ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ לְתִלוֹתוֹ עַל הָעֵץ הֵלָךְ
 כְּמֵר אֶחָד עִמּוֹ כְּסֹדֵר הָאֲמוֹת, וְאוֹתוֹ הַכְּמֵר הָיָה
 חָשׁוּב וְגָדוֹל אֲצֵל הַמֶּלֶךְ וְהָיָה הַכְּמֵר מְדַבֵּר עַל לְבוֹ שְׁיָמִיר
 דָּתוֹ, וְאַחַר כֵּן הָיוּ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ דְרָךְ אֶחָד שֶׁהָיָה שָׁם

אִשָּׁפָה, וְהָיוּ תוֹלְעִים יוֹצְאִין מֵהָאִשָּׁפָה עַל הָאָרֶץ, וְאָמַר
הַכֹּמֵר לְהִתְלַיֵן שְׂיִסְבֵּב אֶת הָאִישׁ סָבִיב לְהִתּוֹלְעִים שְׁלֹא
יִמִּית אֶת הַתּוֹלְעִים מֵאַחַר שֶׁהַתּוֹרָה הַזֹּהִירָה "וְרַחֲמֵיו עַל
כָּל מַעֲשָׂיו" (תהלים קמה, ט).

ז. אָמַר הָאִישׁ בְּלִבּוֹ אַף הַכֹּמֵר מִן הַצְּבוּעִים שֶׁל
"וְצִדְקָתְךָ", אָמַר הָאִישׁ לְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא וְהַכֹּמֵר
הָיוּ עוֹשִׂין הַגְּנֵבָה בְּחֶצֶר הַמֶּלֶךְ, וּמִיָּד תִּפְשׁוּ הַשּׁוֹמְרִים גַּם
לְאוֹתוֹ הַכֹּמֵר. וְצוּהָ הַמֶּלֶךְ לְחַפֵּשׂ בְּחֶדֶר הַכֹּמֵר הַגָּדוֹל
וּמְצָאוּ שָׁם כָּל הַגְּנֵבָה, וְאַחַר כֵּן שָׁאֵל הַמֶּלֶךְ אֶת הָאִישׁ
מָה שְׂיִכּוֹת הָיָה לוֹ אֲצֵל הַכֹּמֵר.

הַתְּחִיל הָאִישׁ לְסַפֵּר לְהַמֶּלֶךְ מִצְּנוֹאת אָבִיו וּמָה שֶׁאַרְעַע לוֹ
עַם אִשְׁתּוֹ הַזּוֹנָה, וּמָה שֶׁאַרְעַע לוֹ עִם הַכֹּמֵר, וְלִכֵּן
הָיָה נוֹקֵם וְנוֹטֵר לְהַכֹּמֵר שֶׁהָיָה רוֹצֵה לְהִיּוֹת צְדִיק הַרְבֵּה,
וְצוּהָ הַמֶּלֶךְ תִּכְף לְתַפֵּס אֶת אִשְׁתּוֹ הַזּוֹנָה וּמְצָא שְׂכַדְבְּרֵיו
כֵּן הוּא, וְצוּהָ הַמֶּלֶךְ לְהַשִּׁיב אֶת הָאִישׁ לְבֵיתוֹ כְּבָרָאשׁוֹנָה,
וְאִשְׁתּוֹ צוּהָ לְהִסִּיר אֶת רֵאשָׁה עִם הַזְּנָאִי, וְאֵת הַכֹּמֵר צוּהָ
לְתַלּוֹתוֹ עַל הָעֵץ.

אֵין לְאָדָם לְסַמֵּךְ עַל רְאוּת עֵינָיו, כִּי אֵין אָדָם יוֹדֵעַ מָה בְּלִבּוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ
ח. עַל כֵּן נִלְמַד מִזֶּה הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁלֹּא יִסְמֹךְ הָאָדָם בְּמָה
שֶׁיִּרְאֶה בְּעֵינָיו שֶׁהוּא הוֹלֵךְ תָּמִים, כִּי אֵין הָאָדָם יוֹדֵעַ
מָה שֶׁהוּא בְּלִבּוֹ. הַכֵּלֵל הַזֶּה נִקְטַ בִּידְךָ מִי שֶׁאֵינוֹ רוֹצֵה
לְיִהְיֹת בְּמִמוֹן שֶׁל חֲבֵרוֹ, וּמְכַל שְׂכָן שֶׁאֵין רוֹצֵה בְּמִמוֹן
שֶׁל גְּזֵל אוֹ מִמוֹן שֶׁל גְּנֵבָה, וּמִשָּׂאוֹ וּמִתְנֹנוֹ הוּא בְּאִמּוֹנָה,
הוּא אִישׁ צְדִיק וְיָשָׁר בְּוִדָּאִי.

אבל כְּשֶׁהָאָדָם רוֹאֶה אֶת חֲבֵרוֹ נוֹשֵׁק הַתְּפִלִּין וּמִתְפַּלֵּל וְאֵינוֹ עוֹסֵק בְּמִשְׁאֵל וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה, צָרִיד לְהִרְחִיק מִמֶּנּוּ בְּכָל מִינֵי הִרְחָקוֹת כִּי עָקַר הִירָאָה וְהַצְדָּקוֹת הוּא בְּמִמּוֹן, וְכָל אָדָם שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּצַדִּיקוֹתָיו עַל מִמּוֹן זֶה הוּא צַדִּיק גָּמוּר, וְעָלָיו נֶאֱמַר, "יִגִּיעַ כַּפִּיךָ כִּי תֹאכֵל" (תהלים קכח ב) - "אֲשֶׁרִיד" - בְּעוֹלָם הַזֶּה "וְטוֹב לְךָ" - בְּעוֹלָם הַבָּא אָמֵן.

סדר הלימוד ליום יא ניסן [יום 188 בשנה]

פָּרָק ג"ג

פרשת תזריע

כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולם הפל הוא לכבודו ברא, (אבות ו יא) וְכָל שֶׁפֶן הָאָדָם שֶׁהוּא עוֹלָם קָטָן לֹא נִבְרָא אֶלָּא לְכַבּוֹדוֹ, כְּדִי שִׁיְהִיָּה הָאָדָם עֹבֵד לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעַבְדוֹ בְּאֵימָה וּבִירָאָה וּבְאַהֲבָה. וְהִנֵּה בְהִיּוֹת הָאָדָם מְלַבֵּשׁ לְבוּשֵׁי קְדוּשִׁים בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים אֲזַי נִקְרָא עֹבֵד ה'. וְאֵלוֹ הֵן הַדְּבָרִים שֶׁהָאָדָם מְשַׁעֲבֵד גּוֹפוֹ וּנְפִשׁוֹ לְעִבּוּדַת ה', אֲהַבַת הַתּוֹרָה, כְּוִנַת הַמִּצְוֹת, כְּוִנַת הַתְּפִלָּה, קְדֻשַׁת שַׁבַּת וְיוֹם טוֹב, קְדֻשַׁת הָאֲבָרִים, קְדֻשַׁת הַמִּחְשָׁבָה, קְדֻשַׁת הַמַּחֲנֶה, קְדֻשַׁת הַגְּדָרִים, קְדֻשַׁת הַמַּדּוֹת.

א. וְנִתְחִיל בְּאַהֲבַת הַתּוֹרָה, הוּא שְׂיִכְוֶן בְּלִמּוּדוֹ לְשֵׁם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכַנְתִּיה וְלֹא לְתוֹעֵלַת עֲצָמוֹ, כְּדִי שְׂיִחְזִיק עֲצָמוֹ לְבַעַל תּוֹרָה אוֹ אֶפְלוֹ שִׁיְהִיָּה לוֹ עוֹלָם הַבָּא, וְכָל הַמְּכוּן בְּלִמּוּדוֹ לְהִנָּאת עֲצָמוֹ וְלְכַבּוֹדוֹ עָלָיו נֶאֱמַר, "וְכָל חֲסֵדוֹ כְּצִיץ הַשָּׁדֶה". (ישעיה מ ו) וְהָאָדָם הָעוֹסֵק

בתורה צריך להיות בשמחה פי אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה ולא מתוך עצבות.

ב. צריך האדם לזהר לילה לשיבה של הרב מורה צדק לעדתו, וכתב הרב רבי יעקב בירב זכרוננו לברכה פי כנגד כל פעם שאדם מונע עצמו ללכת לשיבה בעולם הזה כף דוחין אותו מן שיבה של מעלה בעולם הבא במספר הימים.

צריך לזהר בעל תורה מגאווה, כמו שהארכתי לעיל.

בלמוד הלכה מקשטין את השכינה, "הלכה" אותיות "הפלה" **צריך** האדם ללמד הלכה בכל יום, ויכון לדיק היטב ולהסיר לפי שכלו כל הקשיות שבה, ובזה הוא מסיר מן השכינה כל הקליפות ומקשט אותה בקשוטין, כי אותיות "הלכה" הן אותיות "הפלה". ולא יבוש לומר על דבר שלא שמע ולא ידע - לא שמעתי.

על ידי הזעה בשעת הלמוד משברים את הקליפות

ג. ילמד בכח עד שיזיע ובזה הוא משבר הקליפות.

גם יזהר שלא יהיה בכעס בפלפולו בשיבה, כי חקמתו מסתלקת ממנו ואפלו על התלמידים שלא הבינו לא יהיה בכעס, וכמו שכתבתי לעיל בפרקים הקודמין.

סדר הלימוד ליום **יב ניסן** [יום 189 בשנה]

עקר למוד התורה כדי לעשות כפא לשכינה

ד. יהיה לו חדר מיוחד לקדשת בית המדרש ממש, ואם אי אפשר להיות לו חדר מיוחד יחד בתדרו זוית אחד מיוחד ויקבע שם עתים לתורה.

עקר למוד ועסק התורה הוא לעשות כפסא לשכינה, ובהיות האדם מלכלך בעוון ונחטא אזי אין השכינה שורה עליו, כי כל עוון ועוון הוא קוץ מכאוב נגד השכינה, ולכן יתודה האדם קדם שילמד כדי ליחד הקדוש ברוך הוא ושכנתיה ברחילו ורחימו.

כמו שעל האדם לקיים המצוות בגשמיות, כן עליו לחדש חדושי תורה

ה. ספר שיש בו טעות יתקן "ואל תשכן באהלך עולה" (איוב יא יד), אין להגיה מסברא וכתב הרמב"ן זכרוננו לברכה (בבא בתרא דף קלד עמוד א) "יד המוחקת בספרים בלתי ראיה ברורה תקצץ" ולטאי דרבנן יגיע להאי ידא שתקצץ [פרוש: והקללה של חכמים תגיע ליד הזאת שתקצץ].

היגע בלמודו לא במהרה הוא שוכח. הלומד בבית הפנסת אינו שוכח. הלומד ולשונו יבש מחמת צמאון ואינו מפסיק מלמודו נחשב לו לכפרת עוון על עוון דברים בטלים. כשם שמחייב האדם לקיים מצות הגשמית כף הוא מצוה על הרוחנית לחדש חדושים בתורה, ועל ידי כף יזכה לאור התורה.

ו. קנה לך חבר (אבות פרק א משנה ו) כמשמעו, וגם רמז על הקולמוס יהא לך חבר שתכתב מה שתחדש, זה סימן כתוב (שמות יז יד) "כתב זאת זכרון בספר" ואין "זאת" אלא תורה (עבודה זרה ב עמוד ב) דכתיב (דברים ד מד) "וזאת התורה", וכתיב, (משלי ז ג) "כתבם על לוח לבך".

צריך האדם שיהיה משלם בלמודו בלמוד פשט רמז דרוש סוד וראשי תבות פרד"ס, שאם לא כן צריך להתגלגל אפלו על אחד מהן.

הַיּוֹם רָגִיל בְּלִמּוּד תְּרִי"ג מְצוּוֹת. יִקְבַּע עֵתִים לַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם שְׁיִהְיֶה לוֹ עֵת קְבוּעַ שְׂאֵף אִם יִרְוִיחַ מְמוֹן רַב בְּאוֹתוֹ זְמַן לֹא יַעֲבִירָנוּ קְבִיעוֹת הַתּוֹרָה, (וְכַן הוּא הַמְנַהֵג זֶה בְּעִיר נְאֻם בְּיִשְׂרָאֵל קִהַלֵּת קֹדֶשׁ פְּרָנְקִפּוּרְט דְּמִיין). וְזֶה מֵאַהֲבַת ה' וְתוֹרָתוֹ.

יְזַהַר שְׁבִיּוֹם שְׁנֵי יוֹם ה' יִלְמַד יוֹתֵר מִבְּשָׂאָר יָמִים, וְיִכּוֹן לְמַתַּק הַדִּינִים הַשּׁוֹלְטִים בְּיוֹתֵר בְּאוֹתָן יָמִים.

ז. יִרְחַק מִלְּמוּד שֶׁל פִּילוֹסוֹפִי"א מְאֹד, כִּי הִיא אֵשׁ זָרָה וְעָלְיָה נֶאֱמַר (מְשַׁלֵּי ב יח יט): "שָׁחָה אֶל מוֹת בֵּיתָהּ וְגו' כֹּל בְּאֵיָהּ לֹא יִשׁוּבוּן", וְאֶפְלוּ לַמּוֹד הַטְּבָעִיּוֹת יִרְחַק מִמֶּנּוּ, וְכִבֵּר הַזְּהִיר הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי מִשֶּׁה לְנַדָּאוּ זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה עַל זֶה.

סדר הלימוד ליום יג ניסן [יום 190 בשנה]

יְזַהַר שְׁיִלְמַד בְּמָקוֹם שְׁיֵשׁ בוֹ חִלּוּנוֹת וְלִהְסַתְּכַל בְּכָל עֵת לְשָׁמַיִם כִּי מוֹעִיל לְהַשְׁגָּה.

ח. אֶסוּר לוֹמַר דְּבָר בְּשֵׁם תְּלַמִּיד חָכָם אֶחָד דְּבָר שְׁלֹא נֶאֱמַר בְּשָׂמוֹ.

יְזַהַר שְׁלֹא לְהוֹצִיא דְבָרֵי תּוֹרָה בְּמָקוֹמוֹת שְׂאִינָם נְקִיִּים וְכֵן בְּבֵתֵי עֲבוּדָה זָרָה יְזַהַר שְׁלֹא לְהוֹצִיא שׁוֹם דְּבָרֵי תּוֹרָה. אֵל יָבוֹשׁ לְקַבֵּל הָאֲמֶת אֶפְלוּ מִקְטָן שְׁבַקְטָנִים.

לא יִשְׁאַל אֶת חֲבֵרוֹ אֵיזָה דְבָר בַּתּוֹרָה, אִם יוֹדַע שְׁחֲבְרוֹ לֹא יִדַע לְהַשִּׁיב

אם יוֹדַע בְּחֲבֵרוֹ שְׁלֹא יוֹדַע לְהַשִּׁיב לוֹ עַל קִשְׁיָתוֹ לֹא יִשְׁאַלְהוּ כָּלָל כְּדֵי שְׁלֹא לְכַיֵּשׁ אוֹתוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם.

מעשה בתינוק שלא הניחוהו לפני לשיבה של מעלה, מפני שהיה שואל את רבו הרבה קשיות, ומחמת שלא היה יודע לענות – נכלם **מ**. ראה מה שכתב הזהר פְּרַשְׁת שְׁלַח לך: (דף קעא עמוד א) פ"ח חד ינוקא – היו אוֹחֲזִין בֵּיהּ בְּעַלֵי דִינִים, וְלֹא הִנִּיחוּ אוֹתוֹ לִישִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה, צָוַח הָאִי יְנוּקָא אֲזִדְעֹזַע מְקַלִּיהּ כָּל בְּנֵי מְתִיבְתָא עֲלָאֵי, אָמַר רַב מְתִיבְתָא: מֵאֵן אֲנֹנִן דְּלֹא שְׁבָקִין לְהָאֵי בְּרָא דְאַלְהָא חֵיָא לְמִיעַל לְקַמֵּן? מִיָּד אֲחִזּוּ בּוּ בְּהֵוֹא יְנוּקָא וְהִכְנִיסוּ אוֹתוֹ לְפָנֵי רַב מְתִיבְתָא וְאִזּוּ נֶאֱסַפּוּ הַרְבֵּה בְּנֵי יִשְׁיבָה, אָמַר לִיהּ רַב מְתִיבְתָא: פְּתַח פּוּמְךָ וְאִמָּא בְּרָא קְדִישָׁא. אָמַר הָאִי יְנוּקָא: דְּחִילְנָא דְאַנָּא מִמְתִּיבְתָא אַחְרִיתִי וְהִלְכְתִּי לִישִׁיבָה זֹו וְאֲחִזּוּ בִּי בְּעַלֵי דִינִים, אָמַר לִיהּ רַב מְתִיבְתָא: לֹא תִדְחַל, בְּרָא קְדִישָׁא, הִנֵּה תְהִיָּה ז' יוֹמִין וְתִסְתַּחֲי בְּכָל יוֹמָא מִטְּלָא קְדִישָׁא וּלְבַתֵּר יִסְלְקוּן לָךְ לְגוּ מְתִיבְתָא עֲלָאָה בֵּין יְנוּקָיָא.

פח) פרוש הזהר בלשון קדש:

נשמת ילד אחד - אחזקה בעלי דין, ולא הניחוהו להפגס לשיבה של מעלה. צווח הילד והזדעזעו מקולו כל בני הישיבה העליונה. אמר ראש הישיבה: "מיהו אשר אינו מניח לילד להפגס לפנינו?" מיד אחזו המלאכים באותו ילד והכניסוהו לפני ראש הישיבה, ואז נאספו כל בני הישיבה. אמר לו ראש הישיבה: "פתח בני הקדוש פיה, ואמור דברי תורה", ענה הילד: "פחד הנני, שהרי מישיבה אחרת אני, ורציתי להפגס ללמד בישיבה זו - ולא הניחוני בעלי דינים". אמר לו ראש הישיבה: "אל תפחד בני הקדוש, הנה תשארו כאן שבוע שלם ותרחץ כל יום בטל הקדוש היורד כאן, ולאחר מכן יחזירך לישיבת הילדים".

י. כִּפְתַח וְאָמַר, בְּכֹל הַיּוֹם קִרְאֵי דְהַיּוֹם רַב מְתִיבְתָא דְרִישׁ פְּרַשׁ הָאֵי יְנוּקָא שְׂבַעַה פְּרוּשֵׁין, וְגַלְהָ לְהוֹן סוּדוֹת נִפְלְאוֹת.

בְּהַאי שְׂעָתָא נְטִלוּ לְאַבוּהֵי דְיְנוּקָא וְהִכְתִּירוּ אוֹתוֹ בְּעֵי כְּתָרִים וְכוּ', וְאָמְרוּ שֵׁם עֲנִינֵי דְהָאֵי יְנוּקָא שְׂאֲחָזוּ בוּ בְּעֵלֵי דִינִים וְרָצוּ לְדוֹן אוֹתוֹ בְּיְסוּרִים, בְּשִׁבְלֵי שְׁהֵיָה מִקְשָׁה לְרַבּוּ הַרְבֵּה קִשְׁיוֹת וְהָיִי מְכַסִּיף לְרַבִּיָּה שְׁלֵא הָיָה יוֹדַע לְהַשִּׁיב לֵיהּ. וְלֹא הָיָה חָס עַל כְּבוֹד רַבּוּ, וְעַל יְדֵי זֶה חָלַשׁ דַּעְתִּיהֵי דְרַבִּיָּה, עַל כֵּן בָּאוּ לְדוֹנוּ בְּדִינָא תַקִּיפָא, וְאַף דְאַשְׁתְּזִיב רַב מְתִיבְתָא יְתִיָּה וְהוֹשִׁיבוּ אֶצְלוּ ז' יוֹמִין, אַף עַל פִּי כֵן סְבִיל דִּינָא כָּל הַיּוֹם ז' יוֹמִין כִּי כָּל ז' יוֹמִין הָיָה צוּרְתוֹ חָסֵר, וְהָיָה סוּבַל יְסוּרִים בְּאַשְׁרֵי שְׁהֵיָה נְטָרַד מִמְּקוֹמוֹ.

(ט) פְּרוּשׁ הַזֶּהֱרַ בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

פְּתַח הַיְלָד אֶת פִּי, פְּרַשׁ אֶת הַפְּסוּקִים, בְּהֵם עֶסֶק רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, בְּאֵר לְהֵם אֶת הַפְּסוּקִים בְּשִׂבְעָה פְּרוּשִׁים וְגַלְהָ לְהֵם סוּדוֹת נִפְלְאִים.

(צ) פְּרוּשׁ הַזֶּהֱרַ בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה לְקַחוּ אֶת אַבֵּי הַיְלָד וְהִכְתִּירוּהוּ בְּשִׂבְעֵים כְּתָרִים. וְאָמְרוּ שֵׁם בְּזַהֲרָה, שְׂסַבַּת עוֹנָשׁוֹ שֶׁל הַיְלָד, שְׂתַּפְּסוּהוּ בְּעֵלֵי דִין וְרָצוּ לְדוֹנוּ בְּיְסוּרִים, הִיתָה, שְׁלֵא חָס עַל כְּבוֹד רַבּוּ, וְהָיָה מִקְשָׁה לְרַבּוּ קִשְׁיוֹת רַבּוֹת, וְעַל יְדֵי כֵן הָיָה מְבִישׁוֹ, שֶׁכֵּן רַבּוּ לֹא הָיָה יוֹדַע לְהַשִּׁיבוֹ, וּבְשִׁל כֵּן חָלַשָׁה דַּעְתּוֹ, וּמִסָּבָה זֶה רָצוּ בְּעֵלֵי הַדִּין לְדוֹנוּ בְּדִין קִשְׁיָה, וְאַף שְׂבַמְקַרְהָ זֶה הַצִּיל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה אֶת הַיְלָד וְהוֹשִׁיבוֹ אֶצְלוּ שְׂבַעַה יְמִים, הָרִי לְמַרְוֹת זֹאת הַכְּרַח הַיְלָד לְסַבַּל יְסוּרִים בְּשִׂבְעַת יְמִים אֵלוּ, מִשׁוּם שְׂבַמְשׁוֹף כָּל שְׂבַעַת יְמִים הִיתָה נְשַׁמְתוֹ חָסֵרָה, וְסַבַּל יְסוּרֵי גְלוּת, שְׁהֵיָה גְלָה מִיְשִׁיבְתוֹ.

סדר הלימוד ליום י' ניסן [יום 191 בשנה]

המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא
יא. ואם התינוק היה לו צער והיו רוצין בעלי דינים ליטר
 אותו. מפל שפן שיש לאדם ענש גדול במתכונן לבייש
 את חברו או רבו. וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות
 גיא) המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא על
 כן שומר נפשו ירחק מהן שלא לבייש שום אדם, עד כאן.

⇐ פָּרָק נ"ד ⇐

א. מאהבת התורה צריך לדקדק שיהיו לו ספרים פרוכים
 נאים, והוא בכלל מצות (שמות טו ב) "זה אלי ואנוהו"
 התנאה לפניו במצוות (שבת קלג עמוד ב).

עונשו של חכם אחד שלא היה נותן ספריו לאמן לכרף אותו ולתקנם
ב. ואיתא ב"ספר חסידים", שהוציאו לחכם אחד מקברו
 וחקטו אותו במקלות על שהיו ספריו קרועים ולא נתן
 אותן לאמן לכרף אותו ולתקנם. גם יזהר שלא יהיו ספריו
 עומדין מהפכין ראשן למטה, ופעם אחד ארע לאיש
 שלמד בחדרו איזה ענין והצרף לקח גמרא לעין, ואחר
 העיון העמיד הגמרא למקומה לבין הספרים, וכשהפך
 פניו נפלה הגמרא וקול הנפילה היה בקול גדול, וחזר
 המעין והעמידה פעם שנית והפך ראשה למטה. ותכף
 שהפך פניו נפלה שנית בקול גדול, וכן פעם שלישית.
 ואחר כך שם לבו על דבר זה להעמיד הגמרא כתקונה
 ולא נפלה עוד, והוא אות ומופת שעל הכל יש השגחה
 מן השמים.

החויב לכבד את הספרים

ג. חויב גדול לנהוג כבוד בספרים, וכשהספר פתוח וארע דבר טנוף בחדרו יסגר הספר או יכסהו במטפחת. חלילה שיהיו ספרים בחדר שהאיש ואשה שם אם לא שיש יריעה פרוסה בפני הספרים, או סביב המטה שקורין "פיר הענג". לא ישב על ספסל שהספרים עומדין עליו, אלא אם כן הספרים מנחים על איזה דבר גבוה ממנו.

אין להניח ספר תחת הספר שמעין בו כדי שיקל לו

ד. מצא הספר מנח מהפך יהפכנו וינשקנו, אין להניח ספר תחת ספר אחר כשרוצה ללמד ואז עושה בזיון לספר, מה שיוכל לעשות בעץ או באבן והוא בזיון גדול אם לא שהספר התחתון מנח כבר שרי [פרוש: מתר] להניח עליו, וכבר הזהיר על זה בעל "טורי זהב" (יורה דעה סימן רפ"ב ס"ק י"ג) עיין שם.

סדר הלימוד ליום טו ניסן [יום 192 בשנה]

החויב לעמוד בפני החמשים כמו לפני ספר תורה

ה. צריך האדם לעמוד מפני חמשים, ואף כי רבים מקילים טוב להחמיר, וכן מצינו במהרי"ל (מנהגי מהרי"ל בהגהות לסדר הקריאה בפסח) זכרונו לברכה, כשהיה מסבב והולך בבית הכנסת לתן מתנת יד ביום טוב כמנהג אשכנז, היה נוטל חמש בתוך ידו כדי לזכות בו הרבים שיהיה הקימה לפני החמש. וכן ראיתי נוהגין במדינת פולין שיש כמה רבנים שהן נוהרין בזה כשיוצאים ביום שבת או ביום

טוב ראשונים מבית הכנסת והקהל עומדים לפני הרב אָז
לוקחים בידם איזה ספר.

לאהב לומדי התורה

ו. צריך האדם להיות אוהב לומדי תורה אהבה גמורה,
ומכל שפן שצריך לאהב את רבו וצריך לאהב את רבו
יותר מאהבת אביו. וצריך אדם לזהר שיהא מורא רבו
עליו, שלא ישב בפניו עד שיאמר לו רבו - שב, ולא ישב
במקום רבו, וכשהולך - ילך לשמאל רבו, ולעשות לו כל
שרות, וכל מי שמבשר את רבו בשורות טובות וכוונתו
הוא לשם שמים אזי שכרו הוא גדול מאד.

ז. כדאיִתא בזהר פֿרשת שלח לך (דף קסז עמוד ב): היכל
אחד יש למעלה והוא מיחד לבתיה בת פֿרעה,
וכמה רבבות ואֵלפים נשים צדקניות עמה יאולכל חֵדא
מקום מיחד להתענג בענג גדול. וג' פעמים ביום
מכריזים: "הא דיוקנא דמשה נביאה מהימנא אתי!"
ואז יוצאת בתיה למקום אחד אשר פֿרכת פֿרוסה שם
ורואה דרך פֿרגודא דיוקנא דמשה ואומרת: "זכאי
חולקי שגדלתי נהורא דא", ואחר כך חוזרת אל הנשים

צא) פרוש הזהר בלשון קדש:

ולכל אחת מקום מיחד להתענג בענג גדול. ושלש פעמים ביום מכריזים:
"הנה צורתו של משה הנביא הנאמן - באה!" ואז יוצאת בתיה למקום
אחד אשר פֿרכת פֿרוסה שם ורואה דרך מחיצה צורתו של משה
ואומרת: "אשרי חלקי שגדלתי האור הזה", ואחר כך חוזרת אל הנשים
שיושבות עמה בחדר הנזכר לעיל עם בגדים נאים, כמו שהיתה בעולם
הזה בלבושים המאירים באור גדול, ונקראים "נשים שאננות".

שְׂיֹשְׁבוֹת עִמָּה בַחֲדָר הַנְּזָכָר לְעֵיל עִם בְּגָדִים נְאִים, כְּמוֹ שְׁהִיְתָה בְּעוֹלָם הַזֶּה בַלְּבוּשִׁים הַמְאִירִים בְּאוֹר גְּדוֹל, וְנִקְרָאִים "נָשִׁים שְׂאֲנָנוֹת".

ח. יְיֹוֹבֵהִיכָל הַשְּׁנַי יוֹשְׁבֵת סָרַח בַּת אֲשֶׁר וְכִמָּה אֶלְפִים וּרְבָבוֹת נָשִׁים צְדָקְנִיּוֹת עִמָּה, וְשָׁלֹש פְּעָמִים בְּכָל יוֹם מְכַרְיִזִים: "הֲאֵ יוֹסֵף צְדִיקָא אֲתִי!" וְהִיא חֲדָאת וַיִּצְאָת גַּם כֵּן לְגוֹ פְּרָגוּדָא דְאִית לָהּ וְחֲמָאת נְהוּרָא דְדִיּוֹקְנָא דִּיּוֹסֵף וְאוֹמְרַת: "זְכָאֵי חוּלְקֵי וְזַכָּאָה הָאֵי יוֹמָא שְׁבַשְׁרְתִּי מִהֵוּא שׁוּפְרָא לְאֲבֵי זְקַנֵי לִיעֶקֶב!" וְאַחַר כֵּן חוּזְרַת לְמִקּוּמָהּ.

סדר הלימוד ליום טז ניסן [יום 193 בשנה]

כָּל יוֹם עוֹמְדוֹת רְבָבוֹת נָשִׁים עִם יוֹכְבָד וּמִשְׁבָּחוֹת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַז. יְיֹוֹבֵהִיכָלָא אַחְרָא שָׁם יוֹכְבָד אֲמִיהַ דְּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן וּמְרִיָם, וְכִמָּה אֶלְפִים וּרְבָבוֹת נָשִׁים עִמָּה, וּבְכָל יוֹם

(צב) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קַדְשׁ:

וְיֹוֹבֵהִיכָל הַשְּׁנַי יוֹשְׁבֵת סָרַח בַּת אֲשֶׁר וְכִמָּה אֶלְפִים וּרְבָבוֹת נָשִׁים צְדָקְנִיּוֹת עִמָּה, וְשָׁלֹש פְּעָמִים בְּכָל יוֹם מְכַרְיִזִים: "הֲנֵה יוֹסֵף הַצְּדִיק בָּא!" וְהִיא שָׁמְחָה וַיִּצְאָת גַּם כֵּן לְתוֹךְ מַחִיצָה שְׁיֵשׁ לָהּ, וְרוּאָה אוֹר שֶׁל צוּרַת יוֹסֵף וְאוֹמְרַת: "אֲשֶׁרֵי חֲלָקֵי וְאֲשֶׁרֵי אוֹתוֹ יוֹם שְׁבַשְׁרְתִּי מִיִּפֵּי הַזֶּה לְאֲבֵי זְקַנֵי לִיעֶקֶב!" וְאַחַר כֵּן חוּזְרַת לְמִקּוּמָהּ.

(צג) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קַדְשׁ:

בְּהִיכָל אַחַר שָׁם יוֹכְבָד, אֲמוֹ שֶׁל מִשָּׁה וְאַהֲרֹן וּמְרִיָם, וְכִמָּה אֶלְפִים וּרְבָבוֹת נָשִׁים עִמָּה, וּבְכָל יוֹם עוֹמְדוֹת וּמִשְׁבָּחוֹת לְאֲדוֹן הָעוֹלָם - הִיא וְכָל הַנָּשִׁים מְזַמְרוֹת שִׁירַת הַיָּם, וְאַחַר כֵּן הִיא לְבָדָה מְנַגֶּנֶת פְּסוּקֵי: וְתַקַּח מְרִיָם הַנְּבִיאָה אֶת הַתֵּן בְּיָדָהּ, וְכִמָּה פְתוֹת שֶׁל מְלָאכִים שׁוֹמְעִים לְקוֹל נְעִימוֹת שְׁלֵהוֹן.

עומדות ומשבחות למאריה עלמא - איהי וכל הנשים
מזמרות שירת הים, ואחר כך איהי בלחודא מנגנת פסוק
(שמות טו כ): ותקח מרים הנביאה את התף בידה, וכמה
כתות של מלאכים שומעים לקול נעימות שלהן.

שירת דבורה וברק

י. יובהיכלא רביעי שם דבורה הנביאה והרבה נשים
עמה, ומשוררות שירת דבורה וברק בן אבינעם,
ולפנים מהיכלין אלין, שם ד' היכלין טמירין של שרה
ורבקה, רחל ולאה, ולא אתגלין ולא חמאן, ומהיכלא
דלהון נפקן נשמות הגרים ונכנסין אחר כך תחת כנפי
השכינה ואין רשות יותר לדבר בזה, עד כאן לשון הזהר
עין שם.

טעם שזכו לכל זה

יא. אם כן נלמד מהמעשה זה שזכתה בתיה בת פרעה
לגדל מעלה זאת עבור שגדלה למשה רבינו, וסרח
בת אשר זכתה לגדל המעלה בשביל שבשרה בשורה
טובה ליעקב אבינו.

גדל המצוה לפרנס תלמידי חכמים ולכבדם כמו שמצוה לכבד
את השבת

יב. מאהבת התורה צריך האדם לפרנס תלמיד חכם
בהסתור, ומצות פרנסת תלמידי חכמים היא שקולה

צד) פרוש הזהר בלשון קדש:

ובהיכל רביעי שם דבורה הנביאה והרבה נשים עמה, ומשוררות שירת
דבורה וברק בן אבינעם, ולפנים מהיכלות אלו, שם ארבעה היכלות
נסתרים של שרה ורבקה, רחל ולאה, ולא נתגלו ולא נראו, ומהיכל שלהם

כְּעֵנֶג שֶׁבֶת, כִּי תִלְמִיד חָכֵם הוּא דוֹמֵה וְנִמְשָׁל לְיוֹם
הַשֶּׁבֶת, כְּמוֹ שְׂיֹם הַשֶּׁבֶת אֵינוֹ מְכִין לְעֲצָמוֹ פְּרִנְסָה לְפִי
שְׂאִין בּוֹ מְלֹאכָה כִּי אִם שֵׁשֶׁת יָמִים מְכִינִין לוֹ, הֵכִי נִמְי
תִּלְמִידֵי חֲכָמִים שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּמְבַטְלִין מִמְּלֹאכָה
וְאֵינֶם עוֹסְקִין בְּמְלֹאכָה וּבְמִשָּׂא וּמִתֵּן כְּשֶׁאֵר הָעַם
הַהוֹלְכִים לְעִיר וּבְרַחֲבוֹת וּבְשׁוּקִים לְהִמְצִיא פְּרִנְסָה.

יג. עַל כֵּן שְׂאֵר אֲנָשִׁים צְרִיכִין לְרֹאוֹת לְתַן פְּרִנְסַת תִּלְמִידֵי
חֲכָמִים, וּכְשֶׁם שֶׁהָאָדָם מְחַיֵּב לְעֵנֶג אֶת הַשֶּׁבֶת כֵּן
מְחַיֵּב הָאָדָם לְרֹאוֹת לְתַן דּוּקָא בְּכָבוֹד הַמִּתְנַה לְתִלְמִיד
חָכֵם וְלֹא דְרָף בְּזִיוֹן, וְזֶה שְׂאֵמֵר הַכְּתוּב: (ישעיה נח יג)
"וְקִרְאֵת לְשֶׁבֶת עֵנֶג לְקֹדֶשׁ ה' מְכַבֵּד" וְתִלְמִיד חָכֵם נִקְרָא
"קֹדֶשׁ ה'".

אֲשֶׁרֵי הַמְּכַבֵּד תִּלְמִידֵי חֲכָמִים

יד. וְכֵל הַמְּכַבֵּד אֶת הַתִּלְמִידֵי חֲכָמִים אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי
חֲלָקוֹ, וְעָלְיוֹ נֵאָמֵר (דְּבָרִים לג יח) "שִׁמַּח זְבוּלָן בְּצִאתָהּ
וַיִּשְׁשָׁכֶר בְּאֵהָלָהּ".

טו. אֲבָל הַמְּצַעֲרִין לְתִלְמִידֵי חֲכָמִים אוֹי לְהֵם וְאוֹי
לְנִשְׁמוֹתֵיהֶן, וְהַעֲנֵשׁ שְׁלֵהֶן תִּמְצָא בְּזִהַר רַעֲיָא
מִהִימָנָא פְּרִשְׁת בְּמִדְּבַר בְּאֵרִיכוֹת, כִּי קֶצֶרָה הִירִיעָה
לְהַעֲתִיקָה.

עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם לְבִלְתִּי לְהַקֵּל בְּכָבוֹדֵן שֶׁל תִּלְמִידֵי
חֲכָמִים, וְעָלֶיהוּ אֲתָמֵר [פְּרוּשׁ: וְעָלֵיהֶם נֵאָמֵר] (שְׁמוֹת

וְצִאוֹת נִשְׁמוֹת הַגֵּרִים וְנִכְנָסִין אַחַר כֵּן תַּחַת כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה וְאֵין רְשׁוֹת
יֹתֵר לְדַבֵּר בְּזֶה, עַד כָּאֵן לְשׁוֹן הַזִּהַר עִין שָׁם.

יט ג): "לא תגע בו יד כי סקל יסקל" עיין שם היטב בזהר.
וְכָל הַמְּכַבֵּד לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים יִהְיֶה מְכַבֵּד מִן הַשָּׁמַיִם.

סדר הלימוד ליום יז ניסן [יום 194 בשנה]

פְּרִשְׁת מְצוּרָה פָּרָק נ"ח

א. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה כְּתֹב זִכְרוֹן בְּסֵפֶר וְשִׁים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ" (שמות יז, יד). הַזְהִיר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, שֶׁהָיָה רֶבֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עַל הַכְּתִיבָה, כִּי זֶהוּ תוֹעֵלֶת גְּדוֹל לְזִכְרוֹן, וְאִם לְמֹשֶׁה רִבִּינוּ הַזְהִיר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָל וְחָמֵר לְשָׂאֵר בְּנֵי אָדָם שְׂצָרִיכִין לְהַרְהֵר תְּמִיד בְּמַעֲשִׂים וּלְפִשְׁפֹּשׁ בָּהֶם שְׂמָא חֲטָאוּ, אָזִי יִכְתֹּב חֲטָאוּ שִׁיְהִיו לוֹ לְזִכְרוֹן לְתַקֵּן אֶת הַחֲטָא.

אם ימצא בספר דבר שיכול לתקן חטאיו, ירשמנו על הנזר, כדי שיוכל לתקנו

אן אם ימצא באיזה ספר איזה דבר תקון לחטאיו ירשם על ניר מיוחד מיד, כדי שיוכל לתקן בלי עכוב מאי דאפשר לו, ואם נזכר שחטא נגד חברו בדבור קשה והצר לו או תלה בו שום שמץ ודופי או שהלבין פניו בברים, יכפה ויתחרט ויקבל עליו מיד למחירתו לפיסו ולרצותו, וזה יהיה לו עסק ראשון למחירתו.

ב ואין צריך לומר אם נזכר שחטא נגד מי שגדול ממנו כדאי שיצטער מיד ויבקש להקדוש ברוך הוא שלא ירשם בספר חובותיו, ויקבל עליו למחר לתקן מיד. ואם חטא אחד לנגדו באונאת דברים ימחל לו מיד, וכה

יאמר: "שְׂרִי לִיָּה מְרִיָּה לְכָל מֵאן דְּמִצְעָרִין לִי", [פרוש: ימחל לו רבונו (-הקדוש ברוך הוא) לְכָל הַמִּצְעָרִים אוֹתִין] וַיִּקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ בְּכֹנֶנָה. וְאַחַר כֵּן יִזְהַר לְקִרְא עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת שֶׁבַּפְּרָשַׁת וְאַתְחַנֵּן בְּכָל לַיְלָה, כִּי עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת שֶׁבַּפְּרָשַׁת יִתְרוֹ שְׁכָתוֹב: "זְכוּר" (שְׁמוֹת כ ח) הוּא נֶגְד הַיּוֹם, וּבַפְּרָשַׁת וְאַתְחַנֵּן כְּתִיב בּוֹ (דְּבָרִים ה יב): "שָׁמֹר", וְהוּא נֶגְד מִדַּת הַלַּיְלָה.

טעם שני כתרים על ראשו של אדם

ג. וְעַל יְדֵי כֵּן יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי כְּתָרִים בְּרֵאשׁוֹ, אַחַת כְּשֶׁעוֹלָה נִשְׁמָתוֹ לְמַעְלָה, וְאַחַת לְלוֹוֹתָהּ בְּחִזְרָתָהּ לְמַטָּה, וְעַל כֵּן יֵשׁ ב' טַעְמִים בִּי הַדְּבָרוֹת, אֶחָד לְמַעְלָה וְאֶחָד לְמַטָּה. וּבִשְׁחִרֵית קִדְּם יִצִּיאָתוֹ מִבֵּיתוֹ יִטַּל יְדָיו תַּחְלָה, וְאַחַר כֵּן יָבוֹא אֶל הַמְּזוּזָה וַיִּנָּיֵחַ יְדָיו עַל הַמְּזוּזָה וַיִּכּוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא בַּעַל הַבַּיִת וְאַנְחָנוּ כְּלָנוּ שֶׁבַּבֵּית רַק אֲוֹרְחִים, וַיִּכּוֹן הַשֵּׁם ש-ד-י כְּמוֹ שְׁכָתְבֵתִי בְּפָרֵק רֵאשׁוֹן.

סדר הלימוד ליום יח ניסן [יום 195 בשנה]

ד. וְאַחַר כֵּן יֹאמֵר (תְּהִלִּים קכא, ח) "ה' יִשְׁמַר צְאֵתִי וּבֹאֵי לַחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם" שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, וְאַחַר כֵּן יֹאמֵר פְּסוּק (מְשִׁלִּי ג ו): "בְּכָל דְּרָכֶיךָ דְּעָהוּ וְהוּא יִישַׁר אַרְחוֹתֶיךָ", וְהַפְּסוּק הַזֶּה הוּא כּוֹלֵל כָּל הַתּוֹרָה וַיֵּשׁ בּוֹ כ"ו אוֹתִיּוֹת כְּמִנְיַן שֵׁם הַוְיָה שֶׁהוּא קֹדֶשׁ קְדָשִׁים, וּמִתְחִיל בְּאוֹת ב' וּמְסִים בְּאוֹת כ' נֶגְד כ"ב אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וּבְכָל פְּעַם שִׁיאֵמַר פְּסוּק זֶה יִטָּה אֶת רֵאשׁוֹ לְשֵׁשׁ קְצוֹת פְּסוּדֵר הַזֶּה: מְזָרַח, דְּרוֹם, מַעְרָב, צָפוֹן, מַעְלָה וּמַטָּה. וַיִּכּוֹן

שְׁמוֹסֵר נִפְשׁוֹ לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמוֹשֵׁל בְּשֵׁשׁ קְצוֹת
הָעוֹלָם וּבְזֶה הוּא מְשַׁעֲבֵד נִפְשׁוֹ וְגוֹפוֹ לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מי שיתנהג כך יהיה טוב לו תמיד

ה. ומי שהוא פנוי יאמר אלו הפסוקים המרמזים כל אחד
על אבר המיוחד, (תהלים ג ד) "וְאַתָּה ה' מִגֵּן בְּעַדִי כְּבוֹדִי
וּמְרִים רַאשֵׁי", (שם מ י) "בְּשִׁרְתִּי צָדֵק בִּקְהָל רַב הִנֵּה שִׁפְתֵי
לֹא אֶכְלָא ה' אַתָּה יִדְעָתָּ", (שם סו יז) "אֲלֵיוּ פִי קָרָאתִי
וְרוּמָם תַּחַת לְשׁוֹנֵי" (שם יט ט) "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָיִם מְשֻׁמְחֵי
לֵב", "מִצּוֹת ה' בָּרָה מֵאִירַת עֵינָיִם", (שם כח ב) "שָׁמַע קוֹל
תַּחֲנוּנֵי בְּשׁוּעֵי אֲלֵיךָ בְּנִשְׂאֵי יָדַי אֶל דְּבִיר קִדְשֶׁךָ", (שם מ ט)
"לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹהֵי חֲפָצְתִּי וְתוֹרַתְךָ בְּתוֹךְ מַעֲיִ", (שם לה
י) "כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֵנָה ה' מִי כָמוֹךָ", (שם טז ז) "אֲבָרְךָ אֶת
ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי אֶף לִילוֹת יִסְרוּנֵי כְלִיּוֹתַי", (שם כו יב) "רִגְלֵי
עֲמָדָה בְּמִישׁוֹר בְּמַקְהָלִים אֲבָרְךָ ה'".

וְאַחַר כֵּן יֹאמֵר מִשְׁנֵה אַחַת שֶׁהִיא כּוֹלֶלֶת כָּל הַגּוֹף
וְרֹאשׁ הָאָדָם וְתוֹכוֹ וְסוּפוֹ. וְזֶהוּ (בְּרִכּוֹת דף ל עמוד ב)
אֵין עוֹמְדִין לְהַתְפַּלֵּל אֲלָא מִתּוֹךְ כְּבֹד רֹאשׁ, חֲסִידִים
הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ שׁוֹהֵינן שְׁעָה אַחַת קִדְּם שִׁיתְפַּלְלוּ כְּדִי
שִׁיכְנוּנוּ אֶת לִבָּם לְמָקוֹם, אֶפְלוּ הַמֶּלֶךְ שׁוֹאֵל בְּשִׁלּוּמוֹ
וְאֶפְלוּ נִחַשׁ כְּרוּךְ עַל עַקְבוֹ לֹא יִפְסִיק, וְאַחַר כֵּן יֹאמֵר
פְּסוּק (קהלת יב יג) "סוּף דְּבָר הַכֹּל נִשְׁמַע אֶת הָאֱלֹהִים יִרָא
וְאֶת מִצּוֹתָיו שָׁמַר כִּי זֶה כָּל הָאָדָם", שֶׁהַפְּסוּק כּוֹלֵל כָּל
הַתְּרִי"ג מִצְוֹת וְכָל מִי שִׁיתְנַהֵג כֵּן, אִז טוֹב לוֹ יִהְיֶה
סְלֵה.

פָּרָק נ"ד

א. אַמְרִינֵן בְּגַמְרָא, (שְׁבֵת דָּף לג עמוד א) "חִיָּה רָעָה בָּאָה לְעוֹלָם עַל עֲוֹן שְׁבוּעַת שְׁוֹא", דַּע לָךְ כִּי סֵתָם חִיָּה הַנִּזְכָּרַת בְּגַמְרָא הִיא לִילִי"ת הַרְשָׁעָה. אִמְהוֹן דְּשַׁדִּין [פְּרוּשׁ: אָמֵם שֶׁל יְדִים] אֲשֶׁר הִיא מְעוֹרְרַת, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, כְּמָה גְזֵרוֹת רְעוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וְהִיא תְּדִירָה בְּאוֹתוֹ בֵּית אֲשֶׁר שְׁבוּעַת שְׁוֹא מְצוּיָה שָׁם, וְהִיא דָּרָה שָׁם בְּאוֹתוֹ הַבֵּית, וְהִיא הוֹרֶגֶת יְלָדִים קְטַנִּים, וּבְאוֹתוֹ הַבֵּית אוֹ עִיר אֲשֶׁר שָׁם שְׁבוּעַת שְׁוֹא עֲנִיּוֹת מְצוּיָה שָׁם.

סדר הלימוד ליום יט ניסן [יום 196 בשנה]

הַנִּשְׁבַּע עַל שְׁקֵר גּוֹרֵם שֵׁטְפוֹן לְעוֹלָם, חֵס וְשְׁלוֹם

ב. וְהִנֵּה בּוֹא וּרְאָה גְדֹל הַפָּגָם שֶׁל שְׁבוּעַת שְׁוֹא, דַּע דְּאִיתָא בְּזֵהָר פְּרָשַׁת יִתְרוֹ, (דָּף צא עמוד ב) כִּי בְּשָׁעָה שֶׁגָּזַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל מִימֵי הָעוֹלָם שֶׁיִּרְדוּ לְתַהוֹם עֲשֵׂה לָהֶם כְּסוּי, וּבְתוֹךְ הַכְּסוּי הוּא כְּסוּי אַחַר, וּבְתוֹךְ זֶה הַכְּסוּי חֻקוּקִים וּרְשׁוּמִים שְׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר הֵם שׁוֹמְרִים אֶת מִי הַתְּהוֹם שֶׁלֹּא יִגְבְּרוּ לְעֵלוֹת וּלְהַצִּיף אֶת הָעוֹלָם, וּבְשָׁעָה שֶׁאָדָם נִשְׁבַּע לְשֵׁקֶר אֲזִי הַמַּיִם מִתְּגַבְּרִים וְגוֹבְרִים אֶת הַכְּסוּי עַד שֶׁאוֹתָן אוֹתִיּוֹת וְשְׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים פּוֹרְחִים וּמְסַתְּלִין מִהַכְּסוּי, וַיֵּשׁ בְּאוֹתוֹ פְּעַם רְשׁוֹת לְמִי תְּהוֹם לְהִתְגַּבֵּר וּלְשַׁטֵּף אֶת הָעוֹלָם, וּבְאוֹתוֹ הַפְּעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַמְזוֹ לְמִלְאָךְ אֶחָד וַיַּעֲזוּרֵא"ל שְׁמִיָּה [פְּרוּשׁ: שְׁמוֹ] וְהוּא מְמַנֶּה עַל שְׁבָעִים מִפְּתָחוֹת וְחוֹקֵק מִחֲדָשׁ

שמות הקדושים הנזכרים לעיל על כסוי של תהום, ואז מי תהום חוררין לאחוריהם לירד למקומם, ואז נצול העולם משטיפת המים. וי לאותו האדם שגורם קצוץ ופרוד באותיות הקדושים ממקומם, וכביכול הטריח את קונו לצאת לחקק מחדש שמות הקדושים.

אם האדם היה יודע גדל הפגם, היה מכה את ראשו בכתל

ג. בן אדם בן אדם, טפה סרוחה איך יטריח את קונו, ובנדאי השמות מקללין אותו ומקטרגים עליו, ולולא היה אדם שומע קללתם וקטרוגם בנדאי היה מכה את ראשו בכתל על גדל הפגם, ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסוקתא זוטא בראשית א) כל המזכיר שם שמים לבטלה נעקר מן העולם, כי אין זה דרך כבוד להזכיר שמו של הקדוש ברוך הוא על חנם לבטלה, ומכל שכן לשוא ושקר, חס ושלום.

לא ינקה ה' את הנשבע על שמו לשוא

וזה לך הכלל, כי שבועת שקר לא תחזר עד אשר תעשה רשם בגופו או בממונו לזמן קרוב או רחוק, ושבועת שקר תשיגהו בבית או בשדה, בהר או בעיר, ביבשה או בים, ובנדאי לא תחזר ריקם. כמו שאמר הכתוב (שמות כ ז): "כי לא ינקה ה' את אשר ישא את שמו לשוא", ובעת אשר ירצה האדם לשבע יציר לפניו כאלו כתיב: "כי לא ינקה ה' את אשר ישא את שמו לשוא" בכתיב אש שחורה על גבי אש לבנה ויפל עליו מורא ופחד ואז ינצל משבועת שקר.

סדר הלימוד ליום כ ניסן [יום 197 בשנה]

אדם לא ירגיל עצמו לשבע

ד. על כן לא ירגיל האדם לשבע בגופו או בנשמתו, כי הנשמה היא חלק אלוה ממעל, או בחיי בניו או בשאר דברים כדרך הפוחזים וריקים לשבע בחנם ונשבעים: אם הדבר כן תבוא שריפה לביתו או שיהרג. וכל אלו השבועות יש בהם סכנה שלא יקיים בו, כי מי יודע באיזה שעה ובאיזה מזל הוא אומר כן ויקיים, חס ושלום, אותה הרעה.

ה. והרב האר"י זכרוננו לברכה הזהיר לתלמידיו (שער המצוות פרשת שמות דף יא), שלא להזכיר שום מלאך בשמו אפלו בלמודו, כגון: מטטרו"ן יאמר רק מט"ט, וסנדלפו"ן יאמר רק סנד"ל, וכיוצא בהם שאר שמות מלאכים, זולת שמות המלאכים שהן כשמות האנשים כגון, מיכאל גבריא"ל רפאל וכיוצא בהן אין חשש. והטעם - כי הכל ברא הקדוש ברוך הוא לצרך האדם, ובשעה שברא הקדוש ברוך הוא מלאכים השביעם הקדוש ברוך הוא שיהיו מצויים בשעה שיזכירם האדם לאיזה הצלה בהשבעה וכיוצא בו, ובהשבעה, כשמזכיר האיש שם המלאך, אזי המלאך בא ומכרח לעשות כפי ההשבעה, וכשרואה המלאך שביאתו הוא בחנם לפעמים מזיקו, מזה יתבונן האדם, שגדול הוא סכנת שבועת שוא ושקר.

תקיעת כף היא כשבועה

ו. ודע כי ענין תקיעת כף הוא כמו שבועה, והענין כי מקור הנפש תלוי בכף האדם הן לטובה והן לרעה.

לְטוֹבָה - בְּהִיּוֹתוֹ פּוֹרֵשׁ כְּפִיו אֶל ה' וּמַעֲוֹרֵר רַחֲמִים וְכֵן רַב
הַמְצֹוֹת תְּלוּיִן בְּיַד הָאָדָם: בְּיָדוֹ הוּא כּוֹרֵת בְּרִית מִלָּה,
בְּיָדוֹ מְקַיֵּם כָּל מְלֵי דְקַרְבָּנוֹת [פְּרוּשׁ: דְּבָרֵי הַקְּרָבָנוֹת],
תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת, סָכָה, ד' מִיָּנִים שְׁפִלוּלָב, צְדָקָה,
תְּפִלִּין, וְהִרְבֵּה מְצֹוֹת תְּלוּיִן בְּיָדִים, עַל כֵּן חֵי הַנֶּפֶשׁ
תְּלוּיִן בְּיָדוֹ.

ז. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, (תְּהִלִּים קִיט קט)
"נִפְשִׁי בְּכַפִּי תִמְיֵד וְתוֹרְתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי", רְצָה לֹאמַר
שְׁבַחְתִּי לִי דְרָכִים טוֹבִים שֶׁל הַיָּדִים וְלֹא הִהַפּוּךְ, חֵס
וְשָׁלוֹם, וְהִנֵּה כְּשֶׁרוּצָה הָאָדָם לְאַמֵּת דְּבָרָיו תּוֹקֵעַ כְּפִיו
כְּאִלוֹ נוֹתֵן לוֹ מִשְׁכוֹן בְּטוֹחַ, שֶׁהוּא הַנֶּפֶשׁ דִּילִיָּה אֲשֶׁר הוּא
בְּכַפּוֹ, וְהוּא יוֹתֵר חָמוּר מִנִּשְׁבָּע עַל נַפְשׁוֹ וּפּוֹגֵעַ
בְּבַחֲיִנוּתָיו שֶׁהוּא נֶפֶשׁ הָעֲלִיּוֹנָה הַנִּקְרָאת נֶפֶשׁ וְהוּא שֵׁם
שֶׁל אֲדֹנָי, וְהִנֵּה שֵׁם אֲדֹנָי בְּמִלּוּאוֹ יֵשׁ לוֹ י"ב אוֹתִיּוֹת
כְּזֶה אֶלֶף דְּל"ת נו"ן יו"ד, וְנִמְצָא שֶׁהוּא פּוֹגֵם גַּם כֵּן
בִּי"ב תְּבוּת שֶׁל "שִׁמְעֵי יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד",
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתָו לְעוֹלָם וָעֶד" שֶׁהֵן נִגְדֵי י"ב
אוֹתִיּוֹת מִלּוּאֵין שֶׁל אֲדֹנָי, וְהִנֵּה אוֹתִיּוֹת אֲמֻצָּעִיּוֹת שֶׁל
מִלּוּי שֵׁם שֶׁל אֲדֹנָי הֵן לִלּוּוֹ שֶׁהֵן גִּימְטְרִיאַ ע"ב, נִמְצָא
שְׁפוּגִם גַּם כֵּן בְּשֵׁם ע"ב הַיּוֹצְאִים מִפְּסוּקִים (שְׁמוֹת יד יט כא)
וַיִּסַּע וַיִּבְרָא וַיִּט, וְאוֹתִיּוֹת שְׁלִישִׁיּוֹת הֵן פִּתְנַד שֶׁהֵן
גִּימְטְרִיאַ תְּקַל"ד שֶׁהֵם אוֹתִיּוֹת ד"ת ק"ל מְרָאָה שְׁפוּגִם עַל
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (דְּבָרִים לג ב) "מִמֵּינֵנוֹ אֵשׁ ד"ת
לְמוֹ", וְאוֹתִיּוֹת ק"ל מוֹרָה שְׁפוּגִם בְּ"ע"ב ק"ל" אֲשֶׁר שֵׁם
ה' רוֹכֵב עָלָיו, כִּידוּעַ לְיִדְעֵי חֵן.

סדר הלימוד ליום **כא ניסן** [יום 198 בשנה]

לא יהיה עוון השבועה קל בעיניך

ח. על כן שומר נפשו יתרחק משבועת שוא ומסתם שבועות ומתקיעת כף, ותמיד יהיה לו לזכרון גדל הפגם שפוגם בשמות הקדושים הנזכרים. למען השם, אל יהיה עוון זה קל בעיניך, כי צורת היד העובר על תקיעת כף היא לפני מטתו, ועל כל אצבע עומדין כמה אלפים מזיקין, רחמנא לצלן, ובעת פטירתו – היד ההיא מעידה עליו שעבר על תקיעת כף שלו.

ירא ה' יתפלל על זה שלא יכשל בשבועת חנם, ומכל שכן בשבועת שוא ושקר ותקיעת כף

ז. על כן צריך האדם להזהיר את בניו ובני ביתו שלא יהיו רגילין בשבועות ונדורים ותקיעת כף, והירא לדבר ה' מחיב להתפלל על זה שלא יכשל בשבועת חנם, ומכל שכן בשבועת שוא ושקר ותקיעת כף של שקר, ומי שלא נזהר אזי יתן מקום, חס ושלום, לליליית הרשעה להיות לה מדור וחלק בביתו, ויאבד את בניו הקטנים, ונפרעין ממנו וממשפחתו, ואחר כך מכריזין עליו חרמות ושמתות בכל רקיעין, ותמיד מזכירין אותו לרעה. על כן שומר נפשו ירחק ממכשול זה, ואז בטוח תהיה שימלא ה' לו ברכות והצלחות, ישועות ונחמות, אמן.

פְּרָק ג' א"ז

פרשת אחרי

א. כתב הטור (סימן א'): "בבקר יתגבר אדם כארי לקום לעבודת הבורא ויזהר לטל ידיו סמוך למטתו ולשפך מים דוקא על גבי כלי כדי להעביר הזהמא ורוח רעה

מעל יָדָיו כַּמְבֹאֵר בַּסְפָּרֵי הַמוֹסֵר, וְלֹא יֵלֶךְ ד' אַמוֹת בְּלִי נְטִילַת יָדַיִם".

סדר הלימוד ליום **כב ניסן** [יום 199 בשנה]

בַּשָּׁמַיִם מִמְּתִינִיִּם עַל קִימַת אִישׁ יִשְׂרָאֵל בַּבֶּקֶר לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה
ב. וְאֵימָתָּא בְּזִהַר וְאַתְחַנֵּן (דף רס עמוד א') כִּי בְּרָקִיעַ מִמְּתִינִים
וּמְצַפִּים עַל קִימַת בְּרַי יִשְׂרָאֵל שְׂיִקוּם לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה
וּבַתְּפִלָּה, וְהִרְאָה יִיְהוָה כֹּדֵד בְּרַי נֶשׁ קָאִים מְעַרְסִיהָ לְאַשְׁתַּדְּלָא
בְּאוּרֵימָתָא כְּרוּזָא קָאִים עֲלֵיהָ וְאוֹמֵר (תְּהֵלִים קלד א) "הִנֵּה בְּרָכוּ
אֶת ה' כָּל עַבְדֵי ה' הָעוֹמְדִים בְּבֵית ה' בְּלִילוֹת", וְאַחַר כֵּן
כְּשֶׁעוֹמֵד וְהוֹלֵךְ לְבֵי כְּנִישְׁתָּא בְּצִלּוֹתֶיהָ קָמָה מְאַרְיָה הָאִי
כְּרוּזָא קָאִרֵי עֲלֵיהָ (זְכַרְיָה ג ז) "וְנָתַתִּי לָךְ מֵהַלְכִים בֵּין
הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה". אָכֵן כָּל זֶה הוּא כְּשֶׁהָאָדָם מִתְּפַלֵּל
בְּכּוֹנֵה, וּבַתְּחִנּוּנִים יְדַבֵּר רֵשׁ, כְּמוֹ מִשָּׁה רַבִּינוּ שְׁאָמַר (דְּבָרִים
ג כג): "וְאַתְחַנֵּן אֶל ה'" וְגו', וְצָרִיךְ הָאָדָם שְׂיִתֵּן עֵינָיו לְמִטָּה
סְגוּרוֹת וְלָבוֹ יִהְיֶה לְמַעַלָּה (יְבָמוֹת דף קה עמוד ב).

הַשְּׂכִינָה לְנֶגֶד הַמִּתְפַּלֵּל, וְעַל כֵּן אֵל יִסְתַּכֵּל מִחוּץ לְסִדּוֹר אוֹ לְמַחְזוֹר
בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה

ג. וּמִי שֶׁהוּא רָגִיל לְהַתְּפַלֵּל מִתּוֹךְ הַמַּחְזוֹר אוֹ מִן הַסִּדּוֹר
יִרְאֶה לְהַתְּפַלֵּל מִתּוֹךְ הַכֶּתֵב, וְלֹא יִבִּיט מִחוּץ לְמַחְזוֹר

צה) פְּרוּשׁ זִהַר בְּלָשׁוֹן קָדָשׁ:

כְּאֲשֶׁר אָדָם קָם בַּבֶּקֶר לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה - כְּרוּז יוֹצֵא לְפָנָיו וְאוֹמֵר: "הִנֵּה בְּרָכוּ
אֶת ה' כָּל עַבְדֵי ה' הָעוֹמְדִים בְּבֵית ה' בְּלִילוֹת". וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁעוֹמֵד וְהוֹלֵךְ
לְבֵית הַכְּנֶסֶת בַּתְּפִלָּה לְפָנָי אֲדוּנוּ, הַכְּרוּז קוֹרָא עֲלָיו: "וְנָתַתִּי לָךְ מֵהַלְכִים
בֵּין הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה".

או מחוץ לסדור, כי השכינה עומדת לנגדו ואסור להסתכל בשכינה. יובספרא דרב המנונא סבא אמר (והוה שם דף רס עמוד ב) מאן דפקח עינוי בשעתא דצלותא, או מאן דלא מאיך עינוי בשעתא דצלותא או מאן דלא מאיך עינוי בארעא מקדים עליו מלאך המות ובא אצלו קדם מותו, וכד תפוק נפשיה, לא יסתכל בנהירו דשכינתא דכתיב (שמות לג כ): "כי לא יראני האדם וחי", אבל קדם מותו כל בר ישראל זוכה לראות את השכינה, ומי שהוא זוכה השכינה מקדימה אצלו, וזהו סימן טוב לבר נש שיגיע שנשמתו תצא ממנו בנקל ובנחת בלי שום יסורים, ואם אינו זוכה לא מקדמת השכינה לבוא, והאדם סובל יסורים גדולים בשעת יציאת נשמתו, עד שירחם ה' עליו לפרש נהירו קצת מהשכינה כדי שתצא נשמתו.

על האדם להתפלל שלא ימות מתוך יסורים, חס ושלום
ד. אמנם זהו אחר שסבל יסורים קשים ומרים,
 שהסימנים הן כאלו נשחטין בסכין פגומה והבני

צו) פרוש הזהר בלשון קדש:

ובספר של רב המנונא הזקן אומר: מי שפוקח עינו בשעת התפלה או מי שאינו משפיל עינו בשעת התפלה או מי שאינו משפיל עינו לארץ - מקדים עליו מלאך המות ובא אצלו קדם מותו, וכאשר תצא נפשו, בשעת פטיירתו, לא יסתכל באור השכינה, שכתוב: "כי לא יראני האדם וחי", אבל קדם מותו כל בן ישראל זוכה לראות את השכינה, ומי שהוא זוכה השכינה מקדימה אצלו, וזהו סימן טוב לאדם, שיגיע שנשמתו תצא ממנו בנקל ובנחת בלי שום יסורים, ואם אינו זוכה - לא מקדמת השכינה לבוא, והאדם סובל יסורים גדולים בשעת יציאת נשמתו, עד שירחם ה' עליו לפרש אור קצת מהשכינה כדי שתצא נשמתו.

מַעִים מִתְּפוֹצִין, וְעַל זֶה הַזְּכוּר הַזֶּה וְאֶתְחַנֵּן, שְׁמִי שֶׁהוּא מְבִיט אָנָּה וְאָנָּה בְּתַפְלָתוֹ וְאֵינוֹ מְאִיךְ (פְּרוּשׁ: מִשְׁפִּיל) עֵינָיו לְמַטָּה אֲזִי לֹא יִזְכֶּה שְׁתַּקְדִּים שְׂכִינָה לְהִתְרַאוֹת אֵלָיו כְּדִי שִׁיסָבֵל צַעַר הַגְּסִיסָה. וְעַל זֶה יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד אֵלָיו לַעֲת מִצּוֹא - זֶה יוֹם הַמּוֹת שֶׁתֵּהָא מִיתָתוֹ בְּנֶקֶל בְּלִתי יְסוּרִים, לְבִלְתִּי עַרְבוּב הַדַּעַת, כְּדִי שִׁיוּכַל לֹאמַר הַיּוֹדֵי וְלִהְתְּרוֹת עַל כָּל פְּשָׁעָיו וְחֻטְאָיו, וְלִסְדֹר צְנוּאָה לְבָנָיו אִיךְ יִתְנַהֲגוּ אַחֲרֵי מוֹתוֹ, שִׁיְהִיו מֵהוֹלְכֵי תָמִים וְלֹא יִשְׁחִירוּ פָּנָיו בְּקִבְרָה, כִּי זְכוּת גְּדוֹל הוּא לְאָדָם אֲשֶׁר הוּא מֵת בְּשִׂכְלוֹ לְדַבֵּר לְפָנָי מוֹתוֹ, כִּי לֹא כָּל אָדָם זוֹכֶה לְכָךְ.

סדר הלימוד ליום כג ניסן [יום 200 בשנה]

ה. וּבַעֲדוֹ בְּבְרִיאוֹתוֹ יִתְפַּלֵּל הָאָדָם, שִׁיִּזְכֶּה שְׁתַּקְדִּים אֵלָיו הַשְּׂכִינָה לְהַצִּילוֹ מִמִּיתָה חֲטוּפָה וּמִמִּיתָה מְשֻׁנָּה וּמִמִּיתוֹת אַכְזָרִיוֹת, וּרְפוּאָה גְּדוֹלָה לְהִיּוֹתוֹ דְּבוּק בַּתּוֹרָה בְּחַיָּיו כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה יֵשׁ לוֹ דְּבִקּוֹת אֶל הַשְּׂכִינָה לְפָנָי מוֹתוֹ וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְאַחַר מוֹתוֹ. כְּדֹאִיתָא בְּזֵהר וְאֶתְחַנֵּן, (דף רסח עמוד א) צִירְבֵי אַחָא הָוִי קָאִים עִמִּיהּ רַבִּי אֲלַעְזָר, לִילָה חָדָא בְּתַר פְּלָגוֹת לִילָה הָוִי מִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרִיתָא.

צז) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

לִילָה אֶחָד הָיָה עוֹמֵד רַבִּי אַחָא עִם רַבִּי אֲלַעְזָר, אַחַר חֲצוֹת לִילָה, וְהָיוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.

במקום למווד התורה יש השראת השכינה, ובזכות התורה מתקיים העולם

ו. "פִּתַּח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר "כִּי הוּא חֲיִיךָ וְאַרְךָ יְמֶיךָ לְשֵׁבֶת עַל הָאֲדָמָה" (דברים ל, כ), תָּא חֲזִי שְׂכִינְתָּא לָא מְתִישְׁבַת אֲלָא בְּמָקוֹם שְׁלוֹמֵי דְתוֹרָה, וּבְזִכּוֹת הַתּוֹרָה עֲלֵמָא קָאִים הָדָא הוּא דְכָתִיב: "כִּי הוּא חֲיִיךָ וְגו'" לְשֵׁבֶת עַל הָאֲדָמָה", וְכִשְׂאִינָם עוֹסְקִים בְּתוֹרָה אֲזִי נְאָמַר, (ירמיה ט יא יב) "עַל מָה אֲבָדָה הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרָתִי". וְהוּא מַה שְׂאֵמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: מֵאֵן דִּיכּוֹל לְלַמֵּד תּוֹרָה וְאִינוּ לּוֹמֵד – הָרִי הוּא כְּאֵדָם שְׂיֵשׁ לוֹ אִשָּׁה צְנוּעָה וְנִעְיָמָה בְּמַעֲשֵׂי הַטּוֹבִים וְהַבְּעַל עוֹזֵב אוֹתָהּ וְאִינוּ עוֹשֶׂה עִמָּה כְּפִי הַחַיִּיב הָרְאוּי לָהּ מִן הַתּוֹרָה (שמות כא י) "שְׂאֵרָה כְּסוּתָהּ וְעוֹנָתָה", וְהָאִשָּׁה הֵיא צוּעֵקַת עַל בְּעַל גְּעוּרֶיהָ שְׂעוֹב אוֹתָהּ, כְּמוֹ כֵּן הַתּוֹרָה צוּעֵקַת עָלֵינוּ דִּין עַל מִי שְׂיִכּוֹל לְלַמֵּד וְאִינוּ לּוֹמֵד, אֲזִי פְתָאוּם בָּא עָלֵינוּ הַדִּין, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

צח) פרוש הזהר בלשון קדש:

פתח רבי אלעזר ואמר: "כי הוא חייך וארך ימיה לשבת על האדמה" - בוא וראה, השכינה אינה מתישבת אלא במקום שלומדים תורה, ובזכות התורה העולם קיים. הוא שכתוב: "כי הוא חייך וגו' לשבת על האדמה", וכשאינם עוסקים בתורה, אזי נאמר: "על מה אבדה הארץ ויאמר ה' על עזבם את תורתם", והנה רבי אלעזר אומר: מי שיכול ללמד תורה ואינו לומד הרי הוא כאדם שיש לו אשה צנועה ונעימה במעשיה הטובים והבעל עוזב אותה ואינו עושה עמה כפי החיוב הראוי לה מן התורה: "שאררה כסותה ועונתה", והאשה היא צועקת על בעל געוריה שעזב אותה, כמו כן התורה צועקת עליו דין על מי שיכול ללמד ואינו לומד, אזי פתאום בא עליו הדין, רחמנא לצלן.

כבוד חכמים ינחלו

ז. אֲדָהֲכִי אֶתָּא חַד גְּבָרָא וְהוּי רְחִישׁ בְּשִׁפּוֹתֶיהָ וְכוּ'. פתח האי גברא ואמר (משלי ג לה): "כבוד חכמים ינחלו וכסילים מרים קלון", כל העוסק בתורה הוא זוכה לדבק בשכינתא דאיקראת "כבוד", וכל צבא מעלה מלמדן עליו זכות, מה שאין כן כשבני אדם הולכים בדרכים המקלקלים אזי במעשיהם הרעים מתהווים ומתילדין כמה חיצונים והמה המקטרגים על האדם, על זה נאמר: "וכסילים" - שהן הרשעים - "מרים קלון" - רוצה לומר מגביהין את הקלון שהן החיצונים שעושין קטגוריא על האדם עד שמביאין איזו גזרה קשה.

על כן יראה כל אדם לקבוע עתים לתורה, כדי שתבוא השכינה לתוך ביתו ולברך אותו בכמה ברכאין אמן.

צט) פרוש הזהר בלשון קדש:

בתוך כך בא איש אחד והיה רוחש בשפתיו וכו'. פתח האישה וכו': "כבוד חכמים ינחלו וכסילים מרים קלון", כל העוסק בתורה הוא זוכה לדבק בשכינה הנקראת "כבוד", וכל צבא מעלה מלמדן עליו זכות, מה שאין כן כשבני אדם הולכים בדרכים המקלקלים אזי במעשיהם הרעים נוצרים ומתילדים כמה חיצונים והמה המקטרגים על האדם. על זה נאמר "וכסילים" - שהן הרשעים - "מרים קלון" - רצה לומר מגביהין את הקלון שהן החיצונים שעושין קטגוריא על האדם עד שמביאין איזו גזרה קשה.

על כן יראה כל אדם לקבוע עתים לתורה כדי שתבוא השכינה לתוך ביתו ולברך אותו בכמה ברכות אמון.

סדר הלימוד ליום כד ניסן [יום 201 בשנה]

פָּרָק נ"ח

א. צָרִיךְ הָאָדָם לְתַקֵּן הַפְּגָם שֶׁחָטָא בְּכִרְיָתוֹ בְּחֻטָּא הוֹצֵאת שׁו"ז לְבִטְלָה כְּמוֹ שֶׁאֶכְתָּב לְקַמְן הַתְּקוּן הָאֲמֵתִי, עַל כֵּן צָרִיךְ לְמַהֵר בְּתִשׁוּבָה וְאִף אִם חָטָא הִרְבֵּה פְּעָמִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלִיךְ רַחֲמָן, וְהוּא מְקַבֵּל תְּשׁוּבַת הַשָּׂבִים בְּכָל יָלֵב, "וּמוֹדָה וְעוֹזֵב יִרְחֵם" (מְשָׁלִי כח יג), וּמוֹסִיפִין לוֹ יִרְאֶה וּקְדָשָׁה.

לְלַמַּד תּוֹרָה בְּעֶצְמוֹ וְעַם אֲחֵרִים

ב. נִמְצָא עוֹשֶׂה שְׁתֵּי פְּעֻלוֹת, אַחַת - שְׁעוֹנוֹתָיו מְכַפְּרִים, וְשֵׁנִית - שִׁיּוּרֵשׁ עוֹלָם הַבָּא, בְּאִפְּן וּבִתְנָאֵי כְּשִׂאוּחֻז בַּתּוֹרָה וְלוֹמַד בְּהַתְמַדָּה, וְיִקְבַּע עֵתִים לַתּוֹרָה, הֵן לְלַמַּד בְּעֶצְמוֹ וְהֵן לְלַמַּד עִם אֲחֵרִים. וְאִם אֵינּוּ יָכוֹל בְּעֶצְמוֹ, אֲזִי עַל כָּל פְּנִיִם יִקְבַּע עֵתִים לְשִׁמְעַ דְּבִרֵי תּוֹרָה, כִּי לְאַחַר מִיתַת הָאָדָם אִם יֵשׁ לוֹ זְכוּת יָבוֹא לְמַדְרָגָה לְמַעְלָה, וְשֵׁם לֹא יַעֲסֹק לֹא בְּאֶכִּילָה וְלֹא בְּשִׁתְיָה וְלֹא בְּמִשְׂא וּמִתָּן, כִּי אִם בְּעֶסֶק הַתּוֹרָה.

מִי שֶׁאוֹהֵב לְשִׁמְעַ דְּבִרֵי תּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, יִזְכֶּה לְשִׁמְעַ דְּבִרֵי תּוֹרָה מִפִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם הַבָּא

ג. וּמִי שֶׁהוּא אוֹהֵב לְשִׁמְעַ דְּבִרֵי תּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, יִזְכֶּה לְשִׁמְעַ דְּבִרֵי תּוֹרָה מִפִּי עֵתִיק יוֹמִין [פְּרוּשׁ: מִפִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא] לְעוֹלָם הַבָּא. מֵה שְׂאִין כֵּן אִם הָאָדָם

מִמָּאָס לְשִׁמְעַ דְּבָרֵי תוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֵין לוֹ שְׂיָכוּת גַּם בְּעוֹלָם הַבָּא, וּבּוֹדָאֵי יְהִיָּה נְדָחָה מִפְּרָגוּדָא דִּילֵיהּ [פְּרוּשׁ מִמְּחִיצָה שְׁלוֹן].

ובוא וּרְאָה מַה שְׁאָמַר בְּזֵהָר פְּרָשַׁת שְׁמִינִי (חֶלֶק ג', דף ל"ט עמוד א'): "רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הוּוּ אֲזֵלִי לְצַפּוּרִי, וְהוּי רַבִּיא חַד אֲזֵיל אֲבַתְרִיהוּ עִם הַחֲמוּר שְׁהִיָּה נוּשָׂא מִשָּׂא כָּלִים עִם דְּבַשׁ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי יְהוּדָא, נִימָא מְלֵי דְאֹרִיתָא וְנִיזִיל."

כָּל מַה שְׁלוּמֵד הָאָדָם יוֹתֵר, הוּא מִתְרַחֵק יוֹתֵר מִן הָעֵבְרוֹת

ד. פְּתַח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, ט): "וְחַפְּךָ כִּיִּין הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישָׁרִים דּוֹכֵב שְׁפִתֵי יִשְׁנִים", "וְחַפְּךָ כִּיִּין הַטּוֹב" - זוּ הִיא תוֹרָה שְׁנַקְרָאת יִין טוֹב מִמֶּשׁ, כִּי לְפַעְמִים יִין לֹא טוֹב לְגוּף וְלֹא טוֹב לְנַשְׁמָה, כִּיִּין כְּשֶׁאָדָם שׁוֹתֶה הַרְבֵּה יִין אֲזִי רֵאשׁוּ כּוֹאֵב לוֹ, וְלְפַעְמִים נִכְשָׁל גַּם כֵּן בְּעֵבְרָה, חֶסֶם וְשָׁלוֹם. וְהַהֲפֹךְ הִיא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כָּל מַה שְׁלוּמֵד יוֹתֵר הִיא מִרְחִיקָה מִמֶּנּוּ פְּשָׁעָיו, וְלוּמֵד דְּרַכִּי יִרְאֶה וְנוֹחַל עוֹלָם הַזֶּה וְעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא עוֹד אֵלָא שְׂיִינְכָה לְמַה שְׁכָּתוּב אַחַר זֶה: "דּוֹכֵב שְׁפִתֵי יִשְׁנִים", שְׂאָף שְׂיִהִיָּה יָשָׁן בְּקִבְרָה שְׁפִתוֹתָיו מְרַחֲשִׁין דְּבָרֵי תוֹרָה.

ק פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הִלְכוּ לְצַפּוּרִי. אַחֲרֵיהֶם הִשְׁתַּרְפָּו נַעַר אֶחָד עִם חֲמוּרוֹ, שְׁטַעוֹן הִיָּה מִשָּׂא שֶׁל דְּבַשׁ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יִצְחָק: "הֲבֵה וְנַעֲסַק בְּדַבְרֵי תוֹרָה בְּהִלְכְּנוּ בַּדֶּרֶךְ!"

סדר הלימוד ליום כה ניסן [יום 202 בשנה]

תורה שְלִמְדַת טוֹבָה יוֹתֵר מֵיֵינן הַטּוֹב

ה. כִּיאָמַר הָאִי רַבֵּיא, אִם כֵּן לָמָּה כְּתִיב "וְחִכְפֹּךְ", דְּהֵינּוּ לַמּוֹד הַתּוֹרָה שְלֹמֵד וְהוֹגָה בְּגִרוֹנוֹ "כִּיֵּינן הַטּוֹב", מִשְׁמַע דֵּיֵינן הַטּוֹב נִמְשָׁל גַּם כֵּן לַתּוֹרָה, הֵנָּה לִיָּה לְמִימַר 'וְחִכְפֹּךְ מֵיֵינן הַטּוֹב'.

כִּיאֲשֶׁנְּחֹנוּ בֵּיהּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: בְּרִי, אֵימָא מַלְךְ, דְּשִׁפִּיר קְאָמַרְתָּ. אָמַר: דְּמֵאן דְּאֲשַׁתְּדִל בְּאוֹרֵיתָא וְדַבֵּיק בָּהּ, וְכִשְׁלֹמֵד תּוֹרָה מוֹצִיא מִפִּיו וְאוֹמַר דְּבְרֵי תּוֹרָה בְּשִׁפָּה בְּרוּרָה וַיִּמְרִים קוּלוֹ כְּשְׁלֹמֵד תּוֹרָה וְכוּ', יִזְכָּה לְהָרִים קוּלוֹ כִּד יַפּוֹק מֵהָאִי עֲלָמָא, "הוֹלֵךְ

קא) פרוש הזהר בלשון קדש:

שְׁאֵלוּ הַנְּעֵר: "אִם אֶמְנֵם מִתַּכְּפוֹן הַפְּסוּק כְּדַבְּרֵיךְ - לְהַמְשִׁיל דְּבְרֵי תּוֹרָה לֵיֵינן טוֹב' - לָמָּה הַזְכִּיר הַפְּסוּק אֶת הַחֵף וְאָמַר: 'וְחִכְפֹּךְ כִּיֵּינן הַטּוֹב'? וְאִם מִתַּכְּפוֹן הַפְּסוּק בְּאִמְרוֹ 'וְחִכְפֹּךְ' רַק לְדַבְּרֵי הַתּוֹרָה, הַנְּצַמְרִים עַל יְדֵי הַחֵף - הֵיָּה צְרִיךְ לוֹמַר: 'וְחִכְפֹּךְ מֵיֵינן הַטּוֹב', שְׁדַבְּרֵי הַתּוֹרָה מְשַׁבְּחִים הֵם מֵיֵינן הַטּוֹב'? אֵלָּא מִשְׁמַע, שְׁמִתַּכְּפוֹן לְרַמֵּז עַל בְּטוֹי דְּבְרֵי הַתּוֹרָה, הַנְּצַמְרִים דְּרַף הַגְּרוֹן.

קב) פרוש הזהר בלשון קדש:

כְּאֲשֶׁר הִלֵּךְ בְּדַרְךְ אַחֲרֵיהֶם, לֹא שָׁמְו הַחֲכָמִים אֶת לְבָם אֶל הַנְּעֵר, אוֹלָם מִשְׁשָׂאֵל אֶת שְׁאֵלָתוֹ, הִבְחִינוּ בוֹ, וְאָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: "בְּנֵי אָמַר אֶת דְּבְרֵיךְ שְׁנֵאִים הֵם!". אָמַר הַנְּעֵר: "וְדֹאִי הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה - רָאוּי לוֹ לְהוֹצִיא אֶת דְּבְרֵי הַתּוֹרָה מִפִּיו וְלְהוֹגֵתָם בְּחִכּוֹ וּלְאֶמְרָם בְּשִׁפָּה בְּרוּרָה וּבְקוֹל רֶם - וְאִזּוּ יִזְכָּה לְהָרִים קוּלוֹ כְּשִׁפְטֵר מִן הָעוֹלָם. זֶה שְׁאוֹמַר הַפְּסוּק: 'הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים' - נִשְׁמַתוֹ תִּלְךְ ל'דוּדֵי' - לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. 'מִישְׁרִים' - שְׁלֹא יִפְגְּעוּ בָּהּ שׁוֹם בְּעֵלֵי דֵינָיִם, וְתִהְיֶה בְּיָדָהּ הַרְשׁוּת לְהִלְךְ בְּחִדְרֵי גֹן הָעֵדֶן, וְזֶהוּ 'דוּבָב שְׁפָתַי יִשְׁנִים'."

לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים – נִשְׁמְתוּ תֵלֶךְ לְדוּדֵי, לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. "מִישְׁרִים" – שְׁלֹא יִפְגְּעוּ בָּהּ שׁוּם בְּעֲלֵי דִינִים, וּרְשׁוֹת יִהְיֶה לְאָדָם הַהוּא לִילֶךְ בְּחֻדְרֵי גֶן עֵדֶן, וְזֶהוּ "דוֹכֵב שִׁפְתֵי יִשְׁנִים".

יֵאָתָּו רַבֵּי יְהוּדָה וְרַבֵּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּ לִיהַ עַל רִישֵׁיהֶם וְחִדּוּ עִמֵּיהֶם. וְסִפֵּר הַתִּינוּק הַהוּא סִדֵּר הַלְמוּד שְׁלוֹ, וְגִלְגָּלָה לְהֵן סוּדוֹת נִפְלְאוֹת וְסִתְרֵי תוֹרָה.

יֵאָמְרוּ לְהוּ: מַה שְׁמַךְ? אָמַר לִיהַ: יִיסָא, אָמְרוּ: רַבֵּי יִיסָא יִהְיֶה שְׁמַךְ, וְאַחַר כֵּךְ אָמְרוּ לִיהַ: הַשְּׁלֵךְ אֶת הַחֲמוֹר אֲצֶל אַבּוּךָ וְזִיל עֲמֹנּוּ. אֲזַל עִמָּהֶם, וְכַד מְטִי הָאִי יִנוּקָא לְבֵי מִדְרָשָׁא וְעִיל לְבֵי מִדְרָשָׁא, הוּהוּ קָם רַבֵּי יְהוּדָה מִקַּמֵּיהֶם וְצִוָּה לְכָל בְּנֵי מְתִיבְתָא לְאַנְהָגָא עִמֵּיהֶם יְקָר וְכוּ', וְהוּי רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי קוֹרָא עָלָיו (יִרְמְיָה א ה): "בְּטָרָם אֲצַרְךָ בְּבִטָן יִדְעִתִּיךְ".

על כל אחד לחבב התורה בפני בני ביתו ובניו

ז. והנה ישכיל הנבון איך הקדמונים היו פונים לשמע דברי תורה אפלו מן התינוק, מאהבת התורה, כדי

קג) פרוש הזהר בלשון קדש:

באו רבי יהודה ורבי יצחק ונשקו לו על ראשו ושמחו עמו, והתינוק ההוא ספר להם סדר הלמוד שלו, וגלה להם סודות נפלאים וסתרי תורה.

קד) פרוש הזהר בלשון קדש:

שאלוהו: "מה שמך? ענה להם: "ייסא". אמרו לו: "רבי ייסא יהיה שמך". ואחר כך אמרו לו: "השאר את החמור אצל אביך, ובוא עמנו". הלך הנער עם הצדיקים. כשנכנס לד זה לבית המדרש, קם רבי יהודה לפניו וצוה על כל בני הישיבה לכבדו. קרא עליו רבי שמעון בן יוחאי את הפסוק: "בטרים אצרך בבטן ידעתיך".

לְקַבֵּל חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא אַרְךָ יָמֵינוּ, וְהִיא אֵילַת אֲהָבִים
וַיַּעֲלֵת חֵן עַל לוֹמְדֶיהָ. וְעַל כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל מִטָּל לְאָהֶב
הַתּוֹרָה וּלְחַבֵּב הַתּוֹרָה בְּפָנָיו בְּנֵי בֵיתוֹ וּבְנָיו, וּלְהַזְהִירם
תָּמִיד עַל קִיוּם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹתֶיהָ.

כָּל בֵּית שְׂאִין בּוֹ צְנִיעוּת מְצוּיָה בּוֹ קְלִיפַת לִילִי"ת, רַחֲמָנָא לְצַלָן
ח. וּבִפְרָט יִזְהִיר לְנָשִׁים, דְּלֹא יִתְחַזֵּי מִנְהוֹן [פְּרוּשׁ: שְׁלֹא
יִתְרָאֶה מִהָן] שְׁעָרוֹת רֹאשׁוֹ, כִּי בְּעוֹן זֶה גּוֹרֶמֶת שְׂיֵהִיו
בְּנֵיהָ עֲנִיִּים, וַיְהִיו בְּזוּיִם וְנִבְזִים בֵּין הַבְּרִיּוֹת. וְכָל בֵּית
שְׂאִין בּוֹ צְנִיעוּת שָׁם לִילִי"ת מְצוּיָה וְהוֹרְגַת לִילְדִים
קְטָנִים, חֵס וְשָׁלוֹם, כַּמְבָאָר בְּפָרְקִים הַקּוֹדְמִים.

סדר הלימוד ליום כו ניסן [יום 203 בשנה]

בְּרָכוֹת יְנוּחוּ עַל רֹאשׁוֹ וְאִיבְרִיו יִהְיוּ נְקִיִּים וְטַהוּרִים לְעַד
ז. עַל כֵּן כָּל מִי שֶׁנִּכְשַׁל בְּעוֹן קָרִי, יִהְיֶה זָרִיז בְּדַבְרֵי
תּוֹרָה וַיִּתְעַנֶּה אַרְבַּע פְּעָמִים שְׁלֹשָׁה יָמִים רְצוּפִים,
דְּהֵינּוּ בְּכָל תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה שְׁלֹשָׁה יָמִים וַיִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה,
וְאִזּוּ – וְשָׁב וְרָפָא לוֹ, וּבְרָכוֹת יְנוּחוּ עַל רֹאשׁוֹ, וְכָל אֲבָרָיו
יִהְיוּ נְקִיִּים וְטַהוּרִים לְעַד.

פְּרִשְׁת קְדוּשִׁים   פָּרְק נ"ט

א. כְּתוּב בַּתּוֹרָה (דְּבָרִים כג, טו) "וְהָיָה מִחֲנִיךְ קְדוֹשׁ". רוּצָה
לוֹמַר, שְׂיֵהִיָה גּוּפוֹ וְאֲבָרָיו שֶׁל הָאָדָם בְּקֹדֶשָׁה, כִּי
הָאֲבָרִים שֶׁל הָאָדָם הֵן מִחֲנֵה הַשְּׂכִינָה. וְזֶהוּ שְׂאֵמַר הַכְּתוּב
(וַיִּקְרָא כב לב) "וַיִּנְקְדֵשְׁתִּי בַּתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", (שְׁמוֹת כה ח)

”וּשְׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם”, וּכְשֶׁהוֹלֵךְ הָאָדָם, חָס וְשָׁלוֹם, בְּדַרְכֵיכֶם
 לֹא טוֹבִים, וְעוֹסֵק הַכֹּל בְּתַעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה, אָזִי הוּא
 מַחֲנֶה לְהִשָּׁטֵן וְלִילִי”ת, רַחֲמָנָא לְעֻלְיָן.

יְתַפַּלל הָאָדָם לְהִשָּׁם יִתְבַּרַךְ שִׁיזְכֶּהוּ לִהְיוֹת טְהוֹר וְכֹסֵא לְשִׁכְנָה

ב. וְלַעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם רְגִיל לֹמֵר: ”רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנִי
 לִהְיוֹת אָנִי טְהוֹר וְכֹסֵא אֶל הַשְּׁכִינָה, בְּרַכֵּי נַפְשִׁי אֵת
 ה' וְכֹל קְרִבֵי אֵת שֵׁם קְדֻשׁוֹ” (תהלים קג א).

**ובְּהִיוֹת כְּשִׁחוּטָאִים יִשְׂרָאֵל, אָזִי הַשְּׁכִינָה מְסַתְּלֶקֶת
 מִיִּשְׂרָאֵל וְאֵז נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ז, יז) ”וַתֵּרֶם הַתְּבָה**

**מֵעַל הָאָרֶץ”, כִּי הַשְּׁכִינָה נִקְרָאת בְּסֵפֶר הַזִּהָר (תַּלְק א', דף
 ס"ח עמוד ב') תִּיבָ"ה, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת בִּי"ת ה'. וְלִכְךָ הֵן
 רמ"ח תְּבוֹת בְּקִרְיַת שְׁמַע, נֶגֶד רמ"ח אֲבָרִים שֶׁל אָדָם,
 כִּי כָּל תְּבָה מְקִרְיַת שְׁמַע מְשַׁפֵּיעָה קְדֻשָּׁה בְּאָבֵר אֶחָד
 כְּשֶׁקוֹרָא בְּכוּנָה.**

נִשְׁמָתוֹ שֶׁל אָדָם דּוֹמָה לְנֵר, וְטֵבַע הַנֵּר כְּשֶׁאֵינּוּ מֵאִיר פְּרָאוִי מְנַעֲנְעִים
 אוֹתוֹ שִׁיתְלַהֵב יוֹתֵר

ג. וְאֵל תִּקְשֶׁה, הֲלֹא כִּמָּה בְּנֵי אָדָם שְׁקוֹרִין קְרִיַּאת שְׁמַע
 בְּדַקְדוּק וּבְכוּנָה גְדוֹלָה וְאֵף עַל פִּי כֵן אֲבָרִיהֶן הֵן
 חֲלוּשִׁים. דַּע בְּנֵי, הָעֵנִין הוּא מְבֹאֵר בְּזִהָר שְׁלַח לָךְ (דף קסח
 עמוד א'), כִּי נִשְׁמַת הָאָדָם דּוֹמָה לְנֵר, וְטֵבַע הַנֵּר כְּשֶׁאֵינּוּ
 מֵאִיר פְּרָאוִי אָזִי מְנַעֲנְעִים אוֹתוֹ קֶצֶת וְעַל יְדֵי כֵן מִתְלַהֵב
 יוֹתֵר וְיֵאִיר פְּרָאוִי, וְזֶה דוֹקָא בְּנֵר יָפֵה. מֵה שְׁאִין בֵּן בְּנֵר
 גְּרוּעַ, אֲדַרְבָּה, בְּנַעֲנוּעַ כְּבֵה וְשׁוֹקַע, כְּמוֹ כֵן הָאָדָם בְּהִיוֹתוֹ
 חוּטָא, וְהַנְּשָׂמָה דִּילִיָּה [פְּרוּשׁ: שְׁלוֹן] עַל יְדֵי הַחֲטָאִים

אינה מאירה כראוי, אז הקדוש ברוך הוא שולח עליו יסורים המנענעים אותו ומטרידים גופו ואבריו.

סדר הלימוד ליום כז ניסן [יום 204 בשנה]

הקדוש ברוך הוא אינו שולח יסורים לחנם

ד. ובאם האדם מקבל מאהבה ובחבה היסורים, ומשים אל לבו כי לא לחנם שלח הקדוש ברוך הוא עליו היסורים, כי הקדוש ברוך הוא לא עביד דינא בלא דינא [פרוש: הקדוש ברוך הוא אינו עושה דין בלא משפט], ומתחרט על העבר ורואה לתקן מה שקלקל, ולהבא גודר עצמו בגדר היראה, אזי חוזרת הנשמה יותר להאיר ומאירה יותר, ואם האדם אינו מקבל היסורים באהבה ומבעט ביסורים, ולפי זמן הולכין היסורין מאתו וחוזר האדם לדרך הרעה ולמעשיו המקלקלים, אז היסורים חוזרין ובאים אליו בחזקה ומאבדין אותו מן העולם, ונר דיליה - שהיא הנשמה - כבה ושוקע ויורד עמו לבור שוחה עמקה.

ה. והנה בזמן שבית המקדש היה קים, האדם היה מביא קרבן ומתודה עליו בצרוף התשובה, ואחר כך נשחט הקרבן, ונזרק דמו של הקרבן, וחלבו נקרב. זה היה תמורת גופו ואבריו אשר חטאו ונתחיבו מיתה, וקרבן זה היה תקונם. ועכשו האמירה היא במקום קרבן כמו שאמר הכתוב (הושע יד, ג) "ונשלמה פרים שפתינו", ועל זה, כתב הרב מהר"ם הבבלי, שבאמירת פרשת הקרבנות יכון האדם, שהאותיות הכתובות לפניו הם דמיון גוף הקרבן,

והנקודות המנענעות את התבה הוא הנפש של הקרבן, ועל ידי כן יחשב כאלו הקריב קרבן על גבי המזבח, ואל יהא קל בעיניך אמירת פרשת הקרבן בכל יום, כי בכל יום ביקר מתעורר חיצוני אחד הנקרא תול"ע (שער הכונות, ד"ג מתפלת השחר, דף י"ג עמוד ב'; פרי עץ חיים, שער עולם העשיה, פרק ג'), והוא מתחיל לקטרג על העברות שעשו ישראל בלילה, ובהקרכת תמיד של שחרית היו מחלישין ומתישין את כחו, ואל זה יכון באמרו פרשת תמיד, "על"ת תמיד העשיה בהר סיני" (במדבר כח ו) (רוצה לומר על"ת הוא אותיות תול"ע בהפוך אתון). וכל המתנאה הוא נותן כח וחזוק לזה החיצוני. וכל ההולך בענוה, שהוא דגמת הקרבן, כמו שאמר הכתוב (תהלים נא, יט) "לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה". בתפלתו הוא מתיש כחו, ועל זה אמר דוד המלך (שם כב, ז) "ואנכי תולע"ת ולא איש".

סדר הלימוד ליום כח ניסן [יום 205 בשנה]

ענין פרשת קטרת הוא ענין גדול וחשוב מאד

ז. והכלל, כי אמירת פרשת הקרבנות היא ענין גדול, ובפרט ענין פרשת קטרת הוא ענין גדול וחשוב מאד, כמו שכתוב בזהר פרשת וירא (דף קא עמוד א') קריבי אחא הוה אזיל לכפר טרשא, אתי לגבי אושפיזא, לחישו עליה כל בני מתא, אמרו: גברא רבא אתא להכא, ניזיל לגביה.

קה) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי אחא היה הולך לכפר טרשא והגיע שם לאכסניה, לחשו עליו כל בני העיר. אמרו: "אדם גדול הגיע לכאן, נלך אליו".

י' **אָזְלוּ** וְאָמְרוּ לֵיהּ, שְׁהֵם בְּצָרָה גְדוֹלָה בְּזֹאת הָעִיר, כִּי שָׁבְעָה יָמִים שֶׁהָחַל הַנֶּגֶף, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּבְכָל יוֹם הַנֶּגֶף הוֹלֵךְ וְגוֹבֵר. אָמַר לָהֶם: לְמַחֵר נִיזוּל לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְנִבְעֵי רַחֲמֵי מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. עַד דְּהוּוּ אֲזַלְי, אָתוּ וְאָמְרוּ: פְּלוּנֵי וּפְלוּנֵי מִיתוּ, פְּלוּנֵי וּפְלוּנֵי נוּטִים לְמוֹת.

ח. י' אָמַר לָהֶם רַבֵּי אַחָא: אֵין הֵעַת לְקַיְמָא הֶכָּא דְשַׁעְתָּא דְחִיקָא אַבְל אַפְרִישׁוּ מִנְכוֹן אַרְבְּעֵין בְּנֵי נֶשָׂא מִן חֲסִידֵי וְצַדִּיקֵי הָעִיר, עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה לְכָל חֵלֶק, שְׂיֵהִיו עֲשֶׂרָה לְמִזְרַח, עֲשֶׂרָה לְדָרוֹם, עֲשֶׂרָה לְמַעְרָב, עֲשֶׂרָה לְצָפוֹן, וְאֵנָּא עִמְכוֹן. וְיַעֲמְדוּ עֲשֶׂרָה לְכָל זְוִית דְּמִתָּא וְאָמְרוּ בְּכוּנָה גְדוֹלָה עֲנִינֵי קִטְרַת בְּסַמִּין וְעִנִּין הַקְּרַבְנוֹת. י"ח **עֲבַדוּ** כֵּן תִּלְתָּא יוֹמִין. לְבַתֵּר אָמַר, נִיזִיל לְבַתֵּינוּ כִּי בְטָלָה הַגְּזֵרָה, וְאַף אוֹתָן אֲנָשִׁים שְׁהִיו נוּטִין

קו) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קֳדָשׁ:

הִלְכוּ וְאָמְרוּ לוֹ, שְׁהֵם בְּצָרָה גְדוֹלָה בְּזֹאת הָעִיר, כִּי כָּבֵד שָׁבְעָה יָמִים מֵאֲזַ שֶׁהִתְחִילָה מִגַּפָּה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּבְכָל יוֹם הַמִּגַּפָּה הוֹלֶכֶת וְגוֹבֵרֶת. אָמַר לָהֶם רַבֵּי אַחָא: "לְמַחֵר גַּלְוָ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְנִבְקָשׁ רַחֲמִים מֵהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא". בְּעוֹד שְׁהִיו הוֹלְכִים, הִגִּיעוּ וְאָמְרוּ לְרַבֵּי אַחָא: "פְּלוּנֵי וּפְלוּנֵי מִתוּ, פְּלוּנֵי וּפְלוּנֵי נוּטִים לְמוֹת".

קי) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קֳדָשׁ:

אָמַר לָהֶם רַבֵּי אַחָא: "אֵין הֵעַת לְעַמּוֹד כֶּה, מִפְּנֵי שֶׁהִשְׁעָה דְּחוּקָה, אַבְל הַפְּרִישׁוּ מִמְכֶם אַרְבְּעִים אֲנָשִׁים מִחֲסִידֵי וְצַדִּיקֵי הָעִיר, עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה לְכָל חֵלֶק, שְׂיֵהִיו עֲשֶׂרָה לְמִזְרַח, עֲשֶׂרָה לְדָרוֹם, עֲשֶׂרָה לְמַעְרָב, עֲשֶׂרָה לְצָפוֹן, וְאֵנִי עִמְכֶם, וְעַמְדוּ עֲשֶׂרָה לְכָל זְוִית שֶׁל הָעִיר וְאָמְרוּ בְּכוּנָה גְדוֹלָה עֲנִינֵי קִטְרַת הַסַּמִּים וְעִנִּין הַקְּרַבְנוֹת".

קכ) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קֳדָשׁ:

לְמוֹת אֶפְרָיִשׁוֹ מִנִּיְהוּ לְבַתְיָהֶן, וְצִוָּה עֲלֵיהוֹן שְׂיִמְרוּן קְטָרֶת מִן (בַּמִּדְבָּר יז יא) "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְשִׂים עָלֶיהָ קְטָרֶת" וְכוּ' וְכֵן עָבְדוּ וּבִטְלִי מִנִּיְהוּ מוֹתָנָא. שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְאִמְר חוֹלִין הַדְּבָר, חוֹלִין הַדְּבָר, לָא תִרְד לְכָאן, כִּי יִדְעִין לְבִטְלָא לִיה. אֲדַהֲכִי חָלַשׁ לְבִיָּה דְרַבִּי אַחָא וְאֲדַמוּד, שְׁמַע חַד קָלָא שְׁאֲמַר: כְּשֵׁם שְׁעֵשִׂית זֹאת כָּאן - כִּךְ תַּעֲשֶׂה בְעִיר אַחֶרֶת.

טעם שְׁנַקְרָאת הָעִיר בְּשֵׁם "מֵתָא מַחְסִיא"

ט אַחֶר כִּךְ הֵלֵךְ רַבִּי אַחָא לְדַרְכוֹ וְצִוָּה לְבַנֵּי מֵתָא דְלֵא יְבִטְלוּן מְאוּרֵיתָא לְעוֹלָם, וְהַחֲלִיפוּ שֵׁם הָעִיר "מֵתָא מַחְסִיא", עַל שֵׁם שְׁחָס הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם.

הַמֵּתָא פְּלַל בְּכּוֹנָה תְּפִלְתּוֹ מִקְבֵּלָת

ל בְּזֶן צְרִיךְ הָאָדָם לֹמַר גַּם בֵּין פְּרִשְׁת קְטָרֶת וּבְרִיתָא דִּ"פֵּטוּם הַקְטָרֶת" בְּכָל יוֹם, כִּי הוּא תוֹעֵלֶת גְּדוּל,

עֲשׂוּ בֵּן שְׁלֹשָׁה יָמִים, לְאַחַר מִכּוֹן אִמְר רַבִּי אַחָא: "נַחֲזֹר לְבַתִּינוּ כִּי בִטְלָה הַגְּזֵרָה, וְאַף אוֹתָן אֲנָשִׁים שְׁהִיוּ נוֹטִים לְמוֹת, הַפְּרִישׁוּ מִמְּכֶם אֲנָשִׁים שְׂיִלְכוּ לְבַתְיָהֶם". וְצִוָּה עֲלֵיהֶם שְׂיִאֲמְרוּ קְטָרֶת מִן: "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְשִׂים עָלֶיהָ קְטָרֶת" וְכוּ' וְכֵן עֲשׂוּ וְנִתְבַּטְלָה מִמֶּה הַמִּגְפָּה. שְׁמַעוּ קוֹל אֶחָד שְׁאֲמַר: "חוֹלִי הַדְּבָר, חוֹלִי הַדְּבָר, לָא תִרְד לְכָאן, כִּי יוֹדְעִים לְבִטְלָא אוֹתוֹ בְּאֲמִירַת פְּרִשְׁת קְטָרֶת הַסְּמִיָּם". בְּתוֹךְ כִּךְ חָלַשׁ לְבוֹ שֶׁל רַבִּי אַחָא וְנִרְדָּם. שְׁמַע קוֹל אֶחָד שְׁאֲמַר: "כְּשֵׁם שְׁעֵשִׂית זֹאת כָּאן, כִּךְ תַּעֲשֶׂה בְעִיר אַחֶרֶת".

קט פְּרוּשׁ הַזֶּהר לְלִשׁוֹן קִדְשׁ:

אֶחָר כִּךְ הֵלֵךְ רַבִּי אַחָא לְדַרְכוֹ וְצִוָּה לְבַנֵּי הָעִיר שְׁלֵא יְתַבְטְלוּ מִן הַתּוֹרָה לְעוֹלָם, וְהַחֲלִיפוּ שֵׁם הָעִיר "מֵתָא מַחְסִיא" - עַל שֵׁם שְׁחָס הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם.

וְכָל מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּכוֹנֵה תִקְבַּל תְּפִלָּתוֹ, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
יַעֲשֶׂה רְצוֹנוֹ לְמִלְאוֹת שְׁאֵלָתוֹ הַטּוֹבָה אִמֵּן.

סדר הלימוד ליום **כט ניסן** [יום 206 בשנה]

פָּרָק ט'

א. דַּע, כִּי יֵשׁ רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה, וְכָל אֶבֶר מֵרַמ"ח אֲבָרֵי
הָאָדָם תְּלוּי בְּמִצְוָה, לְמַשָּׁל, בְּפֶה תְלוּיָה מְצוּוֹת לְמוֹד
הַתּוֹרָה, בְּעֵינַיִם תְּלוּיִן מְצוּוֹת קְדוֹשׁ הַחֲדָשׁ וּמְצוּוֹת רְאִית
צִיצִית, וְכֵן בְּמַחַ תְּלוּיִן הַמְצוּוֹת שְׁצוּהָ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עַל יְדֵי זְכִירָה, כַּגּוֹן: "זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְמִרְיָם"
(דְּבָרִים כד ט), זְכוֹר אֶת יוֹם אֲשֶׁר יֵצְאָתָּ מִמִּצְרַיִם (שְׁמוֹת יג, ג),
זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ (שָׁם כ, ח), (זְכוֹר אֶת) "יוֹם אֲשֶׁר
עֲמַדְתָּ לְפָנָי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּחָרֵב" (דְּבָרִים ה, י).

צָרִיךְ הָאָדָם לְזַכֵּר יוֹם שֶׁעֲמַדוֹ אֲבוֹתָיו עַל הַר סִינַי

ב. וְלִכְן כָּתַב הָרַב מוֹרְנוֹ הָרַב רַבִּי יִצְחָק לוֹרֵיָא ז"ל,
שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְהִזְכִּירָם תוֹךְ תְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת בְּכָל
יוֹם, שְׁמַתוֹךְ כֶּף לֹא יִשְׁכַּחֵם הָאָדָם.

וּבְאִמְרוֹ בְּבִרְכַּת אֶהְבֶּה רַבָּה "כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אֶתָּה
וּבָנוּ בְּחִרְתָּ מִכָּל עַם וְלִשׁוֹן" - יִכּוֹן זְכִירַת יוֹם
עֲמַדוֹ אֲבוֹתֵינוּ בְּמַעֲמַד הַר סִינַי לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, וּבְחַר אוֹתָנוּ
מִכָּל עַם וְלִשׁוֹן לְתַן לָנוּ הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה. "וְקִרְבַּתְנוּ
לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל" - יִכּוֹן "זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְלֶק"
(דְּבָרִים כה יז), כִּי אֵין הַשֵּׁם מְלֵא עַד שִׁימְחָה שֵׁם עַמְלֶק,
וְאַחַר מַחִית עַמְלֶק יִהְיֶה הַשֵּׁם שְׁלֵם, וְעַכְשָׁיו הַשֵּׁם הוּא

בסוד (שמות יז טז) "כי יד על כס יה". "סלה באמת להודות לך" - צריך לכוון שהפה ולשון נבראו כדי להודות ולהלל שמו של מלך מלכי המלכים. וצריך גם כן לזכור שמרים הנביאה נצטרעה על ידי ספור לשון הרע, על כן צריך לזהר האדם מלספור לשון הרע. ובקריאת שמע יזכר יציאת מצרים.

ענין עולם הבא שמאיר מאד לצדיקים

ג. ומאד צריך האדם לזהר בזה, כי ידוע, שאם האדם מחסר מצוה אחת, מכרח הוא להתגלגל שנית בשביל לקיים המצוה, ואף אם אינו מקיים מצות הזכירה הנזכר לעיל התלויין במצוות צריך עוד פעם להתגלגל.

ועל זה רמז בעל המסורה, ב' פעמים כתיב "ויצאה":
 "ויצאה חנם אין כסף" (שמות כא, יא), "ויצאה והיתה לאיש אחר" (דברים כד, ב), ופרוש הדבר, "ואם שלש אלה לא יעשה לה" (שמות שם) - קאי [פרוש: סובב] על הנשמה. תורה, נביאים, כתובים. דין, אמת, ושלוש. קדשה, טהרה, ענוה. יראה, אהבה, זריונות. תורה, עבודה, גמילות חסדים - כל אלה הן משלשים. ואם לא יתנהג בהם אזי "ויצאה" - הנשמה - "חנם אין כסף", רוצה לומר, שלא תזכה לבוא לעלמא דכסופין, פרוש - העולמות המאירים לצדיקים, באשר שלא קנו שלמות אזי תצא מביתו הראוי להיות לה אם קנתה שלמות, ועכשו שלא זכתה לבית זה - תצא לחוץ, "והלכה והיתה לאיש אחר" - בגלגול, ויסבל שנית צער חבלי לדה ומיתה וחבוט הקבר וכל

הַעוֹנְשִׁים הַנּוֹזְכִּים בַּסֵּפֶר "חֶסֶד לְאַבְרָהָם", עֵינַי שָׁם בְּחֶלֶק
עֵין מִשְׁפָּט (מעין חמישי).

סדר הלימוד ליום ל ניסן [יום 207 בשנה]

ד. עַל כֵּן, בֶּן אָדָם, רֵאָה דְרָכֶיךָ וַחֲכָם לִהְיוֹת אוֹהֵב
לְעַצְמְךָ, שְׁלֹא תִהְיֶה נִדְחָה מִחוּץ לְפִרְגוֹדָא קְדִישָׁא
[פְּרוּשׁ: מִחוּץ לְפָרוּכַת הַקֹּדֶשׁ], אוֹי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה וְחִרְפָּה
לְנַשְׁמָה הַנִּדְחָה, שְׁלֹא תִתְקַבֵּל לְפָנַי כְּסֵא הַכְּבוֹד מְקוֹם
מִחְצַבְתָּהּ, וְאוֹמְרִים אֶל הַנַּשְׁמָה: וַי לָךְ, אֵיךְ הָיִיתָ כְּפִית
טוֹבָה מִחֶסֶד שֶׁעָשָׂה לָךְ בּוֹרְאֵךְ, וְהָיָה מְטִיב עִמָּךְ בְּמֵאֲכָל
וּבְמִשְׁתֵּה וְדִי מִחֶסֶדְךָ, וְאַתָּה מְשַׁלֵּמַת רְעָה תַּחַת טוֹבָה?!

מעשה נורא המובא בזהר

ה. בוא וראה מה דאיתא בזהר פְּרֻשַׁת בְּלָק (דף ר עמוד ב -
דף רב עמוד ב): "רַבִּי פִּנְחָס הָוָה אֶתִּי לְמַחְמֵי בְרִיתִיהָ,

קי) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

רַבִּי פִּנְחָס, שְׁלוֹנָה עַל יְדֵי הַחֲבַרְיָא, הֵלֵךְ לַעֲרֹךְ בַּקּוּר חוֹלִים אֶצֶל בַּתּוּ
הַחוּלָה, שֶׁהִיָּתָה אֶשְׁתּוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְאָמוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר.
בְּדַרְכָם פָּגְשׁוּ שְׁנֵי עֲרָבִים. שָׁאַלְם רַבִּי פִּנְחָס: "הֲאֵם נִשְׁמַע אֵיזָהוּ קוֹל
בְּשִׂדָה מְעוֹלָם", עָנוּ לוֹ הָעֲרָבִים: "מִיּוֹמֹת עוֹלָם אֵין אָנוּ יוֹדְעִים, אוֹלָם
בְּיָמֵינוּ שְׁלָנוּ אֲכַן הַתְּרַחַשׁ מְאוּרַע כְּזֶה: יוֹם אֶחָד עָבְרוּ בְּשִׂדָה זֶה שׁוֹדְדִים,
אֲשֶׁר רָצוּ לְהַתְּנַפֵּל עַל חֲבוּרַת יְהוּדִים שֶׁעָבְרָה בְּמִקוֹם. וְהִנֵּה נִשְׁמַע פְּעָמִים
קוֹל נִהְקַת חֲמוּר, וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה יְרֵדָה אֵשׁ וְשִׂרְפָה אֶת הַלְּסָטִים, וְכָךְ נִצְלוּ
חַיֵּי הַיְּהוּדִים".

אָמַר לָהֶם רַבִּי פִּנְחָס: "עֲרָבִים, בְּזִכּוֹת מַלְּאִכִּים אֵלוֹ שֶׁאַמְרַתֶּם תִּנְצְלוּ הַיּוֹם
מִלְּסָטִים אֲחֵרִים הַמְּחַפִּים לָכֶם". הַבֵּין רַבִּי פִּנְחָס, כִּי נְעִירַת הַחֲמוּר -
נְעִירַת חֲמוּרוֹ הִיא.

אמיה של רבי אלעזר דהות במרעא, והו עמיה חבריא. עד דהו אזלי פגעי בתרין ערבאי. אמר לון: בחקל דא אתער קלא מיומין דעלמא. אמרו ליה: מיומין דעלמא לית אנן ידעין, מיומא דילן אנן ידעין, דהא יומא חד הו אנון ליסטין מקפחי ארחין (רוצה לומר: שודדי דרכים) עברין בהאי חקל ופגעו באנון יהודאין ואתו לקפחא להון, ואשתמע קול דחמרא בהאי חקל דא, דנהיק תרי זמני, ואתא שלהובא ואוקיד להון, ואשתזיבו אנון יהודאין. אמר להו: ערבאי, במלה דא דקאמריטון - תשתזבון יומא דין מלסטין אחרין דקא מחכאן לכו.

"איך זה שנצלו אנשים בזכותי - ואנכי לא ידעתי מזה"

ו. ק"ב בכה רבי פנחס, אמר: מארי דעלמא, רחשא דנסא עבדית בגיני ואשתזבון אנון יהודאין ולא ידענא. פתח ואמר "לעושה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו" (תהלים קלו, ב), כמה טיבו עביד הקדוש ברוך הוא עם בני נשא, ולא ידע אלא איהו בלחודוי. בר נש אזיל באורחא ולסטין מחכאן ליה למקטליה, אתי אחרא דאתיהיב כופרא תחותיה והוא אשתזיב, ולא ידע הטובה דעביד

קיא) פרוש הזהר בלשון קדש:

בכה ואמר: "רבון העולמים! נס עשית בשבילי והצלת יהודים אלו - ואני לא ידעתי!" פתח ואמר: "לעושה נפלאות גדולות לבדו, כי לעולם חסדו". כמה טובות עושה הקדוש ברוך הוא עם בני האדם - ואיש אינו יודע על כך, אלא הוא לבדו: אדם הולך בדרך, ולסטים אורבים לו להרגו. בא אדם אחר ונהרג תחתיו, והוא נצול, ואינו יודע על הטובה, שגמל עמו הקדוש ברוך הוא, שאותה יודע רק הקדוש ברוך הוא לבדו. וזה שכתוב: "לעושה נפלאות גדולות לבדו, כי לעולם חסדו".

הקדוש ברוך הוא עמיה, רק הקדוש ברוך הוא איהו בלחודוי ידע. וזה שאמר הכתוב, "לעושה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו".

כ"ב אמר רבי פנחס לחבריא, הא דשאלנא לאנון ערבאי, משום דאנון מצויין תדירא בחקלא וכו'. בתר הכי שאיל רבי פנחס לערבאי אם לא שמעו איזה קלא, (לפי שידע רבי פנחס דרבי שמעון בן יוחאי ובנו רבי אלעזר פקון לקבל אפיה).

סדר הלימוד ליום א אייר [יום 208 בשנה]

העופות התאספו ופרחו על ראשיהן

ז. כיעד דהוו אזלין, חזרו אנון ערבאי לגבי רבי פנחס. אמרו ליה: סבא, סבא, אנת שאיל לן שאילתא מן

קיב) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר רבי פנחס לחבריא: "זה ששאלתי דוקא את הערבים, משום שהם מצויים בשדה". לאחר מכן הוסיף רבי פנחס לשאל את הערבים, אם בכל זאת שמעו איזשהו קול (משום שידע שרבי שמעון בן יוחאי ורבי אלעזר בנו ודאי יצאו לקבל פניו).

קיג) פרוש הזהר בלשון קדש:

כשהתכוננו להמשיך בדרךכם, חזרו הערבים אל רבי פנחס ואמרו לו: "סבא, סבא! אתה שאלת אותנו בתחלה, אם שמענו פעם איזשהו קול בשדה, ולא שאלת אותנו על יום זה. אמנם היום ראינו בעינינו דברים תמוהים ונפלאים: ראינו חמשה בני אדם יושבים וזקן אחד ביניהם והנה לתדהמתנו ראינו, כיצד מתקבצים עופות רבים מעל ראשיהם בפרשם את כנפיהם כדי להצל על קבוצת היושבים. והעופות, בדרךכם, חלקם עפים וחלקם שבים, אולם מחנה העופות נשאר קבוע מעל ראשיהם של

יֹמָא דְעִלְמָא וְלֹא שְׂאִילְתָּא לְנָא עַל יוֹמָא דָּא, דְחֻמִּינָא תְּוֹהָא עַל תְּוֹהָא דְהוּוּ יְתְּבִין חֻמְשָׁה בְּנֵי אָדָם וְחַד סְבָא בְּהַדְדֵיהוּ, וְחֻמִּינָא עוֹפוֹת מִתְאַסְפִּין וְקָא פְּרָשִׁין עַל רִישֵׁיהוּ, אֲלִין אֲזִלִין וְאֲלִין תְּבִין, וְטוּלָא לָא אֲתַעֲבֵר מֵעַל רִישֵׁיהוּ, וְהוּוּ סְבָא אָרִים קְלִיָּה עֲלֵיהוּ וְאֲנוּן צִיתִין לֵיהּ. אָמַר לְהוּ: זְהוּ אֲשֶׁר רְצִיתִי לְשָׂאל אֲתָכֶם, תְּוֹהוּן וְכוּ'.

פ"א אחר כְּךָ הָוֵי נְהִיק חֻמְרָא דְרַבִּי פְּנַחֶס בֶּן יֶאִיר קְלִיָּה, וְשָׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי קְלִיָּה דְחֻמְרִיָּה, אָמַר לְבָנוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְתַלְמִידֵיו: נִיקוּם דְּהָא קְלָא דְחֻדְוָה דְחֻמְרִיָּה דְסְבָא אֲתַעֲר לְגַבֵּן.

הנני מנשק פה קדוש שמריח מבשמי הגן-עדן

ח. כִּיֻּקַּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְקָמוּ חֻבְרַיָּא. פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְאָמַר, "וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאֲתוֹן" (בַּמִּדְבָּר כב, כח) שֶׁל בְּלַעַם. אָמְרוּ חֻבְרַיָּא, דְּפִי הָאֲתוֹן הֵיאָה נִבְרָא בְּעַרְבֵי שְׁבַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (אָבוֹת פָּרָק ה' מִשְׁנָה ו').

החוסים בצלם, הנשמעים לקול פקדנתו של הזקן ועושים את אשר הוא מצוה להם לעשות". אמר להם רבי פנחס: "זהו בדיוק הדבר אשר רציתי לשמע מפִּיכֶם". תמהו הערבים לפשר דבריו.

קיד) פרוש הזהר בלשון קדש:

אחר כך נהק חמורו של רבי פנחס וקולו נשמע באזני רבי שמעון בן יוחאי. אמר רבי שמעון לאלעזר בנו ולחבריה: "הבה ונקום, שהרי קולו הצוהל של חמור הסבא נשמע!".

קטו) פרוש הזהר בלשון קדש:

קם רבי שמעון בן יוחאי ובעקבותיו החבריה. פתח רבי שמעון בן יוחאי ואמר: "ויפתח ה' את פי האתון של בלעם". אמרו החבריה, שפי האתון נברא בין השמשות.

קטו אֲדַהְכִי אֶתִי רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר וּנְשָׁקוּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי. אָמַר: נִשְׁקָנָא פִּי ה' דְּאִתְבָּשֵׁם בְּבִסְמִין דְּגִנְתָּא דְעֵדֶן דִּילֵיהּ. חֲדוּ כְּחֻדָּא וִיתְבוּ.

שאלה להעופות: מדוע אינכם משגיחים על כבוד הקדוש ברוך הוא שנמצא כאן

ק"ו בִּיּוֹן דִּיתְבוּ, פְּרַחוּ כָּל אַנוּן עוֹפִין דְהוּ עֲבָדֵי טוּלָא וְאִתְבְּדְרוּ. אֶהְדֵּר רִישִׁיהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְרַמָּא לְהוֹן קָלִיָּה וְאָמַר לוֹן: עוֹפִין דְשִׁמְיָא, לִית אַתּוֹן מְשִׁיחִין בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיכוֹן דְקִימָא הָכָא, קִימוּ וְלֹא נָטְלוּ מִדּוּכְתֵיהוּ וְלֹא קָרִיבוּ לְגַבֵּיהוּ.

אמר רבי פנחס, אימא לון דייזלו עופיא לאורחיא. אַתְבְּדְרוּן אַנוּן עוֹפִין וְאִזְלוּ.

ז. כִּי אֲדַהְכִי הָא תִּלְת אֵילָנִין מִתְפַּשְׁטִין בְּעַנְפִין לְתִלְת סְטָרִין עֲלֵיהוּ, וְעֵינָא דְמֵיָא נִבְעָא קִמְיָהוּ. חֲדוּ כְּלָהוּ

קטז פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

בינתים הגיע רבי פנחס בן יאיר, נשק לרבי שמעון בן יוחאי ואמר: "נשקתי את פי ה' - פה, שהתמלא בבוסקמי גן עדן. שמחו וישבו."

קיז פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

בינתים - פרחו העופות, שהצילו עליהם, והתפזרו. החזיר רבי שמעון את ראשו והרים את קולו על העופות ואמר: "עופות השמים! האם אינכם מכבדים את בוראכם אשר שכנתו שורה כאן?" עמדו העופות במקומם. לא התפזרו ולא התכנסו שוב מעל ראשיהם. אמר רבי פנחס: "אמר לעופות שיתפזרו". עפו העופות והתפזרו.

קיח פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

עודם מדברים והנה שלשה אילנות מלאי נוף צצו לידם משלשת צדדיהם

חבריא, אמר רבי פנחס: טולא סגיא הוי מאנון עופין בקדמיתא, אבל צער גדול היה לבעלי חיים, וכתיב (תהלים קמה, ט) "ורחמיו על כל מעשיו", ולכן לא בעינן ליתוב בטולא דלהון.

סדר הלימוד ליום ב אייר [יום 209 בשנה]

מחמלת השם יתברך עלינו אינו מחשיב לנו זאת לעוון
ק"י אמר רבי שמעון בן יוחאי: אנא לא אטרחנא להון,
 אבל אי קדשא בריך הוא חס עלן לית עלן שום
 חובא ולית אנן יכלין למדחיא יתהון. יתבי כחדא תחות
 ההוא אילנא ושתו מן מיא.

האילנות ההם עומדים שם פרושים עד היום הזה
ק"י פתח רבי שמעון בן יוחאי: זכאה חולקנא דעסקי
 באורייתא, דכתיב (תהלים א, ב-ג) "בתורת ה' חפצו

ופרשו עליהם את ענפיהם לצל, ומעין מים חיים בקע לרגליהם מן
 האדמה. שמחו החבריה. אמר רבי פנחס: "צלם של העופות רב היה
 מצלם של האילנות, אבל אותו צל כרוף היה בצער בעלי חיים, והרי
 כתוב: 'ורחמיו על כל מעשיו', לכן לא רצייתי לשבת בצל זה".

ק"יט פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר רבי שמעון בן יוחאי: "אני לא צייתי על העופות להתאסף ולא
 הטרחתים, אולם אם רצה הקדוש ברוך הוא להביאם מעל ראשינו, משום
 שחס עלינו אין לנו שום חטא ועוון של צער בעלי חיים, ואין אנו רשאים
 לדחות חסד זה של הבורא". ישבו הצדיקים כלם כאחד תחת האילנות
 ושתו ממימי הפעון.

ק"כ פרוש הזהר בלשון קדש:

פתח רבי שמעון ואמר: "אשרי חלקנו, שאנו עוסקים בתורה, שהרי

וגו' וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹל עַל פְּלָגֵי מַיִם". וְהֵנָּה בּוֹא וּרְאֵה מֵאֵי דְעֵבִיד לָן קְדוּשָׁא בְרוּךְ הוּא, נִטְע לָן אֲנוּן אֵילָנִין תְּלַתָּא וְדָא מַעְיָנָא מֵאַתְר דָּא וְעַד יוֹמָא דִּין קִימָא אֵלִין אֵילָנִין בְּעַנְפֵין רַבְרַבִּין פְּרִישִׁין וְקִרְאוּ לְהוּן בְּנֵי נֶשֶׂא נְצִיבוּ שֶׁל רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וְרַבֵּי פִנְחָס בֶּן יֶאִיר.

השם יתברך משגיח על ההולכים בתמימות ועוסקים בתורה י. מִמַּעֲשֵׂה זֶה נִלְמַד אֵיךְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגֵּחַ עַל מֵי שְׁהוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה אֲשֶׁר תָּמִיד "עֵינֵי ה' אֵל יִרְאוּ לְמִיחֻלִּים לְחֻסְדּוֹ", לְהוֹפִיעַ עֲלֵיהֶם רוּחַ טְהוֹרָה וְקְדוּשָׁה וְהוּא עוֹשֶׂה רְצוֹן יִרְאוּ.

צָרִיךְ הָאָדָם לְהִפְרִי בְּחֻמַּלַת ה' עָלָיו

יא. עַל כֵּן צָרִיךְ כָּל הָאָדָם לְהִפְרִי בְּטוֹב ה' וְחֻמְלָה יִתְּרָה שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה בְּכָל יְתָו וּבְכָל רִגְעָ עִם בְּנֵי אָדָם, וְצָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה לְהֵיוֹת שָׂגָם אֲנַחְנוּ חֲסוּיִין בְּצַל כְּנָפְיוֹ לְהֵיוֹתֵינוּ נְצוּלִין מֵהַחֻטָּא וְעוֹן, וְשִׁיתֵן לָנוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֵב יִרְא וְחָרַד, כִּי מֵה יִתְרוֹן לְחַיֵּינוּ בְּהַפְרָד, חֵס וְשָׁלוֹם, מֵהַקְּדוּשָׁה, וּמֵה יִתְרוֹן בְּעַמְלָנוּ אִם נִהְיָה אֲנַחְנוּ כְּבוֹשִׁים תַּחַת יַד הַיֵּצֵר הָרָע?! וְכָל הַיִּרְא וְחָרַד לְדַבֵּר ה' יִתְפַּס בְּלָבוֹ לְבַחַר לוֹ דְרָךְ נְכוּן וְיִשָּׁר, וְעַל הָעֶבֶר

כתוב: 'ובתורת ה' חפצו' - 'והיה כעץ שתול על פלגי מים'. בוא וראה מה עשה לנו הקדוש ברוך הוא: נטע עבורנו שלשה אילנות אלו ומענן זה שלרגלנו. עד היום נצבים שלשת אילנות הללו, אשר ענפיהם גדולים ועבים, והם מכונים: "נטיעותיו של רבי שמעון בן יוחאי ורבי פנחס בן יאיר".

יִתְאַנַח בְּשִׁבְרוֹן לֵב עַל חֲטָאָיו, וְה' יִסְלַח לוֹ וְאַחֲרֵיתוּ יְהִיֶה כַפּוֹל וּמִכְפָּל, אָמֵן סְלָה.

פְּרָשַׁת אִמּוֹר

פְּרָשַׁת אִמּוֹר

א. כְּתִיב בַּתּוֹרָה (ויקרא יט, כו) "לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם לֹא תִנְחָשׁוּ וְלֹא תַעֲוֹנוּ", וּבְאֵר הָעֲנִיָּן בְּזֵהָר וַיִּקְהַל, (דף רטו עמוד ב) כִּי כָּבֵד יָדוּעַ מֵה שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, (בְּרִכּוֹת נו עמוד ב) הַשְּׁנָה הוּא אֶחָד מִשְׁשִׁים מִמֵּתָהּ, כִּי בַהֲיוֹת הָאָדָם יֵשֵׁן אִזּוּ נִשְׁמָתוֹ נִפְקֵת מִנִּיהַ וְלֹא אֲשַׁתָּאֵר בֵּיהַ כִּי אִם הַנֶּפֶשׁ [פְּרוּשׁ: נִשְׁמָתוֹ יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ וְאִינוּ נִשְׁאָר בּוֹ כִּי אִם הַנֶּפֶשׁ] אֲשֶׁר חַיּוּתָהּ הִיא רַק רְבִיעִית הַדָּם שֶׁבֶלֶב וְעַל כֵּן הַסְּטָרָא אַחֲרָא מִתְּפַשְׁטָא [פְּרוּשׁ: מִתְּפַשֵּׁט] בְּגוּפוֹ לְשֵׁרוֹת עָלָיו, וּבְפֶרֶט בְּלִילָה שְׁהוּא זְמַן שְׁלִיטַת הַחַיּוּנוֹת, וְאִף שְׁקָם בְּלִילָה וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אִף עַל פִּי כֵן הַנִּשְׁמָה לֹא מִתְּיַשְׁבֵּת כָּל כֶּךָ בַּתּוֹךְ הַגּוּף עַד אַחַר זְמַן הַתְּפִלָּה, וְאִזּוּ הַנִּשְׁמָה מוֹכֵנָה כְּרָאוּי לָשׁוּב לְהַגּוּף.

סדר הלימוד ליום ג אייר [יום 210 בשנה]

שְׁלִיטַת הַנִּשְׁמָה הוּא מִצַּד הַקְּדֻשָּׁה וְשְׁלִיטַת הַגּוּף הוּא מִצַּד הַנְּחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי

ב. וַיְדוּעַ, שְׁשְׁלִיטַת הַנִּשְׁמָה הִיא מִצַּד קְדֻשָּׁה וְשְׁלִיטַת הַגּוּף וְהַנֶּפֶשׁ הוּא מִצַּד הַנְּחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי, וּבַהֲיוֹת הָאָדָם קָדָם שְׁמֵתָפְלָל בְּזְמַן שְׁלִיטַת הַנֶּפֶשׁ הַשׁוֹכֵנַת בְּדָם, שְׁהִיא תַחַת מְמַשְׁלַת הַנְּחָשׁ, אִזּוּ הָאֲכִילָה וְשִׁתְיָה מִמֶּשׁ כְּאֵלוֹ מִקְרִיב קָרְבָן לְהַנְּחָשׁ, וְזֶה שְׁאֵמַר הַכְּתוּב, "לֹא

תאכלו על הדם" לשלט הנפש שבדם בעוד שהנשמה עדין אינו אצל האדם, ולכן כתיב, "לא תנחשו" לא תתן מקום לנחש הקדמוני. ומפרש שם בזהר שהאוכל או שותה קדם שהתפלל, אף שעדין לא האיר היום, ממש כאלו עובד עבודה זרה כנזכר.

יוסף הצדיק נוטר הברית, נטמן בארון

ג. והנה ראיתי כמה אנשים במדינות האלו אשר הם להוטין אחר גרונם, ותכף כשיעמדו קדם שיאור היום איזה שעות בהשכמה מדמין בעצמן שימותו אם לא ישתו יין שרף, והיא להם כהתר גמור למלאות תאותם ושרירות לבם הרע, ולפעמים שותין ומשתכרין, ואחר כך כשיגיע זמן התפלה של שחרית, התפלה אינה שגורה בפיהם, וזהו חטא גדול אשר כמה גדולים נכשלין בה.

והנה צריך שתדע בהיות האדם נמשך אחר תענוגי הגוף ואחר תאות לבו בעולם הזה ועל ידי כן הוא מתבטל מעבודת הבורא אזי נלכד במצודה רעה ואינו זוכה לקבר בארון פראוי, עין שם בזהר, דמאריך בזה בסוד יוסף הצדיק שנטיר ברית דיליה כתיב ביה [פרוש: יוסף הצדיק ששמר ברית שלו כתוב בו]: (בראשית נ כו) "ויישם בארון במצרים", כי מי שהולך אחר תאות ושרירות לבו הוא נכשל בעוון ראית קרי.

סוד התשובה שלא להרבות באכילה ושתיה לפני השנה

ד. על כן הירא וחרד לדבר ה' ישמע לקול עצה הטובה שיהיה לו חתיכה דאסורא [פרוש: חתיכת אסור]

לְאָכַל אוּ לְטַעַם שׁוּם דְּכַר קָדָם שֶׁהַתְּפִלָּל תְּפִלַּת שְׁחֲרִית,
 וּבַתְּפִלָּתוֹ יִזְכִּיר בְּכִי וְתַחֲנוּנִים לְפָנָי ה' שְׂיִזְכְּהוּ ה'
 שְׁבַמְעַט אָכַל וּבְמַעַט שְׁתִּיהַ יִשְׁבַּע נַפְשׁוֹ וְלֹא יִצְטָרֵף
 לְהִרְבוֹת בְּאֲכִילָה וּשְׁתִּיהַ, וּבִפְרָט שְׁאַנְחֵנוּ יְתִמֵי דִיתְמֵי,
 שְׂאִין אָדָם בְּאַרְץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יַחֲטָא, וְעַל כֵּן
 מְכַרְחִים אָנוּ אֶל הַתְּשׁוּבָה.

סדר הלימוד ליום ד אייר [יום 211 בשנה]

כְּאֲשֶׁר תִּתְגַּבֵּר תִּאֲוֹתְךָ לְאָכַל וּלְשִׁתּוֹת, מִשֶּׁךְ יָדְךָ מִהַהֲנֵאָה
 וְזָהוּ הַגִּדְר הָרָאשׁוֹן אֶל הַתְּשׁוּבָה שְׁבַתוֹךָ הַחֲשֵׁק וְחֻמְדַּת
 הָאָדָם אֶל הַמֵּאֲכָל, יִסַּג אַחֲרֵי וַיִּפְסִיק, כְּמִבְּאֵר
 בְּסַפְרֵי הַמוֹסֵר הַקּוֹדְמִים עֵינֵי שָׁם, וּבִפְרָט בְּסַפְרֵי הַקְּדוּשׁ
 רַבֵּינוּ יִשְׁעִיָּהוּ סַג"ל ז"ל (של"ה שַׁעַר הָאוֹתִיּוֹת עֶרֶף קִדְשָׁה עֲנִינֵי
 הַשְּׁלָחַן ס"ב).

וּמִכָּל שְׂפֵן שְׁלֹא יָבֹא לְיָדֵי בְטוֹל עֲבוֹדַת בּוֹרְאוֹ
 מִחֻמַּת רְבוּי הָאֲכִילָה וּשְׁתִּיהַ בְּלִילוֹת קָדָם
 הַשְּׁנָה, שְׂאֵז הוּא זְמַן לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ וּנְשַׁמְתוֹ בְּפִקְדוֹן
 לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּנִקְיּוֹת, וְלַעֲיֵן בְּמַעֲשָׂיו הַיָּטִב בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ
 אִם לֹא פָּגַם בְּיוֹם הָעֶבֶר, וְאִם נִזְכַּר שְׁחֲטָא יִשִּׁים לְזַכְרוֹן
 בְּלִבּוֹ לְתַקֵּן הַמַּעֲוֹת.

טוֹב לְנִשְׁמָה שְׁבָאָה לְמַעְלָה בְּלִי שׁוּם פָּגָם וְעוּוֹן

ה'. וְכֹל זֶה אִם יֵשׁ לוֹ שְׁהוֹת לְהִרְהַר וּלְהִתְבּוֹנֵן עַל כֶּף, מֵה
 שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם הוּא מְרַבֵּה בְּאֲכִילָתוֹ וּשְׁתִּיתוֹ עַד
 שְׁכִרְסוֹ הוּא מְלֹא יוֹתֵר מְדָאֵי וְשִׁכְלוֹ הוּא מְעַרְבֵב מְרַב
 הָאֲכִילָה וּשְׁתִּיהַ, אִיךָ יַחֲשַׁב בְּדַעְתּוֹ לְהִרְהַר בְּדַכְרֵי תוֹרָה

וַיֵּרָאָה, שְׁהָרִי אַחַר שְׁכָרוֹתוֹ יִפֹּל עַל מִטָּתוֹ כַּחֲזִיר, וְאִיךָ תַעֲלֶה נִשְׁמָתוֹ לִפְנֵי כֶּסֶף הַכְּבוֹד לְקַבֵּל שְׁפַע כְּמוֹ שְׂאֵר הַנִּשְׁמוֹת הַטְּהוֹרוֹת. וְעַיִן בְּזֵהָר פְּרֻשֶׁת לֶךְ לֶךְ (דף פ"ג עמוד א) שְׁהָאֲרִיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי ז"ל בְּפִסּוּק: (יִשְׁעִיָּה כו ט) "נִפְשֵׁי אֹוִיתֶיךָ בְּלִילָה אִף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ" תָּא חֲזִי כַד בַּר נָשׁ סָלִיק עַל עַרְסִיָּה נִשְׁמָתִיָּה נְחִית מִנִּיָּה וְכוּ', [פְּרוּשׁ: בּוֹא וְרָאָה, כְּשֶׁהָאָדָם עוֹלֶה עַל מִטָּתוֹ, נִשְׁמָתוֹ יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ וְכוּ'] וְסִיּוּם כְּוַנֶּת הַזֵּהָר כִּי טוֹב לְנִשְׁמָה אֲשֶׁר הִיא בָּאָה טְהוֹרָה בְּלֵי שׁוּם פָּגָם וְעוֹוֹן וְכֹל דְּרָכֵי הֵן בְּחֻלְק קִדְשָׁה אֲזִי הֵיִיא נִפְשָׁא זְכָאת לְמַחְמִיָּה [פְּרוּשׁ: הַנִּפְשׁ הֵהִיא זוֹכָה לְחֻזוֹת] בְּנַעַם ה' וְלִבְקָר בְּהִיכְלוֹ.

אָדָם שְׁמַדְבֵּר לְשׁוֹן הָרַע וְנִבּוּל פֶּה, מַחְרִימִין אוֹתוֹ אַרְבָּעִים מְלָאכִי הַשָּׂרָת וּמְנַדִּין אוֹתוֹ רַחֲמֵנָא לְצֻלָּן

וּכְשֵׁם שְׁהַמְעֵשָׂה מְעַכֵּב הַנִּשְׁמָה מִלְּעֲלוֹת אֶל הַקִּדְשָׁה – כִּף הַדְּבוּר הוּא פּוֹגֵם כָּל־שׁוֹן הָרַע וְדַבְרֵי נִבּוּל פֶּה, שְׁמַחְרִימִין אוֹתוֹ אַרְבָּעִים מְלָאכִי הַשָּׂרָת וּמְנַדִּין אוֹתוֹ עַד שִׁיתְחַרֵּט הָאָדָם וַיַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, עַיִן שָׁם בְּאַרְיִכוֹת (זֵהָר ח"ב דף רמט ע"ב).

סדר הלימוד ליום ה אייר [יום 212 בשנה]

אֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׁמַתְנַהֵג בְּלֵי רַמְאוֹת

ו. וְכֵן מִי שְׁמַדְבֵּר עִם חֲבֵרוֹ אֶחָד בְּפֶה וְאֶחָד בְּלֵב, וְחֲבֵרוֹ הוּא סוֹמֵךְ עַל דְּבוּרוֹ, שְׂאִינוּ יוֹדַע שְׁדְּבוּרוֹ הוּא חֲלוּק מִמַּחְשַׁבְתֵּת לְבוֹ. וְאִיתָא בְּזֵהָר פְּרֻשֶׁת נִשְׂא (דף קכ"א עמוד ב'):

קב"ה היא מלה של רמיה דאפיק בר נש סלקא ובקע רקיעין וקימא עד דעאל לילה ונשמתא סלקא קמי מלכא קדישא. הדיא הוא דכתיב (מיכה ז, ה): "משוכבת חיקך שמור פתחי פיך", וכדין אתרשים ההיא מלה וההוא חובה דבר נש, ובגין כן, אשרי האדם שהנהגותיו הן בלתי רמאות.

ואם יחשב האדם, הרי מצינו הרבה בני אדם שמעשיהם המה בערמה ולעולם אין פיהם ולבם שוים ומרמין הבריות בדבורם והן מרויחין במעשיהן, אבל דע כי ענשן הוא גדול, וסופן שיהיו נטרדין מן העולם הזה ועולם הבא, כי זהו דרך המינים ופוקרים, כי הקדוש ברוך הוא בעצמו משגיח על כל דבור הן לרעה והן לטובה.

מקרה אחד לאדם ולבהמה

ז. ואיתא בזהר פרשת שלח (דף קנו עמוד א): כבי"רבי חזקיה ורבי ייסא הוו אזלי באורחא, אמר רבי ייסא לר' חזקיה

קא) פרוש הזהר בלשון קדש:

המלה היא של שקר שאמור האדם, עולה ובוקעת רקיעים, ועומדת עד שנכנס הלילה, ונשמת האדם עולה ומחזיקה במלה ההיא ועולה לפני הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב: "משוכבת חיקך שמור פתחי פיך". אז נרשמת המלה ההיא ואותו החטא של האדם, ובגלל זה, אשרי האדם שהנהגותיו הן בלתי רמאות.

קב) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי חזקיה ורבי ייסא הלכו בדרך. אמר רבי ייסא לרבי חזקיה: "רואה אני בפניו, כי בדברי תורה חושב אתה". אמר לו: "נכון; בפסוק מקהלת מהרהר אני. הפסוק הוא: 'כי מקרה האדם ומקרה הבהמה מקרה אחד להם. כמות זה כן מות זה ורוח אחד לכל, ומותר האדם מן הבהמה אין, פי הכל הבל'. מתקשה אני שהרי לכאורה, פסוק זה נותן פתחון פה

חמינא באַפּף דַהַרְהוּרָא דַאורִיַתָא אִית גַבְךָ, אַמַר לִיהָ הָא
 וּדְאִי הָאִי קָרָא אַסְתַּכְּלָנָא בֵּיה דְאִמַר שְׁלֵמָה הַמְלִיךְ, (קַהֲלַת
 ג יט) "כִּי מִקְרָה בְּנֵי הָאָדָם וּמִקְרָה הַבְּהֵמָה מִקְרָה אֶחָד
 לָהֶם כָּמוֹת זֶה כֵּן מוֹת זֶה וְרוּחַ אֶחָד לְכָל וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן
 הַבְּהֵמָה אֵין כִּי הַכֹּל הַבֵּל", וְאִם כֵּן יֵשׁ כָּאֵן, חַס וְשָׁלוֹם,
 פִּתְחוּן פֶּה לְרִשְׁעִים לְאַנוּן דְּלָאוּ מִהִמְנוּתָא אֲשַׁתְּכַח בְּהוּ,
 אַמַר לִיהָ וּדְאִי יֵשׁ לְעֵין בְּהָאִי קָרָא.

הַרְשָׁעִים הַמְתַּגָּאִים שְׁהֵם חֲשׁוּבִים מִשְׁאָר בְּנֵי אָדָם - כַּבְּהֵמוֹת נְדָמוּ
 ח. מִיֵּאדָהֲכִי חַ מוּ בַר נֶשׁ דְּאֶתָא וּשְׂאִיל מִיָּא וְכוּ', אֲפִיק
 רַבִּי יִיסָא זְפִירָא מְלֵא מִים וַיְהִיב לִיהָ וּשְׁתָּה, בְּתַר
 דְּשְׁתָּה סְלִיקוּ לְטוּרָא וְאֲשַׁכְּחוּ תַמָּן נוּדָא דְמִיָּא, אַמַר לוּן
 הָאִי בַר נֶשׁ: הִשְׁתָּא שְׂאִילוּ לִי מַלִּין דַּאורִיַתָא וְאֲפַרְשׁ
 יַתְהוּן וְכוּ', וּשְׂאִילוּ לִיהָ הַפְּרוּשׁ שֶׁל הָאִי קָרָא "כִּי מִקְרָה
 בְּנֵי אָדָם וּמִקְרָה הַבְּהֵמָה מִקְרָה אֶחָד לְכֹלָם" וְכוּ'.

אַמַר לוּן: וְכִי אַמַר שְׁלֵמָה פְּסוּק זֶה מַעְצָמוּ אֶלָּא הוּא
 אַהֲדַר אַנוּן מַלִּין דְּאִמְרֵי טַפְּשָׁאֵי דְעֵלְמָא בְּעֵלְמָא,

לְרִשְׁעִים וּלְכוֹפְרִים, שְׂאִינָם מִאֲמִינִים". אַמַר לוּ רַבִּי יִיסָא: "וּדְאִי צְרִיךְ לְעֵין
 הַיֵּטֵב בְּפְסוּק זֶה".

קכג) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

בִּינְיָתִים רָאוּ בְּן אָדָם אֶחָד מִתְקַרֵּב וּבִקֵּשׁ מֵהֶם מִים. הוֹצִיא רַבִּי יִיסָא כָּלִי
 מְלֵא מִים וְנָתַן לוֹ. שְׁתָּה הָאִישׁ. לְאַחַר שְׁשִׁתָּה עָלוּ לְהַר וּמִצְאוּ שָׁם נָאֵד
 מְלֵא מִים. אַמַר לָהֶם אוֹתוּ הָאִישׁ: "עַכְשָׁו שְׂאִילוּ אוֹתִי דְבְרֵי תוֹרָה סְתוּמִים
 וְאֲנִי אֲשִׁיב - וְאֲפַרְשֶׁם לָכֶם". שְׂאִילוּ אוֹתוּ פְּרוּשׁ הַפְּסוּק הַנִּזְכָּר לְעֵיל,
 שְׁהִתְקַשׁוּ בוּ - וְהַשִּׁיב לָהֶם וְכִי אַמַר שְׁלֵמָה פְּסוּק זֶה מַעְצָמוּ!?! אֶלָּא הוּא
 חֲזַר עַל אוֹתָם דְּבָרִים שְׂאוּמְרִים שׁוֹטֵי הָעוֹלָם, וְסוּבֵב עַל מָה שְׁכַתוּב
 מִקְדָּם, שְׁכַתוּב תַּחֲלָה וְכוּ'.

וְאֵדְלֵעִיל קָאֵי, דְכָתִיב תַּחֲלָה: "אִמְרָתִי אָנִי בְלִבִּי עַל דְּבַרְתּוֹ
 בְּנֵי הָאָדָם לְכָרֶם הָאֱלֹהִים וְלִרְאוֹת שְׁהֵם בְּהֵמָה הֵמָּה לָהֶם
 כִּי מִקְרָה אֶחָד" וְגו', וְהִכִּי פְרוּשׁוֹ, דְאָמַר שְׁלֵמָה עַל עֲצָמוֹ
 אִמְרָתִי אָנִי בְלִבִּי לְהִתְבּוֹנֵן בְּעֵינֵי אֶחָד וְהוּא זֶה "עַל דְּבַרְתּוֹ
 בְּנֵי אָדָם לְכָרֶם הָאֱלֹהִים" – הַפְרוּשׁ הוּא כֵן, כִּי יֵשׁ כְּתוּב
 רְשָׁעִים הִמְתַּגָּאִים בְּדַעְתָּם וְאוֹמְרִים הִנֵּה אֲנַחְנוּ חֲכָמִים
 וְאֵין כְּדָאֵי לָנוּ לְהִתְחַבֵּר עִם שְׂאָרֵי בְנֵי אָדָם כִּי אוֹתָנוּ בְּרָא
 אֱלֹהִים שְׁנֵהִיָּה לְכַדְנוּ בְּלִתֵּי הִתְחַבְרוֹת עִם בְּנֵי אָדָם,
 וְרוֹצִין לְהִתְגָּאוֹת עַל בְּנֵי הָאָדָם, וְעַל יְדֵי זֶה הִתְבּוֹנְנֵתִי
 וְאַרְאֶה לָהֶם הָאֲמֶת שְׁכֵן הוּא, שֶׁהוּא נֶכּוֹן שְׁיֵהִי לְכַדָּם,
 וְלֹא לְהִתְחַבֵּר עִם בְּנֵי הָאָדָם שְׁהֵם יִרְאִים וְחֲרָדִים, כִּי אִם
 עִם בְּנֵי אָדָם הֵהוּלְכִים אַחַר עֵינֵי עוֹלָם הַזֶּה וְאֵין חוֹשְׁבִים
 כֻּלָּל עַל חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא וְהֵמָּה כְּפִהֶמּוֹת נִדְמוּ.

סדר הלימוד ליום ו אייר [יום 213 בשנה]

תפח רוחן של בני אדם הסוברים "לית דין ולית דין", רחמנא לצלן
 מהאי דעתא

מ. וְזֶהוּ שְׂאֵמַר הַכְּתוּב "וְלִרְאוֹת שְׁהֵם בְּהֵמָה הֵמָּה לָהֶם",
 לְכַדָּם רְשָׁעִים לְעֲצָמָן, וְלֹא לְהִתְחַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם
 הִירְאִים הַכְּשָׁרִים, וְמָה הוּא הַדְּבּוּר שֶׁל אוֹתָן הַרְשָׁעִים
 שְׁרוֹצִין לְחַדֵּשׁ דְּבַר שֶׁל שְׂוֹא וְשָׁקַר מִלְּבָם שְׂאוֹמְרִים "כִּי
 מִקְרָה אֶחָד לְאָדָם וּמִקְרָה אֶחָד לְבִהֵמָה". עַל כֵּן אִישׁ
 הַיֵּשֶׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה כִּי אֵין מִתֵּן שָׁכַר לְצַדִּיקִים וְאֵין עֲנֵשׁ
 לְרְשָׁעִים כִּי וְלִית דִּין וְלִית דִּין, אֲבָל תַּפְּח רּוּחַן דְּאֲנוּן

בְּהִמּוֹת וְאֲנֹנִן טַפְּשָׁאִין מְחַסְרֵי אַמְנָה אוֹי לְהֵם וּלְנַפְשֵׁיהוֹן,
 וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה אֲבִתְרִיה (שם כא) "מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי
 אָדָם הָעוֹלָה הִיא לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיּוֹרְדֵת הִיא
 לְמַטָּה לְאָרֶץ", פְּרוּשׁ אֲנֹנִן טַפְּשֵׁין אֵינָן יוֹדְעִין כִּי רוּחַ בְּנֵי
 אָדָם הֵם הַכְּשָׁרִים וְדָאִי הִיא הָעוֹלָה לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה
 שֶׁל אוֹתָן הִרְשָׁעִים הַחוּטָאִים בְּנַפְשׁוֹתָם וְנִדְמוּ כַּבְּהֵמָה,
 הִיא יוֹרְדֵת לְמַטָּה לְאָרֶץ, לְהֵאֵי אֶתֶר דְּהוּי תַפְּח רוּחָן
 עַלֵיהוּ כְּתִיב, (תהלים לה ה) "יְהִי כִמּוֹץ לִפְנֵי רוּחַ וּמִלֶּאֶךָ ה'
 דּוּחָה" אוֹתָן.

כ **אָתוּ** רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא וְנִשְׁקוּ אוֹתוּ, אָמְרוּ: כָּל כָּךְ
 הָיָה עִמָּךְ וְאֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִנָא, זְכָאָה הֵאֵי שְׁעָתָא
 דְּאֶעְרַעְנָא כָּךְ וְכו'.

י **כִּי אָמְרוּ לִיה:** תְּבַעֵי דְנִתְחַבֵּר כָּךְ וְתִיזִיל בְּהֵדָן, אָמַר
 לְהוּ: אֵי עֲבִידְנָא הָכִי, אוֹרִיתָא תְקַרֵי לִי "כְּסִיל", וְלֹא

וְאֵין מִשְׁפֵּט וְאֵין דִּין, אֲבָל תַּצָּא רוּחָם שֶׁל אוֹתָם בְּהִמּוֹת וְאוֹתָם טַפְּשֵׁים
 מְחַסְרֵי אַמּוּנָה, אוֹי לְהֵם וּלְנַפְשׁוֹתֵיהֶם, וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה אַחֲרָיו: "מִי
 יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי אָדָם הָעוֹלָה הִיא לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיּוֹרְדֵת הִיא לְמַטָּה
 לְאָרֶץ", פְּרוּשׁ אוֹתָם טַפְּשֵׁים אֵינָם יוֹדְעִים כִּי רוּחַ בְּנֵי אָדָם הֵם הַכְּשָׁרִים
 וְדָאִי הִיא הָעוֹלָה לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה שֶׁל אוֹתָן הִרְשָׁעִים הַחוּטָאִים
 בְּנַפְשׁוֹתָם וְנִדְמוּ כַּבְּהֵמָה הִיא יוֹרְדֵת לְמַטָּה לְאָרֶץ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁשָּׁם
 תַּצָּא רוּחָם עֲלֵיהֶם כְּתוּב: "יְהִי כִמּוֹץ לִפְנֵי רוּחַ וּמִלֶּאֶךָ ה' דּוּחָה".

קכ **פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:**

הַתְקַרְבּוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא וְנִשְׁקוּ לְאוֹתוֹ הָאִישׁ. אָמְרוּ לוּ: "כָּל כָּךְ
 הָרַבָּה תּוֹרָה יוֹדֵעַ אַתָּה וְאֲנַחְנוּ לֹא הַפְּרִנּוּךְ, אֲשֶׁרִינוּ שְׁפָגְשָׁנוּ בְּךָ!"

קכו **פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:**

אָמְרוּ לוּ: "הָאֵם מוּכָן אַתָּה שְׁגַלְךָ בְּדַרְכְּךָ?" אָמַר לְהֵם: "אֵם אַעֲשֶׂה כָּךְ

עוד אָלאַ דאַתְחִיבְנָא בְּנַפְשָׁא, אָמַר לִיה: לְמָה? אָמַר
 לְהוּ: דְּהָא שְׁלוּחָא אָנָא, וְשִׁדְרוּ לִי בְּשְׁלִיחוּתָא, וְשְׁלַמְה
 מְלָכָא אָמַר (מְשַׁלִּי כו, ו) "מְקַצָּה רְגָלִים חָמַס שְׁתָּה שְׁלַח
 דְּבָרִים בְּיַד כְּסִיל". תָּא חֲזִי, מְרַגְלִים עַל דְּלָא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּנֵי
 מְהִימְנוּתָא וְשְׁלוּחֵי מְהִימְנוּתָא אֲתַחֲבִיבוּ בְּנַפְשֵׁיהוּ בְּעֵלְמָא
 דִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. נְשִׁיק לְהוּ וְאַזִּיל.

יא. קִמְאֲזִילֵי רַבֵּי יִיסָא וְרַבֵּי חֲזַקְיָה עַד דְּהוּוּ אָזִיל, פְּגַעֵי
 בְּאַנוּן בְּנֵי נָשָׂא, וְשָׂאִילוּ רַבֵּי חֲזַקְיָה וְרַבֵּי יִיסָא מַה
 שְׁמִיָּה דְּהָאֵי גַבְרָא, אָמְרוּ לְהוּן: רַבֵּי חֲגִי שְׁמִיָּה, וְהוּא חַד
 דְּמִן חַבְרָא דְּהָאֵי מְתָא, דְּשְׁלַחוּ לִיה חַבְרָא לְגַבֵּי רַבֵּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי לְמַנְדַּע מְלִין מְפּוּמִיָּה דְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 יוֹחָאֵי וְכוּ', אָמְרוּ: זַכָּאָה אִיהוּ, וְזַכָּאִין חַבְרָא דִּילִיָּה
 דְּשְׁלַחוּ לִיה, דְּשְׁלִיחָא מְהִימְנָא הוּא". עַד כְּפֹאן לְשׁוֹן
 הַזֶּהֱר.

תַּכְנָה אוֹתִי הַתּוֹרָה 'כְּסִיל' וְלֹא עוֹד אָלָא שְׁאַתְחִיב בְּנַפְשִׁי". אָמְרוּ לוּ:
 "לְמָה?" עָנָה לָהֶם: "שְׁלִיחַ אָנִי וְהוֹלֵךְ הַנְּנִי בְּשְׁלִיחוּת, וְשְׁלַמְה הַמְּלֹךְ אָמַר:
 'מְקַצָּה רְגָלִים חָמַס שְׁתָּה שׁוֹלַח דְּבָרָיו בְּיַד כְּסִיל'. בּוֹאוּ וְרֵאוּ: הַמְּרַגְלִים,
 שְׁמַעְלוּ בְּתַפְקִידִם, וְלֹא עָשׂוּ שְׁלִיחוּתָם בְּנֶאֱמָנוּת, הַתְּחִיבוּ בְּנַפְשָׁם בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא". נָשַׁק לָהֶם הָאִישׁ וְהֵלֵךְ לְדַרְכוֹ.

קכז) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קַדְשׁ:

הַמְּשִׁיכוּ רַבֵּי חֲזַקְיָה וְרַבֵּי יִיסָא. עוֹדִם הוֹלְכִים, פְּגָשׁוּ בְּעוֹבְרֵי אַרְחָ
 וְשְׁאַלוּם: "מַה שְׁמוֹ שֶׁל אִישׁ זֶה, שְׁנִפְרַד זֶה עִתָּה מֵעַמּוּנוֹ?" עָנָו לָהֶם
 הָאֲנָשִׁים: "רַבֵּי חֲגִי שְׁמוֹ וְהוּא אֶחָד מִתְּלִמְיָדֵי חַכְמִים שְׁבַעִיר. אוֹתוֹ שְׁלַחוּ
 בְּנֵי הַיְשִׁיבָה אֶל רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי לְלַמֵּד מִפִּיֹו אֶת הַלְכוֹת הַתּוֹרָה וְאֶת
 סוּדוּתֶיהָ". אָמְרוּ רַבֵּי חֲזַקְיָה וְרַבֵּי יִיסָא: "צַדִּיק הוּא, וְצַדִּיקִים הֵם בְּנֵי
 הַיְשִׁיבָה שְׁשְׁלַחוּהוּ, שְׁשְׁלִיחַ נֶאֱמָן הוּא".

סדר הלימוד ליום ז אייר [יום 214 בשנה]

עקר תפקיד האדם בעולם הזה הוא לירא מהשם יתברך

נְלַמֵּד מן הנזכר לעיל, שיראה האדם בעין שכלו, שסוף דבר הוא, שצריך האדם לירא מן הענש לזכר תמיד הפסוק שסיים שלמה בסוף הספר (קהלת יב יג): "סוף דבר הכל נשמע את אלהים ירא ואת מצותיו שמר כי זה כל האדם". ודע כי על כל אלה יביאך האלהים במשפט, וכל האומר הקדוש ברוך הוא ותן - ינתנו לו חיינו. ויהי רצון, שיהיו דברים האלו קשורים וחתומים על לוח לבנו, ואז טוב יהיה לנו סלה.

⇌ פָּרָק ט"ב ⇌

א. אחד מדרכי היראה הוא לבלתי לשאת פנים. כשואה באדם שעובר עברה מחיב הרואה להוכיחו ולומר לו: אחי, לא יפה אתה עושה, כי צריך לדעת, שעניני ה' משוטטים בכל הארץ, ומה תעשה ליום בקר אשר מחר מכרח לתן דין וחשבון, זהו חיוב גדול על האיש היודע להוכיח.

אכן לא יוכיחו בפרהסיא כי אם בגסתר, ועל זה כתיב (ויקרא יט, ז), "הוכח תוכיח" - תחלה "הוכח" בלשון נסתר, רוצה לומר, שיוכיחנו בסתר, ואם לאו, אזי "תוכיח" הוא לשון נוכח, אכן גם כן לא בנגלה, כדי שלא לביש פניו ברבים אלא גם כן בגסתר.

בתחלה לא יוכיח לחברו בלשון נוכח, אלא בדרך ספור דברים בעלמא
ב. רק החלוק הוא שבפעם הראשון לא יוכיחנו בלשון
 נוכח, ולא יאמר לו: לא יפה אתה עושה, אלא בוא
 וראה ענין חטא, כשאדם חוטא עונשו גדול - דרך ספור
 דברים בעלמא, ואומר לו: הנה שמעתי, שמי שעושה כן
 פוגם ונפגם ועונשו כך וכך, כדי שעל ידי כך יחשב זה,
 שהוא חטא חטא זה ואולי יתקן.

אם אינו שוב אלא על ידי הבושה, מותר להוכיחו באופן זה
ג. ואם אתה רואה בו שאינו נותן אל לבו לעזוב החטא
 ועדין אינו משגיח בדבריו, אזי תוכיח בלשון נוכח
 ותאמר: למה תעשה כזאת למרד בה' אלהינו.

ואם עדין אינו משגיח לסור מרע מעלליו אם ידוע
 לו שעל ידי שיביישנו ברבים יהיה הבושה על
 פניו ושוב לא יחטא - יכול לבישו, עד שישוב ויעזוב
 החטא ולא יחשב ה' לו עוון, להמוכיח, עבור שמביש
 את החוטא.

סדר הלימוד ליום ח אייר [יום 215 בשנה]

עקר התוכחה שלא יצא שכרו בהפסדו, חס ושלום
ד. והכלל, החכם יכלכל דבריו ועניניו במשפט ובהשכל,
 שלא יצא שכרו בהפסדו, חס ושלום, ובאם הוא רואה
 שאין רוצה לקבל תוכחתו, אזי טוב שלא להוכיחו, ועל
 זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה (יבמות סה עמוד ב): "כשם
 שמצוה לומר דבר הנשמע כך מצוה שלא לומר דבר
 שאינו נשמע".

העושה פעלה להסיר את חברו מן החטא, הרי הוא בכלל "מזכה את הרבים"
ה. והכלל, הרואה בחברו איזה דבר שאינו מתקן
 ונשתרש בחטא אם אפשר לעשות פעלה להסירו
 מחטאו, אולי חפץ ה' יעלה בידו להצליח, אז הוא בכלל
 כל המזכה את הרבים או המזכה את חברו לדבר מצוה,
 אזי שכרו כפול ומכפל.

מעשה מהזהר בענין תוכחה

ו. וראיה מהזהר פרשת תזריע: כפי"ר רבי חיא ורבי יוסי
 הוו אזלי באורחא, פגעו בחד בר נש, ואנפוי הוה מלא
 מכתשין, אמר ליה רבי חיא: מאן אנת? אמר ליה: יהודאי
 אנא, אסתכלי ביה וחמי אנפוי סומקין באנון מכתשין (רצה
 לומר: פניו היה כמצרע), אמר רבי יוסי: בודאי חטאה הוא, דאי
 לאו הכי, לא אתרשימו אנפוי באלין מרעין בישין,
 ויסורין כאלין לא מקרי יסורים של אהבה.

האוהב את חברו מוכיחו בסתר שלא יתביש

ז. כפי אמר רבי חיא הכי הוא ודאי דיסורין דאהבה לא
 מקרי אלא כשהן מכסין מראית שאר בני אדם, ומנלן

קכח) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי חיא ורבי יוסי הלכו בדרך ופגשו באדם אחד, שבפניו נפרו נקבים
 נקבים, שאלו רבי חיא: "מי אתה?" השיב לו: "יהודי אני". הסתכלו באדם
 זה וראו, כיצד פניו אדמות מפצעיו, אמר רבי יוסי: ודאי חוטא הוא,
 שאלמלא פו, לא היו פניו נגועות בנגעים קשים אלו, שהרי הנגעים הללו
 ודאי לא יחשבו 'יסורים של אהבה', שהרי גלויים הם לכל, ואלו 'יסורים
 של אהבה' הנם יסורים, המקסים מעיני אדם.

קכט) פרוש הזהר בלשון קדש:

גם כאשר מוכיח אדם את חברו, חייב הוא להוכיחו בסתר - וזו תוכחה

דְּאֶצְטְרִיךְ לְהִיּוֹת תּוֹכַחַת הָאָדָם הַכִּי, נִלְמַד מִתּוֹכַחֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּמֵאן דְּאוּכַח לְחַבְרִיה בְּאַהֲבָה, בְּעֵי לְאוּכְחָא יְתִיה בְּסִתְרָא, כְּדִי דְלֹא לְכַסֵּף אוֹתוֹ בְּפִרְהֶסְיָא. הָא תּוֹכַחָה זֹו בְּפִרְהֶסְיָא אֵינּוּ שְׁל אַהֲבָה, כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוּכַח לְכַר נֶשׁ בְּקַדְמִיתָא וּמְחִי לִיה בְּסִתְרָא, אִי הֶדֶר בֵּיה מוּטָב וְאִי לֹא מְחִי לִיה בְּאַתְגְּלִיא בְּאַנְפוּי בְּגִין דְּאַסְתְּכְלוֹן בֵּיה וַיִּנְדְעוֹן דְּהוּא חֲטָאָה, וְלֹאוּ רְחִימָא דְמַרְיָה אִיהוּ.

ח. מִלְּהָא גִבְרָא הָוִי שָׁמַע כָּל מְלִין אֲלִין, אָמַר לְהוּ גִבְרָא: בְּקוּטְרָא דְעֵיטָא חֲדָא (רוּצָה לומר: בְּעֵצָה חֲדָא וּבְדַבּוּר אַחַד), אַתּוֹן אָמְרִין עָלֵי דְבָרִים הָאֵלֶּה. קְרִיב לְגַבִּיהוֹן, אָמַר: וְדֹאִי אַתּוֹן מְאַנּוֹן דְּדִיּוּרְהוֹן הוּא בְּבֵית רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי דְלֹא דְחַלִּין מַכְלָא. אִי אַתּוֹן אָמְרִין מְלִי אַבְתְּרָאִי הֲנִי מְלִין

שֶׁל אַהֲבָה - כְּדִי שְׁלֹא לְבִישׁוּ בְּפִרְהֶסְיָא. אָנוּ לּוֹמְדִים זֹאת מִתּוֹכַחְתּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁבְּתַחֲלָה מַעֲנִישׁ אֶת הָאָדָם בְּסִתְרָא; אִם הוּא חוֹזֵר בּו מוּטָב וְאֵם לֹאוּ - מַעֲנִישׁוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּפִנּוּי, כְּדִי שֶׁכֵּל רוּאִיו יִדְעוּ כִּי חוֹטָא הוּא."

(קל) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קַדְשׁ:

שָׁמַע אוֹתוֹ אָדָם נִגּוּעַ אֶת כָּל דְּבָרֵיהֶם וְאָמַר לָהֶם: "בְּעֵצָה אַחַת אַתֶּם דוֹבְרִים עָלַי כִּי?" הַתְּקַרְב אֲלֵיהֶם וְהוֹסִיף: "וְדֹאִי הֲנִכֶם מִתְלַמְּיָדִי יִשְׁבִּיתוּ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, אֲשֶׁר אֵינֶם פּוֹחֲדִים מֵאִישׁ, וְאֵם אַתֶּם מְדַבְּרִים עָלַי כִּי - דְּבָרֵיכֶם אֵלוּ יִקְטְרְגוּ עֲלֵיכֶם, מֵאַחַר שֶׁבְּגִלּוּי מְדַבְּרִים הֲנִכֶם עָלַי". הַשִּׁבּוּהוּ: "הַפְּסוּק אומר: 'בְּרֹאשׁ הַמַּיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שַׁעֲרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה תֵּאמַר', וְאֵם נִפְחַד מִמֶּךָ בַּעֲנָן הַנוֹגַע בְּדַבְּרֵי תוֹרָה, הֲרִי עֲתִידִים אָנוּ לְהִתְבַּיֵּשׁ בְּפִנּוּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא!", קְרָא אוֹתוֹ אָדָם: "מִי קָל כְּמוֹךָ נוֹשֵׂא עוֹן וְעוֹבֵר עַל פְּשַׁע וְגו'" וּבָכָה.

יְקַטְרְגוּ לְכוּן אֵיךְ מְלִיכוֹ הַכִּי בְּאַתְגְּלִיא. (רוצה לומר: שאמר להם האיש אם יבוא המשפט לפני הקדוש ברוך הוא יעשה קטגוריא עמכם על שאתם מבישים אותי בגלוי, אף שאני חוטא גדול), אָמְרוּ לֵיהּ: אֲוֹרִיתָא הַכִּי כְּתוּב דְּכְתִיב (משלי א, כא): "בְּרֹאשׁ הַמַּיִת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה תֹאמַר" אִי בְּמַלֵּי דְאוֹרִיתָא אֲנִי דְחָלִין מִקַּמְךָ, הָא נִשְׁתַּכַּח בְּכִסּוּפָא קַמִּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, פִּתַּח הָאֵי גְבָרָא וְאָמַר (מִכָּה ז יח): מִי אֶל כְּמוֹךָ נוֹשֵׂא עוֹן וְעוֹבֵר עַל פֶּשַׁע וְגו', אָרִים קְלִיָּה וּבְכִי.

סדר הלימוד ליום ט אייר [יום 216 בשנה]

הצדיק שאינו מוכיח את הרשעים - נענש על ידיהם
ז. קלא אדהכי מטין בנוי, אמר בריה זעירא: סייעתא דשמיא הכא, פתח ואמר (קהלת ז טו): "יש צדיק אובד בצדקו" וגו' - האי צריך פרוש, איך יאבד הצדיק בצדקו אלא הענין כן, כשרבו החוטאים ומרבים חטאים ופשעים וצדיק אחד הוא ביניהם ואין מוכיח להרשעים - הצדיק נענש על ידם אף שהוא צדיק גמור ואין חוטא כלל, וכן אבא דאתפס בחוביהו דבני מתא, דהוי כלן

קלא) פרוש הזהר בלשון קדש:

בינתים הגיעו למקום בניו. אמר בנו הקטן: " האם חושדים אתם באבי, שעבר עברות?" הוסיף ואמר: " יש צדיק אובד בצדקו". פסוק זה צריך פרוש: הכיצד אפשר לומר, שהצדיק יאבד בצדקו? אלא הענין הוא כן, כשרבו החוטאים ומרבים חטאים ופשעים וצדיק אחד הוא ביניהם ואין מוכיח להרשעים - הצדיק נענש על ידם אף שהוא צדיק גמור ואין חוטא כלל, וכן אבי שנתפס בעוונותיהם של בני העיר, שהיו כלם עזי פנים לנגדו, והוא לא היה מוכיח אותם ולא גער בהם בנזיפה לבישם, לכן נענש דהוא ביסורים האלה".

חֲצוּפִים לְנַגְדוֹ, וְהוּא לֹא הָיָה מוֹכִיחַ אוֹתָן וְלֹא גָעַר בְּהוֹן
בְּנִזְיָפָה לְבִישָׁם, לְכֵן נֶעֱנַשׁ הוּא בִּיסוּרִים הָאֵלֶּה.

י. כִּיבְאָמַר הָאִי בְרַ נֶשׁ, דְּהָוֵי אָבִיו שֶׁל הָאִי יִנּוּקָא: וְדָאִי
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶעֱנִישׁ לִי בְּהָא, דְּהָוֵי בְּיַדִּי יִכְלֹת
לְמַחָאָה בְּיַדְהוּ וְלֹא עֲבָדִית וְלֹא אֶכְסִיפְנָא לְהוּ בְּטַמְרִיא
וְלֹא בְּאַתְגְּלִיא, פְּתַח בְּרִיָּה אֶחְרָא וְאָמַר (תְּהִלִּים לט ג):
”נֶאֱלַמְתִּי דּוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וְכֹאֲבִי נֶעֱכָר” רְאִיתִי עֲמָא
דְּאֲזֻלִּין בְּדַרְכִּים לֹא טוֹבִים ”נֶאֱלַמְתִּי דּוּמְיָה”, וְלֹא יִסְרְתִי
אוֹתָם עַל פְּנֵיהֶם ”וְהַחֲשִׁיתִי מְטוֹב”, מְדַבְּרִים טוֹבִים
שְׁמִסִּירִים אֶת הָאָדָם מְדַרְכֵי הָרַעִים לְדַרְכֵי הַטוֹבִים
וְיִשְׁרִים, עַל כֵּן ”כֹּאֲבִי נֶעֱכָר” בְּאִין יִסוּרִים מְכַעְרִים
בְּאַתְגְּלִיא, אֲתוּ רַבֵּי חִיָּא וְרַבֵּי יוֹסִי וְנִשְׁקוּהוּ וְכוּ’.

סדר הלימוד ליום י אייר [יום 217 בשנה]

ישים בטחוננו בהשם יתברך פי הוא מהרס מצב הרשעים
יא. נלמד מהנזכר לעיל: כל המתירא להוכיח מפני בני
האדם אז יהיה בכסופא קמיה קדשא בריך הוא

קלב) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר אותו אדם, שהיה אביו של אותו הילד: ”נדאי הקדוש ברוך הוא
העניש אותי בזה, שהיה בידי וכלת למחות בידם ולא עשיתי, ולא בישתי
אותם לא בסתר ולא בגלוי”.

פתח בנו האחר ואמר: ”נאֵלַמְתִּי דּוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וְכֹאֲבִי נֶעֱכָר”
רְאִיתִי הָעַם שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים בְּדַרְכִּים לֹא טוֹבִים לֹא טוֹבִים ”נֶאֱלַמְתִּי דּוּמְיָה”
וְלֹא יִסְרְתִי אוֹתָם עַל פְּנֵיהֶם ”וְהַחֲשִׁיתִי מְטוֹב” מְדַבְּרִים טוֹבִים שְׁמִסִּירִים
אֶת הָאָדָם מְדַרְכֵי הָרַעִים לְדַרְכֵי הַטוֹבִים וְיִשְׁרִים, עַל כֵּן ”כֹּאֲבִי נֶעֱכָר” -
בְּאִין יִסוּרִים מְכַעְרִים בְּגִלּוּי. הִגִּיעוּ רַבֵּי חִיָּא וְרַבֵּי יוֹסִי וְנִשְׁקוּהוּ וְכוּ’.

[פרוש: בבושה לפני הקדוש ברוך הוא], ואף שהוא צדיק נענש על ידם, וכמו שכתבתי לעיל, ומקור החיים הוא לבלתי להחניף לאדם רשע למי שספוק בידו לעמד לנגד הרשע להתיש כחם של רשעים, ובאם שידחל מנהון [פרוש: שיפחד מהם], אזי יהיה בטוח שיבוא עליו יסורים וישיגו לו חרפות ובושות בבי דינא רבא [פרוש: בבית דין הגדול] לפני הקדוש ברוך הוא. שאו למרום עיניכם ובטחו אל ה', כי הוא משבר זרוע רשע ומהרס מצב רשעים.

יב. חזק ואמץ לנגד הרשע, ובודאי כל פמליא של מעלה יהיו בעזרה, ותראה להתאמץ בכל אבריה ושס"ה גידיה להתחמם כנגדו לבלתי צאת מחשבתו הרעה אל הפעל, ואם תעשה כן אזי נחשב בהדלקות גופך לנגד הרשע כאלו אברי עולה מנחים על גבי המזבח, ואף אם תראה רשע שבגרמא דיליה [פרוש: שבגרם שלו] תוכל לבוא להזק ממון, חס ושלום, מפל מקום תראה לעשות פעלתך, כי הרבה שלוחים למקום ברוך הוא, ואם תחריש לו בשביל הזק בממונה, מפל מקום לא תנצל מההזק בכפלים, כי סוף החונף לרשע סופו לפל בידו, ואם תראה בדעתך שלא תוכל לבוא בריב ומצה עם הרשע שאתה מוכיח אותו בעבור שהשעה משחקת לו, מפל מקום אסור לתן להרשע כח ואמץ וחזוק לסייעו לדבר עברה, חלילה וחס, וגם אפלו במקום חשש נזק הגוף, חס ושלום, נראה דאסור לתן חזוק ואמוץ לרשעים, אם לא במקום שיש סכנת נפשות, אז יסתלק עצמו, והשמטה שריא [פרוש: מותר], אבל סיוע - אסור לסייע לעוברי עברה.

מצות תוכחה מטל על הרבנים ודינים - ואם אין שם רב, מטל על כל ישראל להוכיח איש אחיו

יג. והמצוה של הוכח תוכיח הוא מטל על הרבנים גאוני ארץ ועל דיני עיר ועיר, ובמקום שאין שם רב ומורה צדק ודינים קבועים, אזי המצוה מטל על כל ישראל להוכיח איש אחיו, ואז יהיה אהוב למעלה ואהוב למטה, ויקים בו (משלי ט, ח) "הוכח לחכם ויאהבה", ויזכה לשער האהבה, אמן.

סדר הלימוד ליום יא אייר [יום 218 בשנה]

פרשת בהר

פרשת בהר

א. דוד המלך עליו השלום כתב בספר תהלים (ד ב): "בקראי ענני אלהי צדקי חנני ושמע תפלתי". נראה לי לפרש הפסוק על פי מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: כל המבקש רחמים בתפלתו ונענה מיד אל יתגאה בתפלתו בשביל כך, לחשב בלבו שהוא צדיק באשר שנתקבלה תפלתו מיד, אדרבא, צריך לחשב בדעתו שהוא מהחוטאים, ואין להקדוש ברוך הוא שום נחת רוח בתפלתו.

משל לעשיר ששלח את המצרע מעל שלחנו

ב. כדאיתא במסכת תענית (דף כה עמוד ב): "משל למצרע שבא לשלחן המלך ואין רצון המלך שימאס הפלטרין שלו, אזי הוא מצוה לתן למצרע כפי בקשתו ולפטריו,

וְזֶהוּ כְּנֻחַ דְּדוֹד הַמֶּלֶךְ בְּאִמְרוֹ: "בְּקִרְאֵי עֲנִי אֱלֹהֵי צְדָקִי",
אֲכֵן לֹא תִכְףּ וּמִיד אֶלֶּא "חֲנִנִי וּשְׁמַע תְּפִלָּתִי" וְאַחַר כֵּן תֵּן
וּתְמַלֵּא בְּקִשְׁתִּי. וְכֵן יִחַשְׁבֵּהוּ הָאָדָם בְּדַעְתּוֹ, שְׂאֵף אִם הָאָרִיךְ
בַּתְּפִלָּתוֹ וְלֹא נִעְנָה, לֹא יִתְיַאֵשׁ מִלְּהַתְּפַלֵּל עוֹד, כִּי אֲדַרְבָּא,
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְאַוֶּה לְתְּפִלָּתוֹ כְּשֶׁהִיא בְּכֻנָּה, דְּהֵינּוּ
שְׂיֵהִיהֵ הַלֵּב יוֹדַע לְכוּן לְמָה שֶׁהִפָּה מְדַבֵּר.

תפלה קצרה קדם שיכנס לבית הכנסת

ג. וְכִמוּ שֶׁהַזְהִיר הַזֶּה פָּרְשַׁת בְּשַׁלַּח (דף סג עמוד ב) וְזֶה
לְשׁוֹנוֹ: קלג"תאנא: כָּל מֵאֵן דְּמִצְלֵי צְלוֹתִיהָ קָמִיהָ
מְלָפָא קְדִישָׁא, בְּעֵי לְמַבְעֵי בְּעוֹתָא וּלְצִלָּאָה מְעַמְקָא
דְּלָבָא, בְּגִין דִּישְׁתַּכַּח לְבִיהָ שְׁלִים עִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּיְכוּן לְבָא וְרַעוּתָא, וְלִכֵּן אָמַר דְּדוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם
(תהלים קיט י): "בְּכָל לְבִי דְרִשְׁתִּיךָ" וְגו'.

וְנִבְזוּן לְכָל אָדָם לְהַתְּפַלֵּל טָרַם כְּנִיסָתוֹ לְבֵית הַכְּנֶסֶת
תְּפִלָּה קְצָרָה זֹאת: "נְדָבוֹת פִּי רָצָה נָא ה' וּמִשְׁפָּטֶיךָ
לְמַדְנִי, יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שְׁתֵּהֵא
תְּפִלָּתִי צְלוּלָה וְזֻכָּה וּבְרוּרָה מִכָּל עַרְבוּבֵי אֵימֵר הַמְּבַטְלִים
כְּנֻחוֹת הַתְּפִלָּה."

הַמְּגַבִּיהָ יָדָיו וּמִתְפַּלֵּל בְּכָל לְבָבוֹ - הוּא חָשׁוּב לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
ד. וּמֵאֵד יִקָּר לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַגְבִּיהָ יָדָיו עִם
אֲצַבְעוֹתָיו כְּשֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל מְעַמְק הַלֵּב, כְּדֹא יִתָּא בְּזֶהר

קלג) פרוש הזהר בלשון קדש:

למדנו: כל מי שמתפלל תפלתו לפני המלך הקדוש, צריך לבקש בקשתו
ולהתפלל מעמק הלב, כדי שימצא לבו שלם עם הקדוש ברוך הוא, ויכוון
לבו ורצונו, ולכן אמר דוד המלך עליו השלום: "בכל לבי דרשתיך" וכו'.

פָּרַשַׁת יִתְרוֹ (דף ס"ז עמוד א), דִּישׁ עֲשֶׂרָה מְלָאכִים מִמְּנִים עַל זֶה כְּשֶׁאָדָם מְרִים אֶת יָדָיו וְאֶצְבְּעוֹתָיו בַּתְּפִלָּה אוֹ בַּבְּרַכָּת נְטִילַת יָדַים, אָבֵל אָסוּר לְהָרִים אֶת יָדָיו וְאֶצְבְּעוֹתָיו בְּחִנָּם וְעַל זֶה הִזְהִיר הַזֹּהָר "וְלֹא יֵרְאוּ פְּנֵי רִיקָם" (שְׁמוֹת כג טו), כִּי יוֹכֵל מֵאֵן דְּמַרִּים יָדָיו בְּחִנָּם אֲזִי אוֹתָן עֲשֶׂרָה מְלָאכִים הַנּוֹצְרִים מְקַלְלִין אוֹתוֹ בְּרַמ"ח קְלָלוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּמְיָד רוּחַ הַטְּמָאָה שְׂרִיא עַל אֵלוֹ הַיָּדַים, וּבְרַכָּתָא לָא אֲשַׁתְּכַח בְּהוּן.

סדר הלימוד ליום יב אייר [יום 219 בשנה]

מֹשֶׁה רַבִּינוּ ע"ה הִגְבִּיחַ יָדָיו כְּאֲשֶׁר הִתְפַּלֵּל לְמַפְלַתוֹ שֶׁל עַמְלֶק הָ. וְלִכֵּן כְּתִיב בְּאַבְרָהָם שֶׁאָמַר (בְּרֵאשִׁית יד כב), "הֲרִימוֹתֵי יָדֵי אֵל ה' אֵל עֵלְיוֹן", וְתַרְגוּמוֹ: אֲרִימַת יָדֵי בְּצִלוֹי (פְּרוּשׁ דְּאָמַר אַבְרָהָם דּוֹקָא בְּכַהֲאֵי גִנְא), רוֹצֵה לוֹמַר, כְּשֶׁהִיִּיתִי מִתְפַּלֵּל הֲרִימוֹתֵי יָדֵי אֵל ה' וְלֹא לְמַגְנָא [פְּרוּשׁ: וְלֹא בְּחִנָּם], חַס וְשָׁלוֹם. וְכֵן בְּמֹשֶׁה כְּתִיב בְּשַׁעַר שְׁהִיָּה מִתְפַּלֵּל עַל מַפְלַת עַמְלֶק כְּתִיב (שְׁמוֹת יז יא): "וְהָיָה כְּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל". וְדוֹקָא בְּשַׁעַת תְּפִלָּה אוֹ בְּבְרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת, אֲזִי חָיֵב לְהָרִים יָדָיו וְאֶצְבְּעוֹתָיו, עַיִן שָׁם בְּאַרְיִכוֹת.

קלד) פְּרוּשׁ הַזֹּהָר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

מִי שְׁמַרִים יָדָיו וְאֶצְבְּעוֹתָיו בְּחִנָּם אֲזִי אוֹתָן עֲשֶׂרָה מְלָאכִים הַנּוֹצְרִים מְקַלְלִין אוֹתוֹ בְּרַמ"ח קְלָלוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּמְיָד רוּחַ הַטְּמָאָה שׁוֹרָה עַל אֵלוֹ הַיָּדַים, וּבְרַכָּה אֵינָה נִמְצָאת בָּהֶם.

יָדִים נְקִיּוֹת מְגֻזָּל וּגְנֵבָה שְׂמֹגְבֵיהֶם לְבָרוּךְ אַתָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יִתְבָּרְכוּ
מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

ו. וּמִכַּאֲן תִּרְאֶה גְדֹל עֲנֵשׁ הַמְרִימִים יְדֵיהֶם בְּשָׁבוּעַת חֲנֻם.
וְקִבְּלָהּ הוּא בְיָדָי: כָּל הַמְרִים יְדָיו וְאַצְבָּעוֹתָיו שְׁלֵא
בְשִׁעַת הַתְּפִלָּה שְׁלֵא לְצַרְךָ בְּיָדָי יָבוֹא עָלָיו אֵיזָה עֲנֵשׁ
בְּקָרוֹב, וְאִם אֵין בָּא עָלָיו אֵיזָה עֲנֵשׁ יְדָאג יוֹתֵר, כִּי בְּיָדָי
מְקַבְּצִים עָלָיו בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא סֵאתוֹ.
לְכֵן כָּל הַמְרָגֵל בַּחֲטָא זֶה וּבְמִכְשׁוֹל זֶה, יִרְגִּיל עֲצָמוֹ לֹאמֹר
פְּסוּק זֶה קִדְּם הַתְּפִלָּה וְקִדְּם בְּרַכַּת נְטִילַת יְדִים "שְׂאוּ
יְדֵיכֶם קִדְּשׁ וּבְרַכּוּ אֵת ה'" (תהלים קלד ב), אֲז הוּא נִיחָא קַמִּיה
קִדְּשָׁא בְרִיךְ הוּא [פְּרוּשׁ: אֲז הוּא מְרַצָּה לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא], וּבְיָדָי כַּמָּה בְּרַכּוֹת וּמִתְנֻנּוֹת טוֹבוֹת בְּאֵין
עָלָיו, אֲכֵן בְּתַנְאֵי שִׁיְהִיו יְדָיו נְקִיִּים מְגֻזָּל וּגְנֵבָה, מַה שְׂאֵין
כֵּן אִם אֵין יְדָיו נְקִיִּים מְגֻזָּל וּגְנֵבָה וּמִהֶסְגַּת גְּבוּל מַה יִתְרוֹן
לוֹ בְּהַגְבֵּהַת יְדָיו וְאַצְבָּעוֹתָיו, אֲדַרְבָּה, הֵן מְזַכְּרִין
עֲוֹנוֹתָיו לְהַפְּךָ מֵדַת הַרְחָמִים לְמֵדַת הַדִּין.

כְּשִׁמְגִיעַ לְמָקוֹם אֲשֶׁר רְאוּי שֵׁם לְמִסִּירַת נֶפֶשׁ - יְגַבִּיהַ יְדָיו

ז. עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם לְהַעֲמִיד מַחֲיָתוֹ בְּהַתֵּר שְׁלֵא יִהְיֶה
בְּמַעוֹתָיו שׁוֹם אֲבַק אֶסוּר, כִּי מַה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל
עֲמָלוֹ כִּי אִם בְּכִשְׁרוֹן וּבְהַכְשָׁר מַעֲשָׂיו שְׂיַעֲמַל תַּחַת
הַשָּׁמַשׁ, וְכִשְׂיִגִיעַ לוֹ בְּהַתֵּר בְּיָדָי כְּפִים הָאֱלוֹ הַפְּרוּשִׁים
לְמַעְלָה בְּתַפְלָתוֹ מַעוֹרְרִים עָלָיו קִדְּשַׁת הַשֵּׁם וְרַחֲמִים
וְחִסְדִּים, וּבְפִרְט כְּשִׁמְגִיעַ לְמָקוֹם אֲשֶׁר רְאוּי שֵׁם לְמִסֵּר
נַפְשׁוֹ עַל קִדְּשַׁת הַשֵּׁם, שְׂצַרְיָךְ לְהַגְבִּיהַ יְדָיו וְכַפְּיוֹ כְּאֱלוֹ
נְמִסֵּר עַל קִדְּשַׁת הַשֵּׁם, וְזֵהוּ יִחַשְׁבַּ לּוֹ כְּקַרְבָּן עוֹלָה.

סדר הלימוד ליום יג אייר [יום 220 בשנה]

ח. וְהִנֵּה מְסִירוֹת נֶפֶשׁ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם הוּא בְקָרִיאֵת שְׁמַע
 בְּאִמְרוֹ: "וְאֶהְבֶּתְךָ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל
 נַפְשְׁךָ" עַד סוּף הַפְּרָשָׁה, וְעוֹד בְּאִמְרוֹ בְּסוּף תְּפִלַּת וּבֹא
 לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְכוּ' "בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאֵנוּ לְכַבּוֹדוֹ וְהִבְדִּילָנוּ
 מִן הַתּוֹעִים" עַד סוּף הַתְּפִלָּה, יַחֲשַׁב בְּלִבּוֹ שְׂאֵם הִיָּה
 גּוֹרְלוֹ לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת הָעוֹלָם
 הִיָּה חֲשׂוֹף בְּעֵדוֹ, וְאִיךָ יוֹכֵל לְשַׁלֵּם אוֹתָהּ מִתְּנָה טוֹבָה
 שְׁנַתֵּן לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֵא עָשָׂהוּ כְּאֶחָד מֵהָאֲמוֹת,
 וּבּוֹדָאֵי בְּזָכְרוֹ כֹּל זֶה יִתְלַהֵב לְבוֹ מִתּוֹךְ שְׂמֵחָה גְּדוּלָה
 וּמִתּוֹךְ אוֹתָהּ שְׂמֵחָה וְלֵהֵב הָאֶהְבָּה יְדָמָה בְּעֵצְמוֹ כְּאֵלוֹ
 אֲשֶׁר לְפָנָיו וְרוֹצִים לְהַעֲבִירוֹ עַל הַדָּת, חֵס וְשְׁלוֹם, וְהוּא
 מִפִּיל עֵצְמוֹ בְּתוֹךְ דְּלִקַּת הָאֲשֶׁר בְּאֶהְבָּה וּבַחֲבָה לְשֵׁם יְחִוּד
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיהּ, וְכֵן בְּמִנְחָה בְּשִׁבְתָּ בַתְּפִלָּתוֹ
 כְּשֶׁאוֹמֵר: "אֶתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ" וְכוּ' כְּשֶׁמְגִיעַ לְתַבַּת וְעַל
 מְנוּחָתָם יְקַדִּישׁוּ אֶת שְׁמֶךָ צְרִיךְ גַּם כֵּן הָאָדָם לְכַנֵּן,
 שְׂמֵחֵיב לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ עַל קְדֻשַׁת הַשֵּׁם.

הַגּוֹף בְּקָבֵר אֵינוֹ נִכְנָס בֵּין הַצַּדִּיקִים עַד שֶׁתְּעִיד עֲלָיו נִשְׁמָתוֹ מִגֵּן עֵדֶן
 שְׁגוּפּוֹ קְדוֹשׁ

ט. וְעַנֵּן מְסִירַת נַפְשׁוֹ עַל יְחִוּד קְדֻשַׁת הַשֵּׁם הוּא גְּדוּל
 מְאֹד בְּעֵינֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבַפֶּרֶט בְּאִמְרוֹ
 בַּתְּהִלִּים (מד כג) פְּסוּק: "כִּי עָלֶיךָ הוֹרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם". וְכִמוֹ
 שְׁכַתּוֹב בְּזוֹהַר וַיֵּרָא (דף קכד עמוד ב): "אָמַר רַבִּי שְׁלוֹם בַּר
 מְנוּיָמִי - אֵין לָךְ צַדִּיק וְצַדִּיק מְאוֹתָן הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה,
 שְׂאֵין לוֹ מְאֵתִים עוֹלָמוֹת דְּכִסּוּפִין. הָדָא הוּא דְכַתִּיב,

[פרוש: מאתים עולמות שאליהם כסף וחשק כל חזיו, זהו שכתוב] (שיר השירים ח יב): "ומאתים לנטרים את פריו", וכן המוסר עצמו על קדשת השם בכל יום, ובה הוא פסוקא [פרוש: ובפסוק ההוא]: "כי עליך הורגנו כל היום" נוטל ב' מאות עולמות דכסופין.

ובשיניע זמן קצו של האדם אשר מסר נפשו על קדשת השם למות, אזי השר הממנה על הגופות שנקברים יודע גם כן לכבד גופו שבקבר לפי מעשיו, והענין הוא מבאר בזהר בפרשת וירא (דף קכג עמוד ב), שאין הגוף נכנס בקבר בחשבון הצדיקים, עד שבאה הנשמה מלמעלה מגן עדן ומראית סימנים דייהבי לה [פרוש: שנתנו לה] הכרובים שבגן עדן להראות הסימן לפני המלאך "דומה" כדי שידע שזה הגוף הוא גוף קדוש, עין שם.

סדר הלימוד ליום יד אייר [יום 221 בשנה]

צריך לכוון בעת הנחת טלית ותפלין

י. והנה קשר הדברים האלו בלבך לבל תשכח: דבר אחד מסגל מאד להלביש את הגוף בלבוש הקדוש, והוא בהיותך מעטף בציצית יהיה כוננתך, שבקדשת מצוה זו יתקדש הגוף להיות קדוש לגדר מכל מכשול עברות וחטאים, וכבר הזכרתי בחלק ראשון פרק א'. (משלי ג ו) בכל דרכיך דעהו, כשלוּבש בגדיו יכון אסור בלאים ואסור שעטנז, ומכל שכן כשתשים תפלין בין עיניך תכוון למצות בוראך, כדי שלא תצא מגדר הקדשה

לחוגץ, למקום הסְטָרָא אַחְרָא, חס וְשָׁלוֹם, כִּי מְלַבּוֹשִׁים
שֶׁל יִשְׂרָאֵל כָּלָם הֵן מַצַּד הַקְּדֻשָּׁה וּבִפְרָט לְבוּשֵׁי שַׁבָּת
וְיוֹם טוֹב יֵהיוּ מִיחָדִים לְהִיּוֹת לְבוּשׁ מַצְוָה, וּבִפְרָט טְלִית
שֶׁל צִיצִית.

יא. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִזְהַר שְׁלֹא לִילֵךְ בְּטְלִית קָטָן
שְׁקוֹרֵין סְרֻדְקִי"ל לְבֵית הַכֶּסֶף אוֹ לְמִקְוֵה הַטְּנַפֶּת,
אֲלֵא אִם כֵּן הוּא מְכַסֶּה בְּבֶגֶד אַחֵר.

אבן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִזְהַר כְּשֵׁיִשׁ לוֹ בְּגַד שֶׁל שַׁבָּת וְיוֹם
טוֹב, שְׁלֹא יִהְיֶה בוֹ שׁוּם גָּזֵל אוֹ גְּנֻבָה, וְכִשְׂיֵהִיָּה
בוֹ אֵיזָה גָּזֵל אוֹ גְּנֻבָה נִקְרָא "נִגְע" וְאוֹתוֹ בְּגַד נִקְרָא
"בְּגַד בּוֹגְדִים".

צָרִיךְ לְלַבֵּשׁ בְּגָדִים שְׁנִקְנוּ מִכֶּסֶף נָקִי מִכָּל עָוֹל

יב. וְלִכֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (כְּתוּבוֹת קִיא עֲמוּד ב):
עֲתִידִין צְדִיקִים לְעַמֵּד בְּתַחֲתֵת הַמַּתִּים בְּלְבוּשֵׁיהוֹן,
דְּהֵינּוּ בְּמְלַבּוֹשֵׁיהֶם הַכְּשָׁרִין הַנֶּעֱשִׂין בְּמִמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְזֶהוּ
הַסּוּד שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (שָׁם קד עֲמוּד א),
כְּשֶׁצְּדִיקִים נִפְטָרִין מִהָעוֹלָם יוֹצֵאת בַּת קוֹל (ע"פ יִשְׁעִיָּה נז ב):
"בְּשָׁלוֹם יִנּוּחוּ עַל מְשַׁכְּבוֹתָם", כִּי אוֹתִיּוֹת "בְּשָׁלוֹם" הֵן
אוֹתִיּוֹת "מְלַבּוֹשׁ" בְּהַפּוּךְ אֲתוֹן [פְּרוּשׁ: בְּהַפּוּךְ סֵדֵר
הָאוֹתִיּוֹת], שְׁלִפֵי שֶׁהַצְּדִיקִים עוֹשִׂין בְּגָדִים בְּמִמּוֹן שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, וְכָל מִי שֶׁלּוֹבֵשׁ בְּגָדִים בְּמִמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, בּוֹדֵאי
תְּפַלְתּוֹ מְקַבֵּלֵת וּרְצוּיָהּ לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

יג. הַכָּלָל הָעוֹלָה מִפְּרָק זֶה, שֶׁטוֹב לְאָדָם לְהִתְפַּלֵּל מֵעַט
כְּכּוֹנֵה וּלְהָרִים יָדָיו וְאַצְבָּעוֹתָיו בְּתַפְלָה וּבְכִרְכוּת

והודאות ובקריאת שמע ובתפלה של "ובא לציון",
 וירחיק עצמו מן הגזל וממון שאינו של ישר, אזי אני
 ערב בעדו, שחפץ ה' יצליח בידו בעולם הזה ושכרו יהיה
 כפול בעולם הבא כמאמר המשורר (שיר השירים ח יב):
 "ומאתים לנטרים את פריו".

סדר הלימוד ליום טו אייר [יום 222 בשנה]

פָּרַק ט"ד

א. אמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קכז עמוד א): גדולה
 היא הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה.
 ובדאי רמזו רבותינו זכרונם לברכה בזה הענין דבר
 נסתר אשר ראוי עליו לומר - דבר חשוב הוא זה יותר
 מהקבלת פני שכינה כביכול.

ב. והענין - כי מצוה זו של הכנסת אורחים יש בה שתי
 בחינות: האחד - הענין הפשוט במעלות האדם, אשר
 לבו לב רחב להמשיך לביתו אורחים להאכילם
 ולהשקותם, שהוא מצד השכל דבר פשוט וטוב מאד
 בגומלי החסד עם בני האדם שבאים מהדרך והם עיפים
 מטרודות הדרך ותדבק לשונם לחכם בשביל הצמא, ואף
 שיש יכלת לאורח לקנות לעצמו מזונות והבעל הבית
 מאכילו ומשקהו ונותן פר וסדין לשכב עליו למצא
 מרגוע לנפשו לנוח מחלשת הדרך, מה יקר חסדו של
 בעל הבית מאד, כשעושה כל החסדים משוב עין ולא
 בצרות עין.

הכנסת אורחים בהדור גורם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה
ג. אמנם הענין השני הוא הרמז עוד - אם אתה רואה
שהתורה הקדושה עומדת ברחוב ואין איש מאסף
אותה הביטה לומר: אקחנה לביתי להיות ביתי נשמע בו
תורה ביום ובלילה ולהיותה לי עטרה על ראשי, וכן איזה
מצוה שאתה רואה שבני אדם נוהגים קלות ראש ומעט
דמעט שמקימין אותה, הנה מצוה זו בודאי ממתנת
ומצפה עד כי יבחר בה איש כשר וישר להזהר בה ולעורר
עוד רבים על מצוה זו לקימה באהבה לכבוד יחוד
הקדוש ברוך הוא - בודאי זו היא הכנסת אורחים, וזו
גורמת יחוד להקדוש ברוך הוא ושכינתיה.

לזרז בני אדם לעבודת השם יתברך

ד. ודבר זה נלמד מהזהר פרשת תרומה (דף קנה עמוד ב) וזה
לשוננו: קלה רבי יוסי ורבי חיאי הוון אזלי באורחא, והוי
חד טיעא טעין אבתריהו, אמר רבי יוסי: אית לן
לאתעסקא באורייתא ולאשתדלא במלוי דאורייתא, דהא
קדשא בריך הוא אזיל ואתלוי בהדי דעסקין באורייתא.

קלו פתח רבי חיאי ואמר (תהלים קיט ככו): "עת לעשות לה'
הפרו תורתך" - הכי פרושו, כשאתה רואה שבני

קלה) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי יוסי ורבי חיאי היו הולכים בדרך, והיה סוחר אחד הולך אחריהם.
אמר רבי יוסי: "יש לנו לעסק בתורה ולהשתדל בדברי תורה, שהקדוש
ברוך הוא הולך ומתלנה עם אלו העוסקים בתורה".

קלו) פרוש הזהר בלשון קדש:

אָדָם עוֹזְבִים הַתּוֹרָה אוֹ אֵיזָה מִצְוָה שְׁנוּהֶגִין בָּהּ קִלְנָא לְבַלְתִּי לְקַיִם הַמִּצְוָה וְעַל יְדֵי כֵךְ הַשְׂכִּינָה נִתְרַחֲקָה מִדִּירַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִזְ הִנָּא וְחָרַד לְדַבֵּר ה' יֵאָזֵר כְּגַבּוֹר חֲלָצִיו לְזָרוּ בְּזִרְיוֹת רַבָּה וּלְעוֹרֵר אֲנָשִׁים לֵאמֹר: קוּמוּ וּנְחַזֵּיק בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אוֹ בַּמִּצְוָה זוֹ שְׂאִין לָהּ דוֹרְשִׁים וּנְרוֹמְמָה אוֹתָהּ מִיִּרְדָּתָהּ אֲשֶׁר עֲזָבוּהָ בְּנֵי אָדָם זְמַן רַב, וְעַכְשֵׁיו נִכְוֵן לְקַיְמָה לְשֵׁם יְחִוּד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיהּ, אִזְ אֲשֶׁרִי הָאָדָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה זֹאת וְאֲשֶׁרִי נִשְׁמָתוֹ, וְזֵהוּ "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לָהּ" - לְתַקֵּן תַּקֵּן שֶׁל יְחִוּד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיהּ, כְּשֶׁאֲתָה תִּרְאֶה לְבְנֵי אָדָם "הִפְרוּ תוֹרָתְךָ", וְכָל הַזְרִיז וְהַזְהִיר נִקְרָא זְרִיז וְנִשְׁכָּר.

סדר הלימוד ליום טז אייר [יום 223 בשנה]

ו. קִלְוֵהֲאִי טִיעָא דִּהְוִי טְעִין אַבְתְּרִיהּוּ אִמֵּר לָהּ: בְּמָטוּ מְנִיכוּ רַבּוּתִי, בּוֹדְאִי קְרָא נִדְרָשׁ שְׁפִיר כְּדָאֲמַרִיתוּ אֲכֵן

פִּתַח רַבִּי חַיָּא וְאָמַר: "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לָהּ הִפְרוּ תוֹרָתְךָ" - פְּרוּשׁוּ הוּא, כְּשֶׁאֲתָה רֹאֶה שְׁבָנֵי אָדָם עוֹזְבִים הַתּוֹרָה אוֹ אֵיזָה מִצְוָה, שְׁנוּהֶגִין בָּהּ בְּזִיוֹן לְבַלְתִּי לְקַיִם הַמִּצְוָה, וְעַל יְדֵי כֵךְ הַשְׂכִּינָה נִתְרַחֲקָה מִדִּירַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִזְ הִנָּא וְחָרַד לְדַבֵּר ה' יֵאָזֵר כְּגַבּוֹר חֲלָצִיו לְזָרוּ בְּזִרְיוֹת רַבָּה וּלְעוֹרֵר אֲנָשִׁים לֵאמֹר: קוּמוּ וּנְחַזֵּיק בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אוֹ בַּמִּצְוָה זוֹ שְׂאִין לָהּ דוֹרְשִׁים וּנְרוֹמְמָה אוֹתָהּ מִיִּרְדָּתָהּ אֲשֶׁר עֲזָבוּהָ בְּנֵי אָדָם זְמַן רַב, וְעַכְשֵׁיו נִכְוֵן לְקַיְמָה לְשֵׁם יְחִוּד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיהּ, אִזְ אֲשֶׁרִי הָאָדָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה זֹאת וְאֲשֶׁרִי נִשְׁמָתוֹ, וְזֵהוּ "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לָהּ" - לְתַקֵּן תַּקֵּן שֶׁל יְחִוּד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשְׂכִּינָה, כְּשֶׁאֲתָה תִּרְאֶה לְבְנֵי אָדָם 'הִפְרוּ תוֹרָתְךָ', וְכָל הַזְרִיז וְהַזְהִיר נִקְרָא זְרִיז וְנִשְׁכָּר.

קלז) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

וְסוֹחַר זֶה שֶׁהִיָּה הוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם, אִמֵּר לָהֶם: "בְּבַקְשָׁה מִמְּכֶם רַבּוּתִי, בּוֹדְאִי

קצת קשה להפריש הַזֶּה הִיָּה לוֹ לומר 'יש לעשות לה' הפרו' וגו' או הִיָּה לוֹ לומר 'נעשה' מהו "עת"? אמר רבי יוסי: בכמה גוּנִין אורחא מתקנא לן: חד - דהוינא תרין, ומכל שפן השתא אָנן תלת ושכינתא אתכלילת בהדן. ותו - דחשיבנא דלא הות אלא כאילנא יבשתא ועכשו אנת הוא כזית רעננא, אמרי ליה: פתח פומך ואימא.

ז. עליפתח האי טיעא ואמר: יש עת מצד הקדשה, ויש עת מצד סטרא אחרא. עת מצד הקדשה נקרא "עת רצון" כמה דאתא אמר (תהלים סט יד): "ואני תפלתי לך ה' עת רצון" שהוא השם של אדני. ומצד הטמאה הוא "עת פרעניות" שהיא מסטרא דלילית הרשעה, נחש הקדמוני, אשר ממנה מתעוררים גזרות קשות על שונאי ישראל, ודא הוא "עת פרעניות".

מקרא זה נדרש לפה כמו שאמרתם. אכן קצת קשה לפרוש הַזֶּה, הִיָּה לוֹ לומר 'יש' לעשות לה' הפרו תורתך וגו' או הִיָּה לוֹ לומר: 'נעשה'. מהו 'עת'? אמר רבי יוסי: "בכמה פנים הדרך מתקנת לפנינו: א' שהיינו שנים, ומכל שפן עכשו שאנו שלשה והשכינה נמצאת אתנו. ועוד - שחשבתני שאין אתה אלא כאילן יבש, ועכשו שאתה רענן כזית" - אמרו לו - "פתח פיך ואמר".

קלח) פרוש הזהר בלשון קדש:

פתח אותו סוחר ואמר: "יש עת מצד דקדשה ויש עת מצד סטרא אחרא. עת מצד הקדשה נקרא 'עת רצון' פנאמר: 'ואני תפלתי לך ה' עת רצון', שהוא השם של ה'. ומצד הטמאה הוא 'עת פרעניות', שהיא מצד לילית הרשעה, נחש הקדמוני, אשר ממנה מתעוררים גזרות קשות על שונאי ישראל, וזה הוא 'עת פרעניות'.

קלט וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל הֵן מְזַהְרִין לְהִרְחִיק מִפֶּתַח בֵּיתָהּ שֶׁל לַיְלִית מִמְּנָה וּמִכָּל עֹבְדֵין בִּישׁוּן דְּתַלְיָן בָּהּ, וְלִהְתְּקָרֵב וְלִדְבֹק בְּכָל מְאִי דְאַפְשָׁר בְּהֵהוּא "עַת רְצוֹן" שֶׁהוּא בְּקִדְשָׁה אֲשֶׁר הַשְׂכִּינָה כּוֹלֶלֶת כָּלֵל נְשִׁמוֹתֶיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן נִקְרָאת הַשְׂכִּינָה "כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל" כִּידוּעַ לְיִוְדְעֵי הַח"ן, וְעַל זֶה הַזְהִירָה הַתּוֹרָה (קְהֵלֶת ג ח) "עַת לְאַהֲבָה" - הַשְׂכִּינָה, "וְעַת לְשֵׁנָא" - דָּא הַסְטָרָא אַחֲרָא שֶׁל לַיְלִית.

הַכְּתוּב צָרִיךְ לְבֹא לְמִקּוּם הַקִּדְשׁ בְּמַחְשַׁבַת קִדְשׁ

ח. וְהִרְאִיָּה מִכֵּהֵן גְּדוֹל כְּשֶׁנִּכְנָס לְבֵית קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים לְעוֹרֵר רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל הַזְּהִירָה הַתּוֹרָה וְאַמְרָה (וַיִּקְרָא טז ב): "וְאֵל יָבֹא בְּכָל עַת אֶל הַקִּדְשׁ" רְצָה לֹמַר שֶׁזְּהִירָה הַתּוֹרָה שֶׁיְּבֹא הַכֵּהֵן אֶל הַקִּדְשׁ בְּמַחְשַׁבַת קִדְשׁ, וּבְכַרְט בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁהוּא עַת רְצוֹן, שֶׁהוּא הַיּוֹם שְׁבוּ הָיָה כַּפָּרָה לְיִשְׂרָאֵל עַל חֲטָא הַעֲגָל, וְנִקְבַּע יוֹם זֶה גַם כֵּן לְסִלִּיחָהּ וּלְכַפָּרָה לְדוּרֵי דוֹרוֹת, וְאַסּוּר לְכַהֵן לְכַנֵּס בְּמַחְשַׁבָּה זָרָה מִסְטָרָא אַחֲרָא חָלִילָהּ.

קלט) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל הֵן מְזַהְרִין לְהִרְחִיק מִפֶּתַח בֵּיתָהּ שֶׁל לַיְלִית מִמְּנָה וּמִכָּל מַעֲשִׂים רְעִים הַתְּלוּיִים בָּהּ, וְלִהְתְּקָרֵב וְלִדְבֹק בְּכָל מֵה שְׁאַפְשָׁר בְּהֵהוּא 'עַת רְצוֹן' שֶׁהוּא בְּקִדְשָׁה, אֲשֶׁר הַשְׂכִּינָה כּוֹלֶלֶת כָּלֵל נְשִׁמוֹתֶיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן נִקְרָאת הַשְׂכִּינָה 'כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל' - כִּידוּעַ לְיִוְדְעֵי הַח"ן, וְעַל זֶה הַזְּהִירָה הַתּוֹרָה 'עַת לְאַהֲבָה' הַשְׂכִּינָה, "וְעַת לְשֵׁנָא" - זֶה הַסְטָרָא אַחֲרָא שֶׁל לַיְלִית...."

סדר הלימוד ליום יז אייר [יום 224 בשנה]

כַּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבִמְצוּוֹת, הַתְּקוּן הוּא בְּשִׁלְמוֹת
ז. וְהִנֵּה כְּשִׁישְׂרָאֵל עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבִמְצוּוֹת אֲזִי הַתְּקוּן
 הוּא בִּימִינָא וּבְשִׁלְמוֹתָא בְּחֻדְוָה בִּיחֻדָּא חֻדָּא
 [פְּרוּשׁ: בִּימִין - צַד הַקְּדוּשָׁה - וּבְשִׁלְמוֹת, בְּחֻדְוָה וּבִיחֻד
 אַחַד], מַה שְּׂאִין כֵּן כְּשִׁישְׂרָאֵל מִתְּבַטְּלִין מִהַתּוֹרָה
 וּמִתְרַשְׁלִין בְּקִיּוּם הַמְצוּוֹת וּגְמִילוֹת חֻסְדִּים, רַק עֵינָיו הוּא
 צָרָה בְּחִבְרוֹ, וְכֹל מַעֲשָׂיו הוּא פְּעֵלֵת שׁוּא וְשָׁקֵר, וְכֹל
 מַעֲשָׂיו הוּא בְּעַרְמָה, וּמְחַלֵּל הַשֵּׁם בְּהַסְגַּת גְּבוּל, אוֹי
 וְאֹבֵי, כִּי אֲזִי עֵת קִדְיִשָּׁא בְּדִיּוּטָא הַתְּחַתּוּנָה [פְּרוּשׁ:
 בִּירִידָה הַתְּחַתּוּנָה], בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, וְהַשְׂכִּינָה הִיא
 אֵינָה בְּשִׁלְמוֹת וְאֵינָה בְּנִהוּרָא רַבָּא [פְּרוּשׁ: וְאֵינָה בְּאוֹר
 גְּדוֹל], וְאֲזִי כַּת הַפְּרַעְנוֹת הִיא מִתְּגַבְּרַת לְהַחֲזִיק יָד הָאֲמוֹת
 הָעוֹלָם, וְגוֹבְרִים יָד הָאֲמוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וַיְדִי יִשְׂרָאֵל
 יוֹרְדִים מִטָּה מִטָּה, וְכַמָּה רְעוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִתְּהוּיִם
 מִזֶּה.

תקון ה"עת רצון" ליחידה עם השם יתברך

י. וּבִהְיָא שְׁעָתָא [פְּרוּשׁ: בְּאוֹתָהּ שְׁעָה] מְכַרְזִים בְּשָׂמִים:
 מִי הֵיָרָא וְחָרַד לְדַבֵּר ה' לְאֹזֵר כְּגִבּוֹר חֲלָצִיו לְהַחֲזִיק
 בְּתוֹרַתֵינוּ הַקְּדוּשָׁה וְלַעֲשׂוֹת מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וּלְזַרְז
 אֶת הָרַבִּים לְקִיּוּם הַתּוֹרָה וּמְצוּוֹת, וְעַכְשָׁיו עֵת הַזְּמִיר
 הַגִּיעַ לְתַקּוּן שְׂכִינָה עֵת לַעֲשׂוֹת לְהַבִּיאָה אֶל דּוּדָה, וְזֶהוּ
 הַסּוּד "עֵת לַעֲשׂוֹת לָהּ" לְתַקּוּן הַיְּעֵן עֵת רְצוֹן לְיַחֲדָה
 לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא [פְּרוּשׁ: לְתַקּוּן אוֹתָהּ עֵת רְצוֹן לְיַחֲדָה
 לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא].

אֶלְמָלָא לֹא בָּאנוּ לְעוֹלָם הַזֶּה אֶלָּא לְשִׁמְעַ דְּבַר זָה, דִּיִּינוּ
יא. קִמְאַתּוּ רַבֵּי יוֹסֵי וְרַבֵּי חִיָּא וּנְשָׁקוּהוּ בְּרִישָׁא וְאַמְרוּ:
 אֶלְמָלָא לֹא בָּאנוּ לְעוֹלָם אֶלָּא לְשִׁמְעַ דָּא דִּיִּינוּ,
 זַכָּאָה דְּרָא דְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, דְּאַפְלוּ בֵּינֵי טוּרִיא
 חֲכַמְתָּא אֲשֶׁתְּכַח תַּמָּן, וְאַחַר כֶּךָ שְׁאַלוּ רַבֵּי יוֹסֵי וְרַבֵּי חִיָּא
 לְהַסּוּחַר: מַה שְׁמַךְ? אָמַר לְהוּ: חֲנָן, אָמְרוּ לִיה: (בְּרַאשִׁית
 מג כט) "אֱלֹהִים יְחַנֵּךְ בְּנִי" וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים לְקוֹלְךָ בְּשַׁעֲתָא
 דְּתַצְטַרְךָ לִיה. אָמַר רַבֵּי יוֹסֵי: הָא נָטָה שְׁמַשָּׁא וְהִכָּא בְּתַר
 טוּרָא דָּא אֵית כֶּפֶר קָטָן חַד עַל שְׁמַךְ וַיִּתְקַרֵי "כֶּפֶר חֲנָן",
 וְהִלְכוּ שָׁם בְּלִילָה וְלָעוּ בְּאוּרִיתָא וְגִלְהָ לְהֵם סוּדוֹת הַרְבֵּה,
 עֵין שָׁם (דף קנו עמוד א) בְּאַרְיכוֹת בַּזְהַר.

סדר הלימוד ליום יח אייר [יום 225 בשנה]

אֲשֶׁרֵי הַגּוֹרֵם שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ וְחַרְבוֹת יְרוּשָׁלַיִם יַחְזְרוּ לִיָּפִים
יב. קִמְאוּבְתוֹךְ הַדְּבָרִים אָמַר שִׁזְהַר הָאָדָם בָּהֵם: מֵאֵן
 דְּאִתְעַדָּן עַל פְּתוּרָא בְּתַעֲנוּגֵי מֵאֲכַלִּין, אֵית לִיה

קמ) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

הַגִּיעוּ רַבֵּי יוֹסֵי וְרַבֵּי חִיָּא וּנְשָׁקוּהוּ בְּרִאשׁוֹ וְאַמְרוּ: "אֶלְמָלָא לֹא בָּאנוּ
 לְעוֹלָם אֶלָּא לְשִׁמְעַ זָה - דִּיִּינוּ. אֲשֶׁרֵי דוֹרוּ שֶׁל רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי,
 שְׁאַפְלוּ בֵּין הַהָרִים הַחֲכָמָה נִמְצְאָת שָׁם, וְאַחַר כֶּךָ שְׁאַלוּ רַבֵּי יוֹסֵי וְרַבֵּי
 חִיָּא אֵת הַסּוּחַר: "מַה שְׁמַךְ?" אָמַר לְהֵם: "חֲנָן". אָמְרוּ לוֹ: "אֱלֹקִים יְחַנֵּךְ
 בְּנִי" - וַיִּשְׁמַע אֱלֹקִים לְקוֹלְךָ בְּשַׁעֲתָא שְׁתַצְטַרְךָ לִי."

אָמַר רַבֵּי יוֹסֵי: "הֲרֵי הִשְׁמַשׁ נִטְתָּה, וְכֵאֵן אַחַר הָהָר הַזֶּה יֵשׁ כֶּפֶר קָטָן
 הַנִּקְרָא 'כֶּפֶר חֲנָן', וְהִלְכוּ שָׁם בְּלִילָה וְעִסְקוּ בַתּוּרָה וְגִלְהָ לְהֵם סוּדוֹת
 הַרְבֵּה, עֵין שָׁם בְּאַרְיכוֹת בַּזְהַר.

קמא) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

בְּתוֹךְ הַדְּבָרִים אָמַר, שִׁזְהַר הָאָדָם בָּהֵם: מִי שְׁמַתְעַדָּן עַל שְׁלַחְנּוּ בְּתַעֲנוּגֵי

לְאֲדַכְרָא וְלְדַאגַּעַל קְדֻשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְעַל חֲרַבְנֵי בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, וְהַקְדוּשָׁה בְרוּךְ הוּא חָשִׁיב עָלֵיהֶּם הָאֵל עֲצִיבו
דְּאֵיהוּ קָא מְתַעֲצִיב כְּאֵלוּ בְּנֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְכָל חֲרַבּוֹת
יְרוּשָׁלַיִם אֲתַהֲדְרִין בְּבִנְיָן יְפִי וְכָאָה חוֹלְקִיהָ.

יג. שְׁנִית, כּוּס שֶׁל בְּרָכָה יִקְבְּלֵם בְּשְׁתֵּי יָדַיִם תְּחַלֵּה וּיְכַוֵּן
כִּי שְׁתֵּי יָדָיו הֵן נִגְדֵי אֲבָרָהֶם וְיִצְחָק, אֲבָרָהֶם הוּא סוּד
יָד יְמִין מִסְטָרָא דְחֶסֶד [פְּרוּשׁ: מִצַּד הַחֶסֶד], וְיִצְחָק הוּא
סוּד יָד שְׂמָאל מִסְטָרָא דְגְבוּרָה [פְּרוּשׁ: מִצַּד הַגְּבוּרָה],
וְהַכּוּס שְׁבִין שְׁתֵּי יָדָיו הוּא רְמֵז לְיַעֲקֹב, שֶׁהוּא כְּלוּל מִב'
אָבוֹת, כִּידוּעַ לְיוֹדְעֵי חֵן.

שְׁלִישִׁית, צְרִיךְ לְתַן עֵינָיו בְּכוּס שֶׁל בְּרָכָה, וּיְכַוֵּן בּוֹ,
שְׁכֵמוֹ כֵּן יִשְׁגִּיחַ הַקְדוּשָׁה בְרוּךְ הוּא בְּהַשְׁגָּחָה
תְּדִירָא עַל יִשְׂרָאֵל, עֲמָא קְדִישָׁא [פְּרוּשׁ: בְּהַשְׁגָּחָה
תְּמִידִית עַל יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה], וְיִקְיַם בְּנוֹ (דְּבָרִים י"א יב) "עֵינָי
ה' אֶלְהֵיךָ בְּהַ מְרַאשֵׁית הַשָּׁנָה".

אין הברכה שונה במקום ריקן

יד. רְבִיעִית, שִׁיחָה הַלְחָם עֲדִין עַל הַשְּׁלַחַן שְׁלֵא יְהִיָּה
הַשְּׁלַחַן רִיקָם, כִּיבְדִיקָה לִית בְּרִכְתָּא מְשַׁתַּפַּח בְּדוּכָתָא

מאכלים, יש לו לזכור ולדאג על קדושת ארץ ישראל ועל חרבן בית
המקדש, והקדוש ברוך הוא מחשיב עליו אותו עצב שהוא מתעצב, כאלו
בנה בית המקדש, וכל חרבות ירושלים נחזרים בבנין יפי, אשרי חלקו!

קמב) פְּרוּשׁ:

שהרי אין הברכה נמצאת במקום ריק, ובפרט על שלחן ריק. וזהו סוד
מאמר רבותינו זכרונם לברכה, שהיו מעמידים פוסות מלאים סביב כוס

רִיקְנִיָּא וּבִפְרָט עַל פְּתוּרָא רִיקְנִיָּא, וְזֶהוּ סוּד מְאָמֵר רְבוּתֵינוּ וְזְכוּנוֹם לְבִרְכָה (בְּרָכוֹת נא עמוד א), שֶׁהֵיוּ מְעַמִּידִים כּוֹסוֹת מְלֵאִים סְבִיב כּוֹס הַבְּרָכָה. וְלִכֵּן הַזְהִיר רַבֵּינוּ שְׁלֵמָה לִוְרִיָּא ז"ל שְׁלֵא יַעֲמִיד שׁוּם כְּלֵי רִיקָם עַל הַשְּׁלַחֵן בְּשַׁעַת בְּרַכַּת הַמְּזוּן כִּי אִם מְלֵאִים.

אם פגע באדם שמוליך פלים רקים, לא יצא לדרך ביום ההוא **מו.** כִּמְיֻהוּאֵיל וְאַתָּא לִידָן מְעַנְיֵי פְלִים רִיקִים אִימָא בֵּיה מְלֵתָא לְהַזְהִיר לְהַעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּדוּק וּמְנַסָּה, וְלִכֵּן שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחִיק מִמֶּנּוּ.

קמ"ד דַּע כִּי הַזְהַר הַזֶּהִיר לְכָל אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִרְצוּ לִילֵף לְדַרְךָ אוֹ לִילֵף לְהַשְׁרָרָה לְהַשְׁתַּדֵּל אִיזָה דְּבַר שְׁצַרְיָף לוֹ, אִם יִפְגַּע בְּצֵאתוֹ מִבֵּיתוֹ כְּלֵי רִיקָם, אֲזִי לֹא יִלְךְ

הַבְּרָכָה. וְלִכֵּן הַזְהִיר רַבֵּינוּ שְׁלֵמָה לִוְרִיָּא ז"ל שְׁלֵא יַעֲמִיד שׁוּם כְּלֵי רִיקָם עַל הַשְּׁלַחֵן בְּשַׁעַת בְּרַכַּת הַמְּזוּן כִּי אִם מְלֵאִים.

קמג) פרוש:

והואיל ובא לדינו מעניגי פלים רקים נאמר בו מלה להזהיר להעולם שהוא בְּדוּק וּמְנַסָּה, וְלִכֵּן שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחִיק מִמֶּנּוּ.

קמד) פרוש:

דַּע כִּי הַזְהַר הַזֶּהִיר לְכָל אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִרְצוּ לִילֵף לְדַרְךָ אוֹ לִילֵף לְהַשְׁרָרָה לְהַשְׁתַּדֵּל אִיזָה דְּבַר שְׁצַרְיָף לוֹ, אִם יִפְגַּע בְּצֵאתוֹ מִבֵּיתוֹ כְּלֵי רִיקָם אֲזִי לֹא יִלְךְ בְּאוֹתוֹ יוֹם לְדַרְךָ וְלֹא לְשַׁרְרָה, וְהֵבִיא הַזְהַר רְאָיָה מֵאֵלֵיהֶוּ הַנְּבִיא שְׁאֵמֵר לְשׁוֹנְמִית: "הִישׁ לָךְ מָה בְּבֵית וְתֵאמֵר אֶסוּף שְׁמֹן". אֵמֵר הַנְּבִיא: הֵא בְּדוּדֵי יְחוּל עֲלֶיךָ בְּרָכָה מִמָּה שְׁכָתוּב: "כִּשְׁמֹן הַטוֹב וְגו' שִׁינֹדַע עַל הַרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה", מָה שְׁאֵין כֵּן עַל כְּלֵי רִיקָם שָׁם אֵין הַבְּרָכָה מְצוּיָה וְכו'. וְלִכֵּן צְרִיכִין גַּם כֵּן לְהַסִּיר פְּלִים רִיקִים מֵהַשְּׁלַחֵן בְּשַׁעַת בְּרַכַּת הַמְּזוּן, וְדִי בְּאַזְהָרָה זו.

באותו יום לְדָרֶךְ וְלֹא לְשֶׁרָרָה, וְהֵבִיא הַזֶּהָר רֵאָיָה מֵאֲלֵיהֶוּ
הַנְּבִיא שֶׁאָמַר לְשׁוֹנְמִית (מְלָכִים ב ד ב) "הַיֵּשׁ לָךְ מָה בְּבֵית
וּתְאֹמַר אֲסוּף שָׁמֶן". אָמַר הַנְּבִיא הָאֵל בְּוִדְאֵי יְחוּל עֲלֶיךָ
בְּרָכָה מִמֶּה דְכָתִיב (תְּהִלִּים קלג ב ג): כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב וְגו' שְׂיִוְרַד
עַל הַרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם צָוָה ה' אֶת הַבְּרָכָה, מֵה שְׂאִין כֵּן עַל
כְּלֵי רִיקָם תִּמְן לִית בְּרָכְתָּא וְכו'. וְלִכֵּן צְרִיכִין גַּם כֵּן
לְהִסִּיר כְּלִים רִיקִים מֵהַשְּׁלַחַן בְּשַׁעַת בְּרַפְת הַמְּזוֹן, וְדִי
בְּאִזְהָרָה זו.

הַתְּלִמִּיד חָכַם צְרִיךְ לִכְבֹּד אֶת כָּל הָאָדָם

מז. הַנְּלָמֵד מִזֶּה הַפֶּרֶק הוּא, דְּהַקְבָּלַת אֲוֶרְחִים הוּא גְדוּל
מֵהַקְבָּלַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, וְהַשְּׂנִית - כְּשֶׁרוֹאֶה אָדָם אִיזָה
דְּבַר מִצְוָה, שֶׁצְּרִיךְ לְאֹזֵר כְּגִבּוֹר חֲלָצִיו לְקִיּוּמָהּ וּלְעוֹרֵר גַּם
אַחֵרִים לְהַחְזִיק הַמִּצְוֹת, ג' צְרִיךְ הָאָדָם לְזַהֵר, אִף שֶׁהוּא
חָשׁוּב וְלִמְדוֹן, צְרִיךְ לְנַהֵג כְּבוֹד בְּכָל אָדָם.

סדר הלימוד ליום **יט אייר** [יום 226 בשנה]

חֲכָמִים נִהְגוּ כְבוֹד בְּכָל אֶחָד וְלֹא גָבַה לְבָם בְּנִשְׂאוֹתָם

יז. וְרֵאָיָה מִרְבֵּי יוֹסֵי וְרַבֵּי חֲזָא שְׁנֵהֲגוּ כְבוֹד בְּהֵוּא טִיעָא
דְּהָוֵי שְׁמוֹ חֲנָן [פְּרוּשׁ: בְּאוֹתוֹ סוּחַר שְׁהֵיָה שְׁמוֹ חֲנָן],
וְלְבִסוּף בְּרַכּוֹ גַּם כֵּן אוֹתוֹ, וְלֹא נִהְגוּ גְאֻנָּה בְּנִשְׂאוֹתָם.

יח. גַּם צְרִיךְ הָאָדָם לְהַזְהֵר בְּד' דְּבָרִים שֶׁפְּתַבְתִּי בְּשַׁעַת
הַמְּנַהֵג סְעוּדָה, וְעַקֵּר - שְׁלֹא יִהְיֶה כְּלֵי רִיקָם עַל
הַשְּׁלַחַן בְּשַׁעַת בְּרַפְת הַמְּזוֹן, וְאִזּו יִמְלֵא בְּרַפְת ה' בְּכוֹס
הַבְּרָכָה, כִּי שָׁם צָוָה ה' אֶת הַבְּרָכָה.

פרשת בחוקותי

פָּרָק ט"ה

א. אָמְרוּ רבוּתֵינוּ זְכוּרוֹנָם לְבָרְכָה בְּמִסְכַּת אָבוֹת (פָּרָק ג, מִשְׁנָה טו): "וּבְטוֹב הָעוֹלָם נִדּוּן וְהִכָּל לְפִי רַב הַמַּעֲשֵׂה". הִנֵּה הַגָּאוֹן אֲדוֹנֵי אָבִי הָרַב הַמְּפָרָס מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי אֶהְרֵן שְׂמוּאֵל קֵאִידֵנוּוֹאֵר זְכוּרוֹנוֹ לְבָרְכָה פֶּרֶשׁ עַל פִּי דְאִיתָא בְּגִמְרָא דְקִדּוּשֵׁין (דף מ' עמוד ב'), תְּנִי רַבְנָן: לְעוֹלָם יִרְאֶה אָדָם עֲצָמוּ כְּאֵלוּ חֲצִיּוֹ חֲצִיּוֹ זְכָאֵי, עֲשֵׂה מִצְוֵה אַחַת – אֲשֶׁרִיו, שֶׁהַכְרִיעַ עֲצָמוֹ וְאֵת כָּל הָעוֹלָם לְכַף זְכוּת, עֲבַר עֲבָרָה אַחַת – אוֹי לוֹ, שֶׁהַכְרִיעַ אֶת עֲצָמוֹ וְאֵת כָּל הָעוֹלָם לְכַף חוּבָה, שְׁנֵאמַר (קֹהֶלֶת ט, יח): "וְחוּטָא אֶחָד יֵאבֵד טוֹבָה הַרְבֵּה" וְכו'.

בְּשֵׁם אָבִיו, בְּאוֹר מֵאֵמֶר "בְּטוֹב הָעוֹלָם נִדּוּן"

ב. וְהִנֵּה קָשָׁה בְּדַבְרֵי רבוּתֵינוּ זְכוּרוֹנָם לְבָרְכָה קְשִׁיּוֹת מִשֶּׁה רַבֵּינוּ עָלֵיו הַשְּׁלוֹם, דְּהַקְשָׁה: מִפְּנֵי מַה יֵּשׁ צְדִיק וְטוֹב לוֹ וְצְדִיק וְרַע לוֹ, רָשָׁע וְטוֹב לוֹ רָשָׁע וְרַע לוֹ, וְהִיאֵךְ אֲמַרִינָן, דְּבְטוֹב הָעוֹלָם נִדּוּן, לְזֶה בָּא בְּעַל הַמֵּאֵמֶר לְתַרְץ קְשִׁיּוֹת מִשֶּׁה רַבֵּינוּ עָלֵיו הַשְּׁלוֹם, דְּהִכָּל הוּא אַחַר רַב הַמַּעֲשֵׂה, אִם כֵּן, אֲפֹלוּ הָאָדָם הוּא צְדִיק גָּמוּר וְעוֹשֶׂה עֲבָרָה בְּשַׁעַת שֶׁהָעוֹלָם הוּא מְחַצֵּה עַל מְחַצֵּה; חֲצִיּוֹ זְכִיּוֹת וְחֲצִיּוֹ עוֹנוֹת, וְהוּא מְכַרֵּעַ לְכַף חוּבָה, אֲזִי הוּא צְדִיק וְרַע לוֹ, וְכֵן לְהַפּוּךְ, אִם רָשָׁע עוֹשֶׂה מִצְוֵה בְּשַׁעַת שֶׁהָעוֹלָם מְחַצֵּה עַל מְחַצֵּה, וְאִם כֵּן הוּא מְכַרֵּעַ אֶת הָעוֹלָם לְכַף זְכוּת וּמְזַכֵּה אֶת הָרַבִּים, אֲזִי הוּא רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, וְלִכְּנֵן דִּיקִינָן, וְהִכָּל הוּא לְפִי רַב הַמַּעֲשֵׂה, וְקַל לְהַכִּין, וְזֵהוּ דְבַרֵּי פִי חָכָם חָן.

סדר הלימוד ליום כ אייר [יום 227 בשנה]

הַכְבוֹד בְּעוֹלָם הַבָּא הוּא לְפִי רַב הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁעָשָׂה הָאָדָם
ג. וְלִי נִרְאָה כִּי בְּעוֹלָם הַזֶּה הָאָדָם נִדוֹן לְפִי רַב הַמַּמּוֹן,
 וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוּם לְבִרְכָה (עִירוּבִין פו עמוד א):
 רַבִּי הִיָּה מְכַבֵּד עֲשִׂירִים, כִּי כָל הַכְבוֹד הַמְדוּמָה שֵׁישׁ עֲכָשׁוּ
 בְּעֵתִים הַלְלוּ, הוּא תּוֹלָה הַכֹּל בְּעֶשֶׂר, וְהַכֶּסֶלִים מְבִיאִים
 רְאִיָּה מֵרַבִּי שֶׁהִיָּה מְכַבֵּד עֲשִׂירִים, אָבֵל אֵינָם יוֹדְעִים
 שֶׁרַבְנוּ הַקְדוּשׁ הִיָּה גַם כֵּן מְכַבֵּד לְעֲנִיִּים לוֹמְדֵי תוֹרָה, כִּי
 הֵמָּה בְּעֲלֵי הַמַּעֲשָׂה, וּבְעוֹלָם הַבָּא חוֹלְקִין כְּבוֹד לְפִי רַב
 הַמַּעֲשָׂה, שֶׁהֵם הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים, וְלֹא לְפִי רַב הַמַּמּוֹן. וְזֶהוּ
 הַפְּרוּשׁ בְּגִמְרָא: "וּבְטוֹב הָעוֹלָם נִדוֹן" – כִּנְזָכָר לְעֵיל, אָבֵל
 הַפְּרוּשׁ שֶׁל "וְהַכֹּל לְפִי רַב הַמַּעֲשָׂה" – רוּצָה לוֹמַר, שֶׁהֵן
 הַתְּלַמִּידֵי חֻכְמִים שֶׁהֵם בְּעֲלֵי מַעֲשָׂה.

בְּעוֹלָם הַבָּא יִתְאוּהָ הָעֲשִׂיר לְרֹאוֹת כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַתְּלַמִּיד חָכֵם, אָבֵל לֹא
 יִזְכָּה לָזֶה

ד. וְלִכֵּן יֵשׁ הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹל לְכָל אִישׁ, אֲשֶׁר גַּם כֵּן זָכָהוּ
 ה' בְּעֶשֶׂר וְהוּא רַב אוֹ נָגִיד בְּקַהְלָה וּבִמְדִינָה, אֵל יִקַּל
 בְּשִׁבִיל עֲשׂוֹר בְּכַבּוּדֵן שֶׁל תְּלַמִּידֵי חֻכְמִים לְאַנְהָגָא בְּהוֹן
 קְלָנָא [פְּרוּשׁ: לְנַהֵג בָּהֶם בְּזִיווֹן], חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וַיַּחֲשֵׁב תְּמִיד,
 שֶׁאֲמָנוֹת בְּעֲלֵי תוֹרָה הוּא לְמַעְלָה מִכָּל אֲמָנוֹת שֶׁבְּעוֹלָם,
 וְכָל מִי שֶׁמִּתְכַּבֵּד בְּקִלוֹן חֲבֵרוֹ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדוֹ, שֶׁמִּתְנַשֵּׂא
 בְּאֲשֶׁר שֶׁהוּא רֹאשׁ, וְאֵינוֹ מְסַבֵּיר פְּנִים יְפוֹת לְכָל הָעַם
 הַנִּצְצָבִים עָלָיו, עַל זֶה עֲתִידִין לִתֵּן אֶת הַדִּין וְלֵהִיֹּת
 כְּבוֹשִׁים תַּחַת רַגְלֵיהֶם, וְשֵׁם יִתְאוּהוּ לְרֹאוֹת בְּאוֹר שְׁלֵהֶם
 וְלֵיהִנּוֹת מִמֶּנָּה, אָבֵל תַּחֲשַׁכְנָה עֵינֵיהֶם מִרֹאוֹת בְּכַבּוּדֵן.

אוי להם להמבזים תלמידי חכמים

ה. והנה בכמה מקומות האדם מזוהר, ודינו הוא קשה, בשביל שמבזה בעלי תורה, והכרוז מכריז בכל יום (אבות פ"ק ו משנה ב): אוי להם לבריות מעלבונה של תורה. על כן יראה האדם לחלק כבוד לתלמיד חכם, באשר שהקדוש ברוך הוא חפץ בכבודו, ויהיה זהיר לגדל ולרומם כבודם ותפארתם של בעלי תורה, ואף אם פסא האדם הוא בין הגדולים תשים אל לבך, שפסא של תלמידי חכמים גדול מפסאך.

חביבותו של חזקיהו מלך יהודה לתלמידי חכמים, וכן של אנטונינוס לרבנו הקדוש

ו. וכמו שמצינו (כתובות דף ק"ג עמוד ב', מכות דף כ"ד עמוד א'): בחזקיהו מלך יהודה עליו השלום, כשהיו באים אליו תלמידי חכמים היה עומד מכסאו ויצא לנגדם, והיה מחבקם ומנשקם ואמר לו: "רבי רבי, אבי אבי, רכב ישראל", וכן היה אומר אנטונינוס קיסר לרבנו הקדוש (עבודה זרה דף י עמוד ב): הלואי הייתי מצע תחתיה בעולם הבא. ומי שמנהיג נשיאותו ברמה בשביל להרבות כבודו, אזי רמה תאכלהו ולעפר יורד כבודו.

סדר הלימוד ליום **כא אייר** [יום 228 בשנה]

להזהר בכבוד רבו כמו בכבוד אביו ואמו

והעקר, שצריך האדם להזהר בכבוד רבו כמו בכבוד אביו ואמו, וצריך להתפלל עבור רבו ועבור

אָביו וְאָמוֹ, וְכֵה יֹאמֵר בְּקִצְרָהּ: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם יֵהָא רַעוּא
 מִן קְדָמָךְ [פְּרוּשׁ: יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ], שְׁתַּתֵּן חַיִּי אֲרִיכִי
 וּמְזוּנֵי רְיֻחִי וְסִיעָתָא דְשִׁמְיָא לְאָבִי מוֹרִי וְאִמִּי מוֹרְתִי
 וּלְרַבּוֹתַי וּלְכָל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתִּי לְאֲרִיכוֹת יָמִים יֵהִיו לְרְצוֹן
 אִמְרֵי פִי וְגו' . וְלִכְן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִשְׁלִיךְ מִדַּת הַגְּאוּהָ
 וּלְהַחְזִיק בְּמִדַּת הָעֲנוּהָ.

מקצת מן הגאווה מעטרת את התלמיד חכם

ז. וְאַף דְאָמַר רַב חֵיָא בַר רַב אֲשֵׁי אָמַר רַב (סוּטָה דָף ה' עמוד
 א'): תְּלַמִּיד חָכֵם צָרִיךְ לְהִיּוֹת לוֹ גְּאוּהָ אַחַד מִשְׁמִינֵית
 שְׁבַשְׁמִינֵית וּמַעֲטָר לִיהַ כְּסָאֶסְאָה לְשַׁבְּלַתָא קַמָּה, שְׁמַעְתִּי
 הַפְּרוּשׁ בְּשֵׁם הַגְּאוּן הָרַב מוֹרְנוֹ וְוֹאֲלָף אַב בֵּית דִּין דְקָהֳלַת
 קְדָשׁ פּוֹזְנָא ז"ל, דְאָמַר שְׁכּוֹנַת רַבִּי חֵיָא הָיָה בְּזָה,
 שְׁאֲדַרְבָּהּ, שְׁתַּלְמִיד חָכֵם צָרִיךְ לְהִיּוֹת עָנּוּ, וְלִכְן אָמְרוּ
 אַחַד מִשְׁמִינֵית שְׁבַשְׁמִינֵית, דַּע כִּי הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁל ע"ב
 הַיּוֹצֵא מִפְּסוּקִים (שְׁמוֹת יד יט כ כא): וַיִּסַּע וַיָּבֵא וַיִּט, כְּאֲשֶׁר
 הוּא מְסֻדָּר בְּזֹהַר פְּרֻשַׁת בְּשַׁלַּח (דָף נ"ב ע"א ר"ע א"ע)
 בְּרַתִּיכָא קְדִישָׁא עֲלָאָה [פְּרוּשׁ: בְּכַתֵּר עֲלִיּוֹן קְדוֹשׁ] תְּמַצָּא
 בְּשׁוּרָה שְׁמִינֵית אַחַד מִשְׁמוֹנָה שְׁמוֹת שְׁבָה תַּבַּת עָנּוּ,
 וְקַל לְהַבִּין, וּשְׁפָתִים יִשְׁק.

קמה) פרוש:

תלמיד חכם צריך שיהיה בו מעט גאווה - אחד משמינית שבשמינית -
 ומעטרת אותו כסאסאה לשבלת - הענפים שבראש השבלת הנראים
 כמו מחטים ארפים עומדים, המעטרים את השבלת.

כה"ת	אכ"א	לל"ה	מה"ש	על"ם	סי"ט	יל"י	וה"ו
הק"ם	הר"י	מב"ה	יז"ל	הה"ע	לא"ו	אל"ד	הז"י
הח"ו	מל"ה	י"י	נל"ך	פה"ל	לו"ו	כל"י	לא"ו
וש"ר	לכ"ב	או"ם	רי"י	שא"ה	יר"ת	הא"א	נת"ה
י"ז	רח"ע	הע"ם	אנ"י	מנ"ד	כו"ק	לה"ח	יח"ו
מ"ה	עש"ל	ער"י	סא"ל	יל"ה	וו"ל	מיי"כ	הה"ה
פוי"י	מב"ה	ני"ת	ננ"א	עמ"ם	הח"ש	דנ"י	וה"ו
מח"י	ענ"ו	יה"ה	ומ"ב	מצ"ר	הר"ח	יי"ל	נמ"ם
מו"ם	הי"י	יב"מ	רא"ה	חב"ו	אי"ע	מנ"ק	דמ"ב

המתנגאָה פֿאלו עוֹבד עבֹדָה זָרה, וְהגָאָה גּוֹפֵה הוּא תְקַרְבֵת
עבֹדָה זָרה

ח. וְהִנֵּה לְפִי דַעְתִּי בַמָּה שְׁאָמַר רַבִּי חִזְיָא הוּא הָעֲנִין
בְרַמְזוֹ, שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְהִיּוֹת עֲנוּ, וְלֹא אָמַר זֶה
בְּפִרוּשׁ, אֲלֵא אָמַר הַלְשׁוֹן: צָרִיךְ לְהִיּוֹת נוֹהֵג שְׁמִינִית
שְׁבַשְׁמִינִית, קִמִּי נִרְאָה מְזֵה דְבָא לְרַמְזוֹ שְׁאֶפְלוּ הֵכִי יֵאוֹת

קמו) פרוש בלשון קדש:

נִרְאָה מְזֵה שְׂבָא לְרַמְזוֹ שְׂאָף עַל פִּי כֵן רְאוּי לְתַלְמִיד חֲכָם לְהִגַּב בְּעַצְמוֹ
קִצֵּת חֲשִׁיבוֹת, וְכִנְאַמַּר: וּמַעֲטָרָא לִיָּה כְּסִסְטָאָה לְשִׁבְלֵתָא [כְּפִרוּשׁ הַנ"ל],
וְעַל זֶה אָמַר רַב נַחְמָן אַחַר קָר: אֲנִי אֵינִי רוֹצֶה לֹא מִמְּנוּ וְלֹא מִקְצָתוֹ.
פִּרוּשׁ: אֵין אֲנִי חִפְץ אַף בְּסִלְסוּל וְנִדְנוּד שׁוּם גָּאָה אֶפְלוּ מַעֲט מִן הַמַּעֲט,
וְרַמְזוֹ בְּאִמְרָתוֹ בְּנִעְלָם שֶׁל מִמְּנוּ וּמִקְצָתוֹ, רְצָה לֹדַמַר מֵהַשׁוֹרָה הַשְּׁמִינִית
וּמִמִּקְצָת מֵהַשֵּׁם הַשְּׁמִינִית וְכֹל זֶה מְרַמְזוֹ לְמַעֲט הַגָּאָה בְּכֹל אֶפְשָׁרִי אֶפְלוּ
בְּמַעֲט שְׁבַמַּעֲט הַנִּרְמָז בְּמַלְת לֹא מִנְיָה וְלֹא מִקְצָתֶיהָ, וְעַל זֶה סִיָּם מִר
זוֹטָרָא מֵהוּ שְׁקָתוֹב: "תּוֹעֵבַת ה' כָּל גְּבוּה לֵב" אֶפְלוּ כָּל מִשְׁהוּ מִשְׁמַע,
וְהַטַּעַם הוּא מִפְּרָסָם כָּל הַמַּתְגָּאָה פֿאלו עוֹבד עבֹדָה זָרה וְהַגָּאָה הוּא
תְּקַרְבוֹת עבֹדָה זָרה, כְּמוֹ שְׂאֲכַתֵּב לְקַמּוֹן בְּסִיעֵתָא דְשְׁמִיא.

לְתַלְמִיד חָכֵם לְנֶהֱגַ בְּעֵצְמוֹ קֶצֶת סְלוּל, וְכִדְאֲמַרְיִןן:
 וּמַעֲטָרָא לִיה כְּסֵאֲסָאָה לְשִׁבְלֵתָא, וְעַל זֶה אָמַר רַב נַחֲמָן
 אַחַר כֵּן (סוּטָה שֵׁם): אֲנָא לֹא בְעֵינָא לֹא מְנִיָּה וְלֹא מְקַצְתִּיהָ.
 פְּרוּשׁ – אֵין אֲנִי חֲפֵץ אֶף בְּסְלוּל וְנִדְנוּד שׁוּם גְּאוּהָ אֶפְלוּ
 מְעַט מְזַעִיר, וְרִמְזוּ בְּאֲמִירָתוֹ בְּנַעֲלָם שֶׁל מְנִיָּה וּמְקַצְתִּיהָ.
 רוּצָה לוֹמַר, מִהַשׁוּרָה הַשְּׁמִינִית וּמִמְקַצַּת מֵהַשֵּׁם
 הַשְּׁמִינִית, וְכֵל זֶה מְרִמְזוּ לְמַעַט הַגְּאוּהָ בְּכֹל אֶפְשָׁרִי, אֶפְלוּ
 בְּמַעַט דְּמַעַט, הַנְּרִמְזוּ בְּמֵלֶת לֹא מְנִיָּה וְלֹא מְקַצְתִּיהָ, וְעַל
 זֶה סִיִּים מַר זוּטְרָא מֵאֵי דְכְּתִיב (מְשַׁלִּי טז ה): "תוֹעֵבֶת ה' כָּל
 גְּבוּהַ לֵב" – אֶפְלוּ כָּל דְּהוּ מְשַׁמְעַ, וְהַטְעַם הוּא מְפָרְסֵם –
 כָּל הַמְתַּגָּאָה כְּאֵלוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה (סוּטָה דף ד עמוד ב),
 וְהַגְּאוּהָ הוּא תְּקוּבוֹת עֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שְׁאֲכֹתֵב לְקַמְּן
 בְּסִיעֵתָא דְשְׁמִיָּא.

סדר הלימוד ליום **כב אייר** [יום 229 בשנה]

מי שנוהג באמת ובענוה, עליו הכתוב אומר: "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו"

מ. על כן אני מזהיר על מדת הענוה, כמו שאמר הכתוב
 (תהלים מה ה): "צִלַח רֶכֶב עַל דְּבַר אֱמֶת וְעֲנוּהָ צֶדֶק"
 וגו' – פְּרוּשׁ, שִׁיְהִיָּה לְךָ עֲנוּהָ שֶׁל צֶדֶק וְלֹא עֲנוּהָ שֶׁל
 רְמִיָּה כְּדִי לְהִרְאוֹת פְּנִים שֶׁל עֲנוּהָ בְּפְנֵי הַבְּרִיּוֹת, הֲלֹא
 אֱלֹהִים יַחְקֵר זֹאת, וְאֵל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת יָבֵא בְּמִשְׁפָּט לְמִי
 שְׁאֵינּוּ נוֹהֵג בְּאֱמֶת וּבְעֲנוּהָ, אֲבָל מִי שְׁנוֹהֵג בְּעֲנוּהָ וּבְאֱמֶת
 עָלָיו נֶאֱמַר (שׁוֹפְטִים ה לא): "וְאוֹהֲבָיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ
 בְּגִבּוֹרָתוֹ", אָמֵן.

פָּרָק ס"ו

א. לפי מה שכתבנו לעיל יבאר גמרא (מגילה דף ל"א עמוד א') : אמר רבי יוחנן בכל מקום שאתה מוצא גדלתו של הקדוש ברוך הוא וכו'. הפרוש הוא כף, לפי עניות דעתי, כי כבר כתבנו לעיל, דשם ענ"ו הוא שם שמינית שבשמינית, והנה זה הוא מבאר, דשם הגדול הנקרא "חס"ד" הוא גימטריא ע"ב, וזהו שאמר רבי יוחנן : מקום שאתה מוצא גדלתו של הקדוש ברוך הוא, רוצה לומר, שם הגדול, שהוא שם המפרש שהוא בחס"ד, בע"ב שמות, שם אתה מוצא ענותנותו של הקדוש ברוך הוא, רוצה לומר, שם הוא מרמז דהקדוש ברוך הוא הוא ענן, וקל להבין.

הדרך למדת הענוה

ב. ועקר ענותנותו של האדם צריך להיות במתון כף מעשיו, ולהתבונן אם לא פגם, חס ושלום, בכבוד הקדוש ברוך הוא ובכבוד הבריות, ומדת הגאונה היא המהירות, שמרגיל האדם לדבר דברים רעים וחסאים לה, ומדה זו עברה גוררת עברה, גורם חמוד ממון באמרו : הרבה מעלות יש בי, ועל פרחי מקים בי (תהלים קה טו) : "אל תגעו במשיחי", ולא תגע בי יד, ומכל שכן בממוני ובנכסי. וזהו אי אפשר כי אם ליושב יחידי, בלתי שכנות בני אדם סביביו.

הגאונה גורמת להלבנת פנים

ג. גם עברה של גאונה הוא גורם שמלבין את חברו ברבים, כי הבעל גאונה מדקדק על כבודו כחוט

השְׁעָרָה, וְגַם זֶה אֵי אֶפְשֶׁר בְּנִגְיַעַת כְּבוֹד שֶׁל הַמִּתְגַּאֵה, וּבְמַעַט מְזַעֵיר מִתְרַגֵּז, וְלָבוּ בּוֹעֵר כְּאֵשׁ שֶׁל גֵּיהֵנָם, וּמְחַרֵּף וּמְבַזֶּה וּמְלַבֵּין אֶת פְּנֵי הַבְּרִיּוֹת, וְקִיָּמָא לָן (בְּכֹא מְצִיעָא דָּף נט עמוד א): "כָּל הַמְּלַבֵּין אֶת פְּנֵי חֲבָרִים בְּרַבִּים אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא".

סדר הלימוד ליום כג אייר [יום 230 בשנה]

אין להאמין לבעל גאווה

ד. גם גורם ערפוב השכל בתורה ובתפלה. ומה נספר בְּחִסְרוֹן מִדַּת הַגְּאוּוּה, הֵלֵא קִצְרָה הִירִיעָה. הַגְּאוּוּה מְבִיאָה אֶת הָאָדָם לְדַבֵּר דְּבָרִים שֶׁהֵם גְּנֻבַת דַּעַת, כְּגוֹן שְׂאֵמֵר מִפְּנֵי הַגְּאוּוּה לְבְרִיּוֹת: לְכַבּוֹדָךְ אֲנִי עוֹשֶׂה, וְכֹךְ וְכֹךְ אֲנִי אֶעֱשֶׂה, וְלָבוּ בַל עֵמוּ.

ה. ובוא וראה מה דאיתא בזהר פְּרָשַׁת וַיֵּצֵא (דף קמ"ח עמוד א - דף קמ"ט עמוד א) עַל דְּקִדּוּק הָאָמֶת וַיֵּשֶׁר, קִמּוּ"ר רַבִּי יִצְחָק הָוִי יְתִיב קַמִּיהַ חַד מְעַרְתָּא, אַעְבַּר חַד בַּר נֶשׁ וּתְרִין בְּנִין עַמִּיהַ וְהָוּה אָזִיל, אָמַר הַבֵּן אֶחָד לְאַחִיו: דָּא תְקַפָּא דְשִׁמְשָׁא מִסְטָרָא דְדָרוּם אִיהוּ, וְעֲלָמָא לֹא אֶתְקִים אֱלֹא עַל רוּחַ, וְרוּחַ אִיהוּ קִיּוּמָא שְׁלִימָא דְכָל סֵטֵר, וְאַלְמָלָא רוּחַ לֹא יְכִיל עֲלָמָא לְאַתְקִימָא וְכוּ'.

קמז) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי יצחק ישב לפני מערה. עברו לפניו אדם ושני בניו עמו. אמר אחד הבנים לאחיו: "כחה וגבורתה של השמש הם מצד דרום, והעולם אינו מתקיים אלא על הרוח, והרוח הוא הקיום השלם של כל הצדדים, ואלמלא הרוח לא יכול היה העולם להתקיים."

תא קמח חזי, בשעתא דיחדו שבטי יה ואמרו: "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" כדין אתחבר יעקב אבוהון עם שבטי יה ואמר: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" (רוצה לומר: אם בעל נפש אתה תבין הענין, כי מדת החסד אשר נכללת בה מדת הגבורה, שהוא תקפא דשמשא, ועל ידי כן ממתיקין הדינים שבגבורה, והכל הוא על ידי מדת האמת של יעקב).

ו. קמט אמר רבי יצחק: אשתתף בהדיהו ואשמע מאי קאמרי. אזיל בהדיהו ושמע מניהו כמה רזין דאורייתא, עין שם. בכה רבי יצחק וכו', אמר האי בר נש לרבי יצחק: זיל לאורחך ואנא איזיל למתא להולא דברי. אמר רבי יצחק: השתא אית זמנא למיהך לאורחי לחודיה, הואיל שאומרים לי בפרוש שלא אלך עמהם, ולא זמינא לי לבי להולא.

רבי צדוק התענה ארבעים שנה לבטל גזרת חרבן ירושלים

קמח) פרוש הזהר בלשון קדש:

בשעה שיחדו שבטי קה את השם ואמרו: 'שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד' - ענה כנגדם יעקב אביהם ואמר: 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' (אם בעל נפש אתה תבין הענין, כי מדת החסד, אשר בה נכללת מדת הגבורה, שהיא חזק השמש על ידי התפללות החסד בגבורה, ממתיקים את הדינים שבגבורה, והכל הוא על ידי מדת האמת של יעקב).

קמט) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר רבי יצחק: "אלנה אותם ואשמע מה הם אומרים". הלך עמם ושמע כמה מסודות התורה. בכה רבי יצחק וכו'. אמר אותו אדם לרבי יצחק: "לך לדרךך ואני הולך עתה לשמחת בני". אמר רבי יצחק: "עכשו הוא הזמן לילך לבדי, היות שאדם זה אומר לי בפרוש, שלא אלך אתם, ואינו מזמין אותי לשמחת החתונה של בנו".

ז. כַּיֵּאָזֵל רַבִּי יִצְחָק וְסֹדֵר מְלִין אֵלִין קַמִּיה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: וְדַאי שְׁפִיר קָאָמְרוּ וְאֵלִין הֵן בְּנוֵי דְרַבִּי צְדוּק חֲלָשָׁא, וּמַאי טַעְמָא הֵיָּה נִקְרָא חֲלָשָׁא, דְּאַרְבַּעִין שָׁנִין הָוֵי בְּתַעֲנִית עַל יְרוּשָׁלַיִם דְּלֹא יִתְחַרַב בְּיוֹמֵיהּ, וְהָוֵי פְּרִישׁ עַל כָּל מְלָה וּמְלָה דְּאוּרִיתָא רְזִין עֲלָאִין.

ח. כַּיֵּאָזֵל הָוֵי יוֹמֵי זְעִירָן שְׁפַגַּע רַבִּי יִצְחָק לְהָאֵי רַבִּי צְדוּק וּבְנוֹ הֶקְטָן, אָמַר לֵיהּ רַבִּי יִצְחָק: אֲנִי הוּא בְּרִיךְ אוֹחְרָא, אָמַר לֵיהּ: עֲבִידְנָא לֵיהּ הִלּוּלָא, וְאַשְׁתָּאֵר אֲצֵל אֲשֵׁתוֹ. אַחַר כֶּף שָׂאֵל אוֹתוֹ: מַאי טַעְמָא לֹא זְמִינִת לִי לְהִלּוּלָא דְבְּרִיךְ, אָמַר לֵיהּ: חֲזִיךְ, דְּלֹא זְמִינְךָ לְהִלּוּלָא דְבְּרִי בְּגִין תְּלַת מְלִין: א' דְּלֹא יִדְעֵנָא בְּךָ דִּילְמָא אַנְתָּ גְבַרְא רַבָּה וְאַפְגַּם בִּיקְרָךְ. שְׁנִית - דְּלְמָא אַנְתָּ אָזִיל בְּבַהִילוֹ לְאוּרִחְךָ וְלֹא אֲטַרַח לְךָ.

קנ) פְּרוּשׁ הַזֶּהֶר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

נכנס רבי יצחק אל רבי שמעון בן יוחאי והרצה לפניו דברי תורה אלו, ששמע בדרך. אמר רבי שמעון: "ודאי יפה הם דורשים, והם בניו של רבי צדוק החלש". ומדוע נקרא 'החלש'? משום שארבעים שנה שרוי היה בתענית על ירושלים, שלא תחרב, והיה דורש על כל מלה ומלה שבתורה סודות נפלאים.

קנא) פְּרוּשׁ הַזֶּהֶר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

לא עברו ימים רבים עד ששוב פגש רבי יצחק את רבי צדוק ואת בנו הקטן. שאלו רבי צדוק: "היכן הוא בנך האחר?" השיב לו: "הוא נשא אשה ונשאר אצל אשתו". אחר כך שאלו רבי יצחק: "מדוע לא הזמנת אותי לשמחת נשואי בנך?" השיב לו רבי יצחק: "חזירי, שלא הזמנתיך לחתונת בני משום שלש סבות: שלא הכרתיך, וחסשתי שמא אדם גדול אתה ואפגע בך. חשבתני שאולי ממהר אתה לדרךך.

סדר הלימוד ליום כד אייר [יום 231 בשנה]

ז. כִּינּוּטֵעַם הַשְּׁלִישִׁי הוּא - דְּלֹא תִכְסֹף קַמִּיהַ חֲבוּרָה דִּילָן, דְּכָל אֵלִין דְּאֲנוּן אַכְּלִין בְּפִתּוּרָא דְחִתָּן וְכֻלָּהּ, כְּלֵהוּ יְהִיבִי מִתְּנֹת וּבְזִבּוּזִין לְהַחֲתֵן, וְאוּלֵי אַנְתָּ גְבַר מְסַכְּנָא. אָמַר לִיה רַבִּי יִצְחָק: מַאי שְׁמִךְ, אָמַר לִיה צְדוּק זִוטָא, בְּהֵהוּא שְׁעֵתָא - אָמַר רַבִּי יִצְחָק - אוּלִיפְנָא מִינֵיה תְּרִיסַר רְזִין דְּאוּרִיתָא, עַד כְּאֵן.

דורות הראשונים היו דוברים אמת

י. נִלְמַד מְזֵה הַמַּעֲשֶׂה, שְׁאֲמָרוּ שְׁדוּרוֹת הָרִאשׁוֹנִים הָיוּ אוֹמְרִים בְּפִיָּהֶם כְּאֲשֶׁר הָיָה הָאֱמֶת בְּלִבְכֶם, וּמֵה מְאֹד הוּא מְשַׁבַּח הַדְּבוּר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּדֹאִיתָא בְּזֵהָר פְּרָשַׁת פְּקוּדֵי (דף רסד עמוד ב), כִּי"ש מִשְׁחִיתִים מִיְחָדִים אֲשֶׁר הֵם תַּחַת שְׁלִטוֹן שֶׁל אֶפְרַיִם וְחֻמָּה, וְהֵמָּה מְמַנִּים לְשִׁמְעַע דְּבָרִים שֶׁל כָּל אֵלִין דְּמַחְיָכִין בְּמַלְיָן דְּאוּרִיתָא אוּ בְּמַלְיָן שֶׁל יִרְאָה וּמוֹסַר.

קנב) פרוש הזהר בלשון קדש:

וכדי שלא תתבייש בפני מפרנו, מאחר שנהוג אצלנו, שכל האוכלים על שלחנם של החתן ושל הפלה נותנים להם מתנות, ואולי עני הנך, ואין בכוונתך לתת - ותתבייש".

שאלו רבי יצחק: "מה שמך?" אמר לו: "צדוק הקטן". "באותה שעה" - אמר רבי יצחק - "למדתי ממנו תריסר מסודות התורה".

קנג) פרוש הזהר בלשון קדש:

יש משחיתים מיחדים אשר הם תחת שלטון של אפר וחרמה, והמה ממננים לשמעע דברים של כל אלו הלוועגים לדברי תורה או לדברי יראה ומוסר.

ענש המדברים סרה נגד תלמידי חכמים

יא. וכן הם מיחדים לשמע דברי כת המדברים איזה גנות, חס ושלום, על איזה תלמיד חכם או על איזה אדם כשר, ובאלו הדברים גורמים, שהנחשים מפשיטים מעליהם את העור שלהם והוא כואב להם וצועקים בקול גדול, עד שמעוררים את הנחשים המשחיתים העומדים בחדרי גיהנם הנקרא בור, וגם הם מפשיטים עורם מעליהם וצועקים, עד שמעוררים לנחש סמא"ל אשר הוא ממנה עליהם וקשקשת שלו הוא מנח לפניו, ואז פורחים משחיתים ומחבלים היוצאים מקשקשים דיליה [פרוש: מקשקשים שלו], ומהם מתעוררים גזרות רעות, וכל זה הוא על ידי דבור של דפי כנזכר לעיל.

סדר הלימוד ליום כה אייר [יום 232 בשנה]

ענש המקלל עצמו בכעס או זורק כלי בחמתו

יב. וכן יש משחיתים מיחדים הנקראים (איוב ג ז) "אוררי יום" (זהר שם דף רסו עמוד א), והם ממנים על מי שמקלל עצמו באיזה שבועה או שמקלל עצמו בכעס, ונוטלין האי קללה ומקרבין אותה אל (ישעיה כז א) "נחש עקלתון", כת של סמא"ל, ועל ידי כך הוא מקטרג ומעורר צרות רבות ורעות, וכן יש משחיתים על המגזם גזומים, שהם לא כדת תורתנו הקדושה, או שזורק כלי בחמתו, אזי אותן הממנים נוטלין אותן דברים רעים ומעלים אותן לבית ועד שלהם ואומרים (זהר שם דף רסג עמוד ב): קיידא קרבנא דפלגיא דקריב לון, ומכריזין כרוז:

וַיִּלְהָאֵי פְלַנְיָא, דְּאֶסְטָאָה בְּתַר אֶל זֶר וּפְלַח לְאֵל נְכָר
וְכוּ'.

יג. רָאָה גַם רָאָה, כַּמָּה שְׁלוּחִים וּמְמַנִּים וְהִרְפְּתָקְאוֹת
וְסִבּוֹת יֵשׁ עַל הָאָדָם, שְׂיִסּוּדוֹ הוּא מַעְפָּר וְסוּפוֹ יְהִיָּה
לְעַפָּר, וְכָל זֶה יֵשִׁים הָאָדָם אֶל לְבוֹ לְחֹשֶׁב אֶל הַסּוּף
וְהַתְּכָלִית, כִּי הָאָדָם אֵינּוּ יוֹדֵעַ מַה יוֹלֵד יוֹם וּמַה תִּגְרַם לוֹ
הַשְּׁעָה וּמַה יַּפְעֵל לוֹ הַרְגַע, כִּי הַתְּעִיף עֵינֶיךָ בּוֹ וְאֵינְנוּ,
וְהִרְבָּה שְׁלוּחִים לְמָקוֹם בְּרוּךְ הוּא לְעֲנוּת בּוֹ הָאָדָם, וּפְתַע
פְּתָאוֹם נִלְכָד בְּפַח יוֹקָשִׁים.

דרכי השם יתברך במשפט על דרכי בני אדם

יד. וְהִרְאָיָה מְאִיּוֹב, שְׁהִיָּה יָרָא אֱלֹקִים וְסָר מֵרַע, וְאָף עַל
פִּי כֵן עַל חַטָּא קָטָן קָטָן קָטָן הַשְּׁטָן עָלָיו - וְנִמְסָר הוּא
וּבְנָיו בְּיַד הַשְּׁטָן, וְנִאָבֵד עֲשָׂרוֹ מִמֶּנּוּ כְּהַרְף עֵינַי, וּמִתּוֹ בְּנָיו,
וְאַחַר כֵּן בָּאוּ עָלָיו יְסוּרִים כַּמְבָאָר בְּסִפְרֵי אִיּוֹב, וּמִרְב
הַצָּעַר קָלַל אִיּוֹב אֶת יוֹמוֹ אֲשֶׁר נוֹלַד בּוֹ, וְדָבַר דְּבָרִים
קָשִׁים כָּלפִּי מַעְלָה, וְעַל יְדֵי כֵן בָּאוּ אֵלָיו חֲבָרִיו וְהוֹכִיחוּ
אֶת אִיּוֹב, וְאָמְרוּ אֵלָיו שְׁלֵא יִבְעֵט בְּיְסוּרִים, כִּי כָּל דְּרָכֵי
ה' הֵם בְּמִשְׁפָּט עַל דְּרָכֵי בְּנֵי הָאָדָם, וּכְשֶׁהִיָּה אִיּוֹב שׁוֹמֵעַ
לְעֲצַת חֲבָרָיו הַמוֹכִיחִים אוֹתוֹ בְּזָכוֹת זֶה אַחֲרֵיתוֹ יִשְׁגָּה
מְאֹד, וְכָפַל כְּפָלִים נָתַן לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂכָרוֹ בְּעִבּוּר
שְׁשֻׁמַע לְקוֹל יִרְאָה וְתוֹכַחָה.

הצדיק מוציא נשמות מן הגיהנם

טו. וְהִנֵּה אָכְתָב לְךָ מֵאָמַר אַחַד מִהַזֹּהָר פְּרִשְׁתָּ לְךָ לְךָ
(זֶהר תְּדַשׁ, דָּף ל"א עמ"ד ב') הַשְּׂיָךְ לְעֲנִיָּן זֶה וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:

(בראשית יד כא) "וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ סְדוּם אֶל אַבְרָם וְגו', בְּשָׁעָה שֶׁהִנְשָׂמָה יוֹצֵאת מֵהַגּוֹף שֶׁל צְדִיק וְעוֹבְרֵת עַל פֶּתַחַּהּ שֶׁל גֵּיהֶנֶם וְרוֹצָה לְקַרְא שָׁם אֶל ה' בְּקוֹל תְּפִלָּה, כִּי גְדוֹל כּוֹחַם שֶׁל צְדִיקִים שֶׁעַל יְדֵי תְּפִלָּתָן יִנָּתֵן לָהֶם רְשׁוּת לְהוֹצִיא רְשָׁעִים בְּחֻזְקָה מִגֵּיהֶנֶם, אֲזִי עוֹמֵד שָׁר שֶׁל גֵּיהֶנֶם שֶׁהוּא נִקְרָא "מֶלֶךְ סְדוּם", עוֹמֵד לְנֶגֶד נִשְׁמַת הַצְּדִיק שֶׁנִּקְרָאת א"ב ר"ם, שְׁלֹא יִתְפַּלֵּל עַל זֹאת, כִּי אִם כֵּן מֵה הוּא אֲמַנְתּוֹ וְחָשִׁיבְתוֹ שְׁנוּטָלִים מִיָּדוֹ מֵה שֶׁכָּבֵר נִמְסָר אֲצִלוֹ.

מזו. וְאוֹמֵר הַמֶּלֶךְ סְדוּם, שֶׁהוּא שָׁר שֶׁל גֵּיהֶנֶם, אֶל הַצְּדִיק: הִנֵּה אֶתְּה צְדִיק מֵה לָךְ לְהוֹצִיא אוֹתָן הָרְשָׁעִים שֶׁלֹּא שָׁמְעוּ לְקוֹל הוֹרִים וּמוֹרִים וְהִעִיזוּ פְּנֵיהֶם לְנֶגֶד תְּלִמִּיד חֶכֶם, עַל כֵּן הֵן שְׁלֵי רְשָׁעִים הֵם וַיֵּאבְדוּ, אָכֵן אִף כְּשֶׁחֲטָאוּ הִרְבֵּה, וּלְבִסוּף כְּשֶׁשָׁמְעוּ לְקוֹל הוֹרִים וּמוֹרִים וְקִבְלוּ דְבָרֵי תְּלִמִּידֵי חֶכְמִים, אִף שֶׁלֹּא עָשׂוּ תְּשׁוּבָה כָּלֵל, נִקְרָאִים רְכוּשׁ שֶׁל הַצְּדִיק, שֶׁמִּחֲזִירָן בְּמִחְשַׁבְתּוֹ לְמוֹטֵב אוֹתָן הָרְשָׁעִים קַח לָךְ מִגֵּיהֶנֶם, וְרֵאוּיִן הֵם לְצֵאת עַל יְדֵי תְּפִלָּתָן, וְלִכֵּן כְּתִיב: "וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ סְדוּם" - שֶׁהוּא שָׁר שֶׁל גֵּיהֶנֶם. "אֶל אַבְרָם" - שֶׁהוּא רְמֵז לְנִשְׁמַת הַצְּדִיק הַנִּקְרָא אַבְרָם, שֶׁהִנְשָׂמָה הוּא חֶלֶק אֱלוֹהִים מִמַּעַל, הַנִּקְרָא א"ב ר"ם וְנִשְׂא. "תֵּן לִי הַנֶּפֶשׁ" - רוֹצָה לֵאמֹר, נִפְשׁוֹתָן שֶׁל הָרְשָׁעִים, שֶׁלֹּא שָׁמְעוּ לְקוֹל הוֹרִים וּמוֹרִים, אֲלֹא הָיוּ מְלַעֲיָגִים עַל דְּבָרֵי חֶכְמִים וְחִדּוֹתֵם. "וְהִרְכוּשׁ קַח לָךְ" - רוֹצָה לֵאמֹר, אוֹתָן רְשָׁעִים אֲשֶׁר שָׁמְעוּ לְקוֹל דְּבָרֵי הַמוֹכִיחִים בְּשִׁמְחָה וְלֹא הָיוּ מְלַעֲיָגִים, נִקְרָאִים רְכוּשׁ שֶׁל צְדִיקִים. קַח לָךְ וְהִצִּילֵם מִדִּינָה שֶׁל גֵּיהֶנֶם.

סדר הלימוד ליום כו אייר [יום 233 בשנה]

צָרִיף לְכַסּוֹת בְּטִלִית אֶת הָרֹאשׁ וְרַב הַגּוֹף

יז. אַז נִשְׁבַּעַת לּוּ נִשְׁמַת הַצְּדִיק שְׁלֵא לִקַּח מֵאוֹתָן הָרָשָׁעִים שֶׁהֵן חֵלֶק שֶׁל שׁוֹר גִּיהֲנָם אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ לְקוֹל חֲכָמִים, וְזֶה שְׁאָמַר הַכָּתוּב (שם כב): "וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל מֶלֶךְ סְדוּם הֲרִימוֹתֵי יָדַי אֶל ה' אֵל עֲלִיוֹן" – בְּשִׁבּוּעָה, שְׁלֵא אֶתְפַּלֵּל בְּעַד אוֹתָן הָרָשָׁעִים אֲשֶׁר הָיוּ מְלַעֲיָגִים עַל דְּבָרֵי תוֹרָה וְהָיוּ מְבִישִׁין תִּלְמִיד חֲכָם, וְזֶה שְׁאָמַר הַכָּתוּב: "וְלֹא אֶקַּח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ" – לְאוֹתָן הָרָשָׁעִים אֲשֶׁר הָיוּ הַמוֹכִיחִים מְכַרְיִזִים לְפָנֵיהֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם שֶׁהוּא עוֹרֵרם וְהוֹכִיחֶם לְמוֹטָב, וּפְרָשׁוּ לָהֶם דְּרָכֵי גֵן עֵדֶן וּשְׂכַר עוֹלָם הַבָּא, וּפְרָשׁוּ גַם כֵּן מִשְׁפָּטֵי גִיהֲנָם, וְהִקְשׁוּ עֲרָפִם לְבִלְתִּי קַחַת מוֹסֵר.

יח. וְלִכֵּן אָמַר, חֲלִילָה לִי "אִם אֶקַּח מַחוּט וְעַד שְׁרוּף נַעַל" – רָמַז גַּם כֵּן בְּזֶה, בְּאוֹתָן הָרָשָׁעִים שֶׁהָיוּ מְזוֹלְזָלִים בְּמַצּוֹת צִיצִית וְהוֹלְכִים בְּלִי צִיצִית לְגַמְרֵי, וְאִם יֵשׁ לָהֶם אַרְבַּע כַּנְּפוֹת בְּשַׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע וְתַפְּלָה, אֵינָם יוֹצְאִים בְּזֶה שְׁאִינוּ מְכַסֶּה רֹאשׁוֹ וְרַב גּוֹפּוֹ. "עַד שְׁרוּף נַעַל" – שְׁאִין מְדַקְדָּקִים בְּהִנָּחַת תְּפִלִּין, שֶׁיְהִיוּ הָרְצוּעוֹת שְׁחוּרוֹת וְיִהְיוּ בְּלִי שׁוּם קֶשׁוּר, שֶׁהָרְצוּעָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּחִתִּיכָה אַחַת וְלֹא בְּב' וְג' חֲתִיכוֹת, וְרֵאִיתִי הָעוֹלָם מְקַלֵּין בְּזֶה, אֲבָל עֲנֵשׁ הָעוֹבְרִים וּמְזוֹלְזָלִים בְּמַצּוֹת צִיצִית וְתַפְּלִין וּמְלַעֲיָגִין עַל דְּבָרֵי תוֹרָה וּמְזוֹלְזָלִין אֶת הַתִּלְמִיד חֲכָם וְלִצְוֹרְבָא מְרַבֵּן [פְּרוּשׁ: וְלִתְלִמִּיד חֲכָם], כִּי הֵם חֵלֶק שֶׁלָּךְ וּבְרִשׁוֹתָךְ שֶׁל מֶלֶךְ סְדוּם, שֶׁהוּא שׁוֹר שֶׁל גִּיהֲנָם.

סדר הלימוד ליום כז אייר [יום 234 בשנה]

המלעיגים על דברי חכמים מתיסרים בגיהנם יותר מכל הרשעים י"ט. ואמר רבי יהושע בן לוי: זמנא חדא [פרוש: פעם אחת] פגעתי סמוך לשער הגיהנם, שמעתי קול כרוז אותן הרשעים שהיו מלעיגים על דברי חכמים, והיו נדונים ביסורים קשים יותר מכל הרשעים, ושמעתי קול מר ויללה מאד וצועקים: וי, וי, דברי תורה ודברי יראה שמענו ולא הטינו און היטב ולשים על לבנו, אוי ואבוי, דברי חכמים שפרשו לנו שכר וענש שמענו ולא קימנו דבריהם, ובתוך כך שמעתי קול שאומרים אלי: בר לואי, בר לואי, לך לאורחך [פרוש: בן לוי, בן לוי, לך לדרךך]. ובאתי כמזכיר אותך שלא תפתח פיה בשום תפלה בעד כחות הנדונים בגיהנם ולילך ולהתפלל בעדם, הלא כתיב עליהם (מלאכי ג כא), שיהיו אפר תחת כפות רגלי הצדיקים, עד כאן לשון הזהר.

צריך לזכר תמיד שכל העולם הזה הוא הבגד

ב. על כן לא יקל האדם בעיניו, ויזכר את מעמדו בעולם השפל שהוא הבגד וריק, והוא להוט אחר עסקיו ומחיתו בכדי שישכח לגמרי עבודת בוראו ותברך שמו ברוך הוא, ולא ישים אל לבו לקבע ללמד שיעור אחד בתמידות, ואם אין ביכלתו ללמד בעצמו, אזי יקבע לו זמן שישמע לקול המוכיחים אותו, אז ישמע באזנו ויתחרט, ושב ורפא לו.

רק תורה ומצוות מגינים עליו בעולם העליון

כא. ויזכר שסוף האדם הוא למיתה, ואי אפשר לו

לְהַפְטֹר מֵהַדִּין הָעֲלִיּוֹן זֹלַת תּוֹרָה וּמִצְוֹת הַמְּגִינִים עָלָיו,
וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם יִתְבוּנָן הָאָדָם תַּכְף בְּקוּמוֹ, בְּמִסְתָּרִים תִּבְכֶּה
נַפְשׁוֹ עַל חַטָּאת נַעוּרָיו וּפְשָׁעָיו וַיֵּאָנַח בְּשִׁכְרוֹן לֵב.

אָפֵן הָאָנְחָה עַל הַחַטָּאִים

כב. וְכָתְבוּ בְעֲלֵי מוֹסֵר, כְּשֶׁהָאָדָם נֵאָנַח עַל חַטָּאָיו, יֹאמֵר
אֵל לִבּוֹ: לְבִי, לְבִי, אֲשֶׁר הוּא קָשָׁה כְּאֶבֶן וּבִלְתִּי נִמְס
מִרַב מְרִיף הַקָּשָׁה, בְּזִכְרָךְ, וְאִם נַעֲשִׂיתָ בְשִׁבִיל
הַחַטָּאִים וּפְשָׁעִים כְּבִרְזֵל וְכְאֲבָנִים, אִף עַל פִּי כֵן רְאוּי לָךְ
לְהַפְתִּיחַ מִרַב אֲנַחוּתִי, הַמְשַׁבֶּרֶת הָרִי בְרִזֵּל וְהָרִי אֲבָנִים.

סדר הלימוד ליום **כח אייר** [יום 235 בשנה]

יותר טוב להתאנח בעולם הזה על החטאים

כג. הַטּוֹב לָךְ לְהִמָּתִין עַד כִּי תִפְתַּח לָךְ שׁוֹחָה בְּמָקוֹם צָר
וְאָפֵל בְּקִבְרֵךְ, כִּי אַז תּוֹלַע קָטָן יִפְתַּח מוֹרְשֵׁי לְבָבְךָ
וַיִּבְדֵּק הַיֵּטֵב כָּל חֲדָרֵי לְבָבְךָ, וַיַּחֲפֹשׂ מְזוֹנוֹ בְּכָל קְרִבֵי מַעֲיָךְ,
וַיֵּצֵא יֵצֵא וַיֵּשׁוּב כְּבַעַל הַבַּיִת בְּאַפְדָּנוֹ [פְּרוּשׁ: בְּאַרְמוֹנוֹ].

אמנם יותר טוב לך להפתח עתה אל גְּנוּחֵי וּיְלֻלָּה עַל
חַטָּאִי וּפְשָׁעֵי אֲשֶׁר הִרְבִּיתִי הִלְכָתִי אַחֵר תֵּאֲרוֹת
לְבִי, וּמָה אַעֲשֶׂה לַיּוֹם הַפְּקָדָה, כִּי יִבְקֹשׁ חֲשׁוֹבוֹנִי? וּמָה
אָשִׁיב עַל עוֹוֹנֵי?

כד. וְהִנֵּה כְּאֲשֶׁר יַחֲשֵׁב הָאָדָם בֵּן וַיִּשְׁלִיךְ אֶת גְּאוֹתוֹ
וַיִּשְׁמַע לְקוֹל הוֹרִים וּמוֹרִים וַיִּקְבַּע עֵתִים לַתּוֹרָה
בְּכָל יוֹם, אֲזִי אָפֵלוֹ שְׁלֵא יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, יוֹכֵל לְהִרְפֹּא עַל
יְדֵי תִפְלַת נִשְׁמָתָן שֶׁל צַדִּיקִים.

כה. ומִכָּל שֶׁכֶּן כְּשִׁיתְעוֹרֵר בְּעֲצָמוֹ לְשִׁמְעַ לְדַבְרֵי הַמּוֹרִים
 דְּרַכֵּי צְדָק וַיַּעֲשֶׂה עַל יְדֵי זֶה תִּשׁוּבָה, אָז מַעֲלָתוֹ
 גְּדוּלָּה מְאֹד, וַיִּנְצַל מֵעֲנָשִׁים הַמָּרִים וְקָשִׁים הַנּוֹזְכִּים לְעֵיל,
 זוֹלַת שְׁכָרוֹ אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעֵקֶב שְׁכָרוֹ, "מָה רַב טוֹבָךָ אֲשֶׁר
 צָפַנְתָּ לִירְאִיךָ" (תהלים לא, ט), אָמֵן.

פְּרִשְׁת בַּמִּדְבָּר פָּרָק ט"ז

א. כְּתִיב (דְּבָרִים ו, ז) "וּשְׁנַנְתֶּם לְבַנְיָךְ" וְגו', אֲזַהְרֶה לְאָב
 שְׁמִחָיִב לְלַמֵּד בְּעֲצָמוֹ עִם בְּנוֹ וּלְחַדֵּד אוֹתוֹ בַּפְּלִפּוּלָא,
 שְׁלֵא יִהְיֶה בְּנוֹ טַפֵּשׁ בַּתּוֹרָה, וְאִם הָאָב אֵינוֹ בַּעַל תּוֹרָה,
 אָזִי הוּא מְצִינָה "וַיְדַבֵּר בָּם" - שְׁיִדְבֹּר עַל לֵב הַמְּלַמְּדִים
 שְׁיִלְמְדוּ עִם בְּנָיו, וַיְדַרְיָךְ בְּנָיו בְּמִשְׁא וּמִתָּן וּבְדַרְיָךְ אֶרֶץ,
 וּבְכָלֶן יִדְקֶדֶק הָאָדָם הַיֵּטִב שְׁלֵא יַעֲבֹר עַל הַתּוֹרָה, חֵס
 וְשָׁלוֹם, אֶפְלוּ כְּמֵלֵא נִימָא. "בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ" - צְרִיךְ
 לְהַתְּנַהֵג בְּבֵיתוֹ בִּירְאָה וּלְהַנְהִיג בְּנֵי בֵיתוֹ שְׁיִהְיֶה בֵיתוֹ
 פְּתוּחַ לְעַנְיִים, וְשְׁלֵא יִהְיֶה בֵיתוֹ רְגִיל בְּדַבְרִים שֶׁל לְשׁוֹן
 הָרַע, וְלֹא יִשְׁמַע בְּבֵיתוֹ שׁוֹם קָלְלָה וּשְׁבוּעָה.

יַעֲקֹב אֲבִינוּ הָיָה מוֹכֵן לְדוֹרוֹן, פִּיּוּס וּמְלַחְמָה עַל כֵּן טוֹב לְאָדָם שְׁיִכֵּן
 עֲצָמוֹ גַּם כֵּן לִג' דְּבָרִים אֵלוֹ

"וּבְלִבְתְּךָ בְּדַרְיָךְ" - יַעֲסֵק בַּתּוֹרָה כְּפִי יְכַלְתוֹ וַיִּתֵּן צְדָקָה
 לְפִי יְכַלְתוֹ, כְּמוֹ שְׁמַצִּינוּ בְּיַעֲקֹב אֲבִינוּ, שְׁהָיָה
 מוֹכֵן לְדוֹרוֹן וּלְפִיּוּס וּלְמַלְחָמָה: לְדוֹרוֹן - זֶה מִתְּנֻת
 עַנְיִים, דְּאֶקְרִי דוֹרוֹן לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כַּנּוֹכַר בְּזַהַר כְּמָה
 פְּעָמִים, וּלְפִיּוּס - זֶה תְּפִלָּה, לְרִצּוֹת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בַּתְּפִלָּה וּבַתְּחֻנוּנִים, וּלְמַלְחָמָה - הֵינּוּ מְלַחְמַת הַתּוֹרָה,

וּבִזְהָרָה הָיָה מְתִישׁ כַּח שֶׁל עֲשׂוֹ הַרְשָׁע וְשֶׁר סְמָא"ל. עֵינַי שָׁם
בְּזִהָר פְּרֻשֶׁת וְאֶתְחַנֵּן (עמוד תקי"ג בסוף העמוד) (דף רסט עמוד א).

"וּבְשִׁבְבֵךְ" - לְהִתְנַהֵג בְּקִדְשָׁה לְיַחַד שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּקִרְיַאת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ, וְיִקְדָּשׁ
עֲצָמוֹ בְּשַׁעַת תְּשֻׁמִּישׁ.

"וּבְקוּמָךְ" - לְהִזְדַּרֵּז לְעַמֵּד וּלְהִתְפַּלֵּל וּלְתַן שִׁירוֹת
וּתְשֻׁבָחוֹת לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל
שְׁהִיחֻזִּיר לוֹ נְשֻׁמָּתוֹ, וְאַחַר כֵּן יַעֲסֹק בְּטִיב הָעוֹלָם
בְּמִשָּׂא וּמִתֵּן בְּאַמוּנָה.

ג. עַל כֵּן טוֹב לְאָדָם שְׂיִכִּין עֲצָמוֹ גַּם כֵּן לְג' דְּבָרִים
הַנִּזְכָּרִים לְעִיל: לְדוּרוֹן וּלְפִיוֹס וּלְמִלְחָמָה. דוּרוֹן הוּא
מִתְנַהֵג לְעֲנִיִּים קָדָם הַתְּפִלָּה - שֶׁהִיא הַפִּיּוֹס, וְאַחַר כֵּן יִקְבַּע
עֲתִים לְתוֹרָה - שֶׁהוּא הַמִּלְחָמָה.

סדר הלימוד ליום כט אייר [יום 236 בשנה]

רבי אליעזר מגלה לרבי עקיבא סתרי תורה

וַיֵּמָר לִי לְהַעֲרִיךְ גְּדֹל מַעֲלַת מְלַחֲמַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
בְּזִהָר פְּרֻשֶׁת וַיֵּרָא (דף צ"ח עמוד א) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:
כִּי־כִשְׁחָלָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, הָאִי יוֹמָא עָרַב שַׁבַּת הָיָה

קנדה) פרוש הזהר בלשון קדש:

זו הקרבן שפלוגי הקריב לנו, ומכריזין כרוז: וי לאותו פלוגי, שנטה אחר
אל זר ועבד לאל נכר וכי'.

קנה) פרוש הזהר בלשון קדש:

כשחלה רבי אליעזר הגדול, אותו יום ערב שבת היה, והושיב לימינו את

וְאוֹתֵיב לִימִינֵיהּ הוֹרְקְנוּס בְּנוֹ, וְהָיָה מְגַלָּה לֵיהּ עֲמִיקְתָּא
וּמִסְתַּרְתָּא, וְעָאלוּ קַמֵּיהּ חַכְמֵי הַדּוֹר וְאוּלִיט לְהוּ עַל דְּלֹא
אַתּוּ לְשִׁמְשָׂא לֵיהּ, בְּכָה רַבִּי עֲקִיבָא וּבְקִשׁ מֵאֲתוּ שְׂיִלְמַד
אַיְזָה דְּבַר עֲמוּ קֳדָם מוֹתוּ.

ד. פִּתְחָא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּמַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה, וְאַתָּא אִשׁ וְאַסְחָר
לְתַרְוֵיהוֹן, אָמְרוּ חַכְמֵי הַדּוֹר: לֵית אָנָּן חֲזִינָן לְמַשְׁמַע
דָּא. נִפְקוּ וְעָמְדוּ בַּפְתַּח הַחוּצָה וְכוּ', וְהָוֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אוּלִיף לְרַבִּי עֲקִיבָא ג' מֵאוֹת הֶלְכוֹת בְּבִהְרַת עֲזָה, וְאַחַר
כֶּף אוּלִיף לֵיהּ סוּדוֹת בְּשִׁיר הַשִּׁירִים וְכַד הָוֵי מְטִי לְפָסוּק
(שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ה): "סִמְכוּנֵי בְּאֲשִׁישׁוֹת רַפְדוּנֵי בַתְּפוּחִים כִּי
חֹלֶת אֶהְבֶּה אָנִי", לֹא הָוֵי יָכוֹל רַבִּי עֲקִיבָא לְמַסְבֵּל,
וְאַרְיִם קָלִיָּה בְּכִיָּה וְלֹא הָוֵי מְמַלֵּל מְדַחִילוּ דְשְׂכִינְתָּא
דְהָוֵי תַמְזָן.

פ. וְאַחַר כֶּף הַשְּׁבִיעֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֶת רַבִּי עֲקִיבָא, שְׁלֹא
יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוּם חַד פְּסוּק מִן שִׁיר הַשִּׁירִים, כִּי

הוֹרְקְנוּס בְּנוֹ, וְהָיָה מְגַלָּה לוֹ סַתְרֵי תוֹרָה, נִכְנְסוּ אֵלָיו חַכְמֵי הַדּוֹר, קָלַל
אוֹתָם עַל שְׁלֹא הִגִּיעוּ לְשִׁמְשׁוֹ. בְּכָה רַבִּי עֲקִיבָא וּבְקִשׁ מִמֶּנּוּ שְׂיִלְמַד עֲמוּ
אַיְזָה דְּבַר קֳדָם מוֹתוּ.

קנו) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קֳדָשׁ:

פִּתְחָא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּמַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה, יִצְאָה אִשׁ וְהִקִּיפָה אוֹתָם. אָמְרוּ חַכְמֵי
הַדּוֹר: "אֵין אָנּוּ רְאוּיִים לְשִׁמְעַ דְּבַרֵּי תוֹרָתָם". יִצְאוּ וְעָמְדוּ בַּפְתַּח הַחוּצָה
וְכוּ', וְהָיָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְלַמֵּד לְרַבִּי עֲקִיבָא שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הֶלְכוֹת בְּבִהְרַת עֲזָה,
וְאַחַר כֶּף לְמַד אוֹתוֹ סוּדוֹת בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, וּכְשֶׁהִגִּיעַ לְפָסוּק: "סִמְכוּנֵי
בְּאֲשִׁישׁוֹת רַפְדוּנֵי בַתְּפוּחִים כִּי חֹלֶת אֶהְבֶּה אָנִי" - לֹא הָיָה יָכוֹל רַבִּי עֲקִיבָא
לְסַבֵּל, הָרִים קוּלוֹ וּבְכָה, וְלֹא יָכַל לְפַתַּח פִּיו מִפְּחַד הַשְּׂכִינָה שֶׁשְׂרָתָה שָׁם.

קנז) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קֳדָשׁ:

וְאַחַר כֶּף הַשְּׁבִיעֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֶת רַבִּי עֲקִיבָא, שְׁלֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוּם פְּסוּק

היכי דלא לחרב עלמא, כי העולם אין כדאי להשתמש בסוד שיר השירים שהיא קדש קדשים, לבתר זה נפיק רבי עקיבא וזלגו עינוהי דמעין ואמר: וי לעלמא דאשתאר יתום מנך רבי אליעזר, ואחר כך עלו חכמי הדור ודברו עמו, וכשראה רבי אליעזר שהוא קרוב ליציאת נשמתו, הניח ידיו על לבו ואמר: עלמא עלאה, נהירו ובוצינא יגזו בך. שתי תורות ישתכחון יומא דין מן עלמא דין, ובאותו הפעם לא היה רבי עקיבא אצלו, ושאלו ליה חכמי הדור: סנדל של יבום מקבל טמאה או לאו, אמר רבי אליעזר: טהור, ויצאה נשמתו בטרה.

י. כהן במוצאי שבת בא רבי עקיבא לבקרו, ומצאו שמת רבי אליעזר קרע ללבושיה ובכה וכו', והיה צונח ואמר: שמיא, שמיא, אמרו לשמשא ולסיהרא, דנהירו דהוי יתיר מנהון והא אתחשף.

אחד מן שיר השירים, כי אהרת העולם יחרב, שאין העולם כדאי להשתמש בסוד שיר השירים, שהיא קדש קדשים. לאחר מכן יצא רבי עקיבא כשמעיניו זולגות דמעות ואמר: "וי לעולם שנסאר יתום ממך רבי אליעזר", ואחר כך נכנסו חכמי הדור ודברו עמו, וכשראה רבי אליעזר שהוא קרוב ליציאת נשמתו, הניח ידיו על לבו ואמר: "עולם העליון, האור והארה יגזו בך. שתי תורות ישתכחו היום הזה מן העולם הזה". ובאותו הפעם לא היה רבי עקיבא אצלו. ושאלו אותו חכמי הדור: "סנדל של יבום מקבל טמאה או לאו?" אמר רבי אליעזר: "טהור". ויצאה נשמתו בטרה.

קנח) פרוש הזהר בלשון קדש:

במוצאי שבת בא רבי עקיבא לבקרו ומצא את רבי אליעזר שמת, קרע את בגדיו ובכה וכו', והיה צונח ואומר: "שמים, שמים, אמרו לשמש וללבנה - שהאור אשר היה מאיר עוד יותר מהם - נחשף."

סדר הלימוד ליום א סיון [יום 237 בשנה]

הָאָדָם צָרִיף לְהִתְפַּלֵּל שְׂיָמוּת מִיַּתַּת נְשִׁיקָה

אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה: בְּשַׁעָה שֶׁנִּשְׁמַת הַצַּדִּיק רוּצָה לְצֵאת מֵהַגּוֹף, אֲזִי הִיא בְּשִׁמְחָה מִחֲמַת הַבְּטָחוֹן שֶׁיִּקְבַּל שָׂכָר בְּעוֹלָם הַבָּא, וּכְשֶׁרוּצָה הַשְּׂכִינָה וּמִלְאָכִין קְדִישִׁין וְנִשְׁמוֹת צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים הוֹלְכִין לְקִרְאתָהּ לְלוֹת אֶת הַנִּשְׁמָה, אֲזִי הִיא יוֹצֵאת בְּמְרוּצָה מֵהַגּוֹף אֲשֶׁר הִיא שָׂם וּמִשְׁתַּחֲוֶה אֶרְצָה נֶגֶד הַשְּׂכִינָה (עין שם בַּמִּדְרָשׁ הַנּוֹעֵלִים וְתִמְצָא נַחַח).

עַל כֵּן צָרִיף הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה כְּשִׁיבּוֹא יוֹם קֶצֶו שֶׁתּוֹבֵא הַשְּׂכִינָה אֵלָיו וְיָמוּת מִיַּתַּת נְשִׁיקָה, מִיַּתַּת שֶׁל שִׁיבָה טוֹבָה, וּכְשֶׁהַשְּׂכִינָה בָּאָה אֵלָיו, אֲזִי שֶׁלְשָׁה כְּתוּת מִלְאָכִים עִמָּה: אַחַת אוֹמֶרֶת שְׁלוֹם וְכוּ'.

פָּרָק ס"ח

א. כְּתִיב (מְשָׁלִי כ, כז) "נִרְ ה' נִשְׁמַת אָדָם", פָּרַשׁ בְּזֵהר פָּרַשַׁת מְשִׁפְטִים (דָּף צ"ט עמוד ב') וְזֵה לְשׁוֹנוֹ, "נִר" הוּא רְאִשֵׁי תְבוּת: נִשְׁמָה רוּחַ, דְּאֲנוּן מְאִירִין כְּחֵדָא, וְנִשְׁמָה אִיְהִי קְדִישָׁא מְאֹד, [פְּרוּשׁ: שְׁהֵם מְאִירִים כְּאֶחָד, וְהַנִּשְׁמָה הִיא קְדוּשָׁה מְאֹד] עַל כֵּן הִיא מִתְעַטֶּפֶת בְּרוּחַ דְּגַמַּת מְלָבוּשׁ. וַיֵּשׁ עוֹד בְּאָדָם וְהוּא בְּחִינַת הַנֶּפֶשׁ וְהוּא לְמִטָּה מִהַרוּחַ, כִּי הַנִּשְׁמָה שְׂרוּי בְּמַחַ, בְּמִקּוֹם הַנְּחַת תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, וְהַרוּחַ בְּלֵב נֶגֶד תְּפִלִּין שֶׁל יָד הַשְּׂמְאֵלִית, וְהַנֶּפֶשׁ הִיא בְּכַבֵּד שֵׁישׁ בּוֹ רְבוּי דָם, וּכְנֶגֶד הַנֶּפֶשׁ צִוָּה הַקְּדוּשׁ

ברוך הוא לקיים מצות ציצית כדי שיהיו השלשה מצוות הנזכרים מאירים לכל חלק נפש רוח נשמה.

כל טפי דמים שבגוף המה במנון ובמשקל לפני הקדוש ברוך הוא, וכל אברי גידי האדם המה לעבד עבודת השם יתברך

ב. וידוע מאמרי רבותינו זכרונם לברכה (סוטה פ"ק יז עמוד א), כי במצות ציצית יש חוט אחד של תכלת, משום דתכלת דומה לרקיע וכו' ולכסא הכבוד, ועל כן מצות ציצית הוא חוט אחד של תכלת לקדש הנפש בכבוד, לפי שעקר הדם והכעס הוא בכבוד, ולכן כב"ד הוא חסר וא"ו מכבו"ד השמים, וכשהאדם נזהר בנפשו לבלתי לחטא בה, הרי הוא משעבד גם הנפש תחת הקדשה בשלמות. אשרי לו ואשרי חלקו, כי כל טפי דמים שבגוף המה במנון ובמשקל לפני הקדוש ברוך הוא, וכל טפי דמים וכן אבריו וגידיהו של האדם המה לעבד עבודת ה'.

סדר הלימוד ליום **ב סיון** [יום 238 בשנה]

י"ח חליות בשדרה כנגד י"ח ברכות בתפלה

ג. כי יש באדם י"ח חליות בשדרה, שהן נגד י"ח ברכות בתפלה שתקנו אנשי כנסת הגדולה, וכל טפת זרע היוצא דרך ח"י חליות לבטלה, אזי הענש הראשון, שתפלתו ביי"ח ברכות אינם מרצים ומקבלין אצל הקדוש ברוך הוא, כי הזרע הוא בא ממח, מן המקום שהנשמה הטהורה שרויה שם, אזי הוא מוסר הקדשה בידיים למקום טנופת הסטרא אחרא, ומכל שכן כשאדם מוציא זרע במקום טמאה, בנדה או בארמית או בנשים האסורות לו מן התורה.

"הַרְשָׁעִים כַּיָּם נִגְרָשׁ"

ד. וְכָל מִי שְׂאִינוּ נִזְהָר בְּחֵטָא זֶה וּמִגְרָה יֵצֵר הָרַע
 בְּנִפְשֵׁיהּ, וּמְכַל שְׂכָן אוֹתָן שְׂמֵדבָּרִים דְּבָרֵי נְבִלוֹת
 בְּפִיהֶם עֲלֵיהֶם נֹאמֵר (יִשְׁעִיָּה נז כ): "וְהַרְשָׁעִים כַּיָּם נִגְרָשׁ"
 וּמִקְרָא מְלֵא הוּא (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עַר רַע בְּעֵינֵי ה'
 וַיִּמְיֹתָהּ ה'" עַל שֶׁהוֹצִיא זָרְעוֹ לְבִטְלָהּ.

וְהִנֵּה אֶעֱתִיק לָךְ בְּקִצְרָה הַצָּרִיף לְעֻנְיֵנוּ מֵהַ שְׂמָצָאֵי
 בְּסִפֵּר "נִחְלַת יְהוֹשֻׁעַ", שֶׁחִבֵּר הָרַב מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי
 יְהוֹשֻׁעַ הָעֶשִׂיל הַכֹּהֵן, בֶּן מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי שְׁלֵמָה ז"ל
 מִקְרָאקָא, שֶׁהָיָה אֵב בֵּית דִּין וְרֹאשׁ מְתִיבְתָא בְּקֵהֶלֶת קֹדֶשׁ
 בְּאַסְקֵעוּיץ וְאַחַר כֵּף הוּא נִתְקַבֵּל לְמוֹרָה צָדֵק בְּקֵהֶלֶת
 קֹדֶשׁ רַעֲכַנְיץ, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, בְּפִרְשַׁת מְשַׁפְּטִים (שְׁמוֹת כב כח):
 "מְלֹאֲתָךְ וְדַמְעָךְ לֹא תֵאָחֵר בְּכוֹר בְּנִיךָ תִּתֵּן לִי", וּפְרָשׁ
 רַש"י ז"ל: "מְלֹאֲתָךְ" - אֵלוֹ הַבְּכוֹרִים, 'וְדַמְעָךְ' - זֶה
 הַתְּרוּמָה וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֵהוּ לְשׁוֹן דְּמַעַ", עַד כָּאן לְשׁוֹן רַש"י
 ז"ל, וּכְדֵי לְיִשֵּׁב הַנִּזְכָּר לְעִיל צָרִיף לְיִשֵּׁב גַּם כֵּן פְּסוּק
 הַקּוֹדֶם, וְגַם צָרִיף עֵיוֹן, דְּרַש"י ז"ל כִּתְבֵּי דְלֹא יוֹדֵעַ לְשׁוֹן
 דְּמַעַ וְכוּ', וּבְמִסְכַּת תְּמוּרָה דָּף ד' (עֲמוּד א) פְּרָשׁ רַש"י:
 "דְּמַעָךְ" - זֶה תְּרוּמָה, לְפִי שֶׁהִיא מְדַמְעַת וְעוֹלָה בְּאֶחָד
 וּמֵאָה מְפִיק לָהּ קָרָא בְּלְשׁוֹן דְּמוּעַ, וְעוֹד יֵשׁ לְעֵין
 בְּתוֹסְפוֹת: "וְדַמְעָךְ" - זֶה תְּרוּמָה, לְפִי שֶׁהִיא מְדַמְעַת
 וְעוֹלָה בְּאֶחָד וּמֵאָה, לְפִי פְרוּשׁ רַש"י, וְלֹא נִהְיָא [פְּרוּשׁ:
 וְלֹא נִרְאָה], דְּזֶה אֵינוֹ אֶלָּא מְדַרְבָּנָן, וְהָרַב רַבִּי מֹשֶׁה
 מְפוֹנְטוֹיזָא פְּרָשׁ, דְּלִכְךָ קָרָא לְתְרוּמָה "דְּמַעַ", לְפִי
 שְׁנוּהֶגַת בְּלַח, וּבְכוֹרִים אֵינוֹ אֶלָּא בִּיבֵשׁ, עַד כָּאן, וְעַל

כְּרַחֵף מְכַרְח לומר, דְּהַתּוֹסְפוֹת פְּרָשוּ, דְּלִשׁוֹן דְּמַעְפָּה הוּא מְלִשׁוֹן דְּמַעוֹת, (ועינן ב"מאיר נתיב" ועינן בְּרַקְנָטִי) דְּפָרְשׁוּ גַם כֵּן "דְּמַעְפָּה" - לִשׁוֹן דְּמַעוֹת, "לֹא תֵאָחֵר" - כְּמוֹ הַטְּפִין הַיּוֹרְדִים מִן הָעֵינַן.

סדר הלימוד ליום ג סיון [יום 239 בשנה]

אזְהַרְתָּ הַתּוֹרָה עַל פְּגַם הַבְּרִית

ה. וְהִנֵּה אֵימָא בְּשׂ"ף פְּרָשַׁת כִּי תֵצֵא (דף נה): "כִּי תִהְיֶינָה לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאֶחָת אֶהְיֶיבָה וְהָאֶחָת שְׁנוּאָה" וְכוּ' (דְּבָרִים כֹּא טו) - יֵשׁ לְפָרֵשׁ פְּרָשָׁה זֹו עַל אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אָדָם וְעַל לִילִית הָרְשָׁעָה, הֵן שְׁתֵּי נָשִׁים, וּלְפִי שְׂאָחַד מְנִי אֶלְף נֶצוּל מַחְטָא זֶה שֶׁל הוֹצָאָת שׂ"ז לְבִטְלָה, בָּאָה הַתּוֹרָה לְהַזְהִיר, שְׁלִפְחוֹת טְפָה רֵאשׁוּנָה יִשְׁמַר אוֹתָהּ, וְזֶהוּ "וְהָיָה הַבֵּן הַבְּכוֹר לְשִׁנְיָאָה" - כְּדִי שְׂכִיּוֹם הַנְּחִילוֹ אֶת בְּנָיו" - שֶׁהוּא יוֹם הַמִּיתָה, יִהְיֶה נִזְכָּר עַל אוֹתָן שְׂדִין וְרוּחִין וְלִילִין, שְׂבָאִין מֵאוֹתָן טְפוֹת שׂ"ז לְבִטְלָה, וּקְרָאָם הַזֶּהר (חֶלֶק א דף גד עמוד ב), שֶׁהֵן הֵן נִגְעֵי בְנֵי אָדָם, וּבְעַת קְבוּרָתוֹ רוֹצִים לְהַתְּחַבֵּר עִמּוֹ וְאֵינָן יְכוּלִין, לְפִי שְׂמַתְגַּבֵּר עֲלֵיהוֹן בֵּן הַבְּכוֹר.

לְהַתְּפַלֵּל בְּדַמְעוֹת

ו. וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב (תְּהִלִּים קִיט, קלו) "פְּלָגִי מֵיִם יָרְדוּ עֵינַי עַל לֹא שְׂמָרוֹ תוֹרָתְךָ", וְלֹא אָמַר 'שְׂמָרְתִּי', אֶלָּא לֹא "שְׂמָרוֹ" תוֹרָתְךָ. פְּרוּשׁ: הָעֵינַיִם יִדְמְעוּ דְּמַעָה, מִפְּנֵי שְׂפָגְמוֹ בְּרֵאֵיהּ, הָעֵינַן רוֹאֶה וְהֵלֶב חוֹמֵד וְכֹל מַעֲשֵׂיָהּ - הַכֹּל הִיא בְּגָרָם רֵאֵית הָעֵינַן, שְׂמַכִּיא הָאָדָם לִיְדֵי קָרִי,

והדמעות הן תקון קרי, כי הזרע בא ממח, וגם הדמעות באין מן המח, לכן צריך האדם להתפלל דוקא בדמעות, וכן כשהוא מתאבל על חרבן בית המקדש ועל אדם כשר שמת.

שמחה של מצוה - ואבלות על חרבן בית המקדש, מכניעים כוחות הטמאה

ז. ואיתא בזהר (חלק ב דף קעח, חלק ג דף ס:) ובכתבי האר"י (עץ חיים שער מט דף קיג:) שאותן שתי זונות שהיו בימי שלמה (מלכים א ג טז) המה מחל"ת ולילי"ת, למחלת יש לה תע"ח מחנות כמנין מחל"ת, ולילי"ת יש לה ת"פ מחנות כמנין לילי"ת, ובשמחה של מצוה מכניע האדם למחל"ת ומחנותיה, וכשמאבל האדם לצורך מצוה אז הוא מכניע הלילי"ת, וזהו נראה לי פרוש הפסוק (קהלת ז ב): "טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה" כי באבלות הוא מכניע שתי כתות יותר.

סדר הלימוד ליום ד סיון [יום 240 בשנה]

רמז בהבאת בכורים - לבטל את שתי הקליפות "מחלת" ו"לילית" ח. והנה ידוע שהבאת בכורים הייתה בשמחה גדולה, כמו שאמרינן במסכת בכורים (פרק ג משנה ג ד), שהחליל היה מכה לפניהם ודברו הלויים בשיר, ולזה נראה לומר, דלכן אמר הכתוב: "מלאתך" - זו בכורים שמביאים אותה בשמחה, ודמעך" - זו דמעות, ובזה הוא מכניע שתי נשים: מחל"ת ולילי"ת, שלא יהיה רשות להם להחטיאך, ואם כן - בכור בניך תתן לי" - בקדשה,

שְׁהִיא טְפָה רֵאשׁוֹנָה, לְכֵן סִמַּךְ לִיה - "וְאִנְשֵׁי קִדְשׁ תִּהְיוּן לִי" - כִּי מִי שֶׁשׁוֹמֵר הַבְּרִית נִקְרָא "קִדּוּשׁ", לְכֵן מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִיתוֹ, יִרְאֶה לְהוֹרִיד דְּמָעוֹת בְּתַפְלָתוֹ, וְאִזּוּ הוּא מְכַנֵּיעַ הַנִּגְעֵי בְּנֵי אָדָם, כִּי שְׁעָרֵי דְּמָעוֹת לֹא נִנְעָלוּ (בְּרִכּוֹת לב עמוד ב), וְכֵן מְצִינּוּ בְּדוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם שֶׁאָמַר (תְּהִלִּים ו ז): "מִטְּתִי בְּדַמְעָתִי עֲרָשֵׁי אִמָּסָה", וְאָמַר (שֵׁם מִב ד) "הֲיִתְהָ לִי דְּמָעָתִי לְחֵם" וְכו'.

אֲזַהֶרָה גַּם לְנָשִׁים לְזַהֵר מִהַרְהוּרִים רָעִים, וְתוֹעֵלֶת קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה

מ. הִנֵּה הָאָר"י ז"ל הִזְהִיר גַּם בְּן לְנָשִׁים לְקָרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה, כִּי קְרִיאַת שְׁמַע מְבַטֵּל נִגְעֵי בְּנֵי הָאָדָם, וְכִמוֹ שֶׁהָאֲנָשִׁים הֵן מְצֻיִּים עַל עֲוֹן קְרִי, שֶׁלֹּא יִהְרָהּרוּ בַּיּוֹם כְּדִי שֶׁלֹּא יִבֹּאוּ לִידֵי טְמָאָה בְּלִילָה, כִּף הַנָּשִׁים מְצוּוֹת לְבַלְתִּי לְהַרְהֵר הַרְהוּרִים רָעִים, וְקְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה הוּא תִקּוּן קְרִי, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ, וְזוֹ דְּבָרִי פִי חֶכֶם חֵן.

א. יֵשׁ לוֹמֵר, דְּנוֹכַל לְפָרֵשׁ הַכְּתוּב: "כִּי תִהְיֶינָה לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים אַחַת אֲהוּבָה" - שֶׁהִיא מְחַלֵּת, שֶׁהִיא נִרְאִית לְבְנֵי אָדָם מְקַשְׁטֵת, וְתָמִיד הִיא בְּמַחֲוֹל וּבְשָׁחוּק, וְהַשְּׁנוּאָה הִיא לִילִי"ת הַרְשָׁעָה, שֶׁהִיא תָּמִיד מְלִילָת וְעוֹסֶקֶת בְּכִכְיָה, לֹא יוֹכֵל לְבַכֵּר אֶת בֶּן הַבְּכוֹר, שֶׁהוּא נוֹלָד מֵאִשְׁתּוֹ הָרְאוּיָה לוֹ, כִּי צָרִיף הָאָדָם לְזַהֵר תָּמִיד עַל כָּל פְּנִים טְפָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁיִּדְבֵּק בְּאִשְׁתּוֹ.

אם ימהר לעשות תשובה יהיה טוב לו

י. וְכֵל מִי שֶׁנִּכְשַׁל, חָס וְשָׁלוֹם, בְּעוֹוֹן זֶה יַעֲיֵן לְעִיל פְּרָק ב' וְלִקְמֵן פְּרָק ס"ט וּפְרָק ע', וַיִּמְהַר בְּתִשְׁבּוּבָה, וְאִזּוּ טוֹב יִהְיֶה לוֹ אֲמֵן סְלָה.

פרשת נשא   פָּרַק ט"ט

א. צָרִיךְ הָאָדָם לָדַעַת, כִּי הַמַּחְל"ת הַנּוֹצֵרֶת לְעֵיל בְּפָרֶק ט"ח, הִיא וְכַת שְׁלָה, לְפַעֲמִים הִיא נִרְאִית לְפָנֵי הָאָדָם אִף בְּהֶקִּיץ, וְהִיא נִרְאִית אֵלָיו כְּאִלוּ הִיא אִשָּׁה יָפָה וּמִרְאִית לוֹ פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְשׁוֹחֲקַת עִם הָאָדָם וּמִיֵּלְדַת בָּנִים מִמֶּנּוּ הַנִּקְרָאִים (הוֹשַׁע ה' ז) "בָּנִים זָרִים", (יִשְׁעִיָּה א ד) "בָּנִים מִשְׁחִיתִים", וּלְבִסּוּף הִיא הוֹרֵגַת אוֹתוֹ וְאֵת זָרְעוֹ וְכָל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ. כְּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ מִהַמַּעֲשֶׂה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְיָמֵינוּ וְאוֹמֵר לָךְ אִיזִי גּוֹפָא דְעֵבְדָא כִּךְ הָיָה:

סדר הלימוד ליום ה סיון [יום 241 בשנה]

מַעֲשֶׂה נוֹרָא מַעִיר פּוֹזְנָא

ב. כִּי בִשְׁנַת תמ"א וְתמ"ב לְאֶלְף ה' הָיָה בֵּית אֶחָד שֶׁל אֲבָנִים עוֹמֵד בְּרַחֲוֹב הַגָּדוֹל בְּקֵהֶלֶת קִדְשׁ פּוֹזְנָא, אֲשֶׁר הִמְרַתָּף בְּתוֹךְ הַבַּיִת הָיָה סָגוּר וּמְסֻגָּר, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לִילָף שׁוֹם אָדָם לְתוֹךְ הַמְרַתָּף, וַיְהִי הַיּוֹם, הֵלֶךְ לְשֵׁם בְּחֹר אֶחָד לְתוֹךְ הַמְרַתָּף, וְכִמוּ רְבִיעִית שְׁעָה מְצֹאוֹהוּ אֲנָשֵׁי הַבַּיִת לְהִבְחֹר שׁוֹכֵב עַל מִפְתַּן הַמְרַתָּף מֵת, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים סִבַּת מִיתָתוֹ, וְאַחַר מִיתַת הַבְּחֹר הַנּוֹצֵר לְעֵיל, כְּמוֹ שְׁתֵּי שָׁנִים, בָּאוּ הַחִיצוֹנִים לְתוֹךְ (הַפִּיר הַיּוֹז) שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת, וְכִשְׁהָיוּ אֲנָשֵׁי הַבַּיִת מְכִינִים מְזוֹן לְבִשָּׁל עַל הַכִּיָּרָה, הָיוּ מוֹצְאִין בְּקִדְרוֹת תוֹךְ הַמַּאֲכָל עֶפֶר וְאֶפֶר, עַד שֶׁלֹּא הָיָה רָאוּי הַמַּאֲכָל לְאֹכֵל.

הַחִיצוֹנִים בִּלְבָלוּ אֶת הַדָּרִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת

ג. וְאַחַר כֵּךְ הָיָה יָד הַחִיצוֹנִים מִתְגַּבֵּר וְהוֹלֵךְ, עַד שֶׁבָּאוּ גַם כֵּן לְתוֹךְ הַדִּירָה שְׁהָיוּ דָרִים שֵׁם הַבְּנֵי אָדָם, וְהָיוּ

לוקחין הכלים והמנורות שהיו בחדר תלויים לנוי, והיו זורקין את הכלים והמנורות על הארץ, אבל לא היו מזיקין לשום אדם, רק היו מבלבלים את האנשים הדרים שם, ואחר כך היו באים החיצונים לכל חדרי הבית, עד שנכנס אימתן על אנשים הדרים בבית, ובעל כרחם הכרחו לעזב את הבית ולעקר דירתם משם, והיתה יללה גדולה בקהלת קדש פוזנא, ויתיעצו הקהל יחד להתנפח איך ומה לעשות, ועשו פעולות מן הפמרים הנקראים ייע"ז וויט"ר, ולא יכלו לעשות שום פעולה לגרש את החיצונים.

אין רשות לחיצונים לשלט במקום דירת בני אדם, אלא במקום חרבה ושקמה, ורחמנא לצלן

ד. ואחר כך שלחו שליח מיוחד אחר הבעל שם המפרסם בדורו, הנקרא מורנו הרב יואל בעל שם מקהלת קדש זאמושט, והנה תכף אשר בא הרב מורנו יואל ז"ל, התחיל להשביעם בשמות הקדושים, שיודיעו לו מאיזה סבה הם באים לבית זה, אשר היא בית דירה לבני אדם, והחיצונים - אין להם רשות לדור במקום הישוב, כי אם במקום הטנוף או במדבר. והשיבו שהבית הזה הוא שיף להם לחלוטין על פי דין ודת התורה.

ה. והתראו החיצונים שיבואו לפני בית דין הצדק שבקהלת קדש פוזנא, ואחר יום או יומים היו הדינים דקהלת קדש הנזכר לעיל הולכים עם הרב רבי יואל בעל שם, והיו יושבים בבית דין, והיו שומעים קול שאחד טוען, אבל לא ראו הבית דין שום תמונת צורה מהחיצונים.

ו. והתחיל אחד מן החיצונים לטען, כי היה איש אחד דר בבית, שהבית היה שייך לו בימים הקדמונים, ושמו היה כף וכף, והיה האיש הנזכר לעיל צורף, והיה דר עם שדית אחת, והוליד בנים זרים ובנים משחיתים וגם הוליד מאשתו גם כן בנים, והאיש צורף הנזכר לעיל היה לו אהבה יתרה ונפשו קשורה בנפשה של שדית, ולפעמים היה מכרח לבלטל תפלתו ולצאת מבית הכנסת לעשות רצון השדית הנזכר לעיל.

סדר הלימוד ליום ו סיון [יום 242 בשנה]

ז. ופעם אחת היה האיש צורף הנזכר לעיל מסדר סדר בלילה ראשונה של פסח כסדר היהודים בכל תפוצות ישראל, ובתוף הסעודה קם האיש הצורף מן השלחן והלך לבית הכפסא, ואשתו היהודיה עשתה כמחריש לו, והלכה תכף אחריו לראות מה הוא עושה בבית הכפסא, וראתה דרך החור לבית הכפסא, והנה היה חדר יפה עומד שם וגם שלחן היה מלא מכלים של כסף וזהב ומטה מצעת בכל מיני יפוי, ובתוף המטה היתה אשה יפופיה מאד ערמה, והצורף הנזכר לעיל היה מדבק עמה במטה, ומרב הפחד של האשה היהודית הלכה לביתה סרה וזועפת, ואחר כך כמו רביעית שעה בא גם בעלה הצורף, והאשה היהודית לא דברה מאומה עד כעת מחר, הלכה האשה היהודית לבית הרב הגאון הגדול מורנו שעפטל זכרונו לברכה, וספרה לו כל המארעות הנזכרים לעיל, ושלח הרב אחר הצורף, והודה הצורף, שיש לו אשה זרה, אשר היא לא מזרע האדם, ואז כתב לו הרב קמיע

אָחד בַּשְּׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים, עַד שֶׁהִכְרַח הַצּוֹרֵף לַעֲזוֹב הָאִשָּׁה
הַזֶּה הֵיּא מִן הַחִיצוֹנִים.

טענות החיצונים שהירושה שיכת אליהם

ח. וְקִדְּם מוֹתוֹ בָּאָה אֵלָיו הַחִיצוֹנִית וּבִכְתָּהּ לְפָנָיו, אֵיךְ
יִנִּיחַ אוֹתָהּ וּבִנְיָהּ, וְאַחַר כֵּךְ הִרְאָתָהּ לוֹ פָּנִים
שׁוֹחֲקוֹת וּנְשָׁקְתוֹ וְחִבְּקָה אוֹתוֹ, עַד שֶׁהִתְרַצָּה לָהּ לִתֵּן לָהּ
וּלְזֶרְעָה חֵלֶק בְּנַחֲלָה שְׁלוֹ, וְנָתַן לָהּ הַמֶּרְתֵּף אֲשֶׁר הָיָה לוֹ
בְּבֵית. וְאַחַר זֶמֶן נִשְׁתַּרְבֵּב מַלְחָמוֹת בְּמַדִּינוֹת פּוֹלִין מִן
שְׁנַת ת"ח עַד שְׁנַת תי"ח, וּמֵת הָאִישׁ הַצּוֹרֵף בְּמַלְחָמָה
הֵיּא הוּא וַיּוֹרְשׁוּ, וְעָתָה אֵין לוֹ שׁוֹם יוֹרֵשׁ, וְאַנְחֵנוּ
הַחִיצוֹנִים הַיּוֹרְשִׁים, וְלָנוּ יֵשׁ חֵלֶק בְּנַחֲלַת אָבִינוּ, עַד כָּאֵן
הַטְּעֵנוֹת שֶׁל הַחִיצוֹנִים. וְהַשִּׁיבּוֹ הָאֲנָשִׁים הַדְּרִים בְּבֵית,
שְׁאַנְחֵנוּ בְּכֶסֶף מְלֵא קְנִינֵנוּ הַבַּיִת מִן הַצּוֹרֵף וּמִיד בְּאֵי
כחוֹ, וְאַתֶּם הַחִיצוֹנִים אֵינֶם נִקְרָאִים זֶרַע בְּנֵי אָדָם, וְעוֹד
שְׁאַמְכֶם הַשְּׂדִית הֵיּתָה כּוֹפֶה לְהַצּוֹרֵף בְּעַל כְּרָחוּ לְדוֹר
עָמָה.

ז. וַיֵּצֵא פְּסָק מֵהַבַּיִת דִּין, שְׁאֵין לְהַחִיצוֹנִים שׁוֹם דִּין
וּדְבָרִים וְלֹא שׁוֹם חֵלֶק בְּהַבַּיִת הַנִּזְכָּר לְעֵיל, כִּי עֵקֶר
דִּינְתֶם הוּא בְּמַדְבָּר וְלֹא בִישׁוּב, וְאַחַר הַפְּסָק הַשְּׁבִיעִי הָרַב
רַבִּי יוֹאֵל בְּעַל שֵׁם לְהַחִיצוֹנִים, שֶׁהִכְרַחוּ לְצֵאת מֵהַבַּיִת
וְאֵף מִן הַמֶּרְתֵּף לְמָקוֹם יַעֲרוֹת וּמַדְבָּרוֹת.

הַרִי לָךְ רְאִיָּה בְּרוּרָה, שֶׁהַעֲוֹן הַזֶּה גּוֹרֵם כְּשֶׁהָאָדָם נִדְּבַק
בְּלִילִית אוֹ בַשְּׂדִית מִן כַּת מַחֲלַת, אַזִּי נַעֲקֵר הוּא מִן
הָעוֹלָם וְגַם מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֵין לוֹ שׁוֹם זְכָרוֹן בְּעוֹלָם.

סדר הלימוד ליום ז סיון [יום 243 בשנה]

השומר עצמו מפגם הברית אשרי לו ואשרי לנשמתו

י. על כן יתרחק האדם מן הזנות, כדי שלא יבוא אליו שדית בדמות אשה, ותדבק, חס ושלום, בו או בזרעו, וגורם רעה לעצמו. והגודר עצמו בגדר ערוה ומדבק באשת נעוריו שהיא כגפן, אז אשרי לו ואשרי לנשמתו, שלא נתן כחו לזרים, רק יהיה האדם נזהר מלהוציא זרעו לבטלה, ואם גיע אליו, חס ושלום, חטא זה על ידי אנס, אזי יראה תקף לתקן את הפגם בתשובה, ואז טוב לו יהיה סלה.

פֶּרֶק ע'

א. בריש פרשת צו כתיב (ויקרא ו ב): "זאת תורת העלה היא העלה על מוקדה" - פרש רש"י ז"ל: "אין צו אלא לשון זרוז. אמר רבי שמעון: ביותר צריך הכתוב לזרוז במקום שיש חסרון כ"ס" עד כאן לשונו, והנה פרוש רש"י צריך לבאור, מה כונת רש"י ז"ל לדרש דרוש זה דוקא בפרשה זו ולא בשאר פרשיות שבתורה, והנראה לפרש על פי הגמרא דאמרינן (ברכות כו עמוד ב): תפלה - כנגד קרבנות תקנום, תפלת שחרית - נגד תמיד של שחרית, מוספים - נגד קרבן מוסף, תפלת מנחה - נגד תמיד שבין הערבים, תפלת ערבית - כנגד איברים ופדרים שלא נתעכלו על גבי המזבח ונתפקעו מעל גבי מזבח, שזהו הירך התורה להכהנים להחזיר האברים ופדרים על גבי המזבח, ולכן ה"ה האש של המזבח יוקד כל הלילה.

סדר הלימוד ליום ח סיון [יום 244 בשנה]

בתפלת מעריב צריך האדם לכוון להחליש כח הסטרא אחרא

ב. והענין הוא מבאר בזהר פְּרֻשֵׁת תְּרוּמָה (דף קל עמוד א), כי העֶשֶׂן שֶׁל כָּל הַקְּרָבָנוֹת הִיָּה עוֹלָה בְּמִישׁוֹר, מֵה שְׂאִין בֶּן הָעֶשֶׂן שֶׁל אֲבָרִים וּפְדָרִים שֶׁפָּקְעוּ מֵעַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ, כְּשֶׁחֻזְרִין וּמַעֲלִין אוֹתָן עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ מִבְּעָרֵב, הִיָּה הָעֶשֶׂן מִתְעַקֵּם וְהוֹלֵךְ לְצַד צְפוֹן, אֲשֶׁר שֵׁם דִּירַת הַסְטְרָא אַחְרָא, וּמִן הָעֶשֶׂן הַהוּא הֵם יוֹנְקִים, וְלֹא יוֹכְלוּ לְקַטְרֵג עַל יִשְׂרָאֵל, כִּיטוֹכְשֶׁהִיָּה הָעֶשֶׂן הַהוּא הַנּוֹזֵק מִתְעַקֵּם לְאוֹתוֹ צַד צְפוֹן וְעָאֵל לְחַד נוֹקְבָא דְּבִצַּד צְפוֹן, כֹּף הַחֲבוּרוֹת שֶׁל סְטְרָא אַחְרָא הֵיוּ יוֹדְעִים מִהָעֶשֶׂן, וְהֵיוּ מִתְאַסְּפִים כָּלֵם לְשֵׁם, וְרֹאשׁ אֶחָד מִמֶּנָּה עַל כָּלֵם, וְשֵׁשִׁים אֶלֶף רַבּוּא מִחֲנוֹת שֶׁל קְלִיפּוֹת עִמָּהֶם, וְכָלֵם הֵיוּ מִתְאַסְּפִים יַחַד לְסִטְרָא צְפוֹן וְקִיָּמִים עַל פְּתַח חֲדָא דְּאַקְרִי "קְרִי", כִּי מֵהַהוּא פְּתַח דְּאַקְרִי קְרִי נִפְקִין כָּל מְקַטְרָגִים עַל יִשְׂרָאֵל, וְעַל זֶה כְּתִיב (וַיִּקְרָא כו כא-כח): "וְאִם תִּלְכוּ עִמִּי קְרִי וְהִלַּכְתִּי אִיךָ אֲנִי עִמָּכֶם בְּחַמַּת קְרִי", וְהֵן הֵן הַקְּלִיפּוֹת

קנט) פרוש הזהר בלשון קדש:

וכשהיה העשן ההוא הנוזק מתעקם לאותו צד צפון ונכנס לנֶקֶב אֶחָד שֶׁבְּצַד צְפוֹן, כָּל הַחֲבוּרוֹת שֶׁל סְטְרָא אַחְרָא הֵיוּ יוֹדְעִים מִהָעֶשֶׂן, וְהֵיוּ מִתְאַסְּפִים כָּלֵם לְשֵׁם, וְרֹאשׁ אֶחָד מִמֶּנָּה עַל כָּלֵם, וְשֵׁשִׁים אֶלֶף רַבּוּא מִחֲנוֹת שֶׁל קְלִיפּוֹת עִמָּהֶם, וְכָלֵם הֵיוּ מִתְאַסְּפִים יַחַד לְצַד צְפוֹן וְעוֹמְדִים עַל פְּתַח אֶחָד שֶׁנִּקְרָא "קְרִי", כִּי מֵאוֹתוֹ פְּתַח שֶׁנִּקְרָא "קְרִי" יוֹצְאִים כָּל הַמְקַטְרָגִים עַל יִשְׂרָאֵל, וְעַל זֶה כְּתִיב: "וְאִם תִּלְכוּ עִמִּי קְרִי וְהִלַּכְתִּי אִיךָ אֲנִי עִמָּכֶם בְּחַמַּת קְרִי", וְהֵן הֵן הַקְּלִיפּוֹת אֲשֶׁר מוֹשֵׁם יוֹצְאִים וּמְעוֹפְפִים בְּלִילָה וּמִתְרָאִים לְבְנֵי אָדָם בְּלִילָה וְשׁוֹחֲקִים עִמָּהֶם עַד שְׁמוּצִיאִין קְרִי.

אֲשֶׁר מִשָּׁם נִפְקִין וּפְרָחִין וְשֹׁאטִין בְּלִילָה וּמִתְחַזְּזִין לְבְנֵי
הָאָדָם בְּלִילָה וְשׁוֹחֲקִין עִמָּהֶם, עַד שְׁמוֹצִיאִין קָרִי, וְהֵנָּה
הָעֵשֶׂן הַנּוֹזֵר לְעֵיל הוּא מְזוּן לְאוֹתָן הַמְקַטְרְגִים, שִׁישְׂאָרוֹ
בְּמָקוֹם וְלֹא יִתְפַּשְׁטוּ עַל הָעוֹלָם, וּכְנֻגָּד זֶה תִּקְנוּ תְּפִלַּת
עַרְבִית, בְּאֲשֶׁר כְּתוּב הַנּוֹזְכִים יוֹצְאִים מֵעַרְב רֶב, וְעַל כֵּן
נִקְרְאת "תְּפִלַּת עַרְב" לְהַתִּישׁ כַּח הַנּוֹזְכִים, וְצָרִיךְ הָאָדָם
לְכַוֵּן הַיָּטִב בְּתְּפִלַּת עַרְבִית כְּדִי לְהַתִּישׁ כַּח הַסְטֵרָא אַחֲרָא
הַנּוֹזֵר לְעֵיל, וּבִיּוֹתֵר בְּפֶרֶט בְּגִלוּת הַמַּר הַזֶּה.

צָרִיךְ לְזַהֵר בְּפִירוּרֵי פֶת כְּדָמִיוֹן אַבְרִי עוֹלָה שְׁנִתְּפַקְעוּ מֵעַל גְּבֵי הַמְּזַבַּח
ג. וְהֵנָּה צָרִיךְ אֲנִי עוֹד לְהַקְדִים לָךְ הַקְדָּמָה אַחַת, מֵה
שְׁמֻצָאֵתִי בְּסִפֵּר "שְׁנֵי לוֹחֹת הַבְּרִית" (ע' שֶׁעַר הָאוֹתִיּוֹת אוֹת
ק קִדְשֵׁת הָאֲכִילָה דָף נג), דְּהַזְהִיר הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי יִשְׁעִיָּה
הַרוֹיֵץ זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה, שְׁצָרִיךְ כָּל אָדָם לְזַהֵר מְאֹד בְּפִירוּר
שֶׁל פֶת כְּדָמִיוֹן אַבְרִי עוֹלָה שְׁנִתְּפַקְעוּ מֵעַל גְּבֵי הַמְּזַבַּח,
וְכִמוּ שֶׁהָיוּ הַכֹּהֲנִים מְזַהְרִין לְהַחֲזִיר אַבְרִים וּפְדָרִים
שְׁנִתְּפַקְעוּ מֵעַל גְּבֵי הַמְּזַבַּח, כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה שְׁלִיטַת
הַחִיצוֹנִים נְהַנִין מִן אוֹתָן אַבְרִים וּפְדָרִים, רַק יִנִּיקְתָן הִיא
מִן הָעֵשֶׂן הַמִּתְעַקֵּם וְנוֹטָה לְצַד צָפוֹן, כִּף הַפִּירוּרֵי פֶת -
צָרִיךְ הָאָדָם לְהַזְהֵר בָּהֶם שְׁלֹא יִשְׁלִיכֶם לְאַרְץ, וּבְפֶרֶט
מְפִירוּרֵי שִׁיּוּרֵי הַמוֹצִיא, שֶׁהֵן דְּגַמַּת אַבְרִים שֶׁל עוֹלָה,
וְנִקְרְאִים תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר, שֶׁהוּא קִדֵּשׁ קִדְּשִׁים. (עֵין מֵה שְׁכַתְּבִיתִי
בַּחֲבוּרֵי הַגְּדוּל הַנִּקְרָא "עֵפֶר הָאֵילִים" בְּפֶרֶשֶׁת צו וְתִמְצָא נַחַת, עֵין שָׁם)

סדר הלימוד ליום ט סיון [יום 245 בשנה]

ד. וּמִי שְׂאִינוּ נִזְהָר בְּפִירוּרֵי פֶת, אֲזִי בָּאָה לִילִית שֶׁהִיא
גִּימְטְרִיא ת"פ, שֶׁהִיא בְּהַפּוּךְ אֶתְּוֹן פ"ת עִם ת"פ

כחות שְׁלָה, וְשׁוֹרָה בְּבֵית הָאִישׁ הַהוּא, עַד שֶׁמְבִיאָה אוֹתוֹ לְיַד עֲנִיּוֹת. וְלִכֵּן נִרְאָה לִי דְזָהוּ כְּנִת הַמְּסוֹרָה "זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה הִיא הָעֵלָה" (ויקרא ו ב) וּכְתִיב "הוּא הָעֵלָה" וְלִכְאוּרָה הוּא תְּמוּנָה, וְלִפִּי מָה שֶׁכְּתַבְתִּי אֶתִּי שֶׁפִּיר דָּהוּא סוּד גָּדוֹל, הִיא הָעוֹלָה - קָאִי עַל לִילִי"ת הַרְשָׁעָה, שְׁרוּצָה לִיהְנוֹת מִן פְּרוּרֵי פ"ת, שֶׁהִיא גִּימְטְרִיאַת"פ, שֶׁהוּא מְמַנָּה עַל הָעֲנִיּוֹת וְדָלוֹת, וְהוּא הָעוֹלָה - קָאִי אֲאֲבְרִי עוֹלָה שְׁנַת־קָרְבוֹ עַל גְּבֵי הַמְּזַבַּח.

וְלִכֵּן נִרְאָה לִי פְרוּשׁ רַש"י ז"ל דְּרוּשׁ זֶה שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן: בְּיוֹתֵר הַכְּתוּב צְרִיף לְזָרוּ בְּמָקוֹם חֶסְרוֹן כִּיס, דְּוָקָא בְּפִרְשָׁה זו, דְּקָשָׁה לְרַש"י ז"ל, הִקְרִי הוּא "הִיא הָעֵלָה" וְהַכְּתִיב הוּא "הוּא הָעֵלָה", אֲלָא עַל כְּרַחֲךָ צְרִיף לֹאמַר כְּדִפְרַשְׁתִּי לְעִיל, דְּ"הוּא הָעֵלָה" - קָאִי אֲקַרְבְּנוֹת וְ"הִיא הָעֵלָה" - קָאִי אֲפִרוּרֵי פת, וְלִכֵּן בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לֹאמַר: בְּיוֹתֵר צְרִיף הַכְּתוּב לְהַזְהִיר בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֶסְרוֹן כִּיס, לְפִי דְלִילִי"ת הִיא מְמַנָּה עַל הָעֲנִיּוֹת וְדָלוֹת.

מִי שֶׁדוֹרֵךְ עַל פְּרוּרֵי פת נַעֲשֶׂה עֲנִי, רַחֲמֵנָא לְצַלָּן

ה. כַּמְעַשָּׂה דְּהוּבָא בְּחָלִין (דף קה עמוד ב): ס"א אָמַר אַבְיִי: מְרִישׁ הָהוּא אֲמִינָא הָאִי דְּכִנְשֵׁי נְשׁוֹרָא, מְשׁוּם נְקִיּוֹת הוּא (רוצָה לֹאמַר, דְּכִנְשֵׁי נְשׁוֹרָא שְׁמַכְבְּדִין פְּרוּרֵי הַפֶּת, כִּךְ פִּרְשׁ רַש"י ז"ל). אָמַר לִי מַר: מְשׁוּם דְּקָשָׁה לְעֲנִיּוֹת.

קס) פְּרוּשׁ בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

אָמַר אַבְיִי - מוֹתַחֲלָה הֵייתִי אוֹמֵר, שֶׁזֶּה שְׁמַכְבְּדִים אֶת פְּרוּרֵי הַפֶּת בְּבֵית הוּא מְשׁוּם נְקִיּוֹת. אָמַר לִי רַבִּי, שֶׁהוּא מְשׁוּם שֶׁקָּשָׁה לְעֲנִיּוֹת.

"וי לזה שהוציא אותו מביתי"

קסא **האי** גברא דהנה מהדר עליה שד דעניותא, ולא הנה
 יכול ליה, דקא זהיר אנשורא (רוצה לומר, שהיה הבעל
 הבית נזהר מאד בפרורי הפת) יומא חד כרן רפתא על פני השדה,
 ונפלו פרורים של הפת על גבי עשבים, ואי אפשר היה לו
 ללקט כל הפרורים, אמר השד דעניותא: השתא ודאי נפל
 בידי. בתר דאכיל, איתי מרא, עקרינהו לכולא ושדא
 לנהרא (פרש רש"י, שקל מרא, שקורים בלשון אשכנז שאוב"ל ולקח
 הקרקע עם העשבים ועם הפרורים וזרק למיא), שמע קלא דהווי
 אמרי: וי, וי, דאפקי להאי גברא מביתי".

ולבן נראה לי דזהו כונת רש"י שדרש דרוש זה דוקא
 במצוה זו בפרשת העולה, שהיא קרי וכתוב: "הוא
 העלה", "היא העלה" - כיון דרמזי נמי אליל"ית שהיא
 ממנה אעניות, ולכן אמר: ביותר צריך הכתוב לזרז
 במקום שיש חסרון כ"ס, שהפרורי פ"ת - כל מי שלא
 נזהר בהן וזורקן לחוץ, מביא לידי עניות ודלות, ולכן לא
 פרש רש"י דרוש זה כי אם דוקא במצוה זו. וקל להבין
 ונכון הוא, ולפי עניות דעתי היא כונת אמתית.

קסא) פרוש בלשון קדש:

מעשה באיש אחד שהיה מחזר עליו שר העניות, ברצותו להביאו לידי
 עניות, ולא הנה יכול לו, מפני שהיה זהיר ביותר בפרורי הפת. יום אחד
 כרן פת מעל פני השדה, ונפלו פרורים מהפת על גבי עשבים, ולא היתה
 לו אפשרות ללקט את כל הפרורים שנפלו. אמר השד של עניות: "עתה
 בודאי יפל בגדי". כשגמר האיש לאכל הביא מעדר, עקר את העשבים
 עם הקרקע שתחתיהם, לקחם יחד עם הפרורים וזרקם לנהר. שמע קול
 שהיה אומר: "אוי, אוי, שהוציאני אדם זה מביתי!"

סדר הלימוד ליום י סיון [יום 246 בשנה]

בפרורי המוציא יש קדשת אברי העולה

ז. ולכן צריך האדם להזהר שלא ישליך פרורי הפת, וכל שכן פרורין של המוציא, שיש בהן קדשת אברי העולה, ולכן נראה לי, דלילי"ת עם ת"פ מחנות שלה היא ממנה על הקרי, על פן צריך האדם להתפלל, שלא יבוא לידי קרי, ויתרחק מהרהורים רעים המביאים האדם לידי קרי.

עצות להנצל מעון הברית

ובוא וראה עצה הגונה, שאתן לכל מי שירא וחרד לדבר ה' שינצל מעון קרי, ענין ראשון כבר פתבתי בפרק ב', שיציר האדם קדם שיישן בדיוקנו של אביו, עין שם. וסגלה שנית היא, שיעשה טבעת מכסף טהור, ויחקק עליו אלו השמות שקבלתי מהאיש הקדוש, מורנו יואל בעל שם זכרנו לברכה מקהלת קדש זאמושט.

ח. ואלו הן: "שד"י צמרכ"ד אנקת"ם פסת"ם פספסי"ם דיונסי"ם יוה"ך אדנ"י", ואחר עשיה והחקיקה של הטבעת כסף יטביל הטבעת במקוה ארבעים סאה, ואחר כך יוכל לשאת על ידו ויוכל לילך בכל מקומות, ויהיה לבו בטוח שינצל מעון זה, וישכן וישכב לבטח על משכבתו בלי שום מכשול ועון.

פרשת בהעלתך פֶּרֶק ע"א

א. "ויבא עד חברון" (במדבר יג, כב). ופרש רש"י: "מלמד שיהלך כלב על קברי האבות להתפלל שם שיהיה

נצול מעצת מרגלים". ומכאן נתפשט המנהג יפה שבִּישְׂרָאֵל, שְׁאַנְחֵנוּ הוֹלְכִים עַל קְבְרֵי אָבוֹת לְהִתְפַּלֵּל בְּיוֹם שְׁמַת בּוֹ אָבִיו אוֹ אִמּוֹ.

נשמות הצדיקים מרגישים בצער בני ישראל, ומתפללים בעדם
ב. ואף אם הוא במקום אחר באותו הפעם ב"אר-צייט" ואינו במקום ששוכב שם אביו או אמו, מכל מקום כשהולך על שאר קברי ישראל להתפלל, מכל מקום מתעוררים כל הנשמות שבגן עדן באותה התפלה, וסדנא דארעא חד הוא, [פרוש: וגוף הקרקע אחד הוא] שהקדוש ברוך הוא גזר כן להיות נפשות הצדיקים מצויין על הקברות לטובת ישראל, שיהיו שומעין לתחנונות ותפלות ישראל הבאים להתפלל על הקברות. וכל מי שיש לו איזה צער - יבוא אל קברי אבותיו או שאר קברים ויודיע צערו להנפשות.

ג. כי בעת שהנשמות ונפשות שומעין תפלתן של החיים המתפללין על צערן, אז עולין לרוחות שבגן עדן (זהו חלק ב דף קמא עמוד ב), והרוחות עולין אל חדרי גן עדן אשר שם נשמות הקדושות, ומעוררין האבות שבארץ ישראל, ושם משתחוים לפני כסא הכבוד ומתפללין על החיים.

סדר הלימוד ליום יא סיון [יום 247 בשנה]

הנשמה בוכה ומתאנחת על שלא זכתה לכנס לגן עדן

ד. אכן כשהנשמה אינה זוכה עדין למקומה בגן עדן העליון, והיא עדין נדחית מחוץ לפרגודא קדישא [פרוש: מחוץ לפרוכת הקדש המבדלת בין מקום

השְׁכִינָה] וְנָדָה וְנָעָה, אַזֵּי גַם הָרוּחַ וְהַנֶּפֶשׁ נָע וְנָד, וּבְכָל פַּעַם בָּאָה הַנֶּפֶשׁ וְרוּחַ בְּתוֹךְ הַקָּבֵר וְרוּאָה הַגּוֹף מְסֻבָּב בְּתוֹלָעִים וּפְּטוּחַ וְתוֹלָעִים מְקַשְׁקָשִׁים בּוֹ וּקְרָבִיו וּבְנֵי מַעֲיו מְלֵאִים רָמָה וְתוֹלָעָה, אַז הַנֶּשְׁמָה מֵתְאַבְּלֶת עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב (איוב יד כב): "וְנִפְשׁוּ עָלָיו תֵּאָכְלוּ".

שְׁכָרָן שֶׁל הַצְּדִיקִים שְׂזוּכִים לְעוֹלָם הַבָּא

ה. מֵה שֶׁאֵין כֵּן כְּשֶׁהַגּוֹף קָדוֹשׁ וְטָהוֹר, אַזֵּי מֵתְעַכֵּל הַבְּשָׂר עַל יְדֵי הָעֶפֶר, וְאֵז נַעֲשֶׂה גּוֹפוֹ וּבִשְׂרוֹ עֶפֶר וְאֶפֶר תִּכְף, וְאֵינוֹ סוֹבֵל שׁוּם צַעַר שֶׁל תוֹלָעִים וְרָמָה – זֶהוּ שְׂכָר גּוֹפוֹ. וְשְׂכָר הַנֶּשְׁמָה – בְּגֵן עֵדֶן הָעֲלִיּוֹן עוֹלָה מִיָּד, וְכֵן הָרוּחַ לְגֵן עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן, וּבְכָל שַׁבַּת וְרֵאשׁ חֹדֶשׁ עוֹלָה הָרוּחַ לְגֵן עֵדֶן הָעֲלִיּוֹן אֲשֶׁר שָׁם הִיא הַנֶּשְׁמָה, וּבִהְיוֹת אֹר וְזִיו הַטָּהוֹר יוֹרֶדֶת לְמַטָּה בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת וְיוֹם טוֹב וְרֵאשׁ חֹדֶשׁ, וְאֵז עוֹלָה הַנֶּפֶשׁ וּמְקַבֶּלֶת גַּם כֵּן מֵהָאֹר וּמֵהַזִּיּוֹ הַטָּהוֹר שֶׁקִּבֵּל הָרוּחַ לְמַעְלָה מִנֶּשְׁמָה שֶׁבְּגֵן עֵדֶן הָעֲלִיּוֹן.

הַנֶּשְׁמוֹת עוֹמְדוֹת מִקְבְּרֵיהֶן וְנוֹתְנוֹת שְׂבַח וְהוֹדָאָה לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ

ו. וְאֵז הַנֶּפֶשׁ יוֹרֶדֶת וְנִכְנָסֶת תוֹךְ הַקָּבֵר וְנוֹטֶלֶת צִיּוֹר הַגּוֹף שֶׁהָיוּ בְּחִיּוֹתָן בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּבְצִיּוֹר הַזֶּה עוֹמְדִין מִמֶּשׁ בְּגוֹפוֹת, כְּמוֹ שֶׁהָיוּ בְּחִיּוֹתָן, וְעוֹמְדִים עַל הַקָּבְרִים וְנוֹתְנִים שְׂבַח וְהוֹדָיָה לְאֵל יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ, עַל גְּדֹל מַעְלוֹת אֹר הַנֶּשְׁמָה, וְזִיו פְּנִיָּהֶם מְאִירִים בְּאֹר גְּדוֹל, וְאֵז מְרַבֵּין בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת בְּצִיּוֹרָן מִמֶּשׁ עִם הָעֲצָמוֹת מְרַקְמוֹת וּמְגַלְמוֹת כַּדְמִיּוֹן הַגּוֹף.

הַמַּתִּים מִשְׁבַּחִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ - בְּכָל מוֹצָאֵי שַׁבַּת וַיּוֹם טוֹב
וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ

ז. וְאֵלוּ הָיָה רְשׁוֹת לְבַנֵּי אָדָם לְרֵאוֹתָן, הָיוּ רוֹאִים אוֹתָם
בְּכָל מוֹצָאֵי שַׁבַּת וּמוֹצָאֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ וַיּוֹם טוֹב
בְּדַמְיוֹן גּוֹפּוֹת עַל הַקְּבָרִים וְאוֹמְרִים שִׁיר וְשַׁבַּח, וְזֶהוּ
שְׁאֵמֵר הַכְּתוּב (תְּהִלִּים לֵה' י'): "כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרָנָה ה' מִי
כְמוֹךָ", 'אוֹמְרִים' אֵין כְּתִיב כָּאן, אֲלָא "תֹּאמְרָנָה",
שְׁאוֹמְרִים הַמַּתִּים שִׁירָה וְשַׁבַּח בְּכָל מוֹצָאֵי שַׁבַּת וַיּוֹם
טוֹב וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ.

סדר הלימוד ליום יב סיון [יום 248 בשנה]

כְּשִׁמְגִיעַ לְאָדָם פְּתָאוֹם מִחֻשְׁבָּה טוֹבָה לְתוֹרָה וּלְמִצְוֹת, יָדַע שְׂאֵז
הִיא עַת רְצוֹן לְהַתְּפַלֵּל

ח. וְגַם צָרִיף לְהוֹדִיעַ - בְּעוֹד הָאָדָם בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, אֵז
הַנְּשָׂמָה מְעוֹרְרַת אֶת לְבוֹ שֶׁל אָדָם לְדַבֵּר ה', כִּי זֶה
קְבֻלָּה הִיא בְּיַדֵּי מַסְפָּרִים קְדָמוֹנִים. וְדַע, כִּי בְּכָל עַת
שְׂיָבוֹא פְתָאוֹם מִחֻשְׁבָּה טוֹבָה בְּלֵב שֶׁל אָדָם, מִחֻשְׁבָּה שֶׁל
שְׂמִחָה וְאַהֲבָה לְדַבְּרֵי תוֹרָה אוּ מִצְוָה, אֵזִי תִדַּע, שְׂאֵז הוּא
עַת רְצוֹן שְׂתִהְיֶה מִתְּפַלֵּל, וְזוֹ הַתְּפִלָּה דְּבוּקָה תְּכַף בְּהִיכַל
מְלָךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְאֲשֶׁר שִׁישׁ
לְפַעֲמִים עַת וְזָמַן שְׂנַפְּשׁוּ שֶׁל אָדָם עֲגוּמָה עֲלָיו - קְרוֹב
הַדְּבָר, שִׁישׁ אֵיזָה גְזֵרָה רָעָה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, עַל הָאָדָם אוּ
עַל קְרוֹבָיו אוּ גְזֵרָה רָעָה עַל כָּל הָעוֹלָם, כִּי עַל פִּי רַב
כְּרוֹזִים יוֹצֵאִים וּמְעוֹרְרִין לְכַבוֹת הָאָדָם, כִּי הֵלֵב יוֹדַע
מֵרַת נַפְשׁוֹ, אֵף שְׂבָאֲזָנָיו לֹא שָׁמַע, וְעַל כֵּן אִם יִתְעַצֵּל
הָאָדָם וְלֹא יִתְפַּלֵּל תְּכַף, אֵזִי הַגְּזֵרָה מִמִּשְׁמַשֵּׁת וּבָאָה, עַל

כַּן יִזְרוּ הָאָדָם אֶת עֲצָמוֹ וַיִּתְפַּלֵּל לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּדַמְעוֹת כְּפִי כָחוּ.

מַעֲשֵׂה מַרְבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וּבְנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר, שֶׁבִטְלוּ גִזְרָה רָעָה
מ. כַּמְבָּאָר בַּזְהַר פְּרֻשֵׁת קְדוּשִׁים (דף טו עמוד א) : קַסְבִּי דְיוֹמָא
חַד הָהוּא יְתִיב רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי אֶתְרַעָא דְלוּד. זְקַף
עֵינוּי וַחֲזָא שְׁמַשָּׂא דְנַהִיר וְאַסְתִּים נַהוּרָא, וְאַהֲדַר נַהִיר
וְאַסְתִּים נַהוּרָא, וְאַהֲדַר נַהִיר וְאַסְתִּים נַהוּרָא, וְהָהוּא כֵּן ג' **פְּעָמִים.**
אַדְהֲכִי אֶתְחַשִּׁיךְ נַהוּרָא וְאַתְחַזִּי בְּשְׁמַשָּׂא אוֹכְמִי
וִירוּקָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה : תָּא
אַבְתְּרָאִי וְנַחְמִי, דְּהָא וְדָאִי גִזְרָה אֶתְגַּזֵּר, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּעֵי לְאוּדְעָא לָן, דְּוִדָּאִי ג' יוֹמִין תְּלִיא גִזְרָה דְאַתְגַּזֵּר
לְעֵלָא, עַד דְּאוּדְיַעָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקָא. הֵדָא
הוּא דְכְּתִיב (עֲמוֹס ג ז) : "כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹהִים דְּבָר כִּי אִם
גְּלָה סוּדוֹ אֶל עַבְדָּיו הַנְּבִיאִים".

י. קַסְיַעַד דְּהוּוּ אֶזְלִי עָאלוּ בְּהוּא כָּרַם. חָמוּ חַד חוּרָא
דְּהוּוּ אֶתִּי, וּפּוּמִיָּה פְּתוּחַ וּמְלַהֲטָא בְּאַרְעָא בְּעַפְרָא.

קסב) פְּרוּשׁ הַזְהַר בְּלִשׁוֹן קְדוֹשׁ:

שְׁיֹם אַחַד הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי יוֹשֵׁב בְּשַׁעֲרֵי הָעִיר לוּד. נִשָּׂא עֵינוּ
לְמַעְלָה וְרָאָה אֶת הַשָּׁמֶשׁ מְאִירָה וְנִסְתָּם אוּרְהָ, וְחִזְרָה וְהֵאִירָה וְנִסְתָּם
אוּרְהָ, וְחִזְרָה וְהֵאִירָה וְנִסְתָּם אוּרְהָ. כֵּן הָיָה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים. בְּתוֹךְ כֵּךְ נַחֲשָׁךְ
הָאוּר וְנִרְאָה בְּשָׁמֶשׁ מְרָאָה שְׁחוּר וְיֹרוּק. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּנוֹ: בּוֹא אַחֲרַי וְנִרְאָה, שְׁהֲרִי בְּוִדָּאִי נַגְזְרָה גִזְרָה, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
רוּצָה לְהוֹדִיעֵנוּ, כִּי וְדָאִי שְׁלֹשָׁה יָמִים תְּלוּיָה גִזְרָה שְׁנַגְזְרַת לְמַעְלָה, עַד
שְׁמוּדִיעַ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים. זֶהוּ שְׁכַתּוּב: "כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹהִים
דְּבָר כִּי אִם גְּלָה סוּדוֹ אֶל עַבְדָּיו הַנְּבִיאִים".

קסג) פְּרוּשׁ הַזְהַר בְּלִשׁוֹן קְדוֹשׁ:

בְּעוֹד שְׁהִיּוּ הוֹלְכִים נִכְנְסוּ בְּכָרַם הַהוּא. רָאוּ נַחֲשׁ אַחַד בָּא, וּפְּתוּחַ

וְאַחִיר יְדִיה בְּרִישֵׁיה דְחוּיָא, וְחַמָּא דְהוּה חוּיָא מְרַחֵשׁ
 בְּלִשְׁנֵיה (רוצֵה לומר, דְהִנְחֵשׁ הִיָּה מְרַמֵּז לְעוֹרֵר לְהִנְחֵשׁ הַקְּדָמוֹנִי, שֶׁהִיא
 סְמָא"ל וְלִילִית הִרְשָׁעָה, שְׂיִתְעוֹרְרוּ דִינִים קָשִׁים עַל הָעוֹלָם), אָמַר לִיה
 רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי לְחוּיָא: חוּיָא, זֵיל וְאִימָא לְהֵאֵי
 חוּיָא דְאַתְקַרִי נְחֵשׁ עַלְיוֹן, דְהָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי
 בְּעֵלְמָא שְׂכִיחַ.

סדר הלימוד ליום יג סיון [יום 249 בשנה]

רבי שמעון בן יוחאי הגן בחיים חיותו על כל העולם, שלא ישלטו
 מזיקים ומשחיתים, חס ושלום

יא. כִּסְדֵי עֵילִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי לְרִישֵׁיה דְהֵיָא נְחֵשׁ
 לְחַד נּוֹקְבָא דְעַפְרָא וְאָמַר: גּוֹזְרֵנִי בְּשֵׁם, דְכָשֵׁם דְתַתָּא
 אַתְחִזִיר לְנוֹקְבָא דְעַפְרָא, כֶּךָ עַלָּאָה יְתַחֲזֵר לְנוֹקְבָא
 דְתַהוּמָא רַבָּא, רַחֵשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי בְּצְלוֹתֶיהָ עִם

ולוהט בארץ בעפר, החזיק רבי שמעון בן יוחאי בראש הנחש, וראה
 שהיה הנחש מרחש בלשונו, והוא סימן שהנחש מרמז לעורר להנחש
 הקדמוני, שהוא סמא"ל ולילית הרשעה, שיתעוררו דינים קשים על
 העולם. אמר רבי שמעון בן יוחאי לנחש: "נחש, לך ואמר לנחש ההוא
 שנקרא נחש העליון, שרבי שמעון בן יוחאי נמצא בעולם".

קסד) פרוש הזהר בלשון קדש:

הכניס רבי שמעון בן יוחאי את ראשו של הנחש לנקב אחד שבעפר
 ואמר: גוזרני בשם, שכשם שהנחש התחתון חזר לנקב שבעפר, כך הנחש
 העליון יחזר לנקב של התהום הגדול, ולא יקטרג עוד בעולם. לחשו
 תפלה רבי שמעון בן יוחאי ורבי אלעזר.

בתוך תפלתם שמעו קול אחד שהיה אומר: "פסקי גזרות הפנסו חזרה
 למקומכם הראשון, כי המזיקים והמשחיתים אינם יכולים לשרות בעולם,
 מפני שרבי שמעון בן יוחאי בטל אותם".

רבי אלעזר. עד דהוו מצלי, שמעו חד קלא דהוי אומר:
 פוטקרא דקטפא עולו לאתריכו, קטפירי דבוריני לא
 שראן בעלמא, דהא רבי שמעון בן יוחאי בטיל להון.
 (פרוש: דהוי יוצא בת קול על אותן ממנים דיכולין לעשות הזק לעולם, שיהיו
 מקרחים לעיל למקום הראשון, במקום אשר שוכנים במדברות, כיון דרבי
 שמעון בן יוחאי הוא עדין קים בעולם הזה, וזכותו מגינה מפני הפרעניות).
 בדורות הללו שאין לנו צדיקים כרבי שמעון בן יוחאי, צריכים יראי
 ה' להתפלל על דורך

יב. ודע, אף שעכשו בזמן הזה אין לנו בדור כמו רבי
 שמעון בן יוחאי שיוכל לבטל הגזרות רעות, מכל
 מקום חסדי ה' לא תמנו על כל דור ודור, ומיד שנגזרה
 איזה גזרה למעלה, רחמנא לצלן, מיד שלוחי מעלה
 מכריזים ומשמיעים הקול והכרוז על ידי תינוק ותינוקת,
 והן מתנבאין ואינם יודעים מה מתנבאים. גם הקדוש
 ברוך הוא מעורר לב הכשרים ויראים, שיתפללו על
 דורך, והתעוררות בא מעצמותן, ובעת אשר איזה רעות
 מתעוררות, אז מלאכי דינים משוטטים ומכריזים, וחצי
 דינים נשלחים ומביאים איזה חלשה לעולם או שאר
 ענינים רעים בר מנן.

כמה דברים שצריך האדם לזהר, כדי להנצל מכל רע, רחמנא לצלן
יג. ואז טוב לאדם שלא להראות כל כך בחוץ תדיר,
 כדאיתא בזהר פרשת נח (דף סט עמוד א): קסה"כיון שנתן

קסה) פרוש הזהר בלשון קדש:

כיון שניתנה רשות למשחית, אזי נתנת רשות לאותו שליח לפגע
 באנשים שמהלכין תמיד ברחובות ובשוקים, חס ושלום.

רְשׁוֹת לַמִּשְׁחִית, אָזִי לְהַאי שְׁלוּחָא רְשׁוֹת לַפְגַּע בְּאַנְשֵׁי דְמְהִלְכִין תְּדִיר בְּרַחוּבוֹת וּבְשׂוּקִים, חֶס וְשְׁלוֹם". וְלִכְן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה לְהִנְצִל מִכָּל רַע, כַּנִּזְכָּר לְעֵיל. וְצָרִיךְ הָאָדָם לְזַהֵר שְׁלֹא לְהִזְכִּיר שְׁמוֹ בַתְּפִלָּתוֹ, דְּכִיּוֹן דְּמִזְכִּיר שְׁמוֹ, אִזּוֹ מְשַׁגְּיחִין לְעֵין עָלָיו בְּמַעֲשָׂיו, וְכֵן יִמְצָאוּ מְקַטְרָגִים דִּינִזְקִי לֵיהּ [פְּרוּשׁ: שְׂיִזְיָקוּ לוֹ], חֶס וְשְׁלוֹם.

סדר הלימוד ליום יד סיון [יום 250 בשנה]

כְּפֶשֶׁר מִתְפַּלֵּל לֹא יִתְפַּלֵּל רַק עֲבוּר עֲצֻמוֹ, אֶלֶּא שְׂיִכְלַל עֲצֻמוֹ בְּתוֹךְ כָּלל יִשְׂרָאֵל

יד. וְהִבִּיא הַזְהַר רְאָיָה, שְׁאָמַר אֱלִישָׁע הַנְּבִיא לְשׁוֹנְמִית (מְלָכִים ב ד יג): כְּסִי"הֵיִש לָךְ לְדַבֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ" - דָּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּהֵהוּא יוֹמָא רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַזֵּי, דְּכַדִּין אַקְרִי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא "מֶלֶךְ הַקְּדוּשׁ" ו"מֶלֶךְ הַמִּשְׁפָּט", "וְתֹאמַר בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יוֹשֶׁבֶת" - לָא בְּעִינָא דִּידְכֶרֶון שְׁמִי שְׂיִשְׁגִּיחוּן בֵּי, אֶלֶּא "בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יוֹשֶׁבֶת". תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּרַגְזָא הַזֵּי בְּעִלְמָא, לָא אֲדַכֵּר שֵׁם נַח, כִּיּוֹן דְּדִינָא אֲתַעְבֵּר, כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ח א): "וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נַח" הַשְׁתָּא אֲדַכֵּר שֵׁם נַח.

קסו) פְּרוּשׁ הַזְהַר בְּלִשׁוֹן קֶדֶשׁ:

"הַיֵּשׁ לָךְ לְדַבֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ" - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁאוֹתוֹ הַיּוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַזֵּה, שְׁאֵז נִקְרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא "מֶלֶךְ הַקְּדוּשׁ" ו"מֶלֶךְ הַמִּשְׁפָּט", "וְתֹאמַר בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יוֹשֶׁבֶת" - אִינִי רוֹצֵה שְׂיִזְכִּירוּ שְׁמִי בְּמִיחָד, אֶלֶּא "בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יוֹשֶׁבֶת". בּוּא וְרָאָה, בְּשַׁעֲהָ שֶׁהִיא רַגְזָא בְּעוֹלָם, לֹא הִזְכִּיר שֵׁם נַח, כִּיּוֹן שְׁעֵבֵר הַדִּין, כְּתוּב: "וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נַח" - עַכְשָׁו הִזְכִּיר שֵׁם נַח.

אם האדם מביט אל הסוף, בודאי יצליח בתורה ובמעשים טובים
ויבוא לחיי עולם הבא

זו. וְכֵן זֶה לְהוֹדִיעַ כִּי הָאָדָם נִדוֹן בְּמִשְׁקָל, וְלִכְלֵל מֵעֵשֶׂה
טוֹב יֵשׁ מִלֵּיץ טוֹב, וְלִכְלֵל עֲנִיָּן רַע יֵשׁ מִקְטָרֵג. אֲשֶׁרִי
מִי שְׂאוֹהֵב אֶת נַשְׁמָתוֹ יוֹתֵר מִגּוֹפּוֹ, וְעוֹשֶׂה עוֹלָם הַזֶּה
טָפֵל, וְעוֹלָם הַבָּא עֶקֶר, וּבְכֹל יוֹם וַיּוֹם צוֹפֵה וּמִבֵּיט אֶל
הַסּוֹף, שְׂסוֹף אָדָם לְמוֹת, וְאָז בּוֹדְאֵי יִצְלִיחַ בְּתוֹרָתוֹ
וּבְמַעֲשָׂיִם הַטּוֹבִים, שְׂיָבוֹא לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא.

פָּרָק ע"ב

א. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (שַׁבַּת דָּף קִיט עֲמוּד ב), כִּי
הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם עַל הַבֵּל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת בֵּית רַבֵּן.
וּמִכָּאֵן תִּרְאֶה, שֶׁגְּדוֹל שְׂכָר הַמְּלַמְדִין עִם הַתִּינוּקוֹת, וּבְכֹל
מְקוֹם שֶׁתִּינוּקוֹת לוֹמְדִים אֶצֶל רַבֵּם, שֶׁם הַשְּׂכִינָה מְצוּיָה
וְשׁוֹרָה שָׁם.

תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן בּוֹקְעִים וְקִיעִים בְּשַׁעַת לְמוּדָם

ב. כִּדְאִיתָא בְּזֵהָר פְּרֻשַׁת לָךְ לָךְ (זֵהָר חֲדָשׁ דָּף לֵב עֲמוּד א):
כְּסִירֵי שְׂמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאי, כִּד הִנֵּה אֶתִי לְמַחְמֵי עוֹלָמֵיָא
בְּבֵי רַב, הִנֵּה אָמַר: אֲזִילְנָא לְמַחְמֵי אֲפִי שְׂכִינְתָא. וּמָה

קסז) פְּרוּשׁ הַזֵּהָר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

רַבִּי שְׂמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאי כְּשֶׁהָיָה מוֹגִיעַ לְרֵאוֹת הַנְּעָרִים בְּבֵית רַבֵּן, הָיָה אוֹמֵר:
אֲנִי הוֹלֵךְ לְרֵאוֹת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה. וּמָה שֶׁדִּיק וְאָמַר: כְּשֶׁהָיָה בָּא לְרֵאוֹת
הַנְּעָרִים בְּבֵית רַבֵּן, כִּי כֵן מְנַהֵג אֲנָשֵׁי מַעֲשָׂה, כְּשֶׁהָיוּ פְּנוּיִים מִן הַמְּלָאכָה,
הָיוּ הוֹלְכִים אֶל הַמְּלַמְדִים כְּדִי לְקַבֵּל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה. וְעַל כֵּן צְרִיף הָאָדָם
לְזֵהָר שֶׁפֵּל הוֹלֵךְ לְשֵׁם לְבֵית הַמְּלַמְדִים, שֶׁם הָאֵם - שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה -

שְׁדִיק וְאָמַר: כִּד הוּא אֲתִי לְמַחְמֵי עוֹלְמֵיָא בְּבִי רַב, כִּי כֵן מְנַהֵג אֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה כְּשֵׁהוּ פְּנוּיִן מִן הַמְּלָאכָה, הֵיוּ הוֹלְכִים אֶל הַמְּלַמְּדִים כְּדִי לְקַבֵּל אִפִּי שְׂכִינְתָא. וְעַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְזָהֵר, שְׁכַל הַהוֹלֵךְ לְשֵׁם לְבֵית הַמְּלַמְּדִים, שֶׁשֵׁם הָאֵם - דִּהִיא שְׂכִינְתָא - רוֹבֶצֶת עַל הַבְּנִים וּפּוֹרְשֶׁת כַּנְפֵי שְׂכִינָה עַל גְּדֵי הַצֶּאֱזָן, וּבַהֲבַל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת בּוֹקְעִים רְקִיעִים וְאוֹרִים.

למוד התורה עם תינוקות של בית רבן, מציל את המלמד מענש הגיהנם

ג. על כן צריך המלמד לשום אל לבו, שהשכינה שוכנת אצלו, ויעשה מלאכתו באמונה, בלי רמיה, באשר שהוא מלאכת שמים, ויראה שיהיה החדר אשר לומדין שם התינוקות נקי וטהור מכל לכלוך, ויקים (דברים כג טו):
"וְהָיָה מַחְנִיךָ קְדוֹשׁ" כִּי זֶה נִקְרָא מַחְנֵה שְׂכִינָה.

סדר הלימוד ליום טו סיון [יום 251 בשנה]

ד. ואיתא בזהר חדש (שם): כס"רבי אלעזר ברבי שמעון בן יוחאי - פגע ביה אליהו, והוי אליהו מתחזי אליו

רוֹבֶצֶת עַל הַבְּנִים וּפּוֹרְשֶׁת כַּנְפֵי שְׂכִינָה עַל גְּדֵי הַצֶּאֱזָן, וּבַהֲבַל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת בּוֹקְעִים רְקִיעִים וְאוֹרִים.

קסח) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי אלעזר בן רבי שמעון בן יוחאי - נראה אליו אליהו הנביא בדמות זקן וילד קטן הולך לפניו. המקום בו נראה אליהו הנביא לרבי אלעזר היה ליד נהר גדול והצרכו שניהם לעבר את הנהר לשפתו השניה. אמר רבי אלעזר לאליהו הנביא: "סבא, שים את הילד על כתפי האחת

כדמות סבא, ותינוק קטן הלך לפניו, והיה מעבר הנהר גדול לאעברא להך גיסא. אמר ליה: סבא, רמיא להאי ינוקא על כתפאי בחד גיסא, ואת - על כתפאי גם כן בהאי גיסא, ואעביר לכון מעברא דנהרא רבא הדין, אמר ליה: לא מארי דדרא את? ולא תוכל לאעברנא (רוצה לומר: שאמר לו, ראיתי שאתה הוא תלמיד חכם, ותש כחך מחמת למוד התורה שנקראת (ישעיה כח כט): "תושיה", שמתשת כחו של אדם (סנהדרין כו עמוד ב)).

קסט אמר ליה: סבא, סבא, אי אתפש אותך ורביא הדין בתרי ידי, ארימית יתכון פלגות מיל אחורי הנהר, ושאמרתי לי, שהתורה נקראת "תושיה" ומתשת

ואתה עלה על כתפי השניה ואעביר אתכם את הנהר". אמר לו אליהו הנביא: "האם אינך מגדולי הדור בתורה? - לא תוכל להעבירני (כלומר, מכיון שתלמיד חכם גדול הנך ודאי תש כחך מחמת למוד התורה, הנקראת 'תושיה' על שם שמתשת כחו של אדם)".

קסט) פרוש הזהר בלשון קדש:

ענה לו רבי אליעזר: "סבא! אוכל לשאת אותך ואת היגד הזה בשתי ידי למרחק של חצי מיל אחרי הנהר. ומה שאמרתי, שודאי התורה שעסקתי בה התישנה כחי - אין הדבר כן, היות שהתורה נקראת גם 'רפואה', כמו שנקאמר: 'רפאות תהי לשרף ולכל בשרו מרפא'. ובאמת שתיתי הרבה ממשקה רפואת התורה והתחזקתי". לקחם רבי אלעזר על כתפיו והעבירם את הנהר.

אמר לו רבי אלעזר: "גדול כחי בעולם הזה ובעולם הבא, ובזכות היגד הזה לא אעזב אותך ולא אתן רשות לשר של גיהנם לגעת בך, ואכניסוך לעולם הבא בכחי שיש לי שם".

אמר לו אליהו הנביא: "רבי כחך גדול בעולם הזה ובעולם הבא, ודומה אתה לשמש וכי".

כחו של אדם, והלא התורה נקראת אסותא, שנאמר (משלי ג ח): "רפאות תהי לשרך וגו', (שם ד כ): "ולכל בשרו מרפא". אף אני שתיתי מהתורה יומין סגיאינ כמאן דשתי מילין דאסותא, ואישר חילי. נטיל להון ואעברינון על כתפוי, אמר ליה: סבא, סבא, חילי סגיאי בעלמא הדין ובעלמא דאתי, ובגין רביא הדין לא אשבק לך ולא אתן רשות לשר של גיהנם לגע בך, ואנא עיל לך לעלמא דאתי בתקף חילי דאית לי תמן, אמר לי: רבי, רבי, חילך וסגיאה בעלמא הדין ובעלמא דאתי, ואת דמן כהאי שמשא וכו'.

צריכין להתפלל על התינוקות של בית רבן

ו. ובהיות פי גדול שכר כח למוד התינוקות, והבל פיהם עושים הרבה פעלות טובות והצלות מגזרות רעות וקשות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה סה כ): (בראשית כז כב) - "הקול קול יעקב", בזמן שהקול של תינוקות מצפצפים בכתי מדרשות ובכתי כנסיות של יעקב - אין הידים ידי עשו לבוא עלינו, חס ושלום, בגזרות רעות ושמדות. על כן צריכין אנו גם כן להתפלל על התינוקות של בית רבן ועל יונקי שדים, שהקדוש ברוך הוא יסוכם בצל כנפיו וישמרם מכל עינא בישא [פרוש: עין רעה] ומכל חלי ופגעים רעים, שינצלו מן אסכרה שבא אל התינוקות מחמת חסרון אור הלבנה, ולכן כתיב (בראשית א יד) "מארת" - חסר וי"ו.

סדר הלימוד ליום טז סיון [יום 252 בשנה]

סדר היום פְּשׁוּמֹלִיכִים אֶת הַתִּינוּק לְבֵית הַסֵּפֶר - עַל הַהוֹרִים לְכַסּוֹת
אֶת הַתִּינוּק שְׁלֵא יֵרָאָה דְּבָרִים טְמְאִים

ז. וּבַהֲגִיעַ הַזְּמַן לְתַת הַתִּינוּק לְבֵית הַסֵּפֶר לְלַמֵּד אֶצֶל
הַמְּלַמֵּד - יִשְׁפִּים הָאָב בְּבִקּוּר וְיִקְיֵץ אֶת הַיֶּלֶד וְיִוִּלְיִכְנוּ
בְּעֵצְמוֹ לְבֵיתוֹ שֶׁל רְבוֹ, וְאָף אִם הָאָב הוּא זָקֵן וְגָדוֹל אוֹ
פָּרָנָס וְרַב - לֹא יִהְיֶה לוֹ בּוֹשָׁה בְּזֵה שְׁמוּלִיף אֶת בְּנוֹ פְּעַם
רֵאשׁוֹנָה לְבֵית רְבוֹ שֶׁל תִּינוּק. וַיִּתֵּן שִׁבְחַ וְהוֹדִיָּה לְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שְׂזָפָה אוֹתוֹ לְזַכּוֹת אֶת בְּנוֹ לְהַכְנִיסוֹ תַּחַת כְּנָפֵי
הַשְּׂכִינָה, וּמַחֲיֵב הָאָב אוֹ הָאֵם לְכַסּוֹת הַתִּינוּק תַּחַת בְּגָדוֹ
בְּהִלְיַכְתּוֹ, שְׁלֵא יִסְתַּכַּל הַתִּינוּק בְּשׁוֹם דְּבָר טְמֵא בְּעוֹלָם.

ח. וְאַחַר שֶׁמְבִיא הַתִּינוּק לְבֵית הַמְּלַמֵּד, יִתֵּן הָאָב הַתִּינוּק
לְתוֹךְ חִיקוֹ שֶׁל הַמְּלַמֵּד עַל שֵׁם הַכְּתוּב (בַּמְדְּבָר יא יב):
”כַּאֲשֶׁר יֵשׂא הָאוֹמֵן אֶת הַיּוֹנֵק”, (הוֹשֵׁעַ יא ג): ”וְאֵנֹכִי
תִּרְגַּלְתִּי לְאֶפְרַיִם קָחֶם עַל זְרוּעוֹתַי”, וּמְבִיאִין הַלּוּחַ
שְׁכָתוּב עָלָיו הָאֶלֶף בִּי”ת, וְיִקְרָא הַמְּלַמֵּד לְפָנֵי הַתִּינוּק
א”ב ג”ד ה”ו וכו’, וְאַחַר כֵּן: תִּשְׂר”ק צִפְע”ם נִמְל”ךְ
יִטח”ז וְהַדְּגַב”א, וְאַחַר כֵּן יֹאמֵר הַתִּינוּק כָּל אוֹת וְאוֹת
אַחַר הַמְּלַמֵּד, וְאַחַר כֵּן יִקְרָא הַמְּלַמֵּד הַפְּסוּק (דְּבָרִים ל ג ד):
”תּוֹרָה צְוָה לָנוּ מֹשֶׁה” וְגו’, וְאַחַר כֵּן פְּסוּק רֵאשׁוֹן שֶׁל
וְיִקְרָא, וְהַתִּינוּק יַעֲנֶה אַחַר כָּל תְּבָה וְתְבָה.

נכון להתענות בו ביום, ואחר התענית יעשה סעודה לעניים ויתן
צדקה כפי היכלת

מ. וְאַחַר כֵּן יִתֵּן מַעַט דְּבִשׁ עַל הַלּוּחַ, וְיִלַּחַךְ הַתִּינוּק
הַדְּבִשׁ שְׁעַל גְּבֵי הָאוֹתִיּוֹת, וְאַחַר כֵּן יִקַּח הָאָב הַתִּינוּק

וְיִשְׁכְּנוּ לְבֵית בְּאֶפֶן שְׁלֹא יֵרָאֶה הַתִּינּוֹק שׁוֹם דְּבַר טָמֵא,
 וְטוֹב שְׂבָאוֹתוֹ הַיּוֹם לֹא תִגַּע שׁוֹם אֲשֶׁה נִדָּה בְּהַתִּינּוֹק,
 וְלִכְן נִכּוֹן הוּא לְהַתְעַנּוֹת בּוֹ בַּיּוֹם אֲבִירוֹ וְאָמוֹ שֶׁל הַתִּינּוֹק,
 וַיִּתְפַּלְלוּ אֶל אֱלֹהִים שְׂבִשְׂמִים שְׁיִהְיֶה הַיּוֹלֵד מְצַלַּח בְּתוֹרָה
 וּבִירָאָה וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים לְאֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים, וְלַעֲת
 עָרֵב, אַחַר הַתְעַנּוּת, יַעֲשֶׂה סְעוּדָה לְעַנְיִים וַיִּתֵּן צְדָקָה לְפִי
 מִסַּת יָדוֹ, וְאִזּוֹ בּוֹדָאֵי יִהְיֶה לֵב הָאֵב בְּטוֹחַ, שְׁיִרְאֵת ה' יִהְיֶה
 עַל אוֹתוֹ הַתִּינּוֹק, וְדִי בְּאַזְהָרָה זֹו.

סדר הלימוד ליום יז סיון [יום 253 בשנה]

שְׁכַר הַמְגִדֵּל יָתוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ

י. וְמָה מְאֹד גָּדוֹל שְׁכַר שֶׁל אוֹתָם הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הֵם
 חֲשׂוֹכֵי בָנִים, לְגַדֵּל יְתוֹמִים בְּתוֹךְ בֵּיתָם, וַיִּשְׁגִּיחוּ
 עֲלֵיהֶם לְנַהֲגֵם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל כְּאֵלּוֹ יִלְדָם, וְאִם יִכְלַת בִּידוֹ
 לְהוֹשִׁיב לוֹמְדֵי תוֹרָה בְּבֵיתוֹ וּלְפָרְנָסָם, שְׁיִהְיֶה בֵּיתוֹ מְלֵא
 תוֹרָה, פְּשִׁיטָא – אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ. וְכֵן מְצִינוּ בְּרִשׁ"י
 ז"ל (שְׁלֹשֶׁת הַקְּבָלָה עֲרֵךְ רִשׁ"י דף מט), שְׂבִהִיּוֹתוֹ גּוֹלָה מִן גְּלוּת
 צָרַפֶּת, הָיָה מְתַאֲכָסֵן בְּבֵית עֲשִׂיר פְּרָנָס אַחַד, וְהָיָה
 הָעֲשִׂיר הַפְּרָנָס מִפְּצִיר בּוֹ שְׁיִתְעַכֵּב בְּבֵיתוֹ וַיִּלְמַד תוֹרָה,
 וְלָרֵב הַפְּצָרְתוֹ וּבִקְשַׁת הָעֲשִׂיר, הָיָה רִשׁ"י ז"ל מְחַבֵּר סֵפֶר
 אַחַד, וְהָיָה נִקְרָא הַסֵּפֶר הַנִּזְכָּר לְעֵיל עַל שֵׁם הָעֲשִׂיר
 "הַפְּרָנָס", וְכוּנַת רִשׁ"י ז"ל הָיָה לְגַדֵּל וּלְכַבֵּד אֶת שְׂאֵר
 בְּעֵלֵי גּוֹמְלֵי חֲסָדִים.

יא. וְאֲשֶׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר בּוֹחֵר וּבוֹרֵר מְקוֹם יָפֵה וְנֹאֵה
 בְּבֵיתוֹ כְּדִי לְלַמֵּד שָׁם, כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצוּי

בְּבֵית שְׁלוֹמֵדִים בּוֹ תוֹרָה, וְגָדוֹל יִהְיֶה כְבוֹד בֵּית זֶה
לְעֵתִיד, בְּעַת שְׁיִקְבְּצוּ נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל, אֲזִי יִקְבְּצוּ גַם כֵּן כָּל
בְּתֵי מְדַרְשׁוֹת וּבְתֵי כְנִסְיוֹת לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וַיְהִי לְצַבִּי
תַּפְאֶרֶת, אָמֵן.

פְּרִשְׁת שֶׁלַח   פָּרָק ע"ג

א. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָרוֹנָם לְבָרְכָה (עירוובין סה עמוד א) : קע"לא
אִיבְרֵי לִילָה אֶלָּא לְגַרְסָא". גָּדוֹל כְּבוֹד הַבַּיִת אֲשֶׁר קוֹל
תוֹרָה נִשְׁמָע בּוֹ, כִּי הָעֵנָן הוּא כֶּף, כְּשֶׁאָדָם יֵשֵׁן עַל מִטָּתוֹ,
אֲזִי נִשְׁמָתוֹ נִפְקֶת מִנִּיה, וְאֲזִי הִיא אֶסְהֵדִית בְּאָדָם כָּל מָה
דְּעָבִיד בְּהָהוּא יוֹמָא, וְדָנִין אֶת הַנְּשָׁמָה בֵּין טַב לְבִישׁ, כִּי
בְּלִילָה בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה יוֹשְׁבִים בְּדִין.

הַנְּשָׁמוֹת יוֹצְאוֹת וּמַעֲיָדוֹת עַל מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁעָשׂוּ בַיּוֹם

ב. קע"ב שְׁעָרָה רַאשׁוֹנָה, כִּיּוֹן שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ נִכְנָסָה לְמִקְוָמָה, אֲזִי
יֵשׁ מְמַנָּה מְכַרִּיז כְּרוּזָא דְרָךְ י"ב שְׁעָרִים (זהר חלק א דף

קע) פְּרוּשׁ בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

לֹא נִבְרָא הַלֵּילָה אֶלָּא לְלִמּוּד הַתּוֹרָה. גָּדוֹל כְּבוֹד הַבַּיִת אֲשֶׁר קוֹל תּוֹרָה
נִשְׁמָע בּוֹ, כִּי הָעֵנָן הוּא כֶּף, כְּשֶׁאָדָם יֵשֵׁן עַל מִטָּתוֹ, אֲזִי נִשְׁמָתוֹ יוֹצֵאת
מִמֶּנּוּ, וְאֲזִי הִיא מַעֲיָדָה בְּאָדָם כָּל מָה שֶׁעָשָׂה בַיּוֹם הַהוּא, וְדָנִים אֶת
הַנְּשָׁמָה בֵּין טוֹב לְרָע, כִּי בְּלִילָה בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה יוֹשְׁבִים בְּדִין.

קעא) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

וּבְשַׁעֲרָה רַאשׁוֹנָה, כִּיּוֹן שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ נִכְנָסָה לְמִקְוָמָה, אֲזִי יֵשׁ מְמַנָּה מְכַרִּיז כְּרוּז
דְּרָךְ י"ב שְׁעָרִים, אֲשֶׁר הֵם נִפְתָּחִים כְּשֶׁהַחֲמָה יוֹצֵאת לְזָרְה, וְנִסְגָּרִים
כְּשֶׁהַחֲמָה שׁוֹמֶעֶת כָּל הַלֵּילָה, וְאֲזִי כָּל אוֹתָם מְמַנָּים מְלֹאכִים שֶׁהֵם מְמַנָּים
עַל שְׁמִירַת הָעוֹלָם, כְּלָם מִתְאַסְּפִים לְמַעְלָה, וְהַשְּׁעָרִי רַחֲמִים נִנְעָלִים,

צב עמוד א), אֲשֶׁר הֵם נִפְתָּחִים כְּשֶׁהַחֲמָה יוֹצֵאת לְזֶרֶחַ, וְנִסְגָּרִים כְּשֶׁהַחֲמָה שׁוֹקֵעַת כָּל הַלֵּילָה, וְאִז כָּל אֲנוֹן מִמְּנִים מְלֹאכִים דְּאֲנוֹן מִמְּנִים עַל שְׁמִירַת הָעוֹלָם, כְּלָם מִתְכַּנְּשִׁין לְעֵלָא, וְהַשְּׁעָרֵי רַחֲמִים נִנְעָלִים, וְהַבְּתֵי דִינִים מִתְעוֹרְרִין, וְעוֹמְדִין מְלֹאכִים הַמְּמַנִּים עַל הַתְּקִיעוֹת וְתוֹקְעִין, וְזֶהוּ סִימָן, שְׁיַעֲמְדוּ מְלֹאכִים בְּחֻצֵי הַלֵּילָה, הַמְּיַחֲדִים לֹאמַר שִׁירָה, וְאִז תִּכְפֹּף מִתְעוֹרְרִים הַמְּלֹאכִים וְעוֹמְדִין בְּאִימָה וּבִירָאָה, בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, וּמְשׁוֹרְרִים וּמְזַמְּרִים קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִז בְּתַחֲלַת הַלֵּילָה, בְּנֵי נֶשֶׁא נִימִין עַל עַרְסִיהוֹן, וְנִשְׁמוֹתֵיהֶן נִפְקִין וּמְעִידִין עַל עוֹבְדֵיהוֹן דִּי בִימָמָא וְעוֹמְדִין בְּדִין.

סדר הלימוד ליום יח סיון [יום 254 בשנה]

הַשְּׂכִינָה וְהַצְדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן שׁוֹמְעִים קוֹל הַתּוֹרָה שְׁלוֹמֵד הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה - וּמְבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ לְלַמֵּד בְּקוֹל, כְּדִי שְׁיִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּמִרוֹמִים

עֵיבֵיבְחֻצוֹת הַלֵּילָה אֲתַעַר רִיחַ צְפוֹן, רִיחַ חֲזָק, וְקָם חַד מְמַנָּה וּבְטִישׁ בֵּיהּ בְּשֶׁרְבִיטָא, וְהָרוּחַ שְׂכִיף,

וְהַבְּתֵי דִינִים מִתְעוֹרְרִים, וְעוֹמְדִים מְלֹאכִים הַמְּמַנִּים עַל הַתְּקִיעוֹת וְתוֹקְעִים, וְזֶהוּ סִימָן, שְׁיַעֲמְדוּ מְלֹאכִים בְּחֻצֵי הַלֵּילָה, הַמְּיַחֲדִים לֹאמַר שִׁירָה, וְאִז תִּכְפֹּף מִתְעוֹרְרִים הַמְּלֹאכִים וְעוֹמְדִין בְּאִימָה וּבִירָאָה, בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, וּמְשׁוֹרְרִים וּמְזַמְּרִים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִז בְּתַחֲלַת הַלֵּילָה, בְּנֵי אָדָם יִשְׁנִים עַל מְטוֹתֵיהֶם, וְנִשְׁמוֹתֵיהֶם יוֹצְאוֹת מִגּוֹפָם וּמְעִידִים עַל מַעֲשֵׂיהֶם שְׁעִשׂוּ בְיוֹם וְעוֹמְדִים לְדִין.

קעב) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

וּבְחֻצוֹת הַלֵּילָה מִתְעוֹרְרֵי מִצַּד צְפוֹן, רִיחַ חֲזָק, וְקָם מְמַנָּה אֶחָד וּמְכָה בּוּ בְּשֶׁרְבִיטוֹ, וְהָרוּחַ נִשְׁקָטָה, אִז מִתְעוֹרְרֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם

וְכִדִּין אֶתְעַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַשְׁתַּעֲשָׂא עִם צְדִיקָא,
הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שיר השירים ח יג): "הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים חֲבֵרִים
מְקַשְׁיָבִים לְקוֹלָךְ הַשְּׂמִיעָנִי" וְגו'.

אשריהם ואשרי חלקם

ג. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁךְ חוּט שֶׁל חֶסֶד עַל אוֹתָן
הָאֲנָשִׁים הָעוֹמְדִים בַּלַּיְלוֹת לְעִבּוּדָתוֹ, וּמְשַׁמֵּר אוֹתָן
מִכָּל פְּצָעִים וּפְגָעִים רָעִים, וְעֲלִיהֶם נֶאֱמַר (תהלים מב ט):
"יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדּוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי". וּבּוֹדָאֵי יִמְשֵׁךְ
עָלֵיו חוּט שֶׁל חֶסֶד וְאוֹר גְּדוֹל מְנַטִּיעוֹת שֶׁבְּגֵן עֵדֶן מֵאוֹתוֹ
הַמְּקוֹם הַנִּקְרָא "גַּחַל קְדוּמִים", וְחֲלָקוֹ מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְאַחַר
מֹתוֹ בַּמְּקוֹם מְנוּחָה וְשִׁמְחָה, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ.

אל יקל בעיניך למוד התורה בלילה

ד. עַל כֵּן אֵל יִהְיֶה קַל בְּעֵינֶיךָ לְמוֹד הַתּוֹרָה בַּלַּיְלָה,
וְקִדְמוֹנֵינוּ וְזְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה, הֵיוּ מִתְחַכְּמִים וְהֵיוּ עוֹשִׂים
סִימָנִים לְכוּן חֲצוֹת הַלַּיְלָה לְקוֹם וּלְעֶסֶק בַּתּוֹרָה, כְּדִי
לְהִתְחַבֵּר כְּחֻדָּא [פְּרוּשׁ: כְּאֶחָד] עִם צְדִיקִים שֶׁבְּגֵן עֵדֶן
הַשּׁוֹמְעִים תּוֹרָה מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדַמְצִינוּ בְּזֵהָר

(שם דף צב עמוד ב - צו עמוד ב):

עַיְרַבֵי אַבָּא וְרַבֵי יַעֲקֹב הָווּ אֲזֵלוּ מִטְּבַרְיָה לְכַפֵּר טְרָשָׁא
וְנִתְאַכְסְנוּ אֲצֵל אֲשַׁפְיָזָא. כַּד בָּעוּ לְמִשְׁכַּב, אָמַר

הצדיקים, זהו שכתוב: "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך
השמיעני" וגו'.

קעג) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי אבא ורבי יעקב הלכו מטבריה לכפר טרשא והתארחו באכסניה

רבי אבא למריה דביתא: אית הקא תרנגולא? אמר ליה
האשפיזא: אמאי? אמר ליה: אצטריכנא למיקום
בפלגות ליליא.

ה. קעדאמר ליה: לא אצטריכנא, דהא אית לי סימנא
אחרא, דהדין טקלא דקמי ערסי מלינא מיא, ונטוי
טיף טיף, בפלגות לילה ממש אתרוקן כלהו מיא
ואתגלגל האי קטפא (דהיינו טקלא) ואשתמע קלא בכל ביתא,
וכדין הוא פלגות ליליא (פרוש: שהיה כלי מים תלוי לפני מטתו, והוי
עשוי כגלגל, וכלי זה היה נוטף טיף טיף, וכדרך שעושין במדינה זו (האור
וערג), עד שהוציא כל המים שבפלי עד חצות. וכל זמן
שהיו מים, אפלו מעט מזעיר, קאי אקמיהו, וכשנגמרו
כל הטפין לצאת, אזי נתהפך הגלגל ונפול למטה, ונהפך
הכלי, והיה מרעיש וצועק ונשמע קולו, עד שהקיצו אותן
האנשים שהיו בחדר ההוא), והיה שם באותו הבית חד

אחת. כאשר רצו לשכב לישון, פנה רבי אבא אל בעל האכסניה ושאלו:
"יש לכם פאן תרנגול?" שאלו בעל האכסניה: "לשם מה לך תרנגול?"
ענה לו רבי אבא: "רוצה אני לקום בחצות".

קעד) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר לו בעל הבית: "אין אני נזקק לתרנגול כדי להתעורר, שכן יש לי
כלי מורה שעוה ליד מטתי. כלי זה הנו גלגל מלא מים ולו חור בתחתיתו
והמים נוטפים מתוכו מעט מעט. כאשר מתרוקן הכלי לגמרי, מתהפך
הוא, מתגלגל ומשמיע קול רעש גדול, עד שמתעוררים כל דרי הבית.
כלי זה התקנתי לצרכו של זקן אחד, המתעורר מדי לילה בחצות כדי
לעסק בתורה."

אמר רבי אבא: "ברוך ה', ששלחני לאכסניה זו!"

סָבָא דִּהוּה קָם בְּכָל פְּלָגוֹת לִילָא וְאַשְׁתַּדַּל בְּאוּרֵיתָא, וּבְגִין דָּא עֵבִיר הָאֵי, אָמַר רַבִּי אָבָא: בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דִּשְׁדַּרְנֵי הֶכָּא.

סדר הלימוד ליום יט סיון [יום 255 בשנה]

טוּד "חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לַהוּדוֹת לָךְ"

ו. כַּעֲבוּבֵהֲגִיעַ זְמַן חֲצֵי הַלַּיְלָה, קָמוּ כָּלֵהוּ וַהֲוֵי עֶסְקֵי בְּאוּרֵיתָא וְכוּ'. אָמַר רַבִּי אָבָא לְתַרְיֵן בְּנוֹהֵי, הָעֲנִינְן הַשְּׁכָר דִּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁתְּעֵשֶׁע עִם צְדִיקִים וְעִיל בְּפְלָגוֹת לַיְלָה לְגַן עֵדֶן, וְלִכְּן אָמַר דָּוִד (תְּהִלִּים קִיט סב): "חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לַהוּדוֹת לָךְ", אָמַר רַבִּי אָבָא: וַדַּאי שְׁפִיר קָאמַרְתָּ, אָבָל מָנָא לָךְ הָא? אָמַר לִיה: כֶּךָ לְמַדְתִּי מִן סָבָא אַחְרָא.

ז. כַּשִּׁיתוּ הוּה אָמַר לָהּ: בְּתַחֲלַת שַׁעְתָּא קָמִיתָא דְלַיְלָה, כָּל הַדִּינִים דְּלַתְתָּא מַתְעַרְיֵן וְאַזְלִין וְשִׂאטִין בְּלַיְלָה,

קעה) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קָדָשׁ:

בְּהִגִּיעַ חֲצוֹת הַלַּיְלָה קוּמָה כָּל הַחֲבֵרָא לַעֲסַק בַּתּוֹרָה. הַסְּבִיר רַבִּי אָבָא לְשַׁנֵּי בְּנָיו אֶת עֲנִין חֲצוֹת הַלַּיְלָה, בּוּ נִכְנַס הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן עֵדֶן וּמְשַׁתְּעֵשֶׁע שָׁם עִם הַצְּדִיקִים, לִכְּן אָמַר דָּוִד הַמְּלֹךְ: "חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לַהוּדוֹת לָךְ".

אָמַר רַבִּי אָבָא: "וַדַּאי יָפָה אֶתָּה אוֹמֵר, אוּלָּם מִנֵּיין לָךְ זֹאת?" עָנָה אוֹתוֹ זְקוּ: "כֶּךָ לְמַדְתִּי מִזְקוּן אַחֲרִי".

קעו) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קָדָשׁ:

עוֹד אָמַר הַזְּקוּן: "בְּתַחֲלַת הַלַּיְלָה מַתְעוֹרְרִים הַדִּינִים וְשִׁטִּים בְּעוֹלָם, וּבְחֲצוֹת לַיְלָה מִמֶּשׁ מַתְעוֹרְרַת הַשְּׁפָעְתוּ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגַן עֵדֶן וְהַדִּינִים מְסַתְּלָקִים מִן הָעוֹלָם, וְכָל הַהֲשַׁפְּעוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת בְּאוֹת בְּחֲצֵי הַלַּיְלָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: 'וַיַּחֲלַק עֲלֵיהֶם לַיְלָה' וַיְהִי בְּחֲצֵי הַלַּיְלָה'.

ובפֿלגות לילָה ממש, אתער הקדוש ברוך הוא בגן עדן, ודינין דלתתא לא משתכחין, וכל נמוסין דלעלא לא אשתכחו אלא בפלגות ליליא, דכתיב (בראשית יד טו): "ויחלק עליהם לילה", (שמות יב כט): "ויהי בחצי הלילה". וכמה מקומות בתורה מצינו הכי, דוד המלך קריה להקדוש ברוך הוא חצות לילה ממש (רוצה לומר: היודעים סוד שהנוקבא הנקראת מדת לילה, יוצאת מאחורי חדוהי, דהינו ממחציתו, ועל פן דוד הוי קרי להקדוש ברוך הוא "חצות לילה", וזהו שדיק בזהר, דאיהו חצות לילה ממש. וזה סוד גדול, ואין מגלין אותו אלא לצנועין וליודעי ח"ן), ומלכות בית דוד נקראת מדת לילה, ועל פן קם דוד בחצות הלילה, פדכתיב: "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך", וסוד משפט וצדקה גם כן ידוע למבין מדעתו או למי שיש קבלה בידו דמהני דינין נפקין, דינא דמלכותא דינא. אתו רבי אבא ורבי יעקב ונשקוהו וכו'.

פ"א אדהכי אתי האי ינוקא ושאל: אמאי כתיב "חצות לילה"? (רוצה לומר: מאחר דקאי אנוקבא דנקראת חצות

ובכמה מקומות בתורה רמוז ענן זה של 'חצות הלילה'. דוד המלך קרא להקדוש ברוך הוא בחצות הלילה, ליודעים סוד הכונה למקום שבו מתחילה קומת הנקבא מאחורי הזכר והוא מהחזה ולמטה, כלומר ממחצית גוף הזכר, לכן קרא דוד להקדוש ברוך הוא 'חצות לילה'. וזהו שדיק בזהר, שהוא חצות לילה ממש וזהו סוד גדול, שאין מגלים אותו אלא לצנועים וליודעי ח"ן, ומלכות בית דוד נקראת 'מדת לילה'. על פן קם דוד בחצות הלילה, כמו שכתוב: 'חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך'. וסוד 'משפט וצדקה' גם כן ידוע למבין, שמדינים אלו 'משפט וצדקה' מקור הענן 'דינא דמלכותא - דינא'. באו רבי אבא ורבי יעקב ונשקו לזקן על דבריו הנפלאים.

קעז פרוש הזהר בלשון קדש:

לִילָה, וּמִדַּת חֲצוֹת אֵינוֹ מִשְׁמַע שֶׁהוּא מִדַּת לִילָה לְגַמְרִי, אֲלֵא כִּי אִם מִחֲצִית שְׁבַמֵּדַת לִילָה). אָמַר: הָא אֶתְמַר, בְּפִלְגוֹת לִילָה מְלָכוֹת דְּשִׁמְיָא אֶתְעַר (פרוש: ואם פן כְּבַר מְבַאֵר, דְּמִשּׁוּם הִכִּי צְרִיךְ שְׂיִהִי נִקְרָאת "חֲצוֹת לִילָה", דְּאִיהוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַנּוֹכַח לְהִרְאוֹת דְּאִזּוּ מִתְגַּלְהַ מְלָכוֹתָא דְּשִׁמְיָא הַנִּקְרָא "זְעִיר" וְהַבּוֹן). אָמַר הַאי יְנוּקָא: אֲנָא שְׁמַעְנָא מְלָה, פִּתַּח הַאי יְנוּקָא וְאָמַר: מֵאַחַר דְּבַחֲצוֹת מִתְגַּלִּין הַחֲסָדִים, וְעַל פֶּן בְּאוֹתוֹ הָעֵת יֵשׁ דִּין וְרַחֲמִים, וְעַל פֶּן נִקְרָא אִזּוּ חֲצוֹת לִילָה, פִּלְגוֹת דִּינָא הִיא, דְּנִהִירָא אֲנַפְהָא בְּסִטְרָא דְּחֲסָד. קָם רַבִּי אַבָּא וְשׁוּי יָדָיו עַל רִישָׁא דְּהַאי יְנוּקָא וּבְרַכִּיהּ.

סדר הלימוד ליום כ סיון [יום 256 בשנה]

החייב להכין כסא לאלהיו הנביא קדם ברית מילה

ח. ע"פ פתח רבי אבא ודרש סודות נפלאות בעניני דמילה ואמר, דבשעה שמכניס האב את בנו למול ערלתו,

והנה קם ילד ושאל: "מדוע כתוב 'חצות לילה'?" והתבונן בשאלתו, שהרי הזקן הסביר שחצות מרמז לנקבה, היוצאת מאחורי חזה הזָכָר, והנקבה היא מדת לילה ממש ולא חצות לילה.

ענה לו הזקן: "הרי אמרנו, שבחצות הלילה מתעוררת מלכות השמים, המרמזת להקדוש ברוך הוא הנקרא 'זעיר'."

אמר הילד: "ואני כף שמעתי: היות שבחצות לילה מתגלים החסדים ובאותו הרגע משמשים ביחד דין ורחמים, לכן נקרא אותו רגע 'חצות לילה', שהוא רק חצי דין, שהרי הפנים כְּבַר מוֹאֲרִים בְּאוֹר הַחֲסָד."

קם רבי אבא הניח ראשו על ראש הילד וברכו.

קעח) פרוש הזהר בלשון קדש:

פתח רבי אבא ודרש סודות נפלאים בקשר לברית מילה ואמר: "בשעה

בַּהֲיִיא שְׁעֵתָא קְרִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפַמְלִיא דִּילֵיהּ
 וְאָמַר: חֲמוּ פְּמִלְיָא דִּילִי, מַה בְּנֵי חֲבִיבִין עֲבַדְדִין בְּעֵלְמָא,
 בַּהֲיִיא רְגַעָא מְזַדְּמָן אֲלֵיהּוּ הַנְּבִיא וְטָאס עֲלָמָא בְּד'
 טָאסִין וְאִזְדְּמָן תַּמָּן. וְעַל דָּא תְּנִינָן, דְּבַעֵי בַר נָשׁ לְתַקְנָא
 כְּרַסְיָא לְאֲלֵיהּוּ, וְהוּא סְלִיק וְאַסְהִיד קְמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 דִּישְׂרָאֵל הֵן מְקִימִין בְּרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ וְכוּ'.

מ. קַטְשָׁא דְהֶכִי הָיִי נְהוֹרָא. קָמוּ רַבֵּי אַבָּא וְרַבֵּי יַעֲקֹב וּבְעוּ
 לְמִיזֵל, אָמַר לְהוּ הָאִי גַבְרָא: בְּמַאי דְעֵסְקִיתוּ בְּחֻצוֹת
 לֵילָה אֲשַׁתְּלִימוּ. אָמַר: מַאי הוּא? אָמַר לְהוּ: דְתַחֲמוּן
 לְמַחַר אֲנָפוּי דְמַאֲרִיָּה קִימָא (בעל ברית, שהוּא אֲלֵיהּוּ הַנְּבִיא),
 דְהָא דְבִיתָאֵי בְּעֵאת בְּעוֹתָא דָּא מְנַיְכוּ (על הברית מילה), וְגַזְרַ

שְׁמַכְנִיס הָאֵב אֶת בְּנוֹ לְמוֹל עֲרַלְתּוֹ - בְּאוֹתָהּ שְׁעָה קוֹרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְפַמְלִיא שְׁלוֹ וְאוֹמַר: "רְאוּ מַה עוֹשִׂים בְּנֵי הַחֲבִיבִים בְּעוֹלָם הַזֶּה!",
 בְּאוֹתוֹ רְגַע מְזַדְּמָן אֲלֵיהּוּ הַנְּבִיא לְמַקוֹם הַבְּרִית. בְּמַהִירוֹת מְגִיעַ הוּא
 לְשֵׁם, שְׁהֵרִי בְּאַרְבַּע טִיסוֹת עוֹבֵר הוּא אֶת כָּל הָעוֹלָם, לְכֵן לְמַדְּנוּ שְׁבַעַת
 עֲרִיכַת הַבְּרִית צְרִיךְ הָאָדָם לְהַכִּין כְּסָא לְאֲלֵיהּוּ הַנְּבִיא. לְאַחַר הַבְּרִית
 מְתַיַצֵּב אֲלֵיהּוּ הַנְּבִיא לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמַעִיד, שִׁישְׂרָאֵל שׁוֹמְרִים
 אֶת בְּרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ."

קעט) פרוש הזהר בלשון קדש:

בִּינְתִים עֲלֵה הַשְּׁחַר וְרַבֵּי אַבָּא וְרַבֵּי יַעֲקֹב רְצוּ לְהַמְשִׁיךְ בְּדַרְכָּם. פְּנָה
 אֲלֵיהֶם בַּעַל הַבְּרִית וְאָמַר: "אֶת הַתּוֹרָה בְּהַ עֲסַקְתֶּם בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה יֵשׁ
 לְכֶם הַזְּדֻמְנוֹת לְקַיִם!" שְׁאֵלוּהוּ: "לְמָה תִּרְמָזְנָה מִלוֹתִיךָ?"
 עָנָה לָהֶם: "מַחַר תּוֹכְלוּ לְזַכּוֹת לְרֵאוֹת אֶת מְלָאךְ הַבְּרִית - אֶת אֲלֵיהּוּ
 הַנְּבִיא, וְאֲשַׁתִּי מְבַקֶּשֶׁת מִכֶּם לְהַשְׁאֵר אֶתְנּוּ לְבְרִית הַמִּילָה שְׁתַּעֲרֹךְ מַחַר."
 אָמַר רַבֵּי אַבָּא: "לְבַקֶּשְׁתֶּכֶם זֶה, שֶׁהִיא בְּקִשְׁתּוֹ מְזוּזָה וְרֵאִית פְּנֵי הַשְּׂכִינָה
 לֹא נוֹכַל לְסַרְבֵּי". הַמְתִּינּוּ הַצְּדִיקִים כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם. בְּלֵילָה הַזֶּמִּין בַּעַל הַבֵּית
 אֶת אוֹהָבָיו וְכָל הַחֲבוּרָה עֲסַקָה בַּתּוֹרָה כָּל הַלֵּילָה.

קִימָא דְבִרְא דְאִתְיַלְדַת לִי, יְהִיָה לְמַחַר הַלּוּלָא דִילִיָה, אֲמַר רַבִּי אָבָא: בְּעוֹתָא דְמַצּוּה אִיהוּ, וּלְמַחְמֵי אֲנַפּוּי דְשְׂכִינָה. אוּרִיכוּ (פְרוּשׁ: הַמְתִּינּוּ) כָּל הָהוּא יוֹמָא. בְּהַאי לִילָה כְּנֵשׁ הָאִי גְבִרָא כָּל אַגּוּן רַחֲמִין, וְאַחַר הַסְּעוּדָה הַשְּׁתַּדְּלוּ בְּאוּרִיתָא, וְלֹא הוּי מֵאן דְנָאִים.

בלילה שלפני הברית מילה צריך היילד שמירה מן המחבלים י. ^{קפ} וְהוּבָא שָׁם בְּזַהַר דְהֶעֱנִין, כִּי בְּאוֹתוֹ הַלִּילָה שְׁלַפְנֵי הַמִּילָה צָרִיף הַיֵּלֵד שְׁמִירָה מְעֵלָה מִן אוֹתָן הַמַּחְבְּלִין, שְׁלֹא יִזְיָקוּ לְהַיּוֹלְדַת וּלְהַיֵּלֵד, וְעַל כֵּן הַמְנַהֵג שְׁקוּרִין (בלשון אשכנז "וין נאכט" ובלשון פולין "ואכט נאכט") וְלוֹמְדִין כָּל הַלִּילָה, אֲזוּ מְקִיָּם הַכְּתוּב (אֶסְתֵּר ח טז): "לִיְהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה" - זו תורה (מגילה טז עמוד ב), "וְשֹׁשׁוֹן" - זו מילה, "וַיִּקְר" - זו תפלין. וְהַזְהַר הַבֵּיא בְּאַרְיִכוֹת, שְׁהָאִישׁ הַקְּדוֹשׁ הַנִּזְכָּר לְעֵיל, כְּנֵס כָּל אוֹהֲבֵיו לּוֹמְדֵי תוֹרָה, שְׁהִיו גּוֹרְסִין כָּל הַלִּילָה.

התורה מגנת ומצלת מכל נזק שבעולם

יא. ^{קפא} וְכֵן הוּא רְאוּי לְעֲשׂוֹת לָנוּ גַם כֵּן בְּאוֹתוֹ הַלִּילָה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא מְגַנֶּת וּמַצְלַת מְכָל חֲבוּל וּמְכָל נֶזֶק

קפ) פרוש הזהר בלשון קדש:

טעם ענין זה להיות נעור בלילה שלפני הברית ולעסק בתורה - מבאר שם בזהר, שהוא משום שהתינוק צריך בלילה זה שמירה יתירה מן המזיקים, לכן המנהג, שלומדים כל הלילה ומקיימים בזה את הפסוק: "לִיְהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה" - זו תורה, "וְשֹׁשׁוֹן" - זו מילה, "וַיִּקְר" - זה תפלין. וְהַזְהַר הַבֵּיא בְּאַרְיִכוֹת, שְׁאוֹתוֹ זָקן קְדוֹשׁ כְּנֵס אֶת כָּל אוֹהֲבֵיו וְהֵם לְמִדּוּ כָּל הַלִּילָה.

קפא) פרוש הזהר בלשון קדש:

בְּעוֹלָם, וְאַחַר כֵּן אָמַר בַּעַל הַבְּרִית: בְּמָטוּ מַנִּיכּוֹ, לִימָא
מְלָא חֲדָתָא כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְהָיוּ מְחַדְּשִׁין דְּבָרֵי תוֹרָה
בְּעֵינֵי דְּמִילָה, וְכֹנְנָתוּ הָיָה, שְׂדַבְּרֵי תוֹרָה הוּא תוֹעֵלַת
גְּדוּל לְשִׁמְרֵת הַנִּלְדָּה וְלְשִׁמְרֵת הַיּוֹלְדָת.

סדר הלימוד ליום כא סיון [יום 257 בשנה]

על ידי התורה שלומדים בלילה קדם הברית - מתגלה אליהו הנביא
וזה גורם טובות וישועות לישראל

יב. קפבועוד הביא הזהר, שעל ידי התורה שעוסקים
בלילה של (ויז נאכט), אליהו מתגלה בהארות גדולות

וכן ראוי לנו לנהג, כי התורה מצלת מכל נזק שבעולם. בעל הבית בקש
מכל אחד מן האורחים לומר דבר חדוש בתורה, וחדשו דברי תורה בעיני
מילה. וכוננתו היתה, שדברי תורה הוא תועלת גדולה לשמירת הנלד
ולשמירת היולדת.

קפב) פרוש הזהר בלשון קדש:

עוד מובא שם בזהר, שעל ידי התורה שלומדים בלילה שלפני המילה,
מתגלה אליהו הנביא בהארות גדולות וגורם הרבה טובות וישועות
לישראל. אחר כך שאל רבי אבא את בעל הבית ואת הזקן שעמו: "מאחר
שהנכם כה חכמים, מדוע יושבים אתם במקום בודד זה?" השיב לו בעל
הבית: "כצפור נודדת מן קנה, פן איש נודד ממקומו". במקום זה זכינו
ללמד תורה בשלום, ואין אנו יודעים אם במקום אחר נזכה לך, ובפרט
שקום זה מסגל ללמוד תורה. בכל חצות לילה קמים אנו ועוסקים
בתורה עד הבקר, וכשמאיר הבקר, מתבשמים אנו מריחות השדות
ונהרות המים שבסביבה, ומתרחבת דעתנו להבנת התורה, וזו מתבהרת
ויושבת בלבנו. גזרה מן השמים היא לנו שנגור דוקא במקום זה, וכמה
חשובים וגדולים נפטרנו בזמן האחרון על שלא עסקו בתורה כראוי, לכן
עוסקים אנו יומם ולילה בתורה, וזכות המקום מסייעת לנו בזה. וישבו
החכמים עד שהאיר היום.

שֶׁל רְצוֹן הָעֲלִיּוֹן, וְעַל יְדֵי זֶה גוֹרֵם הַרְבֵּה טוֹבוֹת וִישׁוּעוֹת לְיִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כֵּן אָמַר רַבִּי אֲבָא לְהַבְעֵל הַבֵּית וְלֵהֲאִי סָבָא מְאַחַר דְּאִתּוֹן חֲכִימִין טוֹבָא, מִפְּנֵי מָה אַתֶּם יִתְבִּין הֲכָא? אָמַר הַבְעֵל הַבֵּית: אִי צְפָרִין יִתְעַקְרוּ מֵאַתְרֵיהוּ, לֹא יִדְעִין לְאֵן טָאסִין, כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר (מְשָׁלִי כו ח): "כְּצַפּוֹר נוֹדְדַת מִן קִנְיָה כֵּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ", וְכֵן אִם אָנוּ עוֹקְרִין דִּירְתְּנוּ מִכָּאן שֶׁהוּא מְקוֹם מוֹכֵן אֲצִלְנוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה, לֹא נִדְעָ לְאִיזָה מְקוֹם יִהְיֶה הַיְשׁוּב שְׁלָנוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה, כִּי מְקוֹם זֶה הוּא מוֹכֵן וּמְסַגֵּל אֵלֵינוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְאַתְרָא דָּא זְכִי לָן בְּאוֹרֵיתָא, וְהֲכִי אָנִן נוֹהֲגִין: בְּכָל פְּלָגוֹת לִילְהָ עֵסְקִינָן בְּאוֹרֵיתָא עַד צְפָרָא, וְכַד צְפָרָא אֲתִי, רִיחֵי חֲקָלָא וְנִהְרֵי מֵיָא נִהְרֵי לָן אוֹרֵיתָא וְאַתִּישְׁבַת בְּלַבְנָא, וְיִגְזֹר דִּין הוּא מְשַׁמֵּם, דְּמְכַרְחִים אָנוּ לְדוֹר בְּהֵאִי אֲתֵר, וְכְמָה סְרַכִּין בְּעֲלֵי תְרִיסִין אֲסִתְלָקוּ הֲכָא, (פְּרוּשׁ: דְּהֵיוּ מִתִּין בְּאוֹתָן הַיָּמִים) עַל דְּלֹא עֵסְקוּ בְּאוֹרֵיתָא, וְכַדִּין אֲשִׁתְּדְלוּתָא דִּילָן יוֹמָא וְלִילְיָא בְּתוֹרָה, וְאַתְרָא דָּא קָא מְסִיעַ לָן, וְהוּוּ יִתְבִּין עַד דְּנִהִיר יִמְמָא.

פְּנֵי רַבִּי אֲבָא הָיוּ כְּאֵשׁ לְהִבָּה מְרֵב חֲדוֹת הַתּוֹרָה

יג. כִּפְיֵינוּן דְּהָיוּ הַתְּחִיל לְנִהַר יִמְמָא, אָמְרוּ לְאֵנוּן דְּרַדְקֵי, דִּיפְקוֹן וְיַחְמֵי אִי נִהִיר יִמְמָא, וְאַחַר כֵּן כָּל חַד לִימָא

קפג) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

מִשְׁהֵאִיר הַיּוֹם, פְּנֵי לְכַמְהָ יְלָדִים, שֶׁיִּצְאוּ לְרֵאוֹת, אִם אֲכַן כְּבֵר הָאִיר הַיּוֹם, וּבְקִשׁוֹ מֵהֵם לוֹמֵר דְּבְרֵי חֲדוּשׁ לְכַשְׁיַחְזָרוּ מִשְׁלִיחוֹתֵם. רְאוּ הַיְלָדִים שֶׁהֵאִיר הַיּוֹם, וּבָא הַרְאֵשׁוֹן וְאָמַר: "הַיּוֹם עֲתִידָה לְרַדַּת אֵשׁ מִן הַשָּׁמַיִם!" בָּא הַשְּׁנִי וְאָמַר: "וּבְבֵית זֶה!" הוֹסִיף הַשְּׁלִישִׁי: "זְמַן אַחַד עֲתִיד לְהַשְׁרֵף

מֵלֵא חֲדָתָא. נִפְקוּ וְחִמוּ דְהוּי נְהִיר יִמָּא, אָמַר חַד
 יִנוּקָא: זְמִין הָאֵי יוּמָא אָשָׁא מְלַמְעֵלָה, אָמַר יִנוּקָא
 אַחְרָא: וּבְהַךְ בֵּיתָא, אָמַר יִנוּקָא תְּלִיתָאֵי: סָבֵא חַד הֶכָּא,
 הוּא מְזֻמֵּן לְאַתּוּקְדָא בְּנוּרָא, אָמַר רַבִּי אַבָּא: רַחֲמֵנָא
 לְשִׁזְבֹן, תּוּהָא, וְלֹא יְכִיל לְמַלְלָא, אָמַר: קוּטְרָא דְהוּרְמָנָא
 בְּאַרְעָא אַתְפֵּס (פְּרוּשׁ: קָשֶׁר וְתַקְף הַרְשׁוּת מְלַמְעֵלָה נִתְפַּס בְּאַרְץ. רוּצָה
 לומר, שְׁהִיו יוֹדְעִים שְׂיִרְד אֵשׁ מִהַשְּׁמַיִם בְּבֵית הַהוּא), וְכֵן הוּי, דְּבַהֲהוּא
 יוּמָא חִמוּ חֲבָרְיָא אֲפִי דְשְׁכִינְתָא וְאַסְתַּחֲרוּ בְּאַשָׁא (פְּרוּשׁ:
 הָאֵשׁ מִהַשְּׁכִינָה הֵיחָדָה מְסַבֶּכֶת אוֹתָם), וְרַבִּי אַבָּא אֲתֵלֵהֵט פְּנֵיו
 בְּנוּרָא מִחֲדוּתָא דְאוּרִיתָא.

סדר הלימוד ליום כב סיון [יום 258 בשנה]

אליהו הנביא אמר הפסוק: "אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך" וגו'
 יד. לפי תאנא: כל ההוא יומא לא נפקו כלהו מביתא
 ואתקטר בקטרא, והוי חדאין במלין חדתין, כאלו

באש זו! אמר רבי אבא: "הרחמן יצילנו!" נדהם רבי אבא, ולא יכול
 לדבר. אמר: "נראה, שהגזרה כבר נרשמה בארץ, שאמנם כך יהיה, שתד
 אש לבית". ואכן כך היה: עסקו החברים בתורה וזכו לראות את פני
 השכינה, שסובבה אותם באש, ופניו של רבי אבא נתלהטו מאותה אש
 מחמת שמחת התורה.

קפד) פרוש הזהר בלשון קדש:

ולמדנו: כל אותו היום לא יצאה אותה חבורה קדושה מן הבית. הם עסקו
 בתורה ושמחו בחדושיה כאלו קבלוה עתה מסיני. בשעה שהביאו את
 התינוק לבית הפנסת, שמעו את קולו של אליהו הנביא, שהכריז ואמר:
 "אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך".
 בפסוק זה רמזו סוד גדול, שיש בו, בפסוק זה ארבעים ושנים אותיות

קבלו ההוא יומא אורייתא מטורא דסיני, והיו שומעין קול בשעה שהיו מביאין התינוק לבית הכנסת, שהיה אליהו הנביא אומר פסוק (תהלים סח, ה): "אשר"י תבחר ותרקב"ב ישכ"ן חצרי"ך נשבע"ה בטו"ב בית"ך קדו"ש היכל"ך", והוא סוד גדול, שיש בפסוק זה מ"ב אותיות, דהן סוד שם של מ"ב, וסודו אין מגלין אותו אלא לצנועין, ויש בפסוק זה עשרה תבות, כנגד זה כתב הזהר: באמירת פסוק זה בשעת המילה, מעטרים עשר חפות להתינוק הנמול לעולם הבא.

אשרי לאדם שפול בנו בשמחה

טו. כפי'ואחר כך פתח חד ינוקא ואמר: תאנא - כל מאן דקריב בריה לקרבנא - פאלו קריב כל קרבנין דעלמין קמי קדשא בריה הוא. בגין כך בעי לסדרא מדבחא במאנא חד מליא ארעא, למגזר עליה האי קימא ברית קדישא, ואתחשב קמי קדשא בריה הוא פאלו אדבח עליה עולה, וקרבניה הוא ריח ניחות וכו'. בגין כך זכאה

כנגד שם של מ"ב, וסודו אין מגלים אלא לצנועים. יש בו בפסוק זה, עשר תבות כנגד עשר חפות, המעטרות את התינוק הנמול לעולם הבא.

קפה) פרוש הזהר בלשון קדש:

אחר כך פתח ילד אחד ואמר: "למדנו: כל המקריב את בנו לקרבן, פאלו הקריב את כל קרבנות העולם לפני הקדוש ברוך הוא. לכן צריך בעל הברית לסדר מזבח לפני הקדוש ברוך הוא - כלי מלא עפר - כדי לחתוך עליו את הערלה, ודבר זה נחשב לפני הקדוש ברוך הוא פאלו הקריב קרבן עולה לפניו, וקרבנו הוא ריח ניחות. בשל כך אשרי מי שמקיים את ברית המילה בשמחה לפני ה', וצריך הוא לשמח כל אותו היום."

חולקיה מאן דקרבי האי קרבנא בחדוה קמי קדשא בריך
הוא, ובעי למחדי כל האי יומא.

כפי אמר רבי אבא: זכאן אתון בעלמא הדין ובעלמא
דאתא, ועליכון אתמר (דברים ד, ד): "ואתם
הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום", והוי שמחין
כל היום בחדוה דמצוה ובחדוה דאורייתא, והאי תינוק
שנולד - הביא בזהר, שהיה רב אידי בר יעקב,
שהזכר התנא בגמרא (תגינה ה עמוד ב), בריך ליה רבי
אבא ואזיל לאורחיה.

מזו. כפיכד אתי רבי אבא לגבי רבי שמעון בן יוחאי, הוי
דחיל למימר דברים האלו ששמע מהנהו חסידים
ומפי התינוקות הנזכרים לעיל, לפני רבי שמעון בן
יוחאי, דלא יתענשון על ידוי (פרוש: שהיה מתירא רבי אבא לגלות

קפו) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר רבי אבא: "אלשיכם בעולם הזה ובעולם הבא! עליכם נאמר: ואתם
הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום!" שמחו החברים כל אותו היום
בשמחת המצוה ובעסק התורה, ואותו תינוק שנזמול - הובא בזהר, שהוא
הוא רבי אידי בן יעקב התנא, הנזכר בגמרא. לבסוף ברוך רבי אבא ויצא
לדרכו.

קפז) פרוש הזהר בלשון קדש:

משנכנס רבי אבא לפני רבי שמעון בן יוחאי פחד לגלות לו את סודות
התורה, ששמע מבני החבורה, שישבו במקום הבודד ההוא, כדי שלא
יגזר רבי שמעון עליהם שיגלו ממקומם למען תתפרסם תורתם ברבים,
ואחר כך ספר רבי אבא לפני רבי שמעון בן יוחאי כל המעשה הנזכר
לעיל, אמר רבי שמעון בן יוחאי: "כל אלו הדברים הטובים היו גנוזים
אצלך ולא אמרת לי, גוזר אני עליך שכל שלשים יום אלו ישתכח הלמוד
ממך והרי כתוב: 'אל תמנע טוב מבעלי' וכו'".

זו הענין לפני רבי שמעון בן יוחאי, שלא יגזר רבי שמעון בן יוחאי עליהון שיהיו גולין למקום אחר, כדי שתתפרסם תורתם ברבים, כדי שרבים ילמדו תורה מהם), ואחר כך ספר רבי אבא לפני רבי שמעון בן יוחאי כל המעשה הנזכר לעיל, אמר רבי שמעון בן יוחאי: כל הני מלי מעליותא הוו טמירין גבך, ולא אמרת לי?! גזרני עלך, דכל תלתין יומין אלין תתנשי התלמוד ממך. והא כתיב (משלי ג, כז): "אל תמנע טוב מבעליו" וכו', עי' שם באריכות.

סדר הלימוד ליום כג סיון [יום 259 בשנה]

עשה תורתך קבע ומלאכתך עראי

יז. על כן צריך האדם לזהר לקום בחצות הלילה לעבודת בוראו ולעסק בתפלה ובלימוד התורה איש כפי השגתו, ולעשות התורה קבע ומשא ומתן עראי, ויראה האדם כשיזכה לבן זכר לנהג כמו שכתבתי לעיל, כי לא דבר ריק הוא להציל נפש מישראל ולהדביק ישראל בשכינה, כמה דאת אמר (דברים ד ד): "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום", אז צדקתם עומדת לעד אמן.

— פֶּרֶק ע"ד —

א. איתא בזהר פרשת נח:

קפח"ר רבי אלעזר ורבי יוסי חמוי אזלי מאושא ללוד, אמר רבי יוסי לרבי אלעזר, אפשר דשמעת מן אבוך

קפח) פרוש הזהר בלשון קדוש:

רבי אלעזר ורבי יוסי חמוי הלכו מאושא ללוד. פנה רבי יוסי לרבי אלעזר

רבי שמעון בן יוחאי, מאי דכתיב (בראשית לב ב): "ויַעֲקֹב הֵלֵךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מַלְאָכֵי אֱלֹהִים", מאן אנון הוּו? אָמַר לִיָּה: לֹא יִדְעָנָא וְכוּ'.

ב. קפּטעד דִּהוּו אַזְלִין, חמו חד מְעַרְתָּא, שְׁמַעו חד קְלָא דְאָמַר: תְּרִין עוּזְלִין דְּאִילְתָּא עֲבָדוּ קְדָמֵי רַעוּתָא דְנִיחָא לִי, וְאָנוּן הוּו מְשַׁרְיָתָא קְדִישָׁא שְׁפַגְעוּ בֵּיעֻקֵּב וְהִלְכוּ לְפָנָיו, אַתְרָגִישׁ רַבִּי אֶלְעָזָר וְאַתְעַר בְּנַפְשִׁיהּ (לשון הַתְעוּרוֹת וְחִרְדָּה) וְאָמַר: רַבּוֹן דְּעָלְמָא, כֶּךָ אוֹרְחוּי?! טַב לָן דְּלָא נִשְׁמַע, שְׁמַעְנָא דָּא וְלָא יִדְעָנָא.

הַמְלָאכִים שְׁפַגְשׁוּ אֶת יַעֲקֹב אֲבִינוּ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם הָיוּ אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק כִּי אַתְרָחִישׁ לְהוּו נְסָא, וְשְׁמַעו קְלָא דְאָמַר אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק הוּו, נֶפֶל רַבִּי אֶלְעָזָר עַל פָּנָיו, חֲמָא דְיוֹקְנֵיהּ

וּשְׁאָלוּ: "אוּלֵי שְׁמַעְתָּ מֵאֲבִיךָ, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, פְּרוּשׁ עַל הַפְּסוּק: 'וַיַּעֲקֹב הֵלֵךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מַלְאָכֵי אֱלֹהִים?' מִי הֵם מַלְאָכִים אֵלֶּיךָ?" אָמַר לוֹ: "אֵינִי יוֹדֵעַ".

קפּט) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

בְּעוֹדֵם הוֹלְכִים, רָאוּ מַעְרָה אַחַת וְשְׁמַעוּ קוֹל בּוֹקֵעַ מִתּוֹכָהּ וְאָמַר: "שְׁנֵי עֶפְרַי הֲאֵילָה עָשׂוּ לִי נַחַת רוּחַ, וְהֵם הֵם הַמְּלָאכִים הַקְּדוּשִׁים, שְׁלוּו אֶת יַעֲקֹב וְהִלְכוּ לְפָנָיו.

הַתְּרַגְּשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר: "רַבּוֹן הַעוֹלָם! כִּזּוּ הִיא דְרַכְךָ?! מוֹטֵב הִיא לּוֹלָא שְׁמַעְנֵנוּ קוֹל זֶה, שְׁהֲרִי הַקּוֹל סַתֵּם, וְלֹא פִּרְשׁ מִי הֵם אוֹתָם מַלְאָכִים, וְהַשְׁאִירֵנוּ בְּסַפְקוֹת גְּדוֹלִים יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר לּוֹלָא שְׁמַעְנֵנוּ אוֹתוֹ!"

קצ) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

הַתְּרַחֵשׁ לָהֶם נֵס, וְהֵם שְׁמַעוּ קוֹל נוֹסֵף שְׁאָמַר: "אוֹתָם מַלְאָכִים - אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק הָיוּ". מֵרַב הַתְּרַגְּשׁוֹת נֶפֶל רַבִּי אֶלְעָזָר עַל פָּנָיו. בְּנִפְלוֹ עַל פָּנָיו רָאָה אֶת דְּמוּת דְּיוֹקְנֵנוּ שֶׁל אֲבִיו וְאָמַר לוֹ: "שְׂאֵלְתִי, מִי הִיוּ אוֹתָם מַלְאָכִים,

דַּאֲבִיו, אָמַר לִיה: אֲנָא שְׂאִילְנָא, מִי הוּוּ הַמְּלֹאכִים, וְהַשִּׁיבּוּ לִי: אַבְרָהָם וַיִּצְחָק הוּוּ, שְׁהֵם נִזְדַּמְנוּ לִילְדָּה לְפָנַי יַעֲקֹב בְּכָרְחוּ מִפְּנֵי לְבֹן הָאַרְמִי. וְאַף דִּי־צִחָק הָיָה עֲדִין קָרִים מִכָּל מָקוֹם נִשְׁמְתוּ פְּרָחָה מִמְּנוּ וְעָלָה לְמַעְלָה בְּשַׁעַת עֲקֵדָה וְאַתְחַבֵּר עִם נִשְׁמַת אַבְרָהָם, וְאַזְלוּ לְפָנַי יַעֲקֹב, וְזֶה שְׂאֵמַר הַכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לֹא, מֵב): "אֱלֹקֵי אָבִי אֱלֹקֵי אַבְרָהָם וַיִּפְתַּח יִצְחָק הָיָה לִי".

סדר הלימוד ליום כד סיון [יום 260 בשנה]

על האדם להזהר ממוחשבות רעות שמביאות אותו לעברות חמורות, רחמנא לצלן

ג. כַּיֵּינְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, לֹא לִיעֲקֹב לְבַד הָיָה מְזַדְּמֵן נִשְׁמוֹת צְדִיקִים, אֲלֵא לְכָל יִרְאָ שְׁמִים מְזַדְּמֵנִין לוֹ נִשְׁמוֹת צְדִיקִים לְהַצִּילוֹ מִן הַרְהוּרֵי עֵבְרָה, וּמִכָּל שְׁכָן מְהַעֲבֵרָה עֲצָמָה, מַה שְּׂאִין כֵּן אִם אָדָם הוּא מְהַרְהֵר בְּהַרְהוּרֵים רַעִים, הֵן בְּעִיר וְהֵן בְּשָׂדֵה וְהֵן בְּבַיִת, מְזַדְּמֵן

שלוו את יעקב, והשיבו לי מן השמים, שהם היו אברהם ויצחק, שנזדמנו ליעקב, כְּאִשְׁרֵי בְּרַח מִפְּנֵי לְבֹן הָאַרְמִי. לְמַרְוֹת שִׁי־צִחָק הָיָה עֲדִין בַּחַיִּים, פְּרָחָה נִשְׁמְתוּ מִמְּנוּ עוֹד מִשַּׁעַת הָעֲקֵדָה וְהַתְּקִשְׁרָה עִם נִשְׁמְתוּ שֶׁל אַבְרָהָם, וְשִׁנְיָהֶם לוֹו אֶת יַעֲקֹב. זֶה שְׂאֵמַר הַכְּתוּב: 'אֱלֹקֵי אָבִי אֱלֹקֵי אַבְרָהָם וַיִּפְתַּח יִצְחָק הָיָה לִי'".

קצא) פרוש הזהר בלשון קדש:

ואמר רבי שמעון בן יוחאי: "לא רק ליעקב היה מזדמן נשמות הצדיקים, אֲלֵא לְכָל יִרְאָ שְׁמִים מְזַדְּמֵנִים הֵם כְּדִי לְהַצִּילוֹ מִעֵבְרָה, אוֹלָם אִם מִטְּמֵא הָאָדָם אֶת עֲצָמוֹ בְּהַרְהוּרֵים רַעִים בְּעִיר, בְּבַיִת וּבְשָׂדֵה - מְזַדְּמֵן לוֹ מִזִּיק אֶחָד וְשִׁמּוֹ חַנִּי"א, וְהוּא נִדְּבַק בּוֹ וּמְבִיא לִידֵי חֲטָא חַמּוּר, שִׁי־פָגַם פְּגָם גָּדוֹל בְּנִשְׁמְתוֹ, עָלָיו יִתְחַרֵּט בְּסוּף יָמָיו, וְקָשָׁה יְהִיָּה לוֹ לְתַקְּנוֹ.

אֵלָיו מִזִּיק אֶחָד, חֲנִי"א שְׁמִיָּה, וְהוּא מְמַנֶּה עַל זֶה
הַהוֹלֵךְ וּבִהְלִיכָתוֹ הוּא מַחְשֵׁב מַחְשְׁבוֹת רְעוֹת וְזוֹרוֹת
וְנִזּוֹק הוּא מֵאֵלָיו, וְהַמִּזִּיק נִזְקֵק לוֹ וְאִינוֹ סֹר מִמֶּנּוּ, עַד
שֶׁמֵּבִיאוֹ לְיַדִּי חֲטָא חָמוּר וַיִּפְגַּם בְּנִשְׁמָתוֹ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ
הַרְבֵּים, פָּגַם מְאֹד, אֲשֶׁר יִתְחַרֵּט בְּסוֹף יָמָיו, וַיְהִי פְסִידָא
דְּלָא הָדָר [פְּרוּשׁ: וַיְהִי הַפְּסֵד שְׁאִינוֹ חוֹזֵר, דִּהְיִינוּ - שְׁאִי
אֶפְשָׁר לְתַקְנֵנוּ].

בְּכֹל מְקוֹם שֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ יֵשׁ מְסִיעִין לְמַחְשְׁבוֹתָיו לְטוֹב אוֹ לְרָע,
חַס וְשָׁלוֹם

ד. קַיִי לְמַעַן תִּדְעַ עַי בְּכֹל מְקוֹם שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ שֵׁם יֵשׁ
מְסִיעִין לְמַחְשְׁבוֹתֶיךָ, הֵן לְרָעָה וְהֵן לְטוֹבָה. וְאַחַר כֵּן
שְׂאִיל רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אָבִיו: מָה אָנֹכִי
לְעֹלָמָא דְאַתִּי, אָמַר לֵיהּ: אָנָּה וְאַנְתָּ נִשְׁתַּעֲשַׁע עִם דָּוִד
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, קָם רַבִּי אֶלְעָזָר. עַד דִּהְוָה חָמוֹ לֵיהּ דְּאִנְפוּהִי
נְהִירִין כְּשִׁמְשָׁא, אָמַר לֵיהּ: מַלְתָּא חֲדָתָא שְׁמַעְתָּא, אָמַר
לֵיהּ: זַכָּאִין צְדִיקִים שְׁמַתְחַבְּרִין עִם צְדִיקִים בְּסוּד (תְּהֵלִים
צא יא): "כִּי מִלְּאֲכָיו יִצְוֶה לֵךְ לְשִׁמְרָךְ בְּכֹל דְּרָכֶיךָ".

קצב) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

לְכֹן עַל הָאָדָם לְדַעַת, שֶׁבְּדֶרֶךְ שְׁמִכּוֹן הוּא אֶת מַחְשְׁבוֹתָיו, כֵּן יְסִיעוּהוּ מִן
הַשְּׂמִים בֵּין לְרָעָה וּבֵין לְטוֹבָה."

אַחַר כֵּן שְׂאֵל רַבִּי אֶלְעָזָר אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אָבִיו: "מַהוּ חִלְקִי
לְעוֹלָם הַבָּא?" הִשִּׁיב לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן: "אֲנִי וְאַתָּה נִשְׁתַּעֲשַׁע עִם דָּוִד מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל". קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְשִׂמַח, עַד שֶׁהֵאִירוּ פָּנָיו כְּשִׁמְשׁ.

שְׂאֵלוֹהוּ: "הָאֵם שְׁמַעְתָּ דְּבַר חֲדוּשׁ בְּתוֹרָה, שְׂכַה שְׂמַח הַנֶּדֶךְ?" - הִשִּׁיבוּ:
"אֲשִׁרְיָהֶם הַצְּדִיקִים, שְׁמַתְקִשְׁרִים עִם הַצְּדִיקִים בְּסוּד 'כִּי מִלְּאֲכָיו יִצְוֶה
לֵךְ לְשִׁמְרָךְ בְּכֹל דְּרָכֶיךָ'".

גם אם אסף ממון הרבה, לא יהנה מן העולם הזה יותר מדי
ה. על כן, בן אדם, בן אדם, למען ה' אלהי ישראל ולמען
נשמתך הטהורה החצובה מתחת כסא כבודו יתברך,
ראה דרכיך וחקם לישר דרכיך, וסור עיניך מראות ברע,
ותרגיל להסתכל בדברים קדושים, כמו שכתבתי בפרק ב'
לעיל, ולא תעלה על דעתך קנאה בשל אחרים, ובשביל
כן תנצל מגזל וממון שאינו של ישר, ותתנהג בסדר נכון
אף אם אספת ממון הרבה, ולא תתענג בממונה הרבה,
ואל תרבה בזוללות וסובאות, רק תמיד יהיו מחשבותיך,
שאתה צריך לתן דין וחשבון על מוצא שפתיך, ומכל
שכן על מעשיך הרעים וטובים.

בעולם העליון אי אפשר להעלים ולהכחיש מעשים הרעים, כי
המלאכים שמלוים את האדם מעידים עליו

ו. ואם תאמר, פן תוכל להעלים ולכחש - הרי העדים
עומדים, הן הן המלאכים המלוין לאדם, באים
ומעידים באיזה יום ובאיזה מקום נעשה העברה או
המצוה, ובאין ומטפחין על פניו ואומרים לו: רשע, איך
נשאך לבך לכחש ולשקר את פני בוראך?! הלא הכל גלוי
לפניו, והוא יודע כל מחשבותיו של האדם והוא בוחן
לבבות וחוקר כליות.

סדר הלימוד ליום כה סיון [יום 261 בשנה]

כל מעשה טוב יהא חשוב בעיניך

ז. על כן צריך האדם לידע בכלל, שהקדוש ברוך הוא
הוא מדקדק עם בריותיו אפלו על דבור קל, ומכל

שָׁפֶן עַל הַמַּעֲשֶׂה, וְהִרְבֵּה שְׁלוּחִין וְדִינִים קָשִׁים יֵשׁ
 לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַפְרֵעַ מִמִּי שְׁאִינוֹ עוֹשֶׂה רְצוֹנוֹ. עַל
 כֵּן כָּל מַעֲשֶׂה הַטּוֹב יִהְיֶה יָקָר בְּעֵינֶיךָ, אִם הוּבָא דְרָךְ
 מִצְוֵה לְיָדְךָ - תִּשְׁמַח מֵאֲשֶׁר בָּא לְיָדְךָ מְצִיאָה שֶׁל אָבֶן
 טוֹב, וְתִתֵּן שִׁבַח לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל שְׂזֻכָּה אוֹתָךְ
 וְהִבִּיאָךְ לְיַדֵי אֵיזָה מִצְוֵה.

תהא זרזי לקים מצוה שנוחשבת "כמת מצוה"

ח. ובפרט אם יזדמן לך איזה מצוה שאין לה מהדרין,
 תהיה מהזריזים ומקדימין במצוה בכל יכלתך בגופך
 ובמאדך ובנשמתיך, כי האי מצוה שאין לה מתעסקים,
 נקראת "מת מצוה" שאין לו מתעסקים, ואתה תחזיק בה
 ותזכה בה, ובזה תגביה ותרים קרן של מצוה זו ממש כמו
 שהקדוש ברוך הוא מרים מאשפות עני ואביון, ואותו
 המצוה תהיה לך מליץ ופרקליט ישר בפני הקדוש ברוך
 הוא, אף שנגזר על אותו האדם איזה גזר דין, חס ושלום,
 המצוה ההיא נזקפת ועומדת לפני בית דין של מעלה, עד
 שמבטל הגזר דין, ועל זה נאמר (איוב לג, כג): "אם יש עליו
 מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו" וגו'.

אם האדם עוסק בתורה לשמה - שר הפנים מכבדו ומדליק לפניו
 נרות עשויות מהוד והדר

ז. ועל אחת כמה וכמה אם האדם עוסק בתורה לשמה,
 שהיא מבחרת מכל המצוות, אזי יהיה שָׁכְרוּ כְּפוּל
 ומכפול, ובשעת פטירתו אז מט"ט שר הפנים וכל פמליא
 של מעלה מלוין אותו ומלבישין את הצדיק בכל מיני
 בגדים דיקר ומעטרין ליה בעטרין, ושר הפנים מדליק

לְפָנָיו גְּרוֹת הָעֲשׂוּיִין מֵהוּד וְהֶדֶר מִזֵּיו הַשְּׂכִינָה, וְעַל זֶה
הַתְּפִלָּל דָּוִד הַמֶּלֶךְ וּמִשָּׁה רַבִּינוּ (תהלים קטז, ט): "אֶתְהַלֵּךְ
לְפָנַי ה' בְּאוֹר הַחַיִּים".

י. עַל כֵּן יִתְפַּלֵּל הָאָדָם תָּמִיד שֶׁיִּצִיל אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּרַב רַחֲמָיו וְחֶסֶדְיו מִכָּל מִינֵי עֲוֹן וּפְשָׁע וּפְעֻלַת
שָׂוָא, רַק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִדְרִיכֵהוּ בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעַל הַרְחָמִים יִשְׁמַע לְקוֹל הַמִּתְחַנֵּן
אֵלָיו בְּלֵב נִשְׁפָּר, וַיִּתֵּן לְהָאָדָם לֵב בְּשָׂר וְכֹשֶׁר, וְחֶפֶץ ה'
בִּידוֹ יִצְלִיחַ, אָמֵן.

סדר הלימוד ליום כו סיון [יום 262 בשנה]

פָּרָק ע"ה

פְּרִשַׁת קִרְח

א. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבִרְכָה (שַׁבָּת דף קי"ח עמוד ב):
אֲלֵמְלֵי שְׁמֵרוּ יִשְׂרָאֵל שַׁבַּת רֵאשׁוֹנָה לֹא הָיָה שׁוֹלֵטִין
בָּהֶם אֵמָה וְלָשׁוֹן, וְאֲלֵמְלֵי מְשֻׁמְרִין יִשְׂרָאֵל ב' שַׁבָּתוֹת מִיָּד
הֵן נִגְאָלִין כִּי מִצּוֹת שַׁבַּת הִיא שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הַתּוֹרָה
(שְׁמוֹת רַבָּה כה יב), וְכָל הַמְּעַנֵּג אֶת הַשַּׁבַּת נוֹתֵנִין לוֹ נַחְלָה בְּלֵי
מִצָּרִים (שַׁבָּת דף קי"ח עמוד ב).

וְהִנֵּה רְאִיתִי מְנַהֵג בִּישָׂא בְּרַב תְּפוּצוֹת מְדִינוֹת הָאֵלּוּ,
שֶׁהֵן מְזוֹלְזָלִים בְּכַבוֹד יוֹם הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא שַׁבַּת.

שְׁלֹשָׁה מְעִידִין זֶה עַל זֶה: הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שַׁבַּת וְיִשְׂרָאֵל

ב. בְּרֵאשׁ רְאִיתִי רַבִּים שֶׁהוֹלְכִים כָּל עָרֹב שַׁבַּת וְעָרֹב
שַׁבַּת בְּכַתְּמֵי אֲשַׁפִּיזוֹת וְאוֹכְלִין וְשׁוֹתִין עַד

שְׁמֵשֶׁת־כָּפָרִים כְּשִׁכְרוּתוֹ שֶׁל לוֹט, וְאַחַר כֵּן בָּאִין לְבֵיתָם, וּמֵרֵב הַשִּׁכְרוּת אֵין יָכוֹל לַעֲשׂוֹת קִדּוּשׁ הַיּוֹם כְּרְאוּי, וְקִיָּמָא לָן: שְׁלֹשָׁה מְעִידִים זֶה עַל זֶה, וְאֵלוֹ הֵן: הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשַׁבַּת וְיִשְׂרָאֵל, וּגְמִירֵי (שְׁבוּעוֹת דָּף ל עמוד א): כָּל הַמְּעִיד, צְרִיךְ לְהַעֲיִד מְעַמָּד, וְהַשְּׁכוּר אֵין יָכוֹל לַעֲמֵד אֶפְלוֹ עַל רַגְלָיו, הֵיִיטֵב בְּעֵינָי ה' שְׂיִבֹא שְׁכוּר לְהַעֲיִד עָלָיו שֶׁהוּא אֶחָד וּמִיָּחָד, וְעַל שַׁבַּת שֶׁהוּא שְׁקוֹל כְּנֶגֶד כָּל הַתְּרִי"ג מִצְוֹת?! עַל כֵּן שׁוֹמֵר נִפְשׁוֹ יִרְחַק מִזֶּה הַמְּכַשׁוֹל, כִּי עֲנֹשׁ גָּדוֹל מְאֹד.

מכשולות גדולים אצל בני הכפרים

יעוד מְכַשׁוֹל שְׁנֵי, שְׁבִנֵי הַכְּפָרִים הַיּוֹשְׁבִים בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת בְּמִקְוֹמוֹת שְׂאִין לָהֶם חוֹמָה וּמְחִיצָה, וְהֵן מְטֻלְטָלִין מִרְשׁוֹת הַיַּחֲדָד לְבִתֵּי עֲרָלִים וּמִבֵּתֵי עֲרָלִים לְבִתֵּיהֶן, וּמוֹרִין הֵתֵר לַעֲצָמָן בְּאֶשֶׁר שֶׁהוּא יַחֲדָד בְּעִירוֹ, וְאֵין יִשְׂרָאֵלִים אַחֲרֵים דָּרִים אֶצְלוֹ בְּקִבְעוֹת - אֵין הַגּוֹי אוֹסֵר עָלָיו, אֲבָל טוֹעֵין הֵן, וְאֵינָם יוֹדְעִים הַדִּין עַל בְּרִיו, כִּי קִיָּמָא לָן (שְׁלַח ערוך ארח חיים ריש סימן שפב): כִּיֵּן דִּישְׂרָאֵל אֶחָד דֵּר בְּמִקְוֹם יַחֲדָדִי, מִתֵּר לְטֻלְטֵל בְּכָל הָעִיר הַהִיא - בְּעִיר אֶשֶׁר לָהּ חוֹמָה וּדְלָתִים וּמִקְפַּת כְּרְאוּי, וְאִזּוֹ אוֹתָהּ הָעִיר הִיא נִחְשָׁבֶת לוֹ כְּאַרְבַּע אַמוֹת, וּמִתֵּר לוֹ לְטֻלְטֵל בְּכָל אוֹתָהּ הָעִיר, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת, וּמִכָּל שְׁכֵן בְּכְפָרִים - אֵין לְשׁוּם יִשְׂרָאֵל הֵתֵר לְטֻלְטֵל אֶפְלוֹ מִפְּתַח בֵּיתוֹ וְלַחוּץ, כִּי אִסּוּר גָּמוּר הוּא. לְכֵן כָּל הַיָּרָא אֶת דְּבַר ה' צְרִיךְ לְהוֹדִיעַ אֶת יוֹשְׁבֵי כְּפָרִים, וּבְפָרְט לְהַאָרְנֵדְרִי"ס, שֶׁהִיא לָהֶם חֲתִיכָה דְּאִסּוּרָא [פְּרוּשׁ: וּבְפָרְט בְּעֵלֵי בֵּתֵי מְרֻזַח,

שְׁהִיָּא לְהֵם חֲתִיכַת אַסוּרָא לְטַלְטַל שׁוּם דְּכַר בְּכַפְרִים
וּבְעָרֵי הַפְּרָזוֹת.

סדר הלימוד ליום כז סיון [יום 263 בשנה]

שְׁלֵא לְדַבֵּר דְּבָרֵי חַל בְּשַׁבַּת - וּבַפְּרָט בְּבֵית הַכְּנֶסֶת

ג. שְׁלִישִׁית - רְאִיתִי מְנַהֵג בְּיוֹשְׁבֵי כְּפָרִים הֶרְחוּקִים זֶה מִזֶּה, וּבְשַׁבַּת בָּאִים לְמַנְיִן עֲשָׂרָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְהַתְּפִיל "בְּרַב עִם הַדֶּרֶת מְלֵךְ" (מְשָׁלִי יד כח) - מְלָכוּ שֶׁל עוֹלָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבָאִים לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְהֵם עוֹסְקִים בְּהַבְּלֵי עוֹלָם וּמְסַפְּרִים אֶחָד לַחֲבֵרוֹ אִיךְ שֶׁקָּנָה סוּסִים בְּמִקַּח הַשְּׁוֹה אֶצֶל עַרְל אֶחָד, וְזֶה מְסַפֵּר שֶׁקָּנָה פָּרָה אַחַת וּשְׂאֵר בְּהֵמוֹת, וְכָל דְּבָרֵיהֶם הוּא בְּמִשְׁא וּמִתָּן שֶׁל חַל, וְקִימָא לָן (שַׁבַּת קִיג עֲמוּד ב): "וְדַבֵּר דְּבָר" (יִשְׁעִיָּה נח ג) - שְׁלֵא יִהְיֶה דְּבוּרְךָ בְּשַׁבַּת כְּשֶׁל חַל, וּבַחַל אֵין רוֹאִין אֶחָד לְשׁוּנֵי, רַק בְּשַׁבַּת בָּאִים לְמַנְיִן, וְהֵם עוֹסְקִים בְּכָל: בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ וּבְמִשְׁא וּמִתָּן, אֲזוּ טוֹב הָיָה לָהֶם לְשַׁבַּת בֵּית בְּכַתְיָהֶם וְלִישָׁן עַל מִטָּתָן, כְּדֵי שְׁלֵא יִדְּבֹרוּ דְּבָרֵי חַל בְּשַׁבַּת, וּמְכַשׁוּל זֶה הוּא מְצוּי, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בְּרַב בְּנֵי יוֹשְׁבֵי כְּפָרִים.

וְעוֹד נִגַּע אֶחָד נִרְאָה לִי, שֶׁבְּקִצַּת מְקוֹמוֹת הוֹלְכִין כְּמוֹ ב' וְג' שְׁעוֹת מְעִיר לְעִיר לְמַנְיִן וְאוֹמְרִין דִּישׁ תְּחוּם שַׁבַּת, וְאֲנִי יוֹדֵעַ בְּעֶצְמִי שֶׁהוּא ג' אוֹ ד' תְּחוּמֵי שַׁבַּת, עַל כֵּן אֲנִי מִזְהִיר - בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר הוּא קְבֻלָּה בְּיַדִּי אֲנִישִׁי הַיּוֹשְׁבִים, שֶׁהַתִּיר לָהֶם אֵיזָה מוֹרָה צָדֵק שֶׁהוּא מְפָרְסֵם וּמְדַד הָרַב בְּעֶצְמוֹ הַתְּחוּם - אֲזוּ מִתָּר לִילֵךְ בְּשַׁבַּת, אֲבָל

לא יסמך על איזה מלמד או על מי שאינו יודע להורות אסור והתיר, כי בעוונותינו הרבים, בדור הזה רבו המתירים על האוסרים מחמת חנפה או מחמת נתינת ממון שחד שנותנין לו, והוא מתיר אסורים - אסור דאורייתא. על כן יראה כל אחד ואחד להסיר מכשול מעליו, ולא ילך ממקום למקום, עד שיהיה לו רשות מן הרב המדינה שלו.

אסור יחוד נוהג גם בישראל, וכל שכן עם אמות העולם

ד. הרביעי - ראיתי מכשול גדול באנשי ישובים ובקצת הקהלות, שישראל קדושים הם ומכוננין לכבד את יום השבת בכל מה דאפשר לו, והמה שולחים בשר לצלות לבית האופה הערל, באשר שאין תנורים מצויין במדינות האלו אצל היהודים, ושתיים רעות עושין בכבוד זה:

חדא [פרוש: אחד], ששולחים הבשר לצלות על ידי בתולה יחידית לבית האופה, ועוברים אסור יחוד, שאסור זה הוא אסור אפלו בישראל, כי דוד המלך ושמואל הנביא, עליהם השלום, היו גוזרין גזרה זו, והיו אוסרין ליחד שום זכר ונקבה.

סדר הלימוד ליום כח סיון [יום 264 בשנה]

ה. על כן השומר, שהיא הבתולה, צריכה שמירה מפני היחוד, והיאך תשמר הבשר הצלי!?

ועוד אסור שני הוא, כיון דאין ישראל מסייעו להערל, אין לתבשיל זה או לצלי שום התר בעולם. כי הוא אסור מדאורייתא משום בשול גוים. ולא כל עלמא מר

בר רב אשי נינהו [פרוש: לא כלם הם תלמידי חכמים
 כמר בן רב אשין]. שיודעין דין זה, ומכל שכן בני
 הישובים שהן נכשלים, בעוונותינו הרבים, בעוון זה,
 ואוכלים אסור דאורייתא, כי לא מצאתי שום פוסק דפסק
 החר בזה הדין, דבשול גוים הוא אסור אף דישראל עומד
 על גביו, כיון דישראל אינו מסייעהו, הוא אסור גמור,
 ובמכשול זה, בעוונותינו הרבים, נכשלים ברב מדינות
 פולין וליטא, שיש להן משרתות ערלות, והמשרתות
 מבשלות בלי סיוע ישראל.

ו. על כן אני מזהיר להסיר כל אחד ואחד מכשול זה
 מביתו, ולא ישלח בתולה ואשה ביחידות, ואם שלח
 לבית האופה, אזי יראה לחתות בגנזלים או להשים הצלי
 בעצמו לבית התנור, כדי שלא יבוא לידי אסור דאורייתא,
 חס ושלום. וכל הנזהר בארבעה דברים שכתבתי, יהיה
 שכרו כפול ומכפל, ויזכה לנחלה בלי מצרים, כמה דאת
 אמר (ישעיה נח יד): "והאכלתיך נחלת יעקב אביך". אמן, כן
 יהי רצון.

— פֶּרֶק ע"ד —

א. אסור יין נסך הוא ידוע ומפרסם, שמשוה רבינו
 ושבעים זקנים שבדורו גזרו על סתם יינם של נכרים,
 כדי שלא יבואו ישראל לידי זנות כמו שחטאו בשטים
 במעשה זמרי (במדבר כה א), שנהרגו מחמת חטא זה כ"ד
 אלף מן ישראל, ובעלי המקבלים החמירו באסור זה
 והפליגו בענש מי ששותים סתם יינם.

חטא הרבים תלוי במכשילים

ב. והנה רב מדינות הללו, במקום שעושין יין, הן מקליין בשתיית יין נסוף, ולא עוד שהן מוכרין סתם יינם לשארי אנשים כשרים שבִּישְׂרָאֵל במקום יין כשר, וגורמין רעה גם לאחרים, וחטא הרבים תלויין באנשים החטאים האלה בנפשותם.

חמר אסור יין נסוף

ג. על כן מטל על הרבנים ודיינים שבמדינות לגזר בגזרות נח"ש על אותן האנשים שעושים יין, שמשה שֶׁהִתְחִיל הַיַּיִן לְמִשְׁךְ אֶל תוֹךְ הַבּוֹר, אִם יִהְיֶה שֶׁם מִגַּע נְכָרִי, אִז הַיַּיִן הוּא אֲסוּר גָּמוּר.

ד. על כן צריכין שמירה מעלה לבלתי להכשל בעוון זה, ועל הרבנים הוא מטל שלא לתן כתב הכשר, עד שבודאי יודע בברור שנעשה היין בהכשר.

סדר הלימוד ליום כט סיון [יום 265 בשנה]

ראשי תבות "נסוף" - נ'שים ס'וסים כ'סף

ה. והנה סוד יין נסוף הוא אזהרה שצנה הקדוש ברוך הוא ג' מצוות למלך, וצנה (דברים יז טו - יז) : "לא ירבה לו נשים, ולא ירבה לו סוסים, ולא ירבה לו כסף", כי ראשי תבות נסוף הוא: נ'שים, ס'וסים, כ'סף, והן הן שלשה דברים שהמלך הוא מזהר שלא להרבות, ומכל שכן שאר בני אדם, שהן מזהרים שלא להרבות נ'שים, ס'וסים, כ'סף, שהן ראשי תבות נסוף.

השונה יין נסך בבתי עכו"ם - נכשל גם בעריות, רחמנא לצלן
 ו. והנה בחטא נשים הרבה בני אדם הן נכשלין והולכין
 לנשים זרים. ודע, כי מי שהוא שותה יין נסך בבית
 האשפיות של ערלים, הוא נכשל גם כן בעוון נשים
 זרות, כי עברה גוררת עברה (אבות פרק ד משנה ו), והוא עובר
 על לאו "לא ירבה נשים", והוא נותן זרעו כסוסים שהן
 שטופי זמה, כמו שאמר הכתוב (יחזקאל כג כ): "וזרמת
 סוסים זרמתם", כי הזנות הוא מעשה בהמה, כמו שאמרו
 רבותינו זכרונם לברכה בסוטה (דף יד עמוד א): "היא עשתה
 מעשה בהמה לפיכך הביאה הסוטה קרבן של קמח
 שעורים ושעורים הוא מאכל בהמה".

חמוד אסורי עריות, רחמנא לצלן, מביא את האדם לידי עניות, שלא
 יהא לו אפלו חתיכת לחם, חס ושלום

ז. ולפי זה רמז גדול הוא במלת יין נסך לרמז, מי שהוא
 שותה יין נסך, אזי עובר על לאו "לא ירבה לו נשים",
 ולא ירבה לו זרעו כסוסים, ואחר כך יבוא לידי עניות
 ודלות ממש עד כפר לחם, וממילא "לא ירבה לו כסף",
 כי נס"ך הוא ראשי תבות: נ'שים, ס'וסים, כ'סף, על כן
 ראה האדם להתרחק מעוון זה.

השונה יין נסך יתגלגל בחמור

ח. ושמעתי מפי מורי הגאון אבי זכרוננו לברכה, ששמע
 מפי הקדוש רבי יעקב תעמל"ש זכרוננו לברכה,
 שכל מי שנכשל בעוון יין נסך, על פרחו אחר כך יהיה
 מגלגל בחמור, כי לשון נופל על לשון, כי תרגום של
 יין הוא חמר.

על כן יראה האדם ויפריש עצמו מאסור יין נסך ומיין
 שרף שעושים משמרים של יין נסך, שהוא גם כן
 אסור כמו יין נסך, וכל הפורש מאסור זה, נקרא קדוש,
 וקדוש יאמר לו.

סדר הלימוד ליום ל סיון [יום 266 בשנה]

פירק ע"ז

פרשת חקת

א. כתיב בפרשת ויקרא (ה, א) "ונפש כי תחטא ושמעה
 קול אלה וגו'. פסוק זה נדרש בזהר פרשת ויקרא
 (דף י"ג עמוד א'), דקאי [פרוש: שסובב] על נשמת האדם,
 אשר טרם יורדת הנשמה לגוף לעולם הזה, מוליכין את
 הנשמה באלף ושמונה עולמות, שתראה יקר וכבוד של
 תלמידי חכמים שעסקו בעולם הזה בתורה ולמדו לשם
 שמים, וכל דרכם וכל ענינם היו לשם שמים, והיו
 מתנהגים במדת הענוה, ומושכם בכבוד, ואור פני
 הצדיקים מאירים בזהר הרקיע, ועל ראשם חפות
 מאבנים טובות מאד. ואז אומרים להנשמה: ראה
 בכבודן של צדיקים שיושבים בגן עדן, אם אתה תנהג
 בטוב כמו אלו הצדיקים - תזכה גם כן אתה ליקר
 ותפארת הזה, ואחר כך מביאים הנשמה לפני הקדוש
 ברוך הוא ומלבישים אותה לבוש דיקר בצורת הגוף
 ודיוקנא דהאי עלמא [פרוש: לבוש כבוד בצורת הגוף
 והפרצוף שבועלם הזה].

אומרים אל הנשמה: הננו עושים לך כל הכבוד הזה על מנת שתהיה צדיק

ב. ואז הנשמה נהנית מזיו השכינה, ומעטרין לה בכמה עטרין [פרוש: בכמה כתרים] ואומרים לה: הננו עושין לך כל הכבוד הזה על מנת שתהיה צדיק, ותהיה יראת ה' על פניך, ומשביעין אותה בשמא דמלכא קדישא דלא תחטא [פרוש: בשם המלך הקדוש שלא תחטא], ומתרין בה כמה התראות, ואחר כך היא משתחוית נגד הקדוש ברוך הוא, ואחר כך יורדת לגוף לעולם הזה, ואם האדם הוא צדיק - הוא טוב. ובאם שאין אדם עושה רצונו של מקום - אזי התורה היא מתמיה על אותו הרשע ואומרת: "ונפש כי תחטא" - בתמיה, הלא שמעה הנפש קול האלה וקול השבועה שהיו משביעין אותה במרום קדם שירדה לגוף האדם, הרי התרו בך בכמה התראות כנזכר לעיל.

על כל החטאים יכול האדם לשוב ולהתודות

ג. אמנם אף על פי כן אל תתיאש מן העולם הבא, רק ראה לתקן מה שאתה פוגם, ועל אותן החטאים שאדם זוכר על ידי ראיה, שאתה מסתכל בזה החטא או שאתה זוכר או ידעת. וזה הפרוש של (שם) "או ראה או ידע" - על כלם תוכל לשוב בתשובה שלימה והתודה בדמעות על כל חטא ועוון. ו"אם לא יגיד" כל החטא להתודות עליו קמי [פרוש: לפני] הקדוש ברוך הוא קדם המיתה, אז "ונשא עונו" ותסבל ענש וצער של גיהנם ושאר ענשים כשתפל בידי אכזרים, וכל זה גרמת לך בעצמך.

סדר הלימוד ליום א תמוז [יום 267 בשנה]

הקדוש ברוך הוא העמיד שלוחים ברקיע שמכריזים: שובו בנים ד. והקדוש ברוך הוא הוא מלך רחמים, וברב חסדיו על בריותיו הוא העמיד ממנים ושלוחים ברקיע, שמכריזים בכל יום: אתערו בני עלמא לקמי מלכא קדישא! אתערו וחוסו על עצמכם וחוסו על בניכם! [פרוש: התעוררו בני העולם לפני המלך הקדוש! התעוררו וחוסו על עצמכם וחוסו על בניכם!] ומפני כך כמה פעמים יבוא פתאום יראה וחרדה בלב האדם לזכר על יום המיתה כדי שיתחרט על מעשיו הרעים, והירא וחרד לדבר ה', מתגבר ומתחזק לילך בדרך טובים, ואז האדם בעצמו מתעורר לעשות תשובה שלמה, ומי שיש לו לב אביר וקשה ערף, אזי תכף אחר החרטה שב אל קיא צואה לעשות עברות כמנהגו, ואז כמה חילות של מלאכי חבלות אורבים עליו להדבק בו להשטין אותו שילך בדרך הפושעים והמורדים, ומביאין אותו לכמה מדות רעות: להיות אכזר, ומלעיג על דברי חכמים, כל דרכיו בכעס, ואינו חס על כבוד הבריות, ואחר כך מושלין המלאכי חבלות על אותו האדם, עד שמביאים עליו כמה קלקולים ומעבירין אותו מן העולם בענין רע.

על ידי מעשיו הרעים מוסר האדם את עצמו לידי הסטרא אחרא ה. ופתאום יבוא על אותו האדם איזה פגע רע, שכל רואיו תמהין על סבתו הרע, וכל זה הוא בשביל שמסר עצמו במעשיו הרעים ביד הסטרא אחרא, כי המשחיתים הממנים על סבות הרעות, אורבים ומצפים

מתי יַעֲשֶׂה הָאָדָם אֵיזָה חֲטָא וְעוֹן, וְאֶפְלוּ חֲטָא קל
וַיִּפֹּל בַּיָּדָם.

מעשה מימי האר"י זכרונו לברכה

ו. כְּדַמְצִינוּ בְיַמֵּי הָאֲר"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה (שְׂכַחֵי הָאֲרִיז"ל),
שְׁהֵיָה לוֹ תִלְמִיד זָקֵן וְגִדּוּל הַדּוֹר, הֲלֵא הוּא רַבֵּי חַיִּים
וַיִּטַּל זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, שְׁהֵיָה פְעַם אַחַת בְּבֵית הַמְדַרְשׁ שֶׁל
הָאֲר"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, הִבִּיאוּ לִפְנֵינוּ אִשָּׁה אַחַת שְׁהֵיָתָה
חוֹלָה בְּחֵלֵי רַע, וְהָיָה כְּדַמְיוֹן פִּגְע רַע, וְלֹא יָדְעוּ מֵהוּ
הֲרַעָה אֲשֶׁר פִּגְעָה בָּהּ, אִם יֵשׁ רוּחַ אֲצִלָּה אוֹ שֵׁד אוֹ שְׂאֵר
מִקְרָה, וְאִמְרָה הָאִשָּׁה לִפְנֵי הָאֲר"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, שְׁהֵיָתָה
בְּרִיאָה וְחִזְקָה, בְּלֵי כָאֵב, רַק לִפְעָמַיִם נִהְפְּכָה לְדַמְיוֹן אָדָם
שֵׁישׁ בּוֹ פִּגְע רַע.

סדר הלימוד ליום **ב תמוז** [יום 268 בשנה]

הרוח הוא שקרן וכזבן - ועל כן צריך להתנהג עמו ברחמנות

וּרְאָה הָאֲר"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה הַדּוֹפֵק שְׁלָה וְאָמַר, שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ
בָּהּ רוּחַ אֶחָד בֶּר מִנֵּן, וְשִׁלְחָה אֶל בֵּיתָה. וְלַעֲרַב
צִוָּה הָאֲר"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה לְהִרְבּ מוֹרְנוּ הָרַב רַבֵּי חַיִּים
וַיִּטַּל זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, שְׁיִלֵּךְ אֶל הָאִשָּׁה וַיּוֹצִיא הָרוּחַ
מִמֶּנָּה, וְאָמַר לוֹ הָאֲר"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה: רֵאָה וְהִתְחַפֵּם נֶגֶד
הָרוּחַ, כִּי הוּא שֶׁקֶרֶן וְכִזְבָּן גָּדוֹל, וְכִשְׂאֵתָה תִשְׂאֵל לוֹ עַל
שְׁמוֹ יִהְיֶה מְשַׁקֵּר ג' פְּעָמַיִם, וְהִגִּיד לוֹ הָאֲר"י זְכוּרוֹנוֹ
לְבִרְכָה כְּפִנְתַּת הַשְּׁמוֹת אֵיךְ לְהִתְנַהֵג עִם הָרוּחַ. וְהִלֵּךְ הָרַב
רַבֵּי חַיִּים וַיִּטַּל זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת לְבֵית הָרוּחַ.

הרוח אָמַר לְרַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל: אֵינְנִי רֹאֵי לְרֵאוֹת פְּנֵיךָ

וְקִדְמָם שְׁנַכְנַס הָרַב רַבִּי חַיִּים הַנּוֹזֵכַר לְעֵיל, אָמַר הָרוּחַ
 לְאוֹתָן הָאֲנָשִׁים הָעוֹמְדִים עָלָיו: תִּרְאוּ, שְׂיָבוֹא
 לְכֹאֵן הָרַב רַבִּי חַיִּים וַיִּטַּל לְהוֹצִיא אוֹתִי מִן הָאֲשָׁה, אָבֵל
 אֵין אֲנִי מִתִּירָא מִמֶּנּוּ, וְאֵין לִי פֶחַד מִמֶּנּוּ, וְדַבּוּר זֶה הָיָה
 מְדַבֵּר בְּקוֹל רֶם וּבְעֻזוֹת מִצַּח כְּדֶרֶךְ שֶׁל הָרוּחַ, וְכֹל זֶה הָיָה
 קִדְמָה בִּיאַת מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל, וְאַחַר כֵּן, כְּשֶׁבָּא
 מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל לְתוֹךְ הַחֹדֶר, וּמִיד כְּשֶׁרָאָה
 הָרוּחַ פְּנֵיו שֶׁל הָרַב מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל, מִיד
 הִתְחִיל לְרַתֵּת, וְקָם לְפָנָיו, וְנָפַל מֵרֵב הַמּוֹרָא עַל פְּנָיו,
 וְאָמַר הָרוּחַ: רַבִּי, אֵין אֲנִי כְּדַאי לְרֵאוֹת בְּפָנֶיךָ הַקְּדוֹשׁ,
 וְאַחַר כֵּן שָׁאֵל הָרַב אֶת הָרוּחַ: מִי אַתָּה? וְהַשִּׁיב: פְּלוֹנִי
 בֶּן פְּלוֹנִי, וְהָיָה שְׂקָר בְּפִיו. וְאַחַר כֵּן שָׁאֵל הָרַב אוֹתוֹ פַּעַם
 שְׁנִית, וְשָׂקַר וְכַחַשׁ בּוֹ עַד פַּעַם שְׁלִישִׁי. וּבפַּעַם הָרְבִיעִי
 הִתְחִיל וְהִגִּיד אֶת שְׁמוֹ הָאֱמֵתִי.

וְאֵז הִתְחִיל מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי חַיִּים לְהַזְכִּיר אֵיזָה שְׁמוֹת
 קְדוֹשִׁים, וְהִתְחִיל הָרוּחַ לְדַבֵּר קְשׁוֹת וּבְעֻזוֹת מְאֹד
 מְאֹד וְאָמַר: הַנְּנִי יוֹצֵא מִיד! וְכֹנֶנֶת הָרוּחַ הָיָה לְצֵאת
 דֶּרֶךְ בֵּית הַנּוֹשֵׁט וְדֶרֶךְ הַצְּנֹאֵר, וְהָיָה רוֹצֵה בְּדַעְתּוֹ לְנַקֵּב
 הַסִּימָנִים מִן הָאֲשָׁה, וְהָיָה רוֹצֵה לְכַבּוֹת כָּל הַנְּרוֹת
 שֶׁבָּאוֹתוֹ הַחֹדֶר וּלְהַזִּיק אֵיזָה נְפִשׁוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם בְּהַחֹדֶר,
 וְהָרַב מוֹרְנוּ רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל הַבִּין אֶת כּוֹנֵנְתוֹ
 וּמַחְשַׁבְתּוֹ הָרַע וְאָמַר לוֹ: רְצוֹנִי שֶׁתִּלְךָ אִתָּה דֶּרֶךְ
 אֲצַבֵּעַ קִטְנָה שֶׁל הַרְגֵל הַשְּׂמָאֵל שֶׁל הָאֲשָׁה, וְאָמַר
 הָרוּחַ, שְׂכָךְ יַעֲשֶׂה.

סדר הלימוד ליום ג תמוז [יום 269 בשנה]

בלילה עת שליטת החיצונים, רחמנא לצלן, והדינים והרוחות מתגברים אז, חס ושלום

והרב מורנו הרב רבי חיים ויטאל הבין שהוא שקר, כי כונת הרוח הִיָּה דוֹקָא לְהַמִּית לְהַאֲשָׁה, מִיַּד גָּזַר עָלָיו חֶרֶם וְנִדְוֵי וְשִׁמְתָא שְׁלֵא יֵצֵא עֲכָשׁוּ כָּלֵל, כִּי רָאָה הָרַב שְׂאֵם יֵצֵא הָרוּחַ עֲכָשׁוּ מַחֲמַת הַהִשְׁבָּעוֹת וְשִׁמְתוֹת, אֲזִי בּוֹדְאֵי תַּמִּית הָאֲשָׁה, וְהַנִּיחַ הַדְּבָר כֶּף וְהִלֵּךְ לְהַתְּפַלֵּל עַרְבִית לְבֵית הָאָרָ"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, וְאַחַר הַתְּפִלָּה סִפֵּר מוֹרְנוּ הָרַב רְבִי חַיִּים וַיִּטְאַל לְהָרַב הָאָרָ"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה כֹּל הַמַּעֲשֵׂה הַנִּזְכָּר לְעֵיל.

והשיב הָאָרָ"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה: זֶה אֶרַע לָךְ בְּשִׁבְלֵי שֶׁהֲלַכְתָּ בְּלִילָה אֶל הָרוּחַ, וְלֹא מִבְּעוֹד יוֹם, קִדְּם הַלִּילָה, כְּמוֹ שְׁאִמְרַתִּי לָךְ, כִּי בְּלִילָה הוּא שְׁלִיטַת הַחִיצוֹנִים וְדִינִים, וְהַרוּחוֹת מִתְּגַבְּרִים בְּאוֹתוֹ הַפַּעַם, וְאִין אוֹתוֹ זְמַן גּוֹרֵם לְפַעַל פְּעֻלוֹת נֶגֶד הָרוּחַ בְּלִילָה, וְאַחַר כֶּף אָמַר הָאָרָ"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה לְמוֹרְנוּ הָרַב רְבִי חַיִּים וַיִּטְאַל: לָךְ לְשָׁלוֹם, וְהִלֵּךְ עִמּוֹ מַעֲט דֶּרֶךְ הַדְּלֵת, מֵה שְׁלֵא הִיָּה עוֹשֶׂה כֵּן לְשָׂאֵר תַּלְמִידִים.

בעוון מסירת ממון של ישראל ביד עפ"ם, רחמנא לצלן - נעשה רוח וּלְמַחֲרָתוֹ, אַחַר הַתְּפִלָּה, הִלֵּךְ הָרַב מוֹרְנוּ הָרַב רְבִי חַיִּים וַיִּטְאַל לְהַשְׁבִּיעַ אֶת הָרוּחַ, וְהִכְרַח הָרוּחַ לְצֵאת דֶּרֶךְ אֶצְבַּע קִטְנָה שֶׁל רֶגֶל הָאֲשָׁה, וְהָיוּ הָאֲנָשִׁים וְנָשִׁים רוֹאִין אֶת הָרוּחַ, שֶׁנִּדְמָה לָהֶם כְּמוֹ חוּט שֶׁל אֵשׁ, וְהָיָה דוֹלֵק וְצוֹעֵק וּבוֹכָה עַל מַעֲשָׂיו. וְאַחַר כֶּף שְׁאֵל הָרַב

מורנו הרב רבי חיים ויטאל את הרוח, מפני מה ארע לך
 כך שנעשית רוח, ומה חטא היה בידו, והשיב, שהוא היה
 מסור מפרסם, והיה מוסר ממון של ישראל ביד עכו"ם,
 ואחר כך היה שואל, מפני מה היה לו רשות לילך לתוך
 האשה הזו ולנוח בתוכה.

והשיב, שהממנים שלו נתנו לו רשות לבוא לתוך האשה,
 כי הוא היה שוכב על העפר שעל גבי הפירה
 ומכל מקום לא היה לו רשות לבוא לתוך שום אדם, עד
 שפעם אחד באתה האשה הזאת להכין אש ועצים לבשל
 מאכלים ליום השבת, והיתה האשה משוררת זמרים של
 נבול פה, והיה לו רשות לבוא אליה, וזה שלשה שנים
 רצופים אשר הוא שוכן בתוכה, עד כאן המעשה.

סדר הלימוד ליום ד תמוז [יום 270 בשנה]

כל שכן שמי שעושה בידיו עברות - שחייבים עליהם כרת, חס
 ושלום, נענש ביותר

ז. על כן יראה האדם ויציר בנפשו, כמה הקדוש ברוך
 הוא מדקדק עם הבריות: ומה המסור הזה, שלא חטא
 אלא בפיו ובשפתיו, שהיה מדבר דלטורין על בני
 ישראל, בעוון הזה נעשה רוח, ומכל שכן העושה עברה
 בפעל, עברות שהן חייבי כריתות או ארבע מיתות בית דין
 או המחלל שבת בפרהסיא על אחת כמה וכמה.

מי שחטא בידיו או באחד מאבריו, יש רשות לרוחות ומזיקים לשלט
 עליו, חס ושלום

ומה האשה הזאת, שהיתה עוסקת במצות הכנת מזון
 לשבת, ועל ידי שהיתה מזמרת זמרים של נבול

פה, בא אליה הרוח, על אחת כמה וכמה מי שחטא בפעל, אזי יש רשות להמזיקים והרוחות להזיק לו.

המבדיל עצמו מן העברה, מסייעין אותו מן השמים

ח. על כן כל אחד ואחד מישראל יש להתפלל לפני קונו להציל אותו מכל פשע ועוון, ולא ירגיל אדם לדבר נבלות פה, וכשיגיע עת וזמן שהאדם מתעורר בעצמו לעשות תשובה, אף כי השעה תהיה עוברת, אל יתחרט על התשובה שכבר עשה. רק יחזיק תמיד בעבודת ה', והבא לטהר מסייעין אותו, ואז טוב לו יהיה סלה.

⇐ פרק ע"ח ⇐

א. שלמה המלך עליו השלום כתב בקהלת (א, יד):
 "ראיתי את כל המעשים שנעשים תחת השמש והנה הכל הבל ורעות רוח", פרוש - אותן המעשים שהבל שלהם הוא דברי שמץ ודפי (זהר חלק ב דף נט עמוד א) - הבל כזה אינו עולה למעלה מהשמש במעלות עליונות, אלא אזיל ושט [פרוש: הולך ומשוטט] תחת השמש, כי לכל ענינים שבעולם יש הבל, וכמו שיש הבל בדבור, כן יש הבל במעשה, ואם יש הבל של מצוה, אזי מיד אותו ההבל עולה למעלה למעלה ומתעטר למעלה ונעשה סגור קמי קדשא בריך הוא, ובאם האדם מדבר דברי שוא, אזי ההבל של פעלה זו אזיל ושט בעלמא, ומיד כשתצא נשמתו של זה האדם, אזי אוחו ההבל בנשמתו וזרקוהו כמה פרסאות ומיסר אותו מאד.

סכנה גדולה לדרש ברבים אודות חטא אדם הראשון או מכירת יוסף או של שאר חסידים

ב. וזה שאמר שלמה המלך: "וראיני את כל המעשים אשר נעשו תחת השמש והנה הכל הבל ורעות רוח", פרוש - אותן המעשים שהכל שלהם אינו עולה למעלה מהשמש במעלות עליונות, אלא אזיל ושט תחת השמש, אזי הוא גורם רעה לעצמו, ובפרט מי שהוא פוגם בדבורו ודובר דברים של פעור על חברו בחנם, אזי הבל זה מקטרג. ומכל שכן כשאדם מוציא דבה ודורש ברבים, ובאים לידי שגיאה ודורשים בחטא אדם הראשון או בחטא מכירת יוסף ובמעשה דוד ובת שבע, והמה מפליגים בחטאם שלא כדת, והתורה כסהו, אי אתה רשאי לפרסם, אף שהדרשן כון לאמת, מכל מקום עתיד לתן את הדין, ומכל שכן אם הדרשן בודה מלבו ובקש לתלות בוקי סריקי [פרוש: פדים רקים. רוצה לומר - דברי הבל שאין בהם טעם. (רש"י עבודה זרה לז:)] באדם הראשון, יציר כפו של הקדוש ברוך הוא או בהשכטים, שכטי זה או בדוד המלך עליו השלום ובדומיהן, שהן חסידי עליון.

סדר הלימוד ליום ה תמוז [יום 271 בשנה]

אדם הראשון בקש מרבי שמעון בן יוחאי שלא יגלה את חטא עץ הדעת יותר ממה שנתגלה בתורה הקדושה

ג. והנה אציג לך מאמר אחד, מה שכתוב בזהר חדש, פרשת בראשית (דף כ"ד עמוד א') וזה לשונו:

כַּיִן תִּנְנוּ רַבְנָן, כְּשִׁחְלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, עָאלוּ לְגַבְיָהּ
 רַבִּי פְּנַחֲס בֶּן יֵאִיר וְרַבִּי חִזְיָא וְרַבִּי אֲבָהוּ. אָמְרוּ
 לִיה: מֵאֵן דְּהוּא קְיוּמָא דְעֵלְמָא שְׁכִיב, אָמַר לְהוּ: לָא בֵּית
 דִּינָא דְעֵלְא מְעִינִין בְּדִינָא, דְּהָא אָנָּא חֲדָאי דְלָא אָנָּא
 אֲתִיְהֵב לְמִלְאָכָא וּלְדִינָא דְלְעֵלְא, דְּאָנָּא לָאו כְּשָׂאָר בְּנֵי
 נְשָׂא, אֶלָּא הָאִי דִּינָא דִּילִי – קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינִיה לִיה,
 וְלָא בֵּית דִּינָא. וְהִינּוּ דְאָמַר דָּוִד מֶלֶכָא (תְּהִלִּים מֵג א):
 “שִׁפְטֵנִי אֱלֹהִים” וְגו', וְכֵן שְׁלֵמָה אָמַר (מְלָכִים-א ח נט):
 “לְעִשׂוֹת מִשְׁפָּט עֲבָדוֹ וּמִשְׁפָּט עֲמוֹ” – מִשְׁפָּט עֲבָדוֹ
 בְּלַחֲדוּדֵי, וְלָא אַחֲרָן.

כַּאֲשֶׁר מְגִיעַ עֵתוֹ שֶׁל הָאָדָם לְהִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, זְקוּק אֵז
 לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם

ד. כַּיִן דְּהָא תַּנִּינָן, כְּשִׁאָדָם שׁוֹכֵב, בֵּית דִּינָא דְלְעֵלְא
 מְסַתְּפְלִין בְּדִינוּי, אִית מְנַהוּן דְּנִטִין לְכַף זְכוּת, וְאִית מְנַהוּן

כצג) פרוש הזהר בלשון קדש:

תנו רבנן: כְּשִׁחְלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, נִכְנְסוּ לְבַקְרוּ רַבִּי פְּנַחֲס בֶּן יֵאִיר
 וְרַבִּי חִזְיָא וְרַבִּי אֲבָהוּ. אָמְרוּ לוּ: “מִי שֶׁעָלִיו עוֹמֵד הָעוֹלָם עֲשׂוֹי לְפַל
 לְמִשְׁקַב”, עָנָה לָהֶם: “דִּינִי שְׁלִי אֵינּוּ מְסוּר לְבֵית דִּין שְׁבַשְׁמִיִּם. שְׁמַח אָנִי,
 שְׂאִינִי נְמָסָר לִידֵי מְלָאךָ וְלִידֵי בֵּית דִּין, שְׁהֲרִי אָנִי אֵינִי כְּשָׂאָר בְּנֵי הָאָדָם,
 אֶלָּא דִּינִי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ דָּן אוֹתוֹ, וְלֹא בֵּית הַדִּין שְׁבַעוֹלָמוֹת
 הָעֲלִיוֹנִים. זֶה שְׂאֵמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ: ‘שִׁפְטֵנִי אֱלֹהִים’ וְכו'. וְכֵן שְׁלֵמָה אָמַר:
 ‘לְעִשׂוֹת מִשְׁפָּט עֲבָדוֹ וּמִשְׁפָּט עֲמוֹ’ – מִשְׁפָּט עֲבָדוֹ לְחוּד, כְּשִׂאִין אַחַר
 עֲמוֹ.

כצד) פרוש הזהר בלשון קדש:

שְׁהֲרִי לְמַדּוּ: כְּשִׁאָדָם נוֹפֵל לְמִשְׁקַב, בֵּית הַדִּין שְׁבַשְׁמִיִּם מְתוּבָּנִים בְּדִינוּ:
 יֵשׁ מֵהֶם שְׁנוּטִים לְכַף זְכוּת, וְיֵשׁ מֵהֶם שְׁנוּטִים לְכַף חוּבָה, כִּיּוֹן שְׁמוּצָאִים
 בְּאָדָם עֲבָרוֹת. וְאֵלוֹ כְּשִׁנְמָסָר דִּינוֹ שֶׁל אָדָם לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ,

דְּנָטִין לְכַף חוּבָא, כִּינּוּן דְּחֻזְיָן חוּבָא בְּכַר נֶשׁ, וְכַד דִּינָא
הָוָה קַמֵּיהּ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא נִפִּיק אִינְשׁ לְמַהוּי בְּהָהוּא
דִּינָא בְּר טב. מאי טַעמָא? דְּהָא תַנִּינָן: מְכַלּוּי (פְּרוּשׁ: מַדּוּת)
דְּמַלְכָּא עַלְמָה נְטוּי לְזַכּוּתָא תְּדִיר, הוּא כְּלִיָּה צַד רַחֲמֵנוּת,
וּבִידוּי לְשַׁבְּקָא לְחַטָּאִין וְחוּבִין. הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב (תְּהִלִּים קל
ד): "כִּי עֲמַף הַסְּלִיחָה" – וְלֹא עִם אַחַר. וּבְגִין כֶּךָ בְּעֵינָא
קַמֵּיהּ דְּהוּא יְדוּן דִּינָא, וְאַנָּא אָעִיל תְּרִיסַר אַבְבֵּי דְּעַלְמָא
דְּאִתֵּי דְּלֹא אַעֲבְרוּ לֹוּן בְּר אַבְהָתָא, וְלֹא אִית מֵאן דִּימְחָא
בִּידֵי. וְעוֹד, דְּלֹא אַתְּבַע רְשׁוּתָא.

סדר הלימוד ליום ו תמוז [יום 272 בשנה]

שְׁמַעְנֵנוּ קוּל מְדַבֵּר אֱלֹיָה, אָבֵל לֹא יִדְעֵנוּ מִי הוּא

ה. כִּי־אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי מְלָה, וְחִמּוֹן בְּבֵי מְרַעִיהּ
דְּלֹא הָוָה תַּמָּן. תְּוַהוּ, וְלֹא יְכִילוּ לְמַלְלָא מְדַחִילוּ רַבָּא

אִין קוּ הַדִּין נוֹטָה אֱלֹא לְזַכּוּת וּלְטוּבָה. מַדּוּעַ? שְׁהַרִי לְמַדּוּנָא: מַדּוּתֵי שֶׁל
הַמְּלַךְ הַעֲלִיּוֹן נוֹטוֹת לְזַכּוּת תְּמִיד, שְׁהַרִי כְּלוּ רַחֲמִים, וּבִידוּ לְמַחֵל עַל
חַטָּאִים וְעוֹנוֹת. עַל זֶה כְּתוּב: "כִּי עֲמַף הַסְּלִיחָה" – וְלֹא עִם אַחַר. לְכֹן
מְבַקֵּשׁ אֲנִי מֵה', שְׁהוּא יְדוּן דִּינִי, וְאַנִּי אֶכְנַס לְעוֹלָם הַבָּא בְּתַרִיסַר שְׁעָרִים,
שֶׁלֹּא נִכְנַס בְּהֵם אָדָם חוּץ מִן הָאֲבוֹת, וְאִישׁ לֹא יִמְחָה בְּיַדִּי, וְעוֹד: שֶׁלֹּא
אַצְטְרַךְ לְבַקֵּשׁ רְשׁוּת עַל כֶּף."

קצה) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי מְלָה – וְנַעֲלַם מִן הַעֵינַן. תְּמַהוּ מְבַקְרֵי, וְלֹא
יְכִלוּ לְפַצּוֹת פִּיֵּיהֶם מִחֲמַת הָאֵימָה, שֶׁנִּפְלָה גְּלִיהֶם. תוֹךְ כְּדִי כֶּךָ עָלָה
בְּאִפְסֵם רִיחַ חֶזֶק וְנִפְלָא שֶׁל בְּשָׁמֵי גֹן עֲדוּן, וְכַחֲזִיתֵיהֶם שָׁבוּ אֲלֵיהֶם, עַד
שֶׁרָאוּ אֵת רַבִּי שְׁמַעוֹן מְדַבֵּר. לְאַחַר זְמַן שֶׁאֲלַם רַבִּי שְׁמַעוֹן: "רִאִיתֶם
מִשְׁהוּ?" עָנָה לוֹ רַבִּי פְּנַחֶס: "לֹא. אֱלֹא כְּלָנוּ תְּמַהֲנֵנוּ שֶׁנַּעֲלַמְתָּ מַעֲיִנֵנוּ זְמַן
רַב, וְכַשְׁשִׁבְנוּ וְרִאִינוּךָ, הִרְחַנּוּ רִיחוֹת גֹן עֲדוּן וְשִׁמְעֵנּוּךָ מְדַבֵּר עִם מִשְׁהוּ,

דְּהוּי עֲלִיהוֹן, עַד דְּהוּוּ יְתִבִי, סְלִיק לֹון רִיחִין דְּבוּסְמִין
 סְגִיאִין, וְכָל חַד וְחַד מְנַהֵן אֲתִישֵׁר חִלְיָה, עַד דְּהוּי חֲמוּ
 לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְהוּי מְמַלֵּל מְלִין, וְלֹא הוּי חֲמָאן
 בַּר מְנִיָּה, לְבַתֵּר עֲדָן אָמַר לְהוּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי:
 חֲמִיתוֹן מִיַּדִּי, אָמַר לִיָּה רַבֵּי פְּנַחֶס: לָא, אֶלֶּא כְּלָנוּ תְּוֹהִין
 עַל מַה דְּלֹא חֲמִינָא לָךְ בְּבִי מְרַעָךְ זְמַן רַב, וְכַד חֲמִינָן לָךְ,
 סְלִיק לָן רִיחִין וְבוּסְמִין דְּגַן עֲדָן וְשְׁמַעְנָא קְלָךְ מְמַלֵּל, וְלֹא
 יִדְעָנָא מִי מְמַלֵּל עִמָךְ, אָמַר לֹון: וְלֹא שְׁמַעְתוֹן מְלָה
 אוֹחְרָנִי בַר מְדִידִי, אָמְרוּ לִיָּה: לָא.

הוא בקש ממני שלא אגלה חטאו לבני אדם יותר ממה שכתוב בתורה
 ו. כִּי־אָמַר, תְּמִיּהֲנָא עַל רַבֵּי פְּנַחֶס דְּלֹא חֲמָא, דְּאָנָא חֲמִית
 לִיָּה כְּעַן בְּהֵוָה עֲלָמָא לְתַתָּא מְרַבֵּי אֶלְעָזָר בְּנִי, וְכַעַן
 שְׁדָרוּ בְּדִילִי מְלַעֲלָא וְאַחֲזוֹן לִי אֲתָרָא דְּצַדִּיקָא לְעֲלָמָא

ולא ראינו עם מי. שאֵלם רבי שמעון: ולא ראיִתם איש מלבדי? ענו
 לו: "לא".

קצו) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

אמר: "תמיה אני על רבי פנחס, שלא ראה, שהרי ראיתי את מקומו
 בעולם הבא למטה ממחיצת רבי אלעזר בני. למעשה, קראו לי מן
 העולמות העליונים והראו לי את מקום מושב הצדיקים בעולם הבא, ולא
 מצאתי לי מקום מתאים אלא במחצתו של אחיה השילוני. וקבעתי את
 מחצתי לעתיד לבוא, וליווני נשמותיהם של שלש מאות צדיקים,
 ובראשם אדם הראשון, שישב עמי ובקשני, שלא אגלה את חטאו יותר
 ממה שגלתה התורה והעלימה את ענינו במעשה עץ הדעת. אמרתי לו:
 "הרי כבר גלית חטאך לתלמידי! אמר לי: 'מה שגלית לתלמידיך - טוב
 עשית, אבל אבקשך לא לפרסמו לשאר בני אדם, שהרי חס הקדוש ברוך
 הוא על כבודי והעלים את חטאי על ידי ספור עץ הדעת'".
 קרב אל רבי שמעון אלעזר בנו ושאלו: "אבא, מהו חלקי לעולם הבא",

דַּאֲתִי, וְלֹא אֶתִישֶׁר בְּלִבָּאֵי דּוּכְתָאֵי בַר עִם אַחֲזִיה הַשִּׁילוּנִי,
 וּבְרִירְנָא דּוּכְתָאֵי וְאֶתִינָא, וְאֵתוּ עִמִּי תְּלַת מְאוֹת נְשָׁמוֹת
 דְּצַדִּיקָא וְלֵעֲלֹא מְנַהוֹן אָדָם הָרֵאשׁוֹן, דְּהוּי יְתִיב גְּבֵאֵי
 וְהוּי מְמַלֵּל עִמִּי, וּבִעָא דְלֹא אֶתְגַּלִּי חוּבִיָּה לְכָל עֲלָמָא, בַּר
 מְאִי דְאֶמְרָה הַתּוֹרָה בְּגִינִיָּה, וְאֶתְכַסֵּיָּא בַּהֵיָּא אֵילְנָא דְגֵן
 עֲדָן, וְאֵנָּא אֶמִּינָא לִיָּה, דְּהָא לְחִבְרִיא גְּלִינָא כְּבָר, אָמַר:
 הָאֵי דְגֵלְזִין לְחִבְרִיא טַב וְשִׁפִּיר עֲבַדִּית, אֲבָל לֹא לְשֹׁאֵר
 עֲלָמָא. מְאִי טַעֲמָא? דְחָס הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְקָרִיָּה,
 וְלֹא בְּעִי לְפָרְסָמָא הַהוּא חוּבָה אֲלֵא בַּהֵיָּא אֵילְנָא דְאֶכְל
 מְנִיָּה וְכוּ'. קָרִיב לְגַבִּיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה, אָמַר לִיָּה: אָבָא,
 מָה אֵנָּא הָתֵם? אָמַר לִיָּה: זַכָּאָה חוּלְקֵךְ בְּרִי, זְמַן סִגְיָא
 יְהֵא דְלֹא תִתְקַבֵּר גְּבֵאֵי, אֲבָל בַּהֵיָּא עֲלָמָא דּוּכְתָא דִּידִי
 וְדוּכְתָא דִּידֵךְ בְּרִירְנָא וְכוּ'.

למוד שלא לדבר בגנותו של אדם הראשון, חס ושלום
 ז. מכאן תראה, שלא טוב עושין הדרשנים שדורשים
 בפרהסיא בבתי כנסיות ובתי מדרשות ואומרים
 בפמבי ברבים, בפני עמי הארצות, בדרוש שלהם, אדם
 הראשון מין היה ועבר על עבודה זרה, גלוי עריות
 שפיכות דמים וכיוצא בזה, היתכן לעשות כן, לומר על
 יציר כפול של הקדוש ברוך הוא, שהוא היה צדיק גמור.
 ובאדם הראשון היו תולין כל הנשמות של דורי דורות,
 אותן נשמות הרשעים שהיו תלויין בו בנשמתו של אדם
 הראשון או באחת מאבריו - הן היו החוטאים, והיו

ענה לו רבי שמעון: "אשרי חלקך, בני! זמן רב יעבר עד שתקרב אלי,
 אבל בעולם הבא כבר הכנתי את מקומי ואת מקומך".

נחפזים וממהרים לחטא, אבל אותה הנשמה שהיתה מיחדת לאדם הראשון, לא חטאה כלל, כי היא היתה קדש קדשים.

ומבאר שם בזהר חדש, שיש סכנה גדולה לבעל הדרשן, כשידרש איזה גנאי על אדם הראשון, פן יקיים בו (שמות יט כא): "ונפל ממנו רב".

סדר הלימוד ליום ז תמוז [יום 273 בשנה]

התורה חסה על כבודן של צדיקים, ואפלו על כבוד הרשעים, ומי שמדבר בשבח אדם הראשון, זוכה לאריכות ימים ושנים

ח. על כן ראוי לגער בהעושים כן, כי אין הקדוש ברוך הוא חפץ באלו הקורים תגר על עמו ישראל ועל נשמת הצדיקים, והתורה חסה על כבודן של רשעים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין נד עמוד א. תנחומא בלק ט): "ואת הבהמה תהרגו" (ויקרא כ טו) - שלא יאמרו הבריות פלוני נכשל בבהמה זו. עד כאן לשונו.

על כן יראה האדם לצדד על חטא אדם הראשון לטובה וכן על חטא העגל ומכירת יוסף, והאוחז במדת המזכירים לשבח, מאריך ימיו ושנותיו, אמן.

פֶּרֶק ע"ט

פרשת בלק

א. כתיב (תהלים כד, ג-ו): "מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו, נקי כפים וגו', "זה דור דורשיו מבקשי פניו יעקב סלה", ופרוש הדבר כמו שכתוב בזהר

(חלק א דף צו במדרש הנעלם), שְׁבִזְמַן שֶׁהַצְדִּיק נִפְטָר מִן הָעוֹלָם, וְנִשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְמַעְלָה, וְהִיא קְרוּבָה לְעוֹלָמוֹת שְׁלֹפְנֵי כֶסֶף הַכְּבוֹד, אֲזִי אוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיַעֲקֹב אֲבִינוּ: בְּנֵי חֲבִיבֵי, אֲשֶׁר אֶתָּה סִבְלַת יְסוּרִים בְּעִבּוּר גְּדוּל בָּנִים – הִנֵּה פְלוֹנֵי בֶן פְלוֹנֵי זֶה הַצְדִּיק בָּא לְעֲלֹמָא הַדִּין [פְּרוּשׁ: לְעוֹלָם הַזֶּה], וְהוּא מְהַדֵּר וּמְפַאֵר בְּכַמָּה קְשׁוּטִין וּבְכַמָּה הַדוּרִין שֶׁל תּוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְיָאוֹת [פְּרוּשׁ: וְיָפָה] הוּא לָךְ לְצֵאת לְקִרְאָתוֹ וּלְקַבְּלוֹ בְּשִׂמְחָה וּבְחִדּוּנָה וּלְתַן לוֹ שְׁלוֹם, וְאֲנִי בְּעֵצְמִי וּבְכְבוֹדֵי אֵלֶיךָ עִמָּךְ לְקַבֵּל פָּנִים שֶׁל – פָּנִים הַמְּאִירוֹת וּמְסִבִּירוֹת בְּתוֹרָה וּבִירְאָה.

סדר הלימוד ליום ח תמוז [יום 274 בשנה]

כֹּל הַנְּשָׁמוֹת מְקַבְּלִים פְּנֵי הַצְדִּיק, וּמְכַרְיָזִים לְפָנָיו "בְּרוּךְ בּוֹאֵךְ לְשְׁלוֹם" **ב.** וְזֶהוּ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב: "מִבְּקֵשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֵלָה", 'מִבְּקֵשׁ' אֵין כְּתִיב כָּאן, אֲלָא "מִבְּקֵשֵׁי", דְּהֵינּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יַעֲקֹב, וּמִי רוֹאֶה אֵלָיו יוֹצְאִים וְלֹא יֵצֵא לְקִרְאָתוֹ, וְאִזּוּ מִתְאַסְּפִים כַּמָּה כְּתוּת וְיוֹצְאִים כָּל כַּת וְכַת אֲצֵל שַׁעַר אֶחָד שֶׁעוֹבְרַת שָׁם הַנְּשָׁמָה שֶׁל הַצְדִּיק, וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם וְאוֹמְרִים: שְׁלוֹם, אֶתָּה שְׁלוֹם, וּלְתוֹרַתְךָ שְׁלוֹם, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי יוֹלְדֶתְךָ, לָךְ בּוֹא אֶל חֲדָרֶיךָ, וְחִפּוֹת נָאִים מוֹכְנִים לָךְ, וּבְכָל יוֹם מְכַרְיָזִים בְּכָל רְקִיעִין, שֶׁלֹּא יִתְעַסְקוּ בְּשׁוּם לְמוּד, כִּי אִם בְּתוֹרָה זוֹ שֶׁחֲדַשׁ זֶה הַצְדִּיק בְּחַיָּו, וּמְקַרִּין לְפָנָיו כָּל חֲדוּשָׁיו כְּדַמְיוֹן שְׁקוּרִין הַכְּתָבָה לְפָנֵי הַחֶתֶן וְכֻלָּה תַּחַת הַחֶפֶה. וְלִי נִרְאֶה, דְּזֶהוּ הַרְמֵז שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (בְּרֻחוֹת

ו עמוד ב) : קצו "אָגְרָא דְּבֵי הַלּוּלָא, מְלִי", הִינּוּ מְלִין דְּאוּרִיתָא דִּילֵיהּ. וְכָל רָאשֵׁי בְּנֵי הַיְשִׁיבָה שָׁל מַעְלָה נוּטְלִין הֵינִי חֲדוּשִׁים וּמוֹדִיעִין לְשָׂאָר כְּתוּת וְחִבּוּרוֹת הַצְּדִיקִים, וּמְזַכְרִין שְׁמוֹ שָׁל הַצְּדִיק, וְכִלְּן פּוֹתְחִין אֶת פִּיהֶם וְאוֹמְרִים: "בְּרִיךְ מִתְּךָ לְשָׁלם".

כתות הצדיקים מנחמין את הצדיק - שלא יהיה שרוי בצער על עזבו את עולם השקר

ג. ואחר כך מביאין אביו ואמו ומעטרין להון בכמה עטרין בגין בנם הצדיק [פרוש: ומעטרים אותם בכמה כתרים בשביל בנם הצדיק], וגם קדם יציאת נשמתו מקדימין גם כן כתות צדיקים ובאים לקראת נשמתו בעודו בחייו, ובאין אצלו לחדרו ומסבבים הצדיקים את מטתו ומביאין עמהם בוסמין [פרוש: בשמים] וריחין של גן עדן, והוא זוכה ורואה אותן ונותן להם שלום, והן משיבים לו שלום ואומרים לו: צדיקא חביבא ברא קדישא [פרוש: צדיק חביב, בן קדוש] להקדוש ברוך הוא, אל ירע לבבך בשביל פרידתך מעולם הזה, אשר העולם הזה הוא שוא ושקר, ובנפשו יביא לחמו, ולפעמים מחמת קיום נפשו פוגם בנשמתו, ונעשה חלול השם על ידו, אבל העולם הבא בגן עדן הוא יום

קצו) פרוש בלשון קדש:

השקר של הבאים אל בית חתנות הוא על הדבורים שמשמחים בהם את החתן, הינו דברי התורה שלו, וכל ראשי בני הישיבה נוטלים אלו החדושים ומודיעים לשאר כתות וחבורות הצדיקים, ומזכירים שמו של הצדיק, וכלם פותחים את פיהם ואומרים: "ברוך בואך לשלום".

שָׁפְלוּ טוֹב, וְאִין צְרִיךְ לְסַכַּן נַפְשׁוֹ, וְאִין שׁוּם חֲטָא בָּא עַל יְדוֹ, וְאוֹמְרִים הַצְדִּיקִים: עֲנִינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא הַכֹּל הַבֵּל וְרַעוּת רוּחַ.

מוֹדִיעִים לְהַצְדִּיק קִדְּם הַסְתַּלְקוּתוֹ, שְׁעוּד מְעַט יִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה

ד. עַל כֵּן תְּכִין לָךְ הַדְרָךְ הַטּוֹבָה וְהַמְאִירָה בְּאוֹר הַבְּהִיר לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא. וְכַמָּה חֲפוּת וְכַמָּה חֲדָרִים מְלֵאִים כָּל טוֹב מוֹכְנִים לְכַבּוּדְךָ, עַל כֵּן בָּאנוּ לְהוֹדִיעַ אוֹתְךָ כִּי לְשַׁעֲבָה קִלְהָ תָּבוֹא אֶל בֵּית שְׂמֻחָתְךָ וְתָבוֹא מְאַפְּלָה לְאוֹרָה וְתַעֲמַד לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתֵשֵׁב בֵּין חֲבוּרוֹת צְדִיקִים וְתִזְכֶּה לִומר שִׁירָה לְפָנַי רְבוּן עֲלֵמָא [פְּרוּשׁ: אֲדוּן הָעוֹלָם], וְאָז תִּרְאֶה שְׂיִפָּה קֶרֶת רוּחַ שְׁעָה אַחַת בְּגֵן עֵדֵן מְכַל תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה (אֲבוֹת פְּרָק ד' מִשְׁנָה יז). וְכַשְׁשׁוּמַע הַצְדִּיק דְּבָרִים הָאֵלוּ, אָז הוּא בְּשֻׂמְחָה וּמְקַבֵּל עָלָיו הַמִּיתָה בְּשֻׂמְחָה, וְעַל זֶה תִּקְנוּ לִומר "יְהִי רְצוֹן" שֶׁהוּא בְּמַעֲמָדוֹת בְּיוֹם שְׁנֵי, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "וְתוֹצִיאֵנִי מִשְׁלוֹם אֶל שְׁלוֹם", כְּוֹנֵת תְּפִלָּה זוֹ, שְׂאֲזַכֶּה לְמִיתַת הַצְדִּיקִים הַנִּזְכָּרִים.

סדר הלימוד ליום ט תמוז [יום 275 בשנה]

כָּל חֲסִיד יִתְפַּלֵּל שְׁלֵא יִשְׁלְטוּ עָלָיו מְשַׁחֲתִים, חַס וְשְׁלוֹם

ה. וְ"עַל זֶה יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד לְעֵת מְצָא" (תְּהִלִּים ל"ב ו) - זֶה יוֹם הַמִּיתָה (בְּרִכּוֹת ח עֲמוּד א), רוּצָה לִומר, שְׂיִתְפַּלֵּל שְׂיָבוֹאוּ לְקִרְאוֹתוֹ כְּתוּת וּמְחִנּוֹת צְדִיקִים קְדוּשִׁים וְטַהוּרִים, כְּדֵי שְׂיִלְךָ עִמָּהֶם וְיִתְעַטֵּר בִּינֵיהֶם בְּשֻׂמְחָה

וּבְחֻדוֹהָ סִגְיָא [פְּרוּשׁ: גְּדוּלָּהּ]. "רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים אֵלָיו לֹא יִגְיֵעוּ" (תהלים שם) - הַמָּה "הַמִּים הַזְּדוֹנִים" (שם קכד ה) - כְּתוּת הַמְשֻׁחִיתִים וּמַחְבְּלִים, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, וְאִינָם זוֹכִים לְרֵאוֹת בְּאוֹר הַשְּׂכִינָה, מַה שְּׂאִין כֵּן נִשְׁמַת הַצְּדִיק - מִי יִכּוֹל לְסַפֵּר כְּבוֹדוֹ.

וּבּוֹא וְרֵאָה מַה שְּׂכָתוֹב שָׁם בַּזְהַר (שם עמוד ב): בְּיַחַד עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּסָּא כְבוֹד לְיַעֲקֹב אַבִּינוּ לְיֹשֵׁב עָלָיו בְּשַׁעַר שְׁהַצְּדִיק בָּא לְעוֹלָם הַבָּא, וּכְשֶׁרוֹאָה הַנְּשָׂמָה כָּל הַכְּבוֹד הַזֶּה, מְבָרַכַת וּמְשַׁבַּחַת לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְשַׁתַּחֲוִית לְפָנָיו וְנוֹתֶנֶת שְׂבַח וְהוֹדָיָה עַל גְּדֻלַּת הַיְּקָר וְכְבוֹד שֶׁנַּעֲשָׂה לָהּ, וְאֵז הַנְּשָׂמָה מְתַפְּלֶלֶת גַּם כֵּן עַל הַגּוּף, שְׂשִׁיכֵן לְבִטָּח, בְּלִי עֲנֹשׁ חֲבוּט הַקֶּבֶר, וְאוֹמֶרֶת מְזֻמּוֹר ק"ד: "בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה' וְכָל קֶרְבִּי אֶת שֵׁם קְדָשׁוֹ" וכו'.

וּבִיּוֹן שְׂשׁוּמְעִין שְׂאָר הָאֲבוֹת - אַבְרָהָם וַיְצַחֵק, אֵז אֶף הֵן הוֹלְכִין לְקִרְאָת הַצְּדִיק, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יח ב): "וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו", וְזֶהוּ נִשְׁמַת הַצְּדִיק, כִּי הַזְּהַר מְכַנֶּה אֶת נִשְׁמַת הַצְּדִיק בְּשֵׁם אַבְרָהָם, "וַיִּרְא אַבְרָהָם" - דָּא הִיא הַנְּשָׂמָה, "וְהִנֵּה שְׁלֵשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו" - זֶהוּ נִשְׁמַת אַבְרָהָם, יְצַחֵק וַיַּעֲקֹב וְכְבוֹד הַשְּׂכִינָה עִמָּהֶם, וּמִיד: "וַיִּרְץ אַבְרָהָם" - שְׁהִיא הַנְּשָׂמָה, "לְקִרְאָתֶם מִפֶּתַח הָאֵהָל וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה" - נִגְדַת הַשְּׂכִינָה, וּמְתַפְּלֶלֶת הַנְּשָׂמָה (שם ג): "וַיֹּאמֶר אֲדָנִי אַל נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדְּךָ". רוֹצֵה לֹמַר, שְׁהַנְּשָׂמָה מְבַקֶּשֶׁת מֵאֵת הַשְּׂכִינָה, שְׁתִּלַּךְ הַשְּׂכִינָה עִמָּה לְלוֹת אוֹתָהּ עַד שְׁעָרֵי גֵן עֵדֵן וְלִנְטֵר וְלִשְׁמֹר לָהּ מִכָּל הַמְקַטְרָגִים, עֵינַן שָׁם בַּזְּהַר בְּאַרְיִכוֹת.

סדר הלימוד ליום י תמוז [יום 276 בשנה]

מֵאֵד חֲבִיב בְּעֵינֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כַּאֲשֶׁר מְזַכְרִין זְכוֹת אָבוֹת
הַקְּדוֹשִׁים וְשָׁל מֹשֶׁה אֶהְרֹן וּמִרְיָם, וְשֶׁאֵר נְבִיאִים

ו. וְמָה מְאֹד חֲבִיב בְּעֵינֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִי שְׂרָגִיל
וּמְזַכֵּיר תְּמִיד זְכוֹתָן שֶׁל שְׁלֹשֶׁה אָבוֹת, וְכֵן זְכוֹתָן שֶׁל
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּמִרְיָם וְשֶׁאֵר נְבִיאִים וְחֲסִידֵי עֲלִיוֹן, כִּי כָל
הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים שְׂמֵחִים בְּרֵאוּתָן מְעֲשִׂים טוֹבִים
בְּאֵדָם, וְזְכוֹתָן מְאִיר עֲלֵינוּ תְּמִיד. וְכֹדַאֲתָא בְּזֵהר חֲדָשׁ
פְּרֻשֶׁת בְּרֵאשִׁית (דף יט עמוד א):

מְעֲשֶׂה נוֹרָא בְּרַבֵּי יוֹסִי שְׁפָגַשׁ תִּינוּק וְחָשַׁב עָלָיו שֶׁהוּא שָׂד,
חֶס וְשָׁלוֹם

ז. כִּי־תִנּוּ רַבָּנָן: זְמַנָּא חֲדָא הוּוּ אַזִּיל רַבֵּי יוֹסִי בְּאוּרְחָא,
פָּגַע בֵּיהּ רַבֵּי יְרֵמְיָהּ, וְאַזְלוּ כַּחֲדָא. פָּגְעוּ בְּחַד טוּרָא,
וְהָאֵי טוּרָא דְחִיל עֲלִיהוֹן מְאֹד, אָמַר רַבֵּי יוֹסִי לְרַבֵּי
יְרֵמְיָהּ: נִימָא מְלִין דְּאוּרִיתָא וְאַחַר כֶּף גִּיזִיל, פְּתַח וְאָמַר
(יְרֵמְיָהּ ל' ע'): "וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב" וְכוּ'. עַד דִּהוּוּ

קצח) פרוש הזהר בלשון קדש:

פַּעַם אַחַת הִלֵּךְ רַבֵּי יוֹסִי בְּדַרְךָ. פָּגְשׁוּ רַבֵּי יְרֵמְיָהּ, וְהֵם הִמְשִׁיכוּ בְּדַרְכָם
יַחְדוּ. הִגִּיעוּ לְהַר אֶחָד מֵאַיִם וּמִפְּחִיד. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי לְרַבֵּי יְרֵמְיָהּ: "הֲבָה
וְנַעֲסֵק בַּתּוֹרָה וְאַחַר כֶּף גִּלְךָ". פְּתַח וְאָמַר: "וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב"
וְכוּ'.

בְּלִקְתָם בְּדַרְךָ שָׁמְעוּ קוֹל יְלָד, הַהוֹלֵךְ וּבּוֹכָה בְּהַר. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי: "בּוֹא
גִּלְךָ אֵלָיו, וְאַיִנִּי פּוֹחַד מִמֶּנּוּ, שְׁהִרִי שְׁנֵינּוּ: הַשָּׂד נִרְאָה לְאַחַד וּמִזִּיקוֹ,
וְלֹשְׁנִים נִרְאָה - וְאַיִנּוּ יָכוֹל לְהִזְיֵקָם". הִלְכוּ לְכוּוֹן הַיְלָד. כַּאֲשֶׁר הִגִּיעוּ אֵלָיו,
פָּנָה אֵלָיו רַבֵּי יוֹסִי: "בְּנֵי אֲדוֹן הָעוֹלָם אֲנַחְנוּ, וְאַיִנּוּ פּוֹחַדִים מִמֶּךָ!",
מִשְׁשֹׁמֵעַ הַיְלָד כֶּף, הִבִּין שְׁחוֹשְׂדִים הֵם בּוֹ כִּי שָׂד הוּא.

אָזְלִי, שְׁמְעוּ חֵד קָלָא דִּינוּקָא בְּטוּרָא, דְּהוּה אָזִיל וּבְכִי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי: נִיזִיל לְגַבִּיָּה דְלָא מְסַתְּפִינָא, דְּהָא תַנּוּן: הַשֵּׁד - לְחַד מִתְחַזִּי וּמְזִיק, לַתְּרִי - אַתְחַזִּי וְלֹא מְזִיק. אָזְלוּ לְגַבִּי יְנוּקָא. כַּד מְטוּ לְגַבִּיָּה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּנֵי דְמֶאֱרִי עֲלֵמָא אֲנִן וְלֹא מְסַתְּפִינָא מִנָּךְ. כַּד שְׁמַע הֵהוּא יְנוּקָא מְלֵא דָא, הָיָה מְשִׁיג בְּדַעְתּוֹ דְּאוּמְרִים כֵּן דְּחִישׁוּ שְׁמָא שֵׁד הוּא.

הַתִּינוּק אָמַר לָהֶם דְּבַר תּוּרָה שְׁאֵמַר אָבִיו קֳדָם הַסְּתַלְקוּתוֹ

ח. כִּיטְאָמַר הֵהוּא יְנוּקָא: יְהוּדָאֵי אֲנִי, וְכַר בְּרִיָּה דְרַבִּי חִיָּא רַבָּא אָנָא, וְהוּי אָבָא מוֹלִיף לִי פְּסוּקֵי דְשִׁיר הַשִּׁירִים וּפְּסוּקֵי בְּרֵאשִׁית, וְאָבָא מִית, וְגַנְבוּ לִי גַנְבִּים, וְהִכְרַח אֲנִי לְהִיּוֹת מְשֻׁרַת אֲצֵלָם, וְאַעֲרַקִּינָא בְּהֵהוּא טוּרָא, וּבְכִינָא עַל דָּא דְלֵא יְדַעֵי אָנָא לִילְךָ וּלְפָנוֹת לְבֵית אֲמִי.

י **בְּכָה** רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר: וַי, בְּרִיָּה דְרַבִּי חִיָּא רַבָּא יִיזִיל בְּלַחְדוּרֵי כְּדִין, נְטִלִין לִיה בִּידוּי וְאָזְלוּ, אָמַר רַבִּי

קצט) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קֳדָשׁ:

פְּנָה וְאָמַר לָהֶם: "יְהוּדִי אֲנִי וְכֵן בְּנֵי שַׁל רַבִּי חִיָּא בַר אָבָא הֲנִי, וְאָבִי לְמַדְנִי אֶת 'שִׁיר הַשִּׁירִים' וְאֶת 'בְּרֵאשִׁית' - וְנִפְטַר. לְאַחַר פְּטָרִיתוֹ גָּנְבוּ אוֹתִי גַנְבִּים וְהִכְרִיחוּ אוֹתִי לְשִׁמֵּשׁ אֲצֵלָם כְּמִשְׁרַת. לְבִסוּף הַצְּלַחְתִּי לְבִרְחַ לְהַר זֶה. בּוֹכָה אֲנִי מִשׁוּם שְׂאִינִי יוֹדַע אֶת הַדֶּרֶךְ לְבֵית אֲמִי".

ו) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קֳדָשׁ:

בְּכָה רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר: "וַי! בְּנֵי שַׁל רַבִּי חִיָּא בַר אָבָא יִלְךָ לוֹ קָךְ, בּוֹדֵד וְעִזּוּב!" נְטִלוּ אוֹתוֹ עִמָּם וְהִלְכוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "אָמַר, בְּנִי, מַה לְמַדְתָּ עִם אָבִיךָ בְּפִרְשַׁת בְּרֵאשִׁית?" אָמַר לוֹ הִילְד: "בְּפִסּוּק: 'יְהִי מֵאֲרַת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם' עִסְקִנּוּ". שְׁאָלוּ רַבִּי יוֹסִי: "וַימָה אָמַר לָךְ אָבִיךָ בְּפִרְשָׁה זֹאת?" הַשִּׁיב הִילְד: "קָךְ אָמַר לִי אָבָא: שְׁלֵשָׁה רוּעִים טוֹבִים הִיוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּר: מִשָּׁה, אַהֲרֹן וּמִרְיָם: בְּזִכּוֹת מִשָּׁה יָרַד הַמֶּן לְיִשְׂרָאֵל, בְּזִכּוֹת אַהֲרֹן הִיוּ עֲנֵנֵי כְּבוֹד

יוסי: אימא ברי, מאי הוית לעית עם אבוך בפּרשת בראשית? אמר ליה התינוק: בפסוק (בראשית א יד): "יהי מארת ברקיע השמים" הוינא לעי, אמר ליה רבי יוסי: מאי אמר לך אבוך בפּרשה דא? אמר ליה התינוק: כף אמר אבא, שלשה רועים טובים היו לישראל במדבר: משה ואהרן ומרים, ובזכות משה הוי יורד מן לישראל, ובזכות אהרן היתה ענני כבוד, ובזכות מרים היתה הבאר, ואף לאחר דמיתו אהרן ומרים, זכותן היתה עומד לישראל, כי מגדל אהבת הקדוש ברוך הוא תקק דיוקניהון של משה ואהרן ומרים ברקיע לאנהרא זכותיהון על ישראל, ועליהם אתמר (בראשית שם יז): "ויאתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ". אתו רבי יוסי ורבי ירמיה ונשקוהו והלכו עמו ג' מילין, והיו נושאין אותו על כתפיהון וקרו עליה (ישעיה נד יג): "וכל בניך למודי ה'" וכו'.

סדר הלימוד ליום יא תמוז [יום 277 בשנה]

על כן צריך לידע, כי כל אנון דיוקנין קדישין דחקק פרוש: אותן הצורות קדושות שחקקן [הקדוש ברוך הוא להאיר זכותן על ישראל, כמו כן מסתכלין כל אנון דיוקנין ונותנין השגחה על ישראל, אם ישרים הם

ובזכות מרים - הבאר. אף לאחר מותם עומדת זכותם לישראל, שהרי הקדוש ברוך הוא תקק דמות דיוקנם ברקיע להאיר מאור זכויותיהם על ישראל. עליהם נאמר: "ויאתן אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ". באו רבי יוסי ורבי ירמיה, נשקוהו, הלכו עמו שלשה מילין, נשאוהו על כתפיהם וקראו עליו: "וכל בניך למודי ה'" וכו'.

בְּמַעֲשֵׂיהֶם אוֹ לְאוֹ, כִּי הִרְבֵּה עֲדִים וְהִתְרַאוֹת מוֹכֲנִים וְעֲרוּכִים מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעוֹרֵר לְכַבוֹת בְּנֵי הָאָדָם, כְּדֹאִיתָא בְּזֵהָר פְּרָשַׁת פְּקוּדֵי (דף רכ עמוד א) :

יא בַּמָּה אֵית לִיה לְבַר נֶשׁ לְמַנְדַּע וּלְאַסְתְּכְּלָא בְּאוֹרְחֵיהּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּהָא בְּכַל יוֹמָא וְיוֹמָא, קָלָא נְפִיק וְאַכְרִיז: אֲסַתְּמְרוּ בְּנֵי עַלְמִין, טְרִיקוּ כְּנֵי חוּבֵי, פֶּן תִּלְקוּ בְּרִשְׁתָּא דְתַפִּיס, [פְּרוּשׁ: סִגְרוּ בַּפְּנִיכֶם שְׁעָרֵי הָעוֹנוֹת וְהִזְהִירוּ שְׁתַּרְחִיקוּ מֵהַמְּצוּדָה הַפְּרוּסָה לְבְנֵי אָדָם הַחוּטְאִים, פֶּן תִּלְכְּדוּ בַּמְּצוּדָה רְעָה], עַד דְּלֹא יִתְפַּסְּוּ רְגְלִיכוֹן בַּהֵוּא רִשְׁתָּא. וְיִ לוֹן דְּנִפְלִין לְתַמָּן, וְלֹא יִנְהַרֹן בְּנֵהוּרָא דְגַנְיָזִי לְצַדִּיקָא לְעֲלָמָא דְאַתִּי, וְעַל כֹּל דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה אֲתַפְקְדָן מִמְנִים לְמַעְלָה הֵן לְרַעָה הֵן לְטוֹבָה, וְאַשְׁרֵי מִי שְׁדַבְּרוּ מִמְלֵא אֲוִירָא דְעֲלָמָא בְּדַבְּרֵי תוֹרָה וּבִירְאָת ה'.

על האדם לזכור שהקדוש ברוך הוא רואה כל מעשיו, אפלו שבסתר **מ.** על כן צריך האדם לקח כל אלה הדברים ולשום אל לבו, ויחשב תמיד שעניי ה' המה משוטטים תמיד

רא) פרוש הזהר בלשון קדש:

כְּמָה יֵשׁ לְאָדָם לְדַעַת וּלְהִתְבּוֹנֵן בְּדַרְכֵי הַשָּׁם, שְׁהֲרֵי בְּכַל יוֹם וְיוֹם, קוֹל יוֹצֵא וּמְכַרִּיז: הַשְּׁמִירוֹ בְּנֵי הָעוֹלָם, לְבַל תַּחְטְאוּ, סִגְרוּ שְׁעָרֵי הָעוֹנוֹת, פֶּן תִּלְכְּדוּ בַּמְּצוּדָה הַרְעָה הַלּוֹכְדָת אֶת הַחוּטְאִים, וְעֲשׂוּ תְּשׁוּבָה, כְּדִי שְׁלֵא תִתְפַּשׂוּ בְּרִשְׁתָּ. אוֹי לְהֶם שְׁנוּפְלִים לְשָׁם, וְלֹא יֵאִירוּ בְּאוּר הַגְּנוּזִי לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, וְעַל כֹּל דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה יֵשׁ מִמְנִים בְּשָׁמַיִם - הֵן לְרַעָה הֵן לְטוֹבָה, וְאַשְׁרֵי מִי שְׁדַבְּרוּ מִמְלֵא אֶת אֲוִיר הָעוֹלָם בְּדַבְּרֵי תוֹרָה וּבִירְאָת ה'.

בְּכָל הָאָרֶץ, וְזֶהוּ כָּלֵל גָּדוֹל: אֵל תַּעֲשֶׂה דָבָר בְּסֵתֶר מֵהַשָּׂמַיִם מִתְבַּיֵּשׁ לַעֲשׂוֹת בְּגִלְיֵי, וְהִ' הוּא אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, בְּרֵאוֹתוֹ שֶׁפּוֹנְתָךְ לְשֵׁם שָׁמַיִם לִילֶךְ בְּדַרְךְ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר, הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכָיו לְפָנֶיךָ לְהַצִּילְךָ מִכָּל חַטָּא וּמִכָּל דְּבָרִים רָעִים. וְאִם יֵאָרֶע לְךָ אֵיזָה הֶזֶק אוֹ מִקְרָה תִקְבַּל בְּאֵהָבָה, כְּמוֹ שֶׁהָאֲרֻכָּתִי לַעֲלִיל.

סדר הלימוד ליום יב תמוז [יום 278 בשנה]

לא יעלה על לב האדם מחשבת "כחי ועוצם ידי", אלא יתלה כל הצלחתו בחסד השם יתברך

י. וְאִם תִּצְלַיִח בְּמַעֲשֶׂיךָ בְּמִשָּׂא וּמִתֵּן, וּפְרִנְסָה שְׁלֶךְ הוּא בְּהַרְוָחָה, אֵל תֹּאמַר חֲכַמְתִּי עִמָּדָה לִי, כִּי צָרִיךְ לִידַע, כִּי "לֹא לְחַכְמִים לֶחֶם" (קהלת ט יא), וְכִי הַכֹּל מֵאֵת אֱלֹהִים הוּא, וְעַל כָּלֵם תִּתֵּן שְׂבַח וְהוֹדָיָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (בְּרֻכּוֹת מ עמוד א): "בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם" (תהלים סח כ). וּבְכָל יוֹם תֵּן שְׂבַח וְהוֹדָיָה לְאֵל לְפִי פְעֻלָּתוֹ הֵן לְטוֹבָה הֵן לְרָעָה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וּבְגִלְלֵי זֶה יִבְרַכְךָ ה' מִצִּיּוֹן, וּבְכָל מַעֲשֶׂיךָ תִשְׁפִּיל וְתִצְלַיִח, אָמֵן.

פָּרָק פ'

א. אָמְרוּ עַל הַקְדוּשׁ הָאֲרָ"י ז"ל, שֶׁבִימְיוֹ הָיָה נוֹפֵל פָּחַד גָּדוֹל עַל הָרָשָׁעִים, בְּעֵבּוֹר שֶׁכְּשָׂרָאָה אוֹתָן, הָיָה מַגִּיד לָהֶם כָּל פְּרִטֵי הַעֲבֻרוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁהָיָה חוֹטֵא מִזְמַן חַמְשִׁים שָׁנָה, וְאֶפְלוּ אִם אָדָם הָיָה מְהַרְהֵר עֲבָרָה בְּלִבּוֹ, הָיָה מַגִּיד לָהֶם. וְהָיוּ הָרָשָׁעִים בּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ מִפְּנֵי

הבוֹשָׁה, שְׁלֹא יִסְתַּכֵּל בָּהֶם וַיִּגִּיד פִּשְׁעָם. וְעַל זֶה יֵשִׁים אָדָם אֶל לְבוֹ, אִם כֵּן יֵשׁ בּוֹשָׁה וּכְלָמָה מִפְּנֵי יְלוּד אִשָּׁה אֲשֶׁר רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרָה עָלָיו וּמְכִיר חֲטָאִיו, עַל אַחַת כִּמָּה וּכְמָה שְׁצָרֶיךָ בּוֹשָׁה בַעֲת בּוֹאוֹ לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלִפְנֵי כֹסֵא כְבוֹדוֹ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִגִּיד לוֹ מַה שָּׁחַו, וְעַדִּים מְעִידִים עָלָיו, וַיְדִי אָדָם בְּעֲצָמוֹ כּוֹתֵבִין כָּל מַעֲשָׂיו, מַה יַעֲשֶׂה הָאָדָם בְּיוֹם פְּקֻדוֹ, וּמִי יוֹדֵעַ אִם יִזְכֶּה לָבוֹא לִפְנֵי בּוֹרְאוֹ יִתְבָּרַךְ, פֶּן יִפֹּל בְּיַדִּי אַכְזָרִים בְּצִאת נִשְׁמָתוֹ, וַיְבוֹא נִשְׁמָתוֹ שֶׁל אָדָם בְּמָקוֹם אֶפֶל וְעַמֵּק שְׁלֹא יִרְאֶה עוֹד, עַד שִׁיתְעוֹרֵר עָלָיו אֵיזָה פְּרַקְלִיט שֶׁל זְכוּת אוֹ מִיּוֹצְאֵי חֲלָצָיו שִׁיְהִיו עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, כְּדַמְצִינוּ הַרְבֵּה שְׁלֹא נִצְלוּ מִיַּדִּי הַמִּשְׁחִיתִים בַּר מִנָּן, כִּי אִם בְּזֶה הַזְכוּת.

מַעֲשֶׂה נוֹרָא מִמְדַּרְשׁ הַנְּעֵלָם

ב. וּכְדֹאֵיתָא בְּמִדְרַשׁ הַנְּעֵלָם פְּרָשַׁת לֶךְ לֶךְ (זֶה־ר חֲדָשׁ דִּף ס עמוד א): וַיִּגְבְּרָא חַד אֲזִיל לְבֵי טוּרֵי קַרְדִּינָא (פְּרוּשׁ, הָרִי אֲרָרְט), הוּא וַתְּרִין חַפְיָמִין עַמִּיָּה, וַחֲמו גַּמִּין בְּקִיעִין, וְאִשָּׁא וַתִּנָּנָא נְפִיק מִן גַּמִּין, וַשְּׁמַעוּ חַד גְּבַרָא דְאָמַר: וַי, וַי,

רב (פְּרוּשׁ הַזֶּה־ר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

אָדָם אֶחָד הֵלֵךְ בְּהָרֵי אֲרָרְט יַחַד עִם עוֹד שְׁנֵי חַכְמִים, בְּדַרְכָּם רָאוּ נְקִיבִים בְּקוֹעִים, וְאֵשׁ וְעָשָׁן מִתְמַר מֵהֶם, גַּם שָׁמְעוּ אִישׁ אֶחָד הָאָמַר: "וַי, וַי!" אָמְרוּ: "וְדָא מְקוּם זֶה הוּא מְאָחַד הַמְּקוּמוֹת שְׁבִגְיָהֲנָם". יֵשְׁבוּ בְּמָקוֹם וְנִמְנְמוּ, וּבְחִלּוּמָם שָׁמְעוּ קוֹל אֲנַחָה מֵאָדָם אֶחָד, שֶׁהִיא מְאֻסָּף קוֹצִים חֲבִילוֹת גְּדוּלוֹת, וְהִיא נוֹשֵׂא עַל כַּתְּפָיו, וּשְׁנֵי מִמְּנִים מֵהַגִּיהֲנָם הוֹלְכִים אַחֲרָיו, וְהִיוּ מְדַלְּקִים הַחֲבִילוֹת בְּאֵשׁ וְשׁוֹרְפִים אוֹתוֹ בְּהִלְכָתוֹ, וְאוֹתוֹ הָאִישׁ הִיא צוֹעֵק בְּקוֹל מַר: "וַי, וַי!"

אָמְרוּ: וַדַּאי אֶתֶר דָּא מְדוּכְתִיּה דְגִיְהֵנָם הוּא. יְתְבִי תַמָּן וְאֲדַמוּךְ, וְשִׁמְעִין קוּל אֲנַחְהּ מִן חַד גְּבַר דְהוּי מְאֵסֶף קוּצִים חֲבִילוֹת גְּדוּלוֹת, וְהִיָּה נוּשָׂא עַל כְּתָפָיו, וְשִׁנֵּי מְמַנִּים מִן גִּיְהֵנָם הוֹלְכִים אַחֲרָיו, וְהִיוּ מְדַלִּיקִין הַחֲבִילוֹת בְּאֵשׁ וְשׁוֹרְפִין אוֹתוֹ בְּהַלִּיכְתּוֹ, וְהֵאֵי גְבַרָא הוּי צוּעֵק בְּקוּל מַר: וַי, וַי.

סדר הלימוד ליום יג תמוז [יום 279 בשנה]

ענשו של החוטא לאחר מיתתו

וְהַמְּמַנִּים הָיוּ מְשִׁיבִין אוֹתוֹ: אִם הָיִיתָ מְשַׁגֵּיחַ עַל חֶסֶד שְׁעֵשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמָּךְ, כְּמוֹ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה עִם שְׂאֵר צְדִיקִים שְׁנוֹתַן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָהֶם שְׁנֵי מְלֶאכִים לְשַׁמֵּר אוֹתָם, כְּמָה דְאֵתָּ אָמַר (תְּהִלִּים צ"א יא): "כִּי מְלֶאכְיוֹ יַצִּיחַ לְךָ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל דְרָכֶיךָ" - אִזְ הָיִיתָ נֹצוֹל מִהָעֲנָשׁ הַזֶּה, וְאֵתָּה עֲזוּבָתָ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ, וְלֹא שְׁמַרְתָּ אֵת הַתּוֹרָה, וְעָשִׂיתָ אֵת רְצוֹן יֵצֵר הָרָע, וְנִתְחַבְּרָתָ עִם כְּתוּת שֶׁל רְשָׁעִים הַנִּקְרָאִים (ישעיה לג יב): "קוּצִים כְּסוּחִים" וּבְקוּצִין כְּאֵלוֹ הֵן שׁוֹרְפִין אוֹתָךְ.

מרב יסוריו אין הפת זוכר את שמו

ג. יֵאָמֵר הֵאֵי גְבַרָא יְהוּדָאי לְהֵהוּא חִיבָא: מֵאֵן אֲנִתָּ? אָמַר לִיה: יְהוּדָאי אָנִי, וְהִרְבַּה חֲטָאִים וּפְשָׁעִים

רג) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר אותו יהודי לרשע: "מי אתה?" אמר לו: "יהודי אני, והרבה חטאים ופשעים עשיתי, ושכחתי שמי, וממננים של הגיהנם אנים רוצים לגלות

עֲשִׂיתִי, וְשָׁכַחְתִּי שָׁמַי, וּמִמְנִים דְּגִיְהֵנִם אֵין רוּצִין לְגַלוֹת
 לִי אֶת שָׁמַי, וְגַם אֲנִי שָׁכַחְתִּי אֶת שָׁמַי מִתּוֹךְ הַיְסוּרִים
 קָשִׁים, מָרִים וְרָעִים.

דְּנִים אֶת הַנְּשֻׁמָּה חֲמוּשָׁה פְּעָמִים בְּמַעַת לַעַת

וְחַמְשָׁה פְּעָמִים דְּנִים אוֹתִי בְּשֶׁרְפָה: בְּכָל יוֹם ג' פְּעָמִים,
 וּבְכָל לַיְלָה ב' פְּעָמִים, לְפִי שֶׁעֲבַרְתִּי עַל ה'
 עֲרִיּוֹת שְׁבַת־תּוֹרָה. וְאַחַר כֵּן שָׁאַל אוֹתוֹ הָאִי גִבְרָא [פְּרוּשׁ:
 אוֹתוֹ הָאִישׁ], מֵאַיְזָה מְקוֹם הוּא, וְהַשִּׁיב, שֶׁהוּא מְגַלִּיל
 הָעֲלִיּוֹן שְׁבָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהַנִּיחַ בֶּן קָטָן בְּמְקוֹם אֶחָד בְּגַלִּיל
 הָעֲלִיּוֹן, וְאַחַר כֵּן אָמַר לוֹ: הֲרַבָּה חֲטָאֲתִי, וּמִלְאָךְ אֶחָד
 מִתַּחֲלָה הִיָּה דֵּן אוֹתִי בַּיְסוּרִים קָשִׁים וּמָרִים יוֹתֵר מִשֶּׁרְפָה
 זוֹ, וּמִלְאָךְ הַמְּמַנָּה עַל הַקְּבָרוֹת אָמַר לִי בְּשַׁעַת הַדִּין:

טוב לחוטא שיודה על חטאיו

ד. אוי למי שנשבע על התורה לקיים אותה - ולא
 קיים, אוי לידיים ששמשו בדברים האסורים, אוי
 לרגלים שהלכו לדברים האסורים, ובשעת ההכאה,
 שהיו מכין בי באכזריות, היו אומרים לפני כל פְּרָטִי
 חֲטָאִים שֶׁעֲשִׂיתִי, וְגַם אֲנִי אָמַרְתִּי: אָמַת, כֵּן וְכֵן
 עֲשִׂיתִי, כִּי לֹא יִכְלָתִי לְשַׁקֵּר, כִּי נִשְׁמָתִי וּמִלְאָכִים
 הַמְּמַנִּים עַל נִשְׁמָתִי הָיוּ עוֹמְדִים וּבִיָּדָם כְּתָבִים, וְשֵׁם
 נִרְשָׁם כָּל פְּרָטִי דְּבָרִים וּפְרָטִי עֲבֻרוֹת שֶׁעֲשִׂיתִי, וְיָדִי
 הִיא חַתוּמָה תַּחַת הַכְּתָבִים.

לִי אֶת שָׁמַי, וְגַם אֲנִי שָׁכַחְתִּי אֶת שָׁמַי מִתּוֹךְ הַיְסוּרִים קָשִׁים, מָרִים
 וְרָעִים".

ת. יִדְאָזִיל הָאֵי יְהוּדָאֵי לְגַלִּיל הָעֲלִיּוֹן וְשָׂאִיל בְּכָל אֶתְר
 אֵית הָכָא גְבַר דְּמִית מְקָרֹב, וְשָׂבִיק חַד יְנוּקָא? אָמְרוּ
 לִיה: אֵין, יְנוּקָא דָא אָזִיל בְּבֵית מְטַבְּחָא, וְאִיהוּ רָשָׁע
 כְּאָבוּהֵי. אָזִיל הָאֵי גְבַרָא לְבֵית מְטַבְּחָא וְאִשְׁגַּח בְּהָהוּא
 יְנוּקָא וְחָזִי לִיה דְּהוּי מְצַחֵק עִם הַנְּעָרִים בְּבֵית מְטַבְּחָא.
 אָמַר לִיה הָאֵי יְהוּדָאֵי: בְּנִי, זִיל עֲמָדִי. אָזִיל עָמִיה וְאִלְבִּישׁ
 יְתִיה, וְיָהִיב לִיה לְרַב אֶחָד דְּהָהוּ אֹולִיף לִיה אֹורִיתָא,
 וְלָמַד הֶרְבֵּה עִם הַנְּעָר, עַד דְּהוּי בְּחֹר חָשׁוּב שְׁבַתְלָמִידִים,
 וְאַחַר כֵּן הָיָה לוֹמַד עִמּוֹ הַהִפְטָרָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְהָיָה
 מְתַפְּלָל עִם הַצְּבוּר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְאַחַר כֵּן נִתְחַכֵּם עוֹד עַד
 שְׁהִיּו קוֹרִין לוֹ רַבִּי.

סדר הלימוד ליום יד תמוז [יום 280 בשנה]

בְּכַח הַבֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהוֹצִיא אֶת אָבִיו מִן הַגִּיחֹם
 ו. יִיְיָאֲחַר כֵּן בָּא אוֹתוֹ רָשָׁע בְּחֹלוֹם לְהָאֵי יְהוּדָאֵי וְאָמַר
 לִיה: רַבִּי, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִנְחֵם אוֹתְךָ כְּאֲשֶׁר

רד) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קְדוֹשׁ:

הֲלֹךְ אוֹתוֹ יְהוּדִי לְגַלִּיל הָעֲלִיּוֹן וְשָׂאֵל בְּכָל מְקוֹם: "הֵאֵם יֵשׁ כָּאֵן אֲדָם
 שְׂמַת בְּזִמְן הָאֲחֵרוֹן וְהַשְּׂאִיר אַחֲרָיו תִּינוּק אֶחָד?" אָמְרוּ לוֹ: "כֵּן, תִּינוּק זֶה
 הַהוּלֵךְ לְבֵית הַמְטַבְּחִים, וְהוּא רָשָׁע כְּאָבִיו". הֲלֹךְ הַיְיָדִי לְבֵית הַמְטַבְּחִים.
 הִסְתַּפֵּל בְּתִינוּק וְרָאָה אוֹתוֹ מְצַחֵק עִם הַנְּעָרִים בְּבֵית הַמְטַבְּחִים. אָמַר לוֹ
 הַיְיָדִי: "בְּנִי, בּוֹא עֲמָדִי". הֲלֹךְ וְהִלְבִּישׁוּ, וְנִתְּנוּ לְרַב אֶחָד שְׁלֵמָדוֹ תוֹרָה.
 לָמַד הֶרֶב הֶרְבֵּה עִם הַנְּעָר, עַד שְׁנָהִיָּה בְּחֹר חָשׁוּב שְׁבַתְלָמִידִים, וְאַחַר כֵּן
 הָיָה לוֹמַד עִמּוֹ הַהִפְטָרָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְהָיָה מְתַפְּלָל עִם הַצְּבוּר בְּבֵית
 הַכְּנֶסֶת, וְאַחַר כֵּן נִתְחַכֵּם עוֹד עַד שְׁהִיּו קוֹרִים לוֹ "רַבִּי".

רה) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קְדוֹשׁ:

וְאַחַר כֵּן בָּא אוֹתוֹ רָשָׁע בְּחֹלוֹם לְיְהוּדִי וְאָמַר לוֹ: "רַבִּי, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

נחמתני, כי בשעתא דאמר ברי הפטרה בקהל, פקעו לי
 מן דינא קשיא, ובשעתא דהוי מתפלל ואמר קדיש, קרעו
 גזר דיני מפל וכל, ובשעתא דאתחכם ברי וקרין ליה רבי,
 אתעטרו לי בכתרא דצדיקיא, ובשבילך זכינא להאי יקר,
 זכאה חולקך דאיתת יתי לחיי עולם הבא, זכאה חולקך
 בעולם הזה, וזכאה חולקך בעולם הבא.

צריך אדם להשגיח מאד על בניו ללמדם תורה ויראת שמים, כי בכח
 הבן לזכות את אביו לעולם הבא

ז. וכן מצינו (פלה רבתי פרק ב) גם כן מעשה ברבי עקיבא
 שפגע באדם רשע, והיו משחיתים דנין אותו הרשע
 ביסורים, עד ששאל רבי עקיבא אותו, אם יש לו בן,
 והשיב, שיש לו בן במקום פלוני, והלך רבי עקיבא לאותו
 המקום ולמד עם בנו קדיש, ואחר כך אמר "אמן" והא
 שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא", מיד נחלץ אותו
 הרשע מהצרה, ונתגלה לרבי עקיבא וגלה, כי התר הוא
 מיסורים דיליה [פרוש: מיסורים שלו]. פתח רבי עקיבא
 ואמר (תהלים קלה יג): "ה' זכרך לדור ודור", ומזה הוא
 התעוררות אל האדם, שישים עינו והשגחתו הגדולה על
 בניו ללמדם בתורת ה' ולהדריכם ביראת ה', כי ברא
 מזכה אבא [פרוש: כי בן מזכה אב].

ינחם אותך כמו שאתה נחמת אותי, כי בשעה שאמר בני הפטרה בקהל,
 הפקיעו אותי מדין קשה, ובשעה שהיה מתפלל ואמר קדיש, קרעו גזר
 דיני מפל וכל, ובשעה שנתחכם בני וקראו לו 'רבי', עטרו אותי בכתרם
 של צדיקים, ובכותרך זכיתי אני לכבוד הזה. אשרי חלקך שהבאת אותי
 לחיי עולם הבא, אשרי חלקך בעולם הזה, ואשרי חלקך בעולם הבא.

סדר הלימוד ליום **טו תמוז** [יום 281 בשנה]

על ידי שהבן אומר קדיש ו"אמן יהא שמיה רבא" בכל כחו, מכניסין את אביו ואמו לגן עדן

ח. ומי שמת לו אביו או אמו יזהר אותו הבן לומר קדיש ו"אמן יהא שמיה רבא" בכל כחו, כי באמירתו הוא מביא למעלה נשמת אביו לגן עדן העליון, ולא פיש המקלין בקדישים, שהוא בעיניהם כאחוכי וטלולי [פרוש: כשחוק והתול], וממש הן מלגלגין על אמירת הקדיש, ולא יודעים שכל מעשי שמים וארץ תלויין באמירת הקדיש, כי "אמן יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמי"א הם כ"ח אותיות, וכנגד זה יש כ"ח אותיות בפסוק ראשון שבתורה (בראשית א א): "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ" - בסוד (תהלים קיא ו): "כ"ח מעשיו הגיד לעמו", וכן פסוק ראשון שבעשרת הדברות הן כ"ח אותיות (שמות כ א): "וידבר אלהים את כל הדבריים האלה לאמר". ולכן היה מצוה רבינו יהודה חסיד, כשמתחיל הש"ץ קדיש יאמרו הקהל פסוק "וידבר אלהים" וגו', ואחר כך "אמן יהא שמיה רבא", וסודו מבאר בפסוק "מגלה עמקות" אפן רי"ב, עין שם.

שלא להשמיט תבות באמירת הקדיש

ט. על כן צריך האדם האומר קדיש אחר אביו ואמו לומר בכונה גדולה הקדיש, וגם מחיב האבל לומר גם כן: "אמן יהא שמיה רבא" וכו'. ולא פיש עמי הארצות

שְׂאוּמְרִים רַק "וְאָמְרוּ אָמֵן", וְאַחַר כֵּךְ מִתְחִילִין תַּכְרָף
 "יִתְבָּרֵךְ וְיִשְׁתַּבַּח", אֲלָא צְרִיךְ הָאָבֵל לומר גַּם כֵּן "יְהֵא
 שְׁמָה רַבָּא", כִּי עַקֵּר הַקְּדִישׁ הוּא בְּאִמְרַת "אָמֵן יְהֵא שְׁמָה
 רַבָּא", וּבְזֵה הוּא עוֹשֶׂה נְחִת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 לְאָבִיו וְלֵאמֹו, וּמִי שְׂאִין לוֹ בְּנִים - עָלָיו מְטֵל לְגַדֵּל יְתוֹם
 בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וּלְגַדְלוֹ לְתוֹרָה וְלְעִבוּדַת ה', כִּי פֶן וְאוֹלֵי אָבִיו
 וְאִמּוֹ שֶׁל הַיְתוֹם הֵיוּ רְשָׁעִים, וְעַל יְדֵי בְנוֹ הַיְתוֹם מְזַכֶּה אֶת
 אָבִיו וְאִמּוֹ, אֲזִי יֵשׁ לְהַמְגִידֵל שְׂכָר הַרְבֵּה בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא.

י. אָבֵל מִי שְׂמַגְדֵּל יְתוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ כְּדִי שְׂיִהְיֶה לוֹ עֶבֶד -
 לֹא דֵי שְׂאִינוֹ מְקַבֵּל שְׂכָר עַל מְצוּהַ זֶה, אֲלָא אֶפְלוּ עֲנָשׁוּ
 מְרַבֶּה, כִּי כָשֶׁם שְׂכָרָא טָבָא מְזַכֶּה אָבָא, כֵּךְ בְּרָא בִישָׂא
 הוּא גוֹרֵם דְּמַעֲנָשִׁין אֶת אָבִיו וְאִמּוֹ [פְּרוּשׁ: כִּי כָשֶׁם שְׂכָן
 טוֹב מְזַכֶּה אָבִיו, כֵּךְ בֶּן רַע גוֹרֵם שְׁעוֹנָשִׁים אֶת אָבִיו
 וְאִמּוֹ], וְכָל זְמַן שְׂאָבִיו וְאִמּוֹ קִימִים, וְלֹא הֵיוּ מוֹכִיחִין אֶת
 בָּנָם, לְכֵן עוֹוֹן בְּנִים פּוֹקֵד עַל אָבוֹת, אָבֵל מִי שְׂמַנִּיחַ בֶּן
 קָטָן, וְאַחַר מְגַדֵּל אוֹתוֹ - אֲזִי אֵין מְעַנְשִׁין אֶת אָבִיו, כִּי אִם
 אֶת הָאִישׁ הַמְגַדֵּל, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (דְּבָרִים כד טז): "אִישׁ
 בְּחָטָאוֹ יוֹמְתוֹ".

יא. עַל כֵּן אֲצִיג לָךְ פֶּרֶק מִיחָד שְׂמַדְבֵּר בְּעֵינֵי גְדוּל
 בְּנִים, שְׂהָאָב מְצוּהַ עַל בְּנוֹ לְהוֹכִיחַ אוֹתוֹ, וְהַבֵּן
 הוּא מְצוּהַ לְקַיֵּם דְּבָרֵי אָבִיו, כְּדִי שְׂלֹא יֵאמְרוּ בְּשִׁבְלֵוֹ
 (עֵינֵי סְנֵהֲדִרִין נב עמוד א): אָרוּר שְׂזֵה יְלָדוֹ, אָרוּר שְׂזֵה גְדָלוֹ,
 וְאִזּוּ יִלְךְ בְּלֵי כְּסוּפָא [פְּרוּשׁ: בּוֹשָׁה] לְעוֹלָם הַבָּא,
 אָמֵן.

סדר הלימוד ליום **טז תמוז** [יום 282 בשנה]

פְּרִשְׁת פְּנַחֵס

פְּרִשְׁת פְּנַחֵס

א. אִיתָא בְּמִדְרַשׁ רַבָּה פְּרִשְׁת בְּרֵאשִׁית (פְּרִשָּׁה ה ט):
כְּשֶׁחָטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּחָטָא אָכִילת עֵץ הַדַּעַת,
נִתְקַלְלוּ הַנְּחָשׁ וְחֹהָה, וְהָאָדָמָה נִתְקַלְלָה עֲבוּר אָדָם
הָרֵאשׁוֹן כְּדַכְתִּיב (בְּרֵאשִׁית ג יז): "אֲרוּרָה הָאָדָמָה בְּעִבּוּרָךְ"
- לְפִי שְׂאָדָם הָרֵאשׁוֹן נִבְרָא מִן הָאָדָמָה. מְשַׁל לְבָן שְׂיוֹצָא
לְתַרְבוּת רָעָה, אָזִי הַבְּרִיּוֹת מְקַלְלִין אֶת הַשָּׂדִים שֶׁהִתִּינוּק
יִנֵּק מֵהֶן וְאִמְרִין: לֵיט בִּיזְיָא דְהֵדִין מְנִיקְתָּא [פְּרוּשׁ:
וְאִמְרִים: אֲרוּרִים הַשָּׂדִים שֶׁל הַמִּינֵקַת הַזֶּה].

טעם שֶׁהַבְּרִיּוֹת מְקַלְלִין אֶת הָאֵם שֶׁל הֵבֵן הֵרַע וְלֹא אֶת הָאָב

וְהִנֵּה יֵשׁ לְדַקְדָּק בְּזֵה הַמִּדְרַשׁ, הֲלֹא אָדָם הָרֵאשׁוֹן
נִבְרָא גַם כֵּן מֵהָעֲלִיוֹנִים (מִדְרַשׁ רַבָּה שֵׁם פְּרִשָּׁה יב ח),
וְלָמָּה נִתְקַלְלָה הָאָדָמָה לְבַד שֶׁהִיא מֵהַתְּחִתּוֹנִים, וְלָמָּה
לֹא נִתְקַלְלוּ הָעֲלִיוֹנִים גַּם כֵּן בְּחָטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן?
וְהַנֶּרְאָה בְּעֵינֵי לְתַרְץ, כִּי עֲנִין בְּרִיאַת אָדָם הָרֵאשׁוֹן הָיָה
עַל יְדֵי דְכַר וְנוֹקְבָא [פְּרוּשׁ: זְכָר וְנִקְבָּה] (עֵין זֶהר חֲדָשׁ דָּף
מט וְזֶהר חֲדָשׁ בְּרֵאשִׁית דָּף כא), כִּי הָאֶרֶץ - מְסֻטְרָא דְנוֹקְבָא
[פְּרוּשׁ: מְצַד הַנְּקֵבָה], וְהַנְּשָׂמָה בְּתוֹךְ הָאָדָם הִיא
מְסֻטְרָא דְדְכוּרָא [פְּרוּשׁ: מְצַד הַזְּכָר], כִּי הַנְּשָׂמָה אֵינָה
מְסִיתָה לְאָדָם שְׂיַחְטָא, כִּי אִם הַחֲמֹר שֶׁנִּבְרָא מִן הָאָדָמָה
הוּא הַמְּסִית וּמְדִיחַ לְהַחְטִיא הָאָדָם שֶׁהוּא עֹפֵר מִן
הָאָדָמָה, וְלָכֵן נִתְקַלְלָה הָאָדָמָה שֶׁהִיא מִן הַתְּחִתּוֹנִים,

ולא נתקללו העליונים שבא הנשמה מהם, כי הנשמה אינה חוטאת כלל.

ב. וזהו שהבריות אמרין: ליטא הדין ביזיא דהדין מניקתא, ולא מקללין האב, כי אם האם, כי זה הוא כלל גדול (מגילה י עמוד ב): כל אשה שהיא צנועה במעשיה ובמחשבותיה - זכתה שיצאו ממנה נביאים וחסידים ואנשי מעשה, וראיה מתמר. וכל אשה אשר איננה צנועה במעשיה או שיש לה מחשבות רעות וזרות, אזי יוצאי חלציה הולכים אחריה כי רחלא בתר רחלא אזלא (כתובות סג עמוד א) [פרוש: כבשה אחר כבשה הולכת]. ולכן נראה לי, דמחמת זה כתוב בתורה (תהלים קג, יג) "כרחם אב על בנים". ולמה לא כתיב 'כרחם האם על בנים'? כי טבע הזכר אשר הוא אוהב את בנו, הוא מיסרהו, כמו שאמר (משלי יג, כד): "חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שחרו מוסר", כי כל איש אשר ייסר את בנו, הוא אוהב לבנו, כמו שהאריך במדרש רבה פרשת שמות (פרשה א א), עין שם.

סדר הלימוד ליום יז תמוז [יום 283 בשנה]

הבן יוצא לתרבות רעה, חס ושלום, על ידי אמו

ג. מה שאין כן האשה היא רפת לב, ואינה רוצה שהאב יכה את בנו או המלמד, ובעוד שתינוק קטן - אמו נותנת לו כל חפצו וכל משאלות לבו, ואחר כך כשיגדל הנער הוא מבקש למודו [פרוש: הרגלו], ואחר כך יוצא לתרבות רעה, והכל הוא בגרמא דאשה.

וּרְאִיָּה שְׁמַעְתִּי מַעֲשֵׂה נִפְלֵא, שֶׁהֲרַמְבַּ"ן ז"ל כָּתַב בְּסִפְרוֹ דְרוּשׁ אֶחָד וְאָמַר: כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁהִמִּיר דָּתוֹ וְעוֹבַד אֵיזָה עֲבוּדָה זָרָה מִן הָאֱמוּנוֹת - אֲזִי צָרִיךְ לִידַע, שְׁאוֹתוֹ הֵבֵן אֵינּוּ מְזַרְעֵי יִשְׂרָאֵל הוּא, כִּי בּוֹדָאֵי הוּא מְזַרְעֵי הָאֱמוּנוֹת אוֹ בֶּן תְּמוּרָה, וְלֹא הָיוּ יָמִים מוֹעֲטִים עַד שֶׁהִמִּיר בֶּן אֶחָד מִבְּנֵי הֲרַמְבַּ"ן אֶת דָּתוֹ, וְאֵז שָׁלַח הָאֲפִיפִיּוֹר אַחֵר הֲרַמְבַּ"ן וְאָמַר: רְאֵה הַדְּרוּשׁ שֶׁלְּךָ שֶׁנִּדְפַס מְקֻרָב - וְעַתָּה נִכְשַׁל זֶרְעֶךָ בְּדַבְּרֶיךָ.

וְאֵז הֵלֶךְ הָרַב הֲרַמְבַּ"ן ז"ל לְבֵיתוֹ סָר וְזָעַף, וְכִשְׁבָּא לְבֵיתוֹ, הָיָה יוֹשֵׁב וּבּוֹכָה עַל הָאָרֶץ וְהָיָה מְסַגֵּף בְּסִגּוּפִים גְּדוֹלִים, וְהָיָה יוֹתֵר מְצַעֵר עַל הַדְּרוּשׁ שֶׁהִדְפִּיס, יוֹתֵר מְצַעֵר בְּנֵו שֶׁהִמִּיר דָּתוֹ, וְלֹא הָיָה אוֹכֵל וְשׁוֹתָה כְּמָה יָמִים, עַד שֶׁבָּאָה אֲשֶׁתוֹ אֵלָיו וְהִיתָה מְדַבְּרַת עַל לְבוֹ שֶׁלֹּא יְהִיָּה בְּצַעֵר, כִּי פַעַם אַחַת הִיתָה הוֹלֶכֶת לְבֵית הַטְּבִילָה, שֶׁהָיָה רְחוֹק מִבֵּיתָהּ, כְּשֶׁהָיָה לַיְלָה, הִיתָה רוֹצָה לִילֶךְ לְבֵית בַּעֲלָהּ - אֵז רָאָה שֶׁר אֶחָד אֶת הוֹד יִפְיָה, וְצָוָה הַשֵּׁר לְעַבְדּוֹ שֶׁיִּקְחוּ הָאִשָּׁה לְבֵיתוֹ, וְהָיָה הַשֵּׁר מְאַנֵּס אוֹתָהּ, וּמְמַנּוּ הַתַּעֲבָרָה, וְאִם לֹא תֵאֱמִינּוּ לִי, הָרִי יֵשׁ אֲצַבַּע שְׁלוֹ עַדִּין בְּיָדִי, שֶׁגִּרְסַתִּי בְּשָׁנֵי אֶת הָאֲצַבַּע שְׁלוֹ.

וּכְשֶׁשָּׁמַע הָרַב הֲרַמְבַּ"ן ז"ל אֶת דְּבָרֵי אֲשֶׁתוֹ, אֵז קָם מִהָאָרֶץ וְהָיָה שָׂמַח שְׂמִחַה גְּדוֹלָה וְאָמַר לְאֲשֶׁתוֹ: נַחֲמַתְנִי, אֵז תַּכְּף אֶזֶר כְּגֹבֶר חֲלָצִיו וְהֵלֶךְ לְהָאֲפִיפִיּוֹר וְסִפֵּר לוֹ דְּבָרִים הָאֵלֶּה, וְתַכְּף שָׁלַח הָאֲפִיפִיּוֹר לְאוֹתוֹ הַשֵּׁר, וּבָא אֵלָיו, וְהָיָה עַל יָדוֹ בֵּית הַיָּד שְׁקוּרִין הַעֲנֻטֵי שִׁי"ךְ, וְצָוָה הָאֲפִיפִיּוֹר לְהַסִּיר הַהַעֲנֻטֵי שִׁי"ךְ מֵעַל יָדוֹ

- וְלֹא רָצָה הַשֵּׁר. וְאִזְ צָוָה הָאֱפִיפִיּוֹר לְעִבְדֵיּוֹ לְהִסִּיר בֵּית הַיָּד, שְׁקוֹרִין הַעֲנֻט־שִׁי"ן, בְּחִזְקָה מֵעַל יָדוֹ אִז אֵז רָאָה הָאֱפִיפִיּוֹר שֶׁחָסַר אֶצְבַּע אֶחָד מִיָּדָיו, וְשָׁאַל אוֹתוֹ: מַה טִּיבָה שֶׁל אֶצְבַּע זוֹ? אִז הוֹדָה הַשֵּׁר, שֶׁפַּעַם אַחַת הָיָה מְאַנֵּס אֶשֶׁת אִישׁ אַחַת מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהָיְתָה הָאִשָּׁה גוֹרֶסֶת אֶת אֶצְבָּעוֹ בְּשִׁנֶּיהָ, אִז אָמַר הַרְמַב"ן: רָאָה שֶׁהַתּוֹרָה שָׁלְנוּ הִיא אֲמַת, וְדַבְרֵי חֲכָמִים וְדַבְרֵי ה' הֵן אֲמַת.

סדר הלימוד ליום יח תמוז [יום 284 בשנה]

הכל תלוי באשה

ד. עַל כֵּן מִן הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה נִלְמַד שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּאִשָּׁה, כִּי לְפַעְמִים יֵשׁ אָדָם רָשָׁע, וְיֵשׁ לוֹ אִשָּׁה צְנוּעָה - יְהִי לוֹ בָּנִים טוֹבִים, צְדִיקִים וְיִשְׁרִים, וְלְפַעְמִים יֵשׁ אָדָם צְדִיק, וְיֵשׁ לוֹ אִשָּׁה רָעָה - וְיֵשׁ לוֹ בָּנִים רָשָׁעִים. עַל כֵּן צְרִיכָה כָּל אִשָּׁה לְרְאוֹת לְהַדְרִיף אֶת בְּנֵיהָ בְּדֶרֶךְ טוֹבִים, וְלֹא לְחוּס עַל בְּנֵיהָ כְּשֶׁהַמְּלַמֵּד אוֹ בַּעֲלָהּ מְכָה אֶת בְּנָהּ.

וְכָל אִשָּׁה צְרִיכָה לְקַח רְאִיָּה מִן בֵּת שְׁבַע, אֶשֶׁת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, אִמּוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, עָלֵיהֶם הַשְּׁלוֹם, שֶׁהִיְתָה בְּעֶצְמָהּ מְכָה אֶת שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ בְּנָהּ כְּשֶׁהִיָּה יֹשֵׁן פַּעַם אַחַת ג' שָׁעוֹת עַל הַיּוֹם, וְהָיָה מִפְּתָחוֹת שֶׁל בֵּית הַמֶּקְדָּשׁ נִתּוֹנִים תַּחַת מְרֹאֲשׁוֹתָיו (וַיִּקְרָא רַבֵּה פְּרָשָׁה יב ה), כְּמֵאֲמַר הַפְּתוּב (מְשָׁלִי לֹא א): "דַּבְּרֵי לְמוֹאֵל אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ".

אֲשֶׁרֵי הָאֵב וְהָאֵם שְׂמֻדְרִיכִים אֶת בְּנֵיהֶם לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ הַיֵּשֶׁר וְאִשְׁרֵי הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה אֲשֶׁר מְדַרְיִכִין אֶת בְּנֵיהֶם בְּדֶרֶךְ הַיֵּשֶׁר וְהַטּוֹב, וְאִז יֵרְאוּ יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁמְחוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

פָּרָק פ"ב

א. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה, בְּשָׁבִיל אַרְבַּעַה דְּבָרִים נִגְאָלוּ אַבּוֹתֵינוּ מִמְצָרִים: (א) בְּזִכּוֹת נָשִׁים צְדָקְנִיּוֹת. (ב) וּבְשָׁבִיל שְׁלֹא שֶׁנּוּ אֶת שְׁמֵם. (ג) וּבְשָׁבִיל שְׁלֹא שֶׁנּוּ אֶת לְשׁוֹנָם. (ד) וּבְשָׁבִיל שֶׁהָיוּ תּוֹלִין בְּטַחֲוֹנָם בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכֵמוֹ שֶׁהִיָּתָה גְּאֻלָּה רֵאשׁוּנָה, כֵּן תִּהְיֶה גְּאֻלָּה אַחֲרוֹנָה.

גְּאֻלָּה הַאֲחֲרוֹנָה תִּהְיֶה בְּזִכּוֹת נָשִׁים צְדָקְנִיּוֹת

וְאִם כֵּן הָרִי לְפָנֶיךָ, שְׁבִזְכוֹת נָשִׁים תִּהְיֶה גַם כֵּן הַגְּאֻלָּה אַחֲרוֹנָה. עַל כֵּן צָרִיכִין הַנָּשִׁים לִהְיוֹת צְנוּעִין יוֹתֵר מִן הָאֲנָשִׁים, וְלֹא יִלְכוּ אַחַר שְׂרִירוֹת לָבָם בְּהַלִּיכָה בְּמַלְבוּשֵׁיהֶן כְּחֻקַּת הָעֶרְלִים, כְּמוֹ שֶׁרְאִיתִי עֹכָשׁוּ בְּזִמְן קֶצֶר חֲדָשִׁים מְקָרוּב בָּאוּ, רַבּוּ הַמַּתְפָּרְצִים שֶׁהוֹלְכִין בְּמַלְבוּשֵׁיהֶן כְּמוֹ בְּנוֹת הָעֶרְלִים, וְאִין שׁוֹם הַכּוֹר בֵּין יְהוּדִית לְעֶרְלִית וְגוֹרְמִין הַרְבֵּה רָעָה בְּעוֹלָם.

אַחַד - שְׁמִכְשִׁילִים אֶת רַב בְּנֵי אָדָם לִתֵּן עֵינֵיהֶם בְּהֵן וּבְמַלְבוּשֵׁיהֶן, וְקִימָא לָן (עֲבוּדָה זָרָה כ עמוד ב), דְּאָסוּר לְהִסְתַּכַּל אֶפְלוּ בְּכַגְדֵי צְבֻעוֹנִים שֶׁל אִשָּׁה.

שְׁנִית - שְׁמִטִּילִין קִנְיָה וְשִׁנְאֵת הָאֲמוֹת, אֲשֶׁר נוֹשְׂאִין עֵין בָּנוּ בְּשָׁבִיל שֶׁהוֹלְכִין בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל בִּיתֵּר חֲשִׁיבוֹת מְשָׁרֵי הָאֲמוֹת, וְאִנְחָנוּ בְּגָלוֹת הַמֶּר, אֲשֶׁר עַל פִּי הַדִּין רְאוּי לָנוּ לִילֵךְ שְׁחוּרִים וּלְהַתְעַטֵּף שְׁחוּרִים וּלְהִתְאַבֵּל עַל אֲרִיכוֹת הַגְּלוֹת וְעַל חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְעַל אַחֲיוֹנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַנְּתוּנִים בְּצָרָה וּבְשִׁבְיָה, וְלֹא דִי

שָׂאִין אָנוּ מֵתֵאבְּלִים, אֲלֵא מוֹסִיפִים חֲטָא עַל פְּשַׁע, שְׁהוֹלְכוֹת נְטוּיוֹת גְּרוּן וְעָרֶם עַד בֵּית דִּדְיָהֶן, מִי יוּכַל לְסַפֵּר גְּדֹל הָעֶנֶשׂ שְׁלָהֶם, אֲשֶׁר הִמָּה מְעַכְבוֹת הַגְּאֻלָּה, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים.

שְׁלִישִׁית - הִמָּה גוֹרְמִים לְבַעֲלֵיהֶם רָעָה, לְמִי שָׂאִין יָדוֹ מִשְׁגָּת לְהַלְבִּישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ כְּמוֹ הַחֲבֵרָה שְׁלָה, הָאִשָּׁה מְיַלְלֶת וּמְקַלְלֶת אֶת בַּעְלָהּ, עַד שְׁצָרִיךְ בַּעְלָהּ לְקַח בַּהֲקֵפָה אוֹ לַעֲשׂוֹת שְׂאָר אִסוּר בְּמִמּוֹן חֲבֵרוֹ, עַד שֶׁהִכְרַח לַעֲשׂוֹת לְאִשְׁתּוֹ גַּם כֵּן בְּגָדִים נָאִים שֶׁל פְּרִיצוֹת כְּמוֹ לְאַחֲרֵת, וְאַחַר כֵּן כְּשָׂאִין יָדוֹ מִשְׁגָּת לְשֵׁלֶם, אֲזִי נִתְפָּס בַּעְלָהּ אוֹ בָּא לְיַדֵּי שְׂאָר חֲרָפוֹת וּבְזוּיִים. עַל כֵּן צְרִיכָה כָּל אִשָּׁה הַכְּשָׁרָה וְצָנוּעָה בְּיִשְׂרָאֵל לִרְאוֹת לְהִיּוֹת הַלוֹכָה בְּצָנִיעוֹת וְלֹא בַּפְּרִיצוֹת, כְּדִי שְׁתַּהַיֵּה זוֹכָה לְצֵאת מִמְּנָה נְבִיאִים וְחֲסִידִים.

סדר הלימוד ליום יט תמוז [יום 285 בשנה]

הַמְשַׁנָּה אֶת שְׁמוֹ - גוֹרֵם רָעָה לְגוֹפוֹ, לְנִשְׁמַתּוֹ וְלְכָלל יִשְׂרָאֵל, הוּא עֲתִיד לַתֵּן אֶת הַדִּין וְעֶנְשׁוֹ מִרְבָּה

וְהַזְכוּת הַשְּׁנִי שֶׁנִּגְאָלוּ אֲבוֹתֵינוּ מִמְצָרִים - שְׁלֹא שָׁנוּ אֶת שְׁמֵם, וְעַכְשָׁו בְּדוֹר הַזֶּה רָאִיתִי אֶת (הַעֵם), הַמְתַּפְּרָצִים בָּעַם, שְׁהוֹלְכִין בְּמַלְבוּשֵׁיהוֹן כְּחֻקוֹת הָאֲמוֹת, וְגוֹרְמִים עוֹד רָעָה לְגִלְחַת אֶת זְקָנָם וְעוֹבְרִים עַל חֻמְשָׁה לְאוּזִין, כִּי חֻמְשָׁה פְּאוֹת הֵן בְּזֻקָן הָאָדָם, וְעַל כָּל פְּאָה וּפְאָה חֵיב בְּפָנָי עֲצָמוֹ (מִכּוֹת דָּף כ עמוד א, תוֹרַת כַּהֲנִים יט עד), וְעַל

יְדֵי זֶה לַפְעָמִים אֵין מְכִירִין אוֹתוֹ שֶׁהוּא יְהוּדִי, וּכְשׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ מֶה שְׁמוֹ, הוּא מְכַנֵּה שְׁמוֹ בְּשֵׁם אֶחָד מִשְׁמוֹת הָאֲמוֹת, וְלַפְעָמִים כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ עִם אֵיזֶה שָׂרִים בַּדֶּרֶךְ שְׂאִין מְכִירִין אוֹתוֹ, אָזִי נִכְשָׁל גַּם כֵּן בְּאַכִּילוֹת טְרָפוֹת וּבִשְׂתִית יַיִן נֶסֶךְ, כִּי עֲבָרָה גּוֹרֶרֶת עֲבָרָה, וּמִצְוָה גּוֹרֶרֶת מִצְוָה (אֲבוֹת פָּרָק ד' מִשְׁנָה ב), וְלֹא דֵי שֶׁהוּא גּוֹרֵם רָעָה לְגוֹפוֹ וּלְנַשְׁמָתוֹ, אֲלֵא הוּא גּוֹרֵם רָעָה לְכָלל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְפִי שִׁשְׁנָה אֶת שְׁמוֹ, עַל כֵּן עֲתִיד לִתֵּן הַדִּין מִי שֶׁעוֹשֶׂה כֵּן, וְעֲנִשׁוֹ הוּא מְרַבָּה.

צָרִיךְ הָאָדָם לְלַמֵּד עִם בְּנָיו כְּשֶׁהוּן קֹטְנִים כֹּל דְּבַר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

ב. הַזְכוּת הַשְּׁלִישִׁית הִיא - שֶׁנִּגְאָלוּ אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם בְּזְכוּת שְׁלֹא שָׁנוּ אֶת לְשׁוֹנָם, וְעַכְשָׁיו רְאִיתִי מְכַשׁוּל גָּדוֹל אֲשֶׁר צָפוֹן בְּרַב הַמְדִינָה, אֲשֶׁר בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים הִרְבָּה בְּנֵי אָדָם עוֹשִׂין שְׁלֹא כַּהֲגוֹן, וְהוּא זֶה, כִּיּוֹן דְּקִימָא לָן (סְפָרֵי עֲקָב מו), שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְלַמֵּד עִם בְּנָיו כְּשֶׁהוּן קֹטְנִים כֹּל דְּבַר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כְּדֵי שְׂיָבוֹא בְּנוֹ וַיִּרְגִּיל עֲצָמוֹ בַּקֹּדֶשׁ לְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, וַחֲדָשִׁים מְקָרוֹב בָּאוּ, שֶׁמְרַגְלִין הַקֹּטְנִים לְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן צָרְפַת וּבִשְׂאָרֵי לְשׁוֹנוֹת, וּכְשֶׁיִּגְדֵּל הַנַּעַר, אֵין אָבִיו שֵׁם עַל לֵב שֶׁיִּלְךְ בְּנוֹ לְבֵית הַמְדִרָשׁ, כִּי אִם הַשְּׂגָחָתוֹ הוּא לִילֵךְ לְבֵית הַלְמוּד לְשׁוֹן צָרְפַתִּי וּשְׂאָר לְשׁוֹנוֹת. אִף דְּקִימָא לָן (סְנֵהֲדִרִין יז עֲמוּד א) דְּסִנְהֲדִרִין הֵיוּ יְכוּלִין לְדַבֵּר בְּשִׁבְעִים לְשׁוֹן, מִכָּל מְקוֹם הֵיוּ לוֹמְדִין הַלְשׁוֹנוֹת דֶּרֶךְ עֲרָאִי וְלֹא דֶּרֶךְ קִבְעֵי, מֶה שְׂאִין כֵּן עַכְשָׁיו, עוֹשִׂין הַלְשׁוֹן צָרְפַת וְלוֹעֵז עֲקָר, וְהַלְמוּד הַתּוֹרָה - עֲרָאִי.

סדר הלימוד ליום **כ תמוז** [יום 286 בשנה]

אחד מאלף יש לו בטחון בהשם יתברך באמת

ג. הזכות הרביעי שנגאלו אבותינו הִיָּה - שֶׁהִיוּ תּוֹלִין
בטחונם בהקדוש ברוך הוא, ועָכְשׁוּ אֲנִי רוֹאֶה,
בעוונותינו הרבים, שאַחַד מִן הָאֱלֹף הוא תּוֹלֵה בטחונו
בהקדוש ברוך הוא, כִּי רַב הָעוֹלָם תּוֹלִין בִּטְחוֹנָם בְּמִמּוֹן
ובְכֵן אָדָם שָׁאִין לוֹ תְּשׁוּעָה, וְזֶהוּ הַגֵּרָם שְׂרוֹאִין אֶת
הָעֲנִיִּים שֶׁהֵמָּה בְּתַכְלִית הַשְּׁפִלוּת, וְהַעֲשִׂירִים נוֹטְלִים
שָׂרְרָה לְעַצְמָן, וְהָעֲנִי הוּא כְּקוֹץ בְּעֵינָיו, וְעַל יְדֵי זֶה אֵין
אִישׁ שֶׁם בִּטְחוֹנוֹ בַּהֲקֻדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי אִם כַּת הַחֲנֻפָּה
היא גּוֹבְרֶת, שֶׁתּוֹלִין בִּטְחוֹנָם בְּעֲשִׂירִים, וּמְכַל שְׂכֵן שָׁאִין
מִזְכִּירִין חֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְגַלּוּת הַמֶּר וְאֲרִיכוֹת הַגָּלוּת,
וְאֵין שֶׁם עַל לֵב לְהַתְּפַלֵּל עַל זֶה.

הבוטחים בהשם יתברך באמת מתאבלים על חרבן בית המקדש
וְאֵלוֹ הִיָּה שֶׁם בִּטְחוֹנוֹ עַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִיָּה תְּמִיד
לְנֶגֶד עֵינָיו לְהִתְאַבֵּל עַל חֶרְבְּנוֹ שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
וְעַל אֲרִיכוֹת הַגָּלוּת. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהַשִּׁיג בְּדַעְתּוֹ
שֶׁלֹא לְעַכֵּב הַגְּאֻלָּה, וְלִתְלוֹת בִּטְחוֹנוֹ בַּהֲקֻדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בזכות ארבעה דברים הנזכרים לעיל נזכה לגאולה במהרה בימינו אמן
וְכָל הַזֶּהִיר בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל שֶׁנִּגְאָלוֹ
אבותינו - יִזְכֶּה לְמַהֵר וּלְקַרֵב אֶת גְּאֻלָּתוֹ. וְכַגְּאֻלָּה
הִיא שׁוֹנָה תְּהִיָּה גְּאֻלָּה אַחֲרוֹנָה, שֶׁבְּזִכּוֹת אַרְבָּעָה דְּבָרִים
הָאֵלֶּה תְּהִיָּה הַגְּאֻלָּה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

פְּרֻשַׁת מֵטוֹט פֶּרֶק פ"ג

א. אַחַד מִדְּרָכֵי הַיְרָאָה הוּא דְלֹא לְאַנְהָגָא קְלָנָא [פְּרוּשׁ: שְׁלֹא לְנַהֵג בְּזִיוּן] בְּשׁוּם בְּרִיָּה בְּעוֹלָם עַל חֲנָם, וּכְמוֹ שְׂמֻזְהִיר עַל זֶה בְּזֵהָר פְּרָשַׁת יְתָרוֹ (דָּף סח עמוד ב), שְׁכַל הַנְּבִרָאִים הֵן מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִלְיָן הֵן צָרְכֵי הָעוֹלָם, וְעַל כֵּן לֹא יִהְיֶה אָדָם שׁוֹם בְּרִיָּה עַל חֲנָם, וְאֶפְלוּ דְבַר הַמְּזִיק לְבְרִיּוֹת, כְּגוֹן נַחֲשׁ וּשְׂמַמִּית, אִם אֵינוֹ רוֹדֵף אַחֲרָיו לְהִזְיקוֹ. (וְעַיֵן לְעִיל בְּחֵלֶק רֵאשׁוֹן מֵה שְׂכַתְּבֵתִי בְּפֶרֶק י"ח).

סדר הלימוד ליום **כא תמוז** [יום 287 בשנה]

נְשִׁיכַת הַנְּחָשׁ עַל פִּי צוּוֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ

ב. וּבּוֹא וּרְאֵה מֵה דְאִיתָא שָׁם בְּזֵהָר פְּרָשַׁת יְתָרוֹ (שָׁם):
 "וּרְבִי אֶלְעָזָר הָיוּ אָזִיל בְּאוּרְחָא וְהָיוּ אָזִיל עִמֵּיהּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי חִיָּא. חֲמוֹ חַד חוּיָא, קָם רַבִּי חִיָּא וּבְעֵי

(ו) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

רַבִּי אֶלְעָזָר הָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וְהָיָה הוֹלְכִים עִמּוֹ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי חִיָּא, רָאוּ נַחֲשׁ אֶחָד, קָם רַבִּי חִיָּא וְרָצָה לְהִרְגוֹ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי חֲזַקְיָה: "עֲזֹב, אַל תִּהְרַג אֶת הַנְּחָשׁ". אָמַר לוֹ רַבִּי חִיָּא: "וְהֵלֵא דְבַר רַע הוּא, שֶׁהוֹרֵג בְּנֵי אָדָם", אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר: "הֲרִי כְּתוּב: 'אִם יִשָּׁף הַנְּחָשׁ בְּלֹא לַחֵשׁ וְאִין יִתְרוֹן לְבַעַל הַלְּשׁוֹן' - אִין הַנְּחָשׁ נוֹשָׁף לְבֵן אָדָם אֲלֵא אִם כֵּן לוֹחֲשִׁים לוֹ מִלְּמַעְלָה וְאוֹמְרִים לוֹ: 'לֵךְ הֲרֵג פְּלוֹנִי', וּמֵה שְׁנוֹשָׁף וּמִמִּית לְפַעְמִים - הוּא עַל פִּי צוּוֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן לְפַעְמִים מִתְרַחֵשׁ גַּס לְבַנֵּי אָדָם עַל יְדֵי נַחֲשׁ, וְהַכֵּל תְּלוּי בִּידֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַכֵּל הֵם מַעֲשֵׂי יְדָיו, וְנִצְרָכִים לְעוֹלָם, וְאֵלוֹ לֹא הָיָה בְּהֵם צָרֵף לְעוֹלָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הָיָה עוֹשֶׂה אוֹתָם, וְלָכֵן עַל הָאָדָם לְהִזְהֵר לֹא לְנַהֵג בְּזִיוּן בְּמַעֲשֵׂי יְדָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא".

לְמַקְטְלֵיהָ, אָמַר לֵיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי חֲזַקְיָה: שְׂבוּק לֵיהּ,
 לָא תִקְטְלִינִיהּ, אָמַר לֵיהּ: וְהֵלֵא מְלֵא בִישָׁא אִיהוּ, דְקָטִיל
 בְּנֵי נִשְׂאָ? אָמַר לֵיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר: וְהָא כְּתִיב (קֹהֵל י יא):
 "אִם יִשָּׁךְ הַנְּחָשׁ בְּלֹא לְחַשׁ וְאִין יִתְרוֹן לְבַעַל הַלְּשׁוֹן" –
 לָא נִשְׁיךְ חֲוִיָּא לְכַר נֶשׁ עַד דְלַחֲשִׁין מְלַעְלָא וְאָמְרִין: זִיל
 קָטִיל לֵיהּ לְפִלְגְנִיא. וּמַה דְנִשְׁךְ וּמַמִּית לְפַעְמִים הוּא עַל פִּי
 צוּוֵי שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן לְפַעְמִים אֶתְרַחֵשׁ נִסָּא אָף
 עַל יְדֵי נַחֲשׁ לְבַנֵי נִשְׂאָ, וְכִלְהוּ בִידָא דְקָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 תְּלִיא, וְכִלְהוּ אִינְהוּ עוֹבְדֵי יְדוּי, וְאַצְטְרַךְ עֲלֵמָא בְהוּ, וְאִי
 לָא דְאַצְטְרַךְ לֹוֹן לְעֵלְמָא, לָא עֵבִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהוֹן. וְעַל דָּא לָא בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַנְהָגָא קְלָנָא בְּמַלֵּי דְעֵלְמָא,
 שְׂאֵלוּ הַבְּרִיּוֹת עוֹבְדֵיהוֹן דְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא."

ההורגים חיות ועופות טמאות שלא לצורך עתידין לתן את הדין
 ג. ועל כן בודאי עתידין לתן את הדין אותן בני אדם
 המורים חצים ובליסטראות (שקורין ביקסיין) אחר עופות
 וחיות טמאות שלא לצורך כלל, כי אם ללמד קשת
 גבורים, והורגים בעלי חיים חנם, ואין מדרכי ישראל
 עדת קדש, לעשות רעה לשום בריה חנם, ולא לדבר שיש
 בו חיות לבד, אלא גם לאילנות ועשבים ושאר גדולי
 קרקע, שכלן נבראו לצורך, ולכן אין לנהג בהם בזיון
 שלא לצורך.

יש לנהג כבוד גם באילנות ועשבים

ד. ובוא וראה מה שפכתב הזהר פְּרַשְׁתָּ יִתְרוּ (דף פ עמוד
 א): ה"תַּנְיָא: אָמַר רַבִּי יוֹסִי: זְמַנָּא חָדָא אֲזִילְנָא
 בְּאוּרְחָא, וְהוּי רַבִּי חִיָּא בְרִי עַמִּי. עַד דְהוּי אֲזִילִי,

אֲשַׁכְּחָנָא חַד גְּבַר דִּהְוֵי לְקִיט עֲשָׁבִים בְּחַקְלָא, קְרִיבָנָא לְגַבְיָהּ, אָמִינָא לְהָאֵי בַר נָשׁ: בַּר נָשׁ, לְמָה לָךְ הֲנִי קְשָׁרִין דְעֲשָׁבִים הָאֵלוּ? לֹא זְקִיף רִישִׁיָּה וְלֹא אָמַר מִיִּדִי. אֶהְדַּרְנָא שְׁנִית וְשְׁאִילְנָא לִיָּה, וְלֹא אָמַר מִיִּדִי. אָמִינָא לְרַבֵּי חִיָּא בְרִי הָאֵי אֵינִשׁ שְׁטָיָא הוּא אוּ חֲרַשׁ אוּ חֲכִימָא יְתִיר מִנָּה. יְתִיבָנָא גַבְיָהּ וְחִמִּינָא לִיָּה דְלִבְתָּר דְלִקִּיט הָעֲשָׁבִים, כְּסִיָּה לְהָעֲשָׁבִים בְּעַלְי גְּפָנִים.

סדר הלימוד ליום **כב תמוז** [יום 288 בשנה]

ה. ייִאָמַר הָאֵי גְבַרָא לָן: חִמִּינָא דְגַבְרִין דִּיהוּדָאִין אַתּוּן, וִיהוּדָאִין אָמְרִין דְאַנּוּן חֲכִימִין יְתִיר מְשָׁאָר בְּנֵי נָשָׂא,

רז) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

לְמַדְנּוּ: אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "פַּעַם אַחַת הִלְכְּתִי בְּדֶרֶךְ עִם רַבִּי חִיָּא בְּנִי, וְהָנָה בְּדַרְכָּנּוּ נִקְלַעְנּוּ בְּאָדָם אֶחָד, הַמְּלַקֵּט עֲשָׁבִים בְּשַׂדֵּה. הִתְקַרְבְּנוּ אֵלָיו וְאָמַרְתִּי לוֹ: 'לָשֶׁם מָה אוֹסֵף אַתָּה חֲבִילוֹת עֲשָׁבִים אֵלוּ?' וְאָדָם זֶה לֹא הָרִים אֶת רֹאשׁוֹ וְלֹא עָנָה לִי מֵאוּמָה. חֲזַרְתִּי עַל שְׁאֵלַתִּי, אוּלַם הוּא לֹא הִשִּׁיב לִי. אָמַרְתִּי לְבְנֵי רַבִּי חִיָּא: 'אָדָם זֶה אוּ שׁוֹטֵה הוּא אוּ חֲרַשׁ אוּ חֲכָם יוֹתֵר מֵאַתָּנוּ.' יִשְׁבְּנוּ עַל יָדוֹ וְהִתְבּוֹנְנוּ בְּמַעֲשָׂיו. רְאִינוּ, שְׁאַחֲרֵי שֶׁלֶקֶט אֶת הָעֲשָׁבִים, כִּסָּה אוֹתָם בְּעַלְי גְּפָנִים.

רח) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

אָמַר אָדָם זֶה: 'רוּאָה אֲנִי, שְׂיִהוּדִים אַתֶּם, וְהִיְהוּדִים חוֹשָׁבִים, שְׁחַכְמִים הֵם מְשָׁאָר בְּנֵי אָדָם. אָמְנָם לוּלֵא חֲסִתִּי עֲלֵיכֶם, הָרִי אֲמוּרִים הֵייתֶם לְהִיּוֹת מְרַחֲקִים מִבְּנֵי אָדָם כְּאוֹתוֹ טָמֵא, הַמְּרַחֵק מִבְּנֵי אָדָם (פְּלוּמֵר, טָמֵאִים כְּמַצּוּרֵימ), שְׁהָרִי רוּאָה אֲנִי, שְׁהִתְקַרְבְּתֶם אֵל עֹשֵׁב אֲרִסִּי אֶחָד, וְאָרְסוּ חֲדָר לְגוֹפְכֶם, כִּף שְׁעִתִּידִים הַנֶּכֶם לְלִקּוֹת בְּצַרְעַת לְמִשְׁךְ שְׁלִשָּׁה יָמִים. אָמְנָם יֵשׁ לִי רְפוּאָה עֲבוּרְכֶם: אֲכַלוּ מִפּוּלֵי בַר אֵלוּ, הַגְּדִלִים בְּשַׂדֵּה זֶה – וְתִרְפְּאוּ.'.

אִי לֹא דְהוּינָא חֵיס עֲלִיכוּ הַשְׁתָּא, הֵוִיתוּן רַחֲקִין מִבְּנֵי
נִשָּׂא כַּמְסָאבָא דְרַחֲקִין לִיה מַכְלָא (רוּצָה לומר: דְהוּיתוּן כַּמְצָרַע
מַחֲלֵט וּמְסַגֵּר), דַּחְמִינָא חַד עֲשָׂבָא דְהוּי קָרִיב לְגַבִּיכוּן אָעִיל
לְגוּפִיכוּ, וְתַהוּן מְצָרַעִים תְּלַתָּא יוֹמִין, וְהַשְׁתָּא אָנִי אוֹמֵר
לְכוּן רְפוּאָה: אָכִילוּ אֵלֶיךָ תוּמֵי בְרָא הַגָּדֵל בְּשָׂדֵה זֶה
וְתַתְרַפְּאוּן, עֲבַדְיִנְךָ חֵכִי וְאֶכְלִין הֵנִי תוּמֵי בְרָא דְהוּי שְׂכִיחִי
תַּמָּן, וְאַחַר כֶּךָ אֲדַמְכְּנָא אָנִי וּבְרִי, וְהוּי זַעֲה יוֹצֵאת מִנֵּן
כַּמָּה שְׁעוֹת, וּלְבַתֵּר אֶתְעַרְנָא, אָמַר הָאִי גַבְרָא: אֶלְהִכוּן
עִמְכוּן, דְאֶשְׁכַּחְתוּן יְתִי, וְאָנִי אֲזַמִּין לְכוּן וְאֶגִּיד לְכוּן, דְהָא
אֶסוּתָא דְגוּפִיכוּן עַל יְדֵי אֶשְׁתְּלִים.

סגלת העשבים

ו. יטוהוינא אזלין עמיה, אמר לך האי בר נש: חמיתון
דלא זקיפנא עיני ולא רישאי ולא מלילנא בהדיכו.

אָכִלוּ רַבֵּי יוֹסִי וּבְנוֹ מִקְטָנוֹת הַבַּר, עַד שֶׁנִּפְלָה עֲלֵיהֶם תַּרְדֵּמָה. בְּשִׁנְתָּם
פְּלִט גּוּפָם זַעֲה רַבָּה בְּמִשְׁךָ כַּמָּה שְׁעוֹת, לְאַחַר מִכֵּן הִתְעוֹרְרוּ כְּשֶׁהֵם
בְּרִיאִים וְשִׁלְמִים. אָמַר לָהֶם אוֹתוֹ אָדָם: 'אֶלְקִיכֶם בְּעִזְרְכֶם, שְׁמַצְאֲתֶם
אוֹתִי, וְאָנִי אֲזַמִּין אֶתְכֶם לְבֵיתִי וְאֶגְלָה לְכֶם מְסוּדוֹת הָעֵשְׂבִים, כִּינּוּן
שֶׁרְפוּאֲתְכֶם הִיָּתָה עַל יְדֵי.'

טו) פרוש הזהר בלשון קדש:

הִלְכְנוּ עִמּוֹ. אָמַר לָנוּ אוֹתוֹ אָדָם: 'רְאִיתֶם, שְׁלֹא הִרְמִיתִי אֶת רֹאשִׁי וְלֹא
זָקַפְתִּי אֶת עֵינַי אוֹ אֶת רֹאשִׁי וְלֹא דִבַּרְתִּי עִמְכֶם מְאוּמָה, כְּשֶׁפָּנִיתֶם אֵלַי
בְּרִאשׁוֹנָה, הַסָּבֵה לְכֶרֶךְ הָיָא, שְׂאֲבִי הִיָּה יוֹדֵעַ בְּחֻכְמַת הָעֵשְׂבִים יוֹתֵר מִכָּל
בְּנֵי הַדּוֹר, וּמִמֶּנּוּ לְמַדְתִּי אֶת סוּדוֹת הָעֵשְׂבִים כְּלָם, וְכָל הַשְּׁנָה מִתְגוֹרֵר
אָנִי בַחוּץ, בְּשָׂדֵה. וְאוֹתֶם הָעֵשְׂבִים שֶׁרְאִיתֶם, אֲשֶׁר אוֹתֶם פְּסִיתִי בְעֵלֵי
גְּפָנִים - הֵם מְאוּתוֹ עֹשֵׁב אֲרִסִי, שֶׁהָרַעִיל אֶתְכֶם וְלַקְטוֹתִי מְאוּתוֹ עֹשֵׁב.
זָקוּק אָנִי לוֹ מִשׁוּם שֵׁישׁ לִי מְקוֹם בְּצַפּוֹן בֵּיתִי, אֲשֶׁר שָׁם נוֹבַע מַעֲיָן, וְעֵלְיוֹ
מִנְּחוֹת אֲבָנֵי רַחִים כְּבִדּוֹת, וּמְאוּתוֹן רַחִים יוֹצֵא מִדֵּי פַעַם אִישׁ זַעִיר בַּעַל

מִשׁוּם דְּאָנָא חֲכִים בְּעִשְׁבִּין מְכַל בְּנֵי דְרָא, וְאוּלִּיפְנָא
מְאֹבֵי אוּרְחוּי דְכָל עִשְׁבִּין, וְאָנָא בְּכָל שְׂתָא מְדוֹרָאֵי
בִּינְיָהוּ, וְהָאֵי עִשְׁבָא דְחִמִּיתוּן שְׁפִסִּיתֵי הָעִשְׁבִּים בְּעֵלֵי
גְפָנִים, בְּאֶשֶׁר שִׁישׁ בְּעִשְׁבִּים עֵשֶׁב, וְהָאֵי עֵשֶׁב קָרִיב הָיָה
לְגַבֵּיכּוֹן, הָיִיתִי נְסִיב מְנַהוּן, בְּאֶשֶׁר שְׁכַבְתִּי אֵת מְקוּם
אֶחָד, וְהוּא לְצַד צְפוֹן, וְשֵׁם מַעֲזָן אֶחָד, וְרַחֲיָא שָׁם,
וּמַהֲהוּא רַחֲיָא נְפִיק חַד גְּבַר בְּתַרִּין רִישֵׁן וְחַרְבָּא שְׁלִיפָא
בִּידוּי, וּבְכָל יוֹמָא קָא מְצַעַר לָן. וְאָנָא לְקִיטְנָא הָאֵי עִשְׁבָא
כּוּי, וְזִילוּ אַבְתָּרָאֵי.

ז. ייעד דהוינא אזלי באורחא, מאיך לחד נקבא בעפרא,
ושוי מהאי עשבין לנקבא, נפיק חד חויא ורישיה
דיליה סגיא. נטיל חד סנטירא (פרוש, חבל) וקטיר ליה
להנחש כחד גדא. דחילנא, אמר לן: זילו אבתראי. עד
דמטינא לביתיה, חמינא ההוא אתר בחשוכא בתר חד
כתלא. נטיל חד שרגא ודליק דליקא סביב ההוא רחיא,

שני ראשים, וחרבו שלופה בגדו, והוא מנראני ומפחידני, ואני מלקט עשב
זה כדי לסלקו משם. בואו אחרי וראו כיצד אתגבר עליו.

רי) פרוש הזהר בלשון קדש:

בדרך הליכתנו לביתו, התכופף האיש לעבר חור שבאדמה ושם מעט
מאותו עשב על פי החור. עד מהרה יצא מן החור נחש בעל ראש גדול
ומאיים. הזדרז האיש, הוציא חבל מתרמילו ועקד בו את הנחש כגדי.
פחדנו, אוילם הוא אמר לנו: 'בואו אחרי!' עד שהגענו לביתו.

הוביל אותנו אותו אדם לפנה חשוכה בביתו, המסתרת על ידי קיר. הוא
נטל גר והעלה אש סביבות המקום. הזהיר אותנו האיש: 'אל תפחדו
ממה שתראו, ואל תוציאו הגה מפיקם!' הזדרז האיש והתיר את הנחש
מקבליו.

אמר לן: ממאי דתחמוזן לא תדחלון ולא תשתעון מידי, אדהכי שארי חוץ מקטרוי (פרוש, רוצה לומר, התיר הנחש מקשריו שקשר אותו).

ח. ייבוקטיר בקסטרא מההוא עשבא ושויה ברישיה דחוץ. עאל חוץ בחד עינא דרחיא ושמענא קלא, דכל אתר מזדעזעא. בעינא למפק, אחיד גברא בידנא ואמר לן: לא תדחלון, קריבו גבאי, אדהכי נפיק חוץ שתיית דמא, נקט האי גברא מההוא עשבא ושויה ברישיה כבקדמיתא. עאל בההוא עינא דרחיא, ולשעה מועטת חמינא דנפקין מההוא עינא חד גברא בתרין ראשין.

סדר הלימוד ליום כג תמוז [יום 289 בשנה]

ז. ייבוחוץא שרי סביב הערף, והוי האי גברא בתרין ראשין אמר: זקיטא, זקיטא, (פרוש: דהוי קרי לגריא קלה,

ריא) פרוש הזהר בלשון קדש:

וקשר על ראשו מאותו עשב מפלא. תחת השפעת העשב מהר הנחש להפנס לעין הרחמים - החור, שסביבו מסתובבת האבן הכבדה. פאשר נכנס הנחש לאותו החור, נשמע קול צוחה, שזעזע את המקום. רצינו לברח משם, אולם האיש אחז בגדינו ועכב אותנו באמרו: 'עמדו לידי ואל תפחדו'.

לאחר זמן מה יצא הנחש מחור הרחמים, כשהוא שותת דם. לקח האיש מעט מן העשב וקשרו בראש הנחש כבתחלה. בהשפעת העשב נכנס הנחש שוב לחור הרחמים. לאחר זמן מה ראינו כיצד מחור הרחמים יוצא אדם בעל שני ראשים.

ריב) פרוש הזהר בלשון קדש:

כשהנחש פרוץ על ערפו. קרא אותו אדם בעל שני ראשים: 'זקיטא!

זְקִיטָא שְׁמִיָּה, וְהָאֵי בְרִיָּה קְלָה קְטִיל לְחוּיָא) וְאַחַר כֶּךָ אָמַר לְרַע מְזֻלוּ
שְׁהִיָּה נּוֹלָד בְּמָקוֹם הַזֶּה, שְׂאִינוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּלוּם מִחֻמַּת
שְׁגָבָר עָלָיו יָד שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת שְׁהִיָּה בְּקִי בַעֲשָׁבִים, וְצֻחוּ:
וַי, וַי, לְאִימָא דְלַהּ הוּא אַתְרָא אוֹבִיל לִיָּה. אַדְהִכִּי אַתְעַקֵּר
רַחֲמָא מֵאַתְרֵיהּ וּנְפִקוּ גַבְרָא בְתַרִּין רֵאשִׁין וְהָהוּא חוּיָא,
וּנְפְלוּ תַרְוֵיהּ וּמִיתוּ.

שְׁלָא לְצַעַר שׁוּם בְּרִיָּה - אֶפְלוּ עֵשֶׁב אוּ צוּמַח

י. וַיֵּאמֶר לָן הָאֵי גַבְרָא: דָּא הוּי חִילָא דְעֵשֶׁבָא דְאַנָּא
לְקִיטָנָא קַמִּיכוּ, וּבְגִין כֶּךָ לֹא אֲשַׁתְּעִנָּא בְּהַדִּיכוּ וְלֹא
נְקִיטָנָא וּזְקַפְנָא רִישָׁאֵי בְּשַׁעְתָּא דְקַרִּיבְתוּ גַבְאֵי, אָמַר הָאֵי
גַבְרָא: אֱלוּ הוּוּ יְדַעִין בְּנֵי נֶשָׂא כָּל מַה דְנִטְעַה הַקְדוּשׁ בְּרוּף
הוּא בְּאַרְעָא, וְכָל מַה דְאַשְׁתַּכַּח בְּעַלְמָא, יִשְׁתַּמּוּדְעוּן

זְקִיטָא! (הוא התפנו לקרא לעזרתו חיה, הנקראת בשם זה, ותכונתה להרג נחשים).
אחר תנה אותו בעל שני ראשים את רע מזלו על שאמו הולידה אותו
וקבעה את משפנו במקום מקלל זה, אשר בו שוכן בעל בית, הבקי
בעשבים, ובכוחם גובר הוא עליו. עד מהרה נעקרו הרחיים ממקומם,
ומהם יצאו האדם בעל שני הראשים והנחש ונפלו האדם והנחש כאחד
פגרים מתים.

ריג) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר בעל הבית: 'זהו כחו של אותו עשב, שלקטתי בשדה, וכדי לשמר
את סגולותיו המיוחדות לא דברתי אתכם מאומה ולא הרמתי את ראשי
כאשר נגשתם אלי'.

אמר אותו האיש: 'אלו היו בני אדם יודעים את החקמה שנטע הקדוש
ברוף הוא בארץ ובכל דבר הנמצא בעולם, היו מכירים את פח רבונם
בחקמתו הגדולה. אבל הסתיר הקדוש ברוף הוא את החקמה מבני אדם,
כדי שלא יסוו מדרכי ה', בבטחם בחקמה וישפחו את רבונם, חס
ושלום'.

חילא דמאריהון בחוכמתא סגיאין. אבל לא טמיר הקדוש ברוך הוא חכמתא דא מבני נשא אלא בגין דלא יסטון מאורחיה, ולא יהיו רחיצן בההיא חכמתא וינשון ליה, חס ושלום.

ומבל זה ילמד האדם ויתבונן, אשר נתן אלהים שכל ודעת בלבו, דאם כן האזהרה שלא לצער שום ברירה, ואפלו שלא להקל בעשבים ובצמחים שאין בהם חיות, על אחת כמה וכמה שלא לנהג בזיון אדם בחברו, שהן בני אברהם, יצחק ויעקב.

המדבר בגאווה נגד אחד מישראל, הדבור נחקק בפנקס של מעלה **יא.** ואף אם נתן אלהים לאדם עשר ונכסים וממשלה – יזהר ביותר דלא ינהג, חס ושלום, בשביל כן בזיון בעדת ה', צאן קדשים, כי כל דבור אשר ידבר האדם בגאווה ובוז נגד שום ישראל, אותו הדבור כתוב ורשום מיד בפנקס של מעלה, ועוון זה חקוק ושמור, עד שצריך האדם לסבל דין הקשה.

סדר הלימוד ליום **כד תמוז** [יום 290 בשנה]

העוסק בתורה ובגמילות חסדים הקדוש ברוך הוא אוהב אותו בעולם הזה ובעולם הבא

יב. וכל שכן מי שמבזה לתלמידי חכמים, אזי ענשו הוא כפול ומכפל, כדאיתא בזהר פרשת פקודי (דף רמז עמוד ב), דאלו המלאכים הנקראים "שרפים", הם ממנים לענש וליסר האדם בעולם הזה ובעולם הבא, ובפרט אם

אָדָם מְבִישׁ לְבַר נֶשׁ דְּאוֹלִיף מְנִיָּה אֶפְלוּ מְלָה חָדָא
 דְּאוֹרִיתָא [פְּרוּשׁ: אִם אָדָם מְבִישׁ לְבָן אָדָם שְׁלַמְד מִמְּנוּ
 אֶפְלוּ רַק דְּבַר אֶחָד בְּתוֹרָה], וְאִינוּ נוֹהֵג בּוּ כְבוֹד וַיְקַר.
 וּמְכַל שְׁפָן שְׁהַמְלֵאכִים מְעַנְשִׁין לְמִי שְׁעוֹשֶׂה אֵיזָה שְׂרוּת
 בְּתַלְמִיד חֶכֶם, אִם לֹא שְׂיַדַע בְּעַצְמוֹ שְׁמַחַל הַתְּלַמִּיד חֶכֶם
 עַל כְּבוֹדוֹ, וְכָל אָדָם צָרִיךְ לְקַח רְאִיָּה מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, שֶׁהוּא מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים וּבַחֲרָ בְּנוֹ מְכַל עִם וְלִשׁוֹן
 וְקָרָא לָן (שְׁמוֹת ד כב): "בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל", (דְּבָרִים ז ו): "עִם
 סִגְלָה", (עֵצִי דְּבָרִים לב טו, יִשְׁעִיָּה מֵד ב): "עֲדַת יִשׁוּרוּן", וְאִם
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין עוֹשִׁין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם וְהוֹלְכִין אַחַר
 שְׂרִירוּת לְבָם, וְתַמִּיד עוֹסְקִין בְּמִשְׂא וּמִתֵּן וּבַהֲנֹאוֹת
 הָעוֹלָם הַזֶּה - מַה יַעֲשֶׂה הָאָדָם נַחַת רוּחַ בְּזֵה לְהַבּוֹרָא
 יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא עוֹד אֶף לְפַעְמִים הוּא מִתְּפַלֵּל וּמִנִּיחַ תְּפִלִּין
 וְצִיצִית, וּמִתְּפַלֵּל בְּמַהֲרֵי דִרְךָ הַעֲבֵרַת פֶּה, וּבְלִבּוֹ
 מַחְשְׁבוֹת זְרוּת, וְתַכְּף אַחַר הַתְּפִלָּה הוּא לְהוֹט אַחַר
 אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה, וְעַל אָדָם כְּזֵה אָמַר הַפְּתוּב (תְּהִלִּים ז טו):
 "הָרָה עָמַל וַיֵּלֶד שָׁקֵר", וּפְתָאוּם הַמּוֹת בָּא, וְאִין צִיָּדָה
 וּמְזוֹן לְפָנָיו.

אָבֵל מִי שְׁמַבְלָה זְמַנוּ בְּגַמְלִלוֹת חֲסָדִים וּבְלִמּוּד הַתּוֹרָה,
 אַזִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שְׁאָמַר הַפְּתוּב (יִרְמְיָה לֹא יט): "הֲבֵן יִקִּיר
 לִי אֶפְרַיִם אִם יֵלֶד שְׁעִשׁוּעִים כִּי מֵדִי דְּבָרֵי בּוּ זְכוֹר אֲזַכְּרֶנּוּ
 עוֹד". וְאִם כֵּן, אִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אֶת הַצְּדִיקִים
 וְקָרָא אוֹתָם (דְּבָרִים יד א): "בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם", מְכַל
 שְׁפָן שְׁבַנֵי אָדָם צָרִיכִין לְאֹהֵב אֶת הַצְּדִיקִים, וְאִזּוּ שְׁכָרָן
 יִהְיֶה כְּפוֹל וּמְכַפֵּל אִמֵּן.

פָּרַק פ"ד

פְּרִשְׁת מַסְעֵי

א. כְּתִיב (עובדיה א ד): "אם תגביה כנָשֶׁר וְאִם בֵּין כּוֹכְבִים שִׁים קִנְיָ מִשָּׁם אֹרִידֶךָ נְאֻם ה' וְגו', עַל דְּרָךְ הַלְצָה יֵשׁ לְפָרֶשׁ הַפְּסוּק, רַק נִקְדִּים גְּמָרָא דְּבִרְכוֹת (דף ו עמוד ב): מֵאֵי דְכְּתִיב (ישעיה ג יד): "וְאַתֶּם בְּעֵרְתֶם הַפָּרֶם גִּזְלַת הָעֲנִי בְּבַתִּיכֶם" - כִּיּוֹן שֶׁהוּא עָנִי - הֵיאָךְ יְכוּלִין לְגִזֹּל אֶת הָעֲנִי, כִּיּוֹן שֶׁאֵין לְעֲנִי שׁוּם דְּבַר, אָמַר רַבִּי חֲלָבוּ: אָמַר רַב הוּנָא: כִּיּוֹן שֶׁהָעֲנִי נוֹתֵן שָׁלוֹם, וְלֹא הַחְזִיר לוֹ שָׁלוֹם, נִקְרָא גִזְלָן, עֵינֵן שָׁם.

סדר הלימוד ליום כה תמוז [יום 291 בשנה]

הַרְבֵּה בְּנֵי אָדָם נִכְשָׁלִים בְּזֶה שֶׁאֵין מַחְזִירִין שָׁלוֹם לְעֲנִי וְכַדּוּמָה **ב.** וְהִנֵּה הָעוֹוֹן זֶה, רְאִיתִי שְׂרָבִים נִכְשָׁלִים בּוֹ. כְּשֶׁאָדָם בִּינוֹנִי נוֹתֵן שָׁלוֹם לְעָשִׂיר, אָזִי הָעָשִׂיר הוּא מַחְזִיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁעֲנִי הוּא נוֹתֵן שָׁלוֹם - אָזִי אֵינוֹ רוֹצֵה לְהִבִּיט בְּפָנָיו שֶׁל הָעֲנִי, וְעוֹשֶׂה עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ עֵינוֹ אֵינָה רוֹאֶה, וְאֵזְנוֹ אֵינָה שׁוֹמַעַת, וְאִם כֵּן לְפִי הַגְּמָרָא הַנּוֹכַח לְעֵיל נִקְרָא גִזְלָן.

וְכָל זֶה הוּא מִפְּנֵי גֵאוּהָ יִתְרָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְאָדָם, שֶׁאֵינוֹ רוֹצֵה לְהָשִׁיב לְאָדָם בִּינוֹנִי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְאָדָם עָנִי וְאֲבִיוֹן, וּמִרַב הַגְּאוּהָ שֶׁל הָעָשִׂיר הוֹפֵךְ פָּנָיו לְצַד אַחֵר, וּמִחֲמַת זֶה הָעֲנִי הוּא מְבִישׁ וְהוֹפֵךְ פָּנָיו לְצַד אַחֵר, וְדוּמָה הַדְּבָר בְּעֵינֵי כְּאִלוֹ הֵן נֶשֶׁר שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי רֵאשִׁים, רֵאשׁוֹ אֶחָד מִהֶפֶךְ פָּנָיו לְצַד אַחֵר, וְרֵאשׁוֹ הַשְּׁנֵי מִהֶפֶךְ פָּנָיו לְצַד אַחֵר, וְעַל אָדָם בְּעַל גֵּאוּהָ כֵּזֶה נֶאֱמַר: "אם תגביה כנָשֶׁר

- מִשֶׁם אֹרִיֶדֶךָ נָאִם ד' וְגו', כִּי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא גְבוּהַ מֵעַל גְבוּהֵימ וַיִּוְדַע כָּל הַנְּסֻתוֹת, הוּא מִשְׁפִּיל בְּעַלְי הָעֲשִׁירִים שְׁעוֹשִׁין כֶּן, וּמַגְבִּיחַ שְׁפָלִים - הֵן הָעֲנִיִּים, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה סְלָמוֹת, זֶה הָעֲנִי יִהְיֶה בְּקָרֵב יָמִים עֲשִׂיר, וְהָעֲשִׂיר - יַעֲנִי.

כְּשֶׁמְחִזֵּיר שְׁלוֹם לַחֲבֵרוֹ - הַלְּבָבוֹת מֵתְקַרְבוֹת זֶה לָזֶה

ג. עַל כֵּן אֲנִי מְזַהֵיר לְכָל בַּר דַּעַת לְהִסִּיר מִכְּשׁוֹל זֶה מֵעַל פָּנָיו, לְהַשִּׁיב לְכָל אָדָם, כְּשֶׁנּוֹתֵן לוֹ שְׁלוֹם, יַחֲזִיר וַיִּתֵּן לוֹ שְׁלוֹם, אֲזִי הַלְּבָבוֹת יִהְיוּ קְרוּבוֹת. מֵה שָׂאִין כֶּן כְּשֶׁהָעֲשִׂיר אֵינוֹ שֶׁם לְבוֹ לְפָנוֹת אֶל הָעֲנִי, אֲזִי צַעֲק יִצְעַק הָעֲנִי בְּמַר לְבוֹ אֶל ה', וּבּוֹדָאֵי יִשְׁמַע ה' אֶת קוֹל הָעֲנִי, כִּי חֲנוּן הוּא.

וְהִנֵּה רְאִיתִי, שִׁישׁ בְּנֵי אָדָם עֲשִׁירִים, וּמַחֲמַת עֲשָׂרוֹ הוּא בְּעַל גְּאוּהַ, וְהִנֵּה בְּנֵי אָדָם, שֶׁהֵן חֲכָמִים גְּדוּלִים, וּמַחֲמַת חֲכָמָתוֹ שְׁעֲמָדָה לוֹ הוּא בְּעַל גְּאוּהַ - מִכָּל מְקוֹם, עַל אוֹתָן אֲנָשִׁים יֵשׁ לִי לְלַמֵּד זְכוּת, שִׁישׁ לָהֶם קִצַּת גְּאוּהַ מַחֲמַת עֲשָׂרָם אוֹ מַחֲמַת חֲכָמָתָם, אֲבָל אֲנִי כּוֹעֵס עַל אוֹתָן אֲנָשִׁים שָׂאִינָן מִיַּחְסִים, וְאֵין לָהֶם תּוֹרָה וְחֲכָמָה, וְאֵין לָהֶם עֲשָׂר - לָמָּה וְעַל מָה יִהְיֶה לָהֶם הַגְּאוּהַ?!

לְקָרֵב הָעֲנִיִּים וּלְהַחֲזִיר לָהֶם שְׁלוֹם, וְאֵז הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ

ד. עַל כֵּן, אַחֵי וְרַעֲי, סוּרוּ סוּרוֹ מִן דְּרָכֵי הַגְּאוּהַ וְתִרְאוּ לְדַבֵּר עִם כָּל אָדָם וּלְקָרֵב הָעֲנִיִּים, וּבִפְרָט שְׁצַרֶיךָ לְהַקְדִּים שְׁלוֹם לְעֲנִיִּים, וּמִכָּל שְׂכָן מְחִיב לְהַחֲזִיר לוֹ

שָׁלוֹם, וְאִז עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן.

סדר הלימוד ליום כו תמוז [יום 292 בשנה]

פָּרָק פ"ה

א. בְּחֻמַּת ה' יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ עַל הָאָדָם, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ
מִחֲזִיר הַנְּשָׁמוֹת לְבְנֵי הָאָדָם לְגוֹפָם, אֲשֶׁר בְּלִילָה
הָאָדָם יֵשֶׁן עֵיף וַיִּגַע וְדוֹמָה לְפָגַר מֵת, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּרַב חֲסָדָיו מִשְׁלִיךְ שָׁנָה וְתַרְדֵּמָה כְּדִי לְהַפִּיג עַל יְדֵי
הַשָּׁנָה גִּיעַת הַגּוֹף וְטַרְדַּת הָאֲבָרִים וְכִשְׁל הַמְתַּנִּים, וְאֲבָרָיו
וְעֲצָמוֹתָיו יִחַלֵּץ לְזֵרוּזֵי גִרְמִיָּה [פְּרוּשׁ: לְזֵרוּז עֲצָמוֹ],
וּבְיָדָיו אֵין כּוֹנֵת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדִי לְזַרְזוֹ אֶת הַגּוֹף
לְעִבְרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲלֵא לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא.

שְׁלֵא לְקַשֵּׁר הַבֵּית יָד שֶׁל יָד שְׁמַאל כְּדִי לְשַׁעֲבְדוֹ לְמַצּוֹת תְּפִלִּין

ב. וְעַל כֵּן גַּם הָאָדָם יִבִּין וַיִּשְׁכִּיל לְמַלְאוֹת רְצוֹן הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְתַכְּף וּמַיֵּד בְּקוֹמוֹ יִטְהַר וַיִּקְדַּשׁ יָדָיו וּפְנָיו
בְּנִטְיָלָה, וְלֹא יִלֵּךְ ד' אַמּוֹת בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם, וְאַחַר כֵּף
כְּשֶׁלּוֹבֵשׁ אֶת בְּגָדָיו, יִזְהַר לְהַנִּיחַ בֵּית זְרוּעֵ שֶׁל יָד שְׁמַאל
לְבִלְתִּי לְקַשֵּׁר אֶת בְּגָדוֹ וּכְתַנַּת שְׁלוֹ סְבִיב בֵּית הַיָּד
בְּחוּטִים אוֹ בְּשִׁלְבוֹת אוֹ בְּקַרְסָיו. וְהַטַּעַם, כְּדִי לְהִרְאוֹת
שְׁעִבּוּד שֶׁל יָד שְׁמַאל לְמַצּוֹת תְּפִלִּין.

וּבְכָבֵד הַזְכַּרְתִּי לְעֵיל, שֵׁישׁ זְמַן וְעַת רְצוֹן בְּשַׁעַת שְׁלוֹבֵשׁ
בְּגָד שֶׁל צִיצִית לְהַתְּפַלֵּל עַל הַצֵּלַת קְנָאָה וְשִׁנְאָה
וְכַעַס, עַל כֵּן רָשָׁמְתִי כָּאֵן אֵיזָה פְּסוּקִים, אֲשֶׁר הֵם קְבֻלָּה

בְּיָדַי מִן מוֹרְנוּ וְרַבְנֵנוּ, הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הַרְבֵּי רַבֵּי יוֹסֵף, בֶּן הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הַרְבֵּי רַבֵּי יוֹדֵל זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שְׁפִסּוּקִים אֵלָיו הִמָּה מְסֻגָּלִים לוֹמַר אוֹתָם דְּרַךְ תְּפִלָּה אַחַר בְּרַכַּת צִיצִית וְאֵלֵינוּ הֵן:

"קָרָאתִי בְּכָל לַב עַנְנֵי ה' חֲקוּדָה אֶצְרָה" (תהלים קיט קמה).

"נִדְבָבוֹת פִּי רִצָּה נָא ה' וּמִשְׁפָּטֶיךָ לְמַדְנִי" (שם שם קח).

"אֲגוּרָה בְּאֵהֶלְךָ עוֹלָמִים אַחֲסֶה בְּסֵתֶר כְּנָפֶיךָ סֵלָה" (שם סא ה).

"הַצִּילֵנִי מִדְּמַיִם אֱלֹהִים אֱלֹהֵי תְשׁוּעָתִי תִרְנֵן לְשׁוֹנֵי צִדְקָתְךָ" (שם נא טז).

"שְׁוִיתִי ה' לְנֶגְדֵי תְמִיד כִּי מִיְמֵנִי בַל אֲמוּט" (שם טז ח).

"נִדְרַע בִּיהוֹדָה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל גְּדוֹל שְׁמוֹ" (שם עו ב).

"אֲשָׂא כְנָפֵי שָׁחַר אֲשַׁכְנֶה בְּאַחֲרֵית יָם" (שם קלט ט).

"תִּהְיֶה יָדְךָ לְעֲזֹרָתִי כִּי פִקּוּדֶיךָ בְּחַרְתִּי" (שם קיט קעג).

"תַּחֲסִדְךָ ה' מְלָאָה הָאָרֶץ חֲקוּדָה לְמַדְנִי" (שם שם סד).

"נִצְאוֹר אַתָּה אֲדִיר מִהַרְרֵי טָרֶף" (שם עו ה).

"מִכָּפַל פְּשָׁעֵי הַצִּילֵנִי חֲרַפְתָּ נָבַל אֵל תְּשִׁימֵנִי" (שם לט ט).

"כִּפְחִסְדְּךָ חִינֵי וְאֲשַׁמְרָה עֲדוֹת פִּיד" (שם קיט פח).

"עֵינֵי תְמִיד אֵל ה' כִּי הוּא יוֹצִיא מְרִשֶׁת רַגְלִי" (שם כה טו).

"סִעֲדֵנִי וְאֲשַׁעָה וְאֲשַׁעָה בְּחֲקוּדָה תְּמִיד" (שם קיט קיז).

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שְׁלֵא אֲכַעֵם וְשְׁלֵא אֲכַעִסְךָ. רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, וּפְנֵי לְמַדְתָּ עֲנוּהַ וְלְמַדְתָּ

הַכְנֵעָה, וְדַרְךְ שֶׁקָרַח הָסֵר מִמֶּנִּי, וְתוֹרַתְךָ חֲנָנִי, הַדְרִיכֵנִי
בְּאַמְתְּךָ וַיַּחַד לְבָבִי לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל, הַגָּבוֹר
וְהַנּוֹרָא, בְּכָל לְבָבִי וּבְכָל נַפְשִׁי וּמֵאָדָּי.

סדר הלימוד ליום **כז תמוז** [יום 293 בשנה]

וּתְפִלָּה זו היא מסגלת להתפלל תכף אחר לבישת
הטלית קטן, ומועלת להנצל מכעס ומקנאה
ומשנאת חנם, והרמז נרמז בראשי התבות של הפסוקים
הנזכרים. והכונה של לבישת ציצית ותפלין, הלא המה
כתובים על ספר הישר, הוא ספר הזהר, פרשת שלח לה
(דף קעד עמוד ב), וכל אחד ואחד לפי שכלו יוכל לכוון כראוי,
ונכון ויפה מאד לנהג כן, וצריך האדם להניח ציצית
ותפלין בביתו, כדי שיצא מפתח ביתו משלם ומעטר
בציצית ותפלין. ומי שיש לו שהות, יעמד אצל המזוזה
ויכוון להשלים פרשת ציצית המחסרת במזוזה. ואחר כך
יניח ידו על המזוזה ויעביר ידיו על עיניו ויתפלל:

ג. רבונו של עולם, הסר ממני תרהורים, ואנצל היום ובכל
יום מחטא ופשע בזכות שלשה מצוות האלו, אשר הם
שלשתן יחד, והן מזוזה ותפלין וציצית, ואנצל מעון תרע
ומכל בשות.

וכה יאמר בעמדו אצל פתח המזוזה בטלית ותפלין:
"שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, יחיד ומיוחד, יחד
לְבָבִי לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא בְּכָל
לְבָבִי וּבְכָל נַפְשִׁי.

וְאַחַר כֵּן יֹאמֶר שְׁמוֹנֶה הֵי"ן שֶׁבְּ"אֲשֵׁרֵי תְּמִימֵי דְרָךְ
 (תהלים קיט לג-מ). **וְאַחַר כֵּן יֹאמֶר פְּסוּק (מְשָׁלֵי יח ע):**
"מִגְדוֹל עוֹ שָׁם ה' בּוֹ יְרוּיַן צַדִּיק וְנִשְׁגָּב". (תהלים קכב ד):
"שִׁבְטֵי יְהוָה עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת לְשֵׁם ה'", וְלִכְּן אוֹמְרִים
 פְּסוּקֵי הֵי"ן שֶׁבְּתַמְנֵי־אָפִי, לְפִי שֶׁהֵן מִתְחִילִין בְּאוֹת
 ה"א וּמְסִימִין בְּאוֹת יו"ד, וְהֵן אוֹתִיּוֹת י"ה, כִּי אוֹתִיּוֹת
 י"ה הֵן עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל, כְּגוֹן (בַּמִּדְבָּר כו ז): **"הָרְאוּבֵנִי",**
וְאַחַר כֵּן יֹאמֶר:

ד. רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הַצִּילֵנִי וּמְלַטֵנִי וּפְדֵנִי מִכָּל חַטָּא וּפְשַׁע
וְעוֹוֹן בְּזָכוֹת שְׁלִשָּׁה מִצְוֹת הַנּוֹכְרִים, "כֵּן ה' חֲסִיתִי אֶל
אֲבוֹשָׁה לְעוֹלָם בְּצַדִּיקְתָּהּ פְּלַטֵנִי" (תהלים לא ב). ויִכְּוֵן בְּזֶה
 הַפְּסוּק, שֶׁמִּתְחִיל בְּאוֹת ב', וּמְסִים בְּאוֹת יו"ד, שֶׁהֵן רְמֵז
 לִ"ב שִׁבְטִים וְיֹאמֶר:

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּזָכוֹת י"ב שִׁבְטִים שֶׁמְרַנֵּי וְהַצִּילֵנִי
מִכָּל חַטָּא וּמִכָּל מִיּוֹנֵי עֵינַי הֲרַע, שְׁלֵא יִשְׁלַט בִּי
וְלֹא בְּרָעִי וְנָרַע וְרָעִי עַד עוֹלָם, וְלֹא יִשְׁלַט עֵינַי הֲרַע לֹא
בְּמַאֲדֵנוּ וְלֹא בְּנוֹפְנוּ, "ה' יִשְׁמַר צֵאתִי וּבּוֹאִי לְחַיִּים
וְלִשְׁלוֹם מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם", "ה' צִלִּי עַל יַד יְמִינִי" נִדְרָעָה
וְנִדְרָפָה לְדַעַת אֶת ה'", "נִכְוֵן בְּשֹׁחַר מוֹצָאוֹ", "לֹא יִתְנַצֵּב
אִישׁ בְּפָנֵינוּכֶם, פְּחַדְכֶם וּמוֹרָאכֶם וְהֵן ה' אֱלֹהֵיכֶם עַל פְּנֵי
כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּדְרְכוּ בָּהּ כֹּה פֶּאֶשֶׁר דִּבְרַת לְכֶם", "מִכְּשִׁפָּה
לֹא תִחַה" "וְלִכְלֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִחַרֵץ פֶּלֶב לְשׁוֹנוֹ",
"אֵתָה הָרְאִיתָ לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד
מִלְּבָדוֹ".

סדר הלימוד ליום **כח תמוז** [יום 294 בשנה]

וְאַחַר כֶּף כְּשִׁילָךְ לְרָחוּב, יִכּוֹן לְהִרְהוֹר תָּמִיד בְּמִצּוֹת, כְּאֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְעִיל בְּפָרֶק שְׁנִי, וְאֶפְלוּ כְּשֵׁרוֹאָה הַשְּׁלֵג, יִחְשַׁב שֶׁהוּא אֶחָד מֵד' מְרֵאוֹת נִגְעִים, וּמְכַל שְׁפָן כְּשִׁפְגַע בְּבַעֲלֵי חַיִּים, יִנְהַג כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי שָׁם. עֵינַי שָׁם פָּרֶק שְׁנִי.

ה. קוּדֵם שֶׁיִּכְנֹס לְבֵית הַכְּנֶסֶת יֹאמֵר "זֶה הַשַּׁעַר לַה' צְדִיקִים יְבוֹאוּ בוֹ" (תהלים קיח כ), וּתְפִלָּה זוֹ מוֹעֵלֶת לְהַנְצִיל מְרוּחוֹת רְעוֹת וּמְכַשְׁפִּים וּמוֹעִיל עַל גְּדֹל הַצְּלַחַת מִשָּׂא וּמִתָּן, וּתְפִלָּתוֹ הִיא עוֹלָה לְמַעְלָה תַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד, יִדְוֶשְׁנִי מִלְּאֲכִין קְדִישִׁין מוֹכְנִים לְלוֹוֹת לְמֵאן דְּנִפְיָק מִתְּרַע בֵּיתָא מְעֻטָּף בְּצִיצִית וּתְפִלִּין בְּרִישִׁיה (זהר חלק ג דף שא עמוד א), וְהֵנִי מִלְּאֲכִין מְבָרְכִין לִיה, וְלֹא יִהְיֶין רְשׁוֹת לְמִקְטָרְגָּא דְאִיהוּ קָאִים אֶפִּיתְחָא, דְּלֹא יִכִּיל לְאַתְנַזְקָא, וְאַחַר כֶּף יֹאמֵר, "זֶה הַשַּׁעַר לַה' צְדִיקִים יְבוֹאוּ בוֹ". וְאַחַר כֶּף יִלְךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְיִתְפַּלֵּל לְא-ל שִׁיְהִיה לּוֹ פְּרֻנְסָתוֹ בְּרוּחַ וְלֹא בְּאִסּוּר וְיִהְיֶה מִתַּחַת יַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא יִהְיֶה מְסוּרִים בְּיַד בֶּשָׂר וְדָם.

הָאֲדָם מְעוֹרָר בְּמַעֲשָׂיו לְטוֹב אוֹ לְרָע, חֵס וְשְׁלוֹם

ו. בּוֹא וּרְאֵה מַה שֶׁכָּתַב הַזֹּהַר פְּרָשַׁת לֶךְ לֶךְ (דף פו עמוד ב

רִיד) פְּרוּשׁ הַזֹּהַר בְּלִשׁוֹן קְדֵשׁ:

וְשְׁנֵי מִלְּאֲכִים קְדוֹשִׁים מוֹכְנִים לְלוֹוֹת לְמִי שִׁיּוֹצֵא מִפְּתַח בֵּיתוֹ עֲטוּף בְּצִיצִית וּתְפִלִּין עַל רֵאשׁוֹ, וְאֵלּוּ הַמִּלְּאֲכִים מְבָרְכִים אוֹתוֹ, וְאִינָם נוֹתְנִים רְשׁוֹת לְמִקְטָרְגַּי הַעוֹמֵד בְּפִתַח לְהַזִּיקוֹ.

- פח עמוד א): רטו "רבי אלעזר הוי אזיל לבי חמוהי, והווי אזלי עמיה רבי חיא ורבי יוסי ורבי חזקיה, אמר רבי אלעזר: הא חמינא דאין התעוררות מלמעלה אלא על ידי התעוררות דלתתא, והפגנה - להתחיל בעסקי מצוות בחבה, ואז תבוא השכינה לפרס גדפהא עליהו, והווי עסקי באורייתא, עד דהווי אזלי, אערע בהון רבי ייסא וחד יהודאי גביה, פתח האי יהודאי (תהלים כה א): "לדוד אליך ה' נפשי אשא". אמאי לא כתיב: 'מזמור לדוד'? אלא בגין דרגיה קאמר, שפגנתו היא להעלות נשמתו אל מקום קדשה עליונה אשר שרשו משם, אמר רבי אלעזר לרבי ייסא: חמינא, דשכינתא קאתית ואתחברנא וכו'.

סדר הלימוד ליום כט תמוז [יום 295 בשנה]

רטו **אמר** רבי אלעזר: מה שמך? אמר ליה: יועזר, אמר ליה: יועזר ואלעזר - חדא מלה הוא. יתבו

רטו) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי אלעזר הלך לבית חמיו, כשרבי חיא, רבי יוסי ורבי חזקיה מלוים אותו בדרכו. אמר רבי אלעזר: "רואה אני, שאין הברכה שורה מלמעלה אלא על ידי התעוררות בני האדם מלמטה, והפגנה היא, שיש להתכונן לעסקי המצוות ולהתחיל לעשותם בחבה - אז תבוא השכינה לפרס כנפיה על בני האדם".

החלו בני החבריא לעסק בדברי תורה. עודם הולכים, פגשו את רבי ייסא, ועמו יהודי. פתח אותו היהודי ואמר: "דוד המלך אומר בתהלים: 'לדוד אליך ה' נפשי אשא', ומדוע אין הוא פותח ב'מזמור לדוד'? אלא שדוד המלך התכונן לעלות את נשמתו לשרשה לקדשה עליונה".

אמר רבי אלעזר: "רואה אני, שמאחר שעסקנו בתורה, כבר שרתה עלינו השכינה".

כַּחֲדָא גְבִי חַד טַנְרָא, וְחַדֵּשׁ הָאֵי יוּעְזָר כַּמָּה חַדוּשֵׁין וְרִזִין דְּאוּרִיתָא.

ז. י"אמר ליה: מָה עֲבַדְתָּךְ? אָמַר ליה: מִקְרֵי דְרַדְקֵי אָנָּא בְּאַתְרָאֵי, וְהִשְׁתָּא אַתָּא רַבִּי יִיסָא דְכִפְר חָנָן לְדוּכְתָאֵי, וְסָלִיקוּ לִי הַנְּעָרִים מִגְּבָאֵי וְאוּתִיבוּ לִוְן לְגַבְיָהּ, וְהָוִי יְהִיבִין לִי בְנֵי מְתָא אַגְרָא כֶּהָאֵי זְמַנָּא דְרַדְקֵי הָווּ גְּבָאֵי, וְאִסְתַּכְּלָנָא בְּנַפְשָׁאֵי, דְלֹא אַתְחִזִּי לִי לְאַתְהֵנִי מִנְיָהוּ לְמַגְנָא, וְאִגְרִינָא גְרַמָּאֵי בִּהְדִי הָאֵי חֲכִים, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: בְּרַכָּאן דְּאַבָּא אֶצְטְרִיכוּ הֶכָּא, קָמוּ כְּלָהוּ וּבָאוּ לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, וְהָווּ לְעֵין בְּאוּרִיתָא קָמֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי.

מי שאינו נוטל ידיו פְּרָאוֹי נֶעֱנֵשׁ גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה

ח. י"היומא חַד הָווּ עֶסְקֵי בְּנִטְיַלַת יְדִים, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי: כָּל מֵאן דְּלֹא נִטִּיל יְדוּי כְּדָקָא יְאוּת - אָף

רטז) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

שאל רבי אלעזר את אותו יהודי: "מה שמך?" ענה לו: "יועזר". אמר רבי אלעזר: "יועזר ואלעזר שרש אחד הם". ישבו יחדו על סלע אחד ויועזר חדש כמה חדושים ונגלה מסודות התורה.

ריז) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

שאלו רבי אלעזר: "ממה הנך מתפרנס?" השיב לו: "אני מלמד תינוקות בעירי. אמנם משהגיע רבי ייסא מכפר חנן לעירי, מסרו לו את משרתי והמשיכו לשלם לי את משרתי כמקדם. אמנם לא רציתי להנות מהם בחנם, ולכן הפכתי למשמשו של רבי ייסא". אמר רבי אלעזר: "ברכותיו של אבא נחוצות כאן (לברך את יועזר בפרנסה)".

קמו כלם ובאו לפני רבי שמעון בן יוחאי ועסקו בתורה בבית מדרשו.

ריח) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

יום אחד עסקו בבית המדרש בהלכות נטילת ידים. אמר רבי שמעון בן

על גב דאתענשא לעלא, אתענשא גם כן לתתא, ענשא דלתתא דגרים ליה מסכנותא. ומאן דנטיל ידוי כדקא יאות, גרים לגרמיה ברכאין דלעלא, דשראן על ידוי ואתברך בעשרא, לבתר אקדים רבי שמעון בן יוחאי ויחמוי ליה לההוא יועזר, דנטיל ידוי במיא כדקא יאות ונטיל בשעורא סגיא במים. אמר רבי שמעון בן יוחאי דרך תפלה: מלא ידיך מברכותיך - וכך הוי, מההוא יומא ולהלאה אשכח סימא (פרוש אוצר), והוי לעי באורייתא כל יומא, והוי יהיב מן סימא צדקה לעניים ופרנסה בסבר פנים יפות. קרי עליה רבי שמעון בן יוחאי (ישעיה מא טז): "ואתה תגיל בה' בקדוש ישראל תתהלל".

להזהר שלא ליהנות מממון שאינו ביושר

ז. נלמד מזה המעשה שצריך האדם לדקדק בשכר טרחא דיליה [פרוש: טרחה שלו], שיהיה שכרו בעלמא דין [פרוש: בעולם הזה] לא על חנם, שהרי החסיד הנזכר, יועזר שמו, הוי יהבי ליה [פרוש: היו נותנים לו] ממון מעצמם, ואפלו הכי לא רצה ליהנות למגנא [פרוש: בחנם] מהם, כי רצה ליהנות מיגיע כפו

יוחאי: "כל מי שאינו נוטל ידיו כראוי - למרות שענשו שמור לו לעולם הבא, יענש גם בעולם הזה, וענשו - עניות; ומי שנוטל ידיו כראוי - גורם לעצמו ברכות עליונות, השורות על ידיו, והוא מתברך בעשר".
 לאחר מכן ראה רבי שמעון, כיצד נוטל יועזר ידיו במים בשעור רב. אמר רבי שמעון בן יוחאי בדרך תפלה: "מלא ידיך מברכותיך" - ואכן כך היה: יועזר מצא אוצר, וממנו התעשר. הוא עסק בתורה במשך כל היום ונתן מאוצרו צדקה לעניים בסבר פנים יפות. קרא עליו רבי שמעון בן יוחאי: "ואתה תגיל בה' בקדוש ישראל תתהלל".

דִּוְקָא בְּמִמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עַל כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְרַאוֹת שְׂלֵא לִיהְנוֹת מִמִּמּוֹן שְׂאִינוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְגַם צָרִיךְ כָּל אָדָם לִזְהַר בְּנִטְלַת יָדַיִם - הֵן בְּמַיִם רַאשׁוֹנִים וְהֵן בְּמַיִם אַחֲרוֹנִים - וְאִזּוֹ יִקָּיֵם בּוֹ: "מִלֵּא יָדֶיךָ מִבְּרֻכּוֹתֶיךָ", וְיִשְׁלַח בְּרֻכָּה וְהִצְלַחָה בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו, וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְנֶה יִצְלִיחַ.

סדר הלימוד ליום א אב [יום 296 בשנה]

פְּרִשְׁת וְאַתְחַנּוּ   פֶּרֶק פ"י

א. "כִּי אֶקַח מוֹעֵד אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט" (תהלים עה ג). דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם אָמַר כֵּן, עֲבוּר שְׂרָאָה שְׂלֵא דִרְכְּנוּ כְּדַרְכֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם, וְלֹא מִנְהַגְנוּ כְּמִנְהַגָּם, שְׁבוּיִם חַגִּיחִים אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין וּמְשַׁתְּכָרִין וְעוֹסְקִים בְּמַחֲלוֹת בְּבִתֵּי אוֹשְׁפִיזוֹאוֹת וּפּוֹעֲלִין פְּעֻלוֹת לֹא טוֹבוֹת, מֵה שְׂאִין כֵּן יִשְׂרָאֵל, אִף עַל פִּי שְׂאוֹכְלִין וְשׁוֹתִין וּשְׂמַחִין בְּשִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה, הֵם עוֹסְקִים חֲצִי הַיּוֹם בַּתְּפִלָּה וּמְאִירִיכִין בְּפִיּוּטִים וְאַחַר כֵּךְ לוֹמְדִין תּוֹרָה.

וְזָהוּ נִרְמָז בַּתְּבַת "מִיִּשְׂרָאֵל". לְכֵן דָּוִד אָמַר: "אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט", מ' שֶׁל "מִיִּשְׂרָאֵל" רוֹמֵז לַמ' יוֹם שְׁנַתְּנָה הַתּוֹרָה, וְאִף שִׂישְׂרָאֵל עוֹסְקִים גַּם כֵּן בְּשִׂמְחַת שְׁבֵת וּבְשִׂמְחַת יָמֵי טוֹבִים - אֵינָם מְבַטְלִין ג' תְּפִלוֹת: ש"חַרִּית, מ'נְחָה, ע"רְבִית, וְעַלִּיהֶם רוֹמֵז אוֹת ש' שֶׁל "מִיִּשְׂרָאֵל", וְלִפְעָמִים כּוֹתְבִין הַשִּׁי"ן בְּד' רָאשִׁים כְּזֶה: ש', שְׁהֵן רְמָז לַד' תְּפִלוֹת: ש"חַרִּית, מ"וֹסֵף, מ'נְחָה, ע"רְבִית, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׂאֵנוּ מוֹסִיפִים פִּיּוּטִים וְשִׁירוֹת שֶׁל קְרוֹב"ץ, שְׁהֵן רָאשֵׁי תְּבוֹת (תהלים קיח טו): ק"וֹל ר"נָה

ו"ישועה ב"אֶהְיֶה צ"דיקים. וְזֶהוּ נִרְמָז בְּאוֹתוֹת רַי"ש וַיִּוָּד שֶׁל "מִישְׁרַיִם", שֶׁהוּא רִנָּה וַיְשׁוּעָה, וְס' סְתוּמָה שֶׁל "מִישְׁרַיִם" מְרַמֵּזת עַל הַגְּאֻלָּה הַעֲתִידָה, שֶׁנִּרְמָז בְּס' סְתוּמָה שֶׁל "לְסֻרְבָּה הַמְּשֻׁרָה" (ישעיה טו), לומר לך, שֶׁאֵף עַל פִּי שְׁאֵנוּ שְׁמַחִים וְשָׂשִׂים בְּחַגִּינוּ, אֵף עַל פִּי כֵן אָנוּ מִתְפַּלְלִים עַל הַגְּאֻלָּה הַעֲתִידָה, שֶׁיְהִיָּה שְׂמֵחָה שְׂלֵמָה, כְּשִׁישְׂמַח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת צִיּוֹן וַיְרוּשָׁלַיִם.

הפיוטים יש בהם סודות נפלאים והחיוב לאמרם

ב. וַאֲתָא בִּזְהַר פְּרֻשַׁת אָמַר (דף צד עמוד א), כְּשִׁישְׁרָאֵל מְשַׁבְּחִין תְּחִלָּה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתִשְׁבָּחוֹת וּבְזִמְרוֹת בְּבִתֵּי כְּנָסוֹת וּבְבִתֵּי מְדַרְשׁוֹת וְאַחַר כֵּן בְּאֵים לְבֵיתָם וּמְסֻדְרִים בְּתֵיהֶם וְשִׁלְחָן שְׁלֵהֶם וְאוֹמְרִים, שֶׁהַכֹּל הוּא לְכָבוֹד שַׁבָּת וְלְכָבוֹד יוֹם טוֹב - אֲזַ פּוֹתְחִין מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת וְאוֹמְרִים (תהלים קמד טו): "אֲשֶׁרִי הָעַם שְׂכָכָה לוֹ". עַל כֵּן לֹא יִהְיֶה קָל בְּעֵינֶיךָ בְּאֲמִירַת פִּיּוּטִים שֶׁל קְרוֹב"ץ, וְחִיּוּב עַל כָּל אָדָם לומר הַפִּיּוּטִים בְּשְׂמֵחָה וּבְכֹונָת הַלֵּב בְּשִׁפְהַ בְּרוּרָה, כִּי בְּכָל פִּיּוּט וּפִיּוּט יֵשׁ סוּדוֹת נִפְלְאִין. וְלֹא יִהְיוּ הַפִּיּוּטִים דּוֹמִין עֲלֶיךָ כְּמִשָּׂא, כִּי הַפִּיּוּטִים נִתְחַבְּרוּ עַל פִּי עֲצַת מִלְּאֲכֵי מַעְלָה, שֶׁנִּגְלוּ לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַקָּלִירִי שֶׁסֻּדְר הַפִּיּוּטִים עַל פִּי א"ב ג"ד וְעַל פִּי תִשְׁר"ק, כִּי כֵן מְזַמְרִין וּמְשַׁבְּחִין לְמַעְלָה, וְקִבְּלָהּ בְּיַדֵּי מְפִי זְקֵנִים וּמְפִי חֲסִידִים: מִי שֶׁמְקַל בְּאֲמִירַת קְרוֹב"ץ וְאוֹמֵר שְׂאִינוּ חִיּוּב כָּל כֵּךְ לְאֲמָרָם - אֵינוּ מְאָרִיךְ יָמָיו, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי כָּל הַיְחִידִים שֶׁחִבְּרוּ הַפִּיּוּטִים, הָיוּ גְדוּלֵי הַדּוֹר וְאֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה, אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה לָהֶם כְּמָה נְסִים בְּחַיֵּיהֶן וּבְמִיתָתָן.

סדר הלימוד ליום **ב אב** [יום 297 בשנה]

מעשה נורא מרבי שלמה גבירול

ג. וכדמצינו בגדול הדור אחד, הנקרא רבי שלמה גבירול זכרוננו לברכה, שהיה בקי בחכמת הקבלה ובדקדוק וחקר הרבה פיוטים, ומרב חכמתו נתקנאו בו שונאי ישראל, וארב עליו ישמעאל אחד והרגו וקברו בגן שלו אצל אילן תאנה, והתאנה חנטה פגיה קדם זמנה ועשתה פרות תאנים גדולים ויפים מאד, ויתמהו כל יושבי העיר.

ד. והדבר בא אל מלך ישמעאלים, וירא המלך הפרות, ויתמה. וישלח המלך אחר הישמעאלי הנזכר לעיל, ושאל אותו, איך התחכם לעשות פעלה לבשל הפרות קדם זמנם, ומרב הפחד לא יכול הישמעאל להשיב אל המלך, כי היתה הסבה מאת ה', והיה מצוה המלך ליסר אותו ביסורים קשים ומרים, עד שהכרח הישמעאלי להודות, והודה שמאותו היום שהרג את היהודי רבי שלמה גבירול, התחיל האילן לעשות פרות קדם זמנו. וצוה המלך לתלות את הישמעאלי הרוצח על אותו האילן.

לכונן את שמו של המחבר בשעת אמירת הפיוט

הבלל העולה - פי כל העדה, עדת ה', כלם קדושים וגדולי הדור תקנו הפיוטים, ולכן טוב לכונן אל הרמז שם המחבר הפיוט או המחבר את הסליחה, ויכונן שיעמד זכותו, שיעלה לרצון אמירת שבח המחבר, פי יש נחת רוח לאותו המחבר כשאומרים פיוטו או סליחה שלו בכונה, ובפרט בשפת יום טוב, שאז הנשמות עולין עם

תִּפְלְטֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאֲזִין תִּפְלְטֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְזֶה הַטַּעַם שֶׁל הַזְכָּרָת נְשָׁמוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, כִּי הוּא עֵת רְצוֹן לְנֹדֵד בְּשַׁבָּת וַיּוֹם טוֹב לְצַדִּיקָה בְּעַד הַזְכָּרָת נְשָׁמוֹת וְלִהְיוֹת כִּי וְלִהְיוֹת עֲלֵיהֶם שִׁיְהִיו נִפְשׁוֹתֵי צְרוּרוֹת בְּצְרוּר הַחַיִּים.

סדר הלימוד ליום ג אב [יום 298 בשנה]

המנהג להזכיר נשמות ביום טוב

ה. ומנהג יפה הוא להזכיר נשמות ולהתפלל עליהם, ובפרט שצריך להזכיר נשמות אבותיו ורבותיו בעבור שהרביצו תורה בישראל, והעמידו תלמידים הרבה, ולא יאמר: "בעבור שאני נודר צדקה בעד הזכרת נשמתם", שמא חס ושלום, יעכב בתשלומי הנדר שנדר, ואז תהפך אליו אותה הנשמה שנדר צדקה בעבורה למקטרג.

מִצָּאתִי כְּתוּב בְּשֵׁם מְהַרִּ"ל ז"ל (מנהגי מהרי"ל, הגהות להלכות יום כפור), וְשָׁמַעְתִּי טַעַם הַגּוֹן, לְמַה מְזַכְרִין נְשָׁמוֹת בְּמַדִּינוֹת פּוֹלִין בְּאַחֲרוֹן שֶׁל יָמִים טוֹבִים, דַּע, כִּי אַחַת מֵעֲשָׂרָה נְסִים שֶׁהִיוּ בְּמַקְדָּשׁ, הוּא שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל הָיוּ נִכְנָסִים לְבֵית הַמַּקְדָּשׁ ג' פְּעָמִים בְּשָׁנָה: בַּחֲג הַמִּצּוֹת וּבַחֲג הַשְּׁבוּעוֹת וּבַחֲג הַסֻּכּוֹת, וְהָיוּ עוֹמְדִים צְפוּפִים וּמְשַׁתַּחֲוִים וְרוֹחִים (אבות פרק ה משנה ה), וְזָהוּ הָיָה נֶגֶד הַטַּבַּע, וְהָעֲנִין כָּךְ, כִּי כָל רֶגֶל וְרֶגֶל הָיוּ בָּאִים נְשָׁמוֹת אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, לְבֵית הַמַּקְדָּשׁ שֶׁל מַעֲלָה עִם כָּל נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים, וְהַמַּקְדָּשׁ שֶׁל מִטָּה הָיָה מְסַתְּלָק, וְהָיָה

המקדש של מעלה יורד למטה, ומקדש של מעלה הוא רוחני, ולכן היה יכול לקבל כל כלל ישראל. ולכן עכשו שחרב הבית בעוונינו, צריכין אנו להזכיר נשמות אבותינו הקדושים בכל רגל ורגל, כדי שיהיה זכותם עומדת לנו ולזרענו עד עולם, אמן.

פ"ז

א. איתא בספר רזיאל: הרשעים - אף בפתחו של גיהנם אינם חוזרים, ויכולין לחטא ולהעניש כענין של רוח נבות היזרעאלי, לכך נותנין צדקה בעד נשמות המתים, ואז נשמות המתים הם פרקליטים גדולים, כשמקיים האדם את הנדר שנודר בעד הזכרת נשמתו, ואז הקדוש ברוך הוא ישלח ברכה במעשה החיים, וכל זה הוא אם לא יאחר ולא יעכב נדרו.

המקביל פני רבו ברגל כאלו קבל פני השכינה ואחר יציאת בית הכנסת טוב לאדם להקביל פני רבו ברגל, והוא כאלו מקבל פני השכינה (מכילתא פרשת יתרו יח יב). ועל ידי קבלת פנים, שמקבל פני רבו ברגל, אז באה לו הארה של ניצוץ קדשה כדמיון נשמה יתרה, ואחר כך ילך לביתו לאכל ולשתות ולשמח עם אשתו ובניו. וצריך האדם לחלק מנות יפות לעניים.

סדר הלימוד ליום ד אב [יום 299 בשנה]

ביום טוב הקדוש ברוך הוא מביט בעניים אם יש להם די צרכם **ב.** ודע, שמצאתי כתוב בזהר פרשת בראשית (בהקדמה דף

י עמוד ב): ריש"רבי שמעון אמר: כל מאן דחדדי במועדֵי־א, ולא יהיב חולקיה להקדוש ברוך הוא - ההוא רע עין אקרי, והשטן שונא אותו, ותכף בא השטן ומקטרג עליו וסליק ליה מעלמא, וכמה עאקו על עאקו מסבב ליה, בגין דהנהו מסכני הן חולקיה דהקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא בעי למחדי למסכני, וסליק הקדוש ברוך הוא ביומין אלין למחמי לאנון מאנין תבירין דיליה, ואם הקדוש ברוך הוא חמא דלית ליה למסכני למחדי, אזי בוכה הקדוש ברוך הוא ובעי למחרב עלמא.

וכי לא על מדת החסד בראתי את העולם

ג. יינאז באין כל פמליא של מעלה קמי קדשא בריה הוא ואמרין: רבונו של עולם, רחום וחנון אתקריאת, יתגלגלו רחמיך על בניך, אמר הקדוש ברוך הוא להן:

ריט) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי שמעון אמר: "כל השמח במועדים, ואינו נותן לקדוש ברוך הוא את חלקו, נקרא 'רע עין', והשטן שונא אותו, מקטרג עליו, רוצה לסלקו מן העולם ומגלגל עליו צרות על גבי צרות; משום שהעניים הם חלקו של הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא חפץ לשמח את המסכנים, ודוקא במועדים רוצה הוא לשמח את העניים, שהם 'הכלים השבורים' שלו. וכשרואה הקדוש ברוך הוא, שאין לעני במה לשמח את לבו במועדים - הוא בוכה ורוצה להחריב את העולם.

רכ) פרוש הזהר בלשון קדש:

כשרואים הפלאכים כך, מתכנסת כל פמליא של מעלה ואומרת: 'רבונו של עולם! רחום וחנון נקראת, יתגלגלו רחמיך על בניך!' עונה להם הקדוש ברוך הוא: 'וכי לא על חסד עומד העולם? והרי כתוב: 'עולם חסד יבנה', ואין אני רואה שום חסד, שנעשה בעולם.'

וכי לא על חסד אתבריא את עלמא? דכתיב (תהלים פט ג):
 "עולם חסד יבנה" - ואין אני רואה שום חסד שנעשית
 בעלמא, אמרו מלאכי השרת: הא קושטא דהאי פלוני
 ופלוני דאכיל ורוי ויכיל למעבד טיבו עם מסכני, ולא
 יזיב לון מידי, מיד אתי האי מקטרג ותבע רשות לרדף
 אבתריה. ובכל סעודה דחד די בר נש, האי מקטרג אתא
 וחדמי: אי האי בר נש אקדים טיבו למסכני או יש מסכני
 בביתא, אז האי מקטרג אתפרש מהאי ביתא ולא עאל
 תמן, ואי לא - עאל תמן, וחדמי ערבוביא דחדון בלא
 מסכני, אזי סליק לעלא ומקטרג עליו. הרי לך התעוררות
 גדולה בזה.

אין להקדוש ברוך הוא נחת רוח, מסעודה שאינה שמחה של מצוה
 ד. ועל פי הרב מתהוים ריבות וקטטות בסעודות, אף
 שהן סעודות של מצוה, במקום שאין שם דברי תורה
 ובמקום שאין שם עניים, כי מה יש נחת רוח להקדוש
 ברוך הוא במסבות של אכילה ושתיה, ואין בתוכם
 שמחה של מצוה?! ועל אחת כמה וכמה כשהשמחה היא
 מערפבת בהרהורים רעים, כגון שבמסבה אחת יושבים
 אנשים ונשים, בחורים ובתולות, בחדר אחד, ועל ידי כן

עונים מלאכי השרת ואומרים: 'אמנם נכון שפלוני ופלוני אוכלים ושותים
 ושבעים, ויכלו לתת גם לעניים - ואין הם נותנים להם מאומה! מיד נצב
 ובא המקטרג ומבקש רשות לרדף אחרי אותו פלוני. ובכל סעודה בה
 שמח האדם, בא המקטרג לראות; והיה אם הקדים אותו אדם לתת לעני
 או שארח עני על שלחנו - אזי מסתלק המקטרג מן הבית; ואם לאו -
 נכנס המקטרג לבית ורואה כיצד שמחים בעלי הבית, ואינם נותנים דבר
 לעניים - מיד הוא עולה למעלה לקטרג עליהם".

בָּאִים מְכַשׁוּלִים גְּדוּלִים, וּבְמַחֲלוֹת רוֹקְדִים אֲנָשִׁים עִם נָשִׁים בְּיַחַד, וְאֵינָם יוֹדְעִים שֶׁהַשָּׁטָן עִם הַרְבֵּה מְזִיקִים רוֹקְדִים לְפָנֵיהֶם, וְלִשְׂמֵחָה כְּזוֹ מַה זֶה עוֹשֶׂה?! וְעוֹוֵן זֶה הוּא מְצוּי, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בְּרַב מְדִינוֹת פּוֹלִין וְלִיטָא.

סדר הלימוד ליום ה אב [יום 300 בשנה]

על כן כל איש הירא את דבר ה', יראה לישוב אנשים בפני עצמם, כדי להתרחק מהעברה וכדי שלא יערבב השטן את השמחה של מצוה, וכתיב (משלי יד י):
"בשמחתנו אל יתערב זר". (ופרוש כי "זר" הוא השטן, כמה דאָתָא אָמַר (שמות לד יד): **"לא תשתחוה לאל זר"** שהוא שטן).
 ויראה מכל סעודת מצוה לתן חלק לעניים (כמו שכתבתי לעיל באריכות בפרק י', עין שם).

לאחר פטירת האדם כל תענוגי עולם הזה היו כלא היו
ה. ויחשב כל אדם בלבו, הלא סוף אדם למות, וכעת פִּרְדַּת הַנְּשָׁמָה מֵהַגּוֹף, אֲשֶׁר הַגּוֹף צְמוּק וְיָבֵשׁ וְצָפַד עוֹרוֹ עַל בְּשָׂרוֹ וְעַצְמוֹ עֲשָׂשׁוּ, וְתוֹלְעִים שׁוֹלְטִים בְּהַגּוֹף, אֲזִי יֵחָשֵׁב, אִיִּה הַתְּעוּנָגִים וְהַעֲדוּנִים שֶׁהִתְעַדָּן בְּשָׂרוֹ מֵהֶם, הֵיוּ כְּלֵא הֵיוּ, וְלֹא נִשְׁאָר שׁוּם לְחִלּוּחִית שֶׁל רַב אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, וְיָבֵשׁ הוּא כְּעֵץ, וְהָעוֹוֵן מֵרַב אֲכִילָה וְשִׁתְיָה שְׂאִינוֹ שֶׁל מְצוּהָ - נִשְׁאָר חֲקוּק, וְנִרְשָׁם בַּגּוֹף וְעַצְמוֹת מֵהַ שֶׁקְּלָקַל עַל יְדֵי שְׂרִירוֹת לְבוֹ וְנִפְשׁוֹ אַחַר תְּאַוֶּת לְבוֹ, וּמֵרַב הָאֲכִילָה מִחֲשֶׁבְתוֹ אֵינָה זָכָה וְצָלוּלָה, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְבָרֵךְ אֶת בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּכּוֹנֵה, וְזֶהוּ הַפֶּסֶד גְּדוֹל, כְּשֶׁהוּא מְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן כְּלֵא כּוֹנֵה. וּבּוֹא וּרְאֵה מֵהַ שֶׁכָּתוּב בְּזֵהָר

(ויקהל דף ריח עמוד ב): וְכֹל מֵאֵן דְּמִבְּרַךְ בְּרַכַּת הַמְּזוֹן כְּדָקָא יֵאוּת, בְּחֻדוּה, בְּרַעוּתָא דְלָבָא - כַּד סָלִיק לְהֵוּא עֲלָמָא, אַתְר אַתְתְּקֵנָא לִיה בְּגוּ רִזִּין עֲלָאִין בְּהִיכְלִין קְדִישִׁין.

תַּכְף לְנִטִּילַת יְדִים - בְּרַכָּה, וַיְבָרַךְ בְּרַכַּת הַמְּזוֹן תַּכְף אַחַר מַיִם אַחֲרוֹנִים ו. וְעוֹד כִּי מְבָאָר בְּכַמָּה דְּוִכְתִּין [פְּרוּשׁ: בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת] בְּזוּהַר, כִּי הַסְטָרָא אַחֲרָא קָאִים עַל שְׁלַחָנָא דְּבַר נֶשׁ [פְּרוּשׁ: עוֹמֵד עַל שְׁלַחָנוּ שֶׁל אָדָם], וְצָרִיף לְתַן לוֹ חֲלָקוּ בְּמַיִם אַחֲרוֹנִים, עַל כֵּן צָרִיף לְזוּהַר מְאֹד, שְׁלֵא יְהִיָּה שָׁם הַסְטָרָא אַחֲרָא כְּשִׁמְתַּחֲלִין לְבָרַךְ בְּרַכַּת הַמְּזוֹן, וּכְשִׁאוּמְרִים: "הַב לָן וּנְבָרַךְ" - אָזִיל [פְּרוּשׁ: הוֹלֵךְ] הַסְטָרָא אַחֲרָא. וְעַל כֵּן הִזְהִירוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרַכָּה (בְּרַכּוֹת מֵב עֲמוּד א): תַּכְף לְנִטִּילַת יְדִים - בְּרַכָּה, דְּקָאִי אִזְהִרָהּ זו, שְׁאִין צָרִיכִין לְהַפְסִיק בֵּין נִטִּילַת יְדִים מִיַּם רֵאשׁוֹנִים לְבְּרַכַּת הַמּוֹצֵיא, וְכֵן אִין מְפָסִיקִין בֵּין נִטִּילַת מַיִם אַחֲרוֹנִים לְבְּרַכַּת הַמְּזוֹן, וְאֶפְלוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה הִזְהִיר הָאֲר"י ז"ל (שַׁעַר הַמְּצוּוֹת פְּרִשְׁת עַקֵּב דָּף מֵה), שְׁלֵא לְהַפְסִיק בֵּין מַיִם אַחֲרוֹנִים לְבְּרַכַּת הַמְּזוֹן. וּפְעַם אַחַת הָיָה בָּא חֲכָם אֶחָד - אִישׁ קָדוֹשׁ מִתְלַמֵּידֵי רַבִּי מִשֶּׁה קוֹרְדוּוֹרִיר - אֶצֶל הַקְּדוֹשׁ הָאֲר"י ז"ל, וְהָאֲר"י ז"ל קִבֵּל אוֹתוֹ בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת.

ז. וּבִשְׁעַת הַסְּעוּדָה הַשְּׂגִיחַ הָאֲר"י ז"ל עָלָיו, שְׁאִינוּ אוֹכֵל כְּדָרְךָ הַבְּרִיאִים, וְרָאָה בּוֹ, שְׁהָיָה לוֹ כְּאֵב בְּאֶחָד

רכא) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קָדֵשׁ:

כָּל מִי שֶׁמְבָרַךְ בְּרַכַּת הַמְּזוֹן פְּרָאוּי, בְּשִׁמְחָה, וּבְכֻנָּת הַלֵּב - לְאַחַר פְּטִירָתוֹ נִתְתַּקֵּן לוֹ מְקוֹם בְּסוּדוֹת עוֹלָם הַעֲלִיּוֹן בְּהִיכְלוֹת הַקְּדוֹשִׁים.

מאבריו, ושאל הרב האר"י ז"ל לאותו האורח, למה אינו אוכל, והשיב לו האורח, כי זה ימים רבים אשר הפתח שלו כואב לו ביותר, ואז הסתפל בו האר"י ז"ל ואמר לו: בודאי אתה היית מפסיק בין מים אחרונים לברכת המזון, אמר לו: כן הוא, שגגיל היה ללמד פרק משניות בין הנטילה לברכת המזון, והוי סבירא ליה [פרוש: והוא היה סובר], דדברי תורה צריך סעודה הוא, כמו שאמרו רבותינו זכונם לברכה (אבות פרק ג משנה ג): "כל שלחן שאין אומרים עליו דברי תורה - כאלו אכלו מזבחי מתים".

סדר הלימוד ליום ו אב [יום 301 בשנה]

"תקף" אותיות "כתף"

אמר ליה האר"י ז"ל: לכן בא אליך הפאב דוקא בכתף, שעברת על דברי חכמים שאמרו: תקף לנטילת ידים - ברכה, ו"תקף" הוא אותיות "כתף". ונתן האר"י ז"ל עצה להחסיד, שיקבל עליו שלא להפסיק בנטילה - אזי ירפא מהחלי. עד כאן.

המברך ברכת המזון ואומר שירת הים בכונה, יזכה לראות פני מלך המשיח

ח. הרי לה, שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם כל אחד ואחד, וכל מעשיו הוא בחשבון, במדה ובמשקל, והוא הדבר שזכרנו: כל מי שלא ברוך ברכת המזון בכונה, הרי דר סטרא אחרא על שלחנו, וכל מי שמברך בכונה, יזכה לשמע ברכת המזון לעתיד לבוא מפני דוד המלך עליו השלום, כשיעשה הקדוש ברוך הוא אריסטון

[פרוש: סעודה] לצדיקים לעתיד לבוא (עין פסחים קיט עמוד ב), כי אין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר שום ברירה, אפלו שכר שיחה נאה (מסכת נזיר דף כג עמוד ב), וכך מצינו בזהר פרשת תרומה (דף קלב עמוד א): ויבכל מי שאומר שירת הים בכונה, זוכה לראות פני מלך המשיח מעטר בהאי כתרא דאתעטר הקדוש ברוך הוא בשעה שעברו ישראל את הים וזכו לשבחא ההיא שירה תמן.

מ. ויביאה רעוא קמיה קדשא בריך הוא, דבגין שירתא קדישא דאמרי ישראל בהני שני ימים סיומא דפסח, נזכה לראות פני מלכנו מעטר בכתרא האמור לעיל, ונזכה לשורר שהוא שירתא בעדת צדיקים במהרה בימינו אמן, מורי ורבי מורנו הרב רבי יוסף זכרוננו לברכה (יסוד יוסף פרק פ"ז).

סדר הלימוד ליום ז אב [יום 302 בשנה]

פֶּרֶק פ"ח

א. "החדש הזה הוא לכם" (שמות יב ב) - "לכם" הוא אותיות "מלך", לרמז שהחדש ניסן הוא מלך וראש

רכב) פרוש הזהר בלשון קדש:

כל מי שאומר שירת הים בכונה, זוכה לראות פני מלך המשיח מעטר באותו היתר שנתעטר הקדוש ברוך הוא בשעה שעברו ישראל את הים וזכו לשבח את השירה הזאת שם.

רכג) פרוש בלשון קדש:

ויהי רצון לפני הקדוש ברוך הוא, שבזכות השירה הקדושה שאמרו ישראל באלו שני הימים בסיום של חג הפסח, נזכה לראות פני מלכנו

לְכֹל הַחֲדָשִׁים. וַיֵּשׁ לַתָּזַעַם, כִּי יִ"ב צְרוּפֵי הַיָּיִ"ה הֵן,
 וְעַל כָּל חֲדָשׁ מֵאִיר נִיצוֹץ צְרוּף הַיָּיִ"ה, וְעַל חֲדָשׁ נִיסָן
 מֵאִיר שֵׁם הַיָּיִ"ה כְּפִשׁוּטוֹ וְכִכְתָּבוֹ: יְהוּ"ה. וְכִשְׁמַתְחִלָּה
 לְצְרוּפָיו, הוּא מוֹרָה עַל קִצְתָּ מְנִיעַת רַחֲמִים גְּמוּרִים, מֵהַ
 שְׂאִין בֵּין שֵׁם יְהוּ"ה בִּישָׁר וְכִסְדָּר, אֲזַי הוּא מוֹרָה עַל
 רַחֲמִים גְּמוּרִים. וּבִשְׂבִיל כֵּן הַנְּשָׁמוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת מִתְּפַלְלוֹת
 בְּחֲדָשׁ נִיסָן עַל הַחַיִּים, כְּדֵי שֶׁהַשֵּׁם הַיָּיִ"ה יִהְיֶה מֵאִיר עַל
 יִשְׂרָאֵל בְּהַשְׁקָפָה שֶׁל רַחֲמִים.

בְּחֲדָשׁ תְּשָׁרִי מִתְּפַלְלִים עֲבוּר הַנְּשָׁמוֹת, הוֹלְכִים לַקְּבָרִים וְנוֹתְנִים
 צְדָקָה עֲבוּרָם וְעֲבוּר הַחַיִּים

ב. וְכֵן בְּחֲדָשׁ תְּשָׁרִי מִתְּפַלְלִים הַמֵּתִים עַל הַחַיִּים, אֲף־
 עַל פִּי שְׂאֵז מֵאִיר שֵׁם אֶחָד מִי"ב צְרוּפִים עַל חֲדָשׁ
 תְּשָׁרִי, שְׂאִינוֹ מְעוֹרֵר רַחֲמִים גְּמוּרִים, מְכַל מְקוֹם עַל
 יְדֵי קוֹל הַשׁוֹפָר מְעוֹרֵר רַחֲמִים, וּבִמְהַ שְׂאֵנוֹ מְבָרְכִים
 וְאוֹמְרִים (מוֹסֵף לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה): "בְּרוּךְ אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ קוֹל
 תְּרוּעַת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים". וּבְאֶשֶׁר כִּי מְדָה בְּמְדָה
 לֹא בְטִלָּה לְעוֹלָם - מְטַל עֲלֵינוּ לְעֲשׂוֹת חֲטִיבָה מוֹל
 חֲטִיבָה לְהַתְּפַלֵּל גַּם כֵּן עַל הַנְּשָׁמוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, כְּמוֹ כֵּן
 הַנְּשָׁמוֹת מִתְּפַלְלוֹת עֲלֵינוּ. וְהִנֵּה בְּחֲדָשׁ תְּשָׁרִי חַיִּים זֶה
 מְטַל עֲלֵינוּ, שְׂאֵנוֹ הוֹלְכִים בְּכָל עָרֵב רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְעָרֵב
 יוֹם הַכְּפוּרִים עַל הַקְּבָרִים לְהַתְּפַלֵּל וְנוֹתְנִין צְדָקָה עֲבוּר
 הַחַיִּים וְעֲבוּר שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם. אֲכֵן בְּחֲדָשׁ נִיסָן, בְּעֲבוּר
 הַיּוֹת שֵׁם יְהוּ"ה מֵאִיר בְּחֲדָשׁ נִיסָן בְּרַחֲמִים גְּמוּרִים,

---

מְעַטֵּר בְּכֶתֶר הָאִמּוֹר לְעִיל, וְנֹזֶכֶה לְשׁוֹרֵר אֶת הַשִּׁירָה הַהִיא בְּעֵדַת צְדִיקִים
 בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

על כן אָסור בְּנִסָּן לְהִתְעַנּוֹת, אֲבָל אֵין הַמְנַהֵג בְּנִסָּן לִילֵךְ עַל בֵּית הַחַיִּים לְהִתְפַּלֵּל עַל הַקְּבָרִים וְלוֹמַר תַּחֲנוּנִים כְּמוֹ בְּשָׁאַר יָמִים, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה הַחֹדֶשׁ נִסָּן כְּלוֹ קֹדֶשׁ.

בִּי"ב יָמִים רִאשׁוֹנִים שֶׁל חֹדֶשׁ נִסָּן, אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם פְּרָשַׁת נְשִׂיא אֶחָד מִי"ב נְשִׂאִים שֶׁל חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ

ג. וּבְזֶה נַעֲשִׂים חֲטִיבָה מוֹל חֲטִיבָה לְנִשְׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים הַנּוֹזְפִרִים, עַל כֵּן נִכּוֹן מְאֹד לְקַיֵּם דְּבָרֵי פֶה קְדוֹשׁ, מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי יִשְׁעִיָּהוּ סַג"ל, בְּעַל סֵפֶר "שְׁנֵי לוֹחוֹת הַבְּרִית" (חֶלֶק ב רִישׁ מִסְכַּת פְּסָחִים) לְקֵרוֹת מִיּוֹם רִאשׁ חֹדֶשׁ נִסָּן דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ נְשִׂיא אֶחָד מִי"ב נְשִׂאִים שֶׁל חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ, הַפְּתוּכָה בְּפְרָשַׁת נְשִׂא, וְאַחַר שְׂיִקְרָא בְּכָל יוֹם נְשִׂיא שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם יֹאמַר תְּפִלָּה קְצָרָה, "יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתֹּאִיר הַיּוֹם בְּחִסְדְּךָ הַגָּדוֹל עַל נַשְׁמֹתֵינוּ קְדִישֵׁינוּ, דְּמַתְּחִדְשֵׁינוּ בְּצַפְרִים וּמְצַפְצְפִין בְּשִׁבְחוֹנוֹ וּמְצַלְאֵינוּ עַל עַמָּא קְדִישָׁא יִשְׂרָאֵל, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּכְנִים וְתַעֲוִיל תִּנְדֵּף צַפְרִים קְדִישֵׁינוּ, לְאַתֵּר קְדִישָׁא, דְּאַתְמַר עֲלֵיהּ: עֵין לֹא רְאִתָּה אֱלֹהִים וּזְלַתָּה, יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, ה' אֱלֹהֵי וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂבָאָם אֲנִי עַבְדְּךָ מִשְׁבֵּט (פְּלוּזֵי) שְׂקָרְתִּי בְּתוֹרְתְךָ פְּרָשָׁה שֶׁל הַנְּשִׂיא הַיּוֹם, אֲנִי יֹאִירוֹ נָא עָלַי כָּל נִיצוּצֵינוּ קְדִישֵׁינוּ וְכָל הָאוֹרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַכּוֹלָלוֹת בְּקִרְשַׁת זֶה הַשְּׁבֵט, וְאַתְּחִי מְלָכֵשׁ בְּקִרְשַׁת זֶה הַשְּׁבֵט לְהַכִּין וְלַחֲשִׁבֵל בְּתוֹרְתְךָ וּבִירְאָתְךָ לְעִשׂוֹת רְצוֹנְךָ כָּל יְמֵי חַיֵּי, אֲנִי וְרַעֲי וְרַעֲי וְרַעֲי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם". וְכֵה יֹאמַר דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְהוּא מְנַהֵג כְּשֶׁר וַיִּשֶׁר, וְנִכּוֹן הוּא.

סדר הלימוד ליום ח אב [יום 303 בשנה]

יתן צדקה קדם קריאת הנשיא

ובְהַיּוֹת כִּי הַצְדָקָה הִיא תְבִלִין לְכָל הַתְּפִלוֹת, כְּמוֹ שֶׁהַתְּבִלִין הוּא טוֹב לְכָל מְאֹכֵל לְהַמְתִּיק אֶת הַמְּאֹכֵל, כִּן הַצְדָקָה הוּא טוֹב קִדְמֵ הַתְּפִלָּה שְׂאָדָם מִתְּפִלָּה עַל נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת כְּאֲמֹר. וּבִלְבָד שִׁיתֵן אָדָם הַצְדָקָה עִבּוֹר הַנְּשָׁמוֹת, עַל כֵּן קִדְמֵ שִׁיתְחִיל לְקִרְוֹת פְּרִשַׁת הַנְּשִׂיא שְׂבָכֵל יוֹם וַיּוֹם מִן רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִסָּן וְאֵילָף עַד יוֹם י"ב בְּנִסָּן - יִתֵּן אוֹ יִדַּר אֵיזָה דְבָר כְּפִי הַשְּׂגָת יְדוֹ לַצְדָקָה, וּבַצְדָקָה זֶה הוּא מְזַכֵּה כָּל אוֹתוֹ הַשְּׂבִט.

וְעוֹד יֵשׁ לִתֵּן טַעַם לְשִׁבַּח עַל מֵה שֶׁכְּתַבְתִּי, שֶׁמִּתְּפִלָּלִין הַנְּשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת בְּחֹדֶשׁ נִסָּן דּוֹקָא עַל חַיֵּי בְּנֵי אָדָם, כִּי יְדוּעַ מֵה שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת לַג עַמּוּד א, פְּסָחִים קִיב עַמּוּד ב): מְרַחֵקִין מִן שׁוֹר שְׁחוֹר בְּחֹדֶשׁ נִסָּן, מְטַעַם שֶׁהַשְּׂטֵן מְרַקֵּד בֵּין קַרְנָיו, וְהַעֲנִין הוּא כְּתַב הָרַב הָאֲר"י ז"ל (שַׁעַר הַגְּלוּלִים הַקְּדָמָה כב דף כב, סֵפֶר הַלְקוּטִים פְּרִשַׁת בְּחֻקֵּי): "כִּי בֵימֵי נִסָּן מִתְחִילִין הַדְּשָׁאִים לְהַצְמִיחַ וּלְפָרַח בְּאֶרֶץ, שְׂיֻכַּל הַשׁוֹר לְאָכֵל מִמֶּנּוּ".

סדר הלימוד ליום ט אב [יום 304 בשנה]

על ידי אכילת בשר או עשבים בכשרות, מתקנים הנשמה שמגלגלת בהם

ובְהַיּוֹם, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַפִּים, רַב הָעוֹלָם נִכְשָׁלִים בְּחֻטָּאִים וּבִפְשָׁעִים: קִצְתָם נִכְשָׁלִין בְּדַבְרָם דְּבָרֵי לְשׁוֹן הָרַע וְלִיצְנוּת, וּקִצְתָם - בְּמַחְשְׁבוֹת רָעוֹת,

וּקְצַתֶם חוֹטְאִים בְּגוֹפֶן. וְהִנֵּה יֵשׁ ג' מִיַּי עֲוֹנוֹת: עוֹן, פֶּשַׁע, חֲטָאָה. וּבְכֹל יוֹם, חֲדָשִׁים לְבַקְרִים, מִתְחַדְּשִׁים לְחֻבָּה, וְהָעוֹנוֹת מְכַרְעִין הַזְּכִיּוֹת, וּבַעֲבוּר פֶּן הַנְּשָׁמוֹת הַיּוֹצְאִים מִן בְּנֵי אָדָם בְּמוֹתָם, נִדְחִים הֵן מִחוּץ לְפְרָגוֹדָא קַדִּישָׁא [פְּרוּשׁ: לְפָרוּכַת הַקֹּדֶשׁ הַמְבַדֵּלַת בֵּין מְקוֹם הַשְּׂכִינָה] וַיּוֹרְדִים מִטָּה וּסְגוּרִים בְּקַרְקַע הָעוֹלָם, וְכֹאֲשֶׁר הַדְּשָׂאִים וְהַעֲשָׂבִים מִתְחִילִין לְצֵאת מִן הָאָרֶץ, אִזְ נִשְׁמוֹת הַרְשָׁעִים מִתְדַבְּקִין בְּהַעֲשָׂבִים כְּדִי שִׂיאֲכֻלוּם בְּעֵלֵי חַיִּים, וְאַחַר כֵּן כְּשִׂיאֲכֹל הָאָדָם אֶת הַבֶּשֶׂר אוֹ אֶת הַעֲשָׂבִים, אִם הוּא כֶּשֶׁר, עַל יְדוֹ הוּא מִתְקַן אוֹתָהּ הַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא מְגַלְגֶּלֶת בְּעֵשֶׂב אוֹ בַּבֶּשֶׂר וּמְקַרְבֵּין אֶת הַנְּשָׁמָה לַקֹּדֶשׁה עַל יְדֵי בְרָכָה, וְאִז הַנְּשָׁמוֹת הַנִּדְחָיִן יּוֹצְאִין מֵאֶפְלָה לְאוֹר גְּדוֹל.

וְהִנֵּה טְבַע הַשּׁוֹר, שֶׁהוּא אוֹכֵל דְּשָׂאִים הַרְבֵּה, וְאִז מִתְכַנְּשִׁין בְּקִרְבוֹ אֵלֵינוּ הַנְּשָׁמוֹת הַדְּחוּיִין, וּבְזִמְנֵי הַיּוֹתָם מְסַגְרִים בְּאָרֶץ נְתוּסָף בְּשׁוֹר עֲנוּת וּגְבוּרָה שֶׁל הַסְּטָרָא אַחֲרָא, וְאִז הוּא מוֹעֵד לְהַזִּיק, וּבַפְּרָט שׁוֹר שְׁחוֹר, כִּינּוּן שֶׁהַשְּׁחָרוֹת מוֹרָה בְּלֹאוֹ הֵכִי עַל הַהֶזֶק.

וּלְבָן נְכוּן הוּא לְהַתְּפַלֵּל עַל אוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת הַנִּדְחוֹת, וּבַפְּרָט עַל אוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת שֶׁמִּתְדַבְּקִין בְּעֲשָׂבִים, שְׂאִין עוֹלִין מֵהֶרֶה לְמְקוֹם הָרְאוּי לְמַצֵּא לָהֶם מְנוּחָה נְכוּנָה.

וּלְבָן צְרִיךְ הָאָדָם לְהַתְּפַלֵּל בְּכֹל חֲדָשׁ נִסָּן בְּאֶמְרוֹ (שְׁחִרִית בְּרַכַּת יוֹצֵר): "הַמְּאִיר לְאָרֶץ וְלְדָרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים", יְהַרְהַר, שְׂאִיר עָלֵיהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַחֲמִים לְהַעֲלוֹתָם עִם הַנְּשָׁמוֹת הַנִּדְחִים, הַנִּרְמָזִים בְּתַבַּת "אוֹר",

כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַרְבֵּ הָאֲר"י ז"ל (לקוטי תורה בראשית דף ו, ספר
הלקוטים בראשית דף א) בַּפְּסוּק (בראשית א ג): "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי אוֹר".

וְהִנֵּה לֹא בַחֲנֹם הַשֵּׁטֶן מְרַקֵּד בֵּין קַרְנָיו שֶׁל הַשּׁוֹר, כִּי
עָקַר גְּאֹת הַשּׁוֹר הוּא בְּקַרְנָיו, כְּמוֹ הַתְּרַנְגּוֹל
שִׁישׁ לוֹ גְּאֹה בְּכַרְבְּלָתוֹ, וְלִכְן מֵצֵא הַשֵּׁטֶן שֵׁם מְקוֹם
לְחִנּוּתוֹ, מְקוֹם הַגְּאֹה. וְזֶהוּ תוֹכַחַת מְגֵלָה עַל כָּל בְּעָלֵי
גְּאֹה, הַמְתַּגָּאִים בְּשִׁבִיל עֶשְׂרָם אוֹ בְּשִׁבִיל חֲכָמָתָם אוֹ
בְּשִׁבִיל יְחוּסָם אוֹ בְּשִׁבִיל לְמוּדָם, יְהִי מֵה שִׁיְהִיָּה, אִף
אִם הֵם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, מְכַל מְקוֹם אִם יֵשׁ בָּהֶם מִדַּת
הַגְּאֹה, אֲזִי הֵם מְרַכְּבָה לְסִטְרָא אַחְרָא. וְזֶהוּ הָאוֹת מֵה
שֶׁנִּזְכָּר, שֶׁהַשֵּׁטֶן מְרַקֵּד בֵּין קַרְנָיו שֶׁל שׁוֹר שְׁחוֹר, שֶׁשֵּׁם
מְקוֹם הַגְּאֹה.

וּלְפִי זֶה נִרְאָה לִי שֶׁמִּפְנֵי כֶּף אֵיתָא בְּפָרָק שִׁירָה (פָּרָק
חמישי), שֶׁהַשּׁוֹר אוֹמֵר שִׁירָה בְּכָל יוֹם (שְׁמוֹת טו א):
"אֲשִׁירָה לָהּ כִּי גָאָה גָאָה" וְגו', רוּצָה לוֹמַר, שֶׁהוּא מוֹדֵה
וּמְשַׁבַּח לָהּ, כִּי לוֹ נָאָה הַגְּאֹה וְהַגְּדֵלָה, וְלֹא - לְבָנֵי אָדָם,
וְכִמוֹ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב (תְּהִלִּים צג א): "ה' מִלֶּךְ גְּאֹת לְבִשׁ".

סדר הלימוד ליום י' אב [יום 305 בשנה]

ד. וּבִהְיוֹת שֶׁכָּל הַחֲדָשׁ נִסָּן הוּא יְמֵי רְצוֹן, עַל כֵּן
מְקַדְּמִין הַנְּשָׁמוֹת הַקְּדוּשׁוֹת לְהַתְּפַלֵּל בְּעֵדְנּוֹ, כְּמוֹ
שֶׁאָמַר הַכְּתוּב (שֵׁם טז ג): "לְקַדּוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה
וְאֲדִירֵי כָל חִפְצֵי בָם", וְתַמִּיד הַנְּשָׁמוֹת מְצַטְעָרִים בְּצָרוֹת
בְּנֵי אָדָם, וְכִשְׂאִיזָה גְזֵרָה נִגְזְרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזִי הֵן

מקדימין לתפלה, אף שאין להם רשות לגלות ולהגיד
בפרוש לבני אדם, רק לפעמים באים בחלום ולהגיד
ברמז וכיוצא בו.

מעשה מרבנו יחיאל אבי הרא"ש ז"ל

ובכח שִׁמְצִינוּ (שְׁלֻשַׁת הַקְּבֵלָה עִמּוּד קֶלֶט) בְּרַבְּנוּ יִחְיָאֵל, אָבִיו
שֶׁל רַבֵּינוּ אֲשֶׁר ז"ל, שֶׁהָיָה לוֹ חֵבֶר בְּעִירוֹ, וְהָיָה גַם
כֵּן חֶסֶד גָּדוֹל, וְהָיוּ אוֹהֲבִים מְאֹד זֶה לָזֶה, וְהָיוּ זִקְנִים
וְאִנְשֵׁי מַעֲשֵׂה מַפְלְגִים בַּתּוֹרָה וּבַחֲסִידוֹת, וְנִשְׁבְּעוּ יַחַד,
שֶׁהָרֵאוּ שׁוֹן שְׂבִינֵיהֶם שְׂמִימֹת תַּחֲלָה, יָבֹא בַּחֲלוּם לַחֲבֵרוֹ
לְהַגִּיד לוֹ דְרָכֵי מִיתָה וְהַלּוּךְ הַנְּשָׂמָה.

ה. וְהָיָה הַיּוֹם, נִפְטָר חֲבֵרוֹ שֶׁל רַבֵּינוּ יִחְיָאֵל, וּבַהֲיוֹתָם
בְּבֵית הַחַיִּים, קָדָם הַקְּבוּרָה, עָמַד רַבֵּינוּ יִחְיָאֵל וְאָמַר
אֶל הַקֹּהֵל: שְׂמְעוּ רַבּוֹתַי, כִּי כֹךְ וְכֹךְ נִשְׁבְּעֵנוּ יַחַד אָנִי
וְחֲבֵרֵי הַמָּטֵל עִכְשָׁו לְפָנַי מֵת, וְלִכֵּן אָנִי מְזַכֵּיר לוֹ בְּפָנֵיכֶם
שְׂיָקִים אֶת שְׁבוּעָתוֹ, וְאִז רְאוּ כָּל הָאֲנָשִׁים שְׂאוֹנוֹ שֶׁל
הַמֵּת הָיָה מְזַדְעָזַע מְעַט, וַיִּפְתָּחוּ אֶת אֲרוֹנוֹ, כִּי סְבוּרִין הָיוּ
שֶׁהַחַיָּה הַמֵּת הַנִּזְכָּר לְעֵיל, וְאִז רְאוּ רַק עֲפַעְפִּיו מִתְנוּדָדִים.
וְאָמְרוּ כָּלֶם פֶּה אַחַד, שֶׁזֶה הוּא סִימָן בְּקָרִיצַת עֵינָיו שְׂאִין
יָכוֹל לְהַגִּיד לוֹ מְאוּמָה, וְאָף עַל פִּי כֵן לְאַחַר ל' יוֹם בָּא
הַחֶסֶד הַמֵּת וְנִרְאָה לוֹ בַּחֲלוּם לְהֵרֵב רַבֵּינוּ יִחְיָאֵל, וּבְקִשׁ
מִמֶּנּוּ שְׂיִמְחַל לוֹ עַל שְׁבוּעָתוֹ, כִּי אֵין לוֹ רְשׁוֹת לְהַגִּיד
מְאוּמָה, עַד כָּאֵן הַמַּעֲשֵׂה.

בַּחֲדָשׁ נִיסָן צְרִיכִין לְהַתְעוֹרֵר כְּמוֹ בַּחֲדָשׁ תְּשֵׁרֵי וְלְהַשְׁמֵר מִכָּל
מַדּוֹת רַעוֹת

ו. הַכָּלֵל הָעוֹלָה, כִּי בַּחֲדָשׁ נִיסָן צְרִיכִין אָנוּ לְהַתְעוֹרֵר כְּמוֹ
בַּחֲדָשׁ תְּשֵׁרֵי, וְעַל כֵּן כְּתִיב (שְׁמוֹת יב כ"א): "מִשְׁכּוֹ וּקְחוּ

לְכֶם צֹאן׃ וְגו', וּדְרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנִים לְבִרְכָה (מְכִילֵתָא פְרָשַׁת בֵּא יֵא עַד): מִשְׁכוּ יְדֵיכֶם מֵעֲבוּדָה זָרָה וּמִשְׁאָר מִדוֹת הָרַעוֹת שֶׁהֵן דּוּמִין לְעֲבוּדָה זָרָה, וְאֵלּוּ הֵן: מִדַּת הַגְּאוּהָ וְגִסּוֹת רוּחַ, וְהַמַּעֲלִים עֵינָיו מִן הַצְּדָקָה, וְלִשׁוֹן שֶׁקָּר - הָעֲבֻרוֹת הָאֵלּוּ הֵן נִחְשָׁבִים כְּאֵלּוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה.

על כֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד יוֹדֵעַ מֵרַת נַפְשׁוֹ וּמִדּוֹתָיו הָרַעוֹת, צָרִיךְ לְהִסִּיר הַמְּכָשׁוֹל מֵעֲלָיו קִדְּם בִּיאַת חַג הַפֶּסַח, וּכְבָר אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנִים לְבִרְכָה (רֵאשׁ הַשָּׁנָה טו עֲמוּד ב), שֶׁצָּרִיךְ כָּל אָדָם לְטַהֵר עֲצָמוֹ בְּרִגְלֵי בְּטָהְרַת הַגּוּף וּבְטָהְרַת הַנֶּשְׁמָה, וּבְזִכוּת זֶה נִזְכָּה כָּלֵנוּ לְטָהְרָה וּלְבִיאַת מְשִׁיחֵנוּ וְאֵלֵיהּ הַנְּבִיא אָמֵן, מוֹרֵי וְרַבֵּי מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי יוֹסֵף ז"ל (יְסוֹד יוֹסֵף פֶּרֶק פ"ג).

סדר הלימוד ליום יא אב [יום 306 בשנה]

פֶּרֶק פ"ט

פְּרָשַׁת עֵקֶב

א. "וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמִּצְוֹת" (שְׁמוֹת יב, יז). רְאוּי לְהִתְבּוֹנֵן, לָמָּה אָמְרָה הַתּוֹרָה בְּמִצְוָה זוֹ לְשׁוֹן שְׁמִירָה, כִּי לְשׁוֹן שְׁמִירָה נוֹפֵל עַל עֲנִיֵן הַצָּרִיךְ שְׁמִירָה מִפְּנֵי לְסֻטִּים אוֹ גְּנָבִים.

אָמְנָם דַּע, כִּי בְּהוֹצִיא ה' אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּנִסִּים גְּדוֹלִים וּנְפִלְאִים וְהִפִּיל תַּחֲלָה הַשָּׁר שֶׁל מִצְרַיִם עִם שְׂאָר שְׂרֵי הָאֲמוֹת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יוּכְלוּ הַשְּׂרֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם לְקַטְרֵג, וְעַדִּין יֵד שְׂרֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם עוֹמְדִים עָלֵינוּ בְּקַטְרוּגֵיהֶם, וְחוֹרְקִין הָאֲמוֹת שְׁנִייהֶם עָלֵינוּ, אֲבָל בְּהִגִּיעַ הַחַג הַקָּדוֹשׁ,

הוא חג הפסח, מתנוצצים ומתעוררים עלינו לקטרג ומבקשים לגרם רעה על עמא קדישא [פרוש: עם קדוש].

אכילת מצה מכניעה את הסטרא אחרא והמקטרגים

ב. אבל הקדוש ברוך הוא צוה לנו באזהרת אכילת מצה, והמצוה ההיא מכרעת הסטרא אחרא והמקטרגים שלא יוכלו לקטרג עלינו, דמיון מזוזה שבבית ושם שד"י כתוב עליו מבחוץ, והואיל והדבר כן, צריכה עסה של המצות שמירה גדולה מפני סטרא אחרא, שלא יהיה להחיצונים שום דבקות, חס ושלום, וכל מקום שנאמר בתורה "חמץ" - מרמז על סטרא אחרא, והיא דכתיב "מחמצת" - מרמז על נוקבא בישא [פרוש: נקבה רעה] של סטרא אחרא, דהיא לילי"ת הרשעה וסמא"ל.

ולבן צריכין אנו לשמר את המצות משום חמוץ, ונופל על זה לשון שמירה: "ושמרתם את המצות", כמו שהכרח אדם לשמר עצמו מפני הגזלנים וחמסנים, הבאים אליו להרגו ולקחת את נפשו וכל אשר לו, כי היא קלפה תקיפא [פרוש: קלפה חזקה], זה הוא סוד חמץ ומחמצת, ועל האי קלפה נאמר (תפלת ראש השנה): "וכל הרשעה בלה כעשן תכלה" וכו'. וחלילה להיות להם דבקות בקדשה העליונה אפלו כמלא נימא, כמו שאמר הכתוב (דברים יג יח): "ולא ידבק בידך מאומה מן החרם", ולכן אסור חמץ הוא במשהו.

ג. ונכון ללמד את ישראל בהיותן מגעילין ומלבנין את הכלים מפני החמץ, שיכונו, שכמו כן יבער הקדוש ברוך הוא היצר הרע והרשעה, שהיא הלילי"ת, מן

הָאָרֶץ, וּבְטוֹחִים אָנוּ בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲבִיר
גְּלוּלִים מֵהָאָרֶץ.

סדר הלימוד ליום יב אב [יום 307 בשנה]

כְּמוֹ שֶׁמְגֵרְדִים הַשְּׁלַחְנוֹת וְהַכְּתָלִים מִחֻשׁ חֲמוּץ, כֵּן יִגְרַד הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת הַנְּגָעִים הַבָּאִים מִסְטֵרָא אַחְרָא, וְנִזְכָּה לְגֵאלָה שְׁלֵמָה
וּמִנְהַגֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה הִיא, לְגַרֵר שְׁלַחְנוֹת וְסַפְסָלִים
וּכְתָלִים מִפְּנֵי חֻשׁ חֲמוּץ, וְהִ' יִתְבָּרַךְ - עֵינָיו
פְּקוּחוֹת עַל כָּל מַעֲשֵׂה בְנֵי יִשְׂרָאֵל, עֲדַת סִגְלָתוֹ, קְדוּשֵׁים
בְּנֵי קְדוּשִׁים, אֲשֶׁר כָּל טְרַחְתָּם הוּא לְבַעוֹר חֲמִץ כָּל יְמֵי
חֹדֶשׁ נִסָּן, וּכְמוֹ כֵּן יִגְרַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל
הַנְּגָעִים הַבָּאִים מִסְטֵרָא אַחְרָא וּמִקְטְרוּגָם, וּמִכַּח זֶה אָנוּ
סוֹבְלִים גְּלוּת הַמֵּר הַזֶּה, וּבִהְיוֹת כִּי כָל עֲנִינֵי טְרַח שֶׁל חַג
הַמִּצּוֹת הַקְּדוּשׁ הוּא בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה, וְלִכֵּן צְרִיכִין
יִשְׂרָאֵל לִשְׁמֵר עֲצָמָן מִלֵּב רִגְזוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֵא יִהְיֶה רִיב
וּמִצָּה וּמִחֻלְקַת בֵּינֵיהֶם.

יְדַדְק שֶׁהַמְּעוֹת שְׁקוּנָה בָּהֶם צְרִיכֵי הַחֵג, לֹא יִהְיֶה בָּהֶם חֻשׁ גָּזֵל
אוֹ אִסוּר אַחֵר

ד. וְכָל מֵה שִׁיקְנָה לְצַרְךָ בֵּיתוֹ, יֹאמֵר בְּפִיו, שְׂאֲנִי קוֹנֶה
זֹאת לְצַרְךָ הַחֵג הַקְּדוּשׁ הַזֶּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׂצָרֶיךָ הָאֲדָם
לְהַזְהֵר שְׁלֵא יִהְיֶה בְּמַעוֹתָיו מֵה שִׁיקְנָה לְצַרְךָ הַחֵג הַקְּדוּשׁ
שׁוּם גָּזֵל אוֹ פְּרוּטָה מְשֻׁאָר אִסוּרִים, כִּי אִם לָאוּ נוֹתֵן כַּח
לְסֵטְרָא אַחְרָא, שִׁיְהִיָּה לָהֶם חֵלֶק בְּקִדְשָׁהּ, וְקִימָא לָן
(פְּסָחִים ל עֲמוּד א) דְּחִמֵּץ אוֹסֵר בְּמִשְׁהוֹ.

וּבִהְיוֹת הָעֵת לִילֵךְ אֶל הַמִּים לְשֹׂאב מַיִם שֶׁל מִצָּה אוֹ
מַיִם שֶׁל מִצָּוָה - אֵף שֶׁהוּא רַב וּפְרָנָס וְנִגְיֵד

בְּיִשְׂרָאֵל, לֹא יִקְפִיד עַל כְּבוֹדוֹ מִלְּמַנַּע לִילָךְ בְּעֲצָמוֹ לְשֹׂאב
 מִי מִצָּה, וּמִכָּל שְׂכָן מַיִם שֶׁל מִצָּה. וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 יִזְדָּרוּ בְּשִׂמְחָה שֶׁל מִצָּה, שְׂיִזְכְּהוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּחַיִּים לְשֹׂאֵיבַת מַיִם שֶׁל מִצָּה וּמִצָּה לְשָׁנָה הַבָּאָה
 וְלְשֹׂאב מַיִם בְּשָׁשׂוֹן מִמַּעֲיָנֵי הַיְשׁוּעָה, כְּשֶׁנִּזְכָּה לְרֵאוֹת
 בְּעֵינָיו מַיִם חַיִּים מִבְּאֵרָה שֶׁל מְרִים הַנְּבִיאָה, וַיִּבְחַר כָּלֵים
 נְקִיִּים, שֶׁלֹּא יְהֵא בָהֶם שׁוֹם לְכָלוּךְ, לְשֹׂאב בָּהֶם מִי מִצָּה,
 וַיִּקַּח שְׁנֵי כָלֵים לְב' לִילוֹת לְכָל לַיְלָה כָּלֵי מִיָּחָד, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּהֱגַ הַחֲסִיד מִהַר"ל ז"ל (מְנַהֲגֵי מַהַר"ל פֶּסַח הַלְכוֹת מַיִם דְּמִצּוֹת).

וְגַם רְאִיתִי נוֹהֲגִין לְהַרְבֵּה גְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהֵיוּ שׁוֹאֲבִים
 מַיִם הָיוּ לוֹקְחִים כָּלֵי קֶטַן, וְהָיוּ סוֹפְרִים בְּכָל פַּעַם
 שֶׁיִּשְׁפֹּף הַמַּיִם: א' ב' ג' ד' ה' ו' - עַד שֶׁהָיוּ סוֹפְרִים כָּל
 כ"ב אוֹתִיּוֹת שְׁבַתוֹרָה, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת אוֹתִיּוֹת שֶׁל
 הַתּוֹרָה אֶל תּוֹךְ הַמַּיִם. וְכֵן יַעֲשֶׂה לְתוֹךְ כָּלֵי שְׁנֵי שָׁל מִי
 מִצָּה הַשִּׁיךְ לַיְלִיל הַשְּׁנִי.

סדר הלימוד ליום יג אב [יום 308 בשנה]

להעמיד מים שלנו במקום נקי שאין שם לכלוך

וְאִם הוּא אִישׁ זָקֵן אוֹ שֵׁישׁ לוֹ אֵיזָה חֲלִי וְאֵינוּ יְכוּל לִילָךְ
 בְּעֲצָמוֹ לְשֹׂאב מַיִם, אֲזִי יִמְתִּין וַיִּשְׁמַר עַל פֶּתַח
 בֵּיתוֹ, וּכְשֶׁרוֹאֶה שֶׁנוֹשְׂאִין מַיִם שֶׁל מִי מִצּוֹת - יְרוּץ
 לְקַרְאֲתָם וַיִּקְחֵם וַיִּשְׂאֵם לְבֵיתוֹ.

וְכֵן נִהְגוּ הַרְבֵּה גְאוּנִים, כְּשֶׁהָיוּ רוֹאִים שֶׁמְבִיאִים לְבֵיתָם
 מַיִם שֶׁל מִצָּה, הָיוּ רְצִים לְקַרְאֵת הַמַּיִם הַקְּדוֹשִׁים
 וְהָיוּ נוֹשְׂאִים עַל כַּתְפֵיהֶם וְהַכְּנִיסוּ לְבֵיתָם, וְהָיוּ נִזְהָרִין

לְהַעֲמִיד הַמַּיִם בְּמָקוֹם נָקִי, שְׂאִין שָׁם לְכַלּוֹף וְסִרְחוֹן,
וְטוֹב מְאֹד שְׁלֹא תִגַּע בַּמַּיִם אֲשֶׁה נִדְּהָ, וַיְהִי הַמַּיִם מְכֻסָּים
בְּמַטְפַּחַת נִקְיָה, בְּלִתֵּי שׁוֹם לְכַלּוֹף כִּי הַגְּלוּי הוּא אָסוּר
מִצַּד הַנֶּחֱ"שׁ וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא.

שְׁלֹא לְדַבֵּר אִזּוֹ עִם בְּנֵי אָדָם אֲלֵא בְלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

ה. וּכְשֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְשֹׂאב מַיִם לְמִצְוָה, וְכֵן בְּחִזְרָתוֹ עִם
הַמַּיִם שְׂאוּבִים, לֹא יְדַבֵּר עִם שׁוֹם אָדָם כִּי אִם בְּלִשׁוֹן
הַקֹּדֶשׁ, כִּי עֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ עָלָיו בְּפִתְחֵי יִשְׂרָאֵל. וְקִדְּשׁ שְׂיִשְׂאֵב
מַיִם, יִרְחֹץ יָדָיו תַּחֲלָה, וְאַחֲרַי כַּף יְבָרֵךְ עַל בְּדִיקַת חֲמִץ.

וּכְבֻּלָּהּ הִיא בְּיַדֵּי מִן רַבּוּתִי, שֶׁהִיוּ מְצוּיִם לְהַנִּיחַ חֲמִץ
בְּעֵשֶׂרָה מְקוֹמוֹת, נֶגֶד עֵשֶׂר מְכוֹת שֶׁהִבִּיא
הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמְצָרִים, וְכִנְגֵד עֵשֶׂרָה דִּינִים
שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא יְהִיָּה עֲתִיד לְבַעַ"ר וּלְנַעַ"ר וּלְכַרוֹ"ת
וּלְהַמַּ"ם, לְהַרְוֹ"ס וּלְעַקוֹ"ר וּלְנַתוֹ"ץ וּלְנַתוֹ"שׁ וּלְכַלוֹ"ת
וּלְקַעַק"ע בִּיצְתָם שֶׁל מְצָרֵי יִשְׂרָאֵל.

אַרְצֵי יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֶׁת בְּעֵשֶׂר קִדְּשׁוֹת

ו. וְכִנְגֵד זֶה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא מְקַדְּשׁ אֶת אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל בְּעֵשֶׂר קִדְּשׁוֹת, כְּדֹאִיתָא בְּפִרְקָא קַמָּא דְּמַסְכַּת
כְּלִים (מִשְׁנָה 1), וְצָרִיךְ שְׂיִבְדֹק בְּעִיּוֹן רַב, וְלֹא בְּדִרְךָ עֲרָא,
וְכִמּוֹ שְׁחוּפֵשׁ וְגוֹרֵר חֲמִץ מִחֹרִים וְסִדְקִים עַל יְדֵי אוֹר הַנֵּר
שֶׁל שְׁעוֹה שְׂבִידוֹ, כֵּן הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא יְבַעַר כָּל זִהְמַת
סְטֵרָא אַחֲרָא, אֲשֶׁר עֲתִיד הַסְטֵרָא אַחֲרָא לְהַטְמִן וּלְהַחֲבֵא
מִפְּנֵי אוֹר הַשְּׂכִינָה, אֲשֶׁר יוֹפִיעַ הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְחַפֵּשׁ
יְרוּשָׁלַיִם בְּנֵרוֹת, וְאִזּוֹ יִתְבַטַּל וְיִתְבַעַר הַיֵּצֵר הָרַע וְכָל

הסֵטְרָא אַחְרָא מִן הָעוֹלָם, וַיִּטְהַר כָּל הָאֲרֶזְךָ בְּעֶשֶׂר קִדְשוֹת
הָעֲלִיּוֹנוֹת בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן. מוֹרֵי וְרַבֵּי מוֹרֵנוּ הָרַב רַבֵּי
יוֹסֵף זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה (יְסוּד יוֹסֵף פָּרָק פ"ד).

סדר הלימוד ליום י' אב [יום 309 בשנה]

פָּרָק צ'

א. בְּעֶרְבַּ פֶּסַח, שֶׁהוּא י"ד בְּנִיסָן, יִשְׁכַּיִם בְּהַשְׁכָּמָה, כְּדֵי
שְׁלֹא יִהְיֶה נִכְשָׁל, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּאֲכִילַת חֶמֶץ אַחַר ד'
שְׁעוֹת שֶׁל הַיּוֹם, וְהַתְחַלַּת הַיּוֹם הוּא מַעֲמוּד הַשַּׁחַר,
וְעַמּוּד הַשַּׁחַר הוּא כְּשֶׁהֲרָקִיעַ הַתְּחִיל לְהֵאִיר בְּקוֹ לְבָן מִצַּד
מִזְרַח מְתוּחַ לְאֲרָכּוֹ בֵּין צְפוֹן לְדָרוֹם וְזֶהוּ עַמּוּד הַשַּׁחַר (כּוֹ
הוּא מִבְּאֵר בְּרַמְב"ם (בְּפֵרוֹשׁ הַמְּשֻׁנִּיּוֹת בְּרִכּוֹת פָּרָק א מִשְׁנָה א) וּבְפֵרוֹשׁ
הָרַב בַּעַל "תּוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב" (ש"ס), וְכֵן עֲקָר).

וְרַבִּים בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים מְקַלִּים מְאֹד, שְׂאוּכָלִין חֶמֶץ
אַחַר ד' שְׁעוֹת, אוֹי וְאַבּוֹי עַל חֲטָא גְדוֹל כְּזֶה,
שְׁעוֹבְרִים עַל דְּבָרֵי חֲכָמִים בְּמִזִּיד, וְהֵם, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּכָלֵל
(קִהְלַת י ח): "פּוֹרֶץ גְּדֵר יִשְׁכְּנוּ נַחֲשׁ", וּבַחֲנָם מְכַנְּסִין אֶת
עַצְמָן לְעֵנֶשׁ גְּדוֹל כְּזֶה. וְזֶהוּ בְּדוּק וּמְנִסָּה וְהוּא קִבְּלָהּ
בְּיָדֵי מִן רַבּוֹתֵי, מִי שֶׁמְקַל לְאֲכֹל חֶמֶץ אַחַר ד' שְׁעוֹת, לֹא
יִפְטֹר מִסִּבָּה גְדוֹלָה בְּאוֹתָהּ שְׁנָה, וְאִם לֹא יַעֲבֹר עָלָיו שׁוֹם
סִבָּה כְּזֶה הַשְּׁנָה, אָזִי יֵשׁ לוֹ לְדַאֵג יוֹתֵר, שְׁבוּדָאֵי מְאֻסְפִּים
עָלָיו עֲנֻשִׁים קָשִׁים לְהַאֲבִידוֹ בְּפַעַם אַחַת מִהָעוֹלָם בְּאִיזָה
סִבָּה רָעָה, עַל כֵּן כָּל הָאִישׁ הַיָּרֵא וְחָרֵד לְדַבֵּר ה', יִזְהַר
בְּאִסּוּר זֶה, בְּאֲשֶׁר שָׁפָל דְּבָרֵי חֲכָמִים זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה הֵן
כְּגַחְלֵי אֵשׁ.

שלא יחשב האדם אודות הנאות הגוף

ב. וְרֵאִיתִי רַבִּים, אֲשֶׁר הֵם לְהוֹטִים אַחַר גְּרוֹנָם וּמְמַלְאִים כְּרֶסֶם בְּרַבּוּי מְאֻכָּלִים בְּשַׁחְרִית בְּעֶרְבַּ פֶּסַח, וְאַחַר כֵּךְ שׁוֹתִין עַד שֶׁמִּשְׁתַּכְּרִין, בְּעֵבוֹר זֶה, בְּהִגִּיעַ הַזְּמַן לְאַפִּית מִצּוֹת שֶׁל מִצּוּהָ, בָּאִים שְׂכוּרִים לְעֹזֵר לְאַפִּית מִצָּה וְאַפִּית הַמִּצּוּהָ, וְאִין דַּעְתָּם מִתִּישְׁבֶּת עֲלֵיהֶם לְתַת לָבָם אֶל קִדְשַׁת הַמִּצּוֹת, וְזוֹלַת זֶה הֵן נִכְשָׁלִים שְׂמוּכָרִים חֲמֵץ לְעֶרְלִים שְׂאִינָם מוֹכְרִים הַחֲמֵץ כְּרֵאוּי, וְאִין מְכִירְתָן שׁוּהָ כְּלוּם, וְכֹל זֶה הוּא בְּגֵרָם שֶׁהֵם לְהוֹטִים אַחַר גְּרוֹנָם וְשִׁרְיוֹת לָבָם.

וְלָבֵן צָרִיף לְהִיּוֹת מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים, עֲדַת עִם קִדְשׁ, שֶׁכֵּל עֲנִינָם וְכֹל מַעֲשֵׂיהֶם צָרִיכִין לְהִיּוֹת בְּצִדֵּק וּבְהַשְׁכָּל וּבִדְעַת, בְּקִדְשָׁה וּטְהָרָה וּבְאִימָה וּבִירְאָה, לְטַהַר אֶת הַנַּשְׁמָה, וְלֹא יִכּוֹן לְהִנָּאת הַגּוּף. וּבִפְרָט בְּעֶסֶק מִצּוֹת הַחֵג הַזֶּה אֲשֶׁר הֵמָּה עֲסוּקִים, וַיֵּשׁ בּוֹ אֶסוּר כָּרַת.

סדר הלימוד ליום **טו אב** [יום 310 בשנה]

המטריח עצמו בהכנת חג הפסח, הורג את המזיקים

ג. וַיֵּשׁ קִבְלָהּ בְּיָדֵי, כֹּל טָרַח שְׂאָדָם מְטָרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְכַבוֹד יוֹם טוֹב שֶׁל פֶּסַח, וְהוּא עֵיף וְיִגַּע בְּהַטְרַח, אֲזִי בְּעֶסֶק זֶה הוּא הוֹרֵג כֹּל הַמְּזִיקִים הַנִּקְרָאִים "נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם", וְהַעוֹסֵק בְּטְרִדַת הַמִּצּוּהָ שֶׁל יְמֵי הַפֶּסַח, הוּא מְתַקֵּן הַתְּקוּן שֶׁל הוֹצָאת שְׂכַבַת זֶרַע לְבִטְלָהּ, וְהַלֵּב יוֹדַע מִמֶּת נַפְשׁוֹ, שֶׁכִּמְעַט אֶחָד מֵאַתְּנוֹ לֹא נִצּוֹל מִחֲטָא זֶה, עַל כֵּן מְטִיל עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְתַקֵּן מֵאֵי דְאַפְשָׁר, וְהִ'

בָּרַב רַחֲמֵי וַחֲסָדָיו יִקְבַּל מַחְשָׁבוֹת טוֹבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל
עֲמוֹ וַיִּמְהַר עָלֵינוּ לְגַאֲלָנוּ.

לטבל בערב יום טוב לכבוד החג

ד. וַחֲיֵב כָּל אָדָם לְטַהֵר עֲצָמוֹ בְּרִגְלָל (ראש השנה טז עמוד ב),
זֶהוּ וַדָּאֵי אֵין הַפְּרוּשׁ שְׂיִטְהַר עֲצָמוֹ בְּרִגְלָל מִמַּשׁ דְּוָקָא,
אֶלָּא צְרִיךְ לְטַהֵר עֲצָמוֹ קֳדָם כְּנִיסַת הַרְגֵּל, כְּדֵי שְׂיִקְבַּל
הַרְגֵּל בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, וְסוּד הַרְגֵּל הוּא קִדְשַׁת הַשֵּׁם
הַיְיָ בְּמִלּוּאוֹ עוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן ע"ב כְּזֶה: יו"ד, ה"י, ו"ו,
ה"י, וְשֵׁם אֱהִי"ה עוֹלָה בְּמִסְפַּר קס"א, וְקס"א וְע"ב הֵן
גִּימַטְרִיא "רִגְלָל", וְזֶהוּ הַסוּד שְׂיִטְהַר שְׁנֵי שְׁמוֹת קְדוּשִׁים,
שֶׁהֵן קִדְשַׁת הַרְגֵּל.

וְהָרַב הָאֲר"י ז"ל כָּתַב (שער הפונות, ענין השנויים שבין שבת ליום
טוב, דף עח), שֶׁבִשְׁעַת הַטְּבִילָה יִכּוֹן לְקַבַּל הָאֲרוֹת
שְׁנֵי שְׁמוֹת אֱהִי"ה הַיְיָ, כִּי זֶהוּ הַסוּד שְׂחֵיב אָדָם
לְטַהֵר עֲצָמוֹ בְּרִגְלָל, וְאֵם הוּא זָקֵן אוֹ חָלֵשׁ אוֹ חוֹלָה, לֹא
יִסְכֵּן נַפְשׁוֹ בְּמִצְוָה זוֹ, כִּי אֵין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָפֵץ
שְׂיִבּוֹאוֹ בְּנֵי אָדָם לִיְדֵי סִכְנָה, אֶלָּא יוּכַל לְטַהֵר עֲצָמוֹ
בְּתַשְׁעָה קַבִּין בְּמִים שְׂאוּבִין אוֹ יֶרֶחַץ גּוּפוֹ מִחֲגוּרָה
וּלְמַטָּה, וְגַם זֶה יִקְבַּל בְּרִצּוֹן לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְאַחַר כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם לְעַסֵּק בְּהִלְכוֹת פְּסַח בְּתוֹרָה מֵאֵי
דְּאִפְשָׁר.

מצוה לרחץ גופו במים חמין קדם שיטבל לכבוד החג

ה. וְהָרַב הַגְּאוֹן מוֹרְנוֹ הָרַב רַבִּי יִשְׁעִיָּה סג"ל בְּסִפְּר "שְׁנֵי
לוֹחֹת הַבְּרִית" כָּתַב: קֳדָם הַטְּבִילָה מִצְוָה לְרַחֵץ גּוּפוֹ

בַּחֲמִין, וּבְכָל עָרֵב יוֹם טוֹב נִכּוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן, וּבִפְרָט בְּעָרֵב פֶּסַח, כִּי בַהֲיֹוֹת זֶה הָעֲנִין מְבֹאֵר בְּזֹהַר וַיִּקְרָא (דף צה עמוד ב), שְׁבִיּוֹם י"ד בְּנִיטוֹן כְּשֶׁמְבַעְרִים הַחֲמִץ בְּשֶׁרְפָה, יִכּוֹן כִּי אֲזֵה הוּא בֶן חוֹרִין, וְהוּא יֵצֵא מִשְׁעֶבֶד הַיֵּצֵר הָרָע שֶׁהוּא הַשָּׂטָן, הַמּוֹשֵׁל עָלֵינוּ בְּגָלוֹת הַמֵּר הַזֶּה, וְעַתָּה בְּשֶׁרְפַת הַחֲמִץ, מוֹרָה שְׂיָבֵעַר גַּם הַיֵּצֵר הָרָע מִהָעוֹלָם, וְאֲנַחְנוּ נִהְיֶה כְּלָנוּ קְדוֹשִׁים וּבְתוֹכֵנוּ ה', וְכָל הַקְּלָפוֹת וְהַרְשָׁעָה כְּלָה יִתְבַטֵּל מִהָעוֹלָם, וְאֲזֵ "יְהִיֶה ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד" (זְכָרְיָה יד ט).

סדר הלימוד ליום **טז אב** [יום 311 בשנה]

כְּשֶׁמְבַעַר אֶת הַחֲמִץ יוֹצֵא מִשְׁעֶבֶד הַיֵּצֵר הָרָע

וּלְבָן הַבַּעוּר חֲמִץ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בְּנִיטוֹן, שְׂאֵז הַלְּבָנָה בְּמִלּוּאָה, וְאֵין לְקָלְפוֹת שׁוֹם שְׁלִיטָה עַל הַתִּינּוֹקוֹת, שְׂרוֹצִין הַקְּלָפוֹת לְעוֹרֵר דִּין עָלֵיהֶם בְּחֻלִּי הַנִּכְפָּה בַּר מִנָּן, כִּיּוֹן שֶׁהַלְּבָנָה הִיא בְּמִלּוּי, מֵה שְׂאֵין כֵּן כְּשֶׁהַלְּבָנָה הִיא בְּחֶסְרוֹנָה, אֲזִי יֵשׁ שְׁלִיטַת הַקְּלָפוֹת לְהַיֵּצֵר לַתִּינּוֹקוֹת בְּחֻלִּי הַנִּזְכָּר לְעֵיל, וְלָכֵן כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית א יד): "יְהִי מְאֹרֶת בְּרִקִיעַ" – חֶסֶר וַי"ו, וְלֹא כְּתִיב 'מְאֹרוֹת' בְּוַי"ו, וְלָכֵן צְרִיךְ הָאָדָם לְכַוֵּן בְּשַׁעַת הַבַּעוּר, שֶׁהוּא נֶעֱשֶׂה בְּכַח גָּמוּר וְגוֹבֵר עַל הַקְּלָפוֹת.

מְנַהֵג יָפֵה לְשֶׁרֶף עֲצֵי הַהוֹשַׁעְנָא עִם הַחֲמִץ

ו. וְלָכֵן רְאִיתִי מְנַהֵג יָפֵה לְשִׁים עֲצֵי הַהוֹשַׁעְנָא עַל הָאֵשׁ שְׂשׁוֹרְפִין בּוֹ הַחֲמִץ, וַיֵּשׁ בּוֹ טַעַם כְּמוֹס, וְטַעַם הַנִּגְלָה

הוא כמו שפכתבו הפוסקים בכמה מקומות ודי"הואיל ואתעביד בהו מצוה חדא נעביד בו מצוה אחריתי", הכלל העולה, כי בעור חמץ מורה על החרות מסטרא אחרא. ואם פן חיוב גדול באותו הפעם שצריך לרחץ בחמין, כדרך השבויים היוצאים מבית השבי, מרחיצין אותן בחמין, ואחר כך יתעסק בעשית ובאפית המצות כדי להכניס עצמו בקדשה העליונה. ויעשה בשמחה ובחדוה המצות של מצוה לצרוך סדר ב' לילות, וזה יחוד להקדוש ברוך הוא ושכינתיה.

ח"ב לשמח בליל הפסח

בדאיתא בזהר ויקרא שם, וזה לשונו: ודי"בגין כך, ישראל קדישין מתקנין ליחוד הקדוש ברוך הוא ושכינתיה ביתא, כל ההוא יומא וכו', דהא בההוא לילה זונגא עלאה קדישא אתער ואשתכח, הדא הוא דכתיב (שמות יב מב): 'הוא הלילה הזה'.

ובהצעת השלחן והסבה שעושין, שמצירין ומיפין ההסבה כדרך כל מנהג ישראל הקדושים, עקר פונה צריך לתקן ההסבה לכבוד הקדוש ברוך הוא ושכינתיה, ועל פן חלילה וחלילה לתקן ההסבה על ידי

רכד) פרוש בלשון קדש:

משום שנעשה בהם מצוה אחת נעשה בהם מצוה אחרת.

רכה) פרוש הזהר בלשון קדש:

לכן ישראל קדושים מתקנים בית ליחוד הקדוש ברוך הוא ושכינתו, כל יום ארבעה עשר בניסן, מפני שבלייל פסח מתעורר זוג עליון וקדוש, וזה שכתוב: "הוא הלילה הזה".

שפחה נכרית, כי אם דוקא ישראלית, ומה טוב מאד על ידי ישראלית הטהורה מטמאת הנדה, ומכל שכן שיותר טוב על ידי בתולה ישראלית שלא ראתה נדה עדן, פשיטא שהוא טוב ומשבח יותר.

סדר הלימוד ליום יז אב [יום 312 בשנה]

ז. ואיתא בזהר פרשת ויקרא (שס): רבי דבאי למחדי בההוא לילה, בגין דחדותא משתכח לעלא ותתא, ועל כן צריך לומר שירות ותשבחות של אותו הלילה בשמחה ובגילה, ולא להראות שום לב רגז, וכן מזהיר הזהר בכמה מקומות (חלק ב דף מ: רב): רבי דחיובא הוא על בר נש לאשתעי ביציאת מצרים, ובההוא ספורא, כונס הקדוש ברוך הוא לכל פמליא דיליה ואומר להו: זילו ושמעו ספורא דשבחא דקא חדאן ברזא דפרקנא דמאריהון. כדין אתין ואודין ליה להקדוש ברוך הוא על

רכו פרוש הזהר בלשון קדש:

שצריך לשמוח בליל חג פסח, מפני שהשמחה מצויה למעלה ולמטה.

רכז פרוש הזהר בלשון קדש:

שחיוב על בן אדם לספר ביציאת מצרים, ובזמן ספור יציאת מצרים אוסף הקדוש ברוך הוא את כל הפמליא שלו ואומר להם: "לכו שמעו ספור השבח, שבני שמחים בסוד הגאולה של רבונם". אז באים כלם לפני הקדוש ברוך הוא ומודים לו על כל הנסים והגבורות, וכל פמליא של מעלה מודים לו על העם הקדוש שיש לו בארץ, השמחים בשמחת הגאולה של אדונם. אז מוסיף כח וגבורה למעלה, וישראל נותנים, כפיכחול, כח לאדונם בספור יציאת מצרים, וכל העולמות יראים מפני הקדוש ברוך הוא.

כָּל אוֹתָן נִסִּין וּגְבוּרָן, וְכָל פְּמִלְיָא דְלַעֲלָא אוֹדָאן לִיהַ עַל עֲמָא קַדִּישָׁא דְאִית לִיהַ בְּאַרְעָא, דְחִדָּאן בְּחִדְוָה דְפְרָקְנִיָה דְמֵאַרְיֵהוֹן, כְּדִין אֲתוּסְף חִילָא וּגְבוּרָתָא לְעֲלָא, וְיִשְׂרָאֵל בְּהֵהוּא סְפוּרָא יְהִיבִין חִילָא לְמֵאַרְיֵהוֹן, וְכָל הָעוֹלָמוֹת דְחִלִּין מִקַּמֵּיהַ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא". הַנֶּךְ רוֹאֵה גְדֹל הַשֶּׁבַח שֶׁל סְפוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם.

מִצְוֹת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה לְזֵכֶר הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

ח. עַל כֵּן יִרְאֶה לְאֹמֵר הַהֲגָדָה בְּמִתּוֹן וְלֹא לְאֹמְרוֹ בְּמֵהִירוֹת, וְאֵל יִהְיֶה דוּמָה עָלָיו לְמִשָּׂא, חֶסֶד וְשָׁלוֹם. וְדַע לָךְ, כִּי מִצְוֹת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה לְהִיּוֹת לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְזִכְרוֹן תְּמִיד כָּל יְמֵי חַיָּיו, הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ, וּבְהִגִּיעַ יוֹם זֶה, מְחַיֵּב לְסַפֵּר חֲסֵדֵי ה' לְבָנָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכֶּתוּב (שְׁמוֹת יג ח): "וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא וְגו'".

וְעַל זֶה בָּא עָלֵינוּ הַמִּצְוָה שֶׁל סְפוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה וּבְכָל דוֹר וְדוֹר בְּלִיל פֶּסַח, כִּי בְזִכּוֹת זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִפְרֹשׁ כְּנַפְיֹו תְּמִיד עָלֵינוּ לְהַצִּיל אוֹתָנוּ בְּכָל הַמְקוֹמוֹת וּבְכָל הַדְרָכִים, וְיַעֲשֵׂה לָנוּ נְסִים וּנְפִלְאוֹת. אֲבָל מִי שֶׁהִגְדָּה דוּמָה עָלָיו לְמִשָּׂא וְאוֹמֵר בְּעַל כְּרַחוּ אוּ בְּעֲצָלוֹת וּבְלֵי שְׂמֻחָה וְכוּנַת הַלֵּב, אֲזִי אֵינוֹ זוֹכֵה לְהַעֲשׂוֹת לוֹ נֶס כְּשֶׁהוּא בְּמָקוֹם הַסְּכָנָה. וְהֵנָּה קִצְרָתִי בְּעֵנִין זֶה, וְעֵין בְּאַרְיֵהוֹת בְּסַפֵּר "שְׁנֵי לַוְחוֹת הַבְּרִית" (חֶלֶק ב מַסַּכַת פְּסָחִים).

וּבְהִגִּיעַ לוֹמֵר (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח): "מַעֲשֵׂה בְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי עֲקִיבָא" - יְכוּן לְמָה שֶׁכָּתַב הָאֶר"י ז"ל (פְּרִי עֵץ

חיים, שער חג המצות, פרק ז), שִׁישׁ לְמַעַלָּה שׁׁע נְהוֹרִין הַבָּאִים מִב' שְׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל (מִיכָה ז יח): "מִי אֵל כְּמוֹךָ נוֹשֵׂא עוֹן וְעוֹבֵר עַל פְּשַׁע" וְגו', וְשֶׁל (שְׁמוֹת ל ד): "ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן", כִּי ב' פְּעָמִים אֵל כְּזֶה: אֶלְף לְמַד בְּמִלּוּאָם, הֵן גִּמְטְרִיא שׁׁע, וְשׁׁע נְהוֹרִין אֵלוֹ מְקַבְּלִין נְשִׁמוֹת בְּעֲלֵי תוֹרָה, שְׁלוֹמְדֵין תוֹרָה לְשֵׁם שְׁמַיִם וְהֵם בְּעֲלֵי יִרְאָה, וְאֵז מְאִירִים עַל רֵאשִׁים שׁׁע נְהוֹרִין הַנְּזַכְּרִים, וְעוֹד מ"ה כְּמִנְיַן שֵׁם הַיּוֹי"ה בְּמִלּוּאָה כְּזֶה: יו"ד, ה"א, וָא"ו, ה"א, וּמ"ה נְהוֹרִין בְּאֵין לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים מִצַּד הַיִּרְאָה שְׁלָהֶם, וּבִדְאֵי תַנְאִים וְאִמּוֹרָאִים הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ מְשַׁלְּמִים בְּתוֹרָה וּבִירְאָה.

וְאֵל זֶה מְרִמְזוֹ תְּבוֹת מ"ה שׁׁע, שֶׁהֵן בְּהַפּוּךְ אֶתְוֹן "מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי עֲקִיבָא" וְכו'. כִּי מַעֲשֵׂה הֵן אוֹתוֹת מ"ה שׁׁע נְהוֹרִין, שְׁיִאִירוּ עָלֵינוּ בְּזִכּוֹת הַתַּנְאִים וְאִמּוֹרָאִים.

סדר הלימוד ליום יח אב [יום 313 בשנה]

להגביה את הכוס קדם אמירת "והיא שעמדה"

מ. וְדַע עֲנִין גְּדוֹל כְּתַב הָאֶר"י ז"ל (סדור רבי אשר דף שז), כְּשִׁמְגִיעַ בְּאִמִּירַת הַהֲגָדָה לְ"וְהִיא שְׁעֵמְדָה לְאִבּוֹתֵינוּ" וְכו' עַד תַּבַּת "וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם", יִגְבִּיָּה הַכּוֹס כְּשִׁיתְחִיל לומר "וְהִיא שְׁעֵמְדָה", דְּתַבַּת "וְהִיא" קָאֵי אֲשַׁכְּנָה, שֶׁהִיא תָּמִיד עִמָּנוּ בְּגִלוּת, וְאִמּוֹת הָעוֹלָם וְהַשְּׁטָן עוֹמְדִים לְכַלּוֹתֵנוּ בְּגִזְרוֹת קָשׁוֹת, וְהַשְּׁכִינָה עִמָּנוּ

לְבַלְתִּי לְהִיּוֹת כְּלִים, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, עַל יְדֵי צָרוֹת וּגְזֵרוֹת
שֶׁמִּבְקָשִׁין לַעֲשׂוֹת רְעָה עִמָּנוּ.

מִשֶּׁה רַבְּנֵנוּ הֵרַג אֶת הַמְּצָרִי עַל יְדֵי אֲמִירַת שֵׁם

י. וְעוֹד דַּע עֲנִינְךָ נִכּוֹן לְפִי דַעְתָּנוּ, כִּי לְפִי הַנְּרָאָה, בַּעֲת
שֶׁהֵרַג מִשֶּׁה רַבְּנֵנוּ אֶת הַמְּצָרִי, זֶה הִיָּה הַתְּחִלַּת מַפְלָה
וּנְפִילַת מְצָרִים, וּמֵאֵז הַתְּחִיל לְהַתִּישׁ כַּח שֵׁר שֶׁל מְצָרִים,
כִּי הָרַב הָאָרִ"י ז"ל כָּתַב בְּכַתְּבֵיו (לקוטי תורה דף נה, שער
הפוסקים דף כו) דַּמִּשֶּׁה רַבְּנֵנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, הֵרַג לְמְצָרֵי בָּשָׂם
אֶחָד מִן ע"ב שְׁמוֹת, וְהוּא שֵׁם הַנִּקְרָא יכ"ש וְיוֹצֵא
מִפְּסוּק (שְׁמוֹת ב יד): "מ"י שְׁמ"ךְ לְאִי"ש שֵׁר וְשׁוֹפֵט", כִּי
הַשֵּׁם הַזֶּה הוּא מְשֻׁפָּל וְנוֹקֵם עַל מְצָרִים, וְעַל שֵׁם זֶה רָמַז
דְּוֹד הַמֶּלֶךְ (תהלים טז): "שְׁפֹטֵנִי י"הו"ה כְּ"צַדִּיק" - שְׁרוּמֵז
בְּרֵאשֵׁי תְבוֹת שֵׁם יכ"ש. וּבְהִיּוֹת כִּי עָלִינוּ חַיִּיב לְסַפֵּר
בִּיצִיאַת מְצָרִים, עַל כֵּן נִרְאָה לִי, דְּשֵׁם זֶה הוּא מְרָמֵז
בְּרֵאשֵׁי תְבוֹת שֵׁל (שְׁמוֹת יב מב): ל"ל שְׁמוֹרִים שֶׁהוּא
גִּימְטְרִיאָ שֵׁם יכ"ש.

וְלִיל זֶה נִקְרָא "לִיל שְׁמוֹרִים", לְפִי שֶׁהוּא מְשֻׁמֵּר מִן
הַמְּזִיקִים (פְּסָחִים קט עמוד ב), וְלִכֵּן אֵין אָנוּ קוֹרִין
קְרִיאַת שְׁמַע בְּלִיל זֶה, לְהֵרָאוֹת שְׁאָנוּ מְאֻמֵּינִים בְּהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יִשְׁמַר אוֹתָנוּ מִכָּל הַמְּזִיקִים וּפְגָעִים בְּב'
לִילוֹת דְּפֶסַח, בְּאֲשֶׁר שֶׁהַשֵּׁם הַנּוֹזֵכֵר לְעִיל, הוּא מְכַנִּיעַ כָּל
עוֹשֵׂה רְשָׁעָה, וְלִכֵּן חַיִּיב עָלִינוּ רַק לְהֵרְבוֹת בְּסִפּוּר יְצִיאַת
מְצָרִים, וְכָל הַמְּרַבֵּה לְסַפֵּר, הָרִי זֶה מְשַׁבַּח, מוֹרֵי וְרַבֵּי
מוֹרְנוּ הָרַב רַבֵּי יוֹסֵף ז"ל (יסוד יוסף פָּרָק פד - פה).

סדר הלימוד ליום יט אב [יום 314 בשנה]

פְּרָשָׁת רֵאָה

א. דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר (תהלים פד, ד): "גַּם צְפוּרַם מְצָאָה בֵּית וְדָרוֹר קֵן לָהּ" וְגו', בְּוִדְאֵי לֹא לְחִנָּם אָמַר דָּוִד כֵּן, וְלֹא עַל סֵתֶם צְפוּרַם אָמַר הַכִּי, דְּמֵאֵי רְבוּתָא אֵיכָא, [פְּרוּשׁ: אָמַר כֵּן, כִּי מֵה חֲדוּשׁ יֵשׁ] שְׁצְפוּרַם מְצָאָה בֵּית, וְצְפוּרַם דָּרוֹר מְצָאָה קֵן לָהּ?

אָבֵל הָעֵנִיָּן הוּא מְבֹאֵר בְּזֵהָר פְּרָשַׁת בְּלֶק (דף קצו עמוד ב), וְכִי הָעוֹלָמוֹת וְחֲדָרִים שְׂיֵשׁ לְמַעְלָה בְּגַן עֵדֶן אֲשֶׁר הַצְּדִיקִים יוֹשְׁבִים שָׁם, מְסֻדְרִים בְּתֵלֶת שׁוּרִין, וְכִהְנֵה שׁוּרִין יֵשׁ חֲדָרִים וְהִיכְלוֹת מְלֵאִים צְדִיקִים, אֲשֶׁר עֲלִיהֶם נֹאמַר (ישעיה סד ג): "עֵינַן לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ",

רכח) פְּרוּשׁ הַזֵּהָר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

כִּי הָעוֹלָמוֹת וְחֲדָרִים שְׂיֵשׁ לְמַעְלָה בְּגַן עֵדֶן אֲשֶׁר הַצְּדִיקִים יוֹשְׁבִים שָׁם, מְסֻדְרִים בְּשֵׁלֶשׁ שׁוּרוֹת, וּבְאֵלוֹ הַשׁוּרוֹת יֵשׁ חֲדָרִים וְהִיכְלוֹת מְלֵאִים צְדִיקִים, אֲשֶׁר עֲלִיהֶם נֹאמַר: "עֵינַן לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ", וְהַצְּדִיקִים יוֹשְׁבִים בְּכַבּוֹד וּגְדֻלָּה וְעֶטְרוֹתֵיהֶם בְּרֵאשִׁיהֶם, וּבֵין אֵלוֹ שׁוּרוֹת, שָׁם מְטִילִים נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים אֲשֶׁר עֵדֶן לֹא זָכוּ כָּל כֵּף כִּמוֹ אוֹתָם הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם יוֹשְׁבֵי עַל מְקוֹמָם, אָכֵן גַּם הַטִּיּוֹל אֲשֶׁר מְטִילִים בֵּין הַשׁוּרוֹת, הוּא לָהֶם לְעֵנֵג גְּדוֹל וְיֵשׁ לָהֶם נַחַת רוּחַ, וְעֲלִיהֶם נֹאמַר: "גַּם צְפוּרַם מְצָאָה בֵּית" - אֵף שֶׁהֵם בֵּין הַשׁוּרוֹת, אֵף עַל פִּי כֵן מְצָאוּ גַם שָׁם בֵּית וּמְקוֹם מְנוּחָה מְעֻנָּג זֶה, וְמֵה שְׁקָרָאָם "צְפוּרַם" הוּא שְׁבִשְׁבִיל שְׁבַחְדָּשׁ נִיסָן הַצְּפָרִים מִתְחִילִין לְצַפְצֹף, כֵּן בְּגַן עֵדֶן הַנְּשֻׁמוֹת מִתְלַבְּשִׁים בְּדַמוֹת צְפָרִים בְּחֲדָשׁ נִיסָן, וּבְכָל בְּקוֹר וּבְקוֹר הֵם מְצַפְצְפִים צְפָרִים, וְהַצְּפָצוּף הַזֶּה, הוּא שְׁבַח לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתַפְלָה עַל חַיֵּי בְּנֵי הָאָדָם, מִפְּנֵי שְׁבִימִים אֵלוֹ, עִם שְׂרָאָל כְּלוֹ מִתְעַסְקִים בְּמַצּוֹת וְעוֹשִׂים רְצוֹן קוֹנֵם.

והצדיקים יושבים ביקר וגדלה ועטרתיהן בראשיהם, ובין הני שורות, שם מטילין נשמות הצדיקים אשר עדין לא זכו כל כך כמו אותן הצדיקים שהם יושבין על מקומם, אכן גם הטיול אשר מטילין בין השורות, הוא להם לענג גדול ויש להם נחת רוח, ועליהם נאמר: "גם צפור מצאה בית" - אף שהן בין השורות, אפלו הכי מצאו גם שם בית ומקום מנוחה מהאי ענג, ומאי דקרָאן "צפור" הוא שבשביל שבחדש ניסן הצפרים מתחילין לצפצף, כן בגן עדן הנשמות מתלבשים בדמות צפרים בחדש ניסן, ובכל בקר ובקר הם מצפצפים כצפרים, והאי צפופא, שבחא דקדשא בריך הוא הוא וצלוחא על חיי בני נשא, בגין דאלין יומין, ישראל כלהו מתעסקין במצוות ועבדין פקודין דמארי עלמא.

מי שזוכה להעמיד בנים תלמידי חכמים, זוכה להיכלות גבוהים יותר מן הצדיקים

רב **יאנון** צדיקים דיתבי לגו בהיכלין טמירין, דאתמר עליהון: "עין לא ראתה". ונקראים "דרור",

רבט) פרוש הזהר בלשון קדש:

ואותם צדיקים היושבים בפנים בהיכלות נסתרים, שעליהם נאמר: "עין לא ראתה", הם נקראים "דרור", שיש להם דרור וחרות מכל, והם "קן לה" - כל אחד מיחד לבוא למדורו המוכן לו בגן עדן. ואם תאמר: במה זכו אותם הצדיקים, שיושבים בפנים בהיכלות הנסתרים, יותר מאותם צדיקים שמטילים בין השורות? לזה אומר: "אשר שרתה אפרוחיה את מזבחותר ה' צבאות" - פרוש, אותם הצדיקים שבהיכלות נסתרים, גרמה להם הזכות שזכו להעמיד בנים תלמידי חכמים, העוסקים בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה, שהוא נגד שני מזבחות שבמקדש.

דְּאִית לְהוּן דְּרוּר וְחֲרוּת מְכֻלָּא, וְאַנּוּן "קֵן לָהּ" - מִיָּחַד לְבוּא לְמַדּוּר, כְּמוֹ קֵן מִתְקֵן וּמוּכָן הֵיטֵב. וְאִי תִימָא: בְּמֵאֵי זְכִין אַנּוּן צְדִיקִים, דִּיתְבִּין לְגוּ בְּהִיכְלִין טְמִירִין, יוֹתֵר מֵאַנּוּן צְדִיקִים שְׂבִין הַשּׁוּרוֹת? לָזֶה אָמַר (תְּהִלִּים פד שם): "אֲשֶׁר שָׁתָה אֶפְרוּחֶיהָ אֶת מִזְבְּחוֹתֶיהָ ה' צָבָאוֹת" - פְּרוּשׁ, אַנּוּן דְּבְהִיכְלִין טְמִירִין, גְּרַם לָהֶם אֲשֶׁר זָכוּ לְהַעֲמִיד בְּנִים תַּלְמִידֵי חֻכְמִים, הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וּבַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פִּה, שֶׁהוּא נֶגֶד שְׁנֵי מִזְבְּחוֹת שֶׁבְּמִקְדָּשׁ.

יְלוּתָלַת זְמַנִּין בְּשִׁתָּא, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֵי לְאַשְׁתַּעֲשַׁעא בְּהִנָּךְ צְדִיקָא, וּפְתַחִין לְהוּ הִיכְלָא חַד, דְּתַמְן עוֹשִׁין עֲטוּרוֹת לְעֵטֵר בְּהֶם מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ לְעֵתִיד לְבוּא.

סדר הלימוד ליום כ אב [יום 315 בשנה]

כָּל הַמְּלָאכּוֹת שֶׁל אֶפְיַת הַמִּצּוֹת יֵהִיוּ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵלִים וְהִנֵּה נִזְכָּר לְעִיל, דְּבַחְדָּשׁ זֶה כָּל יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִים בְּמִצּוֹת: לְבַעַר חֻמְץ וְהַגְעֵלָה וּלְבוּן וְהַדָּחָה וְעֲרוּי וּבְדִיקוֹת חֻטִּין בְּנִפְהָ וְהַטְחִינָה וְהַלִּישָׁה וְהַעֲרִיכָה וְהַרְקוּד וְהָאֶפֶיָה, וְהַסֵּק הַתְּנוּר - כָּל עֵסֶק נֶחֱשָׁב לְמִצְוָה מִיַּחַדָּת, וְעַל כֵּן יִשָּׂר וְכָשֵׁר שְׂלָא לְעֲשׂוֹת שׁוּם מְלָאכָה מְּלָאכּוֹת הַנִּזְכָּרִים עַל יְדֵי עֲרֵלִים כִּי אִם עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵלִים

(ל) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קַדְשׁ:

וְשִׁלְשׁ פְּעֻמִּים בְּשָׁנָה, רוּצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְּדִיקִים, וּפּוֹתְחִים לָהֶם הִכָּל אֶחָד, שְׁשֵׁם עוֹשִׂים עֲטוּרוֹת לְעֵטֵר בְּהֶם מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ לְעֵתִיד לְבוּא.

ובהיות כן ראוי להדר אחר עשיית המצוות בחדש הזה, וכל הירא לדבר ה' יחשב בעין שכלו, איך לחדש איזה דבר תורה, כי גם זה נכלל בדברים קדושים של מאמר הנזכר, שבחדש זה מתעסקים במצוות. ושפיר מתפרש הכתוב (שמות יב ב): "החדש הזה לכם" - לטהר נפשותיכם.

אם אינו יוצא ידי חובתו במצות צדקה, הקדוש ברוך הוא דן את העולם על התבואה שנתן בשנה שעברה

וצריכין לתן צדקה ופרנסה לעניים, כי בפסח נדונים על התבואה (ראש השנה טז עמוד א), ואיתא בזהר חדש פרשת בראשית (דף יח עמוד ב): ולא בפסח נדונים על התבואה. ופריך: מאי קא משמע לן? אמר רבי יצחק: על התבואה ממש, דאמר רבי יצחק: בשנה שעברה נתן להם הקדוש ברוך הוא תבואה כדי ספוקא לעלמא, והנה כשרואה הקדוש ברוך הוא שהבריות לא יצאו ידי חובתן בעשיית הצדקה נגד השפע הטוב שנתן להם הקדוש ברוך הוא בתבואה, והבריות לא נתנו מעשר כהגון, ולא יהבי מניה למסכנא כהגון וליתמי ולא למנה - כד אתיא פסח,

רלא) פרוש הזהר בלשון קדש:

בפסח נדונים על התבואה. ומקשה: "מה מלמדנו?" אמר רבי יצחק: "על התבואה ממש", שאמר רבי יצחק: "בשנה שעברה נתן הקדוש ברוך הוא תבואה לפי צרך העולם, והנה כשרואה הקדוש ברוך הוא שהבריות לא יצאו ידי חובתם בעשיית הצדקה כנגד השפע הטוב שנתן להם הקדוש ברוך הוא בתבואה, והבריות לא נתנו מעשר כהגון, ולא נתנו מזה לעני כהגון וליתומים ולא למנות - כשבא פסח, דן הקדוש ברוך הוא לכל העולם על התבואה שנתן להם בשנה שעברה".

דַּאִין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל עֲלָמָא עַל הָהוּא תְּבוּאָה
 דִּי־הֵיב לְהוּ בִּשְׂמָא דִּעְבְּרָה.”

עַל כֵּן יִתְבוּנָן הָאָדָם הַיֵּטֵב בְּכָל חֲדָשׁ נִיסָן, אִם יֵצֵא יָדָי
 חוֹבְתוֹ הַיֵּטֵב בְּמִצְוָה שֶׁל צְדָקָה נֶגֶד הַהִשְׁפָּעָה שֶׁקִּבַּל
 מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשָׁנָה שֶׁעָבְרָה. וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה
 מְטָל עַל רַאשֵׁי עַדְת עִם קֹדֶשׁ לְהִתְבוּנָן הַיֵּטֵב עַל הַשָּׁנָה
 שֶׁעָבְרָה, וּמְכַל שְׂכָן עַל הַשָּׁנָה הַבָּאָה, בְּפֶרֶט לְצַרְךָ חַג
 הַגְּדוּל הַקְדוּשׁ כְּמוֹ חַג הַפֶּסַח, שֶׁצָּרִכִי הָעוֹלָם הֵן מְרַבִּים,
 וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׂוִים הֵן בְּתַקְוָה הַנֶּס - עָנִי וְעָשִׁיר יַחְדָּו,
 מַחְיָבִים בְּמִצְוֹת וּמְרוּר וְד' כּוֹסוֹת וְשָׂאָר צָרִכִי יוֹם טוֹב.

סדר הלימוד ליום **כא אב** [יום 316 בשנה]

ובוא וְרָאָה מָה שֶׁכָּתֵב הַזֹּהָר פְּרֻשֶׁת בְּשַׁלַּח (דף סא עמוד א),
 עַל הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׂגָחַת עֲנִיִּים וְאַבְיוֹנִים: וְלִבְאֵמֶר
 רַבִּי חִיא: תַּמְהֵנָּא עַל הָאֵי קָרָא (תהלים סט לד): "כִּי שׁוֹמֵעַ
 אֶל אֲבִיוֹנִים ה' ", וְכִי אֶל אֲבִיוֹנִים שׁוֹמֵעַ וְלֹא לְאַחֲרָא?
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: בְּגִין דְּאַבְיוֹנִים קְרוּבִין הֵן יוֹתֵר לְמַלְכָּא,

לב) פְּרוּשׁ הַזֹּהָר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

אָמַר רַבִּי חִיא: "תַּמָּה אֲנִי עַל הַפְּסוּק: 'כִּי שׁוֹמֵעַ אֶל אֲבִיוֹנִים ה' - הָאֵם
 רַק אֶל הָאֲבִיוֹנִים שׁוֹמֵעַ ה' וְלֹא אֶל אַחֲרִים?" עָנָה רַבִּי שְׁמַעוֹן: "הַפְּסוּק
 אוֹמֵר כֵּן, מִשּׁוּם שֶׁהָאֲבִיוֹנִים קְרוּבִים יוֹתֵר אֶל ה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: 'לֵב נִשְׁבֵּר
 וְנִדְכָּה אֲלֻקִּים לֹא תִבְזֶה'. אֵין לָךְ בְּעוֹלָם שְׁבוּר לֵב כְּעִנִּי". עוֹד אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי: "בּוֹא וְרָאָה: כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם מִתְרַאִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בַּגּוֹף וּבַנְּפֶשׁ; וְאִלוֹ הָעִנִּי, שְׂגוּפֵי שְׁבוּר, מִתְרַאִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּנַפְשׁוֹ בְּלִבְד, לְלֹא לְבוֹשׁ הַגּוֹף; וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קְרוּב לְנַפְשׁ יוֹתֵר
 מֵאֲשֶׁר לְגוֹף".

דְּכַתִּיב (שם נא יט): "לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִכְזֶה",
וְלִית לָךְ בְּעֶלְמָא דְאִיהוּ תְבִיר לְבָא כְּמִסְכְּנָא. וְאָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי: תָּא חֲזִי, כָּל אֲנוּן בְּנֵי עֲלְמָא אֲתַחֲזִין
קָמִיהּ קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּגוּפָא וְנִפְשָׁא, וּמִסְכְּנָא לָא
אֲתַחֲזִי אֲלָא בְּנִפְשָׁא בְּלַחֲדוּי, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרִיב
לְנִפְשָׁא יְתִיר.

רלג וּמִסְכְּנָא חַד הָוֵי בְּשִׁבְכוּתֵיהּ דְּרַבִּי יִיסָא, וְלֹא הָוֵי מֵאן
דְּאֲשַׁגַּח בֵּיהּ, וְהוּא הָוֵה אַכְסִיף (רוצֵה לומֵר,
שֶׁהָיָה בִּישׁוֹן גְּדוֹל). יוֹמָא חָדָא חָלַשׁ הָאֵי מִסְכְּנָא מִחֲמַת הַדַּחֲקָא.
עָאֵל לְגַבֵּיהּ רַבִּי יִיסָא, שְׁמַע חַד קָלָא מִן הַשְּׁמַיִם דְּאָמַר:
טִילְקָא, טִילְקָא, (פְּרוּשׁ, כִּי הִגְלַגַּל הוּא טִילְקָא. רוֹצֵה לומֵר, שֶׁהָעֲנִיּוֹת
הוּא גִלְגַּל הַחֲזוּר בְּעוֹלָם (שְׁבַת קנא עמוד ב)).

רלד וְהֵנָּה בְּזֵה הַמְּקוֹם אֲשֶׁר שָׁמָּה גִלְגַּל הַנְּשָׁמוֹת
הַפּוֹרְחוֹת, מֵאוֹתוֹ הַמְּקוֹם יִצְאָה בַת קוֹל

רלג) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

עֲנִי אֶחָד גַּר בְּשִׁכְנוֹתוֹ שֶׁל רַבִּי יִיסָא, וְאִישׁ לֹא עֶזֶר לוֹ, וְאֵלּוּ הוּא הַתְּבִישׁ
לְבַקֵּשׁ תְּמִיכָה. יוֹם אֶחָד הִתְעַלֵּף אוֹתוֹ עֲנִי מִחֲמַת הַרְעֵב. נִכְנַס רַבִּי יִיסָא
לְבַקְרוֹ, וְשָׁמַע בַּת קוֹל שֶׁקְרָאָה: "טִילְקָא! טִילְקָא!" (שֶׁהוּא גִלְגַּל הַחֲזוּר
בְּעוֹלָם, כִּי הָעֲנִיּוֹת הֵיא גִלְגַּל חֲזוּר).

רלד) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

וּמִמְקוֹם זֶה - גִּלְגַּל הַנְּשָׁמוֹת - אֲשֶׁר מִשָּׁם פּוֹרְחוֹת הַנְּשָׁמוֹת לְעוֹלָם, יִצְאָה
בַּת קוֹל וְאָמְרָה: "הֵנָּה נִפְשׁ הָעֲנִי פָּרְחָה וְהִגִּיעָה אֵלַי בְּטָרֵם יָגִיעַ יוֹמוֹ: "וַיִּי,
וַיִּי לְבָנֵי הָאָדָם, שְׁלֵא נִמְצָא אֶחָד מֵהֶם, שִׁידָאָג לְהַשִּׁיב אֶת נִפְשׁוֹ!"
מִיָּד הִשְׁקָה רַבִּי יִיסָא אֶת הָעֲנִי הַמִּתְעַלֵּף בְּמֵי גְרוּגְרוֹת וּבַתְרוּפוֹת - וְזָעָה
הַפְּרִשָׁה מִפְּנֵי הָעֲנִי, וְנִפְשׁוּ שְׁבָה אֵלָיו.
שְׁאֵלוּ רַבִּי יִיסָא, מָה אַרְעָ לּוֹ. הַשִּׁיב הָעֲנִי: "חֲזִיךְ רַבִּי, נִפְשִׁי יִצְאָה מִגּוּפִי,

וְאָמְרָה כֵּן: הָא נַפְשָׁא פְּרַחָה גְּבָאֵי, וְלֹא מְטוּ יוּמָא. וַיֵּי, וַיֵּי, לְבַנֵּי נָשָׂא, דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח בְּהוּ דִּיתִיב נַפְשִׁיה לְגַבִּיָּה. אַז שְׂדָא רַבִּי יִיסָא בְּפוּמִיָּה דְּהָאֵי מַסְכְּנָא מֵיָא דְּגַרְגְּרִין אַפּוּתָא דְּקוֹנָטָא (פְּרָשׁוּ הַמְּפָרְשִׁים, שֶׁנֶּתֵן לוֹ מִים שֶׁנִּתְבַּשְׁלוּ בּוֹ גְרוּגְרוֹת וְעוֹד עֲשׂוּבִים שֶׁל רְפוּאוֹת, שֶׁהָשׁוּתָה מִים שֶׁנִּתְבַּשְׁלוּ בָּהֶם אֵלּוֹ הַשְּׂרָשִׁים עִם הַגְּרוּגְרוֹת, גוֹרְמִים שֶׁחֹוּלָה מִזִּיעַ וּמִתְרַפָּא) אֲתַבְּקַע זַעְהָ בְּאֲנַפּוּי וְתַב רִוּחִיה לְגַבִּיָּה, לְכַתֵּר אֶתְאָ וּשְׂאִיל לִיָּה, אָמַר: חֲיִיָּה רַבִּי, נַפְשִׁי נִפְקַת מִנִּי, וּמְטוּ נַפְשָׁאֵי קַמִּיָּה כְּרַסִּיָּה דְּמַלְכָּא וּבְעִית לְמַהוּי תַּמָּן, אֶלָּא דְּבַעֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזַכָּאָה לָךְ וְאַכְרִיזוּ עֲלֶיךָ: זַמִּין הוּא רַבִּי יִיסָא לְסַלְקָא רִוּחִיה וּלְאַתְקַשְׂרָא בְּחַד אַדְרָא קַדִּישָׁא, דְּזַמִּין חַבְרִיא לְאַתְעָרָא תַּמָּן, וְהָא אֲתַקִּינוּ תְּלַת כְּרַסִּיא דְּקִמִּין לָךְ וּלְחַבְרָךְ, מַהֲהוּא יוּמָא הוּוּ מִשְׁגִּיחִין בֵּיה בְּנֵי נָשָׂא וְנִתְנֹנוּ לוֹ כְּדֵי צָרְכוּ.

סדר הלימוד ליום **כב אב** [יום 317 בשנה]

וְהִיא יְתוּ: מַסְכְּנָא אַחְרָא אַעְבַר קַמִּיָּה דְּרַבִּי יִצְחָק וְהוּא פְּלַג מְעָה כֶּסֶף בִּידוּי, אָמַר לִיָּה לְרַבִּי יִצְחָק: אֲשִׁלִּים

והביאו את נשמתו לפני פסא הכבוד, ורציתי להשאיר שם, אלא שהקדוש ברוך הוא רצה לזכותך במצוה, והכריזו עליך בשמים: 'עתידי רבי ייסא להחזיר לעני את נפשו, ובזכות זו עתיד להכלל בגרן המושב הקדוש, בה יתאספו החברים לחדש חדושי תורה'. הנה התקינו שלש פרסאות לכבוד מושב זה עבורך ועבור חבריך". מאותו יום כבר השגיחו בני העיר על עני זה וספקו לו כל צרכו.

רלה) פרוש הזהר בלשון קדש:

ועוד מעשה: עני אחד עבר לפני רבי יצחק, ובידו חצי מעה כסף. הוא בקש מרבי יצחק נדבה, כדי שיוכל לקנות כפר לחם עבורו ועבור בני

לִי וְלִבְנֵי וְלִבְתֵּי נַפְשָׁאִין, אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק: הָאִידָא אֲשֶׁלִּים נַפְשִׁיכוֹ, דְּהָא לֹא אֲשַׁתְּכַח גְּבָאִי רַק פְּלַג מְעָה? אָמַר לִיהָ הָאִי מְסַכְנָא: הָדָא אֲשֶׁלִּמְנָא בְּפִלְג אַחְרָא דְאִית לִי. אֲפָקִיָּה וְיִהִיב לִיהָ. אַתְחִזִּיאָו לְרַבִּי יִצְחָק בְּחֶלְמָא, דְּהוּהָ אַעֲבַר בְּשַׁפְתָּא דִּימָא רַבָּא וּבְעָאן לְמַשְׁדִּיהָ בְּגוּיָה, וְיִהִיב יְדֵיהָ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, דְּהוּא אוֹשֵׁיט יְדוּי לְקַבְלִיהָ, וְאִתִּי הָאִי מְסַכְנָא וְאֲפָקִיָּה וְאֲשַׁתְּזִיב. כִּד אַתְעַר, נָפַל בְּפוּמִיָּה הָאִי קָרָא (תְּהִלִּים מֵא ב): "אֲשָׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה'".

הַרְיִי לָךְ כַּמָּה אֲזֵהָרוֹת שְׁצָרִיכִין לְהִזְהַר בְּעֵנִיִּים. וּבִפְרֹט גְּבָאִי צְדָקָה צָרִיכִין לְרֵאוֹת לְקִנּוֹת חֲטִיִּים וְלִטְחֹן וְלִשְׁלַח הַקֶּמַח לְעֵנִיִּים, שְׂאֲזוֹ הִנְאָתָן קְרוּבָה, וְיִוֹתֵר שְׂכָר יֵשׁ לְהַגְבָּאִים כְּשִׁשׁוּלְחִים קֶמַח וּבָשָׂר לְעֵנִיִּים, וְכִדְמַצִּינוּ בְּאַבָּא חֲלָקִיָּה בְּפָרְק ג' דְּמַסְכַּת תְּעֵנִית (דף כג עמוד א):

וְיִלּוּ "דְּהַרְוִי צָרִיכִין עֲלֵמָא לְמַטְרָא, שְׁדֵרוּ רַבְּנָן לְגַבִּיָּה. אָמַר לְדְבִיתָהּ: סֵלִיק לְאַגְרָא לְמַבְעֵי רַחֲמֵי, אֲפָשָׁר

ביתו. אמר לו רבי יצחק: "פיצד אוכל לספק לכם לחם, ואין בידי אלא חצי מעה פסוף?" השיב לו העני: "חצי מעה יש אף לי, ועם חצי המעה שלך אוכל לקנות מזון".

הוציא רבי יצחק את חצי המעה ונתן לעני. הראו לו בחלום, פיצד עובר הוא ליד חוף הים וכמעט נופל למים העמקים. נסה רבי יצחק להושיט ידו לרבי שמעון בן יוחאי, שעמד על החוף ולא הצליח, עד שבא אותו עני וחלצו וקר נצל. כאשר התעורר רבי יצחק, נפל בפיו הפסוק: "אשרי משפיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'".

רלו) פרוש הגמרא בלשון קדש:

וכמו שמצאנו ברבי חלקיה בגמרא תענית, שהיו צריכים לגשם. שלחו

שִׁיתְרַצֶּה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֶתִי מְטָרָא, וְלֹא נַחְזִיק
 טִיבוֹתָא לְנַפְשָׁאִין. סְלִיקוּ לְאַגְרָא, קָם אִיהוּ בַחְדָּא זְוִית
 וּדְבִיתָהוּ בַחְדָּא זְוִית וּבְעוּ רַחֲמֵי. סְלִיקוּ קָדִים עֲנְנֵי מְזוִית
 דְּדְבִיתָהוּ, וּבְאוֹתוֹ הַפַּעַם אֲתוּ רַבְּנָן לְבַקֵּשׁ לוֹ שִׁיתְפַּלֵּל עַל
 מְטָרָא. וְכִי נַחֲתִיתָ מְאַגְרָא, אָמְרוּ: יִדְעָנָא, דְּמְטָרָא מְחַמַּת
 מֵר הוּא דְאַתָּא, אָכֵן מְאִי טַעְמָא קָדִים סְלִיק עֲנְנָא הָאִי
 מְזוִית דְּדְבִיתָהוּ הָוִית עוֹמְדָת, אָמַר לְהוּ: מְשׁוּם דְאַתְתָּא
 שְׂכִיחָא בְּמַתָּא וּבְבִיתָא, וּמְקָרַב הַנִּיתָא לְעֵנִי. (וּפְרַשׁ רַשִׁי:
 דְּמְקָרַב הַנִּיתָא, פְּרוּשׁ, שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת לְעֵנִי לֶחֶם וְקַטְנִיּוֹת וְכִיּוּצָא בְהֵן, כְּדִי שְׂלֵא
 יְהִיָּה לְעֵנִי טַרַח בְּהֵם, אָכֵל - אָמַר אַבָּא חֲלָקְיָה - אֲנִי נוֹתֵן לָהֶם מְעוֹת).

כְּשִׁנּוֹתָן לְעֵנִי לֶחֶם לְאָכֵל וּבִשָּׁר וַיֵּין, מְקָרַב אֶת הַנְּאֻתוֹ, וּזְכוּתוֹ יוֹתֵר
 גָּדוֹל מִשְׁנּוֹתָן לוֹ מְעוֹת

הַרְי לָךְ, שְׂכָל כְּמָה דְנוֹתְנִין לְעֵנִי מְעוֹת, אֵין זְכוּתוֹ גָּדוֹל
כָּל כְּךָ כְּמוֹ כְּשֶׁהוּא נוֹתֵן לְעֵנִי לֶחֶם וּבִשָּׁר וַיֵּין, כְּדִי
שְׂלֵא יְהִיָּה טַרַח לְקִנּוֹת, וַיְהִיָּה מְקָרַב הַנְּאֻתוֹ.

הַחֲכָמִים שְׁלוּחִים לְרַבֵּי חֲלָקְיָה, שִׁיתְפַּלֵּל עַל יְרִידַת גְּשָׁמִים. לְפָנַי
 שֶׁבִקְשׁוּהוּ הַשְּׁלִיחִים אָמַר לְאִשְׁתּוֹ: "נַעֲלָה לְעֵלְיָה לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים, אוּלַי
 יִתְרַצֶּה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיּוֹרִיד גְּשָׁמִים, וְלֹא יַחְזִיקוּ לָנוּ טוֹבָה עֲבוּר זֶה".
 עָלוּ לְעֵלְיָה. עֲמִד הוּא בְּזוֹיֵת אַחַת וְהִתְפַּלֵּל, וְאִשְׁתּוֹ - כְּנֻגְדָּא בְּזוֹיֵת הַשְּׁנֵיָה.
 הַקְּדִימוֹ הַעֲנָנִים לְבוֹא מִן הַזְּוִית, שְׂאִשְׁתּוֹ עֲמְדָה בָּהּ.
 לְאַחַר שֶׁיָּרַד מִן הַעֲלִיָּה, בִקְשׁוּהוּ הַשְּׁלִיחִים, שִׁיתְפַּלֵּל עַל הַגֶּשֶׁם, וְהוּא
 עָשָׂה עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ עֲלוֹ הַעֲנָנִים גַּם בְּלַעֲדֵי תְּפִלָּתוֹ. אָמְרוּ לוֹ הַשְּׁלִיחִים:
 "יִדְעִים אָנוּ שֶׁמְחַמַּת תְּפִלָּתְךָ הַתְּעַנְנוֹ הַשָּׁמַיִם, אֲלֵא שְׂרוּצִים אָנוּ לְשֵׂאל
 אוֹתְךָ: מַדּוּעַ הַקְּדִימוֹ הַעֲנָנִים לְבוֹא דוֹקָא מִן הַזְּוִית שֶׁבָּהּ עֲמְדָה אִשְׁתְּךָ
 בַּתְּפִלָּה", עָנָה לָהֶם: "מְשׁוּם שֶׁהָאִשָּׁה נִמְצְאָת בְּבֵית וְנוֹתֶנֶת לֶחֶם וּמְזוֹן
 לְעֵנִי - דְּבָרִים, שֶׁהֵעֵנִי נִהְיָה מֵהֶם מִיָּד; וְאֵלוֹ אֲנִי נוֹתֵן לוֹ מְעוֹת, וְחֵיב הוּא
 לְטַרַח וְלְקִנּוֹת בְּהֵן מְזוֹנוֹת.

מנהג טוב לחלק קמח לעניים

על פן מנהג הטוב לחלק קמח לעניים, ואף שהטרח הוא יותר על הגבאים, בשביל פן השכר יותר, והלא כבר אמרו רבותינו זכרונם לברכה (בבא בתרא ח עמוד א): "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" (דניאל יב ג) - אלו הגבאי צדקה.

והנראה לפי שכלי, למה נמשלו הגבאי צדקה לכוכבים? כי ענין הכוכבים הוא להאיר בלילה, ולא ביום, כי שרגא בטיהרא לא מהני (חלין ס עמוד ב), [פרוש: גר בצחרים אינו מועיל, כי אינו מוסיף אור] וכן הגבאים מיחדים להאיר במקומות האפלות - וזהו מקום העניות ודלות. ובאותן המקומות יראו הגבאים לתן אור והשגחה בשימת עין ובעין פקוחה לטובה, ואיך ומה לעשות.

סדר הלימוד ליום כג אב [יום 318 בשנה]

מה שנזכרים לעניים הוא חלקו של הקדוש ברוך הוא

ואשרי הגבאי צדקה שעוסקין בעצמן בעסק מצוה רבה לקנות חטים מהמבחר והטוב, כי חלק עניים הוא חלק גבוה, וזהו הסוד (דברים יא יב): "וכל מבחר נדריכם אשר תדרו לה". (ופרש רש"י, פרשת ראה (שם): מלמד שימן להעניים חלק המבחר, כי חלק העני הוא חלק ה'), וכמו שכתבתי כמה פעמים בפרקים הקודמים (בפרק י ובפרק פז), עין שם.

מטל על הגבאים להשגיח בצרכי העניים

והנה ראיתי מכשול גדול במדינות פולין בין הגבאים, שכל אחד מחזיק חדש אחד, ומדי חדש בחדשו

יש גבאי אחר, ובהגיע חֹדֶשׁ נִסָּן וְחֹדֶשׁ תְּשֵׁרֵי אֲשֶׁר צָרְכֵי הָעֲנִיִּים הֵם מְרַבִּים, מוֹצִיאִים שָׂאֵר הַגְּבָאִים אֶת רֵאשֵׁם מֵעֶסֶק הַגְּבָאוֹת וְאוֹמְרִים לְהָעֲנִיִּים הַבָּאִים לִפְנֵיהֶם: מַה לָּכֶם אֵלַי?! הֲלֹא יֵשׁ גְּבָאֵי הַחֹדֶשׁ לְפָנֶיךָ, וְעָלְיוֹ הוּא מְטַל לְצֵאת יְדֵי חוֹבְתוֹ בְּחֹדֶשׁ זֶה, וְהַעוֹשֶׂה כֵּן הוּא מְכַעֵר מְאֹד, וְהֲלֹא עַל כָּל הַגְּבָאִים הַדְּבָר מְטַל לְעַבֵּד עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ בְּכֶסֶף יִשְׂאוּ, וּמַה יַעֲשֶׂה הַגְּבָאֵי חֹדֶשׁ? לְפַעְמִים אֵין יִכְלֹת בְּיָדוֹ לְהִלוֹת מִכִּיסוֹ לְמַעוֹת צְדָקָה, וְאֵין לוֹ שׁוּם מַעוֹת בְּכִיס שֶׁל צְדָקָה, וְאִם כֵּן, הֲרֵי עֲבוֹדָה זוֹ, עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, הוּא נֶחְשָׁב כְּעֲבוֹדַת מֶלֶךְ בְּשָׂר וְדָם הַמְטַל עַל אִישׁ דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ וְשֶׁבֶת בְּשֶׁבֶתוֹ וְחֹדֶשׁ בְּחֹדֶשׁוֹ, וְאֵין אוֹתוֹ אִישׁ יוֹכֵל לֹאמֹר: הֲרֵי פְטוּר אֲנִי בְּחֹדֶשׁ זֶה, וְעָלִי הַמְּלֶאכֶה לְגַמֵּר בְּחֹדֶשׁ אַחֵר, וְלָמָּה יַעֲשֶׂה כֵּן, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּעֲבוֹדַת מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא!?

עַל כֵּן צָרִיכִין כָּל הַגְּבָאִים לַעֲשׂוֹת אֲסֵפָה וּלְפַקֵּחַ וּלְעֵין הַיֵּטֵב בְּצָרְכֵי הָעֲנִיִּים וְאֲבִיוֹנִים, וּבְגִלּוֹל הַדְּבָר הַזֶּה יִבְרַךְ ה' אוֹתָם בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, וַיִּזְכְּנוּ לְרֵאוֹת בְּנֵין צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם, אָמֵן, כֵּן יְהִי רְצוֹן, מוֹרֵי וְרַבֵּי, מוֹרְנוּ הַרְבֵּי רַבֵּי יוֹסֵף זְכוֹרְנוּ לְבִרְכָה (יְסוּד יוֹסֵף פָּרָק פ"ו).

— פָּרָק צ"ב —

א. מֵאַהֲבַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל צִנְהָ לְסַפֵּר תְּשֻׁעָה וְאַרְבָּעִים יוֹם מִמְּחֶרֶת הַפֶּסַח עַד חַג הַשְּׁבִיעוֹת, שֶׁהוּא יוֹם מִתֵּן תּוֹרָה, שֶׁהוּא יוֹם הַחֲמִשִּׁים, וְהַטַּעַם הוּא מְבָאֵר (זֶהר חֵלֶק ג' דף צו עמוד א), כִּי כִשְׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת מִצְרַיִם,

נִשְׁתַּקְעוּ בְּקִלְפָה בְּמִ"ט שְׁעָרֵי טְמֵאָה, וְאֶלְמְלֵי הָיוּ יִשְׂרָאֵל
שָׁם עוֹד יוֹם אֶחָד אַחַר ט"ו בְּנִיטָן - הָרִי אָנוּ וּבְנִינוּ וּבְנֵי
בְנֵינוּ מְשַׁעֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה.

סדר הלימוד ליום כד אב [יום 319 בשנה]

בְּכָל יוֹם בָּאנוּ מִמְדַּרְגָּה לְמְדַרְגָּה בְּמִ"ט שְׁעָרֵי קִדְשָׁה

ב. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַחֲמָיו וּבְרַב חֶסְדָּיו הוֹצִיאָנוּ
לְחֵירוֹת וְנָתַן לָנוּ הַתּוֹרָה אַחַר מִסְפַּר חֲמִשִּׁים יוֹם,
דִּהְיִינוּ שָׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל סוֹפְרִים מִ"ט יוֹם, חוּץ מִיוֹם שְׁנִיתָנָה
בוֹ הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם בָּאנוּ מִמְדַּרְגָּה
לְמְדַרְגָּה בְּמִ"ט שְׁעָרֵי הַקְדְּשָׁה, שֶׁהֵן שְׁעָרֵי בֵינָה, וְלִכֵּן
צִוָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְסַפֵּר לָנוּ שִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת, כְּדִין
אֲשֶׁה נִדְּהָ שְׁסוּפֹרֶת ז' יְמֵי נְקִיִּים לְנִדְתָהּ, וְאַחַר כֵּךְ הִיא
טְהוּרָה לְבַעֲלָהּ.

זְכוּ לַכִּנּוּס לְשַׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁל שְׁעָרֵי בֵינָה

ג. כֵּךְ הָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּר, שֶׁהָיָה לָהֶם דִּין טְמֵאָת הַנִּדָּה
מִקְלָפוֹת מִצְרַיִם, וְהָיוּ מְכַרְחִים לְסַפֵּר שִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת
תְּמִימוֹת. וְאִיתָא בְּמַדְרָשׁ רַבָּה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה ל ח): כָּל מְקוֹם
שֶׁנֶּאֱמַר "תְּמִים" אוֹ "תְּמִימוֹת" - הַשְּׁלִים לְמַדַּת שָׁבוּעוֹת
שִׁבְעָה, שֶׁהֵן מִ"ט יוֹם. וְג' יְמֵים קִדְּם מִתַּן תּוֹרָה הָיָה מִצְוֹת
הַגְּבֻלָּה, וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְטַהְרִין אֶת עַצְמָן כְּמוֹ אֲשֶׁה
הַמְטַהְרֵת לְבַעֲלָהּ אַחַר עֵת נִדְתָהּ, וּבַיּוֹם הַחֲמִשִּׁים זְכוּ
יִשְׂרָאֵל לְהַכִּנּוּס בְּשַׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁל שְׁעָרֵי בֵינָה, וְשַׁעַר
הַחֲמִשִּׁים נִקְרָא (בְּרֵאשִׁית ב ט): "עֵץ הַחַיִּים אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן."
וְאִף כִּי יֵשׁ שְׁנֵי דַעוֹת (רֵאשׁ הַשָּׁנָה יא עֲמוּד א) - פְּלוּגְתָא רַבִּי

אֲלֵיֶעזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אִי בְנִיֶסֶן נִבְרָא הָעוֹלָם אִי בְתִשְׁרֵי
 נִבְרָא הָעוֹלָם - בֵּין לְמַר וּבֵין לְמַר סְבִירָא לִיָּה דְבִכְפַעַל
 בְּנִיֶסֶן נִבְרָא הָעוֹלָם, וּמִתְחִילִין אָנוּ לְמִנּוֹת הַחֲדָשִׁים מִן
 רֵאשׁ חֲדָשׁ נִיֶסֶן, שֶׁהוּא רֵאשׁ לְחֲדָשִׁים, וְאִם כֵּן, פֶּסַח הוּא
 חֵג הָרֵאשׁוֹן, וְחֵג שְׁבוּעוֹת הוּא חֵג הָאֲמֻצְעִי, וְחֵג הַסֻּכּוֹת
 הוּא חֵג הָאֲחֵרוֹן.

סדר הלימוד ליום כה אב [יום 320 בשנה]

חג שבועות (בארץ ישראל) הוא יום אחד - לרמז: שהקדוש ברוך הוא
 אחד וישראל הם עם אחד בארץ ישראל

ד. וְאִם כֵּן לָכֵן נִקְרָא שְׁבוּעוֹת "עֵץ הַחַיִּים שְׁבִתוֹךְ הַגֶּזֶן"
 (זהר שם דף צו עמוד א), לְפִי שֶׁהוּא אֲמֻצְעִי, וְחֵג הַשְּׁבוּעוֹת
 הוּא שְׁבִחָא דְאֹרִיֶתָא, שְׁבִחָא דְכֻלָּא, [פְּרוּשׁ: שְׁבַח
 הַתּוֹרָה, שְׁבַח הַכֹּל] וְלָכֵן נִתְּנָה הַתּוֹרָה בְּהַאי יוֹמָא דְוָקָא,
 כִּיּוֹן דְּתוֹרָה נִקְרָא "עֵץ הַחַיִּים שְׁבִתוֹךְ הַגֶּזֶן", וְלָכֵן נִרְאָה
 לִי, דְעַל זֶה כָּתַב הַזֵּהר פְּרִשְׁתָּא אָמַר (שם), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:
 "וּבְיוֹם הַבְּפוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה'
 בְּשִׁבְעַתִּיכֶם מִקְרָא קֹדֶשׁ יְהִיָּה לְכֶם" (בַּמִּדְבָּר כח כו) - רַבִּי
 שְׁמַעוֹן פִּתַּח (דְּבַרֵי הַיָּמִים א טו לג): "אֲזוּ יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלְּפָנַי
 ה' כִּי בָא לְשָׁפוֹט אֶת הָאָרֶץ", וְקָשָׁה לְכַאוּרָה, לְמָה דְרֵשׁ
 רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הַמִּקְרָא הַזֶּה כָּאֵן? אֵלָא נִרְאָה לִי,
 דְשִׁפִּיר דְרִישׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי "אֲזוּ יִרְנְנוּ כָּל עֲצֵי
 הַיַּעַר", דְּכָל עֲצֵי יַעַר הַלְּבָנוֹן נִקְשְׂרִים בְּעֵץ הַחַיִּים שְׁבִתוֹךְ
 הַגֶּזֶן וְכִמוּ שְׁכַתְּבִתִּי לְעִיל.

וְהִנֵּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְהִרְאוֹת חֲבַתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 נֶגֶד כָּל הָאֲמוֹת וְהֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמֶּן בַּמִּדְבָּר, כְּמוֹ

שְׁאֵמַר הַכְּתוּב (שְׁמוֹת טז ד): "הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם", וְצִוָּה אוֹתָנוּ לְהַקְרִיב שְׁעוּרִים לְקַרְבֵּן בַּחֲגֵי הַשְּׁבוּעוֹת. וְיִזְכָּאָה חוֹלְקֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל (זֶהר שָׁם), דִּקְדָּשָׁא בְּרִיף הוּא בְּדִיק לְהוֹן בְּקַרְבֵּן שְׁעוּרִים, כְּדִין סוּטָה שֶׁהֵבִיאָה קַרְבָּנָה מֵאֵכֶל בְּהֵמָה, כִּף צִוָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא לְהֵבִיא קַרְבֵּן שְׁעוּרִים, אֲבָל הָאִי שְׁעֵתָא אֶקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל "נִעְשָׂה" לְ"נִשְׁמַע" (שְׁמוֹת כד ז), וְאֶשְׁתַּכְּחוּ כֻּלָּן זִכְאִין, כְּמָה דְאֵת אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ד ז): "כֻּלְּךָ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בְּךָ". וְאֵתְמַר עֲלֵיהּ (מְשָׁלִי לא י): "אֵשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא", וְ"אֵשֶׁת חֵיל הִיא עֲטֹרַת בַּעֲלָהּ" (שָׁם יב ד). וְלִכְּן קָרָא הַזֶּהר (שָׁם עמוד ב) הַמְּנַחֵה חֲדָשָׁה (בַּמְדָּבָר ה יח): "מְנַחֵת קְנָאוֹת", וְלִכְּן נִקְרְאת (וְיִקְרָא כג טז): "מְנַחֵה חֲדָשָׁה", וְחֲדוּשָׁה - שְׁנַעְשׂוּ יִשְׂרָאֵל בְּרִיָּה חֲדָשָׁה בְּיוֹם מִתַּן תּוֹרָה, כְּאֵשֶׁה סוּטָה דְהִיא טְהוֹרָה, דְהִיא "נִקְתָּה וְנִזְרַעָה זָרַע וְטְהוֹרָה הִיא" (בַּמְדָּבָר ה כח), כִּף הָיוּ יִשְׂרָאֵל טְהוֹרִין אַחַר מַעֲשֵׂה הַקַּרְבֵּן שֶׁל חַג הַשְּׁבוּעוֹת. וְלִכְּן חַג הַשְּׁבוּעוֹת יוֹם אֶחָד לְרַמֵּז שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא הוּא אֶחָד, וְיִשְׂרָאֵל הֵן גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָא, לְרַמֵּז שִׁישְׂרָאֵל תְּלוּיִין בְּאַחַדוֹתוֹ, לְרַמֵּז עַל יַעֲקֹב הַחַיִּים דְּמִיחַד לְכֻלְהוֹ אֵילָנִי דְגֵן עֵדֵן לְקִשְׂרָא בִּיחּוּדָא שְׁלִים [פְּרוּשׁ: שְׁמִיחַד לְכָל אֵילָנוֹת שְׁבָגֵן עֵדֵן לְקִשְׂרָם בִּיחּוּד שְׁלָם].

רלז) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

אֲשֵׁרִי חֲלֻקֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא בְּדַק אוֹתָם בְּקַרְבֵּן שְׁעוּרִים, כְּאֵשֶׁה סוּטָה שֶׁהֵבִיאָה קַרְבָּנָה מֵאֵכֶל בְּהֵמָה, כִּף צִוָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא לְהֵבִיא קַרְבֵּן שְׁעוּרִים, אֲבָל בְּשַׁעָה שֶׁהַקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל "נִעְשָׂה" לְ"נִשְׁמַע", וְנִמְצְאוּ כָּלָם צְדִיקִים, כְּמוֹ שְׁאֵמַר: "כֻּלְּךָ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בְּךָ", וְעֲלֵיהֶם נֵאמַר: "אֵשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא", וְ"אֵשֶׁת חֵיל הִיא עֲטֹרַת בַּעֲלָהּ" וְכוּ'.

סדר הלימוד ליום **כו אב** [יום 321 בשנה]

במ"ט ימים יצאו משערי טמאה ונכנסו למ"ט שערי בינה
ולבן כתוב בזהר פרשת אמר (דף צז עמוד א), וזה לשונו:
 וילח "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם
 את עמר התנופה" (ויקרא כג טו). כד הווי ישראל במצרים,
 הווי ברשותא אחרא, והווי אחידו במסאבותא, כאתתא דא
 דיתבת ביומי דמסאבותא. בתר דאתגזרו במצרים, עאלו
 בחולקא דקדשה דאתקרי "ברית", ופסיק מניהו
 מסאבותא, כדא אתתא דפסקה מנה מסאבותא. בתר
 דאתפסקו מניהו, מה כתיב: "וספרתם לכם ממחרת וגו",
 כמו שכתוב גבי אשה (שם טו כח): "וספרה לה שבעת
 ימים" - כן אמר הקדוש ברוך הוא לישראל, מכאן
 ולהלאה חשבנא: "וספרתם לכם" - לכם דיקא, לעצמכם,
 כדי שיהיו תמימות בטהרה הני מ"ט יומי נגד מ"ט
 שערים דהוי ישראל בטמאה, במסאבותא דעבודה זרה
 של מצרים.

רלח) פרוש הזהר בלשון קדש:

"וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה". כשהיו
 ישראל במצרים, היו ברשות אחרת, והיו מחזקים בטמאה, כאשה
 היושבת בימי טמאתה, לאחר שמלו אותם במצרים, נכנסו לחלק הקדוש
 הנקרא "ברית", ופסקה טמאתם, כאותה אשה שפסקה ממנה טמאתה,
 לאחר שפסקה מהם, מה כתוב: "וספרתם לכם וגו'", כמו שכתוב על
 אשה: "וספרה לה שבעת ימים" - כן אמר הקדוש ברוך הוא לישראל,
 מכאן ולהלאה חשבון לטהרה: "וספרתם לכם" - לכם דוקא, לעצמכם,
 כדי שיהיו תמימות בטהרה, אותם מ"ט ימים נגד מ"ט שערים שהיו
 ישראל בטמאה, בטמאת עבודה זרה של מצרים.

ה. וביום החמשים פסקו מישראל זהמתן, ונכנסו לשער הנ', שהוא סוד חמשים שערי בינה, והיו כלן טהורים, והאי יומא [פרוש: והיום הזה] שהוא יום חמשים, היה יום קדוש וטהור, ובו ביום יצאו ישראל לחרות מן המלאך המות ומחלקיות.

אשרי הלומד בליל שבועות

על פן ראוי ונכון לכל איש הירא וחרד לדבר ה', שילמד כל הלילה של חג השבועות כפי התקון שחברו תלמידי האר"י ז"ל, ויעסקו בתורה ובנביאים ובכתובים ובמשניות וקצת מאמרי הזהר.

ז. ויש נוהגים לעשות התקון בב' לילות של שבועות, ואשרי האיש אשר יעשה כזאת, ובהתעוררות דלתתא [פרוש: של מטה] הוא מעורר קדשת עליון לאתחברא [פרוש: לחבר] יחוד עליון באורות ובשפע גדול, ובזכות זה ישפיע הקדוש ברוך הוא גם פן עלינו אור חדש, ונזכה כלנו לאורו, אמן.

פרשת שופטים   ❦ פָּרָק צ"ג ❦

א. אמר רבי יוחנן (בברכות דף לא עמוד א): אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה, שנאמר (תהלים קכו ב): "אז ימלא שחוק פינו", אמרו עליו על רבי שמעון בן לקיש, שלא מלא שחוק פיו מכי שמע מרבי יוחנן רביה.

ב. והענין הוא פי השם יתברך ברא באדם לב וכבד וטחול, הלב הוא למעלה באמצע, והכבד – מתחתיו מצד ימין, והטחול מתחתיו מצד שמאל. הכבד הוא

מִרְמָזוֹ עַל שְׂרֵשׁ שֶׁל עֲשׂוֹ הַנִּקְרָא "אָדוּם", לְפִי שֶׁהַכָּבֵד כָּלוּ דָם, וְלִכְן נִקְרָא עֲשׂוֹ "אָדוּם", וְתִכְשִׁילוֹ אָדָם, וְהַשֵּׁר שָׁלוֹ הוּא אָדָם, וְכָלוּ דִין. וְהַטְּחוּל הוּא מִרְמָזוֹ עַל לִילִי"ת הַרְשָׁעָה. וְהֵלֵב מִרְמָזוֹ עַל יִשְׂרָאֵל, עִם קְדוּשָׁה, כִּי קְדוּשִׁים הֵם לְאֱלֹהֵיהֶם. וְעַל כֵּן לֹא נָטַל כָּל כֶּךָ דָּמִים כִּי אִם הַבְּרוּר וְהַזָּךְ, דָּם טָהוֹר, מִבְּחִין בֵּין דָּם לְדָם - בֵּין דָּם נָדָה לְדָם טָהוֹר. מֵה שָּׂאִין כֵּן הַכָּבֵד - שׂוֹאֵב לְגִבְיָה [פְּרוּשׁ: אֲצִלוֹ] כָּל דָּם טָמֵא, וְאִינוֹ מִבְּחִין בֵּין דָּם לְדָם, וְהַכָּבֵד הוּא תָּמִיד בְּכַעַס.

סדר הלימוד ליום כז אב [יום 322 בשנה]

הכּוּעֵס כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים

ג. וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוּנוֹם לְבִרְכָה (זהר חלק א דף כז עמוד ב, ובחלק ג' דף קעט עמוד א): "כָּל הַכּוּעֵס כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה", כִּי כָבֵד כְּתַבְתִּי, כִּי הַכַּעַס הוּא מֵצַד הַכָּבֵד, כִּי הוּא כַח שֶׁל סֵמָא"ל שֶׁנִּקְרָא "אֱלֹהִים אַחֲרִים", וְהַטְּחוּל הוּא מֵצַד לִילִי"ת, שֶׁדִּרְכָּהּ לְהִתְרַאוֹת לְבִנֵי אָדָם בְּלִילָה בְּחֵלוֹם וּבְהַקִּיץ כְּדָמוֹת אִשָּׁה, עַד שֶׁגִּרְמַת שֵׁיִצָּא מִמֶּנּוּ זָרַע לְבִטְלָה, וְלִכְן הַטְּחוּל שׁוֹחֵק (בְּרִכּוֹת סא עמוד ב). וּבְהִיּוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קָיָם, אָזִי הָיָה מְאִיר לְיִשְׂרָאֵל שְׁנֵי אֹרוֹת מְשֻׁנֵי עוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, שֶׁעֲלִיהֶם נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית א ג): "יְהִי אֹר וְיִהְיֶה אֹר" וּמִשְׁרֵשׁ הָעוֹלָמוֹת הָאֵלוֹ הֵן נִשְׁמוֹת הָאֱמָהוֹת רַחֵל וְלֵאָה, אֲשֶׁר בָּנוּ שְׁתֵּיהֶן בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְהֵם הָיוּ מְכַנְיָעִים אֶת הַסֵּמָא"ל וְזוּגְתוֹ לִילִי"ת, שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם שׁוּם שְׁלִיטָה לַעֲשׂוֹת רָעָה לְיִשְׂרָאֵל, וּשְׁנֵי פְעָמִים "אֹר" גִּימְטְרִיא "שְׁחוֹק", מֵה שָּׂאִין כֵּן כְּאֲשֶׁר נִחְרַב הַבַּיִת, גָּרְמוּ

הַעוֹנוֹת שֶׁהָאוֹרוֹת שֶׁל מַעֲלָה נִסְתַּלְקוּ, וְאִזּוֹ גָּבְרוּ שְׁתֵּי הַקְּלָפוֹת הַנִּזְכָּרוֹת, אֲזִי הִיא שׁוֹחֶקֶת בְּנוֹ, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, וְלִכְּן אֵין שְׂמִיחָה וְשִׂחוֹ"ק בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכִשְׂיָבוֹא מְשִׁיחֵנוּ - "אִזּוֹ יִמְלֵא שִׂחוֹ"ק פִּינוּ". וּמִכָּאֵן צָרִיךְ הָאָדָם לְדַעַת אֵיךְ לְרַצּוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא לְהִרְאוֹת שׁוֹם פְּנִים שׁוֹחֶקוֹת עֲכָשׁוּ בַּשַּׁעַת הַחֲרָבָן, כִּי אֲסוּר לָנוּ לְשַׂחֵק, וְאִם הָאָדָם אֵינוֹ נִזְהָר בְּזֶה, אֲזִי הוּא נוֹתֵן כַּח לְטַחֹל לְשִׂחוֹק, וּמִתְגַּבְּרִין הֵב' קְלָפוֹת הַנִּזְכָּרוֹת לְעֵיל.

החייב להתאבל על חרבן הבית וגלות השכינה, כפיכול

ד. וְלֹא מְלוֹי שִׂחוֹק לְבַד אֲסוּר, אֲלֵא גַם שְׂאָר שְׂמִחוֹת שְׂאִינָן שֶׁל מִצְוָה אֲסוּר, וְאֶפְלוּ שְׂמִיחָה שֶׁל מִצְוָה אֵין לְהַרְבוֹת בָּהֶם כָּלֵל. וְכַמְבָּאָר בְּדַבְּרֵי חַכְמֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה, רָאָה מַה שֶׁכָּתַב הַזֶּהר פְּרֻשֶׁת תּוֹרִיעַ (דף מה עמוד ב):

יִלֵּט "רַבִּי חִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזֵלִי בְּאוֹרְחָא, כַּד מָטוּ חַד חַקְל, חָמוּ חַד דְּפִטְיָרָא דְקִיטְפָא (פרוש: עץ של אפרסמון) שְׁהִיָּה בְּדֶרֶךְ לְצַד יָמִין, אָמַר רַבִּי יוֹסִי: עֲטִיפָא עֲטִיפָא דְקִטְרָא בְּעֵינֵי שְׂכִיחַ (פרוש: כסוי עֵשֶׂן שֶׁל שְׂרַפַת אֵשׁ חֲרָבָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שְׂכִיחַ לִפְנֵי עֵינֵי צַדִּיקִים הַזּוֹכְרִים תְּמִיד אֶת חֲרָבָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ)".

סדר הלימוד ליום **כח אב** [יום 323 בשנה]

וְלָבָן אֵין רְשׁוּת לְהִסְתַּכֵּל בְּשׁוֹם שְׂמִיחָה מִיוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, רָאָה כַּמָּה גְּדֹל הַחַיִּיב לְהִתְאָבֵל עַל

רלט) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך, כשהגיעו לשדה אחד, ראו בדרך

חֲרַבְּן הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ וְעַל שְׂפִיכַת דָּמַן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְצָרִיךְ אָדָם לומר (תהלים קלז): "עַל נְהִירוֹת בְּבָל", וְלִשְׁפֹךְ דַּמְעוֹת עַל חֲרַבְּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, וְ"שִׁיר מְזֻמֹּר לְאַסָּף" - סִימָן פ"ג בַּתְּהִלִּים - עַל הַרִיגַת הַצַּדִּיקִים, כִּי שְׁעָרֵי דַמְעוֹת לֹא נִנְעָלוּ (בְּרֻכּוֹת ל"ב עמוד ב) וְאֵין נִמְחָקִים לְעוֹלָם, וְיֵשׁ בְּרָקִיעַ מְמַנָּה אֶחָד, שֶׁמְקַבֵּל אוֹתָן דַּמְעוֹת, וְהוּא גַם כֵּן מְמַנָּה עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵן בְּדַמְעוֹת, וְהוּא מְלַאֵךְ מִן שְׂרֵי הָאוֹפָנִים, וְשֵׁמוֹ יִרְחֵמֵא"ל (זוהר חלק ב דף רמ"ה עמוד ב), וְהוּא שׁוֹלֵט עַל שֵׁשׁ מֵאוֹת חִיּוֹת, יִמְאֲנוּן דַּמְעִין אַחֲרֵינֵין וְהוּא אוֹתָן דַּמְעוֹת "הֵן אֲרָאֲלָם צְעָקוֹ חֲצָה מְלֹאכֵי שְׁלוֹם מֵר יִבְכְּיוּן" (ישעיה לג ז), וְאֲנוּן דַּמְעִין דִּישְׁדוּן עַל זַכָּאֵין כַּד מִסְתַּלְקִין מֵעֲלָמִין - כְּלַהוֹן נְטִילֵי לֹון רְתִיכִין עֲלָאֵין וְעַרְבֵי לֹון בְּאֲנוּן דַּמְעִין דְּאוֹשְׁדָן עַל חֲרַבְּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, וְעַל דָּא כְּתִיב (שם כ"ה ח): "וּמִחָה ה' אֱלֹקִים דַּמְעָה מֵעַל כָּל פְּנִים", מֵאֵן אֲנוּן "פְּנִים"? אֲנוּן אֵלֵין רְתִיכִין קַדִּישִׁין עֲלָאֵין, וּבִתֵּר כֵּן (שם): "וְחִרְפַת עֲמוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי פִי ה' דִּבֵּר".

לצד ימין עץ אפרסמון. אמר רבי יוסי: עטיפה עטיפה של עשן מצוי בעינינו...

רמ (מ) פרוש זוהר בלשון קדש:

וְאֵלוֹ דַּמְעוֹת אַחֲרוֹת, וְהוּא אוֹתָן דַּמְעוֹת "הֵן אֲרָאֲלָם צְעָקוֹ חֲצָה מְלֹאכֵי שְׁלוֹם מֵר יִבְכְּיוּן", וְאֵלוֹ דַּמְעוֹת הַנְּשַׁפְכוֹת עַל הַצַּדִּיקִים כְּשֶׁמְסַתְּלָקִים מִן הָעוֹלָם, אֵת כָּל הַדַּמְעוֹת לוֹקְחוֹת הַמְּרַכְּבוֹת הָעֲלִיזוֹת וּמְעַרְבְּבוֹת אוֹתָן בְּאוֹתָן דַּמְעוֹת שֶׁנִּשְׁפְּכוּ עַל חֲרַבְּן הַבַּיִת, וְעַל זֶה כְּתוּב: "וּמִחָה ה' אֱלֹקִים דַּמְעָה מֵעַל כָּל פְּנִים" - מִי הֵם "פְּנִים"? הֵן אוֹתָן מְרַכְּבוֹת קְדוּשׁוֹת עֲלִיזוֹת, וְאֲחֵר כָּן: "וְחִרְפַת עֲמוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי פִי ה' דִּבֵּר".

הַבְּלָל כִּי תִדִיר צְרִיף הָאָדָם לְהִתְעוֹרֵר בְּלֵב מֵרַע לְגִלוֹת
הַשְּׂכִינָה וּלְהִתְאַנַּח עַל אַרְיכוֹת הַגְּלוֹת הַמֵּר, וְלִשִׁים אֶל לְבוֹ, כִּי בִהְיוֹתֵנוּ עַל אֲדַמְתָּנוּ, וְהַשְּׂכִינָה הִיְתָה
שׁוֹרָה בֵּין הַכְּרוּבִים - הֵיִינוּ מִקְבְּלִים הָאָרֶה בְּכָל יוֹם, וְהָיוּ
יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים (דְּבָרִים כו יט): "עַם קָדוֹשׁ לַה'", וְהֵיִינוּ
קְרוּבִים אֶל הַשְּׂכִינָה וְאֵל הַקְּדוּשָׁה, וְהַקְּלוֹת הָיוּ נִחְבָּאִים
וְדַחֲפוּפִים בְּעַמְקֵי תְהוֹם, מֵה שְׂאִין בֶּן עַכְשָׁו, יִשְׂרָאֵל הֵן
נִדְחָפִים וְנִסְחָפִים, מִפְּזָרִים בְּכָל פְּנוֹת וְקִצּוֹת הָאָרֶץ,
וּמְכַנְיָעִים עֲצָמָם בְּגִלוֹת בְּהַכְנָעָה גְדוֹלָה נִגְדָּ כָּל אִמָּה
וְלִשׁוֹן וְחוֹלְקִין לָהֶם כָּל הַכְּבוֹד.

ה. וְהַלִּילִית הִיא מַחֲכִיכַת וְשׁוֹחֲקַת וַיֵּשׁ לָהּ הַנְּאָה גְדוֹלָה
בְּרֵאוֹתֶיהָ שִׁיִּשְׂרָאֵל הֵן מְכַנְיָעִין עֲצָמָן נִגְדָּ הָאֲמוֹת,
אֲשֶׁר מִמָּשׁ מְקִים בָּנוּ (תְּהִלִּים מֵד כו): "כִּי שָׁחָה לְעַפְרָ
נִפְשָׁנוּ", וּמִמָּשׁ אֲנַחְנוּ לְמִרְמָס תַּחַת כְּפוֹת רַגְלֵיהֶם, וְאֲנַחְנוּ
לָהֶם לְעַבְדִּים וְלִשְׂפָחוֹת, וְכָל טְרַחֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל וַיִּגִיעַ כַּפֵּן
נוֹשָׂאִים עֵינַי קִצַּת מִן אֲמוֹת הָעוֹלָם בְּיִשְׂרָאֵל וְלִוְקָחִים בְּיַד
חִזְקָה מִיָּדָם, וְאֲנַחְנוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל, מְכִים וְנִהְרָגִים וְנִשְׁחָטִים
וְנִשְׂרָפִים עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְהֵיִאָךְ לֹא יִשִׁים אָדָם אֶל לְבוֹ
כָּל מִי שִׁירָאת אֱלֹהִים נוֹגַע בְּלְבוֹ, לְכוֹן בַּתְּפִלָּתוֹ בְּמִקְוֹמוֹת
הַשְּׂכִינָה לְגֵאֶלֶת יִשְׂרָאֵל, שִׁיִּגְאֲלוּנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיַּד
אֲמוֹת הָעוֹלָם לְמַעַן שְׂכִינַת כְּבוֹדוֹ.

סדר הלימוד ליום **כט אב** [יום 324 בשנה]

המצטער על גלות השכינה, זוכה לכתר תורה

ו. וְקַבְּלָה אֲמִתִּית הִיא בְּיָדֵי, "כָּל מִי שֶׁבְּלָבוֹ תִּדִיר צֶעַר עַל

גְלוֹת הַשְּׁכִינָה – זֹכָה לְכַתֵּר תּוֹרָה", וְדַע מֵה שֶׁכָּתַב הָאֲר"י ז"ל (אור צדיקים עמוד העבודה פרק יז), עַל מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי אַבְרָהָם הַלֵּוִי שֶׁחִבֵּר הַ"תְּקוּנֵי שֶׁבֶת", שֶׁהֵיְתָה דִּירְתוֹ בְּצֶפֶת, תִּבְנֶה וְתִכּוֹנֵן בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וּבְכָל חֲצוֹת לַיְלָה הָיָה קֵם וְסוֹבֵב כָּל הָרְחוֹבוֹת שֶׁל יְהוּדִים, וְנִתֵּן קוּלוֹ בְּקוֹל מֶר וְאָמַר: אַחֲיָנוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל, הֲלֹא יָדוּעַ לָכֶם, שֶׁהַשְּׁכִינָה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים בְּגְלוֹת, וּבֵית מִקְדָּשֵׁנוּ הָיָה לְשֶׁרֶפֶת אֵשׁ, וְיִשְׂרָאֵל הֵם בְּגְלוֹת הַמֶּר וְסוֹבְלִים יְסוּרִים, עֲנוּיִים קָשִׁים וּמְרִים, וְנִהְרְגוּ כַּמָּה חֲסִידִים וְחֲסִידוֹת, בַּחוּרִים וּבַתּוֹלוֹת, זְקֵנִים עִם נְעָרִים בְּאֶרְבַּע מֵיתוֹת בֵּית דִּין, וְנִתְלַיֵּן וְנִדְוָנֵן בְּמֵיתוֹת קָשׁוֹת וּמְשֻׁנוֹת, וְאַתֶּם שׁוֹכְבִין עַל מְטוֹתֵיכֶם בְּהַשְׁקָט וּבְטַח.

רבי אברהם גלגול של ירמיה הנביא

ז. קוֹמוּ וְנִצְעַק אֵל ה' אֱלֹהֵינוּ, שֶׁהוּא מֶלֶךְ רַחוּם וְחַנוּן, אוֹלֵי יִשְׁמַע ה' אֶת קוֹל תְּפִלָּתֵנוּ, וְיִרְחַם עַל עַמּוֹ, שְׂאֲרִית פְּלִטַת יִשְׂרָאֵל, וְהָיָה הַחֲסִיד צוֹעֵק, וְלֹא נִתֵּן מְנוּחָה לְכָל בְּנֵי הָעִיר, וְהָיוּ קָמִים כָּלֵם בְּשַׁעַת חֲדָא לְבַתִּי מְדַרְשׁוֹת, וְהָיוּ אוֹמְרִים הַתְּקוּן חֲצוֹת, וְאַחַר כֵּךְ הָיוּ לוֹמְדִין אִישׁ אִישׁ כְּפִי הַשְּׁגָתוֹ, יֵשׁ מֵהֵן הָיוּ עוֹסְקִין בְּדַבְרֵי קִבְלָהּ וּבִזְהָר, וְיֵשׁ מֵהֵן הָיוּ עוֹסְקִים בְּגִמְרָא וּבַמְשָׁנָיוֹת, וְיֵשׁ מֵהֵן הָיוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּנְבִיאִים וּכְתוּבִים, וְאַחַר כֵּךְ הָיוּ אוֹמְרִים פְּזוּמוֹנִים וּבִקְשׁוֹת עַד אוֹר הַיּוֹם וְהָיוּ מְעוֹרְרִים רַחֲמִים". וְהָרַב הָאֲר"י ז"ל הָיָה מְפָלִיג בַּחֲסִידוֹתוֹ וְאָמַר עַל הַחֲסִיד רַבִּי אַבְרָהָם הַלֵּוִי ז"ל, שֶׁהוּא הָיָה גְלָגוּל שֶׁל יְרֵמְיָהוּ הַנְּבִיא.

סדר הלימוד ליום א אלול [יום 325 בשנה]

דמות אשה בלבושים שחורים

ח. ופעם אחת אמר לו האר"י ז"ל: דע כי שלמו ימיה, והגיעו ימיה למות, אם לא שתעשה תקנה אחת שאלמדה, ואם תעשה תקנה זו, אזי תחיה עוד כ"ב שנים, וזו היא התקנה שלך, שתלך לירושלים, ושם תלך להתפלל לפני הכתל המערבי ותשפך תחנונה, ותזכה לראות השכינה, ואז הלך החסיד לביתו וסגר עצמו ג' ימים וג' לילות בתענית שק ואפר, ואחר כך הלך החסיד לירושלים ובא לפני כתל המערבי בתפלה ובתחנונים ובבכייה גדולה, ואחר כך ראה על גבי הכתל צורה דגמת אשה מלבשת שחורים, ותכף מרב פחדו נפל על פניו ארצה והיה צועק ובוכה בבכי גדול ואמר: אוי לי! שראיתך בכך אוי! אהה על נפשי! והיה מאריך בבכייה וזעקות, והיה ממרט שערות ראשו עד שנתעלה וירדם.

ט. ואז ראה בחלום שבאה אליו השכינה בכנפים נאים ואמרה: התנחם, בני אברהם, כי יש תקנה לאחריתך, וישובו הבנים לגבולם, כי אשיב את שבותם ורחמתי אותם. וייקץ וישא את רגליו ויחזר לצפת ובא אל האר"י ז"ל, ותכף אמר האר"י ז"ל: אני רואה בך שזכות לראות פני השכינה, ומעתה תהיה בטוח, שתחיה עוד כ"ב שנים. וכן הוי, שהחסיד היה חי אחר זה המעשה כ"ב שנים.

ימהחסיד הנזכר לעיל, יראה כל אדם לעשות כן, לקום בחצות הלילה או קדם אור הבקר להתאבל על חרבן בית המקדש ועל הריגת הקדושים, ואחד

המרבה, ואחד הממעיט - ובלבד שיכון לבו לשם שמים, ולא יעשה זאת שיתפאר בפני הבריות, כדי שישבחו אותו הבריות, שלא די שהוא לא מקבל שכר על זה, אלא גם מקבל ענש גדול, ומי שהוא מכוון לשם שמים, אזי עליו הכתוב הוא אומר (קהלת ח, ה): "שומר מצוה לא ידע דבר רע", ויזכה לראות בבנין ציון וירושלים, אמן. מורי ורבי מורנו הרב רבי יוסף ז"ל.

פָּרָק צ"ד

א. כתיב (ישעיה מג יד): "כה אמר ה' למענכם שלחתי בבלה והורדתי בריחים", בפסוק זה נתבאר גדל אהבת הקדוש ברוך הוא לישראל, שנשתתף בצרתן וירד עמם לגלות. וכמו שהיה במצרים, דכתיב (שמות א א): "הבאים מצרימה את יעקב", "את" - לרבות השכינה, ובסוד שאמר הקדוש ברוך הוא ליעקב (בראשית מו ד): "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלהך וגו'", ובגלות בכל כתיב (ישעיה מג יד): "למענכם שלחתי בבלה", ו"בכל צרתם לו צר" (שם טג ט), שבכל גלות הוא קשה יותר מגלות מצרים.

סדר הלימוד ליום ב אלול [יום 326 בשנה]

אם רגיל להתאבל על צער השכינה, ובא עליו צער, חס ושלום, יסבל המשא בלא חשש

ב. ובזהר (חלק ב דף ב עמוד ב) איתא, רמ"א אמר רבי שמעון בן יוחאי: מאן דמרגיל עצמו בצערא דשכינתא אף

על גב דבא עליו צער, יסבל משאוי הזה ולא חיש, אבל מאן דלא מרגיל עצמו בצערא דשכינתא וצערא דישראל, רק כל יומין הוא בתפנוקין ועדונין של העולם הזה - כיון דאתיא עליו איזה צער, דא איהו צער שלים. ועל דא אצטרף כל אחד למכפי כד ישראל הן בצערא בגלותא.

ג. ומינהנה בגלות בכל הוי צערא שלים, דהווי ישראל בתפנוקין, כדכתיב (איכה ד ב): "בני ציון היקרים המסלאים בפז" וגו', והשתא הווי נחתין בגלותא ורחים

אמר רבי שמעון בן יוחאי: מי שמרגיל את עצמו להצטער בצער השכינה - אף על פי שבא עליו צער, יסבל המשא הזה ואינו צריך לדאג. אבל מי שאינו רגיל להצטער בצער השכינה וצערן של ישראל, רק כל ימיו הם בתענוגים ומעדנים של העולם הזה, כיון שמגיע אליו איזה צער, זה הוא צער השלם, ועל זה צריך כל אחד לבכות כשישראל הם בצער הגלות.

רמב) פרוש הזהר בלשון קדש:

והנה בגלות בכל הנה צער שלם, שהיו ישראל לפני הגלות מתעדינים בתענוגים, כדכתיב: "בני ציון היקרים המסלאים בפז" וגו', ועכשו הם יורדים לגלות ורחים על צואריהם וידיהם מהדקים לאחוריהם. וכשהיו הולכים בגלות, קרא הקדוש ברוך הוא לכל פמליא שלו ואמר: "למה בני בגלות ואתם פאן?! קומו רדו כלכם לבבל, ואני עמכם!" זהו שכתוב: "כה אמר ה' למענכם שלחתי בבלה והורדתי בריחים כלם", מי הם "בריחים" אלו כל המורכבות והמחנות העליונות, ובשעה שיורדו לבבל, נפתחו השמים ורוח הקדש שרתה על יחזקאל הנביא, ואמר יחזקאל לישראל: "הרי אדונכם פאן, וכל צבא השמים ומרכבותיו, שהגיעו לדור עמכם." ולא האמינו לו ישראל, עד שספר להם יחזקאל כל מה שראה בנבואה, שכתוב: "וארא והנה רוח" וגו', אמר רבי שמעון בן יוחאי: "באותה שעה שמחו ישראל שמחה שלמה, כיון שראו שהקדוש ברוך הוא נמצא עמהם."

על צואריהון וידיהון מהדקין לאחוריהן, וכד הוּו אָזְלִין
 בגלותא, קרא קדשא בריך הוא לכל פמליא דיליה
 ואמר: למה בני בגלותא ואתון הכא?! קומו חותו
 כלכון, ואנא עמכון, הדא הוא דכתיב (ישעיה מג יד): "כה
 אמר ה' למענכם שלחתי בכלה והורדתי בריחים כלם",
 מאן "בריחים"? אלין כל רתיכין ומשרין עלאין, וכד
 נחתו, אתפתחו ושריאת רוח הקדש על יחזקאל הנביא,
 אמר להו לישראל: הא מאריכון הכא, וכל חילא דשמאי
 ורתיכוי, דאתו לדור עמכון. ולא הימנוהו ישראל, עד
 דאמר להו יחזקאל כל מה דחמי בנבואה, שנאמר
 (יחזקאל א ד): "וארא והנה רוח וגו', אמר רבי שמעון בן
 יוחאי: בהאי שעתא חדו ישראל חדותא שלמה, שראו
 דקדשא בריך הוא הוא עמהון. עד כאן לשונו, עין שם
 פרשת בראשית.

סדר הלימוד ליום ג אלול [יום 327 בשנה]

והנה בכל דור יש צדיקים שמקבלים עליהם באהבה
 רבה למסור נפשם על קדשת השם, אמר רבי
 יהודה (זהר שם דף ה עמוד ב): ומי אלמלי יודעים ישראל
 חביבותא דישראל, דרחים הקדוש ברוך הוא יתהון, הוי
 שואגים ככפירים לרדף אחריו.

(רמג) פרוש הזהר בלשון קדש:

אלו עם ישראל הנה יודע עד כמה חביבים הם לפני הקדוש ברוך הוא,
 ועד כמה אהבתו עליהם - היו שואגים פאריות לרדף אחריו, והיו רצים
 אחרי קיום המצוות ומוסרים נפשם לשמור דרכיו.

עַל כֵּן צָרִיךְ כָּל בֶּר יִשְׂרָאֵל לִקְבֹּל עָלָיו עַל הַגְּלוּת
 בְּאֵהָבָה וּבְחֻבָּה, וּבִפְרָט בְּגְלוּת הַמֶּר הַזֶּה אֲשֶׁר כָּמָה
 נִפְשׁוֹת הָיוּ יוֹשְׁבִים בְּבֵיתָם וְאִינֶם יוֹדְעִים דְּבַר מָה,
 וּפְתָאוֹם בָּא עֲלֵיהֶם עֲלִילוֹת שְׁקָרִים מֵה שְׂמַעְלִילִין עֲלֵיהֶם
 עֲלִילוֹת שְׁקָר, וְנִלְקַח הָאִישׁ מֵאַשְׁתּוֹ וּמִבְּנָיו וּבְנוֹתָיו
 וּמִבֵּית אָבִיו, וְנִשְׁלַךְ לְמָקוֹם אֶפֶל בֵּין נַחְשִׁים וְעִקְרָבִים,
 וְהָאִמָּה הִרְשָׁעָה מֵעַמִּידִין עֲדוּת שְׁקָרִים לְהָעִיד, וְיוֹשְׁבֵי
 מִשְׁפֵּט מִצּוּרִים לְדוֹן אֶת הַיְהוּדִים בְּעֵנּוּיִים קָשִׁים וּמְרִים,
 וְאַשְׁתּוֹ וּבְנָיו כְּשֶׁהֵן שׁוֹמְעִין אֶת הַצַּעַר, אֲזִי בּוֹכִים
 וְצוֹעְקִים אֶל ה' וְאֵל הַקֹּהֵל, אוֹלֵי יוֹכְלוּ בְּהַשְׁתַּדְּלוּת לִפְטֹר
 אֶת הַתְּפוֹסִים, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, עִם קְדוּשַׁת הֵם, זָרַע רַחֲמָנִים -
 פּוֹשְׁטִין אֶת מַלְבוּשֵׁיהֶם וְנוֹתְנִים מְעוֹת לַפְּדוּת נִפְשׁוֹת
 הָאֲבוּיוֹנִים מִמֵּתָה קָשָׁה וְחִמּוּרָה, וְלִפְעָמִים כָּל הַזֶּה לֹא
 יוֹעִיל, וְכָל הָעַם בּוֹכִים לְמִשְׁפַּחְתָּם בְּשִׂמְעָם מִשְׁפֵּט
 הַחִמּוּר וְהָעֵנּוּיִים הַקָּשִׁים, בְּשִׂרְפַת גְּפֻרִית וְאֵשׁ עַל לִבָּם
 שֶׁל קְדוּשִׁים, וְקֹדֶם הַמֵּתָה מְעַנִּין אוֹתָן בְּמִסְמְרוֹת
 תְּקוּעִים תַּחַת הַצַּפְרָנִים וּמִנְעָלִים שֶׁל בְּרָזֶל. אוֹי! מִי יוֹכֵל
 לְסַפֵּר גְּדֹל הָעֵנּוּיִים!?! וְלִפְעָמִים חוֹתְכִין הַלְשׁוֹן מֵאַחֲרֵי
 הַצֹּאֵר וְחוֹתְכִין הַבְּרִית קֹדֶשׁ בְּעוֹדְנָו בְּחַיִּים, וְאַחַר כֵּן
 חוֹתְכִין הַבֶּטֶן וְלוֹקְחִין הַלֵּב וְהַכֶּבֶד וְהָרָאָה, וְאַחַר כֵּן
 חוֹתְכִין אוֹתוֹ לְד' חֲלָקִים, וְאֵף עַל פִּי כֵן הַקְּדוּשִׁים סוֹבְלִין
 יְסוּרִים כָּאֵלוֹ, וְאֵף עַל פִּי כֵן אִינֶם רוֹצִים לְהַמִּיר דָּתָם.
 וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל הַצּוּרָה מִן הַקְּדוּשִׁים וְנוֹתֵן בְּתוֹךְ
 הַפּוֹרְפִירָא שְׁלוֹ, כְּדֵי שְׂיִנְקֶם לְעֵתִיד נִקְמַת דָּם עֲבָדָיו
 הַשְּׂפוּךְ בְּחַנּוּם, שְׁנוּטְלִין הָאֲמוֹת הַנְּשָׁמוֹת מִן הַקְּדוּשִׁים
 בְּעֲלִילוֹת שְׁקָרִים.

וְעַל כָּל הַצַּעַר הַזֶּה יִדּוּ כָּל הַדְּוִים, וְכָל בֶּרֶשׂ יִשְׂרָאֵל מִחֵיב לְקַבֵּל עָלָיו בְּאַהֲבָה, בְּאֵם שְׂיִזְדַּמֵּן לוֹ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, סִבָּה כְּזוֹ, וְעַל צַעַר כְּזֶה הַשְּׂכִינָה מִיִּלְלָתוֹ, וְכָל הָעוֹלָמוֹת שֶׁל מַעְלָה מְלֵאִים בְּכִיּוֹת וְאַנְחוֹת עַל נַפְשׁוֹת הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵן דְּגַמַּת קָרְבָן לַה' וְרִיחַ נִיחּוֹחַ, בְּאֲשֶׁר שֶׁהֵן מִיַּחַדִּים אֶת לֶבָם לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים וּמוֹסְרִים עֲצָמָם עַל קִדְשֵׁי שְׁמוֹ הַגָּדוֹל לְיַחְוֵד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינָתוֹ.

סדר הלימוד ליום ד אלול [יום 328 בשנה]

וְתַדַּע, דְּאִתָּא בְּזֵהָר, פְּרַשְׁתָּ בְּרֵאשִׁית (דף לח עמוד ב), כִּי בַהֲיָכַל הָרְבִיעִי מִשְׁבַּעַה הַיְכָלוֹת דְּלַמְעָלָה, שָׁם יוֹשְׁבֵי אַבְלֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם וְכָל הַהֲרוּגִים שְׁמָסְרוּ נַפְשָׁם עַל קִדְשֵׁי הַשָּׁם, וּבַהֲיָכַל הַשְּׁנִי יֵשׁ מַחֲצִיָּה לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלַמְּשִׁיחַ, וְשָׁם יֵשׁ בְּכִיָּה גְדוֹלָה עַל חֲרַבְּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וִירוּשָׁלַיִם וְהַרִיגַת הַצַּדִּיקִים, וּמְשִׁיחַ צִדְקָנוּ נְחִית [פְּרוּשׁ: יוֹרֵד] לְהִיכָל הָרְבִיעִי, וְשָׁם מִתְחִיל לְהִזְכִּיר בְּפְרוּטְרוּט כָּל הַקְּדוּשִׁים שְׁמָסְרוּ נַפְשָׁם לְמוֹת עַל קִדְשֵׁי הַשָּׁם, וּמִתְחִיל מְשִׁיחַ לְבָכוֹת בְּבְכִיָּה גְדוֹלָה, וּמִתְקַבְּצִין שָׁם כָּל נְשִׂאִים מְזַרְע בֵּית דָּוִד וְאוֹחֲזִין אוֹתוֹ וּמְנַחֲמִין אוֹתוֹ, וְהוּא מִתְחִיל לְבָכוֹת עוֹד פְּעַם שְׁנִית בְּקוֹל גְּדוֹל. יַמְיֹוֹהוּא קָלָא סָלִיק לְמַעְלָה לְמַעְלָה וּמִתְעַכֵּב שָׁם עַד רֵאשׁ חֲדָשׁ, וְאָז נְחִית הַהוּא קָלָא,

(מד) פרוש הזהר בלשון קדש:

ואותו הקול עולה למעלה למעלה ומתעכב שם עד ראש חדש, ואז יורד הקול, ויורדים עמו כמה אורות שמאירים לכל ההיכלות, והרבה מיני

וּנְחַתִּין עִמֵּיהּ כַּמָּה נְהוּרִין דְּמֵאִירִין לְכָל הַהִיכְלוֹת,
 וְהַרְבֵּה מִיְנֵי רְפוּאוֹת יוֹרְדִים עִם הַקּוֹל לְהַנִּי קְטוּלִין וּבְנֵי
 מְרַעֲזִין וּמְכֹאֹבִין דְּסְבָלֵי יְסוּרִים. וּכְדִין לְבִישׁ מְשִׁיחַ הָאִי
 פּוֹרְפִירָא, דְּחֻקִּיקִין וּרְשִׁימִין תַּמָּן כָּל אֲלִין קְטוּלִין,
 וְסָלִיק עִם הָאִי פּוֹרְפִירָא לְמִידָן יַת הַרְצָחָנִים וְהַגְזֵלָנִים,
 וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא זְמִין לְמַלְבֵּשׁ הַהוּא לְבוּשָׁא
 דְּפוֹרְפִירָא לְעֵתִיד, דְּכֹתִיב (תהלים קי ו): "יְדִין בְּגוֹיִם מְלֹא
 גִּוִּיּוֹת". עַד דִּי אָתָּא וּנְחִים לֹון וּנְחַתִּין עִמֵּיהּ נְהוּרִין
 וְעֵדוּנִים, וְכַמָּה מְלֹאכִים וּרְתִיכִין עִמֵּיהּ, וְכָל מְלֹאךָ
 עֵתִיד לְלַבֵּשׁ כְּמוֹ הָאִי פּוֹרְפִירָא, דְּאִית בְּהוּן דִּיוֹקְנָא
 דְּהַרְוּגִין, וְאַחַר כֵּן הוּלֵךְ מְשִׁיחַ עִם רַבֵּי עֲקִיבָא וְחֻבְרִיו
 לְאַתְרֵי דְּאִין עֵין יוֹכֵל לְרְאוּת זוּלַת אֱלֹהִים, וְתַמָּן מְרַאָּה
 לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְדֹל הַשְּׂכָר שֶׁל הַקְּדוּשִׁים שֶׁמְסֻרוֹ
 נִפְשָׁם - וּמְשִׁיחַ מְקַבֵּל תְּנַחוּמִין. עַל כֵּן רְאוּי לְכָל אִישׁ
 מְזַרַע יִשְׂרָאֵל לְהִתְאוּנָן וּלְבַכּוֹת עַל גְּדֹל הַחֶרֶבֶן וְעַל גְּדֹל
 עַל הַגְּלוּת.

רְפוּאוֹת יוֹרְדִים עִם הַקּוֹל לְהַרְוּגִים עַל קְדֻשַׁת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ וְעַל הַחוּלִים
 וְעַל בְּעֵלֵי הַיְסוּרִים. אַז לּוּבֵשׁ הַמְשִׁיחַ אֶת הַבְּגָד, שֶׁחֻקִּיקִים וּרְשׁוּמִים עָלָיו
 הַהַרְוּגִים עַל קְדֻשַׁת הַשֵּׁם, וְעוֹלָה עִם הַבְּגָד לְדוֹן אֶת הַרוּצְחִים וְהַגְזֵלָנִים,
 וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֵתִיד לְלַבֵּשׁ הַבְּגָד לְעֵתִיד לְבוּא, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "יְדִין
 בְּגוֹיִם מְלֹא גִוִּיּוֹת". עַד שֶׁהַמְשִׁיחַ בָּא וּמְנַחֵם אֶת נְשֵׁמוֹת הַהַרְוּגִים, וְיוֹרְדִים
 עִמּוֹ אוֹרוֹת וְתַעֲנוּגִים, וְכַמָּה מְלֹאכִים וּמְרַכְּבוֹת עִמּוֹ, וְכָל מְלֹאךָ עֵתִיד
 לְלַבֵּשׁ כְּמוֹ הַבְּגָד הַזֶּה, שֶׁיֵּשׁ עָלָיו צוּרוֹת הַהַרְוּגִים, וְאַחַר כֵּן הוּלֵךְ מְשִׁיחַ
 עִם רַבֵּי עֲקִיבָא וְחֻבְרִיו לְמִקּוּם שֶׁהָעֵין אֵינָה יְכוֹלָה לְרְאוּת רַק הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וְשֵׁם מְרַאָּה לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְדֹל הַשְּׂכָר שֶׁל הַקְּדוּשִׁים
 שֶׁמְסֻרוֹ נִפְשָׁם - וּמְשִׁיחַ מְקַבֵּל תְּנַחוּמִים.

המתאבל על חרבן בית המקדש יזכה לראות בנחמת ישראל ד. ומה מאד יפה לכל איש להתאבל ולהתפלל על הארץ בעפר ואפר, ובפרט מיום י"ז בתמוז ואילך, שהן ימי האבלות, שצריכים אנו להתאבל ומכל שכן ביום של תשעה באב, שהוא יום מבוכה ויום צער. ובעונותינו הרבים, ראיתי מכשול גדול ברב מדינות, שבאים אנשים לבית הכנסת, ולא די שאין אומרים קינות בבכי ובקול מר, אלא עוסקים בשחוק וקלות ראש ושמיחים ושוחקים בפה מלא, כאלו הם שמיחים בשמחת תורה, ואין זוכרים אחריתם שיהיה מרה, וענשם גדול, וכל אותן האנשים לא יזכו לראות בנחמות ישראל כשיבוא משיחנו. ועל הרבנים ופרנסי הדור ודיני ישראל מטל עליהם למחות בידי פושעי ישראל, השמיחים אל גיל ביום צרה ומבוכה, וצריכין לקנס אותם בקנסות וראויין להחרים אותם. אבל מי שמתאבל תמיד על החרבן בית המקדש ואריכות הגלות ומצער עצמו בצערן של ישראל - יזכה לראות הנחמה בביאת משיחנו ולראות קנאת ה' צבאות ולשמח בבנין בית המקדש ובירושלים עיר הקדש, כמו שאמר הכתוב (ישעיה סו י'): "שישו אתה מושל כל המתאבלים עליה", אמן, מורי ורבי מורנו הרב רבי יוסף ז"ל.

סדר הלימוד ליום ה אלול [יום 329 בשנה]

פרשת פי תצא פָּרַק צ"ה

א. "ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכות על כן קרא שם המקום סכות" (בראשית לג יז), מנהגן של

ישראל תורה היא מה שאנו נוהגים בכואנו לבתינו תכף
 אחר יציאתנו מבית הכנסת אחר יום כפור, אנו עוסקין
 במצות סכה, דוקא תכף ומיד, מצאתי טעם הגון בדרשות
 של הרב רבי שלמה מולכו זכרוננו לברכה, שכתב טעם
 הגון, למה ישראל עוסקים דוקא במצוה זו תכף אחר יום
 כפור ולא במצוה אחרת, ופרש הרב הנזכר לעיל דהענין
 הוא כך: לפי שצוה הקדוש ברוך הוא לקח שני שעירים
 ביום הכפורים, שער אחד לה', ושער אחד לעזאזל,
 והכהן הגדול היה מתודה על השער ששלח לעזאזל את
 כל עוונותם ופשעיהם, כמו שאמר הכתוב (ויקרא טז כב):
 "ונשא השער עליו את כל עונתם", ובזה היה כפרה
 גדולה לישראל, וכמעשה שארעו לאבותינו ירשו הבנים
 כנגדן איזה מצוה.

בי האבות הקדושים היו סימן לבניהם, ומה כתיב
 למעלה מהענין (בראשית לג טז): "וישב עשו לדרך
 שעירה", ואחר כך כתיב (שם יז): "ויעקב נסע סכתה",
 באה התורה לרמז, מאחר שעשו, שהוא היה איש שער,
 נסע לדרך לשער לטל חלקו מקרבן השער שנשלח
 לעזאזל - ויעקב נסע לסכות ועסק במצוה, אף אנחנו אחר
 יום הכפורים ששלחנו שער לעזאזל, אנו עוסקים במצות
 סכה דוקא ולא בשום מצוה אחרת, דברי פי חכם חן. ואני
 אוסיף בה טעם לשבת.

ביום הכפורים אין לשטן ולילי"ת שום שליטה

ב. כי זה הוא ידוע, שהשטן ולילי"ת והאמות, שולטין
 עכשו בעולם הזה ומקטרגים תמיד על ישראל, עם

קדוש, ומבקשים תמיד להרע ולהצר לישראל, ולילית
 שהיא גימטריא ת"פ, באשר שיש לה ת"פ מחנות שהן
 מקטרגים על ישראל, וידוע לכל, שביום הכפורים אין
 לשטן ולילית שום שליטה על ישראל, כמו שאמרו
 רבותינו זכרונם לברכה (יומא כ עמוד א): "השטן גימטריא
 שס"ד, ובשנה הוא שס"ה ימים, הוא רמז שהשטן אין לו
 שליטה ביום הכפורים, כי אם שס"ד יום שהוא שאר
 ימות השנה. וכנגד זה צוה לנו הקדוש ברוך הוא מצות
 סכה, ולכן פתיב (ויקרא כג לד): "בחמשה עשר יום לחדש
 השביעי הזה חג הסכת שבעת ימים לה" - "סכת" -
 פתיב חסר וי"ו, כי "סכת" הוא גימטריא ת"פ, שהוא
 בקדשה, כי "סכת" הוא מכניע לקלפת לילית שהיא
 גימטריא ת"פ, וכל המקים מצות סכה כראוי, הוא מבטל
 כח וממשלה של ליליית הרשעה, ולכן נראה לי, כיון
 דביום כפור אין להשטן ולילית שום שליטה על ישראל,
 ותכף אחר יום כפור מתחילין לקטרג מחדש על ישראל.
 לכן ישראל קדושים הם עוסקים במצות "סכת", שהוא
 גימטריא ת"פ, תכף אחר יום כפור, כדי לבטל הקטרוג
 של לילית הרשעה, כי כל מצוה שהוא גימטריא ת"פ
 מבטל קלפת ליליית, כמו שכתב הרב גלאנטי על הפסוק
 בישעיה (א כא): "מלאתי משפט ועתה מרצחים" - דע,
 שהיו בירושלים ת"פ בתי כנסיות, ועם הבית המקדש היו
 תפ"א כמנין "מלאתי". ואחר כך כשחרבה ירושלים,
 נתגברה הלילית ומחנותיה, והיתה הורגת בישראל עם
 כחול הים, ולכן נתקיים "ועתה מרצחים", בעוונותינו
 הרבים.

סדר הלימוד ליום ו' אלול [יום 330 בשנה]

מצות סְכָה חֲשׂוּבָה מְאֹד בְּעֵינֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

ג. על כן מצות סְכָה אל יהא קל בְּעֵינֵיךָ כִּי "סוּכָה" כּוֹלֵל שְׁנֵי שְׁמוֹת: ה"ס כ"ו ה"ס - גִּימְטְרִיא אֲדֻנִי, וְכ"ו - גִּימְטְרִיא שֵׁם הַיְיָ, וּבְמִצְוֹת סְכָה שְׁמִקְיָמִין יִשְׂרָאֵל כְּרֵאוּי וּכְהִלְכוּתֶיהָ, הֵם נוֹתְנִים כַּח וּגְבוּרָה לְפַמְלִיא שֶׁל מַעְלָה, כִּי "סוּכָה" - גִּימְטְרִיא צ"א, כְּמִנְיָן "מִלְאָךְ". וְלִכֵּן אָנוּ מִתְפַּלְלִים (עֲרֵבִית בְּרֻכּוֹת קְרִיאַת שְׁמַע): "וּפְרַס עָלֵינוּ סוּכַת שְׁלוֹמְךָ", כִּי בְזָכוֹת הַסְּכָה שְׁאָנוּ מְקִימִין אוֹתָהּ, יִהְיֶה הַשֵּׁם שְׁלָם, וְכִסָּא הַכְּבוֹד יִהְיֶה שְׁלָם, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה, אִין הַשֵּׁם שְׁלָם, כְּדַכְתִּיב, (שְׁמוֹת יו' טו): "כִּי יָד עַל כֶּסֶף יֵה" וְאִין הַכֶּסֶף שְׁלָם, מֵה שְׁאִין כֵּן לְעֵתִיד יִהְיֶה הַשֵּׁם וְהַכֶּסֶף שְׁלָם.

וְלִבְנֵי יִצְחָק הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעֵתִיד, כְּשִׁיבּוֹאוּ הָאָמוֹת וַיֵּאמְרוּ לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: תְּנֵה לָנוּ גַם כֵּן הַתּוֹרָה וְאֶנְחֵנוּ מְקִימִין אוֹתָהּ. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִהְיֶה מְשִׁיב לָהֶם: מִצְוָה קְלָה יֵשׁ לִי וְסְכָה שְׁמָה, לְפִי שְׁאִין בְּה חֲסָרוֹן כִּיס, מִיָּד כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹשֶׂה סְכָתוֹ וְכוּ', וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדֵּיר הַחֲמָה עֲלֵיהֶם, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מְבַעֵט וְיוֹצֵא. וְעַל אוֹתָהּ שְׁעָה כְּתִיב (תְּהִלִּים ב' ד'): "יּוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחָק" וְאִין שְׁחוֹק לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, שְׁנַאֲמַר: "יּוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחָק". עֵינֵי בְּאֵרִיכוֹת מְסַכֵּת עֲבוּדָה זָרָה (דָּף ג' עמוד א').

וְהִנֵּה קָשָׁה, לְמָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִהְיֶה מְצוּה לְאָמוֹת הָעוֹלָם שְׁיִקְיָמוּ דוֹקָא מִצְוֹת סְכָה, וְלֹא מְצוּה

אחרת? אבל לפי מה שכתבתי לעיל אתיא שפיר [פרוש: עולה יפה], דכינן דאף על פי שמצות סכה היא קלה בעיני הבריות, אבל בעיני הקדוש ברוך הוא גדולה מאד, כי "סכת" היא גימטריא ת"פ, ומצוה זו היא מכניעת הקלפה של לילי"ת שהיא גימטריא ת"פ, ולעתיד הקדוש ברוך הוא יעביר את הגלולים מן הארץ, שהיא לילי"ת וכל המחנות שלה. והקדוש ברוך הוא יהיה מכניע אותן על ידי מצות סכה דוקא, ואז יהיה שם הוי"ה שלם, וכסאו יהיה שלם.

ולבן אנו מתפללים: "ופרס עלינו סכת שלומך", כי סכת שלם יהיה עוד הפעם, שיהיה ת"פ בתי כנסיות בירושלים, ועם המקדש שיהיה לעתיד, יהיה תפ"א - כמנין "מלאתי משפט", ו"ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד" (זכריה יד ט).

סדר הלימוד ליום ז אלול [יום 331 בשנה]

הזהירות במצות סכה

ד. לכן צריכין אנו להזהר בקדשת סכה, שהיא כוללת שתי שמות, הוי"ה ואדנ"י, ובפרט שכל זמן שהסכה היא נעשית כהלכתה ובטהרה, שלא יעשה אותה במקום מטנף - אז הסכה היא מרכבה להקדוש ברוך הוא ושכנתיה, וסכה היא במקום בית המקדש מעט, כי בית המקדש נקרא "סכת שלם". ולא כדעת המקילין בסכה, שיש עליהן מצות סכה כמשאוי גדול, והן באים לסכה ומברכין ברפת המוציא וברפת הסכה במהירות ובמרוצה,

ואחר כך הולכין חוץ לסֶפֶה. ודומין הכת הזו להאמות, שיהיו לעתיד מבעטין בסֶפֶה, ולא עוד שהן מברכין ברכת הסֶפֶה לבטלה, שהן מברכין "לישב בסֶפֶה", הן סוברים שיושבין בסֶפֶה מעט, ואחר כך יש רשות להן שילכו מחוץ לסֶפֶה, אבל באמת טועין הן בדעתם, שפרוש "לישב בסֶפֶה" הוא עכוב, כמו שפרש רש"י (ויקרא יב ד. דברים ט ט): אין ישיבה אלא לשון עכבה.

לבן אני מזהיר לכל בר דעת, שלא יהיה נכשל בעוון זה, כשיבוא לסֶפֶה לאכל, אזי יראה לישב שם עד אחר אכילתו, כדי שלא יעשה ברכה לבטלה, ולא יהיה בכלל מבעט במצוה זו, ואז אנחנו נהיה זוכין לסֶפֶה של לויתן, כמו שאמר הכתוב (ישעיה ד ו): "וסֶפֶה תהיה לצל יומם", והקדוש ברוך הוא יסתירנו בצל כנפיו בסכת שלם לעולמים. אמן, כן יהי רצון.

סדר הלימוד ליום **ח אלול** [יום 332 בשנה]

פָּרָק צ"ד

א. להודות ולהלל יתברך שמו הקדוש והגדול על הגם הגדול שעשה הקדוש ברוך הוא לאבותינו בימים ההם, בימי אנטיוכוס הרשע, מלך יון, שעשה כמה רעות לעם ישראל, וה' ברחמיו וברב חסדיו אשר בכל עת לבש בגדי נקם (עין לעיל פרק צ"ד), ועל ידי חשמונאי ובניו נהרגו שני שרי צבאות של יון: האחד נקרא שמו "בגריס", והשני - "נקנור", וכל חיליו של מלך יון נמסרו בידי ישראל, וכן יאבדו כל אויבי ה'.

ב. ואחר כך באו בני חֲשֹׁמוֹנָאֵי לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְלֹא מִצְאוּ כִּי אִם צְלוּחִית אַחַת שֶׁל שֶׁמֶן, אֲשֶׁר הִיְתָה חֲתוּמָה בְּטַבַּעַת שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל, אֲשֶׁר בְּאוֹתָהּ צְלוּחִית הָיָה מוֹשְׁחִין בּוֹ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל, וְכֹל כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁהָיָה טָעוֹן מִשִּׂיחָה נִמְשַׁח בְּאוֹתוֹ פֶּהַךְ שֶׁל שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, וְהָיָה בָּהּ כִּי אִם כִּשְׁעוֹר הַדְּלֵקֶת יוֹם אֶחָד, וְאֵלֵהִי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר שָׁכַן שָׁמוֹ בַּמִּקְדָּשׁ, עֲשֵׂה נֶס, שֶׁהָיָה הַשֶּׁמֶן הַהוּא דוֹלֵק שְׁמוֹנֶה יָמִים, עַד שֶׁהִצְרָכּוֹ הַכֹּהֲנִים לְטַהֵר עֲצָמָן ז' יָמִים, וְאַחֵר כֶּךָ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי, הִצְרָכּוֹ לַעֲשׂוֹת שֶׁמֶן שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה בְּטַהֲרָה. עַל כֵּן הִכְרַח הַשֶּׁמֶן שֶׁהָיָה עַל פִּי הַנֶּס, לְהַדְלִיק שְׁמוֹנֶה יָמִים עַד עֵת הַטְּהָרָה. עַל כֵּן לְזַכְרוֹן הַנֶּס הַזֶּה לֹא יִמוּשׁ מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל דּוֹר וָדוֹר לַעֲשׂוֹת שְׁמוֹנֶת יָמֵי חֲנֻפָּה וּלְהַדְלִיק נְרוֹת, שֶׁהֵן נְרוֹת שֶׁל מִצְוָה.

בְּכָל אֶחָד מֵהַנְּרוֹת יֵשׁ קִדְשָׁה נִפְלְאָה

ג. וּבַהֲרֵבָה מְקוֹמוֹת מְצִינוּ שְׁחִיבֵינָן לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נְרוֹת שֶׁל מִצְוָה, כְּמוֹ שְׁאָמַר הַכָּתוּב (ישעיה כד טו): "בְּאוֹרִים כְּבָדוֹ ה'". וְכֹל הַנֵּר הַדְּלוּק לְדַבַּר מִצְוָה – יֵשׁ בּוֹ קִדְשָׁה נִפְלְאָה גְדוּלָּה אֵין שְׁעוֹר, וְאֵלוֹ הֵיִינוּ זוֹכִים לְהַשְׁגוֹת רוּחַ הַקָּדֹשׁ, הֵיִינוּ מְבָרְכִים וּמְבִינִים וּמְשִׁיגִים עַל יְדֵי מִצְוֹת הַדְּלֵקֶת הַנְּרוֹת שֶׁל מִצְוָה – עֲתִידוֹת, דֵּהַנֵּר שֶׁל מִצְוָה מִתְנַבֵּא כְּמוֹ נְבִיא הַמִּתְנַבֵּא עַל פִּי ה'.

עַל יְדֵי נֵר שֶׁל מִצְוָה פָּתְחוּ לַמַּהְרָשׁ"ל שְׁעָרֵי אוֹרָה

וְהָרַב הַגָּאוֹן מַהְרָשׁ"ל ז"ל כָּתַב בְּהַקְדַּמַת סִפְרוֹ הַנִּקְרָא "יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה", וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "פַּעַם אֶחָד בָּא לְיַדִּי עַל יְדֵי נֵר שֶׁל מִצְוָה כְּאֵלוֹ הָרָאוּ לִי מִן הַשָּׁמַיִם וְנִתְּנוּ לִי

הַרְמָנָא [פְּרוּשׁ: רְשׁוּת] וְאַמִּיץ כַּח מַרְקִיעַ וּפְתָחוּ לִי שַׁעֲרֵי
אוֹרָה", עַד כָּאן.

ד. וְשִׁמְעֵתִי מִפִּי מוֹרֵי עַל פִּי קִבְלָהּ, שֶׁהֶעֱנִין הוּא כָּךְ,
כְּשֶׁהָיָה הָרַב רַבִּי שְׁלֵמָה לּוֹרִיא ז"ל לֹמֵד וְחֹבֵר הַסֶּפֶר
"יָם שֶׁל שְׁלֵמָה", אֲרַע לוֹ שֶׁהָיָה לוֹ רַק גֵּר קֶטֶן דּוֹלֵק לְפָנָיו,
וְהָיָה זְמַן קָרוֹב לְהַכְבוֹת - וְהָיָה דּוֹלֵק כְּמָה שְׁעוֹת יוֹתֵר
מִשְׁלֵשָׁה וְאַרְבָּעָה גֵּרוֹת שְׁלָמִים, וְזֶה הֶעִיד עָלָיו תְּלַמִּידוֹ
וְנִכְדּוֹ, וְזֶה לְשׁוֹנָם: "בְּעַל הַגֵּר הַפִּיר בְּגֵרוֹ וּבְנִסּוֹ כִּי ה'
עֲמוּ", עַד כָּאן. וְזֶה אֲרַע לְהַגְאֹן הַנִּזְכָּר לְעִיל גַּם מִמֶּשׁ כְּנִס
שֶׁל שְׁמֵן הַקֶּדֶשׁ שֶׁבְּצִלוֹחֵית הַקְּדוּשָׁה שֶׁבְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ,
זְכוּתוֹ יַעֲמֵד לָנוּ, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי יוֹלְדָתוֹ.

סדר הלימוד ליום ט אלול [יום 333 בשנה]

מנר של מצוה נמשך קדשה עליונה

הַבָּלָל הָעוֹלָה, בְּכָל גֵּר שֶׁל מִצְוָה - נִמְשָׁךְ בּוֹ קְדוּשָׁה
עָלְיוֹנָה, וּמְעוֹרֵר לְמַעַלָּה הַדִּלְקַת בּוֹצִינִין קְדִישִׁין
[פְּרוּשׁ: הַגֵּרוֹת הַקְּדוּשִׁים]. וְכֵן מְצִינּוּ בְּזֵהָר בְּתַקּוּנִים (תַּקּוּן
כַּט דָּף עַג עֲמוּד א): "דְּקָאֵי [פְּרוּשׁ: שְׁעֵמֵד] אֵלֶיהוּ אַחֲוֵרֵי
כוֹתְלֵי שְׁל בֵּית הַמִּדְרָשׁ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי וְאָמַר:
"לִיקוּם בּוֹצִינָא קְדִישָׁא וַיְדַלִּיק בּוֹצִינִין קְדִישִׁין דְּלַעְלָא"
[פְּרוּשׁ: יַעֲמֵד הַמָּאוֹר הַקְּדוּשׁ וַיְדַלִּיק הַגֵּרוֹת הַקְּדוּשִׁים
שֶׁל מַעַלָּה].

מה שנשאַר מנר של מצוה אין להשתמש בו לדברי הל

ועל כֵּן מִנְהַג הַמִּדְקָדְקִים, שֶׁגֵּר הַדּוֹלֵק לְשֵׁם מִצְוָה,
וְנִשְׁאָר מִמֶּנּוּ - מְצַנִּיעִין אוֹתוֹ שְׁלֵא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ

דְּבַר חַל, כִּי אִם דּוֹקָא דְּבַר מְצוּהָ, וּבִפְרָט נֵר הַדּוֹלֵק לְלַמֵּד
 בּוֹ תּוֹרָה. וַיֵּשׁ הַרְבֵּה עֲנִינִים תּוֹעֵלֶת לְנִשְׁמָה עַל יְדֵי גֵרוֹת
 שֶׁל מְצוּהָ, וְהִנֵּה בְּנֵרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה הַבָּאִים לְזִכְרוֹן תְּקֵף הַגֵּס
 הַגָּדוֹל, שֶׁהֵן גֵּרוֹת קְדוּשִׁים, וּמְקַדְּשִׁין בְּקִדְשָׁה עֲלֵאָה
 [פְּרוּשׁ: בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה] וּמֵרָאִין עַל גֵּרוֹת וּמִדּוֹת
 הָעֲלִיוֹנוֹת אֲשֶׁר הֵם מִתְעוֹרְרִים וּמִתְלַהֲבִים בְּגִבּוֹרָה לְפַעַל
 דִּין בְּהַרְשָׁעִים.

מִקַּל מְצוּהָ וּנְבִרָאִים מְלֻאָכִים

וְעַל כֵּן כָּתַב הָרַב מֵהַר"ל סַג"ל, שֶׁנִּכְוֵן הוּא לְטַל יָדָיו
 קִדְּם שְׂיִבְרַךְ עַל הַדְּלָקַת גֵּר חֲנֻכָּה, אַךְ מִפְּנֵי שְׁלֹא
 יִחָשֵׁב כְּיִהְיֶא, עַל כֵּן כָּתְבוּ הָאֲחֵרוֹנִים שְׂרָאוֹי הוּא
 לְהִבְיָא עֲצָמוֹ לְיַדֵּי חַיִּיב נְטִילָה, כְּדֵי שְׂיִטַּל יָדָיו אַחַר כָּף
 קִדְּם הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, וַיְדוּעַ, כִּי כָּתַבְתִּי לְעִיל, פֶּרֶק י"ד,
 שֶׁכָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ שְׂאָדָם עוֹשֶׂה, נוֹלָדִים וּנְבִרָאִים
 מְלֻאָכִים קְדוּשִׁים מְמַנֶּה, וְלִכְלֵ מְצוּהָ שֶׁנְּבִרָאִים מְמַנֶּה
 מְלֻאָכִים, הֵן נִקְרָאִים מְחַנֵּה שֶׁל מְצוּהָ זוֹ. וְזֶהוּ פְּשׁוּט,
 שֶׁכָּל מְצוּהָ שֶׁמְבָרְכִין עֲלֶיהָ, מִתְּכַנְּשִׁין [פְּרוּשׁ: נְאֻסְפִים]
 אֲלֶיהָ אוֹתָן הַמְּלֻאָכִים וְעוֹמְדִין סְבִיבוֹת הַמְּבָרְךְ וְשׁוֹמְעִין
 הַבְּרָכָה וְעוֹנִין אָמֵן, וְרָמַז לְדָבָר: "מְלֻאָךְ" הוּא גִימְטְרִיא
 "אָמֵן", וְלִכֵּן כְּשִׁישְׂרָאֵל עוֹנִין בְּבְרָכָה אוּ בְּקִדּוּשׁ
 וְאוֹמְרִים אָמֵן, יְכַוְּנוּ לְאוֹתָן הַמְּלֻאָכִים שְׂיַעֲנוּ אָמֵן, כִּי
 "אָמֵן" גִּימְטְרִיא "מְלֻאָךְ".

וְהִנֵּה בְּבְרָכָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁל גֵּר חֲנֻכָּה יֵשׁ י"ג תְּבוֹת, וְצָרִיךְ
 לְכוּן, שֶׁהֵן מְעוֹרְרִים י"ג מִדּוֹת רַחֲמִים, וְכֵן יֵשׁ י"ג

תבות בְּבִרְכָה שְׁנִיָּה, שֶׁהֵן מְעוֹרְרִים י"ג מְדוֹת רַחֲמִים,
וְשִׁתִּיחֵן יַחַד הֵן כ"ו תבות כְּנֶגֶד שֵׁם הַיְי"ה.

סדר הלימוד ליום י אלול [יום 334 בשנה]

חֲבִיבָה מְצוּה בִשְׁעָתָה, עַל כֵּן יֵשׁ לְבָרֵךְ בְּשִׂמְחָה עַל הַנְּרוֹת
וַיִּבְּוֹן הַיֵּטֵב בְּבִרְכוֹת שֶׁל הַדְּלִקַת הַנְּרוֹת לְאַמְרֵם מִתּוֹךְ
שִׂמְחָה, בְּאֲשֶׁר הַמְצוּה הַיָּא חֲבִיבָה בִשְׁעָתָה לְזִמְן
פְּעַם אַחַת בַּשָּׁנָה. וְלִכְבוֹד הַמְּלָאכִים קַדִּישֵׁן הַבָּאִים
לְהַבִּית בְּשִׁבִיל מְצוּה זו, יְדַלִּיק הַנְּרוֹת כִּשְׁהוּא לְבוֹשׁ בְּבִגְד
עֲלִיוֹן, כְּמוֹ שֶׁהוּלָךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת. וְצָרִיךְ לְהַדְּלִיק תְּכָף
בְּכַנִּיסַת הַלַּיְלָה, כִּי מְצוּה הַבָּאָה לְיָדֶךָ אֵל תַּחֲמִיצְנָה
(מְכִילְתָא פְּרַשְׁת בַּא יב יז).

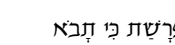
וְהִנֵּה מְסַפֵּר הַנְּרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה הֵן ל"ו, וְשִׁמוּנָה שְׁמֹשִׁים,
וּמְנַהֲגֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה הַיָּא שֶׁהַמְּנַהֵג לַתָּן אֶת
הַשֶּׁמֶשׁ הַמְּדַלִּיק לְמַעַלָּה מֵהַנְּרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה, וְרִמּוֹ לְדָבָר
(יְשַׁעְיָה ו ב): "שְׁרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לּו". (מְצִאתִי כְּתוּב בְּסִפֵּר
מִהַר"ל, מְנַהֲגִים הַלְכוֹת חֲנֻכָּה). וְאִם כֵּן לְפִי זֶה יֵשׁ קִדְשָׁה גְּדוּלָּה
גַּם כֵּן בַּנְּרוֹת שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ, אֲשֶׁר הֵן יוֹתֵר קִצַּת גְּדוּלִים מִן
הַנֵּר שֶׁל חֲנֻכָּה.

ו. שֶׁהַנֵּר הַשֶּׁמֶשׁ הוּא דְגֻמַת הַכֹּהֵן שֶׁהִיָּה מְדַלִּיק נְרוֹת
בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְדְגֻמַת שְׂרָפִי מַעַלָּה הַמְּדַלִּיקִין בּוֹצִינִין
קַדִּישֵׁן, שְׂיֵאִירוּ פְּנֵי כְּסָא כְּבוֹדוֹ יְתַבָּרֵךְ. וּמִכָּאֵן תִּרְאֶה
הַפָּגַם הַגְּדוֹל הַזֶּה שְׂרָאִיתִי, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, שֶׁרַב הָעַם
נוֹהֲגִים שְׁלוֹקְחִים נֵר הַשֶּׁמֶשׁ מִן הַנְּרוֹת וְעוֹשִׂין לְאוּרוֹ
עֶסְקִי חַל, וּמִכָּל שָׂכָן עֲתִידִין לַתָּן אֶת הַדִּין מֵהַעוֹוֹן פְּלִילִי

שְׁמִשְׁחָקִין בְּאֹר הַשֶּׁמֶשׁ בְּקִלְפִים שְׁקוּרִין קְאֲרְטִי"ן אוּ
 בְּקִבְיָאוֹת שְׁקוּרִין וְעַרְפִּי"ל, וְאִינָם יוֹדְעִים שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ הֵם
 קֹדֶשׁה יְתָרָה יוֹתֵר מִנֶּר חֲנֻכָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַב הַגָּאוֹן
 מְהַרִּי"ל ז"ל הֶרְמֵז: "שְׁרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ" - רוֹצֵה
 לוֹמֵר, שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ עוֹמְדִים מִמַּעַל לְהֵל"ו גְּרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה.

ז. עַל כֵּן הַמְזוּזָל בְּמִצְוֶה זוֹ - בְּדַאי עָנְשׁוּ יִהְיֶה קֶשֶׁה
 מְאֹד, וְכָל מִי שֶׁמְדַקְדֵּק בְּמִצְוֶה זוֹ וְאִינוֹ מְזִיז אֶת
 הַשֶּׁמֶשׁ מִמְּקוֹמוֹ, יִזְכֶּה לְרְאוֹת גְּרוֹת הָעֵתִידִין לְהַדְלִיק
 בְּבֵית קֹדְשָׁנוּ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

סדר הלימוד ליום יא אלול [יום 335 בשנה]

פְּרֻשַׁת כִּי תְבֵא פָּרַק ז"ז

א. תַּעֲנִית אֶסְתֵּר הִקְבַּע עַל סִמְךָ דְּאִיתָא בְּגַמְרָא (מְגִילָה דְּ
 ב עמוד א) : "י"ג בְּאֶדְר זְמַן קַהְלָה לְכָל הִיא", וּפְרָשׁוּ
 הַמְּפָרְשִׁים (רא"ש ש שם סִמְן א. ר"ן דף א), שֶׁהַכָּל מִתְּכַנְנֵשִׁין
 לְתַעֲנִית אֶסְתֵּר, וּבָאִים בְּנֵי הַכְּפָרִים לְמַנִּין לוֹמֵר הַסְּלִיחוֹת
 וְתַחֲנוּנִים, לְפִי שְׁבוּ בְיוֹם נִקְהְלוּ לַעֲמֹד עַל נַפְשָׁם וְהָיוּ
 צָרִיכִים רַחֲמִים, עַל כֵּן הִקְבַּע יוֹם זֶה לוֹמֵר סְלִיחוֹת
 וְתַחֲנוּנִים. וּבְנֵי הַכְּפָרִים מְחַיְבִים לְהַקְדִּים וּלְבֹא לְיוֹם
 הַתַּעֲנִית אֶסְתֵּר וּלְהַשְׁתַּתֵּף עִם אֲחֵיהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאִמְרַת
 סְלִיחוֹת, כִּי כֵן הַפְּרוּשׁ שֶׁל דְּבָרֵי חֲכָמִים זְכוּרָנָם לְבָרְכָה:
 "ג - זְמַן קַהְלָה לְכָל הוּא, וְזֵהוּ חֲבִיב לְפָנָי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, שֶׁמִּתְאַסְּפִים הַיְחִידִים לְתוֹךְ הָעֵירוֹת, וְיִבְרַךְ עִם

הַדְרַת מֶלֶךְ" (משלי יד כח), שְׁנֵקֶה־לִים לומר סְלִיחוֹת בְּקֶהֱלָה, וְעַל יְדֵי תַפְלָה זוּ הֵן מְעוֹרְרִים רַחֲמִים גְּדוֹלִים בְּפַמְלִיאָה שֶׁל מַעֲלָה.

עוד טעם למה שמתעניין בתענית אסתר

ב. וַיֵּשׁ עוֹד טַעַם לְתַעֲנִית אֶסְתֵּר, אֲשֶׁר גָּלָה הַמַּגִּיד לְהֶרֶב בֵּית יוֹסֵף ז"ל (מגיד מישרים פְּרַשְׁת וַיִּקְהַל מֵהַדוּ"ק) וְהוּא, שֶׁהַשְּׁגָחַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא תָמִיד עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵן נִחְלָתוֹ וְעֵדוֹת סִגְלָתוֹ, וְהוּא חָפֵץ לְהַצְדִּיקֵם כְּדֵי לְהַנְחִילֵם שָׂכָר טוֹב לְעוֹלָם הַבָּא, וְכִהְיוּם שְׂמֵגִיעַ י"ד, לְהִיּוֹת יִשְׂרָאֵל שְׂמֵחִים וְשׂוֹשִׁים בּוֹ עַל תַּקְּוָה הַנֶּס שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּהֶמֶן הַרְשָׁע וּבְכַבְּדוֹ וּבְשִׂאָר שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל, וְאִזּוּ הִיא נִקְרָאת "שְׂמֵחָה שֶׁל מִצְוָה", וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מגילה דף ז עמוד ב): "חַיֵּב אֵינֶשׁ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרְיָא" [פְּרוּשׁ: חַיֵּב אָדָם לְהַשְׁתַּכֵּר בְּפוּרִים].

וְהֵנָּה יֵשׁ לְחוּשׁ, פֶּן עַל יְדֵי רַבּוּי הָאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וּשְׂמֵחָה בְּאֵין יִשְׂרָאֵל לִיְדֵי חֲטָא, לְכַן הַקְּדִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתַּעֲנִית, לְפִי שֶׁהַתַּעֲנִית הִיא סִגְלָה לְהַנְצִיל עַל יְדֵי הַתַּעֲנִית מִן הַחֲטָא, וְלֹא יִהְיֶה כַח לְהַשְׁטָן וְלִילִית לְקַטְרֵג עֲלֵיהֶם וְלְהַבִּיאֵם לִיְדֵי חֲטָא מִחֲמַת רַבּוּי הָאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה.

וְטוֹב לְכוּן כְּשִׂיאֵמֵר (סְלִיחוֹת לְתַעֲנִית אֶסְתֵּר): פְּזוּמֹן "בְּמַתִּי וְכוּ", כְּשִׂאוֹמְרִים: "שְׂמַע תַּפְלָה וְהַעֲבֵר תַּפְלָה" וְכוּ - צְרִיף לְכוּן, שְׂלֵא יְבוֹאוּ לִיְדֵי חֲטָא וְעוֹזֵן, חַס וְשְׁלוֹם, עַל יְדֵי רַבּוּי אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וּשְׂמֵחַת פּוּרִים.

סדר הלימוד ליום יב אלול [יום 336 בשנה]

ג. ועל ידי סליחות ותחנונים, שאנו אומרים בכנופיה – בזה אנו מעוררים זכות מרדכי ואסתר, כי במרדכי כתיב (אסתר יד א): "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו", והענין מבאר בזהר בראשית (תקונים תקון סט עמוד קיז), כי שארי בני אדם לא ידעין רק מה שעניניהם רואות, ששונאי ישראל, כמו הזמן וחבריו, מבקשין לעקר ביצתן של ישראל, והולכין ומתגברין ומתחדשין בכל יום ויום גזרות רעות חדשות, ומרדכי ידע תכן הדבר ומקור כח של הקלפות, שמשם יוצאים נפשות הרשעים האלו, החוטאים בנפשותם.

וזהו שאמר הכתוב, ש"מרדכי ידע את כל אשר נעשה", והתבונן כי גברה יד הקלפה מחמת החטאים של ישראל שהיו באותו הדור, עד שהצרך מרדכי סגוף גדול וזעקה בתפלה להתיש כח הסטרא אחרא ולעורר רחמים על ישראל. וכן כתיב (אסתר שם): "ויקרע מרדכי את בגדיו וישם שק" וגו'. ואסתר הצדקת אשר זכתה לרוח הקדש, ידעה גם כן תכן הדבר הנזכר, ולכן כתיב בה (שם ה א): "ותעמד אסתר בחצר המלך" וגו', ופרש הזהר (חלק ג דף קט עמוד א): אין עמידה אלא תפלה, כמה דאת אמר (תהלים קו ל): "ויעמד פנחס ויפלל", והרבתי אסתר בתפלה, עד שעלתה תפלתה למעלה, למקום קדוש ונורא הנקרא "בתי החצרות", והוא החצר שלפני בית המקדש של מעלה, אשר שם מתנוצץ שם הוי"ה.

וזהו: "ותעמד אסתר בחצר המלך" – מלך זה הקדוש

ברוך הוא, ולא כתיב 'בְּחֶצֶר הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוֹשׁ'. וכתיב בה (אסתר ה ב): "וַיֹּשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר אֶת שְׂרָבִיט הַזֶּהָב", ומִשָּׁךְ עָלֶיהָ חוּט שֶׁל חֶסֶד, שֶׁהוּא בְּיַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. ומהֵלֵא לָהּ בַלְחוּדָה אוֹשֵׁיט הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂרָבִיט הַזֶּהָב, אֲלֵא אֶפְלוּ דְמַתְחַבְּרִין בְּהִדָּה (זֶהֱרָ שֶׁם דָּף מִד עֲמוּד ב), וְלָכֵן אֲנַחְנוּ עֲדַת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר שְׂרוּיִין בְּגוּלָה וְסוּבְלִין צַעַר הַגְּלוּת לְמַעַן כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מַתְחַבְּרִין וּמַתְכַּנְּשִׁין בְּבִתֵּי כְּנַסְיוֹת, שֶׁהֵן נִקְרָאִים גַּם כֵּן "חֶצֶר הַמֶּלֶךְ" - מַלְכוּת שֶׁל עוֹלָם.

על ידי סליחות ותפלות מעוררים זכות מרדכי ואסתר ו**בְּיַדֵּי** על ידי אמירת הסליחות והתפלות אנו מעוררים את מרדכי הצדיק ואסתר המלכה, ובְּיַדֵּי־הֵם מתחברים עמנו ביום התענית אסתר, אשר אנו מזכירים זכותן באמירה. בימי מרדכי והדסה הושעת בניהן. ולכן היושבי כפרים צריכין גם כן להיות בחבורה קדישא בבית הכנסת ביום תענית אסתר, כי יום זה הוא מסגל מאד שיקבל תפלתנו בזכות מרדכי ואסתר.

סגלה לומר מזמור "למנצח על אילת השחר" ביום תענית אסתר ד. וְכֹל מִי שֶׁצָּרִיךְ רַחֲמִים עַל אֵיזָה דָּבָר שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַתְּפַלֵּל, יִקַּח פְּנָאִי לְעַצְמוֹ בְּיוֹם הַתְּעַנִּית אֶסְתֵּר,

(רמה) פרוש הזהר בלשון קדש:

ולא לה בלבדֶה הוֹשֵׁיט הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת שְׂרָבִיט הַזֶּהָב, אֲלֵא אֶפְלוּ לְכֹל הַמַּתְחַבְּרִים אִתָּהּ, וְלָכֵן אֲנַחְנוּ עֲדַת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר נִמְצָאִים בְּגוּלָה וְסוּבְלִין צַעַר הַגְּלוּת לְמַעַן כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מַתְחַבְּרִים וּמַתְאֲסָפִים בְּבִתֵּי כְּנַסְיוֹת, שֶׁהֵן נִקְרָאִים גַּם כֵּן "חֶצֶר הַמֶּלֶךְ" - מַלְכוּת שֶׁל עוֹלָם.

וַיֹּאמֶר תְּחִלָּה מְזֻמָּר כ"ב בְּסֵפֶר תְּהִלִּים: "לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשְּׁחָר" (יומא כט עמוד א שוחר טוב תהלים כב), וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, דְּאֶסְתֵּר הִיְתֵה נִקְרָאת "אֵילַת הַשְּׁחָר" – וְאַחַר כֵּן יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ לְפָנֵי ה' וַיִּבְקֶשׁ בְּקִשְׁתּוֹ, וַיִּזְכֵּיר זְכוֹת מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר, אֲשֶׁר בְּזִכְוֹתָם יַעֲתֵר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּפְתַּח לוֹ שַׁעֲרֵי רַחֲמִים, וַתִּקְבַּל תְּפִלָּתוֹ בְּרָצוֹן.

סדר הלימוד ליום יג אלול [יום 337 בשנה]

ה. וּבְהִיּוֹת שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (מגילה דף טז עמוד ב), שְׁבַשְׁעָה שְׁבָא הֶמֶן לְמְרַדְּכֵי לְהִרְכִּיבוֹ עַל סוּס הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ יָקָר, כְּאֲשֶׁר צָוָה הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ, יַמְיִמְצָא לְמְרַדְּכֵי דִיתְבִּי רַבָּנָן קַמִּיהַ וּמַחְוֵי לְהוֹ הַלְכוֹת קַמִּיצָה. וּפְרַשׁ רַש"י, דְּדָרַשׁ מְרַדְּכֵי בְּעַנְיֵנוּ שֶׁל יוֹם, כִּי אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁשָּׂה עָשָׂר בְּנִיסָן הִיְה, שֶׁהוּא יוֹם הַנִּפְתּוֹת הָעֹמֵר, אֲמַר הֶמֶן: אֵתָא מְלֵא קַמְצָא קַמְחָא דִּידְכוּ וְדַחֵי עֲשָׂרַת אֲלָפִים כְּפַר כֶּסֶף דִּידִי. עַל כֵּן נִכּוֹן לַעֲסֹק בְּעַנְיֵי קַמִּיצָה בְּט"ז בְּנִיסָן, וְהַכֵּל הוּא כְּדֵי לְעוֹרֵר זְכוֹת שֶׁל אוֹתָם הַצְּדִיקִים.

ו. עַל כֵּן אֶהוּבֵי, עֲדַת עִם קְדָשׁ, הַנוֹעֲדִים לְדַבֵּר ה' לְשִׁמְעַ קוֹל מְגִלָּה בְּיוֹם הַמוֹעֵד הַזֶּה, שֶׁהוּא פּוֹרִים, אֲשֶׁר

רמו) פרוש בלשון קדש:

מְצָא הֶמֶן אֶת מְרַדְּכֵי, כְּאֲשֶׁר הָיוּ יוֹשְׁבִים לְפָנָיו חֲכָמִים וְהוּא מְלַמְּדֵם הַלְכוֹת קַמִּיצָה. וּפְרַשׁ רַש"י, שְׁדָרַשׁ מְרַדְּכֵי בְּעַנְיֵנוּ שֶׁל יוֹם, כִּי אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁשָּׂה עָשָׂר בְּנִיסָן הִיְה, שֶׁהוּא יוֹם הַנִּפְתּוֹת הָעֹמֵר, אֲמַר הֶמֶן: "כָּא מְלֵא הָעֹמֵר קַמְצָא שְׁלָכֶם וְדוּחָה עֲשָׂרַת אֲלָפִים כְּפַר כֶּסֶף שְׁלִי".

לְעֵתִיד כָּל הַיָּמִים טוֹבִים יִהְיוּ בְּטָלִים, וַיְמִי פּוֹרִים לֹא נִבְטָלִים (שׁוֹחֵר טוֹב מִשְׁלִי ט), צָרִיכִין אָנוּ לְהִזְכִּיר זְכוּתָן שֶׁל מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר, כִּי יוֹם תַּעֲנִית אֶסְתֵּר וַיּוֹם פּוֹרִים הֵם יָמִים שֶׁל רְצוֹן וְאַהֲבָה, לְכֵן טוֹב לְהִתְפַּלֵּל בְּיוֹם תַּעֲנִית אֶסְתֵּר, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה יִקְבַּל בְּרַחֲמִים וּבְרְצוֹן אֶת תְּפִלָּתָנוּ, אָמֵן.

⚡ פָּרָק צ"ח ⚡

א. מִתְחִלַּת בְּרִיאַת הָעוֹלָם רָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאִין הָעוֹלָם יִכּוֹל לְהִתְקַיֵּם בְּדִין. מֶה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? שִׁתְּףָ שֵׁם הַרְחָמִים וּבָרָא אֶת הָעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית א א): "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים" - בְּמִדַּת הַדִּין, כִּי מִדַּת אֱלֹהִים הוּא דִין, וְאַחֵר כֶּף כְּתִיב (שֵׁם ב ד): "בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם".

וּמִצֵּאתַי טַעַם הַגּוֹן, שֶׁכְּתִב הָרַב הַגָּאוֹן, בַּעַל הַמַּחְבֵּר "תּוֹרַת חַיִּים" (מִסְכַּת חֲלִין דָּף פו עמוד א), הָעֲנִיִן שֶׁהַצְּדִיקִים נִתְּפָסִין בְּעוֹן הַדּוֹר, לְפִי שֶׁהַמִּדָּה שֶׁל דִּין הִיא רוּצָה לְכָלוֹת אֶת הָעוֹלָם, כְּשֶׁאִין עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא בְּרַחֲמָיו מְרַחֵם עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְלִכֵּן שִׁתְּףָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִדַּת הַרְחָמִים, שֶׁהוּא שֵׁם הַיָּוֵה, עִם מִדַּת הַדִּין, אֲךָ מִדַּת הַדִּין הוּא מְקַטְרֵג וּמְבַקֵּשׁ שִׁיעֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִין בְּעוֹלָם, מֶה עוֹשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? נוֹתֵן לוֹ צְדִיק אֶחָד שֶׁהוּא שְׁקוּל כְּנֶגֶד כָּל הָעוֹלָם, וּבִזְזָה הוּא מִשְׁתִּיק אֶת הַדִּין וּמַצִּיל אֶת כָּל הָעוֹלָם, אֲבָל תַּכְּף כְּשִׁמַּת צְדִיק אֶחָד, נוֹלָד בְּמְקוֹמוֹ צְדִיק אַחֵר, בְּסוֹד (קֹהֶלֶת א ה): "וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ", עַד כָּאן

דְּבָרָיו שֶׁל הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הָרַב רַבֵּי חַיִּים שׁוֹר ז"ל בְּמַסְכֵּת
שַׁבָּת, עֵין שֵׁם.

סדר הלימוד ליום **יד אלול** [יום 338 בשנה]

באור נפלא בפסוקים שבמגלת אסתר

ועל פי זה נראה לי לתרץ קשיא גדולה בפסוקים במגלה
(אסתר ג ה-ו): "וַיֵּרָא הֶמֶן כִּי אֵין מְרַדְּכִי כּוֹרֵעַ
וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיִּמְלֵא הֶמֶן חֲמָה וַיִּבֹז בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד
בְּמְרַדְּכִי לְבַדּוֹ וּגּוֹ' וַיִּבְקֶשׂ הֶמֶן לְהַשְׁמִיד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים
אֲשֶׁר בְּכָל מְלָכוֹת אַחַשְׁוֵרוּשׁ עִם מְרַדְּכִי", וּלְכַאוּרָה קָשָׁה,
מְרַדְּכִי לְבַד לֹא רָצָה לְהִשְׁתַּחֲוֹת - וּבִקֵּשׁ הֶמֶן לַעֲקֹר
וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים?

והנראה לתרץ, כי הנה ידוע, שישׁראל שבאותו הדור
היו חייבים כלִיה, מפני שהשתחוּו לַעֲלָם שֶׁל
נְבוּכַדְנֶצַּר אוּ מִפְּנֵי שֶׁנִּהְנוּ מִסְּעוּדָה שֶׁל אוֹתוֹ רָשַׁע
אַחַשְׁוֵרוּשׁ. וְהֵנָּה הֶמֶן וְהַשֵּׁטֶן הָיוּ מְקַטְרְגִים עַל זֶה, וּמִדַּת
הַדִּין הָיָה נוֹתֵן שֶׁיִּכְלוּ יִשְׂרָאֵל כָּלָם, חֲלִילָה, וְלִכֵּן הָיָה הֶמֶן
מִתְיָרָא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲשֶׂה כֵּן, שֶׁיִּטַּל אֶת הַצַּדִּיק
אֶחָד שֶׁהוּא שְׁקוּל כְּנֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל, וְצַדִּיק אַחַר נוֹלָד,
וַיְהִי יִשְׂרָאֵל חַיִּים וְקַיָּמִין, וְלִכֵּן כְּתִיב: "וַיִּבֹז בְּעֵינָיו
לְשַׁלַּח יָד בְּמְרַדְּכִי" לְחוּד, כִּי בָזָה יְהִיָּה לְיִשְׂרָאֵל כְּפָרָה
בְּמִיתַת הַצַּדִּיק אֶחָד, שֶׁלְּפִי שֶׁמְרַדְּכִי הָיָה שְׁקוּל כְּנֶגֶד כָּל
יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן בִּקֵּשׁ הֶמֶן וְהַשֵּׁטֶן "לְהַשְׁמִיד אֶת כָּל
הַיְּהוּדִים בְּכָל מְלָכוֹת אַחַשְׁוֵרוּשׁ", וְדו"ק.

ג. וְהֵנָּה לְדַעָה שֶׁאִמְרוּ (מַגְלָה שֵׁם), שֶׁיִּשְׂרָאֵל שְׁבָאוֹתוֹ הַדּוֹר
הָיוּ חַיִּיבִים כְּלִיָּה מִפְּנֵי שֶׁנִּהְנוּ מִסְּעוּדָתוֹ שֶׁל אַחַשְׁוֵרוּשׁ,

ויִמְדִּילֵכָּא לְמִימַר דְּמִשּׁוּם דְּקֶאֱכְלִי מֵאֲכֹלוֹת אַסּוּרוֹת
 אַתְחִיבִי, דְּהָא כְּתִיב (אֶסְתֵּר א ח) : "וְהִשְׁתִּיחַ כְּדַת אֵין אוֹנִס".
 וְהַפְּרוּשׁ לְפִי דַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד הִיָּה הַשְׁתִּיחַ, וְיִשְׂרָאֵל
 דְּאָסוּר לְהוּ יִין נֶסֶךְ וְיִין שֶׁל עֵבּוּרִים, לֹא הָיָה מִשְׁקִי לְהוּ
 אֲלֵא מִיִּין שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְשִׁמְשִׁין שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּוּ מוֹזְגִין
 לְהוֹן, וְכֵן מֵאֲכָלִים דְּהָיָה יְהִיבִי לְהוֹן לְיִשְׂרָאֵל, הָיָה בְּשׁוּל
 יִשְׂרָאֵל, דְּאֲחַשְׁרוּשׁ לֹא הָיָה אֲנִיס לְהוֹן לְמִיכְלִי וּלְמִשְׁתִּי
 מֵאִי דְּאָסוּר לְהוּ, וּכְדִכְתִּיב: "אֵין אוֹנִס", וְעָשָׂה כְּרִצּוֹן
 אִישׁ וְאִישׁ, אֲבָל חוֹבָא דְּלְהוֹן הָיָה, כִּי אוֹתוֹ הִרְשַׁע כְּוֹן
 בְּסַעוּדָתוֹ, שֶׁהִזְמִין יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְמַנְקִיט שְׁפַע דְּנַחֲתִית
 מְלַעֲלֵא, דְּלֹא יִשְׁפִיעַ בְּשִׁכְנִיתָא אֲלֵא בְּסִטְרָא אַחְרָא, וְלִכְן
 הִזְמִין יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְמַנְקִיט לְהוּ לְסִטְרָא דִּילִיָּה, וְהוּא סוּד
 הַטְּלַת זְהֵמָא, כִּיִּין שֶׁהִשְׁפַּע יְהִיָּה יוֹרֵד לְיִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי
 הַסִּטְרָא אַחְרָא.

רמז) פְּרוּשׁ בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

שְׁלֵא נַתַּן לוֹמַר, שֶׁמִּשּׁוּם שֶׁאֲכָלוּ מֵאֲכֹלוֹת אַסּוּרוֹת נִתְחִיבּוּ, שֶׁהָרִי כְּתוּב:
 "וְהִשְׁתִּיחַ כְּדַת אֵין אוֹנִס". וְהַפְּרוּשׁ, לְפִי דַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד הִיָּתָה הַשְׁתִּיחַ,
 וְיִשְׂרָאֵל שֶׁאָסוּר לָהֶם יִין נֶסֶךְ וְיִין שֶׁל עֵבּוּרִים, לֹא הָיוּ מִשְׁקִים לָהֶם אֲלֵא
 מִיִּין שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְשִׁמְשִׁין שֶׁל יִשְׂרָאֵל הָיוּ מוֹזְגִים לָהֶם, וְכֵן מֵאֲכָלִים שֶׁהָיוּ
 נוֹתְנִים לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, הִיָּה בְּשׁוּל יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֲחַשְׁרוּשׁ לֹא הִיָּה כּוֹפֵה
 עֲלֵיהֶם לְאָכַל וּלְשִׁתּוֹת מִמָּה שֶׁאָסוּר לָהֶם, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב: "אֵין אוֹנִס",
 וְעָשָׂה כְּרִצּוֹן אִישׁ וְאִישׁ, אֲבָל הַחֲטָא שֶׁלָּהֶם הִיָּה, כִּי אוֹתוֹ הִרְשַׁע כְּוֹן
 בְּסַעוּדָתוֹ, שֶׁהִזְמִין יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְקַחַת הַשְׁפַּע הַיּוֹרֵד מְלַמְעֵלָה, שְׁלֵא
 יִשְׁפִיעַ עַל הַשְׁכִּינָה, אֲלֵא עַל הַסִּטְרָא אַחְרָא, וְלִכְן הִזְמִין יִשְׂרָאֵל לְקַחַת
 אוֹתָם לְצַד שְׁלוֹ. וְהוּא סוּד הַטְּלַת זְהֵמָא, כִּיִּין שֶׁהִשְׁפַּע יְהִיָּה יוֹרֵד לְיִשְׂרָאֵל
 עַל יְדֵי הַסִּטְרָא אַחְרָא.

וְזָהוּ עֵינֵי הַזֶּהֱמָא שְׁמִטְלִין, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, בְּקִדְשָׁהּ
 בְּגָלוֹת הַמֵּר הַזֶּה, עַל יְדֵי שֶׁהֵם רְאוּשׁוֹנָה לִיְנִיקָה,
 וּמִקְבְּלֵין הַשְּׁפַע עַל יְדֵיהֶם, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (אֵיכָה א ה) : "הָיוּ
 צָרִיחַ לְרֵאשׁ". וְזָהוּ הַסּוּד בְּגַמְרָא (עֲבוּדָה זָרָה ח עֲמוּד א) :
 יִשְׂרָאֵל בְּחוּצָה לְאַרְצָא עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה בְּטָהֳרָה. וְלוּלִי
 שְׂלֵא הָיוּ יִשְׂרָאֵל נִהְנִין מִסְּעוּדָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הָרָשָׁע, לֹא הָיוּ
 אוֹתוֹ הָרָשָׁע פּוֹעֵל כְּלוּם, כִּי הִקְדִּישָׁה לֹא הִיְתָה מִקְבַּלַת
 שׁוּם שְׁפַע מִסְטָרָא אַחְרָא, אֲבָל כִּינּוּ דִהְוִי יִשְׂרָאֵל נִהְנִין
 מִסְּעוּדָתוֹ שֶׁל אַחְשׁוּרוּשׁ, הָיוּ כְּאֵלוֹ כְּבִיכּוֹל יִנְקוּ מִסְטָרָא
 אַחְרָא, יִמְחִיבוּבָהֵי סְעוּדָתָא גְרַם לְאַטְלָא זֶהֱמָא בְּיִשְׂרָאֵל,
 אִף עַל גַּב דִּהְוִי אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין מֵאֲכָל כָּשֵׁר וּמִשְׁקִין
 דִּהֲתָרָא - אִף עַל פִּי כֵן נִחְשָׁב לָהֶם כְּאֵלוֹ אֲכָלוּ מִסְּעוּדָה
 שֶׁל סְטָרָא אַחְרָא.

סדר הלימוד ליום **טו אלול** [יום 339 בשנה]

חייב זְהִירוֹת שְׂלֵא לְהַנּוֹת מִסְּעוּדַת עֲכוּ"ם

עַל כֵּן צָרִיכִין אָנוּ לְהִזְהַר כְּשַׁעֲכוּ"ם עוֹשִׂין סְעוּדָה, שְׂלֵא
 לִיְהַנּוֹת מֵאוֹתָן סְעוּדוֹת וְכַנְזָכֵר, חוּץ אִם הָעֲכוּ"ם
 מְשַׁדֵּר [פְּרוּשׁ: שׁוֹלַח] לְיִשְׂרָאֵל חֵיוֹת וְעוֹפוֹת וְדָגִים
 וְכִיוּצָא בָּהֶם לְבֵית יִשְׂרָאֵל, הוּא מְתָר, אֲבָל בְּבֵיתוֹ שֶׁל
 עֲכוּ"ם הוּא אָסוּר לְאֲכַל עֲמוֹ, אִף דְּאוֹכֵל מֵאֲכָל כָּשֵׁר

רמח פְּרוּשׁ בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

וּבְאוֹתָהּ סְעוּדָה גְרַם לְהַטִּיל זֶהֱמָא בְּיִשְׂרָאֵל, אִף עַל פִּי שֶׁהָיוּ אוֹכְלִים
 וְשׁוֹתִים מֵאֲכָל כָּשֵׁר וּמִשְׁקִים שֶׁל הַתֵּר - אִף עַל פִּי כֵן נִחְשָׁב לָהֶם כְּאֵלוֹ
 אֲכָלוּ מִסְּעוּדָה שֶׁל סְטָרָא אַחְרָא.

וְשׁוֹתָהּ יַיִן כְּשֶׁר, וְכֹל מִי שֶׁלֹּא נִזְהָר בְּדַבְרֵי זֶה, אֲזִי חֲטָא וְעִנְשׁוּ גְדוֹל מְאֹד, וְהַשְׂכִּינָה בְּכַה תִּבְכֶּה עַל אוֹתָן אֲנָשִׁים. וְרֵאִיָּה לְדַבֵּר, שֶׁבְשֵׁבִיל עֲבָרָה זוֹ הָיוּ כָּלֵל יִשְׂרָאֵל חַיִּבִים כְּלָיָה בִּימֵי הַמֶּן וְאַחַשׁוּרוּשׁ.

ד. וְעַל כֵּן רָצָה מְרַדְּכֵי לְבַדּוֹ שֶׁלֹּא לִיהֲנוֹת מִסְעוּדָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע, כְּדֵי שֶׁבִּזְכוּתוֹ יִהְיוּ נִצּוּלִין כָּלֵל יִשְׂרָאֵל. וְאַף בִּימֵי מְרַדְּכֵי רָצָתָה מִדַּת הַדִּין לִפְגַּע בְּכָלֵל יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּימֵי מֹשֶׁה (בַּמִּדְבָּר טז כא): "וְאֶכְלָה אוֹתָם כְּרֶגֶע", (שְׁמוֹת לב י'): "וְאֶעֱשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גְדוֹל", וְרָצָתָה מִדַּת הַדִּין לְהַרְבוֹת זֵרַעוֹ שֶׁל מְרַדְּכֵי כְּחוֹל הַיָּם, רַק מְרַדְּכֵי בִטֵּל הַגְּזֵרָה בְּתַפְלָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁבִטֵּל מֹשֶׁה רַבֵּינוּ הַגְּזֵרָה בְּתַפְלָתוֹ.

סדר הלימוד ליום טז אלול [יום 340 בשנה]

עוד טעם להתענות בתענית אסתר

וְזָהוּ שֶׁכְּתוּב (אסתר ד א): "וּמְרַדְּכֵי יָדַע". רָצָה לוֹמַר, שֶׁיָּדַע תִּכְן הַדְּבָר, שֶׁהַגְּזֵרָה בָּאָה עַל יְדֵי הַפְּגָם הַגְּדוֹל שֶׁפָּגְמוּ בַשְׂכִּינָה עֲבוּר שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל נִהְיִין מִסְעוּדָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע, וְלָכֵן (שם): "וַיִּלְבַּשׁ מְרַדְּכֵי שֵׁק וְאָפַר וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה", "וַיִּלְבַּשׁ שֵׁק" - לְכַפֵּר עַל חֲטָא זֶה וּלְהַתִּישׁ כַּח שֶׁל אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ, שֶׁהָיוּ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ עִם עֲשׂו הָרָשָׁע בְּבוֹאוֹ לִיעֲקֹב אַחִיו, וְלָכֵן (בְּרֵאשִׁית לב ח): "וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד" - מִהֲנִי ת' קְלָפוֹת וּמִשְׁחִיתִים שֶׁהָיוּ עִם עֲשׂו, וְלָכֵן לְבַשׁ שֵׁק, כִּי שֵׁק הוּא גִימְטְרִיָּא ת', כְּדֵי לְהַתִּישׁ כַּח שֶׁל עֲשׂו הָרָשָׁע, וּמְרַדְּכֵי הוֹדִיעַ לְאַסְתֵּר גְּדֵל

הפגם הנעשה בסעודה של אחשורוש, ומיד כתיב (אסתר ה א): "ותלבש אסתר מלכות" - שלבשה רוח הקדש ונתנה עצה לצום ג' ימים וג' לילות כדי לבטל הזהמא שהטיל המן ואחשורוש בסעודתו, ובזה יתש כח הזהמא הנעשים על ידי אכילה ושתייה ההוא. ועל ידי הצום התיש כח הזהמא, וכנסת ישראל האירה כבראשונה. ומעתה מוכן לפנינו גם כן טעם לתענית זה, שהוא תענית אסתר, שאנו נוהגין להתענות לדורי דורות.

ה. על כן, כל אחד ואחד צריך לכוון בתענית אסתר ולהתפלל, שבאם נדבק בנו בגלות המר, שאנו מקבלין שפע על ידי שלפעמים אנו אוכלים אצל אמות העולם - וכל ישראל ערבים זה לזה, שתעמד לנו זכות מרדכי ואסתר שתקנו התענית וקבעו להתענות בו ביום י"ג באדר כדי להתיש כח האכילה שישאל אוכלין בין האמות, אזי זכות תענית אסתר יעמד לנו לשבר ולהתיש ולהסיר כח הסטרא אחרא שרוצה להדבק דוקא בקדשה, ועל ידי התענית יזדככו ויטהרו הפגם הגדול הזה.

אשרי מי שאינו נהנה מאחרים, וכל שכן מהאמות

ובל מי שנוהר ואינו רוצה ליהנות מן אחרים, ומכל שכן מן האמות - עליו נאמר (תהלים קכח ב): "יגיע פפיה כי תאכל אשריה וטוב לך", "אשריה" - בעולם הזה, "וטוב לך" - לעולם הבא (בברכות ח עמוד א).

פרשת נצבים   פָּרַק צ"ט

א. אמרו רבותינו זכרונם לברכה במסכת מגלה (דף ז עמוד א): "מגלת אסתר ברוח הקדש נאמרה", על כן מבאר

במגלה זו כמה ענינים פלאים, ונזכיר דרך כלל דבר אחד, והוא, דאיתא בזהר פְּרֻשַׁת פְּקוּדֵי (דף רמט עמוד ב), שַׁיֵּשׁ חֲדָר אֶחָד לְמַעְלָה, וַיֵּשׁ לְהַחֲדֵר אַרְבַּעַה פְּתָחִים לְד' רוּחוֹת הָעוֹלָם, וְעִשְׂרֵה מְמַנִּים לְכָל פְּתַח וּפְתַח, וְחָד מְמַנָּה עַל כָּלֶם, וְאֵהֲדִיא "ל שְׁמִיָּה, וְהוּא מִלְּאָךְ אֶחָד מִן הָאוֹפָנִים, וְהוּא אוֹפֵן לְפַעַל פְּעֻלוֹת וּנְקָמוֹת עַל מִצְרֵי יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום יז אלול [יום 341 בשנה]

המלאכים שנקראים "חשמליים", עורכים מלחמה פנגד הסטרא אחרא

ב. והוא אופן עם הארבעים מלאכים הממנים הנזכרים עולין למעלה למקום אחד שנקרא (מלכים א יד, כח): "תא הרצים", ואז עולין עמו מלאכים הנקראים "חשמליים", ומקדימין את עצמן במרוצה ובזריזות לערך מלחמה עם שרי האמות לנצח אותן ולעשות בהן נקמה, וכשהחטא גורם, חס ושלום, אזי יש רצים אחרים בסטרא אחרא, שמקדימין בקטרוגיהן לשלט על ישראל ולהרע מזלן של ישראל.

תפלותיהן של מרדכי ואסתר הועילה שישׂראל ישׂובו מדרךם
ג. וזהו דכתיב (אסתר ג טו): "הרצים יצאו דחופים" – מסטרא אחרא לעורר גזרות על ישראל, ואז (שם): "והעיר שושן נבוכה". ואחר כך כשגרמה תפלת מרדכי ואסתר שעשו ישראל תשובה שלמה כדי להעביר דעת הקמן, ועלתה צעקתם למרום, וה' ברחמיו קבל את תפלת עמו, ונתגלה הַעֵת רָצוֹן, אז (שם ח יד): הַרְצִים רוֹכְבֵי הָרֶכֶשׁ

יִצְאוּ מִבְּהָלִים, רוּצָה לוֹמַר, אוֹתָן הַמְּלָאכִים קְדִישִׁים הָיוּ
רְצִים לַעֲשׂוֹת נְקָמָה בְּהֶמֶן הַרְשָׁע, וְאִז (שם טו): "וְהָעִיר
שׁוֹשֵׁן צָהָלָה וְשִׁמְחָה".

פְּדָאֵי מְרֻדְכֵי וְאַסְתֵּר לְהַזְכִּירָם כִּי מָסְרוּ נַפְשָׁם עֲבוּר יִשְׂרָאֵל
ד. וְלִכְן צָרִיף לְקִרְוֹת הַמְּגִלָּה מְלָה בְּמִלָּה, וְלֹא בְּמַהֲרֵי, וְלֹא
כִּי כָל תְּבָה וְאוֹת - יֵשׁ בָּהֶם קְדֻשָּׁה וְסוּדוֹת נִפְלְאִים,
וְכַדָּאֵי מְרֻדְכֵי וְאַסְתֵּר לְהַזְכִּיר שְׂבַחָן בְּכוּנָה, כִּינּוּן שְׂמֻסְרוּ
נַפְשָׁם עֲבוּר יִשְׂרָאֵל בּוֹזְעֵקְתָן וְתַפְלֵתָן, וְאַסְתֵּר הִיְתָה
מוֹסְרַת נַפְשָׁה כְּשֶׁהִלְכָה לְגַבֵּי אַחְשׁוּרוּשׁ, שְׂאֲמָרָה (שם ד
טז): "וְכֹאֲשֶׁר אֲבֻדְתִּי אֲבֻדְתִּי". וְאִיתָא בְּמִדְרַשׁ יִלְקוּט (אֲסִתֵּר
רַמְזוֹ תַתְּרַנּוּ), שְׂאֲסִתֵּר אָמְרָה מְזִמּוֹר כ"ב שְׂבַסְפֵּר תְּהֵלִים:
"אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזַבְתָּנִי", וְהָעֲנִין מִבְּאֵר בְּדַבְרֵי פֶה קְדוֹשׁ
הָאֵר"י ז"ל (פְּרִי עֵץ חַיִּים שְׁעַר פְּנִימִים פֶּרֶק ו. שְׁעַר הַכּוֹנֹת דָּף קט:),
וְהוּא, כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַב רַחֲמֵי וְחֶסְדֵּי מְשֻׁגָּיַח
וּמְבִיט לְהָאִיר וְלִהַשְׁפִּיעַ שְׁפַע קְדֻשָּׁה מִמְרוֹם, רוּחַ חֲכָמָה
וּבִינָה, עַל יְדֵי שְׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, שְׁכָל שֵׁם הוּא "אֵל",
וְיוֹצֵא מִן הַפְּסוּק (מִיכָה ז יח): "מִי אֵל כְּמוֹךָ", וְשֵׁם שְׁנֵי יוֹצֵא
מִן הַפְּסוּק (שְׁמוֹת לד ו): "ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן", וְשְׁנֵי
פְּעָמִים "אֵל" בְּמִלּוּאָם, כְּזֶה: אֵל"ף לְמ"ד - גִּימְטְרִיאָה
ש"ע, כִּי יֵשׁ לְמַעְלָה ש"ע נְהוּרִין דְּמְאִירִין [פְּרוּשׁ: אִוּרוֹת
הַמְּאִירִים] בְּש"ע עוֹלָמוֹת, וְהֵן מְאִירִין לְנִשְׁמַת הַצַּדִּיק,
אֲשֶׁר עָסַק תְּמִיד בְּתוֹרָה וּמִתְמִיד בְּלַמּוּדוֹ, וְהָיָה תְּמִיד
דְּבוּק בְּתוֹרָה הַנִּקְרָאת "אוֹר", וּבְמִצְוָה הַנִּקְרָאת "נֵר",
וְאֵלּוּ שְׁנֵי שְׁמוֹת הֵן מְסַגְּלִין לְעוֹרֵר חֶסֶד שֶׁל אֵלּוּ ש"ע
נְהוּרִין עַל יְדֵי עֲנִיַת אָמֵן בְּכוּנָה, כִּי כָל הָעוֹנָה אָמֵן בְּכוּנָה

וּמְמַהֵר לְרוּץ לְבֵית הַכְּנֶסֶת בְּשָׁבִיל עֲנִית אָמֵן, זֹכֶה לְאֵלוֹ
 שׁ"ע נְהוּרִין עַל יְדֵי עֲנִית אָמֵן, וְכָל הַמְּבֹזֶה אָמֵן, וְקָל
 בְּעֵינָיו עֲנִית אָמֵן - מְקַדְיָמִין לְנִשְׁמָתוֹ שׁ"ע קְלָפוֹת, רַחֲמָנָא
 לְצֻלָּן, וּמוֹלִיכִין אוֹתוֹ לְחֻדְרֵי חֲשָׁף וְצִלְמוֹת, וְעַלֵּיהֶם אָמַר
 הַנְּבִיא (יְשַׁעְיָה נ ט): "עֵשׂ יֹאכְלִים". וְהִנֵּה עַל אֶסְתֵּר הַצַּדִּיקָת
 הִיָּה מְאִיר אוֹתָן שׁ"ע נְהוּרִין, כִּי נִשְׁמָתָהּ הִיָּתָה מְשַׁרְשׁ
 הָאָרֶזֶה זֶה, אֲשֶׁר שָׁם מְאִירִים שְׁנֵי שְׁמוֹת שֶׁל "אֵל", שֵׁם
 אֶחָד מִ"ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶץ אֲפִים" וְגו', וְשֵׁם הַשְּׁנִי
 מִפְּסוּק: "מִי אֵל כְּמוֹךָ". וְכִשְׁהִלְכָה אֶסְתֵּר לְאַחֲשׁוּרוֹשׁ,
 הַכְּרָחָה לִילָךְ בֵּין שְׁתֵּי בְּתֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְהִיָּה שָׁם מְקוּם
 קְלָפוֹת, וְהוֹסֵר מִמֶּנָּה הַרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְהָאָרֶזֶה שֶׁל שֵׁם אֶחָד,
 שֶׁהוּא שֵׁם שֶׁל "מִי אֵל כְּמוֹךָ", וְלֹא נִשְׁאָר בָּהּ כִּי אִם הָאָרֶזֶה
 שֶׁל: "ה' ה' אֵל רַחוּם", וְעַל כֵּן צָעָקָה: "אֵלֵי אֵלֵי לְמָה
 עֹזְבֹתַנִּי", שֶׁעַד עַכְשָׁו הָיוּ מְאִירִים שְׁנֵי שְׁמוֹת שֶׁל "אֵל",
 וְעַכְשָׁו רַק שֵׁם אֶחָד.

סדר הלימוד ליום יח אלול [יום 342 בשנה]

בְּכָל מוֹעֵד וּמוֹעֵד יֵשׁ קִדְשוֹת וְסוּדוֹת נִפְלְאִים
 ה. רְאֵה בְּעֵינֶיךָ קִדְשַׁת הַמוֹעֲדִים אֵלוֹ, בְּכָל מוֹעֵד וּמוֹעֵד
 יֵשׁ בָּהֶן קִדְשוֹת וְסוּדוֹת נִפְלְאִים, וְצָרִיךְ אֶתָּה לְדַעַת,
 כִּי יֵשׁ עוֹלָם חֻדָּשׁ לְמַעְלָה, שֶׁהוּא קְדוֹשׁ וְנוֹרָא מְאֹד, וְאֵין
 אוֹתוֹ הָעוֹלָם מִתְגַּלֶּה לַחוּץ מִחֻמַּת רַב קִדְשָׁתוֹ, כִּי אִם
 פְּעַם אַחַת בְּשָׁנָה, וּמִתְחִיל לְהִתְגַּלֵּת בְּהִתְחַלַּת קְרִיאַת
 מְגִלָּה, וּמִזֶּה הָעוֹלָם הִיָּה שָׁרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ שֶׁל מְרַדְכֵי הַצַּדִּיק.
 וְצָרִיכִין אֲנִי לְעוֹרֵר רַחֲמִים, שִׁיתְגַּלֶּה הָעוֹלָם הַנִּזְכָּר לְעֵיל
 לַחוּץ, וְיִשְׁפִיעַ וְיֹאִיר עַל רִישֵׁי דַעְמָא [פְּרוּשׁ: רֹאשֵׁי

הָעַם], הַמִּתְאַסְּפִים לְשִׁמְעַע מִקְרָא מִגְלָה בְּלֵב טְהוֹר, בְּלֵב שֶׁל כּוֹנֵן.

וְזֶהוּ כּוֹנֵן הַבְּרָכָה: "בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִקְרָא מִגְלָה" - פְּרוּשׁ, שְׂצֻנּוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא, לְעוֹרֵר כּוֹנֵן לְהוֹצִיא אוֹתָהּ הָאָרֶז גְּדוּלָה לְחוּץ, וְזֶהוּ "עַל מִקְרָא מִגְלָה", כְּמוֹ (בַּמִּדְבָּר י ב): "לְמִקְרָא הָעֵדָה וּלְמִסַּע אֶת הַמַּחֲנוֹת". וְעַל זֶה יַעֲנֶה הַקֹּהֵל אָמֵן בְּכוֹנֵן גְּדוּלָה, וּמְאֹד מְאֹד צְרִיכִין לְעוֹרֵר בַּקְרִיאַת הַמִּגְלָה בְּשַׁעַת שְׁמִבְרֻךְ בְּצַבּוּר "עַל מִקְרָא מִגְלָה", כְּשֶׁאוֹמֵר "עַל מִקְרָא", שִׁילְבֵשׁ חֲרָדָה וְאִימָה עַל הַמִּבְרָךְ, וְגַם עַל הַצַּבּוּר בְּשִׁמְעָם הַבְּרָכָה כְּשֶׁאוֹמֵר הַשְּׁלִיחַ צַבּוּר "עַל מִקְרָא מִגְלָה" - יִפֹּל עֲלֵיהֶם חֲרָדָה וְאִימָה וְהַכְנַעָה גְּדוּלָה, כִּי הוּא עוֹלָם אִים, גְּדוּל וְנוֹרָא, וּמְאֹר הָעוֹלָם הַהוּא יְבוֹא שְׁפַע וְנִיצוּץ קִדְּשָׁה וְטְהָרָה לְהָאִיר עַל יִשְׂרָאֵל, וַיִּכּוֹן כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא כְּלִי מוֹכֵן לְקַבֵּל הַקִּדְּשָׁה וְהַטְהָרָה מִזֶּה הָעוֹלָם, וּבְאוֹתוֹ אוֹר שֶׁל רַחֲמִים יִזְכֶּה לְחַיִּים וְחֶסֶד וְשֵׁלָא יְבוֹא יִשְׂרָאֵל לְשׁוּם מְכַשׁוּל, וַיִּמְהַר הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רַחֲמִים עָלֵינוּ לְהוֹצִיאֵנוּ מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה.

סדר הלימוד ליום יט אלול [יום 343 בשנה]

טעם שְׁמִרְבִּים לְהַדְלִיק נְרוֹת בְּפוּרִים

ו. וְלָכֵן מְרַבֵּין אָנוּ בְּנְרוֹת בְּפוּרִים, שִׁיְהִיָּה אוֹר בְּתֵי כְּנִסְיוֹת מְלֵא בְּנְרוֹת, וְהַכֹּל הוּא רִמּוּז עַל אוֹתוֹ אוֹר גְּדוּל מְשׁ"ע נְהוֹרִין, וְעַל זֶה כְּתִיב (אֶסְתֵּר ח טז): "לִיְהוּדִים הִיְתָה אוֹרָה" וְגו'. וּבְיָדָיו כָּל הַיָּרָא וְחָרַד לְדַבֵּר ה', יִשְׁמַח וְיִגִּיל בְּגִילָה

וברעדה, כששומע קול הברכה "על מקרא מגלה"
 כשיוצא מפי החזן, על פן חיוב גדול עלינו לטהר את
 עצמנו במקוה קדם שילך לבית הכנסת, כדי שיהיה טהור
 לקבל אור טהור והשפע הטהור, וכל זה העתקתי מכתבי
 רבי חיים ויטאל ז"ל (פרי עץ חיים שער פורים פרק ה). והאור הוא
 דמיון קבלת נשמה יתרה, למי שיודע לכוון לעשות עצמו
 כלי מוכן לקבל קדשה העליונה, ובמדינות פולין ראיתי
 מנהג הגון, שהן מלבישין כתנת לבן ונקי ומכנסים לבנים
 קודם קריאת המגלה והולכין לבית הכנסת בבגדי שבת
 יום טוב, ובין מגלה למגלה ישראל שמחין ונותנין שבח
 והודיה על רוח והצלה שעמדה ליהודים. וצריך לחלק
 לעניים איזה דבר ולחלק מנות לאביונים. וצריך לדבר
 בדברי תורה, כמאמר חכמינו זכרונם לברכה (מגלה טז עמוד
 ב): "ליהודים היתה אורה" - זו התורה, כמה דאת אמר
 (משלי ו כג): "כי נר מצוה ותורה אור".

יש ללמוד מעט קדם סעודת פורים ביום

ז. וטוב לאדם, שילמד מעט קדם שמחת סעודת פורים
 ביום, והמדקדקים נוהגים להתפלל מנחה ביום י"ד
 קדם הסעודה, ואחר כך אוכלין תבשיל אחד ומתפללין
 תפלת מעריב, שלא לאחר יותר עד הלילה, פן יבסס
 ויהיה בכלל שכור שאינו ראוי להתפלל, ואחר כך אחר
 תפלת מעריב, יגיד לבני ביתו תקף הנס שנעשה
 לאבותינו. והנה אציג לה ענין אחד מפה קדוש האר"י
 ז"ל (פרי עץ חיים פרק ו), כי צריכין אנו לדעת מחשבות המן
 הרשע, צורך היהודים, אשר נתן נפשו להיות מצר

לְיִשְׂרָאֵל בְּחֹדֶשׁ אֲדָר דּוֹקָא, וְלֹא בְשָׁאֵר הַחֹדָשִׁים שֶׁל שָׁאֵר
יְמוֹת הַשָּׁנָה.

סדר הלימוד ליום כ אלול [יום 344 בשנה]

כָּל חֹדֶשׁ מִחֻדְשֵׁי הַשָּׁנָה הוּא נִגְדָּ צְרוּף אֶחָד מִצְרוּפֵי הַיּוֹ"ה
ח. דַּע כִּי יֵשׁ י"ב חֻדָּשִׁים בְּשָׁנָה, וְהֵם נִגְדָּ י"ב צְרוּפֵי שָׁם
הַיּוֹ"ה, וְעַל כָּל חֹדֶשׁ נִתְמַנֶּה צְרוּף אֶחָד, עַד שֶׁבְּחֻדֶּשׁ
אֲדָר הוּא הַצְרוּף הָאֲחֵרוֹן בְּהַפּוּף אֲתוֹן כְּזֶה הוּא הַיּוֹ"ה, שֶׁהוּא
סוּד הַדִּין, וְלָכֵן כְּשֶׁהִזְכִּיר הַמֶּן הַרְשַׁע הַשָּׁם הַיּוֹ"ה, הִיָּה
מְזַכִּירוֹ מֵהַפּוּף, וְלָכֵן הִיָּה אוֹמֵר הַמֶּן (אֶסְתֵּר ה' יג): "וְכָל זֶה
אֵינְנוּ שׁוֹ"ה לַיּוֹ"ה - כִּי סוּפֵי תְבוּת הוּא הַצְרוּף בְּהַפּוּף
כְּזֶה: הוּא הַיּוֹ"ה, שֶׁכֹּהֵן לְעוֹרֵר דִּינִים כְּפוֹלִים עַל יִשְׂרָאֵל,
הָאֶחָד - שֶׁהִזְכִּיר אֶת הַשָּׁם בְּהַפּוּף, וְהַשְּׁנִית - שֶׁהִיָּה מְזַכִּיר
הַשָּׁם בְּסוּפֵי תְבוּת, וְלֹא בְּרֵאשֵׁי תְבוּת. וְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ
בְּרַחֲמָיו, אֲשֶׁר הָאֲזִין וְשָׁמַע לְתַפְלָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְתַפְלַת
מְרֻדְכֵי הַצַּדִּיק וְתַפְלַת אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה הַמְּכַתֶּרֶת בְּכַתֵּר
מַלְכוּת, הִיָּתָה אֶסְתֵּר בְּאֻמֵּרָתָהּ מְכַוֶּנֶת לְהַפִּיף מִדַּת הַדִּין
לְרַחֲמִים, כִּי כֵן פָּעַלְתָּ הַצַּדִּיקִים, שֶׁמֵּהַפְּכִין מִדַּת הַדִּין
לְמִדַּת הַרַחֲמִים, וְלָכֵן אִמְרָה הַשָּׁם הַרְמוֹז בְּרֵאשֵׁי תְבוּת
וּבִיִּשְׂרָאֵל וְאִמְרָה (שָׁם ה'): "וְיָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְיִהְיֶה הַיּוֹ"ה אֶל
הַמִּשְׁתָּה", כִּי בְּאוֹתָהּ סְעוּדָה הִיָּתָה מְכַוֶּנֶת לְהַפִּיל אֶת הַמֶּן
מִגְדֻלְתּוֹ לְקִים הַפְּסוּק (מִשְׁלֵי כה כא): "אִם רָעַב שׁוֹנֵאָף
הָאֲכִילָהּ לָחֶם". וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַסְּכִים עַל יָדָהּ.

לולֵי לֹא הִזְכִּירָה אֶסְתֵּר שָׁם הַיּוֹ"ה בְּרֵאשֵׁי תְבוּת, לֹא הִיָּתָה יְכוּלָה
לְנַצֵּחַ אֶת הַמֶּן

ז. אִמְנֵם כְּוֹנֵת אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה הִיָּתָה לְהַמְשִׁיךְ רַחֲמִים

גְּמוּרִים, וְהֵשֶׁם כְּפֶשׁוּטוֹ וּבִהְיוּתוֹ הוּא רַחֲמִים גְּמוּרִים, כִּי לֹא הִיָּתְהָ אֶסְתֵּר זֶה הֵשֶׁם בְּרָאשֵׁי תְבוּת, לֹא הִיָּתְהָ יְכוּלָה לְנַצַּח אֶת הָמֶן, וְלִכְן בְּחֻכְמָתָהּ הִיָּתְהָ צְרִיכָה גַם כֵּן קִצַּת דִּין, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה הַדִּין נוֹקֵם בְּהָמֶן, צוֹרֵר הַיְהוּדִים, וְלִכְן כְּתִיב (אֶסְתֵּר ז ט): "כִּי רָאָה כִּי כָלֹתָהּ אֵלַי וְהָרַעֲהָ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ", זֶהוּ מֶלֶךְ - מַלְכוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׂהִיָּה הֵשֶׁם בְּיִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים, שְׂמוּרָה רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל. אֲמַנֵּם הֵשֶׁם נִרְמָז בְּסוֹפֵי תְבוּת, לְרִמּוֹז הַדִּין הָעֲלִיּוֹן שְׂיָבֹוא עַל הָמֶן וּבְנִיּוֹ. הָרִי עַד הֵיכַן הִיָּתְהָ כְּנֹנֶת אוֹתוֹ הָרַשַׁע לְהָרַע לְיִשְׂרָאֵל. וְעֲלִיו נִתְקַיֵּם הַכְּתוּב (תְּהִלִּים ז טו): "בּוֹר כָּרָה וַיַּחְפְּרֶהוּ", בְּרִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר טָמֵן - נִלְכַּד בָּהּ. וְלִכְן צִוְּתָהּ הַתּוֹרָה לְמַחֹת שֵׁם עֲמֶלֶק וְזָרְעוֹ וְזָרַע זָרְעוֹ, וְכִמוֹ שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה (סְפָרֵי דְבָרִים כה יט. מְכִילְתָּא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי שְׁמוֹת יז יד), שְׂצָרִיכִין לְמַחֵק שֵׁם עֲמֶלֶק אֶפְלוּ מִן הָעֲצִים וְהָאֲבָנִים.

טעם למנהג ישראל להקיש בעת אמירת "המן"

י. וְלִכְן מְנַהֵגֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה הוּא לְהַקִּישׁ הָמֶן, כְּדֵי לְמַחֵק אֶת שְׂמוֹ וְשֵׁם עֲמֶלֶק, וְכֹל הָרֵאשׁוּנִים וְהָאֲחֵרוֹנִים כְּתָבוּ שְׂלֹא לְבַטֵּל הַמְנַהֵג. וְהִנֵּה שְׂמַעְתִּי בְּשֵׁם הַגָּאוֹן מוֹרְנוֹ הָרַב רַבִּי הָעֵשִׁיל ז"ל, שְׂהִיָּה נוֹהֵג כְּשְׂהִיָּה רוֹצֶה לְנַסּוֹת אֶת הַקּוּלְמוֹס, הִיָּה כּוֹתֵב שֵׁם עֲמֶלֶק אוֹ שֵׁם הָמֶן וְזָרַשׁ, וְאַחַר כֵּן הִיָּה מוֹחֵק אֶת שְׂמֵם כְּדֵי לְקַיֵּם הַמְצִוֹת עֲשֵׂה (שְׁמוֹת יז יד. דְּבָרִים כה יט): "מַחֲהָ תִמְחָה אֶת זְכוֹר עֲמֶלֶק", כִּי אֲנַחְנוּ מַחְיָבִים לְהַתְּפַלֵּל עַל מַחֲיַת עֲמֶלֶק, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה הֵשֶׁם שְׂלֵם וְהַכֶּסֶף שְׂלֵם, וְאִז יִתְקַיֵּם הַמְּקָרָא (יְחֻזְקָא

לח כג): "וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדְּשִׁיתִי בְּתוֹךְ הָעַמִּים", ו"ביום ההוא יהיה ה' ושמו אחד" (זכריה יד ט), אמן. מורי ורבי מורנו הרב רבי יוסף ז"ל (יסוד יוסף פרק פ"ב).

סדר הלימוד ליום כא אלול [יום 345 בשנה]

פרשת וילך פָּרָק ק'

א. "תמים תהיה עם ה' אלהיך" (דברים יח ג). דע, כי מדת התמימות היא מעלה המעלה שבכל המעלות ומדות הטובות שצריך להיות בבני אדם, ולכן כתיב באבינו יעקב (בראשית כה כז): "ויַעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהָלִים" - יש לדיק, הלא בודאי כמה מעלות ומדות קדושות היו ביעקב אבינו, כגון מדת חסידות ויראה וענוה וקדשה וטהרה, ואין הכתוב מיחס אותו על מדות הללו כי אם במדה של תמימות, כדכתיב: "ויַעֲקֹב אִישׁ תָּם", אלא מכרח לומר, כי תמימות כולל כל המדות טובות הקדושות.

מי שהוא תם ומשלים במדות הפשרים, כשתצא נשמתו תשב באהל של מעלה

ב. והאמת הוא כן, מי שהוא ענו, ויש לו חסרון, שהוא רודף אחר הממון או נפשו חשקה לעשות עברה, זהו אינו איש תם במעשים, ואיש כזה הוא נמשל לכלי נאה, שיש בו פגימות ושברים הרבה וכיוצא בזה. אמנם מי שהוא תם ומשלים בכל מדות הפשרים, והוא ירא, אהוב, רודף צדקה ויושב אהלים באהלי תורה של משה ועוסק בתורה בלילה - אז כשתצא נשמתו, יהיה זוכה לישב

בְּאֵהָל שֶׁל מַעֲלָה, וְהֶעֱנִין הַזֶּה מִבְּאֵר בַּמִּדְרָשׁ הַנֶּעְלָם בְּזֵהָר פְּרֻשֵׁת חַיֵּי שְׂרָה (דף קכג עמוד ב - קכה עמוד ב), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "אָמַר רַבִּי פִּנְחָס: קִדְּם שְׂיִצָּא הַצְּדִיק מִן הָעוֹלָם, בֵּת קוֹל יוֹצֵאת בְּגֵן עֵדֵן: הִכִּינוּ מְקוֹם לְפָלוּנֵי הַצְּדִיק שְׂיָבֹוא לְכָאן" וכו'. וְכִיּוֹן שֶׁהִנְשָׂמָה זוֹכָה לְכִנְס בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעֲלָה, אָז מִיכָאֵל שָׂר הַגְּדוֹל, הוֹלֵךְ עִמָּה וּמְקַדֵּים לָהּ שְׁלוֹם, וּשְׂאָרֵי מְלֶאכִי הַשְּׂרָת מִתְמַיְהִין וְשׂוֹאֲלִין (שיר השירים ג ו): "מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר" - מִן עֲלָמָא תַתְּאָה דְהוּא עֲלָמָא דְחַרִּיבָא, שְׁנַקְרָא "מִדְבָּר" נֶגְדָּ עֲלָמָא עֲלָאָה, וּמִיכָאֵל, שָׂר הַגְּדוֹל, מְשִׁיב (שם ו ט): "אֶחָת הִיא יוֹנְתֵי תַמְתֵּי". רוֹצֵה לומר, שְׂאִין מִיכָאֵל מְשַׁבַּח הַמְצִיגָה הַפְּרָטִית וּמַעֲלוֹת הַצְּדִיק בְּצִדְקוֹתוֹ, כִּי אִם אומר מַעֲלַת הַתְּמִימוֹת, שֶׁהִיא כּוֹלֶלֶת כָּל הַמַּעֲלוֹת וּמַדּוֹת טוֹבוֹת הַכְּפֻשּׁוֹת.

ג. וְכֵשֶׁם שֶׁהִיא כּוֹלֶלֶת בְּמַעֲשֵׂה הַתְּמִימוֹת כָּל מַדּוֹת הַכְּפֻשּׁוֹת וְיִשְׂרָיִם, כֵּן הַקְּדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה חוֹפֶפֶת עֲלֵיו תַמִּיד, כְּשֶׁהוּא עוֹסֵק בַּתּוֹרָה אוּ בַמְצִוּוֹת, אָזִי ד' אַמוֹת סְבִיבוּ יֵשׁ עִמּוֹ שְׁלֵמוֹת הַקְּדוּשָׁה, וּשְׂכָרוֹ הוּא גְדוֹל מְאֹד.

סדר הלימוד ליום **כב אלול** [יום 346 בשנה]

הַפְּגָם שֶׁל מִי שֶׁעוֹמֵד בְּד' אַמוֹת לִפְנֵי הַמִּתְפַּלֵּל שְׂמוּנָה עֲשָׂרָה **וְדַע**, דְּאִיתָא בְּזֵהָר פְּרֻשֵׁת חַיֵּי שְׂרָה (דף קלב עמוד א): רמט "רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הָוָה אָזִיל לְטַבְרַיָּה. הָוָה

(רמט) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קִדְּשׁ:

רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הָיָה בְּדַרְפּוֹ לְטַבְרַיָּה, וְהִלֵּךְ עִמּוֹ רַבִּי אַבָּא. אָמַר רַבִּי

עמיה רבי אבא, אָמַר רבי שמעון בן יוחאי לרבי אבא: ניזול דְהָא אָנָּא חָמִינָא דְבַר נֶשׁ חָדָא יְמִטֵי הַשְׁתָּא לְגַבְנָן, וּמְלִין חֲדַתִּין בְּפּוּמִיָּה, אָמַר רבי אבא: הָא יְדַעְנָא דְבְכָל מְקוּם דְמַר אָזִיל, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁדֵּר מְלָאכְיוּ טָאסִין בְּגַדְפִּיהוֹן לְאַשְׁתַּעֲשָׂעָא, עַד דְהוּוּ אָזִילִין, סְלִיק רבי שמעון בן יוחאי עֵינְוֵי וַחֲמָא חַד בַּר נֶשׁ דְהוּי אָזִיל וְרַהִיט, יְתַבוּ רבי שמעון בן יוחאי וְרַבֵּי אבא, כַּד מְטִי גַבְיָהוּ, אָמַר רבי שמעון בן יוחאי: מֵאֵן אַנְתָּ? אָמַר לֵיהּ: יְהוּדָאי מְקַפּוּטְקֵיָא אֲנִי, וְאָנָּא אָזִילֵנָּא לְבֵית מְדַרְשָׁא דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, דְאַתְמַנּוּ חֲבָרִין יְדִיעִין בְּמַלְיָן יְדִיעִין וְשִׁדְרוּנֵי לְגַבְיָהּ, אָמַר לֵיהּ: אֵימָא בְרִי, אָמַר לֵיהּ הָאִי יְהוּדָאי: אַנְתָּ בַר יוֹחָאִי? אָמַר לֵיהּ: אָנָּא, אָמַר לֵיהּ: הָא אֹקְמִינָא (בְּרַכּוֹת כז עמוד א), דְלָא יַעֲבֹר הָאָדָם כְּנֶגְדַּי הַמְתַּפְּלִים תוּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת, וְכֵן (שם כז עמוד ב) לֹא יִתְפַּלֵּל אִינֶשׁ אַחֲרֵי רַבִּיָּה – מֵאִי טַעְמִיָּה? אָמַר לֵיהּ: הָעֵנִין הוּא כֶּךָ, (אָמַר הַמַּעֲתִיק: אֵף שְׁלֹא כַתְּבִיתִּי לְשׁוֹן הַזֵּהָר, מִכָּל מְקוּם כֶּךָ הוּא כּוֹנֵת הַזֵּהָר, עֵין שָׁם), כִּי יְדוּעַ מַה

שמעון בן יוחאי לרבי אבא: "גלף, פי רואה אני שיגיע עכשיו אלינו אדם כשגפיו חדושי תורה". אָמַר רבי אבא: "הנה ידעתי שכל מקום שרבי הולך, הקדוש ברוך הוא שולח מלאכים להשתעשע עמהם". הרים רבי שמעון את עיניו וראה אדם שהיה הולך ורץ. ישבו רבי שמעון בן יוחאי ורבי אבא להמתין לו. כשהגיע עד אליהם, שאלו רבי שמעון בן יוחאי: "מי אתה?" אָמַר לו: "יהודי מקפוטקיא אני, ואני הולך בשליחות לבית מדרשו של רבי שמעון בן יוחאי, לשאל טעם ההלכות שלמדנו על פי סוד". אָמַר לו רבי שמעון בן יוחאי: "אמר בני", אָמַר לו אותו יהודי: "אתה הוא בן יוחאי?" אָמַר לו: "אני". אָמַר לו: "למדנו, שלא יעבר האדם כנגד המתפללים תוך ארבע אמות, וכן לא יתפלל אדם אחורי רבו, מה טעם הלכות אלו?" אָמַר לו: "הענין הוא כך וכו'".

שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבִרְכָה (שם ח עמוד א), "שְׂאִין לוֹ לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ אֵלֶּא ד' אַמּוֹת שֶׁל הֶלְכָה", וְהֵינּוּ ד' אוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁם אַדְנִי שֶׁנִּקְרָאת "שְׂכִינָה קַדִּישָׁא", וְהִיא ה' אַחֲרוֹנָה שֶׁבְּשֵׁם הַרְי"ה, שֶׁנִּקְרָאת "כֹּלָה", וְעַל כֵּן נִקְרָאת ה' כֹּלָה שֶׁהֵן בְּהַפּוּךְ אֶתְּוֹן "הֶלְכָה" (פרי עץ חיים, שער הנהגת הלמוד). וְזֶהוּ סוּד שֶׁל ד' אַמּוֹת שֶׁל הֶלְכָה, דְּהֵינּוּ יַחֲדוּ שֵׁם י-ה-ו-ה בְּתוֹךְ שֵׁם שֶׁל אַדְנִי בְּחִבּוּר כָּזֶה: יֵאֵהוּדָה", שֶׁהוּא יַחֲדוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִתִּיהָ. וְלָכֵן קִדְּם הַתְּפִלָּה אָנוּ מִתְחִילִים לְהַתְּפַלֵּל: "אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ", וְהַכּוֹנֵה - שֶׁהַשְּׂכִינָה תִקְבַּל תְּפִלָּתָנוּ, דְּאִיהִי מְקַבֶּלֶת כָּל צְלוֹתֵינוּ דִּישְׂרָאֵל [פְּרוּשׁ: שֶׁהִיא מְקַבֶּלֶת כָּל תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל], וְעַל יְדֵי הַכּוֹנֵה זֶה שֶׁמְכוּן הֵיטֵב בְּמַחְשָׁבָה בְּרוּרָה, זָכָה וְיִשְׁרָה, וּבְלֵב נִכְנָע וְטָהוֹר, מִיַּחַד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִתִּיהָ, וְאִז הוּא עוֹמֵד מִמֶּשׁ בְּתוֹךְ ד' אַמּוֹת שֶׁל הַקְדוּשָׁה הֶלְכָה, שֶׁהֵן אוֹתִיּוֹת הַכֹּלָה. וּבְזֶה יוֹבֵן מִמִּילָא גְדֹל הַפְּגָם, שֶׁכְּשֶׁאִדְם מִפְּסִיק וְעוֹמֵד כְּנֶגֶד הַמְתְּפַלֵּל בְּתוֹךְ ד' אַמּוֹת, דְּהוּי נֶחֱשָׁב שֶׁהוּא מִפְּסִיק וּמִפְּרִיד בֵּין יַחֲדוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִתִּיהָ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאִפְלוּ בְּצַד הַמְתְּפַלֵּל תוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת יֵשׁ לְזָהָר, אִף שֶׁהוּא מְתָר מִן הַדִּין.

סדר הלימוד ליום **כג אלול** [יום 347 בשנה]

גְדֹל אֲזַהֲרֵת תְּפִלָּה בְּכּוֹנֵה

וְהַטַּעַם דְּאִסוּר לְהַתְּפַלֵּל אַחֲרֵי רִבְיָה - דְּכֵךְ הוּא מְפָרְסֵם מֵהַ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבִרְכָה (פְּסָחִים כב עמוד ב): "אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא" (דְּבָרִים ו יג) - לְרַבּוֹת תְּלַמִּידֵי

חֲכָמִים. אֲמַנָם בְּעַמְדוֹ לְהִתְפַּלֵּל לֹא יֵשִׁים מוֹרָא אַחַר לְנַגְדוֹ, כִּי אִם מוֹרָא הַשָּׁמַיִם, וּמִכָּאן רָאָה גַם רָאָה גְדֹל אֲזֵהֶרֶת תְּפִלָּה בְּכּוֹנֵנָה, וּמָה לִּי לְהֶאֱרִיךְ וּלְהִזְהִיר עַל זֶה, כְּכֹר הַזְּהִרְתִּי בַּפְּרָקִים הַקּוֹדְמִים, אֲךָ נִלְמַד מִזֶּה הַמַּעֲשֶׂה גְדֹל הַתְּמִימוֹת שֶׁהָיוּ בְּדוֹרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים. רָאָה גַם רָאָה, אֲךָ שֶׁהָיָה הַיְּהוּדִי שֶׁלִּיחַ בְּדִבְרֵי תוֹרָה, אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: אֵימָא בְרִי, וְאַחַר כֵּן שָׁאַל הָאִי גִבְרָא, אָמַר לִיה: אַנְתָּ בֶר יוֹחָאִי? אָמַר לִיה: אֲנָא בֶר יוֹחָאִי, אֲזִי הֲבִין הָאִי גִבְרָא, שֶׁהוּא וְדָאִי לֹא יִשְׁקֵר, כִּיּוֹן שְׁאֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: אֲנָא בֶר יוֹחָאִי. וְאַחַר כֵּן הָיָה אוֹמֵר עֶסְק שְׁלִיחוֹתוֹ, כִּי כֵן דִּין וְדַת תּוֹרַתֵינוּ הַקְּדוּשָׁה נוֹתֶנֶת, לְהֵיוֹת כָּל צִיר נֶאֱמָן לְשׁוֹלְחָיו.

וְזֶהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאָדָם, שֶׁיְהִיָּה נֶאֱמָן בְּדַבּוּרוֹ, שְׁלֹא יִשְׁנֶה אֶת דַּבּוּרוֹ הֵן בְּמַלְי דְּשִׁמְיָא וְהֵן בְּמַלְי דְּעֵלְמָא, וּמְכַל שְׂכַן בְּמִשְׁאָ וּמִתָּן. וְאֵל תְּפִן אֶל מְמוֹן שְׁאִינוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי עֵקֶר הַחֲסִידוֹת וְהַתְּמִימוֹת הוּא תְלוּי בְּמְמוֹן, כְּאֲשֶׁר כָּתַבְתִּי בַּפְּרָק נ"ב עֵינֵן שָׁם בְּאֲרִיכוֹת, כִּי מִי שְׁאִינוּ רוֹצֵה לִיְהִנּוֹת בְּמְמוֹן הָאָסוּר אִישׁ זֶה נִקְרָא תְּמִים וְצַדִּיק.

סדר הלימוד ליום כד אלול [יום 348 בשנה]

אסור גמור להאריך בתפלה בשעה שהצבור מתפלל
וְצָרִיךְ הָאָדָם לְהִזְהֵר, אֲךָ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לִכְוֹן הַכּוֹנֵנוֹת שֶׁל תְּפִלָּה עַל פִּי הַקְּבֵלָה, מְכַל מְקוֹם הוּא אָסוּר גְּמוֹר לְהִתְפַּלֵּל בְּאֲרִיכוֹת בְּשַׁעֲה שֶׁהַצְּבוּר מִתְפַּלְלִין, רַק

יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ כְּפִשּׁוּטוֹ, כְּמוֹ שְׁכָתְבֵי הָרֶבֶב הָרִיב"ש
בְּשִׂאלוֹת וּתְשׁוּבוֹת שְׁלוֹ (סימן קנז), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "וְאֲנִי
מִתְפַּלֵּל כְּתִינוּק הַמִּתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל, רַק אֲנִי מְכֻוֵן לְהִבִּין
פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת וְלֹא יוֹתֵר".

וּרְאִיָּה מִן רַבֵּי עֲקִיבָא: כְּשֶׁהָיָה מִתְפַּלֵּל עִם הַצְּבוּר, הָיָה
מִתְחִיל וּמְסִים עִם הַצְּבוּר (בְּרִכּוֹת דף לא עמוד א), כִּי
הָיָה תְּפִלָּתוֹ כְּפִשּׁוּטוֹ, מֵה שְׂאֵין בֶּן כְּשֶׁהָיָה מִתְפַּלֵּל בְּיָחִיד
- כְּשֶׁאָדָם הָיָה מְנִיחוֹ בְּזוּיֵת זוֹ, הָיָה מוֹצֵאוֹ בְּזוּיֵת אַחֲרֵת.
וְזֶהוּ קְבֻלָּה בְּיָדֵי: מִי שְׂמֵאָרִיךְ בְּתְפִלָּתוֹ יוֹתֵר מֵהַצְּבוּר - עַל
כְּרַחֵף הוּא עוֹשֶׂה לְשֵׁם יְהוָה [פְּרוּשׁ: גְּאֻוְה], עַל כֵּן אֵין
תְּפִלָּתוֹ נִשְׁמָעֵת. וְכֵן רְאִיתִי לְהַגָּאוֹן אָבִי, מוֹרְנוֹ הָרֶבֶב רַבֵּי
אַהֲרֹן שְׂמוּאֵל קְאִידְנָאוּעֵר ז"ל וְגַם לְשֶׁאֲרֵי רְבוּתִי, שֶׁהָיוּ
מִתְפַּלְּלִין וְלֹא הָיוּ מְאָרִיכִין כָּלֵל בְּתְפִלָּה, וְהָיוּ מְלַעֲיָגִים
עַל שְׂאֲרֵי רְבָנִים שֶׁהָיוּ מְאָרִיכִין בְּתְפִלָּה יוֹתֵר מִדְּאִי.

ח. וְכֹל מִי שִׁירָאת אֱלֹהִים בְּלִבּוֹ, צָרִיךְ לְהִיּוֹת תָּמִים עִם
ה' אֱלֹהָיו וְלְהִיּוֹת נָקִי מֵה' אֱלֹהִים וּמִיִּשְׂרָאֵל, כְּדֵי שְׁלֹא
יֵאמְרוּ הַבְּרִיּוֹת: זֶהוּ חָסִיד שׁוֹטֵה, שְׂמֵאָרִיךְ בְּתְפִלָּתוֹ -
וְיִהְיֶה בְּכֹלֵי מַחְטִיא אֶת הָרַבִּים, רַק בְּכֹל דְּרָכֶיךָ דְּעָהוּ
וְהוּא יִיָּשֵׁר אֶת דְּרָכֶיךָ (מְשָׁלִי ג'ו), וְאִז טוֹב לָךְ יִהְיֶה סְלָה.

סדר הלימוד ליום **כה אלול** [יום 349 בשנה]

פְּרָשַׁת הָאִזְנוֹ

גְּדַל שְׁכַר הַמּוֹכִיחִים וּמְזַכִּים אֶת הָרַבִּים

א. בַּזְהָר פְּרָשַׁת תְּרוּמָה (דף קכח עמוד ב), הוּא מְפַלֵּג מְגַדֵּל

שְׂכָר שֶׁל הַמוֹכִיחִים וּמְזַכִּים אֶת הָרַבִּים, שְׁמוֹנְעִין אֶת
הָרַבִּים מִן הַחֲטָא וּפּוֹעֲלֵין ד' דְּבָרִים:

בְּרֵאשׁ - כִּי יָדוּעַ הוּא (קִדְשֵׁין דָּף מ עמוד ב), דְּהַעוֹלָם נִדוּן
מִחֲצָה עַל מִחֲצָה, וְעוּוֹן אֶחָד הוּא מְכַרְיַע לְכָף
חוּבָה כָּל הָעוֹלָם, וּמְצָוָה אַחַת מְכַרְיַעַה לְכָף זְכוּת, וְעַל יְדֵי
הַתּוֹכָחוֹת שֶׁהַמוֹכִיחַ מוֹכִיחַ אֶת הַבְּרִיּוֹת, אִם שָׁב אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, נִמְצָא שֶׁעַל יְדוּ הָעוֹלָם נִדוּן
לְכָף זְכוּת, וְנִמְצָא זְכוּת הָרַבִּים תְּלוּי בּוּ.

ב. שְׁנִית - הַמוֹכִיחַ מְקַיֵּם מִצְוֹת עֲשֵׂה (ויקרא יט יז): "הוֹכַח
תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ", וְעַל יְדֵי הַתּוֹכָחָה מִתְגַּבֵּר הַקִּדְשָׁה,
וְהַסְטָרָא אַחֲרָא מְכַרַח לְהִיּוֹת מְכַנְעַ תַּחַת יַד הַקִּדְשָׁה.

הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים זוֹכֶה לְרֵאוֹת בְּנִים וּבְנֵי בְנִים יְרֵאִים וּשְׁלָמִים

ג. הַשְּׁלִישִׁית - גּוֹרֵם שְׁכָבוֹד הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא
מִתְעַלֶּה וּמִתְרוֹמֵם, וּשְׁכָרוּ יִהְיֶה, שְׂיִזְכֶּה לְרֵאוֹת בְּנִים
וּבְנֵי בְנִים יְרֵאִים וּשְׁלָמִים.

ד. הָרְבִיעִית - כִּי לְאַחַר מוֹתוֹ מוֹלִיכִין אֶת נַשְׁמָתוֹ בְּתַלְיֶסְר
תְּרַעֵי שָׁל עוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְלִית מֵאֵן דִּימְחָה בִּידֵיהּ
[פְּרוּשׁ: בְּשִׁלְשָׁה עֶשֶׂר שְׁעָרִים שֶׁל עוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְאֵין
מִי שְׂיִמְחָה בִּידוֹ]. וְעַלְיוּ נֶאֱמַר (מְלָאכִי ב ה): "בְּרִיתִי הִיְתָה
אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם".

וְעוֹד שְׁנוּסָף עַל שְׁכָרוּ שְׂכָר גָּדוֹל מְאֹד, וְהוּא זֶה, כִּי
מְלָאךְ אֶחָד וּשְׁמוֹ יְהוּדַעִי"ת, הוּא מְמַנֶּה עַל
נַשְׁמָתָן שֶׁל הַמוֹכִיחִין לְשִׁמָּה (זֶהר חֲלָק ב דָּף קכט עמוד א),

יִיְהוּא מְבִיא דְיוֹקְנִיָּה דִּיהוּא מוֹכִיחַ, אֲשֶׁר הוּא מְזַכֵּה אֶת
הָרַבִּים בְּתוֹכָחָתוֹ וּמְכַרְיעַ אֶת הָעוֹלָם מִכֶּפֶךְ חוֹבָה לְכֶפֶךְ
זְכוּת, וּבִשְׁעָה שֶׁמְבִיא הֵהוּא מִמְנָה הַדְּיוֹקְנָא הַהוּא, כְּדִין
מְלָכָא קְדִישָׁא מְבַרֵךְ לֵההוּא דְיוֹקְנָא בְּכָל בְּרַכָּאן דְּנִתְבְּרַךְ
אֲבָרְהָם אֲבִינוּ כַּד קָרִיב עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה לְעִבּוּדַת
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בְּרֵאשִׁית יב ה): "וְאַתְּ
הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְחַרְוֵן". וּמַעְלִין לֵההוּא דְיוֹקְנָא בְּשִׁבְעִין
עָלְמִין הַגְּנוּזִים, דְּלֹא זְכוּ בְּהוּ שׁוּם בְּרַ נֶשׁ אַחְרָא, חוּץ מֵאֵן
דְּמְזַכֵּה רַבִּים עַל יְדֵי הַתּוֹכָחָה. וְאִם כֵּן, אִם כֶּף גְּדֹל שְׂכַר
הַמוֹכִיחִים הוּא, קָשָׁה בְּעֵינֵי דְאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, (עֲרֻכִין טז
עמוד ב): תַּמָּה אֲנִי, אִם יֵשׁ בְּדוֹר הַזֶּה מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ
לְהוֹכִיחַ, וְכִי רַבִּי עֲקִיבָא לֹא הָיָה יוֹדֵעַ שְׂכַר הַנְּזַכֵּר לְעֵיל?!
הָיָה לוֹ לְהוֹכִיחַ אֶת הָרַבִּים, כְּדִי שִׁיְהִיָּה זְכוּת הָרַבִּים תְּלוּי
בוֹ, וְלִדְרֹשׁ בְּרַבִּים, כִּי הוּא הָיָה מְפֹלֵג בְּדוֹרוֹ. וְהַנֶּרְאָה
בְּעֵינֵי דְרָאָה רַבִּי עֲקִיבָא גְּדֹל הָעֲנָשׁ שֶׁל הַמוֹכִיחִים,
שְׁמוֹכִיחִים שְׁלֹא לְשִׁמָּה וּמְבִישִׁים אֶת הַבְּרִיּוֹת בְּפָנֵי רַבִּים,
עַל פִּי דְאִיתָא בְּמִדְרָשׁ רַבָּה פְּרָשַׁת בְּהַר (פְּרָשָׁה לג ה): "וְלֹא
עָצַר כַּח יְרַבְעָם עוֹד בִּימֵי אֲבִיָּה וַיִּגְפְּהוּ ה'" (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב יג

רג) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

וְהוּא מְבִיא צוּרְתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ מוֹכִיחַ, אֲשֶׁר הוּא מְזַכֵּה אֶת הָרַבִּים בְּתוֹכָחָתוֹ
וּמְכַרְיעַ אֶת הָעוֹלָם מִכֶּפֶךְ חוֹבָה לְכֶפֶךְ זְכוּת, וּבִשְׁעָה שֶׁמְבִיא הֵהוּא מִמְנָה
הַצּוּרָה הַהִיא, אִזּוּ הַמְּלֻךְ הַקְדוּשׁ מְבַרֵךְ לֵההִיא צוּרָה בְּכָל הַבְּרָכוֹת שֶׁנִּתְבְּרַךְ
אֲבָרְהָם אֲבִינוּ כְּשֶׁקָרַב עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה לְעִבּוּדַת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר: "וְאַתְּ הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְחַרְוֵן". וּמַעְלִים לְצוּרָה הַהִיא בְּשִׁבְעִין
עוֹלָמוֹת גְּנוּזִים, שְׁלֹא זְכָה בָּהֶם שׁוּם בֶּן אָדָם אַחֵר, חוּץ מִמִּי שֶׁמְזַכֵּה אֶת
הָרַבִּים עַל יְדֵי הַתּוֹכָחָה.

כ, אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי: אֶת סְבוּר לֹמֵר, שְׂרַבְעֵם נִגְף?! וְהֲלֹא לֹא נִגְף אֶלָּא אֲבִיָּה! וְלָמָּה נִגְף? רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: עַל יְדֵי שְׁחָשְׁדָן בְּרַבִּים, הֲדָא הִיא דְכַתִּיב (שם יג ח): "וְאַתֶּם הִמּוֹן רַב וְעַמְכֶם שְׁנֵי עֲגָלֵי הַזֶּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יִרְבְּעֵם" וְכו', וּמָה אִם הַמֶּלֶךְ, עַל יְדֵי שֶׁהוֹכִיחַ אֶת הַמֶּלֶךְ כְּמוֹהוּ, עֲנָשׁוּ הַכְּתוּב - הַדְּיוּט שְׁמוֹכִיחַ אֶת הַדְּיוּט חֲבֵרוֹ - עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

וְלָכֵן לֹא רָצָה רַבִּי עֲקִיבָא לְהוֹכִיחַ אֶת הַבְּרִיּוֹת בְּפָנֵי רַבִּים כְּדֵי שְׁלֹא לְבִישׁ אוֹתָן בְּרַבִּים. וְכָל הַמְּבִישׁ אֶת חֲבֵרוֹ בְּרַבִּים - אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא (בְּבָא מְצִיעָא נט עמוד א). וְלָכֵן אָמַר: תָּמָּה אֲנִי, אִם יוֹדֵעַ אָדָם בְּדוֹר הַזֶּה לְהוֹכִיחַ.

סדר הלימוד ליום **כו אלול** [יום 350 בשנה]

וְעִבְשׂוּ רְאִיתִי מוֹכִיחִים חֲדָשִׁים מְקֻרֹב בָּאוּ, וְעוֹמְדִין וְדוֹרְשִׁים בְּרַבִּים וּמְבִישִׁין אֶת הַבְּרִיּוֹת דְּרַךְ פְּרָט וְכָלֵל, וְאֵינָם יוֹדְעִין אֶת עֲנָשׁוֹ, וְה' נָתַן לִי לְשׁוֹן לְמוֹדִים, שְׁחִבְרַתִּי זֶה הַסֵּפֶר, כְּדֵי שְׂיִקְרָאוּ בּוֹ הַבְּרִיּוֹת, וְאֵין רוּצָה אֲנִי לְבִישׁ אוֹתָן בְּרַבִּים, כִּי כָּל אִישׁ יוֹדֵעַ מֵרַת נִפְשׁוֹ בְּמָה שְׁעוֹת, וְיוֹכִיחַ לְעַצְמוֹ לְתַקֵּן אֶת הַפְּשָׁעִים וְהַחֲטָאִים, וְכְדֵי שְׁלֹא יֵאמְרוּ הַבְּרִיּוֹת: אֵין הַלּוֹמְדִים יוֹדְעִים אֶת מַעֲשֵׂינוּ, וְאֵין חָשִׁים לְרְאוֹת אוֹתָנוּ - דַּע, כִּי בְּכָל קַהְלָה וְקַהְלָה יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׂיוֹדְעִים בְּקִלְקוּלָן שֶׁל הַבְּרִיּוֹת, אֲדָּ מִפְּנֵי הַחֲנֻפָּה שְׂגוּבְרַת אוֹמְרִים: אוֹי לָנוּ אִם נֹאמֵר, וְאוֹי לָנוּ אִם לֹא נֹאמֵר, לָכֵן אֶת אֲשֶׁר עִם לְבָבִי עָשִׂיתִי וְכַתְּבִיתִי קֶצֶת בְּדַבְּרֵי הַגְּדָה שְׁמוֹשְׁכִין לָבָם שֶׁל הַבְּרִיּוֹת, וּבְדַבְּרֵי מְשָׁל וּמְלִיצָה,

וְאִקְוָה לְאֵל, שְׁעַל יְדֵי הַסֵּפֶר הַזֶּה מְזַכֶּה אֲנִי אֶת הָרַבִּים,
וְזִכּוֹת הָרַבִּים יִהְיֶה תְּלוּי בִּי. וְאֲנִי מִבְּקֵשׁ מִכָּל הַיְּהוּדֵעַ
לְקָרוֹת בְּזֶה הַסֵּפֶר, שְׂיִשִּׁים דְּבָרֵי כְּחוֹתֶם עַל לְבוֹ וְעַל
זְרוּעוֹתָיו, וְ"יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ ה'
צוּרִי וְגוֹאֲלִי" (תהלים יט טו).

סדר הלימוד ליום כז אלול [יום 351 בשנה]

פְּרָשַׁת ק"ב

פְּרָשַׁת וְזֹאת
הַבְּרָכָה

א. בַּמִּדְרָשׁ רַבָּה פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית (פְּרָשָׁה כ יב), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:
"וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוּת עוֹר" (בְּרֵאשִׁית ג
כא), בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר הָיָה כְּתוּב: "כְּתָנוּת אוֹר" –
בְּאֶל"ף. וְהוּא תְּמוּנָה, לְמָה דְּיוֹקָא בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר
הָיָה כְּתוּב "כְּתָנוּת אוֹר" – בְּאֶל"ף, וְלֹא בִּשְׂאֵר סְפָרֵי
תּוֹרוֹת? (עֵינֵי סֵפֶר "בְּרַכַּת שְׂמוּאֵל" שֶׁחִבֵּר הַגָּאֹן אָבִי, מוֹרְנוּ הֶרֶב רַבִּי
שְׂמוּאֵל קֵאִיִּדְנָאוּעַר ז"ל, בְּפְרָשַׁת בְּרֵאשִׁית (דף ו טור ג), עֵינֵי שֵׁם בְּשֵׁם הַגָּאֹן
מוֹרְנוּ הֶרֶב רַבִּי לֵיב צוֹנִץ ז"ל מֵה שְׂכַתְּב, עֵינֵי שֵׁם).

וְהַנְרָאָה לְתַרְץ עַל פִּי מֵה שְׁשִׁמְעֵתִי מִפֶּה קְדוֹשׁ, הֲלֹא
הוּא הָאִישׁ הָאֱלֹהִי, מוֹרְנוּ הֶרֶב רַבִּי הַעֲשִׂיל
צוּרֵף ז"ל, שְׂאָמַר בְּשֵׁם מְקַבֵּל אֶחָד דְּבַר נִפְלָא וְדָבַר נֶאֱדָה
וּמִתְקַבֵּל, וְהוּא זֶה: דַּע, כִּי צָפוּ בֵּן אֱלִיפַז בֶּן עִשׂוֹ, הַנִּכְתָּב
בְּתוֹרָה (בְּרֵאשִׁית לו טו): "אֵלּוֹף צָפוּ", הִיא הַקְּלִפָּה רֵאשׁוֹנָה
שְׁבַשְׁבְּעִים אַמּוֹת, וּכְנִגְדּוֹ הִיא גַם כֵּן בְּקִדְשָׁה (שְׂמוּאֵל א ט ה):
"אֶרְץ צוֹף". אוֹתִיּוֹת דְּדִין – כְּאוֹתִיּוֹת דְּדִין [פְּרוּשׁ: אוֹתִיּוֹת
אֵלוֹ כְּאוֹתִיּוֹת אֵלוֹ]. וְהוּא הָיָה מְלַךְ רֵאשׁוֹן, וּמִמְשִׁלְתּוֹ

הִיְתָה בְּמַדִּינַת פּוֹלִין וּמְרַמְזוּ לְפִלוֹנִי, כִּי פִלוֹנִי הוּא אוֹתִיּוֹת פּוֹלִין, שֶׁהוּא גִימְטְרִיא "צָפוּ". וְלִכְן נִקְרְאת מְלָכוֹת אָדוֹם "מְטְרִפּוֹלִין" שֶׁל שְׁבַעִים אַמּוֹת (מִגְלָה דָף ו עמוד א), כִּי הַמְדִינָה הַזֹּאת הִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת יַד הַשָּׁר שֶׁל אָדוֹם, וְהִיא קִלְפָה רֵאשׁוֹנָה.

וְדַע, כִּי הַקִּלְפָה שֶׁל צָפוּ הִיא בְּאֵה מַחְמַת חֹטָא שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְחִוָּה, וְאֵילָן שְׂאֵכֵל אָדָם הָרֵאשׁוֹן, חֹטָה הִיָּה (בְּרִכּוֹת דָף מ עמוד א), כִּי חֹטָה גִימְטְרִיא כ"ב (תְּקוּנֵי זֵהר, תְּקוּן טז, דָף לא), שְׁפָגַם בְּחֹטָאוֹ בְּכ"ב אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.

וַיְדוּעַ שְׁחֹטָא שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן הִיָּה בַּמִּדָּה שֶׁל הוֹד, שֶׁהִיא מִדָּה הַשְּׁמִינִית, וְח' פְּעָמִים כ"ב עוֹלָה גִימְטְרִיא קע"ו, כְּמִנְיַן "צָפוּ". וְזֶהוּ סוּד חִוָּה, שְׁחֹטָא בְּאֵ עַל יְדָה, כִּי הִיְתָה נִבְרְאת מִמִּדַּת הוֹד, שֶׁהִיא מִדָּה שְׁמִינִית, וְעַל יְדָה הִיָּה הַפָּגַם שֶׁל כ"ב אוֹתִיּוֹת, וְכִנְזָכָר לְעֵיל.

וְהִנֵּה הַנְּעֻלָּם מִן "חִוָּה" כְּזֶה: ח"ת וְא"ו ה"א. קח הַנְּעֻלָּם מִן "חִוָּה" בְּמִלּוּאָה כְּזֶה: ת', א"ו, א' - הוּא גִימְטְרִיא ת"ח. לְרַמְזוּ, שְׁבַשְׁנַת ת"ח לְאֵלֶּף הַשְּׁשִׁי יִהְיֶה תְּגִבְרַת הַקִּלְפָה שֶׁל צָפוּ, שֶׁהִיָּה רְאוּי לְהִיּוֹת הַגְּאֻלָּה בְּשְׁנַת "בְּזֹאת יָבוֹא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ" (וַיִּקְרָא טז ג), וּבְאוֹתוֹ שָׁנָה הַרְבֵּה עֲקֻדוֹת הָיוּ בְּאֶרֶץ פּוֹלִין וְלִיטָא, כִּידוּעַ וּמְפָרְסָם מַגְזֻרוֹת רְעוֹת וְדִינִים קָשִׁים, הַנְּעֻשִׁים בְּאֶרֶץ פּוֹלִין וְלִיטָא בְּשְׁנַת "זֹאת", שְׁנֵהֲרָגוּ כְּמָה רְבֻבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל עַל קִדְשַׁת הַשֵּׁם. וְהַנְּעֻלָּם מִן "זֹאת" כְּזֶה: זי"ן, אָל"ף, ת"ו וְהוּא: י"ן ל"ף ו', שֶׁהוּא גִימְטְרִיא "צָפוּ", שֶׁהוּא נְרַמְזוּ בְּסוּד

”פְּלוּנֵי־יִשְׂרָאֵל. וְזֶהוּ הַסּוּד (יִרְמְיָהוּ א יד) ”מִצְפוֹן תִּפְתַּח הַרְעָה“,
 כִּי ”צְפוֹן“ הוּא גִימְטְרִיָּא ”פּוֹלִין“, ”לִיטָא“, וְלָכֵן הָיָה

רנא) ידוע שנהגו לומר סליחות ביום כ' סיון, ויש נוהגים להתענות ביום זה. תענית כ' סיון קבעוהו אחינו בני פולין.

ועקר ויסוד תענית זה של כ' סיון שהיה עת צרה ליעקב, גזרות ושמדות גדולות בשנת ת"ח ות"ט לאַלף הששי. ונשפך דמן של אמה קדושה הישראלית כמים המגרים ארצה, והגדולים אשר היו בארץ בדור ההוא גזרו על זה תענית וקבעו בכיה לדורות יום אחד בשנה, ועל הגזרה של שנת ת"ח ות"ט יסדו הגאונים רבותינו שהיו קרוב לזמן הנזכר לעיל סליחות שונות.

רבינו הגאון שבתי כהן (בעל הש"ך ז"ל, ונדפסו בסוף סליחות באמשטרדאם שנת ת"א. ומקדם כתב רבינו הש"ך מאמר הנקרא בשם מגלה עפה ספור מעשה הגזרות רעות שארעו, בעונותינו הרבים, בארץ אוקרניא ואלין ופאדליא וליטא). גם רבינו בעל "תוספות יום טוב" חבר סליחות לכ' סיון ונדפס בפראג.

עין "מגן אברהם" סימן תק"פ סק"ט, דביום כ' סיון היו הרבה צרות וגזרות קשות, והרבה נוהגין לומר סליחות וזה לשון קדשו: "בשנת ת"ח נחרבו הרבה קהלות גדולות באותה השנה כמו שכתוב בסליחות שחבר בעל הש"ך על פן נוהגים להתענות בכל מלכות פולין".

ובסוף ספר הקדוש "אוהב ישראל" כתב וזה לשונו: "כ' סיון הוא התהלה עד יום כפור, אם מקים זה פראוי, אזי יוכל לקים יום כפור פראוי ונכון. וסימנו - "כי יד על פ"ס י"ה", "פ"ס" ראשי תבות כ' סיון, "י"ה" - יום הכפורים". עכלה"ק.

ובספר "ילקוט אוהב ישראל" (עמוד קסה אות נח) הביא, שכ' סיון אמרו הגאון הקדוש מאפסא זצ"ל בהתעוררות גדולה והיה דורש באותו יום דרוש גדול להתעוררות, והיו היילות והבכיות בבית המדרש אז יותר מתשעה באב.

ובספר הקדוש "ישמח משה" על מגלת אסתר כתב על פסוק (שם ט כח) "וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם, ותכתב אסתר בת אביחל" וגו', הנה כפל הענין במלות שונות. ונראה לי על פי מה ששמעתי, פי המסורות היא ת"ו ותכתב גדולה, וח' של חז"ר גדולה הוא ת"ח, רמז שאותה הגזרה שהיתה אז ראוי להיות נכתב על שנת ת"ח והבן. ועל פי זה א"ש הרמז ששמעתי פי יד על פ"ס הוא ראשי תבות

הַגְזֵרָה דְּוֹקָא בְּמַדִּינָה זֹו וּבְשֵׁנַת ת"ח דְּוֹקָא, וְדַבְרֵי פִי חָכָם חָז. וְהִנֵּה יֵשׁ בְּיַדֵי עוֹד דְּבָרֵי כְּבוֹשִׁים, שְׂאִין אֲנִי רוֹצֵה לְגַלוּתָם בְּפָנַי כָּל אָדָם, כִּי אִם לְצָנוּעִין, מֵה שֶׁקְּבַלְתִּי מִן הָאִישׁ הָאֱלֹהִי, מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי הַעֲשִׂיל צוֹרֵף ז"ל.

וְדַע, כִּי "צָפוֹן" שֶׁהוּא בְּגִימַטְרִיא "פּוֹלִין", "לֵיטָא", הוּא מְנִין רַכ"ו, בְּסוּד (עַל פִּי תַהֲלִים קִיט פּה) "כָּרוּ לִי שִׁיחָה", בְּעֲלִילוֹת שְׁקָרִים וּבַהֲרִיגַת צְדִיקִים. וּקְלָפָה שֶׁל עֲשׂוּ הוּא יְדוּעַ בְּסַפְרִים (עֵין מְדַרְשׁ שׁוּחַר טוֹב כֵּךְ, מְדַרְשׁ שְׁמוּאֵל טו) שֶׁהוּא נִקְרָא "חֲזִיר מֵיעַר" (תַּהֲלִים פ יד), וְלִכְן אוֹת ע' שֶׁל "יעַר" הִיא גְדוּלָה בְּסַפֵּר תַּהֲלִים (שָׁם), לְרַמֵּז שֶׁתּוֹלִין בּוֹ כָּל הָע' אֲמוֹת, וְהִיא ע' שֶׁל עֲשׂוּ, שְׁמַרְמֵז עַל "כְּתָנוֹת עוֹר" - בְּעִין, שֶׁהִיא קֹדֶם הַחֲטָא "כְּתָנוֹת אוֹר" - בְּאֶלֶף, כִּיְדוּעַ

כ' סיון עד פאן שמעתי, כי שׁיך לזה מלחמה לה' בעמלק, כי הלא היא גזרת עמלק, כנזכר לעיל, וישמע חכם ויוסיף לקח, דאף שהיה נגזר אז כליה, חס ושלום, ובת"ח לא היה כליה, נראה לי שהפליה היה נגזר בדרך זה כמה נפשות מישראל שהיו ראויים להיות ב"ג באדר ששברו אויבי היהודים, נגזר שנפשות במנון זה יהרגו, וממילא היה כליה, חס ושלום, אחר כך כשנחם על הרעה ומדת הדין אינו חוזר בריקניא נתן לו אלו נפשות כפזרון כי כמה הריגות היו, כמבאר בספר "שבט יהודה", רק שנרמז ת"ח שהוא היה הרג היותר גדול והרנוחה היה, שאם היה אז בפעם אחד היה נשפח זכר ישראל, חס ושלום, מה שאין כן על אפן זה, ועל כן השמחה, והנה פורים הוא על שם הפורים להרג ולאבדן, ועל כן אמר "וימי הפורים האלה" - רצונו לומר, שנתנו להרג ולאבדן לא נעברו מתוף היהודים. רצונו לומר, לא יפטר בלא כלום כי גבה דיליה בעוה"ר, רק ההרנוחה הוא "וזכרם" - רצונו לומר, של היהודים. "וזכרם לא יסוף מזרעם" - כדי שלא יסוף זכר זרע ישראל, ועל זה מפרש, והאיך זה? "ותכתב אסתר בת אביחיל" - ת' וח' גדולה שכתבה על ת"ח כנזכר לעיל והוא פליאה בס"ד, עד כאן דבריו.

לְהִמְקַבְּלִים (עֵינַי עַל חַיִּים, שֶׁעַר מִט פָּרַק ד. סֵפֶר הַלְקוּטִים, דָּף ו.). וְלִכְן
לְעֵתִיד יִתְקַן הַחֲטָא, וְיִהְיֶה הַסּוּד "כְּתָנוּת אוֹר" – בְּאֶל"ף,
כְּמוֹ שֶׁהָיָה קֹדֶם חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן.

וְרַבִּי מֵאִיר הָיָה מְזַרְע נִירוֹן קִיסָר (עֵינַי גִּיטִין דָּף נו עֲמוּד א),
וְהָיָה מִתְחִיל לְתַקַּן פָּגָם שֶׁל עֶשׂו בְּסוּד "חֲזִיר
מֵיֶעֱר" – בְּעֵי"ן. וּכְשֶׁתִּכְתֹּב "חֲזִיר מֵיֶאֱר" – בְּאֶל"ף, הוּא
אוֹתִיּוֹת "מֵאִיר". וּכְשֶׁיִּתְקַן עֶשׂו, אֲזַי יִהְיֶה "כְּתָנוּת אוֹר" –
בְּאֶל"ף. וְלִכְן הָיָה בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר כְּתוּב "כְּתָנוּת
עוֹר" בְּאֶל"ף כְּזֶה: "כְּתָנוּת אוֹר", וְקָל לְהִבִּין. וְזֶהוּ הַסּוּד:
"חֲזִיר" הוּא גִימַטְרִיָּא רַב"ה, כְּמִנְיַן כְּרָה, וְעַם הָאֶל"ף שֶׁל
"מֵיֶעֱר", שֶׁהוּא עֵתִיד לְהִיּוֹת "מֵיֶאֱר" – בְּאֶל"ף, הוּא רַב"ו,
כְּמִנְיַן "כְּרוּ לִי שׁוֹחָה". וְהָאֲמוֹת שְׁכוּרִים שׁוֹחָה תַּחְתִּינּוּ,
יִהְיוּ לְעֵתִיד בְּטָלִין כְּשֶׁתְּבוֹא הַגָּאֲלָה, כְּשֶׁיִּתְקַן הַחֲטָא,
וְיִהְיוּ "כְּתָנוּת אוֹר" – בְּאֶל"ף, וְקָל לְהִבִּין.

סדר הלימוד ליום כח אלול [יום 352 בשנה]

וְהִנֵּה נִחְזֹר לְעֵנְיֵנּוּ, כִּי "מֵצֶפוֹן תִּפְתַּח הַרְעָה" (יִרְמְיָה א יד),
וְלִכְן כְּשֶׁתְּבוֹא הַגָּאֲלָה, תִּהְיֶה הַגָּאֲלָה תַּחֲלָה
בְּמִדְיָנוֹת צָפוֹן, שֶׁהוּא פוֹלִין, לִיטָא, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב
(שִׁיר הַשִּׁירִים ד טז) "עוֹרֵי צָפוֹן וּבוֹאֵי תִימָן", כִּי בְּתַחֲלָה יִהְיֶה
הַתְּעוֹרְרוֹת הַגָּאֲלָה מֵצֶד צָפוֹן, וְאַחֵר כֶּף "וּבוֹאֵי תִימָן",
וְאַחֵר כֶּף יִזְכֶּה כָּלֵל יִשְׂרָאֵל לְרַב טוֹב הַצָּפוֹן לְצַדִּיקִים.

וְהִנֵּה כְּתַבְנוּ לְעִיל, דְּמִכַּח חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן נַעֲשֶׂה מִן
אוֹת אֶל"ף אוֹת עֵי"ן, וְזֶהוּ בְּתַבּוֹת "כְּתָנוּת עוֹר",
שֶׁהָיָה צְרִיךְ לְהִיּוֹת "אוֹר" – בְּאֶל"ף, וְלִכְן "נִרְגַּן מִפְּרִיד

אלוף (משלי טז כח), כמבאר ענין זה בכמה ספרי מקבלים (עין שני לוחות הברית חלק א, מאמר בית דוד, דף טז), והאבות תקנו חטא ופגם זה על ידי שלש תפלות: שחרית, מנחה, ערבית - שהן ראשי תבות "שמע"יב.

אברהם יצחק יעקב חיו כמנין בש"ר - וזהו הסוד "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו"

והנה ידוע (עין זהר חלק א, דף קסז עמוד א, ותקוני זהר בסופו, תקון י, דף קמז עמוד ב), שמיכח חטא אדם הראשון גברו שתי קלפות: שור וחמור, וחמור הוא קלפת ישמעאל, ושור הוא קלפת אדום, ותבות "אדום", "ישמעאל" הן גימטריא תק"ב, כמנין השנים שהיו האבות חיים בעולם הזה, כי אברהם היה חי קע"ה שנים, יצחק - ק"פ שנים, יעקב - קמ"ז שנים, קע"ה וק"פ וקמ"ז - צרפם יחד - יהיו תק"ב שנים, כי האבות הן בקדשה נגד הקלפה. וזהו הסוד (שמות כב ל) "ובשר בשדה טרפה"י לא תאכלו", כי "בשר" הוא גם כן גימטריא תק"ב, וקל להבין.

רנב) שמ"ע בגימטריא ש'חטה, מ'קנה, ע'רוב.

רנג) [אמר המעתיק: מובא בספר "ברכת אברהם" על הפסוק (במדבר כג ח) "מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה'", דתבת אזע"ם ראשי תבות: א' - אלופו של עולם, ו' - רמז ליסוד קדשת ישראל, ומובא מהבעל שם טוב וצ"ל על פסוק "בזע"ם תצעד ארץ", זע"ם ראשי תבות: זביחה, ערובין, מקנאות, וגם ראשי תבות ז'עם ת'צעד א'רץ (פי ה' הוא רק אות השמוש ואינה מגוף התבה) עולה כמנין ת"ט, רומז לגזרות ת"ח ות"ט שהיו אז גזרות פליה, חס ושלוש, על אחינו בית ישראל במדינת פולין וליטא כמבאר כאן בפנים הספר.

סדר הלימוד ליום כט אלול [יום 353 בשנה]

עמלק גימטריא ר"ם

וְהִנֵּה זֶה יְדוּעַ, שְׁ"ר אֲשִׁית גּוֹיִם עִמְלָק" (במדבר כד ט), מִזְרַע
 עֲשׂוֹ הַרְשָׁע, וַיֵּשׁ לוֹ אַחִיזָה בְּאֵל אַחַר, כִּי "עִמְלָק"
 הוּא גִימְטְרִיָּא ר"מ - כְּמִנֵּין "אֵל אַחַר" (שמות לד יד), שֶׁהוּא
 גַּם בֶּן גִּימְטְרִיָּא ר"מ, וּכְנַגְדּוֹ בְּקִדְשָׁה הוּא "רוּחַ י-ה-ו-ה"
 (שופטים יא כט). וְהִנֵּה כְּנַגְדֵּי שְׁתֵּי קְלָפוֹת שׁוֹר וְחֲמור, יֵשׁ
 בְּקִדְשָׁה מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, דֵּהוּא יִתְגַּבֵּר עַל הַקְּלָפָה שֶׁל חֲמור

וְזֶה לְשׁוֹן סֵפֶר "אֲגָרוֹת לְחָם שְׁלֹמֹה" מֵהַגְּאוֹן מִשְׁאֲמֻלְוִיָּא זְצוּק"ל, דָּף דָּף
 עֲמוּד א (שם) אוֹת יוֹד מְשֻׁמִּיָּה דִּהִבְעַל שֵׁם טוֹב זי"ע שְׁאָמַר עַל הַפְּסוּק
 חֲבֻקוֹק ג' "בְּזַעַם תִּצְעַד אֶרֶץ", זַע"ם נוֹטְרִיקוֹן זְבִיחָה, עֲרוּבִין, מְקוּנָה, שְׁג'
 דְּבָרִים אֵלּוּ הֵם רְאִשִׁיִּים וְנִחוּצִים מְאֹד, שְׁצָרִיכִין לִישְׁרָאֵל, דִּהִינּוּ, שְׁחִיטָה
 כְּשֶׁרָה מְשׁוּחַט וּבּוֹדֵק יֵרָא שְׁמַיִם, וְשִׁיְהִיָּה עֲרוּבִין בְּעִיר, וּמְקוּנָה כְּשֶׁר, וְעַל
 יְדֵי זֶה יִצְעַד וּיקוּמֵם הָאֶרֶץ. וְלַע"ד יֵשׁ לְרַמֵּז זֶה בְּמָה שֶׁכְּתוּב בְּחִידַת שְׁמִשׁוֹן
 שׁוֹפְטִים יד: "וּמַעַז יֵצֵא מִתּוֹק" - מְקוּנָה, עֲרוּבִין, זְבִיחָה, עַל יְדֵי אֵלּוּ נִשְׁפָּע
 שְׁפַע לִישְׁרָאֵל. וּ"ל"ר בְּפִרְשַׁת שׁוֹפְטִים "וְנִגְשׁ הַכֹּהֵן וְדַבֵּר אֶל הָעָם וְאָמַר
 אֲלֵהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" וְכו', וְכַתֵּב רַשִׁי"ז ל: אֶפְלוֹ אֵין בְּכֶם זְכוּת אֲלָא קְרִיאַת
 שְׁמַע בְּלִבְד כְּדַאי אַתֶּם שְׁיִוְשִׁיעַ אֶתְכֶם, עֵין בְּסוּטָה מִבַּ עֲמוּד א לְשׁוֹן חֲכַמֵּינוּ
 זְכוּרִים לְבָרְכָה בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, וְרַשִׁי" שְׁנָה בְּלִשׁוֹן אַחַר. וַיֵּשׁ
 לְפָרֵשׁ, דְּנִרְמֵז בְּלַה"ק אֶפְלוֹ אֵין בְּכֶם אֲלָא קְרִיאַת שְׁמִ"ע, נוֹטְרִיקוֹן: שְׁחִיטָה,
 מְקוּנָה, עֲרוּבִין, כְּדַאי אַתֶּם שְׁיִוְשִׁיעַ אֶתְכֶם. וְנִרְאָה לְפָרֵשׁ: "בְּזַעַם תִּצְעַד
 אֶרֶץ", עַל פִּי מוֹה שֶׁכְּתוּב בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל (פְּרָשַׁת בְּרַאשִׁית) בְּשֵׁם
 הָאֶרֶץ"ל דְּמָה שֶׁכְּתוּב בְּפִרְשַׁת בְּחֻקֵּי "וְהָאֶרֶץ אֲזָכֹר" - רְצָה לוֹמַר, דִּהִשֵּׁם
 יִתְבַּרֵּךְ יְזַכֵּר מַה שֶׁהָאֶרֶץ חֲטָאָה וְשָׁנְתָה מֵאֲמָרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 שְׁאָמַר שְׁתּוֹצֵא הָאֶרֶץ עֵץ פְּרִי עוֹשָׂה פְּרִי וְהָאֶרֶץ שָׁנְתָה וְתוֹצֵא עֵץ עוֹשָׂה
 פְּרִי. וְזֶה מְלִיצַת זְכוּת עַל יִשְׂרָאֵל כְּשִׁחְטָאוּ, חֶס וְשְׁלוֹם, כִּינּוּן שְׁנִבְרָא מִדְּבַר
 שְׁחֻטָּא, אִם כֵּן אֵין חֲדוּשׁ שְׁחֻטָּא הָאָדָם. עַד כָּאן דְּבָרָיו עֵין שָׁם. וְזֶה "בְּזַעַם"
 - כְּשִׁישׁ זַעַם מֵהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, חֶס וְשְׁלוֹם, אַז תִּצְעַד אֶרֶץ, לְלַמֵּד זְכוּת
 עֲלֵינוּ וְהִבּוֹן.]

בְּסוּד (זְכוּרָה ט ט) : "עָנִי וְרוֹכֵב עַל הַחֲמוֹר", וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף אֶקְרִי "שׁוֹר", כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכֹּתוּב (דְּבָרִים ל ג ז) : "בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ".

וְהִנֵּה אֵיתָא בְּזוּהַר (עַיֵן חֶלֶק ג דף קכד עמוד ב, וְזוּהַר חֲדָשׁ רוּחַ, דף קא עמוד ב), כִּי מִבֵּין שְׁתֵּי הַקְּלִיפּוֹת הַנִּזְכָּרוֹת לְעֵיל, דְּהֵינּוּ מְקַלְפוֹת שׁוֹר וְחֲמוֹר, יֵצֵא קְלִפָּה אַחַת הַנִּקְרָאת "צַפְע", כִּי "מְשַׁרְשׁ נִחַשׁ יֵצֵא צַפְע" (ישעיה יד כט), וְ"צַפְע" גִּימְטְרִיא "עַמְלָק" - ר"מ, וְלִכְן צְרִיכִין אָנוּ לְכַתֵּב בְּסִפְרַת תּוֹרָה בְּמֵי עַפְצֵי (עַיֵן גִּיטִין דף יט עמוד א) שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת "צַפְע" בְּהַפּוּךְ אֲתוֹן, וּבְזוֹה אָנוּ מְכַנְיְעִין הַקְּלִפָּה שֶׁל צַפְע, מֵה שֶׁאָנוּ כּוֹתְבִין הַסִּפְרַת תּוֹרָה בְּמֵי עַפְצִין.

וְנִחַשׁ הוּא רְאֵשֵׁי תְבוּת : נִחַשׁ, חֲמוֹר, שׁוֹר - שֶׁהֵן שְׁלֹשׁ קְלִפּוֹת הֶרְאִשׁוֹנוֹת שֶׁבְּשִׁבְעֵים אֲמוֹת. וְקְלִפּוֹת "שׁוֹר" "חֲמוֹר" - גִּימְטְרִיא "צַרְעַת". וְלִכְן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָּה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה כ ד) : הֵי סְלֵעִין דְּנִחַשׁ הִיא צַרְעַת [פְּרוּשׁ : אוֹתָם כְּתָמִים שֶׁבְּנִחַשׁ (שֶׁהוּא מְנַמֵּר חֲבֵרְבוּרוֹת עֲגוּלוֹת וְנִרְאָה כְּסֵלֵעִים) הִיא צַרְעַת], וּלְפִי שֶׁהַנִּחַשׁ דְּבַר לְשׁוֹן הָרַע, נִלְקָה בְּצַרְעַת.

וְהִנֵּה קְלִפַּת צְפוּ בֶּן אֱלִיפּוֹז, בֶּן עֶשׂוֹ, שֶׁהִשֵּׁר שְׁלוֹ הוּא סֵמָא"ל וְלִילִית הִרְשָׁעָה, עֶשׂוֹ בְּקִטְרוּגָם חֲרָבִין גְּדוֹל בְּאַרְצֵי פּוֹלִין וְלִיטָא כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְתִּי לְעֵיל, וְלִקְחוּ הַשׁוֹנָאִים, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הַסִּפְרֵי תּוֹרָה שֶׁנִּכְתְּבִים בְּקִדְשָׁה עַל גְּבֵי הָעוֹר מִצַּד בֶּשֶׂר, שֶׁהוּא גִימְטְרִיא תַק"ב, וְלֹא עַל גְּבֵי דּוּכּוֹסוֹסְטוֹס, שֶׁהוּא מִצַּד הַשְּׁעָרוֹת, וְנִכְתְּבִין דּוּקָא בְּמֵי עַפְצֵי, שֶׁהוּא נֶגֶד קְלִפַּת עַמְלָק. וְלִכְן אָמְרוּ

רבותינו זכרונם לברכה (עבודה זרה דף יח עמוד א) בספר תורה שנשרף עם רבי חנינא בן תרדיון, אותיות פורחות והקלף לחוד נשרף. וכן בגזרות פולין היו נשרפים כמה אלפים ספרי תורה, שאותיותיהן פרחו, והקלף והעפץ נשרף. והשונאים אינם יודעים, שמכח זה אין להם שום אחיזה בקדשה, כי התורה צותה (שמות כב ל) "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" – באכילה הוא אסור, אבל מתר לכתב על גבי עור נבלה וטרפה, ובזה היה להם אחיזה בקדשה, ואחר שנשרפו הספרי תורה – מאותו היום נתמעטו כח הקלפות הנזכרות לעיל, ויפריח כח שור וחמור שבקדשה, שיבואו תרין משיחין: משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, והמקדש של מעלה ירד למטה.

סדר הלימוד ליום ל אלול [יום 354 בשנה]

בית המקדש יעמד על ארבעה הרים: הר סיני, הר הכרמל, הר תבור, הר חרמון

ב. על פן כדי לסים בדברי נחמה, אכתב קצת בפנין של בית המקדש שעתידי לעמד בירושלים: יהיה שמונה עשרה מילין על שמונה עשרה מילין, ויהיה בנוי מכל אבנים טובות ויקר, ושלשה חומות יקיפוהו: אחת – חומה של כסף, ואחת – של זהב, ואחת – של אבנים טובות מאירים בכל מיני צבעונים. וכל חומה תהיה רחבה שש אמות, וחוגן לשלש חומות יהיה חומת אש סביבו, ואלף וארבע מאות ושמונה ושמונים מגדלים של אבן יקר יהיה שם, ובין מגדל ומגדל יהיה מאה ועשרים שערים, וכל שער ושער יהיה מאבן יקר, ואלפים ושלש

בְּרֻכּוֹת מִיָּמֵי חַיִּים יֵצְאוּ מִתַּחַת הַהָרִים שֶׁהַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ
יִהְיֶה עֹמֵד עֲלֵיהֶם, וְהַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ יִהְיֶה בְּנוֹי עַל אַרְבַּעַת
הָרִים, וְאֵלוּ הֵן: הַר סִינַי, הַר כְּרִמְל, הַר תְּבוּר, הַר חֶרְמוֹן.

בית המקדש השלישי יבד בנוי ומשקלל מן השמים

ג. וְקִרְתָּא דִּירוּשָׁלַיִם יִהְיֶה אַרְבַּע מֵאוֹת פְּרָסָה עַל אַרְבַּע
מֵאוֹת פְּרָסָה. וְכִשְׂיֵרֵד הַמְקֻדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה לְמַטָּה, אֶז
אַחַר כִּף יִקְבֹּץ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נְפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֶז
נְשׁוּרֵר שִׁיר חֲדָשׁ, וְיִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשָׁיו, וּבְנֵי צִיּוֹן יִגִּילוּ
בְּמִלְכָם, וְהַשִּׁטָּן וְהַקְּלָפוֹת יִבְטְלוּ מִן הָעוֹלָם בְּבִיאַת
מְשִׁיחֵנוּ, כִּי הַכֹּל יִהְיֶה מְתַקֵּן, וְהַיֵּצֵר הָרַע יִהְיֶה בְּטָל, וְאֶז
נִזְכָּה כְּלָנוּ לְ"כְתָנוֹת אוֹר" – בְּאֵל"ף, כְּמוֹ שְׁאֵמֵר הַכְּתוּב
(יִשְׁעִיָּה ס ט): "וְהָיָה לָךְ ה' לְאוֹר עוֹלָם", אֲמֵן, כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

